

577

ترجمهٔ حال شارح مثنویٔ شریف صاری عبدالله افندی قدس الله سره

والد ماجدلری سید محمد دیار مغرب شهزاده‌لرندن ایکن بر طریقله جانب رومه هجرت
ودار عزت اولان استانبولده بسط سجادهٔ اقامت وطرف دولت علیه دن شانته ملایم
وظائف وتعیینات ایله معزز وملتفت اوله‌رق زمان سلطان احمدخان اولده صدر
اعظم اولان خلیل پاشانك برادر مهتری بکلربکی محمد پاشانك دخترینی تزوج وصاحب
ترجمه ساحهٔ وجوده داخل وسن تمیزه واصل اولدقده مشار الیه خلیل پاشا
تربیه‌لرینه اهتمام ایله خدمتلرنده استخدام ایتملریله علمای عصرندن تحصیل علم وعرفان
وبین الاقران اکتساب نام وشان ایتمشلر ایدی اوائل حالنده کبار مشایخدن استرشاد
واستفاضه‌یه راغب اولمقدن ناشی خلیل پاشا وساطتیله مرشد عصر وفرید دهر
اولان اسکداری محمود هدایی حضرتلرندن انابت وحلقهٔ ذکرلرینه دخول ایله نائل
شرف ورفعت اولمشلر ایدی مومی الیه خلیل پاشا صدارت ثانیه سنده جانب ایرانه
سردار و بونلر دخی تذکره جیلکلری ایله کامکار اولمغین اواثناده رئیس الکتاب بولنان
محمد افندی مشتای توقاتده اوتوزیدی صفرنده سفر آخرته شتاب و بونلر ریاسته
شرفیاب اولمش ایدی سنهٔ مزبوره رمضاننده خسرو پاشا مهر همایونله تبجیل وخلیل
پاشا عزله تبدیل اولندقده مصلی افندی ریاسته نائل اولمغین بونلر خلیل پاشا ایله
تبدیل ریش ولباس واسکدارده عزیز مومی الیه آستانه‌سنه التجا ایله دفع استیحاش
وحمایت استیناس اولمشلر ایدی اوتوز طقوز خلالنده خلیل پاشا آخرته رحلت و بونلر
اون سنه قدر مختار انزوا وعزلت اولدقدن صکره قرق یدی اواخرنده رکاب همایون
ریاستیله مسرور الجنان وسلطان مراد حضرتلریله بغداد سفرینه روان اولدیلر
اثنای فتح وظفرده بروجه آتی قضاء شهید اولان رئیس اسماعیل افندی‌یه خلف وقرق
یدی سنه‌سی آخرنده دیار بکرده بدایع الوقایع صاحبی حسین افندی‌یه سلف اولوب
قرق طقوز شعباننده ریاست وکالتنه موصول واللی او اسطنده اناطولی و بعده جزیه
محاسبه‌سنه منقول آلتمش حدودنده پیاده مقابله‌سندن وآلتمش بش اولنده منسوخ
مقاطعه‌سندن معزول اولدیلر بوندنصکره مناصب دیوانیه‌دن جرا ذیال ووظیفهٔ
امثال‌الله علم وعبادته اشتغال اوزره یتمش برده عازم بارگاه خدای متعال اولوب
طوپقپوسی خارجنده مدفون وشعرای عصرندن نائلی چلبینك دیدیکی تاریخ
موزوندر (فقرا ملجائی بر پیرایدی دنیاده دخی ※ دار عقباده‌ده مقبولی اوله درکاهك
※ حق بوکیم زیور سرنامهٔ اعمالی ایدی ※ منصب آخرت اول خواجهٔ عالیجاهك ※
وقت رحلتده دیدم نائلیا تاریخن ※ ذاٴر عدن اوله روحی صاری عبداللهك) مومی الیه
فریدهٔ صدفجهٔ زمان جریدهٔ نوادر فنون وعرفان ادیب واریب حسیب ونسیب اوضاع

واطواری مطبوع ودلفریب وجواد وکریم مشفق وحلیم برذات محاسن وسیم ایدی مثنوی شریفی ترکی انشا ایله شرح ایتدیکنه بناء شارح مثنوی عنوانیله مشهوردر مناقب اولیایی متضمن تصوفانه نصیحة الملوك وثمرات الفؤادودره وجوهره ودستور الانشا نام مجله لری ومسلك عشاق اسمیله موسوم ومنظوم رساله لری واردر جناب پیر دستکیر کاشف اسرار قیومی جلال الدین رومی افندمز حضرتلرینك آنجق روحانیت علیه لرینه انتساب وخدمت سنیه لریله شرفیاب وکامیاب اولمق نیت خالصه سیله خیلی ذوات کرام مغز قرآن اولان مثنوی شریفك شرحنه تشمیر ساق اهتمام ایدوب شرح وایضاح وسالکان طریقت علیه یه وعشاق الهیه یه هر بریسی مالانهایه برد کنجینهٔ ملکوتیه ونیجه مرواید تفاریق هدایای روحانیه واسرار لاهوتیه بخش واهدا بیورمشلردر آنجق صاحب ترجمه عبدالله افندی حضرتلرینك من عندالله موفق اولدقلری اشبو شرح شریفده ایضاح وادا وتبیین وایفا بیوردقلری نکت ومزایای جواهر فواخر اسرار ودرر زواهر رموز حقایق کشف استار جمله شرحلردن زیاده واضح وفایق وطبقهٔ علیاده واقع اولدیغی شمس کبی روشن وهویدا ومسلم اولی الالبابدر قدس الله اسرارهم العلیه ونفعنا الله بانفاسهم السنیه آمین یا ارحم الراحمین

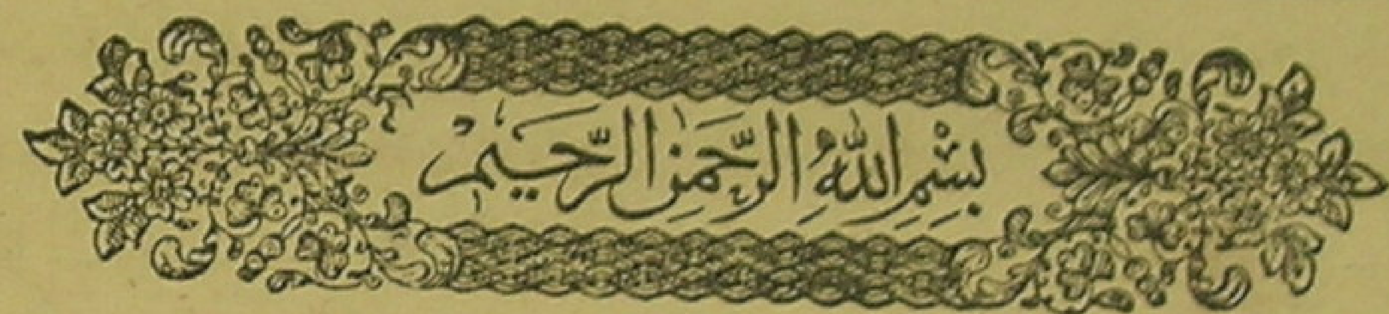
مقدمه

ناظم منظومهٔ لآلئ غوالئ مثنوی کاشف اسرار قیومی حضرت مولانا جلال الدین رومی افندمز حضرتلری «مثنوی» این نه نجمست ونه رملست ونه خواب ❊ وحی حق والله اعلم بالصواب ❊ فحواسنجه مغز قرآن وتفسیر فرقان عظیم الشان اولان مثنوی شریفی غایت اعجازده حکمت الهیه اوزره تألیف بیورمشلردر یعنی مبتدیلرك قلوبنی تأنیس ایچون عرائس ابکار معانی زرباف الفاظ حکایات آفاقیه پوشیده سیله جلوه کر وروعنا اولوب آفاقدن انفسه انتقال ایله هر بر قصه تحتنده بر حصه وهر نقطه ضمننده بر نکته وهر اشارتك مرجعنده بر کنایه اولهرق هر بر بیت شریفنده نیجه حقایق ودقایق رموز معانی مندرج ومندمجدر شارح حضرتلری دخی بالمناسبه نیجه آیات کریمه واحادیث نبویه ایراد ونیجه حکایات وتمثیلات ومواعظ وعبر درج وعلاوه بیورمغله بحر اوقیانوسك امواجنی تعداد غیر ممکن ومحال اولدیغی کبی اشبو شرح شریفك حاوی اولدیغی هر بر مطلب ومقصدك جدول فهرستده محلنی کوسترمك دخی قابل اولهمیوب مطالعه سنده سهولت اولمق اوزره آنجق مشهور اولان حکایه ومقصدلرك اسملری ضبط وداخل جدول اولمشدر حکایات ومقاصدا کثری بر برینه مربوط وبر برینی شارح اولدیغندن جمله سندن حصه یاب ذوق ووجدان اولمغه طالب اولان اهل عرفان تکمیلا کتابی نظر امعان ایله مطالعه ایتمکه صرف نقدینهٔ همت وغیرت بیورملری عاجزانه اخطار اولندی ومن الله التوفیق

فهرست جلد اول جواهر بواهر مثنوی لجناب صاری عبدالله افندی قدس الله سره العالی

صحیفه

هردر یکتای حمد وثنا * وکوهر زیبای مدح کرانبها که * کامثال اللؤلؤ المکنون * آویزهٔ کوش کرو بیون اوله * اول خداوند بی مثل ومانند و پادشاه بیخویش و پیوندك ساحهٔ پیشکاه عظمت وجلالنه نثار اولسونکه * مقتضای اهتزاز محبت ذاتیه * ومستدعای ابتزاز مثبت ازلیه سندن ظهور ایدن نورتجلی امواج دریای بیاض مطلق * ظلمت آباد شبستان سواد عدمی تلاطم شعاشع ضیاسیله مزهّر * وسحاب سماء اسماء جود * وبخار بحار صفات مطلق وجوددن مقطر اولان باران فیض اقدسی * اصداف درر اعیان ثابته * و ظروف غرر ماهیات ممکنه * و حقایق الهیه یی * صور ابکار افکار معارف ربانیه * وهیات ملکات عوارف نا متناهی ایله معقد ومقید ایلیوب * وکشتیٔ تعینات جواهر علویه * وسفن هویات زواهر سفلیه ایله * فواخر عواطف لطفیهٔ ربانیه یی قوافل اسماء الهیهٔ دوریه * ورواحل صفات ربانیهٔ کوریه ایله * صحرای سواحل ناسوته سفر * وحرکت مستدیره ایله کیرو سرحد احدیت * ونهایت مرتبهٔ واحدیته رجعت ایتدیروب * بدایتی عین نهایت * ونهایتی عین بدایت ایلدی * نظم * زمین وآسمان کردان اویند * کواکب جمله سرکردان اویند * خرد انکشت دردندان بماندست * میان

پردهٔ حیرت بماندست * عجایب جوهری جاناچه کویم * که در شرح تو سرکردان چو کویم * تو یی صنع نهان وآشکارا * که بنمودی یکپاره تومارا * تو یی صانع تو یی جان وتو یی حق * تو یی درهرد وعالم نور مطلق * وصالت راهمه جویا تو در جان * جهانی دررخ تومانده حیران * ولیکن عشق میداند صفاتت * که اومشتق شده ازنور ذاتت * حقیقت عشق می بیند جمالت * که اودیدست اسرار کمالت * نعت النبی علیه الصلوة والسلام * وعقود درر غرر درود موفور * وسموط لالیٔ غوالیٔ صلوات نا محصور * اول کنز رموز حقایق هویت غیبیه * وعلت غائیهٔ ظهور دقایق اسرار لاهوتیه * شاه یثرب و بطحا * مسافر سبحان الذی اسری * کرم رو قاب قوسین اوادنی * راست کفتار ومانطق عن الهوی * امام صف صفهٔ اصطفا * اعنی محرم قرب کبریا * حبیب خدا * حضرت محمد المصطفانك روح اقدس مخاطب خطاب لولاك * وکالبد انفس مظهر تشریف ومآارسلناك اولان * ذات پاکلرینه اهدا اولسونکه * برموجب کریمهٔ فاتبعونی یحببکم الله * خلایق وعباد الله * مضایق محنت وکراهیدن طرایق محبت آلهی * وحدایق مراتب مودّت وآکاهی یه آنك وساطتیله هدایت بولدیلر * و برفحوای (قل هذه سبیلی ادعوا الی الله) دانا ونادان * وکافر ومسلمان * حضیض درکات ونقص ونکبات حرمان * وجب مکدرات خذلاندن * اوج درجات توحید وایمان * وکمال مقامات عرفان وایقانه * انك عنایتی ایله یول بولدیلر * حقا بردا نادر که * فعلمت علم الاولین والاخرین * و بر پیشوادر که * کنت نبیا وآدم بین الماء والطین بیوروب * وشان شریفلرینه * خلقت الاشیاء لاجلك وخلقتك لاجلی بیوریلوب * الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتی * کریمه سنك فحواسنجه امر دین ونبوت * انك وجود عنصریسی ایله کمال بولدی * نظم * حقیقت اوست درهر دوجهان نور * که اندر هر دوعالم اوست مشهور * تمامت سالکان محتاج اویند * بجان پیوسته درمعراج اویند * صفاتش وصف کردن می نیارم * اکرچه جوهر درپاش دارم * وجود مصطفی ازنور پاکست * زلطف حق نبی الله نه خاکست * هنوز آدم میان آب وکل بود * که اوشاه جهان وجان دل بود * نمود اونمود کرد کارست * که در اسرار کل او پایدارست * چه کویم من ثنای اوخدا کفت * که نور اوست بانور خدا جفت * نثر * وتحف تحیات زاکیات * وعرف هدیهٔ تسلیمات وافیات * اول زبان آور

(انا افصح العرب والعجم) شفیع الامم * وسیع الکرم * سروریم شیمك *
ماصدق (اصحابی کالنجوم بایهم اقتدیتم اهدیتم) اولان اصحاب کرامی * ومانند
سفینهٔ نوح و مظاهر کرامت وفتوح اولان اهل بیت وعترة طاهره وذرّیت
زاهره‌لری ارواح طیبه‌لرینه ارزانی اولسونکه * جمله سی حاملان عرش شرع *
وقابلان نقش اصل وفرع اولوب * مشاعل رأی مبین ایله سنن سنن شرع
متین روشن * وازهار آثار حسنه * وانوار اطوار مستحسنه ایله * ریاحین
مستبینهٔ دین مبینی نمود ار کلشن ایتمشلردر ﴿ درمدح چهار یار کزین رضی الله
عنهم اجمعین ﴾ خصوصا چهار یار کزین * وخلفاء راشدیندن اقدم اصحاب
صفا انتساب * یارغار حبیب رب الارباب * بزرکوار عالی مقدار * مظهر ثانی
اثنین اذهما فی الغار * صدیق جلیل القدر باهر التصدیق * خلیفهٔ رسول
الله علی التحقیق * ابو بکر الصدیق رضی الله عنه ﴿ نظم ﴾ ابو بکر تقی صدیق
اکبر * زیاران او کزیده میروسرور * چواوهر کز نخواهد بود صدیق *
که اورا بود این اعزاز وتوفیق * حقیقت سر شرع مصطفا اوست * ز بعد
مصطفی هم پیشوا اوست * طلب میکن نجات خود از یشان * که تایابی
حیات خود از یشان ﴿ نثر ﴾ واعدل اجلهٔ اصحاب * اکمل ادلهٔ شاه راه
اجر وثواب * زینت افزای منبر ومحراب * رهنمای طریق صدق وصواب *
اعنی امیر المؤمنین عمر بن الخطاب رضی الله عنه ﴿ نظم ﴾ چه کویم چون
عمر اسرار دانست * حقیقت صاحب عین العیانست * صلابتدار شرع
وکان تقوی * وزو نازان شده پاکان تقوی * امیرراستی برجای احمد *
جدا کرده بعدل اونیك ازبد * عمرچشم چراغ ماست ای دل * کزو اسرار
حق پیداست ای دل ﴿ نثر ﴾ وصاحب انوار حیا وایمان * جامع ایات القرآن *
صفهٔ اصحاب صفایه زین * ثالث شیخین * اقدم ختنین * امیر المؤمنین عثمان
ذو النورین رضی الله عنه ﴿ نظم ﴾ مراورا سر قرآن منکشف بود * دل
وجانش بمعنی متصف بود * زتقوی یافته سر حقیقت * زمعنی یافت اسرار
شریعت * چو باحق بود با قرآن بصدراز * سر خود رافدا کرد آن سرافراز *
دلا مانند عثمان جان خود باز * دل جان دررخ جانان خودباز ﴿ نثر ﴾ وخاتم
اولیا * امام هدی * وصی مختار مصطفی * غریق بحر بلا * حریق نار ولا
رافع علم رسول مجتبی * مظهر انامدینة العلم وعلی بابها * زوج بتول * ابن عم
رسول * صاحب محاسن مناقب * امیر المؤمنین علی بن ابی طالب کرم الله وجهه

﴿ نظم ﴾ امیر دین ودنیا مرتضی دان * شه چارم ز بعد مصطفی دان *
محمد اوست اونفس محمد * بنطق خود چنین فرمود احمد * علی راهمچنین
نتوان ستایش * نمودارش کنم درجان فدایش * علی جوی ازعلی در یاب
اسرار * زلا اعبد بدان اسرار آن یار * هزاران جان فدای مصطفی باد * ابایاران
اوجان آشنا باد ﴿ نثر ﴾ رضوان الله علیهم اجمعین حضراتی که بیت معمور
دینه چار ارکان * وسقف خانهٔ شرع کزینه هر بری بر عماد سخت بنیاد قوی بنیاندر
﴿ در وصف اولیاء کمل ﴾ وسایر اولیا واصفیا واصدقا وانقیا دخی * برمبتغای
(واشوقاه الی لقاء اخوانی) پروردکان البان اخوانیت * وشیر خوردکان
پستان انسانیت * ورهنمایان طریق هدایت اولوب * تابش خورشید ایمان ایله
* اسمان عرفانده کواکب دریّه * ونجوم دینیه لردر * رضوان الله علیهم
اجمعین ﴿ نظم ﴾ درین ره اولیا بازازپس وپیش * نشانی داده انداز منزل
خویش * بحد خویش چون کشتند واقف * سخن کفتند ازمعروف وعارف
* نبی چون افتاب امدولی ماه * مقابل کرد داندرلی مع الله ﴿ امابعد ﴾ فرمان
غیرت وحدت * وقهرمان سلطنت احدیت * سرای خلوتخانهٔ شهود احدیة
الجمعده نام ونشان غیریت * ووسم ورسم اثنیت واثنینیت مرتفع وممتنع اولمق
اقتضا ایدوب * کان الله ولم یکن معه شیٔ والان علی ماکان علیه * فحواسنجه
اقتضاء مزبور مستمر ومستقر اولوب * هنوز عالم تدوین وتسطیر حضرت
علم وتقدیرنده مندمج * وصورت تفصیل وتصویر معنای تدبیرنده مندرج ایکن
ارتضاء سنت الهیه * واقتضای مشیت ذاتیه * وارادت عنایت ازلیه سندن مدارج
احوال * ومعارج نتایج اعمالده بو منوال اوزره جاری اولدیکه * کارکاه
فطرت اللهده * نقشبند (الله خالق کل شیٔ) نقش ممزج علوم واحوال ومتسمات
قرب ووصال * ومتعرضان نفحات کمالی بحسب التفاوت والاستعداد * بستهٔ اوضاع
مختلفه * وهیأت متنوعه ایلیه * وهرکیه کم بارکاه سر الوهیت * وخانهٔ
درکاه حضرت صمدیتدن بهره وبارویریلوب * یول کوستریله * اولا آینهٔ دل *
وصحیفهٔ لوح ضمیرنی غبار صور اغیاردن عاری * وزنك زدودهٔ نفوس * وازالهٔ
هیأب نفوش آثار ایدوب کدورت پلاس وجود وهمی * واوساخ بود
وعدمیدن مکنته انخلاع وانقلاع میسر اولمغله * فضاء خلاء حقیقی (کل شیٔ
هالك الا وجهه) وفناء فناء ذاتی (ومن قتلته) سمتنه دوندروب * نظر شهود

وجه حق * ومشاهدهٔ وجود مطلقدن تشریف خلعت (فانادیته) ایله مطرز ومعزز بیورروب * سر پسرایر مقام قرب قاب قوسین اوزرنده مستقرایدر * بعده برترتیب مراتب تنزلات رد اولنوب * لوامع ضیاء (الله نور السموات والارض) وسواطع صفای (کمشکوة فیها مصباح المصباح فی زجاجة الزجاجة کانها کوکب دری) ایله شجرهٔ مبارکهٔ زیتونهٔ قلبه (یکاد زیتها یضیٔ ولولم تمسسه نارنور علی نور (اشراق و بروب * آتش تجلیٔ احدیة الجمعده ثابت النار ایتمکله خصایص کنوز اسرار الوهیت * ولطایف رموز انوار ربوبیته واقف و (کسراب بقیعة یحسبه الظمآن ماء حتی اذا جاء، لم یجده شیئا ووجدالله عنده فوفیه حسابه) سرینهٔ عارف ایدوب * تخت سعادت بخت خلافتده استقرار ویرد * حتی حدیث قدسیٔ (لایزال العبد یتقرب الی بالنوافل حتی احبه فاذا احببته کنت سمعه و بصره ورجله ویده ولسانه فبی یسمع وبی یبصروبی یبطش وبی یمشی وبی ینطق) فحواسنک مظهری اولوب (و برموجب والذین جاهد وافینا لنهدینهم سبلنا) ذرات وجوددن هر برذره یه کند وجانبنه یول کوستررو هر برینی مظاهر اسما وصفاتی ایتمکله کندویه مرآت شهود ذات ایدر * ودخی من عرف الله طال لسانه * مصداقنجه انی لسان تعبیر وزبان تفسیر * ایدوب هرنه که مشاهده ایدرسه عبارات واشارات مختلفه * والفاظ وکلمات مترادفه ایله تفسیر وتصویر ایلر ﴿ نظم ﴾ نظرچون درجهان عقل کردند * ازانجا الفظهار انقل کردند * تناسب را رعایت کردعاقل * چوسوی لفظ ومعنی کشت نازل ﴿ نثر ﴾ وقول کریم (وقد خلقکم اطوارا) اشارت علیه سی اوزره مراتب اخفا واظهارده تقلبات * واطوار استیداع واستقرارده تطور ایتدنصکره * خم صبغة اللهدن هربری بررنک قابلیت * وکارکاه (کل میسر لما خلق له) دن هرکس برکونه نقش استعداد قبول ایدوب قول رحیم (کمابدأکم تعودون) نشأتک حین عودتده (وانیبوا الی ربکم) اوازی اسماع جان * وجانهای سمعلرینه رسان اولدقده بال اقباللرین باز * وجوهوای لامکانه پرواز ایدوب * اجنحهٔ همتلریله (فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر) مقرنده سرافراز اولورلر * وفضای وسیع * وشکارجای منیع (ربنا وسعت کل شیٔ رحمة وعلما) جولانکاهنده قابلیت نو * واستعداد تازه لری مقدارنجه منقارلرنده تیهوی اسرار * وچنکاللرنده تذروانوار طوتوب * خطیرهٔ قدسدن نشیمن حسه کلدکلرنده تغالب اطوار احوال ومقامات * وتغایر انوار عبادات وطاعات * واسرار معاقد حالاته بناء

مطلق وجودده اعتبارات متناسبه وعبارات متقاربه ایدوب هرکس کندوحال ومقامندن قوالب اطوار معانیٔ شهود اولان بررمز وبرطرز ایله خبرویروب وهربری مطلب ومرامندن دراملس اشاراتی برر الماس عبارات ایله دلوب * جمله سنك زبان حال ولسان مقاللری بوبیت شریف اولور (بیت) عباراتناشتی وحسنك واحد * وکل الی ذاك الجمال یشیر * پس بیان اسرار علوم ایکی قسمه محصور اولوب * بری منثور وبری منظوم اولمشدر * لکن مدح ان من الشعر لحکمة وثنای ان من البیان لسحرا * قسم ثانی ایچون اولمغله * لاجرم کاشف اسرار قیومی * ومعتکف بارکاه قرب دیومی * حضرت جلال الدین الرومی * قدس الله سره بیان منازل عشق ومحبت * وذکر ذکر مقامات توحید ومعرفتده قسم ثانی اختیار ایدب * لجهٔ کهرزای همم اولان رشحهٔ قلم مسکیة الختاملری * تلاطم دریای درونلرینك انفاس نسایم موج انکیزندن اصداف حروف کفتار ایله * حلقهٔ زرین کوش جان سروران حقیقت اولمغه لایق * درروجواهر اسرار کناره آتوب * رشکده نساجان بلاغت * وجلوه که عروسان حسن عبارت اولان مثنویٔ شریفده ید بیضا آشکار * وتحریر وتفسیرنده برسحر حلال اظهار ایلمشدر که حقا لطافت وطراوت * وعذوبت وحلاوتنده * طاقت ارباب هنر * کارکر بلکه مقدور بشر منصور اولمیوب * بحرین نظم ونثرده بوکونه لآلی متلالی ابرازی غواص بحرفکرتلرینه منحصر اولمشدر (شعر) کلم کان الشهد من الفاظها * جاروان الطیب منها سائر * وکان انفاس المسیح نسیمها * اذمن شذاه لکل میت ناشر * عن کل لطف فیه لفظ کاشف * فی کل معنی منه حسن باهر * بحر ولکن الطفا وةعنبر * مزن ولکن الغیوث جواهر * عقد یسمی نظم دردونه * نظم الثریا عقده متناثر * فی التیه غادکل عقل کامل * مماتضمن والنفوس حواسر * وضمیر منیر مهر تنویره ستیر اولمیه که مقدمهٔ مرتبهٔ طبقات نه افلاك * ونتیجهٔ بهیجهٔ (لولاك لما خلقت الافلاك) اولان حقیقت محمدی ونور احمدی * صورت واحدیٔ احدی * واصل ومنشأ ومبدأ ومعاد جملهٔ خلایق * وجامع جمیع کمالات الهی وکیانی * وواضع عموم مراتب اعتدالات ملکی وحیوانی وانسانی اولمغله سایران طریق حقك نهایت سیروسیر املری * ومسافران وجود مطلقك غایت مقاملری * اول حضرتدن ایلروکچمیوب * عالم وعالمیان اول هادیٔ سبلك صور اجزای تفصیل * وآدم وآدمیان انك تکمیلی ایچون مسخرلردر * واناسید ولد آدم * وآدم

ومن دونه تحت لوائی یوم القیامة* دخی بو معنایه اشارتدر* پس شرایع وطرایقك
صوربازار معانی وحقایقنده آدم وجمله انبیا ورسل* اول سرافراز كلك خلفا
ونوابی اولوب* حتی نوبت تخمیر طینت سید البشر ایرشدكده* اعلای درجات
اعتدالده برمزاج كامل حاصل اولدیكه* حقایق مزبوره مظاهر مستعاره‌دن
تجاوز ایدوب* كاهی بوصورت مختاردن یوز كسترمكله* سر وسعنی قلب
عبدی المؤمن* بتمامه وكماله ظاهر اولدی* پس كمال بیان* وتمام تعریف وتبیان
ایچون حقیقت مزبوره بوصورت طریقنده (اوتیت جوامع الكلم) حكمیله
معروض اولوب* لكن مقام نبوت ومقر رسالتده اولمغله اهل ضلالتك دفع
تهمتلری ایچون* دست منع وكف ردع (وما علمناه الشعر وماینبغی له) تنزیهی
ناصیهٔ بیانه وضع اولندی* اماحالا اول شمس افلاك نبوت* ونور تابناك ولایتك
ورثه وخلفاسی كه امناء اولیادر* بو كلامك زمامی انلرك دست متابعتنه تفویض
اولنوب* وتمام سیروسلوكدن صكره بو مقامه اطلاعله عنان فصاحت وبیان*
انلرك قبضهٔ كمال حصافت واتقانلرینه تسلیم اولندیكه* هر بری رفع حجب
واستار* وكشف معانی* وغوامض اسرار بابنده اشعارده اولان منظومات بدیعة
الاثار ایله مقام ترجمانیده قیام كوستروب* تقریر وایضاحده مقصوده وكمال
جمعیتی حصول نجاحه ایرشدره‌لر سلطان ولد انكیچون دیمشلردر ﴿ نظم ﴾
اینچنین شعركین بود اثرش* همچو جانش پذیر وكیر برش* زانكه این شعر
شرح قرآنست* راحت روح ونور ایمانست* آن فریقی كه شعرشان بود این*
كه برد خلق را ز كفر بدین* دین چه جمله را برد بخدا* سر این را بدان دمی بخود آ*
شعرشانرا مخوان بشعر كسان* مشمر شعر هردورا یكسان* زانكه این میوه
میرسد زنعیم* وان شرار یست آمده ز جحیم* شعر ایشان بود همه اكسیر*
زان شود زر مست بجان بپذیر* مدح ایشان همی كند یزدان* هست شاهد
برین سخن قرآن ﴿ دربیان سبب تألیف ﴾ بو ناپیدای بیدای وجود ذرهٔ نابود
موهوم الوجود عبدالله بن السید محمد بن عبدالله غفر الله له ولوالدیه باللطف والجود
معتكفان باركاه جذبات رحمانیه وخلوت نشینان خانقاه طریقهٔ بیرامیه اولان دریا
دللرك قطرهٔ ناچیز خاك آلودلرندن اولوب ومحبوب قلوب العارفین شمع جمع العاشقین
پیشرو عموم اهل صفا قافله سالار راه اصطفا كاشف اسرار كبریا نور چشم اولیا حضرت
مولانا قدس الله سره الاسنانك عهد الستدن عشق ومحبتلرنده مجبول اولمغله مثنوی
شریف هرساعت وآن حرزجان وحمایل جنان اولنوب هربار كه مضمون حقایق

مشحونی مطالعه اولندقجه استاد كاركذار فكرتلری هربر كوشه سنده خریداران
معارفه عرض ایتدوكی امتعهٔ نفیسهٔ فاخره و بهزاد خرده كار طبیعتلری هرجانبدن
چهره كشا اولدیغی صور لطیفهٔ نادره‌لری حیرتفزای عقل عقول عرفا
اولوب آب حیات عبارات روح افزالریله دل عطشانی ریان ایتدكجه فوایح
مسكیه‌سندن دماغ روان معطر واتش عشقله مجمر قلب مملو وپرشرر ووجود
بیقرار ونابود ماننده عود مجمر اولوب آه درون وتراوش خونابهٔ مژهٔ لعل كونمدن
ساكنان زمین وآسمان واله وحیران اولورلردی ﴿ بیت ﴾ شكاف سینه توانم كه بندم
از مژه هم* تراوش مژهٔ اشكبار راچه كنم* وبحر محیط مثنویده سباحت وجزایر
عبارتنده سیاحت ایدن سایران ملكوتدن هربرینك پروردهٔ دایهٔ طبیعتلری اولان
غواص فكرتلری غوطهٔ بحر معانی ایتدكده دست آویزلری اولان درر نكاتی سلك
تحریره منتظم قیلوب هدیهٔ بهیهٔ محافل ارباب نظر ایتمشلر امادریای بیكران
مثنوی بر بحر لآلی كرانبهادر كه الی یوم القیام غوطه ایدنلرك دست ابكار افكارنه
بحسب الاستعداد نیجه لولوی زیبا كیروب زیور معارف ایله بای وتوانا اولمقدن
خالی اولمزلر فلذا بوذرهٔ كم قدر وبی تاب دخی استیلای ظلمات عدم سرچشمهٔ
حیاتی تیره كون ایتمامشكن ﴿ بیت ﴾ كرشدی عطشان بحر معنوی* فرجهٔ كن در
جزیره مثنوی* مضمونی اوزره اول دریای مرواریدك فرایدندن دست اویز
استعداد اولان درر حقایق وجواهر دقایقی برموجب و{ ممارزقناهم ینفقون } رشحهٔ
قلم شكسته زبان ایله سلك تحریره كشیده قیلوب بعض نكات نفیسه‌یی مشتمله اولان
عبارات رشیقه ایله برفحوای { واما بنعمة ربك فحدث } پیشكش پیشگاه ارباب
عرفان ایتمك ایچون خاطر فاتره لسان تركیده شرح وترجمه اولنمه‌سی خطور
ایتدكده برشب كه كواكب ثوابت سموات مطالع افقدن لامع واجرام ثواقب
سیارات مدارج افلاكدن ساطع اولمش ایدی برفحوای* من اراد امرا فشاور فیه
امرأ مسلما وفقه الله لارشد اموره* قوای مؤمنهٔ روحانیه ایله استشاره وشروطیله
استخاره وروح مقدسهٔ مولانادن مدد وهمت وفضل آلهیدن توفیق وعنایت
رجا اولندقده روحانیت شمس الدین وجلال الدیندن منامده سیران ایدن روح
روانه اذن واشارت ایله بشارت اولدیغندن غیری رؤیاده اولان اشارتی تعبیر واذن
وبشارتی تقریر ایچون مثنوی شریفدن دخی تفأل اولندقده ﴿ مثنوی ﴾ این نشان
راست دادم جان‌یاب* برنویس الله اعلم بالصواب* بیت شریفی كلوب موافق
حسب حال اولمغله توفیق ربانی دخی قرین حال اولمق نیازیله متوكلا علی الله

ومتوسلا برسول الله تحريره مباشرت اولندی وخليفهٔ اسلام پناه پادشاه فلك
بارگاه خورشيد طلعت قمر بهجت قاصر القياصره كاسر الاكاسره خادم الحرمين
الشريفين ناشر العدل والاحسان باعث الامن والامان السلطان بن السلطان
ابن السلطان السلطان مرادخان ابن السلطان احمد خان ابن السلطان محمد خان
خلد الله ملكه وسلطانه وافاض على العالمين بره واحسانه الى يوم الميزان حضرتلرينك
زمان سعادت بنيانلری اولمغله تبركا اسم شريفلريله معنون اولوب ﴿ جواهر بواهر
مثنوی ﴾ ديو تسميه اولندی و بو مأمولك حصولی و مقصود اصلينك وصولنده
قبل الخوض مثنوئ شريفده اولان اصطلاحات سنيه وعبارات عليه ونكات
واشارات بهيه نك فتحنده مترتب بين الربوبية والعبودية سورهٔ فاتحه ده اولان
مراتب عشر وحضرات خمس وملكوت اعلى واسفل و بعض معارف جليله يی
مشتمله بر مقدمهٔ مفيده ومولانا قدس سره الاعلانك حسب ونسب ومناقب وادابی
بيانده بر خاتمه تقديم قلندی كه اسرار معنوی ونكات مثنوی مذكورات ايله
منكشفه اولور و بو عبد ضعيف وقليل البضاعه و كم مايه كشف واطلاعده
تقصيرات كثيره سنه معترف اولمغله ارباب دانش واصحاب بينشك مزيد مكرمت
ومزيت مروتلرندن تضرع و نيازمز بودر كه واقف اولدقلری مواضع
زللی كلك عنايت ايله اصلاح وافصاح وصورت عيب جويی دن تجنب بيورمغله
{ اولئك الذين هدى الله } زمره سيله محشور اوله لر آمين بحق طه و يس ونسئال الله
تعالى ان يرزقنا سمع قبول كما يحب و يرضى و به الحول والقوة ومنه العصمة والهداية
﴿ بيت ﴾ يقين ميدانكه اين چندين عجايب ۞ براى يكدل بينا نهاديم ۞ فاعلم
اوصلنی الله واياكم الى اعلى مقامات العارفين كه ۞ ربوبيت وعبوديتده اون مرتبه
اعتبار اولنمشدر يعنی اول مراتب ربوبيت الله سبحانه وتعالى نك ذاتيه وصفاتيه
اسماء شريفه سی اولديغی جهتدن مرتبه اسمدر ومرتبهٔ ثانيه ذات ومرتبهٔ ثالثه
صفات الهيه در كه مفتاح فاتحه اولان { بسم الله الرحمن الرحيم } ترتيبنده اولان
معناده حاصله در ومرتبهٔ رابعه حمد وثنا ومرتبهٔ خامسه شكر مولى در كه سورهٔ فاتحه ده
{ الحمد } كلمه سنده حاصله در ومرتبهٔ سادسه خالقيت معناسنده اولان مرتبهٔ
الوهيت در كه { لله } كلمه سنده حاصله در ومرتبهٔ سابعه خالقيتده اولان ربوبيت
وحدانيه در كه { رب العالمين } ده حاصل در ومرتبهٔ ثامنه مالكيت و ملكيت در كه
{ مالك يوم الدين } كلامنده حاصله در مرتبهٔ تاسعه بالالوهية والواحدية
والوحدانيه اولان مرتبهٔ معبوديت در كه { اياك نعبد } جمله سنده حاصله در

(ومرتبهٔ)

ومرتبهٔ عاشره من الازل الى الابد طريق حق هدايت وانعام وعنايتدر كه
{ اهدنا الصراط المستقيم } قولنده حاصله در پس مراتب عشر عبوديتده
دخی مرتبهٔ اولادن اعتبار ايتدكلری ربوبيتده اولان مراتب مزبوره ايله حقی عارف
اولمقدر ومرتبهٔ ثانيه ربوبيت حقه وعبوديت نفسه اقراردر ومرتبهٔ ثالثه معرفت
نفس ومراتب ربوبيتدن نفسك خلوی در ومرتبهٔ رابعه حضرت حق وفياض
مطلقك كندودن وجميع موجوداتدن استغناسنه وجمله اشيانك حقه احتياج كلی ايله
محتاج اولدقلرنه تحصيل علم يقيندر ومرتبهٔ خامسه على ما امر الله تعالى حقه
عبادتدر ومرتبهٔ سادسه توفيق قدرت وتعليم واخلاص ايله لوازم عبوديتی
رعايتده رب ومعيندن طلب معاونتدر ومرتبهٔ سابعه شوق وخشوع وذوق
وخضوع ايله دركاه حقه دعا ومناجات ورفع حاجاتدر زيرا حق سبحانه وتعالى
قوللرينی بارگاه كبرياسنه مناجات ايتمك ايچون ايجاد بيورمشدر كما قال تعالى
{ قل ما يعبؤ بكم ربی لولا دعاؤكم } ومرتبهٔ ثامنه صفات الهيه ونعم غير متناهيهٔ
سبحانيه وقرب حضرت احديه نك وجدانی طلبدر حقا كه بوندن اعلى مقصد
اقصى يوقدر ومرتبهٔ تاسعه حضرت حقدن استهدادر كه اول هدايتك سببی ايله
راه راسته مهتدی وطريق هدايتی ارشاد ايله عبد مسترشد منعم عليه اوله
ومرتبهٔ عاشره دركاه عزتدن رجا وتمناده راسخ دم وثابت قدم اولمقدر كه ضلالت
وغوايته رد اولنان مغضوب عليهم فرقه سندن اولميوب نعم دائمهٔ الهيه مستمره
ومستقره اولوب انبيا واوليا ايله حشر اوله ومراتب مزبوره نك جمله سی { اياك نعبد
واياك نستعين } آية كريمه سندن غير المغضوب عليهم ولا الضالين آية كريمه سنه وارنجه
واقع اولان معانئ فاتحه ده حاصله در قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
{ ان الله خلق الخلق فی ظلمة ثم رش عليهم من نوره فمن اصابه ذلك النور
فقد اهتدى ومن اخطأه فقد ضل } آه ای مستمع آگاه اول نور مرشوشدن مراد
{ جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلين } حديث شريفنده اولان اشعهٔ انوار نار
جذبات الهيه در ديمشلر حقا كه هدايت بيوريلان صراط قويمه فتح باب ذكر
اولنان انوار مرشوشهٔ جذباتك اصابت ومصادفه سيدر مغضوب عليه ولا الضالين
والنلر اول نور شعشعانئ حب سبحانيدن محروم قالنلردر كه تيه هوای نفسده
ضالين ودشت ظلمات طبعده مغضوبين وهالكين اولوب شرع وتحقيقه مهتدی
اولمامغله صراط قويم واحسن تقويم اوزره اولان مرتبهٔ انسانيه دن روگردان
اولنلردر يهود جحود واول مشربده اولان جهود عنودلر كبی كه حضرت واجب

الوجود انلری مردود ومطرود ایدوب صورتلرینی سیرتلرنده مرکوز اولان
قرده وخنازیره صورة ومعنی مسخ وتبدیل ایلدی وطائفهٔ نصاری دخی الطاف
ربوبیتی فراموش ایدوب راه سقیمه میل ایتمکله چاه تاریك بشریته دوشوب طریق
مستقیم توحیدی ناسی اولدقلریچون شیطان رجیم شبکهٔ شرکله انلری صید
ایدوب { افرأیت من اتخذ آلهه هواه } مقتضاسنجه هوای نفس ودنیایی آله
اتخاذ ایتدکلری اجلدن ثالث ثلثة قوللریله { نسوالله فنسیهم } طردنه مستحق
اولدیلر وکذلك شول فسقهٔ فجره که وحدت حق و بعثت انبیایه اقرارایله حضوردن
صکره غیبت وسروردن صکره محنت ونوردن صکره ظلمته دوشوب طریق
مستقیمدن رجوع ایله مغضوبین وکرم کریم ورحمت رحیمدن ضالین
وصراط قویمدن اعراض ایله قلب سلیم وجنت نعیمدن محرومین ومستحق عذاب الیم
اولدیلر نعوذ بالله من الحور بعد الکور وکذلك شول مقتصدین که منازلده
قوافلدن انقطاع ایله بازکشته و پیش رانده اولدقلریچون رشتهٔ مقصودی یتروب
ضالین اولدیلر ﴿ مناجات ﴾ الهی سیدی ومولای صراط مستقیمه توفیق وعنایت
سندن بز عاجز قوللروکی یولدن دوندرمه ومقصود اصلی یه ارشدر مینجه برمنزلده
اکلندرمه آلهی سنك نامك بزه جو ازوسنك مهرك جانه جهاز ملکامعبودا سنك
شناختك روحه امان وسنك لطفك چشمه عیان پروردکارا سنك فضلك بزه لوا
وکنف احسانك جانه مأوی آه کریما ضعفایه پناهسن قاصدلره برسر راهسن
مؤمنلره کواهسن نیازمز بودرکه بومساکین وفقرایی دخی نکاه ایدهسن الهی
عجب عزیزدر اول کمسنه که انی سن دیلیهسن ویولدن آزسه یوله کتورهسن
دولت جاودان اول کمسنه یه که سن انك اولهسن آیا که بزدن غیری کیمکسن
﴿ بیت ﴾ جز خدمت روی تو ندارم هوسی ۞ من بی تو نخواهم که برآرم
نفسی ۞ عبدالله انصاری قدس سره بیوررلر که مطیعلر طاعاتی اخلاصدن
بولدیلر یوخسه اخلاصی طاعاتدن دکل وعصاته معصیت عذابدن ایرشدی
یوخسه معصیتدن عذابه دکل الهی طاعاتده اخلاص سنك لطفکدر ومعصیتدن
صیانت سنك رحمتکدر سن عنایت قیل ﴿ مثنوی ﴾ ای مبدل کرده خاکی
رابزر ۞ خاك دیکررابکرده بوالبشر ۞ کارتو تبدیل اعیان وعطا ۞ کارمن سهوست
ونسیان وخطا ۞ سهو ونسیان را مبدل کن بعلم ۞ من همه حلم مرا کن
صبر وحلم ۞ بفکن ازمن جمله ناهموار را ۞ تابدینم روضهٔ ابرار را ۞ می رهم زین
چارمیخ چار شاخ ۞ میجهم درمسرح جان زین مناخ ۞ کوش ما کیر وبدان

مجلس کشان ۞ کز رحیقت میخوردان سرخوشان ﴿ مقدمه ﴾ ای نور
حدیقهٔ عالم ونور حدقهٔ آدم ایدك الله بروح القدس وایانا معلوم اولا که ارباب
کشف ووجدان بویله تحقیق بیورمشلردر که کنه ذات حق وغیب هویت
مطلق باعتبار وحدته الحقیقه هیچ کسك مدرکی ومشهودی ومعلوم ومفهومی اولمقدن
منزه ومقدس اولوب حق سبحانه وتعالی کنه ذات پاکندن { ولا یحیطون
به علما } قول کریمی ایله بومعنادن خبر ویرمشدر زیرا اکوان واعیانده مدرك
ومشهود اولان متباینة الکمیه ومختلفة الکیفیه الوان متنوعه واضواء متغایره
وسطوح مختلفه در مرتبهٔ غیب مطلقده ایسه وجود ماهو امر زاید علیه عین
حقیقت اولوب ماعداسنده شیئك حقیقتی اوزرینه زاید برامردر زیرا هربر
موجودك حقیقتی علم ازلیٔ آلهیده اولان اعیان ثابته ایله مسمی نسبت تعیندن
عبارتدر پس هویت مطلقه نك حولنده حومان عقول میسر اولمیوب ذات
بحتك حضرتنه فهوم اصابت ایتمکدن کنه ذات حق اجل واعلیدر فلهذا
جناب کبریا کتاب کریمنده { ویحذرکم الله نفسه } بیوروب ودخی { لا تدرکه
الابصار وهو یدرك الابصار } آیت کریمه سیله کنه ذاتی ادراك وفهمدن منزه
اولدوغن بیلدیروب حضرت سلطان انبیا علیه من صلوات الله الازکی دخی { تفکروا
فی آلاء الله ولا تفکروا فی ذات الله } کلام معجز نظاملریله ذات حقده تفکردن
نهی بیورمشلردر ایمدی وجود مطلقده غیرك وجودی معدوم اولمغله من حیث
الاطلاق الذاتی تجلیٔ ذاتیدن غیرینك مشهودی اولمز مکر قرب نوافل که
کنت سمعه حالی وقرب فرایض که سمع الله لمن حمده قولیدر یاخود نوافل ایله
فرایض بیننی جمع که { وما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی } مقامیدر حاصل
مآل علی کل حال ادراك مذکورك متعلقی ذات حقده واحدیت اعتباریله کندو
ذاتنه کندو علمی حیثیتندن غیریله اولمیجق اول ادراك مطلقا ممتنع اولمیوب
بلکه مشیت حقه تعلق ایدر کمال قال تعالی { ولا یحیطون بشیٔ الا بما شاء }
﴿ بیت ﴾ غیرتش غیردر جهان نکذاشت ۞ لاجرم عین جمله اشیا شد ۞
فاذا کان کذلك علی السنة السفراء الملکیة والبشریة منزله اولان شرایع الهیه یه
مؤمن اولان زمرهٔ متشرعین من حیث الاطلاق ذات حق وحقیقت مطلقه دن
بحث ایتمك جائز دکلدر زیرا جمیع انبیا ومرسلین صلوات الله علیهم اجمعین که
بعث اولنمشلردر صفات ثبوتیه وسلبیه یی بیان ایله مأمور اولمشلردر پس مؤمنلره
دخی واجبدر که پی رو انبیا ورسل اوله اعنی جناب حق ذات بچوننی نه شیٔ

ایله توصیف ونه شی دن تنزیه اتمش ایسه مؤمن دخی انکله وصف وتقدیس ایدوب جناب الهی ده غایت حسن ادبه رعایت ایلیه ومفضئ سوء ادب اولان تفکر فی الذاتدن کمال احتراز وخوف وخشیت اوزره اوله مولانا خداوند کار قدس سره نه خوب دیمشلردر ❊ بیت ❊ ازادب پرنور کشتست این فلك ❊ وز ادب معصوم وپاك آمد ملك ❊ فصل ❊ ای طالب قابل ومستمع مقبل معلوم اولا که سروران حقیقت ورهروان طریقتك مبادئ دلائل وحجج مسائلی کشف صحیح وشهود صریح اولوب اولا اول زمرهٔ علیه نور شریعت ایله داننده وامر طریقت ایله عمل کننده بعده حقیقت حاله رساننده اولوب معرفت نظر فطری ایله داننده وبیننده اولورلر فلهذا ارکان دین واجزاء حقیقة بناء اسلام کزین دخی شریعت وطریقت وحقیقت اولمشلردر کما قال صلی الله علیه وسلم { الشریعة اقوالی والطریقة افعالی والحقیقة حالی } ایمدی ذکر اولنان ارکان ثلثه ایله مرصوص البنیان اولمیان وجود شخص ناقص کمال اسلام ایله متصف اوله من بناء علی هذا صورت جمیعهٔ کلیه کله مخصوصه درنتکم حضرت عیسی صلوات الله علی نبینا وعلیه افلاطونك جوابنده بیورمشلر که { یامن شرفك الله بالاستعدادات العقلیة والرموزات النقلیة کن طالبا للتنویر النفس بالانوار الالهیة القدسیة الجاذبة من الدار الدنیة الفانیة الی الدار الباقیة التی هی محل الارواح الطاهرة والنفوس الزاکیة فان مجرد العقل غیر کاف الی صراط مستقیم } پس بو اوصاف جلیه ایله محلی اولان کاملر طور عقل جزؤیدن رجوعله اعراض کلی ایتمشلردر زیرا عقول بشریه وقوای مرکبهٔ عنصریه سرر بوبیتی ادراکده قاصر ولطایف رموز الهیه یی فهمده عاجز وفاترلردر واثر حکم عقل بشری احکام عبودیتك احاطه سنه مقصور وشول نسنه که اکا موقوف علیه اوله اکا محصوردر کما قال علیه السلام { العقل لاقامة العبودیة لا لادراك سر الربوبیة } وقال علی کرم الله وجهه ❊ شعر ❊ کیفیة المرء لیس المرء یدرکه ❊ فکیف کیفیة الجبار فی القدم ❊ هو الذی انشاء الاشیاء مبتدعا ❊ فکیف یدرك مستحدث النسم ❊ پس طریق حق سالکلرنه لازم اولان بودر که افکار نظریه وادلهٔ عقلیه دن مجرد قلب سلیم ایله برطبیب عیسی دمه تسلیم اولوب حضرت ذاتیه توجهنه عزیمت کلیه ایلیه تا که انوار سبحات ولمعات سرادقات ذاتده افناء وجود میسر اوله ❊ عطار ❊ درانجا مینما یدروی دلدار ❊ عیان عشق باشد لیس فی الدار ❊ درانجا نیست جسم وعقل وادراك ❊ نمود اوست اینجا صانع پاك ❊ درانجا اولیا وانبیا اند ❊ حقیقت جمله

مردان خدا یند ❊ درانجا باز بین کم کردهٔ خود ❊ درون دل نظر کن پردهٔ خود ❊ تو قدر خود نمیدانی چه کویم ❊ زبهر تو چنین در جست وجویم ❊ وابو سعید ابو الخیر دخی ذکر اولنان افناء وجوددن خبر ویروب بیوررلر که ❊ رباعی ❊ چشمی دارم همه پر از صورت دوست ❊ با دیده مرا خوشست دوست در وست ❊ از دیده ودوست فرق کردن نه نکوست ❊ یا اوست بجای دیده یا دیده خود اوست ❊ در بیان حضرات خمس ❊ حقق الله سرك بحقایق الوصال ❊ وجعلك من الفایقین الذایقین شراب انسه بالغدو والاصال ❊ معلوم اوله که حضرات الهیه یه حد وغایت اولمز ولکن ارباب بصیرت وبینش واصحاب حکمت ودانش قتنده محقق در که شول شی که حیطهٔ وجود وخطهٔ فیض جودده مندرج اوله لاجرم حضرات خمسه منحصر در که بریسی حضرت غیب مطلقدر یعنی اعیان ثابته وحقایق علمیه حضرتیدر وانك مقابلی حضرت حس وشهادتدر که اکا عالم ملك وعالم کون وفساد دیرلر وبینهماده حضرت مثال مطلقدر ومثال مطلق ایله غیب مطلق میاننده حضرت ارواح جبروتیه در یعنی عقول ونفوس مجرده در ومثال مطلق ایله شهادت میاننده دخی حضرت مثال مقیددر که عالم منامدر وحضرات مذکوره نك جمله سنی حضرت انسانیهٔ جمعیه جامعه اولوب نتیجهٔ جمیع حضراتدر فلهذا مرتبهٔ انسان کامله حضرت سادسه دردیمشلر کما قال علی رضی الله عنه ❊ شعر ❊ دواءك فیك وما تشعر ❊ وداءك فیك وما تبصر ❊ وانت الکتاب المبین الذی ❊ باحرفه یظهر المضمر ❊ وتزعم انك جرم صغیر ❊ وفیك انطوی العالم الاکبر ❊ فلا حاجة لك من خارج ❊ وفکرك فیك ما تفکر ❊ وتنظر فی الکتب کی تستفید ❊ وعنك مصنفها یخبر ❊ فصل ❊ ای عاشق صادق ورفیق موافق شویله که برسالك فایق جمیع تعینات وهمیه وتمام تقیدات عدمیه حتی شعور ولاشعوردن دخی فانی ومتلاشی اولوب جلاء اصلی ایله کندونك فناء ذاتئ اولاسنه رجوع ایلیه حالهٔ مزبوره نك ازاسنده ذاتده بویله جه اعتبار اولنور که اکر ذاتی اسقاط جمیع اسما وصفات ورفع تمام معانی ومفهومات ایله اعتبار ایدوب حتی اسقاط ولا اسقاطك دخی اعتباری اولنمزسه اکا اسم احد ومطلق وجود وذات بحت ونور الانوار وبیاض مطلق وعما وکنز خفی ولاتعین ولاهوت وغیب الغیوب وغیب مصون وغیب مکنون وغیب هویت وذات احدیت اطلاق ایدرلر وبو حاله فنا فی الله تعبیر اولنوب مرتبهٔ مزبوره یه عالم لاهوت وعالم لاتعین دیرلر وچونکه عارف واصل قعر بحر فنادن خروج ایدوب صفت بقاء ذاتی ونعت وحدت حق ومعنای وجود

مطلق ایله اتصافه عروج ایدوب وکندوبی کندونك مرأت حق اولان اینهٔ
ذاتنده مشاهده وهیچکس کندودن وجودذات طوتمادوغن معاینه ایلیه حالهٔ
مزبوره‌دن { لی مع الله وقت لایسعنی فیه ملك مقرب ولانبی مرسل } حدیث
شریفی ایله خبرویریلوب { کنت کنزاً مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق
لاعرف } دخی بوجلوه‌دن اولور ﴿ کلشن ﴾ جناب حضرت حق رادویی نیست ٭
دران حضرت من وماوتویی نیست ٭ حلول واتحاد انجامحالست ٭ کدروحدت
دویی عین ضلالست ٭ هرانکوخالی ازخودچون جداشد ٭ انا الحق اندروصوت
وصداشد ٭ شودباوجه باقی جمله هالك ٭ یکی گرددسلوك وسیروسالك ٭ حلول
واتحادازغیرخیزد ٭ ولی وحدت همه ازعین خیزد ٭ تعین بودکزهستی جداشد ٭
نه حق بنده نه بنده باخداشد ٭ وجودخلق وکثرت درنمودست ٭ نه هرچه آن مینماید
عین بودست ٭ پس جلوهٔ مزبوره‌ده تعین ذاتی که کندودن کندویه ظاهر اولمشدر
ووحدت حقیقیه وجمعیت کلیهٔ احاطیه که تمام نسب اسمائیه ورتب اعیان کونیه احاطهٔ
مزبوره‌نك طی مطاوینده سمت اندراج ایله موسوم ونعت اندماج ایله مرسوم اولوب
وبدایت تفصیل مراتب مدارك تعینات وجودیه که نهایت تکمیل مآرب مسالك
ترقیات شهودیه ایله جمع اولمشدر ظهور ایدوب نه وحدت کثرته ونه کثرت وحدته
مزاحم اولورانکچون دیمشلردر ﴿ رباعی ﴾ چندان بروای ره که دویی برخیزد ٭
ورهست دویی بره‌روی برخیزد ٭ تواونشوی ولیك اگرجهدکنی ٭ جایی برسی که
کزتوتویی برخیزد ٭ اما ضمیرمنیره خفی اولمیه که بوجلوه دخی ایکی شعوری
متضمن اولورکه بریسی کمال ذاتی وبریسی کمال اسمائی درپس احدیت ذات
بحسب التنزل ثانی‌یه اعتبارا وحدت حقیقیه وحقیقهٔ محمدیه ونوراحمدی وتعین
اول وتجلیٔ اول وقلم اعلی ودرهٔ بیضا وروح اعظم وروح قدسی وعنصراعظم ومبدأ
المبادی وحقیقة الحقایق ورب الارباب والرب الاعلی ومبدأواحدیت وعالم جبروت
وحضرت علمیه وبرزخ البرازخ وبرزخ فاصل ومجمع البحرین ومجمع الاطراف
ومزاج الاضداد واحدیة الجمع ومقام قاب قوسین ومقام بی رنکی ومقام بی نشانی
وصبغة الله اسملریله تعبیر اولنور نته‌کم مولانا خداوندکار بومرتبه‌یه اشارت
محلنده دیمشلردر ﴿ مثنوی ﴾ صبغة الله هست خم رنك هو ٭ نقشها یك رنك
کرددانندرو ٭ چونکه بی رنکی اسیررنك شد ٭ موسیٔ باموسیٔ درجنك شد ٭
زونشان جزبی نشانی ره نیافت ٭ چارهٔ جزجان فشانی کس نیافت ٭ وذات بومرتبه‌ده
باعتبار الشعور کمال اسمائی ٭ وصفات سبع ذاتیه ایله متعین اولورکه ٭ سبعهٔ مزبوره

حیات وعلم وقدرت وارادت وسمع وبصر وکلامدر وبومرتبه‌ده ذات اسم واحد
حق واله ایله اطلاق اولنور آه‌ای طالب حب ذاتی عجب دولتدرکه وجودمطلق
دخی هیئهٔ جمعیت ذاتیه‌یی صفات سبع آدم ایله عیانه کتورمشدر انکچون دیمشلردر
(بیت) کروهی آدم معنیش خوانند ٭ کروهی علت اولیش خوانند ٭ فی الحقیقه
حقیقت آدم نشأتینده تفصیل حقیقت محمدیه اولوب ارباب تحقیق دخی (طه
ویس) قول کریمی بومعنایه اشارتدردیمشلروصفات مزبوره معنیده اضافیه‌درکه
ذاتده ذاتك ذاتندن حاصله‌در وهربری مبدأ ظهور اضافات غیرمتناهیه‌در
مثلا علم که وجوه کثیره وانحاء عدیدهٔ لایتناهی ایله مبدأ ظهور ذاتدرپس
هربروجه بومنوال اوزره اعیان ثابته دن برعینك ظهورنه وصورعلمیه‌دن
برصورتك حضورنه باعث اولمشدر ووجوه مزبوره‌یه اعیان ثابته وصورعلمیه
وماهیات واعدام ممکنه وحقایق آلهیه وشؤنات ذاتیه وحروف بسیطهٔ عالیه
وماهیات بسیطه تعبیر اولنوب بومرتبه‌یه عالم واحدیت وعالم علم وعالم عقول مجرده
وعالم امکان وحضرت ارتسام دیمشلردر ومرتبهٔ احدیت ایله بومرتبه بیننده
واقع اولان تغایر اعتباریدر حقیقت دکلدرنته‌کم شیخ اکبر رضی الله عنه بیوررلر
﴿ بیت ﴾ کنا حروفا عالیات لم نقل ٭ متعلقات فی ذری اعلی القلل ٭ انا انت
ونحن انت وانت هو ٭ والکل هوهوفسل عمن وصل ٭ وچون اعیان ثابته
ذات ایله اعتبار اولنه هربرندن ذاتده براسم اقتضا ایدوب برتعین اخرظهور ایدر
وجمله‌سنك وجهی جانب ذاته اولور ذات ایسه قیوم جمیع کائنات اولدیغی
جهتدن جمله‌سی واحد اولوب یکانکیٔ ذات ظاهر اولور نظامی عجب دیمشدر
﴿ نظم ﴾ ای همه هستی زتوپیداشده ٭ خاك ضعیف ازتوتواناشده ٭ زیرنشین
علم توچوکائنات ٭ مابتوقایم چوتوقایم بذات ٭ وچون اعیان ثابته ثبوت لوازم
واحوال ایله اعتبار اولنه اکا قضا تعبیر ایدرلر واکرصحایف اجرام سماویه
اوزرینه مجموع لوازم ایله نزول ایدوب صورنسب واوضاع فلکیه وهیأت
قرانات واتصالات کوکبیه ایله ظاهر اولورسه اکا قدر تعبیر اولنور وکما قال الله
تعالی { وان من شیٔ الا عندنا خزائنه وماننزله الا بقدر معلوم یدبر الامر من السماء
الی الارض } وچونکه اول جلوه باردیکرآینهٔ صفات وصورعلمیه واضافاتدن
کندوکندویه نظر قیلدی عالم ملکوت وعالم امر وعالم افعال هویدا اولوب
ومرتبهٔ مزبوره وبومرتبه‌ده اولان اعیان جواهرقدسیه وانواع کلمات روحیه
ونفسیه افلاکه مؤکله اولان مفارقات املاك مرتبهٔ واحدیتك مظاهری

وتفاصيل اجمالى اولوب صور علمى بو مرتبه ده نسب اضافات ذاتدن نسب
ذاتيۀ اوليه ايله كه اعيان ثابته وحروف بسيطۀ عاليه درظاهر و پيدا اولدى نته كم
اول عالمك مبدأ نى عقل كل وقلم اعلى اولمش ايدى ﴿ كلشن ﴾ تعالى الله قديمى
كو بيك دم ٭ كند انجام واغازد وعالم ٭ جهان خلق وامر اينجا يكى شد ٭ يكى
بسيار و بسيار اندكى شد ﴿ فصل ﴾ معلوم اولا كه بو عالم ملكده كماهى ملكوتدن
تعبير و بيان اولنمق حد امكانده دكلدر زيرا عالم ملك محسوسات وعالم ملكوت غير
محسوسدر پس محسوس اولميان معنايى محسوسده اظهار مشكلدر فاما مقتداى
اهل تحقيق بحر مواج عميق شيخ محى الدين عربى رضى الله عنه وساير كمل عارفين
قدس الله ارواحهم تحقيق بيوردقلرى اوزره على سبيل الايجاز بيانى بودر كه
عالم ملكوته ايكى اعتبار واردر كه بريسى تجرد و بريسى تعلقدر پس باعتبار
التجرد اعيان وجواهره عقول مجرده وانوار قاهره وكلمات تامه وجواهر مفارقه
وملائكۀ مهيمه دينلور وذكر اولنان اعيان وجواهر بالاعتبار المذكور جبروتى
اولور و مهيمين تسميه سنه باعث بودر كه انلارك وجها من الوجوه عالم اجسامك تدبير
وتصرفنه تعلقلرى اولميوب عالم وعالميلدن هيچ وجهله شعور وخبرلرى يوقدر
وآدمه سجده ايله مأمور اولانلرده بونلر داخل اولميوب (هاموا فى جلال الله منذ خلقهم)
ديو وصف اولنمشدر (كما قال الشيخ رضى الله عنه فى الفتوحات المكية فى الباب الحادى
والستين وثلثمائة اعلم ايدك الله بروح منه ان الله عزوجل يقول لابليس { مامنعك
ان تسجد لما خلقت بيدى } على جهة التشريف والاختصاص لادم عليه السلام
{ استكبرت } فى نظرك وكذلك كان فانه اخبر عنه انه استكبر وقال لنا عز وجل
فى كتابه ان ابليس { قال انا خير منه خلقتنى من نار وخلقته من طين } وقال لما قيل له
اسجد قال { أأسجد لمن خلقت طينا } فهذا معنى قولنا فى نظرك { ام كنت
من العالين } فى نفس الامر اى انك فى نفس الامر خير منه فهذا ظهر جهل ابليس
وقد يريد بالعالين الملائكة المهيمة فى جلال الله الذين لم يدخلوا تحت الامر بالسجود
وهم ارواح ماهم ملائكة فان الملائكة هى الرسل من هذه الارواح كجبريل
عليه السلام وامثاله فان الالوكة هى الرسالة فى لسان العرب والملائكة هم الرسل
من هذه الارواح خاصة فابقى منهم ملك الا سجد لانهم الذين قال الله لهم { اسجدوا
لادم } ولم تدخل الارواح المهيمة فيمن خوطب بالسجود فان الله ماذكر انه خاطب
الا الملائكة ولهذا قال { فسجد الملائكة كلهم اجمعون } ونصب ابليس على
الاستثناء المنقطع لا المتصل وهذه الارواح المهيمة فى جلال الله لا تعلم ان الله خلق آدم

ولا شيئا لشغلهم بالله انتهى) وقال عليه السلام ان لله ارضا بيضاء مسيرة فيها
ثلثون يوما هى مثل ايام الدنيا ثلثين مرة مشحونة خلقا لا يعلمون ان الله تعالى يعصى
فى الارض ولا يعلمون ان الله خلق آدم وابليس) پس اكر ملكوتك تعلق اعتبار
اولنورسه ملكوتى اولان اعيان وجواهره نفوس ناطقه وملائكۀ مدبره وارواح قدسيه
وحملۀ عرش وكروبيون اطلاق اولنور اكرچه كروبيون دخى شهود قيوميتده
حيران اولوب عالم اجسامه التفاتلرى يوقدر ولكن بونلر وسايط فيض ربوبيت
وحجاب باركاه الوهيت اولدقلرى جهتدن مهيمين مرتبه سنده بولنمامشلردر وزمرۀ
مزبوره يه رئيس روح اعظم دركه ملاء اعلى ده اندن اعظم روح يوقدر پس
براعتبار ايله روح اعظم وقلم و براعتبار ايله عقل اول ديرلر كما قال عليه السلام (اول
ماخلق الله العقل فقال له اقبل فاقبل ثم قال له ادبر فادبر ثم قال وعزتى وجلالى ماخلقت
خلقا اكرم على منك بك آخذ وبك اثيب وبك اعاقب } و بو روح اعظم صلوات الله
عليه كروبيونك صفى اولنده اولوب روح القدس كه جبريل عليه السلامدر صف
اخيرنده در و بر فحواى (ومامنا الا له مقام معلوم) هر بر ملك كندو استعدادى اولان
مقام معلومده مقيم درو بالجمله جواهر قدسيۀ مزبوره كمال تقدس وتعالى ده
واجسام مكدره غايت تدنس وتدنيده اولوب ميانلرنده اصلا مناسبت اولمامغله
حكمت الهيه شويله اقتضا ايلدى كه نفوس ناطقه وارواح قدسيه اجسامه
تعلق ايتمزدن اول بين المرتبتين واقع اولان مرتبۀ برزخده اولا صور لطيفه وهيئۀ
نوريه ايله ظاهر اوله كه بين اللطافة والكثافة نوع مامناسبت وقوعه كله پس
بو مرتبه يه عالم برزخ وعالم مثال وخيال وعالم اشباح وصور تسميه اولنوب
بو مرتبه يه متعلقه اولان جواهره دخى ارواح عامله ونفوس منطبعه ومدبرۀ
سماويه تعبير اولندى و بو مرتبه ده هياكل نوريه وهيأت شبحيه ايله ظهور ايدن
نسب عقليه وصور علميه يه مثل نوريۀ افلاطونيه واشباح برزخيه وارباب نوعيه
وصور مثاليه وخياليه تسميه اولندى حقا كه عند التحقيق صور مزبوره مظاهر
صور عقليه ومجالىٔ ارواح قدسيه اولوب جواهر مزبوره دخى فى الحقيقه
مظاهر وتفاصيل صور علميه در ﴿ بيت ﴾ اشباح انس صورت ارواح قدس شد ٭
ارواح قدس صورت اعيان ممكنات ٭ و بو مرتبه ده اولان روحانيان ايكى قسمدر
بر قسمى عالم اجسامك تدبير وتصرفنه علاقه ايدنلردر كه بونلره روحانيان ديرلر
بونلر دخى ايكى قسمدر بر قسمى سماوياتده تصرف ايدن ارواحدر كه انلره اهل
ملكوت اعلا ديرلر و بر قسمى ارضياتده تصرف قيلن ارواحدر كه انلره

اهل ملكوت اسفل ديرلر و بونلردن صدهزار وهزاری نوع انسان اوزره مؤكللردر وهزار بار هزاری دخی معادن ونباتات وحيوانات بلكه جميع موجودات ارضيه يه مؤكللردر وانبياء سالفه دن عليهم السلام (ان لكل شیء ملكا) مفهومی روايت اولنوب حضرت فخر كائنات عليه اكمل التحيات دخی (ينزل مع كل قطرة ملك) بيورمشلردر و بلكه هر بر درختك اوراق واثماری ايجادينه من عندالله بر فرشته مؤكل ايدوكی ارباب كشف و يقينك مشهودی اولديغن تحقيق بيورمشلردر هكذا جرت { سنة الله ولن تجد لسنة الله تبديلا } وحديث شريفده دخی (ملك الجبال وملك الريح وملك الرعد وملك البرق) وارد اولمشدر خلاصهٔ كلام مادامكه عروس { سبحان الذی بيده ملكوت كل شیء } جمالندن رفع نقاب ايتميه حقيقت قدرة اللهی هيچكس ادراكه قادر اولامز و بقدر المكاشفه مشاهده ايدن ارباب شهود دخی قدرت حقده حيرتلرندن ﴿ بيت ﴾ قد تحيرت فيك خذ بيدی ☼ يا دليلا لمن تحير فيكا ☼ مناجاتن ايدرلر الحاصل ای مستمع قابل ذكر اولنسان مرتبهٔ برزخيه اوسع حضرات الهيه در زيرا عالم علم وعقول وعالم ارواحده اولان جواهر ولوازمدن واحوال جواهردن هرنه وار ايسه بو عالم برزخده جميعا هر برينك صورت ومثالی واردر وانبيای عظام واولياء كرام معجزات وكرامات وخوارق عاداتدن هرنه اظهار ايدرلرسه واحوال آخرت وآلام ولذات وعذاب قبر وميزان وحساب وصراطدن و بونك امثالی عبرتلردن هرنه كه تحقيق واخبار بيوررلرسه بر فحوای { ومن ورائهم برزخ الی يوم يبعثون } عالم برزخك لايعد ولايحصی اولان عجيبه وغريبه سندندر حتی احوال مقامات ومشاهدات ومكاشفات وتعبير واقعات ورؤيا منامادن ارباب مجاهداته هرنه كه منكشف اولورسه بو عالم برزخك اسرارنه واقف اولديغی مقدارجه در و بو عالم ملك شهادتده اولان افلاك وعناصر ومواليد ثلثه ولوازم مذكوراتدن اولان اوضاع واجناس وانواع وحركات وكميات وكيفيات وسائر معقولات وعالم انساندن ظهوره كلن احوال وافعال واقوال عموما عالم برزخك تفاصيل ومظاهری اولوب جمله نك مراجع رجوعی صور متناسبه ده مشاهده اولنمقده در كما قال تعالی { افحسبتم انما خلقناكم عبثا وانكم الينا لا ترجعون } وقال عليه السلام انما هی اعمالكم ترد عليكم ﴿ نظم ﴾ هر آن چيزی كه در عالم عيانست ☼ چو عكس ز آفتاب آن جهانست ☼ كه محسوسات ازان عالم چو سايه يست ☼ كه اين چون طفل وآن مانند دايه ست ☼ اما عالم شهادت كه عالم خلق ديرلر عرشدن فرشه وفلك الافلاكدن

مركز خاكه كلنجه آثار مراتب تجلياتدن عبارتدر پس شول نسنه كه حواس ظاهره نك حكمنده اولا كا عالم شهادت ودنيا وخارج وتجلیٔ ثالث اطلاق ايدرلر اما عالم ناسوت كه انسانلق عالميدر جميع مراتب متحققه نك هيئة جمعيه سندن عبارتدر زيرا حقيقة آدميه كه لطيفهٔ مدركهٔ ربانيه تعبير ايدرلرز بدهٔ سر ملكوتدر لطيفهٔ مدركهٔ مذكوره عالم روحانی وجسمانيدن تركيب اولنوب اكمل موجودات وعلت غائيهٔ مصنوعات اولمشدر وعند اهل البصيرة والتحقيق بينه و بين الله واسطه بوقدر واول اكمل موجودات شول سر محمدی وحقيقة احمديدر كه (لولاك لولاك لما خلقت الكون) ايله تعريف اولنوب وداود عليه السلامه وحی الهی كلوب (يا داود خلقت محمد الاجلی وخلقت ولد آدم لاجل محمد وخلقت ما خلقت لاجل ولد آدم فمن اشتغل بی سقت ما خلقت لاجلی اليه ومن اشتغل بما خلقت لاجله حجبته عنی) بيورلمشدر ايمدی مراتب مزبوره جبروت وملكوت وملكه منحصره اولوب چونكه نور صبح ولايت افق ازلدن طلوع ايليه اشعهٔ لمعات وشوارق بارقاتيله سر ايجاد كون وسرقدر اصفيايه نمايان اولور و بو حالده (سبقت رحمتی علی غضبی) معناسی آشكار اولور (ان الله تعالی خلق جهنم من فضل رحمته سوطا يسوق عباده الی الجنة) حديث شريفنك نكته سی عيان اولور آه ای دل آواره شمدنصكره كشف اسراره رخصت يوقدر زيرا بوندن زياده يه خوضه قلنسه مفضیٔ افشاء سر قدر اولور افشاء سر قدردن خودا كا بر طريقت نهی ايدوب (القدر سر الله فلا تفشوه) بيورمشلردر ﴿ قطعه ﴾ سخنم شد بلند وميترسم ☼ كه مرا چيز ازدهان بجهد ☼ ره نوردبيان عجيب شدست ☼ ترسم ازدست من عنان بجهد ﴿ اما عالم لاهوت ﴾ يعنی ذات بحت كه جميع اسما وصفاتدن مراددر امر اعتباريدر زيرا ذات جميع اسما وصفات كاليه ايله باقیٔ لايزال اولوب نه اسما وصفاتدن تعری ونه اعتبار تجرد واطلاق ايله ذات بحت بر غايتده درامر اعتباری ايله حكم دخی ممكن دكلدر زيرا اول دخی اعتباراتدن بر اعتبار در ذات ايسه من حيث هی الذات جميع اعتباراتدن مجرد وعاری فرض اولنمشدی و بالجمله اول حضرتده جميع اعتبار وصور آثار مستهلك ولاشیٔ محض اولوب احكام عقول وصور علميه ايسه جملهٔ آثار واغياردندر كما قال صلی الله عليه وسلم (ان لله سبعين الف حجاب من نور وظلمة لو كشفها لاحرقت سبحات وجهه كل من ادرك بصره) پس ذات بحت ومطلق وجود بالاعتبار المذكور معقول اولمز فكيف كه محكوم عليه اوله حال انكه موجوددر ومعقولدر

وجود مطلقدر فاذا كان كذلك حالتان مذكورتانه قياسا فنا و بقا وتعقل مطلق
وجود نظر موجود مطلقدر پس چونكه عارف واقف فنادن بقايه كله حقيقتده
مرتبهٔ مزبوره مرآت آدمده ظهور ايدن اسما وصفات ايله شعور ذات بشعور ذات اولور
﴿ بيت ﴾ بر مرتبه ها همه كذر كرد ☼ انسان شد ونام خود بشر كرد ﴿ فصل ﴾ علم
شريفه نهان اوليه كه لطيفهٔ ربانيه وهيئهٔ جمعيهٔ اسمائيهٔ حقيقت انسانيه كه
محتد غيب هويتدن تنزل ايدوب مرتبهٔ وحدت مزاجيهٔ ناسوتيه يه مصادفه
ايدنجيه دكن بر موجب (خمرت طينة آدم بيدى اربعين صباحا) مراتب كليهٔ
اربعينيه دن عبور ايتمشدر يعنى صفات سبعه وعقول عشره وافلاك تسعه
وكواكب سبعه وعناصر اربعه ومركبات ثلثه پس چونكه حقيقت مزبوره قوس
نزلده استكمال بوله نقطهٔ وحدت ذاتيه مبدأيتـه مقابل دوشر زيرا حركت
وجود دورى وطور سيرى كورى اولمغله حركت و رجوع جانب مبدأه اولور
فلهذا عدد تكميلى انسانى دخى اربعينه منحصر اولوب ﴿فتم ميقات ربه اربعين ليلة﴾
آيت كريمه سى ايله بو معنايه اشارت بيورلدى (ومن اخلص لله اربعين صباحا ظهرت
ينابيع الحكمة من قلبه الى لسانه) حديث شريفى دخى بو سرى كشف ايتدى
اما قلب انسانى چونكه صفات سبع ذاتيه جمعيتندن ظهوره كلمشدر لاجرم
هر بر صفت قلبده بر حاجتى اقتضا ايدوب مراجع رجوع ومعارج عروجده
قلبـه يدى نوع طور وحال ظهور ايدر كه ظهورات مزبوره يه اطوار سبعهٔ
قلبيه تعبير اولنور يعنى اول قالبى ثانى نفسى ثالث قلبى رابع سرى خامس روحى
سادس خفى سابع غيب الغيوبدر پس (طور قالبى) اولدر كه سير سالك اولا غيب
ملكوتىٔ ارضى وكيفيت حدوث مزاجده امتداد عرضى وارتباط اجزاء بدنده
عالم معدن ونباته دوشر و بو مرتبه ده حصوله كلن علم اسباب حفظ شرايط
انتعاش واصلاح امور معاشك آداب واعمالنـه متعلق اولوب مرتبـهٔ مزبوره
اصحابنك صلاتى اقامت اوضاع شرعيه واداء اركان عرفيه و بر وفق اوامر نبويه
معاصى ومخالفاتدن نهى ايله اولور (وطور ثانى) كه طور نفسيدر اول بر علم
شريفدر كه واسـطهٔ قوة عمليه ايله غيب قوة نظريه دن مستمد اولان اخلاق
وفضايل واصلاح معاد وتحصيل حسن خصاله متعلق اولوب مرتبهٔ مزبوره اصحابنك
صلاتى خضوع وخشوع وخوف ايله رجا بينده اطمينان ورسوخ اولور وملكات
رديه وهيئات مردوديه دن اجتناب قيلور (وطور ثالث) كه قلبيدر اول بر علم يقينيدر كه
واسـطهٔ عقل نظرى وانكشاف حقايق نوريه ايله سر غيبيدن مستمد اولان

صفات كماليهٔ انسانيه يه متعلق اولوب مرتبهٔ مزبوره اصحابنك صلاتى مراقبه
وحضور اولور وفضول وغفلتدن تنحى كوسترر (وطور رابع) كه طور سريدر اول
بر علم حقيقى وشهودى ذوقيدر كه مسامرات غيبيه ومحاضرات اسرار لاريبيه وساطتيله
غيب روحيدن مستمد اولان تجليات آثاريه ومشاهدات حقايق انواريه يه متعلق
اولوب مرتبهٔ مزبوره ابتداء مرتبهٔ عين اليقين وانتهاء مرتبهٔ علم اليقيندر و بو مرتبه
اصحابنك صلاتى بر فحواى حديث شريف (المصلى يناجى ربه) آيينهٔ آثارده شهود وجه
باقى ايله مناجات ومكالمه وصور اعتباردن اعراض وخطاير انواره اعتكافدن انصراف
ايله اولور (وطور خامس) كه لطيفهٔ روحيه در اول بر علم ذوقى ولدنيدر كه (حسنات
الابرار سيئات المقربين) ايله وصف اولنان ارباب مدانات طور عروج روحانيده
ظهور صفات قلبيه سببى ايله طغياندن اجتناب ومشاهدهٔ تجليات ومعاينهٔ
اسرار اسما وصفاته متعلق اولوب بو مرتبـه اصحابى دخى صلاتنده بر فحواى
(الصلوة معراج المؤمن) نائل مقام قرب قاب قوسين اولور (وطور سادس) كه لطيفهٔ
خفيه در اول بر علم اجماليدر كه وسيلهٔ سبحات خواطف صفات جلاليه وذريعهٔ
جذبات عواطف تجليات جماليه ايله غيب الغيوبدن مستمد اولان اسرار محبت
صور فكريه دن ونقوش علميه ونسب عقليه دن تفريد باطنه متعلق اولوب مشهد
مذكورده اولان صلوة اختفاء حكم انائيت وانتفاء اثنينيت ايله مناجات خفيه
ومناغات معنويه در و مرتبـهٔ مزبوره نهايت مسير سايران الى الله وغايت مسلك
سالكان راهدر (وطور سابع) كه لطيفهٔ اخفى در اول غيب الغيوبدر كه فناء
حقيقى وخلاء ذاتى سالك در برحده دكن كه سالك فانى فنا وخلادن دخى خالى
وفانى اولوب كندونك عدم اصليسنه رجوع ايدر و اول حالده محض فضل سبحانيدن
عنايت بيوريلان خلعت بقا بالهى بردوش وشراب طهور محبت ذاتيهٔ (فاحببت
ان اعرف) نوش ايدوب ساحل بحر احديتده {فخلقت الخلق} سرود و نغماتنه آهنك
طوتر وخمخانهٔ تجلى ذاتيدن خاك قابليات ماهيات كونيه وحقايق الهيه يه ساقى
شراب معرفت لاعرف اولوب بعدا اذان اول شراب روح افزانك جرعه سنى زمين
استعدادات اعيان مراتب سايره يه رش ايدوب حتى جرعهٔ آخرينه دست قابليت
آدمه د ورايدر نتكم ديمشلردر ﴿ بيت ﴾ شربنا واهرقنا على الارض جرعة ☼
وللارض من كأس الكرام نصيب ☼ آه اى مست مدهوش حب ذاتى ضمير منيره
روشن اولسونكه ذكر اولنان جرعه لرينه جرعهٔ مزبورهٔ حقيره يى طلب ايله حالت

اولایه رجوع ایدوب مجنون اولورلر نته کم بو بیت شریف ایله اجتنان مزبوره اشارت اولنمشدر ﴿ بیت ﴾ ساقیا برخاک ماچون جرعه ها میریختی ❊ کرنمی جستی جنون ماجرا میریختی ❊ پس اکر حالت مزبوره اول فناء مطلق و باقی بالحق ده ثابت ودائم اولوب وجمیع ذرات کائنات وتمام مراتب اعیان ممکناتده انك نسبتی علی السویه واقع اولوب وجوب امکانیٔ ذاتی وفقر حقیقی ایله متصف ومتحقق اولورسه اول زمانده انکچون خصوصیت تعین جهتنی تکمیله حالت منتظره قالمز ولکن وجود من حیث هو الوجود بلا تعین اسما وصفات اولمدیغنه بناء اول مظهر کامل ونشأهٔ شامل که معناده هم کل وهم محیط کل اوله هر بر نشأهٔ ده بروزاتنك ضرورت اولور انکچون دیمشلردر ﴿ بیت ﴾ جزؤ درویشند جمله جزؤ وکل ❊ کرنباشد جزؤ وکل درویش نیست ❊ اما حالت مزبوره اسما وصفات کلیه نك بسایطی اعتبار اولنان ادوار اربعه که دورهٔ عظماء علم ودورهٔ کبراء حیات ودورهٔ وسطاء قدرت ودورهٔ صغراء ارادتدر ادوار مزبوره نك مراتب کلیهٔ فردیهٔ جمعیه وجمعیة الجمعیه سنده سیر ایدن عارف محقق وکامل ومکمل متحققك ذرات ونشأت کمالیه سنده معلوم اولور غیریده اولمزآه اول کامل ومکمل شول قطب الاقطاب درکه افلاك وجود من اوله الی آخره انك اوزرینه دور ایدر (وهو واحد منذ کان الوجود الی ابد الآبدین ثم له مظاهر فی ملابس فیسمی باعتبار لباس لا یسمی باعتبار لباس آخر فاسمه الاصلی الذی له محمد وکنیته ابو القاسم ووصفه عبد الله ولقبه شمس الدین ثم له باعتبار ملابس اخری اسام وله فی کل زمان اسم یلیق بلباسه فی ذلك الزمان ثم ایاك ان تتوهم شیئا فی هذا التحقیق من مذهب التناسخ حاشا الله وحاشا رسوله ان یکون ذلك بل ان رسول الله علیه السلام له من التمکین فی التصور بکل صورة حتی یتجلی فی صورة وقد جرت سنته علیه السلام انه لا یزال یتصور فی کل زمان بصورة کملها لیعلی شانهم فهم خلفاؤه فی الظاهر وهو حقیقتهم فی الباطن ﴿ کلشن ﴾ تناسخ نبود این از روی معنی ❊ ظهوراتیست در عین تجلی ❊ الحاصل بو تفصیلاتدن مراد سر محمدی ونور احمدینك صور کملده ظهوری وآفتاب حقیقت مصطفویه نك بروج قلوب کاملانده بحیث استعدادهم بروزیدر یوخسه حاشا حلول وتناسخه تلمیح دکلدر زیرا تناسخ جمله انبیا واولیانك مردودی وفلاسفه دن بعضی طبایعیه نك اوهام فاسده سیدر نته کم شیخ عطار دخی دیمشدر ﴿ نظم ﴾ تناسخ حکمت یونان رهین است ❊ مرازان هیچ نه عین الیقین است ❊ تناسخ دورت انداز دزدیدار ❊ مرین یك نکته را ازجان نکه دار ❊ تناسخ مرتراکی

ره نماید ❊ تراندوه خود آخر فزاید ❊ تناسخ چیست مرکفر وضلالت ❊ مخوان اینجایکه علم جهالت (خاتمه درذکر مناقب) قال رسول الله علیه السلام (عند ذکر الصالحین تنزل الرحمة) ای طالب صادق ومستمع عاشق حضرت واجب الوجود وخالق الخلایق ذکرو بیانه تحریض وتشویق ایچون حبیبی سید المرسلینه حدیث قدسی ایله (انا جلیس من ذکرنی) بیوروب وکفتار درربار نبی مختاردن (من اراد ان یجلس مع الله فلیجلس مع اهل التصوف) وارد اولوب وسلطان اصحاب طریقت برهان ارباب حقیقت تخت نشین آزادی جنید بغدادی قدس سره دن طالبان آلهی یه کلمات اولیا وحکایات اصفیادن نفع وفائده وارمیدر دیو سؤال اولندقده بو وجهله جواب ویرمشلرکه نعم مجاهده ده ثبات قدم ومشاهده ده تقویت قلب حصوله کلور تکرار استفسار اولنوب بو جوابه قرآن کریمده دخی دلیل وارمیدر دیدکلرنده (وکلا نقص علیك من انباء الرسل) کریمه سی دلیل واضحدر بیورمشلر باخصوص کمل عارفینك مقامات وحالاتنی نقل وروایتده اولان فواید جلیله نك بریسی بودرکه مدعین بی حالت وجاهل دلان صوفی صورت اولان هر برشال بندونمد پوشك دام تزویرومانند مرغ صفیر اولان عبارات مسروقه لرینه فریفته اولمیوب خصال حمیده لری ذکر اولنان اصحاب مقامات بهیه وارباب درجات سنیه احوالنه انلرده عدم موافقت مشاهده ایلدکده جیدارادتی انلرك تصرف وساوس شیطانیه سندن خلاص اولوب جادهٔ صراط اقوم ومرصاد طریق احمدن منحرف اولمزلر واستماع کلمات حیات بخشلریله مستمعان مستعدان مستعد اولدقده هم صحبت روح پرفتوحلری مثابه سنده اولوب اوصاف جلیلهٔ مزبوره واخلاق جمیلهٔ مسفوره ایله محلی برصاحب دولتك دامن همتنه تشبث قلوب وساطهٔ صحبت شریفه لری ایله سعادت ابدیه یه نائل ورابطهٔ مصادفه لریله دولت سرمدیه یه واصل اولمغه عزیمت ایدرلر پس برحکم مقدمات مذکوره مصدوق (علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل) وموصوف (واشوقاه الی اخوانی) زمره سندن اولوب دفائن کنوز معارف آلهیه وخزاین رموز حقایق نامتناهیه اولان پیشوایان اهل طریقتدن اولا منظور نظر قیومی ومحرم بارکاه قرب دیومی مولانا جلال الدین رومی قدس سره نك والد ماجدلری اولان سلطان العلماء والمشایخ بهاء الدین الولد محمد بن الحسین بن احمد الخطیب قدس الله سره نك بطریق الایجاز بعض احوال ومقامات ومناقب وکراماتنی بیان ایچون سمند همته زین افکار وضع اولنوب سمت تبیانه رفتار ایچون تحریك لجام

کفتار قلندی وبالله التوفیق والعنایه وله العصمة والهدایه ❋ بیت ❋ کر مجال کفت بودی کفتنیها کفتمی ❋ حق زمن خوشتر بکوید تو مهل فتراك دین ❋ پس معلوم اولا که امام ائمهٔ زمان شیخ مشایخ جهان سلطان العلما بهاءالدین ولد محمد قدس الله رمسه نك تلقین وخرقه‌سی بابنده ایکی روایت وارد ریعنی بر روایتده پدرلری احمد خطیبیدن خرقه پوش اولوب احمد خطیبی دخی امام احمد غزالی اول دخی ابو بکر النساجدن اول دخی محمد زجاجدن واول ابو بکر شبلی دن انلر دخی جنید بغدادی وسری سقطی ومعروف کرخی وداود طائی وحبیب عجمی وحسن بصری وامام علی کرم الله وجهه دن حضرت فخر کائنات علیه اطیب التحیاته متسلسل اولورلر وبر روایتده سلطان العلما محرم بارکاه کبریا نجم الدین کبرادن ملقن اولوب انلر دخی عمار یاسردن وانلر ابو النجیب سهروردی انلر دخی وجیه الدین القاضی وانلر محمد بکری انلر دخی احمد دینوری اول دخی ممشاد دینوری انلر دخی جنید بغدادی دن ملقن اولمشلردر که روایت مزبوره توبه وخرقه جهتندن را امامن حیث الصحبة اولان عنعنه‌لری ابو النجیب امام احمد غزالی ایله صحبت ایدوب انلر دخی ابو بکر النساج اول دخی ابو علی فارمدی اول دخی ابو القسم کرکانی او دخی ابو عثمان مغربی اول دخی ابو علی کاتب وابو علی رودباریدن جنید بغدادی‌یه ملحق اولورلر پس توبه وخرقه وتلقین دیدکاری کندوبی تربیه ایدن پیر طریقتدر وصحبت اعتبار ایتدکاری بعد التمکین وطورساوکی تکمیلادن صکره صحبت شریفلرندن نیجه کمالات دخی حصوله کتوردوکی اعزه‌در قدس الله ارواحهم وطیب الله انفاسهم وافاض علینا برهم واحسانهم نقل صحیحله روایت اولنور که بهاءالدین ولد محمد قدس سره‌نك نسب شریفلری رضاء الابتغاء وجه ربه الاعلی وصاحب جاه ولسوف یرضی سند اهل تجرید سید ارباب تفرید مهاجرین وانصارك افضل واولاسی حبیب کردکارك خلیفهٔ اولاسی ابو بکر عبدالله بن عثمان الصدیق رضی الله عنه‌یه متصل اولوب جمیعا اجداد عظامی علماء فحول ومتابعان سنن سنن رسول اولوب هر بری خطهٔ بلخده اهل تقوی وصاحب فتوی اولمشلر ایدی وابو بکر صدیقه منتهی اولنجه‌دکن نسب شریفلری بو اسلوبله ضبط اولنمشدر بهاء ولد محمد بن الحسین بن احمد بن محمود بن مودود بن ثابت بن مسیب بن مطهر بن حماد بن عبد الرحمن بن ابی بکر الصدیق رضی الله عنهم اجمعین ❋ نقل ❋ اولنور که سلطان خراسان اولان علاء الدین محمد خوارزم شاه برکیجه واقعه‌سنده حضرت سید کائنات علیه اکمل التحیاتك

رؤیت جمال فرخنده فال بی مثاللریله مستسعد اولدقده ای علاء الدین محمد کرکدر که دخترکی یار غارم ابو بکر صدیق اولادندن حسین خطیبی‌یه تزویج ایلیه‌سن دیو فرمان عالیشانلری صادر اولمغله امتثالا للامر العالی کریمه‌سنی حسین خطیبی‌یه نکاح ایدوب بتقدیر موجد الاکوان بهاءالدین ولد صاحب پدردن رحم مادره نزول ایدوب نه ماهه مرور ندنصکره ستر کوندن عالم ملکه پرواز ایلدی وسن شریفلری دوساله اولدقده پیك مبشر اعنی قابض الارواح حضرت احدیتدن {یا ایتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربك راضیة مرضیة} القابیله معنون نامهٔ الهی کتورمکله همان اول آن برموجب فرمان روح روانی اوج جبروته طیران ایدوب بو فناء بی قیامدن عالم بقاء بردوامه خرامان اولدی وابد الاباد {فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر} اشیانده مکان باغلادی پس بهاء ولد دخی سن تمیزه ایرشدکده تحصیل علوم دینیه وتکمیل معارف یقینیه‌یه اشتغال ایدوب قوة استعدادیله آز زمانك ایچنده بحر زخار بی ساحل ومحبوب ومقبول اهل دل اولدی وبالجمله علوم ظاهره وباطنه‌ده کمال غایته نائل اولمغله ارباب حاجات اقصای خراساندن بلخه شد رحل ایدوب مسائل دینیه سؤال ایدرلردی وجناب فضیلت مآبلری اول زمانده متداول اولان ذی علماده اولوب بعد صلوة الصبح عصره قریب اولنجه‌یه‌دکن طلبه‌یه تدریس علوم دین ایدوب تقویت اسلام ایدرلردی وبعد العصر ملازمان عتبهٔ منیعه‌لرنه کشف حقایق ومعارف ایله رهنمالق بیوررلردی ویوم الاثنین وروز جمعه‌ده ارشاد عوام ایچون عقد مجالس نصایح ایدوب عامهٔ مسلمین آثار انوار وبرکات انفاس کهربارلرندن تمام استفاده واستفاضه ایدرلردی حتی کالده بر درجهٔ عالیه‌یه ارتقا ایتمشلر ایدی که خطهٔ بلخده اوچیوز نفر مفتیان متقیان برجمعه کیجه‌سی حضرت سعادت دستکاه رسالت پناه علیه صلوات الالهی مناملرنده شول وجهله مشاهده قلدیلر که برفضای وسیعده قورلمش خیمهٔ خضراء منیعه ایچنده صدر نشین سعادت اولوب بهاءالدین ولد محمد دخی جانب یمین سید المرسلینده رعایت مراسم آداب صحبت ایله مقام بندکیده قعود ایدوب زانو بزانو اولمشلر پس بو حالده انی کوردیلر که حضرت سید البشر علیه الصلوة مادارت الشمس والقمر بهاء ولدی اصناف ستایش وانواع نوازش ایله درکار قیلوب حضوره موفور النورلرنده اولنلره توجیه خطاب ایدوب بیوردیلر که بونلاره لقب سلطان العلما اولسون منقولدر که چونکه ارباب مشاهده خوابدن بیدار اولدیلر هر بری بهاء ولدك زیارتنه مشتاق

وبالاتفاق شرف صحبتاريله مشرف اولماغيچون مجموع علما تشمير ساق ايدوب
حضور موفور الحبورلرينه كلدكلرنده قبل تقرير الواقعه سلطان العلما منام‌لرنده
كوردكلري معنايي كما هو بيان ايتمكله اعتقادلري زياده‌اولوب تراب اقدام مطاف
ذوي الاحترام‌لرينه رومال وتقبيل يد بيضالريله مسرور والبال اولديلر ودرون
دلدن بنده‌ٔ كمترينه‌لري اولمغي جانلرينه منت بلديلر پس جهان وجهانيانده
سلطان العلما ديمكله ملقب اولوب وامضاء فتواده سلطان العلما ديو يازديلر
روايت اولنور كه سلطان جلال الدين محمد خوارزمشاه بهاء ولدك جمله‌ٔ معتقدان
بلكه زمره‌ٔ مريدانندن اولمغله اكثر اوقاتده زيارتنه كلوب مجلس وعظلرينه
ملازمت ايدرلردي وامام فخر الدين رازي محمد خوارزمشاهك خواجه‌سي اولمغله
تبعية معا كلوب غالبا مجلس وعظده حاضر اولوردي حقا بر مجلس اولمزديكه
عاشقان سوخته وصادقان محبت اندوخته كلمات حقايق نكاتلرندن تأثر وانجذابله
جان باخته اولميه‌لردي وكشف مقاللرنده بطريق البراعة والاستهلال زمزمه
پرداز اولدقلري كلمات معجز آياتك مقاصندده مرتبه‌ٔ رابعه وخامسه‌يه تنزل ايتسه‌لر هزارده
يك وبسيارده اندك كسنك وهم وخيالي پيرامن كفتارلرينه رسيده اولمق محال
ايدي ﴿ نظم ﴾ اوز اسرار خدا آكاه بود ❊ هم باو اسرار حق آكاه بود ❊
سي هزار اسرار حق دانسته بود ❊ از وجود خويش كلي رسته بود ❊ جمله اين
سرها ز مكتومات غيب ❊ از درون او بر آمد جيب جيب ❊ اوز خودكم كشته وكلخن
شده ❊ درميان عاشقان كلشن شده ❊ مرويدر كه سلطان العلما اثناء موعظه‌ده
مذهب حكماء يونانيه‌يي ذم ايدرلردي بووجهله كه حيفا ودريغا كتب اسمانيه‌يي
وراء ظهرلرينه آتوب واقاويل مدروسه‌ٔ فلاسفه‌يي پيش نهاد ايدن بدنهادلر
عجبا نجات اميدن ايدرلرمي اول اميدده اولمسونلر بيوررلردي پس امام فخر الدين
رازي شيخك بو اعتراضدن مرادلري هر زمان كندويي تعزير ايدوكن ملاحظه
ايله دلكير اولوب تدبيره بشلدي ومحمد خوارزمشاهك اعتقادينه تشويش كلي ويره‌جك
بعض كلمات مدهشه القاسني تصميم ايدوب مترقب فرصت اولدي منقولدر كه
رؤساي عصردن امام فخر رازي رحمة الله عليهك جانبدارلري اولان قاضي زين
فرازي وجمال حصيري وتاج زيد وعميد مروزي وابن قاضي صديق وشمس الدين
حافي ورشيد قبايي وبونلر امثالي بعض جماعت صاحب فضيلت وجب دانش
بسيارلرندن نشأت ايدن اغراض بي شمار ايله شيخ حقنده زبانلرين جانب
طعنه كشاده ونيجه كلمات حسودانه ايله بهاء ولد محمدي رنجيده خاطر ايدراوديلر

اما بهاء ولد تحمل پيشه اولوب ﴿ م ﴾ كارك خود ميكذارند هر كسي ❊ آب
نكذار دصفا بهر خسي ❊ مضمونيله كندو كندويه تسليت ويروب اي دل بيقرار
غمكسار اولمه كه اول دانشمندلره احكام نفسانيه‌لري غلبه ايتمكله حقدن انحراف
ايدوب ساعي بالسوء اولمشلردر فاما تشويش چكمه كه بر فحواي { والله غالب على
امره } طرف حق غالبدر بيوررلردي وبو ماجرا سنه خمس وستمائه تاريخنده
وقوعه كلوب نقل اولنور كه اتفاقا بر كون جلال الدين محمد بهاء ولدك زيارتنه
كلوب مجلس وعظنده بر مرتبه كثرت وازدحام كورديكه خوارزمشاه ايكن
هيچكس كندو ايله تقيد ايتميوب بلكه جلسه ايچون كوجله بر ير بوله‌بلدي
وتعجبندن فخر الدين رازي‌يه متوجه اولوب يا امام عجب ازدحام وار انجق ديمكله
امام رازي دخي فرصتي غنيمت بيلوب ﴿ بيت ﴾ تواني كاه فرصت ناتوانيست ❊
مكن انجا تواني ناتواني ❊ مضمونيله عامل اولدي الحاصل محمد خوارزمشاهه
ايتدي في الحقيقه بو كثرتك دفعنه حسن تدبير اولنمزسه لاجرم زمان يسيرده اركان
سلطنت خلل پذير اولمق مقرردر زيرا طبايع ناس حسد اوزرينه مجبولدر شايد كه
ملوك واكابر واعيان مشاهيردن شيخك زيارتنه كلنلر ايله اجتماع عظيم حاصل
اولوب ناكهاني خروج على السلطان ايده‌لر ديوب خوارزمشاهك سمع طمعنه
زوال سلطنت القا اولنمغله زياده متأثر اولدي وكوش هوشنده اولان پنبه‌ٔ غفلت
صمم ايراث ايدوب هاتف غيبي ندا ايتدوكي ﴿ نظم ﴾ حق تعالى سرنكون
اندازدت ❊ خود چه ميداني كه چون اندازدت ❊ رو نظر كن در هزاران شاه راه ❊
جمله رفتند در درون قعر چاه ❊ رو تو از ارباب دل همت بدار ❊ زانكه اين دنيا
نباشد پايدار ❊ نصيحتك استماعنه قدرتي اولمادي ودروننې خوف زوال سلطنت
استيلا ايتمكله مدديا امام بوكا عظيم اهتمام كرك بونك تدبيري سزك رأي دلپذيركزه
تفويض اولندي صوابه سزا علم سز ديدي امام ايتدي چونكه بزه تفويض اولندي
بونده رأي صايب بودر كه جناب پادشاهي خزائن وقلاعك مفتاحلريني حضور
شيخه كوندروب شويله اعلام بيوره‌سز كه واسطه‌ٔ استيلاء مريدان وشوكت
ازدحام معتقدان ايله جناب شريفلرنده بوكون معاينه اولنان كثرت وجمعيتلرندن
امور مملكته وهن عظيم طاري اولمغله بو مخلصلرنده مفتاحلردن غيري شيء
قالمامشدر انلري دخي حالا ارسال عز حضور لامع النور قلنديكه بعد اليوم زمام
سلطنت دخي قبضه‌ٔ تصرفلرينه مسلم اولوب بو محلري غيري اقليمه نقل ايلمكه
دستور بيوريله ويا خود جنابلري نهضت وحركت ومراد ايتدكلري محلده توطن

وسـكونت بيوره‌لر كه اسـباب سفر معتقدانكز دخى اتمامه ايرشدريله والسلام
پس سلطان محمد خوارزمشاه رأى رازى موجبنجه عمل ايدوب قاصد سلطان
حضور شيخه واروب وجه‌مشروح اوزره تبليغ رسالت ايلدكده بهاء ولد برزمان
تفكردن صـكره قاصده ايتدى امر سهلدر خوارزمشاهه بزدن سـلام ايليه‌سن
وبزم لسانمزدن ديه‌سن كه ممالك ملك فنا وسلطنت موهومهٔ بى بقا انلره لايقدر
فقر حقيقى ده اولان اهل فنـايه مملكت وسلطنت نه مناسبت بز كيده لم احباب
مستقل اولسونلر ديوب بو بيتك مفهومنى سويلديلر ﴿ بيت ﴾ كسى كه نوبت
الفقر فخر زد بجهان ٭ چه التفات نمايد بتاج وتخت ولوا ٭ پس حضرت بهاء ولد
فقراسـنى جمع ايدوب برموجب عهد ووعد فردا روز عزيمتدرهر كيمده ارادت
درويشى وار ايسـه آماده اولسونلر ديو اشارت بيورمغله ايرتسى كون مريدان
وتلاميـذه دن اوچيوز نفر معتقدان مهيا اولوب برفحواى تسـافروا تصحوا
تغتنموا بهاء ولدايله مسافرتى غنيمت وصحت بيلوب ركابنجه روانه اولديلر ازين
جانب خوارزمشاه كيفيت حالدن آكاه اولدقده حركت سابقه‌سنه نادم واركان
دولت ايله حضور شيخه عازم اولوب تمهيد معذرته قائم اولدى ولكن واقع موقع
اجابت اولميوب (بيت) بخود كردى توغافل هرچه كردى ٭ تواز معنئ مابويى نبردى
جوابيله هجرت بيورديلر محمد خوارزمشاه دخى عاقبت كارنه يوزده قرار ايده‌جكنى
تفكر وتأسف بى شمار ايله ﴿ بيت ﴾ روبلاى اسمانى رابخر ٭ تاكه يابى از بلاى
خود ثمر ٭ مضمونى ورد زبان ايدوب آه وانين ايله كريان اولدى ازين جانب سلطان
العلما دخى قدوم ميمنت لزوملريله هرقنغى بلده وقصبه‌يى كه تشريف بيورسه‌لر
ملوك واكابرى استقبال ايدوب انواع تعظيم واكرام ايله منزللرنه كتورر لردى
وخدمات مبروره ده ايتدكلرى بذل مقدور وسعى موفورلرى مشكور اولمغله
حصول فوايدنا محصورد وجهانى ايله هربرى مسـرور اولورلردى ٭ واول
منزلدن عبور ايتدكلرنده مريدلرندن برينى قائم مقام نصب ايدوب برشهره دخى
عزيمت بيوررلردى ٭ پس برسنه مزبور طى مراحل وقطع منازل ايدرك
بغداد دار السـلامه قريب اولدقلرنده بغداديلردن برجماعت قافلهٔ بهاء ولده
مصادفه ايتمكله سزنه طائفـه سز وقندن كلور قنده كيدرسز ديو استفسـار
ايتديلرهيچ برندن نطق صادر اولميـوب انجق بهاء ولد قدس روحه (من الله
الى الله لاحول ولاقوة الابالله) ديو جواب ويرديلر ٭ پس جماعت مزبوره مهابة
جواب بهاء ولدن دمبسـته وحيران اولدى وايچلرندن بريسى بغداده واروب

ايتدى ياران صفا عجب حالت مشـاهده ايلدك خراسـانيلرلباسنده اكثرى
علماده برانبوه پرشكوه كلوب قندن كلور قنده كيدرسز ديو سـؤال ايتديكمزده
ايچلرندن برمرد مهيب لامكاندن كلورز ولامكانه كيده رز ديو جواب ويروب
هنوز اول جوابك هيبتندن حيرانم ديو حكايت ايلدى وعنعنه ايله قضيهٔ مزبوره
خليفهٔ بغداده ايريشوب كلشن توحيـدك شكفته وردى شيخ شهـاب الدين
سهروردى يه دخى اعلام اولنمغله ماهذا الابهاء الدين الولد بيوروب خدمت
شيخ تمامت اكابر واصـاغر بغـداد ايله استقباله چيقوب ملاقى اولدقلرنده
شهاب الدين پياده اولوب لب ادب ايله زانوى ولدى بوس ايتدى وشرط اداء
مراعات خدمتدنصكره بهاء ولدى خانقاهلرنه دعوت بيوردى حضرت بهاء
ولد قدس سره دخى كثرت اتباعدن عدم امكان ايله معذرت ديليوب مستنصريه
مدرسه‌سنه نزول بيوردى وشيخ شهاب الدين بنفسه سلطان العلمانك موزهٔ
مباركه سن چكوب قـدم مباركنه يوزسوردى نقل اولنور كه بغدادده اولان
وضيع وشريف بهر روز بهـاء ولدك مجلس شريفلرنه حاضر اولوب سمع
جان وكوش جنـان ايله استماع معانئ حقايق نكات ايدرلردى الحاصل بهاء
ولد مقدار يكماهه تفسير بسمله ده تحقيقـات عجيبه وتدقيقات غريبه ايدوب
تفسير اولى تفسير ثانى يه نسبت اولنمازدى ومولانا جلال الدين رومى سلطـان
العلمانك حين حركتلرنده درت ياشنده وبعضلر دخى بش يا شنده طفل ايدى
ديمشلر ﴿ نقل ﴾ اولنور كه اتفاقا سلطان روم علاء الدين كيقباد منسوباتندن
برجماعت اول اثناده بغداده كلوب عظمت حال شيخى مشاهده ايتمكله انكشت
فكرتلرندن دندان حيرته وضع ايدوب رومه رجعت ايتدكلرنده اثناء مصاحبتده
بهاء ولد حضرتلرينك كرامات بهيه ومقامات سنيه‌سندن سلطان علاء الدينه
خبر ويردكلرنده غايبانه كمال اعتقـاد ايله متشوق جمال بهاء ولد اولمش ايدى
پس باتقدير كارسـاز سلطـان العلمـايه عزيمت حجـاز واقع اولوب طواف
بيت الله الحرام وزيارة روضهٔ مطهرهٔ حضرت سيد الانام عليه الصلوة والسلام
شرايطى ادا اولندقدنصكره طريق شامدن ارزنجانه كلوب ملك ارزنجـان
اولان فخر الدين انواع توقير واحترام ايله شهره كتورب سلطان علاء الدينك
عمه‌سى وملك فخر الدينك زوجـه‌سى اولان عصمتى خاتون بنا ايلدوكى عصمتيه
مدرسه‌سنه نزول بيورديلر واندة مكث ايتميوب ارزنجان آقشهرنه روانه اولديلر
وفصل زمستان اولمغله قصبهٔ آق شهرده آرام قياوب ملك فخر الدين بهـاء

ولد ایچون آقشهرده برمدرسه بنا ایدوب درت ییل انده قرار ایتدیلر پس
باتقدیر مفرق الجمهور ملك فخرالدین ایله عصمتی خاتون وفات ایتمکله بهاء
ولد اندن نقل وحرکت ایدوب قونیه توابعندن لارندهیه عزیمت بیوردیلر
ونواب علاء الدیندن لارنده ضابطی اولان امیرموسی مراسم اکرامی رعایت
ایله استقباله چقوب بهاء ولدی شهره کتوردی ومیان شهرده برمدرسه
بنا ایدوب سلطان العلما یدی ییل مقداری مدرسهٔ مزبورهده تمکن بیوردی
﴿ روایت ﴾ مولانا خداوندکار لارنده شهرنده حد بلوغه ایریشوب
اون سکز یاشنه قدم نهاده اولدقلرنده خواجه شرف الدین لالاء سمرقندینك
دختر سعد اختری کوهر خاتونی حبالهٔ نکاحلرنه قیدایدوب سنه ثلث وعشرین
وستمائه تاریخنده سلطان ولد متولد اولدیلر وشبابه ایرشدکده بلمینلر مولانا
خداوندکارایله سلطان ولدی کوردکلرنده برادر قیاس ایدرلردی وبالجمله
سلطان علاء الدین کیقباد ذکر اولنان تعشق سابق مقتضاسنجه قاصد ایله بهاء
ولدحضرتلرنه مکتوب محبت کوندروب حددن زیاده عرض خلوص
وطویتدن صکره ای آفتاب عالمتاب حقیقت الحمدالله تعالی چونکه کرمکزدن
بوقدر قرب منزل حصوله کلدی مزید عاطفتلرندن امیدمز بودرکه استعجال
قدوم میمنت لزوملری ایله قونیه شهری دخی معمور واشعهٔ خورشید جماللریله
خانهٔ چشم ودل پرنور ومسرور اوله دیواستدعای عزیمت ایتمکله ملتمسلری
لاحق اجابت اولوب جانب قونیهیه نهضت وحرکت بیوردیلر وقونیهیه قریب
اولدقلرنده سلطان علاء الدین نیك خصلت جمله اعیان دولت وارکان سلطنت
ایله استقبال ایدوب جمال پیرطریقتی دیدهٔ جان ایله مشاهده ایتدکده وجه
شریفلرندن لمعان ایدن نورحب لایزالییه حیران اولوب عشق تمام ایله شمام
اسمی ایله مشهور براستر بادپیمای تندکام هدیه قلدی وعرض عبودیت ایچون
شاه جهان پیاده اولوب رکاب شیخی تقبیلدن صکره مقام غاشیه داریده اولمغی
منت ایدوب سرمایهٔ سعادتی بلمکله خیلی مسافه پیاده یوریدی نور چشم اولیا
سلطان العلما حضرتلری دخی (ع) زکردن فرازان تواضع نکوست * دیو سلطان
علاءالدینك تواضع ومسکنتندن خوشحال اولوب دعای خیرایله نظر حقانی
ونوازش درونی ایلیوب سوار اولیکز دیوالحاح وابرام ایلدی سلطان علاءالدین
دخی ضروری قالوب امر پیره امتثالا سوار اولدقدنصکره شهره دخول والتون
پانام مدرسهیه نزول بیوردیلر ﴿ بیت ﴾ هیبت حقست این ازخلق نیست * هیبت

این مرد صاحب دلق نیست * خلاصهٔ کلام اول مقتدای انام آخر عمرلرنه وارنجه
قونیه شهرینی کندولره مقام ایدوب سنه ثمان وعشرین وستمائه ربیع الاخرینك
اون سکزنجی کونی یوم الجمعهده وقت ضحاده وجود موهوملری تتابع تجلیء
ذاتیده غرق ومحق اولوب روح قدسیلری عالم لاهوته جولان ایتدی
ومقعد صدقده آشیان طوتوب صدف شریفلری حالا زیارتکاه انس وجان
اولان روضهٔ جنانده دفن اولندی رحمة الله علیه رحمة واسعة ﴿ بیت ﴾ رفت آن
طاوس عرشی سوی عرش * چون رسید از هاتفانش بوی عرش * مصباح اسرار
طریقت مفتاح انوار حقیقت نوشکفتهٔ کل کلزار معرفت بدرقهٔ مقامات
آیینهٔ کرامات حجت ولایت ولایخافون لومة لائم روشن چشم هدایت قلبدلیس
بنایم ساقیٔ جذبهٔ قیومی ﴿ مولانا خداوندکار جلال الدین رومی قدس الله سره
العزیز ﴾ نویسندکان مناقب وآثار وروایت کنندکان غرایب اخباردن
نقل اولنورکه جناب مولانا قدس الله رمسهنك تاریخ ولادتلری سنه اربع وستمائه
ربیع الاولینك التنجی کونی شهرخوارزمده واقع اولوب سن تمیزه واردقلرنده
اصول عربیه وعلوم دینیه وعقلیه تحصیلنه اشتغال ومحروسهٔ حلبده برمدت
استفاده وافاده ایدوب فضیلت باهره ایله مشهور جهان وحلال مشکلات
جهانیان اولمشلرایدی منقولدرکه سید العارفین تاج السالکین منهاج الواصلین
﴿ سید برهان الدین محقق ﴾ بهاء الدین ولد قدس سره الامجد حضرتلرینك خلفاسندن
اولوب کشف خواطر ایتدوکیچون سیدسردان دیمکله معروف اولمشلرایدی
وترمدده ساکن اولوب طلبهنك تربیه وارشادلریله مقیدلر ایدی پس بهاء ولد
حضرتلرینك داربقایه رحلتلرین استماع ایلدکده سنهٔ کامله ماتم طوتوب آتش
آه وناله دن شمعهسان سوزان اولمشلرایدی اتفاقا برکیجه سیرندهروح روانی بهاء ولده
مصادفه ایتدکده بهاء ولد کمال شدت ایله خطاب ایدوب ای برهان الدین فرزندم
جلال الدینی تنها قویوب تربیهسندهتقصیرات ایدرسن دیو عتاب ایتمکله برهان الدین
خوفله یقظان وبرك خزان کبی لرزان اولدی وبوندنصکره برآن توقفه امکان
اولمیوب خطهٔ قونیهیه شتابان اولدی وطی منازل ومراحل ایدوب برکون
قونیهیه داخل وخدمت مولانایه واصل اولدقده بر برینی علی وفق الطریقه
معانقه ودرکنار وحالرین استفسار ایدوب مراسم تعزیت پدر ولوازم زیارت
مرقد منوری رعایتدنصکره مولانا خداوندکار ایله صحبته مباشرت وعلومده
اولان مرتبهسنه دقت ایدوب درجهٔ اعلاده بولمغله حقه هزار شکر ومنت ایلدی

وبونك اوزرینه برقاج كون مرور ایدنصكره منقولدر كه بركون برهان الدین
محقق جلال الدینه فتح كلام وبو وجهله بسط مرام قلدی كه ای نور چشم عالم حقا كه
علوم غریبه تحصیلنده خیلی رنجش وانكشت نمای اهل فرش اولمش سز بودخی
خوش ولكن بونك وراسنده برعلم شریف دخی واردر كه بوعلم ظاهری اول ابك
قشری بلكه قشر قشری اولوب { وآتیناه من لدنا علما } كریمه سیله اول علمه
اشارت بیورلمشدر وارباب حقیقت اول علم لدنی یی توصیف وتعریف ایدوب
﴿ شعر ﴾ فثم وراء العقل علم یدق عن ٭ مدارك غایات العقول السلیمة ٭ تلقیته منی وعنی
اخذته ٭ ونفسی كانت من عطائی ممدتی ٭ بیورمشلردر ودكه كسده اول عروس
ستاره مأنوسك حسن جمالن تماشا ایتمكه نوردیده اولمامغله محروم قالمشدر نتكم
دیمشلردر ﴿ شعر ﴾ علم التصوف علم لیس یعرفه ٭ الا اخو فطنة بالحق معروف ٭
ولیس یعرفه من لیس یشهده ٭ ولیس یشهد ضوء الشمس مكفوف ٭ ایمدی بنم نور
دیدم ذكر اولنان علم شریف قال ایله اولمیوب محض حال اولمغله طریقت پیرلری
نظر وهمت ومجاهده وریاضت ایله من حیث العكوس قلبدن قلبه ودیعت ایدرلر
الحالة هذه والد ماجدكز اول علم شریفك مفتاح كنوزنی بوداعیكزه تسلیم
بیورمشلردر وسزدن دریغ دكلدر اما جنابكزه دخی لازم اولان بودركه شیٔ
حقیره قناعت ایتمیوب علو همت ایله اول علم الهی تحصیلنه رغبت ومطلب اصلی یه
میل ومحبت اوزره اولاسز دیو نصیحت بیوردیلری مولانا خداوندكار دخی
پند محقق سمع جانله كوش واویزهٔ بنا كوش هوش ایدوب تحقیق علوم یقینی یه كمال
رغبت وبذل دقت كوستردی پس سید برهان الدین محقق دخی صدرنشین استادی
اولوب كلمهٔ توحیدی تلقین وتعلیم وآداب طریقتی تفهیم ایتدكدنصكره بهاء
ولددن استفاده ایلدوكی حقایق ودقایقی همت ونظر ایله مولانایه افاده وتحقیق
بیوردی الحاصل برهان الدین مكمل نه سال كامل خداوندكار ایله هم صحبت
وهم دل اولوب چونكه جلال الدین رومی یی مرتبهٔ كراماتده درجهٔ كماله نائل
ودائرهٔ ولایتده { الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون } مجمعنه داخل مشاهده
ایلدی مقصود خود بوایدی وفق مرام اوزره حاصل اولدی دیوب برقاج دفعه
خداوندكار ایله وداعلشوب قیصریه شهرینه هجرت ایچون اذن استدكچه واقع
موقع اجابت اولمامغله بالاخره بلا رخصت جانب قیصریه یه عزیمت ایدوب
یوله كیدركن مركبلری سورچوب پاینه شكست اصابت ایتمكله بالضروره
عودت وخدمت مولانایه مراجعت ایدوب كتمكه رخصت ایچون استدعای

(عنایت)

عنایت ایلدی مولانا خداوندكار دخی ای پیر طریقت جناب ولایت مآبلریله بوقدر
حق صحبت وبیننزده بو مرتبه انس والفت وار ایكن شمدی مفارقت اختیار
ایدوب آخر دیارده معاشرت افكارنه سبب وحكمت نه در باری اعلامه مروت
قیلكز دیدی ٭ برهان محقق دخی اظهار مافی الضمیر ایدوب ایتدی ای مخدوم
مكرم وعزیز محترم الحمد لله تعالی جناب والاهممرلری بوفقیر همدمكزدن استفاده سی
ممكن اولان فوائد كمالات اتمام وانجام بولوب وهرنیه مالك ایسم دریغ اولنمیوب
قبضهٔ همتكزه تسلیم اولندی ٭ بلكه براق همت رفرف سرعتاری بزم سمند
استعدادمزدن عرش ایله فرش مسافه سی قدر مسابقه ایدوب اوج اعلایه اعتلا
ایلدی شمدنصكره چشم جنان جهانبانان سزك انوار فیوضاتكزدن روشنالردر
فاما فی الاصل سبب تعجیل ذهاب اولدر كه ٭ خاك تبریزدن برشیر دلیر ظهور
ایتدی كه انك وجودی قتنده بزم وجودمز مفقوددر دیوب شمس تبریزینك
جانب مولانایه توجه وعزیمتنی بشارت ایدوب بعده اجازت ایله دار الفتح بلدهٔ
قیصریه یه واردیلر وآخر عمرلرنه دكن انده آسوده اولوب صدف شریفلرین
قیصریه ده ودیعت قیلدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة محققترمدینك كرامات
علیه لرنه حد وغایت یوقدر قدس الله روحه وافاض علینا بره واحسانه ازین
جانب صاحب محاسن مناقب مولانا خداوندكار دخی جان ودلدن وجه آفتاب
شمس الدینه راغب اولوب { انی لاجد ریح یوسف لولا ان تفندون } آیت كریمه سنك
مصداقنجه یعقوب علیه السلامك مشام جانی بوی پیراهن یوسفی استشمام ایتدوكی كبی
ملای روم دخی روایح طیبهٔ محبت شمس الدینی شم ایتمكله (رباعی) بوی
آن خوب ختن می آیدم ٭ بوی یار سیم تن می آیدم ٭ باز شعشاع حقیق احمدی ٭ بوی
رحمان اذیمن می آیدم ٭ دیو بشارت سید ظهورنه مترقب اولوب عجبا اول بدر
منیر هدایت وخورشید بی نظیر ولایت نه كون ونه ساعتده وبرج حقیقتك قنغی
درجه سندن طلوع ایلیه كه دیو انتظارده ایكن ناكهان ﴿ بیت ﴾ آن ولی عصر
وسلطان زمان ٭ منبع احسان ونور سالكان ٭ مصباح الاشباح مفتاح الارواح ٭ مثل
نوره كمشكوة فیها مصباح ٭ اعنی خدنك عشقك نبتیزی (شمس الدین تبریزی)
قدس سره ابتداء حالده ابو بكر سله باف تبریزیدن توبه الوب وبابا كمال جندیدن
تلقین كوروب وشهاب الدین سهروردیدن خرقه كیوب صكره قطب دائرهٔ زمان
ركن الدین سجاسی ایله صحبت وانلردن تكمیل طریقت وتحصیل مرتبهٔ فردیت
ایدوب بركون مقام مداناتده بطریق المخاطبات مناجاتده ایكن عجبا خواص

بارگاه الهی اولان عشاقدن قابل صحبت کیم واردر که دیدکده هاتف غیبی
ای شمس لاریبی حریف صحبت مراد ایدرسك رومه سفر ایت دیو بشارت
ورکن الدین حضرتلرندن دخی ملای رومی ارشاد ایت دیو اشارت بیورلمغله
درحال خطهٔ رومه شد رحال ایدوب دشت وکوهلردن عبور وقرا وقصبادن
مرور ایدرك برکون قونیه شهرنه دخول وشکر ریزلر خانه نزول ایتدی و برمقدار
استراحتدنصکره شهری در وازه قیلوب ملای رومی نك اوصاف جمیله سن استخبار
ونه صورته انکاری واردر که دیو استفسار ایتمکله قلندریلره رعونت واول صورتده
اولانلره عداوت اوزره اولدوغندن خبردار اولمغله درحال منزلنه کلوب وکندو یی
قلندری شکل ایدوب کذرکاهنده طوردی وقدوم میمنت لزوملرنه مترقب اولدی
منقولدرکه جلال الدین رومی مدرسه دن سعادت خانه لرنه کلورکن موقف
شمسه مصادف اولدقده شمس تبریزی استقبال ایدوب ﴿شعر﴾ ای ظریف
جهان سلام علیك ✻ ان دائی وصحتی بیدیك ✻ داروی دردبنده چیست بکو ✻ قبلة
او رزقت من شفتیك ✻ مضمونی ایله سلام ویروب مولانا سوار اولدیغی مرکبك
عنانن طوتدی وچشم مستانه ایله روی ملایه دقت ایدوب برغریب هیئت ایله ایتدی
ای ملای روم سندن سؤال ایده جك برعجب مشکلم واردر جوابی مأمولدر
مولانا ایتدی ای درویش مشکلك نه ایسه عرض قیل شمس ایتدی یا امام المسلمین
حضرت سید المرسلینمی بزرکدر یوخسه بایزیدمی بو مشکلمدر حل ایدیکز دیدی
نویسندکان مناقب ایدر جلال الدین رومی حکایت ایدرلر ایمشکه اول سؤالك
دهشتندن بکا برعجب حالت کلدی که کویا طبقات هفت آسمان بربرندن
ایریلوب زمینه دوکلدی وقیامت قوپدی ملاحظه ایتدم واول حیرت ایله
درونمدن دماغمه برآتش عظیم سرا فراشته اولدیکه دودی ساق عرشه
پیوسته اولدی ✻ پس جواب ویردم که ای درویش مدهوش بونه مقوله سؤالدر
بو محل اشکالمی درکه اول مهر سپهر صفا ماه قبهٔ وفا اعنی حضرت محمد المصطفی
علیه من صلوات الله الاوفی سبب افرنیش عالم وسید ولد آدم اولوب شان کریمنه
{لولاك لما خلقت الکون} بیوریلوب بزرکترین عالمیاندر بایزید کیمدر احادامتدن
برآدمدر دیوب بو منظومك مضموننجه تعریف وتوصیفلر ایتدم (نظم)
آن محمد مقتدای اهل دید ✻ آن محمد آیت حبل الورید ✻ آن محمد کو حبیب الله بود ✻
درمیان اهل وحدت شاه بود ✻ ان محمد بهترین خلق بود ✻ نه چو تو وابستهٔ این دلق
بود ✻ ربنا الاعلی که کفته بایزید ✻ آن معانی راز جعفر می شنید ✻ آن محمد بحر

وما چون قطره ایم ✻ آن محمد نور وما چون ذره ایم ✻ چونکه شمس الدین جوابمی
دکلدی ودرد ایله ایکلدی وایتدی پس نه معنی درکه حضرت شاه انبیا واولیا
محبوب جناب کبریا ✻ ما عرفناك حق معرفتك بیوروب بایزید سبحانی ما اعظم
شانی زمزمه سیله ولوله انداز جهانیان اولدی بن ایتدم ای درویش دلستان
عجب مشکل بیان ایتدك ✻ ایمدی ضمیر منیره نهان اولمیه که بایزیدك عطشنه
شراب تجلیٔ ذاتینك برجرعه سندن تسکین کلوب سیراب اولمش اما حضرت
فخر عالم صلی الله علیه وسلمك عطشی هیچ وجهله تسکین بولمیوب برفحوای
{الم نشرح لك صدرك} سینهٔ مبارکلری رحب الفضاء لامکانی اولمغله تشنه کی
برتشنه کی اولوب هر برنفسده هزار وبیشمار اوجات قربا ته اعتلا ایدرکن مدانات
حقه غایت اولمامغله دائما ما عرفناك حق معرفتك دیوب بروفق {رب زدنی علما}
طلب زیادات ایدرلر دی پس اول شاه رسلك رتبه سی کیمه میسر وبایزیدی
آنکله وزن ایتمك نیجه متصوردر (نظم) زان باحمد خطاب شد لولاك ✻
بهر تو ساختیم ما افلاك ✻ ورنبودی مراد صورت تو ✻ نشدی آفریده یکسر مو ✻
نه ملائك بدی ونی انسان ✻ نه جماد ونبات ونی حیوان ✻ انبیا همچو جمله
چاوشان ✻ ازتو باخلق داده اند نشان ✻ که پی ما میرسد سلطان ✻ چشم دارید
مقدمش راهان ✻ همه را اوست دستکیر و پناه ✻ هرچه او خواهد آن کند الله ✻
چون ندارد صفات او پایان ✻ عاجز آیی تو ازشنیدن آن ✻ هرکس از سر خود
بود سرمست ✻ سر دل نه بلند باشد و پست ✻ صورتست این بلندی و پستی
زین دو بکذر از آن ارمستی ✻ دونکنجد بدان درین وحدت ✻ زحمتی نیست دریم
رحمت ✻ از خدا کومکو ز غیر خدا ✻ چون نه زو هیچ نوع جدا ✻ منقولدرکه چونکه
ذکر اولنان کلمات حقایق نکات مولانایی شمس الدین تبریزی اصغا قیلدی
دریای مواج عشق خروشه کلوب جذبات الهیه کندو یی کندودن الوب
هر بر سرمو یی بر لسان وجمله وجودی نورتابان اولوب درد ایله الله دیو
برشهقه اوردی که هفت طباق آسمان شمس ایله هم زبان اولوب غلبهٔ وجددن
خاك ایله یکسان اولدی وشمسك الله نعره سندن برنور لامع نمایان اولدیکه اشعهٔ
پرتوی درون مولاناده دخی درخشان اولوب بی اختیار رخشندن زمینه ایندی
وشمس الدینك سر سعادتنی کندو زانوی ارادتنه قویوب صدهزار وهزار
عشق ومحبت ایله صحوه کلنجه توقف بیوردی بعدازان شمس تبریزینك دست
وپاینه یوز سوروب بنده خانه سزکدر دیوب دار السعادتلرینه دعوت قیلدی
نتکم سلطان ولد ابتدانامه ده حکایت ایدوب دیمشدر ﴿نظم﴾ چون

کنبیدازنیاز بوی ورا* بی حجابی بدید روی ورا* شد براو عاشق وزدست برفت* که ببالاو که بی پست برفت* دعوتش کردسوی خانهٔ خویش* کفت بشنو شها ازین درویش* خانه‌ام کرچه نیست لایق تو* لیك هستم بصدق عاشق تو* بنده راهرچه هست وهرچه شود* بی کمان جمله آن خواجه بود* پس ازین روی خانه خانهٔ تست* برفاقت همی روی تو درست* بعدازین هردوخوش روانه شدند* شادوخندان بسوی خانه شدند* پس وجه مشروح اوزره شمس الدین تبریزی دخی دعوته اجابت دیوب مولانا جلال الدین ایله خانهٔ سعادتلرینه روانه اولدیلر منقولدرکه مولانا خداوندکار شمس الدینی برحوضك کنارنه کوتروب ﴿شعر﴾ تعال یامددالعیش والسرور تعال* تعال یافرح الهم فاتح الاقفال* لقاءوجهك فی الهم فالق الاصباح* سقاء جودك فی الفقر منهی الاقبال* دیوب صدره چکوردی شمس تبریزی دخی نظر ایتدکده برقاچ کتب نفیسه کوروب یامولانا بونلر ندردیدی مولانا دخی ای خورشید انوار اسرار بونلره قیل وقال درلر بیو ردقده شمس تبریزی یامولانا شمدنصکره قیل وقال ایله کار کوزیوق دیوب بلاتردد وتوقف اول کتب نفیسه‌یی آلوب بر بر بر آب حوضه آتدی ملای رومه دخی شمسك بووضعندن اصلا تغیرکلیوب اتفاقا سلطان العلماخطیله برمجموعه وشیخ عطارکندو الیله ملایه تبرکا اهدا ایتدوکی کتاب منطق الطیری دخی الوب حوضه آتدقده خاطر شریف مولانایه انفعال کلوب هی درویش نیلدك اول ایکی کتابك بری والدم بهاء ولدك وبری شیخ عطارك یادکاریدی دیدکله شمس تبریزی دخی امرسهلدر خداوندکار دیوب کتابلری دست مبارکیله بر بر طشره چقاردی ومنطق الطیر ایله بهاء ولدك مجموعه‌سنی توزین سلکه‌رك خذ یامولانا دیدی حضرت خداوندکار نظرلرین تکرار ایتدکده کتب مزبوره‌نك برینده رطوبتدن اثر کورمیوب بحر حیرته طالدی وشمس الدینه معذرت دیلیوب ای شاه کشور کرامت بونه حکمتدر دیدی اول شمس آسمان محبت ایتدی ای نوردیدهٔ بصیرت بوکاذوق وحالت وتجلیٔ قدرت دیرلر عجبا سزده دخی بو ذوق وحالتدن برلذت وارمیدر بیوردی پس مولانا خداوندکارك محبتی بیك مرتبه زیاده اولوب کمال ارادت ایله اوچ آی وبر روایتده التی آی مقداری لیلا ونهارا صحبت وصوم وصال ایله خلوت ایدوب وقطعا طشره حرکت ایتمیوب هیچ احدك دخی خلوتلرنه کیرمکه قدرتی اولمادی وطشره‌دن قولاق طوتن مستمعینه بوابیاتك مفهومی استماع

اولنوردی ﴿شعر﴾ اضاء العشق مصباحا فصار اللیل اصباحا* ومن انواره انشقت علی الاحجار احداق* حذالدنیا وخلینا فدینا العشق یکفینا* لنا فی العشق جنات وبلدان واسواق* وارواح سواقینا وارواح تلاقینا* وخمر فیه مدرار وکأس العشق رقراق* وبالجمله بوذوق ومحبت ووجد وحالت ایله صحبت ایدرلر ایکن ﴿نقل﴾ اولنورکه برکون شمس تبریزی ملا خداوندکاردن برمحبوب التماس ایلدی ملای رومی بسر وچشم ای سلطان جان وجسم دیوب کندوحرمن حضور شمسه کتوردیلر شمس انی کوردکده بو بنم خواهر جانمدر بزه بر دلبر زیبا اولسه دیدیلر مولانا فی الحال واروب سلطان ولدی کتوردکارنده بوخود بنم فرزندا رجمندمدر حالا برمقدار بادهٔ ناب اولیدی عجب ذوق ایدی دیدکلرنده مولانا خداوندکار اکانه منت دیوب ایکی النه زیردامننده ایکی دستی الوب خمر ایله کتوررکن میان سوقده لغزیده پاود ستیلر شکست اولوب بین الملاء نفسی رسوا وپایمال اولدی بوندنصکره ملامت شالنی کیوب تکرار یهودیلر محله سندن ایکی دستی طولدروب اشکاره کوتردی واول حینده ملای رومه براوزکه عالم یوز کوستروب وجد وحالت ایله ﴿شعر﴾ ای عاشقان ای عاشقان پیمانه راکم کرده ام* زان می کدر پیما نهاندرنکنجد خورده ام* مستم زخمر من لدن رومحتسب راغمزکن* مر محتسب راوتراهم چاشنی اورده ام* دیو رقص وسماع ایله پیش شمسه یوز اوردی شمس الدین مولانایی بوحالده کوردکده فی الحال یرندن طوروب جناب ولایتمآب ملایه مرحبا وحبذا یامولانا بزجناب شریفلرینك فرط مطاوعت وقوة مشرب ومتانتلرین تجربه قیلدق حقا وصف اولندیغندن زیاده بولدق (ع) مثلك فی العالم لم یخلق دیوب انواع فقر ومسکنت ایله بربرنه تنزل ایدوب یوزیره دشدیلر اما زنهار وزنهار که درویش دلریش نامنده اولوب بومقوله مناقبی شنوا اولدقده به‌نه‌زیبا صفا دیو بونك ظاهرنه تقلید ایله انواع فساداته اجترا ایدن ارباب نفس وهوا ومقتضای طبیعته مبتلالر هیهات هیهات که اولیا ذوقندن برحصه الالر وبوی اصفیادن برشمه طویه‌لر حاشا که مرد خدااولنلردن اوضع نامشروعه وجوده کله پس شمس تبریزینك مرتکب اولدیغی اوضاع ناشایسته دکلمیدر دیرسکز شمس تبریزی حضرتلری مولانا خداوندکارك وجه مشروح اوزره کمال مطاوعتن تجربه ایدوب وحجب راه حقیقت اولان بعض حالاتن رفع وازاله اومقوله امتحاناته موقوف ایدوکن نور ولایت ایله تمیز ایتمکله

نفسنه كمال ملامت ايله رفع رعونت ايدوب ارشاد وتربيت بيورمشلر ايدي بو قسمه الرنه خرمن داري آلوب حاشا كه ايچه‌لر وفساده سعي ايدوب حدود شرعيه‌دن كچه‌لر نتكم مولانا قدس الله روحه مثنوي شريفده بيورمشلر در (مثنوي) جمله عالم زين سبب كمراه شد ❊ كم كسي ز ابدال حق آگاه شد ❊ جام مي هستيء شيخست اي فليو ❊ كاندرو اندر نكنجد بول ديو ❊ پر ومالامال از نور حقست ❊ جام تن بشكست ونور مطلقست ❊ نور خورشيد ار بيفتد بر حدث ❊ او همان نورست نپذيرد خبث ❊ وبالجمله مناقبده مسطور اولديغي اوزره شمس تبريزي جلال الدين رومي ايله بر ايكي ييل صحبت ايدوب وكفت وشنيدلري عشق ومحبت اولمغله مولانا خداوندكار قدس سره‌نك مريدان وتلامذه سندن بعض خشك دل وناقابللر حالات عشقه انكار وعداوت وشمسك ملا ايله كرم اختلاط ايدوب دائما خلوت وكندولردن اختفا وعزلت ايتدكلرينه تحملدن قالوب حسودانه نيجه حركت بلكه شمسك قتلنه نيت ايتدكلري مقرر اولمغله ملايه وداع ايدوب ديار شامه هجرت بيورديلر نتكم سلطان ولد ابتدا نامه‌ده نظمله حكايت بيورمشلردر ﴿ نظم ﴾ يك زماني بهم همي بودند ❊ مدت يكدو ساله آسودند ❊ غيرت حق در آمد ونا گاه ❊ فجفج افتاد در همه افواه ❊ در شناعت در آمدند همه ❊ ان مريدان بي خبر چو رمه ❊ كفته باهم كه شيخ ما زچه رو ❊ پشت بر ما كند وز بهر چه او ❊ چه كس است اين كه شيخ ما را او ❊ برد از ما چو يك كهي راجو ❊ كرد اوراز جمله خلق نهان ❊ مي نيابد كسي زجاش نشان ❊ ساحرست اين مكر بسحر وفسون ❊ كرد برخويش شيخ را مفتون ❊ جمله كشته بخون او تشنه ❊ ساخته بر كشتنش دشنه ❊ چون عداوتشان بروز حد بكذشت ❊ دشمنيشان زحد وعد بكذشت ❊ شمس تبريز رفت سوي دمشق ❊ تا شود پرده مشق وشام زعشق ❊ نقل اولنور كه چونكه شمس تبريزي شامه كيدوب ايام مفارقت متمادي اولدي مولانا خداوندكار اشتياقدن بي صبر وبيقرار اولمغله سلطان ولد حضرتلرينه مستوفي خرج راه ويروب شمس تبريزي‌يي دعوت ايچون شامه كوندردي وبو شعرك مضموني اوزره قدوم ميمنت لزوملري رجاسنده اولدي ﴿ شعر ﴾ ايها النور في الفؤاد تعال ❊ غاية الجد والمراد تعال ❊ انت تدري حياتنا بيديك ❊ لا تضيق على العباد تعال ❊ فن الهجر ضجت الارواح ❊ انجز الوعد ياسعاد تعال ❊ استر العيب وابذل المعروف ❊ هكذا عادة الجواد تعال ❊ پس سلطان ولد حضرتلري طي منازل ايدرك شام شريفه وارد قده مشهوردر كه بر فرنك بچه ايله بحث ايله شطرنج اوينار كن بولدي ويوزيره قويوب زميني بوس ايتدكدنصكره ﴿ بيت ﴾ بجان پاك تو اي معدن وفا وعطا ❊ كه صبر نيست مرا اي عزيز ما بيا

عزيز بيا ❊ ديو انواع تعظيم وتكريم ايله خرج راهي كفش مباركلري ايچنه قويوب جانب رومه دوندردي وتبليغ رسالت ايدوب مولانادن عرض اشتياق ايلدي ﴿ نظم ﴾ چون رسيد او بنزد شمس الدين ❊ آن شه اولياء با تمكين ❊ بر زمين سر نهادهم چو ملك ❊ كفش اي شه غلام تست فلك ❊ بعد زان نشست با حضور وادب ❊ از سر لطف شه كشاد دو لب ❊ منقولدر ترسا بچه سلطان ولدك شمسه ايتدوكي تعظيمدن علو قدرنه واقف اولوب درحال مسلمان اولدي وزمرهٔ اوليايه ملحق اولديغي مرويدر پس شمس تبريزي دعوته اجابت ديوب دمشقدن نهضت وقونيه شهرنه عزيمت ايتديلر وسلطان ولد در كاب شمسده پياده روان وپيك دوان اولوب شمس تبريزي هربار كه اي ولد امجد سوار اوليكوز ديو الحاح ايتدكجه اي شاه جهان شاه سوار وبنده سوار سزاوار دكلدر ديو قونيه‌يه داخل اولنجه پياده كلدي وذكر اولنان معامله‌يي سلطان ولد بو وجهله نظم وحكايت بيورمشلردر ﴿ نظم ﴾ شد ولد در ركاب او پويان ❊ نه از ضرورت ولي زصدق وزجان ❊ يك مه بيش راه رفت بپا ❊ بي سكون كه نشيب وكه بالا ❊ كرچه ره صعب بود سهل نمود ❊ زانكه آن رنج قفل كنج كشود ❊ الحاصل شمس تبريزي چونكه قونيه‌يه داخل وايكي معشوق بر برينه واصل اولدي كويا بري بحر رومي وبري درياي فارس ايدي كه بر برنه ملاقي اولوب اكرچه تنلري متعدد اما جانلري متحد اولمغله {مرج البحرين يلتقيان بينهما برزخ لا يبغيان} سري اشكار اولدي ﴿ نظم ﴾ چون رسيدند پيش مولانا ❊ نوش شد جمله نيش مولانا ❊ در سجود آمدند هر دو شهان ❊ چون شود تن بكوزديدن جان ❊ كرچه مردان عشق افواجند ❊ از يكي بحر همچو امواجند ❊ چون بصورت روي عدد باشند ❊ چون بمعني روي احد باشند ❊ پس بجان كن نظر مكن برتن ❊ خيمه اندر جهان وحدت زن ❊ وبالجمله مولانا جلال الدين بزم محبته زينت ويروب شمس ايله جان صحبتن ايدرلر ايكن ﴿ حكايت ﴾ اولنور كه مولانا خداوندكارك سلطان ولدك مادري كوهر خاتوندن متولد اولمش علاء الدين محمد نام بر فرزندلري دخي وار ايدي وشمس تبريزي قونيه‌يه كلشده علاء الدين محمد سفرده بولنوب شمس تبريزي ايله مولانا بيننده اولان وقايعي كورمامش ايدي بعد زمان سفردن عودت وقونيه‌يه رجعت ايدوب كلدكده مولانا حقنده شهر قونيه كفت وكو ايله مالا مال اولمش كوردي وبوكا سبب نه‌در ديو تلامذهٔ مولانادن استفسار ايتدكده جانب تبريزدن برنتيز بدكيش شمس الدين نام قلندريء بي ريش كلوب سحر

وافسونله مولانایی اضلال ایلدی وبالذات مولانا کندوسی میخانه دن دستیلر ایله
باده کتوروب ومادر وبرادرك دخی محرم مجالسلری اولوب خاطره خطور ایتمیه جك
عجب رسوایلقلر اولدی وبوندن اقدم عرض پدرکز صیانت ایتدوککز ایچون
اول قلندرینك ازاله سنه نیت ایتمش ایدك خبردار اولمغله شامه کتمش ایدی مولانا
خداوندکار تکرار سلطان ولدی کوندروب شامدن کتوردی وکالدن بروتك
وتنها مصاحبت وکاه رقص وسماعله وجد وحالتلر اظهار ایدوب تدریس
وافاده دن فراغت وطریقهٔ سابقه سنه من کل الوجوه مخالفت ایتمشدر دیوبونك
امثالی نیجه کلماتله بعض اهل فساد علاء الدین محمدك نائرهٔ غضبنی تهییج وایقاد
وطبیعتنی کمال مرتبه افساد ایتمکله بی تردد وتوقف شمس الدینك قتلنه نصب
نفس وبذل قدرت ایدوب برکیجه شمس تبریزی مولانا خداوندکار ایله کرما
کرم صحبت حقانی ایدرکن علاء الدین محمدیدی نفر اشقیاء پرشقاق بی مذاق ایله
اتفاق ایدوب طشره ده درکین اولدیلر وبرینی قپویه کوندروب طشره ده
سزی استرلر کل دیو شمسه اشارت ایلدی شمس دخی نور ولایت ایله قتله
دعوت اولدیغن بیلوب ﴿شعر﴾ الا یا صاح لاتعجل بقتلی قدذنی المقتل ☼ ترفق
ساعة وسئل وصل من باد بالهجران ☼ وماذنبی سوی انی عدیم الصبر فی فنی
☼ فلا تعرض بذا عنی وخذ بالعفو والغفران ☼ دیو فی الحال یرندن قالقوب الوداع
یا مولانا بز قتله دعوت اولندق دیدی حضرت مولانایه دخی بو سوزدن برعجب
هیمان کلوب برزماندنصکره (الا له الخلق والامر تبارك الله رب العالمین) کریمه سنی
قرائت بیوردی پس شمس تبریزی طشره چقدیغی کبی اول ناکسلر اللرنده خنجر
خونریزلر ایله کمینکاهدن افعیلر کبی صحراشوب عقر ناقهٔ صالح ایدن اشقیا مانندی
شمس تبریزی حضرتلرینه خنجرلر اوشوروب جام شهادت صوندیلر منقولدرکه
شمس تبریزی حین شهادتنده درون دلدن برکره الله دیو شهقه ایتمکله مولانا
خداوندکار های شمس جانم نه حالدر دیو طشره چیقوب برقاچ قطره دم شهادتدن
غیری نام ونشان بولمدیلر وهرنقدر صوردیلر خبر المادیلر پس مولانا خداوندکار
شمس تبریزینك فراقندن بی قرار اولوب افراط محبتندن حیاتده اولمق امیدیله
جائزکه شامه کتمشدر دیو بلاتوقف شامه واروب بالاخره موتی مقرر اولمغله
(سوف نلاقیه بمیعاده ☼ تحسب انا ابدا ضایعون) دیو رومه رجعت بیوردیلر
نته کم سلطان ولد نظمله بونی حکایت ایتمشلردر ﴿نظم﴾ کرد آهنك ورفت
جانب شام ☼ در پیش شد روانه پخته وخام ☼ چون رسید اندران سفر بدمشق ☼

خلق را جمله سوخت از آتش عشق ☼ شمس تبریز را بشام ندید ☼ در خود ش
دیده همچو ماه بدید ☼ کفت اکرچه بتن از و دوریم ☼ بی تن وروح هردو یك نوریم ☼
خواه اورا ببین وخواه مرا ☼ من اویم او منست ای جویا ☼ بل همه اوست من درو
درجم ☼ زو بود جمله دخلم وخرجم ☼ جنبش من همه ز جنبش اوست ☼ هیچ بی
اومرا نه پشت نه روست ☼ کرد رجعت بروم باز آمد ☼ رفت چون کبك همچو باز
آمد ﴿من النوادر﴾ بو حقیر فرومایه کبار عارفینك بعضندن شویله استماع
ایتمش ایدمکه شمس تبریزی حضرتلری مولانا خداوندکاری جانب غوثدن اذنله
ارشاده کلوب مقصود حاصل وشمس درجهٔ شهادته نائل اولدقدنصکره برکیجه
مولانا شمسی واقعه سنده کوروب های مرهم جانم دیو معانقه ایتدکده یا مولانا فی الحقیقه
بنی استرسك خطهٔ تبریزه کل دیو اشارت ایدوب مولانا دخی سفر ایدوب تبریز
خطه سنه واردقده حضرت غوثه ملاقی واوچ کون هم صحبت اولدقدنصکره
رومه کیت دیو اجازت بیوریلوب انواع فیوضات وفتوحات ایله عودت
بیورمشلر ولکن بو قصه مناقبلرك برنده مسطور اولمامغله برحقیر دخی شکده
قالمش ایدم اتفاقا برکیجه رؤیاده حضرت مولانا قدس الله سره الاسنایی
کوروب دست بوسلریله مغتنم اولدیغمده بو حقیره انبساط عظیم کوستروب لطفله
معامله ایتمکله رخصت بولوب تکرار دست شریفلرك بوس ایدوب ایتدم
ای شمع جمع العاشقین جناب شریفلرینك مناقبندن فلان عزیزدن برعجب
نسنه اشتدم لکن مناقبلردن برنده کورلمامکله صحتی بابنده تردد ده قالدم
دیدکده مسموعکز اولان ندر بیوردیلر بو عبد فقیر دخی ذکر اولندیغی اوزره
اشتدوکمی تقریر ایتدکده بلی بلی اویله واقع اولمشدر واول سلطانك اسم
شریفلری خواجه علیدر دیو تحقیق وتصدیق بیوردیلر بو فقیر ایتدم ای نور
آفتاب حقیقت پس بوکا حکمت ندرکه اشعار لطیفه کزده اولان ابیات
شریفه ده یاخود مثنوئ شریفلرنده بر بیت ایله بو معنایه اشارت بیورلمیه
تبسم ایدوب بیوردیلرکه کندولرك اذنی اولمیوب اسم شریفلرینی صراحة
ذکره رضالری یوغ ایدی وشمس تبریزی سزه قپو دوکمشدر ورهبر وپیشوا
اولمشدر انلری مدح ایدوب حق شکر نعمتی یرینه کتوردیکز بیورمشلر ایدی
وبزم بو حالمزه حسام الدین چلبی ایله اوغلم ولددن غیری کمسنه واقف دکل
ایدی انکچون بز دخی اخفا ایتدك اکرچه تصریح یوقدر اما مثنوئ
شریفده اکا چوق تلمیح واردر بیوروب مبارك لسانلریله (مثنوی) خوشتر آن

باشد که سر دلبران ❊ کفته آید در حدیث دیکران ❊ بیتنی اوقودیلر اول حالده
حقیردخی خوابدن بیدار اولوب اول صحبتك اثرندن قلبی پرنور و جانمی
مسرور بولوب نادره دن اولمغله نقل اولندی غالبا سلطان ولد حضرتلری دخی
مولانا خداوندکار شمسی بعد از شهادت جست وجویه کندی دیدوکی
ضمنا بو معنایه اشارتدر وروحانیت مولانادن بوقدر عنایت ارزانی بیورلمغله
بفضل الله مثنوی شریفده واقع اولان تلمیح واشارتلر دیدهٔ فهمه عرض
جمال بابهجت ایدر اولدیلر الحمد لله تعالی حمدا کثیرا قدس الله سرهم وافاض
علینا برهم آمین حاصل کلام مولانا قدس سره قونیه یه رجعتدن صکره
سلطان ولد حضرتلری رؤیاسنده شمسك جسد شریفلرن بر چاهك ایچنده
مشاهده ایتمکله ایرتسی کون محل مزبوره واریلوب صدف شمس الدین عینی
ایله اول چاهده بولنوب حالا زیارتکاه خاص وعام اولان امیر بدرالدین
مدرسه سنده دفن اولندی رحمة الله علیه رحمة واسعة و بو کستاخلغه جرأت
ایدن علاء الدین محمد ایدوکی مولانا خداوندکارك معلوم شریفلری اولدقده
دعا علیه ایدوب {انه لیس من اهلك} داغیله موسم ایتدیلر وعلاء الدین محمد
وفات ایتدکده نمازنی مولانا خداوندکار قلمدیلر وشمس تبریزی دیدکجه کوزی
یاشنی جیحون ایتدیلر ❊ بیت ❊ بانك وافغان او بعرش رسید ❊ ناله اش
را بزرك وخرد شنید ❊ نقل اولنور که بر کون حضرت خداوندکار زرکوبلر
حوالیسندن عبور ایدرکن صدای ضربه لرندن متأثر اولوب کیفیت عشق
مشتد اولمغله درحال رقص ودورانه کیردی وبو حالده شیخ صلاح الدین
زرکوب قونوی دکانی غرفه سن اچوب مولانایه اول حال ایله نظر ایتدکده
جذبات خداوندکاردن قلبنه برنور ساطع پرتو ایتدیکه آتش عشقك اشعه سی
باشدن اشوب اختیاردن دوشدی ودکانمه یغما دیوب چرخ دوار کبی رقصه
کیردی وقدم پاك مولانایه خاك وسینه چاك اولوب بقیهٔ عمرنی خدمت مولاناده
چکوردی حضرت مولانادخی صلاح الدینك محبت آلشن ونار جذبات ایله
کوکب دری کبی یانشین کوروب کندویه همدرد بولمغله درونی محبت ایدوب
شمس تبریزی ایله کذرایدن صحبت عشقبازلغی صلاح الدین ایله قضا ایتدی
واون ییل مقداری مونس ومؤتلف اولوب بو مطلعی صلاح الدین مدحنده
سویلدیلر ❊ بیت ❊ یکی کنجی بدید آید درین دکان زرکوبی ❊ زهی
صورت زهی معنی زهی خوبی زهی خوبی ❊ شیخ صلاح الدین زرکوبی

(ابتداء)

ابتداء حالده سید برهان الدین محققك مریدلرندن اولوب وسلطان ولد
حضرتلری زرکوبینك کریمه سنی تزوج ایدوب اولو عارف چلبی اندن متولد
اولمشدر ومولانا خداوندکار سلطان ولدی زرکوب قونوی تربیه سنه تسلیم
ایدوب آداب طریقتی جناب ولده انلر تعلیم بیورمشلردر وصلاح الدینك
صدف شریفلری حسام الدینك جنبنده مدفوندر رحمة الله علیه رحمة واسعة
ومولانا خداوندکار ابتداء سلوکلرنده مقدما بیان اولندیغی اوزره محقق ترمدی
تربیه سیله والد ماجدلری بهاء ولد قدس سره نك طریقت سنیه وسیرت
علیه لری اوزره تدریس وموعظه ونوافل وروزه ورياضت ومجاهده ایله عمل
ایدوب سماع وصفایه رغبتلری یوغیدی چونکه شمس تبریزی ایله ملاقات ایتدیلر
من بعد تدریس وموعظه یه رغبت ومجاهده وریاضته موانست ایتمیوب طریق
عشق وجذبیه عزیمت ایتدیلر ومقصوده سبب وصولی جمله دن زیاده رقص
وسماعی بولمغله ترك مطالعهٔ کتب ایدوب آخر عمره وارنجه رقص
وسماع و وجد وصفا اوزره اولدیلر ودائما ابیات واشعار
ایله زمزمه پرداز اولمغله اکثر احبابی نغمات کونا کون ایله ولوله انداز اولوب
شورش وشوزشلرنه افلاك نه قباب آهنك ساز اولدی نتکم سلطان ولد نظمله
بویله تحقیق ایدر ❊ نظم ❊ روز شب در سماع رقصان شد ❊ بر زمین همچو چرخ
کردان شد ❊ سیم وزر را بمطربان میداد ❊ هرچه بودش زخانمان میداد ❊ یکنفس بی
سماع ورقص نبود ❊ روز وشب لحظهٔ نمی آسود ❊ غلغله اوفتاد اند رشهر ❊ شهرچه
بل زمانه ودردهر ❊ کین چنین قطب ومفتیٔ اسلام ❊ کوست اندر زمانه شیخ وامام ❊
شورها میکند چو شیدا او ❊ کاه پنهان و که هویدا او ❊ حافظان جمله شعرخوان شده
اند ❊ بسوی مطربان دوان شده اند ❊ ورد ایشان شدست بیت وغزل ❊ غیر این
نیستشان صلات وعمل ❊ عامی وعالم وغنی وفقیر ❊ مانده حیران دران فغان نفیر
❊ نثر ❊ الحاصل حرفکیرلر مولانایه بو سببدن تنکدل اولوب نای وقدوم ایله
رقص ودوران ایتدکلرینی اوصوله توفیق ایده مدکلرندن طعن وتشنیعه
بشلادیلر زیرا مذهب حنفی ده اولان ائمهٔ مجتهدیندن بریسی رقص وغنایی
تجویز ایتمیوب حرام در دیمشلر زیرا هوای نفسه مبتلا اولان بعض سازوغنایی
استماعله التذاذ ایتدکده محرك هوا وشهوت اولمغله حالت مذمومه ومستقبحه لری
مشتد اولوب لاجرم اهل هوایه غنا سماعی حرام اولور اما عقال عقلی کسته
وعشق الهی ایله اخلاق ذمیمه دن رسته اولان عاشق دلخسته لر بو حکمه داخل

اولمامغله انلره غنابی سماع ایتمك ومسلوب الاختیار اولدقلرنده رقص ودوران
ایتمك تجویز اولنوب مذهب شافعی ده اولان کبار علما واجل عرفا کتب ورسائل
یازمشلردر زیرا عشاق الهی اثناء سماعده لوح دللرنده محونقش ماسوا ایدوب
مستغرق، دریای حب مولی اولمغله انلارك حالی احوال ارباب هوایه قیاس
اولنمیوب غیریلره کوره حرام اولان انلره حلال اولور الحاصل اهلنه سماع
جایز اولدیغنـه ابوطالب مکی قوت القلوبده ☼ وشهـاب الدین سهرو ردی
عوارف المعارفده وبوندن ماعدا انیس العارفین وتعرف ومنـازل السـایرین
وبونك امثالی رسایل محققینده شفای صدر حاصل اولاجق مرتبه تفصیل وبیان
وایضاح وعیان بیورمشـلردر جمله دن بری شیخ الانام حجة الاسـلام امام محمد
غزالی قدس الله روحه احیاء علوم الدین وکیمیاء سعادتده بیوررلر که حق تبارك
وتعالی نك برسری واردر که اتش درون اهنده نیجه مستور ایسه اول سر الهی
قلب انسانیده مکتومدر پس حالنه موافق بعض کلمات موزونه وترنمات ملیحه
واصوات لطیفه استماع ایلسه درحال برشوق مهیج حصوله کلور که آتش
زنهٔ دلده مخفی اولان شرارهٔ سر آلهی جنبشه کلمکله آه وافغانه بشـلار وانك
اقتضاسی اختیاری الدن آلوب رقص ودوران ایدر زیرا لطیفهٔ ربانیهٔ انسانیه
علویدر عالم علوی ایسه محض حسن وجمـالدر پس بوعالم حس وشهادتده
ظاهر اولان هر حسن وجمال دخی عالم علوینك ثمرهٔ حسن وجمالی وموزونات معنویه
واصوآت ملیحه اول عالمك عکس انواریدر وارواح عاشقان الهی دخی عالم
الستده اصوات ملیحهٔ روحانیان ایله مأنوسـه ایکن اجسـام ضیقه ومکدره یه
کرفتار اولمغله روحانیلردن مهجور اولمشلردر فلهذا عشاق الهی نك کوش
هوشی برآوازخوش استماع ایلسه درحال دل بیقراری جوشه وروح روانی
خروشه کلوب کا ابدی دخی جنبشه بشلار امای طالب در دخد اصوت ملیحك
دخی تأثیری نقوش ماسوادن ساده ومجلای حق اولمغـه آماده بردل صـاف
وازاده یه اولور یوخسه هرهوای نفس ایله افسرده واب وکل ده آلوده اولان
مضغهٔ مکدره تأثیر وتأثیری بلمز وعشـق ومحبتدن بی بهره کوشت پاره یه قلب
اعتبار اولنمز زیرا هر حیوانده اول لحم صنوبری موجوددر ولکن لطیفهٔ ربانیه
اندن مفقوددر مـولانا خداوندکار انکچون دیمشـلردر ﴿مثنوی﴾ ان دلی
کوعاشق مالست وجاه ☼ یازبون این کل آب سیاه ☼ یاخیالاتی که در ظلمات او ☼ میپر
ستدشان برای کفت وکـو ☼ دل نباشد غیران دریای نور ☼ دل نظرکاه

خدا وانکاه کور ☼ ایمدی آتش عشقه یانان عشاقه سماع اهم مشاغل وهوای
نفسه اویان فساقه سم هلاهل وزهر قاتلدر فلهذا علمـا دخی اختلاف ایدوب
مجرد جهة ظاهرنه نظر ایدنلر محبت جنسدن جنسه در اویله اولسه نوع بنی آدم
محبت ایتدوکی کندو جنسنه در یوخسه نوعدن وجنسدن وجوهردن وعرضدن
اولمیوب مانند ونظیری اولمیانك محبتنه آدمی نیجه صالح اولور دیرلر پس ﴿یحبهم
ویحبونه﴾ کریمه سنه جواب ندر دینلره انك معناسی رضاوارادت وفرمان حقه
اطاعت وعبادتنه مداومتدر یوخسه قلبده مخلوقـدن غیرك محبتی صورت بند
اولور دیمك ضلالتدر وعشق خالق ظن اولنان تشبیه باطل وخیال بی طایلك
تصوریدر دیرلر مثلا ابن تمیـه وابن جـوزی وابن خرم وقاضی قرطبه ابن
حمدون وبونك امثالی بعض اهل رعونت کلام تصوفه عداوت واحیاء العلوم
وقوت القلوبی ورسالهٔ قشیریه وبوکا مانند کتب شریفه یی برالای احادیث
باطله ایراد ایتمشلر دیوردایدوب اعزهٔ کباره اطالهٔ لسان ایدرلر اعاذ نا الله وایاکم من
مثل هذه الطبیعة الباردة سوزمز خود اومقوله افسرده دللرایله دکلدر ایمدی
وراثهٔ ولایت مطلقهٔ عامهٔ محمدیه مظاهری اولان اصحاب کشف وشهود حب
خداده تردد ایدنلره بووجهله جواب ویررلر که محبت الهیه ایله قلب صنوبری
بیننده برنسبت خفیه واردر که ذکرحق وتوجه ونیاز ایله لحم صنوبری ماسوادن
صقاله اولنسه نورافتاب مرآت مجلی ده نیجه منعکس اولورسه نور محبت الهیه
دخی مرآت مجلای قلب سالکه من حیث التجلی پرتو ایدوب اظهر من الشمس
اولور انشاالله تعالی بونك تفصیلی محلی کلدکجه شرح وبیان اولنور شمدیکی
حالده نوع منـاسبت دوشمکله بوقدر ایله اکتفـا اولندی مولانا قدس سره
نه خوب بیورمشلردر (مثنوی) موج کردونها زموج عشق دان ☼ کرنبودی عشق
بفسردی جهان ☼ مسایل مزبوره یی بومحـله ایراددن مراد بودر که محبوب
قلوب العارفین شمع جمع الواصلین مولانا جلال الدین قدس سره نك ذخی ذات
ستوده صفاتلری کبی جمیع احوال وافعال وحرکات وسکناتی مقبوله ومرغوبه
اولوب وجود بهبودلری جهـانه برکلدیلردندر کرامت سنیه وولایت بهیه سنه
غایت یوقدر ایمدی انك ایین وطریقه سنه انکار وعداوتدن احتراز اولنوب حسن
اعتقاداورزه اولاسز دیمکدر خلاصهٔ کلام برموجب ﴿کل نفس ذائقة الموت﴾
وقت اجل ایریشوب آفتاب ولایتلری مغرب آخرتده غروبه توجه ایتمکله عنصر
لطیفلرینك مزاج اعتدالیسنه اختلال کلوب سنه اثنتین وسبعین وستمائه جمادی

الاخرەسنك خامسنده غروب شمسه قريب هنكام موعود اوادقده تجلئ ذاتيدن
{ارجعی الى ربك راضية مرضية} نداسی اسماع جانه رسان اولمغله روح قدسيلری بر
عجب جولان ومهبطخاكدن فلك الافلاكه طيران ايدوب (فی مقعد صدق عند
مليك مقتدر) اشيانده خرامان اولدی رحمة الله عليه رحمة واسعة ملك الشعرا
بدرالدين يحيی مرثيه ايچون بويله ديمش ﴿ رباعی ﴾ كوديده كه درغم
تو نمناك نشد ☼ ياجيب كه درماتم تو چاك نشد ☼ سوكند بروی تو كه از پشت
زمين ☼ بهتر ز تو بی درشكم خاك نشد ﴿ قطعه ﴾ كاش آن روز كه درپای
توشد خاراجل ☼ دست كيتی بزدی تيغ هلاكم برسر ☼ تادرين روز جهان
بی تونديدی چشمم ☼ اين بود برسرخاك تو كه خاكم برسر ☼ حقا كه زمينده مثلی
بولنمز مرويدر كه بركون زبدة العارفين شيخ مؤيدالدين جنديدن احباب
سؤال ايتديلر كه ای شيخ فايق عجبا قطب العارفين حضرت شيخ صدرالدين
قونوی جلال الدين رومی حقنده نه بيورديلردی مؤيدالدين قسم ايله ايتدی
بركون بوحقير وشمس الدين ايكی وفخرالدين عراقی وشرف الدين موصلی
وسعدالدين فرغانی عين جمع اولوب حضرت صدرقونوی ايله صحبت خاصده
ايكن بسط كلاملری جلال الدين رومی نك سيرت عليه لرينه سوق اولندقده شيخ
دين جناب صدرالدين بيورديلر كه ای خلان صفا بذات پاك خدا علم
شر نفكره روشنا اولا كه اكر جنيد وبايزيد بوزمانه مصادفه ايده لردی
بومرد مردانك غاشيه داری اولمغه منت دار اولالردی حقيقت حال بودر كه
خوان سالار فقر محمدی جلال الدين رومی در وبز اول نور قلوب اصفيانك
طفيلی يوز بيورديلر ديو تحقيقدن صكره حقا كه بزدخی اول سرفراز اوليانك
جمله نياز مندلرندنوز ديوب بو بيتی زمزمه پرداز اولديلر (لوكان فينا للالوهة
صورة ☼ هی انت لا اكنی ولا اتردد) قدس الله اسرارهم وطيب الله انفاسهم نقل
اولنور كه مجتهد اوليا متفرد اصفيا رهنما نيدهٔ حقيقت عالمترين طريقت
زبدة العارفين چلبی حسام الدين آوان شبابيده پدرندن يتيم قالوب حسن وجمالده
يوسف ثانی ومحاسن خصالده بی مثل وثانی ايدی پس پدرلری انتقال ايتدكدن
برقاچ كون صكره پيشرو اهل صفا حضرت مولانانك شرف خدمت عليه لرن
اختيار ايدوب جمله خدمتكارلرينه دستور ويروب هر بريكز كندو اختيار كز
اولان كارده اوليكز بيوردی و بحسب الوارثه مالك اولديغی نقود واملاك وساير
عقاری صديق وار راه محبت مولانايه بذل ونثار ايدوب مال اطلاق اولنور شیٔ

قالمدی چونكه خدمتكارلر بو حالی كورديلر چلبی حسام الدينه كلوب ای ولی
النعم نه عجب ايتديكز كه جمله خانمانكز تارمار ايدوب شیٔ اطلاق اولنور نسنه
قالماينجه تلف قيلديكز ديو تشنيع بسيار ايتديلر چلبی حسام الدين ايتدی ای نادانلر
حمد فراوان وشكر بی پايان اول خالق انس وجان وموجد كون ومكانه كه
متابع اثر فخر جهان اولمشز پس بو نعمت جاودانی شكرانه سيچون حسبة
لله تعالی مولانا عشقنه سزلك دخی جمله كز آزاد اولكز ديوب كندولر دخی
كون ومكاندن آزاد اولدی وعشق وسوزش ايله ﴿ بيت ﴾ وارمی اول
دوسته ويردم خانمانم قالمدی ☼ جمله سندن ال يودم پس دوجهانم قالمدی ☼
ديوب جميع اوقاتنی مجاهدات ورياضات وسماع ووجد وحالات ايله كچوردی
وصلاح الدين زركوبی عالم بقايه رحلت ايتدكدنصكره مولانا خداوندكار اجرای
احكام طريقت وارشاد طالبان راه حقيقت ايچون چلبی حسام الدينی استخلاف
ايدوب مولانا خداوندكارك حين انتقاللرنه دكن تربيهٔ سالكينه بذل قدرت
ايلدی تكم سلطان ولد بو معنايی نظمله حكايت ايتمشلردر ﴿ نظم ﴾ چونكه
رفت از جهان صلاح الدين ☼ شيخ كفت ای حسام حق آيين ☼ بعد ازان
نائب وخليفه تو يی ☼ كرچه تو او واو تونيست دويی ☼ شيخ اين را بجای
ان بنشاند ☼ برسرش نورها نثار افشاند ☼ كفت اصحابرا كه سر بنهيد ☼
پيش او عاجزانه پر بنهيد ☼ همه امرش ز دل بجا آريد ☼ مهراو در درون
جان كاريد ☼ دستكير شماست در عالم ☼ پای از وی نهيد بر عالم ☼ پس
حسام الحق آن ولی خدا ☼ بعد ازان شيخ كشت در دوسرا (نثر) وچونكه
نور چشم اوليا شاه كزين اصفيا بو جهان فانيدن عالم بقايه اعتلا ايتديلر
وراثت كاليهٔ سر مولانا مظهريتی حسام الدين چلبی يه ميسر اولديغی سلطان
ولد حضرتلرينك كشف صحيح ايله مشهودلری اولمغله اداب طريقت اوزره
جناب حسام الدينه تواضع ومسكنت وامر خلافتی تهنيت ايدوب سجادهٔ
ارشاده اجلاس ايتديلر وسلطان ولد مقام خدمتده ثابت قدم اولديلر
حسام الدين چلبی دخی حضور ولدده انواع معذرت ايله اون ايكی يل كامل
ساقئ پيمانهٔ عشق ومحبت اولوب هنكام آخر ايرشمكله (انی متوفيك ورافعك
الی ومطهرك) خطابنك تشريفی مسموع سمع جانلری اولمغله برآن دخی قراره
درمان اولميوب رقص كنان سنه ثلثه وثمانين وستمائه شعبانك يكرمی ايكنجی
كونی يوم الاربعاده روح پر فتوحلری خطيرهٔ قدسه جولان ايلدی رحمة الله

علیه رحمة واسعة سلطان ولد حضرتلری بو معنایی دخی سلك نظمه کشیده قیلوب بیورمشلار که ❊ نظم ❊ کفت زان پس حسام دین بولد ❊ بعد والد تو بی امام وسند ❊ کفت نی والدم یقین زنده‌ست ❊ مرده جسمش بود که چون زنده‌ست ❊ در زمانش بدی خلیفهٔ ما ❊ هیچ تغییر نیست پیش درآ ❊ تو بدی چون امام وما مأموم ❊ زشه این کرده‌ایم ما معلوم ❊ اول وآخر خلیفهٔ ما ❊ پیشوایی وشیخ دردو سرا ❊ کردمش کونه کون زجان لابد ❊ بی ریا هردم از زبان لابه ❊ سخنم را زلطف کرد قبول ❊ شد میسر هر آنچه بد مأمول ❊ جمله بودیم زیر سایهٔ شاه ❊ ایمن از مکر دیو وسهو وکناه ❊ بعد ده سال ودو زنا که او ❊ کشت رنجور وشد بحضرت هو ❊ ماند تنها ولد چو طفل یتیم ❊ زار کشت ونزار شد از بیم ❊ آه کجا روم کرا کیرم ❊ چه بود چاره چیست تدبیرم ❊ کفتم ای جان پاك اکر رفتی ❊ بتن وزیر خاکدان خفتی ❊ جان پاك تو حاضر است یقین ❊ برمن وجمله ناظرست یقین (نثر) الحاصل حسام الدین چلبی‌نك ارتحاللرندنصکره اول سر معنوی مصباح انوار العاشقین مفتاح اسرار العارفین بهاء الحق والدین سلطان ولد قدس سره یه انتقال ایتمکله مطلع آفتاب انوار محبت وسلسله جنبانندهٔ اسرار جذبهٔ رحمانیت اولوب تخت نشین خلافت ومرشد کزین راه حقیقت اولدیلر ومثنوی شریفی لسان فصیح وبیان صریح ایله نیجه ماه وسال تحقیق وتوضیح ایدوب کندولر دخی انواع معارف واسراری مشتمل اوج مجلد بر مثنوی شریف تألیف بیوروب برینه ابتدا نامه وبرینه رباب نامه برینه دخی انتها نامه تسمیه ایتدیلر منقولدر که مولانا جلال الدین محمد نور دیده‌لری اولان سلطان بهاء الدین ولده هر بارکه نظر ایدرلردی (انت اشبه الناس بی خلقا وخلقا) دیوب نوازش بیوررلردی وبالجمله سلطان ولد حضرتلرینك دخی کرامات کثیرهٔ بهیه‌لرینه نهایت اولمیوب کافهٔ انام شیفتهٔ اخلاق سنیه‌لری اولمشلر ایدی پس اول شاه کشور طریقتك دخی سن شریفلری مرقات سنینك طقسان التنجی پایه سنه ارتقا ایتدکده قاصد اجل دست اطاعت ولده {کل من علیها فان ویبقی وجه ربك ذو الجلال والاکرام} نامه‌سن صونوب {کل نفس ذائقة الموت} دیو تبلیغ رسالت ایتمکله ❊ جناب ولد دخی {انا لله وانا الیه راجعون} دیو امره امتثال ایدوب سنه اثنی عشره وسبعمائه رجب الفردنك یوم عاشرنده لیلهٔ روزشنبه‌ده روح شریفلری فرادیس قدس وریاحین انس ده زاحت

(اولادی)

اولادی وولدان مخلدون نور سعادت ایله مستور ابار یق شراب طهور کتوروب خیر مقدم مرحبا ای جکر کوشهٔ مولانا دیو دست هدایت پیوستنه صوندیلر روح الله روحه وافاض علینا سره ❊ نظم ❊ صورة الموت رحمة وحیات ❊ هی للروح راحة ونجات ❊ ظاهر الموت موصل العشاق ❊ وعلی العکس مهلك الفساق ❊ موتهم فی هوائه طرب ❊ تحت ظل لوائه طرب ❊ روحهم فی سمائهم یعلی ❊ قلبهم فی جواره یجلی ❊ جسمهم فی التراب ان یفنی ❊ روحهم فی سمائه یبقی ❊ قفس الجسم حین ما انکسرا ❊ منه جمع الطیور انتشرا ❊ کل طیر یطیر فی جهة ❊ کل روح یقیم فی صفة ❊ والذی فی مقامه الاعلی ❊ وهو بالحمد والثناء اولی ❊ نثر خلاصهٔ مرام ذکر اولنان اولیاء کرامك هربری تلاطم امواج دریای حقیقة محمدیه دن سواحل بشریته منتبذ بر در یتیم اولوب دریای زخار احدیتك امواج تجلیاتی تعاقب ایتمکله غرق بحر وحدت اولوب جوهر فرد اولان نور محمدی وجمع الجمع احدی ده مشهور اولمشلردر دنیاده وعقباده سعادت عظمی اول طالبان راه خدایه که دنیاء دنیه وما فیهانك فناسن بیلوب درر جلایل همتنی بو مقوله برحبل متینه منتظم قلمغله ماء حب دنیا ایله سقی اولنان شجرهٔ خبیثهٔ طبیعتك اصول نفسانیه وفروع شهوانیه سن قطع ایدوب حب الدنیا رأس کل خطیئة نه معنادر بیله ❊ وموتوا قبل ان تموتوا امرینه امتثال ایده ❊ نظم ❊ عاقبت باید زعالم رخت بست ❊ هیچکس از موت این دنیا نجست ❊ رو تو ترك این جهان کن ای پسر ❊ تا یابی همچو ایشان خود نظر ❊ هر که دنیادار شد بیقدر ماند ❊ او میان عاشقان بی دردماند ❊ هر که او اهل دلست ترکش کرفت ❊ هر که او اهل کلست برکش کرفت ❊ رو کذار از جیفهٔ دنیاء دون ❊ تا بر آری از صدف کوهر برون ❊ رو تو جام از بادهٔ مانوش کن ❊ وین سخن از راه معنی کوش کن ❊ آه حبذا ومرحبا اول خلان صفایه که حظوظ ظلمات بشریه‌یی مقراض تقوی وریاضتله یك بیك کسوب شهباز لطیفهٔ ربانیه‌سنی اجنحهٔ نورانیهٔ علوم یقینیه ایله پرواز ایتدیروب (من شاهباز قدسم از لامکان بریده ❊ بهر شکار صیدی درقالب آرمیده) دیوب شکارن الدره ومقتضیات اوهام وخیالاته التفات ایتمیوب لذات بهیمیه‌یه پشت وپا اوره ومهبط انوار قدس الوهیت اولان کاشانهٔ قلبی قاذورات طبیعت وخاشاك حدثاندن جاروب تجرید ایله تطهیره همت قیله که مرآت دل عکس تابش سر احدی ایله مجلی اولوب سلطان ازل وابد تخت نشین قلب باتمکین اولمغله فیها ما لا عین رأت ولا اذن سمعت مبشرا تیله بهره مند اوله

﴿موعظهٔ مفیده﴾ آه ای طالب درد اله وسالك راه اکر ﴿یا ایها الذین آمنوا
اتقوا الله وابتغوا الیه الوسیلة وجاهدوا فی سبیله لعلکم تفلحون﴾ آیت کریمه سنده
اولان امر الهی یه امتثال وجهان فانیدن خلاصه اشتغال وعالم وحدته تحریك
اجنحهٔ بال ایتمك مقصودك ایسه بر ولی کامل ومرشد مکملی وسیله اتخاذ ایله که
اول مجمع الفضائل وراثت ولایت مطلقهٔ محمدیه مظهریتی ایله باهر وصورت
کمالیهٔ انسانیه ایله ظاهر اولوب مرتبهٔ اوادنی دن مقام قاب قوسینه مبعوث
بیورلمش اوله تا که آنك پرتو اشعهٔ انوار تربیه سندن مجلای تجلیات ربانیه اولمغه
لایق بر قلب رایق حصوله کله آه ای مستمع قابل ومؤمن مقبل سکا اعطا بیوریلان
تشریف خلعت انسانیه نك قدر وقیمتن بیل بو فرصت بردخی اله کاور قیاسنده اولیوب
(بیت) فوت فرصت مکن که وقت صفاست ٭ که بسی هست در جهان
آفات ٭ مفهومنی اذعان ایدوب خواب وراحتی چشم وجسمکه حرام قیل وصراط
مستقیم اوزرنده ثابت ومقیم اولوب ﴿تخلقوا﴾ باخلاق الله ایله ذاتکی متصف
قیل سیما ﴿افمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من ربه﴾ تربیه سیله
قلبکی محل نور ایمان ایدوب وطن اصلی یه رجعت قیل وبوتهٔ عشقه کیروب
آتش جذبه ده یان یاقل ایواه ودریغ اول بی دولت وبد ستاره یه که ازل وابد
پادشاهنك لایق حضرتی وشایستهٔ امر خلافتی ایکن کلخن طبیعتده قالوب
خارین شهوات نجاست الود ایله یانوب مردود اوله حقا که عجب غبن وخجالت
دکلیدر غبن عظیم درخود ایواه ودریغ ای قرة العین عالم بر قاچ کونلك
عبودیت ایله حصوله کلن بخت سرمدی بی ثمن نفس اماره یه صاتمق وقضاء
وسیع نوری دار مضیق غروره تبدیل ایتمك هیچ تجارت اولسونمی حاشا تجارت
دکل بلکه خسران دنیا واخرتدر کما قال تعالی ﴿اولئك الذین اشتروا الضلالة
بالهدی فما ربحت تجارتهم وما کانوا مهتدین﴾ ﴿نظم﴾ اینچنین عمر عزیز
بی بها ٭ می دهی اش بی عوض هردم چرا ٭ غبن می ناید ترا ای مرد کار ٭
تادهی کلزار وکیری خار زار ﴿نثر﴾ واعجب واعزب بودر که دمبدم داعیٔ
لطف وکرم سنی خوان نعمه دعوت ایدرسن قواق طوتمیوب تصامم ایدرسن
ونفس بنفس جمال ازل سکا حسن زیباسن عرضه ایدرسن ایسه کوزك یوموب
تعامی قیلورسن ولذات حقیقی داخل دهانك اولایم دیدکجه یوزك دونوب فرار
ایدرسن ولذات فانیه اردنجه یلرسن (کما وردطلبك ایها الخاطی جمیل فتهرب منه
وما احس نفسك اطلبك فهترب منی فیطردك غیری فتأتیه) آه ای نفس کمراه

زمام اختیار یدارادتکده ایکن اکر بو روز فیروز فرصتده درکار اولمادکسه شول
دمکه دست جلالت ﴿والامر یومئذ لله﴾ نقاب بند اختیاری وجه کاردن
رفع ایدوب منادیٔ عزت بطنان کبریادن ﴿لمن الملك الیوم لله الواحد القهار﴾
نداسن ایدوب ﴿یا حسرتا علی ما فرطت فی جنب الله﴾ ندامتی ظهوره کلدکده عجبا
سکا کیم فائده ویرر آه ای نفس جاهل نیجه بر غفلت نیجه بر عجبا کوزك
آچوب ﴿یا ایها الذین امنوا انفقوا مما رزقناکم من قبل ان یأتی یوم لا بیع فیه
ولا خلة ولا شفاعة﴾ وعیدنه قواق طوتساك اولمزمی ﴿بیت﴾ پیش ازان کجان
عذر آورده ماند از نطق ٭ پیش ازان کین چشم عبرت بین فروماند ز کار ٭ آه ای
مستمع اکا (تزود من غناك لیوم فقرك ومن صحتك لیوم سقمك ومن شبابك لیوم شیبك
ومن دنیاك لاخرتك وایاك ان تکون من المسوفین ٭ فان اکثر صیاح اهل النار
من التسویف) منادیسی خود بر ساعت وآن ترغیب وترهیبدن خالی اولمز ٭
ایمدی بنم روحم دنیای بی طایل حظوظ عاجله وخیالات باطله در پس ابلیس
خمر آمالی وبنك امانی یه افسوس غرور وغفلت ودارهٔ سرور ونخوت
القا ایدوب حلقوم نفسه اشراب ایتکده جد تمام وسعی واهتمامده در کما قال تعالی
(یعدهم ویمنیهم وما یعدهم الشیطان الا غرورا) پس ای زبدهٔ کون وعمدهٔ کار
زنهار وزنهار دست ابلیس مکاردن اول خمر مرداری ایچموب ﴿ولا تمدن
عینیك الی ما متعنا به ازواجا منهم زهرة الحیوة الدنیا لنفتنهم فیه ورزق ربك
خیر وابقی﴾ کریمه سنده اولان فرمان خدایه اطاعت ایدوب ورسول علیه
السلامك امر شریفلری اولان (کن فی الدنیا کانك غریب او عابر سبیل وعد نفسك
من اصحاب القبور) نصیحتی ایله عامل اول ای نفس غافل نه امید ایدرسن
شو دنیادن که اولی تراب وآخری خراب وحلالی حساب وحرامی عذاب اوله
حق سبحانه وتعالی خود کلام شریفنده مثال دنیایی نیجه بیان ایتمشدر اذعان
قیل قال تعالی ﴿انما مثل الحیوة الدنیا کماء انزلناه من السماء فاختلط به نبات الارض
مما یأکل الناس والانعام حتی اذا اخذت الارض زخرفها وازینت وظن اهلها
انهم قادرون علیها اتاها امرنا لیلا او نهارا فجعلناها حصیدا کأن لم تغن بالامس
کذلك نفصل الایات لقوم یتفکرون﴾ ایمدی بنم روحم هاویهٔ عمیقهٔ دنیادن
سرادقات انیقهٔ ملکوته حبل آلهیدن غیریله ایرشمك اولماز کما قال تعالی ﴿واعتصموا
بحبل الله جمیعا﴾ وسنن رسوله متابعتدن غیریله ظلمات هواجسدن خلاص میسر
اولمز کما قال تعالی ﴿لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة﴾ ﴿رباعی﴾ چنك

در كفتهٔ قرأن و پيبرزن و بس ☼ كانچه قرأن وخبر نيست فسانست وهوس ☼ اول
وآخر قرئان زچه باامدوسين ☼ يعنى اندرره دين رهبرتو قرئان بس ☼ وقال تعالى
{ ياايها الذين امنوا اتقوا الله حق تقاته ولاتموتن الا وانتم مسلمون } ابن مسعودن
رضى الله عنه حق تقاسوال اولندقده (هوان يطاع ولا يعصى و يشكر ولا يكفر ويذكر
ولا ينسى) بيورمشلر بعض عرفا دخى حق تقوى طاعتنده التفات ومقابله ده توقع
مجازاتدن طاعاتنى تنزيه ايتمكدر ديمشلر پس اى مؤمن مقبل كركدر كه سندخى دست
ارادتكى دامن تقوى يه پيوسته ومتاع عمرى زيور صفا ايله اراسته قيلوب
وتوصيهٔ اصفيايى كوش جنان ايله اصغا واوصاف اتقيايى سمع جان ايله
استماع ايدوب اثر انبيا واوليايه اقتدا قيله سن اما بو معنادن دخى غافل اولميه سن كه
ارباب حقيقتك تلاطم امواج درياى مشاهداتلرندن ساحل عباراته اخراج
بيوردقلرى حقايق ونكات ودقايق واشارات باخصوص كاشف الاسرار مولانا
خداوندكارك مثنوىٔ شريفده اولان تحقيقاتى تفاسير بطون قرأن كريم در
ولكن هر برينك مراد شريفلرى سمع استعداد ايله شنوا اولان مسترشدينى
زمانده موجود اولان انسان كامل ومرشد مكمل طلبنه دلالت واوصاف كملى
حكايتدن مقصودلرى طالبان الهى مرشد حقى بولمغه بذل قدرت ايتسونلر ديمكدر
يوقسه اويله دكلدر كه مرشدان راه طريقتدن برينك دامننه تشبث ايتمك سز
مجرد كتب تصوف تتبعيله برفردك مشكاة قلبنده نور جذبه ومحبت درخشان
اوله نهايت مرتبه خلوص واعتقاد ايله قراءت واستماع ايدن اهل استعداد حقى
باطلدن واهل تحقيق ارباب تقليددن فرق ايدوب هردم تزويره طوتلماز وطالب
مقصود اصلى اولور وطلبنده صادق اولان مرد طالب لاجرم (ع) عاقبت جوينده
يابنده شود ☼ وفقنجه مطلوبه واصل اولور پس صدق طلب نه در دينورسه
صدق طلب اولدر كه مثلا بركمسنه يه جوع وعطش غلبه ايلسه تحصيل شبع
وتسكين تابش عطش ايچون جوياى آب ونان ودرد چشم وندانى اولان بى آرام
جان طالب درمان اولديغى كبى نايل هدايت حق اولان عبد موفق دخى آشيان
قدس لامكاندن طيران ايدن هزار دستان روح نغمه پرداز كلستان قرب رحمان ايكن
دانه چين معرفت يزدان اولمغيچون زمين ناسوته هبوط ايدوب مزارع بشريته
قدم بصدقده دام طبيعته كرفتار وحبس كالبد ناپايدار اولديغن اخطار ايليه
وصياد نفس مكاره جناح همتن رشتهٔ حرص وامل ايله بند وحبل اغفال وكسل
ايله قيد ومصاريع ابواب بصيرتن اقفال شهوت ايله بسته وشد ايتدوكن ديدهٔ

فكرت ايله كوروب (م) تن قفس شكلست وتنى شد خارجان ☼ درفريب داخلان
وخارجان ☼ مفهومنى تفكر ايله آسمان دلده تراكم ايدن سحب غفلتى باد نسيم همتى
فتق وتفريق ايتدكده افتاب طلب افق توفيقدن اشراق ايتمكله ظلمات طبع
اسفادن خروج واوجات ملكوت اعلايه عروج ايچون ☼ اينچنين باشد وفاى
دوستان ☼ من درين حبس وشما در كلستان ☼ ديو طايران مفاوز قدس وطوطيان
مجالس انسه نالشلر قيلوب حبس مضيق بشريتدن خلاصه درمان استيه پس
بو وجهله جوينده اولان لاجرم يابنده اولمق مقرردر والا ايلهٔ مظلمه ده لمعان
ودرحال زير سحب متراكمه ده پنهان اولان برق خاطف كبى سنك دخى ناكهان
بعض احيانده پرتو انوار همتك لمعان وضياسيله طريق طلب نمايان اولمش ايكن
ينه فى الحال زير سحاب نسيانده نهان اولورسه محبوس زندان حرمان اولورسن
اويله اولمجق بو مقوله يه طلب دنلمز وبويله طلب ايله درده درمان بولنماز كما قال
تعالى { كلما اضاء لهم مشوا فيه واذا اظلم عليهم قاموا } آلهى سيدى ومولايى
بو مجرم وجانى قوللرك محض فضل وعنايتكدن توفيق وهدايتك بدرقهٔ راه
حقيقت ايدوب { يهدى الله لنوره من يشاء } مظهرى اولان عباد مكرمين
زمرهسنه الحاق بيور ومحض كرمكله صيانت ايدوب { ومن لم يجعل الله له نورا فما له
من نور } مصدوقى اولان تيره دللردن ايلمه امين بحرمة سيد المرسلين ﴿ مناجات ﴾
ياالهى عفو كن توجرم ما ☼ زانكه در عالم بسى كردم خطا م ☼ كرزمن
آيد خطا عفو ان تست ☼ خود بهشت يك ارزنى ازخوان تست ☼ هرچه خواهى
آن كنى سلطان تو يى ☼ بر جراحتهاى من درمان تو يى ☼ اى انيس انس وصال
مثنوىٔ شريفده شمدنصكره مولانا خداوندكار بيوردقلرى حقير كبى بر فقير
بيچاره ودرديار ايله آواره وسينه سى آتش آه ايله صد پاره اولان نى شكايتنى
وهجر وفراقدن حكايتنى ديكله ودف كبى سينه دوكوب وناى وش يورك دلوب
ايكله انكچون ديمشلردر ﴿ نظم ﴾ مرد آنست كوزنى حالش كرفت ☼ نه برفت
وناله‌ٔ زارش كرفت ☼ مرد آنست كو بحق واصل شود ☼ زين مراتب خوش
ورا حاصل بود (قطعة) خداوند امرا توفيق بخشاى ☼ كه كارهمچنين
تاباید انجام ☼ بحق مقبلانى كاندر اينجا ☼ ز مجمل يا مفصل هستشان نام ☼ كرآن مى
جرعهٔ برما نظر كن ☼ كه ايشانرا ازان پر ساختى جام ﴿ هذا كتاب المثنوى ﴾
علم شريفه خفى اولميه كه مولانا خداوندكار قدس سره بو محلده مسند الهى
اسم اشارت ايله تعريفده نكته قصد ايدوب اكمل تميز ايله ايضاح وبيان حالى

قربده اولدیغنه اشارت بیورب دیرلوکه ای طالبان اسرار الهی متنبه اولیکز که اوراق مجتمعه‌ده اولان اشبو ابیات مرقومه و یاخود ذهنده بالقوه موجود اولان امور معلومه کتاب مثنویدر یعنی اصطلاح شعرا ده مثنوی تسمیه اولنان شعر قبیلندن اولوب دقایق اسرار استقبالیه و حقایق اشیاء تکوینیه‌یی مبین و معانیء بطون کتاب مبیندر ✻ وهو اصول اصول اصول الدین فی کشف اسرار الوصول والیقین ✻ یعنی اول کتاب مثنوی اسرار وصول و یقینك کشفنده ارباب نهایی اختیار مجموعدریله بالذات سائق بالخیرات ایله تعریف اولنان دینك اصولك اصولك اصولیدر یعنی الاصل ماینبنی علیه الشیء وفقنجه اوزرینه دین مبین مبتنی اولان اصول اصول اصولدر که الشریعة اقوالی والطریقة افعالی والحقیقة احوالی فحواسنجه بو کتاب مثنویده اولان کلمات سنیه ظن و خیال و بحث و جدال جهتندن اولیوب دریای انوار حقیقة محمدیه امواجندن ساحهٔ سواحل عباراته اخراج اولنمش درر بواهر واردات غیبیه و غرر جواهر زواهر کشفیات قدسیه‌در که جمیع انبیا و مرسلین دین مبینی اول دریای اصل انوار روحیه‌دن اظهار ایدوب اصول و فروع فقه و علوم اعتقادیه و بالجمله مجموع غصون شریعت و ثمرات طریقت اول نور شجرهٔ حقیقت محمدیه‌دن ثمره و سر روح احمدی مشکاتندن اقتباس و استنباط اولنمشدر ✻ وهو فقه الله الاکبر و شرع الله الازهر و برهان الله الاظهر ✻ و مثنویء شریف الله سبحانه و تعالینك فقه اکبری و شرع ازهری و برهان اظهریدر یعنی مجرد نکاح و طلاق و بیع و شرا و عتاق و امور عادیه‌یی مشتمل اولان فقه اصغر اولیوب بلکه تفکر و قیاس و اجتهادسز بروفق ﴿ وعلمناه من لدنا علما ﴾ الهام ربانی و القاء رحمانیدن ظهوره کلان معانیء حقایق اسرارك اعظمی‌در و انبیاء عظامك کشف و شهود و وحی و دود ایله وضع ایتدکلری من الرب الی العبد اولان صراط مستقیم و طریق قویمدر و مجرد دلایل عقلیهٔ جزئیه‌دن اولیوب بلکه حب ذاتی الهیدن لامع و لایح اولمش دلیل واضحدر ✻ مثل نوره کمشکوة فیها مصباح یشرق اشراقا انور من الاصباح ✻ و مثنویء شریفك مثل نوری بر مشکاتك مثالیدر انده مصباح اوله انجلین مصباح که کمال اشراقله اشراقده صباحلر نورندن انوردر بلکه انوار اصباح بو مشکاتك نورندن مستفیضه‌در زیرا (ع) آفتاب معرفت رانقل نیست ✻ مضمونی اوزره نور معرفة اللهك آفتاب دل تابنه غروب و افول اولیوب عموما ذرات موجودات جهان انك نوریله نمایان اولمشدر و جمیع مکونات اول دریای

انوارك افواجی و ظهور مجموع تعینات اول بحر زخارك امواجیدر الحاصل نور مثنوی بنم مشکات جسد و زجاجهٔ کوکب دریء قلبمده (لاشرقیة ولاغربیة) کریمه‌سیله تعریف بیوریلان شجرهٔ مبارکهٔ زیتونهٔ مصطفویه‌دن مشتعل اولوب بروفق (ولولم تمسسه نار نور علی نور) شعشعه بازا اولمشدر (وهو جنان الجنان ذوالعیون والاغصان) یعنی کاشف الاسرار مولانا خداوندکار معقولی منزلهٔ محسوسه تنزیل و مستعار منهك اوصاف و لوازمنی معقول اولان مستعار لهه اطلاق و تخییل ایله بیوررلر که بو کتاب مثنوی ذوالعیون والاغصان اولان جنان عارفینك جناتی و قلوب عاشقینك روضاتیدر کما قال صلی الله علیه وسلم (ارتعوا فی ریاض الجنة قالوا وما ریاض الجنة یارسول الله قال مجالس العلم) وروی عنه قال علیه السلام (اذا لقیتم شجرة من اشجار الجنة فاقعدوا فی ظلها وکلوا من اثمارها قالوا وکیف یمکن هذا فی دار دنیانا یارسول الله قال علیه السلام اذا لقیتم صاحب العلم فکانما لقیتم شجرة من اشجار الجنة) پس بر موجب حدیث نبوی مجالس علم ریاض جنت و خداوندان علم و معرفت شجرهٔ بهشتدن عبارت اولدیسه مثنویء شریف دخی جنان جنان ارباب معرفت و مولانا خداوندکار درخت موزون بوستان محبت اولدیغی محقق و مثبت اولور علم شریفه خفی اولمیه که عند اصحاب الشهود والوجدان جنت ایکی قسمه منقسم اولوب بر قسمنه بهشت آفاقی و آجل و بر قسمنه بهشت انفسی و عاجل اعتبار اولنمشدر پس جنت آفاقیهٔ آجله قیامة کبرا و طامهٔ عظماده اولور که اول یوم موعود ارکان چارکانهٔ کائنات اولان اسماء ذاتیه‌دن علیم و حی و قدیر و مرید اسملرینك ادوار اربعهٔ ذاتیه‌دن دورهٔ واحده‌نك انتهاء صراحت حکم فردریه‌سندن عبارت اولوب چونکه اسماء مذکوره‌دن بر اسمك اقتضا و تربیه‌سی منقضی اوله اکا نفخ اول اعتبار اولنور و دورهٔ مزبوره‌یه منتسبه اولان اجرام سماوات و اجسام عالیات و ادوار مزبوره افلاکنك رتق و فتقی ذکر اولنان نفخ اوله مترتب اولدیغنه بناء دورهٔ مذکوره‌نك اعیانی تماما منتفی و مختفی اولوب دورهٔ صریحیه‌دن دورهٔ خفیهٔ ضمنیه حکمنه انتقال ایدرلر و اعیان منتقل منهانك جمله‌سی فانیه اولدقده (لمن الملك الیوم) خطابنه (لله الواحد القهار) جوابی ویریلوب جمیع احوال ظاهره و باطنه‌دن منتفیه و مختفیه اولان تمام اعیان دورهٔ مذکوره دورهٔ خفیهٔ ضمنیه که نفخ ثانی اندن عبارتدر بعد الانتقال دورهٔ اخراده ظهور ایدوب هر بری کماللرینه لایق درجاته نائل اولورلر و واصل کمال اولمینلر درکات حرمان نقص و نکبات نیران ذلده

يسمانده اولوب حالت مز بوره يه يوم موعود وروز قيامت تعبير ايدرلر وقيامت
مز بوره نك ظهورى افاقىٔ تدريجى وكليدر اما قيامت جزئيهٔ دفعيهٔ افاقيه
اولدركه برمقتضاى نعت امكانى عالمك اعيانى وبودوره نك اكوانى بهردم
تجليات نوريهٔ جماليه ايله موجوده ايكن تجليات ظليهٔ جلاليه ايله معدومه ومفقوده
اولورلر وبونوع قيامتك ظهورى رتق وفتق سماوات وتتابع اشراط وامارانه
محتاج اولمز پس قيامت افاقى جميع اعيان دوره نك موت طبيعيلرينه مبنى اولديغى
قيامت انفسى دخى تمام حواس وقوا ومبادىٔ ادراكات جوارح واعضا ونفس
وهوانك موت اراديسنه مبنيدر وجنت آفاقيه صورت جمعيت كمالات ذاتيه
وصفاتيه واسمائيه دن عبارت اولوب هر بردوره نك اعيانى بالنوع متحد وبالشخص
متغاير ومتعدد اولديغى كبى جنت آفاقيه دخى بالنوع واحد واعيان واشخاصه
اعتبار ايله متعدددر كما ورد (ان الله تعالى خلق آدم فى سبعة آماد ونحن فى الامد
الاخير) وامد شول دهر طويلدركه انك احصاسنه حقدن غيرى كيمسه قادر اولمز
پس موت ارادى ايله دخول ميسر اولان جنت انفسى غالب احتمال بو جنت اولمقدر
وياخود اختلافات كثرات حالات وتنوعات علو مقامات حسبيله (لو كشف الغطاء
ما ازددت يقينا) ايله اشارت اولنان جنت اوله وبو دخى جائزدركه اختلافات اقضاآت
ادوار وارتضاآت اكوار حسبيله جمله سى بالنوع متحد وبالشخص متغاير ومتعدد اوله
الله اعلم بحقيقة الحال وقيامت آفاقى طبقنجه قيامت انفسى دخى هم كلى تدريجى وهم
دفعى اولور وعند التحقيق جنت انفسى دخى تجليات اسماء اربعه نك آثاريدركه
اقتضاء نور وجمال وارتضاء ظل وجلال حسبيله من حيث الظاهر والباطن نوعينه
منقسم اولوب برى صورى وبرى معنوى اولور كما قال الله تعالى (ولمن خاف مقام
ربه جنتان) امابو تجليات چاركانه دن دخى ايكيسى اعلادركه ذاتيه وصفاتيه در
وايكيسى ادنادركه افعاليه وآثاريه در آه اى طالب جنت وراغب رحمت بو سعادت
سرمدى ودولت ابدينك شريطهٔ وصول وذريعهٔ حصولى ظاهرا وباطنا وصورة
ومعنى خلق وكثرتدن خلوت واهل دنيا ايله خلطه دن عزلت وشهوات نفسانيه
ولذات جسمانيه دن اعراض كلى ايله كمال صفوت حصوله كتورمكدر ايمدى
درجات مز بوره يه ارتقا مراديسه وجه مشرح اوزره عمله بذل همت قيل
(منها عين تسمى عند ابناء هذا السبيل سلسبيلا) اى نور حديقهٔ عالم ونور
حدقهٔ آدم اشبو جنان جنان عارفان شامل اولديغى انهار معنويه دن بر عين
حيات واردركه عند ابناء السبيل اكا سلسبيل تسميه اولنور يعنى حضرت مولانا

نوش ايتديكى رحيق رقراق عشق الهى وبادهٔ مشاهدات اذواق نامتناهى
طريق حقه قدم صدقله سلوك ايدن تشنه لبلرك حلقوم جناننه دست ساقىٔ بزم
وحدتدن القا اولنور (وعند اصحاب المقامات والكرامات خير مقاما واحسن مقيلا)
واول عين سلسبيل اصحاب مقامات وكرامات قتنده مقاما خيرلو ومقيل جهتندن
احسندر مقيل قيلوله دندركه نصف نهارده اولان استراحته ديرلر امابر استراحت كه
صورة خواب ومعنى عند اشراق التجلى كثرتى وحدتده ووحدتى كثرتده مشاهده ايله
غيريت مرتفع اولوب ازدحام كثراتدن استراحتدر واصحاب مقامات ارباب
تمكين وارباب كرامات اصحاب خوارق عاداتدر زيرا اهل كرامات سير صفاتده
وتلونات تعيناتده اولوب ارباب تمكين فانى فى الذات اولمغله كراماته التفاتلرى
يوقدر (الابرار فيه يأكلون ويشربون) محاسن افعال ايله اراسته اولان زمرهٔ
ابرار باغ جنان وجنان روان اولان ابيات مثنويدن يرلر وايچرلر ونشو ونما بولورلر
يعنى قطع مراتب ايدوب مدارج اخياره ارتقا وبلكه معارج احرار وشطاره
اعتلا ايدرلر (والاحرار منه يفرحون ويطربون) وربقهٔ رقيت قيود ظلمانيه وحجب
نورانيه دن ازاد وتجليات سبحات وجه احدى الذات ايله دلشاد اولان زمرهٔ
احرار اول عين سلسبيلدن نوش جان ايدوب فرحناك وكيفيت جذبات ايله طربناك
اولورلر (كما ورد ان لله شرابا لاوليائه اذا شربوا سكروا واذا سكروا تابوا واذا تابوا
واذا ذابوا اخلصوا واذا خلصوا وصلوا واذا وصلوا لا فرق بينهم وبين الله) (وهو كنيل
مصرب شراب للصابرين وحسرة على ال فرعون والكافرين) ومثنوى شريفك
جاى منبع وفضاى وسيعندن جريان ايدن عين سلسبيل صراط قويم اوزرنده
قدم صدقله مصابرت وموساى وقته اتباع واطاعت ايلين قوافل رواحل طريقته
شراب روح افزا وحقى كتم وستر ايدن منكرانه قيح ودم شقا وجانلرنه رنج
وعنادر يعنى فرعونيان وقبطيان هر باركه آب نيلدن نوش ايتمك مراد ايتسه لر
دم سرخ وآل واسرائليان نوش ايتسه لر آب زلال اولمغله قبطيان بو حالدن
بيزار جان اولوب بالاخره سبطيان ايله معا قدح واحددن ايچمك تمنا ايدوب مع ذلك
سبطيانك نوش ايتديكى آب زلال وقبطيانك ايچديكى دم ونكال اولوردى كذلك
(مثنوى) اب نيلست اين حديث جانفزا ❋ ياربش درچشم قبطى خون نما)
وفقنجه اوانىٔ ابيات مثنويده درج اولنان درر معنوى ماند آب نيل مذاق اصحاب
عشقده شراب ناب ودهان اسماع بى مذاق ارباب انكار وفسقده خونابدر ديو مولانا
خداوندكار بو امر غريبى اثباته آيت كريمه ايراد ايدوب بطريق الاستشهاد بيوررلركه

كما قال الله تعالى (يضل به كثيرا و يهدى به كثيرا) نتكم حق تعالى حبيبى محمد
المصطفايه ذكر اولنسان آيت كريمه يى انزال ايدوب برفحواى (ان الله لا يستحيى
ان يضرب مثلا ما بعوضة فما فوقها) قرآن عظيمده بعوضه وما فوق بعوضه ايله
ضرب مثلدن استحيا قيلمز وحق جل وعلا اول مثل سببى ايله نيجه لرى اضلال
ونيجه لرى هدايت اراده ايدر و برفحواى (وما يضل به الا الفاسقين) قرآن
كريمده بيان بيوريلان مثل ايله حق عز وجل اضلال اراده ايلمز الا دين وطاعتدن
خروج ايدن فسقه نك اضلالنى اراده بيورر پس كفار ومنافقين احكام قرآنيه يه
اتباع ايتميوب رد وانكار اوزره اولدقلرى قادح جلالت شان قرآن اولميوب بلكه
اقرار ايدن صادقلر ايله انكار ايدن منافقلرك بيننى فارق اولديغى جمله ٔ معجزات
باهره ٔ قرآنيه دندر همچنان مثنوى شريفك دخى معانى ٔ بطون قرآن اولان اسرار
حقايق نكاتندن محتجب اولان نامستعدلرك احتجاب وحرمانى كندولرك تقصيراتى
وآفتاب جهانتابنك كمال قوة اشعه ٔ انوارندندر نته كم ديمشلردر ❊ بيت ❊ كرنه بيند
بروز شب پره چشم ❊ چشمه ٔ آفتاب را چه كناه ❊ حقا كه قصد كرند رخنه كردن
اساس شرع متينه خلل وتطرق دخل واعتراضله شان شارع كزينه نقص
وزلل واقع اولمديغى كبى عدم فهم ايله مثنوى ٔ شريفه اعتراض وانكار ايدنلردن
دخى اكر اول كتاب زيبايه واكر شان مولانايه نقصان كلمز (وانه شفاء لما فى الصدور
وجلاء الاحزان) وعند التحقيق بو مثنوى بدرقه ٔ توفيق برمصداق كريمه ٔ (قد جاء تكم
موعظة من ربكم وشفاء لما فى الصدور) اسقام صدوره محض شفا وژنك آلام
واحزانه عين جلادر (و كشاف القرآن) ومثنوى ٔ شريف اسرار ومعانى ٔ بطون
قرآنيه يى كمال ايضاحله كشافدر حقا كه قرآن عظيم الشانك استار وخفاياسنده
وديعت بيوريلان رموز اسرار ربانيه وكنوز انوار سبحانيه كه عوالم ملكوت وملك
وناسوت وآفاق وانفسده نصب اولنان رايات آيات لاهوت ومجالى ٔ كثرات اسما
وصفات احدى الذاتك خباياى جبروتى غوامضندندر انلرى كشف وعيان
وايضاح و بيان ايتمكده مثنوى ٔ شريفدن ابلغ بركتاب دخى اولمق متصور دكلدر
(وسعة الارزاق وتطيب الاخلاق) ومثنوى ٔ شريف مطهر القلوب ومزكى النفوس
ومفرج الغموم والكروب اولديغى جهتدن ارزاق صوريه واقوات بدنيه كبى
علوم ومعارف دينيه واذواق واشواق روحانيه نك موسع ارزاقى واكدار بشريه
وادناس نفسانيه دن تهذيب صفات وتكميل ذاته متعلقه اخلاقى مطيبدر (بايدى
سفرة كرام بررة) لفظ سفره بمعنى الكتاب اولان جمع سافردر وبرره نكوكاران معناسنه

جمع باردر و بايدى كلمه سنده اولان باء جاره نك متعلقى مقدر مكتوب اولوب جار
مع المجرور محذوفله انه شفاء جمله سنده اولان ان حرفنك خبر بعد الخبريدر واخبار
سائره عطف ايله ايراد اولنوب بو جمله ٔ اخيره بلا عطف ايراد بيورلمق نكته دن خالى دكلدر
وسفره ٔ كرام برره كتاب اللهى لوح محفوظدن استنساخ ايدن ملائكه ٔ علويه در خلاصه ٔ
كلام مولانا خداوندكار بو معنايى افهام ايدرلر كه مثنوى ٔ شريف كشاف رموز انوار
قرآنيه اولديغى جهتدن من حيث المعنى انك نويسندكانى دخى سفره ٔ كرام برره اولور
وياخود بو معنى دخى وجه دركه اخفاء خفاياى روحدن اجمالا لطيفه ٔ سرمه نزول ايدوب
كرسى صدرمده لوح محفوظ قلبمه على وجه التفصيل منتقش اولان اسرار معانى ٔ
مثنوى ٔ شريفى نفس ناطقه ٔ قلم اعلاى عقل معاد ومداد دوات دهان رشاد ايله كاغذ
قوالب حروف والفاظه نوشته وسلك زبان زمزمه پردازه در رشته قيلوب كردن بند
تركيبات ايتدكى در منظومه يى سفره ٔ برره ٔ نوع انسانيدن اولان ابرار واخيارك نور
حدقه ٔ جانى واحرار وشطارك نور حديقه ٔ جنانى ملك خصلت وعلى سيرت اعنى
چلبى حسام الدين سريع الكتابه دخى سلك تسطيره منتظم قيلوب نقوش كلمات
قدسيه يى درحال رقمزده ٔ خامه ٔ مسكية الختام ايتديلر ديمك اوله (و يمنعون ان لا يمسه
الا المطهرون) واول سفره ٔ برره طبيعته موافقت وهوايه متابعت ايدوب لذات
نفسانيه ايله متدنس اولان ارباب تلوثاتى منع ورد ايدرلر تا كه دنى الهمة وقصير النظر
وذليل النخوة واسير الشهوة وآراى باطله سى ايله معجب و بحسب الذات والصفات
فاسد ومفسد اولنلرك دست ناپاك وقبضه ٔ چركناكلرى مخدرات ابكار اسرارنك
ذيل عصمت انوارنه مس ايتميوب الاصفات بشريه دن پاك وتيز فهم وسريع الادراك
وصابر وشاكر وسليم ومستسلم وعلى الهمة دقيق النظر ولطيف الطبع اولان
محمود الخصال وكريم الفعاللر تشبث ايليه لر (تنزيل من رب العالمين) و بو مثنوى ٔ
شريف رب العالمين اولان پروردكار ذو الجلالدن ليلة القدر كشف سبحات
وجه جمالده دفعة واحدة آسمان قلبه نزول ايدوب بعد ازان تدريجله على قدر
الحاجة وساطة جبريل عقل ايله زمين لسانه مبعوث اولان رسول نطق وعبارته
بطريق الفيض والالهام تنزل ايتمشدر حقا كه الى يوم القيام هر دوزده صاحب
زمان اولان كامل انسانك قلبى كتاب ربانى وعقل كلى جبريل مثابه سنده در نته كم
مولانا خداوندكار مثنويده بيورر (بيت) پس بهر دورى ولى قايمست ❊ تا قيامت
آزمايش دايمست ❊ او چو نورست وخرد جبريل اوست ❊ وان ولى كم از و قنديل اوست ❊
اين نه نجمست ونه رملست ونه خواب ❊ وحى حق والله اعلم بالصواب (لا يأتيه الباطل

من بين يديه ولا من خلفه) و بو مثنوئ شريف قبل و بعددن و پيش و پسدن باطل كلمز يعنى تلقاء نفسدن اولميوب القاء ربانى اولمغله برمفحواى (قل جاء الحق وزهق الباطل ان الباطل كان زهوقا) حيز واحدده اضداد جمع اولماز (والله يرصده ويرقبه فالله خير حافظا وهو ارحم الراحمين) والله سبحانه وتعالى كمال فضل واحسانندن آنى صيانت وحومهٔ حمايه سنده حفظ وحمايت ايدر زيرا حق جل وعلا خير الحافظين و برارحم الراحمين در كه عبادنه بذل ايتدكى نعم فراوانه نهايت واحسان بى پايانه غايت اولمز و برپادشاه لايزالدر كه اصناف اعطاف والطافنده مقدار ذره غرض وعوض تصور اولنمز (شعر) لك الخلق لك الامر لك المن لك الاعطا ٭ لك الملك لك الاشياء لك العز لك القدرة ٭ لك التنزيه ياطاهر لك التعظيم ياظاهر ٭ لك التقدير ياقادر لك الحول لك القوة ٭ لك العز لك المجد لك العرش لك الكرسى ٭ لك الصدق لك الوعد لك القهر لك العزة ٭ لك الانعام يامنعم لك التوفيق يامحسن ٭ لك الافضال يامفضل لك الجار لك الحشمه ٭ لك التوحيد ياواحد لك التمجيد ياماجد ٭ لك التحميد ياحامد لك العلم لك الحكمة ٭ اى عاشق صادق مولانا خداوندكار بو كتاب مجمع الاسرارى القاب كتاب مفتح الابواب ايله ملقب ايتدكدن صكره سلك تحريره منتظم اولمادق نيجه القابى دخى اولديغنه اشارت ايدوب بيورركه (وله القاب اخر لقبه الله تعالى) بو كتاب مثنوى ايچون وياخود چلبى حسام الدين ايچون القاب مذكوره دن ماعدا نيجه القاب دخى واردر كه اول القاب ايله حق جل وعلى ملقب بيورمشدر لقبه الله بها تقديرنده اولوب موصوفه راجع اولان ضمير لاجل الاختصار محذوفدر پس مولانا خداوندكار بيوررلركه سابق الذكر اولان القاب دخى القاب الهيه دن بعضدر والقاب ربانيه نك جمله سنى ذكر ايتمدك (واقتصرنا على هذا القليل) وشو القاب مذكورهٔ قليله اوزرينه اقتصار ايتدك (والقليل يدل على الكثير) حال بو كه قليل كثيره دلالت ايدر (والجرعة تدل على الغدير) وشربهٔ واحده مجمع ما اولان غديره دلالت ايدر (والحفنة تدل على البدر الكبير) و برقبضه كندم خرمن كبيرك نمونه سى اولور (ويقول العبد الضعيف المحتاج الى رحمة الله محمد بن محمد بن الحسين البلخى) وفقر ذاتى ايله وجود موهومدن فانى ومحتاج رحمت سبحانى اولان عبد ضعيف محمد بن محمد بن الحسين البلخى ايدر ورجا ايدركه (تقبل الله منه) الله سبحانه وتعالى حسن قبول ايله عمل مثنوى قبول بيوره كه جناب حقه توجه تام ايله توجيه قلب ايدوب (اجتهدت فى تطويل المنظوم المثنوى) تطويل منظوم مثنويده اجتهاد قلدم جملهٔ

(اجتهدت)

اجتهدت مقول قولدر يعنى سير الى الله ومع اللهدن سير فى الله اوجاغنه اعتلا حصوله كلنجه يه دكن اجتهاد صورى ومعنوى ايدوب افناء وجود وفناء فنا وبقا بالله عرض جمال ايتدكده كشف وايقان وذوق ووجدان ايله واقع اولان فرق بعد الجمع وسير عن الله حالنده مرتبهٔ قرب فرائضدن منظوم مثنوى نمايان اولوب حين نظمده ارادات جزئيهٔ بشريه نك مدخلى اولمامشدر بلكه (ان الله ينطق على لسان عمر) قسمندن اولوب الهام ربانيدر (المشتمل على الغرايب والنوادر) اول منظوم مثنوى برمجموعهٔ مجتمعهٔ اسرار معنويه دركه غرايب اشارات ونوادر حكاياتى مشتملدر (وغرر المقالات ودرر الدلالات) انجلين مثنوى كه غرر واضحهٔ مقالات روحيه ودرر لايحهٔ دلالات قدسيه يى مشتملدر (وطريقة الزهاد وحديقة العباد) واول مثنوئ معنوى قلوب طاهره لرى حب دنيادن برى بلكه زهددن دخى زاهد وعاريلرك طريقهٔ قدسيه وعبادات بدنيه ور وحيه ايلين عباد صورى ومعنويلرك حديقهٔ انسانيه لرينى مشتملدر (قصيرة المبانى كثيرة المعانى) يعنى بوموفق خير الكلام ماقل ودل مبانيسى قصيره ومعانيسى كثيره جوامع الكلم در وهر بيتى ﴿ بيت ﴾ بيت من بيت نيست اقليميست ٭ بهر ارشاد خلق وتعليميست ٭ وفقجه دفتر ارقام ملك وملكوت وارشاد وتعليم راد جبر وتدر (لاستدعاء سيدى وسندى ومعتمدى ومكان الروح من جسدى ذخيرة يومى وغدى) يعنى ذخيرهٔ وضوحم وسرمايهٔ فتوحم وجسدمده روحم منزله سنده اولان سيد وسندم وكمال معتمدم چلبى حسام الدينك استدعاسيله سويلدم (وهو الشيخ قدوة العارفين وامام الهدى واليقين) ومستدعئ مثنوى اولان سندم اول شيخ كزين مقتداى عارفين وامام هدى ويقيندر (مغيث الورى امين القلوب والنهى) وحين استغاثه ده ظاهرا و باطنا درماندكان خلقه وسركشتكان بوادئ فرقه فريادرس وخزاين نقود جواهر قلوبك خازن امينى ودفاين درر عقود عقول نخولك حافظ وصائنى در يعنى حواس ومشاعرينى اول رهنماى دينك دست ارشاد وتربيه سنه تسليم ايدن مريدلره طريق هدايت وراه توفيق وعنايتى ايضاح وعقبات نفس ودركات وساوس هوا جسدن كمال حمايت ايله اصلاح وافلاح ايديجيدر (وديعة الله بين خليقته وصفوته فى بريته) واول شيخ دين بين الخليقة حقك امانتى وخلايق ايچنده كزيده ومختاريدر (ووصاياه لنبيه) واول امام هدى ويقين اللهك حبيبى ودردلو كوكللرك طبيبى حضرت فخر عالم سيد سادات ولد آدم صلى الله عليه وسلمه توصيه بيوريلان جملهٔ وصاياء الهيه دندر (وخباياه عند صفيه) واول مرشد راه يقين حق سبحانه وتعالى

اصفیاسی قتنده خبایاء الهیه دن برسر خفی وکنز مخفیدر یعنی صور دنبویه ده
عوامدن واعمال صالحه صورتنده اولان خواصدن دخی مستور اولوب صورة
عجز ومسکنت ومحض عبودیت ایله مترّدی اولان (اولیائی تحت قبابی لایعرفهم
غیری) حومه سنه داخلدر فلهذا بو طائفهٔ علیه وزمرهٔ جلیله نك علو قدرنه
عارف ومکانت بهیه لرینه مستشرف اولان ارباب بصیرت صورت ظاهره یه ناظر
اولمیوب بو عروسان ستاره مأنوسان عجز وحیرت ایله هرنه جهتدن ظاهر اولورلرسه
مشکات قلبلرنده اولان نوره ومرآت مجلالرنده پرتوایدن ظهوره نظر ایدوب
عکس تابش همتلرندن اقتباس انوار معرفت ایدرلر (طوبی لمن آمن بهم وان لم یرهم)
❊ نظم ❊ پیش دانا این معما روشنست ❊ دردل اواین معمـا روزنست ❊
این معمانیست مشکل درجهان ❊ سر بباید تاترا کردد عیان (مفتاح خزاین العرش
وامین کنوز الفرش) اول قدوة العارفین مفتاح خزاین عرش وامین کنوز فرشدر
یعنی عالم ملك ادنی وعالم ملکوت اعلانك باعث انکشاف حقیقتی وکنوز زمین
نفس وطبیعتك خازن معتمدیدر (ابو الفضائل) واو کامل ومکملك کنیتی ابو الفضائلدر
(حسام الحق والدین) اول شیخ کزینك لقبی حسام الحق والدیندر یعنی شهادت
دین اسلام و بدعت وضلالت انامی تیغ ارشاد وهدایت ایله بریده قلماقده سیف الله
قاطع و برهان الله ساطعدر (حسن بن محمد بن الحسین المعروف بابن الترك) حسام الدینك
اسم شریفی خلق کبی حسن ونام والدی محمد وعلم جدی حسین درکه ابن ترك
دیمکله معروفدر (ابو یزید الوقت وجنید الزمان) اول حسام الدین بایزید وقت
وجنید زماندر (صدیق بن صدیق بن صدیق رضی الله عنهم) صدیق مبالغهٔ
صادقدر یعنی دائم التصدیق وقولنی فعلیله تصدیق ایجیدر یعنی مفتـاح کنوز
اسرار الهیه ومصباح رموز انوار سبحانیه اولان امنـاء اللهك قول شریفلرنده
برموجب (ما کذب الفؤآد ما رأ) اقواللرینی افعـاللری ایله تصدیق ایتمکده
شائبهٔ شبهه اولمیوب بالغـا مابلغ محض صدق اولمق محققدر کذلك اول کنوز
عرش وفرشك امینی چلبی حسام الدینك آبا واجداد کراملری دخی امنـاء حق
وصدیق محقق اولدقلری کرامات بهیه لرندن ظاهردر بناء علی ذلك حسام الدین
چلبی صدیق بن صدیق بن صدیق در ویاخود بو معنی دخی محتمل درکه صدیق
ثالثدن مولانا خداوندکارك مرادشریفلری ابو بکر الصدیق رضی الله عنه اوله
زیرا مولانا قدس سره نك نسب شریفلری ابو بکر صدیقه متسلسل اولوب چلبی
حسام الدین دخی کندولرك مربوب وولد قلبیسی اولدیغی جهتدن ❊ بیت ❊

واینك اوغلی کوکلندن طوغاندر ❊ آی صیما که تختینه اغاندر ❊ مضمونی اوزره
صدیق بن صدیق بن صدیق اولور (الارموی الاصل المنتسب الی الشیخ المکرم
بماقال امسیت کردیا واصبحت عربیا قدس الله روحه وارواح اخلافه) چلبی
حسام الدینك آبا واجدادی ولادتده ارمو نام موضعه منسوب اولوب اصللری
اکراددندر (وامسیت کردیا واصبحت عربیا) دیمکله عند العارفین مکرم ومحترم
اولان شیخه منتسب درکه شیخ ابو الوفا قدس سره اولوب موطنـا بغدادی
ونسبا کردیدر وخرقهٔ ثانیه ده داود طایی قدس الله رمسه یه واصلدر الله سبحانه
وتعـالی شیخ ابو الوفانك وانك امثـالی عرفانك وپیروی اولان اخلافنك ارواح
طیبـه لرین تقدیس ایلسـون نقل صحیح ایله روایت اولنورکه شیخ ابو الوفا
حضرتلری امی اولمغله زمانه سی خلق ظاهرنه نظر ایله سواد خوان اولمیان
شیخوخته نه وجله لایق اولور دیو بطریق السخریه شیخدن استدعاء موعظه
ایتدیلر اول عارف اکاه دخی بسر وچشم ان شاء الله یارین شنوا اوله سز بیوردیلر
مستدعیلر دخی تعجب ایله بز برینه اشارت ایدوب بو مردامی بلا رویة عجب
وعد غریب ایلدی دیدیلر مرویدر که اول کیجه شیخ ابو الوفا بارکاه اعلایه
درون دلدن دعا وروح مقدس حضرت محمد المصطفایه صلوات کثیره اهـدا
ایدوب توجه تام ایله خوابه واردقده رؤیاسنده بذزدجا رسول مجتبی سید الکونین
علیه من صلوات الله الاوفانك نور آفتاب جماللریله دیدهٔ جانی روشنـا اولمغله
قدم پاك لولاك لما خلقت الافلاکه خاك وعرضـه داشت مافی الضمیر پاك اولوب
ایتدی ای مطلوب ومحبوب وطبیب القلوب بو عبد صادق وعاشق مشتـاقکدن
بعض اخوان مسلمین استدعاء وعظ ایتدیلر بو فقیرك دخی لسانندن لمعهٔ وعد
اشتعال ایدوب ان شاء الله الملك المتعال یارین مرادکز اوزره قیل وقال ایده لم دیدم
امااى فخر عالم وکاشف هرهم وغم بنم امی اولدیغمه سن اعلمسین بلمزمکه یارین
حالم نه منجر اولور دیو نالشلر ایلدی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
تبسـم ایله یا ابا الوفا نه غم اول احسـانی اعم ارحم الراحمین واکرم الاکرمین
محض فضلندن سکا اسم علیم وحکیم ایله تجلی قیلدی دیو تبشـیر دن صکره
(وعلمناه من لدنا علما) معناسنی تعلیم وتفسیر بیوردیلر ازین جانب علماء فخـام
ودانشمندان بنـام واکثر انام هنکام صبحده جانب مسجده دوان اولوب دیدهٔ
بصیرتلری اولمیان بی اذعانلر ایسه اول زبدهٔ اصفیا ایچون بو مردامی نه سویلسه
کرکدر عجب تماشـا دکلیدر دیو لب کزان وغمزه زنان اولدقلری حالده شیخ

ابو الوفا مسجده داخل اولوب بعد اداء الصلوة منبره صعود ایتدکده بدأ کلاملری
(امسیت کردیا واصبحت عربیـا) بیاننه مفتوح اولدی وکتاب ربانیدن باب
علم لدنی یی آچوب اولقدر درر حقایق وجواهر دقایق بذل ونثـار ایتدیلر که
قطرات نیسـان واردات الهیه دن اصداف اسمـاع مستعدین درر غوالیٔ
معارف ایله پر اولوب رحیق رقراق کلمات قدسیه دن مست لایعقل وتمسخر ایدنلر
شرمنده وخجل اولدیلر ﴿ نظم ﴾ عوام النـاس در ظاهر بمانده ❋ مکر او علم
باطن را نخوانده ❋ عوام الناس این عرفان چه دانند ❋ طریق وحالة مستان
چه دانند ❋ عوام الناس انها یند که تقلید ❋ به پیش خویشتن دانند توحید ❋
ایمدی بنم روحم قصه دن حصه بودر که طریق تصوفده انوار الهی واسرار
نامتنـاهی واز ماه تا ماهی معرفت اشیا کماهی اولدیغی محقق اولوب راه حق
سالکاری غریق دریای مشـاهده وحقدن شنونده وحق ایله بیننده درلر آه ای دل
تابنـاك اهل حالك صفحهٔ ادراکی حرف غیردن پاك وسر مبارکلری هر بی
سر وپانك قدمنه خاکدر آه کم انلرك مرایای قلوبی ژنك وصهبای عشـقلری
رنك طوتمز پس علم شریف فقط علوم رسمیه یه منحصر در قیاسیله ظاهره اقرار
وباطنی انکار ایدنلر لاجرم عاقبت دنیا واخریده ندامت چکرلر ایمدی بعضیسنی
امی دیو تحقیر وبعضنه کلمـات نالایق ایله اذا وجفـا ذوی العقوله روا دکلدر
علی الخصوص (ما اتخذ الله ولیا جاهلا ولو اتخذه لعلمه) وفقنجه حق جل وعلی
ولی اتخاذ ایتدکی عباد اصفیاسنه مدرسهٔ نور حقیقت محمدیه ده تعلیم علوم لدنیه
بیورر بوخود مشهوردر که حبیب عجمی وابو الحسن خرقانی مخارج حروف ایله
قرأت قرآنی بیلمزلر ایدی حاشا انلره بی دانش دیو اعتراض نیجه قابل وبو کا کیم
قائلدر (عطار) کتابی کوز راوی شرح باشد ❋ به پیش اهل معنی جرح باشد ❋
مولانا خداوندکار دخی مثنویده بیوررلر که (مثنوی) کفت پیغامبر که هست
از امتم ❋ کو بود هم کوهر وهم همتم ❋ مرمرا ازان نور بینند جانشـان ❋
که من ایشـانرا همی بینم بدان ❋ بی صحیحین واحادیث وروات ❋ بلکه اندر
مشرب آب حیات ❋ سر امسینا لکردیا بدان ❋ راز اصبحنا عرابیا بخوان ❋
(فنعم السلف ونعم الخلف) پس شیخ ابو الوفا نه خوب سلف وچلبی حسام الدین
نه زیبا خلفدر ﴿ بیت ﴾ له نسب القت الشمس علیه رداءهـا ❋ وحسب
ارخت النجوم لدیه اضواءهـا ❋ حسام الدینك برنسب عالیسی واردر که آفتاب
آسمـان نبوت انك اوزرینه انوار جذبات الهیه القا ایتمکله هر برینك مرایای

قلوبی بدور منیرهٔ ملکوت اولوب تجلیـات انوار سبحات وجه جمال احدی
الذات ایله ردالندی ویاخود بو معنی دخی وجدر که اسمان ولایتك آفتاب عالمتابی
شمس الدین تبریزی اول نسب معنوی وولد قلبی اوزرینه رداء ارشـاد وهمت
وپرتو انوار جذبه ومحبتنی القا ایلدی دیمك اوله واول ولد معنوینك حسب شریفی
بروجهله ضیا کوستر ومهر انور روح پروردر که بروفق (ان لله عبادا قلوبهم
انور من الشمس) کواکب دریه اول حسب شریفك انوار مشرقه سی قتنـده
کندو ضیالرینی ارخا ایدوب پس پردهٔ خفایه واردیلر ویاخود اسمـان ولایتك
نجوم زاهره لری اولان ارباب کرامت انك حسب آفتاب منزلتلرینك لمعات بارقات
انوار تجلیات ذاتیه سی اشعه سنده نجوم آسا سـتارهٔ فنا ایله روپوش ضیا ومحو
وناپیدا اولورلر دیمك اوله (لم یزل فناؤهم قبلة الاقبال یتوجه الیها بنوا لولاة
وکعبة الامال یطوف بها وفود المجد والعفات) لم یزل افعال ناقصه دندر اسمی
فناؤهم خبری قبلة الاقبالدر فناساحهٔ داره دیرلر وفود ایلچی معناسنه اولان
وفدك جمعیدر عفـاة دخی علی وزن ولاة وقضاة جمع عافیدر که طالب احسان
معناسنه در حاصل کلام اول ذو النسب العالینك اسلاف واخلافنك سـاحهٔ
سعادتخانه لری قبلهٔ اصحاب اقبال ومطاف ارباب جلال اولوب همیشه ابناء ولاة
انلرك عتبهٔ علیه لرینه توجه واستقبال ایتمکله دولت واقبالدن خالی اولمسـون
وسدهٔ سدره مثاللری کعبهٔ ارباب آمال اولوب مستدعیان احسان وافضال انی
طوافدن زائل وهمت علیه لریله کعبهٔ مقصوده واصل اولمقدن خالی اولمـسون
دیمکدر (ولازال کذلك ماطلع النجم وذر شارق) وکذلك نجوم زاهره فلکده
طالعه واجرام شارقهٔ نیره لامعه اولدقجه انك بیت مقدس وصحبت انسی اوصاف
مز بوره ایله متصف اولمقدن زائل اولمسون (لیکون معتصمـا لاولی الابصار)
یعنی چلبی حسام الدینك عتبهٔ خانه وسدهٔ کاشانه لری ویاخود ساحهٔ بیت نسب
معنویلری ارباب بصیرت وعـبر واصحاب فکرت ونظره عروة الوثقی ومعتصم
وملتجا اولماغیچون دایم البقـا اولسون ویاخود چلبی حسام الدینك تطویل
منظوم مثنویده اولان استدعاسیله بیت نو عروس مثنوی اولو الابصـار
وذوو الاعتباره محل تمسك والتجا اولمقدن خالی اولمسون دیمك اوله (الربانیین
الروحانیین السماویین العرشیین النوریین) یعنی مستمسك رشتهٔ نظم مثنوی
اولان اولو الابصار انجلین ابرار واخیار وشطار واحرار درکه ربانیلر وروحانیلر
وسماویلر وعرشیلر ونوریلردر (السکوت النظار الغیب الحضار) قعود جمع قاعد

اولديغى كبى سكوت دخى جمع ساكت اولمق اعتباريله انجلين نورى وربانى
وعرشى وروحانيلر كه ديدهٔ بصيرت ايله اسراره ناظرلر واظهاردن ساكتلر
وتعين وهميلرندن غائبلر وجمع الجعده حاضرلر در بيوررلر (الملوك تحت الاطمار)
اطمار البسهٔ كهنه معناسنه كسر طا ايله اولان طمرك جميدر يعنى اول وجود
وهميلرندن فانى وبقاء حقله باقى اولان ربانيلر صورة غنا ايله ظاهر اولميوب
زير پلاسده مختفى وصورة بشريه ايله مكتسى مصدوق اوليائى تحت قبابى اولان
سلاطين بى تاج وخواقين بى باجلردر آه اى دل بيقرار اول زمرهٔ اصفيانك
﴿ نظم ﴾ لباسى كاه تاج وكه عبادر * كهى دستارى وكاهى قبادر * دكل
مخصوص بونلر بر لباسه * قبايه شاله وياخود پلاسه * جهانده غفلت اولمز آكا
طارى * كيم اونتدوره اكا كردكارى * باشنده وارانك ربانى تاجى * بو خلقه
بو قدر آنك احتياجى * انك برهمتى واركيم جهانده * كه بر ذره دكل كونين انده *
علوم اولين وآخرينه * اولبدر سينه‌سى آنك خزينه * آدى خلق ايچره درويش
وكدادر * ولى معنى يوزنده پادشادر * حق انى نوريله پنهان ايدبدر * اكرچه
صورتا انسان ايدبدر * كسنه صورتندن نسنه طويمز * انكچون اكثر خلق
اكا اويمز * ال ايرمز آنك اياغى توزينه * كه سرمه اوله جان ودل كوزينه * انى زيرك
لكيله كيمسه بولمز * هواسينه طپانلر اكا ايرمز * مكر حق بلديره آنى قولينه *
فحن بو پرده لردن اول بلينه (اشراف القبائل اصحاب الفضائل) اول طائفهٔ
عليه اشراف قبائل واصحاب فضائلدر (انوار الدلايل) واول كريم الخصالل
مستهديلره انوار دلائلدر ﴿ آمين يارب العالمين ﴾ سن دعامز قبل اجابت
يامجيب السائلين لفظ آمين مدايله وقصرايله استجب معناسنه اسم فعلدر اكر صلوة
واكر خارج صلاتده بعد والاالضالين آمين ديمك سنتدر اما عند الائمة الحنفيه
مقتدى اخفا ايله آمين ديمك كركدر ومذهب شافعيده وائل بن حجر روايت
ايتديكى حديث شريف ايله مقتدى جهرايله آمين ديمك كركدر كماروى عن وائل
بن حجر قال سمعت النبى صلى الله عليه وسلم (قرأ غير المغضوب عليهم ولا الضالين
فقال آمين مدبها صوته) بو حديث شريف حسن در ولكن ائمهٔ حنفيه ذكر
اولنان حديث شريف خارج صلاته محمولدر زيرا صلوتده داعى امامدر ديمشلر
وصلوتده آمينى اخفا ايتمكى حضرت رسالت پناه عليه صلوات اللهدن عبدالله
بن مغفل وانس بن مالك رضى الله عنهما روايت بيورمشلر ومبنى اولديغنه بناء
آمين‌ده اصل سكون اولوب التقاء الساكنين اولمغله اخف حركاتدن اولان فتحه ايله

تحريك ايتديلر اين وكيف وليت مثللودر نته كم وضعده صه اسم اسكت ومه
اسم اكفف اولديغى كبى آمين دخى اسم استجبدر وعند البعض آمين
اسماء اللهدن بر اسمدر كه دعا كوينده كان دعالرينى اول اسم ايله ختم ايدرلر
فى الاصل يا امين ايدى كثرت استعمال ايله حرف ندا اسقاط اولنمشدر و بعضيلر
دخى آمين پيوند دعادر وفى الاصل لغات عبريدندر نته كم بر فحواى كريمهٔ (ربنا
اطمس على اموالهم واشدد على قلوبهم) موسى عليه السلام فرعونيانه دعاء
عليهم ايتدكده قرنداشى هارون عليه السلام آمين ديدكى تحقيق اولنمشدر ديرلر
ومفخر موجودات عليه اكمل التحياتدن خبردر سندركه امام صلاتده فاتحه
الكتابى تمام ايتدكده جماعت آمين ديه‌لرز يرا ملائكه دخى آمين ديرلر پس هر كيمك
آمينى ملائكه آمينى ايله معا واقع اولورسه الله سبحانه وتعالى اول عبدك خطيئاتنى
مغفرت ايدرز و بو دخى خبر صحيح در كه اهل اسلامه اعطا اولنان نعم الهيه‌دن هيچ
بر نعمته طائفهٔ يهود حسد ايتمز الا كه دعاده آمين ديدوككزه و بر بريكزه سلام
ويردوككزه حسد ايدرلر وامام على كرم الله وجهه بيوررلر كه آمين بر خاتم
رب العالمين در كه حق جل وعلا صحيفهٔ ادعيهٔ عبادنى انكله مهرلر و بر روايتده
ناردن معتق اولان اهل جنتك براتلرينى حق تعالى ختم آمين ايله مهرلر بيورمشلر
عبدالله بن زيد رضى الله عنه دخى آمين كنوز عرشدن بر كنزدر كه تأويلنى
حقدن غيرى كمسه بلمز بيورمشلر وهب بن منبه‌دن دخى مرويدر كه آمين درت
حرفدر وجناب رب العالمين هر حرفى مقابله‌سنده بر ملك خلق ايدوب آمين
دين عباد مؤمنين ايچون (اللهم اغفر لمن قال آمين) ديو الى يوم القرار استغفار
ايدرلر وسورهٔ فاتحه‌نك فضل وشرفنه آمين ايله ختم اولديغى دليلدر زيرا سور
قرآنيه‌دن بر سوره‌نك آخرى خاتم آمين ايله مختوم دكلدر فاما لفظ آمين بالاتفاق
قرآن عظيمدن اولميوب لكن ختم فاتحه آمين ايله اولمق سنتدر (وقال) ابن عطا
معنى آمين كذلك فافعل ولا تكلنى الى نفسى طرفة عين (وقال) جعفر الصادق
آمين اى قاصدين نحوك وانت اكرم من ان يخيب قاصدا (وقال) جنيد معنى آمين
اى عاجزين عن بلوغ الثناء عليك بصفاتنا الا اتباع الامر فيه (وعن) ابى هريرة
رضى الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم آمين ختم رب العالمين
على عباده المخلصين * اى خلان باصفا كوش هوش ايله شنوا اولكه ارباب
حقيقت فضيلت آمين‌ده نيجه اشارات خفيه بيان ايتمشلردر كه استماعندن قلبه
صفا وروحه غدا حاصل اولور پس جملهٔ اشاراتدن بريسى بودر كه عبد خدا

بهر نفس قلم افعـال وكلك اقوال ايله صحايف اعماله تحرير كتابدن خالى دكلدر زيرا عباداللهدن صدوره كلن هر حركت بر حرف وهر عمل بر كلمه مثابه‌سنده اولوب عبـدك صفايح طاعت وياخود معصيتنده منتقش اولور حيفا ودريغا اى حواس وقوى عجبا قلم فعل ايله اوراق طاعات وياخود معاصى وسـيئاتده نه قدر نقوش غريبه واردركه ملك يمين وياخود ملك شمال كتب اعمالى دركاه مولى وباركاه اعلايه عرضه داشت اولدقلرنده بر فحواى (ان الحسنات يذهبن السيئات) سيئاتى حسنات محو ايتمش بولوب و برمصداق (لئن اشركت ليحبطن عملك) طاعات وعباداتى دخى شرك وريا احباط وابطال ايتمش كوررلر قال الله تعالى (ان الشرك لظلم عظيم وما الله يريد ظلما للعالمين) الهى سـيدى، ومولاى حبيبك شـفيع المذنبين حرمتنه بوعاجز ومسكين قوللركى شرك وريا ايله نفسمزه ظلم عظيم ايدنلردن قليوب محض كرمكدن شول حسـناتى ميسر قيل كه دفتر معصيتده اولان نقوش سـيئاتى محو وازاله ايليـه ايمدى بنم روحم اول ارحم الراحمين واكرم الاكرمين غايت جود وفضلندن قول آمينى صـلات مؤمنينه خاتمه قلمغله اشيادن برشى آنى ابطال ايتميوب بلكه الى يوم القيام بركات ختم آمين ايله محفوظ و بردوام اولور فلهذا حضرت حبيب خدا سـيد الانبيا محمد المصطفا عليه افضل التحايا دخى امت مرحومه‌يه تبشير ايدوب (آمين كان الختم على الكتاب) ديو دعا كويانى آمين ديمكه ترغيب بيورمشلردر واشارات خفيه‌دن برى دخى بودركه عبد غافل حجاب انانيت ووجدان وجود ايله حقدن محجوب اولمشـدر زيرا وجود عبد روحانىٔ علوى وجسمانىٔ سـفليدن مركب اولوب قدرت شاملهٔ رحمانيه وحكمت كاملهٔ ربانيه ايله شريعت مطهره عباد مؤمنينى ظلمات حجاب جسمانىٔ سفليدن نور روحانىٔ علوى‌يه تخريج وتعريج مصلحتى ايچون وضع اولنمشدر كما قال عليـه اكمل التحية (ان لله سبعين الف حجاب من نور وظلمة) اوكم نور حقيقى خود اول احدى الذات وحجاب ظلمانى ماسوى الله ومخلوقاتدركه محبوس ظلمات طبيعت اولوب نور شريعتدن غيريله اوجات انوار عليينه عروجه نكسه‌ده قدرت يوقدر (نظم) طبيعت دوزخست ونارسوزان ❊ بسى اينجـا به بين تو دل فروزان ❊ شريعت كوش داراى عالم دل ❊ كه تا مقصود خود بينى تو حاصل ❊ مقام ايمنى باشد شريعت ❊ كه محو آمد نمودار طبيعت ❊ ز دست خود مهل هركز شريعت ❊ شريعت كوش دار آنكه طريقت ❊ محقق دانكه اسرار حقيقت ❊ مسـلم نيسـت بى نور شريعت ❊

حقيقت شرع اينجا پيشوا است ❊ نمود انبيا واولياست ❊ ز شريعت روشنىٔ جان نمايد ❊ ترا دشـوارها آسان نمايد ❊ ز شريعت جان ودل كردد هوالله ❊ به بينى سر او اينجاى ناكاه (نثر) وبالجمله عبوديتده عبدك كمالى ظلمات هسـتىٔ موهومدن خروج ووجدان وجود حقده فقدان وجود ايله نور هويته عروج اولمغله حكمت بعثت انبياورسل ووعد ووعيد وترغيب وترهيب واوامر ونواهى وجميع احكام شريعت مصطفويه وآداب سـنت نبويه بومعنى اوزرنه مقصور ومبنيدر فلهذا حق جل وعلا قرآن مبينده (ليخرجكم من الظلمات الى النور) (وان اخرج قومك من الظلمات الى النور) بيورمشـدر زيرا هر عبد فقير من الازل الى الابد هدايت حقه محتاجدر اكا بناء كه عبدك احتياج ازليسى حق جل جلاله وعم نواله عبادنى وجوده هدايت ايتديكيدر زيرا هدايت حق اولمايدى تيه عدمده ضال اولوب هركز وجوده خروج ايتمزدى (ووجدك ضالا فهدى) كريمه‌سى خود بو معنايه اشـارتدر فاذا كان كذلك عبد خدا وقتـا كم هدايت امر كن ايله مهتدى اولديسه ضلالت عدمدن هداى وجود روحانى‌يه خروج ايدوب بعده بر وفق (ضل الماء فى اللبن) عالم ارواحده كم اولدى پس اول عبد نكشـته بلوغ عقل ايله مرتبهٔ كمال انسانى‌يه بالغ اولمغيچون هدايت (ونفخت فيه من روحى) ايله ضلالت روحانيـه‌دن هدايت جسمانيته خروجده هدايت حقه محتاج اولور بومرتبه‌دنصكره تيـه انانيت وجودده ضال اولوب عدمدن وجوده كلديكى صراط مستقيمدن عبور ومبدأ اصلى‌يه رجوع ايچون هدايت حقه محتاج اولوب حـتى صراط مذكوردن عبور ايله وجوددن عدمه رجوع ايتدكده (اهدنا الصراط المستقيم) دعاسيله اسـباب رجوعك تهيئه‌سـنى استدعا ايدركه اسباب رجوع شريعت مطهره‌در وعند التحقيق جذبات حقدن برجذبهٔ قويه‌دركه حق سبحانه وتعالى نفخ ايله عبدى وجوده هدايت ايدوب عبد دخى اول واجب الوجود ومفيض الجوده مهتدى اولديغى كبى جذبهٔ رحمانيه دخى مجذوب سالكى وسالك مجذوبى عدم اصلى وبقا بعد الفنايه هدايت ايدوب (ووجدك ضالا فهدى) كريمه‌سـنك معناسـنده بوسره دخى اشارت بولنور آه اى سالك راه وفقير الى الله واجب الوجوده نهايت اولمديغى كبى الى ابد الآباد معرفة اللهه دخى حد وغايت اولميوب حق سبحانه وتعالى محض كرمندن صلوة عبدى عدم انانيت وفقدان وجود ايچون معراج قلمشدر عروج الى العدم ايسه بنفسه شان انسانيدن اولميوب بلكه اول واجب الوجودك محض هدايت وفضل

وعنايتيدر كه عبدنى عدمدن ايجاد ايدوب بر فحواى (لقد خلقنا الانسان
فى احسن تقويم ثم رددناه اسفل سافلين) اسفل وجوده رد ايتمشدر و بر فحواى
(الا الذين آمنوا وعملوا الصالحات فلهم اجر غير ممنون) اسفل سافليندن خروج ايمان
ايله توأم اولان عمل صالحدن غيريله اولمديغن تصريح بيورمشدر افضل اعمال صالحه
ايسه صلوة اولديسه صلوة ايله اعلاء عليينه عروج ايچون حقدن تعريج وعبد اوزرينه
تسليم وطلب توفيق لازمدر فلهذا حق سبحانه وتعالى (قسمت الصلوة بينى
و بين عبدى نصفين ولعبدى ماسأل) بيورمشدر حديث قدسيدر زمرهٔ
مؤمنين وعباد صالحين صدق وخلوص ايله اولان حمدى ونعم حقه شكرى ايله
تقرب الى الله ايچون حقدن استدعاء توفيق وهدايت ايدرلر كما قال تعالى (واذا
سألك عبادى عنى فانى قريب اجيب دعوة الداع اذا دعان فليستجيبوا لى) پس
عشاق الهى كريمهٔ مز بوره وفقنجه تعليم ربانى ايله حقدن حق طلب ايتدكلرنده
اول قريب ومجيب دخى برجذبهٔ هستى سوز ايله اول عشاق مفقود الوجودلرى
كندو عدنه جذب ايدوب كندولرى كندولكلرندن افنا وكندولكسز
كندولريله سرمدى بقا ايدر وتتابع سطوات تجليات صفوة هويت ايله وسوم
انانيتى قمع وازاله ورسوم كثرات تعيناتى رفع واقاله ايتمكله مستغرق بحر جذبات
اولان عبد فانى دخى موجود فقدان كلى ايله فقد ايدوب ابد الاباد وجودنى
واجد اولمز ووجدانا مفقودى واجد اولوب هر گز انى فاقد اولمز زيرا (ولعبدى
ماسئل) حديث شريفنده لام تمليك ايله وجدان مز بور اول مجذوب پرنورك
ملكى اولوب ذكر اولنان مدارج اوجانه ارتقا ومعارج مداناته اعتلا ايدن
اصفيانك ورد زبانى حسين بن منصورك بو شعرى اولور (شعر) رأيت حبى
بعين قلبى فقال ❋ من انت قلت انتا ❋ انت الذى جزت كل حد ❋ لمحو اين
فاين انتا ❋ فالاين لا اين منك اين ❋ وليس اين بحيث انتا ❋ وليس للوهم عنك
وهم ❋ فيعلم الوهم اين انتا ❋ فخر الدين عراقى دخى نه خوب ديمشدر ﴿ بيت ﴾
خلوت بمن اهوى فلم يك غيرنا ❋ ولو كان غيرى لم يصح وجودنا ❋ پس بو تقديرجه
حضرت خداى متعال ❋ تنزهت ذاته عن الشبيه والمثال ❋ بو وجهله فقد
وجود ايدوب بقاء حقله موجود اولان عبد مسعودك نقد وقتنى ختم آمين ايله
ختم ايدوب مقام عباد مخلصينه ختم رب العالمين اولان ختم آمينك اشارات
خفيه سندن بريسى دخى بو سر عظيمه تلميح اولور زيرا عباد مخلصينده عالميندن
هيچ بر فردك وآحاددن هيچ براحدك وجها من الوجوه وكائنا ما كان تصرفى

بوقدر كه اول خاتم ختم رب ومعينى فك ايليه فلهذا ابليس دخى تصرفدن مأيوس
اولوب (الا عبادك منهم المخلصين) قول كريمى اوزره قصر يد ايتمشدر ﴿ نظم ﴾
سر و پايت بيفكن تا كه اين راز ❋ بدانى در زمان انجام وآغاز ❋ دل صادق
بداند كين چه حالست ❋ كه اين دم عاشقان عين وصالست ❋ دران دم جهد كن
تا دل نباشد ❋ حجاب نقش آب وكل نباشد ❋ فنا شو اندران دم در خدا تو ❋
كه تا كردى همه عين لقا تو ❋ دل وجان رفت تا ديدار ديدم ❋ نظر كردم بكلى
يار ديدم ❋ نمود جمله عشاق من از دل ❋ كه بكشودم در اينجا راز مشكل ❋ دم من
دمدمه در عالم انداخت ❋ وجود عاشقان چون شمع بگداخت ❋ دم من هو زند
جز هو نديدست ❋ كه اينجا كه زلا در هو رسيدست ❋ دم من هست سلطان شريعت ❋
اذان دم زد بكلى در حقيقت ❋ محيط مركز جانهاست احمد ❋ كه دو عالم نباشد
چون محمد ❋ در آخر كرد اينجا واصلم او ❋ همه مقصود كلى حاصلم او ❋ سر و جانم
فداى روى او باد ❋ هميشه روى من در سوى او باد ❋ قبولش كن كه ديدار تو
ديدم ❋ كنون درديد ديدت نا پديدم ❋ الهى هر كه اين را گويد آمين ❋
قبولش كن بطه و بياسين ❋ نثر آمين يا رب العالمين (رب العالمين) ورب فى الاصل
تربيه معناسنه در تربيه ايسه شيئا فشيئا كمالنه تبليغدن عبارتدر بعده صوم ايله
عدل كبى وصف قيلندى بعضلر دخى رب يرب دن فهو رب نعتدر نم ينم فهو نم كبيدر
ديمشلر واسم رب مالك الملك ده اطلاق اولندى زيرا حق سبحانه وتعالى مالك
اولدى يعنى جميع اشيانك حافظ ومربيسيدر و بلا قيد اسم رب حقدن غيره اطلاق
اولنمز وحق جل شانه وعم احسانه نك ربوبيتى عامه وخاصه در يعنى ربوبيت
عامه سى خالقيت ومالكيت وسيديت معناسنه در اما ربوبيت خاصه سى
موجوداتك انواعى حسبيله متفاوته در يعنى حق جل وعلا انواع نعمى ايله اشباحى
واصناف اكرامى ايله ارواحى واحكام شريعتى ايله نفوس عابدينى وآداب طريقتى
ايله قلوب مشتاقينى وانوار حقيقتى ايله اسرار عاشقينى تربيه وشيئا فشيئا مرتبهٔ
كماللرينه ايصال ايديجيدر واول ذات مقدس جميع اسما وصفاتيله من الازل الى
الابد هر امورك حكيم ومدبريدر و بر موجب (واتممت عليكم نعمتى) دنياده
وعقباده عباد مؤمنين موحدينه نعم ظاهره وآلاء باطنه سنى متمم در و بر فحواى
(والله متم نوره) اسرار طالبينك متمم انواريدر واول احدى الذات وسرمدى
الصفات انعام ايجاد ايله عامة ونعم هدايت ايله خاصة عموما ذرات موجوداتك
منعميدر واجابت دعاده رب اسمنك كمال اختصاصى اولمغله حق تعالى عبادينه

امر بالدعا و دعالری مستجاب اولمسنه وعد باوفا ایدوب (ادعونی استجب لکم) بیورمشدر وکمال فضلندن قنغی اسم ایله ونه وجهله دعا ایده جکلرین دخی تعلیم ایدوب (ادعوا ربکم تضرعا وخفیة) کریمه‌سیله تفهیم بیورمشدر وعند طلب الحاجة وحین استجابة الدعا حق جل وعلا انبیا ورسل علیهم من الصلوات الله الاوفایه اسم رب ایله الهام دعا ایتمکله اولا آدم علیه السلام (ربنا ظلمنا انفسنا) دیوب توبه‌سی مقبوله ودعوتی مستجابه اولوب غرق انوار هدایت اولمشدر وحضرت نوح علیه السلام (رب لا تذر علی الارض من الکافرین دیارا) دیوب وابراهیم خلیل علیه صلوات الله الجلیل (رب ارنی کیف تحیی الموتی) وموسی کلیم علیه صلوات الله العلیم (ربنا اطمس علی اموالهم) دیو تمنا ویوسف علیه سلام الرؤف (رب قد آتیتنی من الملك) دیو ثنا وسلیمان علیه سلام الله المستعان (رب اغفرلی وهب لی ملکا) دیو استدعا وذکریا علیه صلوات الله الازکی (رب انی وهن العظم منی) دیو رجا وحضرت عیسی علیه السلام دخی (ربنا انزل علینا مائدة من السماء) دیو دعا ایدوب باخصوص سید الاولین والآخرین خاتم الانبیاء والمرسلین نور قلوب الاولیاء والعاشقین شفیع المذنبین حبیب رب العالمین علیه صلوات الله وعلی آله واصحابه الطاهرین اسم رب ایله دعا ایتمك تعیین اولنوب (وقل رب زدنی علما) آیت کریمه‌سی وحی اولندی پس رب اسمنك عند الله عزت وکرامت وسائر اسماسی بیننده فضل ومنزلتی اولدیغنه بناء جمیع انبیا واولیا یا رب یا الله دیو دعا ایدوب مستجاب اولدی واول معطی ووهاب سورهٔ فاتحة الکتابی عبادنك صلوتده ربلریله مناجاتنه دیباجه قیلوب (بسم الله الرحمن الرحیم) ایله ابتداء قلدقدنصکره ذات الوهیت بعده اجابته کمال خصوصیتی اولان ترتیب ربوبیت ایله (الحمد لله رب العالمین) بیوردی کمال رحمتنه دلالت تامه رب اسمنك خاصه سندن اولمغله اول رب ورحیم عالم وعالمیانی اصناف اغذیه ووجودلرینی اسباب بقا ایله تربیه قیلدی وخاصة ذرات وجود انسانی محض رحمت وکمال ربوبیتی ایله کتم عدمدن عین وجوده ابراز ولطف ربوبیتی ایله خطاب دل نواز ایتدکده کرم ربوبیتی ایله شنونده ونور ربوبیتی ایله بیننده وسر ربوبیتی ایله کوینده وفضل ربوبیتی ایله داننده وعنایت ربوبیتی ایله شهادت کننده ایدوب زبان اقرارلرن کفتار بلی‌یه مفتوح بیوردی وتدبیر وحکمت ربوبیتی ایله عبادنك صدق جنان ایله اولان اقرار باللسانلرین بذر توحید وایمان ایدوب واخص خواص بارکاه کبریاسندن اولان انبیا واولیاسی حقنده بذر توحیدنی

آب حیات شریعت وادیان ونسمات عنبر فوحات شهود وایقان وانوار بارقات شموس احسان وعرفان ایله اراضیٔ مقدسهٔ جان ومزارع مطهرهٔ جنانلرنده تربیه ایله نشو ونما ویروب وتتمیت ربوبیتی ایله مشاهدهٔ جمال ومکاشفهٔ جلالنی انلرك اوزرینه اسباغ واتمام ایلدی کما قال تعالی لحبیبه المصطفی (ویتم نعمته علیك ویهدیك صراطا مستقیما) الحمد لله تعالی که امت محمدی دخی رب اسمنه اولان تبعیتلری برکاتیله تشریفات مزبوره ایله تشریف وصراط مستقیمه استدعای هدایت ایله ذکر اولنان کرامت ودرجاتی انعام وعنایت وانواع تلطیف بیوردی اما تعیین اسم اعظمده بین العلمانجه اختلاف واقع اولوب هر بری براسمه اشارت ایتمشلردر ولکن ارباب کشف وشهود بعض اخبار وآثارك دلالتی ایله کلمهٔ جلاله اعظم اسماء الهیه اولدیغنه شهادت ایتمشلر (کما روی انه علیه السلام دخل المسجد فاذا رجل یصلی ویقول اللهم انی اسئلك بانك انت الله الواحد الاحد الصمد الذی لم یلد ولم یولد ولم یکن له کفوا احد) قال فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم (دعی الله باسمه الاعظم الذی اذا سئل به اعطی واذا دعی به اجاب) ومارو ی ابی بن کعب رضی الله عنه ان النبی صلی الله علیه وسلم قال هو فی قوله (الله لا اله الا هو الحی القیوم) اوفی قوله (الم الله لا اله الا هو الحی القیوم) پس اسم اعظم دعاء مزبور وآیتان مذکورتانده مودع اولدیغی مقرر اولمغله ارباب شهود ذکر دعا ایله بو ایکی آیته نظر ایتدکلرنده تکراری کلمهٔ جلاله ده بولدقلریچون اسم اعظم لفظة الله در دیمشلر وبعض علما دخی فحوای روایت ابی بن کعب بو ایکی آیته حصر اولمغله اسم اعظم لفظة الله اولمیوب بلکه حی وقیوم در دیمشلر ولکن بوکا جواب ویریلوب حصره تسلیم ایتمامشلردر زیرا وجود اسم اعظم ایکی آیتك بریسنده اثبات اولنوب حال آنکه ایکی آیتده دخی موجود در واکر حصر اولایدی حرف اوشك رسول ویاخود تشکیك سامع اولوردی واسم اعظم آیتانك ایکیسنده معا بولنمیوب بلکه دون الاخری بریسنده بولنوردی مثلا زید فی هذه الدار اوفی هذه قولی کبی که زید دون الاخری دارك بریسنده بولنوردی ایمدی اولفظی حدیث شریفدن اولمیوب بلکه شك راویدر که حضرت سید عالم صلی الله علیه وسلم اسم اعظم ایچون یا (الله لا اله الا هو) ویاخود (الم الله لا اله الا هو) آیتنده در بیوردی وبنم ایسه جزم ویقینم بو قدر که ایکی آیتدن بریسنده حصر ایدم رسول علیه السلام یابونده ویاخود انده بیوردیلر دیوب تعیننده شك ایتمشدر ایمدی بر موجب روایت مزبوره اسم اعظم ایکی آیتده دخی بولنوب

ماسوادندخی نفی اولنمادیسه معلوم اولدیکه موضع آخرده بولنه نته کم (انت الله الواحد الاحد) دعاسنده موجود اولدیغی (دعی الله باسمه الاعظم الذی اذا سئل به اعطی) حدیث شریفی اثبات ایتمشدر و بوندن ماعدا کلمهٔ جلاله اسم اعظم اولدیغنه بردلالت دخی بودرکه اسماء الهیه نوعین اولوب بری اسم ذات وبر نوعی اسماء صفاتدر پس ذات اشرف من الصفات اولدیغی کبی اسم ذات دخی اسماء صفاتدن اشرف واعظم اولور وصفات داخلهٔ فی الذات اولوب وذات لیس بداخل فی الصفات اولدیغی کبی اسم ذات دخی اسماء صفاته داخل اولمیوب اسماء صفات اسم ذاته داخله در پس الله اسم ذات مستجمع جمیع صفات اولدیسه اسم اعظم اولدیغی مقرر اولدی دیمشلر وعلی الخصوص عظمت کلمهٔ جلاله دن بریسی دخی بودرکه اسم الله تثنیه وجمع اولمز وعلی خلاف جمیع الاسماء عندالندا لفظةاللهدن الف ولام ساقط اولمز والف اسقاط اولنسه لله صورتی باقیه قالوب اسمیتدن خارج اولمز کما قال تعالی (لله مافی السموات والارض) ولام اول حذف اولنسه له قالوب حقه اشارت اولنور کما قال تعالی (له مافی السموات ومافی الارض) ولام ثانی اسقاط اولنسه اسم هو باقی قالوب ذات اللهه اشارت اولور کما قال تعالی (هوالله الخالق) وبالجمله اعظمیته لفظةالله بین القوم دلایل کثیره ایله اثبات اولنمشدر ولکن مقصوددن قالمیه لم دیو بوقدر ایله اکتفا اولندی اما بوسؤال وارد اولورسه که اسم اعظمك شانی بودرکه انکله داعی اولان راجینك بروفق (واذادعی به اجاب) دعاسی مستجاب اوله بزخود دعامزده الله دیو مناجات ایدرکن بوکا حکمت ندرکه اکثراوقاتده دعامز مستجاب اولمدیغن کوریورز دنیلورسه ارباب تحقیق بوسؤال ایچون جواب تدارك ایدوب بیورمشلرکه اولادعانك آداب وشرائطی بولنمدقجه مستجاب اولمز نته کم صلوتك شرایط وارکانی بولنماسه مقبول اولمز پس دعاده شرط اول بودرکه لقمهٔ حلال ایله تطهیر باطن قیله سن فان رسول الله صلی الله علیه وسلم ذکر (الرجل یطیل السفر اشعث اغبر ومطعمه حرام ثم یمد یدیه الی الله فیقول یارب یارب فانی یستجاب له) الحدیث الصحیح وکما قیل (الدعاء مفتاح السماء واسنانه اللقمة الحلال) ودعانك برشرطی دخی اخلاص ایله حضور قلبدر کما قال تعالی (ادعوالله مخلصین له الدین) زیرا حضور قلبی اولمیان لسان انسانك حرکات وصیاحی ایچون واولة علی الباب وسوط الحارس علی السطح تعبیر ایتمشلردر الحاصل شرایط استجابة دعا کثیردر ولکن لقمهٔ حلال وخلوص قلب اعظم شرائطیدر وعلم شریفه خفی اولمیه که

اکرچه اسم فی الحقیقه معظمدر ولکن هرنه قدر تعظیم ایله ذکر ایدرسك عظمتی سکا راجع اولور وتعظیم اسم دخی حین ذکرده حظوظات دنیویه ومستلذات اخرویه دن قلبکی تزکیه وتخلیه ده علو همت وصفاء نیتك نه مقدار ایسه اکا کوره اولور زیرا اکرسن اسم اعظمی حظوظ نفسانیه ویاخود وجانبدن برحظك حصولیچون ذکر ایلسك ذکرك نفعی تابع حظك اولور یعنی عظمت اسم ایچون اولمیوب بلکه حظ ایچون اولور وبالجمله اکر قلبك لوث حظوظاتدن مزکی ومجرد اولورسه ذکر دخی طیبا ومعظما باقی قالور وحظوظدن برحظه تابع اولمیوب نفس مذکوره صعود ایدر کما قال تعالی (الیه یصعد الکلم الطیب والعمل الصالح یرفعه) وعمل صالح ذکری تطهیر عن الحظوظ ومراقب الی الحقوق ایتمکدر تا که حظك ذکردن مذکوره واسمدن مسمایه اوله پس بواسلوب اوزره اولان ذاکرك ذکری احسن اذکار واسم مذکور دخی ذاکر ایچون اعظم اسما اولور پس بوتقدیرجه هرقنغی اسم ایله حقه دعا قلنسه اول اسم اعظم ودعا دخی مستجاب اولور زیرا نفسك ایچون دعا قلمیوب حق ایچون دعا ایلدك وحق حقدن دیلدك حق دخی دعاکی قبول ایدوب مرادکی ویردی کما قال تعالی (ادعونی استجب لکم) یعنی بنی طلب ایدیکز بولورسز دیمك اولور کما روی (الامن طلبنی وجدنی) ﴿ نظم ﴾ الا ای نور وحدت روی بنمای ✲ نمود جسم وجان از پیش بردار ✲ فراقت انچنانم بیخبر کرد ✲ که جانم رفت واز جسمم کذر کرد ✲ چنان در اشتیاقت زرد رویم ✲ که همچون بلبلی در کفت وکویم ✲ تویی پاك ومنزه در دل من ✲ تویی در هردو عالم حاصل من ✲ توجویم در همه عالم توجویم ✲ که بی رویت دمی هستی نجویم ✲ دلم جز تو نجوید ای دلارام ✲ که بی خود تو ندارد این دل آرام ✲ بسی بار فراق تو کشیدم ✲ غم واندوه درد تو چشیدم ✲ مرا با درد تو درمان نخواهم ✲ تو جانی وچه باشد جان نخواهم ✲ فرست ای جان مرادردی تو بسیار ✲ که درد تو خوشست ای ماه رخسار ✲ تب عشق تو در جانم حزین شد ✲ دران دردم کمان عین الیقین شد ✲ درون جان تویی جمله طلبکار ✲ بسر کردان همه مانند پرکار ✲ درون وهم برون شوق تو دارد ✲ که جان ودل غم عشق تو دارد ✲ ترا کردم طلب اینك مرادم ✲ جمال تو همی بینم دمادم ✲ بحق ذات پاك واسم اعظم ✲ بحق احمد مختار واکرم ✲ مرا جامی بده تا جان فشانم ✲ غباری برسر میدان فشانم ✲ خدا بین باشم وصاحب کمالم ✲ بجز تو ننکرم در هیچ حالم ✲ ترا پیوسته می بینم ایا حق ✲ تویی جان وجهان ونور مطلق ✲ یکی هاتف مرا درداد

آواز * كه‌ای مشتاق ماهی سوزومیساز * بسوزان خویش رادر حضرت من *
كه تایابی عیان تووصلت من * زخود جوی انچه كم كردی در اینجا * چراچندین
بكردی شـور وغوغا * نظر كن دردرون درویش بنكر * نمود ذات ما اینجا
سراسر * نظر كن در درون جان حقیقت * منه بیرون تو پایت ازشریعت *
مرابنكر كه اندرجسم وجانم * زدید صورتت اندرنهانم * مرا كردی طلب من
جان ترا ام * ترا پیوسته من عین اقالم * مرا كردی طلب نبكرتورویم * كه این دم
باتواندر كفت وكویم * نیم خارج تراهستیم داخل * ترامقصـود شد درویش
حاصل * ترامقصودهم كلی برآرم * غم واندیشه‌های توسرآرم * مرامقصودمن
درویش خسته * مشواینجادیكر تودل شكسته * بجزمن بنكر وجزمن مبین تو *
همیشه باش درعین الیقین تو * منم اندرتو وتودیدمایی * چرا ای عاشقم ازماجدایی *
جدا ازمامشودر هیچ احوال * تماشـا كن جمالم درهمه حال * تراواصل كنم
درویش این جا * برم ازتوحجـاب ازپیش اینجا * لقای مانظر كن جمله آفاق *
مرادرخودببین درویش مشتاق * لقای مانظر كن دردل خود * كنون بكشای
مسكین مشكل خود * چنین واصل شوواز خودمیندیش * بجزاو جملكی بردار
ازپیش * هرانكواین بخواند كرددآن دم * زنددم دائما ازاسم اعظم * ازان اسم
مراچون كردآكاه * زنم دم دائمـا ازقل هوالله * وعالمین جـمع عالمدر عالم دخی
علامتدن مأخوذدر ماسوی اللهدن عبارتدر (كما قال البیضاوی رحمة الله علیه
فی تفسیره والعـالم اسم لما یعلم به كالخاتم والقـالب غلب فیمایعلم به الصانع وهوكل
ماسوی الله من الجواهر والاعراض فانها لامكانها وافتقارها الی مؤثر واجب لذاته
تدل علی وجوده) وشیخ زاده قاضی حاشیه‌سنده بووجهله تحریر بیورمشلر كه
(وهو اسم جمع لاواحدله وجمع بجمع العقلاء تغلیبالهم علی غیرالعقلاء لان كل شیء
دال علی وحدانیة الله فكانه عالم یعلم منه ذلك ویستدل) وبعض علمادخی عالم
ملائكه وثقلیندن ذوی العلم ایچون اسمدرانلردن غیره تناولی علی سبیل الاستتباعدر
دیمشلر وبعض محققین دخی انسان انموزج عالم اولوب ومافی العالم هرنه‌وارایسه
انسانده انك نظیری موجود اولمغله سورهٔ فاتحه‌ده اولان عالمیندن مرادانساندر
بیورمشـلردر بوتقدیرجه برفحوای كریمهٔ (وفی انفسكم افلاتبصرون) ناسدن
هربری برعالم مجموعهٔ عوالم اولور ومحمود شبستری نه‌خوب دیمشدر * كلشن *
دران خردی كه آمد حبهٔ دل * خداوند دوعالم راست منزل * همه‌سر كشتهٔ یك
جزو انسان * برون ننهاده پای ازحد امكان * توازعالم همین لفظی شنیدی *

بیابر كوی كز عالم چه دیدی * ای مستمع قابل اعداداجناس عالمده اختلاف اولنوب
بعضلر حق سبحانه وتعالی بیك عدد عالم خلق ایدوب التیوزی بحرده ودرتیوزی
برده‌در بعضلردخی عالم اون سكز بیكدر وعالم دنیا اون سكز بیك عالمدن بریدر اما
دنیانك اكثری خراب ومعموری برصحرای عظیمده برقریه‌قدردر دیمشلر بعضلر
قرق بیك عالم واردر وعالم دنیا مشرقدن مغربه‌وارنجه عوالم مز بوردن برعالمدر
دیمشلر وبعضلر عالمین سكسـان بیك اولوب قرق بیكی بحرده وقرق بیكی برده‌در
بعضلر دخی یوز بیكدر دیمشلر كماروی ان الله تعالی (خلق الف مائة قندیل وعلقها
بالعرش والسموات والارض ومافیهما من الجنة والنار كلها فی قندیل واحد ولایعلم
احد مافی القنادیل الاالله تعـالی) بعضلر دخی عدد عوالم اوچیـوزالتمش بیكدر
دیمشلر (وقال كعب الاخبار لاتحصی عدد العالمین احد الاالله تعالی ومایعلم جنود
ربك الاالله) وبالجمله اكرچه عالمینه حدونهایت وجنود رب العالمینه حصروغایت
یوقدر ولكن مجموع عوالم عالم خلق ایله عالم امره منحصره‌در * كلشن * تعالی الله
قدیمی كو بیك دم * كندآغاز وانجام دوعالم * جهان خلق وامر اینجایكی شد *
یكی بسیار وبسیار اندكی شد * خلاصهٔ كلام ای خلان سعادت انجام ختم كلام
ایدهلم كه حضرت مولاناحسام الدین چلبی ایچون ایتدیكی دعایی آمین یارب العالمین
دیو ختم ایدوب دعالری قرین اجابت اولدیغنـه دخی تلمیح واشـارت ایچون
بوشعری انشادبیورمشلردر * شعر * وهذادعاء لایردلانه * دعاء لاصناف البریة
شامل) یعنی چلبی حسام الدین وسایر سالكین ایچون ایتدیكمز دعا بردعادر كه دركاه
كبریا وباركاه اعلاده رداولنمز زیرا اول دعا بردعادر كه جمیع خلایقك منافع دنیویه
واخرویه‌سنه شاملدر بیوررلر (سبب ورود مثنوی) مناقب مولاناده مسطوردر كه
منظوم مثنویدن اول فقرآء مولویه میانندهٔ الهی نامهٔ حكیم سنایی ومنطق الطیر
ومصیبت نامهٔ عطار قرآءت اولنوب اسرار معانیسندن اشعال مشاعل انوار محبت
ایدرلردی مرویدر كه بركون حسام الدین چلبی مولانا خداوندكاری تك وتنها
وپرصفا بولمغله تراب اقدام كیمیـا اثرلرینه رومال وتضرع وابتهال ایله عرضه
داشت مافی البال اولوب ایتدی ای بحر مواج حب لایزال بحمدالله الملك المتعـال
اقطار زمین قصاید لطیفه واشعار شریفه‌كزایله مالامال اولمشدر ولكن تلاطم
امواج بحار كفتاركزدن الهی نامه طرزنده ویاخود منطق الطیر وزننده بركتاب
منظوم جواهر مشحون منتبذ اولسه الی یوم القرار صادقانه یادكار وعاشقانه مونس
ویاراولوردی بوبابده الطـاف بیشمار حضرت خداوندكاركدر دیو خلوص

وافتقار ایله مستدعیٔ اقرار اولدقده مولانا خداوندکار دخی تبسم ایله بیوردیلر که
ای نور دیدهٔ یقین چلبی حسام الدین بوداعیه سزك مرآت ضمیرکزده چهره کشا
اولمزدن اوّل عالم غیبدن قلبمه شویله الهام اولدیکه (کامثال اللؤلؤ المکنون)
اصناف جواهر اسرار ایله مشحون برکتاب موزون حقایق نمون ومنظوم شوق
ومحبت افزون سویلیم دیو درحال دستار مبارکلرندن بوورق برق مثال ابراز ایدوب
شارح اسرار کلیات وجزئیات اولان ﴿ مثنوی ﴾ بشنو این نی چون شکایت
میکند ٭ ازجدایبها حکایت میکند ٭ بیتندن (مصرع) پس سخن کوتاه باید
والسلام) مصراعنه دکن واقع اولان ابیات دقایق نکاتی چلبی حسام الدینه اهدی
بیوروب ایندی ای حسام الدین کرکدرکه جنابکز دخی اجنحهٔ طلب زیادات ایله
اوج اعلای همته طیران ومدارج اعتلای معارج حقایق متابعت محمدیه ده جولان
قیله سزکه حتی بزم باطن فاطنمز دخی سزك آهنکزدن اهتزاز ایدوب نظم کلمات
قدسیه وواردات غیبیه بیاننه شروع ایده لم بیوردیلر منقولدرکه کاه اولوردیکه
کاشف الاسرار مولانا خدوندکار اول شبدن طلوع فجره دك متابعا دریای موج
انکیز ناطقه سندن لآلیٔ غوالیٔ نظم مثنویٔ حقایق معانی ساحهٔ سواحل الفاظ
وعبارات رشایق مبانی لرینه منبذ اولوب حسام الدین چلبی دخی کلك مسکی الختام ایله
سلك تحریره منتظم قلورلر ایدی قدس الله روحهما وارواح اخلافهما وافاض
علینا من برکات انفاسهما آمین یارب العالمین ﴿ مثنوی ﴾ من غلام موج آن دریای
نور ٭ که چنین کوهر برآورد درظهور ٭ دولت وسعادت اول عاشقان نیکبختلره که
اول مقرب بارکاه الوهیت وشجرهٔ مبارکهٔ پرثمرهٔ هدایتلرك تخم محبتلرین مزارع
قلبلرنه دست خلوص وطویت ایله طرح ایده لر لب تشنکان بادهٔ ذوق وسرکشتکان
بادیهٔ شوق اولان ارباب عشقه معلوم اولاکه اولا بشنو این نی بیتنك معنای
ظاهریسی شرح وترجمه اولنوب بعده ارباب مشاهداتك تحقیقاتی وبفضل الله
تعالی روحانیت مولانا وفیوضات اولیادن مرآت ضمیر فاترشیدایه چهره کشا اولان
بعض نکاتی بیان ایده لم انشاءالله تعالی روایت اولنورکه کاشف استار اسرار
قیومی مولانا جلال الدین رومی آتش هستی سوز جذبات حق ایله محترق ودریای
مواج عشق ربانی یه مستغرق اولوب سمع شریفلرنه صدای نحله دخی القا اولنسه
سلسله جنبان شوق اولمغله نی دن استماع ایتدیکی ناله وحنین نار درد واشتیاقی
تهییج ایدوب امعان نظر ایتدکلرنده سینه سی دلك وبغری یانق کندو کبی

برعاشق صادق کوروب خصوصا جیداراددن دست نایی یه تسلیم ونفخهٔ
نیرندن تعلیم اولنان نغماتی مقاماتی ایله مستمعینه تقریر وتفهیم ایتدکی جهتدن
انسان کامله مشابهۀ تامه سی اولمغله مولانا خداوندکار دخی افناء وجود
واختیار جزئیلرینی یدقدرت معبوده تسلیم ایله اسرار غیبیه دن جانب کفتارلرینه
نزول ایدن واردات الهیه یی عبارات انیقه ایله اظهار واشارات رشیقه ایله اشعارده
کندولرین نای سوزانه تمثیل ایدوب آه وافغان وجنبش وجد ایله مانند فلك
رقص ودوران ایدردی ﴿ نظم ﴾ روزشب درسماع رقصان شد ٭ برزمین
همچوچرخ کردان شد ٭ کارشان مستیست وبیخویشی ٭ ملت عشق هست
بی کیشی ٭ شمس تبریز شد شهنشه شان ٭ عاشقی شد طریق ومذهبشان ٭
آه ای عاشق سرباز وصادق همراز ضمیر منیره خفی اولمیه که حضرت فخر عالم
صلی الله علیه وسلم لیلهٔ اسراده اول محبوب ازلی ومطلوب لم یزلیدن طقسان بیك
کلمات ایله مشرف اولوب سی هزارن عامه یه عیان وسی هزارن خواصه بیان وسی
هزارن نهان جان ایتدکده اسدالله الغالب علی بن ابی طالب ذکر اولنان اسرار
خفیه دن بعضنك وجوه عرایس قدسیه سندن کشف قناع تمنا ایتمکله اول آفتاب
فلك رسالت علیه نسایم التحیه دخی ملتمس امامی قبول بیورمغله لسان حال ایله
کوش جنان علی یه اسرار مکتومهٔ اوادنادن بعض راز ابراز ایدوب فامایاعلی
زنهار بو اسرار الیهه دن هیچ کسه بنت شفه اظهار ایتمه دیوکتم واخفاسنه
امر بیورمشلر ایدی ولکن امام علی کرم الله وجهه اول دریای مواج انوارك
تتابع تلاطمندن بی صبر وسکون اولمغله ﴿ بیت ﴾ رفت عقل ورفت صبر
رفت بار ٭ این چه دردست این چه عشقست این چه کار ٭ مفهومنجه بی قرار
اولوب سیل روان کبی چاه معهوده دوان اولدی ودرون چاهه پرتو انداز نظر
اولدقده درحال آب چاه تأثیر آتش عشقدن جوششه کلوب نی اندن نمایان اولدی
وماجرایی دردو سوزایله شنوندکانه تقریر وبیان ایدوب الی الان نالان وکریان
اولدیغی مسموع جهانیاندر نته کم شیخ عطار بیورمشلر در ﴿ نظم ﴾ زسر
عشق نی نالان درآمد ٭ زبهر عاشقان نی رهبر آمد ٭ فغان نی زاسرار ست
دردم ٭ که میکوید زدرد عشق هردم ٭ که چون نی جان ودل سوراخ دارد ٭
همیشه سوز ودرد وآخ دارد ٭ زچاه آمد برون تاسر بکوید ٭ نمود راز خود اینجا
بجوید ٭ ولیکن این بیان واصلانست ٭ کسی کین سر بداند واصل آنست ٭
فغان نی همه ازدرد باشد ٭ کسی داند که مردم مرد باشد ٭ فغان نی علی دانست

ای یار * که اودانسش و بخشید اسرار * اکرتو صاحب دردی فغان کن *
وجود خویشتن اینجا نهان کن * امابی درد اولان افسرده دللر فغان نیدن
نه اذغان اتسونلر * چونکه جلال الدینك وجد مشروح اوزره رقص ودورانته
نکران اولدیلر زاهدان بی عرفان ایله دانشمند حرفکیران طعنه زنان اولوب بونه
سودا ورسوابی درکه مولانای رومی علم وفضیلتده فرید عصر و زهد وتقواده
وحید دهر ایکن واستماع غنایه جواز اولمدیغی معلومی ایکن علمی عملدن قالوب
منکراتدن اولان نی استماعنی کندویه مباح قیلوب اوراد واذکاردن فراغت
وسماع غنا یله رقص ودوران وابیات واشعاره اولفت ایدوب بدعته رغبت ایلیه
دیو بوابیات شریفه مضمونی اوزره لوم وتشنیعه جرأت ایتدیلر * نظم *
اینچنین فاضل وهزار فنون * ازچه کشتست عاشق ومجنون * این چه شیخ
وچه مریدیست این * هیچ کس دیدیا شنید چنین * تاجهان شد زعهد آدم
کس * نشنید اینچنین هوا وهوس * خلق ازوی زشرع ودین کشتند *
همکان عشق را رهین کشتند * پیرو برناسماع باره شدند * خیمه برآسمان عشق
زدند * همه کشتند خسته ورنجور * بی شرابی شده همه مخمور * کربدی
آن خمار شان زشراب * دفع کشتی یقین هم ازمی ناب * باچنان مستی وچنان
جوشش * باچنان عشق وباچنان شورش * همه را کرد سفیه ومفتون *
همه رفتند ازخودی بیرون * خانمانرا فدای اوکردند * امرش ازدل بجای
آوردند * این چه سرست ای خدا بنما * بی حجابی بما کن پیدا * نثر * پس
مقرب بارکاه دیومی مولانا جلال رومی دخی اول ملا منکر وحرفکیرلره * بیت *
نرسی اندرین بقیل وبقال * سراین بازجوی ازره حال * مفهومنجه جواب
ویروب ای لذات عشقدن بی خبر اولان خیره سرلر بنی نیجه برسنك طعنه یه سپر
ایدر سز ایمدی بواستماع اولنان صدای نای که سزك فکرکزده لهو و بازیچه دن
معدود در اکر بنم کوش هوشمله شنوا اولیدیکز نلر شکایت ایدر وجان قولاغی
اولانه نلر حکایت ایدر (مصراع) اکر دانی ازوحیران بمانی * دیو بیوررلر که
*بسم الله الرحمن الرحیم * (مثنوی) * بشنو این نی چون شکایت میکند * ایشت
بونی نیجه شکایت ایدر شکایت دکل بلکه (مثنوی) * ازجدایها حکایت میکند *
جدالقلردن اولان سرکذشتی حکایت ایدر ایمدی صدای نایی بیهوده نواصنما کز
شکایت ضمننده اولان حکایتنه کوش جان وسمع جنان طوتیکز که سزه مبدأ اصلیکز
اخطار ایدوب بویله حکایت ایدر که (مثنوی) * کز نیستان تامرا ببریده اند *

(وطن)

وطن اصلی اولان نیستاندن تا که بنی قطع ایدوب جدا قیلدیلر اول زماندنبرو
(مثنوی) * ازنفیرم مرد وزن نالیده اند * بنم آه ونفیر وفغان کثیرمدن مرد وزن
ناله ایلمشلردر ایمدی بنم کبی (مثنوی) * سینه خواهم شرحه شرحه ازفراق *
فراقدن شرحه شرحه برسینه استرم (مثنوی) * تابکویم شرح درد اشتیاق *
حتی درد اشتیاقك شرحنی سویلیم وسینه می شرحه شرحه ایلیم الحاصل
مولانا خداوندکار وطن اصلیدن مهجور اولانلره کریه و ناله لازمدر دیوب
تلوثات نفسانیه ایله آلوده ومستلذات جسمانیه ایله پابسته اولنلر فراق عشاقدن آکاه
اولمیوب بی ذوق ولذت ومقام عشاقه بی لیاقت اولدقلرین بیان بیوررلر بعض نسخده
بشنوازنی واقع اولمشدر اول تقدیرجه مطلقانی مراد اولنوب کرك حضور مولاناده
استماع اولنان کرك غیری نیلردن استماع ایدیکز دیمك اولور وبعضلر چون لفظی
اماله ایله اولان استفهام معناسنه طوتمیوب معنای شرطی متضمن اولان چون
حکایت میکند قرائت ایدوب یعنی نیدن استماع ایدیکز چونکه حکایت ایدر غفلت
اولنمسونکه حکایتی جدالقلردن شکایت ویاخود شکایتی هجر وفراقدن حکایتدر دیمشلر
وناله مرد وزنه نفیرنی علتدر وسینه خواهم بیتنده ذکرسینه ذکر جزؤ اراده کلدر
وشرحك درده دردك دخی اشتیاقه اولان اضافتلری بمعنی لامدر پس شمدنصکره
مبدأ ومعاده متعلق برمقدمه بیان ایدوب بعده اشبو ابیات شریفه ده اولان تأویلات
وتحقیقاته شروع ایدهلم (درذکر مقدمه وبیان تأویلات) مستکشفان اسرار
بدایع فطرت ومستفتحان ابواب ودایع قدرت اولان ارباب عشق ومحبتك قلوب
طاهره وآرای زاهره لرنه ظاهر و باهر اولا که ابداعله ایداعده ایکی وجه اعتبار
اولنوب برینه نور وجمال وبرینه غمور وجلال تعبیر اولنور یعنی حق سبحانه
وتعالی وجه نور وجمال ایله ابداع وایجاد واحیا واظهار ایدوب اضافات ونسب
ظاهره وقوای حساسهٔ باهره ودنیا صریح وعقبی متضمن اولور ووجه غمور
وجلال ایله اعدام واخفا واماته وافنا ایدوب عقبی آشکار ودنیا ناپایدار اولور
پس جلال وجمال وصورت جمعیه وکلیهٔ احاطیهٔ نوریه وظلیهٔ افرادیه وجمعیهٔ
اصلیه وبونلره متعلقه اولان احوال تدریجیه ودفعیه دن هربرینك برر اقتضا
ومدت معینه وتربیهٔ مبنیه لری اولوب وبونلردن هربرینك اقتضاسی مراتب
اربعهٔ کلیه وفردیه وجمعیه وجمعیة الجمعیه ده تمام اولور وشئونات ذاتیه وافعال
ربانیه دن ظهوره کلان آثار کونیه معنعنه ومضبوطه وبعضی بعضنه مربوطه
اولوب ضبط ایسه افعاله بدایت ونهایت اعتباریله حاصل اولمغله مقتضای

اسماء الهیه دوریه ومرتضای صفات ربانیه کوریه تقدیر اولنوب بدایت عین
نهایت ونهایت عین بدایت اولدیغی جهتدن اسماء سبعهٔ ذاتیه‌دن * علیم *
وحی * وقادر * ومرید * وسمیع * و بصیر * ومتکلم * صفاتنك برراقتضا
واستدعالری واردر وذکر اولنان اسماء سبعه‌دن علم * وحیات * وقدرت
* وارادت * بسایط وسمع و بصر و کلام عند بعض اهل الشهود وسایط اعتبار
اولنمغله اسماء اربعهٔ بسایطك اقتضاء حرکاتنه علی الترتیب دورهٔ عظمی و کبری
و دورهٔ وسطی وصغری تعبیر اولنوب دورهٔ عظمایه لاهوتیه کبرایه جبروتیه
وسطایه ملکوتیه و برزخیه صغرایه شهادیه و ملکیه اطلاق اولنور فلهذا
عالم حس وشهادت تعیننده صور اشخاص انسانیه‌دن هر بر صورت براسم
وجودینك مددنه محتاج اولوب وحقیقت انسانیه‌نك هر بر مددی براسم کلی
ویاخود جزؤی ایله تربیت بولوب انسان اول اسمه مخصوص وعاقبة العاقبه
رجوعی اول اسمه متعلق اولور واسماء الهیه حیطه و کالده وکلیت وجزئیتده
متفاوت الدرجات اولوب وهر براسم ایچون هر بر فلکده من حیث الکواکب
والمنازل وغیرها برصورت و برمظهر ثابت اولمغله اسماء مزبوره بوعالم کون
وفساده اول مظاهر ایله ظاهر اولوب لاجرم هر براسمك حضرتندن بر مدد
برصورت بشری ومزاج انسانی تعیینی ایچون من حیث مظاهره متعین اولور
پس اکر اول اسم وجودی کلی اولورسه مطلقا بر کاملك مزاجی تعیننه توجه
ایدوب اول مدد احدی السیر بلا توقف وتعویق عناصر ومولداتدن کذر
وصورت غذائیه ایله صلب پدردن رحم مادره سفر ایدوب اول کاملك مزاجی
متعین اولور یعنی انبیا ورسل وکبار اولیا وجوده کلوب صورت عنصریهٔ مزبوره
مراد لعینه اولور واکر اول اسم وجودی جزؤی اولورسه تعیین مزاج غیر
کامل ایدوب اول تعینات وتشکلات واسطهٔ تعویقات ایله فلك قمر مظاهری
اولان مولدات متعوقه‌یه تعلق ایدر وصور عنصریهٔ مزبوره مرادلغیره اولوب
بعضیسی برکاملك مزاج وصورتلری تعینی ایچون اسباب وشروط مثابه‌سنده
اولورلر آبا وامهات کبی و بعضیسی اولیا ومؤمنینك کیفیت مراتب ومقاماتی
تعمیرنه آلات ومعاونات مثابه‌سنده اولوب بعضیسی دخی بوعالم شهادتك ترتیب
وتعمیرینه مسخر اولورلر عوام الناس کبی نته کم محمود شبستری کلشن رازده بو
معنایی نظمله اجمال ایتمشدر (نظم) ز حق باهریکی حظی وقسمیست * معادو
مبدأ هریك زاسمیست * ازان اسمند موجودات قایم * بدان اسمند در تسبیح دایم *

بمبدأ هریکی زان مصدری شد * بوقت بازکشتن چون دری شد *
ازان درکامد اول او بدر شد * اکرچه درمعاش او در بدر شد (نثر) پس اسم
جزؤی وجودی کندو مظهری جهتدن وضعیٔ فلکی واتصالی کوکبی ایله
برمزاج تعیینی اقتضا ایتمشکن اسم جزؤی آخر که آنك حکمی بو اسم ممدك
مضادی اوله اول متعین فساد انجام اولور وکذلك بر تشکل اتصالیٔ آخر اول
مددی تعیین ایدوب کیرو تأثیرده بو اسمك مضادی اولان اسم آخر بروضع واتصال
ایله آنك منعنی اقتضا ایدر حتی اول وقته دکن که اتفاقا اول اسم کندو مظهری
حیثیتندن بی معارض ومخالف اول مزاجی تعیین ایده‌جك بر وضع واتصال ایله
رحم مادرده استقرار بولوب سالما صورت انسانیه‌ده ظاهر اولور محمود شبستری
بو معنایی دخی نظم ایدوب بیورمشلرکه (کلشن) بدان اول که تا چون کشت
موجود * که تا انسان کامل کشت مولود * در اطوار جمادی کشت پیدا *
پس از روح اضافی کشت دانا * پس انکه جنبشی کرد او ز قدرت * پس
از وی شد ز حق صاحب ارادت * وتعویقاتدن هر برنوع اول سر وجودی
برقید مستلزم و بروضع ناملایم ومستدعیٔ حجاب مظلمدر اما کژ فهم اولیوب
فلاسفه‌دن بعضنك ذاهب اولدقلری مذهب تناسخ ودور تسلسل باطل
تفکرنه دوشمیه‌سن زیرا مراتب تنزلات انسانده آخر اولوب تکرار عالم شهادته
رجوع ایتمز ولکن بروفق (تموتون کما تعیشون وتحشرون کما تموتون) اعمال
واقوال وحرکات وافعال اکر سیئه اکر حسنه صورت بند اولوب برزخده وآخرتده
اول صور مکتسبه ایله حشر اولورنته کم مولانا خداوندکار مثنویٔ شریفك
برمحلنده بو معنایه اشارت ایتمشلردر (مثنوی) یك کره مستغرق مطلق شدند * همچو
عیسی باملك ملحق شدند * نقش آدم لیك معنی جبرئیل * رسته از خشم وهوا وقال وقیل
* قسم دیکر باخران ملحق شدند * خشم محض وشهوت مطلق شدند * مرده
کردد جان کو بیجان شود * خر شود چون جان او بی ان شود * اما زمرهٔ فلاسفهٔ
طبیعیه واول مسلکده اولان حمقاء اسلامیه بروزده واقع اولان کلمات اهل مکاشفاتی
اذعان ایتمیوب شهود وایقانلری اولمدیغیچون تبدلات صفات انسانیه‌نك صور
متناسبه‌سنی عالم حس وشهادتده تکون ایدر قیاس ایدرلر وصور برزخیه
سیرندن دیدهٔ بصیرتلری محروم اولمغله ارباب کشف وعیانك صور برزخیه
و برزات کمالیه‌ده اولان تحقیقاتنی کندولری کبی ظن باطل وخیال بی حاصل اوزره
قیاس ایدرلر (نظم) ومن قایل بالنسخ والمسخ واقع به * ابراء وکن عما براه

بعزلة * ودعه و دعوا لفسخ والرسخ لایق * به ابدالوصح فی کل زورة * آه
ای خلان پاك اعتقاد (میل خلق جمله عالم تا بد * کرشـ ناسندت وکرنی سوی
نست) وفقنجه سـاکنان غربت آباد وقاطنان عالم کون وفسادك اکرچه
کندولرده شعوردخی یوغیسه ینه حقیقت سریه‌لری مبدأ اصلی‌یه میل ایدوب
مرجع ومعادی طلب ایدرلر اما بارکاه کبریانك پیشوای مقربانی و بوراه‌بی پایانك
سردار مسافرانی نوع انسانی اولمغله معرفت سبحانی دخی بوزمره‌یه تخصیص
ربانی اولوب قبول امانت کمال معرفته انساندن غیرده قابلیت اولمدیغن اشعار
ایچون (انا عرضنـا الامانة علی السموات والارض والجبال فابین ان یحملنها
واشفقن منها و حملها الانسان) کریمه‌سیله کمال استعداد انسانیدن
اخبار اولنمشدر ولکن (الناس علی ثلثة اقسام قسم یشبهون البهایم وقسم یشبهون
الملائکة وقسم یشبهون الانبیـاء) حدیث شریفنك مغزای لطیفی اوزره
خلاصهٔ موجودات واشرف مصنوعات اولان انسان دخی مدت حیاتلرنده اولان
حالهٔ معیشتلرنده اوج قسمه منقسم اولمشلردر پس فرقهٔ ناجیه صف اولده (کانهم
بنیان مرصوص) ثابت قدم اولان شول طـائفهٔ علیه درکه تجارت اخرویه
ایچون ارسال اولندقلری دنیاء فانیه‌ده مشتهات نفسانیه ومستلذات جسمانیه‌یه
اشتغال وساطتی ایله اول سر وجودی و وطن اصلی ومسکن حقیقتلرن فراموش
ایتیوب وقلبلری مرایای انوار بارقات الٓهیه ومجالیٔ آثار تجلیات ربانیه اولوب
شهود وایقان وذوق وجدان وکشف وعیان صاحبلری اولمغله برفحوای غرای
(رجال لاتلهیهم تجـارة ولابیع عن ذکرالله) صور دنیویه واخرویه کثرتنك
رؤیتی ایله مشاهدهٔ جمال وحدتدن محتجب اولمزلر و بحکم (حب الوطن من الایمان)
نارعشقله سوزان ونور شوقله فروزان اولوب ذکر رجوع مبدأدن برنفس غافل
وناله وحنیندن بردم زائل اولمزلر و بونلرك خدمتی امر حقله عباداللهی وحدت
حق وورزش جذبه وعشقه ارشاد ایله اصلاح وجل همتلری قلوب طالبینی علایق
کونیه وعوایق تکوینیه‌دن تخلیه ایله هدایت وافلاحدر ﴿ مثنوی ﴾ این رسولان
ضمیر راز کو * مستمع خواهند اسرافیل خو * نخوتی دارندو کبری چون شهان *
بندکی خواهند از اهل جهـان * کی رسانند آن امانت را بتو * تانباشی پیششان
راکع تو * وقسم ثانی شـول طائفه درکه بو خراب فانیده وطن دوزوب
ومزخرفات دنیـاء دنیده رایات محبت آچوب وطن اصلی‌یه اولاجق رجوعلری
بابنده ذهول ونسیانلری غالب اولمغله برموجب (ان فی ذلك لذکری لمن کان له

قلب اوالقی السمع وهوشهید) تنبیه ذکر وطن ایچون لاجرم برمذکره محتـاج
اولورلر تاکه مقال اهل کمال مسامع استعدادلرنه القـا اولندقجه کوش قبول ایله
اصغا ودامن بواعثه تشبث واعتنا واثر انبیا واولیایه اقتدا ایتمکله آتش اشتیاق
وصال تنور سینه‌لرنده اشتعال ایدوب محرم حرم سرای جمـال لایزال اولورلر
و برفحوای (الله ولی الذین امنوا یخرجهم من الظلمات الی النور) ایمان عینی نوریله
ظلمات اسفل تقلیدن خروج ودرخت میوه‌دار تحقیقده ثمرهٔ عروج تناول ایدرلر
کماقال تعالی (لهم فیها فاکهة ولهم مایدعون سلام قولا من رب رحیم) وقسم
ثالث شول طائفه‌در که برفحوای (زین للناس حب الشهوات) بو رباط بی ثباتی
معمورهٔ وطن اصلیدن احسن کوروب میل طبیعی وآمال وامانی وملابسهٔ شهوات
ولذات جسمانی ومتابعت تسویلات نفسانی وشیطانی وحب جاه وحشمت وتصرف
وتمکن وتعلق املاك ناپایدار وانواع تخیلات ناهموار جید انتباهلرین بند ایدوب
بوظل زائل وخیـال باطل بی طایله فریفته دل اولمغله حب وطن اصلی کلیت ایله
خاطرلرندن مضمحل ولاجرم برفحوای (نسوا الله فنسیهم) طردیله سجین طبیعتده قید
بند سـلاسل اولوب ناصیهٔ جان وجبههٔ جنانلرنه داغ خذلان اورلمشدر فلهذا
بوطائفهٔ سفلیه کلام اهل حق شنونده وطریق هدایته رونده اولمیوب (اولئك
کالانعام بل هم اضل) قبیلندن اولمغله تذکیر معاد ایچون هرچند که ﴿ نظم ﴾
ازکجا آمدهٔ میدانی * ازحریم حرم سبحانی * یادکن هیچ بیادت آید * آن مقامات
خوش وروحانی * دینلسه غایت بعد واستکبارلرندن (جعلوا اصابعهم فی اذانهم
واستغشوا ثیابهم واصروا واستکبروا استکبارا) کریمه‌سی وصف حاللری اولمغله
بوعالمدن غیری برعالم دخی اولدیغن اندیشـه قلمازلر فاما برفحوام (کلا سیعلمون
ثم کلا سیعلمون) دعوت عظمی وطامهٔ کبری‌ده بصر بصیرت ودیدهٔ عبرتلرینك
روپوشی اولان غبـارتن مرتفع اولدقده حقیقت حال علی السـویه جمله‌نك
معلومی اولور حاصل کلام طائفهٔ اولی انبیا ومرسلین وعارفان واصلیندر وطائفهٔ
ثانیه اصحاب یمین اولان زمرهٔ مؤمنیندر وطـائفهٔ ثالثه اصحاب شمالدر که اهل
کفر وضلال اولوب مسترشد دکللردر وجمله انبیا واولیا ومؤمنان اصفیانك مقتداسی
اول مبدأ موجودات ومفخر کائنات علیه اکمل التحیات اولوب مکمل اولین وآخرین‌در
پس برموجب (اقراء باسم ربك) قرآءت ایله و برفحوای (فبلغ رسالات ربك)
تبلیغ رسالت ایله مأمور اولمغله اگرچه عامه‌یی دعوت ایتمشلردر ولکن دعوتلرین
اجابت ایدن خاصه اولمغله جمیع انبیا ووارث حقیقتلری اولان کمل اولیانك مخاطبه

ومكالمه‌لری قسم ثانیدن اولان طائفهٔ مستعدینه درکه (واذاقرئ القران فاستمعوا له
وانصتوا لعلکم ترحمون) فحواسنجه انلار زبان بونلر کوش وانلر کویا بونلر
خاموشدر انکچون دیمشلردر ﴿ مثنوی ﴾ اوزبانت میشود تو کوش باش ۞
اوحدیث میکند خاموش باش ۞ همچنین وارث اکمل حقیقت محمدیه اولان کفتار
اهل کمال دخی شعاشع نور آفتاب سراجمدی ایله نفس رحمانی اواوب وجود
موهوملری دمساز نایی اولان نی مشابه‌سنده اولمغله نطق شریفلری بروفق
(وماینطق عن الهوی ان هو الاوحی یوحی) فحوای کتاب ربانی وتفسیر معنای
کلام سبحانی اولور مولانا خداوندکار دخی ﴿ مثنوی ﴾ ماچونایم ونوا در
مازتست ۞ ماچو کوهیم وصدادر مازتست ۞ دیو بونکته‌یه اشارت بیورر پس
بحکم مقدمات مذکوره ارباب تفسیر قرآن کریمدن حبیب اکرم صلی الله علیه
وسلمه اوّل نزول ایدن کلمهٔ اقرأدر دیو تحقیق ایدوب مثنویٔ شریف دخی تفسیر
معانیٔ بطون کلام سبحانی اولمغله لاجرم مولانا خداوندکاردخی نظم درر
انتظاملرین لازم تعلم قراءت اولان بشنو کلمه‌سیله بدیدار ایدوب (مصرع)
بشنو این نی چون شکایت میکند ۞ بیورمشلردر آه ای طالبان مقصود وراغبان
خب ودود بروفق (بالباء ظهر الوجود ۞ منه بدأ والیه یعود) علمی وعینی وجمیع صور
کثراتك مبدأ ومنتهاسی حرف با اولوب واعیان وجواهر واعراضدن حیطهٔ
وجود وخطهٔ فیض وجودده مندرج اولان تفاصیل واجمال آثار احکام بسمله
اولمغله پیشوای اولیا امام علی المرتضی کرم الله وجهه (کل ما کان فی کتاب الله
فهو فی فاتحة الکتاب وکل ما کان فی فاتحة الکتاب فهو فی بسم الله الرحمن الرحیم
وکل ما کان فی بسم الله فهو فی الباء وکل ما کان فی الباء فهو فی نقطة الباء وانا
النقطة تحت الباء) دیو حرف باصورهٔ نوعیهٔ انسانیه اولدیغن بیان بیوردی
و بحر زخار حقیقت دریای انوار معرفت محیی الدین عربی رضی الله عنه فتوحات
مکیه‌ده و کتاب الباده بویله تحقیق ایدرلرکه (اعلم ان الباء اول موجود وهو فی المرتبة
الثانیة من الموجود وهو حرف شریف ومن شرفه وتمکنه افتتح الحق به کتابه العزیز
فقال بسم الله وهکذا ابتدأ بها فی کل سورة ولما اراد الله ان ینزل سورة التوبة بغیر
اسم الله ابتدأ فیها بالباء فقال (براءة من الله) دون غیرها من الحروف) ومحبوب
قلوب العارفین صدر الملة والدین قدس الله سره العزیزك تفسیر فاتحة الکتابنده
مسطوردرکه اسم احدی غیب مطلق اکهیدن ممتاز اوّل ومفتاح خزاین حضرت
اسما اولدیغی کبی نفس انسانیده اولان عالم حروفدن دخی اسم احده مثال

حرف همزه والفدر وحرف الف شول صورت عمانك مظهریدرکه نفس رحمانی
وحدانی النعت اندن عبارتدر انجلاین نعت که تعین صور موجودات حروف
وکلمات الهیه واسماء الاسما او نفس رحمانی ایله ظاهر ونعت وحدانی ایله متعین
متبادر اولمشدر مثلا حروف وکلمات انسانیه نفس انسانیدن صادر اولدیغی کبی که
حروفدن برشیئك عینی مظهر واحد اولان الفدن غیریله ظاهر اولمیوب وعلی سبیل
الاستقلال التام مرتبهٔ کلامده دخی الف ایچون برعین ظاهر اولمز وغیری لرانی
ادراکه قادر اولمز زیرا غیرك ادراکی ممکن اولیدی واحدیتی صحیح اولمزدی ایمدی
مفتاح صور حروف و باطن قلب اولان انبعاث نفس انسانینك غیب اضافیسی
مستند احدیت وتعین اوّل اولان نفس غیب مطلقه مثال تمام وشفتان انسانیه
آخر مراتب نفس وکلام انسانی اولوب شفتانك شهادت وتثنیهٔ ظاهرسی دخی
وحدتدن متعینه اولان تثنیهٔ اولی مقابله‌سنده اولدی بومنوال مشروح اوزره
شان واحد مراتبدن برمرتبه‌ده بنفسه متعین اولمیوب بلکه معین جمیع مراتب
اولدیغی کبی الف دخی مظهر واحد اولمغله مراتب حروفدن برمرتبه‌ده
بنفسه متعین اولمیوب بلکه معین جمیع مراتب حروفدر ووحدته بالنسبه اقرب
اولان مرتبه تثنیهٔ اولی اولدیغی کبی حرف الف دخی بالنسبه اقرب حروف
حرف با اولوب اخر نقطه اوّل دائره‌یه مجاور اولدیغی جهتدن با الف اخرنده
مجاور اولدی والف دخی اخر باده ظاهر اولدی پس مراتب وجود دوریه
وامور جزئیه وکلیه‌دن هر حرکات معقوله ومحسوسه کوریه اولدیغنه اشارت
اولنوب لاجرم حرف باالفدن مرتبهٔ ثانیه‌ده ایدوکی محقق اولدیسه حضرت
رب العالمین عهد الستده جمیع عبادنه (الست بربکم) نداسیله خطاب بیوردقده
بدأ جوابلری بایله اولوب بلی دیو تکلم ایتدیلر فلهذا کاشف الاسرار مولانا
خداوندکار دخی (کل امر ذی بال لم یبدأ ببسم الله فهو ابتر) حدیث شریفنك
واقف اسراری اواوب ابتدای مثنویٔ حقایق دثاری کتاب کریمه اقتداء حرف
بایله اصدار ایدوب بسم الله معناسنه دلالت وذکر اولنان دقایق اسرارك لطایف
انوارنه تلمیح واشارت بیوردیلر وعلم شریفه خفی اولمیه که شراحان مثنویدن
نقادان سخن شناس وصرافان جواهر انفاس اولان ارباب ذوق ووجدان مشکات
انوار دیدار ومرآت جمال نمای اطوار شطار اولان مثنویٔ شریفك شواهد
حرم سرای اسرارنه شوق بسیار ونثار نقد افتکار ایله نظر بتکرار ووجوه
عرایس استعاراتندن رفع استار ایتدکلرنده نیدن مراد قلمه اشارتدر دیمشلر زیرا

برموجب كريمهٔ (اقرأ باسم ربك الذى خلق خلق الانسان من علق) شمع جمع العاشقين مولانا جلال الدين قرائله مأمور وبدايت فطرتدن اخبار ايله ملهم اولوب اشعهٔ نور حقيقت احمديه ايله ازالهٔ احكام بشريت واقالهٔ آثام انانيت ايتمكله يمن تمايلر يله دست تصرف نايده نى ويد كاتبه قلم مشابه سنده اولوب باوجود آنكه ارباب شهود (اقرأ وربك الاكرم الذى علم بالقلم علم الانسان مالم يعلم) كريمه سنك تفسيرنده واسطهٔ ظهور سر مكتوم ورابطهٔ تعليم جميع علوم قلم وجود محمدى اولديغن مشاهده وحديث شريف (لولا القلم لما قام الدين ولاصلح العيش) بومعنايى مؤيد اولديغن معاينه و (اول ماخلق الله روحى اول ماخلق الله العقل اول ماخلق الله القلم) احاديث شريفه سنك بينلرينى توفيق وتطبيقده بونكتهٔ لطيفه يه اشارت اولنديغن ذوق درون ايله مكاشفه ايتمكله نور چراغ اصفيا حضرت مولانا دخى برمصداق (كلا ان الانسان ليطغى ان راه استغنى ان الى ربك الرجعى) قسم ثانيدن اولان اصحاب يمينك احوالنى بيان وحقيقت رجعتلرندن بعض اسرار عيان ايدوب طلب معاده ترغيب ودلالت وغربتدن شكايت ومبدأ حقيقى افتراقندن حكايت طريقى اوزره بيورركه اى مستفيمان اسرار بو بيت بووجود موهومى نيستان عالم لاهوتدن سكين تعينات ايله بريده قيلديلر ومردوزن كه من حيث التأثير والتأثر عقول ونفوسدر بنم انين وصفير وحنين ونفيرمدن نالهٔ حزين ايدرلر ايمدى زخم فراقدن شرحه شرحه برسينهٔ مفتوحه طلب ايدرم كه حتى برنفس شرح درد اشتياقى سوز فراقله اكا سويليم بيورررلر ومولانا جامى عليه الرحمه دخى نيدن مراد غيب هويت ونيستاندن مراد اعيان ثابته ونور قدمده رنك وحدت ايله منصبغ اولان اعدام ممكنه ومردن اطوار وجودده فعل وتأثيرى اولان اسما وصفات وزندن مراد تأثر وانفعالده اولان اعيان ممكناتدر ديوب بو ابيات شريفه ايله تحقيق پرنكات ايدرلر ﴿ نظم ﴾

نى كه آغاز حكايت ميكند ۞ زين جدايها شكايت ميكند ۞
كز نيستانى كه دروى هر عدم ۞ رنك وحدت داشت بانور قدم ۞
تابتيغ فرقتم ببريده اند ۞ درنفيرم مردوزن ناليده اند ۞
كيست مرد اسماء خلاق ودود ۞ كان بود فاعل دراطوار وجود ۞
چيست زن اعيان جمله كائنات ۞ منفعل كشته زاسما وصفات ۞
چون همه اسما واعيان بيقصور ۞ داراندر رتبهٔ انسان ظهور ۞
جمله را درضمن انسان نالهاست ۞ كه چراهريك زاصل خودجداست ۞
شد كريبان كيرشان حب الوطن ۞ اين بود درسر نفير مردوزن ۞
اما حريم حرم انسده ناى نى ازقدس ايله نغمه پرداز ۞

(و)

وخلوتخانهٔ رازده شراب حب ايله مدهوش وسرانداز اولان هستى بازلر بونفايس معانينك سراپردهٔ نكاتنده مستور اولان جمال ستيره سنه امعان نظر ايتدكلرنده مستكشفان انوار غيوب اولان كوش بازلره بووجهله كشف راز ايتمشلركه لفظ نى برحساب حروف ابجد التمش عدد وحرف سين دخى التمش اولوب سورهٔ ياسينده اولان سينه ارباب تدقيق يا محمد معناسن تحقيق ايتدكارى اوزره نيدندخى مراد سيد عالم عليه السلام اسم شريفلرينه اشارت اولنمشدر ديمشلر پس بوخاك فرساى فرومايه ومبتلاى دردوبلا وكم درايه نك دخى خاطر فاترينه بونكته لايحه اولديكه آدم عليه السلام كه آخر مراتب وجودده اسم آدم بحساب ابجد قرق بش عدد وضلع ايسر آدمدن وجود بولان حوا اون بش عدد دركه قرق بش عددك ضلعى اون بشدر ومجموع حروف ادم وحوا التمش عدددركه ازدواج آدم وحوادن حاصل اولان نتيجه صورت ياسينده ظهور ايتمكله اول نور حديقهٔ آب وكل نور حدقهٔ جان ودل وسرافراز كل خاتم الرسل عليه افضل التحياتك اسم شريفلرينه سين ايله اشارت ونيدندخى اول معنايه دلالت ايتديسه بوموافقت اوزره نيدن مراد برحساب مذكور آدم وحوا ونيستاندن مراد جنت اعلى اولمغله انتقال اولنوب معناى ابيات شريفه بومنوال اوزره اوله كه شول وقت معهودده كه حضرت آدم (قال يا آدم انبئهم باسمائهم) تعليمى (واذقلنا للملائكة اسجدوا لادم) تعظيمى ايله مكرم (قلنا يا ادم اسكن انت وزوجك الجنة) تشريفى ايله محترم ايكن (ولاتقربا هذه الشجرة) كريمه سنك نهينده شجره ده ثمره اولان لام اشارت ايله نوعى مراد اولنميوب بلكه عينه اشارتدر قياسيله برفحواى (فازلهما الشيطان عنها فاخرجهما مما كانا فيه) وساوس ابليسه فريفته وحوانك الحاحيله شجرهٔ منهيه دن دانهٔ حنطه يى چشيده قلدقده دام فرقته كرفتار اولوب (ولكم فى الارض مستقر ومتاع الى حين) خطابيله معاتب اولمغله جنتدن خروج وزمينه هبوط ايله نور نهار قربى شب ظلام بعده ولوج ايدوب اول مكان انس وآشيان قدسدن مهجور اولدوغيچون درد فراق واشتياقدن سينه سى پاره پاره وجكرى صدپاره اولوب (ربنا ظلمنا انفسنا) اعترافيله نفس مكاره وستمكاردن شكايت واحوال پريشانى هركوردوكنه حكايت ايدوب آه ونفير ندامت ايله جناب غفور وستاردن دردينه برچاره ديلدكده (فتلقى آدم من ربه كلمات فتاب عليه انه هو التواب الرحيم) كريمه سنك بشارتيله مبشر ومسرور وتوبه لرى مقبول اولمغله قلب مكسورلرى مجبور اولدى ولكن عهد ميثاقده ظهرندن بديدار اولان

ذرات ذریاتی غمنك افكاری كلزار جسمنی خار زار ایتمكله (ومن اتبع هدای فلاخوف علیهم ولاهم یحزنون) وعد كریمی ایله انلرك دخی مستغرق دریای رحمت غفار اوله جقلری اخبار (واوفوا بعهدی اوف بعهدكم) ملاطفهٔ كریمه سیله ذكر نعمت سابقه ایتمك باینده فرمان كردكاری بیوریلوب (ولتبكوا كثیرا) امریله جمله مز مأمورایكن ای بنی آدم پدركز آدم ومادركز حوا علیهما السلام مقام انس وصالدن بو حضیض هجر وفراقه مبتلا اولدقلرندن دیده كریان وسینه بریان اولوب وطن اصلی ومبدأ حقیقیلری اوجاغنه ارتقا ایتمجه بر مصداق (ومن دخله كان آمنا) خوف ورجادن منفك اولمدیلر پس سزدخی خلف آدم دكلمی سز نه عجب غافل وحقیقت اصلیه دن جاهل سز نیچون سینه كزی ماننده شرحه شرحه وباركاه اعلایه دست مناجاتی دف كبی مفتوحه قیلوب طالب قرب پدری اولمزسز دیو حالمزه مرحمت ومسكن حقیقی رجعتنه ارشاد وهدایت ایدرلر زیرا (مثنوی) ❋ هركسی كودور ماند ازاصل خویش ❋ هراول كس كه كندو اصلندن دور ووطن مألوفندن مهجور اولمشدر لاجرم (مثنوی) ❋ بازجویدروزكاروصل خویش ❋ كندونك زمان وصلن وهنكام اتصالن كرو طلب ایدر ورهنمای رجوع اولمغیچون برعیسی دم مشفق جست وجو ایلر آه ای خلان طریقت واخوان حقیقت بو بیت شریفده مبدأ ومنتهای نفسه اشارت واردر یعنی ماننده نفس نفسده دخی من حیث الهبوط والعروج وبحسب الولوج والخروج آمد ورفت مقرر اولوب بلكه ایاب عین ذهاب وذهاب عین ایاب اولدیغی عند اولی الابصار باهر وآمد وشد وحركت وسكون نسبة اضافتدن ظاهر اولمشدر زیرا حضرت وحدتده عموما نسب واضافات وكثرات تعینات منصبغ رنك بی رنكئ وحدت ذات اولمغله رفع تمیزات ایدوب كندو احدیتنه ارجاع ایدر یعنی جمیع اشیا حركت انقباضی ایله كندولرینك فناء ذاتی وعدم اصلیلرینه رجوع ایتدكلری بر وفق (كل من علیها فان ویبقی وجه ربك ذوالجلال والاكرام) ارباب كشف و ایقانك عین بصیرتلرنده عیان وبرنخوای (كل شئ هالك الا وجهه) دیدهٔ سر یرتلرنده نمایاندر پس علم شریفه نهان اولمیه كه اشیانك حركتنده ایكی جهتی اولوب بریسی عدم ذاتی جهتنه دركه مركز دائرهٔ تعینات وظهوراتدر ومركزمز بور مرتبهٔ احدیة الجمع جمیع اشیا اولوب اكر كونی واكر غیبی مجموع اعیان واكوان برموجب (كل شئ یرجع الی اصله) بالذات جهت مزبوره یه طالبلردر زیرا حركت انقباضی مقتضئ جهة عدم

(ذاتیدر)

ذاتیدر وجهة ثانیه محیط هستئ وجود ونسبة نسبیدر وجهة مزبوره حضرت واحدیت ومرتبهٔ اسما وصفاتدر وحركت انبساطی جهت مزبوره ظهوری ایچوندر بناء علی ذلك جمله ذرات وجود جمیع زمانده جهتان مذكورتان ایله ظهوره كلورلر وظهوردن كونه كیدرلر ولكن چشم اغیاردن پوشیده قلنمشدر اما عند اولی الاعتبار مجموع اشیا خصوص مزبورده متساویة الاقدام اولوب بینلرنده تمیز وتعدد منتفی اولدیغنه (ماترا فی خلق الرحمن من تفاوت) كریمه سنك دلالت وفناء ذاتی وجلال احدیت اصلیه ده متساویة الاقدام اولدقلری كبی یك رنكئ عدمیتله دخی اتصافلرنده (فارجع البصر هل تری من فطور) كریمه سنده اشارت بولمشلردر اما حركتده جهتان مزبورتاندن غیری بروجه خاص دخی واردركه وجه مزبور نشئهٔ جامعهٔ كمالیهٔ انسانیه یه مخصوصدر زیرا نشأهٔ جامعهٔ مزبوره ایكی جهتی دخی محیط اولوب كاه صفة مركزیه وكاه نعت محیطیه وكاه جهتین بیننده صورت جامعیت ایله بدیدار اولور (بیت) (بین المحبین سرلیس یفشیه ❋ قول ولاقلم للخلق یحكیه) آه دیدهٔ آكاه ودل پرانتباه مراتب امواج كثرات ومجالئ افواج تعینات اوزرینه بروفق (الم تر الی ربك كیف مدالظل) منبسط وممتد اولان بحر غیب هویت ودریای حضرت احدیت نهایت انبساط تجلیات وغایت انحطاط اسما وصفات اولان نشأهٔ انسانیه یه كلنجه مدد وحركتی انبساطی اولوب وبرحكم ترقی وجزر وقبض وجود حقیقی مرتبهٔ مزبوره دن مركز اوله رجوع ایلدكده جمیع امواج كثرات وعموما افواج تعینات مستغرق دریای احدیت ومنصبغ رنك بی رنكئ وحدت اولوب (یوم تبدل الارض غیرالارض والسموات وبرزوالله الواحدالقهار) كریمه سی ذكر اولنان سر وحدتی اشعار ایدر العلم عندالله الستار (نظم) چه نقشی بود آدم بازكفتم ❋ ترا رازنهانی بازكفتم ❋ كمالش اول آدم كرد پیدا ❋ وز آدم شد عیان كل هویدا ❋ كمال عشق بسوی آدم آمد ❋ ازان دم بود آدم كاندم آمد ❋ ایمدی بنم نور دیده م آدم وفرزندان آدم محبوس طوارق افلاكی اولان بوتیره خاكی دكلدر بلكه حقیقت انسانیه شول لطیفهٔ خفیهٔ ربانیه دركه (الانسان سری وانا سره) اندن عبارت اولوب اول شاهبان لامكان پروازك آشیانی خطایر قدس وجولانكاهی مجالس انس وبو قفس مسدسه قبل الابتلا طاوس باغ نشین فردوس اولوب هیاكل علویه واجرام سفلیه اول همای همایون بالك زیر جناح همتنده حاصله بربیضهٔ كمترینه در بوجهتدن نی نالان اولوب دیركه ای رفیق صدیق بو بحر

فرقه غریق اولان بی ذوقلر، حقیقت حالی اخباره مجالی اولور زیرا فرقهٔ مزبوره
مجمع جمع حقدن مهجور اولوب (فاینما تولوا فثم وجه الله) معناسندن بیخبرلر در
وجمع الجمعده جمع اولان مجذوبانك نوش جان ایتدکلری شراب عشقدن محروم
وبی ذوقلردر مادامکه انلار دخی اقتضاء عشقله مبتلای درد فراق وپوتهٔ محنت
مجاهده ده وجود موهوملرین کداخته ونار جذباتله احراق ایتمیه‌لر دست ارادتلری
دامن هدایته نائل وپای همتلری طریق سلامته داخل اولمز پس بوغریق بحر
فرق اولان فریق دخی ذکر اولنان طریق بدرقهٔ توفیقده بزمله رفیق اولوب متوجه
بارکاه جلال وطالب مشاهدهٔ جمال اولمق رجاسیله کمال شفقتمدن (مثنوی)
❊ من بهر جمعیتی نالان شدم ❊ بن هر بر جمعیتده نالان اولدم پروانه سان شمع
عشقده سوزان وعندلیب خوش الحان اولوب درد اشتیاقی سویلدم وعوام وخواص
دیمیوب (مثنوی) ❊ جفت بدحالان وخوش حالان شدم ❊ بدحالان وخوش
حالانك صحبتلرینه جفت وقرین اولدم آه ای مستکشف اسرار جمال مثنوی
بو بیت شریف دخی مرشدان راه حقیقت اولان پیران طریقتك نیك وبد ایله
الفت ومنکر ومقر ایله همصحبت اولدقلرینی حکایت ویاخود نیستان ربانیدن
بریده اولان روح انسانی جمعیت عناصر وطبایع ایله بدن کثیفه مقارن اولدقده
اوصاف بهیمیه وسبعیه واخلاق ملکیه وروحانیه ایله مختلط اولدیغن اشارت
ایدر و بدحالانی تقدیمده نکته بودرکه روح مجبور وطن اصلیدن
مهجور ومبدأ حقیقیدن دور اولدیغی سوء حال وروز فیروز وصلتی
طلب ایتدکی حسن حال اولوب وصلت ایسه فرقتدن صکره اعتبار اولندیسه
مولانا خداوندکار دخی تقدیم ذکر بدحالانی اختیار بیورمشلردر زیرا روح انسانی اولان
لطیفهٔ ربانی مقرب بارکاه سبحانی ایکن (مثنوی) انکه از شهر وز خویشان
برخوری ❊ کز غریبی رنج وغربتها بری ❊ زانکه شیرینی ولذات مقر ❊ هست
براندازهٔ رنج سفر ❊ مضمونجه بو بدن کثیفه تعلق ایتمکله بعض اسباب تهیئه
قیلنوب ملکوت وملکده اولان عوالم مختلفه‌یی سیر ایتدردیلر وهر بر عالمك
خزائنن دیدهٔ مشاهداتنه آچدیلر وجواهر دفاینندن پردهٔ حجاب آصدیلر
خلاصه وزبده‌یی انکله همراه قیلدیلر تا که کوردکلریله نوع اولفت ایدوب
ذکر قرب جمال وحدتدن تهییج ایدن نائرهٔ اشتیاقی برمقدار سکونت بولمغله
من وجه اغیار انسیله وحشتی زایل اوله پس بعض ارواحه خلعت مورث البهجة
سبقت رحمتی الباس اولنماغله مستیٔ جام الستدن کریبان هستیلرین چاك

وسر غیرتدن دیدهٔ غیربینی درخاك ایتدیلر وسوق سابقهٔ رحمت رحموت ایله (الذین
سبقت لهم منا الحسنی) زمرهٔ جلیله سنه داخل اولوب بروفق (اولئك عنها
مبعدون) دوزخ تعلقات طبیعیه دن خلاص اولدیلر واغیاردن پرهیز ایتدکلری یچون
غایت شوقله بی مانع ومزاحم (وسیق الذین اتقوا ربهم الی الجنة) فحوای
کریمی اوزره طریق جناته موفق اولوب (ان لله جنة لیس فیها حور ولاقصور
ولالبن ولاعسل یتجلی فیها ربنا ضاحکا) حدیث شریفی ایله وصف اولنان
دار الخلد دیدارده پایدار اولدیلر آه ای دل بی قرار ذکر اولنان تجلی شول بهشت
جاودان اخص خواصدرکه انك تعریفنده (فیها ما لا عین رأت ولا اذن سمعت
ولا خطر علی قلب بشر) بیورلمشدر وعارفان آگاه انکیچون دیمشلردر (بیت) عاشقانرا
بجنت ملکوت ❊ نبود جز جمال یزدان قوت ❊ حبذا ومرحبا بو طائفهٔ علیه
شول سوختکان عشق الهیدرکه بو ابیات شریفه انلرك اوصاف جمیله سی
تعریفیدر (شعر) آنانکه در بودهٔ الستند ❊ از عهد الست یارمستند ❊ درمنزل
دردبسته پایند ❊ دردادن جان کشاده دستند ❊ تاشربت بیخودی چشیدند ❊
ازبیخ امید بازرستند ❊ چالاك شدند وبس بیك کام ❊ ازجوی حدوث بازجستند ❊
اندرطلب مقام اصلی ❊ دردل ازل وابد نیستندن ❊ فانی زخود و بدوست باقی
❊ این طرفه که نیستند وهستند ❊ این طائفه است اهل توحید ❊ باقی همه
خویشتن پرستند (نثر) آه ای مستفتح اسرار قدسیه بعض ارواح انسیه دخی
کوروب بولدقلری وبیلوب بیلدکلریله اولفت وعجایب ملکوتیه وغرایب
ملکیه ایله موانست ایدوب ولکن کاه بکاه (ان لربکم فی ایام دهرکم نفحات) نسمات
عنبر فوحاتی مشام جنانلرنده وزان اولدقجه استشمام روایح کلزار وطندن دماغ
جانلری معطر اولوب درحال مرغ زمردین بال همتلرینه پرویرولر وقفس
مضیق قالبدن چیقوب عالم وسیع ملکوت وجای منبع جبروته طیران ایدرلر
کاهی دخی (ان لله سبعین الف حجاب من نور وظلمة) سرادقاتندن یتمش بیك
حجاب ظلمانیه ونورانیه‌یی پیش نهاد بصیرتلری بولورلر وکاه دانه دن که جدا
دوشدکی کبی بونلر دخی قشر بی مغز اولوب وطن اصلی تذکرین فراموش ایدرلر
وکاه کاه دخی دست عنایت ازلیه سلسله جنبان شوق ومحبت اولمغله بی باك
وچالاك موسی وار زبان افتکارلرین (ان هی الا فتنتك) کفتارینه کشاده ایدرلر کاه
کاه دخی چاره سازی یار ودل نوازیٔ دلداردن (الاطال شوق الابرار الی لقائی
وانی لاشد شوقا الیهم) نداسی اسماع سرلرینه کشف راز ایدوب بو وجله زمزمه

پرداز اولور که ای سرکشتهٔ بادیهٔ هجر وفراق ودل خستهٔ بلای درد اشتیاق
تحریك سلسلهٔ ارادت خودبزم دست مشیتمزدن وقوعه کلدی و بر وفق فاحببت
ان اعرف آفتاب محبت بزم مطلع هدایتمزدن لمعان ایتدی ونسیم عبهر شمیم شوق
ومحبت ابتدا بزم کوشهٔ روضهٔ رضامزدن وزان اولوب (یحبهم ویحبونه)
اوازه سی خود جهان وجهانیانه بزدن ارشدی ورایات محض فضل بی غایاتی
عالمیانه بزاچدق ای دردمند وبیچاره سن خود سنك وجودکدن اول بزم مطلوبمز
بزدخی سندن اول سنك مطلوبکز عشاق بیوجودلرك بورباعیلری مسموعك
اولمادیمی نه خوب دیمشلردر ﴿ رباعی ﴾ آن دمکه زهر دوکون آثار نبود ٭
برلوح وجود نقش اغیار نبود ٭ معشوقه وماهر دوبهم می بودیم ٭ درکوشهٔ
خلوتی که دیار نبود ٭ ای سینهٔ صد پاره برقاچ کون سن اواره بی بجب نورانی
وظلمانیده مستور ایدوب وجمال بیمثالمز پرده نهادهٔ حجاب اولدق ایسه رابطهٔ وصلت
شکسته وسلسلهٔ محبت کسسته وآینهٔ جمال نمای وحدت ژنکار بسته اولور صنمه
﴿ بیت ﴾ هجریکه بود مراد محبوب ٭ از وصل هزار بار خوشتر ٭ امای
حریق نار فراق وغریق بحر اشتیاق بونی دخی بیل که بزم مشاطهٔ زلف جمال
بی همتامز آه وانین سوختکان فراقدر وآب جاروب عتبهٔ کبریامز سرشك مژهٔ
حنین محنت اندوختکان درد اشتیاقدر و بوراه مواصلاتك غبار کشاینده سی
نسمات آه جکر سوز وسوزندهٔ حجب مدانات کشف سبحات وجه دل افروزدر
ای مبتلای محنت قریبدرکه فرقت وصلته مبدل اولوب دست جذبات عنایتمز
دیدهٔ بصیرتکده اولان اغطیهٔ کثراتی رفع ایدوب چشم جهان بینکی عین خدا
بین ایدم ﴿ بیت ﴾ ظهرت لمن ابقیت بعد فنائه ٭ وکان بلا کون لانك کنته ٭
ایمدی برایکی کون نار فرقتده یان یاقیل و پوتهٔ محنتده خالص اول وتذکر وطن
اصلیدن کلیت ایله غافل اولمه زیرا سعی وطلب بازماندهٔ راه سعادت اولنلرك
کاریدر ودرد وغم قدر مطلوبی بیلنلرك والم مفارقت وصلت محبوبه رغبت
ایدنلرك حالیدر پس ای دیدهٔ آکاه بنی کورکیم نیستان فراقندن بی قرار اولوب
سوز وکداز ایله ناله پرداز اولوب نلرسویلرسن خود بارکاه کبریا وجلالدن دور
وقرب احدیت وجمالدن مهجور ایکن طالب جمال وحدت وراغب روزکار
وصلت اولمامق ودماغ فکرتك ذکام غفلت اولمغله مشام جانك روایح قدسیهٔ
عشق ومحبتدن برشمه المامق مناسبمیدر ای نور حدیقهٔ عالم سن برصنع عجیب
الهی سن که جمیع کائنات سنك حسن جمال باکمالکه حیران اولوب عجبا

بو برقبضه خاکه بوقدر لطف وعنایت نه دندر که سینه سی خزینهٔ اسرار جلال
وقلبی آینه سی مهبط انوار جمال اولوب شاننه (انا جعلناك فی الارض خلیفه)
بیوریله وقامت قابلیتنه خلعت (تخلقوا باخلاق الله) بجیله وصورت کمالیه سی
(ان الله خلق آدم علی صورة الرحمن) ایله وصف اولنه دیوب وادیٔ بوادیٔ
تفکرده کم کشته وآدم کوکلندن وصلت حقه لب تشنه لردر پس مجموع مکونات
سندن منتصح اولوب وسن آیات وحدانی الذاتی برفحوای (سنریهم ایاتنا
فی الافاق) افاقده معاینه دنصکره برفحوای (وفی انفسهم افلا تبصرون) ومجموع
آیات نفسکده ودیعت قیلنوب بحسب الظاهر مجموعهٔ عالم ومن حیث الباطن
مجلای حضرت احدیت اولدوغك مشاهده ایدوب کارفرمای اخبار وکویای
اسرار ومرشح انوار اولایدك امانه فائده که سکاکاه خروش نی کاه جوشش می
کاه حرکات فلك کاه تسبیحات ملك کاه رفعت افلاك وکاه پستیٔ کرهٔ خاکدن تنبیه
ونصیحتلر اولوب اثردن مؤثره ودلیلدن مدلوله استدلال ایله سرکشتهٔ بادیهٔ وهم
وخیال اولورسن نیچون دون همت سن هیچ غنی نقیردن زکات السویمی و بصیر
ضریردن رهنمالق ارمسونمی پس لایق اولان بودرکه اولا (من عرف نفسه
فقد عرف ربه) وفقنجه کندو نفسکه رجعان ونار محبتده سوزان اولوب (ما وسعنی
ارضی ولاسمائی ولکن یسعنی قلب عبدی المؤمن) مفهومنی اذعان قیله سن
وبرمصداق (جذبة من جذبات الحق توازی عمل الثقلین) دلالت جذبات ایله
جمله سنك دلالتدن مستغنی اولاسن چونکه بوفرقه دن اولاسن سکانیدن صادر
اولان ناله لر مهیج نار محبت اولوب سنی کندو یه یار موافق وهم طریقت بولور فلهذا
نی یار موافقدن بویله شکایت ایدرکه (مثنوی) ﴿ هرکسی ازظن خود شد یار من ﴾
هر بر کس کندو ظنندن بنم یارم اولدی یعنی بنمله یار وهمدم اولدی قیاس ایتدی
ولکن (مثنوی) ﴿ ازدرون من نجست اسرار من ﴾ بنم درونمدن بنم اسرارم طلب
ایتمدی یعنی مجرد صورت بشریه ده اولان وجه مشابهت ونوع مماثلته نظر ایتمکله
(ما انتم الا بشر مثلنا) دیوب (یوحی الی) سرندن غافل اولدیلر وکلمات قدسیهٔ انبیا
وعبارات پرنکات انسیهٔ اولیایی فهم ایده میوب (مصرع) ماوایشان بستهٔ خوابیم
وخور ٭ دیو غلطه دوشدیلر وحقیقتلرینه انکار ایله ضلالتده قالدیلر حیفا ودریغا
اول نابینالره که برموجب (وما ینطق عن الهوی ان هو الا وحی یوحی) (مثنوی)
﴿ سر من از نالهٔ من دور نیست ﴾ بنم سرم ناله وزاریمدن دور دکلدر ولکن برفحوای
(ولهم قلوب لا یفقهون بها ولهم اذان لا یسمعون بها ولهم اعین لا یبصرون بها)

(مثنوی) ﴿ لیك چشم و كوش را آن نور نیست ﴾ چشم سر و كوش كرده اول نور
وقوت یوقدر كه اسرار مزبوره یه نظر قیله ومعانیٔ خفیه فهمی میسر اوله ایمدی
ماسوادن عاری بردل پرنور حقانی ودیدار اغیاردن بری بردیدهٔ هوش نورانی
وفهم معانی یه مستعد بركوش انسانی كركدركه بنم عكوس انوار قدسیه و پرتو
اسرار انسیه‌م انده اثرایلیه بلكه پرتو سرمدن نور پذیر اولان هر كوش وچشم
وهوش دخی متفاوت الدرجات اولوب هر بری بحسب القابلیات مقتبس انوار
بارقات اولدیغی تقدیرجه قرص افتاب حقیقة ذاته واصل اولان بسیاردن اندك
وهزار وهزارده بك در پس حالت استماع نغماتده هر شنونده‌نك معارج ارتقا ومدارج
اعتلاسی قلبی مرآیاسنك جلا وصفاسنه كوره چهره كشا اولدوغیچون روایت
اولنوركه روضهٔ قدسك زیبا كلی ونشیمن انسك رعنا سنبلی شیخ ابو بكر شبلی
سوق بغدادده كذر ایدركن برسبزه فروشك لساندن كوش هوشنه سعتر بری
نداسی كلدكده دریای محبت جوش وخروشه كلوب مست ومدهوش وخاك فرسای
حیرت اولوب بی شعور و بیهوش اولدی وبعد المحو والفنا صحو مع البقایه كلوب
قباپوش اولدقده ای شبلیٔ پرخوش یندنه حاله دوش اولدك كه شورشك جهانی
خروشه كتوردی دیدیلر شبلی ایتدی صدای تره فروشدن سمع جنانم سعتر بری
معناسن دركوش ایدوب مشاهدهٔ برحق بنی هستیٔ موهومدن فناء مطلق ودریای
عشقه غرق ایتمكله حالم خوش اولدی بیوردیلر وعبد الرحمن سلمی نقل ایدركه
بركون ابو عثمان مغربی برچاهدن آب كش اولدیغی حالده بكا سوآل ایتدیكه
یا عبد الرحمن درونچهٔ چاه عمیق نه تحقیق ایدر بیلورمیسین دیدی بلم دیدم اول
عارف اكاه الله الله سویلر دیو بیوردیلر (ومنقولدركه) هزبر غالب اسد الله
فی المحارب علی ابن ابی طالب كرم الله وجهه‌نك بركون سمع شریفنه اواز ناقوس
جلوه انداز عكوس اولمغله بیلورمیسز بو ناقوس نه سویلر دیو اصحابنه سؤال
ایتدكده بلمزز یا امیر المؤمنین دیوب استكشاف حال ایتدیلر ای خلان مؤمنین آواز
ناقوسدن سمعمه (سبحان الله حقا ان المولی یبقی) معناسی عكس ایتدی بیوردیلر
چونكه كاملار چاه ایله ناقوسدن بو معنالری استماع ایتدیلر عجباسن نغمات نیدن نه
معنی فهم ایدرسن سبحان الله العلیم نه تفاوت عظیم دركه هر ایكی آهن پاره معدن
واحددن ایكن بریسی نعل ستور وخر و بریسی اینهٔ جمال نمای دلبران خوب منظر
اولور وفواكه واثمار شجرهٔ واحده‌دن بدیدار ایكن بعضیسی غدای حیوان و بعضیسی
قوت انسان اولور كذلك هر برانسانك چشم و كوشی متحد الامثال ایكن بری خدابین

وبری اغیار بین اولور وبری جمله اشیادن صدای تسبیح اشیدر بریسی دخی
هر صدایی بیهوده نواصانوب هیچ نسنه فهم ایتمز وبعض كوشه استماع نای وغنا
مهیج نار حب وولا اولور وبعضنه محرك عروق نفس وهوا وموجب ازدیاد
عصیان وشقا اولور پس مقدمات مزبوره سمع جانله اصغا اولندیسه حسن
قبول ایله شنوا اول كه شمع جمع اصفیا كاشف اسرار كبریا جناب شریف مولانا
دخی نای جكرسوزدن بو سوزلری اشتدی كه بن هر برجمعیتده كیفیت فراقدن
سویلدم ودرد اشتیاقله زار وزار ایكلدم اهل سماع ایسه ایكی فرقه اولمشلر
بریسی بدحاللر وبریسی خوشحاللر وهر بری كندو بی بنم ایله دمساز صانوب
بدحاللر ضمیر منیرمده اولان سرمدن خبیر اولمدیلر حال آنكه بنده اولان اسرار
عجیبه وآثار غریبه بسیاردر یا مولانا بنم قصه‌مك ابتداسی بودركه بن سابقده
نیستانده پابستهٔ آب وكل وقید بند وجود زائل وزینت برك وساز ایله آراسته
واستكبار ونازایله سرافراشته اولوب (مصرع) بركرنی راز برك خویشتن
صد خنجراست ❊ مضمونیجه كمر بندمده زمرد وزبرجد غلافلو خنجرلر وسرمده
لواو والماسله مرصع اوتاغه‌لر وضع اولنوب سرو آزاد كبی صالنردم ومشاطهٔ
نسیمله زلفی طراردم وهوای خوش طبع هرنه طرفدن كلدیسه اردنه دوشوب
یلردم وتماشایوكه بو عجب وانانیت ومحض طبیعت ایله نیم ودمسازدن دور ایكن
همنشین ویم دیر ایدم مكر مكر نفس ایله ممكور وشراب هستیٔ موهوم ایله مخمور
وبقا بعد الفنا دولتندن مهجور ایدوكمدن غافل ایمشم پس ناكهان دفتر عصیانمه
قلم غفران كشیده وعنایت سابقه‌دن بیك جذبهٔ رحمان ایله غیرت الارسیده وتیغ
بران لا ایله سرانانیتی بریده وبیخ هستی بی میدان فنایه انداخته قیلوب سینه‌می
اتش عشقله دلدی ومیانمه كمر مجاهدا تی برتاج یردن محكم بند ایدوب طبیعته
مخالف صورت دوشمنده بردوستك النه تسلیم ایلدكده بنی همتیله درونمی ماسوادن
تخلیه وژنكار بسته اولان مرآت دل شكسته‌بی صیقل توحید ایله تجلیه ونفخهٔ نور
محبتله روحی تصفیه ایتمكله دست ارادتم كردن هدایته حمایل وپای همتم
طریق سعادته نایل اولدی پس حمد بی غایه وشكر بی نهایه اول خالق یكتایه كه اكرچه
مسكن بی بقا وهمدم بی وفادن ایرلدم فاما یار پایدار ایله اب برلب دمساز وهوادار اولوب
دمبدم لالیٔ غوالیٔ كفتارن آویزهٔ بنا كوش جنان پر انوار ایتدم قرین حال دیدهٔ
هوش فرمان یاره بردوخته ودل پرخروش چراغ شوقله افروخته اولوب كایت ایله
اختیارمی دست قدرت جباره پیوسته ایلدم فلهذا نفسم نفس دلدار اولوب

سر نورم ناله وسرودمدن دور دكلدر و لكن چشم خيره وكوش تيره ده اول نوردن مقدار ذره بهره يوقدر نته كم تن جاندن وجان تندن مستور دكل ايكن هر چشم بى نوره جانى كورمكه دستور يوقدر ديو مولانا خداوندكار لسان نيدن بيورمشلر كه (مثنوى) ✻ تن زجان وجان زتن مستور نيست ✻ اكرچه تن جاندن وجان تندن مستور دكلدر (مثنوى) ✻ ليك كس را ديد جان دستور نيست ✻ لكن جانى كورمكه كمسيه دستور يوقدر (قطعه) توجهانى ليك چون آيى بديد ✻ نى كه جانى ليك چون كردى نهان ✻ چون بديد آيى چو پنهانى مدام ✻ چون نهان كردى چو جاويدى عيان ✻ هم نهان وهم عيان هم هر دوئى ✻ هم نه اينى هم نه آن هم اين وآن ✻ اى روح مجسم معلومك اولا كه معجون انسانى ايكى شيدن مركبدر بريسى كالبد عنصريدر كه بدن تعبير اولنوب چشم ظاهر انى ادرا كه قادردر و بريسى باطندر كه چشم ظاهر انى ادرا كه قادر اولميوب نور بصيرت ايله ادراك اولنور انك تعريفى كاه نفس وكاه قلب وكاه روحدر وسعادت وشقاوت اكا مخصوصدر (رباعى) ازشبنم عشق خاك آدم كل شد ✻ شورى برخاست وفتنهٔ حاصل شد ✻ سر نشتر عشق بر رك روح رسيد ✻ يك قطره از وچكيد ونامش دل شد ✻ اما حقيقت روحدن اخبار شريعت مطهره رخصت ويرمامشدر ✻ زيرا اخبار دخى ممكن دكلدر ولسان ايله تفهيم مشكلدر انكيچون ديمشلردر (رباعى) اسرار حقيقت نشود حل بسؤال ✻ تاديده ودل خون نكنى پنجهٔ سال ✻ نى نيز بدر باختن حشمت ومال ✻ از قال كسى را نبود راه بحال ✻ ولكن كمل اولياء محققين تحقيق روحده قابل تعبير وممكن تحرير اولان مرتبه يى دريغ ايتيوب بيورمشلركه خواجهٔ كائنات عليه اكمل التحياتدن طائفهٔ يهود ماهية روحدن سؤال ايتدكلرنده مسئول عنهاده غاية غموضت وماهيتنى لسان ايله تعبيرده كمال صعوبت مشاهده بيورمغله وحيه ترقب ايله سكوت بيورمشلرايدى طائفهٔ يهودده ايسه ديده فؤاد اوليوب حيوان نهاد اولمغله (ويسئلونك عن الروح قل الروح من امر ربى) كريمه سيله خبر ويريلوب (وما اوتيتم من العلم الا قليلا) بيورلدى زيرا روح عالم امردن اولوب خلق ايله امر متباين ايدوكى مقدمه ده بيان اولنمش ايدى بناء على ذلك مولانا خداوندكار دخى (مصرع) ليك كس را ديد جان دستور نيست ✻ ديمشلردر ايمدى شول نسنه كه مساحت وكميت ومقدار وقسمت قبول ايليه اكا عالم خلق تعبير ايدرلر وخلقك معناى لغويسى بمعنى تقديردر قلب

ايسه كميت ومساحت ومقدار وقسمت قبول ايتمز زيرا قلب مقدار وقسمتله متصف اولايدى برجانبنده علم وبرجانبنده جهل بولنوب حالة واحده ده هم عالم وهم جاهل اولوردى بوخود محالدر پس قلب قبول قسمتدن مجرد اولديسه روح دخى بطريق الاولى قسمت پذير دكلدر وخلقك معناى اصطلاحيسى افريده ديمكدر پس بومعنا مراد اولنورسه روح عالم خلقدن ومعناى اول مراد اولنورسه عالم امردن اولور وعند البعض روح قديم اعتبار اولنور بعضلرك ظن وحسباننده دخى عرض اعتبار اولنمغله غلطه دوشمشلردر زيرا عرض قايم بذاته اولميوب قيامى غير ايله اولاندر وقديم ايسه ازليدر وروح ايسه اكرچه ابديدر ولكن حادث اولوب ازلى دكلدر پس بوتقديرجه نه قديم اولور نه عرض بعضلر دخى روحى جسم دروهم ايتمشلر جسم خود قابل تجزى وقسمت اولوب روح قسمت وتجزيدن مجرددر پس روحه جسم دينلرك دخى وهمى باطل وتخيللرى فاسددر ولكن قسمت پذير اولان بر روح دخى واردركه قسمت وكميتدن مجرد اولان روحك غيريدر وانده انسان ايله حيوان مشتركلردر وبالجمله روح من حيث الاعتبار نوعينه منقسم اولوب برينه روح حيوانى وبرينه روح انسانى تسميه اولنمشدر پس روح حيوانينك منبعى جانب ايسر بدنده اولان لحم صنوبريدركه اكل اولنان اغذيه نك لب ولطيفى لحم صنوبرى يه داخل واندن بردم رقيق حاصل اولوب اكا سويداى قلب تسميه ايدرلر واول دم اصفانك حرارت غريزيه سندن بر بخار لطيف صعود ايدوب عروق وضوارب واسطه سيله قواى بدنيه اول بخار لطيفك كيفيتندن متأثر ومتحركه اولور ودماغه متصاعد اولدقده حرارتى اعتدال بولمغله قوة سامعه وباصره ولامسه وقوة نطق وذائقه حصوله كلور واكر عروق وضوار بدن برينك مجراسنده بر عارضه واقع اولوب اول بخارك تصاعدنه سد اولسه اول جانبده اولان اعضا حركتدن ودم عروق جريانندن قالوب فلج واقع اولور وعلم طب ذكر اولنان عوارض ومسادلك دفع وازاله سندن اوتورى موضوعدر پس مدت مديدهٔ طويله وياخود بعض بواعث سادهٔ شديدهٔ غير مزيله ايله لحم صنوبرى يه برودت غالبه اولدقده قابل غدا اولميوب مزاجنك اعتدالنه اختلال كلور وقواى بدنيه افاضهٔ انوار بخار لطيفدن محروم اولوب حس وحركتدن قالمغله فلج كلى وقوعه كلوب حالت مزبوره يه موت طبيعى تسميه اولنور ومزاج اعتدالينك بواعث اختلالنى اتيان ايدن بر ملكدركه قبض روحه مؤكل اولديغيچون اكا ملك الموت ديرلركه اسمى عزرائيلدر وموتهٔ مزبوره يه

موت حيوانى تعبير ايدرلر اما قلب ايله تعبير ايتدكلرى روحدن حيواناته بهره يوقدر ومحل نور ايمان ومهبط اسرار معرفت يزدان اولان اول روحدر كه نه جسمدر نه عرض بلكه جواهر ملكيه وزواهر ملكيه‌دن بر نور مجرددر كه انك ماهيتى تقرير ايله بيان داخل دائرهٔ امكان اولميوب هركس انى ادراكه قادر دكلدر انكيچون ديمشلردر (بيت) سرت بزبان روح نتوان كفتن * حرفى بدوصد صبوح نتوان كفتن * حاصل كلام بو لطيفهٔ ربانى اولان روح انسانى موت ايله معدوم وفانى اولميوب بلكه (مصرع) بر صدف آيد ضررنى بر كهر * مضمونجه روح حيوانى واسطه‌سيله مملكت تنده جارى اولان حكمى نافذ اولمز وبدندن قطع تعلق ايتدكده احوال و افكاردن هرنه تحصيل ايتمش ايسه اعراض اعمال بعد الموت جواهر وصور متناسبه ايله برزخده واخرتده ظاهر اولور پس شان روح انسانيده خلقتم للابد (ونفخت فيه من روحى) بيورلديسه عدمدن اولميوب اكا فنا طارى اولمز فلهذا مقاتل رحمة الله عليه (قل الروح من امر ربى) كريمه‌سنى من نور ربى ايله تفسير ايدوب ابو بكر وراق دخى الروح لاتدخل تحت ذل كن ديمشلر آه اى روح مصور روح داخل حيطهٔ كن اولمايجق كون ومكاندن اولميوب لامكانى اولور اى مستمع اكاه (ان الله خلق الارواح قبل الاجساد بالفى الف سنة) حديث شريفنى ارباب تحقيقدن بعض اهل وجدان بويله شرح وبيان ايتمشلركه خلقيت روح صفت فطرتى عرض واظهار وصفة قدرتى اراده‌دن عبارتدر والفى الف سنه‌نك هر بر كونى دنيا يللرندن بيك ييلجه‌در بو تقديرجه الفى الف سنه‌نك كنهنى ادراكه كم قادر اولور تقديرسنه وتعداد ايام خود فلك شمس وقمرك خلقتندن صكره وجوده كلدى خلقت روحده اسمان وزمينك وجودى كرك ايدى ماه وسال دخى داخل حساب اوله نته كم مولانا خداوندكار برمحلده ديمشدر (مثنوى) خود شمار آنجا بود كاخر بود * بى شمارست ان طرف كان پر بود * پس بو برسر غريبه اشارتدركه كشف صحيح وشهود صريحدن غيريله بيلنمز (وقل الروح من امر ربى) كريمه‌سندن اعلا تعريف اولمز ولكن بعض علما چونكه روح خلقدن ابهام اولندى فهمه قريب اولان بودركه حقيقت روحك علمنى حق سبحانه وتعالى نفسى ايچون استيثار قيلوب حتى حبيب اكرم صلى الله عليه وسلم دخى ماهيت روحه عالم اولميه ديمشلر فاما عندالعلماء الربانيه بو مقوله كلماته جرأت سوء ادبدر ديو قبول مز بورى قبول ايتميوب منصب رسول الله عليه صلوات الله عالم روح

اولمامقدن اجل واعظمدر خصوصا مفخر موجودات عليه نسايم التحيات عالم بالله ايكن روحى عالم اولمامق نه احتمالدر ديوب اول آفتاب فلك حقيقتك انوار بارقات هدايتندن اقتباس ايتدكلرى لمعات تجليات ربانيه ايله غرق درياى هويت وجام جمال نماى احديت اولدقلرى حالده وجه سبحات ربوبيت ديدهٔ حقيقتلرندن رفع پردهٔ غيريت ايتمكله كشف وشهود جهتندن روح اعظم نفس كليهٔ انسانيه ونفسله روحدن تولد ايلين آثارك معرفتى بياننده بو وجهله تحقيق ايدرلركه وقتا كه اثر مؤثره مناسب اولديسه مؤثر حقيقيدن صادر اولان اثر اول برموجوددركه حق تعالى اول موجودى ذو اسما وصفات ايدوب وجود ايله عدم بيننده واسطه وبين الحدوث والقدم رابطه قيلدى وذكرا ولنان صفات وكمالات ايله موصوف اولان وجود اكرمه روح اعظم وخليفة الله فى العالم تسميه بيورلدى كما قال صلى الله عليه وسلم (ما خلق الله تعالى اعظم من الروح) خداوندا توبى حلال مشكل * تو جارى كن زبانم را برين دل * روح اعظمدن ايسه مراد حقيقت محمدى وروح احمديدركه برجوهر فرد نورانيدر وجوهريتى ظهورده ذات متجليه‌نك مظهر تامى اولديغى جهتندر پس جوهريتى اعتباريله نفس واحده اطلاق اولنمشدر كما قال تعالى (خلقكم من نفس واحدة) ونورانيتى اعتباريله عقل اول تسميه اولنمشدر كما قال خاتم الرسل عليه صلوات الله وسلامه (اول ما خلق الله العقل) پس روح ذات عقل كل اولمشدر ذات عقله نظر ايدنلر روح ايله عقل بيننى فرق ايتميوب وذاتى من حيث هى الذات اعتبار ايدنلر فرق بين بولمشلردر وبين الحدوث والقدم اولان توسطى اعتباريله روح ايچون جنبين اعتبار اولوب جنب ايسرندن نفس كليه خلق اولنمغله جزؤك كلدن انفصالى كبى مجازا نفس كل دخى روحدن منفصل اولوب جنسين ميانده اولان ميل مقرر اوزره بينهماده تحنن وتجاذب واقع اولمشدر وآدم ايله حوا ازدواجه وايكيسندن ظهور نتاجه قضاء ازلى جريان ايتدكى كبى روحده اولان فعل وتأثير جهتندن دخى ذكورت ونفسده واقع اولان تأثر وانفعال جهتندن انوثت اولديغنه بناء جميع كائنات نتيجة بعد نتيجة على الترتيب روح ايله نفس كليه‌دن ظهوره كلوب حتى امر الهى آخر مواود ونهايت مراتب وجود اولان نوع انسانه منتهى اولمشدر ونهايت دائرهٔ وجود منطبق بدايت اولمغله بدايت وجودده واقع اولان روح ايله نفس آدمده ظهور ايدوب وروح ايله نفس انسانده ظاهر اولمغله ذكورة وانوثة انسانيه دخى ذكورة وانوثة حيوانيته

مضاف قیلنمشدر وعقلك خاصهٔ انسانه جهة اختصاصی روح ایله نفسك انسانده ظهورینك علامتیدر ونوعدن صورت روحده ظاهر اولان اوّل شخص آدم وصورت نفسده ظاهر اولان شخص اوّل حوادرکه آدمدن خلق اولنوب مجموع کائنات روح ایله نفس کلیه‌دن تولد ایتدکی کبی آدم ایله حوانك ازدواجندن دخی ذریات انسان متولده اولمشدر وبعدذلك هر برشخص انسانیده صورت روح ونفس جزئیتین ظاهره اولمغله ایکیسندن روحله نفسك سرّی اولان لطیفهٔ قلبیه تولد ایدوب برمفحوای (بینهما برزخ لایبغیان) لطیفهٔ قلبیه برزخ وروحله نفسی جامعه اولمشدر وقلب ونفس وروح متقاربة المعنی اولمغله بعضنك القابی بعضنه استعاره قیلنوب روح اطلاقیله نفس وقلب وبعکسه نفس وقلب اطلاقیله روح اراده اولنمشدر نته کم (اوّل ماخلق الله العقل) حدیث شریفی ایله دخی روح مراد بیورلمشدر ونورانیت روحه عقل اوّل تسمیه اولندیغی کبی نفس ایچون دخی نورانیت اولمغله عقل ثانی تسمیه اولنمشدر ولکن عقل اول قلبی افق روحه ومبدأ اصلی‌یه دلالت ایدوب قلبك نفس وطبیعته اولان میل وانجذابنی حضرت حقه عرضه داشت اواور وعقل ثانی قلبی نفس وطبیعته جذب ایدوب جانب روحه انجذابدن منع ایدر کما قیل (شعر) وذا مظهر للروح هاد لافقه ❋ وذا مظهر للنفس حادلرفقها ❋ وعمر بن الفارض قدس سره دخی قصیدهٔ تائیه سنده عقل اولی واشی وغمازلق ایله وعقل ثانیٔ لاحی ولوامق ایله وصف ایدوب ❋ بیت ❋ فلاح وواش ذاك یهدی لعزة ❋ ضلالا وذا بی ظل یهدی لغیرة ❋ بیتی ایله بومعنایه اشارت بیورر پس عقل اول قلبی افق روحه وقرب حقه مستدعی وموٴکل برملك مقرب اولوب عقل ثانی دخی قلبی عالم طبیعت وتعمیر صورته دعوت ایچون موٴکل اولوب انسانی اکل ثمرهٔ شجرهٔ طبیعته سوق والحاح ایله قرب احدی الذاتدن دور وجنت تجلیٔ صفاتدن مهجور ایتدکی ایچون ابدی خذلانده قالوب شیطان دیو تسمیه اولنمشدر واول ابلیس مردود رفقاء نفس اولان قوای طبیعته جنودنك امداد واعانتی ایله انسانی مهلکهٔ دنیایه ترغیب ایدوب قوای روحانیه‌یه کسر وهزیمت ویرمك ایچون دائما بذل مجهود ایدر طبیعت ایسه جسم ایله نفس میاننده برزخ وبینهماده اولان تعلقه رابطه اولوب طبیعت ایچون بری صاف وبری کدر ایکی وجه واردر وصاف اولان وجهی جانب نفسه در ووجه مذکور صاف اولدیغیچون صورت نفس من حیث الاسماء والصفات وجه مذکورده منعکس اولور

واکا روح حیوانی تعبیر اولنوب ارواح حیوانات اندن مستمده اولور وروح طبیعی ارواح نباتات مستمده اولدیغی روح نباتی بیننده رابطه اولوب نفس ایسه روح حیوانی‌یه متصل وصورت نفس روح حیوانیده منعکس اولدیغی جهتدن گاه اولورکه روح حیوانی‌یه دخی نفس تعبیر اولنور پس (اعدی عدوك نفسك التی بین جنبیك) حدیث شریفی ایله ذم اولنوب متابعتدن نهی ومکرندن تحذیر اولنان نفس امارهٔ بالسوء بونفسدرکه خواجهٔ کائنات علیه افضل الصلوات (اللهم لاتکلنی الی نفسی طرفة عین) بیوروب جمیع انبیا واولیا واتقیا واصفیا بونفسه مخالفتده ثابت قدم وراه اطاعت حقده راسخ دم اولمق ایچون حقدن مدد وعنایت وتوفیق وهدایت رجاسنده عتبهٔ کبریایه آخر عمرلرینه دك ملازمت وتضرع ودعایه مداومت ایلمشلردر ومکر نفسدن غفلت اوزره اولان ضعفاء امته بویله پند ونصیحتلر ایتمشلردرکه ❋ نظم ❋ بلا نفس است وشیطان نفس بنکر ❋ اکر مردی تومر این نفس ننکر ❋ تمامت انبیا زو دور کشتند ❋ ازان جمله مصفا نور کشتند ❋ بلای تو زنفس تست اینجا ❋ ازان کردی تو هردم خوار ورسوا ❋ توشیطان خودی ومی ندانی ❋ که بدهامیکنی درده رفانی ❋ چونفس کافرست اندر نهادت ❋ که همراهی در اینجا او فتادت ❋ توهمراه سکی سك باتو همراه ❋ ازین دوری کزین استغفر الله ❋ زشیطان بکذر ورحمان طلب کن ❋ زجانت بکذر وجانان طلب کن ❋ توباجان همرهی کن ای دل خوش ❋ که بابیرون شوی ازعین آتش ❋ ازان زندان خلاصی بخش خودرا ❋ وجود خویشتن کردان احدرا ❋ همه مردان بت خودرا شکستند ❋ زدست صورت فانی برستند ❋ بت تو بشکن وترسا مشوهان ❋ بکوتاچند باشی دیر رهبان ❋ بتقوی باطنت کرپاك داری ❋ خدا بکند ترا ازجمله عاری ❋ براه انبیا رو تا توانی ❋ طریق انبیا شرعست دانی ❋ تمامت انبیا اینجا مقیمند ❋ همه مردان درین مجلس ندیمند ❋ قدم زن همچو مردان طریقت ❋ چوشد فاش همه راز حقیقت ❋ نثر ❋ آه ای طالب دیدار روح پرانوار روحك اوصافی اعتباریله براسمی دخی قلم درزیرا صور کلماتی عین جمعدن اخراجه واسطه اولمقده قلم وخفا محل ظهور وتفصیله دوات محل ظهور وتفصیل دخی اوح مثابه سنده اولمشلردر زیرا نفس کلیه صور معلومات مفصله‌یی قبول ده لوح منزله سنده در وبرفحوای کریمهٔ (ونفخت فیه من روحی) روحه نفس رحمان دخی دیرلر زیرا نفخ نفسدن ظاهر اولور پس نفسده اولان ریح مظهر حیات اولدیغی کبی روح دخی مظهر حیات اولمشدر ونفس مادهٔ صور کلمات اولدیغی کبی روح دخی اشخاص بشریه

روح حیوانیه نفس اطلاق ایدرلر

اوزرینه قابضه اولان ارواح کلماتك مادەسی اولوب (وکلمته القاها الی مریم
وروح منه) کریمەسیله تناسب مز بوره اشارت بیورلمشدر وروح صفة کلامه
مختص اولدوغیچون نطق دخی روحه مختص اولوب نفس دخی بحسب التجویز
والاعتبار جزؤ روح تقدیر اولنمغله نطق نفس نطق روحك فرعیدر وروحك
کلامه سبب اختصاصی روح امردن اولدیغیدر امر ایسه بر کلامدر که امر
ایتدکی شیئك وجودنی طلب ایدر بناء علی ذلك عقل ظهور ایتدکجه خطاب
شرع دخی توجه ایتمز زیرا روح ایله نفس انسانیەنك ظهورنه عقل دلیلدر
ایمدی بنم روحم برفحوای کریمهٔ (ومایعقلها الا العالمون) شان روحی عارفلر
تعقل ایدرلر نته کم دیمشلردر ﴿ شعر ﴾ هر که که در صفای رخ یار بنکرد ❊
کرد در همه جهان بحقیقت مصورش ❊ چون بازدر صفای دل خود نظر کند ❊
بیند چو آفتاب رخ خوب دلبرش ❊ آه ای دل همراه اول عارفان آگاه سایران
الی الله اولان شول عاشقان ولایت پناهلردر که ❊ نفسدن وصفات نفسدن عبور
ایدوب ❊ حرم سرای قلبه داخل اولدقلرنده ❊ نور قلبله عارف نفس اولورلر ❊
وقلبدن وصفات قلبدن عبور ایتدکلرنده مقام سره واصل اولوب علم سرایله
عارف قلب اولورلر وسردن عبور ایتدکلرنده عالم روحه واصل اولوب نور
روحله عارف سر اولورلر وروحدن عبور ایتدکلرنده واصل منزل خفی اولوب
شواهد حقله عارف روح اولورلر ومنزل خفادن عبور ایتدکلرنده واصل ساحل
دریای حقیقت اولوب اشعهٔ انوار جمال ایله عارف خفی اولورلر وتتابع سطوات
تجلیات جلال ایله انانیت وجوددن دخی عبور ایتدیلر حق حقله عارف اولوب موحد
حقیقی اولورلر ﴿ شعر ﴾ عشق در پرده می نوازد ساز ❊ عاشق کو که بشنود آواز
❊ هر نفس نغمهٔ دکر سازد ❊ هر زمان زخمه یی کند آغاز ❊ همه عالم صدای نغمهٔ
اوست ❊ که شنید اینچنین صدای دراز ❊ راز او از جهان برون افتاد ❊ خود صدا کی
نکاه داد دراز ❊ سر او از زبان هر ذره ❊ خود تو بشنو که من نیم غماز ❊ ﴿ نثر ﴾
پس ای عاشق بیچاره ودردیار ایله آواره عجبا تن جاندن وجان تندن مستور اولدیغن
کوردکمی وحقیقة انسانیه نه ایدوکن بیلدکمی وشعاشع پرتو انوار ایله دیدهٔ جانه
جلاویردکمی ومرشد راه طریقتدن مستعار اولان قصهٔ نیدن آغاز وانجام کاری
خبرالدکمی وسوزش آه ایله نی وش سینه کی شرحه شرحه قیلدکمی ایمدی قصه‌دن
حصه بودر که مادام که سن دخی نی کبی ترك آب وکل ایتمیدسن پرتو جانانی
کورمیزسن ورفقاء هوادن جدا دوشمدکجه دولت قربت مولایی بولیمازسن

وشهباز دیده بی غیربینیدن بند ایتمدکجه جمال وحدتی کورمیزسن وآسمان وش
سرافکنده اولمدقجه عرش کبی سرافراز اولیمازسن وهوای عشق یار ایله قلبکی
مهبط انوار دیدار ایتمدکجه (ان روح القدس نفث فی روعی) سرنه عارف اولیمازسن
وبی زبانلك ایله اخلاص پیشه اولمدقجه (من اخلص لله اربعین صباحاً ظهرت
ینابیع الحکمة من قلبه الی لسانه) چشمه سارندن ساقیٔ اسرار اولیمازسین اماذکر
اولنان صفات جلیله ایله برخوردار اولسك هرنه سویلسك اسرار معانیٔ کلام
الٰهی وهرنه بیان ایلسك ارمغان انوار پادشاهی اولور زیرا عوارض وجوددن
کذر ایدوب شعور هستیدن بی خبر اولمغله وجود مفقودی ماندنی لب نایده
زمزمه انداز ومثال قلم دست کاتبده نقش پرداز بولورسن (لمحرره) دلا قالمه
اباقلرده رە معشوقه کل سرور ❊ شراب حبی نوش ایله جناح همته پرور ❊ همای
اوج قربت اول اوچوب بالای وحدتده ❊ سوار اول رفرف عشقه کا اولاسن جمله دن
برتر ❊ وار وب درکاهنه یوزسور اوکنت کنز مخفی نك ❊ ایشت لذات وصلندن
بوسمع روحه سکرور ❊ محمد مصطفی نورن دله تاج مجوهر قیل ❊ لواء حمد ایله
یوری ایکی عالمده اول مهتر ❊ درخت قدس لولاکی نهال سر که وصل ایت ❊
غصون معرفت اولوب نیجه ازهار ایله برور ❊ پس ای برادر جان برابر بنم
قصه‌می اشیدوب در کرانمایهٔ حصه یی منکوش هوش ایتدکچه موجبله
ایش ایت که ❊ روی دلدار مرآت عشقدن غیرده پدیدار اولماز ❊ آه ای طالب
حب یار منصوره عشق وحالات عاشقدن استفسار اولندقده اوچ کونه دك ترقب
ایدیکز غایت عشق ونهایت حال عاشق تماشا قیلوب استخباره حاجت قالمیه
بیوردی فی الحقیقه اول کون منصوری بردار ایکنجی کون احراق بالنار اوچنجی
کون خاکسترینی آب دجله ایله سکروار خلط ایدوب نابدیدار ایتدیلر پس
هر بر ذرهٔ خورشید ضیا وهر بر قطرهٔ دریانماسندن عشق بودر دیو جواب کلوب
حقیقت حالی آشکار ایتدی کذلك اول کنوز رموز اسرار مولانا خداوندکار دخی
منصور عقلی بردار عشق یار وخاکستر هستیٔ انداختهٔ جویبار وصل دلدار ایدوب
کفتار عاشق زار واردات غیبیهٔ آلهیه والهامات قدسیهٔ ربانیه اولدیغنی اخبار
وزبان نیدن حقیقت عشق اشعار ایدوب بیوررلر که (مثنوی) ﴿ آتشست این بانك
نای ونیست باد ﴾ بونایك بانکی آتش سوزاندر بادسردوزان دکلدر ایمدی (مثنوی)
﴿ هر که این آتش ندارد نیست باد ﴾ هر کیمکه بو آتشی طوتماز یوغ اولسون یعنی
انانیت وجوددن ال یوسن واختیارنی عشق الله ویرسون اندنصکره اولدخی

صدای نای نه‌مقوله سو زاندر کورسون و باد هوا اولمدیغنی بیلسونلر نته کیم دیمشلردر (نظم) قوعقلی و یرالوکی عشق آلینه * کم ایلته وادیء ایمن الینه * سنك بو وارانك درخار وخاشاك * کیدر یولدن بولاری جست وچالاك * کیدنجه‌سن کلور اول ظاهر اولور * بوشرطیله که مظهر ظاهر اولور * سکا سنسز جمالن روشن ایلر * قودیکنلر یکی کلشن ایلر * موانع اولمانجه آره‌دن دور * کوکل اوینه دوشمز پرتو نور (نثر) آه ای زمهریر طبیعتده یخ پاره‌ء شهوت اولان مهجوران بوادیء فرقت اکر سزده قبول آتش عشقه لیاقت اولمیوب جذبات هستی سوز ایله افناء بشریتی اختیار ایتمزسکز بر کون ریح صرصر موت اضطراری سزی نابدیدار ایدوب بلکه بر فحوای (کونوا حدیدا او حجارة) حیواندن بدتر وجماد کبی خور واحقر اولورسز کرکدرکه بر کون اول هستیء وجودی آتش عشقله نابود قلمغه بذل مجهود ایلیه‌سز زیرا تابش عشق بر نار محرقه‌درکه هرنه‌یی بولسه یاقر ووجوددن اثر قومایوب کندو رنکنه چکر نه خوب دیمشلر (رباعی) درعشق کسی قدم نهد کش جان نیست * باجان بودن بعشق سامان نیست * و امانده‌ء عشق را ازان درمان نیست * انکشت بهرچه می نهی عشق آن نیست * حاصل کلام درونی نی کبی آتش عشقه یانمش وصبغة اللهه بویانمش اولان عارف واصل ومرشد کامل مولانا جلال درپادل بو بیت شریفله شو معنایه اشارت بیوررلر که ای سالکان راه محبت مقال اهل کمال هوای نفس ومقتضای ظن وخیالدن صدور ایدن قیل وقال ارباب جدال کبی اولمیوب بلکه توصیف حبیب ذی الجلال اولان (وما ینطق عن الهوی ان هو الا وحی یوحی) وکریمه‌ء (وما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی) فحوا‌رنجه وراثت کمالیه‌ء حقیقیه‌ء محمدیه ایله ظاهر وصورت برزخیه‌ء ربوبیت ایله زاهر اولمغله اواقط سواقط حبات سنبلات بیادر بوادر رسالتدن نشأت ایتدیکی جهتدن اصحاب ارادت کوش هوشلرین کلمات قدسیه‌لرنه ومرایای قلبلرین واردات انسیه‌لرنه توجیه ایتدکلرنده جنبش دریای حب الهیدن موج ایلیان افواج انوار تجلیات نامتناهی ایله ادناس ظلمات کثراتدن معرا وآفتاب مصفا کبی مجلا اولوب اسمان وش خروش ودریا وش جوشه کلوب ناموس انانیتی تمزیق وخرق ایدرلر ونور بیاض مطلق اولورلر ومواویء معنویلر اولوب وجد وحالاتله دونرلر ومقتضای جذبات ایله آه جکر سوز ایدوب خیال فانوس کبی ینارلر نیجه یانوب دونمسونلر جهان وجهانیان وزمین وآسمان وعرشیان

وفرشیان وآن وزمان جنبش عشقله کرد شده اولوب حتی (مثنوی) آتش عشقست کاندر نی فتاد * آتش عشق قدر که درون نایه دوشدی وتابش درد واشتیاقله طوتشدی (مثنوی) جوشش عشقست کاندر می فتاد * جوشش عشقدر که میه دوشدی وخروشه کلوب دوکلدی طاشدی وهمچنان مجذوبان الهی‌نك لسانلرنده اولان جنبش سوزش عشق ربانی ودرونلرنده کی جوشش تابش جذبه‌ء رحمانیدرکه بر وفق (مصرع) وللارض من کأس الکرام نصیب * سر بزمین ارادت ایدن سالکان طریقت اول ساقیان بزم وحدتك اقداح حروف کفتار ایله اداره ایتدکاری رحیق رقراق معرفتدن جرعه نوشان محبت اولدقلرنده (بیت) چو آشامیدم آن پیمانه را پاك * در افتادم زهستی برسر خاك * دیوب قید هستیدن آزاد اولورلر (شعر) زهی شراب وزهی سوزش وزهی مستی * زهی عطا وزهی منت وزهی احسان * زشرب عشق تو مستیم همچو آتش تیز * زهی حلاوت باده زهی حرارت جان * آه هر کیمکه بو باده‌نك جرعه‌سندن مست شکسته ورشته‌ء خردی کسسته وشعور هستیدن بازرسته اولسه (مصرع) نغمه‌ء بلبل سرمست بیان عشقست * مضمونجه کفت وشنیدی عشق اولوب بردریایه غرق اولورکه پایانی یوق و بر زنجیره بند اولورکه آزادی یوق پس اول عاشق پردرد بو وجهله مستغرق وجد اولدقده وجدك نهایتی وجود اولور وجمال عشق بو یوزدن جلوه نما اولیجق وجود مفقود عاشق محض عشقدن عبارت اولوب دل پرنوری فلك محبتك آفتاب حقیقتی اولور وحب ذاتی برفحوای (واصطنعتك لنفسی) بلاواسطه اول فردا کملك قلبنه پرتو انداز تجلی ومبدأ محبت ازلی اولمغله جمله اشیایه حرکت وبی قراری محبت مز بورمنك عکوس تابشندن ساری وآب زلال معرفت باری انك عین سرندن جاری و سرمایه‌ء ارتقاء مدارج کمالات پایداری انك عطیه‌ء کنجینه‌ء انواری اولوب بلکه اوج افلاکدن حضیض خاکه وماه وآفتاب وآتش وآب وباد وترابدن خس وخاشاکه وخروش نیدن جوشش میه کلنجه اول آفتاب عشقك پرتو انوارنه غریق ودرد اشتیاقه حریق اولمشلردر ایمدی ای دل غافل دیده‌ء فکرتدن پرده‌ء غفلتی ازاله ایدوب اول آفتاب حقیقتك پرتو نور محبتله وجود پذیر اولدیغنی بیل وکلزار نیستی‌یه عارض اولان ژاله‌ء هستی‌یی اشراق تجلیاتیله محو ومضمحل قیل بو خود معلوممکدرکه (مصرع) ذره‌نك اولمز وجودی بیوجود آفتاب * پس قید

وجود موهوم سنی کیمك جوارندن مهجور ایتدوکن فهم ایتدکسه دردو اشتیاقله یان یاقل ونی کبی زاری قیل زیرا (مثنوی) ﴿نی حریف هر که از یاری برید ﴾ نی هر اول کیمسه‌نك حریفیدر که بر یاردن کسلدی پس درد فراقه مبتلا کندویه مناسب بر یار باوفا بولمغله درد اشتیاقی سویلدکده (مثنوی) ﴿ پردهایش پردهایی مادرید ﴾ انك پرده‌لری بزم پرده‌لرمزی خرق ایتدی حقاکه انصافله امعان نظر اولنسه (مثنوی) همچونی زهری وتریاقی که دید ﴿ نی کبی بر زهر وتریاق کیم کوردی (مثنوی) همچونی دمساز ومشتاقی که دید ﴾ ونی کبی بر دمساز ومشتاق کیم کوردی زیرا برطرفه معجوندر که اهل هوایه سم هلاهل وارباب ولایه تریاق اکبر وشفای عاجلدر آه ای مشتاق جمال انوار مثنوی کاشف الاسرار مولانا خداوندکار بو ابیات شریفه ایله نغمه پرداز اولدقده دمساز ومشتاقه عجب مقامات کوستردی جمله‌دن بری مراتب سماع واهلنی بیان بیوردی زیرا نایی برشیدن مستعار طوتیوب کندو حقیقتی اوزره معنی ویریلورسه استماع نغمات نی شول عاشقان الهی‌نك حق درکه اکرچه مرایای دللری مهبط انوار تجلیات اولمشدر ولکن هنوز اثر هستی فناء محض اولمامغله تلوثات بشریه‌دن بعض عوارض کثرات احیانا روپوش جذبات اولوب عشق ایسه عاشقك سبب حیاتی اولدیغی جهتدن کیفیة معهوده کمال تابله موجوده اولمدقجه کندوینی خسته وشکسته کوروب عوارض کثراتی رفع وازاله‌یه برچاره طلبنده ایکن ناکهان برصورت خوب وصدای مرغوب ویاخود کفتار اهل قلوب سمعنه زمزمه انداز نغمات اولدقده سلسله جنبان محبت اولوب نفحات عنبر فوحاتی روپوش تجلیات اولان عوارض بشریتی رفع ایدوب نیده اولان پرده‌لر پرده‌های کثرتی قمع ایدر واول اثناده عاشق شیدا نوافل تواجد ایله قرب فرایض وجده توجه ایدوب کوکله وارر وسماعی وصول وجده واسطه اولمغله سماع نی اکا تریاق اولور وتواجد ایله وجد میاننده فرق بودرکه عنایت حقدن قلب عاشقه ناکهانی برجذبهٔ رحمانی پرتو ایدوب آیت کریمهٔ (فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا وخر موسی صعقا) سرینك مشاهده‌سیله اختیاری کیدوب وجده کلور پس وجود وجد جانب حقدن دعوت وجذبه دخی بو معنادن عبارتدر تواجد ایسه وجه مشروح اوزره نغمات خوب آواز ونالش ونیاز وذکر الله واسم هوایله انواع سوز وکداز حصوله کتوروب وجده وصولی طلبدرکه اثنای طلبده فتح باب مطلوب اولور وجذبات رحمانیه شعور ولاشعوری ربوده قیلوب دریای ذوقده

غرق وناپیدا اولور پس تواجدك نهایتی وجد ووجدك غایتی وجود اولور واحکام طریقتده بین الاغیار اظهار تواجد حرام درولکن چشم اغیاردن مستور بلکه کوش اخیاردن دور زاویهٔ خلوت وکوشهٔ وحدتده جلای کدورت بشریت ایچون ارباب سلوکه تواجد واجبدر وهم درد اولان اخوان طریقت ایله جمع اولوب تصفیهٔ درونه اشتغال وقتنده تواجد ایله بر برینه تبعیت مرشدان طریقتدن قالمش سنتدر پس تواجده زمان ومکان وبلکه اخوان دخی لازمدرکه بر بریله قوت بولوب الجماعة رحمة سرینی کوره‌لر وبر برینی جسم معدودده جان واحد ویار موافق ومتحد بولوب (مصراع) پردهایش پردهای مادرید * نکته‌سن بیله‌لر وجده ایسه زمان ومکان اولماز واقتضاء وجدایله اغیار بیننده برحرکت واقع اولسه معذور اولور اماشعوره کلدکده اول حرکتدن درحال فراغت ایتمسه ممکوردر وبین الاخوان بکا پرشوق دیسونلر نیتی ایله تواجده عزیمت ایتسه ریاصورتبدر ریا ایسه نفاقی ونفاق شرکی مستلزمدر زیرا اول خاطره واقتضا نفس مکاره‌دن هویدا اولمشدر پس هر براقتضانك علتی تجسس اولنسه حیلهٔ نفس بدیدار ولبن شهباده اولان موی سیاه کبی آشکار اولور وذکر اولنان اطوار سیر وسطده اولان عاشقلرك احوالیدر یوخسه ارباب فناقتده سماع وعدم سماع متساویدر نته‌کم سید الطایفه جنید بغدادی قدس سره دن ارباب وجد وسماع سؤال ایدوب ای ساقیٔ شراب وصالت بوجرعه نوشان محبت حلقه بند جمعیت اولوب غلبهٔ عشقله اضطراری رقص وحرکت ایدرز وشمع شوقی سرنك آتش عشقکزدن بقار زمع هذا بزم کبی سرنده برحرکت کورمز دیدکلرنده (وتری الجبال تحسبها جامدة وهی تمر مر السحاب) کریمه‌سیله جواب ویروب حرکت وسکونلری متساوی اولدیغنه اشارت بیورمشلر زیرا اوجات فنایه اعتلا ایدن بقا بعد الفنا اصحابنه صحو مع البقا چهره کشا اولمغله وحدتلرینه کثرت وکثرتلرینه وحدت مزاحمه ویرمیوب تلویناتدن خلاص اولورلر وجوارح ظاهره‌لرین امور دنیویه‌ده استعمال ایتسه‌لر برفحوای (رجال لاتلهیهم تجارة ولابیع عن ذکر الله) نفوس قدسیهٔ مطمئنه برنفس حرم سرای وحدتدن سر برآورده اولمز وحرکت وسکونلری مشاهدهٔ جمال احدیتدن انلری اشغال ایتمز مقام بقا بعد الفنا طور عقلدن دوردر ابوسعید الخراز قدس سره نه خوب دیمشدر (شعر) الوجد یطرب من فی الوجد راحته * والوجد عند وجود الحق مفقود * قد کان یطربنی وجدی فاذهلنی * عن رؤیة الوجد من بالوجد

مقصود ❊ منقولدر که ابو سعید ابو الخیر قدس سره الاطهردن اهل الله کیملردر
دیو استفسار ایتدیلر ناسله مختلط و بیع وشرا ایله مؤتلف ایکن بك لحظه خدادن
غافل اولمیانلر در بو ردیلر تصوف نه در دیدیلر جمله دانشی فراموش قیلق وترك
قیل وقال ایله حقدن نه کاورسه جاناله قبول ایدوب رضایه تسلیم اولمقدر بنده ایله خدا
بیننده حجاب اولان زمین وآسمان دکلدر بلکه پندار نفسدر (ع) از میان بر کبر
و بخداوندرس ❊ بیورمشلر پس ای طالب عشق وراغب ذوق نی کیمك حریفیدر
بیلدکمی انك حریفیدر که قلع بند پندار وقطع قید هستیٔ ناپایدار ایدوب کندوکبی
مشتاق روی دلدار اوله آه ای سالك راه طریقت ملازمان میخانهٔ محبت اولنلر
کوکل کوز تمکله مأمور ایکن مدهوشان شراب تجلیات احدیت وسر اندازان
مراقبهٔ وحدت اولان سرمدی سرمستلری کوکل کوزه در انکچون الرجال
کالجبال دنیلور ایمدی سالکان راه ارادت اولان طالبان محبت پوتهٔ مجاهده ده
نیجه کره ار یوب قال اولمق کرکدر که بو مقام قرب اوادنی یه واره (وموتوا قبل
ان تموتوا) نه معنادر بیله آه ای جرعه نوشان موت اختیاری موتهٔ مز بوره خود
اخلاق ردیه دن تخلصدر اخلاق بدایسه حقدن غفلتدر یوخسه مجرد تواضع
ومسکنت ودوستانه لطف وملایمت واظهار بشاشت برای حسن زندکانی
مع الخلق اولان جهانیان خلقیدر پس حقیقة خلق حق ایله موانستدر نته کم
سلطان ولد ابتدا نامه ده بو معنایه اشارت بیورمشلردر ❊ نظم ❊ خلق نیکو
بحق موانستست ❊ اینچنین خلق از مجانستست ❊ دائم از صدق وعشق
بالیدن ❊ روز وشب زاشتیاق نالیدن ❊ ومجاهدات وریاضات مجرد زاویهٔ حجراتده
من حیث العادات اولان صورت صوم وصلات اولمیوب بلکه نفی خواطر
دنیویه ودفع هواجس شیطانیه ونفسانیه وبلکه رفع خواطر ملکیه یه بذل
قدرت ومحبة اللهدن عبارت اولان خاطر رحمانی ظهورینه توجیه همت ایله
روح عبادات مشاهداتنه دیدهٔ بصیرت ایله کتورمکدر پس خواطر درت قسمه
منقسم اولمغله بکل سالفه تعریف خاطر وتقسیم خواطرده بیورمشلر که (الخاطر
وارد یخطر بالقلب ناز لامن باطنه المسمی بالسر الی ظاهره المسمی بالصدر
ویقال الخاطر ایضا لانه محل خطوره وکل خاطر یرد بمصاحبة مایتعلق بالسر
من محبة الله والنفس والدنیا والعقبی عند ظهوره فلذلك انقسمت الخواطر الی
خاطر الحق والنفس والشیطان والملك) یعنی سر سالکده حب الهی ظهوریله
قوای جسمانیه وروحانیه ده کمال سکونت حصوله کلسه اول حینده قلب سالك

تجلیات جمال وحدت ایله کمال صفوت بولور واکا خاطر رحمانی تسمیه اولنور
وچنانکم محبت نفس ودنیا ظهور ایدوب قوای جسمانیه یه غالبه اولسه خاطر
نفسانی وصورت شهوت وشکل معصیتده نمایش قیلسه خاطر شیطانی تعبیر اولنور
وحب آخرت ظاهر اولوب قوای روحانیه یه غلبه وصورت طاعاتده بدیدار اولسه
اکا خاطر ملکی تعبیر اولنور یعنی سالکك طاعاتده خاطره سی مقابله ده توقع
مجازات وجنات افعاله دخول ایله حور عینه مواصلات ونفسك مشتهیاتی اولان
تمتعات ایله انواع تنعمات اوله وبوندن ماعدا وصف اولنان جنات صفات وذات
درجاتنه ارتقایه همت ایتمیوب طالب حب ذاتی اولمیه وارباب قربادن اولمق
داعیه سن ایتمیوب حرم سرای وحدتده وسادهٔ مداناته اتکا ایدن جمله نشینان
هویتك قتنده دار الخلد دیداردن غیرینك قدر وقیمتی اولمادیغن بلمیه واول عنادل
خوش الحان قدس نی وش نالان اولوب کلستان انسده کیمك حریفلری
اولدقلرین تفکر ایتمیه وآشیان رازده نغمه پرداز اولدقلری بو شعر جلوه سازك
ترنمات نیازنه کوش باز اولمیه (شعر) ما که دردی کشان خماریم ❊ جام جم در
نظر نمی آریم ❊ کشته درفکر دوست مستغرق ❊ وزد وعالم فراغتی داریم ❊
کر بجنت تجلی نکند ❊ از نعیم بهشت بیزاریم ❊ ور در آتش رویم همچو
خلیل ❊ باخیالش درون کلزاریم ❊ آه ای طالب هویت وفانی از انیت اکر نایی
نی مثابه سنده آلت حق وغرق شهود وجود مطلق اولان مرشدان خضرفر
ویاخود لب نایده اولان نی کبی دست تربیهٔ پیره من کل الوجوه تسلیم ارادت ایدن
رهبردن مستعار اولورسه معناسی بویله اعتبار اولنور که ارباب فنادن بریسی
طریق حقه طالب بر راغب اعلی مطالبی راه محبته ارشاد وهدایت دیلسه
اکا واجبدر که اولا طالبك جمله ذلاتنه توبه ویره وکندویه یار پایدار ظن ایلدکی
دنیاء دنیه ومستلذات جسمانیه ومشتهیات نفسانیهٔ ومقتضیات طبیعیه الحاصل
جمیع امنیه وبلکه حب حب ذاتی اولان حظوظات اخرویه دن دخی تجرید
سر وتفرید فکر طریقنی کوستروب حق اوزره تربیه ایلیه که حتی طالب صادق
دخی بی غل وغش جناب حقه توجهه مستعد اوله وهزار شوق ایله مرآت قلبنی
انوار بارقات پیر طریقته توجیه وخلوص وصدق ایله جان وتنی طبیب محبته
تسلیم ایدوب کندو ارادن چیقه پس مظهر فیض اقدس اولان مرشد کامل
ویاخود رهبر اولان صاف دل طالب بی غلی ذکر اولندیغی اوزره نی کبی
کندولره دمساز بولدقلری حینده نفخ انوار جذبات ایله مفیض سرمدی

حیات اولورلر وچونکه دل طالبه نور فیض محبت پرتو انداز عنایت اوله درحال ورزش عشقك اثر کیفیت معهوده‌سی نمایان ورخ زرد آلودی ورد احمر کبی خندان اولوب وجه منیری کوکب دری کبی لمعان ایدر پس طالبك مربیسی مرشد بنفسه اولمایوب طرف پیردن طالبی ارشاده مأمور اولان رهبر ایسه اکا واجبدر که اول حالده دل طالبده درخشان اولان نور حقیقهٔ محمدیه من حیث الوراثة الکمالیة مشرق مرشددن برو زایتدوکن تفهیم ایلیه که طالب دخی اثناء نیازده بروفق (فول وجهك شطر المسجد الحرام) کعبهٔ حقیقیه استقبال تام ایلیه زیرا مرشد جام جمال نمای عشق ومحبتدر بهر حال خلوص بال ایله متوجه اولنلره اثر نور حب لایزال جلوه انداز جمال اولوب فیاضده بخل اولماز و بوحال مرشدك خاصیهٔ کمالاتندن اولوب رهبرك افاضهٔ انوارده مدخلی اولمز نهایت مرتبه پرتو نور فیوضات پیره مشکات ومانند نی دمساز نفخه‌زن تجلیات واقع اولمغله ظهوره کلن سوزش جذبات نفحات قدسیهٔ عنبر فوحات پیرطریقتك لواقح بارقاتی در فاما عیاذا بالله تعالی رهبر مأمور خداع نفس ایله ممکور و کندونك وساطتنه مغرور وشراب هستی ایله مخمور اولوب طالبده ظهور ایدن اثر نور بنم بذل موفورمدر دیو بند پنداره کرفتار اولسه انعمات نی اکا تریاق اولمیوب زهر افتراق اولور ای نفس قلاش و پندار اوباش غافل مباش که بوجای مضیق پرخاشده نیجه رهزنلرك کله‌لری تراش اولوب قرب بارکاه ودوددن مطرود اولمشلردر تا که سندخی عبرت آلوب اکا اولان حقارتسکا نصیحت وانك کرفتار اولدیغی بند نکبت سکا سبب دولت اوله ایمدی مرید سعید اولدر که خس وخاشاك پنداری آتش عشقه یاقوب کندو مرادی بر باد اوله و جمال مرادی مرآت پیرده مشاهده قیله وروی دلی هواسی قبله‌سندن دوندرب پیرك جمالی کعبه‌سنی قبله ایدنه ورقیت پیردن هرکزازادی دیلمیه وروی نیازی عتبهٔ پیردن غیره فرسوده ایتمیوب جمله‌دن اعراض ایلیه وعز وسعادتنی پیرك کندو یی قبولنده وذل وشقاوتنی ردنده بیله وناصیهٔ هستی یه رقم کش نیستی اولوب ﴿بیت﴾ انکس که درسرای نکاریست فارغست ۞ ازباغ و بوستان وتماشای لاله زار ۞ مضمونجه آفتاب وجه پیردن غیره تفرقهٔ شوردن فارغ اوله حتی نی دخی انك حریفی اولوب کند و یه دمساز ایدنه و بو دخی مناسبدر که (ع) پردهایش پردهای مادرید) مصراعنده اولان پرده‌لردن مراد پیران طریقتك صور شخصیه‌لری اوله زیرا رهروان حقیقتك ورزش جذبه و پرورش نسبت باطنه‌ده قانون قرار داده‌لری بودر که هرکاه که اشتغاله نیت اتسلر اولامنتسب

اولدقلری پیرك صورت شخصیه‌سنی رشتهٔ خیاله بند ایدرلر پس پرده اولان تأثیر حرارت ومعهود اهل ذوق اولان اثر کیفیت ظهوره کلدکده مرید پیوسته قلبك پردهٔ هستی سن ازاله ایدوب هرکز اول بند اولدیغی خیال نور جمال دروننددن افوله وارمز وچشم وکوش وجمله قوی وهوش ایله انك نکاه داشتی اولوب دائما ملاحظه‌دن خالی اولمز زیرا علوی وسفلی مجموع کائنات حقیقه جامعهٔ کمالیهٔ انسانیه وآنده ایداع اولنان لطیفهٔ ربانیه‌دن استفاضه ایدرلر اما زنهار (مصرع) حلول واتحاد آنجا محالست ۞ قضیه‌سندن غفلت ایله وهم ناهموار ایتمیه‌سن که اول ذات مقدس اجسامه حلولدن منزهدر ولکن مقدمه‌ده بیان اولندیغی اوزره لطیفهٔ ربانی ایله لحم صنوبریٔ انسانی میانده برنسبت واقع اولمشدر که صیقل توحید ایله تصفیه اولندقده مرایای مجلایه جلوه انداز عکوس اولان انوار شموسده حلول تصورنه مجال اولمدیغی کبی مجالیٔ مزبوره‌ده دخی تصور حلول محالدر نته کم دیمشلردر (بیت) وحدتی کشته کثرتش طاری ۞ درهمه ساری ازهمه عاری ۞ اما حالة کیفیت بیخودی مستمر اولدقده خیاله بند اولان صورت دخی منتفی اولور ولکن شخص متوجه کندولکیله صورت شخصیهٔ پیری لوح خیالدن نفی ایتمامك کرکدر که حتی دخول وخروج نفسه واقف اولوب نسبت حضور مع الله‌ده نوع فتور واقع اولمایه حتی اوجات استغراقدن بردرجه‌یه ارتقا ایلیه که بی تکلف انك نکاه داشتی اولوب نسبت مزبوره همیشه قلبنده برقرار اولمغله بالضروره صفت مزبوره‌یی ازاله‌یه قادر اولمیه کاه اوله که آنی کلیت ایله کندولکندن الالرنه کندودن خبری اوله نه مقصود قلبندن وچونکه بوطریق ایله صحو مع المحوه کله نکاه داشتیٔ نسبت مزبوره‌یه موفق اولوب هرکز عوارض نفسانیه اکا یول بولمیوب وحدتنه کثرت مزاحمه ویرمز نته کم دیمشلردر (شعر) کرشود کون ومکان جمله حجاب رهشان ۞ بتوجه همه از پیش نظر بردارند ۞ همه جا با همه کس درهمه حال وهمه کار ۞ باطن وظاهرا کرفهم کنی بایارند ۞ وذکر اولنان مراتب سنیه‌یه ارتقا ومدارج علیه‌یه اعتلا جناح نجاح همت پیره تشبثدن غیریله اولمز ومرید مستسلمك سکهٔ انقیادی وجه مذکور اوزره صحیح العیار اولدقده اول شمع جمع شطاردن مستعار اولان نی آنی کندویه دمساز وهوادار ویار وفادار بولوب کلماتی تریاق اولور اما عیاذا بالله امر پیره عدم امتثال ایله سوء اعتقاد واحکام طریقته عدم انقیاد ایله جادهٔ شریعتدن خارج وداخل دائرهٔ الحاد اولورسه کندویی مرتضای عشقه

ويرميوب بلكه انى مقتضاى نفس وهوايه القايدرسه اقتضاء من بوركندويه زهراولور وياخود زهر وترياقله مولانا خداوندكار اسماء متضاده‌دن اولان صفة قهر ولطفى اراده و بومعناى افاده ايدركه اول طبيب حاذق وعيسى دم مشفق مريد صادقنى برفحواى كريمهٔ (عسى ان تكرهوا شيئا فهو خير لكم وعسى ان تحبوا شيئا فهو شر لكم) كاه قهر وكاه لطف ايله تربيه ايدر ديمك اوله (بيت) كر بشمشير غمت كشته شوم باكى نيست * هركه شد كشتهٔ شمشير غمت مغفورست * وياخود بو دخى ممكندركه نيدن مراد شمس تبريزى اوله شومعنايه كه شمس تبريزى امر غوث ايله كلوب مولانا خداوندكاره رهبر اولدقده نيجه درلو امتحان ايله تربيه ايدوب وجمله بيلدكلرينى اونتديروب وكرامات ومقاماتدن حب ذاتى‌يه مانع اولان حجب نورانيدن كچوروب وبار ناموافقلردن آيروب نفخ جذباتله كندويه دمساز ايتمكله مولانا خداوندكار دخى مست مدهوش ونى كبى خروش ودرياوش جوش ايلدى وشمس تبريزى قدس سره بونك كبى ترياق اكبر وكبريت احمر ومانند قطرات نيسان اصداف قلوبده درازهر ايكن مارجبلت وعقرب صفت اولان منكرينه سم هلاهل وزهر قاتل اولوب قتلنه عزيمت ايتديلر وهمچنان انبيا ومرسلين خصوصا حضرت حبيب رب العالمين عليهم صلوات الله اجمعين بر فحواى (وما ارسلناك الا رحمة للعالمين) جهانيانى دركات كفر وطغيان وظلمات بعد وخذلاندن تخريج ودرجات نور ايمان واوجات ايقانه تعريج ايچون مبعوث اولوب وشان شريفلرنده (قد جاءتكم موعظة من ربكم وشفاء لما فى الصدور) بيوريلوب عامهٔ ناس داخل امت دعوت ايكن كفار بى سعادت اجابت ايتميوب انكار وعداوت ايتدكلرى ايچون برفحواى (ان الفجار لفى سجين) عذاب اليمده خالدين اولديلر وزمرهٔ جليلهٔ مؤمنين دعوت انبيا ومرسلينى اجابت وامر آلهى‌يه اطاعت ايله نائل سعادت اولوب برفحواى (ان الابرار لفى عليين) اشيان قدسه اعتلا ايتديلر وبرفحواى (هدى ورحمة للمؤمنين) بعثت انبيا انلره سرمايهٔ سعادت ورحمت وهدايت اولوب (لهم جنات تجرى من تحتها الانهار خالدين فيها ذلك الفوز العظيم) تبشير وتكريمى ايله مكرم حرمسراى تعظيم اولديلر (مثنوى) اى دريغ آن ديدهٔ كور وكبود * آفتابى اندرو ذره نمود * اى بسا دولت كدا آيدكاه كاه * پيش بى دولت بكردد او زراه * دست اين كورى بدست خلق نيست * ليك اكرام طبيبان ازهديست * اين طبيبان را بجان بنده شويد * تا بمشك وعنبرا كنده سويد * من غلام موج آن درياى نور * كه چنين كوهر

(برارد)

بارد در ظهور * ياغياث المستغيثين اهدنا * لا افتخار بالعلوم والغنا * لا تزغ قلبا هديت بالكرم * واصرف السوء الذى خط القلم * بكذر آن از جان ماسوء القضا * وامبرمارا ازاخوان صفا * تلخ تر ازفرقت تو هيچ نيست * بى پناهت غير پيچا پيچ نيست * غير تو هرچه خوشست وناخوشست * آدمى سوزست وعين آتشست * بندهٔ شهوت ندارت خود خلاص * جز بفضل ايزد وانعام خاص * بس كنم كراين سخن افزون شود * خود جكر چبود كه خارا خوان شود (نثر) آه‌اى درون جكرخون (الا طال شوق الابرار الى لقائى * وانى اليهم لاشد شوقا) مصداقنجه اول مقربان باركاه سبحانى اولان عارفان ربانى دخى طالبان الهى‌يه طالبدن زياده طالبلردر ولكن جان وجهانه بقماز برصديق دمساز ونار اشتياقه حريق بر رفيق سرباز استرلر كه درد فراقى ذيوب دردلشه‌لر ونى كبى لب برلب دمساز اولوب ايكلشه‌لر زيرا ترك سر ايدن عاشقلره (مثنوى) * نى حديث راه پرخون ميكند * نى راه پرخون خبرلرين روايت ايدر (مثنوى) * قصهاى عشق مجنون ميكند * وعشق مجنون قصه‌لرين حكايت ايلر يعنى (مصرع) بمنزلكاه عشق صد جان بيك جو * مضمونجه رهبران طريقت ومرشدان راه محبت تجليات قهر وجلال ايله هربردمده نيجه بيك جان بى سروسامان اولان راه پرخون درد واشتياقى ومشاهدات تجليات لطف وجمال ايله واله وسكران ومجنون وحيران اولان حالات عشاقى بيان ايدرلر ووراه وصلت موت اراديه موقوف اولمغله (بيت) سد ره جانست جان ايثار كن * پس برافكن پرده وديدار كن * ديرلر پس طالبان وصل دلدار اولان عاشقان ديدار يار دخى قصه‌دن خبردار اولدقلرنده (مصرع) عاشقانرا لحظهٔ باجان چه كار * ديوب زمزمه پرداز (اقتلونى يا ثقاتى * ان فى قتلى حياتى) اولوب منصور وار بردار زلف يار اولورلر آه كيم ميدان عشقده نه قانلر دوكلمش وچوكان شوقله نه باشلر يوارلنمشدر وحسابنى معشوقدن غيرى كيم بيلور ووراه عشقده ترك سر ايتميان حقيقت عشقدن نه خبر آلور اى سرنده درد اثرى اولان برادر ميدان عشقده ترك سر ايدن سرورلردن حيدر كرار صفدر دخى بومعنادن خبر ويروب (انا الذى ان امت فلم امت وان قتلت فلم اقتل) بيوزوب موت اختيارينك عاقبتى حيات پايدارى ايدوكن بيلدرمشلر يعنى بومعنايى افاده بيوررلر كه اثناء سلوكده مرتبه‌دن مرتبه‌يه ونشأه‌دن نشأه‌يه نقل اولندم وقبضهٔ جالده اولان سيف قهرمان جلال ايله اگرچه قتل اولندم ولكن

(ولا تحسبن الذين قتلوا فى سبيل الله امواتا بل احياء عند ربهم يرزقون) فحوای
کریمی اوزره موتهٔ من بوره بکا حیات ابدی وراحت سرمدی اولوب بدن
بندندن قورتلدم ایمدی بنم روحم بوراه پرخونده اولمك بر اولسه خود هر کسه
آسان ایدی اما مشکل بودرکه عاشقان الهی هر برنفسده بیك جان ویررلر
وهرجان ورشده بیك جان بولورلر فلهذا مولانا خداوندکاردخی مثنوینك
بر محلنده ﴿ مثنوی ﴾ عاشقانرا هر زمانی مرد نیست * مردن عشاق
خود یك نوع نیست * بیوررلر فاما (مصرع) مرد باید اینچنین اسرارا *
وفقنجه بوراه پرخون وعشق مجنونه سر نهاده اولمغه جان و باشه قالمز وسود
وزیانه بقمز بر مرد مردان ودلیر میدان کرکدرکه (بیت) عاشق آتش درهمه
خرمن زند * ارهٔ فرقش نهند اوتن زند * بیتی انك وصف وشانی اوله آه ای
درد سر ایله آواره بو اولمکدن خوف وخطر ایتمیوب (بیت) پای درنه
همچو مردان ومترس * درکذار از کفر واز ایمان مترس * چند ترسی دست
از طفلی بدار * باز شو چون پیر مردان پیش کار * مضمونجه بو یولده ترك
سر ایدوب بر هنز ایله ترك سر خود هنز دكل جان ایله دادن كذر ایله مقصد
اعلی عشق موالی ایدوکن بیلدکسه اول خورشید ولا قنق مطلعندن
چهره کشا اولورسه مرآت مجلایی مقابل طوتوب جام جمال نما ایله وعتبهٔ
علیاسنده بندهٔ خاك فرسا اولوب مکمن هوای نفسده اختفا ایدن غیلان وهم
وخیاله اقتفا ایله جانکی سجین بعد وخذلانه القا ایتمه وحافظك (بیت) فضول
نفس حکایت بسی کند ساقی * تو کار خود مده ازدست ومی بساغر کن *
حرزنی حایل بند ایدوب بدرقهٔ عشق دلالت ایتدیکی طریق هدایتدن زئل
اولمه یوخسه کندولرین عاقل وهم ایدن غافللرك سوزین اصغا ایدرسك
حیفا که ودریغا که (مصرع) صوك اوجنده بیل اولیسر سن خجل * زیرا
عقال عقل ایله پابسته وهوای نفسله سرکشته اولان کم کشته‌لر انبیا واولیایه
بر مصداق (انه لساحر مجنون) کاه مجنون وکاه ساحر کاه با ئرکاه حائر دیرلر
اما خبرلری یوقدرکه (لایکمل ایمان العبد حتی یقول الناس انه لمجنون) حدیث
شریفی انلرك کمال ایمان وایقانلرینه عوام الناس مجنون وساحر دیدکاری شاهددر
دیو تعریف بیوررر یوخسه حاشا که اول دفاین اسرار وخزاین انوار مجنون
وساحر اوله‌لر ولکن ظلمت ضد نور اولمغله ظلمات اسفل طبیعت ودرکات
جهل وغفلتده پر کدورت اولان ارازل وادانی انلری کندولره مخالف کوروب

(الارواح جنود مجندة فما تعارف منها ائتلف وما تناکر منها اختلف) فحواسنجه
عدم مجانستلری اولمغله اختلاف وانکارو بومقوله کفتار ناهموار ایدرلرنه درلرسه
دیسونلر (مثنوی) زهرها هر چند زهری میکنند * زود تریاقان شان بر میکنند
* وفقنجه منکرلرك زهری دوست عشقنده انلره سکردن احلی کلور زیرا
اولیاء اصفیا وارثان انبیا اولمغله بروفق (ان البلاء موکل علی الانبیاء والاولیاء
ثم الامثل فالامثل) دامن عصمتلری سخت کیردست ارباب جفادن خلاص اولمیوب
سینهٔ سینالرن سنك ملامته سپر ایتمشلردر آه کیم محنت ایله اولان بلاء محبت
موصل حرم سرای وحدت اولمقده جادهٔ محنتدن اقرب اولدیغیچون انبیا واولیا
وعرفا واحبا اول یوله عزیمت ایتمشلردر ونار بلاء محنت ایله ابریزفلر ولایتلرین
تدنس معدن انسانی وتلوث خست حیوانی دن تصفیه وتطهیر ایدوب (البلاء
للولاء کاللهب للذهب) بیورمشلردر فلهذا بلاء محنت ایله راحت اولان اهل محبت
طالبان هدایتی اول راه پرخونه دلالت ایدوب عشق مجنون قصه‌لرن حکایت
ایدرلر اکرچه که نیجه روایتلر ایدرلر فاما (بیت) زاول آن به که مستمع طلبی *
که ندانند هندوان عربی * مضمونجه بیکده بری نسنه فهم ایتمزلر اکابناء که
(مثنوی) * محرم این هوش جز بیهوش نیست * بوهوشك محرمی بیهوشدر
غیری دکلدر زیرا (مثنوی) * مر زبانرا مشتری جز کوش نیست * زبانه
کوشدن غیری مشتری یوقدر یعنی عین دانش وهوش اولان می جوش ونی
خروشلرك راه پرخون وعشق مجنون قصه‌سنده مشاهدات انسیه وواردات
قدسیه‌لرندن صدور ایدن حقایق عینیه ودقایق غیبیه‌لرنه شراب عشقله
مدهوش ونار شوقله بیهوش اولنلردن غیری محرم دکللردر وقوهٔ سامعه متاع
کلمات زبانه مشتری اولدیغی کبی ارباب محبتك دخی جواهر فواخر نکات دقایق
قلبیه وزواهر بواهر عبارات حقایق روحیه‌لرنه مست مدهوشلرك کوش هوشلری
مشتریدر زیرا مستعد ورزش جذبات ربانیه اولان طالبان محبت هوش جزؤیلرینی
نی وش دست هوش پیر طریقته تسلیم ایتمکله بر فحوای (ان الله اشتری من
المؤمنین انفسهم واموالهم بان لهم الجنة) متاع هستیلرن ثمن نیستی یه تبدیل
ایتمشلر وطالبان الهی بو بیع وشراده بولنوب فائده‌مند اولسونلر دیو طریق
فنایه دعوت وبو ابیات ایله ترغیب ودلالت ایتمشلردر (شعر) کر طالب بقایی
اول فنا طلب کن * واندر فنای مطلق عین بقا طلب کن * ای طالب هویت
فانی شو ازانیت * اینجا مبین خدارا آنجا خدا طلب کن * درملك بی نیازی سلطان

کدا شد ای دل * سلطانی وکدایی دارد کدا طلب کن (بیت) نیلین ای نفس غافل حقدن اکه اولمادك * وهمه دوشدك عقله اویدك عشقه همراه اولمادك * آه کم دم فرصتده نفس واحدی عمر دنیادن بهتر اولان بیخبرلر اول هوشه محرم اولمغچون نیجه ریاضتلر چکوب (مثنوی) * در غم ماروزها بیکاه شد * بزم غمزده کونلر بیکاه اولدی (مثنوی) * روزها با سوزها همراه شد * وهوشه محرم اولمامز غمنده ایامز سوز وکدازه همراه اولدی آه ای غم عشق ومحبت (مثنوی) * روزها کر رفت کورو پاك نیست * روزلر اکر کتدی ایسه دی کتسون غم دکلدر (مثنوی) تو بمان ای آنکه چون تو پاك نیست * سن قال ای آن واحد سرمدی راحت وابدی سعادت که سنجلین پاك یوقدر زیرا سن بردم وصلت سنکه سکا عدیل وثانی برساعت دخی بولنماز وبو آنه کلنجه تخیلات بیحاصل ومعلومات بی طائل اوقاتمز ضایع ایتدیسه نه غم الماضی لایذکر دیمشلر نظر حالده در همان سن قال ای تجلیٔ جمال که سکا نظیر ومثال یوقدر شراحدن بعض فحول بو ابیات شریفه تحقیقنده دیمشلر که کاشف الاسرار مولانا خداوندکار بو هوشه محرم بیهوشلر ایدوکن بعد الاشعار ایام وساعاتی معاش غمیله کذار ایدن دنیا سرخوشلرینك احوالنی اخبار ایچون قاعدهٔ اسلوب حکیم لوازمنی رعایت ایدوب ومستمعینی اثناء ارشادده نوازش ایدوب سلسلهٔ دواعیٔ استماع جنبشه کتورمك وشوق اصغا نصح مشفقانه لرینه کوش اولمق داعیه سیله (ومالی لا اعبد الذی فطرنی) کریمه سنده اولان مفهوم کفتار حبیب نجار کبی تعریضا للسان معینٔ ملا خداوندکار دخی درغم تان دیه جك محلده درغم مادیدیلر والا درغم مادیو کندو نفسلرین اراده بیورسلر انلر دخی اهل دنیا کبی هوش معاش قیدنده اولمق فهم اولنوردی دیو رفع سؤال ایتمشلر وبعض افاضل دخی روزها مرشدلردن استعاره در یعنی اولیاء سالفه ورهنمایان سابقه بزم ارشادیمز ایله غمخورده اولمادیلر وجهان صوریدن عالم معنوی یه رحلت ایتدیلرسه نه غم پس بیت اولی بیت ثانی مفسر اولوب مرشدان سالفه غمنی چکمه که زمانك مرشدی اولان شمس تبریزی سکا کافیدر وشمسه مانند فرد یوقدر ویاخود روز کذشته دن مراد شمس الدین ایله صلاح الدین وکلمهٔ آن چلبی حسام الدینه اشارت اولوب ای حسام الدین شمس ایله صلاح کتدیسه سن باقی اول دیمکدر دیمشلر بعض شراح دخی تو بمان ای آن خطابی جناب حقه در دیوب جمله سی آن کلمه سنی لسان فرسده اولان اسم اشارت اولمق اوزره معنی ویرمك اختیار ایدوب

روزها قرینه سیله لفظ ان عربی اولمق اوزره دخی معنی ویرمکه توجیه فکر ایتمامشلر رحمة الله علیهم اجمعین پس بو ناپیدای بیدای وجود وذرهٔ نابود خاك آلودك دخی خاطر فاتر فهم قاصر نه روحانیهٔ مولانادن بو معنی تبادر ایتدیکه برامر مستور که هرکز اندن خروج ممکن اولمیه اومقولیه امر غمة دیرلر کقوله تعالی (ثم لایکن امرکم علیکم غمة) وقعر دریایه دخی غمه دیرلر وغمه اندوه سخته دخی دیرلر که غم محکمه دوشمکدر پس برفحوای (وجعلنا اللیل لباسا وجعلنا النهار معاشا) احاطهٔ سطوات تجلیات جلال هستیٔ موهوم وهوش معاش وهموم وغمومدن بزی بر وجهله بیهوش وبی رسوم ایتدیکه لباس شب محسوساتی ستر وغیب ایتدکی کبی بزدخی نور سیاه جلال ایله افناء وجود عاریتی ایدب وبحر هویت ودریای سرمدی بقاء الوهیته بر وجهله غرق وبرمرتبه محو ومحق اولمشز درکه روز فیروز کبی عرض جمال دلفروز ایدن حس هستی وتمیز وهمی مرتفع اولوب روز ایله شب منصبغ رنك بی رنکی وحدت اولمغله روز نعینك تمیزی هنکامی قالمدی وآوان وحدتمزه کثرت مزاحمه ویرمدی زیرا تتابع آناتدن ترکب ایدن روزلر سوزش آتش عشقه همراه اولوب هنکام استحاله سندن آکاهمز اولمدی وازل ایله ابد آن دائمده جمع بلافرق اولوب (مثنوی) کهازآن سو جملهٔ ملت یکیست * صدهزاران سال ویکساعت یکیست * هست ازل را وابد را اتحاد * عقل را ره نیست زان سوز افتقاد * طبقنجه ابتداء نقطهٔ دائرهٔ وجود حرکت دوریه ایله مجاور انتها اولمغله نهایت عین بدایت وبدایت عین نهایت اولدی پس شعور ولاشعور تحت سرادقات تجلی ذاتده مستور اولدیسه ایام عمرك ساعاتی چکدیکنه نه غم که محرم حرمسرای وحدت اولوب برموجب (الا ان اولیاء الله لاخوف علیهم ولاهم یحزنون) حزن ماضی وخوف مستقبل منتفی اولدی حال آنکه مقصد اقصی ایامك بویله چکمه سیدر ایمدی همان سن قال ای آن دائم انجذاب کلی وتجلیٔ کشف نقاب جمال لایزالی که سکا مثل وثانی یوقدر بقاء ابدی ولقاء سرمدی سنسین دیوب کمال فنا وذهول واشراق آفتاب بقاء بی افوللرینی اخبار ایدرلر ویاخود بو اسراری اشعار ایدرلر که اطوار منازل خلقتده اولان مقتضیات اسماء جزئیهٔ متضادهٔ متفاوتة الدرجات اختلافاتیله مرور ایدن ازمان وایامك آثار واحکامندن خروج ایله (مثنوی) تاروزشب کذر کردم چنان * که از سپر بکذرد نوك سنان * مضمونجه اعلامی مقامات عارفین واقصای اوجات درجات کمل واصلینه عروج ایدوب جمیع ادوار الهیه وکونیهٔ جمالیهٔ اصلیه

وفرعیه وتمام اکوار الهیه وتکوینیه وجلالیهٔ اصلیه وفرعیه‌ده سیران واسماء
کلیهٔ جلالیه وجمالیه وبینهمایی جمله بارز ونمایان اولدیغن بیان ایدرلر ﴿ نظم ﴾
اکر مردی برون آو نظر کن * که هرچه آید به پشت زان کذر کن * میاسا
روزوشب اندر مراحل * مشو موقوف وهمراه رواحل * خلیل آسا برو حق را
طلب کن * شبی را روزی وروزی را بشب کن * ستاره باهه وخورشید اکبر *
بود حس وخیال وعقل انور * بکردان زین همه ای راهرووی * همیشه لا احب
الافلین کوی * وبالجمله ذکر اولنان اوجات عالیاته ارتقا ایدن اصفیا ماهیان
دریای علم ربانی وطوطیان اشیان قدس صمدانی اولوب زمزمه پرداز رب زدنی
اولمغله مولانا جلال الدین رومی بیوررلر که (مثنوی) ﴿ هرکه جزماهی زآبش
سیرشد ﴾ هرکیمکه ماهی دکلدر سیراب اولدی وآب جزئیدن قاندی (مثنوی)
﴿ هرکه بی روزیست روزش دیرشد ﴾ وهرکیمکه بی نصیبدر انك روزی دیر
اولدی یعنی تقلبات اسماء جزئیه ایله امد بعیده دوشدی ایمدی ذکر اولنان معانیٔ
مجرده نك روزه دارلری ظهورات اسماء کلیهٔ کالیه مظهریتیله بدیدار اولنلردر
ومظاهر اسماء جزئیه اولنلر رشتهٔ فرداریه دورهٔ واحده ایله پابسته وآتش عشقه
عدم مقارنت ایله ناپخته لردر فلهذا هرنه قدر جواهر اسرار نثار اولنسه قدم
قابلیتلری شکسته وفهم ودرایتلری کسسته واجنحهٔ همتلری نارسته اولمغله
معارج اقصایه ارتقا ومدارج اسنایه اعتلایه قادر اولمیوب جزئیات ایله اکتفا
ایدرلر انکچون (مثنوی) ﴿ درنیابد حال پخته هیچ خام ﴾ خاملر پخته حالنی
درك ایتمز ومادامکه ناپخته در پخته مرتبه‌سن بولمز (مثنوی) ﴿ پس سخن
کوتاه بایدو السلام ﴾ پس سخن کوتاه کرکدر والسلام یعنی انسب اولان
بودرکه مقامات سامیات وحدتده مستهلك فی الذات اولنلری مقید سیر اسما
وصفات اولنلره افهامه اقدام وتطویل کلام ایتمیوب بلکه مقتضای مقام اولدرکه
طالبلری تربیه هنکامنده (کلم الناس علی قدر عقولهم) فرماننه انقیاد تمام ایله کندو
مرتبه‌کدن طالبلر مرتبه‌سنه تنزل ایدوب هرکسه کند واستعدادلرنجه
تکلم ایله که حتی تدریج ایله هر بری بر حیثیت حصوله کتورب ﴿ بیت ﴾
بعادت حالها باخوی کردد * بمدت میوها خوشبوی کردد * وفقیجه پوتهٔ
مجاهداتده آتش ریاضات ایله اریوب خاملکری کیده وجذبهٔ عشقله پخته
مرتبه‌سنه واره یوخسه فیل لقمه‌سی مورچه‌یه ودریا کوزه‌یه صغماز ای مستمع
پاك نهاد اکرچه تفاوت درجات استعداد قابل تعداد دکلدر ولکن بوابیات

شریفه‌ده شاربان بادهٔ انوار تحقیق وذایقان شراب اسرار طریق اقسام ثلثه‌یی
مشتمل اولدیغنه تلمیح واردر یعنی دردنوشان محبتك بعضلری ﴿ بیت ﴾ چندان
خوردم زجام عشقش که اکر * یکجرعه ازین بیش خورم نیست شوم * مضمونی
اوزره برجرعه‌دن مدهوش اولوب داخل بساط قرب اولمادن ایاق چکوب حجب
نورانیده پسمانده اولان قاعدان مقاماتدرکه قانعان جرعهٔ تجلیات صفاتدر وبعضلری
شول غوآصان بحار شوق وسوختکان آتش عشقدرکه کشف سبحات وجه
حق مجموع حجباتی تمزیق وخرق ایتمکله هر بردمده هزار دریاری بریودم ایدرلر
وغرابت بونده که هنوز تشنه لب اولوب (هل من مزید) زمزمه‌سیله جوش
وخروشلر ایدرلر بوحاله مناسب روایت اولنور که یحیی بن معاذ رازی سیر کثرات
اسما وصفاتده سکران اولمغله ابو یزید بسطامی‌یه مکتوب یازوب (سکرت من کثرة
ماشربت من کأس محبة) قولیله کیفیت حالنی حکایت ایلدکده بایزید دخی
(بیت) شربت الحب کأسا بعد کأس * فما نفد الشراب وما رویت * بیتی ایله
جواب یازوب کاسه چشان بشقه ومانند جرعهٔ حقیره دریاری نوش ایدن
دم کشان بشقه اولدیغنه اشارت ایلدی فلهذا مولانای مادخی (مصرع)
هرکه جزماهی زآبش سیرشد * بیوردی وقسم ثالث نشوهٔ محبتدن بی بهره شول
بنك خوردهٔ دل تیره‌لردرکه هر برسر مووذره انلرك چشم احول وخیره‌لرنده بر کوه
تیره کور ینوب کعبهٔ مقصودی فقد ایله اوج ذرجاتدن حضیض درکاته مردود
واحقاب وآمادنکباته مطرود اولدقلری چون (مصرع) هرکه بی روزیست
روزش دیرشد * دیدکده نصکره (اذ لایعرف الفارغ ما فیه غیره حتی ینتهی الیه سره)
مضمونی اشعار ایدوب ﴿ مثنوی ﴾ درنیابد حال پخته هیچ خام * پس سخن
کوتاه باید والسلام * بیتی ایله نقش کلمات قدسیه‌لرین رقم زدهٔ خامهٔ مسکیة الختام
بیوردی زیرا کرفتار ماسوی الله اولان افسرده دللرك زمان خلاصلری آوان
وصول شهوددن غیر یله اولمز وقلب سالك سطوت نفی مادون حقله اغیاره اولان
غبار التفاتدن خلاص اولدقده اثبات حقدن غیریسی قالمز وار باب شهود (انما الاعمال
بخواتیمها) مفهومنه نظر ایدوب قبل التمکین اصحاب ذوقی ذکر اولنان اوج اعلایه
زمرهٔ بالغیندن عد ایتمیوب مدار کار خاتمه دیردیرلر وبالجمله مقدمهٔ فنا ومبشر بقا
مشرق انوار احدیتدن بدیدار اولان آفتاب جذباتك تابش عکوسیله وجود غیره
بی مزاحمهٔ شعور شهود ذاتیده استهلاک کدر وبو مقامده بر ترقیٔ استغراق دخی
واردرکه شعور مترقی ذوق تجلیات اسما وصفاتدن دخی بی شعور اولور کمل عارفین

يورمشلر كه اكرچه اوصاف حقله اتصاف نيجه سالكه ميسر اولور لكن هنوز زمرهٔ واصليندن اولمز زيرا وصولدن مقصود وجود كثراته بى مزاحمهٔ شعور حصول شهودذاتيدر و بى كثرت اوصاف تجليات صفاتله مرتبهٔ اتصاف من وجه متعذردر نه خوب ديمشلردر لله درقائله (بيت) صدسى هزارجان مقيمان سفر كنند ❋ جانى هنوز تكيه زد برمقام عشق ❋ پس ارباب سماع جناب مولانادن بوكلمات حقايق نكاتى استماع ايتدكلرنده روى استدعايى فرسودهٔ خاك تمنا ايدوب ايتديلر اى جمع شمع اوليا وشمع جمع اصفيا عجبا بودر دفرقتك چارهٔ وصلتى نه در كه بزدخى اكا كوره چاره جو اولالم مولانا خداوندكار دخى بيورديلر كه (مثنوى) ❋ بند بكسل باش آزاد اى پسر ❋ بندى قطع ايله وازاد اول اى پسر زيرا مادامكه قيود جسمانيدن ازاد اولمدقجه مقام انس حق وشهود قدس وجود مطلق ايله دلشاد اوليه مزسز بزده خود بر بند محسوس يوق ديرسكز حب دنيادن زياده برقيد اقوى اولورمى نيجه برحب ماسوا نيجه براى طفل بيخبر (مثنوى) ❋ چندباشى بندسيم و بندزر ❋ نيجه بر بند سيم واسيرزر اولورسز ومزخرفات دنيايه كوكل باغلارسز وكريمهٔ (زين للناس حب الشهوات من النساء والبنين والقناطير المقنطرة من الذهب والفضة والخيل المسومة والانعام والحرث ذلك متاع الحيواة الدنيا) فحواى شريفنه نيچون نظر ايتمزسز قيود دنيويه خود بونلردن عبارت اولوب هواجس شيطانيه وخواطر نفسانيه نك هر برى برمصداق كريمهٔ (افلا يتدبرون القرآن ام على قلوب اقفالها) اسيرحب دنيا اولنلرك قلوبنه برقيد محكم وقفل مستحكم در پس سالكان طريقت وطالبان حقيقت اولان صادقلره لاجرم قيد تعلقاتى ازاله و بند تخيلاتى اقاله قيلمق لازمدر جمله دن فرد ومجرد اولوب (والله عنده حسن المآب) مدانا تيله بهره مند اوله زيرا كوكل هر نه قيد اولسه معنى ده عبادتى دخى اكا اولوب (افرأيت من اتخذ الهه هواه) كريمه سى انك حالنه كواه اولور (وتعس عبد الدينار تعس عبد الدرهم تعس عبد بطنه تعس عبد فرجه تعس عبد قيصه) حديث شريفى اول كمراهك هلاك وتباه اولديغى خبر ويرر ايمدى بنم روحم ايدى فلاح استرسك ذكر اولنان قيوددن عارى واغيار قوللوغندن برى اولكه حتى حق بنده لكنه لايق اولنلرك سندخى برى اوله سن اى دل آكاه اكرچه حجب جمال وحدت وموجب بعد وفرقت اولان قيود بى نهايتدر ولكن مولانا خداوندكار ذكر جزؤ ارادهٔ كل وادنادن اعلايه عروجه اشارت ايچون اولا سيم وزر بندنى ازاله ايديكز ديدى وسيم وزرك

اصلى حجر وخاك دخى اصل سنك ومدر اولمغله كرفتار بند سيم وزر اولنلرى بروفق (التراب ربيع الصبيان) خاك ومدرايله ملعبه ايدن كودكان بى اذعاندن عد ايدوب اى پسر ديو بيورديلر ايمدى نحاس هستئ بى اساسى نارشوقله بوتهٔ رياضاتده كداخته ونقود كونينى قمارخانهٔ عشقده در باخته وعبديت اغياردن ازاده اولميانلرك كوش تنك هوش كوزه وشلرى دريامثال اولان كلمات اهل كمالى فهم واصغايه قادر اولمزلر وشنوا اولدقلرى تقديرجه دخى ظروف استعدادلرى وسعنجه فهم ايدرلر مثلا (مثنوى) ❋ ور بريزى بحررا در كوزهٔ ❋ اكر بر بحرى بركوزه يه دوكسك (مثنوى) ❋ چند كنجد قسمت يك روزهٔ ❋ نه مقدار صغار امر مبرهندر كه قسمت يكروزه صغار پس مادامكه بوكوزهٔ حقيرهٔ هستئ شومى سنك نيستى ايله شكسته وقطرهٔ صغيرهٔ تعين موهومى درياى وحدته انداخته قلميه سن قسمت يكروزه وسه روزه مضايقه سندن خلاص اولميه سن وقطرهٔ روحى عين دريا بولميه سن (بيت) ❋ كسى كاندر نمكسار افتدو كم كردد اندروى ❋ من اين دراى پرشورازنمك كمترنمى دانم ❋ و بووجهله توجيه اولنان معنى بو بيت شريف (ع) درنيابد حال پخته هيچ خام ❋ مصراعنك سلكنه انتظام طريقه اوزره درفاما (ع) چندباشى بندسيم وبندزر ❋ مصراعنه ناظر اولورسه معنى بويله اولور كه اى سيم وزر بندنه قيد اولان دردمند طوتهلم كه دنيامالنى جمع ايدوب كمال حرصكدن بحرارزاقى سبوى طمعكه دوكمش سن نيه مفيد كه برفحواى (نحن قسمنا بينهم معيشتهم فى الحيواة الدنيا) قسمت يكروزه دن غيرى صغماز وروزمره دن غيرى نصيبك اولمز سنك امثالك نيجه اطفال خود جمع سيم وزره اشتغال ايدوب بركون كاسهٔ اجلى طولوب ارتحال ايتدكده جمله سندن ال سلكوب غيرى اله انتقال ايتدى نيجه لرديدى بنم بومكان اكه بنم ديدوكى قالدى همان آه اى نفس ارزل نيجه يه دك بوطول امل وتحصيل رزق ايچون اولان مكروحيل سكا خود (ع) رزق تو برتوز توعاشقترست ❋ ديمديلرمى (ولوان ابن آدم يهرب كما يهرب من الموت لادركه رزقه) حديث شريفنى روايت ايتمديلرمى اما چه فائده كه (لوكان لابن آدم واديان من ذهب وفضة لابتغى اليهما ثالثا ولايملاء جوف ابن آدم الا التراب) وفقنجه (مثنوى) ❋ كوزهٔ چشم حريصان پرنشد ❋ كوزهٔ چشم حريصان آب اموال ايله طولمدى وآب شورهٔ حرصدن ديدهٔ نفس تهى اولمدقجه آب زلال جماندن پر اولمدى مثلا (مثنوى) ❋ تاصدف قانع نشد پردرنشد ❋ مادامكه صدف قانع اولمدى پردر اولمدى يعنى قطرهٔ نيسانه قناعت ايدوب

آب شوره‌ٔ دریادن لب بسته اولمدقجه در ون صدف پردر اولمدی کذلك
صدف دل دخی قناعت پیشه اولمدقجه در زکرغایه‌ٔ معرفت ایله طولمز
وذل طبیعتدن قورتلمز (نظم) قناعت اندرون صافی نماید * همه زنك طبیعت
برزداید * قناعت جوهری بس بی بها بین * قناعت کوهری عین لقابین *
قناعت سلطنت دارد بتحقیق * زهر کس ناید از پندار توفیق * قناعت مردرا
درحق رساند * ولی کرراز فقر کل بداند * قناعت کردم ودیدار دیدم * نمودم
جان ودلرا یار دیدم * الحاصل آسمان ذات وسحب تجلیات اسما وصفاتدن
تقاطر ایدن آب حیات نیسان معرفت تعلقات کونیه‌دن خالی اولان اصداف
قلوب محبت الفتدن غیرینی پرلآلی ایتمز آه ای کوش صدف پرلآلی‌ٔ قناعت
روایت ایدرلر که مقتدای ارباب طریقت حسن بصری رضی الله عنه اثناء
وعظ ونصیحتده بیورمشلر که ای خلان طریقت نه اومارسز شو قادنکه
منزل آخری قبر اوله نیچون سؤال ایتمزسز اول بقادن که اول منزلی قبر
اوله چونکه اول وآخر ظاهر اولدی لایق اولان بودر که اول وآخره لازم
اوله‌جق عمله سعی جمیل قیله‌سز زیرا بنی آدمك جانی دنیادن اوج حسرت
ایله مفارقت ایدر بری بودر که جمع ایتدیکنه طویمز بری دخی بودر که امید
ایتدیکن بولمز بری دخی بودر که وضع قدم ایتدیکی راه بی‌نهایتده زادو زواده‌دن
برشیٔ بولمز ذوالنون مصری قدس سره دخی بیوررلر که علامت اخلاص اوج
شیئدر بریسی جمله اشیادن قطع تعلق ایله مشاهد حق اولمقدر ثانیا جمیع
کاردن کسسته وجناب کردکاره پیوسته اولمقدر ثالثا جمیع احوالده حقدن
استمداد ایتمکدر وابراهیم ادهم قدس الله روحه بیوررلر که چهرهٔ قلب سالکدن
اوج حجاب مرتفع اولمایجه فتح باب حسن المئاب اولمز بریسی اولدر که
دوجهان دولتن ویرسه‌لر شاد اولمیه زیرا موجودات ایله شاد اولان حریصدر
حریص ایسه محرومدر وبریسی اولدر که دنیا وعقبایی الندن السه‌لر غم
چکمیوب محبت اللهله اولان نشاطی اندوهه مبدل اولمیه زیرا مسخوط اولان
خبیثدر بریسی دخی اولدر که هیچ وجهله مدحت ونواخته الدانمیه زیرا مدح
ناسه فریفته اولان دون همتدر قاصر الهمة ایسه محجوبدر وعلو همت اثر
ایمان ومحبتدر (کما ورد علو الهمة من الایمان) آه ای طالب محبت چونکه
سالکان طریقت مولانا خداوندکارك بو نصیحتلرین آویزهٔ بنا کوش فکرت
ایتدیلر پس هر بری درر جلائل همتلرین مهمات سفر اصلی ولازمات مسکن

حقیقیلرینه مصروف ایدوب وادیٔ غفلتدن نهضت ومنزلکاه فرقتدن رحلت
ایتدیلر ولکن قوافل اخیار جمالات صوم وصلات وصافنات اذکار وتسبیحات
وعادیات حج وزکاته سوار اولوب بوادیٔ مجاهداته دوشدیلر وکعبهٔ مشاهداته
متوجه اولدیلر فرقهٔ ابرار ایسه راه بریه دراز باخصوص تشنه مرده‌لکدن
خلاص اولمش غایت آزدر دیو تصفیهٔ باطن وتزکیهٔ نفس سفینه‌لرینه سوار
اولوب دریای تجلیات اسما وصفاته صالندیلر واخلاق حسنه‌دن زاد وزواده
دوزب کعبهٔ مقصود قنی دیوب ماتند سیل روان اولدیلر فی الحقیقه راه بریه‌دن
کیدنلر نیجه صوسزلقلر چکوب وکاه قطاع طریق یوللرین الوب نقود خلوصلرینی
غارت وزاد وزوادهٔ طاعتلرینی او باش ریا وسمعه خسارت ایتمکدن خالی اولمدی
اما کشتی سواران دخی عجب کردابلره اوغرمشلر اصحاب سفینه‌دن برکار دیده
حکایت ایدر که چرنکدفلك وجودی دریای مقصوده صالدق باد همت ایله
یلکن طوریده کیدر ایکن ناکهان ریاح همتمز عفونت هوادن آهسته اسمکد
یوز طوتوب عاقبت کسسته اولمغله عمان حیرتده بی حرکت قالوب نیجه کونلر
موافق ایامه مترقب ایکن ناکهان برشب ظلام غفلتده آسمان صفا سحب تخیلاتله
پرکدورت اولوب ریح شدید طبیعت کشتیٔ وجودی اوکنه قاتدی ونیجه
ایامده طی ایتدیکمز منزلدن رجوع قهقری ایله بر ساعتده کیرو دوندروب
کندومزی اولکی منزلمزده بولدق وبالجمله کاه کتدك وکاه دوندك قیود
صفاتیه‌دن خلاصه مجال اولمیوب اوقات وساعتمزی بر صفتك تبدیلنه صرف
ایلدك وعمرمز قانیه‌سی دخی دوکندی وبعضیلری دخی بیك درلو محنتله ایام
رئیسی اولوب بالاخر ساحل مقصوده واردی اشتدك بز ایسه بی درمان قالوب
باری کیده هلاك اولمیالم دیو بلدوکمز بر بریه چقدق واستر آسیاب کبی
سرکشته اولوب کمال تحیرمزدن زبان عجزمز (بیت) قد تحیرت فیك خذ
بیدی * یا دلیلا لمن تحیر فیکا * مفهومنی زمزمه پرداز اولوب عنایت الهیه‌دن
بدرقهٔ هدایت اولمق ایچون بر مرشد راه حقیقت وصاحب کرم وعالی همت
رجاسنده ایکن بحمد الله تعالی یا مولانا سزك کبی بر خضر وقته مصادفه
ایتدك پس حالا بو دردك چاره‌سی ندر بزه مرحمت دیشلدکده (ع) چاره‌سی
بیچاره‌لکدر ینه بو دردك همان * دیوب بیوردیلر که نه عجب وادیلره دوشمش
سز اما شفای درون حاصل اوله‌جق بر ایش ایتمیوب جانب اخیار وسمت
ابراره کتمش سز اصلا طریق شطاردن کتمکی ملاحظه قلمامش سز طریق

شطاره خود سرك كندو ككز بوللردن وارلمز آه اول راه شريف عجب لطيفدر اول راه مباركك دليللرى جذبۀ رحمانى وروندكانى رفرف سوار عشق سبحانى ومنازل ومراحلى امن وآمان جاودانيدر واتفاق مجموع كمل اوليا بونك اوزرينه‌دركه موصل حق اولان طرقده بو يولدن اقرب واوفق برطريق دخى يوقدر بندخى مقدما سرك كندو ككز يوللرى نيجه كره كشت ايتدم ونيجه عقباته اوغرايوب كشتئ وجودى شكست ايتدم وانواع رياضات ايله محنت كش اولوب جان وتن ارتدم بركون عنايت الهى فريادرس اولوب ناكهان جمال شمس تبريزى نمايان اولدقده مطلع همتندن آسمان حقيقتك آفتاب هدايتى اشراق ايدوب اشعۀ لمعات جذبات هستى سوز تابش عشق دلفروز ايله پرتو انداز تجلئ ذات اولدقده خس وخاشاك تعلقاتى دفعة واحدة حرق وحجب تعيناتى تمزيق وخرق ايدوب ملكوت وجبروتى برآدم ايتدم وشعور هستيدن آزاد اولوب بى من وما اوج سرمدى بقايه اعتلا ايلدم پس سز دخى طالب ديدار مولا لى ايسه‌كز بكا اقتدا ايديكز زيرا (مثنوى) ❋ هركه‌را جامه زعشق چاك شد ❋ هركيمك كه جامۀ هستى‌سى عشق الهيدن چاك اولدى (مثنوى) ❋ او ز حرص وعيب كلى پاك شد ❋ حرص وآز وعيب كليدن اول پاك اولدى و بونلردن ماعداسى احكام طبيعيه ايله ناپاك وحجب جسمانيه ايله محبوس كرۀ خاك اولدى ايمدى منت خدايه (مثنوى) ❋ شاد باش اى عشق خوش سوداى ما ❋ شاد اول اى بزم عشق خوش سودامز (مثنوى) ❋ اى طبيب جمله علتهاى ما ❋ اى بزم جمله علتلرمزه طبيب اولان عشق زيبامز (مثنوى) ❋ اى دواى نخوت وناموس ما ❋ اى بزم نخوت وناموس وكبر نفوسمزك دواسى اولان عشقمز (مثنوى) ❋ اى تو افلاطون وجالينوس ما ❋ اى بزم خسته كوكلمز افلاطون وجالينوسى اولان عشقمز كه شانكى هرنقدر مدح وثنا ايلسك قاصرزز يرامزكئ قلوب انسانى ومطهر عيوب نفسانى عشق ربانيدر انكچون عشاق الهى كثرت اكل وشربدن برى وامراض وعللدن عاريلردروما أكول ومشروبلرى دخى تابش عشقله نورانى اولوب جمله علل جسمانى وروحانى‌نك طبيب مسيحانفسى عشق الهيدر فلهذا جناب مولانا (ع ❋ ان خورد كردد همه نور خدا ❋ ديمشلردر زيرا عاشقده اقتضاى عشقدن غيريسى منتفى وجسملرى دخى لطيف ونورانيدر واكر جسم لطيف چشم جسمانيدن مستوردر بونلر خود محسوسدر ديرسكز اكرچه انلرده دخى نوع جسمانيت واكل وشربه

حاجت واردر ولكن انلر مجرد حسله ادراك اولنسان جسم عنصرى اولميوب (اولياء الله عرايس الله ولايرى العرايس الاالمحرمون) مفهومى عشاق الهينك صورت معنويه‌لرنه اشارتدر حديث قدسئ (اوليائى تحت قبابى لايعرفهم غيرى) خود بومعنايه شاهد در آه اى ديدۀ آكاه اغطيۀ مزبوره خود كرپاس وغيرى اولميوب بلكه قباب مذكوره صفات بشريه دركه جناب كبريا اولياء اصفياسنى ورآء سرادقات بشريه ده مستور قلوب چشم ظاهر انلرى ادرا كه قادر اولمز ولايعرفهم غيرى بوسره اشارتدركه مادامكه ديدۀ بصيرت انلرده وديعت اولان نور حقيقت محمديه دن تجليه اولنوب نوروحدت ظهور ايتمدكجه حقيقتلرى فهم اولنمز واول نوردن غيريسى انلرى كورمز وعشاق الهينك علتى عوارض نورانيه دن بعض عارضه ايله اشعۀ بارقۀ عشقك كمال انجلاسنه نوع خلل ترتب ايتمه سيدر وصحت مزاجلرى لمعات تجليات ذاتيه على الدام مرآت مجلالرنده پرتوانداز انوار احديت اولمسيدر ايمدى حق بودركه عشقدن اعلا برطبيب دخى اولمز ومولانا خداوندكار مصراع اخيرده نخوت ايله ناموسى افراد بالذكر بيوردقلرى اكا اشارتدركه اخلاق ذميمه‌نك جمله‌سى بوايكى صفتدن تولد ايدوب حتى شيطانك سبب طردى بوايكى صفت اولمشدر زيرا جناب حقدن جملۀ ملائكه‌يه (اسجدوا لآدم) كريمه‌سيله امر وارد اولدقده برموجب كريمۀ (فسجدوا) باجمعهم كمال خضوع وخشوعله زمين اطاعته وضع جبين مسكنت ايتديلر وآدمك صورت جمعيۀ كماليه‌سن كوروب سرير خلافته على وجه الاكمليه لياقت وكرامت وفضيلتن بلديلر ابليس ايسه صورت آدمه نظر ايتدكده نشأۀ عنصريه سنده آب وكلى غالب وتركيب جمعيتنى كثافته مقرون كورمكله بروفق (الا ابليس ابى واستكبر) استكبار ايله سجده دن ابا واعتراضه زبان كشا اولوب اكر علت اجتبا جمعيت ايسه بنده دخى جمعيت وار خصوصا بنى ناردن وآدمى طيندن خلق ايلدك پس اعلانك ادنايه خضوعى قضيۀ حكمتدن دوردر ديوب بوقياس باطل ايله آدمك نشأۀ كماليه وكمال قابلياتنه وحقيقت مزاج ورو حى مراتب اعتدالك حاق وسطنده اولديغندن جاهل اولمغله (وان عليك لعنتى الى يوم الدين) داغ خذلانيله قرب قدسدن مطرود اولوب اوازۀ ردى ولوله انداز جهانيان اولدى (نعوذ بالله من الجهل المبعد والحسبان المفرق) آه اى نفس كمراه غافل اولما كه نيجه‌لر ماننده ابليس نخوت وناموسه انيس اولمغله عتبۀ اوليادن دور وورزش عشق خدادن ابدى مهجور

اولمشدر وزمرهٔ حکمادن افلاطونله جالینوس ارادنده نکته بودرکه بریسی
خاتمهٔ حکماء اشراقیه بری دخی زبدهٔ حکماء مشائیه در یعنی حکماء اشراقیه
افلاطونه کلنجه بی قیل وقال تصفیهٔ درونه اشتغال ایله مشاعل حکمتی اشعال
ایدنلردر وافلاطون سقراطك مرباسی وداراب شاهك معاصریدر ولسان
یونانده افلاطون عام المنفعه وکثیر العلم معناسنه در وجالینوس بلیناس حکیمك
تلمیذ خاصی اولوب مولد عیسی دن ایکیوز ییل صکره وجوده کلمشدر ومشهوره
اولان حکماء ثمانیه نك خاتمی درکه سابقلره لاحق ولاحقلری سابقلردر ﴿ نظم ﴾
الا ای طالب وجویای اسرار * معانی قلزمی دریای انوار * هدایت بیله سن
قال ایله اولمز * مجرد خرقه وشال ایله اولمز * ظهور جام جذبه فیض حقدر * کرامات
وکشف برهانی چوقدر * معارف کالری چیچکلری قال * ولایت فیض معنادر
دخی حال * بو انلر حالی قاله قالمدیلر * بو قیل وقاله هم الدانمدیلر * بو راده قالسون
اشبو در شهوار * قیلالم بحر عشقه ینه رفتار * زیرا مبدأ هر کمال ومنشأ عز وجلال
وجاذب عروج اعلای معارج وموجب صعود اقصای مدارج عشق اولمغله
(مثنوی) ﴿ جسم خاك از عشق بر افلاك شد ﴾ جسم خاکی عشقدن افلاکی
اولدی یعنی معتکف خلوتخانهٔ تجرید ومجاور زاویهٔ تفرید اعنی عیسی بن مریم
صلوات الله علیه وعلی نبینا رخت هستیٔ آتش عشقه احراق وچهرهٔ قربتی
(بل رفعه الله الیه) نوریله اشراق ایتمکله مربع نشین چار بالش فلك رابع
اولدی وجنبش عشقده اولان سطوات تجلیاتی کورکم (مثنوی) ﴿ کوه در
رقص آمد وچالاك شد ﴾ کوه طور رقصه کلدی وچست وچالاك اولدی
یعنی نار تجلیدن خروشه کلوب التی قطعه اولدی واوچی مکهٔ مکرمه یه اوچ
قطعه سی دخی مدینهٔ منوره یه واروب مقام طوتدی (مثنوی) ﴿ عشق جان
طور آمدی عاشقا ﴾ عشق کلدی طورك جانی اولدی عاشقا انکچون (مثنوی)
﴿ طور مست وخر موسی صاعقا ﴾ طور سینا عشق الهیدن مست وشیدا
اولدی وموسی علیه السلام سطوت عشقدن شهقه اوروب بیهوش اولدیغی حالده
زمینه دوشدی آه ای دل پرشوق نهایت عشق وصلت معشوقله عین ذوق
اولمغله مولانا خداوندکار بو ابیات شریفه ایله مدعو دار الضیافهٔ ملکوت اعلی
وشهسوار لامکان یعنی سلطان الانبیا علیه افضل التحیاتك لیلهٔ اسراده مهمان
سرای قرب او ادنی یه اعتلا ایتدیکنه ومجلس آرای بزم کبریا شرف یافتهٔ کلام
رب اعلی حضرت موسی علیه من صلوات الله الازکی مشاهدهٔ تجلیٔ ذات

یکاده افناء وجود ایله سرمدی بقا اولدیغنه اشارت ایتمشدر ﴿ نظم ﴾ سر دای
دل که معراجش بخوانی * بالفاظ زبان در هاچکانی * ز عشق این جملکی شرح
وبیانست * ولیکن عشق بی شرح وبیانست * دو عالم جمله در کفتار
عشقند * همه در پردهٔ پندار عشقند * وجود مصطفی از نور پاکست
* ز لطف حق نبی الله نه خاکست * محمد صاحب القول امینی * جهانرا رحمة
للعالمینی * تو دیدستی شب معراج حق تو * ازان بردی بجان اینجا سبق تو *
زهی خلوتکه مویی در نکنجد * فلك در نزد اوذره نسنجد * ترا زیبد که ختم
انبیایی * که در هر دو جهان تو پیشوایی * تو بی موسی که اندر کوه طوری *
حقیقت پای تاسر غرق نوری * تو بی عیسی واندر پایداری * بهر صورت که
آیی جایداری * تو خورشیدی وجمله ذرهٔ تست * فلك اینجایکه کم کردهٔ
تست * تمامت سالکانت را غلام اند * تمامت پختکان نزد تو خامند * بخواه
از حق تعالی امت خویش * بنه شان مرهمی اندر دل ریش * مرا نیزا مشبی
میدار برباد * که جان من فدای روی تو باد * بهر دم صد هزاران جان قربان *
بعید وصل توای نور یزدان * خلاصهٔ کلام ارباب عشقه نهان اولمیه که
قدرا اکمل ومقاما ارفع ودرجة اعلی یکه سوار قرب او ادنی اعنی سلطان الانبیا
علیه من صلوات الله الازکی مقام عبودیتده قیود بشریه دن کلیت ایله ازاد
وکشف سبحات وجه احدی الذات ایله بند اثنینیتدن مجرد اولمغله شان شریفنه
عنوان نامهٔ معارج وطغرای منشور مدارج اولان کریمهٔ (سبحان الذی اسری) وارد
اولوب حق سبحانه وتعالی اول شب خارقهٔ اسراده کندو ایله حبیبی بیننده جاری
اولان برامر عظیمه اشارت بیوردی یعنی اول همای لامکان آشیان براق براق
برق عنان وهم رکابی اولان پیك رحمان ایله حجرهٔ امهانیدن مسجد اقصایه
روان وتنکنای زمیندن فضای وسیع علیینه طیران وطی میدان زمرد کون
هفت آسمان ایتدکلرنده ارواح مقدسهٔ انبیا ورسل (بیت) تمامت انبیا استاده در راه *
که تا بینند همه دیدار آن شاه * وفقنجه سیرانه چیقوب نظاره کنان ایکن
نا کهان اول شهباز همایون بال هوا کیر اوج لامکان نور آفتاب کبی
لمعان وبرق لامعدن اسرع کذران ایتدیکنه حیران وانکشت تحسینلرین
دندان آفرین کزان اولوب مقاملو مقاملرینه خرامان اولدیلر وروحانیان
علیین ملکوت اعلایی روایح انسیه ایله تعطیر ایدوب عقول ونفوس مجرده
دخی روشنان جبروتده چراغان وملائکهٔ رضوان تزیین جنان ایدوب

دست نیازلرنده جواهر اسرار ایله پرنوردن طبقلر طوتوب وسر حقهٔ زبان استعدادلرن آچوب ایچنده مندرج اولان درر زواهر مدح وثنایی قدم پاکنه نثار ایتدیلر ولکن تیزرو مرحلهٔ (سبحان الذی اسری) بر مفحوای (مازاغ البصر وماطغی) بربنه التفات ایتمیوب طرفة العین‌ده کچدی و سدرة المنتهی آشیانه اوچدی انده دخی قرار ایتمیوب رفرف عشقه سوار واجنحهٔ جاذبهٔ (ادن منی) ایله هوا کیر اوج دیدار اولدقده جبریل امین رکاب رسول رب العالمینه وضع جبین ایدوب سدره‌دن اوته وضع قدمه درمانی اولمامغله (لو دنوت انملة لاحترقت) نیازیله مرتبهٔ استعدادك بیان ایدوب الوداع ای یکه سوار میدان لاهوت دیوب مقام سدره‌ده قالدی چونکه محرم خلوتخانهٔ وحدت قرب بلا معیته اغیار دکل غرق شهود انوار اولنلرك دخی کنجایشی محال ایدوکن بیلدی مقام روحدن دخی کچوب فناء وحدت ذاتیه‌یه پر آچوب قرب قاب قوسین‌ده آشیان اوادنایه اعتلا ایتدی ودرحال دست هبوب نفحات احدی الذات رفع استار تعینات ایتمکله کمال اخلاص ایله نفی صفات ایدوب شهود وحدت مطلقه ایله وجوددن منفصل اولدی و هویت حقله فانی ور بوبیت جناب مطلق ایله باقی قالدی بعده خلعت صفة رحمت ایله اعزاز واکرام اولنوب برموجب (وما ارسلناك الا رحمة للعالمین) صورت رحمتله خلقه ارسال اولندی واسراده محمد عودده رحمت اولمغله تشنکان امته رفع اثنینیت واثبات وحدت طریقنی دلالت وکمال وصلته هدایت ولطف وعنایت بی غایت ذات سرمدی صفاتی تبلیغ و بشارت (ومن رآنی فقد رأی الحق) عبارتی ایله برعجب رمز خفی‌یه اشارت بیوردی یعنی اکرچه هرکسك براق همتی سدهٔ بشریهٔ جسمانیه‌دن سدرة المنتهاء روحانیه‌یه ارتقا ایلمزسه باری اول مردم دیدهٔ هر موجودك نور جهان افروز وجود بهبود وحسن جمال مستغرق انوار شهودیله دیدهٔ بصیرتلری کشوده وقدم عرش پیمازینه روی اطاعت وعتبهٔ فلك آسازینه جبههٔ مطاوعتی سوده قیلسونلر زیرا اول محرم حرمسرای وحدت حبیبم خاتم رسالت علیه اکمل التحیه‌نك شانندن رفع اثنینیت ایتمشدر دایمدی هرکیمکه انی بوله بزی بولور وهرکیمکه انی کوره بی شك وریب بزی کورر پس کرکدرکه برموجب (قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله) حبیبمه محبت ایلیه‌سز که سز دخی نائل درجهٔ محبوبیت اولاسز دیو فرمان اولنمغله امت مقبوله دخی چاشنیٔ حب حبیب الله ایله کیفیت شراب الهیدن مدهوش ودریاوش خروش ایدوب

قطرهٔ هستیٔ موهوملری غرق دریای وحدت ومعراج روحانی ایله نائل سرمدیٔ سعادت اولدیلر ﴿ نظم ﴾ الا ای نور قدسی روی بنمای ✻ زژنك آینهٔ دل پاك بر ذای ✻ توبی عین العیان جوهر ذات ✻ نمودتست بی شك جمله ذرات ✻ رخ جانان درین آینه پیداست ✻ نظر کن کر ترا دو چشم بیناست ✻ اکر این جام معنی نوش خواهی ✻ نکرتا جان دهی دردید شاهی ✻ زهی اسرار جان اسرار دان کو ✻ یکی صاحب دلی بیننده جان کو ✻ هزاران جان پاك را زدانان ✻ فدای آنکه یابد سر جانان ✻ زهی نا کردهٔ هرکزچه کویم ✻ که از اسرار معراجت بکویم ✻ اکر معراج اینجا رخ نماید ✻ ترا از بود صورت در رباید ✻ برافکن صورت ومعراج یارت ✻ زدید جان نظر کن آشکارت ✻ چو جانت سوی او یابد پناهی ✻ نماند هیچ جز حق هیچ راهی ✻ حاصل کلام ای برادر سعادت انجام اکر سن دخی بو دولتدن بهره‌مند وبرکام اولمغه اهتمام ایدرسك ﴿ بیت ﴾ جز عشق محمدی بکلی هوس است ✻ بنیاد وجود ما همین یك نفس است ✻ دیوب اول چمن آرای باغ لاهوت اعنی حضرت رسالت پناهك وکواکب آسمان جبروت اولان آل واصحاب هدایت دستکاه ومظاهر (واشوقاه الی لقاء اخوانی) اولان عنادل هزار دستان کلستان ملکوت اعنی عارفان بالله واولیاء آکاهك انس محبتلریله سن دخی شیرخوردکان پستان اخوانیتدن اولوب طهارت تجرید ایله خلوت نشین زاویهٔ تفرید اولاسن وقبلهٔ تبتله استقبال وکمربند توکل ایله قامت توسلك دال وصلوة توحیده اشتغال ایلیه‌سن که حتی دولت (ان الله مع الذین اتقوا والذین هم محسنون) وسعادت (کانوا قلیلا من اللیل ما یهجعون) وذوق (وبالاسحار هم یستغفرون) وعرفان (انا لله وانا الیه راجعون) وایقان (سبحانه وتعالی عما یشرکون) اوجانته کشاده بال اولوب میکدهٔ قاب قوسین‌ده صدر نشین (ولا تتخذوا الهین اثنین) ساقیسندن جام تجلیات جمال نمای (انی انا الله لا اله الا انا فاعبدنی) شراب طهورن نوش ایدوب (ویسقون من رحیق مختوم) جرعه‌سندن مدهوش وجذبهٔ (هو الحی القیوم) ایله بیهوش اولوب (واولئك هم المفلحون) حرم سرای امانده حجله نشینان عفت اولان (فیها ما لا عین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر) عرایسنی در آغوش ایله (فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر) بالینه سرنهاده قیلوب خواب ناز وصلت ایله خاموش اوله‌سن تا که (مثنوی) عشق جان طور آمد عاشقا ✻ طور مست وخر موسی

صاعقا * بيتنك سر يني ذوق ايليه‌سن زيرا محرم اسرار مولانا خداوندكار
بو بيت شريفي سورهٔ اعرافده اولان (ولما جاء موسى لميقاتنا وكلمه ربه قال رب
ارنى انظر اليك قال لن ترانى ولكن انظر الى الجبل فان استقر مكانه فسوف
ترانى فلما تجلى ربه للجبل جعله دكا وخرّ موسى صعقا) كريمه‌سندن اقتباس
ايدوب جواز رؤية اللهه بو آيت كريمه‌ده دلالت اولديغنه اشارت بيورمشلردر
زيرا انبيادن طلب مستحيل محال اولديغنده علما متفق الاقوالدر يازيجى زاده
انكيچون ديمشدر (محمديه) خيال نقشى جانمده مصور اوله‌لى كوكلم * هب
اسم ورسمى محو ايتدى بو تصوير مثاليدن * يوزيني كورمكه امكان چوواردر
آرزومندم * قولاغم خاليدر زيرا كلام اعتزاليدن * منم درياى توحيده چو
محو محض مستغرق * كتورسم نوله كر كوهر بودر ياى وصاليدن * وبالجمله
ارباب مشاهدات السنهٔ تأويلات ايله بو آيت كريمه‌ده واقع اولان مكاشفه‌لريني
بو عبارت ايله تحقيق ايتمشلر كه موسى عليه السلامه بساط مدانانك آوان حصولنده
اقداح كلمات ايله اداره اولنان تتابع صهباى صفو صفات ولذات استماع ملاطفات
مخاطباتدن تسا كر ايله سطوات كيفيت ذوق وغلبات دواعى عشق لسان شوقنى
(رب ارنى انظر اليك) نيازنه درازايتدكده زمزمهٔ ناز ايله نغمه پرداز (لن
ترانى) اولدى حقا كه عرفينك بو بيتى محله عجب مناسب دوشمشدر نه خوب
ديمشدر (بيت) حسن را از شيوها كاهى بود ميل نياز * ورنه موسى بى طلب
صدره تماشا كرده بود * الحاصل موسايه جواب كلدى كه هيهات هيهات
مادامكه پردهٔ ارنى ايله محجوب وقيد اثنينيتده مغلوب سن سن سن ايكن بنى
كورمزسن زيرا كنت له بصرا فبى يبصر معناسندن غيرى بنى كورمز (ولكن
انظر الى الجبل) طور هستى يه نظرانداز نيستى اول (فان استقر مكانه) اكر
عند تجلى الذاتى مكاننده مستقر اولورسه (فسوف ترانى) بنى عن قريب
كوررسن زيرا جبل انانيت محو رسوم فى الذات ايدر (فلما تجلى ربه للجبل)
پس وقتا كه موسى وعالملرك ربيسى جبل طوره وياخود هستىٔ موسايه تجلى
ايلدى اول حينده (جعله دكا كان لم يكن ولا وجود له اصلا مدكوكا ومتلاشيا) افنا
ايتدى (وخرّ موسى صعقا) وموسى عليه السلام مغشيا عليه وفانيا بلا انية درجهٔ
وجوددن ساقط اولدى (بيت) قد كان ما كان سر الا ابوح به * فظن خيرا ولا تسئل عن
الخبر * آه اى دل آكاه اكر تجلى رب ايله روح موسى ميانندده جبل انانيهٔ موسى
اولماسه فناء صرف اولوب هركز معاشه كلمزدى اما قلبى دخى فناسى حالندهٔ

خليفة الله اولماسه تجلى وتحلى يه مستعد اولمزدى (فلما افاق) پس وقتا كه موسى
سطوات تجليات ربوبيت ايله غشيهٔ انانيتدن افاقت بولديسه (قال سبحانك)
موسى بى من وما ايتدى آلهى سنى لسان قدس ايله تسبيح وتقديس وخلقدن
وسنى اتصال خلقدن تنزيه ايدرم (تبت اليك) افناء انانيت ايله سنك هويتكه
رجوع ايلدم (وانا اول المؤمنين) وحالا بن اول مؤمنم يعنى ايمان يقينى حصوله
كلديكه سن نور هويتكله كورنورسن انانيت ايله سنى كيمسه كورمز پس جذبات
هستى سوز ايله ذاتمى ذاتكده وافعال وصفاتمى افعال وصفاتكده محو وافنا ايتدوكم
آنده عند التحقيق رآئى ومرئى سن سن وغيريت واثنينيت مرتفع اولوب ذاتكى نور
ذاتكله مشاهده قيلارسن ديوب سكوت ايتدى آه اى ديدهٔ آكاه قطب زمان
مركز دائرهٔ جان روضهٔ وحدتك سرو آزادى جنيد بغدادى دخى بو رحيق
نيستينك مست مدهوشى اولمغله (رأيت ربى بربى فقال من انت فقلت انت)
ديوب جوش وخروش ايلدى ايمدى بنم روحم * نظم * بنم ديمك يراشور
اول خدايه * كه غير اورماز قولاق اشبو ادايه * اكر غائب اكر خود حاضر اولدر *
كه هم غيب وحضوره ناظر اولدر * اكيلك اولمز آنك برلكنده * اولم بولنمزانك
ديرلكنده * بنه براولكن آنك كندو برلر * موحدلر بو سوزى بويله ديرلر *
كورينور اول ولى سن كورمزسن * انى پنهان صانورسن ايرمزسن * اى عارف
آكاه ضمير منيره نهان اولميه كه قوافل عالم وحدت كشور غيبدن ساحهٔ سواحل
درياى شهادت ومنازل صحراى صورته نزول ايتدكده غياهب لذات عالم طبيعتده
منغمس وغرايب عوامل قيود نشأهٔ بشريه‌ده منتكس اولوب معاهد عهود
ومعاقد شهود ازلى ومعرفت فطريهٔ اوليدن ناشى وبيكانه دوشمكله بديع حكمت
ذاتيه وصنيع مشيت الهيه شويله اقتضا ايلديكه زكاء نفس وذكاء ذهن وصفاء
عقله اسختصاص بشريه‌نك مزيد اختصاصلرى اولديغى جهتدن استصحاب
تذكرات آلهيه واشعار صحف سماويه ايله بو عالم ناسوته كونديريله تا كه خلايق
جهانى حضايض دركات مراتب كثراتدن اوجات تجليات جنات وحدت ونعيم
غيب هويته دلالت وهدايت ايدەلر حتى هربرى استعدادلرى مقدارى مهتدى
اولوب (اولئك الذين اشتروا الضلالة بالهدى فما ربحت تجارتهم) زمره‌سندن
اولميه‌لر وذكر اولنان داعيلر رسل وانبيا عليهم السلام ووارثان حقيقتلرى اولان
كمل اوليا آء كرامدر پس حضرت مولانا من كل الوجوه اولانا دخى كمل وارثان
انبيادن اولديسه معارج قاب قوسينه ارتقاء روحانى ومدارج (ثم دنى فتدلى)

یه اعتلاء وجدانی ایدوب بی رواثر محمد المصطفی اولمغله انکشاف سبحات وتجلیٔ وجه احدی الذات استار کثراتی خرق ورسوم تعیناتی حرق ایدوب نام ونشان غیریت دریای وحدته غرق ومحق اولدقدنصکره تشریف خلعت بقا بالله ایله محترم وتکریم خلافت سرنبی الله ایله مکرم اولمغله سالکان طریقت وطالبان حقیقتی حضیض درکات ناسوتدن اوج درجات ملکوته تعریج وهدایت ایچون دریای مواج حب ذاتینك تلاطم انواری اصداف مشاهده لرنده مندرج اولان لالیٔ غوالیٔ اسراری ساحهٔ سواحل کفتاره منتشر واسماع مستعدینه آویزهٔ بنا کوش سرایتدکلرنده اصحاب شوق شراب واردات غیبیه یه تشنه لب وجام جمال نمای محبت آکهیه یه لب برلب اولمق استدعا ایتدیلر ولکن بزم انسده ارباب فرقدن نیجه بی فهم وناسازلر مانع کشف راز اولدیغنی اشعار واخوان جمعه اعتذار قصدیله مولانا خداوندکار بیوررلر که (مثنوی) ❊ باالب دمساز خود کر جفتمی ❊ اکر کندو دمساز لبم ایله جفت اولیدم یعنی ای لب کفتارمه یار وسرعت رفتارمه هوادار اولان محرمان اسرار اکر یالکز سزکله همصحبت اولوب بعض نامحرملر داخل صحبتمز اولمیالردی (مثنوی) ❊ همچو نی من کفتنیها کفتمی ❊ بن سزه ماننده نی نیجه سویلیه جك سوزلر سویلردم وکنوز غیبیه دن هنوز لسانه بروز ایتمدك نیجه رموز خفیه اظهار ایدردم اما نه چاره ❊ بیت ❊ حرف معنی کران بها کوهریست ❊ چون بنادان رسی مکوی وخموش ❊ دیمشلردر پس عذرمز قبول قیله سز که صد همزبان میاننده برناساز وبدزبان بولنسه لاجرم کیسهٔ دهانه مهر سکوت اوریاور زیرا جهلایه کشف اسرار وحدت کردن خوکه در کرانمایه وضع ایتمك کبیدر انکیچون (ومن منح الجهال علما اضاعه ومن منع المستوجبین فقد ظلم) دیمشلردر اکرچه یاراندن نسنه دریغ اولنمز اما مستمعینك جمله سی منصبغ رنك همزبانی اولمدقجه نغمه پردازیٔ رازه مجال اولمز وبالجمله (مثنوی) ❊ هر که اواز همزبانی شد جدا ❊ هر اول کس که بر همزباندن دور اولدی (مثنوی) ❊ بی زبان شد کرچه دارد صد نوا ❊ اکرچه درونده صد نوا دخی طوتارسه بی زبان اولدی زیرا لذت طعامی کرسنه وقدر آبی تشنه بیلور دماغ تلخ رنجور مزهٔ نباتی ذوق وبصیرده اولان نور بصری چشم ضریر فرق ایتمز وبلبل هزار بی کل وکلزار فغان وزار ایتمز کورمز میسن (مثنوی) ❊ چونکه کل رفت وکلستان درکذشت ❊ چونکه کل کتدی وهنکام کلستان کچدی (مثنوی) ❊ نشنوی زان پس ز بلبل سرکذشت ❊ اندنصکره عندلیبدن قصهٔ سرکذشتی

اشیده مز سن همچنان هزار دستان کلستان ملکوت اولان عارفان آشیان نشین جبروتك نغمه زنان اسرار لاهوت اولدقلرینی زاغان بدزبان چنکلستان ناسوت اولان بی اذعانلر زمرهٔ شنوندکاندن اولیمز زیرا (لاتعطوا الحکمة الی غیر اهلها فتظلموها) منادیسی اول طوطیان قدسی افشاء سر وحدتدن منع ایتمکله (مثنوی) ای دریغا عرصهٔ افهام خلق ❊ سخت تنك آمد ندارد خلق حلق ❊ دیوب برموجب فرمان (ان الله یأمرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها) نااهلدن کتمان سر ایتمشلردر زیرا ورزش تابش عشقه مستعد اولمیان بدکیشلر برفحوای (فی قلوبهم مرض فزادهم الله مرضا) امراض انکار وعداوت ایله مبتلای درد وحسرتدر اکرچه مرشدان طریق امم وطبیبان حاذقان عیسی دملر دخی هر بر درد المه مرهمدر ولکن برمریضك عارضه سی علت مزمنه ویاخود اختلال عقلدن خسته اولسه طبیبه لازم اولان علت مزبوره قابل علاج اولمدیغن اعلامدر فلهذا ارباب ارشاد وتربیه تجربه ایدوب امراض قلبیه دن اوج علت علاج پذیر دکلدر دیمشلر ❊ بریسی بودرکه مردان خدایه واقع اولان دخل وتعرضلری حسددن نشأت ایلیه حسد ایسه مرض مزمن کبی ممکن العلاج اولمیوب هربر اعتراضه حجج قاطعه ودلایل ساطعه ایله جوابات مسکته ابراز اولنسه مفیده اولمیوب بلکه بغض وعداوت وکبر ورعونتی ثعبان جحیم کبی سرافراخته وحقد وحسدی نار جهنم کبی افروخته اولور فلهذا (بیت) کل العداوة قد ترجی سلامتها ❊ الا عداوة من عاداك عن حسد) بیورمشلر پس اومقوله نك تدبیری برموجب (فاعرض عمن تولی) ارباب حسددن اعراضله حاللری اوزرینه ترك اولنمقدر که حتی برمصداق (الحسد یأکل الحسنات کما تأکل النار الحطب) حقد وحسد خرمن وجود خباثت آلودلرین احراق ونار جحیم الحاق ایلیه ❊ بریسی دخی علت حماقتدر که نفس عیسی علیه اطیب التحیاتدن مرده لر حیات یافته ایکن حمقایه علاجدن اظهار عجز ایدوب (ابرأت الاکمه والابرص واعیانی الاحمق بیورمشلردر (عرفی) چون اژدر تو کند عشق که اعجاز مسیح ❊ مرده را جان دهد آدم نکند حیوانرا ❊ برقسمی دخی اکرچه مسترشددر وفهم ایتدکی معنایه علت اعتراضدن سالم وبلکه طالب تفهمدر ولکن ادراکده قصوری اولمغله علوم حقایق نکاتی فهم ایتمکدن محرومدر پس طبیبان الهی بوزمره یه دخی ملتفت اولمزلر ولازم کلدکده وسع حوصله لری مقداری تکلم ایدرلر کما قال صلی الله علیه وسلم (نحن معاشر الانبیاء امرنا

ان نكلم الناس على قدر عقولهم) واكثر ناس هدايت انبيا ودلالت
اوليادن شفاى عاجل حاصل ايتمدكارينه سبب امراض حقد وحسد
وحماقت ايله مراياى قلبلرى پر كدورت اولد يغيدر * اما قسم رابع اكرچه
عوارض بشريه وامراض نفسانيه‌دن كمال سلامتلرى يوقدر ولكن مسترشد
مستعد ونيك زيرك وتيز فهم اولمغله دنيانك فناسن ملاحظه قيلوب حرص
وشهوت وميل جاه وحشمت وحب رياست ومكنت وطلب اموال وثروت ايله
مغلوب احكام نفس وطبيعت اولمديغيچون فرقهٔ مزبوره علاج پذير اولمغله
طبيبان الهى انلرك علاجنده سحر حلال كوستروب اشربهٔ محبت ومعاجين
معرفت ايله امراض بشريه‌نك جمله‌سندن عارى وآينهٔ قلبلرين صيقل
توحيد ايله جام جمال نماى كردكارى ايدرلر واوج ملكوتدن حضيض ناسوته
نزول ايدوب بومقوله قابل صقاله برآينه استرلر اما هزارده يك وبسياردن اندك
بولدقلرى ايچون تأسف ايدوب (مثنوى) بالب دمساز خود كرجفتمى *
همچونى من كفتنيها كفتمى * ديرلر آه اى دردمفرط اكرچه بويله‌در فاما (م)
زاغ درو ز نعرهٔ زاغان كند * بلبل از آواز خوش كى كم كند * وفقنجه
صد هزار وهزارك ميانده كندولره دمساز بر همزبان بولدقدنصكره طعن
منكرانه دخى نكران اولميوب زمزمه انداز كشف راز اولمقدن تحاشى ايتمزلر
مثلا مولانا خداوندكار اسراره محرم اوليانلركشف استاره مانعدر ديو بوقدر
اعتذار ايتمشكن چلبى حسام الدين جنبش تابش عشقدن بيقراراولوب (مثنوى)
كر براى حق صحبت سالها * باز كو حالى ازان خوش حالها * ديو تضرع
بسيار * وقدم پاك خداوندكاره ديدهٔ كريانندن درر اشك بيشمار نثارايتمكله
وارث علوم انبيا والمرسلين مولانا جلال الدين دخى اى حسام الدين غمكين
اولما كه بزم آينه‌مز سنسن وجنابكزده برعجب استعداد واردر كه (ع)
حلق بخشد سنك را حلواى تو * وفقنجه سنك محبتك جماداتى دخى نطقه
كتورر حقا بردمسازسن كه جمله‌دن ممتازسن على الخصوص (مثنوى) مثنوى
را چون تو مبدأ بودهٔ * كر فزون كردد تو اش افزودهٔ * مضمونى اوزره
بوقدر كفتار حقايق نكات اظهارندن خود مقصود بالذات سرك داعيهٔ
استعدادكزدر چونكه سرك كبى بريار هوادار اوله حرفكيرلرك انكار
واعتراضلرنه نه‌اعتبار ايمدى جام جمال نماى كفتارمده اولان صهباى اسرارى
نوش وازالهٔ پردهٔ هستى ايله بيهوش اولوب نواى عشاقى كوش هوشه منكوس

(آيت)

ايت كه درياى وحدت خروشه كلدكده كشتىٔ كثرت شكست اولور زيرا عند
التحقيق (مثنوى) * جمله معشوقست وعاشق پردهٔ * جمله معشوقدر وعاشق
بر پرده‌در (مثنوى) * زنده معشوقست وعاشق مردهٔ * زنده معشوقدر
وعاشق مرده ومفقوددر ديوب مقام بقا بعدالفنا وسر (قاب قوسين اوادنى)
بيان (واذا تم الفقر فهوالله) معناسنى عيان بيوردديلر آه اى عاشق بيوجود علم
شريفه نهان اولميه كه مدد اسما وصفاتدن مستمده اولان جميع اعيان مراتب
تعينات وتمام معانىٔ صور ممكنات وجود مطلقك كمال احاطه وشمولنه نسبت
ايله ذهنا وخارجا مطلق كل‌دن جزؤ واجزا مثابه‌سنده اعتبار اولنمشلردر پس
وجود سالك قيد جزؤيتدن مجرد اولدقده قوس ترقى‌يه عروج ايدوب نهايت
قوس ترقى بدايت قوس تنزله متصل اولور ومقدمهٔ صغرى مقدمهٔ كبرايه التقا
ايله لطيفهٔ قلبيه و دانهٔ خفيهٔ معرفهٔ فطريه فقر ذاتى وكندونك عدم اصليسنه
اعتلا ايدوب تجلى ذاتى اولان معانى جميع كثرات اسما بديدار اولور ونتيجهٔ
مذكوره كه فنا فى الله‌در بقا باللهه مقترن اولوب نتيجهٔ كليهٔ مطلق ومظهر وجود
حق اسم ظاهر ايله آشكار اولور وچونكه نتيجهٔ سرمديهٔ تجليات ابديه
ظهورات شئوناته مقرون اوله نتيجهٔ عظماء ديمومية نشأت الهيه دورات كبرى
وكورات عظمى ده تمام الاستداره اولوب كمالن بولور وبومعنى حصوله كلدكده
(مثنوى) جمله معشوقست وعاشق پردهٔ * زنده معشوقست وعاشق مردهٔ *
نه معنى در بيلور حاصل كلام استيلاى عشقده عاشق برعجب فناء فنايه مستغرق
اولوركه مجرد شهواتى زيردستنده مغلوب اولديغى ايله اكتفا ايتميوب اثر
حب خدا مقتضيات نفس وهواىى بروجهله ازاله‌وافنا ايدركه نه‌بروفق شريعت
ونه برخلاف طريقت هيچ بر وضع وحركتى متبع شهوات اولمز بلكه يك‌همت
اولوب (لايتحرك الا الله ولايسكن الا الله ولايتكلم الا الله) مضمونى ايله متصف
اولوروجنيد بغدادى قدس الله رمسه اوتوز يلدركه حضرت رب الانام لسان
جنيددن جنيده كلام سويلر جنيد ايسه درميان اولمديغندن خلق جهان
غافل ونادان انجق بيوردقلرى نه‌معنادر اذعان ايدر (عرفى) هرمحرمى كه‌مى كنم
از وى سراغ دوست * محتاج ميكند بسراغ ديكرمرا * اى طالب راه فنا
هستىٔ موهومى محض فنا ايدن انلردركه آتش جذبات عشق اثر تعيناتى بروجهله
محو ايدركه (الدنيا حرام على اهل الاخرة والاخرة حرام على اهل الدنيا وهما
حرامان على اهل الله تعالى) فحواسنجه دنيا وآخرت قيدندن وانانيت بندندن

آزاد اولوب فضاء خلاء حقیقۀ (کل شی هالك الا وجهه) نمایان اولمغله نظر
شهود وجه حق ومشاهدۀ وجود مطلق (ومن قتلته فانا دیته) مفهومنی (ع)
زنده معشوقست وعاشق مردۀ * دیو ترجمه ایدر پس اول مجذوب فانینك اوج
ضمیری اغیاردن عری اولمغله جمله دن غایب جمله دخی اندن غائب اولوب نه کندو
قالور نه عالم (الا هو الباقی) آه ای اسیر بند زنجیر عشق یار * خلع کدورات اغیار
وقمع هیئات آثار ایدنلردن بر مرد مردم دیده شطارنه خوب دیمشدر (شعر) لقد
فنیت عن الغیر لاوجود سوای * لان نفی وجودی ثبوته ببقای * انا البقاء
ولا البقاء للعدم * فکیف اثبت شیئا بقاء لابقای * لواء وجهك نور ظلاله
بمدی * بذیلها تمسك بان تلك لوای * منقولدر که محمد ابو نصر حبیبی آثاره
محو کلی وارمیدر دیو ابو سعید ابو الخیردن استفسار ایتدکده بو رباعی ایله
جواب ویرمشلر (رباعی) جسمم همه اشك کشت وچشمم بکریست * در عشق
تو بی جسم همی باید زیست * ازمن اثری نماند این عشق از چیست * چون
من همه معشوق شدم عاشق کیست * ایمدی مرتبۀ فنا فی الفنا قید فنایی دخی
افنادر ولکن هر فهم دراك بو معنایی ادراك ایتمز وقیل وقال ایله بیانمز مکر کیم
بشرط الاستعداد صوریه ومعنویه انواع مجاهدات ایله پوتۀ محبتده کداخته
اولمق کرکدر که (لایزال العبد یتقرب الی بالنوافل حتی احبه فاذا احببته کنت
سمعه الذی یسمع به وبصره الذی یبصر به ولسانه الذی ینطق به) مدانا تندار تقا
وقرب نوافلدن قرب فرایض اوجاتنه اعتلا ایدوب اوحد الدینك بو رباعیسی
ایله آشنا اوله (رباعی) درجستن جام جم جهان پیمودم * روزی ننشستم
وشبی نغنودم * ز استاد چو وصف جام جم بشنودم * خود جام جهان
نمای جم من بودم * پس چونکه عاشق بیدل بو دولت سرمدی بقایه نائل اوله
(اذا طلع الصباح استغنی عن المصباح) قضیه سی امر مقرر اولور آه ای دیدۀ
آکاه پرتو اشعۀ (الله نور السموات والارض) هر کیمی افنا ایدرسه (ما رأیت
شیئا الا ورأیت الله معه) مشاهده سن ایدر (ولا معبود الا الله ولا هو الا هو) توحیدنی
سویلر وسواطع بارقۀ (مثل نوره کمشکوة فیها مصباح) اشراقیله فنا اندر فنا
واتش تجلی احدی الجمع ده سرمدی بقا اولان اصفیادن لیس (فی الوجود غیر الله)
صعقه سی صادر وهو هو شهقه سی ظاهر اولوب دریای غیب هویتدن ساحل
شهادته (ع) جمله معشوقست وعاشق پردۀ * درلری بدیدار وکوش اسرار عشاقه
آویزۀ لؤلؤی شهوار اولور خلاصۀ کلام بو مدارج اعلایه عروج اجنحۀ جذبه دن

غیر یله میسر اولمازدیو مولانا خداوندکار بیورورلر که ای نور حدقۀ یقین چلبی حسام الدین
(مثنوی) * چون نباشد عشق را پروای او * چونکه سالکده پروای عشق اولمیه یعنی
ورزش عشقه طاقتی وفی الجمله میل ومحبتی اولمیه (مثنوی) * او چو مرغی ماند
بی پروای او * اول مرغ بی پر کبی پروازدن قالدی وآی اکا کم پای محبتی آب وکله
پیوسته واجنحۀ همتی شکسته اولمغله مرغ روحی قفس مضیق بشریتده محبوس
وجاه عمیق طبیعتده منکوس اولدی ایمدی مادام که تابش جذبۀ هو الحی القیوم
هستی موهومی معدوم ایتمیه همای روح همایون بال هوا کیر اوج جمال لایزال
اولمیاز حقا که سید عماد الدینك بو کفتاری معنای محواستاری اشعار ایدر * نظم *
رفع اولدی بحجاب ماسوی الله * القدرة والبقاء لله * غیر اولدی هلاك ووجه
قالدی * محو اولدی شو کم بو بحره طالدی * کرآچوغسه بصیرتك باق *
کورسنده حق وکتمه اراق * چون مؤمنه مؤمن اولدی مرآت * مرآتکه بق
کل انده کور ذات * کورسن سنی کم نه جسم وجانسن * مقصود وجود کن
فکانسن * هر کیمسه که اسردی بو میدن * حی ابد اولدی ذات حیدن * آه
ای عاشق سرباز * ویاره وافق حجاب انداز * چونکه مولانا خداوندکار
بال شهباز همتلرین باز واوج لامکانه پرواز ایدوب چلبی حسام الدینك نیازیله
اسرار معارج روحانیه وفناء صرف ایله نائل اولاجق مدارج مناهج وحدت
ذاتیه یه متعلقه اصناف رموز خفیه ولطایف کنوز غیبیه ابراز ایتدیسه محرم راز
اولان هستی بازلرك سلسلۀ شوقلری اهتزازه کلوب * بیت * کانچه کوید
بود همه حالش * حالش افزون بود خود از قالش * بیتی ایله زمزمه پرداز اولدیلر
ولکن عشقه دمساز اولمیان بعض ناسازلر (ع) که شنید اینچنین هوا وهوس *
دیوب ولوله انداز اولوب معانی مستقیمه بی فهم نادرستلری کبی سقیم کورمکله
اسم رقیب لسان غیرت ایله (یا ارض ابلعی ماءك ویا سماء اقلعی) کریمه سن
سمع هوش خداوندکاره خفیة قراءت ایدوب ایتدی یاد ولانا بوندن اقدم خود (غ)
پس سخن کوتاه باید والسلام * دیوب ختم کلامه نیت ایتمشکن حالا بر وجهله
کشف اسرار ایتدیکز که بخار بحار عشقدن آسمان منیع قلبه صعود ومیدان
وسیع صدره نزول ایدن قطرات متتابعۀ امطار انوار وعیون الفاظدن جریان
ایدن انهار اسرار تنور سینۀ مستعیندن تفجر ایدوب طوفان فنا کون ومکانی اغراق
وآتش عشق خدا جهان وجهانیانی احراق ایلدی شمدنکرو کتم اسرار ایدیکز که
زیرا پیش اغیارده کتم اسرار ایتمك عارفان آکاهك عادت مألوفه لری در نته کم

دیمشلردر (نظم) سر حق اولیانهان دارند * پیش اغیار بر زبان نارند *
کر نمایند سر بخلق عیان * شود اندر زمان جهان ویران * باخصوص مترقب
فرصت نیجه حرفکیرلر اولدیغی معلوم شریفکزدر فلهذا (ع) دیوار کوش
داردا هسته ترکو سخن * دیمشلردر باری شمد نصکره پیش و پس رعایت اولنوب
حددن تجاوزه جرأت اولنمسه صفای وقتکزه انسب فهم اولنوردی دیوواقع
اولان سؤآل مقدره بطریق الجواب بیوردرلر که ای مراسم نصیحتی رعایت ایدن
اخوان طریقت حقا که بنم حمایتم باننده اولان مرتبهٔ اخوتده لطف ومروتکزه
لایق اولانی دریغ ایتیوب طریق سلامته دلالت ایتدیکز ولکن (مثنوی)
* من چه کونه هوش دارم پیش و پس * چون ندارد نور یارم پیش و پس *
چونکه یارمك نورنه پیش و پس اولمیه پس بن پیش و پسه نه کونه هوش طوتارم
یعنی بنم لسانمدن صدور اسرار جلیله بلامعیت واثنینیت غیب هویتده فناء مطلق
وباقی بالحق اولدیغمك آثار جمیله سی ودریای مواج عشقك اقتضاسیدر
بومرتبه ده خودعقال عقل کسسته وهستیٔ موهوم عدم اصلی یه پیوسته
وسرانیت تیغ بلاء محنت ایله بریده وکشته وتعینات کثرت دریای وحدتده
کم کشته‌در بوندن اقدم خود (مثنوی) نی حدیث راه پرخون میکند *
قصه‌های عشق مجنون میکند * دیوب واقع حالی اعلام ایتمش ایدك پس بومشکات
نوریه ده پرتوانداز عبارات اولان کلمات روحیه (مثنوی) هرچه کوید
آن پری کفته بود * زین سری زان آن سری کفته بود * وفقیجهٔ شجرهٔ موسادن
صادر اولان ندای ایزد متعال کبی مصباح زجاجهٔ عشقدن زاهره وروشن دریٔ
ذوقدن باهره اولمشدر فانی فی الحق ونور مطلقده جهت اولمز پیش و پس ایسه
جهت اعتباریله‌در وقدام وخلف شول یرده تصور اولنور که اکا ابتدا وانتها
اعتبار اولنه وداخل شش جهت اوله نور تجلیٔ احدی الذات خود جهتدن
منزه وحیزدن مقدس در (مثل نوره کمشکوة فیها مصباح المصباح فی زجاجة
الزجاجة کانها کوکب دری یوقد من شجرة مبارکة زیتونة لاشرقیة ولاغربیة)
کریمه‌سی خودلا ازلیة ولاابدیة ایله تفسیر اولنوب حل اشکال ایتمشدر پس هر کیمکه
اول شجرهٔ صمدیتدن نور علی نور زیتنی چشیده قیله کیفیت فناء فنا شعور
ولاشعوری بروجهله محو وناپیدا ایدر که ازل عین ابد وابدعین ازل اولوب پیش
و پس قیدلری شکسته وجهات ست بندلری کسسته اولور ایمدی یاران صفایه
نهفته اولمیه که هوشمز عشقه دوش اولمش وزیتونهٔ قلبمز انك نارنه یانمشدر پس

(وپیش)

وپیش فرقندن قالمشدر سزدخی بوهوشه محرم اولمق دیلرسکز شراب فنادن
بیهوش اولوب * نظم * بش حواس وشش جهتدن قیل کذر * بولمق استرسك
حضور قلب اکر * کنجی وار ویرانه‌ده ایله طلب * عقلی کل دیوانه‌ده ایله طلب *
آه ای دل شیدا دیوانه‌دن مراد شول جنون ایله مجنون اولاندر که بو بیتك ماصدقی
اولان مجانین افرادندن اوله (بیت) مجانین الا ان سر جنونهم * عجیب علی ابوابهم
یسجد العقل * خلاصهٔ کلام فکر وهوشی پس وپیشه پیوسته واسرار دریا
خروشی اغیاردن نهفته ایلمك انلرك کاریدر که کشور دللرینك امیری خرددانش
کیش ومدبر اموری فکر دور اندیش اوله عاشق بیهوش خود حریق نار تجلیٔ
غیب هویت وغریق دریای انوار احدیت اولوب مجالیٔ مظاهرده جمال وحدتدن
غیره نظر ایتمز وپیش و پس قیدنه بند اولمز وکفت وشنیدی عشق ومحبتدن
غیری اولمز پس وجود عاشق ده عشق حاکم مطلق اولیجق لامحالة (مثنوی)
* عشق خواهد کین همه بیرون کند * عشق استدعاسیدر که بوقوسوزلر ظهوره
کله پس (بیت) در پس آینه طوطی صفتم داشته‌اند * انچه استاد ازل کفت
بکو میکویم * طبقنجه آینهٔ دلده جلوه‌انداز اولان استاد عشق هرنه تعلیم ایدرسه
طوطیٔ زبان آنی سویلر دل دخی دله آینه دوشر آینه خود درون صافنده
پرتوایدن معنایی اظهار ایدر حقا که (مثنوی) * آینه غماز نبود چون بود *
آینه غماز اولمیه نیجه اولور یعنی آینه اولمامق لازم کلوب پس چونکه دل مرآت
جمال نمای ذات سرمدی الصفاتدر دل دخی دله مرآتدر پس لاجرم اسرار
محبت دلدن دله پرتوایدوب کوش هوش دخی مرأت زبانه نظر ایتدکده دلدن
پرتوایدن جمال معنایی صور مستحسنهٔ عباراتله مشاهده ایدر وحسن جمالی دلدن
دله دوشر اما اوزکه تماشادر که تیره دل اولان غافلارك زورق اندیشه‌لری کرداب
حیرتده سرکشته وملاح خردپیشه‌لری امید نجاتدن کسسته اولوب آهسته آهسته
ایتدیلر یامولانا اول تعریف وتوصیف ایتدیککز آینه خود بزده دخی موجوددر
نه عجب غماز دکلدر مولانا خداوندکار دخی بوسؤاله جواب ایچون بیوردیلر که
ای تیره‌دل (مثنوی) * آینهٔ جانت ازان غماز نیست * سنك مرآت جانك اول
سببدن غماز دکلدر (مثنوی) * زانکه زنکار از رخش ممتاز نیست * زیراکه
رخ کلکون جان ژنکاردن ممتاز دکلدر یعنی ژنکار ماسواوجه مرآتدن زدوده
اولمامشدر ایمدی مادامکه جام جنان جمال نمای جانان صیقل حب یزدان ایله
صقاله اولنمیه صور حقایق معانی چهره کشا اولمز خصوصا تراکم کدورات

كثرات برمرتبه‌یه واره‌كه (مثنوی) آهنش چون زنكها خوردن كرفت ❊
كوهرش راژنك كم كردن كرفت ❊ وفقنجه صقاله پذیراولمیوب بحر كدورت
اودریای ظلماته غرق اولمغله (او كظلمات فی بحر لجی یغشاه موج من فوقه
موج من فوقه سحاب) فحوای كریمی اوزره بی خلوص وطویت
وبلا صدق نیت محض غفلت ایله اولان اعمال وطاعتكز غرقاب لجهٔ ظلمات
حب دنیا اولدیغیچون امواج سمعه وارآءت وانك فوقندن امواج حب جاه
وحشمت وطلب ثروت وریاست وانك فوقندن سحب شرك خفی وانانیت
بوریمشدر وظلمات غفلت ومقتضیات طبیعت وحب شهوت برفحوای (ظلمات
بعضها فوق بعض) تراكم ایتمكله برمصداق (اذا اخرج یده لم یكد یراها)
رؤیت فلاح حال ومشاهدهٔ نجاح مآل امنیه سیله دست سعی وقصدكز
اخراج ایتسكز ظلمات متابعهٔ حز بوره‌نك تراكمندن دیدهٔ عقلكز انمله‌ٔ عزیمتكزی
كورمكه قادر اولمز زیرا برفحوای (ومن لم یجعل الله له نورا فماله من نور)
شویله كه عند قسمة الانوار اشعهٔ نور تجلیٔ پروردكار مرایای قلوبه پرتو انداز
آثار اولمیه درداوحسرتا كه بروفق (ومن اخطأه فقد ضل) بی نوروتیه غوایتده
مهجهور قالوب ظلمات غواشیٔ بشریه‌دن اخراج ایدر برنور دخی بوقدر بزده
خود نور عقل موجوددر دیرسكز ظلمات مذكوره ازاله سنه نور عقلك قوتی
بوقدر الحاصل برموجب (یهدی الله لنوره من یشاء) قوت اخراج نور خدایه
مخصوص اولوب مشیت ازلیه اول نور هدی ایله عباد اصفیاسندن هرقنغسنك
مصباح سرنی ایقاد ایدرسه زجاجهٔ قلب ومشكات كالبدی كوكب دری كبی
درخشان واشعهٔ بارقه‌سی روشنان حواسدن لمعان ایدر وبرفحوای (واشرقت
الارض بنور ربها) ارض بشریه كدورات طبیعیه‌دن پاك واشراق نور حقیقت
محمدیه‌دن تابناك اولوب تجلیات الهیه‌نك تتابعندن (فبی یسمع وبی یبصر وبی
ینطق) مقامی متحقق اولور آه‌ای دل آكاه اول نور هدایته سبب وصول مجرد عبادت
اولمیوب بلكه برفحوای كریمهٔ (ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء) خالق الارض
والسماء كمال فضل واحساندن دیلدكی عبادنه اعطا بیوررر (مناجات)
اللهم انه لیس لی علیك حق فاطلبه منك ولك علی حق فلم استطع كمال تأدیته
الیك ولكننی اقف علی باب عزك وغناك وكرمك وامد كف الفقر والفاقة
لوسع عطائك یاعزیز یاغنی یا كریم یاواسع اسئلك بنور وجهك وبساط رحمتك
وبمحمد نبیك السید الكامل الفاتح الخاتم نور انوار المعارف وسر اسرار العوارف

(صفوت)

صفوة خلقك وسر علمك ان تنزع من انفسنا حب الدنیا والشهوة والهوی
والسمعة والریا والشك والشرك الخفی وهب لنا الاخلاص الذی لایطلع علیه
احد غیرك واقطع بیننا وبین كل قاطع یقطع بیننا وبینك وقدسنا من اوصاف
بشریاتنا وعافنا من كل علة وهب لنا الخلوة معك والعزلة عما سواك وایدنا
فی استغراق رؤیة نور ذاتك بنور المعرفة والمشاهدة واغرق نفوسنا وعقولنا
وقلوبنا وارواحنا واسرارنا فی انوار جمالك وجلالك وافننا فی انوار التوحید
وابقنا بك واحجب ابصارنا بانوار جمالك عن مشاهدة الاغیار واسقنا من شراب
محبتك وامح صفاتنا بانوار صفاتك وكن لنا سمعا وبصرا ولسانا ویدا مؤیدا
یاسمیع یابصیر یااول یا آخر یاباطن یاظاهر یامن هو هو یاهو یامن هو یامن لیس
الا هو یاجابر العظم الكسیر منك بدأنا وبك ختمنا والیك المصیر فنعم المولی ونعم النصیر
﴿ نظم ﴾ ای خداوند زمین وآسمان ❊ پادشاها آشكار اونهان ❊ رحمتك
دریاسنه یوقدر كنار ❊ فضل واحسانكچون ای پروردكار ❊ عالما علم وكمالك
حقیچون ❊ مالكا عز جلالك حقیچون ❊ احمد مختار وعیسی حقیچون ❊ نوح
وابراهیم وموسی حقیچون ❊ انبیا واولیا قرآن حقی ❊ انجم وافلاك چارار كان حقی ❊
عاشق صادقلر كدن قیل بزی ❊ خدمتنه لایقلر كدن قیل بزی ❊ قوللوغكدن
غافل ایتمه برنفس ❊ ای قودوشمشلره فریادرس ❊ قومه‌كم قول اولاوز نفسیمزه ❊
همت عالی نصیب ایتكل بزه ❊ ساكه آساندر قول ازاد ایلمك ❊ قیغولو كوكللری
شاد ایلمك ❊ قوللر كدن صای بزی یاذوالجلال ❊ قوللك اولمقدر كمال اهل حال ❊
بودعامز مستجاب ایت یامجیب ❊ رش انوار ایت بدیدار حبیب ❊ آه ای طالب
حقانی وعاشق سبحانی عارفان ربانی ﴿ بیت ﴾ آینه صاف باید تایار رونماید ❊
آینه‌را جلاده یعنی صفا طلب كن ❊ بیورمشلر پس سندخی جمعیت خاطر ایله
دركاه احدیت وباركاه صمدیتنه جبین سای مسكنت اولوب لحم صنوبریٔ
ظلمانی‌یه پرتو اشعهٔ انوار جذبات یزدانی ایله مرآت مجلای جمال نمای ربانی ایتمكه
استدعای عنایت ربانی ایلیه سن زیرا كتاب كریم سبحانیده (یوم لاینفع مال
ولا بنون الا من اتی الله بقلب سلیم) بیورلمشدر وسلامت قلب آتش عشقله
خس وخاشاك وجودی یاقوب محو كثرات ایله حصوله كلور وآتش عشق دخی
آتش زنهٔ زباندن ظهور ایدن شرارهٔ ذكر الله ایله حصوله كلور كما قال صلی الله
علیه وسلم (ان لكل شیء صقالة وصقالة القلب ذكر الله) اما بروجهله ذكركه
غفلت ونسیاندن تخلص اوله كما قیل (الذكر هو التخلص من الغفلة والنسیان)

یوخسه مجردی وصد و پانصد دیو سبحهٔ سعه ور یا ایله تعداد اسما ذکر اولمز زیرا ذکر نسیان مقابلیدر کما قال تعالی (واذکر ربك اذا نسیت) و بالجمله وقوع ذکر مادون حق ونفسنی فراموش ایله اولور پس وجه مشروح اوزره ذکره اشتغال اولنمقده . ﴿ بیت ﴾ ایره حقانی وجود اندن سکا کشف اوله حال ✱ کم اودر مذکور وذکر وذاکر اذکار حق ✱ مضمونی اوزره ذکرك اوجات درجات ذکر حقیقیه ارتقادر واول حالده مرآت دلده کمال تجلیه حصوله کلمکله شهود ذکردن دخی مجرد اولوب ذکر حقده ذکر سن اولورسن کما قال ا هل التحقیق الذکر الحقیقی هو شهود الحق ایاك والتخلص من شهود ذکرك ومعرفة اقتران الذاکر فی بقائه مع ذکره) یعنی ذکر حقیقی اتحاد معنویٔ ذاکر ومذکور وذکر درکه ذکر مذکور ایله مرآت دل ذاکر اثنینیتدن بری وشعور انانیتدن عری اولوب معشوق حقیقی دل پرنور عاشقه نظر ایتدکده کندو جمالنی تماشا قیلوب (لیس فی الدار غیرنا دیار ومعنای (لمن الملك الیوم لله الواحد القهار) آشکار اولمغله سر سر سر عاشقدن بی اختیار ✱ جمله معشوقست وعاشق پردهٔ زنده معشوقست وعاشق مردهٔ ✱ زمزمه‌سی بدیدار اولور آه کم بو دولت سرمدی‌یه وصول پیر کاملدن مستعار اولان نیه دمساز اولمدیغه حصوله کلمدیکیچون جمله‌دن اول آنك تحصیلی واجبدر یازیجی زاده محمد چلبی انکیچون دیمشلردر ✱ محمدیه ✱ بکانه صومعه مسجد چو مقصودمدر اول مرشد ✱ کرك هر یوزه یوز اورم کورم آنی مجالیدن ✱ زهی مقبل شو قولدر کم اوله قاتنده اول مقبول ✱ زهی قابل شو قابل کم دیه مولی الموالیدن ✱ صون ای ساقی می باقی بکا کل حسنی باغندن ✱ که اکسیر حیات ایچم اوفرجام زلالیدن ✱ انك سوداسنی بولم کیچم سودای سودادن ✱ کاوسودا بی بولن کیچدی بو سودای ملالیدن ✱ چون انك دردی دورنده بولبدر سلسله جانم ✱ کچر فکرم تسلسلدن چیقر دور محالیدن ✱ و بالجمله اتفاق آرای اهل محبت بونك اوزرینه درکه مادامکه سالك طریقت اول ساقیٔ بزم وحدتك دست همتندن شراب محبت نوش ایتمدکجه حرم سرای وصلته دخوله رخصت اولمز فلذلك شمع جمع العاشقین مولانا جلال الدین دخی عاشق شدن پادشاه بر کنیزك دیو بر عجب قصه روایت وضمن حکایتده اول پیر طریقتك فریادرسلکنه اشارت بیوررلر ولکن ذکر اولنان بیانه قبل المباشره مثنویٔ شریف شش مجلد اولدیغنده حکمت ندر و بعض نکت عیان ویدی جلد اولدیغی مولانا خداوندکار تکمیل اطوار طریقت ایتدیکنه دلالت ایدر

(دینلرك)

دینلرك حماقتلرین بیان ایده‌لم که سز دخی انلرك نه مقوله خرطبیعت اولدقلرین بیله‌سز (پس علم شریفه نهان اولمیه که) مثنوینك هر بر بیتی جام جمال نمای وحدت ومولانا خداوندکارك کمال وصلتلرینه بر آیت ایکن حالات عشاقدن بیخبر وجان ودللری پر کدر بعض خیره بصرلرك مکمن اوهام فاسده‌لرنده مختفی اولان غیلان افکار کاسده‌لری لیس عنده طایل قبیلندن اولان خیالات فاسده‌لرنه انواع صور باطله تصویر ایتمکله مثنوی التی جلد اولدیغنه باعث بودرکه ملای رومی مرتبهٔ نفس مرضیه‌ده اسم قیوم ایله قالوب اوج صافیه‌یه ترقی ایتمامشدر وبلکه نهایت طور خامس و بدایت طور سادس اولان برزخ جذبه‌دن کچمیوب مرغ استعدادی اوج طور سابعه اوچمامشدر دیو انواع ترهات سویلرلر حال آنکه خیشوم جانلری زکام حرمان ایله مختل اولمغله جناب خداوندکارك فوایح مسکیهٔ کلمات قدسیه‌لرندن برشمه استشمام ایتمامشلردر بلکه بی خواب وخورش یبوست ایله اختلال دماغدن حصوله کلان غلبهٔ سودا وهیجان افکار ماسوی ایله ایلدکاری پریشان و بیهوده حرکات جعایه وشطحات ردیه‌لرنه اقتضاء جذبه‌در زعمیله نیجه شید و جنونه وجد وحال تعبیرینی عرف ایدرلر ومجاهده‌لری تصورات باطله اوزرینه مبتنی و بی اساس اولمغله برقاج کونك ایچنده قوالرنه ضعف وطبلرنه کسل تطرق ایدوب مجاهده وریاضتدن فراغت وبقور نفسلرنی افسر بند اخور نفس وطبیعت ایدوب پیشنهاد عاقف شهوت اولمغله سرنهادهٔ خواب وغفلت اولدقلرنده پس دماغدن هویدا اولان صور باطلهٔ خیالیه نا پیدا اولور و بوکا بقا بعد الفنا دیو افترا ایدوب کوزلری بغلو استر آسیاب کبی چرخ طبیعتده دور ایدوب دائرهٔ بهیمیتدن خروجه قادر اولمزلر ومنزل الورز دیو ها دورمز یلرلر اعوذ بالله من الحور بعد الکور و عجب بودرکه صورتا خلوت ایدوب متاع سمعه‌لری صاتلمق ایچون سوق کثرتده دکان عزلت اچارلر والسنهٔ ناسده مظنهٔ کرامتدر دیو شهرت بولدقلرن کندولره سرمایهٔ جمعیت بیلوب (نظم) بهالو صوف آلور دیکدرر ایچه ✱ مطوق کسدرر بچدورر آنجه ✱ زیارت اولنوب عزت بولالر ✱ دعاسن آله‌لر خدمت قلالر ✱ کوره‌لر خلق اکا تعظیم ایده‌لر ✱ اوکنه اردنه دوشوب کیده‌لر * دیلر مقبولی اوله خاص وعامك ✱ یلر آردنجه دائم نیك نامك ✱ پس بو حال ایله بن جذبه وعشق بوتدم وانلری طور ثالث وخامسده قویوب ایلری کچدم منصور ایله مولانا فلان طورده قالمشلر حیفا که بنم زمانمه مصادفه ایده‌لردی انلری اول

دائره‌دن چوردردم دیو لاف وکذاف ایدرلر ولکن اول نادرهٔ زمان وظریف
جهان مثنوینك برمحلنده انلری رسوای عالمیان ایدوب بیورمشلردرکه (مثنوی)
از خـدا نی بوی اورا نی اثر ٭ دعویش افزون زشیث و بوالبشر ٭ دیو
ننموده وراهم نقش خویش ٭ اوهمی کوید زابد الیم بیش ٭ حرف درویشان
بد زدیده بسی ٭ تاکمان آیدکه هست اوخود کسی ٭ بی نوا ازخوان ونان
آسمان ٭ پیش او نند اخت حق یك استخوان ٭ اوندا کرده که خوان بنهاده‌ام ٭
نائب حقم خلیفه زاده ام ٭ الصلا ساده دلان پیچ پیچ ٭ تا خورید ازخوان
جودم سر مپیچ ٭ سالها بر وعدهٔ فردا کسان ٭ کرد آن درکشته فردانارسان
٭ نیست چیره چون ترا چیره کند ٭ نور ندهد مرترا تیره کند ٭ ایمدی بنم
روحم بایزید بسطامی وحسین ابن منصور البیضاوی وجلال الدین رومی
و بونلرك امثالی مقربان بارکاه‌قیومی اولنلرك بی لب ودهان نوش جان ایتدکلری
شراب تجلیات حب یزدانی وخاشاك هستیلرین احراق وبی نام ونشان ایدن
آتش جذبات رحمانی اول دوغ خورده‌لرك کمان ایتدکلری بنك وخیالات وامانی
دکلدر (عرفی) بردر عشق مچین معرکه ای عقل فضول ٭ طفل را شیوهٔ
بازیچه حرامست اینجا ٭ عشق بنشست ز پادرره جویایی قرب ٭ زاغ اندیشه
همان کبك حرامست اینجا ٭ فلهذا بعض متصوفهٔ بی ذوق دخی مجرد کتب
تصوفده اولان اصطلاحات قومی حفظ ایدوب جذبه ومحبتدن یکتا قیل وقال
معرفته نوع آشنایی حصوله کتورمکله مقام عشقك وراسنده فناء فنا
وبقا بعدالفنا واردر مولانا ایسه مهیج شوق بعض ابیات عاشقانه ایله همایون
نامه‌ده اولان کلیله ودمنه حکایه‌لرندن ایرادایدوب وسکری صحونه غالب اولمغله
بربیتی بر بیتنه مرتبط اولمیوب پریشان سویلمشدر وصحوی سکرنه غالب اولان
اهل کمال کبی منازل ومراحل سایرینی مراتب ومقاماتیله بقا بعدالفنایه وارنجه
ترتیب ایله ذکر ایتمامشدر درلر مع هذا اول افسرده دللر دخی عشق وفنا و بقا
ولقانك انجق اسامئ مرسومه‌سنی کوروب واصطلاحات معروفه‌سن اشیدوب
کیفیاتندن بیخبرلردر وزعملرنجه اهل وحدت چنورلر مع هذا وحدت دخی نه
ایدوکن بلیوب لقلقه‌ایله جهانی جاندن اوصاندررلر یعنی (لمحرره) بولردیر نطقمز
جمله بزم اسرار وصلتدر ٭ جهانده هر نه وار ایسه بزه انوار وحدتدر ٭
مظاهردر تجلی‌یه قو کوردوکمز حقدر ٭ بزه بو اکلایش بسدر یولیمز امن
وراحتدر ٭ بزم عرفانمز واردر دیمه‌زز نسنه‌یه باطلدر ٭ اکر دیرسك قنی

برهان بد ونیك ایله الفتدر ٭ اکر خلوت اکر عزلت نه لازم عارفه نیلر ٭
ریاضت چکدیروب نفسه عذاب ایتمك حماقتدر ٭ خدا حفظ ایده اخوانی بونك
کبی جهالتدن ٭ که زیرا بونلره اویمق محقق بیل ضلالتدر ٭ بوکونه قیل وقال
ایله کشی اهل مذاق اولمز ٭ مفید اولمز اکا عرفان کورر صکره نه آفتدر ٭
کرکدرکم سکا اول تجلی ایلیه الله ٭ دیله پرتوایده شوقی کوره‌سن اوزکه قدرتدر ٭
اکرسن بیلمك استرسك ندر وصلت ندر وحدت ٭ مظاهرده تجلیسی نه‌معنی‌دن
عبارتدر ٭ دله‌سن اولا حقدن محبت آفتابن کور ٭ وجودی ظل یزدانی یوزی
نور هدایتدر ٭ سوزی الهام زبانی زبانی آب حیوانی ٭ دوداغی کوثر جنت
کوزی هاء هویتدر ٭ دلی عرش معلادر مقامی قرب اوادنی ٭ خصالی خلق
یزدانی عطاسی بی نهایتدر ٭ اکریك همتی اوله طوله حق جذبه‌سی کوکلك ٭
منوراوله‌مشکاتك کوره‌سن خوش لطافتدر ٭ دوشه‌سن عشق اودینه خلیل آسا
اولوب تسلیم ٭ دیه یانارکونی برد سلامت باغ رحمتدر ٭ قوما یه سنده هیچ
کثرت ازاله اوله انیت ٭ همان عشقی قاله انجق مراد اولن بو وحدتدر ٭ الهی
عبدك آیرمه بوعشاقك کروهندن ٭ که عشقکله بقا بولمق عجب دولت سعادتدر
٭ پس مولانا خداوندکار کندولرین اهل عرفاندن عد ایدن طاعنانه دخی
مثنوئ شریفده بووجهله جواب ویررلرکه (مثنوی) کین سخن پستست
یعنی مثنوی ٭ قصهٔ پیغامبرست و پی روی ٭ نیست ذکر بحث واسرار بلند ٭
که دواند اولیا آن سو سمند ٭ از مقامات تبتل تا فنا ٭ پایه پایه تا ملاقات خدا
٭ کودکان خرد فهمش میکنند ٭ نیست جزامر پسند ونا پسند ٭ کیرم ای کر
خود تو انرا نشنوی ٭ چون مثالش دیدهٔ چون نکروی ٭ این آن شیرست کزوی
جان بری ٭ یاز پنجه قهر او ایمان بری ٭ نور خورشیدم فتاده بر شما ٭ لیك
از خورشید نا کرده جدا ٭ نك منم ینبوع آن آب حیات ٭ تارهانم عاشقانرا
از ممات ٭ آه ای طالب آب حیات ذکر اولنان جذبه من لم یذق لم یعرف قبیلندن
اولوب لسان ایله بیان حد امکانده دکلدر ولکن اول عشق وجذبه‌نك کیفیتنده
نه حالت واردر شوندن معلوم اولا که مولانا خداوندکار بوقدر علوم بیشمار
ایله جلیل القدر والاعتبار اولدیغندن غیری برهان الدین محقق تربیه‌سیله
تکمیل طریقت ابرار واخیار ایدوب انواع مجاهدات وسیر اسما وصفاتده انوار
ریاضات ایله اصناف اسرار مشاهدات ایدوب نائل درجات کرامات اولمشکن
ناکهان آسمان جانك نور فروزی شمس الدین تبریزی شارق مشارق عشقدن

درخشان و پرتو اشعه‌سی روشن جنان مولاناده لمعان ایتدکده تابش جذبات هستی سوز خرد معرفت آموزی سوخته پوزاید وب لوح سینه‌سنده منقش اولان صور معلومات کثرات حریق جذبات اولدی (عرفی) کدام مسئلهٔ عشق تو درمیان آورد ❊ که عقل معرفت آموز در جواب نماند ❊ هدایتی که بتز و پرامتان عناد ❊ امید معرفت آموزی از کتاب نماند ❊ عنایت تو چنان زد صلای معموری ❊ که در دیار محبت دلی خراب نماند ❊ و بالجمله رخت شعور ولاشعور مولانا آتش عشقله نار ونور وحضور (فیها مالاعین رأت ولااذن سمعت ولاخطر علی قلب بشر) ایله مسرور اولوب
❊ مثنوی ❊ حیرتی آمد درونش آن زمان ❊ که برون شد از زمین و آسمان ❊ جست وجو بی ازورای جست وجو ❊ من نمیدانم تو میدانی بگو ❊ عقل وحالی از ورای حال وقال ❊ غرقه گشته در جمال ذوالجلال ❊ غرقهٔ نی که خلاصی باشدش ❊ یا بجز دریا کسی بشناسدش ❊ مضمونی اوزره قطره ایکن بحر اخضر ❊ وذره ایکن مهرانور اولدی ❊ بردر بابه غرق اولدیکه انبیا ومرسلین اول بحر وحدتك امواج نامتناهیلری واولیای واصلین ماهیلریدر ایمدی بنم دوح روانم تعریف جذبه بودرکه حدامکانده اولان مرتبه بیان اولندی (عرفی) صورت کشوده پرده ونشناخت چشم عقل ❊ باانکه اشناشده بوداز مثالها ❊ پس شمدنصکره گوش صفا ایله اصغاقیل که مثنوی شریف شش مجلد اولدوغنك وجوه نکاتی دیدهٔ نهایه چهره کشا اوله اولا حضرت مولانا مثنویٔ حقایق احتوانك جلد سادسندن ❊ مثنوی ❊ شش جهت را نورده از شش صحف ❊ کی بطوف حوله من لم یطف ❊ دیوب جهات سته افاضهٔ انوار محبت ایتدکارنه اشارت بیوردلر واکر حقیقت شش جهتدن سؤال اولنورسه (علم شریفه نهان اولمیه که) ارباب حکمت اثبات استدارهٔ فلکده جهت حقیقی ایکی در دیمشلر یعنی بری فوق وبری تحت درکه فلك اعظم ایله محدود اولوب فلك اطلسك سطح محدبی جهت فوق ومرکزی جهت تحت درکه نقطهٔ کرهٔ زمیندر بناء علی ذلك فلك اعظم محدد جهاتدر دیمشلر زیرا منتهای اشارات حسیه فلك افلاکك محدبیدر وعند البعض مقعر فلك قردر زیرا منتهای حرکت مستقیمه فلك قمرك مقعریدر پس اشارات حسیه انده نهایت بولور دیمشلر وماخلای فوق وتحت اعنی قبل و بعد و یمین و یسار جهات حقیقیه اولمیوب اضافیه در زیرا اجسامده معتبره اولان ابعاد زوایای قوایمی تقاطع ایدن ابعاد ثلثه دن غیری دکلدر پس ابعاد ثلثه دن هر برینه طرفین اعتباریله اطراف سته ظاهره اولوب شش جهت

تعبیر اولنور وابعاد ثلثه دن مراد طول وعرض وعمق در مثلا جسم انسانده معتبره اولان ابعاد ثلثه دن هر برینه بعد واصل دیرلر یعنی ابعاددن اولان طول انسانك قدمین ایله رأسی بینی واصلدر وواصل بین جنبین عرض در و بطن ایله ظهر بینی واصل اولان عمقدر پس شخص انسانك حالت قیامی وضع طبیعیسی اوزره اولدقده امتداد طولیسندن رأسنی ولی ایلینه فوق وفی تلك الحالة قدمینی ولی ایدنه تحت وامتداد عرضنك نهایتندن بحسب الغالب اقوای جانبین ولی ایدنه یمین واضعف جانبین ولی ایدنه یسار ونهایتی امتداد عمقی دن بطنی ولی ایدنه قدام وظهری ولی ایدنه خلف دیرلر وجهتان حقیقیتان اولان فوق ایله تحت قامت انسانك اکر انتصابی واکر انتکاسی حالنده هیچ حال ایله متبدل اولمز زیرا فوقك فوقیتی رأس انسانی وتحتك تحتیتی قدم انسانی ولی اتدکلری ایچون اولمیوب بلکه انسان ایچون اولان وضع طبیعی بووجهی مقتضی درمثلا وضع مزبور انتکاسله منقلب اولسه اکرچه انسان وضع طبیعیسنده قالمزولکن فوق تحته وتحت فوقه متبدل اولمز اما جهات سایره نفس حقیقت اعتباریله اولمیوب بلکه جهتان حقیقیتاندن خارج اولان اموره نسبت ایله اعتبار اولنمشدر پس عند التحقیق جهاتدن هر بری یا جهت فوق یاخود جهت تحت اولوب مثنویٔ شریفك دخی شوارق اسراری عرش اعلای ملکوتدن تحت الثرای ناسوته وارنجه جهات بشریتی غرق انوار غیب هویت ایتمشدر فافهم ومثنویٔ شریف شش مجلد اولدوغنك نکاتندن (وجه ثانی) بودرکه آسمان وزمین ومابینهما خلقتنده حق سبحانه تعالی ایام سته ذکریله فضیلت سته اشارت ایدوب فرقان کریمده بیورورکه (ان ربکم الله الذی خلق السموات والارض فی ستة ایام) قال البیضاوی ای فی ستة اوقات کقوله تعالی ومن یولهم یومئذ دبره اوفی مقدار ستة ایام فان المتعارف زمان طلوع الشمس الی غروبها ولم یکن حینئذ وفی خلق الاشیاء مدرجا مع القدرة علی ایجادها دفعة دلیل للاختیار واعتبار للنظار وحث علی التأنی للامور) و بعض مفسرین ذکر اولنان ایام سته ایله ایام آخرته اشارت بیورلمشدرکه هر برکونی دنیا یللرندن بیك ییل قدردر دیمشلر علی کلا التقدیرین حق جل وعلا دیلسه سموات وارض ومابینهما بی دفعة واحدة آن واحدده ایجاد ایدردی ولکن عبادنه تأنی اموری تعلیم ایچون ایام سته مقداری مدتده خلق ایتدی دیمشلر بعضلر دخی خلق باریده لا اصلا ولا تحقیقا ولا تقدیرا امتداد یوقدر دیوب وتفسیر عیونده اقوال مزبوره یی بعد الایراد بو وجهله افادهٔ مراد ایدرکه (فالتفسیر بذلك خطأ بین والصحیح ان یقال ان الله تعالی

خلقهما فی هذه الایام الستة لابالامتدادات وقدکانت موجودة قبل خلق السموات
والارض لان الایام قبله لفلك النجوم الثوابت وفلکها دایرا قبل خلق السموات
والارض والشمس والقمر وغیرهما من الکواکب والذلك لم یقل فی ستة اشهر)
وتفسیر کشف الاسرارده مسطوردرکه کریمهٔ مز بورده اولان ایام سته معروفه
اولان هفته ایامنه دلالت ایدوب خمسین الف سنة کریمه سنده ضرب مثل اولان
ایامدن دکلدر وتوریتده دخی فی ستة ایام مفهومی مصرحدر پس برفحوای
(اذا اراد الله شیئا ان یقول له کن فیکون) حق سبحانه وتعالی فی لمح البصر جمیع
موجوداتی خلقه قادر ایکن ایام سته ده خلق ایلدیکی شومعنایه اشارتدرکه اول
عزیز وجبار عباد عصاتی حین عصیانلرنده مؤاخذه وعقابه قادر ایکن مهلت
ویردیکی توبه وندامت ایله اعمال صالحه یه توجیه قدرت وطاعات وعباداته
بذل همت ایلك ومنهمك فی المعصیه اولان ارباب شقاوت بزه مهلت ویرلدی
یوخسه بزدخی معاصیدن فراغت وطریق طاعاته عزیمت ایدردك دیو معذرت
ایده جك حاللری قالمیوب قطع حجت اولمغیچوندر وتفسیر وجیزده (ای فی مقدار
ستة ایام من الاحد الی السبت واجتمع الخلق فی الجمعة) دیو مسطور اولوب امام
علینك دخی بو بیتی بومعنایی مؤیددر قال کرم الله وجهه (بیت) وفی الاحد البناء
لان فیه ۞ تبدی الله فی خلق السماء ۞ وشرح دیوانده مسطوردرکه بناء سمایه یوم
احدده بدأ اولندیغی تقدیرجه شب ایله روزك وجودی خود حرکت فلك شمس
وقمره موقوفدر پس ابتداء خلقت سما یکشنبه ده اولمق نیجه توفیق اولنور دیو واقع
اولان شبهه یی بحر زخار حقایق شیخ محی الدین عربی رضی الله عنه فتوحات
مکیه ده حل ایدوب بیورورلر که یوم ایله نهار بیننده فرق واردر زیرا وجود یوم
فلك اعظمك دورهٔ واحده سندن عبارت اولوب وفلك سمادن دکلدر بلکه اطلاق
سما کواکب سیاره سماواتنه منحصردر ولیل ونهارك وجودی فلك آفتابك حرکتنه
دلیلدر بعض کسنه دخی سوال ایراد ایلمشدر که روز شنبه احد ایله توصیف
اولنمیوب مابعدنده اولان روز یکشنبه احد ایله توصیف اولندیغنه حکمت ندر
بوسؤاله ایکی وجهله جواب ویریلوب نکته بیان ایتمشلر ولکن بوفقیر کم درایه نك
دخی خاطرنه انلردن ماعدا برنکتهٔ معقوله دخی لایحه اولوب جواب اولدن
اعلی وجواب ثانی یه اقرب اولمغله صف وسطده مقام کوستروب خیر الامور
وسطها معناسنی افهام ایلدك جواب اول مثلا اون ایکی بروجك ابتداسی
حمل ایکن ارقام بروجده حرف الف برج ثانی اولان ثوره وضع اولنوب حمل

برجی وضع حروفدن مجرد اولدیغی کبی جمعه دن ماعدا ایام اسبوعدن اولان
شنبه دخی یوم تام واول ایامدر پس روز اوله شروع شنبه ایله اولورامایکشنبه
یوم تام اولمیوب بلکه صباح سبتك ایکنجی کونی یوم الاحدده اولوب وحقیقتده
یومه شروع ینه شنبه اولوب یوم الاحد ایکنجی شنبه و بدأ تعداد یکشنبه دن اولمغله
یوم الاحد دینلور شنبهك صباح ثالثی دوشنبه ده تمام اولوب تکرار سبت ثالث
شروع اولنور وعلی هذا القیاس پنجشنبه کوننه وارنجه بو اسلوب اوزره عد
اولنان روز شنبه یوم سبتك صباح رابع وصباح خامسی دیمك اولور فافهم
و بو فقیرك خاطره سی اولان جواب بودرکه چونکه بنیاد سماواته یوم الاحدده بدأ
اولنوب من حیث الاجمال ترتیب انواع آخر مراتب وجود اولان نسخهٔ انسانیه ده
تمام اولوب یوم الاحددن جمعه یه وارنجه مراتب تنزلات اختتام بولمشدر وعالم
ناسوت مجموعهٔ ملك وملکوت اولدیغی اجلدن سادس ایله توصیف اولنه جق
ایکن یوم جمعه ایله تعریف اولنوب حتی انسان حضرت سادس اعتبار اولنمشدر
وسبت آسایش وراحت وقطع وفراغت معناسنه اولوب بعد الجمعه ظهوره کله جك
بر مرتبه دخی اولمامغله یوم مزبوره سبت تسمیه اولندی العلم عند الله تعالی
ومرتبهٔ ثالثده اولان جواب ثانی بودرکه شنبه ذات بحته اشارت اوله ذات
بحت ایسه غیب مطلق ولاتعین اولمغله نه واحددر نه کثیر و یکشنبه مرتبهٔ احدیته
ودوشنبه مبدأ ظهور کثرات اولان مرتبهٔ واحدیته وسه شنبه عالم عقول ونفوس
مجرده یه وچهارشنبه عالم مثال وپنجشنبه عالم شهادته یوم الجمعه جامع جمیع مراتب
اولان عالم ناسوته اشارت اولوب ایام اسبوع تمام اولور پس غیب مطلقدن
اکر قالا اکر اشارة واکر حالا اخبار حدامکانده اولمدیسه مولانا خداوندکار
دخی بومعنایی تلمیح ایچون داخل حیطهٔ عبارت اولان مرتبهٔ احدیت
وواحدیت وعقول ونفوس مجرده وعالم برزخ وعالم شهادت وحقیقهٔ انسانیه دن
خبرویرمکله مثنوی شریفی شش مجلد اولمق اوزره ترتیب بیورمشلردر
(وجه ثالث) نجم الدین دایه طیب الله انفاسه بوآیت کریمه ده لسان توفیق ایله
شویله تحقیق ایتمشلرکه (ان الله یعرف ذاته الخلق بصفاته وهی الربوبیة والالوهیة
والقادریة والخالقیة والمدبریة والحکیمیة والاستوائیة فقال (ان ربکم الله الذی
خلق السموات والارض فی ستة ایام ثم استوی علی العرش) یعنی بوآیت کریمه ده
شومعانیٔ حقایق مبانی یه اشارت واردرکه اول واجب الوجود مفیض اللطف
والجود عبادنی طریق توحیده دلالت مقصود ایدنوب بیورورکه بحسب الربوبیه

اوزرکزه طاعاتی واجبه اولان رب موجدکز شول ذات مقدس ویکتا وخالق ارض وسمادرکه قادریت وخالقیت ومدبریت وحکیمیتی ایله سموات وارضی ایام ستهده خلق وایجاد بیوروب صفت رحمانیتی ایله عرش اوزرنه مستولی اولدی پس حصر ایام ستهده نکته بودرکه من حیث الکلی انواع مکونات عددستی مشتملدر یعنی برنوعی ارواح مجردهدرو برنوعی ملکوتیاتدرکه ملائکه وملکوت سماوات وعقول مجرده ومرکبه وجن وشیاطین انلردر ونوع ثالث نفوسدرکه نفوس کواکب ومعادن ونبات وحیوان وانساندر ونوع رابع اجرامدرکه اجسام لطیفه و بسایط علویه اعنی عرش وکرسی وسبع سموات ودوزخ وجنات و بونلرك امثالی اجرام لطیفه نوع رابعدندر ونوع خامس اجسام مفردهٔ بسیطهدرکه عناصر اربعهدر ونوع سادس عناصردن مرکبه اولان اجسام کثیفهدرکه بونلردن هر برنوعك ترتیب خلقتنه یوم ایله تعبیر اولندی پس مولانا خداوندکار دخی اشیاء مزبورهنك احوالنی بیان ایتمکله مثنوی یی شش مجلد ایدوب بومعنایه اشارت بیوردی (وجه رابع) بودرکه روح قدسیٔ اضافی صور حقایق کلماتی فیض اقدس وعین جمعدن اخراجه واسطه اولمقده قلم وخفادوات ومحل ظهور وتفصیل اولان آینهٔ دل لوح مثابهسنده اولمغله کاتب معانی مجرده اولان فیض اقدس قلم روح ایله عین خفاده جمع اولان مداد واردات غیبیهدن لوح دله نقش ایلدکی کلمات قدسیه فکر وخیال وحفظ وصوت وتکلم مرتبهلرندن عبور ایتدکجه مفهوم اولمز ودست کاتبده اولان قلمدن دخی ابتدا صدور ایدن نقطه ثانیا ترکب نقاطدن صورت حرف ثالثا حروف مفردهنك ترکبی رابعا ترکب حرفدن کلمه خامسا ترکب کلماتدن کلام ومرتبهٔ سادسهده مفهوم معنانی ظهوره کلوب لاجرم مراتب ستهدن عبوره موقوف اولدیسه مثنویٔ شریفده اولان واردات قدسیه دخی ذکر اولنان مراتبه نزول ایتدکجه مستمعینك مفهومی اولمدیغنه تلمیح ایچون شش مجلد اولماسن اختیار بیورمشلردر (وجه خامس) بودرکه وقتاکه موسی علیه السلام وادیٔ ایمنده نمایان اولان شجرهٔ لامعهدن اقتباس ایچون واروب کریمهٔ (اننی انا الله لا اله الا انا فعبدنی) امریله مخاطب اولدقده جایزکه سمعنه القا اولنان کلام کلام حق اولمیه دیو نفس موسی تشوشه دوشمکله الهام ربانی وسوسهٔ نفس موسایی ازاله ایدوب استماع اولنان کلمات قدسیه بلاریب ولاشبهه مخاطبات الٓهیهدر زیرا بن انی جهت واحدهدن شنوا اولمیوب بلکه جمیع جهاتدن مجموع قوا ایله اصغا قلدم وکلام ربانی ایدوکن محقق بیلدم دیوب

مطمئن اولدی وقاضی بیضاوی ذکر اولنان تحقیقك سیاقنده بووجهله رقم زدهٔ نقش کلمات مسکیة الختام اواورکه (وهو اشارة الی انه صلی الله علیه وسلم (تلقی من ربه کلاما تلقیا روحانیا ثم تمثل ذلك الکلام لبدنه وانتقل ال الحس المشترك فانتقش من غیر اختصاص بعضو وجهة) پس کاشف اسرار مولانا خداوندکارك دخی موسای روحی وادیٔ ایمن قلبندن ظهور ایدن نور محبتك انسیله برمصداق (فاخلع نعلیك) ساحهٔ سرنی تعلقات کونیندن تقدیس ایتمکله وراثت ولایت مطلقهٔ محمدیه مقامنده قایم اولدی ومسترشدینی ظلمات بشریتدن اوجات انوار ملکوته تعریج ایله مأمور اولمغله شجرهٔ ذات قدسدن خطاب انس ایله مشرف اولدیغی واردات غیبیه که مثنویٔ شریفده مندرج اولان جواهر عبارات قدسیهدر جهة واحدهدن اولمیوب بلکه جمیع جهاتدن یعنی حیز وجهاتدن مقدس اولان فیاض مطلقك الهاماتی اولدیغنه اشارت قصدیله شش مجلد ایتدیلر (وجه سادس) بودرکه (کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف) وفقنجه ظهور خلق حب سبحانی ایله اولدیغی کبی وصول الی الحق دخی عشق ربانی ایلهدر فلهذا باغ جبروتك سر وآزادی سید الطائفه جنید بغدادیدن وما النهایة دیو نتیجهٔ سلوکدن سؤال ایتدکلرنده (هی الرجوع الی البدایة) دیوب نهایت عین بدایت اولدیغن اعلام بیورمشلر پس جناب مولانا دخی مبدأ ومنتها عشق خدا اولدیغن انها ایچون ابتداء حکایت مثنوی یی کنیزکه عاشق اولان پادشاه یم شیم وانتهاسنی قلعهٔ ذات الصورده آتش عشقه وجودو همیسن احراق ایدن شهزادهٔ والاهمم حکایتی ایله مختتم ایدوب نهایتی ابتدایه متصل واطراف ابعادی مشتمل اولان عرش محیط کبی مثنویٔ شریف دخی من حیث المجموع شش جهات قلوب سالکینی محدد برنور بی جهت ایدوکنه اشارت بیورمشلردر الحاصل مثنویٔ شریفك شش مجلد اولدیغنه نیجه نکات بیانی دخی قابلدر ولکن شش مجلد اولدیغی اعتباریله وجوهستهاحضار اولنوب وهر بردلیل مثنویٔ شریفه اعتراض ایدن اصحاب اغراضه شش جهتدن جواب ویروب زبان تعرضلرنی تبهیت ایچون هر بری برسیف قاطع وبرهان ساطع اولمشدر ایمدی علل اغراضدن یکتا اولان اخوان صفا شنوا اولسونلرکه جناب مولانا بیوررلر

عاشق شدن پادشاه بر کنیزك وخریدن پادشاه

آن کنیزك را و رنجور شدن کنیزك وتدبیر شاه در معالجه

پادشاه برجاریه یه تعشق ایتمهسی وانی اشترا قیلمهسی وکنیزك خسته اولوب پادشاه انك معالجهسنده

تدبیر قتلی بیانندەدر (مثنوی) ❊ بشنوید ای دوستان این داستان ❊ اشید کرای دوستان بود استانی (مثنوی) ❊ خود حقیقت نقد حال ماست آن ❊ حقیقتده اول داستان خود بزم نقد حالیمزدر یعنی غرض ارباب حقایق مجرد حکایت احوال خلایق اولیوب بلکه هر بر قصه تحتندە بر حصه وهر نقطه ضمننده بر نکته وهر اشارتك مرجعنده بر کنایه واردر پس ای انیسان همدم وجلیسان محرم اکرچه بو حکایت پادشاهله کنیزك میاننده واقع اولان قصهٔ عشق بازیدر ولکن بروفق (وفی انفسکم افلا تبصرون) بزم نقد حالیمزی اشعاردر که (ع) روح سلطان وجود ست بسر بر تحت قلب ❊ مضمونجه پادشاهدن مراد روح وکنیزکدن مراد نفس اولمق اوزره نقل اولنور (مثنوی) ❊ بود شاهی در زمانی پیش ازین ❊ بوندن اول زمان پیشینده بر پادشاه وارایدی (مثنوی) ❊ ملك دنیا بودش وهم ملك دین ❊ هم سلطان دنیا وهم سلطان دین ایدی (مثنوی) ❊ اتفاقا شاه شد روزی سوار ❊ باخواص خویش از بهر شکار ❊ اتفاقا بر کون شاه کامکار شکار ایچون کندو خواصی ایله سوار اولوب کشت وکذار ایدرکن ناکهان (مثنوی) ❊ یك کنیزك دید شه بر شاه راه ❊ شاهراهده بر کنیزك کوردی شاه (مثنوی) ❊ شد غلام آن کنیزك جان شاه ❊ اول کنیزك قولی اولدی جان شاه (مثنوی) ❊ مرغ جانش در قفص چون می طبید ❊ چونکه شاهك مرغ جانی قفس بدنده مضطرب اولدی (مثنوی) ❊ داد مال وآن کنیزك را خرید ❊ مال ویردی واول کنیزکی آلدی (مثنوی) ❊ چون خرید اورا وبر خوردار شد ❊ چونکه پادشاه اول جاریه یی الوب برخوردار اولدی (مثنوی) ❊ آن کنیزك از قضا بیمار شد ❊ قضاً ناکهانیدن اول کنیزك بیمار اولدی یعنی پادشاه روح انواع فتوح ایله حرم سرای جبروتدن نهضت ومنزلکاه ملکوتدن حرکت ایدوب خواصی اولان قوای روحانیه سیله سمند شهادته سوار اولوب دست استعدادنده اولان بازئ قابلیاتنه تیهوئ اسرار شکارك الدرمغیچون شاطران ارکان ایله شاه راه موالیددن کذر ایدرکن کنیزك نفسه مصادفه ایتدکده رشتهٔ اختیاری کسسته وچشم مکارنه شیفته وکمند زلف خدعه کارنه دل بسته اولدی وهرنه کیدرسه کتسون همان دست امید دامن مراده ایرسون دیو خزینهٔ وجودده اولان حیات وعلم وقدرت وارادت وسمع وبصر نقودنی ویروب کنیزك نفسه مالك اولدی وداخل حجلهٔ وصلت اولدقده نه زیبا نعمت بوندن اعلا هم صحبتی اولور دیو الفتندن کمال مسرت اوزره ایکن ناکهان

(نفس .)

نفس مبتلای درد طبیعت اولوب لطافتنه کثافت کلدی وپادشاه روح طراوت نفسده کدورت کورمکله (بیت) فلم ارکالدنیا بها اغترا اهلها ❊ ولا کالیقین استوحش الدهر صاحبه ❊ دیوب غایت حزن والمندن ایتدی عجب حالتدرکه بر راحت بی جراحت وبر محنت بی محنت اولمیوب (بیت) برقدح بو قدرکه بی رنج خمار ❊ هرکلك یاننده واردر رنج خار ❊ آه ودریغ که شراب دنیانك صورتی سراب ومعموری خراب وامنیه‌سی ناياب وصفاسی خیال وخواب در آه کم دست امل دامن مراده ایرسه فراغ بال صانورسن وحصوله کلنجه جاندن اوصانورسن مع هذا اول دخی بر احتیاجك نتیجه‌سی وهزار ذلتك مقدمه‌سی اولوب نه امنیه‌سنه غایت ونه مشقتنه نهایت وار (بیت) کیمه قیلدی چرخ سرکردان وفا ❊ سکا قیله ایتمیه جور وجفا ❊ آه ای دل شیدا سنك حالك اکا مماثلدرکه (مثنوی) ❊ آن یکی خر داشت پالانش نبود ❊ اول بریسی خر طوتدی اما سمری یوغیدی یعنی بر خره مالك اولدی اما حمر مؤکفه‌دن دکل ایدی (مثنوی) ❊ یافت پالان کرك خر را در ربود ❊ بوکره پالانی بولدی ولکن خری قورد قاپدی پس روح دخی مرکب کالبدی بولدی اما پشت عزیمتنده اکاف طاعت وسر همتنده افسر عبادت یوغیدی چونکه روح بونلری بولوب مرکب بدنی طریق هدایته سوق نیتی ایله کلدکده کرك اجل ربوده قیلمش بولوب عمل میسر اولمادی وهمچنین بریسنك دخی (مثنوی) ❊ کوزه بودش آب می نامد بدست ❊ کوزه‌سی وار ایدی اما آب ایله کتورمدی وجست وجو ایدوب (مثنوی) ❊ آب را چون یافت خود کوزه شکست ❊ چونکه ابی بولدی کوزه شکست اولدی کذلك روح دخی کوزهٔ جسمی اله کتوردی لکن آب محبت وشراب معرفتدن تهی ایدی چونکه چشمهٔ محبتی بولدی فاما عمر آخره ایروب سنك فلاخن موت کوزهٔ جسمی شکست ایتمکله آب حیات معرفتدن محروم قالدی وبالجمله پادشاه عالمپناه بو قدر ناله وآه ایتدکدن صکره زبان انتباه ایله قلبنه تسلیت ویروب ایتدی ای خاطر غمکین نیچون مأیوس اولورسن سنك خود کوزهٔ جسمك هنوز شکست اولمدی مادامکه جان تنده‌در لاجرم هر درده بر ام وهر زخمه بر مرهم واردر ایمدی بو کنیزکك دخی دردی بر درمان ایله قوام در دیوب (مثنوی) ❊ شه طبیبان جمع کرد از چپ وراست ❊ پادشاه صاغ وصولدن وجنوب وشمالدن طبیبلر جمع ایدوب (مثنوی) ❊ کفت جان هر دو در دست شماست ❊ ایتدی ای طبیبان لقمان صناعت هر ایکیمزك جانی

سزك دست حذاقتكزده در حالا بنم محبوبه‌مك استقامت مزاجنه انحراف
وعلت ولطافت رخسارنه صفرت عارض اولوب كل يپراغی كبی صولدی ايمدی
(مثنوی) ✲ جان من سهلست جان جانم اوست ✲ بنم جانم سهلدر جانمك
جانی اول محبوبه‌ٔ بی بدلدر زيرا (مثنوی) ✲ دردمند خسته‌ام درمانم
اوست ✲ بن انك عشقی ايله دردمند خسته‌يم درمانم اودر بس معلوم‌مكز اوله كه
(مثنوی) ✲ هركه درمان كرد مرجان مرا ✲ هر كيمكه بنم جان جانمه ويا خود
اسمی مرجان اولان جانانمه درمان ايدرسه مقابله‌سنده (مثنوی) ✲ برد
كنج ودر ومرجان مرا ✲ بنم زر وجواهر خزينه‌می ودر ومرجان كنجينه‌می
ايلتدی يعنی كندوملكنه ادخال ايتدی حاصل كلام سلطان مملكت انسانيه
اولان روح قدسيه نفس ايله ازدواج وكمال امتزاج ايدوب هی هی اولمشكن
دنيای محتاله صورت باطله‌سنی حظوظات عاجله ايله تزيين ايتمكله نفس
نفيسه غمزه‌ٔ امانيسنه مفتون اولوب لذات نفسانيه وشهوات جسمانيه‌يه اشتغال
ايله مزاجنه اختلال كلوب كدورات طبيعيه‌دن شكسته حال اولمغله روحه
دخی اختلال نفسدن ملال واعوجاج كلوب انحراف مزاجنه علاج وظلمات
جسمانيه‌دن اخراج اولنمدقجه كندو دخی اوجات روحانيه‌يه معراج ميسر
اولمديغی ودام بلادن خلاص ايچون برطبيب حاذقه محتاج اولديغی بلمكله
هر بر دكان دعوی آچوب صدر نشين حب رياست اولان زمره‌ٔ مقلده‌ٔ بی
هدايتی مرشد راه حقيقت وطبيب حاذق اهل طريقت در ملاحظه‌سيله
درد فرقته معاجين وصلت استيوب هر ايكيمزك جانی دست همت وقبضه‌ٔ
تربيتكزده در ديو خلوص وطوعيت ايله ارادت كتوردكده هيچ بريسی اظهار
عدم قدرت ايتميوب بلكه هر بری ارسطوی وقت كچنوب (مثنوی) ✲ جمله
كفتندش كه جانبازی كنيم ✲ جمله‌سی پادشاهه ديديلركه خدمتكده جانبازی
وسراندازی ايده‌لم (مثنوی) ✲ فهم كرداريم وانبازی كنيم ✲ فهم وآرا
جمع ايده‌لم وفكرمز دروب بو مأمولك حصولنه بالاتفاق اهتمام ايده‌لم زيرا
(مثنوی) ✲ هر يكی از ما مسيح عالمست ✲ بزدن هر بريمز مسيح عالمدر (مثنوی)
✲ هر الم را در كف ما مرهمست ✲ هر درد والم ايچون بزم دستمزده مرهم واردر
پس اتفاق آرا دخی اولورسه مرضانه‌در كه شفا بولميه بلكه مرده‌لر احياسی
قابلدر ديوب (مثنوی) ✲ كر خدا خواهد نكفتند از بطر ✲ عجب وغرورلرندن
ان شاء الله ديميوب مشيت الهيه‌يه تعليق ايتمديلر (مثنوی) ✲ پس خدا بنمودشان

(صفوت)

عجز بشر) پس خداعز وجل انلره عجز بشری كوستردی ايمدی بر وفق
كريمه (ولا تقولن لشیء انی فاعل ذلك غدا الا ان يشاء الله) اكر ما فوق غد
واكر مادون غدده بغير الاستثنا برشی ايچون انی فاعل ديميوب هر بر عمله
حين شروعده فعل واختيارکی قبضه‌ٔ مشيتده مقهور كوروب واجب الوجودك
ارادتی تعلق ايتمدين برشی وجوده كلميه جكن بلمك وترك استثنا ايتمك كركدر
ولكن استثنا دخی مجرد قول ايله صحيح اولميوب بلكه حقيقت استثنا جميع
احوالده اختياری مشيت حقه تسليم در ديو مولانا خداوندكار بيوررلركه
(مثنوی) ✲ ترك استثنا مرادم قسوتيست ✲ ترك استثنا ايله مرادم
قلبده برقسوتدر بعضيلر دخی فتح ميم ايله مرآدم ديو قرائت وقسوت محلنه
غفلت كتابت ايتمشلر يعنی ترك استثنا بنی آدمه غفلتدر پس مادام كه بركمسنه قلبندن
ازاله‌ٔ قسوت واقاله‌ٔ غفلت ايتميه اختياری دست مشيتده مقهور ايدوكن مشاهده‌يه
ديده‌ٔ بصيرتی اولمز يوخسه (مثنوی) ✲ نی همين كفتن كه عارض حالتست ✲
استثنا همان ان شاء الله ديمك دكلدر زيرا مجرد قال لسانه برعارضی حالتدر بالكه
برموجب (ان الله لا ينظر الی صوركم واعمالكم بل ينظر الی قلوبكم ونياتكم)
نظر حق قلوب ونياته در ديو مولانا خداوندكار بيوررکه (مثنوی) ✲ ای بسا
ناورده استثنا بكفت ✲ ای چوق كيمسنه‌لر استثنايی قاله كتورممشلردر ولكن
(مثنوی) ✲ جان او با جان استثناست جفت ✲ انك جانی جان استثنا ايله
جفتدر ای نور حدقه‌ٔ آدم ونور حديقه‌ٔ عالم چونكه قلوب سالكان طريقت
مجاهدات صوريه ومعنويه ايله كدورات بشريه‌دن تخليه اولنه پرتو اشعه‌ٔ انوار تجليات
وجه احدی الذات ايله قيد انانيتدن ازاد اولورلر ومظهر (وبی يسمع وبی يبصر
وبی ينطق) اولوب هر نه سويلسه حقدن وحق ايله سويلرلر ومحرم حرم سرای
فنا اولان باقی بالحقدن هر نه صدور ايلسه استثنايه مقارنت ايدر پس استثناده
ذكر قلب كافی اولدقدن صكره حضرت فخر عالم صلی الله عليه وسلم
سلطان الانبياء والرسل اولوب طرفة عين حقدن غافل دكل ايكن نهی ترك
استثنا خصوصنده نزول ايدن آيت كريمه‌ده‌كی خطاب اولا بالذات حضرت
مفخر موجودات عليه اكمل التحايايه در بو تقديرجه (مثنوی) ای بسا ناورده
استثنا بكفت ✲ جان او با جان استثناست جفت ✲ نيچه توفيق اولنور ديو سؤال
ايدرلرسه جواب بودركه حضرت رسالت پناه عليه صلوات اللهك مرتبه‌ٔ
ولايت خاصه ومرتبه‌ٔ نبوت عامه‌لری واردر ولايت ايسه بحسب اللغة قرب

معناسنده در واصطلاح قومده اخلاق الهیه ایله تخلق و بقا بعد الفنا وصحو مع المحوه دیرلر پس ولایت باطن ونبوت ظاهر اولوب هر بر نبی نبوتی کندینك ولایت خاصه سندن اخذ ایدر ولی دخی نور ولایتی مصباح نبوتدن اقتباس ایدوب آفتاب آسمان نبوت اعنی شاه کشور رسالت علیه افضل التحیتك کندو ولایتلری نبوتلرندن اخص وافضل اولور ورسول نبیدن نبی دخی ولیدن اکملدر وبالجمله ولایت محمدیه جهـة حقیقیه ونبوت احمدیه جهة ملکیه ورسالت مصطفویه جهة بشریه لری اولوب بو اعتبار ایله هر بر رسولك نبوتی رسالتدن وولایتی نبوتندن اخص اولور فاذا کان کذلك حضرت سید الانام علیه الصلوة والسلامك ولایت خاصه لری بر فحوای (لی مع الله وقت لا یسعنی فیه ملك مقرب ولا نبی مرسل) غیب هویتده استغراقدر اما مرتبهٔ نبوتلری تشریعیه اولمغله افعال واقوالده اکر ظاهرا و باطنا واکر صورة ومعنی برشیٔ ترك اولنمیوب حین دعوتده اوج جبروتدن حضیض ناسـوته هبوط ایله مأمور اولدقلریدر پس تربیهٔ تکمیل ذات خاتم رسالت وتسلیت خواطر امت بدرقهٔ هدایت وتعلیم ذکر مشیت ایچون (ولا تقولن لشیٔ انی فاعل ذلك غدا الا ان یشاء الله) کریمه سی نزول ایدوب معانی تشریعیه لرینه دلالت ایتمشدر یعنی ای نور خورشید نبوت اکرچه سنك خلوتخـانهٔ جمال وحدت اولان قلب صفا الفتك بندن برنفس غافل دکلدر ولکن مقتضای جهة تشریعیه بودرکه ان شاء الله قولی دخی فعل شریفکه مطابق اولوب امت ضعیفه یه نصیحت وجمیع حالده متشـبث دامن مشیت اوله سز دیوارشاد وهدایت قیله سز معناسنه ارشاد ایدوکن اشعار ایچون مولانا خداوندکار بیوررلر که ظاهرا و باطنا حقدن محجوب اولان زمرهٔ مقلده کبر وغرورلرندن نه لسـانا ونه حالا ان شاء الله دیمدیلر مع هذا بومقوله خود فروشلر ترك استثنا دخی ایتمسلر برمصداق (یقولون بالسنتهم مالیس فی قلوبهم) لسـانلری جنانلرینه موافق اولمدیغی ایچون اول جلیل وجبار وقادر مختـار هر حالده عجز وافتقارلرین بدیدار ایدر مثلا پادشاهك جمع ایتدکلری طبیبلرك بیماره وبردکلری تریاق زهر قاتل واشربه لری سم هلاهل اولوب (مثنوی)

❊ هرچه کردند از علاج واز دوا ❊ علاج ودوادن هرنه ایتدیلرسه (مثنوی)

❊ کشت رنج افزون وحاجت ناروا ❊ رنج افزون اولدی وحاجت اجابتـه مقرون اولمدی وبالجمله (مثنوی) ❊ آن کنیزك از مرض چون موی شد ❊

اول کنیزك اسـتیلای مرضدن نحیف وزار اولوب برقیله دندی (مثنوی)

(چشم)

❊ چشم شد از اشك خون چون جوی شد ❊ چشم شه اشك خوندن جوی کبی اولدی یعنی کوزندن اقان قانلو یاش ایله ارمقلر طولدی (مثنوی) ❊ از قضا سرکنکبین صفرا فزود ❊ سرکنکبین مزیل صفرا ایکن قضاء الهیدن صفرایی زیاده ایلدی (مثنوی) ❊ روغن بادام خشکی مینمود ❊ ودهن بادامك خاصهٔ طبیعیه سی رطوبت ایکن یبوست کوستردی وکذلك (مثنوی) ❊ از هلیله قبض شد اطلاق رفت ❊ هلیله دیدکلری دارو ملین ایکن خاصهٔ تلیینی کتدی قابض اولدی الحاصل هرنه ایتدیلرسه عکسی ظاهر اولوب مثلا (مثنوی) ❊ آب آتش را مدد شد همچو نفت ❊ ماء رطب و بارد اطفـاء نار ایدرکن روغن نفت کبی تابش آتشه ممد ومهیج اولدی یعنی جمله اشیا مقهور ید قدرت ایدوکی آشکار واطبـانك عجزی بدیدار اولوب علاج العلیل علیل مضمونجه هر بر ایتدکلری دوادا اولدی فلهذا سری سقطی قدس الله سره کندو نفسی تأدیبنه عاجز اولان غیرك نفسی تأدیب وتربیه سـنه هزار بار عاجزدر دیمشـلر پس قصه دن حصه بودر که هنوز کندولری تهذیب اخلاق وهسـتیٔ موهوملرین آتش عشقه احراق ایتمیوب کدورات بشریه دن خلاص اولمین خام دستلر حب ریاست ایله ادعای شیخـوخت ایدوب اطوار طریقت واسرار معرفتـدن نیجه کلمات سویلمکله طالب طریقت اولان بعض سـاده دللر کاوب انابت ایتدکده اول مقلدهٔ بی حمیتلر کاه سنك قلبکده اولان آب زلال فکرتك غبار کثرت ایله بولانق وکاه مادهٔ یقینك صفرآء شك ایله یانقدر سکا موافق اولان علاج سرکنکبین ذکر استعمالیله برخلوته کیروب عزلت ایتمکدر دیوب قلبلری کبی کرفته ژنك برقرا کو حجرهٔ تنکه قودقلر نیجه جوع وسهردن حرارت صفرا و یبوست سـودا دماغ خلوت نشینه پیوسته اولوب ودیدهٔ اوهامه انواع خیالات باطله تشکل ایتمکله دوشده صایقلر کبی نیجه الفاظ بی معنا ودرلو درلو مالا یعنیلر صدوره کلدکده مدد بوکا جذبه غلبه ایتدی همان یوتدرمق کرك یوخسه دماغی مختل اولور دیو باشنه بادام یاغلری طالا ایدوب ورطوبت ویره جك غدالر یدروب نیجه دقتلر ایدرلر وکاهی حجرهٔ تیره وتنکدن صقیلوب صورتی اکرچه خلوتده ولکن قلبی محض کثرتده اولمغله قبضه دوشدکده سکا بر مقدار حرکت لازمدر دیوب دشت وصحرالری کزدیروب کاهی دخی کثرت ذکر ضربیدن دل ودماغی قوریوب نیجه اوهام وتصوراتنه بعض ترکیبم وار دیو اول شیخ مقلده اعلام ایتـدکده سکا فروعدن براسم لازمدر که بو دائره دن کچه سن بوکا

کشف دیرلر مقبول دکلدر دیو قولاغنه اوفوروب وکوزینـه پوفکروب عمری آخراولنجه بو اسلوب اوزره یلر یو پورر وطالب مستعد بو نلرك جملهسی خیال بیحاصل و تزویر باطل ولیس تحتـه طایل ایدوکن بیلوب بر مرشـد کامل صحبتنه نائل اولمغیچون درکاه قاضی الحاجاته یوز سوروب ونالش وزاری ایتمکی اعظم وسایل بیلوب انلردن دور اولور امای مستمع نصیحت وطالب طریقت زنهار کژ فهم اولمیهسن زیرا بوندن مراد اول دکلدر که علی نهج الحقیقه اطوار سبعه ایله تکمیل طریقت ایدن کامل ومکمللره اعتراض اوله لکن تکمیل طریقت ایتمدن بعض خلافت اوغروسی مزورلر ویول اوریجی حرامیلرك ماهیتلرین اعلامدر یوخسه پیران طریقت ورهروان حقیقت اولان کامللرك خاکپایلرینه صد هزاران جان ودل قربان اولسون متعنا الله بطول حیواتهم وافاض علینـا برکات انفاسهم پس مولانا خداوندکار دخی بو معـنایی اشعار

ایچون اشبو بیانه شروع بیوردیلر

﴿ ظاهر شـدن عجز حکیمان از معالجهٔ کنیزك بر پادشـاه وروی اوردن ﴾
﴿ پادشاه بدرکاه خدای رب العـالمین ودرخواب دیدن پادشـاه مبشر ﴾
﴿ غیبی را ویافتن طبیب الهی وحاصل شـدن مراد ﴾

حضور پادشاهیده معالجهٔ کنیز کدن حکمانك عجزی ظاهر اولمسی ودرکاه رب العالمینه پادشاه روی زمین وضع جبین ایتمهسی وخوابده مبشر غیبی کورب طبیب ربانی یی بولمغله مراد پاشاهی حصوله کلمسیدر یعنی نقل اولنورکه (مثنوی) ❊ شه چو عجز آن حکیمانرا بدید ❊ پادشاه چونکه حکیملرك عجزنی کوردی (مثنوی) ❊ پابرهنه جانب مسجد دوید ❊ یالن ایاق باشی قباق جانب مسجده یلدی یعنی (مثنوی) ❊ رفت درمسجد سوی محراب شد ❊ مسجده کتدی وجانب محرابه واروب یوزین زمینه سوردی ودرد فرقت ایله اغلیوب (مثنوی) ❊ سجدهگاه ازاشك شه پرآب شد ❊ سجدهیری شاهك کوزی یاشندن پرآب اولدی آهای سالکان طریقت وطالبان مرشـد راه حقیقت عجبـا بو ابیات شریفهده نه مقوله نکاته اشارت اولندیغن فهم ودرایت ایله دراست ایتدکمی اکر فهم ایتمدکسه جمله قوا ایله اصغا قیل که بودل شـیدایه روحانیت مولانادن نه مقوله معانیٔ حقایق نکات افاده اولندی اعنی حدقهٔ افکار بو ابیات شریفهنك حدیقـهٔ اسرارنده کشت وکذار ایدر ایکن روح خداوندکار جمال پرانوارندن رفع استارودیدهٔ افکاره عرض دیدار ایدوب بیوردیلرکه ای عاشق زار ومحرم اسرار حیز ومکاندن

وجهت وزماندن مقدس اولان موجدالاکوان ومبدع الاعیان برفحوای کریمهٔ (فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ) کعبهٔ مکرمهیی قبلهٔ خیرالاعمال ایدوب اکا استقبال ایتمیلرك عباداتی ودرکاه عزتمزه اولان مناجاتی قبوله قرین اولمز دیوب معنیده انسان کامله اعنی حضرت خاتم الرسل توجهنه دلالت بیوردی زیرا ابراهیم خلیل علیه صلوات الله الجمیل بافرمان جلیل مکهٔ مکرمهیی حیطان اربعه واساطین ثلثه اوزره ترصیص قیلوب محرمان رازه اشبو نکتهیی ابراز ایتدیکه وجه آدمك ترابی موضع مکهدن آلنوب بنـاء وجودنه بدأ اولندقده اول بیت مکرم دخی چاردیوار عنصری واساطین عقل وروح ونفس اوزرینه بنیاد اولنوب یدی شیدن ترکیب اولندی ومشیت الهیه شویله اقتضا ایلدیکه روح وعقـل ونفسی شریعت وطریقت ومعرفت وحقیقت ایله تکمیل کمالات انسانیه ایدن برعبد اخصنی عباد سائرهدن استصفا ایدوب قلب مجلاسنی جمیع اسما وصفات وتجلیٔ ذاتنه مرآت مصفا وسریر خلافتده اجلاس وابقا ایدوب قطب زمان ومرکز افلاك جنان اولمغله سالکان طریق محبت اول کعبهٔ حقیقتی طواف وزیارت ایدرلر وجامع جمیع کمالات اولان جمعهٔ قلبیهسنده جمع اولوب (فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللهِ) خطبهسن اصغا (وفی صلوتهم دائمون) مدانا تنده کبنیان مرصوص صف آرا وامام هدایه اقتدا ایدوب بیمن وما مناجات حقه دست کشا اولورلر پس مادامکه وجه سالك هواسی قبلهسندن دونمیه وقبلهٔ حقیقییه توجه ایتمیه ومحراب جامع کمالات اولان عتبهٔ پیره یوزسـورمیه مقصد اصلیه وصول میسر اولمز زیرا نفس مصلی صلاتنده فکر وخیـالدن مجرد اولمدقجه تصوراتدن خلاصه قادر اولمیوب (افرأیت من اتخـذ الهه هواه) عتابیله معاتب اولمقدن خالی اولمز وقیود جهاتی قمع وازاله ایتمدکجه حالة بیخودی ایله جهتدن منزه اولان ذات مقدسه ساجد اولهمز وبحسب العقل هرنه مرتبه تنزیه وتقدیس ایلسه وهم وخیالی تشبیهات وتصوراتدن قورتلمز ایمدی سالکی اوهام وتصوراتدن تخلیص ایدن برجذبهٔ هستی سوزدرکه پیرطریقتك آفتاب همتندن بروز ایتدکده جهات وتعیناتی افنـا وازاله ایدوب بلا انیت وانیت مسجودی جمال وحدت اولور پس پادشاه دخی ادعاء خذاقت ایدن اطبانك معـالجهلری بیمنفعت اولدیغن بیلوب عجز وحیرتلرن کوردکده امام علی کرم الله وجههنك (بیت) ودع الکذوب فلیس ممن یصحب ❊ وعلیك بالمرء الذی لایکذب ❊ نصیحتیله عامل اولوب وجه مشـروح اوزره بارکاه کبریایه یوز سـوردکده

پرتو اشعهٔ جذبات الهیه کندوبی کندودن آلوب غرق دریای غیب هویت اولدی وبر زماندنصکره وجود حقانیله (مثنوی) ❊ چون بخویش آمد زغرقاب فنا ❊ چونکه غرقاب فنادن بقایه کلدی کنت لسانه الذی وبی ینطق اوجانته اعتلا ایدوب ولذات انسله (مثنوی) ❊ خوش زبان بکشاد درمدح وثنا ❊ مدح وثنایه زبان کشا اولوب (الحمد الذی حمد نفسه لنفسه) سرنی تماشا قیلدی ای سالك طریقت اول در دریای حقیقت بو بیت شریفله دخی قطب دائرهٔ هدایت ومرکز فلك ولایت اولان نور آفتاب محبتك ارشاد وتربیه لری قواعدندن برقاعده یه اشارت بیورمشلردر یعنی طریقهٔ کمل بودرکه ارباب محبتدن بریسی اول جام جمال نمای وحدتك داخل حرمسرای صحبتی اولسه وباخود اخوان طریقت کوشهٔ خلوتده بربرینه ملاقات اتسه لر بعد السلام قطع کلام ایدوب خلوص تمام ایله قبلهٔ تجلی یه استقبال وتصفیهٔ باطنه اشتغال ایتدکاری حالده غرق دریای انوار حب لایزال اولوب نیجه زمان شعوره کلمزلر بعده غیبدن حسه کلدکده اثر کیفیت فنا ترجمان محو فی اللقاء اولان لسان صحو وبقالرن جنبشه کتوروب جناب حقه حمد وثنادن صکره باکورهٔ شجرهٔ استعدادلری اولان ثمرات فؤادی نقل بادهٔ محبت ایدوب صحبت خاص ایدرلر وبزم معرفتده اقداح عبارات ایله اداره اولنان صهبای مشاهداتدن کاه مست مدهوش وکاه دریاوش جوش وخروش ایدوب ساحهٔ سواحل هوشی لالیٔ غوالیٔ مکاشفات ایله مالا مال ایدرلر الحاصل انلرك صحبتی سائر اهل غفلت کبی مجرد نقل وروایت اولمیوب کاه وجد وحال وکاه حمد وثنای ذوالجلال ایله انس مشاهدهٔ جمالدر پس اول شاه جهان دخی بو زمرهدن اولمغله بقا بعد الفناء ودرکاه اعلایه زبان کشا اولوب ایتدی (مثنوی) ❊ کای کمینه بخششت ملك جهان ❊ که ای خالق کون ومکان ورازق انس وجان ملك جهان سنك کمینه احسانکدر ای غفور وشکور وعلیم بذات الصدور (مثنوی) ❊ من چه کویم چون تو میدانی نهان ❊ چونکه سن ضمیرمده نهان اولان اسراری بیلورسن بن نه سویلیم (مثنوی) ❊ ای همیشه حاجت ما را پناه ❊ ای همیشه بزم حاجتمزك ملجأ وپناهی اولان شهنشاه (مثنوی) ❊ بار دیکر ما غلط کردیم راه ❊ بز بر کره دخی سهو وخطا ایدوب کمراه اولمش ایدك یعنی سهو وغلطدن بریسی بودرکه رشتهٔ دل سنك حبل متین محبتکه پیوسته اوله جق ایکن حسن وجمالی سریع الزوال برجاریه نك شیفته سی اولدم بریسی دخی دردلره درمان سن ایکن بنم کبی

عاجزلردن درمان اوموب خطا ایلدم وهمچنان روحمز دخی مقام جبروتدن عالم ناسوته کلنجه نیجه کره یول آزوب قلب انساندن سکا واصل اولان راه محبتی یترمش ایدی حالیا حمد فراوان وشکر بی پایان سنك فضل واحسانکه که موالید ثلثه دن سهولت ایله کذران ایدروب بزی انسان ایلدك رجا ونیازمز بودرکه مرغ روانمزه اجنحهٔ صدق وایمان ایله طیران میسر ایدوب درخت قدس احسانده اولان آشیان ایقا ندهمکان ویره سن آلهی بزم خود وجودمز معدوم ایکن دخی جمله احوالمز معلومکدر بز سکا نه دیه لم وقنغی احوالمزسو یلیه لم (مثنوی) لیك کفتی کرچه میدانم سرت ❊ فاش کو اندردعا بر ظاهرت ❊ لکن بیوردك که اکرچه جمله احوالکزه علم شریفم شاملدر فاما درونکزده اولان سر نهانی ظاهر لسانکز اوزه اجرا وآشکاره دعا قیلکز دیو لطف واحسانك اولمغله عرض حاجت قیلورز وبعض نسخه ده مصراع ثانی (مصراع) زود هم پیدا کنش بر ظاهرت ❊ واقع اولمشدر یعنی اکرچه سر کده مستور اولنلری بیاورم ولکن علی الفور سرزی بی اختیار ایدوب اول سری ظاهرکزده آشکار ایدن دخی بنم ارادتمدر بیوردك حاصل کلام برفحوای (ادعونی استجب لکم) اجابتی دعایه مقرون ایدوب (بیت) سوزش عاشق ترانیکو بود ❊ آب چشم اوترا درجو بود ❊ وفقنجه زمرهٔ عاشقیندن درد اشتیاقله آه وانین وناله وحنین اراده بیورب ظاهرلری دخی باطنلرنه موافق وقلبلری قالبلرنه مطابق اولمغله (ع) عشق خواهد کین همه بیرون بود ❊ دیوب (مثنوی) ❊ چون براورد ازمیان جان خروش ❊ شاه جهان چونکه میان جاندن خروش اظهار ایلدی پس (ع) دریا تموج ایتمکه لابد هوا کرك ❊ مضمونی اوزره (مثنوی) ❊ اندر آمد بحر بخشایش بجوش ❊ درحال دریای رحمت رحمانی جوشه وبحار عنایت سبحانی خروشه کاوب (مثنوی) ❊ درمیان کریه خوابش درر بود ❊ اثنای کریه وزاریده اکا خواب غلبه ایلدی یعنی تکرار جذبهٔ حق آنی دریای فنایه مستغرق ایلدی واول حالده (مثنوی) ❊ دید درخواب او که پیری رونمود ❊ خوابده کوردیکم بر پیر رونما اولدی یعنی فناسی حالنده اکا پیرك سری بدیدار اولوب برفحوای (وما کان لبشر ان یکلمه الله الا وحیا او من وراء حجاب او یرسل رسولا) (مثنوی) ❊ کفت ای شه مژده حاجاتت رواست ❊ حق جل وعلا اول پیرك لسانندن مژده ای شاه جهان حاجاتك روا دردیدی واجابت دعایه نشان بودرکه (مثنوی) ❊ کر غریبی آیدت فردا زماست ❊ اکرسکا یارن برغریب کله اول

بزندر یعنی یارن ملاقی اولاجغك غریب جهان وعجیب زمان برطایر اوج لامکان
وشهباز قدس آشیان وطبیب قلوب عاشقاندرکه امراض ماسوا ایله مبتلای
کثرت اولان قلوب سالکانی شراب محبت ایله عوائق تکوینیه دن تخلیه واصلاح
واغذیهٔ معرفت ایله علایق کونیه دن تحلیه وافلاح ایچون اوج اعلای جبروتدن
بوحضیض ناسوته کوندریلوب برقاج کون بورباط بی ثباتده غربت اختیار
ایتمشدر ایمدی ای شاه کامکار (مثنوی) ❊ چونکه اوآید حکیم حاذقست ❊
چونکه اول غریب دیارکله حکیم حاذقدر (مثنوی) ❊ صادقش دان کوامین
وصادقست ❊ اول طبیب فایق صادق بیل که اول صادق الوعد الامیندر
وفرداسی یوق نقد محققدر زیرا (نظم) تصرفده اولان فردایه صالمز ❊
شب وروز ایله اولان آیه صالمز ❊ ولایت نقد معنی در دخی حال ❊ همان تك مشتری
اول جانله آل ❊ ایمدی ای شاه جهان حیات جاودان استرسك اول نور یزدانك دامن
محبتندن ایرلیوب (مثنوی) ❊ درعلاجش سحر مطلق رابین ❊ انك علاجنده
سحر مطلق کور (مثنوی) ❊ درمزاجش قدرت حق رابین ❊ انك مزاجنده
قدرت حق کور یعنی اول نادرهٔ زمانك علاجی سائر طبیبان بیذرمانك ترتیب
ایتدکی ترکیب ایله اولمیوب خفی السبب برعلاج اغربدرکه مطلقا سحر حلال
ومحض قدرت ذوالجلال اولوب اخلاق الهیه ایله متخلق ووراثت کمالیه ایله
متحقق اولمشدر علم شریفه خفی اولمیه که سحر لغتده خفی السبب برامر غریبدرکه
خفاسندن حقیقتی اوزره مشاهده‌سی ممکن اولمیه (کما قیل وکل مالطف مأخذه
ودق فهو سحر) وعند البعض سحر سحردن مأخوذدر زیرا سحر فجر اول ایله
فجر ثانی بیننده ظاهر اولان شفقدرکه اول وقتده نور ایله ظلمتك اختلاطی لیل ایله
نهاری کمال تمیز ایله بربرندن خالص کوسترمز عمل سحرك دخی نمایشنده بصر
برامر مشاهده ایدرکه عقل اول امرك وجودنده شك ایتمز ولکن امرمزبور علی غیر
حقیقته مشاهده اولنمغله عند الشفق لیل ایله نهار متمیز اولمدیغی کبی نمایش سحر
دخی نه باطل محض ونه حق صحیح اولدیغی مناسبت ایله سحر سحردن مأخوذدر
دیمشلر وسحر افسونه وجادولغه اطلاق اولنمغله سحره نسبت اولنان شخصك
ذمی مراد اولنور ولکن بحسب اللغه مأخذی لطیف وسببی خفی اولدیغی اعتبار
ایله اولیاء کرامدن ظهوره کلن خوارق عاداته تحسین وآفرین اراده‌سیله سحر
مطلق وسحر حلال دیه کلمشلردر (وفی اخوان الصفا ان السحر فی اللغة العربیة هی
البیان والکشف عن حقیقة الشیٔ واظهاره وسرعة العمل واحکامه والعرب یقول اذا

رأت السرعة فی البیان واقامة الدلیل والبرهان سحر فلان اذا کشف الغطاء وکذلك
اذا اتی بسحر عظیم سحر به العقول ومن ذلك قول رسول الله وقد سمع رجلا مدح
صاحباله فصدق ثم ذمه فصدق فی مقام واحد فقال النبی علیه السلام (ان من
الشعر لحکمة ومن البیان لسحرا) واکرچه معتزله سحری وکرامتی انکار ایتمشلردر
اما اهل سنت وجماعت قتنده ثابتدر (کما قال صاحب الارشاد تقی الدین مظفر بن
عبدالله بن الحسین الشافعی فی اثبات الکرامات وفی اثبات السحر ذهبت ائمتنا
الی تجویز الکرامات ومنعها المعتزلة واما السحر فثابت شایع فی لسان جملة الشریعة
وقد اتفقوا علیه وهم اهل الحل والعقد وان اختلفوا فی ان الساحر کافر ام لایکفر بنفس
السحر الا ان یضیف شیئا الی غیر خلق الله) وسحرك انواعی کثیره‌در ولکن من حیث
الاجمال ایکی نوعه تقسیم اولنمشدر کتب کلامیه‌یه مراجعت اولنه واقدم انواع
سحر کلدانیون وکشدانیون سحرلریدرکه عهد بعیدده سبعهٔ سیاره‌یه پرستش
ایدوب حوادث کونیه وسعادت ونحوستدن صدور ایدن احوالی بالاصاله تأثیرات
کواکبدر دیرلردی وتمزیج قوای کواکب ایله قوای ارضیه‌یه واقف اولوب
نیجه طلسمات ونیرنجات دوزمشلر وخلقی اضلال ایتمشلردی امام فخرالدین الرازی
مباحث مشرقیه نام کتابنك اواخرنده سحر ایله طلسمات ونیرنجات بینلرنی بووجهله
فرق ایتمشلرکه (اعلم ان الاحوال العجیبة الغریبة الحادثة فی هذا العالم اما ان یکون
اسبابها تصورات نفسانیة اوامورا جسمانیة اما اذا کان حدوث تلك الغرایب
من التصورات المجردة النفسانیة فاما ان یکون تلك الغرایب والعجایب اریدبها
صلاح الخلق وحملهم علی النهج القویم والصراط المستقیم واما ان یکون
قدار یدبها توریط الناس فی مهاوی الافات والشر فالاول یسمی بالمعجزة والثانی
یسمی بالسحر واما اذا کان حدوث تلك الغرایب عن اسباب جسمانیة فاما ان یکون
حدوثها عن تمزیج قوی سماویة بقوی ارضیة واما ان یکون حدوثها لاجل
خواص غریبة موجودة فی الاجسام العنصریة والاول هو الطلسمات والثانی
هو النیرنجات) وبالجمله خوارق عادات نبیدن صدور ایدرسه معجزات وولیدن
صدور ایدرسه کرامات اولور وفاسق اولان بعض نفوس قویه‌دن صدور ایدرسه
اکا کرامت دیمزلر سحر واستدراج دیرلر (کما قال سعد الملة والدین فی شرح
المقاصد قد یستعین النفوس فی احداث الغرایب بمزاولة اعمال مخصوصة وهی السحر
او بقوی بعض الروحانیات وهی العزایم او بالاجرام الفلکیة وهی دعوة الکواکب
او بتمزیج القوی السماویة بالارضیة وهی الطلسمات او بالخواص العنصریة وهی

التونجات او بالنسب الرياضية وهى الحيل الهندسية) خلاصهٔ كلام ذكر اولنان امورك اسبابى خفى اولوب مولانا خداوندكار دخى من حيث اللغة عالم غيبده تبشير اولنان پيرطريقتك علاجنه سحر مطلق ديديسه اول مناسبت ايله تعريف سحر وكرامتده بو قدر اقوال علما ايراد اولندى ان شاء الله تعالى عن قريب مثنوئ شريفده بوندن انسب بر محل كلدكده سحر وكرامت ومعجزه بيننده واقع اولان بعض تحقيقات دخى تفصيل اولنور پس ذكير وصدده كله لم چونكه پادشاه اول طبيب الهى نك على الصباح قدوم ميمنت لزوميله مبشر اولدى عجبا وقت صباحنه زمان اوله كه ديرايكن مؤذن صباح حى على الفلاح ديوب (مثنوى) ❊ چون رسيدان وعدگاه وروز شد ❊ چونكه اول وعده نك وقتى ايرشدى وصباح اولدى (مثنوى) ❊ آفتاب ازچرخ اخترسوز شد ❊ آفتاب چرخدن اخترسوز اولدى يعنى خورشيد انور غروب ايتمكله كواكب سماوات ظهوره كلمشلر ايدى چونكه آفتاب حركت دوريه ايله تحت الارضدن چيقوب جانب مشرقدن طلوع ايلدى ونجوم زاهره زائل اولوب روى زمين روشن اولدى پادشاه زمان وقت موعود وزمان معهوده مترقب اولوب (مثنوى) ❊ بود اندر منظره شه منتظر ❊ شاه جهان منظرهٔ قصرده منتظر ايديكه برفحواى (ان وعد الله حق) (مثنوى) ❊ تا ببيند آنچه بنمودند سر ❊ حتى اول نسنه كه رؤياده ديدهٔ سره كوسترمشلر ايدى ديدهٔ سر ايله اشكاره مشاهده ايليه قرين حال ناكهان (مثنوى) ❊ ديد شخصى فاضلى پرمايهٔ ❊ بر شخص فاضل وپرمايه كوردى كه (مثنوى) ❊ آفتابى درميان سايهٔ ❊ كويا سايه ميانده برآفتاب ايدى (مثنوى) ❊ ميرسيد ازدور مانند هلال ❊ اراقدن هلال كبى ايرشدى (مثنوى) ❊ نيست بود وهست برشكل خيال ❊ فنا فى الله ده محو وجود ايدوب وارلقدن اثر قالمامش ايدى ولكن ظل بشريتى خيال شكلى اوزره وار ايدى پس اول پيرطريقت پادشاهه وار ويوق خيال شكلنده كوروندى ضمير منيره خفى اولميه كه فى الاصل لغتده هلال تسميه وتنبيه ايله اولان رفع صوته ديرلر وحين رؤيت هلالده رفع صوتله حق سبحانه وتعالى تسبيح وتهليل اولنمغله بحسب العرف ماه جديده هلال تسميه اولنوب واولندن وآخرندن اوچ كيجه لكنه دخى هلال تعبير ايدرلر ومولانا خداوندكار بو محلده بعد الشفق طلوع شمسه قريب كوروندى بيورمغله آخر شهرده اولان هلالى اراده ايتمشلردر پس بو ابيات شريفه ده پيرطريقتى ميان سايه ده اولان آفتاب هلاله تشبيه ده نكته بودر كه عارف اگاه سير فنا فى الله ده محو وجود موهوم

ايتدكده خلعت بقا بالله ايله مظهر انوار الطاف ربانيه اولوب قرب اوادنى يه ارتقا ايدر ونور تجليات الهيه نك تتابعندن شبح ظليسى صور خياليه كبى بود ونابود شكلنده وهلال مثالنده مشاهده اولنوب وهستئ موهومى سحاب رقيق مثابه سنده اولوب تراكم كثرات رفع اولمغله آفتاب حقيقة محمديه سابهٔ هستئ عارفك ميانده اولان مشرق قلبندن طلوع ايتدكده تابش آفتاب ژاله يى ازاله ايتدكى كبى پرتو اشعهٔ نور جذبات دخى محو تعينات ايدوب افكار ماسوا نجوم آسا محو وناپيدا اولور (واشرقت الارض بنور ربها) نكته سى هويدا اولوب ارض بشريت مستغرق نور غيب هويت وليلهٔ نفسانيت روز فيروز روحانيته مبدل اولور وبو دخى وجه دركه حضرت مولانا اشبو حكايتك ابتداسنده (مثنوى) بشنويد اى دوستان اين داستان ❊ خود حقيقت نقد حال ماست آن ❊ بيورمغله شمس ايله هلال ذكرندن مرادلرى شمس تبريزى اولوب هلاله تشبيه ايله كمال فناسنه ومقام قاب قوسينه ارتفاسنه اشارت اوله وياخود ماه كندوده اولان نورانيتى آفتابدن اقتباس ايتدكى كبى شمس تبريزى دخى نور محبتى مظهر حقيقة محمديه اولان آفتاب قلوب اهل طريقتدن استفاضه ايلدكى جهتدن شمسى قمره تشبيه ايتمشلر درزيرا شمس تبريزى مشرق انوار حقيقت اعنى غوث اعظم وپيرطريقتدن اذن ايله جناب مولانايى ارشاده كلهجكى مولانا خداوندكاره واقعه سنده اشارت اولندقلرين اشعار ايدوب وبو نكته يه تلميح ايدرلر كه اگرچه شمس تبريزى غوث اولمامش ايدى ولكن اوج مدارج اعلايه بروجهله ارتقا ايتمش ايديكه هلال خيالك شمسه نه مرتبه قربى وار ايسه شمس تبريزى دخى غوث اعظم ايله هوهو اولوب ماينده مرتبهٔ اخرى توسط ايتمامش ايدى الله اعلم شمش تبريزى يه اشارت ايدوكنه بونك سياقنده اولان برقاچ ابياتدن صكره واقع اولان ابيات شريفه صراحة شهادت ايدر وبالجمله مرتبهٔ مزبوره يه فقر ذاتى وفناء حقيقى ديرلر يعنى نار محبت سالك طريقتك رسوم بشريه تن افنا ايتدكده اول فنانك ايچنده بر بقا واردركه مفقود اولان وجود ميان هستيده خيال كبى مفقود ومعدومدر زيرا (مثنوى) ❊ نيست وش باشد خيال اندر روان ❊ نفس ناطقه ده اولان خيال عدم كبيدر خيال وجدانياتدن اولديغى جهتدن اگرچه معلوم كبيدر اما خارجده وجودى اولمديغى جهتدن معدومدر كذلك خيال مثابه سنده اولان صور ممكنات دخى اگرچه موجود كبيدر ولكن وجودلرى عاريتى اولمغله معدوم حكمنده اولديسه

(مثنوی) * تو جهانی بر خیالی بین روان * سن جهانی و جهانیانی بر خیال اوزرینه روان کور روان ثانی خندان و کریان کبی رفتن لفظندن صفة مشبه‌در حاصل کلام برفحوای کریمهٔ (کل شیء هالك الا وجهه) جهانده روان اولان تقلبات وتغیراتی دیدهٔ بصیرت ایله مشاهده ایدوب مانند عدم جمله جهانیانی بر خیال اوزرینه روان کور زیرا اصحاب کشف ووجدان بو خراب بی ثباتی خیال وخواب کورمکله (بیت) انچه کردی اندرین خواب جهان * کرددت هنکام بیداری عیان * دیوب سبب سعادت جاودانی اولان صالحات باقیاته بذل اقتدار ایدرلر ایمدی بنم روح روانم سندخی بو دنیای بی طایلی حلم نائمه مماثل بر ظل زایل وآمال وامانیسی خیال باطل ایدوکندن غافل ومزخرفاتنه مایل اولمیوب (شعر) شب فرقتده‌کی کثرت خیال ظلمدر الدائمه * سرابی قو سرابه سرای سرده اول واصل * مجازه بقمه ای سالك حقیقی مطلبه عزم ایت * کوزیرا ظل زایلده اقامت ایلمز عاقل * جهان خلقینه سن اویمه ندامت اودینه یانمه * خیالاته کوکل ویرمه صاقن اولمه پریشان دل * زیرا (مثنوی) * برخیالی صلحشان وجنکشان * خلق جهانك صلح وجنکی بر خیال بی مآل اوزرینه‌در (مثنوی) * وزخیالی فخرشان وننك شان * وفخر وننکلری بر خیالدندر یعنی (مصراع) عالم همه هیچ وهرچه در عالم هیچ) ایکن اول دنیا بچلری جیفهٔ دنیایی اولشه مبوب حرب وقتال ایدرلر وجمع ایتدکلری مال خبیث ایله افتخار ایدوب الفقر فخری دیو مدح اولنان فقر وفنادن عار وآتشدن صاقنور کبی فرار ایدرلر وعاقبة العاقبة اجل شیرنك پنجه‌سنه کیروب جمله‌سی تار مار وجانلری داخل نار اوله‌جغنی ملاحظه قیلمزلر وهمچنان حب ذاتیدن غافل وکندولری اهل دانش زعمنده اولان جاهللر دخی حلال مشکلات دیو محض ظن وخیال جهتندن اولان قیل وقال ایله بحث وجدال ایدوب بن فلان فنی کوردم سن کورمدك دیو اظهار فضل وکمال ایدوب اوتوراجق یرلر بولمازلر وآخرتده کندولره ذره قدر نفعی اولمیوب فخر ودلاللری تصور وخیاله مبتنی ایدوکن بلمزلر وتحصیل علم حاله سعی وکوشش قیلمزلر وامر دنیاده قیلی قرق یاروب کویا که امر عقبایی برقیله صایمزلر نته کم جناب مولانا مثنوینك جلد سادسنده بودون همتلرك احوالنی بیان ایدوب بیورمشلردر که (مثنوی) * عقل سر تیزست لیکن پای سست * زانکه دل ویران شدست وتن درست * علقشان درنقل دنیا پیچ پیچ * فکرشان در ترك شهوت هیچ هیچ *

(صدر)

صدر شان در وقت دعوی همچو شرق * صبر شان در وقت تقوی همچو برق * عالمی اندر هنرها خودنما * همچو عالم بی وفا وقت وفا * جنك فعلی جنك طبعی جنك قول * در میان جزؤها جزئیست هول * درفروع راه ای مانده زغول * لاف کم زن از اصول ای بی اصول * وعجب بودر که بونلرك حالی بویله ایکن کلمات قدسیهٔ اولیایی دخی کندولرك وهم وخیالی کبی تصور ایدوب انلرك دخی کاه فنا وبقا وکاه وصلت ولقا دیدکلری قیل وقال مکر بر خیال اوزرینه مبتنی دکلیدر دیرلر خبرلری یوقدر که (بیت) جنك ماوصلح ما در نور عین * نیست ازما هست بین اصبعین * وفقیجه (مثنوی) * آن خیالاتی که دام اولیاست * اول خیالات که دام اولیادر انلرك اوهام وخیالاتی کبی اولمیوب بلکه (مثنوی) * عکس مه رویان بستان خداست * بوستان خدا ماه رولرینك عکسیدر یعنی انبیا واولیانك مرایای قلبلری مظاهر اسما وصفات کلیهٔ الهیه اولمغله صفات ربانیه ماه رولرینك بوستانی اولوب داملری اولان خیالات مرآت مجلالرنده جلوه انداز عکوس اولان اسما وصفاتك ظهور کلیسیدر زیراکه دل هیئهٔ وحدانیه وجمعیهٔ فردانیه ومرتبهٔ جامعهٔ صورت برزخیه‌دن عبارت اولوب بوستانه اولان وجه شبهی دخی موقع حقیقت محمدیه اولمغله امور مادیهٔ احدیت وواحدیت دلدن ظهور ایتدوکینه اشارتدر (بیت) کوهر جان چون ورای فضلهاست * خوی او این نیست خوی کبریاست * اه ای دل محبت اختصاص * بو بیت شریفده بر خیال خاص دخی واردر که خواصدن غیریسی اقتناص ایتمز یعنی وراثت کاملهٔ حقیقت محمدیه مظهریتنده قائم اولان پیر طریقت سالك راه محبتی ارشاده همت ایلسه قاعدهٔ مقرره‌لری اوزره کلمهٔ توحیدك معناسنی تفهیم ونقش ماسوایی لوح دلدن ازاله ایتمك طریقنی تعلیم ایتمکله طالب دخی جان وتنی امر پیره تسلیم ایدوب نسبت باطنیه‌یه اشتغال ایچون چشم ظاهرین اشباح وصوردن اغماض ایتدکده نور تجلی اشراق وصور کثراتی احراق ایدوب قلب صنوبریده شکل نارده بر نور بدیدار اولور که اکا نور محبت ونار جذبهٔ احدیت دیرلر واول نور (انا نبی وآدم بین الماء والطین) حدیث شریفیله اشارت بیوریلان شول نور حقیقت محمدیه‌درکه من الازل الی الابد جمیع انبیا ومرسلین واولیا وعاشقینه ممد وممتد اولوب جمله‌سی اول نورك پروانه‌لریدر پس اول حینده قلب سالك محل عکوس مه رویان بستان خدا اولوب اول خیالك دامنه کرفتار اولورلر یعنی هیچ برحال ایله اول نورك مشاهده‌سندن

خالی اولیوب هر بارکه کوکله واره اول نور محبتك کیفیتندن مست اولوب وجد وحالت ظهور ایدر وامعان نظر ایتدکده اول نور تجلی دلدن دله پرتو ایتدوکن بیلوب محو وجود ایتمکله حقیقتده بستان خدا بیرك مرآت مجلاسی وماه رولر حق جل وعلانك انبیا واولیاسی اولمغله جمله سنك حقیقتلری اول بستان خداده جمع اولمش کوروب کندو دخی بلاانیت وابنیت اول شمعه جمع وجمعه شمع اولور (ومن رآنی فقد رأی الحق وخلق الله آدم علی صورته) نه معنادر ذوق ایدوب مظهر حقیقت محمدیه نك صورتی صورت رحمان وقلبی عرش یزدان ایدوکن عیان کوروب ظن وکماندن قورتیلور ویاخود بومعنی دخی وجه درکه ماهرولردن مراد بنه صورارواح انبیا اولوب ولکن بوستان خدادن مراد عالم اجسام ایله عالم ارواح بیننده اولان عالم مثال وخیال منفصل وارض حقیقت دیدکلری برزخه اشارت اوله وبالجمله علی ای وجه کان (مثنوی) ✻ ان خیالی را که شه درخواب دید ✻ اول ابرخیالی که شه خوابده کوردی (مثنوی) ✻ دررخ مهمان همی آمد بدید ✻ جمله سی مهمانك یوزنده ظهوره کلدی وچونکه رؤیای صادقه واقعه مطابق چیقدی مراسم تعظیم ولوازم تکریمی رعایت ایچون (مثنوی) ✻ شه بجای حاجبان پیش رفت ✻ اول مهمانی استقباله شاه جهان حاجبان یرینه کندو کیدوب قارشو واردی وملاقات ایتدکی کبی ذکراولنان نور تجلی پادشاهك قلبنده جلوه انداز عکوس اولمغله جذبات حق کندوبی کندودن الوب (مثنوی) ✻ پیش آن مهمان غیب خویش رفت ✻ اول مهمان جانك حضورنده پادشاه کندو غیبنه کندی یعنی فناء ذاتی وعدم اصلی یه رجوع ایتدی ودریای وحدته غرق اولوب (مثنوی) ✻ هردو بحری آشنا آموخته ✻ هرایکیسی شناورلك اوکرنمش بحریلر ایدیکه الارواح جنود مجندة تعارفنده مؤتلف وبحر محیط وحدتده سباحت ایله متصف اولوب کویا که (مثنوی) ✻ هردو جان بی دوختن بردوخته ✻ هرلیکی جان بی خیط وخیاط وخیاطه بردوخته ایدیلر یعنی بروجهله اتحاد ایتدیلرکه کویا که اولدن دخی نفس واحده اولوب التحاق حسبیله دکل ایدی وبرحیثیت ایله اتصال که التصاق اعتباریله اولمیوب بلکه روشنان بیوتدن لمعان ایدن شعاع آفتابك حالة انقباضنده انفصال واتصال تصوری محال اولدیغی کبی انلرك بیوت اجسامنه پرتو ایدن انوار روحلری دخی آفتاب احدیته منجذب اولدقده منصبغ رنك وحدت اولوب اتحادلری لحوق ولصوق جهتندن دکل ایدی مولانا خداوندکار بوبیت شریفله دخی شمس تبریزی ایله ملاقات جسمانی واتحاد روحانیلرینه اشارت ایدوب مثلا کندولر بحر روم

وشمس تبریزی بحر فارس ایدیلرکه ایکی دریا بربرینه التقا ایدوب بی فرق وامتیاز وجود واحد اولدیلر وچونکه رفع تمیز ایله دریای تجلیء وحدت ذاته مستغرق اولدیلر ونور حب ذاتی بی مرآت دلده ظاهر کوردیلر مقصود بالذات حصولیله دلشاد اولوب پادشاه که مراد جناب مولانا در شمس تبریزی یه ثنا ایدوب (مثنوی) ✻ کفت معشوقم تو بودستی نه آن ✻ دیدیکه معشوق ومحبوبم سن ایمش سن جاریه دکل ایمش یعنی بوحیات عاریة دکل ایمش (مثنوی) ✻ لیك کار از کار خیزد در جهان ✻ لکن حضرت مسبب الاسباب ومفتح الابوابك حکمتی ایله جهانده ایش ایشدن ظاهر اولور فی الحقیقة پادشاه جاریه یه تعشق ایتمسه وجاریه دخی خسته اولمسه واول برطبیبلرك عجزی ظاهر اولمسه پادشاه طبیب حاذقه طالب اولوب بولمزدی کذلك مولانانك دخی نفسنه محبتی اولمسه مرضنه علاج ارامزدی وکمال استعدادی اولمسه علم ظاهره قناعت ایدوب نورآفتاب کرامت اولمزدی وهمای همتی هوا کیر اوج حقیقت اولمسه سیر اسما وصفاتده قالوب شمس تبریزی ایله صحبت ومقصد حقیقی اولان مشاهدهء جمال وحدت میسر اولمزدی وشمس تبریزی دخی نه محبوب بی بدل ایدوکی بلنمزدی پس کمال قابلیتی اولان طالب مستعدك حسن ارادتی مجدد مبانیء محبت ومشید ارکان هدایت اولدیغنه اشارت ایدوب بیوررلر (مثنوی) ✻ ای مرا تو مصطفی من چون عمر ✻ ای شاه سریر ولایت ومرشد راه حقیقت سن بکا بحسب الوارثه مصطفی وبن سکا من حیث الاراده عمر کبی یمکه سنك بنای ارشادك تقویتی ایچون (مثنوی) ✻ از برای خدمتت بندم کمر ✻ خدمتکدن اوتوری میان اطاعتمه کمر بند همت اولدم یعنی زینت افزای مسجد ومحراب حضرت فاروق رفیع الجناب ایله برموجب (اللهم اعز الاسلام بعمر بن الخطاب) دین اسلام شرف یاب اولدیغی کبی شمس تبریزینك نور آفتاب ولایتی دخی جلال الدین رومی ایله تقویت بولدی حقا که شمس تبریزی حضرتلری امی اولدیغی جهتدن خلق جهان انك نه مقوله نادرهء زمان اولدیغندن غافللر ایکن مولانا خداوندکار واسطه سیله دللرده داستان اولدی وحضرت مولانا تابش نور محبت شمسله محو رسوم تعینات ایتمکله ادب رعایت ایدوب جمله ابیات واشعارینی انك نامنه سویلدی پس لوازم آدابی رعایت ومحو رسوم انیت حق سبحانه وتعالانك محض توفیق وعنایتی اولدیغیچون بوبیانه شروع ایدوب بیوررلر که

﴿ ازخداوند ولی التوفیق درخواستن توفیق رعایت ادب در همه حالها وبیان
کردن وخامت وضررهای بی ادبی ﴾

يعنى بوسرخ شريف خداوند ولى التوفيق اولان معبود حقيقيدن هر احوالده
ادب رعايتى ايچون توفيق استمك و بى ادبلكده اولان ضرر ووخامت وكرندو
وشأمتى بيان ايدر زيرا ادب سنت رسولى رعايت ايدوب مكارم اخلاق ايله
الفت ومافوقنه عزت وحرمت ومادوننه تواضع ومسكنت ايله لطف وملايمت
ايتمكدر وبونلرى اجرايه بذل قدرت توفيق الهيدر كه حق جل وعلا عبدنى
كندو رضاسنه سوق ايتمكدر كما قيل (فى تعريفه التوفيق جعل الله تعالى فعل
عبده موافقا لما يحبه ويرضاه) ايمدى دركاه ولى التوفيقه مناجات ايدوب خلوص
ايله هر حالده (مثنوى) * از خدا جوييم توفيق ادب * رعايت ادب ايچون
رب العزه‌دن توفيق وعنايت رجا ايليه لم اميذ دركه (ادبنى ربى واحسن تأديبى)
فحواسنجه بزدخى حسن ادب ايله اتصافه موفق اولوب بى ادب اولمياوز زيرا
(مثنوى) * بى ادب محروم كشت از لطف رب * بى ادب لطف الهيدن محروم
اولدى كما قال ذوالنون المصرى (عليك بالادب ظاهرا و باطنا فما اساء الادب احد
باطنا الا عوقب باطنا ولا اساء الادب ظاهرا الا عوقب ظاهرا) پس سالكان طريقته
لازم اولان بودركه آداب سنتى رعايت وحدود شريعتى صيانت ايدوب وخامت
مخالفت ايله مستحق عقوبت اولميه وشأمتى جهانيانه سرايت ايتميه زيرا (مثنوى)
* بى ادب تنها نه خود را داشت بد * بى ادب يالكز كندوينى بد طوتمدى
(مثنوى) * بلكه آتش در همه آفاق زد * بلكه جميع آفاقه آتش اوردى يعنى
* بيت * زقومى كر يكى بيدا نشى كرد * نه كهرا منزلت ماند نه مه را *
مضمونى اوزره كندو كبى هزار كسى هلاك ايدرلر كما قال تعالى (يَاوَيْلَتَى لَيْتَنِى
لَمْ اَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا لَقَدْ اَضَلَّنِى عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ اِذْ جَاءَنِى وَكَانَ الشَّيْطَانُ
لِلْاِنْسَانِ خَذُولًا) وقال تعالى (وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَاتُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً)
ايمدى اى مستمع قابل ادب حدود شرعيه‌يى بلا زيادة ونقصان بر وجهله حفظ
وحراستدر كه ادبك اكر لسانندن واكر جناننددن وجمله جوارحندن شريعت
شريفه وسنت منيفه‌يه مغاير بر وضع وحركت واقع اولميوب اكر بحسب البشريه
غفلت ايله قلبنه برشئ خطور ايدرسه (وكان الله على كل شئ رقيبا) كريمه‌سنك
معناسن ملاحظه قيلوب درحال استغفار ايليه الحاصل (لكل وقت ادب ولكل
حال ادب ولكل مقام ادب بلكه التصوف كله ادب) وفقنجه مراتب ادابه
نهايت يوقدر ولكن عبدالله انصارى طيب الله انفاسه من حيث الكلى ادبده

اوج درجه بيان ايدوب بيوررلركه (وهو على ثلث درجات الدرجة الاولى منع
الخوف ان يتعدى الى الاياس وحبس الرجاء ان يخرج الى الامن وضبط السرور
ان يضاهى الجرأة والدرجة الثانية الخروج من الخوف الى ميدان القبض والصعود
عن الرجاء الى ميدان البسط والترقى عن السرور الى ميدان المشاهدة والدرجة
الثالثة معرفة الادب ثم الغنى عن التادب بتأديب الحق ثم الخلاص عن اعباء الادب)
پس ادبده اولان (درجهٔ اولى) عبد اديب برخواى كريمهٔ (والحافظون
لحدود الله) ضرر تعدى يه عارف وغلو ايله نقصان بينى حراست ايله متصف
اولوب نه افراط ونه تفريطده واقع اوله يعنى بين الخوف والرجاء اولوب (لو وزن
خوف المؤمن ورجاءه لاعتدلا) حديث شريفنك وفقنجه خوفى يأسه تجاوزدن
منع ورجابى امنه خروجدن حبس وسرورى جرأته مشابهتدن حفظ ايتمكدرزيرا
رجحان خوف رحمت حقدن يأسه مؤدى اولور ورحمت رحيمدن مأيوس اولمق
حقه سوء ظن اولديغى جهتدن (لاتقنطوا من رحمة الله) وكريمهٔ (ورحمتى وسعت
كل شئ) وحديث قدسى (سبقت رحمتى غضبى) مبشراتنه عدم اعتماد ايله اعظم
سوء ادبده بولنور پس هر فتى بى ادب كه رحمت حقدن نا اميد اوله برخواى
(ومن يتعد حدود الله فاولئك هم الظالمون) حدود الٰهيدن تجاوز ايدوب ظالم
لنفسه اولور ورجحان رجادخى امنه مؤدى اولور قبل الموت واقع اولان امن ايسه
مكر حقدن امين اولمق ومكر حقدن امن موجب خسران وسبب خذلاندر كما قال الله
تعالى (افامنوا مكر الله فلا يأمن مكر الله الا القوم الخاسرون) واما بو دخى علم
شريفه خفى اولميه كه خوف ايله رجا بيننده تردد بدايته نسبت ايله‌در يوخسه قبل الموت
الاضطرارى موت اختياريله بالكليه اوصاف بشريه‌لرندن عارى ومرتبهٔ ولايتك
نهايتنه متصل اولان مقربان باركاه كردكارى يه (الا ان اولياء الله لاخوف عليهم
ولاهم يحزنون) طغراسيله معنون امان نامهٔ (فاولئك لهم الامن وهم مهتدون)
عنايت اولنمشدر ﴿ مثنوى ﴾ اين رجا وخوف در پرده بود * تا پس اين پرده
پرورده شود * چون دريدى پرده كو خوف ورجا * غيب راشد كروفرى برملا *
بعد ازين باريك خواهد شد سخن * كم كن آتش هيزمش افزون مكن *
تا بخوشد ديكهاى خرد رود * ديك ادراكان خردست وفزود * آه اى ديدهٔ يقين
وقلب محبت رهين اكرچه امن اهل تلوينه سوء ادب وحددن تجاوز اولديغى ايچون
رجاسنى امنه خروجدن منع ايتمك اوزرنه واجبدر ولكن اساءت يأس كبى اولمديغنه
(انا عند حسن ظن عبدى بى) حديث شريفى برهان واضحدر فاما حالت مز بوره

درجهٔ اولی ده مذمومه‌در زیرا سالك نقصده موقوف اولمغله نفسنه ظلم ایتمش
اولور پس عبد ادیب سرورنی دخی جرأته مضاهاتدن حفظ ایتمك اوزرینه لازمدر
یعنی ادیب اربیه لایق اولان بودرکه عندتوقع النفع اعمال حسنه واحوال
مستحسنه ایله قلبنده حصوله کلن نشاط وسرورنی غرور ایله احکام طبیعتدن
اولان جرأته متشابه قلمیه زیرا اعمال حسنه ایله نازودلال وترك تحفظ ایله طبیعته
مخالفتدن اهمال قیودا دبدن انخلاع واسترسالدر پس مادامکه نشاط وسرور
بطرو غروره مؤدی اولمیوب حددن تجاوز ایتمیه محمود ومقبولدر کما قال الله تعالی
(ان الله لایحب الفرحین) کما قال الله تعالی (ولاتحسبن الذین یفرحون بما اتوا
ویحبون ان یحمدوا بمالم یفعلو افلاتحسبنهم بمفازة من العذاب ولهم عذاب الیم)
وبالجمله مراسم حسن ادبی رعایت افراط وتفریط بینی صیانتدن عبارتدر
(ودرجهٔ ثانیه) وادیٔ خوف ورجادن فضای قبض و بسطه خروج وحضیض
نشاط وسروردن اوج مشاهده وحضوره عروجدر زیرا خوف ورجا صفات
نفسدن اولمغله (القلب فی مقام الخوف والرجاء بین لمتی الملك والشیطان) وارد اولوب
وقبض ایله بسط صفات قلبدن اولدیغیچون (قلب المؤمن بین اصبعین من اصابع
الرحمن) حدیث شریفیله مقام قبض و بسط اشارت بیورلمشدر پس نفس فرع
قلب اولدیسه صفات نفسدن اولان خوف ورجادخی فرع وصفات قلبدن
اولان قبض وبسط اصل واقع اولور فاذا کان کذلك سالك طریقت اوج قلبه
صعود ایلسه مضیق خوفدن میدان وسیع قبضه خروج ونشیب رجادن بالای
منیع بسطه عروج واجنحهٔ کشف و یقین ایله سعت شهوده ارتقا وقوهٔ انوار
تجلیات ایله فناء عیانه اعتلا ایدر (ودرجهٔ ثالثه) اولا معرفت ادبدر ثانیا حقك
تأدیبی ایله تأدبدن بعده شهود اثقال ادبدن تخلصدر زیرا درجات ثلثه ده مراتب
ادابه عارف اولان ادیب کامل مؤدب حقیقینك شهود تأدیبله نفسی تادیبدن
ونفسندن وادبندن غایب اولمغله هیچ برادبه منتسب اولمیوب انجق نفسنی مقام
ادبده نفسنی ثابت قدم ایدن حق دائمه منجذب اولور وآداب حقده نفسنی افنا ایله
علت ادبدن یکتا اولوب برقرب اوادنایه اعتلا ایدرکه کندوبی ادبدن غایب ایدن
شهود حق وعین ادب اولان حضرت جمعده مستغرق ورسمندن فناء مطلق
اولوب اعباء ادبدن بروجهله خلاص اولورکه شهود ادب قیدندن دخی فانی
اولور زیرا تکالیف آداب ترتب ایدن وجود ادیب جمع الجمعده غرق وغیب
الغیبده محو ومحق اولوب وجوددن عین واثر قالمامغله شعور ولاشعور برطرف

اولمشدر ﴿ مثنوی ﴾ این سخن رانیست پایانی بدید * دست بامن ده چو چشمت
دوست دید * ایمدی بنم نور دیدم (لکل مقام رجال) وفقنجه هر برمرتبه‌نك
برطوری وهر برطورك برسیری واردر پس سندخی شرایط ادابی رعایت واوج
درجات عارفینه ارتقایه سعی وهمت وحددن تجاوز ایتمکه بذل قدرت ایلیه‌سن
کما قال علی کرم الله وجهه ﴿ نظم ﴾ ماللفتی حسب الااذا کملت * آدابه
وحوی الاداب والحسنا * فاطلب فدیتك علما واکتسب ادبا * تظفر یداك به
واستجمل الطلبا * من لم یؤدبه دین المصطفی ادبا * محضا تحیر فی الاحوال
واضطربا * ایمدی ادابك مراتب واربابی معلوم اولدیسه بی ادبلرك دخی
شأمتلری خلق جهانه نه وجهله سرایت ایتدیکی مسموعك اولسونکه مولانا
خداوندکار قوم موسانك شأمت بی ادبلرین تحقیق ایدوب بیوررکه (مثنوی)
* مائده از آسمان درمیرسید * بی صداع و بی فروخت و بی خرید * بی صداع
وزحمت و بی فروخت وخرید قوم موسایه بیدای تیه ده جانب اسماندن سفره
ایریشوردی یعنی برفحوای کریمه (وانزلنا علیکم المن والسلوی) زراعت وحراثت
وبیع وشرا مشقتی چکلمیوب محض قدرت ایله جوهوادن من وسلوی نزول
ایدرکن (مثنوی) * درمیان قوم موسی چند کس * بی ادب کفتند کوسیرو
عدس * قوم موسی میاننده برقاچ بی ادب کسه‌لر نعمت بی مشقته قناعت ایتمیوب
قنی سیروعدس دیدیلر کما قال الله تعالی (وَاِذْ قُلْتُمْ یَامُوسٰی لَنْ نَصْبِرَ عَلٰی طَعَامٍ وَاحِدٍ
فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ یُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْبِتُ الْاَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا
وَبَصَلِهَا) وبالجمله چونکه اول بی سعادتلر شکر نعمت بی مشقتی بیلیوب
وطعام واحده قناعت ایتمیوب انواع اطعمه استدیلر ومقتضای طبعه اویوب
جراءت ایتدیلر لاجرم (مثنوی) * منقطع شد خوان ونان آسمان * آسمانك
خوان ونانی منقطع اولدی والی یوم القیام خلق جهانه شأمتلری سرایت ایدوب
(مثنو) * ماند رنج زرع و بیل وداس‌مان * رنج زراعت و بیل واوراق زحمتی
وحراثت مشقتی قالدی معلوم اوله که (من) دیدکاری ابن عباس رضی الله عنه قولنجه
(اوراق اشجارده جمع اولور برنوع غداء لذیذدر) وقتاده ترنکبین در دیمش
لسان ترکیده (قدرت حلواسیدر) وهب ابن منبه قولنجه شول (خبز رقیق) درکه
ترکجه (یوفقه) درلر وامام سدی زنجبیل در دیمش وبالجمله علی کل التقادیر (فجر ثانیدن
طلوع شمسه دکن من دیدکاری غدا قار کبی یغاردی) اما عند البعض من امتاندن
مأخوذ اولوب هر برنعمتدرکه عباد اللهه بلاتعب ومشقت و بی زراعت وحراثت

احسان الهی) اوله وسلوی) بلدرجنه مشابه برنوع طیردرکه یاوه قوشی دیمکله
معروفدر لسان فرسده یلوی دیرلر(بنی اسرائیل بیدای تیه‌ده ایکن هوادن نزول
ایدوب باذن الله تعالی بادجنوب جمع وذبح وشکمن شکافته وفضلاتن برون
انداخته وآفتاب پخته قیلوب بنی اسرائیل تناول ایدرلردی) وتفسیر کشافده
صحرای تیه بیت مقدسدن قنسرونه وارنجه طولا وعرضا اون ایکیشر فرسخ
بر یردر) دیو مسطوردر و(بعضیلر عرضی التی فرسخدر دیمشلر)اهل تواریخ
نقل ایدرلرکه قوم موسی طائفهٔ جبارین ایله محاربه‌دن امتناع ایتمکله ابتلاء
من الله قرق ییل تیه‌ده قالوب وحضرت موسی علیه السلامك شفاعتی ایله تغدی
ایچون جانب آسماندن من نزول ایدوب تغدی ایدرلردی برکون بنی اسرائیل
موسی علیه السلامه عرض ملال ایله یالکز من یمکدن دماغمزه فتور وکلال کلدی
دیمکله موسی علیه السلام دخی درکاه رزاقه دعا ایدوب سلوی دخی نازل اولدی
پس بر برینه خلط وتناول ایدرلردی ولکن روزه مره کفایت مقداری الوب
زیاده السه‌لر فاسد اولوردی و یوم جمعه‌ده ایکی کونلك نازل اولوب شنبه‌ده نزول
ایتمزدی برکون بنی اسرائیل کرو موسی علیه السلامه واروب یاموسی بز طعام
واحده قناعت ایده‌مزز دعا قیل بزم ایچون زمین بقل وقثا وفوم وعدس اخراج
اتسون دیدکلرنده موسی علیه السلام اول قوم حیوان نهاده تعجب ایدوب ایواه
ودریغ ای دنی وفرومایه‌لر اخس وادنی ایله آسماندن نزول ایدن وخیر محض
اولان طعامی تبدیل ایدرمیسز دیو توبیخ بیوردی پس بنی اسرائیل اول نعم
جلیله‌نك شکرین ایتمیوب کافر النعمه اولدقلری ایچون اوزرلرینه جانب حقدن
ذلت نزول ایدوب غضب الهی ایله عودت قیلوب نعم الهیه‌دن محروم اولدیلر
کما قال الله تعالی (قَالَ اَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِى هُوَ اَدْنٰى بِالَّذِى هُوَ خَيْرٌ اِهْبِطُوا مِصْرًا
فَاِنَّ لَكُمْ مَا سَاَلْتُمْ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاۤؤُا بِغَضَبٍ مِنَ اللّٰهِ) الآیه همچنان
(مثنوی) ❊ باز عیسی چون شفاعت کرد حق ❊ تکرار حضرت عیسی علیه
الصلوة وعلی نبینا شفاعت قیلدی حق سبحانه وتعالی دعاسن مستجاب ایدوب
(مثنوی) ❊ خوان فرستاد وغنیمت برطبق ❊ مائده ایندردی وطبق اوزرنده
نعمت وغنیمت کوندردی اما عجب تماشا که تابع نفس بهیمه اولوب (مثنوی)
❊ باز کستاخان ادب بکذاشتند ❊ تکرار کستاخلر ترك ادب ایتدیلر حق سبحانه
وتعالی‌نك وهاب ورزاق اولدوغنك کویا که آثارن مشاهده ایتمیوب (مثنوی)
❊ چون کدایان زلها برداشتند ❊ کدالر کبی زله‌لر قالدردیلر زله سفره‌ده اولان

نواله‌دن برمقداره دیرلر یعنی اول قوم دون دخی همیدیلر هم زله بندلك ایدوب
قوزغونلر کبی زله‌لر قالدیروب نواله‌دن دامن ودستمال طولدردیلر حضرت عیسا
ایسه کمال مرحمتدن (مثنوی) ❊ کرد عیسی لابه ایشانرا که این ❊ انلره
یالوارمش ایدی که بونعمت (مثنوی) ❊ دایمست وکم نکردد اززمین ❊ دایمدر
وزمینه نزولدن منقطع اولمز وای قوم غافل اولمکز کم (مثنوی) ❊ بدکمانی کردن
وحرص آوری ❊ کفر باشد پیش خوان مهتری ❊ بدکمانلق وآج کوزلولك
کتورمك حق تعالی‌نك قتنده کفر اولور پس (مثنوی) ❊ زان کداروبان و
نادیده زآز ❊ اول نادیده وکدارولرك حرص وآزی سببندن (مثنوی) ❊ آن در
رحمت برایشان شد فراز ❊ اول باب رحمت انلرك اوزرینه مسدود اولدی فراز
بو محلده مغلق ومنسد معناسنه استعمال اولنور ای مستمع مقبل جان ایله شنوا
اول که قوم عیسایه دخی ترك ادبلری نبلدی قال تبارك وتعالی (اِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ
يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ اَنْ يُنَزِّلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاۤءِ) کلمهٔ اذ بو آیت
کریمه‌نك سیاقنده (قالوا امنا باننا مسلمون) آیت کریمه‌سنده اولان قالوا یاخود
مسلمونك ظرفیدر و یاخود فعل اذکر تقدیری ایله منصوبدر حاصلی معنی یا محمد
حواریونك قولی وقتنی ذکر ایله دیمکدر وحواریونك استفهام ایله قوللری
طلب نفس فعل اولوب استفهام انکاری دکلدر و(حواری) رجل خالصه دیرلر
بیاض خالصه تعبیر اولنان حوردن مشتقدر ونباتات حضرك الوان خالصه‌سنه
اطلاق اولنان حواریات دخی بوندندر پس اصحاب عیسی علیه السلام خلوص
نیت ونقاء سریرتلری اولدیغی ایچون مجازا حواریون مسمی اولدیلر و بعضیلر
دخی بونلر اصفیاء عیسادن نقاء قلوب وحقه رجوعلری اولدیغیچون بونکله
تسمیه اولندیلر بو تقدیرجه رجع معناسنه اولان حار یحوردن مأخوذ اولور بعضیلر
حقیقت معناسنه‌در دیوب حواریون ملوکدن وسفید پوشان ایدیلر حضرت
عیسی علیه السلام یهودی طائفه‌سندن انلر ایله استنصار ایدوب (من انصاری
الی الله) دیدکده حواریون (نحن انصار الله) دیدیلر بعضیلر دخی حواریون
اوساخ ثیاب خلقی تبییض وتطهیر ایدن قصارلر ایدی دیمشلر بو تقدیرجه
حواری تبییض معناسنه اولان تحویردن ماخوذ اولور وحواریون اون ایکی نفر
کمسنه اولوب اسامیسی بونلردر (شمعون یوحنا پتروس بولس یوانس مرقس
لوقس ماتیو ثومان وارثیله انانیه وارتولومه) الحاصل حواریون یا عیسی
بن مریم ربك سمادن بزم اوزرمزه مائده انزال ایتمکه خود قادر در دیدیلر

ومائده اوزرنده طعام اولان سفره یه دیرلر (قال اتقوا الله ان کنتم مؤمنین) حضرت عیسی حواریونه دیدیکه اکر حق سبحانه وتعالانک کمال قدرتنه و بنم صحت نبوتمه مؤمنین ایسکز و یاخود ادعا ایمانده صادقین ایسکز حق جل وعلایه بونک امثالی مسألتدن اتقا ایدیکز (قالوا نرید ان نأکل منها) حواریون یاروح الله بزاول مائده‌دن تناول وتمتع دیلرز دیدیلر حواریونک بوقوللری تمهید عذر وسبب سؤاللرین بیاندر (وتطمئن قلوبنا) یعنی حق تعالی جل شانه‌نک کمال قدرتنه اولان علم استدلالمزه علم مشاهده‌نک انضمامیله قلبلریمز مطمئن اولمق دیلرز (ونعلم ان قد صدقتنا) ویاروح الله علم یقین ایله ادعاء نبوتده صادق ویاخود بزم ایچون قیلدیغک دعا مستجاب اولدیغک بلمک دیلرز (ونکون علیها من الشاهدین) وبزانک اوزرینه دون السامعین للخبر عیانا شاهدیندن اولمق دیلرز (قال عیسی بن مریم) حضرت عیسی حواریونک غرض صحیحلری اولدیغک کورد کده انلری حجت ایله الزام اراده ایدوب دیدی (اللهم ربنا انزل علینا مائدة من السماء تکون لنا عیدا لاولنا وآخرنا وآیة منک) (ای بزم ربمز اولان الله بزم اوزریمزه سمادن مائده انزال قیل یوم نزول مائده بزه و بزم متقدمین ومتأخریمزه عید شریف وکمال قدرت وصحت نبوته دلیل قاطع و برهان ساطع اولسون عید سرور آتی وعائده دیرلر (یوم فطره و یوم اضحی بهرسنه عودت ایتدکلری ایچون عید ایله تسمیه اولندی (وارزقنا) یعنی مائدهٔ مسؤله‌یی بزه اعطا ایله ویاخود اول نعمتک شکرنی اعطا ایله (وانت خیر الرازقین) سن خیر الرازقین سک زیرا حق جل جلاله خالق الارزاق واعطاو احسانی بلا غرضدر (قال الله انی منزلها علیکم) حق تبارک وتعالی یاعیسی سؤالکی اجابت ایله سزک اوزریکزه انزال مائده ایدرم (فمن یکفر بعد منکم فانی اعذبه عذابا) اعذبه عذابا علی سعة مفعول به اولمق دخی جائزدر (لا اعذبه احدا من العالمین) ضمیر لا اعذبه ماقبلنده‌کی اعذبه ضمننده اولان مصدرکه تعذیبدر اکا عائد اوله یعنی بن آنی شول تعذیب ایله تعذیب ایدرم که عالمیندن هیچ احدی اول تعذیب ایله تعذیب ایتمم واکر عذاب اولنان شیء مراد اولنورسه حذف حرف جریله لا اعذبه باحد اتقدیری اوزره ضمیر عذابا کلمه‌سنه راجع اولور پس هرکیم بعد نزول المائده کافر اولورسه تحقیقا بن انی برشیء ایله تعذیب ایدرمکه انلرک زماننده اولان عالمین ویاخود مطلقا اولان عالمیندن هیچ احدی اول شیء ایله تعذیب ایتمامشم دیر زیرا خنازیره مسخ اولوب انلردن ماعداسی بومثللو عذاب ایله معذب اولمامشلر ایدی روایت اولنورکه مائده

یوم الاحدده نزول ایدوب بناء علی ذلک نصاری یوم مزبوری عید اتخاذ ایتدیلر وحضرت عیسانک دعاسی برکاتنده مائده‌نک زیر وبالاسنده ایکی قطعه ابر رفیق ایله حواریون نظر ایتدکلری حالده برسفرهٔ حمرا نزول ایدوب حواریونک پیشلرینه سقوط ایتدی وتفسیر سمرقندیده زمینه قریب معلق طوردی دیو مسطوردر پس حضرت عیسی علیه السلام بکا ایدوب (اللهم اجعلنی من الشاکرین اللهم اجعلها رحمة للعالمین ولاتجعلها مثلة وعقوبة) دیو مناجات ایدوب بعده تجدید وضو واقامت صلواة ایلدی بعده (بسم الله خیر الرازقین) دیوب انواع نالش ایله مائده اوزرنده اولان مندیلی رفع وکشف ایدوب بی فلوس وشوک یعنی پولسز وقیلچقسز بریان بخته وهنوز روغنی جاری برماهی وماهینک نزد رأسنده نمک وقویروغی اوجنده خل واطرافنده کراثه‌دن غیری هرکونه سبزه وات وبش عدد کرده وار ایدی وبعضیلری یدی کرده ایدی دیمشلر ورغیفک برنده زیتون وبرنده عسل وبرنده روغن وبرنده پینیر وبرنده دخی لحم قدید وار ایدی وبعضیلر مائده اوزرنده بربالق ایدی هرکسک کوکلی نه استسه تناول اولندقده دماغنده انک لذتی حاصل اولوردی دیمشلر پس اکبر حواریوندن اولان شمعون فتح کلام ایدوب یاروح الله عجبا اغدیهٔ نازله طعام دنیادنمی یوخسه آخرتدنمی در دیو سؤال ایتدکده حضرت عیسی ایکیسندن دخی دکلدر لکن قدرت حقله شمدی اختراع اولندی وحالا استدعاکز اجابت بیورلدی شکر ایله تناول ایدیکز حق تعالی سزه امداد وفضل واحسانن زیاده قیلسون دیدی پس حواریون تکرار مسألت ایدوب یاروح الله بوآیتدن غیری بزه برآیت اخری مشاهده ایتدرسکز دیدیلر حضرت عیسی (یاسمکه باذن الله زنده اول دیدکده) فی الحال سمکهٔ مشویه حرکت ایدوب حیات بولدی بعده حضرت یاسمکه اولکی حالکه عودت ایله دیوب سمکه تکرار بریان اولدی وسفرهٔ مزبوره نعم مذکوره ایله قرق کون متوالیا نازل اولوب فقرا واغنیا وصغار وکبار جمع اولوب اکل ایتدیلر وجمله‌سی شبعان اولوب سفره‌دن برذره ناقص اولمدی وتفسیر سمرقندیده مائده انجودن ویاخود بلوردن ایدی دیو مسطور دروحین فیء زوالده مائده اسمانه پرواز ایدوب خلق سایه‌سنه نکران اولورلردی ایرتسی کون کذلک نزول ایدوب وقت مزبوره دکین مکث ایدردی ونعم مزبوره‌نک خوارنده کانی اولان اکربای واکر کدا مدت عمرلرنده مریض اولمیوب ومرضی اولنلر صحت بولورلر ایدی بعده حق جل وعلا حضرت عیسایه

وحى ايدوب ياعيسى بنم مائده مى اغنيا واصحاتناول ايتميوب انجق فقرا ومرضى
تناول ايتسونلر ديو فرمان اولنمغله حضرت عيسى تبليغ رسالت ايتدكده ناس
منفعل ومضطرب اولوب عيسى بخل ايدوب نعمت حق بزدن منع ايدر ديوب
امر الهى يه عدم امتثال ايله مائده دن تناول ايدوب وكمال حرصلرندن زله لر
قالدر ديلر كافرالنعمه اولوب حاشا معجزهٔ باهرهٔ مز بوزه يى سحره حمل ايتديلر
پس هر برلرى اولرينه واروب اول كيجه نسوان وزوجاتيله فراشلرنده خواب
واستراحت ايدوب صباحلدكلرنده كندولرين صورت خنازيره متشكل
وممسوخلر بولوب طرقات ومزابله سكر دشوب قاذورات يمكه باشلديلر چونكه
ساير ناس بوامر غريبى كوروب انواع فزع وفريادله حضور عيسايه پويان
اولوب اعلام حال ايتديلر حضرت عيسى ممسوخلرى كوردكده هر برى كلوب عيسى
عليه السلامك حوالى طواف ايدوب حضرت عيسى عليه السلام كريه قيلوب
هر برينه على الاسامى خطاب ايتدكده باشلرى ايله ايما واشارت ايدوب نطقه قادر
اولمديلر واوچ كون زنده اولوب بعده جملهسى هلاك اولديلر بعضلر ممسوخ اولنلر
سكسان اوچ نفر وبعضيلر اوچيوز اوتوز نفر ايدى ديمشلر ودخى (لعن الذين
كفروا من بنى اسرائيل على لسان داود وعيسى بن مريم) آية كريمه سنك
تفسيرنده قاضى بيضاوى بيوررلركه حق تعالى زبور وانجيلده داود وعيسى
عليهما السلامك لسانى اوزره لعن ايدوب وبعضيلر انلر اهل ايله دركه يوم السبتده
اولان حدود اللهى تجاوز ايتمكله لسان داود اوزره انلره حق تعالى لعن ايدوب
قرده يه مسخ ايلدى واصحاب مائده كافرالنعم اولدقلريچون حضرت عيسى
دعاء عليهم ايدوب خنازير صورتنه مسخ اولديلر ومجموع ممسوخ بش بيك نفر
رجال ايدى ديمشلر وبعضيلر وقتا كم حق تعالى انزال مائده يى بوشريطه اوزره
وعدا تهديسه حواريون ياعيسى چونكه بويله در ديلرز دبو استعفا ايتمكله سفره
نازل اولمدى ديمشلر اما اصح روايت اولكيدر ومجاهددن مرويدركه تحقيقا
بو برمثلدركه حق تعالى مقترح معجزات اولنلر ايچون انكله ضرب مثل ايلمشدر
پس قاضى بيضاوى بومذكوراتك سياقنده بيوررلركه (وعن بعض الصوفية
المائدة ههنا عبارة عن حقايق المعارف فانهـا غداء الروح كما ان الاطعمة غداء
البدن وعلى هذا فلعل الحال انهم راغبون فى حقايق لم يستعدوا للوقوف عليها
وقال لهم عيسى ان حصلتم الايمان فاستعملوا التقوى حتى تتمكنون من الاطلاع
عليهـا فلم يقلعوا عن السؤال والحوا فيه فسأل لاجل اقتراحهم فبين الله تعالى

(ان)

ان انزاله سهل ولكن فيه خطر وخوف عاقبة فان السالك اذا انكشف له ماهو
اعلى من مقامه لعله لايحتمله ولايستقرله فيضل به ضلالا بعيدا) شيخ روزبهان
بقلى قدس سره تفسيرعرايسده بوآيات كريمهنك معانئ بطونيه سندن بووجهله
تحقيق وبيان بيوررلركه حواريون تأييد ظاهر وجهرا وعيانا مشاهدهٔ
معجزه ايله من عندالله مكانتلرين تفحص ايتديلر زيرا حواريون قلوب وارواح
واسرارله مشاهدات حقايق غيبيه ايدوب وابصار باللرينه عندكشف رؤية الحق
محل قرب وخطابده اولان منزلتلرينه رؤيتلرى تعلق ايتمش ايدى لكن
اول زمانده اولان قوم شهود غيبده متمكنين اولميوب فلهذا رؤيت معارضهٔ
نفس ومخالفت عدودن حواريون اوزرينه احكام ارباب تلوين
جارى اولمغله دفع معارضه واطمينان قلوب ايچون جويندكان آيات الهيه
اولديلر نتكم حضرت ابراهيم خليل عليه صلوات الله الجميل بداية امرده
(رب ارنى كيف تحيى الموتى) ديدكده حق تبارك وتقدس (اولم تؤمن)
بيوروب ابراهيم خليل (بلى ولكن ليطمئن قلبى) ديمكله (فخذ اربعة من الطير)
قول كريمى ايله حق تعالى ابراهيم خليلى فعلده اولان رؤيت قدرته اخراج ايلدى
زيرا اكرجانب نبوت واكر جانب ولايتدن موضعينك يريسنده شك يوقدر
پس حضرت عيسى عليه السلام كفتار حواريونى استماع اتدكده انلرك امرى
عيسى عليه السلامه مشتد اولوب وبعد ايقانهم انلردن بوقولك صدورنه تعجب
ايدوب معارضهٔ نفسدن اوزريكزه جريان ايدن شىده حق تعالى دن اتقا ايديكز
وحقدن حقك غيريله محتجب اولمامغيچون دفع خطراته التزام اشتغال ايديكز
زيرا نعت معرفت ورؤيت غيب ايله واصل حق اولنلره لتصديق الباطن حقدن
طلب آيات مستحسن اولمز اكا بناء كه طلب آيات صفت اهل بدايتدر پس حواريون
ادراك مقامات اهل تمكيندن اظهار عجز ايدوب ياروح الله موائد مشاهدات ايله
بزم قلوب وارواحمز تربيه بيورديغك كبى مأكولات جنت ايله ابدانمزدخى پرورده
اولمق ديلرز تاكه سنك تصديق ومحبتك قلوبمزده زياده اولوب ومعارضهٔ
طبيعتدن برشئ بقيه قالميوب وعندالمريدين المقتدين آثارمز ايله رؤيت معجزاته
شهداء صادقين دن اولاوز زيرا ياروح الله سن بزه (انتم اصفياء الله واولياؤه)
ديوشهادت ايلدك پس چاغ مرادمز حصوله كله صدق حق ونبوتده وبزم
ولايتمزده مطمئن القلب اولورز ديدكلرنده حضرت عيسى عليه السلام (اللهم
ربنا انزل علينا مائدة من السماء) ديومرادات حواريونى دركاه حقدن مسألت

ایلدی وتزول مائده‌یی سمادن دیلیوب ارضدن استمدی زیرا روحانیه وجنانیه وملکوتیه سماویه اولوب عصیان متولد اولان عناصر دهر ایله ممزوج دکللردر وکذلك معجزاته خصوصیتی ایچون سمادن نزولن استدعا ایدوب (یکون لنا عیدا لاولنا وآخرنا) دیدی یعنی الهی سن انی برای جمهور عید سعید ایله وعید قیله وآنی رؤیت آیاتدن صفاته سبب عودت وحی یدیندن آولیمزه وعارفیندن اخریمزه عید ومسرت وسندن سکا دلیل وآیت قیل پس حق تعالی حواریونه سوآل ایتدکاری شیء سببیله جواب ویروب ونعم جلیله سنه کفراندن تهدید بیوروب شول کمسنه که رؤیت صفاتمی رؤیت آیاتمده معاینه قیلدقدنصکره فترته وحظوظ نفس واختیار شهوت دنیایه رجوع ایلیه بزدخی آنی بزدن بروجهله محجوب ایدرز که حتی بزم نسیم انوار تجلیات وعبهر صفاتمز وریاحین وورد مشاهداتمز انك قلبنه واصل اولمز وصبح وصالمز عقلنه اشراق ایتمز وحسن وجمالمز روحنه منکشف اولمز وتحقیقا بوعذاب که عذاب بعد وفراقدر طالبلره اشد عذابدر قال الله تعالی (ومن یبدل نعمة الله من بعد ما جاءته فان الله شدید العقاب) ایمدی ای مستمع مسترشد (تلك حدود الله فلا تقربوها) آیت کریمه‌سنده اولان تنبیه ربانی ایله متنبه اولوب مادام که نعت معرفت وحسن ادب حقیقت ایله علی شرایطها حدود اللهی مراعات ایتدکجه حدود حقایقه قریب اولمه زیرا حق سبحانه وتعالی (ان الله لا یحب المعتدین) ودخی (وما ظلمهم الله ولکن کانوا انفسهم یظلمون) فحوای شریفی اوزره سماوی وارضی هرنه عاهات وآفات صدور ایدرسه حدود اللهی تجاوز ایدن بی ادبلرك افعال مشؤمه واعمال مطرودهسندن متولد ومشتعل اولوب خرمن آفاق وانفسی احراق ایتمشدر اکابناء حضرت مولانا قدس سره تارك اداب اولان کستاخلرك بعض مضرتلرین دخی بیان ایدوب بیوررلر که (مثنوی) ❋ ابر برنا ید پی منع زکات ❋ زکوة منع اولندیغیچون ابر یوقاری کلمز یعنی علی مقتضا الحکمة اسباب سماویه اعماق ارضدن اجزاء رطبه جو هوایه اثاره ایدوب باذن الله تعالی منعقد اولان سحاب ماطر وجه ارضه تقاطر ایتمکله حق سبحانه وتعالینك قدرت وارادتیله ممزوج بالتراب اولان آب بارانی سبب اخراج ثمرات قلمش ایکن عطا وانفاقدن کف ید ایدن بخیلارك شأمتی ایله مانند نطفه مادهٔ ارزاق اولان ابر برکت وآب رحمت اول دیاره تقاطر ایتیوب اصحاب نفوس قحط وغلادن هلاك اولورلر الا یا ایها الاخوان والخلان ارباب تفسیرك سورهٔ همزه‌ده اولان تحقیقلرینی اسماع جانله استماع

ایدیکزکه نه بیورمشلردر (بسم الله الرحمن الرحیم ویل لکل همزة لمزة الذی جمع مالا وعدده) لمز کسر خاطر وهمز یوزه قارشو طعن ایتمك وبعضیلری ایکیسی دخی یوزینه قرشو عیب کویلك ایتمك وبعضلر لمزه یوزه قرشو عیب کویی وهمزه غیبت وپنهانی عیب سویلك دردیمشلر وهمزه‌ده ولمزه‌ده تا مبالغه ایچوندر وبضعیلر همزه ولمزه واحد وهمز ولمز جمع دردیمشلر پس شول کیمسنه که اشیایی عین مقادیر سابقه ایله کوروب حتی خلقه حسد ایلسه ویل عجاب انکیچوندر واو مقوله کیمسنه جمع مال ومنع نفقه ایله مقبل دنیادر (الذی جمع مالا) کلدن بدل ویاخود ذما منصوب ویاخود مرفوع اولوب وجاهل بالله اولنلری وصف درکه مالی جمع ایدوب تکرار وبتکرار نوازل وزخایر وحوادث دهر ایچون عده قیلارو فی سبیل الله بذل وانفاق ایتمیوب اخشاب واحجار ایله تشدید بنیانه وعمارت ارض وغرس اشجاره صرف ایدوب مع هذا اول مال کندوبی حقه ایصال ایدر ظن ایدر لا والله مال ایله هیچ کمسه حقه واصل اولمز الا حقله واصل اولور (یحسب ان ماله اخلده) ومالی آنی دنیاده خالدا ترك ایدر قیاسیله خلوده محبت ایتدکی کبی دنیایه محبت ایدوب مقام خلده ایصال ایدر ظن ایلر خصوصا حب مال ذومالی موتدن اغفال وتطویل آمال ایدوب حتی کندوبی دنیاده مخلد پنداریله منکر موت اولنلرك اعمالی کبی عمل ایدر زیرا جمع مال جهله وحب مال نفاقه وبخل مال کفره علامتدر (نظم) کر تو صد اشتر پراز دنیا کنی ❋ وین جهان را تو پر از غوغا کنی ❋ سقف ایوان سازی وسلطان شوی ❋ تاجدار ملك هندستان شوی ❋ ور چو اسکندر شوی با تاج وتخت ❋ یا تو افریدون شوی با جر ورخت ❋ یا چو کیکاوس ورستم خود بزور ❋ عاقبت کردی بدنیا عور عور ❋ عاقبت راه فنا کیری به پیش ❋ تو عدم بینی همه اعضای خویش ❋ این چنینها بین وفکر خویش کن ❋ زاد راهت مظهر درویش کن ❋ پس حق سبحانه وتعالی او مقوله اسیر دنیا اولنلری حسبان وکمانلرندن ردع ایدوب (کلا لینبذن فی الحطمة) بیورر یعنی جمع مال آنی تخلید ایتمز بلکه محقق حطمه ایله مسمی اولان آتش دوزخه طرح ومطروح اولنلری فی الحال تحطیم وتکسیر ایتمك اول دوزخك شانندندر (وما ادریك ما الحطمة نار الله الموقدة التی تطلع علی الافئدة) یعنی خاصیت مذکوره ایله متصفه اولان نار بو نار عظیم الشاندرکه انك موقدی حقدر ایمدی شول ناری که حق تعالی ایقاد ایلیه مخلوق انك اطفاسنه قادر اولمز ونار موقدهٔ مذکوره جمع مال ایله دنیایه کمال محبت واشتغال ایدنلرك اوساط قلوبنه تشرف وتعلیه ایدردیو حق تبارك

وتعالى اول نارك كمال شدتندن خبر ويروب ودخى (وآتوا الزكوة) بيوروب امر
بالانفاق ايدر اما عجب دركه ذومال اولان خيلا يه (انفقوا مما رزقكم الله) آيت
كريمه سنك معناى شريفنى افاده اولنمق ديلنسه (انطعم من لو يشاء الله اطعمه)
وقبحه جواب ويروب حق تعالى اكا نعمت ويرمكه قادر ايكن سزاوار نعمت
اولمامغله اعطا نعمت ايلديكى كدالرى بزمى اطعام وانعام ايدەلم ديوب كبر وبخل ايدرلر
اكرچه بو آيت كفار قريشك حاللرينى ذما نازل اولمشدر لكن صفات رديئه
مزبوره ايله متصف اولان كفران النعم دخى بو خطابه داخل اولورلر ايمدى
اى برادر صادق ويار موافق حق سبحانه وتعالى نايل بر واحسان اولان عبادنى كتاب
كريمنده وصف ايدوب ومقام بر واحسانه قنغى اعمال ايله واصل اولدقلرين
ذكر وبيان بيورر قال الله تعالى (ليس البر ان تولوا وجوهكم قبل المشرق والمغرب
ولكن البر من آمن بالله واليوم الاخر والملئكة والكتاب والنبيين وآتى المال على حبه
ذوى القربى واليتامى والمساكين وابن السبيل والسائلين وفى الرقاب واقام الصلوة
وآتى الزكوة والموفون بعهدهم اذا عاهدوا والصابرين فى البأساء والضراء
وحين البأس اولئك الذين صدقوا واولئك هم المتقون) وخاصة ايتاء زكات واعطا
وانفاق ايدنلرى ذكر جميل بيوروب (مثل الذين ينفقون اموالهم فى سبيل الله كمثل
حبة انبتت سبع سنابل فى كل سنبلة مائة حبة والله يضاعف لمن يشاء والله واسع
عليم) ديو تبشير بيورر ايمدى مؤمنه لايق اولان بودركه اوامر الهيه يه امتثال
ايدوب على ما فرض الله مالنك زكاتن ويره وترك بخل ايدوب سايرناسى دخى كندو
شأمتى آتشنه ياقيه اما اى طالب اسرار الهى وراغب مقامات نامتناهى اصحاب
ذوق ووجدان انفاقده احوال ثلثه بيان بيورررلر بريسى انفاق زهاد دركه دنياى
دونى مع لذاتها ادانى يه ترك ايله انفاق ايدوب حتى ارباب دنيا لذات مزخرفاتله
نفسلرى مرادنجه استمتاع ايدوب زاهدين (الدنيا حرام على اهل الاخرة) ديو
اوقاتنى اعمال صالحه وانواع طاعاته بذل ايدرلر وجان قولاغيله (فان الجنة للمتقين)
مبشراتن استماع ايدرلر وبريسى دخى انفاق محبين دركه برفحواى (ومما رزقناهم
ينفقون) قبل حقدن قلوب خالصه لرينه اهدا اولنان حقايق واسرارى طالب
حق اولان ارباب استعداده اعطا وانفاق ايدوب (ان الله لا يضيع اجر المحسنين)
قول كريمى ايله مشرف اولورلر واوچنجيسى فانى فى الله اولان عارف واقفك
انفاقيدر كه حق سبحانه وتعالى قلبندن كونين اخراجنى امر ايدوب وروح
محمدى صلى الله عليه وسلمدن (وهما حرامان على اهل الله) ديو ارشاد اولنمغله

سرسرلرنده عزت حقى واجد اولدقلريچون مقام فناده بذل ارواح ايدوب طيب
احوال ايله مقر احسانده مستقر اولورلر ومقام احسان اعلاى مراتب ومحبته
مقرون مقام محمود اولمغله (واحسنوا ان الله يحب المحسنين) فرمانيله بذل حيات
عاريت ايدوب حيات ابدى ايله مشاهدهٔ جمال احدية الذاتدن زائل اولمزلر
زيرا حق تبارك وتعالى (وآت المال على حبه) آيت كريمه سنده بذر حبك ثمراتندن
خبر ويروب ثمرات حب خدا على حب الله ايتاء مال اولديغن بيان ومال ايله
ماسوى اللهه اولان ميلى اشارت وعيان بيورر پس غير الله اولان هر محبوبى
على حب الله انفاق بذر برحبك نتايجندن اولمغله ثمرهٔ بذر حب الله نهايتنده
حضرت محبوبه بذر وصول اولور كما قال الله تعالى (لن تنالوا البر حتى تنفقوا
مما تحبون) زيرا هر بذرك ثمرهٔ نهايتى خصوصيت اخرى ايله بدايتنده اولان بذرك
ثمراتى جنسندندر فلهذا وما النهاية سؤالنده سيد الطايفه جنيد بغدادى قدس
سره (هى الرجوع الى البداية) بيورمشلردر ايمدى فى سبيل الله بذل اموال
ايدنلره خلف وجزا جنت المأوى ولوجه الله ارواح وقلوب بذل ايدن عشاق
خدايه برموجب (فانا ديته) مشاهدهٔ جمال لايزال رب ذوالجلال خلف اولمق
مقرردراى مستمع مسترشد (ومن يعطى تمرة الى فقير يأخذها الله بيمينه ويربيها كما يربى
احدكم فلوه وفصيله حتى تكون اعظم من الجبل) بيورلمشدر فكيف شول
عاشقين صادقين كه قلبلرينى حقه اعطا ايليەلر وحق تعالى جلال وجمالى اصبعينك
بيننده تربيه ايليه لاجرم اول قلب تربيهٔ حقله عرش ومافى العرشدن اعظم اولوب
بلكه عرش وماحواه قلب كاملك عرصه سنده كحلقة فى فلاة قبيلندندر اشرف
زاده قدس سره بو مقامدن خبر ويروب (ع) قلبمك هر كوشه سنده عرش رحمان
كزليدر * ديو بيوررلر فافهم جدا كما قال الله تعالى (ان الله لا يظلم مثقال ذرة
وان تك حسنة يضاعفها ويؤت من لدنه اجرا عظيما) ايمدى صورة ومعنى زكات
وانفاقى منع ايدنلرك اراضىٔ فؤاد ومزارع نهادلرينه سحاب الطاف ربانيه دن
برقطره ماء محبت الهيه چكان اولميوب انواع بلاى غموم وقحط وغلاى هموم
وابتلاى حب دنياى شوم ايله تيه جهل وضلالده هالكين اولوب ثمرات روح افزاى
معرفتدن نصيب وبهره بولمزلر وتجارتلرنده خاسرين اولوب ربح هدادن بر
ذره كورمزلر ايمدى برموجب (فاليوم لا تظلم نفس شيئا ولا تجزون الا ما كنتم
تعملون) بهرحال هر كس فى الدنيا والاخرة اعمالى ايله جزا نوب وعالمه منتشر
اولان جميع بلايانك منشئ اعمال شنيعه اولمغله حضرت مولانا بيوررلر (مثنوى)

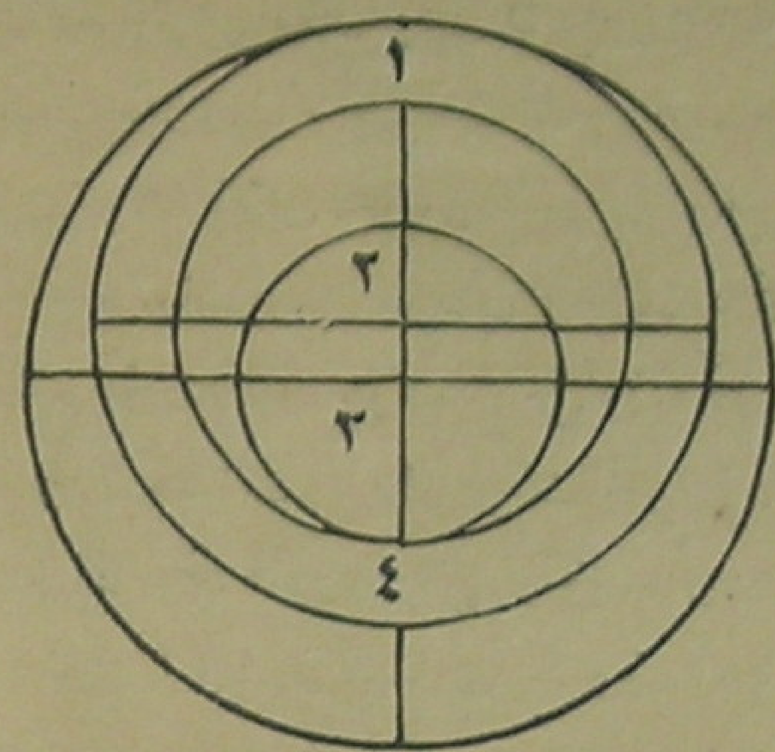
❊ وززنا افتدو با اندرجهـان ❊ وفعل زنادن اطرافه وبادوشر یعنی وبازنادن
حاصل اولور عن ابن عمر رضی الله عنه قال قال رسـول الله صلی الله علیه وسلم
(ماظهرت الفاحشة فی قوم قط حتی اعلنوها الاابتلوا بالطواعین والاوجاع التی
لم تکن فی اسلافهم الذین مضوا ولانقص قوم المکیال والمیزان الاابتلوا بالسنین
وشدة المؤنة وجور السلطان ومامنع قوم الزکوة الامنعوا القطر من السماء ولولا البهایم
لم یمطروا ولانقض قوم العهد الاسلط الله علیهم عدوهم من غیرهم فاخذوا بعض مافی
ایدیهم) وکعب الاخباردن مرویدر که چون حق سبحانه وتعالی بر طائفه دن منع امطار
ایلدیکن کوره سز تحقیق بیله سز که انلر منع انفاق ایتمشلردر وچون برقومك ایچنده
کثرت طاعون کوره سز تحقیق بیلکز کیم انلر زناوفواحشی افشا ایتمشلردر واطبا
ماهیت طاعونده اختلاف ایدوب بالاتفاق ممتنع العلاج اولدیغنه جزم ایتمشلردر لکن
حدیث شریف بووجهله وارد اولمشدر که (اخرج عبد الرزاق فی مصنفیه وابن
ابی شیبه واحمد بن حنبل فی مسندیهما وابن ابی الدنیا والبزار وابو یعلی والطبرانی
وابن حزیمه فی صحیحه والحاکم فی صحیحه والبیهقی فی الدلایل من طرق عن ابی
موسی الاشعری رضی الله عنهما قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم (فناء امتی
بالطعن والطـاعون) قیل (یارسول الله الطعن قد عرفنـا فما الطاعون) قال
علیه السلام (وخز اعدائکم من الجن وفی کل شهادة) ابن اثیر بیوردیلر که طعن
نیزه ورماح ایله قتلدر ووخز طعن بلانفاذ در وطاعون امم سالفه یه عذاب وامت
محمده رحمتدر وکبیر وابن اثیر روایت ایدر که حضرت رسول صلی الله علیه وسلم
امتی ایچون دعا ایدوب (اللهم اجعل فناء امتی بالطعن والطاعون) بیورمشدر
ومعلوم اوله که طاعوندن فرار حرامدر لکن طاعون اولان موضعه دخولده
اختلاف اولنمشـدر اما اصح روایت مکروهدر روایت اولنور که حضرت عمر
بن الخطاب رضی الله عنه برزمان شامه سفر ایدوب فناء شامه قریب اولدقلرنده
شـام شریفده طاعون اولدیغی اعلام اولنمغله بعض صحابه رضی الله عنه ایله
مشـاوره ایدوب بعضیسی رجوع اولی در دیوب وبعضیلری اختلاف ایلدی
بعده حضرت عمر رضی الله عنه مهـاجرینك وقریشك اختیارلرین دعوت
ومشـاوره ایلدکده انلر رجوعه جزم ایتمکله حضرت عمر رضی الله دخی انلرك
قوللرینه عزم ایلدی بعده عبدالرحمن بن عوف رضی الله عنه کلوب بن حضرت
فخر کائنات علیه اکمل التحیاتدن ایشتدم بیوردیلر که (اذا سمعتم بارض لاتقدموا
علیه واذا وقع بارض وانتم فیه فلاتخرجوا فرارا منه) پس عمر رضی الله عنه
عبدالرحمن بن عوفه دعا وثنا ایدوب شامه داخل اولمیوب رجوع ایتدیلر ایمدی

حدیث شریفدن معلوم اولدیکه طاعون ارواح خبیثه نك طعنی اولوب کیمسی
نیزه وکیمسی تیر وبعضی آلت حرب مثللو ایله طاعون زماننده مأمور اولدقلری
محللری کزوب امر حقله اشارت اولنانلری طعن ایدرلر وطاعون زماننده
بعضیلری رؤیاده وبعضیلری کشفا طوایف مزبوره یی مشاهده ایدرلر واهل
جلال اولان مجـاذیب درت فرقه اولوب فرقهٔ اخیری طاعون عسکرینك
ضابطی وبامرالله مؤکل طاعون اولوب خدمتلرنده قایم وثابتلردر وزانیلر حین
مباشرتده ایلدکلری تصورات نفسانیه وتخیلات شهوانیه وغسل ایتدکلرنده
چکیده ایدن قطرات ملوثه دن حق تعالی ارواح خبیثه خلق ایدوب طاعون
اولورلر انکیچون حضرت مولانا ❊ مصراع ❊ وزنا افتد وباندر جهـان ❊
بیوردلر زیرا ولی کامللر بومعنایی عیانا کورردلر امای طالب اسرار ربانی ذکر
اولنان زنا وطاعون آفاقیدر زناوطاعون انفسی دخی واردر ایمدی انلر بودر که
عقل معاش وساطهٔ شیطان ایله نفس امارهٔ بالسویه قربان ایتدکده حب دنیا
وجاه وتکبر وعجب وبغض وحسد وشهوت وغضب اولاد زنالری تولد ایدوب
وهر برندن نیجه اخلاق ردیه منشعب اولوب طاعون اکبر افاقه نه وجهله ضرر
ایدرسـه بونلر دخی شهر دلده اولان محبت الله وشکر وقناعت وذکر وعبادت
وتواضع ومسکنت وخلوص وطوبت وبالجمله جمیع اخلاق حسنه یی هبـا
وهلاك ونیجه خانمانلر خراب ایدوب هم کندو وجودلرینه وهم سائر ناسه اصناف
کزندلری اصابت ایدر ای مستمع قابل طریقتده معنی زنا ولواطه یه مانند برامر
قبیح واردر که ارباب طریقت زیاده قبحندن اکا زنا ولواطه تعبیر ایدرلر مثلا
پیرطریقتك اذن ورضاسی یوغیکن اهل سلوکدن بریسی اجنبیدن برینه اسرار
طریقتدن وکوکل حالندن برنسنه کشف ایلسه ایکیدن خالی دکل اجنبیٔ مزبور
یاقبول ایلیه ویاخود قبول ایتمیه قبول ایتدیکی تقدیرجه رضایه مخالف وبلا اذن
اولمغله ولد زنا حکمنده اولور وغالبا فلاح بولمز واکر قبول ایتمزسه جواهر کلمات
وزواهر معارفی کردن خوکه آویخته ونطفه یی غیر موضعنه ریخته ایتمش کبی
اولوب ماببنده انکار وعداوت حاصل اولمغله بین الفقرا همان وبا نازل اولمشه
دونر الحـاصل (ان الله لایغیر مابقوم حتی یغیر واما بانفسهم) آیت کریمه سی
فحواسنجه (مثنوی) ❊ هرچه پرتو آید از ظلمـات غم ❊ ظلمات غمدن اوزرکه
هرنه واقع اولورسه (مثنوی) ❊ آن زبی باکی وکستاخیست هم ❊ اول سنك
بی باك وکستاخلغکدندر ایمدی (مثنوی) ❊ هرکه بی باکی کندد ر راه دوست ❊

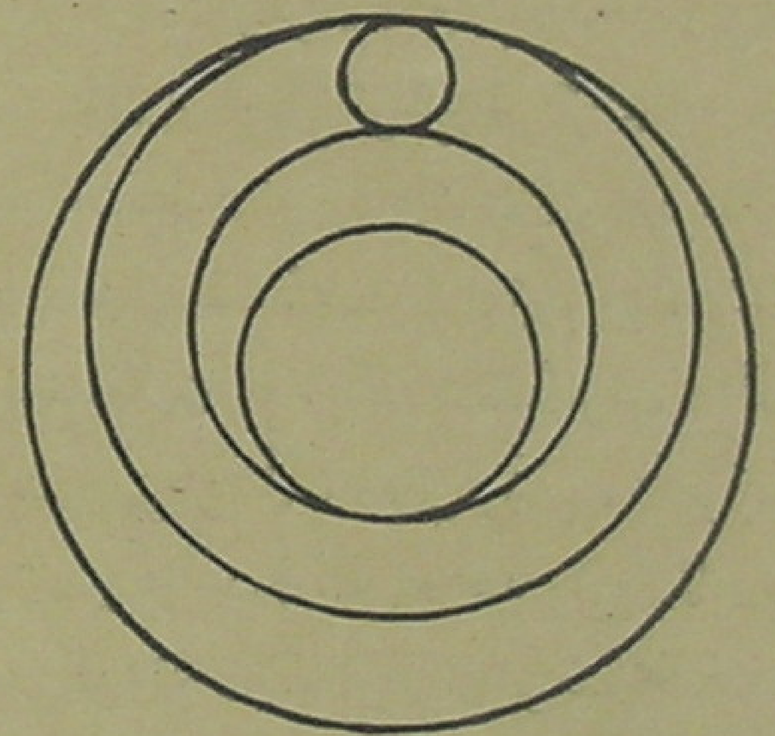
هر كيم كه دوست يولنده بی باكلك ايليه (مثنوی) ❋ رهزن مردان شدو نامرد اوست ❋ رهزن مردان اولدی ونامرددر اول ای طالب صادق متنبه اولكه حضرت مولانا بو ابيات شريفه ده نه معنايه اشارت ايدرلر يعنی بعض بی حيا وكستاخلرك شأمتی در كه نااهله اسرار وحقايقدن نيجه رموز دقايق كشف ايدوب بر كروه ناپخته سوز اوغروسی ودل اغريسی جذبه وعشقدن بی خبر مقلدين لباس تزوير ايله كندولرين رجاله تشبيه ايدن زن بی حيا كبی طالبلری دام تزويرنه صيد ايتمك ايچون شيخوخت ادعاسيله مانند وبا اقطار ارضه منتشر اولوب طريق يوم وجخی اولورلر وطاعون اكثريا صبيانی هلاك ايتديكی كبی بونلر دخی صبيان مشابه سنده اولان طالبان خالی ذهنلری شكار ايتدكده مسروقه اولان كلمات مسمومه لرين حلقوم كوشلرينه القا ايدوب بالاخره عمرلری آخره ايريشوب طالبان نامراد هالكين اولورلر ودخی شول پسمانده وپيش رانده لركه حدودالله دن تجاوز ايتمكله اداب شريعت واركان طريقت مراعاتنی ايتيوب اعمال خبيثه وافعال شنيعه ايله آلودهٔ هوای نفس اولمغله ارباب طريقته دخی سنك طعن وملامت رمی ايتديروب قلوب عباده اختلال ويرمكله هم كندو نفسلرينه وهم خلقه ظلم صريح ايدوب يول اوريجی حراميلر وقيون باشلو قورد وانسان صورتلو قرده ونسناس اولورلر پس بو وجهله ضال ومضل اولان متشبه مبطل وملاحده وزنادقه (فلعنة الله علی الظالمين) طردنه مستحق اولوب بلكه كفره ملحق اولورلر اعاذنا الله الملك المتعال (من كل سوء الخلق والافعال) (ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذهديتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب) الهی سكا التجا ايلدم عنايت سندن الهی سكا توكل ايلدم توفيق وهدايت سندن ايمدی بنم اخ اعزم (مثنوی) ❋ از ادب پرنور كشت اين نه فلك ❋ ادبدن پرنور اولدی بو نه فلك يعنی اكر آسمان صوری واكر فلك معنويكه قلب انسانيدر ادبدن منور اولدی زيرا قلب انسانی يه فلك چارم حقيقتدن نور آفتاب محمدی طلوع ايتدكده صد آفتابدن انور اولور بلكه آفتاب آسمان چارم انك انوار قلبی قتنده ذره دكلدر كما قال عليه السلام (ان لله عبادا قلوبهم انور من الشمس) ودخی (لايعصون الله ما امرهم ويفعلون ما يؤمرون) قول كريمی وفقنجه (مثنوی) ❋ وزادب معصوم وپاك آمد ملك ❋ معصوم وپاك كلدی ادبدن ملك ويا خود (مثنوی) ❋ يك كره مستغرق مطلق شدست ❋ همچو عيسی با ملك ملحق شدست ❋ نقش آدم ليك معنی

جبريل ❋ رسته از خشم وهوا وقال وقيل ❋ ديو وصف اولنان رجال ملائك خصال مراعات آداب شريعت و طريقت ايله مراتب سنيهٔ مزبوره يه واصل اولديلر پس حضرت مولانا قدس الله سره الاعلی يه كويا بر سائل سؤال ايدوب عجبا مرتبهٔ ملكيته قدم نهاده اولان مردان خدانك دخی نورانيتلرينه بر فتور واقع اولورمی ديدكده سؤال مقدره جواب طريقی اوزره نعم انلردخی يا بر كستاخلك كستاخلغندن ويا خود (حسنات الابرار سيئات المقربين) ديو بيان بيوريلان مرتبهٔ ادنايه تنزلدن اكا دخی فتور عارض اولمق جائزدر كورمزميسن آفتاب نور محض ايكن (مثنوی) ❋ بد ز كستاخی كسوف آفتاب ❋ كسوف آفتاب بر بی ادبك كستاخلغندن اولدی ای طالب مستعد حضرت مولانا قدس سره بو بيت شريفده ارباب ذوق ووجدان ايچنده اعتبار ايتدكلری كسوفی مراد بيوردلر لكن اولا بر مقتضای هيئات خسوف ماهتاب وكسوف آفتابده بيان اولنان اصطلاحاتی وهر برينك چهار افلاكی واردر وسائر كواكب سيارهٔ سبعه يی اجمالا تحقيق ايدوب بعده خسوف وكسوف معنوی بيان اولنه ان شاء الله تعالی

معلوم اولهكه ارباب هيئات ديرلركه شمسك متوازی السطحين ايكی فلكی واردر مركز فلك اول مركز عالمدركه اكا فلك ممثل ديرلر انك محدبی فلك مريخك مقعرينه مماسدر ومقعری فلك زهره نك محدبنه مماسدر وفلك ممثلك تحتنده فلك خارج مركزدر ومركز خارج مركز غير مركز عالمدر وفلك خارج مركزك سطح محدبی بر نقطهٔ مشتركه اوزره فلك ممثلك محدبنه مماسدر اكا اوج ديرلر ومقعر خارج مركز دخی بر نقطهٔ مشتركه اوزره فلك ممثلك مقعرينه مماسدر كه اكا حضيض ديرلر ومنطقهٔ خارج مركز منطقهٔ اولك سطحنده در ومحوری فلك ممثلك موازیٔ محوريدر ومركز ممثلك حولی اوزرينه متحركدر وحركتی مغربدن مشرقه اولوب بر كون وبر كيجه ده (نط) دقيقه و (ح) ثانيه و (ك) ثالثه قطع ايدر وچونكه خارج مركز ممثلدن جدا وافراز اولنسه مختلف الثخن ايكی كره ظاهر اولور بريسی محيطدر كه انك رقتی جانب اوجدن وغلظتی جانب حضيضدندر وبريسی محاطدر كه محيطك عكسيدر يعنی رقتی جانب حضيض وغلظتی جانب اوجدندر وذكر اولنان ايكی كره يه متمم ديرلر وشمس كندوسی خارج مركزك ثخننده مركوز وجرمی كری مصمتدر وخارج مركزك ايكی سطحی مماس سطح شمسدر اشبو دائره انك تصويردر

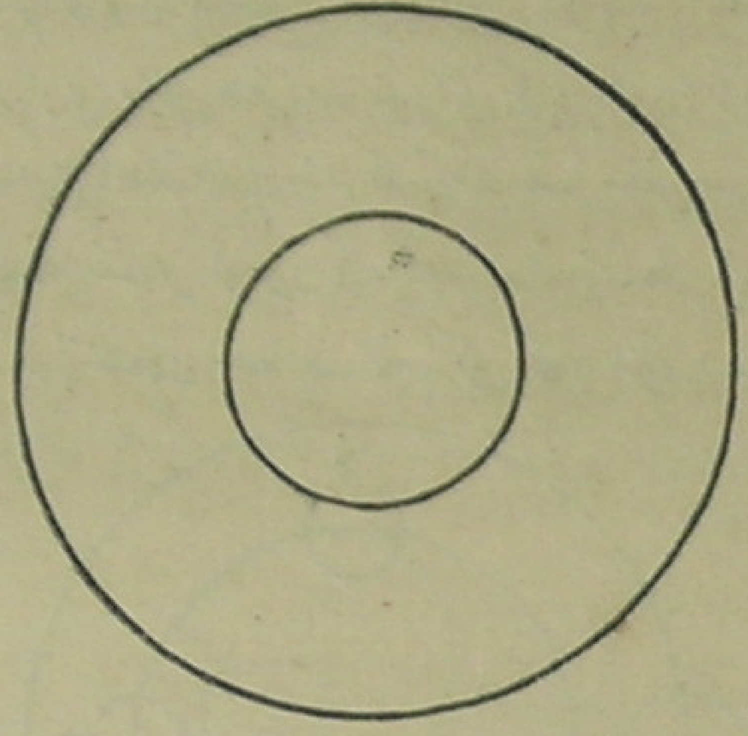

وفلك زحل ومشترى ومريخ وزهره فلك شمس كبيدر لكن ايكى شئ ايله مغايردر بريسى اولدركه شمس كندو خارج مركزينك ثخننده اولديغى كبى بونلرك دخى خارج مركزينك ثخننده بر فلك واردركه اكا فلك تدوير ديرلر وكواكب مز بوره كالفص فى الخاتم اول فلك تدويرده مركوزلردر نتكم كوكب وسطح تدوير برنقطه ده مماسلردر و بريسى دخى اولدركه بو كواكبك منطقهٔ خارجى منطقة البروجك سطحنده دكلدر منطقة البروج ايله ايكى نقطهٔ متقاطره ده متقاطعلردر اشبو دائره انك تصويريدر

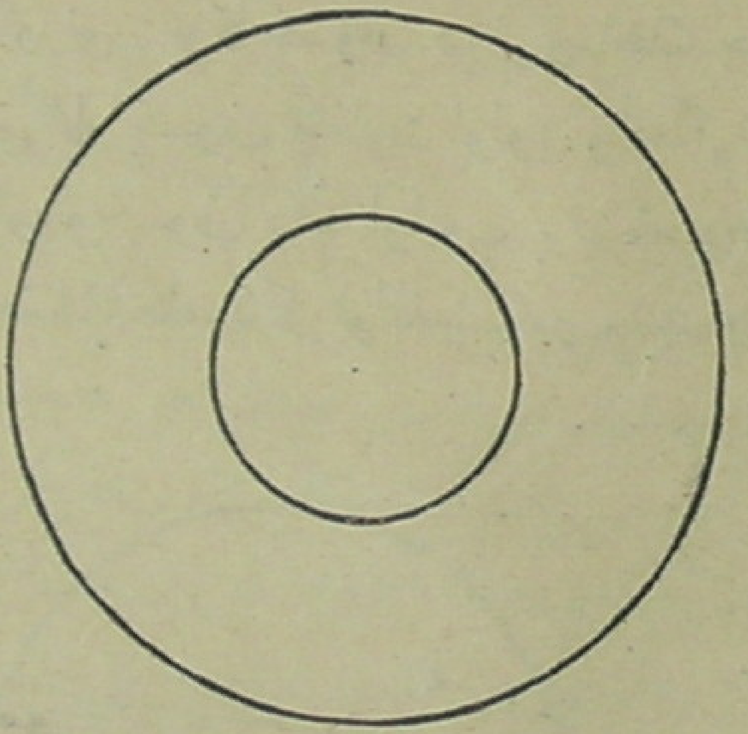

وفلك عطارد دخى افلاك چاركانه كبيدر الا اول دخى ايكى شئ ايله مغايردر بريسى اولدركه شول كه فلك انده خاملدر فلك مدير ديو مسمادز ومركزى خارج مركز عالمدر ومنطقه سى منطقة البروجك سطحنده دكلدر وايكى نقطهٔ متقابله ده ايكى سطح ممثله مماسدر كه اوج وحضيض ايله مسمالردر وبريسى دخى اولدركه حامل مديرك ثخننده

اولديغى كبى كوكب عطاردك مديرى دخى ممثلك ثخننده در پس عطاردك لابد ايكى اوج وايكى حضيضى اولوب اوج اوله مدير وثانى يه اوج حامل ديرلر

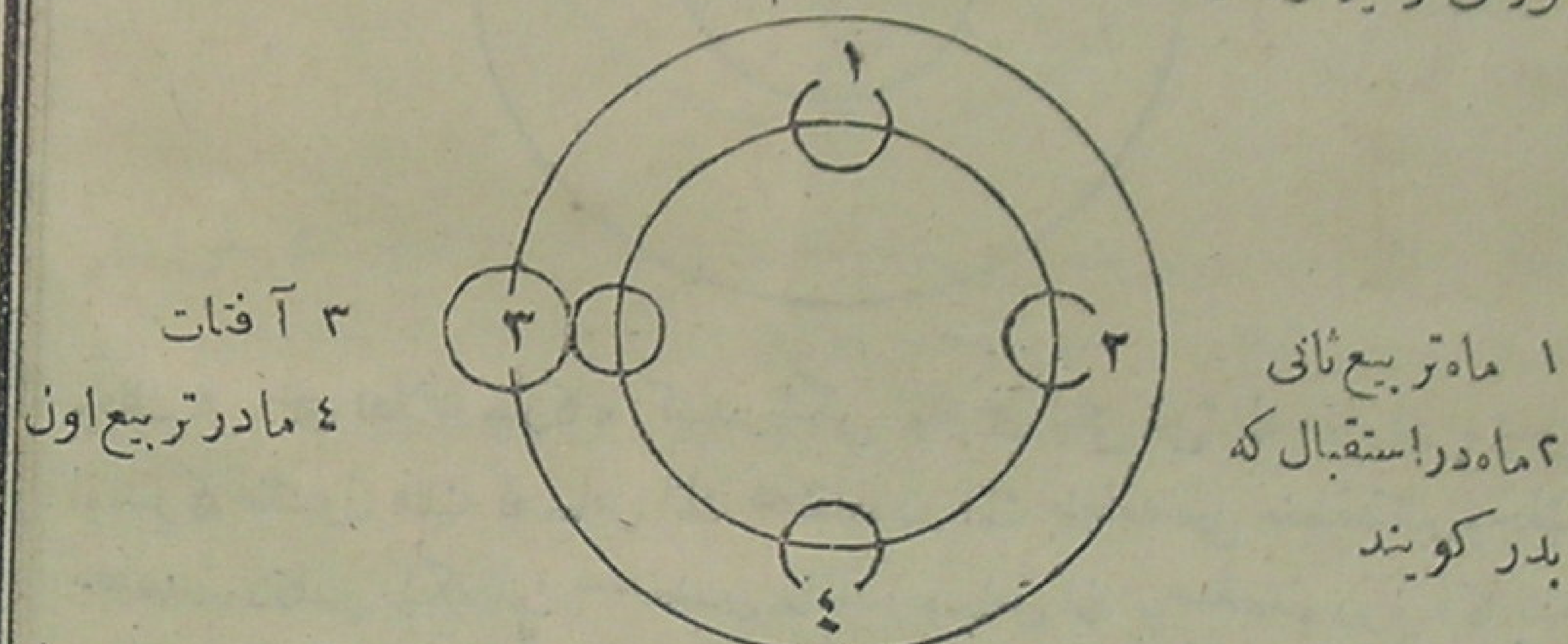

وفلك قمر دخى افلاك چاركانه كبيدر لكن اولدخى ايكى شئ ايله مغايردر بريسى اولدركه شول فلك كه حامل انك ثخننده در انك منطقه سى منطقة البروجك سطحنده دكلدر بلكه انك سطحندن مائلدر وحامل ايله بر سطحده درلر اكا بناء بو فلكه مايل ديرلر بريسى دخى اولدركه قمرك متوازى السطحين بر فلكى دخى واردر فلك مايل انك جوفنده در ومركزى مركز عالمدر ومنطقه سى منطقة البروجك سطحنده در وقمرك فلك خامسنه جوزهر ديرلر

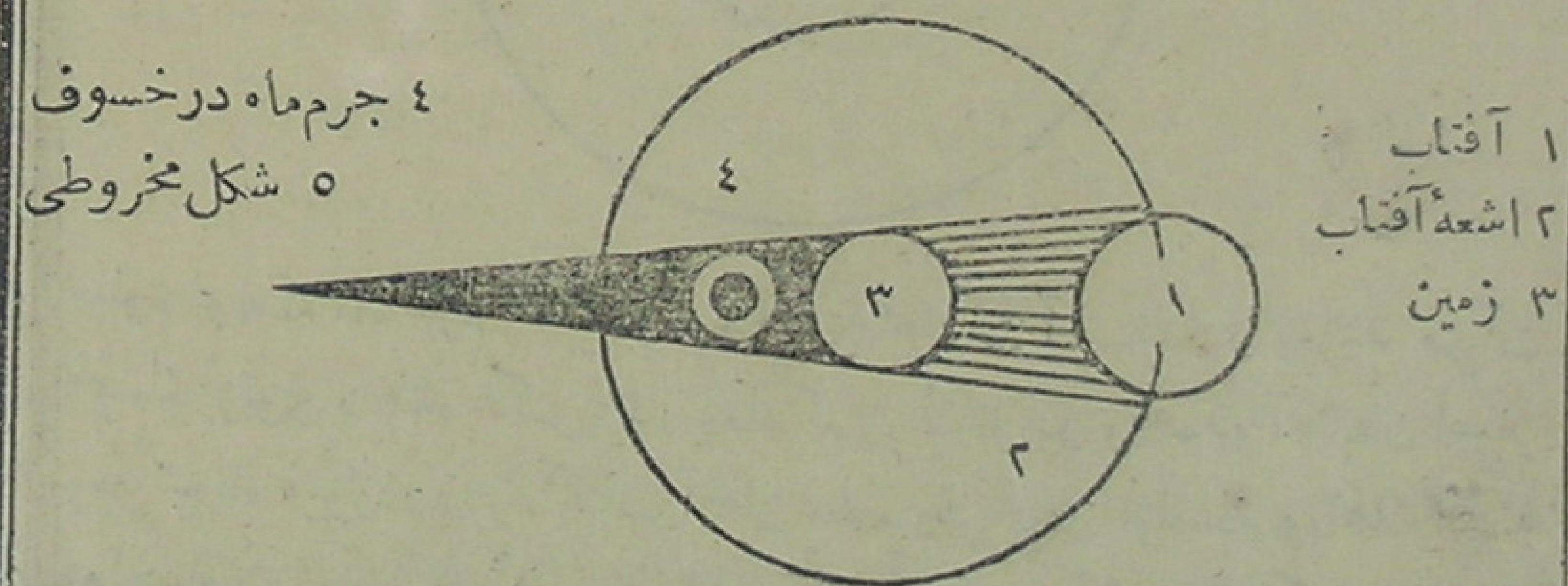

معلوم اوله كه ماه جرم كثيفدر ونورانيتى محاذات آفتابدندر ومانند مرآت شمسك پرتوى ماهده عكس ايدر وماه كرى الشكلدر وحجمده آفتابدن اصغر ومرتبه ده فروتردر زيرا آفتاب آسمان چارم وقمر آسمان اولده در وماهك شمسه مواجه اولان نصفى كه آفتابه مقابلدر روشندر ونصف آخرى تاريكدر ونصف

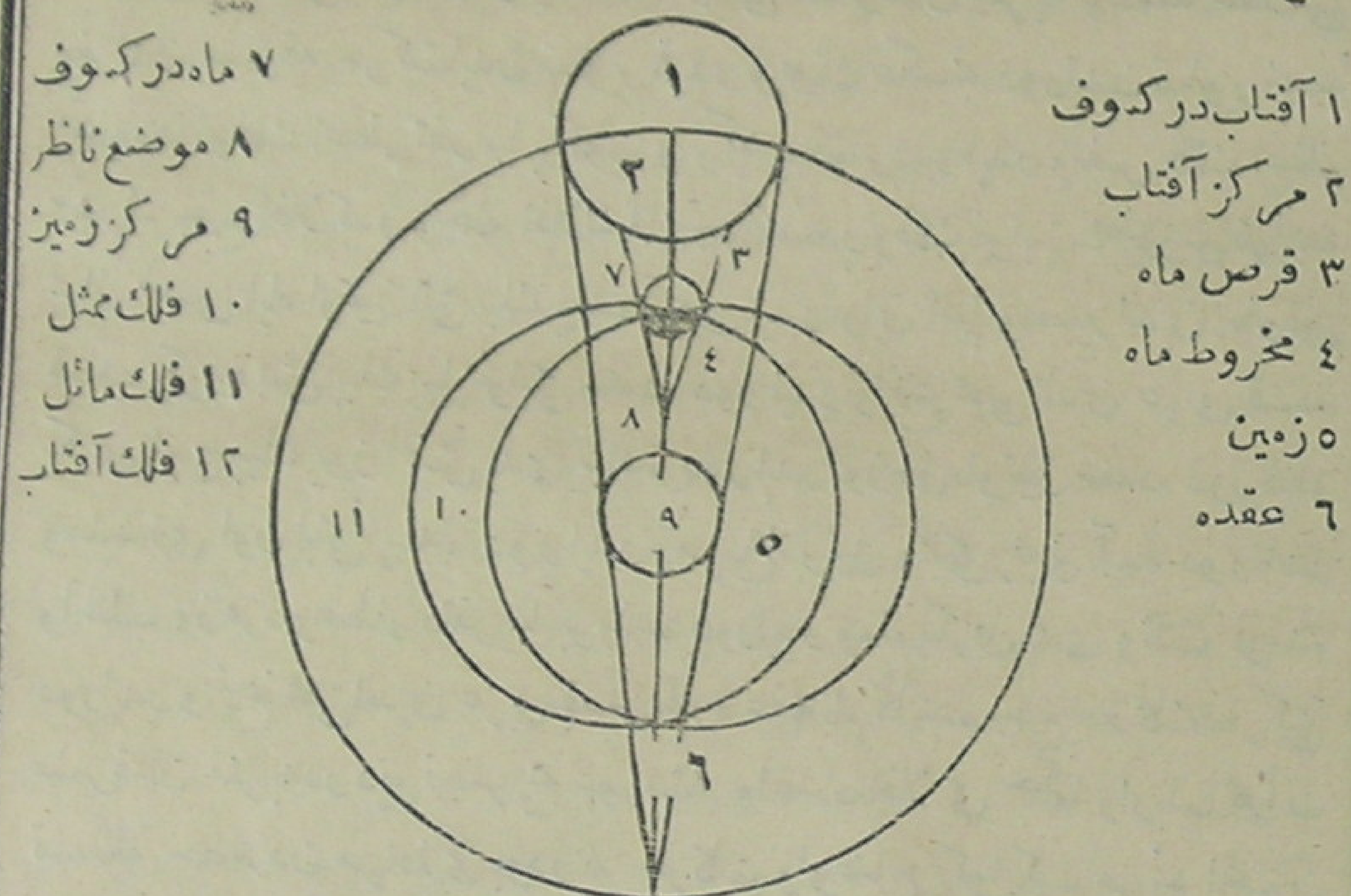
علویسی حین اجتماعده همیشه نورانی وجانب ناظره اولان نصف سفلیسی ظلمانیدر پس شمس ایله حین اجتماعده شعاع ماه مختفی اولوب حالت مزبوره یه محاق دیرلر وقچنکم ماه اجتماعدن اون ایکی درجه منحرف اولسه نصف مضیسندن اول مقداری شکل هلالده نورانی کورینوب آفتابدن دورتر اولدقجه نور قمر متزاید اولور حتی استقباله ایرشدکده نصف مضیءسی نمایان اولور وحالت مزبوره ده بو وجهله ظاهر اولور که چون ماه تربیعه ایرشه نصف دائره که نورانی وغیر نورانی میانندهدر خط مستقیم کبی کورینوب منصف ماه اولور

سبب خسوف سایهٔ جرم ارض کم مثلا سیاه کلاه شکلنده اولمغله مخروطی دیرلر بوظل درکم شب تیره دیدکلری ظلمت آفتابك جرمنه ظل مزبورك محاذاتنده اولور پس جرم قمر اول ظل مخروطینك حدنه داخل اولسه ماه کندونك رنك اصلیسی ایله بی نور کورنوب بوکا خسوف دیرلر وماهك جرمی اوزرینه ظل ارضك وقوعی حسبی ایله خسوف متفاوت اولور وقچنکم ماه سایهٔ زمیندن خارج اوله منجلی اولور وخسوف دائما اولمیوب برقچ شروطه مشروطدر لکن بومحلده تطویل اقتضا ایتمکله ذکر اولنمامشدر وابتداء خسوف دائما جانب شرقدن اولور

سبب کسوف آفتاب پس شمس ایله قمرك هنکام اجتماعنده هربارکه ناظرك حدقهسندن سمت رأسنه کذر ایدن خط مستقیم جرم قمره اوغرایوب جرم شمس دخی اول خطك اوزرنده واقع اولسه جرم ماه بصر ناظر ایله قرص آفتابه حایل اولوب نکران اولنلر آفتاب سیاه اولدی تصور ایدرلر اما فی نفس الامر ظلمت مرئی آفتابك اولمیوب جرم قمرکدر وبوکا کسوف تعبیر ایدرلر وکسوف دخی بحسب قدرومدت متفاوت واقع اولوب کسوف وانجلا دخی همیشه جانب غربدن وقوع بولوروکاه اولورکه وجه ارضدن بعض بلاد وبقاعده کسوف واقع اولور وبعضنده اولمز وکاه تحت الارضده واقع اولوب کورنمز

وکواکب ثابته بغایت بسیاردر ومتأخرینك رصدلرنده اثبات اولنان بیك یکرمی ایکی کوکبدر بونك تفصلین مرادایدن عبدالرحمن صوفینك صورالکواکب نام کتابن مطالعه ایلسون پس مجموع افلاك بوتقدیرجه یکرمی بش فلك اولور مثلا بیان اولندیغی اوزره ایکسی فلك آفتابدرکه ممثل وخارج مرکزدر واوچر فلك دخی زهره ومریخ ومشتری وزحلكدرکه اون ایکی فلك اولورکه بری ممثل وبری مدیر وبری حامل وبری تدویردر وبش فلك دخی قمرکدرکه بری ممثل وبری مائل وبری حامل وبری تدویر وبری فلك کلیدر پس بوجمله یکرمی اوچ عدد اولوب یکرمی دردنجسی فلك ثوابت ویکرمی بشنجی فلك اعظمدر وکوکب زحل یدنجی سماده ومشتری التنجی ومریخ بشنجی شمس دردنجی زهره اوچنجی عطارد ایکنجی وقمر اولکی سماده اولوب سماء اول دخی کرهٔ نارك محدبنه

ونار کرهٔ هوایه وهوا کرهٔ مایه وما ارضه مماسدر وبری برینی محیط اولوب
وارض ایله مایکسی برکره اولوب هربری تمام کره دکلدر دیمشلر وجمیع افلاك
شفاف اولوب حجاب ابصار دکللردر ونه خفیف ونه ثقیللردر زیرا میل خفیف محیطه
ومیل ثقیل مرکزه‌در ونه بارد ونه حار ونه یابس ونه رطب‌در ونموذبول وشهوت
وغضب طوتمزلر وهمیشه استداره اوزره متحرکلردر وشول فلك که تمام دورده
مشرقدن مغربه برخلاف توالئ بروج حرکت ایلر فلك اعظمدر ودخی مدیر
وجوزهر ومایلدر ومغربدن مشرقه حرکت ایدنلر بونلردن ماعدا اولان
افلاکدر که ارضی محیطلردر وقطعهٔ علیاسی مشرقدن مغربه وقطعهٔ سفلاسی
مغربدن مشرقه حرکت ایدن تدویر قمردر وبونك عکسنه دورایدن تداویر خمسهٔ
متحیره‌در وفلك اعظم تقریبا برکون وبرکیجه ده بردور ایدر ونفس فلك اعظم
متحرك جمیع افلاکدر وجمله افلاك انك جوفنده‌در وفلك ثوابت بطلمیوس قولنجه
سال شمسی ایله اوتوز التی بیك بیلده بردور ایدر وابن اعلم ونصیر الدین طوسی
قتنده یکرمی بش بیك بیل وایکی سنه‌ده دور ایدر وشیخ محیی الدین عربی قتنده
یکرمی اوج بیك یوز التمش یدی بیلده دورایدر وزحل اوتوز سنه‌ده دور ایدر
ومشتری اون ایکی بیلده دور ایدر ومریخ بربیل وایکی بچق آیده دور ایدر
وآفتاب وزهره وعطارد تقریبا بربیلده دورایدر وماه یکرمی یدی وثلث یومده
دورایدر وشیخ محیی الدین عربی قدس سره عقله نام کتابنده جمیع افلاکك حرکتی
مشرقدن مغربه‌در دیو تصریح بیورمشلر واعداد افلاکی حکما وارباب هیأت
تسعه حصردن مرادلری بودرکه حرکات واوضاع کواکب مرئیه ایچون
بوندن غیرینه احتیاج چکلمز پس جائزدرکه بوندن غیری دخی اوله واکابر مطلع
اولمیه‌لم حق سبحانه وتعالینك قدرتنه غایت یوقدر وتحفه نام کتابده بومذکوراتدن
غیری نیجه فلك جزوی دخی مذکوردر دیرلر وبین الجمهور مشهورلری
مذکوردر ﴿ بیت ﴾ چیست این سقف بلند وسادهٔ بسیار نقش ❊ زین معما
هیچ کس اندر جهان آگاه نیست ❊ وبالجمله فن هیأت برلطیف وشریف علمدر
امام فخر الدین رازی تفسیر کبیرده بیوررلر که عمر بن خیام عمر ائیری حضورنده
مجسطی قراءت ایدرلردی بعض فقهـا بوندرکه قراءت ایدرسز دیو سؤال
ایتدکلرنده (اولم ینظروا الی السماء فوقهم کیف بنیناها) آیة کریمه‌سنك تفسیرین
قراءت ایدرز دیو جواب ویردیلر وجمهور متشرعه فلك اطلسه عرش وفلك
ثوابته کرسی دیرلر وشیخ محیی الدین عربی کرسی افلاك تسعه‌یی محیطدر وعرش

کرسی‌یی محیطدر ومجموع افلاك اون بردر بیوررلر وشارح فصوص کمال الدین
عبد الرزاق ابن ابی الغنایم ابن احمد ابی الفضایل بن محمد القاشانی قدس سره
شرح فصوصده بیوررلر که شیخ رضی الله عنهك فلك عرش ایله مرادی
عقل اول وفلك کرسی ایله نفس کلیه‌در وحضرت شیخ اکبر وصدر الدین
قونوی وسعد الدین فرغانی واول اثرده اولان اصحاب شهود وایقان بیوررلر که
عرش اعظم وفلك کرسی قابل خرق والتیام اولمیوب وسائر افلاك عنصریلردر
خرق والتیامه استعدادلری واردر العلم عند الله پس بوتقدیرجه قول باری
(اذا السماء انشقت) وارد اولمشدر نه وجهله توفیق اولنور دیو سؤال ایتمشلر
جواب ویرمشلرکه بو آیت کریمه شیخ محیی الدین عربی رضی الله عنه کلامنی
منافی دکلدر زیرا انلر سمایی سابق الذکر اولدیغی اوزره افلاك سبعهٔ سیاره‌نك
غیرنه اطلاق ایتمزلر وآیت کریمه ده دخی (سبع سموات) بیورلمشدر وشیخ
محیی الدین عربی قدس سره قتنده خلقت عناصر افلاك کواکب سیاره‌دن
مقدمدر واکثر مفسرین خلقت عناصر سماوات اوزرینه مقدم اولدیغنده
شیخ اکبر حضرتلرینه موافقت ایتمشلردر وآیات قرآنیه‌نك اکثری بو معنایی
ناطقدر کقوله تعالی (أئنکم لتکفرون بالذی خلق الارض فی یومین وتجعلون له
اندادا ذلك رب العالمین وجعل فیها رواسی من فوقها وبارك فیها وقدر اقواتها
فی اربعة ایام سواء للسائلین ثم استوی الی السماء وهی دخان فقال لها وللارض ائتیا
طوعا او کرها قالتا اتینا طایعین فقضیهن سبع سموات فی یومین الآیة) وزمین
یکشنبه ودوشنبه‌ده خلق اولنوب وزمینده اولنلر سه شنبه وچهارشنبه‌ده وآسمان
ومافیها پنجشنبه وآدینه ده خلق اولندی دیو روایت ایتمشلر اما واحدی تفسیر
بسیطده خلق آسمان زمینه مقدم اولدیغن مقاتلدن نقل ایلمش وتفسیر کبیر دخی
واحدی‌یه موافقدر وانلر بو آیت کریمه‌دن انتقال ایتمشلردر قال تعالی (ام السماء
بناها رفع سمکها فسویها واغطش لیلها واخرج ضحیها والارض بعد ذلك
دحیها) قال علی کرم الله وجهه ﴿ بیت ﴾ وهذا العلم لم یعلمه الا ❊ نبی او وصی
الانبیاء ❊ وقاضی میرحسین بو بیت شریفی شرح وترجمه ایدوب بیوررلر که
﴿ نظم ﴾ این علم نه از وهم وخیالست وقیاس ❊ تا فهم کند حکیم ازروی قیاس ❊
این علم محققان عالی قدرست ❊ زنهار بکوش وقدر آنرا بشناس ❊ ای مسمع
صادق روی زمین عرش اعظمك مرکزنده مرکز دائرهٔ عظیمه‌ده نقطهٔ موهومهٔ پرکار
وفضای وسیعك میاننده حبهٔ خردله ودانهٔ سمسم مقداری فرض اولنمشدر

ایمدی ای نور دیدهٔ پدر خواب غفلتدن بیدار اول وحبهٔ مزبوره ده کندو
مقدارکی بیل وعقلکی جمع ایدوب دنیا نه‌شیٔ حقیر اولدیغن ملاحظه قیل عجب
دکلیدر که بونك کبی بی مقداری اولشه میوب برای ملك وخاوری وسلطنت
وسروری بردانهٔ خردل ایچون عسکرلر چکاور علملر آچیلور باشلر کسیلور قانلر
دوکیلور وانواع کستاخی ایله خالق بیچون اونودیلور ونیجه فراعنه پیدا اولوب
دعوای ربوبیت قیلور ایواه ودریغاه بوقدرت وعظمتی مشاهده ایتمش ایکن جبههٔ
عبودیت وناصیهٔ مسکنتی زمین انقیاد واطاعته وضع ایتمینلرك حالی نیجه اولور مانند
ابلیس ردباب اولور ﴿ لمحرره ﴾ چیقار افلاکه افغانم ملکلر زار آهمدن * وجودمش
کناهم توبه یاربی کناهمدن * دلا نولدك دیو صوروب بنی یوقلار مسین برکز *
فضای صدره اود دوشدی غمکله هر کون آهمدن * رجوع ایت توبه قیل
ای دل که بیك کره کناهکدن * وجودمش کناهم توبه یاربی کناهمدن * حجاب
اولور کوکل حقه شو بر قیلجه سکا سنلك * کیدر اول قیلی کوزکدن که رفع
اوله بو ایکیلك * بهی عاشق ایکیلکله نیجه ممکن اولور برلك * وجودمش
کناهم توبه یاربی کناهمدن * مجلی کوز کیدر کوکلك سنك حسن دلارایه *
کورر کندیسنی محبوب کیره‌مز کیمسه آرایه * زهی عز وسعادتکم بو معنای
دل آرایه * وجودمش کناهم توبه یاربی کناهمدن * قیاس اولورمیکم هرکز
وجود اوزره کناه اوله * وجودی ترکن اورماین ایشی آخر تباه اوله * خلاص
ایدن بزی بند دن مکر اول پادشاه اوله * وجودمش کناهم توبه یاربی
کناهمدن * اکر استر ایسك یاری وجودك عشقه یاق باری * زلال شوقی
آبندن سکا یاری قیلار باری * وصالی عیدینه غالب قومز هیچ فصلنه باری *
وجودمش کناهم توبه یاربی کناهمدن * اما ای عاشق صادق ارباب تدقیق
حرکت فلك معنویده نه تحقیق ایتمشلردر کوش هوشك دوش قیل معلوم اوله که
چونکه محیط فلك وجود مطلق مرکز دل انسانی اوزره حرکت ایلیه مراتب
اکوان متحاذیه‌ده ارتقاط حضیض تعینات علوی وسفلی وجوزهری وعرضی
ودوائر اعیان متوازیه ظهوره کلوب هر قنغیسی اقرب مرکز ایسه انك
مسافه‌سی اقصر ومدت دوری اخصر ودائرهٔ مزبوره دوائر سائره‌دن اصغر
اولور پس فی‌الحکم دورهٔ نفس انسانی لحظهٔ واحده‌ده تمام اوله بر فحوای قول کریم
(کل یوم هو فی شأن) اکا یوم شانی تعبیر اولنوب (العرض ما لا یبقی له زمانین)
وفقنجه دورهٔ مقولهٔ عرضی کبی زمان واحد دن اقل ده واقع اولور وچون

دورهٔ فلك الافلاك تقریبا بر کون بر کیجه‌ده دور ایدوب ودورهٔ فلك طبقهٔ ادنای
عالم برزخ وآخرت که یوز ییلده تمام اوله و بو عالمك دخی دورهٔ طبقهٔ وسطاسی
بیك ییلده تمام اوله انك سنینی بو دنیا سالرندن اولان اوچ یوز التمش بیك سنه‌دن
عبارت اولور پس بو جهانه متعلق اولان سنینه سنین ربوبیه تعبیر اولنور
کما قال الله تعالی (وان یوما عند ربك کالف سنة مما تعدون) اما دورهٔ فلك
طبقهٔ علیاء عالم برزخ وآخرت اللی بیك ییلده دور ایدوب بو عالمك سالرینه
سنین آلهیه تعبیر اولنور کما قال الله تعالی (تعرج الملائکة والروح الیه فی یوم کان
مقداره خمسین الف سنة فاصبر صبرا جمیلا) ودورهٔ فلك عقول وعالم واحدیت
وجبروت اوچیوز التمش بیك ییلده دور ایدوب بو عالمك سالرینه سنین سرمدیه
تعبیر اولنور و آنك امتدادی دوامه ایریشوب سال وماه وروز وساعت وادوار
واکوار وازل وابد علی الدوام کلیت ایله انده منحل اولورود وائر تمام تعینات علی منطقة
فلك الوحدة منطبق اولوب برلك ایدرلر (مثنوی) لفظ اسطرلاب باشد درحساب
* چه قدر داند ز چرخ وآفتاب * خاصه چرخی کین فلك رو پره نیست * آفتاب
از آفتابش ذره نیست * وشیخ محمود شبستری کلشن رازده بو اسراردن خبر ویروب
بیوررلر که ﴿ کلشن راز ﴾ تو از عالم همین لفظی شنیدی * بیا بر کوی کز عالم
چه دیدی * چه دانستی ز صورت یا ز معنی * چه باشد آخرت چونست دینی * کدا
مست آن جها کو نیست پیدا * که یك روزش بود صد سال اینجا * ایمدی عبد صادقه
لازمدر که جمیع حالده یو قلغین بیلوب حضرت واجب الوجوده بلا انیت رجوع ایلیه
وتضرع ونیاز ومراعات ادبدن منفك اولمیه حتی محیط فلك وجودهٔ مطلق مرکز
قلبی اوزره حرکت ایدوب بر موجب (واشرقت الارض بنور ربها) فضای وسیع
صدری طلعت شمس حقیقت نور محمدی ایله منور اوله اما نورانیتنه دخی غره اولمیه که
نور محض اولان آفتاب دخی اولو رسه کستاخلق ایتدکدن صکره کسوف
مقرردر پس ای طالب طریقت وراغب حقیت (العدة دین) فحواسنجه خسوف
کسوف معنویه شروع ایده لم وبالله العصمة والعنایة وله التوفیق والهدایه
معلوم اولا که سیر وسط وتجلیات صفاتده اولان سالکان طریق حقده هنوز
اثر بشریت وحکم طبیعت بکماله مرتفع اولمامغله فلك تدویر قلبنده مرکز اولان
ماه ارادتی نصفین اعتبار اولنوب مطلع حقیقت احدیه‌دن اشراق ایلین نور
آفتاب محمدی‌یه مقابل دوشن وجه علویسی نورانی وجانب نفسانیته مقابل دوشن
وجه سفلیسی مکدر وظلمانی وحالت مزبوره ده نور وظلمت مختلط اولمغین قلب

سالك انواع ابتلا وامتحانات و بوته‌ٔ مجاهده ده ترقی وتنزلات ایله تربیه وقال
اولمغله كاه نظر پیردن بخش وعطا بیوریلان انوار جذبات حق سالكی هستیٔ
موهومندن كلیت ایله ربوده وكندو جوارنه كشیده قیلدقده سالك منجذب
وجودندن اثر كورمیوب شعاع آفتاب حقیقیده محق ومحو اولور پس مرتبه‌ٔ
مزبوره‌یی مشاهده ایتدردكدن صكره سالك كندو اختیار جزؤی وسعی كلیسی ایله
نه‌یی اكتساب ایدر دیو محك تجربه‌یه چكلوب سالك قابل دخی حوزه‌ٔ حمایه‌ٔ
مرشدك تحت شعاعندن برقچ درجه مفترق اولدقده اقتباس ایلدیكی نوردن
برقدر استعداد دست قابلیتنه سرمایه‌ٔ انوار تجلیات و یریلوب تجارت ایله ربح
عظیم تحصیلنه مباشرت ایدوب بر موجب شریعت ومقتضای طریقت سعی
ومجاهده وكوشش ومشاهده ایله مرتبه‌ٔ كمال فنایه رسیده وبدر كامل اولمغله
خدمت پیره لایق اولدیغی اجلدن انی تدریجیله تكرار كندو قربنه جذب ایدر
دائما بوقلقده اولور اما شویله كه سالكه و یریلان سرمایه‌یی غیرموضعنه صرف
واسراف ایله كسب محاسن ایتیوب بحسب البشریه بعض بواعث وعوارض
وكثرت ماسوی وتعلقات كونیه وتعویقات تكوینیه‌دن نیجه حجب وقیود ایله جرم
ماه ارادت سالك ظل مخروطیٔ ارض بشریت وحیاوله‌ٔ نفسانیتك حدنه داخل
اولمغله شب تیره‌ٔ كثرت تجلیٔ معهودك روپوشی وآفتاب عشق ورای جبل مظلم
انانیتده مختفی اولوب مرآت ماه پرژنك وكدر كندونك رنك اصلیسی ایله كدورات
نفسانیه‌ده بی نور قالوب پس سالك تیز فهم وادراك بو حالت مختله‌یی مشاهده
ایلدكده وزر كثرت وحمل ظلمت و بار ثقلتی ظهر قلبندن رفع وازاله‌یه طالب
درمان ومرغ همتنه جولان و یروب ارباب فنا ایله صحبت واهل ذوق ایله وحدت
وانواع افتقار ومسكنت ایله وطن اصلی رجعتنه همت ایتدكده كوزندن اقان
قانلو یاشلری وسخ كثرتی پاك وتطهیر وظلمت بشریتدن خروج ایتمكله كما فی الاول
منجلی و بدر منیر اولوب مرتبه‌ٔ فناء فنایه وارنجه بو اسلوب اوزره تربیه اولنوب
تنزلات مزبوره‌یه ارباب ذوق وجدان خسوف تعبیر ایدرلر وكسوف معنوی
اولدر كه مرآت مجلای سالكه یا خارجدن بعض افعال و یاخود دروندن بعض
انفعال ایله مرغ قدس آشیان روح شكسته بال حال اولمش ایكن بعض مختلنی
دست طبیب عیسی دمه تسلیم ایتیوب وطالب علاج اولوب اعلام حاله جرأت
ایتمامكله دیده‌ٔ بصیرتك حدقه‌ٔ معنویه‌سندن سمت سره كذر ایلین خط هستیٔ
موهوم جرم قرصنوبری اوزرینه اوغرایوب جرم خورشید حقیقی دخی اول خطك

اوزرنده واقع اولسه جرم ماه مضغه‌ٔ مكدره بصر بصیرت ایله قرص آفتاب
حقیقته حایل اولمغله اشعه‌ٔ آفتاب حقیقی اراضیٔ مقدسه‌ٔ قلبه درخشان اولمامغین
حالت مزبوره‌یه كسوف معنوی تعبیر اولنوب و بلكه شخص مزبورك كدورات
مذكوره ایله مرایای قلوبی مجلا وغل وغشدن مصفا ارباب ذوق قتنه وارسه
اول مظلم ومكدر انلره دخی حائل اولوب شمس حقیقتك كمال انجلاسنده انتقاص
مشاهده ایتمكله بوكا دخی كسوف اعتبار ایدرلر اما كسوفده برامر غریب دخی
واردر كه بر كیمسنه طریق حقه داخل وكوكل حالنده واصل اولمش ایكن حق تعالی
جل جلاله جمیع عبادنی حفظ ایلیه اول كیمسنه دائره‌ٔ الحاده دوشوب صدور
ایدن اعمال خبیثه‌سنه حق در نسنه لازم كلمز دیسه و بین الفقرا حالنی ستر ایدوب
دروندن كیمسنه اكاه دكلدر اعتقادنده اولسه بو مقوله ظالم بو حال و بو ضلال ایله
كندویی بیلدم اكلدم یرینه قوماغله ینه پیر كاملك جانب مطلعنه توجه واستمداد
ایلسه اول حینده پیر كاملك آسمان ناسوتیه‌سنه اول فاسدك توجهندن ظلمت
وكدورت حاصل اولوب و پیر ایله كمال اتحاد ایلین ارباب فنایه دخی اختلال
كلوب اول ظلمت كیمك توجهندن حاصل اولمشدر حق سبحانه وتعالی اول عبد
اخص الخاصنه كشف ایدر لكن مادامكه اول مجرم انصافه كلوب كندو جرمنه
اعتراف ایتمیه وازاله‌ٔ مرض ایچون طالب درمان اولمیه اوزرینه حكم اجرا
اولنمیوب عیبنی یوزنه اورمزلر بلكه حق سبحانه وتعالی‌یه تضرع ونیاز ایدوب
الهی ایشكی سن بیلورسن دیو ستار العیوب صفتی ایله متصف اولورلر اكر
اول ظالم انصافه كلوب لطف حقله اعمالندن توبه واستغفار ایدرسه اول زمان
علاجی نه ایسه تقید ایدرلر ایمدی یولدن ضلالته دوشنلری ایزینه كتورمك
و یولده اولنلری منزله ایرشدرمك وهر برسالك نه منزلده ونه حالده در بیلمك
ونور ولایت ایله مشاهده قیلوب جمله اشیانك حقیقتنی كماهی كورمك نور ولایت
عامه‌ٔ مطلقه‌ٔ احمدیه مظهریتنده قائم اولان خلفادر والا غیریسی قادر دكلدر
ای عاشق صادق حضرت مولانا قدس الله روحه كسوفی بیان ایدوب بعده
طالب صادقلره برعجب راز كشف و باز بیورورلر كه ای طالبان ای عاشقان اكر
خسوف واكر كسوفه باعث ترك ادب اولوب لكن هر بری مستمر قالمیوب
بر در طریقله ظلمتدن نوره خروج ایدرلر اما عیاذا بالله تعالی ارباب سلوكه برحالت
دخی عارض اولور كه حالت مزبوره اكا جبلت اولمغله ابلیس علیه ما یستحق
حضرت آدم علیه السلامه سجده ایتمیوب باب رحمتدن طرد و رد اولدیغی كبی

بودخی پندار شیطانی ایله باب رحمتدن مطرود ومردود اولوب هرکز اکا علاج
اولمز دیو بیوررلر ﴿ مثنوی ﴾ شد عزازیلی زجرأت رد باب ٭ اول عزازیل
مردود جرأتدن رد باب اولدی یعنی (انا خیر منه خلقتنی من نار وخلقته من
طین) دیوب سجده‌دن ابا واستکبار ایله مردود اولدی ایمدی ای مستمع قابل
العیاذ بالله تعالی رد باب رحمت کشی‌یه ایکی محلده اولور بریسی بودرکه برکمسنه
بلا شك ولا شبهه مرشد کامله ملاقات اولوب و پرتو نور ایمان وعکس جذبهٔ
رحمان کوکلنده فروزان اولوب حقیقت ایمان ایله مستعد اولمش ایکن اغواء
شیطانی والقاء نفسانیدن صفت انکار ایله متصف وفساد عقیده ایله مؤتلف
اولمغین هرکز قابل استفاضه اولمامغله رد باب اولوب وجه نور جذبهٔ رحماندن
اثر کورمز وبریسی دخی بودرکه علی وجه الاکملیت مقام وراثت کاملهٔ احمدیه‌ده
اولان ذات شریف برموجب (کل نفس ذائقة الموت) دار بقایه رحلت
ایتدکده باذن الله العلی القدیر علی وجه اکملیت مرتبهٔ خلافت ووراثت کاملیه ایله
معزز اولان خلیفة اللهه بعض صاحب پندار تنزل ایتمیوب کندوسی نه اکملیت
ونه کاملیت ونه فنا ونه فردیت منزلنده دکل ایکن مجرد بن سائردن اعلایم دیو
یا علمینه ویاخود بعض شیطنتنه مغرور اولمغله خلیفهٔ حقه سر فرو واطاعت
وانقیاد ایتمیوب عجب وانانیت واستکبار ونخوت ایله بن شیخ اولدم دیو کندو
کندوبی ظن وخیال ایله بو بلایه کرفتار ایلین صاحب پندار دخی رحمتدن
دور اولوب هم ضال وهم مضل اولمغله ابدی فلاح بولماز (مثنوی) هم
زنسانخی برآمد هم زدین ٭ شدعدو مصطفی ودین بکین ٭ آه میکرد ونبودش
آه سود ٭ چون درآمد تیغ سررا درنبود ٭ پس ای نور دیدهٔ عالم (بیت)
این درازست وفراوان میشود ٭ وانچه مقصودست پنهان میشود ٭ وفقیجه
حضرت مولانا قدس سره الاسنانك اسرار علیه وارواح طیبه‌لرندن روح
مشتاقه اولقدر فیوضات قدسیه عنایت واحسان بیورلمشدرکه فی نفس الامر
منافع رعایت ادب ومضرات ترك ادب کماهی سلك تحریره کشیده قلنسه مستقلا
برکتاب اولوب مقصودن قالمق اقتضا ایتمکله بو مقدار ایله اکتفا اولنوب اول
پادشاه دنیاودین حکایه‌سنه شروع اولندی

﴿ ملاقات پادشاه باآن طبیب الهی که درخوابش بشارت داده بودی بملاقات او ﴾

پادشاهك اول طبیب آلهی‌یه ملاقاتنی بیان ایدرکه رؤیاسنده اول طبیب آلهینك
ملاقاتنی مژده وبشارت ویرمشلرایدی ﴿ مثنوی ﴾ دست بکشادو کنار آنش

کرفت ٭ حین ملاقاتده پادشاه انواع ود واشتیاق ایله النی آچدی وطبیب الهینك
کنارنه طوتدی یعنی علی مراسم آداب الطریقه معانقه ومصافحه ایدوب
﴿ مثنوی ﴾ همچو عشق اندردل وجانش کرفت ٭ اول غوث زمان ونفس
رحمانیٔ عشق کبی دل وجاننده طوتدی یعنی عشق ومحبتی جان ودلنده قرار
ایدوب سرنده پنهان طوتدی ﴿ مثنوی ﴾ دست وپیشانیش بوسیدن کرفت ٭
اول طبیب حاذق وعیسی دم مشفقك دست مبارك وجبههٔ بدرمنیرین بوس ایلدی
کرفت طوتدی معناسنه درلکن بو محلده معنای لازمیسی ویرلدی یعنی محبت
خالصه ایله جید ارادتن اول پیرك دست تصرفنه تسلیم ایلدی ﴿ مثنوی ﴾
وزمقام وراه پرسیدن کرفت ٭ ومقام وراهدن سؤال ایتمك ایلدی یعنی اکر
زبان حال واکر لسان قال ایله طریق صوری ومعنویسندن سؤآل ایلدی
﴿ مثنوی ﴾ پرس پرسان می کشیدش تابصدر ٭ یعنی نیجه سؤآل ونیاز ایده‌رك
طبیب الهی‌یی تاصدره چکدی یعنی پادشاه کندو اختیارین اول پیر طریقته
تسلیم کلی ایتمکله ارادن چیقوب خانهٔ قلبنده حکم پیری صدر نشین ایلیوب
﴿ مثنوی ﴾ کفت کنجی یافتم آخر باصبر ٭ بالاخره صبرایله برکنز الهی بولدم
دیدی یعنی پادشاه چونکه قلبندن طرح ماسوی ایدوب محبت خداسرای دلده
کندو صدرنده قرار ایتدکده پادشاه مقصودینی قلبنده بولوب بحمدالله تعالی
صبرم برکاتنده عاقبت خیرلغی اولوب کنج بی بدله واصل اولدم دیدی چونکه
طبیب الهی‌دن پادشاهه نظر حقانی اولدقده برموجب (الم نشرح لك صدرك)
قلبنده نورهدایت درخشان اولدی ومرشد کاملنه ایدوکن بیلوب ﴿ مثنوی ﴾
کفت ای نورحق دفع حرج ٭ دیدی ای حقك نوری وحرجك دفعی وهر عسرك
یسری که دل تیره مانند شب مظلم ایکن سنك جمال فرخنده فالکله منور اولدی
﴿ مثنوی ﴾ معنی الصبر مفتاح الفرج ٭ الصبر مفتاح الفرج مفهومنك
معناسی ای درلو کوکللرك دواسی ﴿ مثنوی ﴾ ای لقای توجواب هرسؤال ٭
ای طبیب الهی سنك ملاقاتك ومشاهدهٔ ذات ستوده صفاتك هر سؤالك
جوابیدر ﴿ مثنوی ﴾ مشکل ازتوحل شود بی قیل وقال ٭ مشکل سندن حل
اولور بی قیل وقال زیراکه ﴿ مثنوی ﴾ ترجمانی هرچه مارا در دلست ٭ بزم
قلبمزده هرنه که واردر ترجمانیسن یعنی خاطره‌ده اولان جمله افکارمز ومشکلاتمزی
بزم لسانمزه صدور ایتمزدن مقدم سن کشف ایدوب اکر حالا واکر قالا بیان
بیورمغله قال ایله سؤال وحل اولاجق براشکال دخی قالممشدر بحمدالله

تعالی که ﴿ مثنوی ﴾ دستکیری هرچه پایش درکلست ＊ هر کیمك که ایاغی
بالچقده در انك دستکیری وفریادرسی سن ای سالك صادق وکرچکدن طالب
حضرت مولانا قدس الله سره الاسنا بوابیات شریفه ده مرشد کاملك اوصاف
علیه سن کمال کشف ایله ایضاح ایدوب آزوچوق فهم وادراکی اولنلره
کالشمس فی وسط النهار عیان بیورمشلردر یعنی ای طالب صادق اکر مرشد
کاملدن نشان استرسك پادشاه طبیب الهی یه حین ملاقاتنده ایلدیکی تضرع
ونیازندن حصه مند اولوب ملاحظه قیل که مرشد کامل معنای الصبر مفتاح الفرج
ونورحق ودفع حرج اولمغله جمال باکمالی بی قیل وقال حلال جمیع اشکال اولوب
خلوص قلب ایله خاکپاینه رومال ایدن مرأت قلبدن کدورات ماسوی زایله
اولمغین پای همت چرك طبیعتدن مبرا ومعرا اولدقده اصلا ورأسا شك وکمان
قالمیوب اکرخفی واکرجلی قلبده مرکوز اولان جمله اشیایه انك نوری پرتوی
ترجمان وبعدازان طالبك حیاتی اول نورك پرتوی ایله اولوب وآنسز جهان کوزینه
تنك اولمغله اول معنادن دخی خبر وروب بیوررلر که ﴿ مثنوی ﴾ (مرحبا یامجتبی
یامرتضی) مرحبا مصدر میمی دردنجی وبشنجی بابدن دخی کلور ورحب
ضم را ایله سعت معناسنه درنعتی رحاب کلور ورحب فتح را ایله رحابة مثلودرکه
واسع معناسنه در ورحابه نك نعتی رحیب کلور جای وسیع معناسنه ومرحب
اسم مکان دخی اولور جای وسیع معناسنه ومصدر میمی اولدقده وسعت ایله
کلمك ومرحبا بك دینلسه سکا وسعت اولسون دیمك اولور الحاصل مرحبا
موصوف اولمق اعتباریله مفعول مطلقدر تقدیر کلام اتیت اتیانا مرحبا دیمك
اولور ومجتبی افتعال بابندن اسم مفعول اولوب کزیده ومختار معناسنه در ومرتضی
دخی باب مزبوردن اسم مفعول اولوب پسندیده معناسنه در حاصل معنی
وسعت ایله وصفا وانشراح ایله کلدك ای مرشد کامل برموجب (وانا اخترتك)
بین العباد سن حق سبحانه وتعالینك کزیده ومختاری سن وهر حالك پسندیده
واخلاق وصفات حق ایله اراسته ومحاسن افعال ایله پیراسته بر کنج نهانسن سایهٔ
سعادتك اوزریمزدن دور اولمسون ﴿ مثنوی ﴾ (ان تغب جاء القضا ضاق الفضا)
اکر سن غایب اولورسك قضا کلدی وفضای وسیع ودشت فراخ ضیق وتنك
اولدی جزاء شرطك صیغهٔ ماضی ایله ایرادی تحقق وقوع ایچوندر وان واذا
شرط استقبال ایچوندر لکن اصل ان وقوع شرطه عدم جزم واصل اذا
جزمدر فلذلك وقوع نادرك موقعنده ان کتور یلوب ولفظ ماضی غالبا اذا ایله

کتور یلور یعنی ای طبیب الهی هزار وصد هزار شکر وثنای بی شمار که سنك
نظرا کسیر اثرك نحاس بشریت ومس حیوانیتمزی زرخالص مثال پوتهٔ عشقده
قال وملکیته تبدیل ایله نیك خصال ومضغهٔ مکدره یی اشعهٔ نورجذبهٔ ذوالجلال ایله
مرأت مجلای جمال ایدوب (ماوسعنی ارضی ولاسمائی ولکن وسعنی قلب
عبدی المؤمن) سرنی مشاهده ایتدردك الطاف سنیهٔ بی غایه واعطاف همم
علیهٔ مالانهایه کزدن تضرع وتمنا اولنورکه بخش وعطا بیوریلان پرتو نور
محبت خدا قلب رحب الفضادن غایب وآفل اولمیه کرچه وقوع شرط جزم
یوقدر مکر بعض حجب وقیود بشریه عارض اولمغله نور آفتاب سریرتك طلعتی
اراضی مقدسهٔ قلبه شعشه باز اولمیوب کسوف ایله مرئی اولورسه بلاشك
ولاریب قضاء ناکهانی اولوب فضای وسیع قلب مکدر وتنك اولمق مقرردر
﴿ ازجوهر ذات عطار قدس سره ﴾ نه اندر دست عشاقست آن ماه ＊
که رخ رامی نماید کاه وبیکاه ＊ کسی کاندر سلوك راه باشد ＊ یقین ازماه خود
اکاه باشد ＊ کسی کان ماه دیداندر دل وجان ＊ یقین دریافت او ره در دل وجان ＊
دمی غایب مشو ازپردهٔ دل ＊ که نا که بینی ان کم کردهٔ دل ＊ چو بردار از رخ
من پرده خورشید ＊ که مر ذرات را اونور جاوید ＊ کند در خود کشد چون
قطره دریا ＊ کند اسرارها اورا هویدا ＊ دلا خورشید جان ازدست مکذار ＊
دمادم سوی روی اونظر دار ＊ ایمدی حق سبحانه وتعالیدن توفیق وهدایت
وجناب پیرهدادن همت وعنایت رجا ایدرزکه نور آفتاب تجلی دن برآن خالی
اولمیه لم زیرا مردان خدانك وجود شریفلری اکر ظاهرا واکر باطنا هرقنغی
یردن غایب اولورسه اول قومه نزول بلا محققدر نتکم انبیاء عظام علیهم السلام
مادامکه قومی ایچنده اوله حق سبحانه وتعالی اول قومه بلا انزال ایتمز وحین نزول
بلادن اول انبیاسنه وحی ایدوب وحضرت جبرائیل کلوب هجرت ایله تبلیغ
رسالت ایتمکله قومی ایچندن یافعلا ویاخود حالا خروج ایدوب بعده حق تبارك
وتعالی اول قومه صفت جلال وقهر ایله تجلی ایدوب منکرین وکافرینی هلاك
ایتمشدر کما قال تعالی (وَمَا كَانَ اللهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ
يَسْتَغْفِرُونَ) ایمدی العلماء ورثة الانبیاء ＊ ودخی علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل
ودخی انا من نور الله والانبیاء من نوری والاولیاء من نوری) احادیث شریفه لری
وفقنجه حقیقتده علما وورثهٔ انبیا وبرج آفتاب حقیقت مصطفی علیهم من
صلوات الله الاوفی اولیای اصفیا اولمغله رنجیده خاطر اولوب هرقنغی دیاردن

نقل رخت اینسلر اول دیاره بلا اصابت ایدوب قومی هلاك اولورلر مثلا سلطان العلما بهاء ولد قدس سره الاحد خوارزمدن نقل ایدوب ومجد الدین بغدادی برقچ مفسدك اغواسیله آب دجله‌یه انداخته وبغیر حق قتل اولندقدن صکره جنکیز خان آتش پرست ایکن من عندالله محمد خوارزمشاه اوزرینه مسلط اولمغله تاج وتختی غارت وکندوسن توابعیله قتل وملکن خسارت ایدوب یکرمی درت کره یوز بیك‌دن زیاده آدم طعمهٔ شمشیر وهدف تیر اولدیلر تفصیلن استین کتب تواریخه نظر ایتسون ایمدی مادامکه انبیا واولیا قومی ایچنده اولدقجه قومك خطایاسی دخی اولسه حق سبحانه وتعالی انبیا واولیاسی حرمتنه هلاك قیلمز واول دیاری خراب ایتمزنتکم حدیث قدسی بو معنای مبیندر قال رسول الله صلی الله علیه وسلم قال الله تعالی (اذا کان الاشتغال بی غالبا علی عبدی جعلت همه ولذته فی ذکری عشقنی وعشقته رفعت الحجاب فیما بینی وبینه لایسهوا اذا سهی الناس کلامهم کلام الانبیاء اولئك الابدال حقـا اولئك الذین ان اردت لاهل الارض عقوبة اوعـذابا ذکرتهم فیهم فصرفته عنهم) ﴿ لمحرره ﴾

قنغی پرده سرعشق اینسه قرار ٭ روزشب رونق بولیسر اول دیار ٭ کم ایدرسه اولیایی احتقـار ٭ عاقبت انلاره دوزخدر قرار ٭ رحمت حق استریسك ای پسر ٭ اولیایه اکری باقمه زینهار ٭

پس پادشاه عالم پناه دخی ظاهرا و باطنا وصورة ومعنی عارف وواقف اولمغله طبیب الهی‌یه نیاز ایدوب (انت مولی القوم من لایشتهی) ای شاه کشوردل سن قومك سندی ٭ والیا واصفیانك سیدی ٭ وبرموجب سید القوم خادمهم هر طالبی درکات اسفل طبیعتدن مدارج اوجات عالیات ملکوته تعریج ایتمك خدمتیله مأمورسن پس بویله ایکن شول کمسنه که سنی آرزو ایتمیه (قدر ردی کلا لئن لم ینتهی) تحقیق وتحقیق اول بی دولت ورطهٔ هلاکده در حقـا بویله‌در اکر صفهٔ مزبورهٔ ردیه‌دن فارغ ومنتهی وبغض وعداوتدن بری اولمزسه ینتهی ده اولان یای مکتوبه لاجل القافیه‌در قال علی ابن ابی طالب کرم الله وجهه (مضی الدهر والایام والذنب حاصل ٭ وانت بما تهوی من الحق غافل ٭ پس پادشاه طبیب الهی‌یه کاه زبان حال وکاه لسان قال ایله انواع تضرع وابتهال ایدوب ﴿ مثنوی ﴾ ٭ چون کذشت آن مجلس خوان کرم ٭ چونکه اول مجلس وخوان کرم کچدی ﴿ مثنوی ﴾ ٭ دست او بکرفت و برد اندر حرم ٭ پادشـاه طبیب الهی‌نك الن طوتدی وحرمی ایچنه ایلتدی

﴿ بردن پادشـاه آن طبیب را بر سر بیمار تاحال اورا ببند ﴾

پادشاه طبیب الهی‌یی خسته‌نك باشی اوجنه ایلتمه‌سن بیان ایدرتاکم خسته حالنی کوره ومرضین بیلوب علاج ایده دیو ﴿ مثنوی ﴾ ٭ قصهٔ رنجور ورنجوری بخواند ٭ خسته‌نك وخسته‌لغك قصه‌سنی طبیبه اوقیدی یعنی شاه راهده کوروب الدیغی کنیزك رنجور اولوب وبرای معالجه اطبای بی مهـارتلره مراجعت ایدوب ضرردن غیری شیٔ مشـاهده اولنمدیغن تقریر ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ ٭ بعدازان در پیش رنجورش نشاند ٭ اندن صکره طبیب عیسی دمی خسته‌نك اوکنده اوتورتدی وحضرت علی‌نك بو ابیات شریفه‌سن بیك آه ایله اوقیدی ﴿ شعر ﴾ فزعت الی الخلایق مستغیثا ٭ ولم ار فی الخلایق من مجیبی ٭ انت تجیب من یدعوك ربی ٭ وتکشف ضر عبدك یا حبیبی ٭ ودائی باطن ولدیك طب ٭ ومن لی مثل طبك یا طبیبی ٭ پس طبیب الهی قانون حکمت مقتضاسنجه ﴿ مثنوی ﴾ ٭ رنك ورو ونبض وقاروره بدید ٭ کنیزكك رنك رویني ونبض وقاروره‌سنی کوردی ﴿ مثنوی ﴾ ٭ هم علامات وهم اسبابش شـنید ٭ هم علامات وهم اسبابنی ایشتدی یعنی خسته‌دن امراضه متعلق بعض علامات واسبابنی سؤال ایدوب تقریرینی دکلدی واسباب وعلامات ایله مسمی فن طبده نبض وقاروره بیاننده بر کتاب واردر اکا دخی ایهام مناسبدر پس طبیب الهی فی الحال تشخیص مرض ایتمکله ﴿ مثنوی ﴾ ٭ کفت هر دارو که ایشـان کرده اند ٭ آن عمارت نیست ویران کرده اند ٭ دیدیکه هر دارو وعلاج که اطباء سابقه ایلمشلردر اول عمارت دکلدر بلکه ویران ایلمشلردر زیرا جاهلانه جنبش وغافلانه کوشش ایدوب علاج ایده‌لم دیر ایکن خراب ایلمشـلردر انکیچونکه ﴿ مثنوی ﴾ ٭ بیخبر بودند ازحال درون ٭ درون حالندن بی خبر ایدیلر فلذا بدنه علاج ایدوب درد درون شـوریده حال وعاشـق سوزنده بالدن جاهل ایمشلر ﴿ مثنوی ﴾ ٭ استعیذ الله مما یفترون ٭ اللهم صغنورم شول شیلردن که اول طبیبلر افترا ایدرلر ای عاشق صادق وطالب طبیب عیسی دم مشفق مجرد علم ظـاهر ایله ادعاء طبابت ایدنلر وتکمیل طریقت ایتمیوب باذن الله دعوت طالبین ایچون خاصة مبعوث اولمیوب تشیخ ودعوای ریاست وارشـاد ایدنلرك معـالجه‌سی طشره‌دن اولمغله انجق بدنه تعلق ایدوب درونه تأثیری یوقدر اما عجبدر که احوال قلوبه شعورلری یوغیکن (حبا للریاسـة) ادعاء حذاقت ایله کنیزك نفس مریضه‌نك باشنه انواع مصیبت کتوروب هر علاجلری برعلاجه دخی محتاج اولور الهی سیدی ومولای اومقوله ظالم ومفتریلرك افتراسـندن

سکا صغنورم زیرا انلر هم کندو نفسلرینه وهم سائر نفوسه افترا ایتدکلری
بودرکه ناقص الحال اولدقلرین بلورکن بز واصل حقز وموصل حق اولان
طریق کورمشز کعبهٔ وصاله ایرمشز ومتوجه حج معنویلرك دلیللری بیز وامراض
قلوبك طبیب حاذقلری بیز دیو عیاذا بالله کندو نفسلرینه افترا ایدرلر وهم
تشخیص مرض نفس ایتمامش ایکن تصورات فاسده وتخمینات کاسده ایله
درلو درلو امراض مختلفهٔ غیر واقعهٔ اسناد وافترا ایدوب هم ضال وهم مضل
اولورلر پس طبیب الهی * مثنوی * دید رنج وکشف شد بروی نهفت *
کنیزکك رنجن کوردی ودرونده مختفی اولان سری اکا کشف اولدی * مثنوی *
* لیك پنهان کرد وبا سلطان نکفت * لکن حفظ اسرار ایدوب کنیزکك حالنی
پادشاهه دیمدی زیرا طبیب حاذق اولمغله آداب حذاقتی اجرا ایلدی زیراکه
* مثنوی * رنجش از صفرا واز سودا نبود * اول جاریه‌نك رنجی صفرا
وسودادن دکل ایدی یعنی امراض جسمانیه اخلاط دیدکلری دم وبلغم
وصفرا وسودانك بری برندن انتقاص وازدیاد وکیفیات متعفنه‌سندن حاصل
اولور پس کنیزکده اولان اخلاط معتدله اولمغله مرض جسمانی اولمدیغی مقرر
اولوب اخلاق ردیه وصفات ذمیه بلکه تعلق کوکلندن نشأت ایلین امراض
نفسانیه ایدوکی کشف وعیان اولدی پس امراض نفسانیه نیجه فرق وتمییز
اولنور دنیلور ایسه اکا دیدهٔ فؤادوشم دماغ نهاد کرکدر مثلا * مثنوی *
بوی هر هیزم پدید آید ز دود * یعنی بر موجب کل اناء یترشح بما فیه هر هیزم وحطبك
رایحه‌سی دخانندن مشامه کلوب جنسی اندن ظاهر اولور پس انسانك نطقی
دخی دودهٔ هیزم مثابه‌سنده اولوب کفت وکویه آغاز ایتدکده مشام جانلری
اولانه درونده اولان احوالك رایحه‌سی ایریشور پس طبیب آکهی دخی
* مثنوی * دید از زاریش کوزار دلست * کنیزکك زاری وناله‌سندن کور
دیکم کوکل خسته سیدر * مثنوی * تن خوشست واو کرفتار دلست *
تنی خوشدر اول کوکل کرفتاریدر ایمدی ای طالب صادق معلوم اولدیکه
مولانا قدس الله سره پادشاه حکایه‌سنی بطریق التمثیل ایراد ایدوب پادشاهدن
مراد شریفلری قلب وجاریه‌دن نفس در قلب رئیس اعضا اولمغله حضرت
فخر عالم علیه السلام (ان فی جسد بنی آدم لمضغة اذا صلحت صلح الجسد کله واذا فسدت
فسد الجسد کله الاوهی القلب الاوهی القلب) دیو بیورمشلر پس نفس اماره که
کنیزك اندن مستعاردر اشتغال لذات دنیویه وابتلای شهوات نفسانیه‌دن بردم

ازاد دکلدر روح ایسه نفسه قید اولمغله وطن اصلیسن ذکر ایتدکجه آه ایدوب
خلاصلق رجا ایدر پس * مثنوی * عاشقی پیداست از زاری دل * عاشقلق کوکل
زاریسندن ظاهردر * نظم * ایحسب الصب ان الحب منکتم * ما بین منسجم
منه ومضطرم * فکیف تنکر حبا بعد ما شهدت * به علیك عدول الدمع والسقم *
اه کم * مثنوی * نیست بیماری چو بیماری دل * دل بیمارلغی کبی خسته‌لق
یوقدر زیرا اعین ناسدن مستوردر * مثنوی * علت عاشق ز علتها جداست *
علت عاشق جمله علتلردن جدادر علت ظاهره‌یه بعض دار ودوا دردر عشقك
دواسی نه‌در دو بلادر * لمحرره * شول کیم عین درد اولمش دله مز درده درمان *
نه بلسون دردی اولماین بوکا درد اولدوغن درمان * مثنوی * عشق اصطرلاب
اسرار خداست (لمحرره) عشقدر اصطرلاب اسرار خدا * عشقدر میزان عدل
ذو العطا * معلوم اوله که اصطرلابی بعضیلر همزه‌نك ضمی وحرف صادك سکونیله ضبط
ایدوب لکن منجمین بالاتفاق فتح همزه وحرف سین ایله اسطرلاب ضبط ایتمشلردر
ووجه تسمیه‌ده اختلاف اولنوب بعضیلری اسم مرکبدر زیرا لفظ لاب اسماء
آفتابدندر پس شمسك ونجومك ارتفاع وانخفاضی معلوم اولمغیچون سطور
وخطوطله مؤلف بر آلت تصنیف اولنمغله اسطرلاب تسمیه اولنوب سطور
آفتاب معناسنه‌در دیمشلر وبعضیلر دخی احوال نجوم انده منکشفه اولدوغیچون
ستاره تابدن معربدر دیمشلر بعضیلر دخی لاب ادریس نبی علیه السلام اوغلنك
اسمیدر آلت مذکوره‌یی اول تألیف ایتمکله ادریس علیه السلام کوروب من صنع
هذه الاسطر دیو سؤال بیوردقده اوغلیکز لاب تألیف ایلدی دیدیلر اکا بناء لفظ
اسطر اسم لابه مضاف قیلنوب اسطرلاب دیمکله معروف اولدی بعده کثرت
استعمال ایله علم قیلنوب کسرهٔ اضافت اسقاط اولندی دیمشلر اما بعضیلر دخی
تحقیق ایتمشلر که وجه تسمیه‌ده اولنان روایت مزبوره بو وجه در حتی عهد
ادریس علیه السلامدن سنین کثیره تعاقبندن صکره آلت مزبوره‌یی حکماء
متأخریندن بریسی ابتدا کری الشکل تصنیف ایدوب بعده حکما آلت مزبوره‌یی
استعمال ایتدیلر وبعد زمان آلت مزبوره حکمادن برینك الندن زمینه دوشوب
سوار اولدیغی مرکبی ایاغیله باصوب منسطح اولمغله سطحی حالنده دخی ممکن
الاستعمال اولدوغین بیلوب من بعد ربع دائره ایدوب وجه مذکور اوزره استعمال
اولنور دیمشلر معلوم اوله که فن احکام نجومده روز شنبه زحله ویکشنبه آفتابه
دوشنبه قمره وسه شنبه مریخه وچهار شنبه عطارده وپنجشنبه مشتری‌یه وآدینه

زهره یه متعلقدر ومناسبت قمر سفره ومریخ فصد وحجامته وعطارد مسهل ایچمکه
و بعض دارولر استعما لنه ومشتری حاجات دیلمکه وارباب مقسم ارزا قدن
مرادات استمکه وزهره تزویج وعرس وجمعیت مردان وزنان ایچون مستلدر
لکن ارباب کشف وشهود زحل صیده وافتاب بنایه مستلدر دیمشلر وحکم مزبور فن
نجومده ظاهر دکلدر وکو یا یوم السبت صید ایچون مبنیدر اکا بناء که ابن عباس
ومجاهد رضی الله عنه روایت بیوررلر که حضرت موسی علیه السلام زماننده
طائفۂ یهودا تعظیم یوم الجمعه ایله مأمور اولوب لکن جحود عنود جمعه یی ترك
ایدوب یوم السبتی اختیار ایدکلری ایچون حق سبحانه وتعالی انلری مبتلا قیلوب
یوم السبتده صیدی حرام ایلدی پس یوم السبت کلدکچه ماهیلردر یا یوزینه
چیقوب سبطیلر نظرنده طوررلردی ویوم السبت منقضی اولدقده غایب اولوب
سبت مقبله دکن ظاهر اولمزلردی بالاخره سبطیان حیله یه سالك اولوب واب
دریاده خر قلر قازوب ماهیلری صید ایچون شرعه وآبکیر وشبکه لر دوزوب
ماهیلر ایچنه کرد کده کرفتاردام اولوب یوم السبت کچد کدن صکره صید ایدرلردی
فلذلك حق سبحانه وتعالی اول حیله کارلری جبلتلرنده مرکوز اولان شکل میمونه
صورةً معنی مسخ ایلدی وآدم الاولیا امام علی المرتضا کرم الله وجهه الاضحی
بیوررلر که (لنعم الیوم یوم السبت حقا ٭ لصید ان اردت بلا امتراء ٭ وفی الاحد البناء
لان فیه ٭ تبدء الله فی خلق السماء ٭ وفی الاثنین ان سافرت فیه ٭ ستظفر بالنجاح وبالثراء ٭
ومن یرد الحجامة فالثلاثا ٭ ففی ساعاتهم هرق الدماء ٭ وان شرب امرء یوما دواء ٭ فنعم
الیوم یوم الاربعاء ٭ وفی یوم الخمیس قضاء حاج ٭ ففیه الله یأذن بالدعاء ٭ وفی الجمعات
تزویج وعرس ٭ ولذات الرجال مع النساء ٭ وهذا العلم لم یعلمه الا ٭ نبی او وصی الانبیاء ٭
پس حضرت وصی نبی امام علی کرم الله وجهه مناسبات ایام اسبوعی بیان بیوردقدن
صکره بو علم شریفی انبیا ویاخود وصی انبیادن غیریسی بیلمز دیو بیوررلر ایمدی معلوم
ولدیکه حقایق نجومه حقیقتده انبیا وواراثلری اولان اولیا واصفیا واقفلردر و حکماء قدما
اشراقیلر اولوب بعضیلری انبیا وبعضیلری اولیا اولمغله اقسام حکمتی وحی والهام ایله
بیلورلردی حتی احکام نجوم وطلسمات وطب حضرت ادریس علیه السلامه نسبت
اولنوب لقمان انلرك شاکردی وفیثاغورث سلیمان علیه السلام تلمیذی ایدیلر و بین
الحکما اغاثاذیمون شیث نبی وهرمس الهرامسه ادریس نبی علیهما السلامه دیرلر
امّا داود قیصری فصوص شرحنده فص شیثیه هرمس الهرامسه ادریسه واغاثاذیمون
شیثه اطلاق اولندیغنده بحسب التواریخ نظر واردر دیوب عبدالرزاق قاشانینك

قولنی رد ایتمشدر وارسطو حکماء اشراقینك خاتمی اولان افلاطون الهینك شاکردی
اولوب فیلقوس اوغلی اسکندر ذوالقرنینه وزیر اولمغله طریق نظری اختیار ایدوب
تدوین حکمت ایتمکله ارسطویه معلم اول دیدیلر وحکما انك رکابنده کیدوب استفاده
ایتمکله مشائیین دیدیلر وبعد الارسطو حکمت تحریف اولنوب واعظم اسباب
تحریف نقل کتب حکمیه اولمشدر دیرلر زیرا ارسطو لسان یونانده تدوین ایدوب
بعده لغت عربیه نقل اولندی ومتأخریندن ابو نصر فارابی فن حکمتده تصانیف
کثیره ایدوب اربعین وثلثمائه تاریخنده وفات ایلدی وفاراب دیار ترکستاندن بر موضعك
اسمیدر وابو علی حسین بن عبدالله بن سینا سنه سبعین وثلثمائه تاریخنده شهر صفرده
ولایت بخاراده متولد وشهوات ولذات نفسه تابع اولدی ابتدا نوح بن منصور سامانی یه
ملازم اولوب انك حافظ کتبی لکن التماس ایلدی وکتب مزبوره دن انواع فوائد
حکمیه اکتساب ایدوب بالاخره کتبخانه یه آتش دوشوب تصانیف وتألیفات
ابونصر احراق بالنار اولدی وکتب مزبوره نك احراقنده ابو علی یی متهم ایتدیلر
وسامانیان بی سامان وبیاب ودولتلری منقضی وخراب اولدقده سلطان محمود
ابو علی سینایی قتله قصد ایتمکله همدانه فرار ایدوب شمس الدوله ابو علی سینایی
کندویه وزیر ایدینوب شمس الدوله دخی وفات ایتدکدن صکره ملك اصفهان اولان
علاء الدوله یه استناد ایلدی وامام یافعی تاریخنده بیوررلر که ابو علی آخر عمرنده قرآن
عظیمی حفظ ایلدی وسنه ثمان وعشرین واربعمائه رمضان المبارکنده وفات ایلدی
وشیخ شهاب الدین عمر سهروردی قدس سره نك خواهرزاده سی اولان شیخ شهاب
الدین ابو الفتح مقتول حکمت اشراقیه یی احیا ایدوب صاحب ریاضت وقلندر مشرب
واهل سیاحتدن ایدی حلبه کلدکده ملك طاهر بن ملك صلاح الدین اکا اعتقاد
کلی ایدوب فقهاء ملك صلاح الدینه مکتوب یازوب شهاب الدین افساد دین ایتمك استر
دیو اعلام ایتمکله سنه ست وثمانین وخمسمائه تاریخنده شهاب الدینی قتل ایتدیلر
شهاب الدین آوان قتلده اوتوز التی ویاخود اوتوز سکز یاشنده ایدی دیمشلر وتلویحاتده
شهاب الدین نقل ایدر که ارسطویی واقعمده کوردمکه افلاطونه مدح وثنا ایدر
بن دخی ارسطویه سؤال ایلدمکه فلاسفۂ اسلامدن عجبا بر کیمسنه مرتبۂ افلاطونه
رسیده اولدیلرمی ارسطو جواب ویردیکه نه افلاطون مرتبه سنه ونه ندن غیریلر
مرتبه سنه هزار مرتبه دن بر مرتبه یه واصل اولمدیلر پس بن دخی بعض بلدیکم
حکمایی عد ایلدم هیچ برینه ملتفت اولمدی پس ابو یزید بسطامی وابو محمد سهل
بن عبدالله تستری وبونلرك امثالی کباری علی الاسامی ذکر ایلدیکمده شاد

وخرم اولوب جواب ویردیکه بوذکر ایتدیکلرك حكمای الهیه‌در وعلوم رسمیه‌دن
علم حضوری اتصالی شهودیه رسیده اولوب علایق هیولا ایله مشغول دکللردر
وانلرك جنبشی بزم جنبشمز وكلماتی بزم كلامز اولدیغی مقامدندر وكرو تلویحاتده
مذكوردر كه (لا یكون الانسان من الحكماء مالم یحصل له ملكة خلع البدن فلا
یلتفت الی هؤلاء المتشبهة بالفلاسفة المخبطین المادیین فان الامر اعظم مما قالوا)
و بوندنصكره بیوررلر كه (هؤلاء القوم وان فصلوا ودققوا ما اطلعوا علی كثیر
من خفیات سرایر الاولین سیما الانبیاء منهم) الحاصل شیخ شهاب الدینك كشف
وشهودده مرتبۀ علیه‌سی وارایدی ونقل اولنور كه ارسطو حكایت ایدر كه چونكه
خلوت اختیار ایدوب ریاضت چكدم وخلع بدن ایله ملابس طبیعتدن مجرد اولدم
كندیمده برحسن غریب ونور عجیب مشاهده ایدوب نفسیمی بو اجزادن غیری
اجزای عالم روحانیده بولوب صاحب تأثیر اولدم بعده جوار حضرت ربوبیته
ترقی ایدوب برنور مشاهده ایلدمكه نه زبان ایله وصف اولنور ونه كوش ظاهرانك
نعتنی ایشتمكه قادر اولور ناكاه بنم فكرم بڭا اول نور بیننه حجاب اولدی پس تعجب
وحیرتده قالدمكه نه وجهله اول عالمدن تنزل ایلدم اما شیخ مقتول تلویحاتده
وقطب الدین علامه شرح حكمت اشراقده شهود مزبوری افلاطونه نسبت
ایتمشلردر جائزدر كه ایكیسنه دخی واقع اوله و بونی دخی خاطره ایتمیه سنكه ذكر اولنان
مراتب علیه ومناصب سنیه ازمنۀ ماضیه‌ده اولان طائفیه منحصره اولوب تجلیات
مزبوره منقطع اوله وفی زماننا بو مراتب منیعه‌نك اربابی اولمیه ❊ حافظ ❊ فیض
روح القدس ار بازمدد فرماید ❊ دیكران هم بكنند آنچه مسیحا میكرد ❊ زیرا دل
چشمه مثالیدر وسرچشمه عالم ملكوتدر لكن درون چشمۀ دلده اولان راه آب
ملكوتی ماسوی ایله طولدرمش سن وخارجدن نیجه راه بی معنی كشاده قیلمش سنكه
دائما حوض قلبه بولانق وملوث صولر كلور چشمۀ دل فاسد اولور پس اكر خارجده
اولان طرق مختلفه‌یی خلوت وعزلت ایله سد ایده سن وقلبكده مجتمع اولان آب
تیره‌یی نفی خواطر ایله اخراج وقلبكی پاك وتطهیر ایلیه سن ووطن اصلی یوللرینی
آچه سن اندنصكره سندخی مجمع آب حیات اولوب ونفسكدن مسیح آسا مرده‌دللر
زنده اولوب زبان حال ایله حافظك بو بیتنی اوقورسن ❊ حافظ ❊ دوش وقت سحر
ازغصه نجاتم دادند ❊ واندران ظلمت شب آب حیاتم دادند ❊ بیخود ازشعشعۀ
پرتو ذاتم كردند ❊ باده ازجام تجلی صفاتم دادند ❊ ای مستمع طالب بودخی معلوم
اوله كه شیخ علاء الدوله عروه نام كتابنده بیوررلر كه (اذا اردت ان تعرف المطر یحدث

(بسبب)

بسبب الاتصالات العلویة التی یسمیها المنجمون فتح الباب فاقرأ قوله تعالی (ففتحنا
ابواب السماء بماء منهمر) منجملر اصطلاحنده فتح باب قمرك بركوكبدن انصرافی
وكندو خانه‌سنده كوكب اولی له مقابل اولان بركوكبه اتصالندن عبارتدر مثلا قمرك
زهره‌دن مریخه انصرافی كبی وعلاء الدوله قدس سره بو كلامك سیاقنده بیوررلر كه
(واذا عرفت ان علم النجوم علم الانبیاء فاقرأ قوله تعالی (فنظر نظرة فی النجوم فقال
انی سقیم الایة) وفضلاء دین وعلماء یقین (من آمن بالنجوم فقد كفر) حدیث
شریفنی تحقیق ایدوب حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم شول معنایه اشارت
بیوررلر كه شول كیمسنه كه تدبیر عالمده نجوم وكواكب حق سبحانه وتعالینك امرنه
مسخر اولمیوب حاشاهر بری امرنده بانفسها مستقله‌در دیو اعتقاد ایلسه تحقیق
اول كیمسنه كافردر (فقد كفر بالله الذی خلقها وسخرها وجعلها مدبرات بامره
واودع فی كل واحد منها خاصیة خاصة به دون غیره وفی اجتماعها خاصیة دون
ما اختص كل واحد قبل الاجتماع) دیو تحقیق ایتمشلر ایدی (سنریهم آیاتنا فی الافاق
وفی انفسهم) آیت كریمه‌سی فحواسنجه نشأۀ انسانیه‌یه نظر اولنسه كلمۀ ق بالانفراد
پرهیز ایله معناسنه امردر وچونكه قاف لام ایله مؤلف اوله قل اولوب امر بالتكلم
اولورو میم ایله تركیب قیلنسه قم اولوب امر بالقیام اولور وهر بر تركیبدن بو قیاس
اوزره برمعنی ظهور ایدر كه اول معنی سایرنده بولنمز پس ایمدی ❊ نظم ❊ مثنو
زمقلدان كه تنجیم بدست ❊ احكام نجوم وزیج وتقویم بدست ❊ آری چو نجوم را
مؤثر دانی ❊ درمذهب اهل فقر وتسلیم بدست ❊ وحجة الاسلام امام محمد غزالی قدس
سره العالی احیاء علومده بیوررلر كه نجومده منهیٌ عنه اولان ایكی امردر بریسی
نجوم مستقله آثارینه فاعله‌در دیو تصدیق ایلمكدر پس بو اعتقاد باطل منهی
وكفردر و بریسی دخی منجمینی تصدیق منهیدر زیرا منجمین احكامی عن جهلدر علم
نجوم ایسه ذكر اولندیغی اوزره بعض انبیایه معجزه‌در بعده اندراس بولمغله مختلط
اولان شیئدن غیری باقی قالمیوب ارباب نجوم انك ایچون خطادن صوابی تشخیص
وتمییز ایتمامشلردر لكن كواكب بامر الله تعالی اسباب آثار اولوب وآثار مزبوره
حضرت حق وقادر مطلق جل شانه‌نك خلق وتقدیری ایله حاصل اولور دیو اعتقاد اولنسه
قادح دین اولمیوب بلكه حق اوزره اعتقاد ایتمش اولورو ابو علی اواخر شفاده بو وجهله
تحریر ایلمش كه (المنجم القائل بالاحكام مع ان مقدماته لیست تستند الی برهان
بل عسی ان یدعی فیها التجربة وربما حاول قیاسات شعریة او خطابیة فی اثباتها
فانه انما یقول علی دلایل جنس واحد من اسباب الكائنات وهی التی فی السماء

على انه لايتضمن الاحاطة بجميع الاحوال التى فى السماء ولو ضمن لناذلك ووفى به لم يمكنه ان يجعلها ونفسه بحيث تقف على وجود جميعها فى كل وقت فليس اذن لنا اعتماد على اقوالهم وان سلمنا متبرعين ان جميع ما يعطو ننا من مقدماتهم الحكمية صادقة) و بوقولى انورى وقعه سى مؤيد اولمشدر روايت اولنور كه سنهٔ احدى وثمانين وخمسمائه ده زحل ومشترى برج ميزانده قران ايدوب وميزان هوايه منسوب اولمغله اول زمانك حكماسندن اولان انورى وساير منجمين على الاتفاق سنهٔ مز بوره دهٔ معمورهٔ ارض بادصرصردن خراب اولور ديو جزما حكم ايدوب حتى نه كون اولاجغنى دخى تعيين ايتمشلر وعوام الناس صورهٔ مز بوره دن ترسان اولوب اكثرى زير زمينلر ياپوب يوم معهودده ايچنه كيروب و بعضيلرى غارلره تحصن قيلديلر چون يوم معهود كلد كده بقدرة الله تعالى اوراق اشجارى تحريك بلكه ريشهٔ حقيره يى تقليب ايده جك بادنسيم دخى وزان اولميوب حتى سلطان طغرل چراغان ايدوب ومناره لرده قنديلسز شمعه لر ياقديلر و صباحه دكين فروزان اولوب كثرت مشاعلدن اول كيجه كوندزه دوندى وحكيم انورى بو وجهله هجو اولندى ❋ شعر ❋ كفت انورى كه از اثر بادهاى سخت ❋ ويران شود عمارت بس كوه برترى ❋ درروز حكم اونوز يدست باد ❋ يامرسل الرياح تودانى وانورى ❋ اما منجمين ريح صرصر حكم ايتدكارى كونده واول ساعتده جنكيز خان قوم تاتارده مظفر اولوب اوتوز سنه دن صكره خروج ايدوب اوغراديغى يرلرده قان طوفانى اولدى ونيجه كوشك وسرايلر منازل بوم اولدى الحاصل ❋ مصراع ❋ سو يلدكجه سوزاوز ار آرترامك ❋ مضمو نجه اسطرلاب مناسبتى ايله برمقدار احوال حكما ذكر اولندى ايمدى كرومقصود بالذات اولان كلمات قدسيهٔ مولانا قدس الله سره العزيز كه ❋ مصراع ❋ عشق اسطرلاب اسرار خداست ❋ بيوردقلرى معنايى كوره لم يعنى حضرت مولانا بيوررلر كه اجرام نجوم زاهره وشمس وقمر باهره نك كيفيت حركاتى وعالم سفلى ده اولان تأثيراتى اسطرلاب ايله معلوم اولديغى كبى انوار آفتاب تجليات ذات وصفات ربانيه دن ظهور ايدن حقايق اسرار نامتناهى دخى اسطرلاب عشقله بيلنور وارتفاع وانخفاض شمس حقيقت وتنزل وترقى سالك طريقت عشقله بولنور زيرا نور عشق حطهٔ درونى برمرتبه مجلا ايدر كه ماسوادن مقدار ذره برغبار خطور ايدرسه مرأت قلبده نقطهٔ سويدا كورينوب عاشق آنى ازاله يه سعى ايدر زيرا آيينه صاف اولدقجه كدر قبول اتمز پس عشق ميزان حق اولوب

عاشق صادق هرنفس كندويى ميزانده طوتار و بالجمله مقصود بالذات عشق الهى اولمغله حضرت مولانا بيوررلر كه ❋ مثنوى ❋ عاشقى كرزين سروكرزان سرست ❋ عاشقلق اكر بو باشدندر واكر اول باشدندر ❋ مثنوى ❋ عاقبت مارابدان سر رهبرست ❋ عاقبت بزى اول جانبه رهبردر يعنى عشق بهرحال معشوقنى بولور بو بيت شريفك شرحنده بعض افاضل بيورمشلر كه (المجاز قنطرة الحقيقه) مصداقنجه كرك مخلوقه اولان عشق مجازى وكرك خالقه اولان عشق حقيقى عقله اولدقدن صكره عاقبت انى حقيقته ايرشدرر ديمشلر فى الحقيقه حق بيورمشلر وعين القضاة همدانى وشيخ فخرالدين عراقى واوحدالدين كرمانى ونيجه عاشقلر بعض عشاق هنوز عشق جمال مطلقه مستعد اولما مغله واحد مطلق آنى تدريجله كندو عشقنه مستعد اولسون ايچون جمال مقيده قيد ايدر تاكه عشق مجازيده كداخته اولوب حتى عشق محبوب حقيقيده افناء وجوده لياقت حاصل ايليه مثلا براسب اصيل پادشاهه لايق اولمغله نيجه سلحشورلر تعليمنه ويريلوب كمال ادب ايله معلم اولدقده پادشاه بنمكه ايلتورلر ودخى (من عشق وعف وكتم ومات فقدمات شهيدا) حديث شريفنده بومعنايه اشارت واردر ديمشلر لكن بو حديث شريف اصل عاشق حقيقى اوصافن بيان ايدوب بيوريلور كه شول كمسنه كه حقه عاشق اوله وكوڭلنه نظر ايتامكله كمال عفت بولوب وعشق خالق بيچونى مراسم آداب شريعت وطريقت اوزره محفوظ وعوارض بشريه دن محمى ومستور ايليه و بوحال اوزره روحنى محبوبنه فدا قيله تحقيقا اول كمسنه شاهد مشهود اولوب شهيد اولور ايمدى اى نور ديدهٔ عالم تحقيق بلكه حضرت مولانا بو بيت شريفده عشق مجازى يى مراد بيورميوب بلكه سالك مجذوب ايله مجذوب سالكك احوالنه اشارت بيورمشلردر زيرا بو باشدن اولان عشق عبدك خدايه اولان عشقيدر واول باشدن اولان عشق (يحبهم ويحبونه) قول كريمى اوزره جانب حقدن عبدنه اولان حب الهيدر معلوم اوله كه سروران حقيقت رهروان طريقتى درت قسمه منقسم ايدوب قسم اول سالك مجذوب قسم ثانى مجذوب سالك قسم ثالث سالك غير مجذوب قسم رابع مجذوب غير سالك در سالك مجذوب اولدر كه سلوكى جذبه يه وفناسى بقايه تقدم ايليوب مرشد كاملك ارشاديله راه سلوكده تحقق فنا ايتمش اوله پس اول وقتده (من تقرب الى شبرا تقربت منه ذراعا) حديث شريفنك مدد وعنايتى اثناى محبتده انى قبول ايتمكله كمال ايله كندولكندن قورتاروب كندو بقاسيله ابقا ايليه بعده مقام قرب

اعلادن بو عالم ادنایه رد اولنوب طالبلری ارشاد ایچون برقاچ کون عالم ناسوتده قید
ولنه و مجذوب سالك اولدرکه جذبه‌سی سلوك وراء فنایه تقدم ایدوب (جذبة
من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین) وفقنجه اولا بحر فناده مستغرق اولوب بعده
ساحل ناسوته رد اولنه وطرفة واجمالا جذبه ایله کذران ایلدیکی مقاماتك حقایق
ودقایقن تفصیلا کوروب بیلمك ایچون مرشد مکملك صحبتنه لایق اوله پس ایکیسندن
غیریسی سجادهٔ ارشاده لایق اولمیوب اکا اقتدا جائز اولمز و سالك غیر مجذوب
اولدرکه مقاماتدن برنده قالوب جذبه‌یه ایرشمیه و مجذوب غیر سالك اولدرکه جذبه‌ده
مغلوب اولوب بعد الجذبه سلوکن دوزمیه اما مجذوب سالك سالك مجذوبدن
اولیدر زیرا جذبه‌دن اول سلوك ایلیه‌نك مقاماتده سیر و حرکتی بطی اولوب هر مقامك
مشاهده‌سنده تفصیلاتنه اطلاعه زمانی کچوب وکاه مشاهده‌سی خوشنه کلوب محبت
ذاتی‌یه حجاب اولان بر مقام نورانیده قالوب مثلا صراطی بطیء الحرکه کچنلر
مواقفده سؤال ایله مکث اولندقلری کبی بونلر دخی سریع السیر اولمامغله سالك
غیر مجذوب زمره‌سیله مکث ایلدکلری مقامده قالوب ما فوقندن محروم اولورلر وکاه
اولورکه مدد عنایت جذبهٔ رحمان دسترس اولمدن عمر آخر اولوب مقام محمود
ودار الخلد دیداردن ادنی جنان ما تشتهیه الانفس ده قالور ❊ کلشن ❊ صراطه
بکزدیکی آنك اولدر ❊ که یوللر ایچره بو برا اینجه یولدر ❊ بو یولکم اینجه لیکندن
سچلمز ❊ قولایلغله بو یولدن کچلمز ❊ قلیج کبی کسر قیل کبی اینجه ❊ نلر کوررد
بو یولدن ار کچنجه ❊ اما مجذوب سالك اولا و بالذات عنایت منان اولان پیك جذبهٔ
رحماندن یحبهم پیغامن اشتدیکی کبی صبره مجالی قالمیوب ❊ لمحرره ❊ همای اوج قربت
اول اوچوب بالای وحدتده ❊ سوار اول رفرف عشقه انکله هوشکه پرور ❊ مضمونجه
صراطی کالبرق الخاطف پویان و داخل دار الجنان اولنلر کبی جمیع مقاماتك ارفعی
اولان مدارج اوج اعتلای و یحبونه‌مر جعنده قرار ایدوب دیدار و بقادن غیره مألوف
اولمز و وجود مطلقدن غیری شیء کورمز ❊ کلشن ❊ فنا اولور بولر قوجهانده ❊ بقا
حقکدراندن صکره انده ❊ سکا برقرب اولور اول دمده حاصل ❊ که سن سنسز اولور
سن اکه واصل ❊ قچنکم غیری محو اولسه نظردن ❊ وصال اولور همان بیل بو خبردن ❊
بلکه محو محض وحدت ذات بحت ایکن من حیث الاسرا طرفة کچرلدیکی مقاماتی
(لنریه من آیاتنا الکبری) فحوای شریفنجه مفصلا تفرج ایچون اجمالدن تفصیله
رد اولنان عاشق بر مقامه قید اولمز و بلکه جذبه‌سی نورندن صدد سیرده تحت
اقدامنده اولان نیجه مقام ذی الانوار (جز یا عاشق استعجل بحق نورك) نداسن ایدوب

ایدوب کندو رونق و نورنك کسادی غمنه دوشر نتکم مثنوی شریفك جلد سادسنده
بیورلمشدر ❊ مثنوی ❊ کوید این جنت کذر کن همچو باد ❊ ورنه کردد هرچه
دارم من کساد ❊ که تو صاحب خرمنی من خوشه چین ❊ من بتی ام تو ولایتهای
چین ❊ هست ذولرزان جحیم وهم جنان ❊ نه مر این رانه مر انراز وامان ❊ مثلا
بر پادشاه عالمپناه بر عبد مقبولن مطلوبی ایدینوب بلاخدمت و مشقت صحبت خاص
وقربت اخصنه کتوروب خزاین وکنوزین اکا نثار و محبت ذاتیه‌سن اظهار
ایدوب اول عبد مرغوب دخی بی اختیار اولوب بیك جان و بال ایله پادشاه معدلت
پناهك حسن جمال و فضل و کمالنه عاشق پامال و بلبل شوریده حال و پروانهٔ سوزه
بال اولمغله هیچ برحال ایله سیر جمال و قرب وصالدن هجر و انفصال دیلمز ایکن اثنای
ناز و نیازده پادشاه ذی الجلالدن خطاب مستطاب واجب الامتثال صادر اولوب
ای بنم عبد فایق و یولمده صادقم بنم ارادت علیهٔ پادشاهانم جنابکه تقلید وکالت
سلطنت و تفویض وراثت ولایت ایتمکه جاری اولدی دیو کمال فضل و لطفندن
انواع نوازش و احسانلر ایدوب لکن معرفة المعلوم علی ما هو به وفقنجه تفصیل
احوال ولایتمه وقوف کلی حاصل ایدوب و هر ولایتمی کوروب اهالی سنك اسان
وتوره‌لرین بیلوب بعده امر حکومتده هر برینك استعدادنجه جلوه و جنبش
قیله سن دیو (فاوحی الی عبده ما اوحی) مصداقنجه نیجه اسرار و وصایا بیوروب
ایمدی واروب بطریق التفرج جمیع ولایت و امارتمی فردا فردا تشریف و سیر
ایلیه‌سن دیو النه (قد جاءکم من الله نور و کتاب مبین) براتی و یریلوب اما کلیت ایله
بر یرده مکث ایتمیوب ایابه استعجال ایلیه‌سنکه بحکم الوکالة امرمی ابلاغه ترجمان
اولوب هر برینه دیلنجه و عقل و اذعانجه اکلادوب سنك سوزیکی بنم فرمانم
بیله‌لر ای اوزره کلوب سریر خلافت و مسند وکالتده مستقر اوله سن دیو جانب
پادشاهیدن ولایتنی سیر ایلین اول مقبول و مطلوب عبد مقبل و مرغوب هیچ بر مقامه
فریفته اولوب قالورمی و یاخود مقام اعلادن غیره قناعت قیلورمی ❊ کلشن راز ❊
وطندن کوندرلدی سا که نامه ❊ که مشغول اولمه بو فانی مقامه ❊ اوقودك نامه‌یی
اکلامادك ❊ چو یردك یوزیکی دکلایه مدك ❊ جهان نقشینه الداندك اولامی ❊
یره‌دیدك قوعاری و نامی ❊ صقن کوکلده قومه غیره صورت ❊ چو صورتده اولاسن
بی کدورت ❊ کوکل کوکنده طوغر دولت آیی ❊ ملکلردن طوله کوکلك سرایی ❊
کوزکدن کوتروله غفلت حجابی ❊ اوقونه‌سن که اولدم حق کتابی ❊ مرزبن ایده‌سنی
خوب اخلاق ❊ بلینه علم انفس علم آفاق ❊ و سالك مجذوبك مثالی دخی شول عبد

سلطان کبیدرکه کندو جدوطلبنی وخدمت وامکنی سرمایه ومدارج سعادتنه خمیرمایه قیلوب مرتبهٔ بعد مرتبهٔ کمال استقامت ایله مناصب ومقامات ومملکت وولایتده وقوف تام وشعورمالاکلام حاصل ایدوب پادشاهك مجرب ومتحنی اولمغله کوکلن آلوب اقرب مقربین اولان عبد دولتمند کبیدر لکن بینهماده فرق بودرکه بونسق اوزره وارانلرك بیکده بری وکالت مطلقه‌یه نائل اولیوب کیمنك عمری آخره ایروب (فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر) مأواسنی بولمایوب (ومنهم مقتصد) زمره‌سیله قالور وکیمی دخی مناصب سلطانیه دن استعدادنه نظر ایله اعلا (وفضلنا بعضهم فوق بعض) رتبه‌سنه نظر ایله مقام اوادنی دن ادنی مقامده قالوب منصب قلیله قناعت ایلین کبی بودخی مسطور اولدیغی اوزره سیر صفاتده قالور برقیله قیله نظر قالمه کرو * یوخسه بغلر یولکی سنك اوقیل ❊ ومجذوب غیرسالك دخی سالك غیرمجذوبدن اولیدر زیرا مجذوب غیرسالك مقصوداصلی اولان مقام قرب قاب قوسینه ارتقا ایدوب وحدت ذات حقده مستهلك اولمشدر وجذبه‌سی غالب اولمغله شعور صفاته مانع اولوب جانب اعلایه صعودایله قبل الفنا خلق ایله حقدن محجوب اولدیغی کبی بعدالبقا دخی حقله خلقدن محجوب اولوب آیهٔ کریمهٔ (الم نشرح لك صدرك) کثرتی وحدت ووحدتی کثرتده مشاهده ایتمکه قلبی واسع اولمیوب عالم حس وشهادتدن غائب اولوب دریای ذات احدیتده مستمرا مستغرق اولمغله حد استواده بولنمیوب حقله خلقدن مستور اولدیغی من وجه برقید اعتباری ووراثت کمالیه دن عاری اولمشدر سالك غیرمجذوب ایسه سالك مجذوبك اوصافنده بیان اولندیغی اوزره اسما وصفاتك مظاهری مشاهده سنده متلاشی وحجاب ظلمانی ونورانی ده سرکشته اولوب جذبهٔ رحمان ایله (ویبقی وجه ربك ذوالجلال والاکرام) بقاسندن ذوق الامشدر پس بو تقدیرجه مجذوب غیر سالك ایله سالك غیر مجذوبك فرقی بودرکه مجذوب غیرسالکه قبل رد التفصیل بعدالاجمال اجل مسمی آجل اولورسه طرفهٔ چکرلدیکی مقاماتی تفصیلا سیر ایله تکلیف اولنمدیغی اطلاقنه قید اولمز ونار عشقله مشتعل اولان شعلهٔ وجدانی دریای نوروحدته غرق وحقیقت محمدیه ایله تحت لواء الحمدده حشر اولور وبلاحساب دارالخلده داخل ودیداره واصل اولوب (الحمدلله الذی اذهب عنا الحزن) آیتنی تالی وقایل اولور ولکن وراثت کمالیهٔ محمدیه مظهر یتنده قائم اولمدیغیچون کلیت ایله خلقه نفعی اولمز وسالك غیرمجذوب وجه مشروح اوزره قیودٔ صفاتیه دن اطلاق میسر اولمیوب تجلیٔ ذاتدن بهره دار اولمدیغیچون کلیت

اوزره نفسنه دخی نفعی اولمزقنده قالدیکه طالبلراندن منتفع اوله‌لر وارباب خرابات دیدکاری مستهلك فی الذات اولان مجذوبلردر ❊ کلشن ❊ خراباتی خراب اندر خرابست ❊ که درصحرای اوعالم سرابست ❊ خراباتیست وبی حدونهایت ❊ نه آغازش کسی داده نه غایت ❊ اکرصدسال دروی می شتابی ❊ نه کس راونه خودراباز یابی ❊ شراب بیخودی درسر کرفته ❊ بترك جمله خیروشر کرفته ❊ ببوی دردی ازدست داده ❊ زذوق نیستی مست اوفتاده ❊ عصاور کوه وتسبیح ومسواك ❊ کرو کرده بدردی جمله راپاك ❊ کرفته دامن رندان خمار ❊ زشیخی ومریدی کشته بیزار ❊ چه شیخی ومریدی این چه قیدست ❊ چه‌جای زهد وتقوی این چه شیدست ❊ الحاصل مادامکه اکر بو باشدن واکر اول باشدن عشق اولمدقچه مقصود اصلی یه وصول میسر اولمز ایمدی ای طالب ذوق وراغب شوق اولان مرید صادق سالکه واجبدرکه عشق وسیله ایلیه زیرابی وسیله مقصوده ایرشلمز انکیچون حق سبحانه وتعالی (یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله وابتغوا الیه الوسیله) بیورمشدر پس وسیله عشق اولدقدن صکره بهرحال جمال لایزال منکشف اولمق مقرردر اماماهیت عشقدن زبان ایله بیان حدامکانده اولمامغله حضرت مولانا قدس سره بیوررلرکه (هرچه کویم عشق را شرح وبیان) (ع) هرنه دیرسم عشق ایچون شرح وبیان (چون بعشق آیم خجل باشم ازان) ❊ مصراع ❊ شرمسارم چونکه عشق اوله عیان ❊ یعنی چونکه کیفیت عشقی مست ایلیه ایلدوکم وصف وبیاندن خجل اولورم ❊ عطار ❊ رموزعشق کس نکشادجزحق ❊ که اوعشقست ومعشوقست مطلق ❊ زعشق ارذرهٔ در جان درآید ❊ زهرقطره دوصدطوفان نماید ❊ نهان شوعشق میکوید تراباز ❊ حجاب جان توبی صورت برانداز ❊ زیراعشق کون ومکاندن بیروندر ایمدی عشقدن بیان اولنان مثل دکل بلکه مثل‌در وعشقك بعض آثار وافعالیدر والاذات عشق قاله کلمز ❊ نظم ❊ تعالی العشق عن همم الرجال ❊ وعن وصف التفرق والوصال ❊ متی ماجل شیٔ عن خیال ❊ یجل عن الاحاطة والمثال ❊ پس مستمعین مستعدین لسان حال ایله حضرت مولانا قدس الله سره یه سؤال ایدوب ای ساقی شراب عشق جناب نعم المآبك خود کلمات قدسیه‌لری عشقدن غیری ندر دیدکارنده سؤال مقدره جواب طریقی اوزره بیوررلرکه ❊ مثنوی ❊ کرچه تفسیر زبان روشن کرست ❊ اکرچه لسان دخی آلت شرح وتقریر وواسطهٔ تفسیردر لکن (لسان الحال اصدق من لسان المقال) مصداقنجه ❊ مثنوی ❊ لیك عشق بی زبان

روشن ترست * لیکن بی زبانك عشـق روشن تردر زیرا قال عالم شهادته تنزل
ایتدن اولمز وعقله یار اولمایجه دیلمز اماهر بریکز کوکل حالنه واردقده عالم
احدیتده مستغرق اولوب زبان قاله احتیاج قالمز ﴿ لمحرره ﴾ صمت ذکرالله ایدرلر
صادقان * عشقله مجذوب اولورلر عاشقان * وشرح وبیاندنخی مقصود سزی
کوکل حالنه وعشق مألنه دلالتدر ومجرد قالده قالان بی حالتدر واسان عقل
بیان عشقده بی طاقتدر ﴿ مثنوی ﴾ چون قلم اندر نوشتن می شتافت * چون
قلم بازمقده عجله ایتدی ﴿ مثنوی ﴾ چون بعشق آمد قلم برخود شکافت *
چونکه احوال عشق یازمغه کلدی قلم کندو اوزرنه شق اولدی یعنی قلم هرشیئك
کتابتنده سریع الحرکه اولدی اما عشقی یازمقده پاره لنوب عاجز قالدی ویاخود
قلمدن مراد عقلدر جمیع اشیایی ادراك ایدوب ترجمانی اولان الفاظ وعباراته
کتورمده سرعت ایلدی اما عشقه کلدکده دم بسته قالدی وجبل طور کبی
شق ومدکوك اولوب (لودنوت انملة لاحترقت) دیمکدن غیری کلامه قادر
اولمدی ویاخود حالات عشقده اولان ذوق ووجدانی کفتاره سرعت ایدوب
سویلیم دیدکچه عشق کندودن الوب نطق وکفتاردن قالدی ودریای عشقه
طالدی ونام ونشاندن ال یودی زیرا ﴿ مثنوی ﴾ عقل درشرحش خردر
کل بخفت * عقل معاش عشقك شرحنده خر کبی بالچقده یاتدی یعنی عشق
آکهیدن بیخبر اولان ارباب عقل معاش خرطبیعت اولمغله حالات عشقدن
شرح وبیان اولندقجه عبدایله معبود بیننده نه مناسبت واردرکه عشقدن دم اورهلر
دیوچرك طبیعتده پادر کل اولوب عشقی انکار ایتدیلر وکندولرین تأویله قادر
اولمیوب عشق تأویل ایتدیلر وطریق مستقیمی قویوب راه سقیمه کتدیلر وبعضلر
دخی هوایی عشق صانوب خیالات واوهام بالچغنه یاتدیلر ایمدی ای یار موافق
عشق تعینات وهمیه وتمیزات عقلیه دن مقدسدر مادامکه تعلقات کونیه
وتعویقات تکوینیه دن مجرد اولمدقجه جمال عشق رونما اولمز راه عشقه شول بی
سروپا قدمنهاده اولور که ترك وجود وهمی ایدوب عقلی عشقه ایثار ایلیه
﴿ لمحرره ﴾ بو کون ازاده یوز غمدن بنه نالنده شیدا یوز * دکشدك عقله عشق
براقدك باری یکتایوز * آه عشق برآتشدر که هرنه بی بولسه یقرو کندو رنکنه
چکر ﴿ نظم ﴾ نمیدانم چه کویم مانده مسکین * چه کویم چون نهٔ اینجا تو حق
بین * نمیدانی توچه غافل بماندی * چنین درعشق کل بیدل بماندی * نمیدانی در
اینجا کز بجایی * فتاده اندر اینجا کز بجایی * نمیدانی که چون حیوان حیران * بماندی

(اندرین)

اندرین جای تونادان * ایمدی عشقك شرحنی کیم ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ شرح
عشق وعاشقی هم عشق کفت * یعنی عشقك وعاشقلغك شرحنی کنه عشق
سویلدی پس عشق لذتنی عاشق وعاشق قیمتنی معشوق بیلور انکچون که
﴿ مثنوی ﴾ آفتاب آمد دلیل آفتاب * کردلیلت باید ازوی رومتاب * آفتابك
دلیلی ینه افتاب کلدی اکر سکا دلیل کرکسه اندن یوز چویرمه پس ماهیت آفتاب
قابل تعبیر دکلدر بلکه انواری ذاتنه دلیلدر مانند ذرات مستغرق انوار ذات اولنلر
آفتابی ینه کندو نوری ایله ادراك ایدرلر ایمدی حضرت مولانا اشارت بیوررلر که
عشق کندویه دلیلدر سندخی دلیل استرسك مطلع نور آفتاب اولان مرشد کاملدن
یوز چویرمه مرشد کامله دلیل ندر دیرسك ینه کندو نوربدر بهرحال مرآت قلبك
اکا متوجه اولدقده پرتو نوری کندویه دلیل اولوب کونش کبی ظاهر اولور
وانی بیلن اول نور ایله بیلور (عطار) دلا خورشید جان می بین دمادم * که نور اوست
بانور تو همدم * دلا خورشید جانرا کوش میدار * مشو بی عشق دلرا هوش میدار *
دلا خورشید جان چون هست حاصل * ازویك لحظه پیوند دل مکسل * ازو مقصود
حاصل کردهٔ تو * وکرچه دردرون پردهٔ تو * همت خورشید کرد پرده آمد *
طلبکار تو ای کم کرده آمد * بنور او بدیدی نور اورا * که نور اوست مر بین ذات
اورا * ازو مکذر ورو بین سر اسرار * که تا هر دو یکی باشند در یار * آه کیم هر کوکل
بوسکره طوطی خوش کفتار دکل وهر بلبل بوکلزاره هزار دکل وهر تذرو خرام
بوباغده رفتار دکل کرمیت تلخیٔ شمعی نه شهد شکرریز اولدیغن پروانه بیلور
وآواز زنجیرنه دلاویز طرب انکیز اولدیغن دیوانه بیلور آه کیم پیر خرد هر بارکم
طفل فکرین مکتب عشقه ایلتدی برحرف فهم ایتمیوب عاقبت کم کشتهٔ راه حیرت
اولوب لوحن الندن اتدی ﴿ شعر ﴾ خواست عقل کل که داند ازکمالش نیم جزو *
کشت ازین ادراك عاجز فکرت دراك او * کرچه کنجی نیست خالی از فروغ
آفتاب * چشم خفاشی ندارد طاقت ادراك او * اکرچه آثار عشق حدوقیاسدن
افزوندر ولکن کنه حقیقت عشق حیز وادراکدن بیروندر مسلك متکلمین
وحکماء مشائیین اولان طریق فکر ونظرده خار شبهه وشك بسیار وقدم عقل
رهکذار افکاردن افکاردر وغایت دلیل مناقشه وخلاف واساس قیاس تخمین
وکزافدر قال الله تعالی (وما یتبع اکثرهم الا ظنا ان الظن لایغنی من الحق شیئا)
بناء علی ذلك حضرت مولانا بیوررر ﴿ مثنوی ﴾ * ازوی ار سایه نشانی میدهند *
اکرچه سایهٔ عقل نیجه استدلال ایله آفتاب احدیتدن برنشان ویررلکن ﴿ مثنوی ﴾

* شمس هردم نور جانی میدهد * منور ارض وسما اولان شمس هردم جانه منسوب نورو یرر یعنی اکرچه نظر واستدلال دخی نوعا عقله جلاو یررو نور شمسدن دور اولمز لکن نوره دخی ملحق اولمیوب سایه‌وش کدردن خالی اولمز اماعلم حال وحق الیقین اولان عشق لایزال جانی منور ایدوب دلیله احتیاجی قالمز واول نوره هرکز زوال اولمز بوخود ظاهردرکه ﴿ مثنوی ﴾ سایه خواب آیدترا * همچون سمر * سایه که عقلدن مستعاردر وسمرکه کیجه حکایه‌سیدر یعنی مجرد عقل وخیال ایله اثردن مؤثره استدلال سکا کیجه حکایه‌سی کبی خواب کتورر زیرا شهود نور آفتاب اولمیوب شب مثال اولان ظن وخیالدر اما ﴿ مثنوی ﴾ چون برآید شمس انشق القمر * برموجب (نور القمر مستفاد من الشمس) چونکه انوار ذات احدیت تجلی ایلیه قمر مثابه‌سنده اولان عقل منشق ومحو اولور ونوری کساده واروب محق اولور فلهذا امام فخر الدین رازی اظهار عجز ایدوب حسب حالنی بو وجهله بیان ایدرکه ﴿ شعر ﴾ نهایة اقدام العقول عقال * واکثر سعی العالمین ضلال * وکم قد رأینا من رجال ودولة * فبادوا جمیعا مسرعین وزالوا * وکم من جبال قد علت شرفاتها * وعال قد الوا والجبال جبال * وار واحنا فی وحشة من جسومنا * وحاصل دنیانا اذی وو بال * ولم نستفد من بحثنا طول عمرنا * سوی ان جمعنا فیه قیل وقال * حقا بودرکه چراغ عقل ایله هیچ فرده راه حق نمایان اولمز ووسیلهٔ برهان ایله برکمسنه مطلوب اصلی یه رسان اولمز ﴿ بیت ﴾ لقد طفت فی تلك المعاهد کلها * وخیرت طرفی بین تلك المعالم * فلم ار الا واضعا کف حایر * علی ذقن اوقارعا بین نادم * ایمدی مادامکه افتاب نبوت دلده تابان اولمیه راه مقصود بولنمز کما قال تعالی (قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ اللّٰهُ) ﴿ بیت ﴾ چشم عقل از حقایق ایمان * هست چون چشم اکمه ازالوان * ای همدم نسیم وصال ومحرم حریم جلال کاشف اسرار قیومی حضرت جلال الدین رومی قدس الله سره کمال لطف واحسانلرندن ارشاد اللطالبین وتنبیها للغافلین بو ابیات شریفه‌ده ایکی معنایه دخی اشارت بیوررکه اولیاء اصفیانك واردات غیبیه وکلمات قدسیه‌لری افلاك قلبلرنده تابان اولان نور آفتاب حقیقت محمدیه‌نك سایه‌سی مثابه‌سنده اولوب هر بری بال همتلرین باز وجوهوای لامکانه پرواز ایدوب فضای وسیع ملکوتیدن دست آویز اولدقلری شکار حقایق واسراری نشیمن عبارته کتوروب کتب ورسایله ثبت اتدکلری رموز معانیٔ شهود نور افتاب محبت وددودن نشان ویرر لکن برج شمس حقیقت محمدیه اولان مرشد حی عیسی دم وهادی طریق امم

اولان قطب عالم ارواح عشاقه حیات ابدی ویرر خصوصا بنم مثنویٔ شریفم سزی طریق مستقیمه دلالت ایدر امادلالتی بو وجهله درکه مرشد کاملك اوصاف وعلاماتن خبر ویروب دام مقلدیندن حفظ وحراست وکامل محققه ارشاد وهدایت ایدر ایمدی جان قولاغن باز ایدیکزکم مجرد کتب تصوف اتش عشقی یاقمز وشمس حقیقتدن غیریسی جانه نور ویرمز لکن هر بری سالکان طریق هدایت اولنلره کعبهٔ مقصود اولان مرشد کاملی بولمغه برنشاندر پس شمعهٔ قابن چراغ آتش عشقله ایقاد استیان آفتاب حقیقی یی بولوب اندن اشعال ایلسون زیرا نظر موجوده در ﴿ مثنوی ﴾ پس بهر دوری ولیی قائمست * تاقیامت ازمایش دائمست * پس امام حی وقایم آن ولیست * خواه ازنسل عمر خواه ازعلیست * مهدی وهادی ویست ای راه جو * هم نهان وهم نشسته پیش رو * وبردخی بو معنایه اشارت بیوررلرکه اعطاء انوار عشق لایزال خلیفة الله اولان صاحب زمانه مخصوصدر وساری سایه مثابه‌سنده‌در اکرچه ساری دخی افتاب حقیقی نك نشانلرین ویررلر لکن کوسترمکه قادر اولمزلر زیرا عادة الله بونك اوزرینه درمکرینه غوثك اذنیله اوله امامطلع افتاب حقیقی اولان وارث کامل مکمل جانلره نور ویرر واول نور ایله نور حقیقی یی کوسترر وحضرت مولانا بو معنایی جلد ثالثده تصریح ایدوب بیوررلرکه ﴿ مصراع ﴾ دل نباشد غیرآن دریای نور * دل نظرکاه خدا وانکاه کور * نی دل اندر صد هزاران خاص وعام * دریکی باشد کدامست آن کدام * وابو الحسن نجار قدس سره بو معنایی تحقیق ایدوب (لاتطلع الشمس الا باذنی) بیورمشلر پس اویسی اطلاق اولنان کمله جواب ندر سؤآل اولنورسه انلر دخی من حیث لایشعر قطبك تربیه‌سندن استفاضه ایدوب مشربی اقطاب سالفه‌دن کیمك روحانیتنه موافق ایسه اول یوزدن رونما اولورلر وشیخ محیی الدین عربی قدس الله روحه دخی بو معنایی بیان ایدوب فتوحات مکیه‌ده اوچیوز اوتوزالتنجی بابده بیوررلرکه (اعلم ان المبایعة العامة لایکون الا لواحد الزمان خاصة وان واحد الزمان یظهر بالصورة الالهیة فی الاکوان هذا علامة فی نفسه لیعلم انه هو) ایمدی سایه مثابه‌سنده اولان غیر مکملارك ارشادی مجرد قال ایله اولوب ومطلقا تعبیر واقعه ایله تربیه ایدوب کشف شهودی اولمامغله خواب غفلتدن کلیت اوزره بیدار ایتامکله انجق رؤیایه قناعت ایدوب سیر وسلوکاری کیجه حکایه‌سی کبی خواب کتورر وآفتاب حقیقی مطلعندن کوکل یوزی پرنور اولدقده جمله خواب وخیال منشق اولوب حق الیقین ایله نور آفتابی

عیان کورر حقا بودر که ﴿ مثنوی ﴾ خود غریبی در جهان چون شمس نیست *
جهانده خود آفتاب کبی بر عجیب وغریب یوقدر زیرا موجودات جهانده انك مثلی
بولنمز پرتو ضیاسی محیط ارض وسما اولوب ذرات جهان انك نوریله منورلردر وطباخ
نعم الهیه وآیهٔ کبرای ربانیه اولوب جمیع ما کولاته لذات انك تأثیرندندر تفسیر
ابو اللیثده مقاتلدن مرویدر که دائرهٔ جرم شمس وقر سکسان فرسخ وضیالری ابتدای
خلقتده برابر اولوب بعده بامر خدای متعال قرك ضیاسندن طقسان طقوز جزؤی
آلنوب شمسه الحاق اولندی دیو بیورمش وابن عباس رضی الله عنهمادن دخی روایت
اولنور که قر بر حساب شطرنجی قرق فرسخده قرق فرسخ وشمس التمش فرسخده
التمش فرسخدر ودورهٔ شمسده اوچیوز التمش مشارق ومغارب اولوب هر کون
بر مطلعدن طلوع وبر مغربده غروب ایدوب سنهٔ مقبله یه دکن مغربین ومشرقینه
عود ایلمز وقاضی بیضاوی سورهٔ یس ده (وکل فی فلك یسبحون) آیهٔ کریمه سنك
تفسیرنده وکل کلمه سنی وکلهم ایله تفسیر بیوروب تنوین مضاف الیه دن عوضدر
وضمیر جمع شموس واقماره راجعدر زیرا شموس واقمارك اختلاف احوالی فی الذات
تعددمانی موجبدر یعنی بهر یوم طلوع ایدن شموس واقمارك ذاتلرینك تعددین
ایجاب ایدر بیورمشلر ارباب کشف وشهود دخی بومعنایی تأیید ایدوب بیوررلر که
هر بر کونده طلوع ایدن شمس وقرك حقیقتی من حیث التأثیر حقایق اشیایه دخول
ایدوب اندن حقیقت انسانیه یه وصول ایچون اوج آسمان چارمدن حضیض خاکه
رومال اولوب حقیقت انسانیه یه واصل اولدقده مدارج اصلی یه عروج ایدوب
بامر الله تعالی حقیقت جدیده ایله ظاهر اولور دیو بیورمشلر وشیخ زاده حاشیه سنده
مسطوردر که (وکل فی فلك یسبحون) آیهٔ کریمه سنده بعض مفسرین نفس فلك
واحده اولوب مختلف اولان جری وحرکتیدر دیمشلر لکن تفسیر مزبور خلاف
ظاهردر ایمدی ای طالب اسرار طریقت وراغب انوار حقیقت شمس جهان
بونك کبی حسن وطراوت ونور ولطافت اوزره ایکن صعود وهبوط وافول وغروب
ونقل وتحویلدن خالی اولمز فاما ﴿ مثنوی ﴾ شمس جان باقیست اورا امس نیست *
آفتاب جان باقیدر واکا غروب وامس یوقدر یعنی * مثنوی * آفتاب معرفت را
نقل نیست * مشرق او غیر جان وعقل نیست * وفقنجه بو محلده دخی شمس جان
مجلای تجلیٔ ذات وصفات احدیت اولان انسان کامل ومرشد مکملدن کنایتدر
پس مرشد کامل مظهر اسماء کلیه الهیه اولدیغی جهتدن محض نور مطلق ومرآت
مجلای تجلیٔ ذات حقدر ﴿ بیت ﴾ تا بکجا جارا که آنجا راه نیست * جز سنا برق

مه الله نیست * ﴿ مثنوی ﴾ از همه اوهام وتصویرات دور * نور نور نور نور نور *
وشمس ایله مرشد بینده وجه مناسبت بودر که پرتو نور آفتابدن هر بر خانه وسرای
منور وظلمات شب تیره مرتفع ومزهر اولدیغی کبی شمس جان بی امس وافول
اولان مرشد کاملك نور حقیقتندن دخی ارض بشریتده اولان شب تیرهٔ کثرت
زائل اولوب خانهٔ دللر پرتو نور محبة الله ایله مجلی ومبهر اولور بلکه عالم وعالمیان
انك حرمتنه طورر واکرچه شمس خارج نور محبة الله ومرشد کاملدن مستعار اولمشدر
لکن شمسك اکانه مناسبتی واردر که ﴿ مثنوی ﴾ شمس در خارج اکرچه هست
فرد * آفتاب اکرچه ظاهرده فرددر لکن خارجده وجودی محسوس اولمغله
﴿ مثنوی ﴾ میتوان هم مثل او تصویر کرد * مصورلر آنی تصویر ایتمك وذهنده
مثلی تصور اولنمق ممکندر فاما ﴿ مثنوی ﴾ شمس جان کو خارج آمد از اثیر *
شمس جان که فلکدن خارج کلدی ﴿ مثنوی ﴾ نبودش در ذهن ودر خارج نظیر *
ذهنده وخارجده انك نظیر ومانندی اولمزد یعنی ذات موجوداتی کتم عدمدن دشت
وجوده کتوردیکی جهتدن شمس جاندن مراد حضرت حق وفیاض مطلق اوله
ویاخود تجلیات انوار ذات احدیه وسر حقیقت محمدیه مراددر که افلاك طبیعیه
وعنصریه دن خارجدر وداخل حیطهٔ جهات ست اولیوب عالم کون وفساددن
دکلدر ومکاندن اولمیوب بلکه لامکاندندر فلهذا نه ذهناً ونه خارجاً شبیه ونظیر ومثال
وعدیلی واردر ایمدی ﴿ مثنوی ﴾ در تصور ذات اورا کنج کو * اول نور ذات
مقدس وتجلیات صفات اقدس تصورده صغمق قنی کنج کاف عجمینك ضمه سیله
صغمق معناسنه صورت امردر مصدردر وکو کاف عربینك ضمه سیله قنی معناسنه در
﴿ مثنوی ﴾ تا در آید در تصور مثل او * حتی انك مثلی تصوره کله بو خود محالدر
اکابناء تجلیات انوار ذات احدیت هیچ وجهله تصور اولنمز وداخل دائرهٔ کفتار اولمز
فلذلك حضرت مولانا ﴿ مصراع ﴾ لیك عشق بی زبان روشنکرست *
بیورمشلردر ای عاشق صادق ویار موافق انواع رموز وحقایق بیان ایدوب بعده
شمس مناسبتی ایله شمس تبریزی حضرتلرینك مدح وثناسنه شروع ایلیوب بیوررلر که
﴿ مثنوی ﴾ چون حدیث روی شمس الدین رسید * صدر کلام چونکه
شمس الدینك دیدار خورشید انوارنه ایرشدی ﴿ مثنوی ﴾ شمس چارم اسمان
سر در کشید * آسمان چارمك آفتابی باشن ایچرو چکدی ناقل دقیقهٔ مثنوی وکامل
طریقهٔ مولوی عارف ومحقق شیخ اسمعیل انقروی متعنا الله بطول حیاته بو بیت
شریفك شرحنده روی وجه معناسنه اولوب وجه دخی برموجب آیات کریمه

واحادیث شریفه ذات معناسنه استعمال اولنور وآسمان دخی سما معناسنه اولوب
سما ایسه مطلقا جانب علوه اطلاق اولنمغله سحاب دخی ما علادن اولدیغی جهتدن
(وفی السماء رزقکم) آیهٔ کریمه سندن وفی السحاب رزقکم دیو تفسیر اولنوب ودخی
وانزل من السماء ماء آیت کریمه سنده (ارید بالسماء السحاب فان ما علاك سماء) دیو
تفسیر اولنمشدر ایمدی حاصل معنی چونکه شمس الدینك حقیقی یوزینك حدیثی
مرتبهٔ تقریره کلوب بر فحوای (إِنَّ لِلّٰهِ عِبَادًا قُلُوبُهُمْ أَنْوَرُ مِنَ الشَّمْسِ) حدیث
وجه شمس الدین سمع آفتاب آسمان چارمه واصل اولدقده سحابه باشین چکوب
کمال استحیاسندن سحابی یوزینه نقاب قیلدی وکویا که سحاب ایله مستتر
اولمسی شمس دن استحیا قلمسی اولدی دیو وجه احسن اوزره تحقیق بیورمشلر
وفی الحقیقه اسماندن سمایه وسمادن سحاب معناسنه انتقال اولندقده وجه مشروح
اوزره معنا مستحسن اولور ولکن پرتو اشعهٔ انوار آفتاب روحانیت حضرت
مولانادن مرآت قلبه ایکی معنا دخی طلوع ایلدی معنای اول بودر که خورشید
حقیقی یه ذهنا وخارجا نظیر اولمدیسه نامی شمس الدین وذاتی آفتاب دین اولان
مطلع انوار تجلیات احدیة الذاتك اوصاف جمیله سی چونکه سمع جانه ایرشدی
لوامع انوار جذبات حق آسمان معدل النهار قلبده جلوه کر اولوب عقول
وفهوم وعلوم ورسوم تحت شعاع تجلیده مختفی وسردر کشیده اولدی وجه
ثانی بودر که اسماء سبعهٔ ذاتیه دن هر بر اسم ایچون سموات سبعه من حیث الکواکب
والمنازل بر صورت و بر مظهر اولمغله آفتاب آسمان چارم دخی مظهر اسم قادر
اولدیغی جهتدن عموما اجسام عنصری ومعدنی ونباتی وحیوانی واعیان
افراد انسانی وبالجمله محبوس طوارق افلاکی اولان تیرهٔ خاکی بقدرة الله
تعالی تربیهٔ شمس ایله نشو ونما بولوب لکن لطیفهٔ ربانیه دن عبارت اولان حقیقت
انسانیه شهباز بلند پرواز خطایر قدس آشیان اولمغله چونکه نور آفتاب حقیقت محمدیه
آسمان قلب سالکده متجلی اولدقده بلاواسطه تجلیات انوار صفات احدیة الذات
تربیه سنه داخل اولوب واسطه یه احتیاجی قالمامغله شمس آسمان چارم دخی انك
تربیه سندن سردر کشیده اولوب بلکه (بیت) عرش وکرسی از تو جویند اهتمام ❊
دارد افلاك از دل تو این قوام ❊ مصداقنجه آفتاب وانجم وملك وملکوت انك
نورندن منور اولورلر (بیت) دینی وعقبی چو ماهم فیها ❊ جملکی آمد طفیل قلب ما ❊
زیرا سالك راه حقیقت طورسری یه قد منهاده اولدقده جمیع اجرام سماوی
واجسام عنصری وتمام مظاهرده مشاهدات تجلیات آثاری بی نهایته ایرشدیروب

(بعده)

بعده طور روحی یه شروع ایدوب تجلیات ربانیه یی آفاقده مشاهده قیلدیغی کبی
باطن اجسام اولان نفس وقلب وروحده دخی مشاهده ایدوب جمیع افعال واقوالی
حقه مستند کورمکله (والله خلقکم وما تعملون) ایت کریمه سنك جمال عروس
معانیسی ظاهرا وباطنا اعیان کونیه ده جلوه کر اولوب مرتبهٔ جسمیه وروحیه ده
حقدن غیری فاعل مؤثر مشاهده قیلمز پس طور مزبوردن دخی ترقی ایدوب طور
خفی یه رسیده اولدقده عالم ملکوت واروا حدن عروج ایدوب تمام اسما وصفات کونیه یی
حقه راجع مشاهده ایدر بعده طور غیب الغیوبه نائل اولدقده وجود مطلق وذات
حقده فانی اولوب کندونك عدم ذاتی وفناء اصلیسی متحقق اولمغله مشیت الهیه وحکمت
غیر متناهیه ایله قعر بحر احدیت ذاتیه دن فقر ذاتی وعدم اولاسیله ساحل بقایه
خروج ایدوب جمیع موجوداتی حقده مستهلك وحقله موجود کوروب بلکه حقدن
غیری موجود کورمز ❊ نظم ❊ محو رفتم کم شدم در بحر جود ❊ دوست میداند که
این حالت چه بود ❊ نیست بالاتر زین حد سخن ❊ کر سر این ذوق داری کار کن ❊
ایمدی ذکر اولنان دولت عظمی وسعادت کبرانك صاحبی اولان شمس الدینك ذاتی
خبری ایرشدی لابد شمس آسمان چارم کندو وجودنده اثر کورمیوب انك نوری شعاعنده
محو اولدی پس ایمدی ❊ مثنوی ❊ واجب آید چونکه آمد نام او ❊ شرح کردن
رمز از انعام او ❊ چونکه شمس الدینك نام شریفی کلدی بر فحوای ذکر المنعم شکر
النعمة اول ذات ستوده صفاتك انعامندن بر رمز شرح ایلمك واجب اولدی یعنی نعم
فراوانه نهایت یوقدر وقابل شرح و بیان دکلدر لکن انعام بی غایه سندن بر رمز
ذکر ایدملم زیرا ومن شکر النعمة افشاؤها وفقنجه اظهار نعمت منعم اداء شکر ومنت
وتذکار اوصاف ولی النعمة باعث ازدیاد منحت ونعمتدر پس انك مدحت وثنا ولطف
وعطاسی ذکر اولنمق نیجه واجب اولمسونکه ❊ مثنوی ❊ این نفس جان دامنم
برتافتست ❊ بو نفس جان دامنم طوتمشدر زیرا که ❊ مثنوی ❊ بوی پیراهان یوسف
تافتست ❊ یعنی (انی لاجد ریح یوسف لولا ان تفندون) فحوای کریمی اوزره ریح
قمیص یوسف یعقوب نبی علیهما السلامك باد نسیم ایله مشام جاننه ایرشوب دیدهٔ
رمد دیده سی روشن اولدیغی کبی نام شمس الدین ایله دخی بنم جانم قلب سوزان وچشم
کریان اولدیغی حالده نفحات وصال لایزالیدن وزان اولان نسایم ورد مشاهدات
ابدی مبشراتیله رایحهٔ پیراهن یوسف معنوی استشمامندن حیات جاوید بولمشدر
ویاخود بو بیت شریفده اولان جاندن مراد حسام الدین چلبی اولوب و پیراهن شمس
تبریزی قدس سره نك وجود شریفلرندن مستعار اوله و بویدن مراد (انلربكم فی ایام

دهركم نفحات الافتعرضوا لنفحات الرحمن) حديث شريفى فحواسنجه شمس تبريزى حضرتلرندن افاضه بيوريلان نفحات جذبۀ رحمانيه ونسمات محبت ربانيه اولوب حضرت مولانا قدس الله سره روايح لطيفۀ يوسف حقيقيدن مبشر صادق وحسام الدين چلبى يعقوب وش عاشق اولديغنه اشارت بيورياوب يعنى الحالة هذه روحمه هم نفس اولان حسام الدين چلبينك دست محبتى دامن همتم طوتمشدر زيرا جان يوسفنك مظهر جمالى اولان بو بشير صادقدن فوحات مسكيۀ قيص نورانى استشمام ايتمشدر ديمك اولور پس حضرت مولانا كمال اشتياقدن كندو نفسنه خطاب ايدوب وياخود چلبى حسام الدين بزدن بووجهله التماس ايلديكه ديو رجاسنى تقرير ايليوب بيوررلركه ❊ مثنوى ❊ كز براى حق صحبت سالها ٭ نيجه ييللر شمس تبريزى ايله اولان صحبت حقيچون ❊ مثنوى ❊ باز كوحالى ازان خوش حالها ٭ آنك خوش حاللرندن برحالنى كروسويله ❊ مثنوى ❊ تازمين وآسمان خندان شود ٭ تازمين نفس وآسمان قلب وبالجمله ملك وملكوت كلمات قدسيه كزك انوار روحيه سندن مسرور وخندان ولمعان ودرخشان اواوب حتى ❊ مثنوى ❊ عقل وروح وديده صد چندان شود ٭ روح وعقل معاد وديدۀ فؤاد يوز اول قدر منشرح وطربناك اوله پس حضرت مولانا طيب الله انفاسه شمس تبريزى قدس الله سره نك احوالندن بررمز اشعارينه وعد كريم بيوروب وچلبى حسام الدين كمال شوق ومحبت ايله انك تقريرى بابنده استدعاى عنايت ايتمكله حضرت مولانا خاصة چلبى حسام الدينى وعامۀ جملۀ طالبينى تحريض وسلسلۀ عشقلرين تحريك ايچون طريق طلبده قدم صدقلرين امتحانا بيوررلركه اى حسام الدين چلبى ❊ مثنوى ❊ لاتكلفنى فانى فى الفنا ٭ تقرير حال شمس الدينى بكا تكليف ايلمه زيرا بن فناده يم علما وعينا وحقا شهود حقده غير حق متلاشى ومضمحل اولور (كل من عليها فان ويبقى وجه ربك ذوالجلال والاكرام) فحواى كريمى اوزره فلا موجود الا هو وحده سرى كشف اولوب رسم ووسم ماسواده بقا قالمدى ❊ مثنوى ❊ كلت افهامى فلا احصى ثنا ٭ عقول وفهومه كلال واقع اولدى انك مدح وثناسى احصاسنه قادر دكلم ❊ مصراع ❊ ٭ خود شمارا نجا بود كاخر بود ٭ وفقنجه نهايتى اوليان عنايات بى غايات صحبتى بن نيجه تعداد ايده رم زيرا مقام فناده كفت وسخنك محلى اولمز واستهلاك تجلى ذاتده بكا وشمس الدينه وجود قالمز ايمدى بووجهله محو محض ذات بحت ايكن ❊ مثنوى ❊ كل شئ قاله غير المفيق ٭ مقام فناده مستغرق وبيهوش وغير مفيق اولان فانى هرنه كم ديه ❊ مثنوى ❊ ان تكلف اوتصلف

لايليق ٭ اكرتكلف ايليه وكر تصلف ايليه لايق وسزاداكلدر يعنى والهان باديۀ ذوق ومستانكان بادۀ عشق اولان كم كشته لر كندولكيله سوز سويليه وياخود كذاف ايليه لايق دكلدر تكلف وتصلف باب تفعلدن صيغۀ ماضيدر تكلف طبعده اولميان برشيئ كندودن اظهار ايدوب اول شيئ ايچون زحمت چكمك وتصلف لاف وكذاف ايتمك معناسنه در وبو بيت شريفك اعرابنده ايكى وجه اولوب وجه اول كل مبتدا وقاله خبرى اولمقدر وجه ثانى مظنه ما اضمر عامله على شريطة التفسير قبيلندن اولديغيچون عاملنى اضمار ايله كل منصوب اولمقدر پس وجه ثانى اوزره تقدير كلام قال كل شيئ قاله غير المفيق ديمك اولور وقاله ده اولان ضمير ايكى وجه ده دخى لفظ كله راجعدر پس اى حسام الدين چلبى ❊ مثنوى ❊ من چه كويم يك ركم هشيار نيست ٭ بن نه سويليم كه عروقدن برطمرم هشيار دكلدر باخصوص تقرير وبيانى التماس اولنان ❊ مثنوى ❊ شرح آن يارى كه اورا يار نيست ٭ اول بر يارك شرحيدر كه اكابار ونظير بوقدر ايمدى ولكل مقام مقال ❊ مثنوى ❊ شرح اين هجران واين خون جكر ٭ اين زمان بكذار تاوقت دكر ٭ بو هجران وخون جكر شرحنى بوزمان بيهوشيده ترك ايله تا كيم بروقت آخرده حالت صحوده فهم وادراك اولنه جق عبارت لباسن كيدروب مقامات سنيه سندن سويليم ❊ عطا ❊ ازين آينه آن آينه بنكر ٭ درون دل ببين يكتاست بنكر ٭ هرآينه در بى آينه يارست ٭ نه و صورت او صد هزارست ٭ ندارد مثل وهمتايى بجويش ٭ بجز توصيد درانيجا مكويش ٭ ندارد مثل ومانندى ندارد ٭ حقيقت يارو پيوندى ندارد ٭ نه تقليدست اين اعيان ذاتست ٭ صفات او برون ازهر صفاتست ٭ بصورت ليك درمعنى همه نور ٭ درانيجا يافت شيخى كشت مشهور ٭ اى طالب صادق وسالك عاشق حضرت مولانا قدس الله سره بوابيات شريفه ده بومعنايه اشارت بيوررلركه على وجه الاكمليه وراثت عامۀ مطلقۀ ولايت محمديه صاحبى اولان ولى كامل كندونك مقام عالى وفناء ذاتى سندن طالبلره لسان ايله تعبير وزبان ايله تقرير ممكن اولميوب ولكن طالب طلبنده صادق وجد وسعينده فايق اوليجق وجود حقانى فنادن بقايه ومحودن صحوه كلدكده رتبۀ سنيۀ ذاتيه سندن مرتبۀ مريدينه تنزل ايدوب انك منزلندن خبر ويررلر اما طالبى دخى انواع امتحان ايدوب هرنه مرتبه منع ايدرلرسه طالب طلبنده مع زيادة حريص ومتشوق وتشنه لب اولوب بالضروره سويلتمك استرلر پس حضرت مولانا طلب مرتبه سن دخى تعليم ايچون چلبى حسام الدين لساندن على طريق الحكايه بيوررلركه (قال اطعمنى فانى جايع) قائل

حسام الدین قدس سره اولمق اوزره دیدیکه یامولانا احسان قیل بنی طعاملندر
زیرابن کرسنه‌یم ﴿ مثنوی ﴾ فاعجل فالوقت سیف قاطع * و بکا اطعمهٔ لذیذهٔ
عشق ومعارفی وحالت شمس الدینی اطعامده عجله ایله زیرا وقت سیف قاطعدر
عمر وعدمیه قاطعدر نتکم امام علی کرم الله وجهه بیوررلر که ✻ مضی امسك الباقی
شهیدا معدلا * واصبحت فی یوم علیك شهید ✻ فان کنت بالامس اقترفت اساءة *
فثن به باحسان وانت حمید ✻ ولا ترج فعل الخیر یوما الی غد ✻ لعل غدا یأتی وانت
فقید * ویومك ان عاتبته عاد نفعه ✻ الی وماضی الامس لیس تعود ✻ پس ایمدی
وقت سیف قاطع اولدیسه ﴿ مثنوی ﴾ صوفی ابن الوقت باشد ای رفیق ✻
صوفی ابن الوقت اولور ای رفیق ﴿ مثنوی ﴾ نیست فردا کفتن ازشرط طریق *
فردا دیمکلك طریقك شرطندن دکلدر فی الحقیقه کمال جوع وعطشی اولان طالب
صادق فردایه نیجه قاتلنسون ﴿ مثنوی ﴾ تومکر خود مرد صوفی نیستی ✻
مکر سن خود مرد صوفی دکلی سنکه ﴿ مصراع ﴾ این زمان بکذار تا وقت دکر *
دیرسن حالمدن خودیه اورسن ودرد درونم کوررسن ﴿ مثنوی ﴾ هست را ازنسیه
خیزد نیستی * موجود اولان شیئه نسیه وفردادن یوقلق حاصل اولور الحاصل
عوق وتأخیر ایتمك ارباب کرمه لایق اولمز خصوصا کم موجود اوله ﴿ نظم ﴾
زفردا چند کویی اخرای دل ✻ که امروزست هرمقصود حاصل ✻ کسی کو
واصل هردوجهانست ✻ ورا امروز کل عین عیانست * اکر امروز وصلت
میدهد دست ✻ نباید دل ترا فردا درآن بست ✻ ای مستمع قابل ذوالنون مصری
قدس الله روحه مرد صوفی یی تعریف ایدوب بیوررلر که (الصوفیة آثروا الله تعالی
علی کل شیٔ وکان من ایثارهم ان آثروا علم الله علی علم نفوسهم وارادة الله علی ارادة
نفوسهم) وسید الطائفه جنید بغدادی طیب الله روحه دخی بیوررلر که (التصوف
ای یمیتك الحق عنك ویحییك به) یعنی تصوف حق تعالی سنی سندن اماته وافنا
وکندو بقاسیله احیا وابقا ایلمکدر دیو بیورمشلر زیرا مرد صوفینك اشیاده قیامی
نفسی ایله اولمیوب حقله اولور وصوفی اشیایی اعواض موعوده ایچون ترك ایتمز
بلکه احوال موجوده ایچون تارك اولمغله صوفی ابن الوقت اولور وارباب ذوق
سائران مع الله اولان سالکینه ابن الوقت وفنا فی الله اولان کاملینه ابو الوقت دیو
تعبیر ایدرلر معلوم اوله که وقت ظرف کون واثر تکوین ایچون اسمدر وکون
حدوث شیٔدر یعنی غیبدن شهادته خروج ایدن شیئك زمان ظهورنه عند التکوین
حدوث تعبیر اولنوب بعده اصطلاحات صوفیه‌ده احوال معینه‌دن برحالك وتجلیات

الهیه‌دن خاصة برتجلینك ظهورنه وحالده وزمانده سالکه حاضر اولان شیئه
وقت دیو اطلاق ایتدیلر پس اکر خیر واکر شر واکر نفع واکر ضرر واکر معانی
واکر صوردن حالده وزمانده هرنه کیم ظاهر اولورسه حقدن بیلوب تسلیم ورضاده
ثابت قدم وراسخ دم اولمیان وقتك حکمنه عارف اولمز پس عارفلر اکرچه کسبنه
متعلق اولان شیٔ دخی اولورسه احکام وقتده مصرف ومؤثرك مستغرق شهودی اولوب
حقیقت وقته عارف اولورلر وحالده وزمانده نعم ظاهره وباطنهٔ ربانیه‌دن اولان
حالات ومقامات وعلوم ادراکات ومعارف ومبشراتدن هرنه انعام واحسان اولور ایسه
عارفین اکا ملازم اولوب خاطرلرین ماضی ومستقبله تعلیق ایتمزلر زیرا علوم واقوال
واعمال وافعال ومقامات واحوالدن وقت حاضرده تدارك اولنمیوب فوت اولانه
ایرشلمز فلهذا وقت اطلاقی موجود ایچون ثابت اولوب وقت ماضی حاصل وهیچ کس
اکا واصل اولمز اکا بناء الوقت سیف قاطع دینلمشدر واعتبار حاضره اولدیغیچون
الصوفی ابن الوقت تعبیر اولنمشدر ایمدی مرد صوفی اولدر که وقت حاضرك
قدرنی عارف اولوب وقتی فوت ایتمیه لکن قبل التمکین والفناء ارباب سلوك طوردن
طوره وحالدن حاله نقل ایدوب حرکت وسیری بین التمکن والتلون اولدیغیچون
ابن الوقت دینلور اما حدود امکنه وقیود ازمنه‌دن خلاص اولوب فنا فی اللهه
تصدی وبقا باللهه تمدی ایلین عارف کامل وواقف واصل حقیقت وقتی احاطه
ایدوب اول کامل ومکمل وقتك حکمنده اولمیوب بلکه وقت انك حکمنده اولمغله هرنه
وقتده وهرنه محلده اولور ایسه کیف مایشاء متصرف وقت اولدیغیچون اکا ابو الوقت
دیرلر وصاحب الزمان تعبیر ایدرلر ای عاشق صادق چلبی حسام الدین حضرت
مولانایه بووجهله نیاز ایدرلر که ای جلال الدین مولانای ما جناب شریفکز خود کیف
مایشا وقتك متصرفی وزمانك صاحبی سن وبو عبد فقیرك سنك کبی صاحب
زمانك ابن وقتی بر مستمند کمینی فردایه ونقد وار ایکن ورسیه صالمه (بیت) تصرفده
اولان فردایه صالمز ✻ شب وروز یله اولان آیه صالمز ✻ معارف کل درر چیچکلری
قال ✻ ولایت نقد معنی در دخی حال ✻ دیو الحاح ایتمکله حضرت مولانا تکرار جواب
ویروب ﴿ مثنوی ﴾ ✻ کفتمش پوشیده خوشتر سر یار ✻ جان مشابه سنده اولان
چلبی حسام الدینه دیدمکه یارك سری پوشیده اولمق خوشتردر ﴿ مثنوی ﴾ ✻ خود تو
درضمن حکایت کوش دار ✻ سن خود عارفسن سر یاره ضمن حکایتده قولاق
طوت وقصه‌دن مقصود اولان معنایی اذعان ایت زیرا ﴿ مثنوی ﴾ خوشتر آن
باشد که سر دلبران ✻ خوشتر اولدر که دلبرلرك سری ﴿ مثنوی ﴾ ✻ کفته آید

در حدیث دیکران * غیریلرك حدیثنده سویلنمش كله یعنی ای حسام الدین چلبی
سن خود یار وهمدم ومونس ومحرم سن لکن نامحرملر سر یاره واقف اولمامق
ایچون طریق احسن واسلوب مستحسن اولدر که محبوب حقیقی نك حالات ومقاماتی
غیریلرك حکایه سنده سویلنه وقار اوزرنده یورنوب ایز کورنیه ایمدی حضرت
مولانا بو ابیات شریفه ده طریق کلی بیان ایدوب سروران طریقت وره نمایندکان
حقیقت اولنلر کندو احوالنده ومقاماتنده سویلك مراد بیورسه لر کندولرینه
اسناد ایتیوب بلکه غیریلرك کلمات قدسیه لرین نقل ایدوب انك ضمننده کند ومقامات
روحیه لرین اشعار ایدرلر نته کم مثنوی شریفده درج اولنان معانی قدسیه حضرت
مولانا قدس سره نك حالات سنیه لریدر پس چلبی حسام الدین تکرار مسئلت ایلیوب
مثنوی * کفت مکشوف و برهنه بی غلول * بازکو دفعم مده ای بو الفضول *
دیدیکه یا مولانا سر یاری مکشوف و برهنه و بی غل وغش واشکاره وواضح سویله
ای فضیلتلر صاحبی بنی دفع ایتمه ولطف واحسان ایله مثنوی * پرده بردار
و برهنه کو که من * جمال یاردن فضله قناع وستر امتناعی رفع ایدوب عریان وعیان
سویلیه که بن مثنوی می نخسبم با صنم با پیرهن * حین وصلت یارده پیرهن
ایله یاتمزم الحاصل هتك استار وکشف اسرار قبیل بو عاشق آواره ودردیار ایله
بیچاره بر وجهله منع اولنماز وعذر وبهانه قبول ایلمز ومجاز وکنایه استمز نظم
نمی بینم کنون اینجا وانجا * مرا بنمود اینجا ذات پیدا * کجا شد جملکی تابازدانم
* مکو بامن که همراز دانم * انا الحق کوی تو مانند منصور * برافشان اندر
اینجا جوهر نور * انا الحق کوی چون حق دیدهٔ تو * حقیقت نور مطلق دیدهٔ تو *
ایمدی رجا ایدرمکه قمیص تشبیهات وپیراهن تمثیلاتی جمال یار بی نظیره پرده
ایتمیه سن دیدکده حضرت مولانا جواب ویروب مثنوی * کفتم ار عریان
شود او در عیان * ای حسام الدین چلبی کرچه بکا بو تکلیفی ایدرسن لکن اول
یار بی همتا اکر عیانا عریان اولورسه مثنوی * نی تو مانی نی کنارونی میان *
نه سن قالورسن نه کنار قالور نه میان قالور دیدم نظم * نشاید کشف جانان
ناتوانرا * کسی باید که در بازد جهانرا * بیك ره دست از جان برفشاند * بجز جانان
کسی دیکر نماند * فنای خود لقای دوست بیند * بقای جان بقای دوست بیند *
بجز حق هیچکس واقف نبود ست * که این اسرار دیدار بودست * یعنی سر
شمس الدیندن مراد شمس تبریزی مظهر انوار تجلیٔ ذات اولدیغی جهتدن سر
وحدت مطلقه در که عیان اولورسه بر موجب کل شیء هالك الا وجهه غیرك وجودی

قالمز وازل وابد متحد اولوب کنار ومیان اولمز بو تقدیرجه نظم * چه کویم این
بیان کین کس نکفتست * در اسرار از نیسان کس نسفتست * ایمدی ای حسام الدین
چلبی نظم * چو طالبرا طلب آمد بدیدار * بیابد او بقدر خویش اسرار *
ادب را دوست دار و با ادب باش * بقدر خویش دایم در طلب باش * دیمشلردر
سندخی مثنوی * آرزو میخواه لیك اندازه خواه * آرزو ومراد استه لکن حد
واندازه ایله استه واستعدادك مرتبه سن دیله زیرا مثنوی * بر نتابد کوه رایك
برك کاه * بر برك كاه کوه عظیم حملنه طاقت کتورمز بز خود هر کسك استعدادین
بیلور یز وطاقتی اولمیان بار ثقیلی تحمیل ایتمزز نظم * غدای هر کسی داند
طبیب او * دهد بر هر کسی اینجا نصیب او * بقدر هر کسی زحمت کنم من *
نه همچون دیکران زحمت کنم من * بو خود معلومدر که مثنوی * آفتابی
کز وی این عالم فروخت * افتابی ده اولان یا حکایت ایچون اولمق مناسبدر یعنی
افتاب که بو جهان انك نورندن منور اولمشدر وذرات جهان اندن نشو ونما بولمشدر
مع هذا مثنوی * اندکی کر پیش آید جمله سوخت * اکر افتاب آسمان چارم
جمله مدارندن مقدار قلیل ایلرو کلسه جمله عالمی یقردی و یاخود عالمی یناردی سوخت
کلمه سی لازم ومتعدی دخی اولور پس آفتاب حقیقی دخی علی السویه کشف
سبحات وجه جمال ایلسه محدثات واکواندن برشی قالمیوب محترق ومستهلك اولوردی
کما قال علیه السلام (حجابه النار لو کشفها لاحترقت سبحات وجهه ما انتهی الیه
بصره من خلقه) وهنوز بشریتدن خلاص اولمیوب بلکه مرتبهٔ ملکیتدن دخی
ترقی ایتمدکجه فوقیت طلبیله درجهٔ استعدادندن ایلرو وتقرب دیلسه طاقت کتورمیوب
محترق اولمق مقرر در نته کم لیلهٔ معراجده نبی هاشمی علیه صلوات الله وسلامه یه
حضرت جبریل امین (لو دنوت انملة لاحترقت) دیو خبر ورمشدر ایمدی ای بنم
جانم منزله سنده اولان حسام الدین چلبی سندخی عجله ایدوب مثنوی * فتنه
وآشوب وخونریزی مجو * فتنه وآشوب واهراق دما استمه مثنوی
* بیش ازین از شمس تبریزی مکو * شمس تبریزینك حقایقندن بوندن زیاده
و یاخود بوندن ایلرو سوز سویلمه که کشف اسرار وهتك استار اولور ایسه نیجه
فتنه لر اولور وقانلر دوکیلور باشلر کسیلور نظم * براه شرع روچون انبیا تو *
که تاباشی یقین اولیا تو * براه شرع رو تاباز بینی * که در عین شریعت راز بینی *
براه شرع ایشان رو که ناکاه * بیابی بی شکی دیدار الله * حجابت شرع بردارد ز صورت *
وجودت پاك کردد از کدورت * زتقوی یاب اینجا راز پنهان * که تقوی هست

بى شك ذات رحمان * درونرا پاك كن ازالايش تن * كه تا آينه كردانى نوروشن *
بطون تو پراسرار الهيست * مثال جوهر ودريا وماهيست * صفات بحر
بنكردر درونت * صدف درجوهر اينجا رهنمونت * فناشو تابقايابى سراسر *
اكرمرد رهى ازخويش برخور * اى مستمع قابل حضرت مولانا قدس سره
بوابيات شريفه ده چلبى حسام الدين حضرتلرينه وجه مشروح اوزره خطاب
بيوردقلرى الله اعلم يابودركه كمال فنايه نوعا هنوز عدم استعدادن كوروب انلرى
محو وفنا مرتبه سندن منع بيورمشلر وياخود چلبى حسام الدينى مخاطب ايدوب
اسلوب حكيم اوزره سائر طالبلرى ارشاد بيورردلر زيرا كشف اسرار برخلعت
معنويدركم هرقامته سزاوار دكلدر ومرشدان راه حقيقت اولان سروران طريقت
من عندالله طالبلرى خاصة دعوت ايچون مبعوث اولوب عباداللهى حقه دعوت
ايدرلر وهركسه استعدادى مرتبه سندن رونما اولورلر پس عادت الله بونك اوزرينه
جاريه دركه خلق جهان ايكى فرقه اولوب بريسى معتقد وبركروهى منكر بندر
كرچه منكره هرنه مرتبه لباس التنده دخى سويلنسه انلرده جوهر اعتقاد اولمديغچه
اعتماد ايتمزلر ولكن * تو مكن تاج خود باهر لئيمى * مكن چون خويشتن صاحب
كريمى * وفقنجه انلره حقيقتدن كلمات سويلمك حرامدر زيرا منكرلرده ديده اعتقاد
يوقدر اكا بناء انبيا واولياء اللهى انكار ايدنلر انبيا عليهم السلام زماننده دخى بولنسه لر
كروصفت انكار ايله مرئى اولورلردى ايمدى ﴿ مثنوى ﴾ دريغا عرصهٔ افهام
خلق * سخت تنك آمد ندارد خلق حلق * مصداقنجه هركسك اسرار حقيقت
اذعاننه استعدادى يوقدر وبحار علم لدنى امواجى اولان معارف الهيه وتجليات
ربانيه يه حد وغايت اولمديسه برموجب (قل لوكان البحر مدادا لكلمات ربى
لنفد البحر قبل ان تنفد كلمات ربى ولوجئنا بمثله مددا) ﴿ مثنوى ﴾ اين ندارد
آخر ازاغاز كو * بواسرار نامتناهى غايت طوتمز حكايتك ابتداسندن سويله
﴿ مثنوى ﴾ روتمام اين حكايت باز كو * يعنى بوحكايتك تمامنى كروشرح وبيان
ايله كم ارباب فطنت بوحكايه نك ضمننده شمس تبريزى ايله بزم بينمزده اولان اسرارى
فهم وادراك ايده لر زيرا طبيب الهيدن مراد شمس تبريزى وطبيبان مقلداندن مراد
ارشاده قادر اولميان ارباب لاف وكذافلردر ديو عاشق كنيزك اولان شاه وطبيب
الهى ايله كنيزكك حالنه شروع بيوردلر كه

﴿ خلوت طلبيدن آن ولى از پادشاه با كنيزك جهت دريافتن رنج كنيزك ﴾

اول طبيب الهى اولان ولى كامل جاريه نك رنجنى اكلمق ايچون پادشاهدن كنيزك ايله

خلوت اولماسنى طلب ايلديكيدر ﴿ مثنوى ﴾ كفت اى شه خلوتى كن خانه را *
طبيب الهى پادشاهه ايتدى اى شه خانهٔ خلوت ايله ﴿ مثنوى ﴾ دوركن هم خويش
وهم بيكانه را * بروجهله خلوت كه هم كنديكى وهم بيكانه يى خانه دن دور ايله
﴿ مثنوى ﴾ كس ندارد كوش در دهليزها * دهليزلرده كيمسه قولاق طوتميه
﴿ مثنوى ﴾ تا بپرسم زين كنيزك چيزها * تا كه بو كنيزكدن بعض نسنه لر
سؤال ايدم پس پادشاه امره امتثال ايدوب ﴿ مثنوى ﴾ خانه خالى ماند ويك
ديارنى * جز طبيب وجز همان بيمارنى * خانهٔ تخليه ايتدى طبيب ايله بيماردن
غيرى فرد قالمدى معلوم اوله كه حضرت مولانا قاعدهٔ استرشادى بيان ايدوب
بيورردلر كه مرشد كاملدن طالب فيض اولان عاشقلره لازمدر كه حضور مرشده
واروب امراض نفسانيه نك ازاله سنه علاج استدكده علامهٔ عصر دخى اولورسه
ظاهرا وباطنا جمله بيلدكلرين اونودوب طفل ابجد خوان مثابه سنده اوله بلكه
كشف وكرامتى دخى اولورسه قارخانهٔ عشقده اوينايوب اوتوره وكونيندن قطع
علاقه ايدوب ماسوى اللهى جمله قلبندن طرح ايليه وجه پيردن غيرى قبله سى
قالميوب هواسى قبله سندن رجوع ايدوب كعبهٔ حقيقت اولان نظر پيره متوجه اوله
ومرأت قلبنى مشكات پيره مقابل وجيد اختيارين دست تصرف پيره تسليم ايدوب
بى غل وغش كمال حسن اعتقاد وخلوص قلب ايله مقام رضاده راسخ قدم اولوب
كندوسى دخى ارادن چيقه حتى حقيقت خلوت حاصل اولدقده مرشد كامل
دخى توجه حق تعليم ايدوب شراب عشق الهى يى نوش ايتديردكده امراض نفسانيه
هرنه ايسه ظهوره كلوب علاجنده سحر حلال كوستره ومن بعد ظاهرا دخى
خلوت ايدوب اغيار اجنبيدن اجتناب ايليوب صورة ومعنى كوكل حالندن مفارقت
ايتميه نتكم حضرت مولانا قدس سره ايله شمس تبريزى بيننده واقع اولان احوال
مقدمهٔ كتابده مناقب يازلديغى محلده تفصيل وبيان اولنمشدر ايمدى چونكه پادشاه
دخى خانهٔ قلبى هوادن تخليه ايدوب كنيزك نفسى طبيب الهى يه تسليم ايلديسه
اول ولى كامل دخى كمال شفقت ورفقله فتح كلام ايدوب ﴿ مثنوى ﴾ نرم نرمك
كفت شهر توكجاست * ملايمت وملاطفت وقول لين ايله سنك شهرك قنده دردي
يعنى مبدأ وطن اصليدن سوز آچدى ﴿ مثنوى ﴾ كه علاج اهل هرشهرى
جداست * زيرا هر برشهرك علاجى وهر ولايتك برهواسى وهر طبيعتك بشقه
بردواسى واردر ديدى ﴿ مثنوى ﴾ واندران شهر ازقرابت كيستت * واول شهرده
قرابتدن سكا كيم واردر ﴿ مثنوى ﴾ خويشى و پيوستكى باچيستت * سنك قرابت

واتصالك نه شئله در يعنى خويشاوند روحانيه وتعلقات جسمانيه دن قلبى نه
متعلق اولدیغن استفسار ایدوب احوال درونه مطلع اوله پس بومذكوراتى سؤال
ایدوب ﴿ مثنوى ﴾ دست بر نبضش نهاد ويك بيك ✲ اول طبيب الهى دست
فراست وید کرامتی کنیزك نفسك نبض کلماتی اوزره قودی و بربر ﴿ مثنوى ﴾
بازمى پرسيد از جور فلك ✲ وفلکك جور وستمندن کنیزکه کرو سؤال ایلدی یك
بیك لفظى مصرع ثانی یه مقیددر (ع) بیلدیکی یرمی واردر ایك صورر قهر رو ✲
معلوم اوله که ارباب ذوق ووجدان تحقيق ایدوب بیوررلر که مجموع ارواح قرق
کروه اولوب درت فرقه سی عالم صورته تنزل ایتیوب مجرداتدر نتکم مقدمه ده بیان
اولنمشدر ودرت فرقه سی دخی بامر الله تعالى عالم صورته تنزل ایدوب مظهر جمال
اولان ارواح انبيا ومرسلين واولياء وعارفين ومؤمنين صادقين در وبقيه قلان
اوتوز ایکی کروهی مظهر قهر وجلال اولان ارواح منكرين ومنافقين
وكفار ومشركين در وفرقهٔ اربعه دن اولان بعض ارواح تحصيل كمالات ایچون
صورت واشباح وعالم ناسوته انزال اولندقده بعض عوارض نفسانيه والايش
دنياویه ایله مختل الحال ومشوش البال اولوب لكن جزؤى اشارتله حقيقت
اصليه سنه رغبت ایدوب ازالهٔ امراض نفسانیه ایچون طالب درمان اولوب
وطبیب حاذق اله کتورمکه سعى وكوشش ایدوب صبر وقراره مجالی قالمز پس
مرشد كامل وولی مکمل طالبلرك وجه مشروح اوزره کلیشنه نظر ایدوب
اکا کوره تربیه وارشادی ایله تقید ایدرلر انلردخی استعدادلرنجه مسترشد اولورلر
اما مظهر قهر وجلال اولان اوتوز ایکی فرقه قابل ارشاد اولميوب حتى برطريقله
مرشدك صحبت شريفارينه دخی داخل اولوب وكيفيت محبت ایله متأثر دخی
اولورسه کرچه فیاضده بخل بوقدر لكن تقدیرلم یزلیدن عنایت ازلی سبق ایتمامکله
لابد کندو جنسنه میل ایدوب بالاخره اصلنه رجوع ایدر پس مرشد كامل
اومقوله نك تربیه سیله تقید ایتمیوب کندو حالنه ترك ایدر اما عدم تقیدندن دخی هیچ فرد
اکاه اولميوب كشف اسرار ایتمز وحق سبحانه وتعالى بوسرى وجهاً كليت اوزره وارث
حقيقت محمدیه اولان خلفاسنه بیلدیروب غیریلر واقف اسرار اولمز انکیچون هر دعوی
ایلین مرشد دکلدر دیرلر واکا بناءً ارباب سلوکه تنبیه وتأکید ایدوب احوال طریقتدن
اجنبی یه فتح كلام ایتمیه سز دیرلر زیرا ارباب طریقته هرنه ضرر ایریشورسه نااهل
ونامستعده كشف راز ایتمکدن ایریشور ایمدی طبیب الهی کنیزکك نبضن طوتوب
شهر ووطنندن واقربا وتعلقاتندن سؤال ایلدی دیو حضرت مولانا قدس سره

بو معنایه اشارت بیوررلر پس کاه ن برسایل سؤال ایدر که مرشد كامل مریدك عالم
ارواحدن کلیشن مشاهده ایدرکن وطبیب الهی دخی كامل ومکمل ایکن باخصوص
حین ملاقاتده پادشاه هر مشكلات بی قیل وقال سندن حل اولور وهر سؤالك جوابی
سنك جمال باکمالکدر دیمش ایکن مریض النفس اولان طالبك امراض باطنه
سن تشخیصه بوقدر تجسس ایدرمی دیدکده سؤال مقدره جواب طریقی اوزره
بیوررلر که ﴿ مثنوى ﴾ ✲ چون کسی را خار در پایش جهد ✲ کرچه امراض معنویه
غالباً طبیب حقانی ومرشدربانی یه خفی دکلدر لكن بعض امراض معنویه نك فرقی
بحسب الصفات انلره دخی مشکل کاور مثلا برکسه نك قدمنه خار باتسه ﴿ مثنوى ﴾
✲ پای خود را بر سر زانو نهد ✲ کندو پاینی دزی اوزرینه قور وخار جهنده یی
جست وجو قیلور ﴿ مثنوى ﴾ ✲ وز سر سوزن همه جوید سرش ✲ وایکنه اوجیله
اول خارك باشنی آرار ﴿ مثنوى ﴾ ✲ ور نیابد میکند بالب ترش ✲ واکر سر سوزنله بولمزسه
لبیله خارك باتدوغی محلی یاش ایلر ایمدی ای سایل ﴿ مثنوى ﴾ ✲ خار در پا شد چنین
دشوار یاب ✲ ایاقدن اولان خار بویله دشوار بولنجی اولدیسه ﴿ مثنوى ﴾ ✲ خار در دل
چون بود واده جواب ✲ دلده اولان خار نیجه اولور بکا جواب ویر ایمدی قلبده خار
ماسوانی بولمق وانی دلدن اخراج ایتمك مرشد كامل ومکمل واصلدن غیریسی قادر
دکلدر پس اوهام قاصره یه برسؤال دخی رونما اولدیکه ولی كامل دخی سؤال ایتمدن
چونکه بیلمز بزدخی سؤال ایدرك نیچون بیلمدیلر حضرت مولانا قدس سره اول سؤاله دخی
جواب ویروب بیوررلر که ﴿ مثنوى ﴾ ✲ خار دلرا کر بدیدی هر خسی ✲ خار دلی
اکر هر بردون وخس کوریدی وانی بولوب اخراج ایدیدی ﴿ مثنوى ﴾ ✲ دست کی
بودی غمانرا بر کسی ✲ غملرك برکسه اوزرینه قیجان دستی اولوردی یعنی هر مقلدو دنی
امراض قلبیه یه علاج وکوکلده اولان خاری اخراج ایدیدی هیچ فردك قلبنده غموم
ماسوی وهموم هوی وهجوم حب دنیا قالمزدی نته کم حکما نامنده اولان خام دسلر کنیزك
علاجنده ایلدکلری سعی بیهوده وکوشش بی فائده لری خود مسموعك اولمشیدی
ایمدی اومقوله بی عار وخر طبیعتلرك مثلی اکا بکزر که ﴿ مثنوى ﴾ ✲ کس بزیر
دم خر خاری نهد ✲ بر کیمسه بر خرك قویروغی التنه بر خار وضع ایدر ﴿ مثنوى ﴾
✲ خر نداند دفع آن برمی جهد ✲ خر بی ادراك انك دفعی طریقنی بیلمز والمندن
صچرار وچفته لرین اتار اما نه فائده ﴿ مثنوى ﴾ ✲ بر جهد وان خار محکم تر زند ✲
خر قالقر واول خار انی محکم رك اورر یعنی مرکب قویروغن قصوب صچرادقجه
خار دخی محکم باتوب اون مرتبه الم ویرر پس ﴿ مثنوى ﴾ ✲ عاقلی باید که خاری

بر کند * بر عاقل کر کدر که خاری خردن قوپره واخراج ایدوب کیده ره ﴿مثنوی﴾
* خر ز بهر دفع خار از سوز ودرد * مسکین خرایسه برای دفع خار سوز ودرد
ووجع وحرارتدن ﴿مثنوی﴾ جفته می انداخت صدجازخم کرد * جفته اتدی
یوزیری مجروح و زخمدار ایلدی یعنی جفته‌لر اوروب تعذیب حیوان بلا فائده
قیلدی ایدی کوکل حالندن بی خبر اولان غافلار مادامکه اهل حق اولان مرد
عاقلار ومرشد کامللره سرفرو ایتمدکجه امراض نفسانیه ازاله‌سنه علاج بوله میوب
وناقصلرك دخی دواسن بیلیوب شب وروزن قالقمق وضرب توحید وذکر ایلمکه
صرف ایتسه واباغن یره قاقفدن ناسورلر بتسه ماسوی خارنی پای دلدن اخراجه
قادر اولمیوب حجابی برایکن یوز اولور وکتدکجه حقدن بعید اولوب اوهام وخیال
بیشه‌زارنده اهوی جانی اجل شیرینك پنجه‌سنده هلاك اولور اما نبض قلبنی دست
پیر کامله تسلیم ایتدکده خانهٔ دلی خس وخاشاك ماسوادن پاك وتطهیر وامراض
نفسانیه‌دن خلاص اولوب حیات جاوید بولور مثلا ﴿مثنوی﴾ * آن حکیم
خارچین استاد بود * امراض معنویه‌یی بیلوب دردلره دوا قیلمقده اول حکیم خارچین
استاد ایدی ﴿مثنوی﴾ * دست میزد جابجا می آزمود * ال اوردی کنیزکك یر یر
نبضن یوقلایوب تجربه ایلدی یعنی دست همت وایدی کرامتن قویوب فراست
صحیحه ایله عموما عروق قابن تجسس ایدوب تشخیص امراضه عزیمت وتربیه
وارشادینه همت یوردی شول وجهله ﴿مثنوی﴾ زان کنیزك برطریق داستان *
اول کنیزکدن بطریق الحکایه ﴿مثنوی﴾ * بازمی پرسید حالی دوستان * کرو
دوستلرینك حالنی سؤال ایلدی زیرا (المرء علی دین خلیله فلینظر احدکم من یخالل)
حدیث شریفی مصداقنجه هرکسك احوالی خلان واصدقا وجلیس احباسندن
معلوم اولور چونکه کنیزك اول طبیب حاذق وعیسی دم مشفقدن کندویه انواع
لطف محبت مشاهده ایلدی ﴿مثنوی﴾ * باحکیم اوقصها میکفت فاش * اول
کنیزك حکیمه اشکاره قصه‌لر سویلدی ﴿مثنوی﴾ * ازمقام وخواجکان وشهر
وتاش * کندو مقامندن وخواجه‌لرندن واطراف شهردن حکایه‌لر ایلدی تاش
تاء مثنات فوقانیه ایله چغتای لساننده شهرك اطرافنه دیرلر ولسان فرس اوزره ایکی
کیمسه برنسنه‌یه منسوب اولسه مثلا دین تاش ومذهب تاش وطریق تاش وخواجه
تاش وشهرتاش دیرلر ایکیسی بردینده وبرطریقده وبرافندی قولی وبرشهرلو دیمك
اولور معنای اخیرده شهربله تاش میاننده واوعاطفه اولمزاما واوعاطفه تخلل ایتدکده
معنای اول فهم اولنور وبعض نسخه‌ده تاش یرینه باء موحده ایله باش واقع اولوب اول

تقدیرجه مقام وشهرندن وشهرده اولدیغندن حکایت ایلدی دیمك اولور پس طبیب
الهی ﴿مثنوی﴾ * سوی قصه کفتنش میداشت کوش * کوشنی جاریه‌نك قصه
سویلمه‌سی جانبنه طوتاردی ولکن ﴿مثنوی﴾ * سوی نبض وجستنش می داشت
هوش * هوشنی جاریه‌نك نبضنه وحرکت ایلمه‌سی جانبنه طوتاردی ایکی مصراعده
دخی یای حکایت ایله داشتی تقدیری اوزره معنی ویرلدی کوش طوتدی وهوش طوتدی
معناسی دخی وجه در وطبیب الهی کوشنی قصه‌یه وعقل هوشنی جانب حرکت نبضه
دوش ایتمکدن مرادی ﴿مثنوی﴾ تاکه نبض از نام که کردد جهان * تاکه جاریه‌نك
نبضنی کیمك نامندن متحرك اولور ﴿مثنوی﴾ او بود مقصود جانش درجهان *
جهاندانك مقصود جانی اول اولور جهان اول جیمك فتحه‌سیله صیچرایجی معناسنه در
جهان ثانی ماسوی اللهدن عبارت اولان عالم معناسنه در مستبعد کلدرکه جهان دخی
متغیر ومنقلب وسریع الاستحاله اولدیغیچون جهان کبی جهیدندن مشتق اوله وبالجمله
حکیم خارچین کنیزکك علتی عشق ایدوکین بیلدی لکن معشوقنی بیلمك وعلاجین
اکا کوره ایتمك ایچون بوقدر جست وجوایلیوب ﴿مثنوی﴾ دوستان وشهراورا
برشمرد * جاریه‌نك دوستلرینی وشهرلرینی تعداد وذکرو یاد قیلدی ﴿مثنوی﴾
بعدازان شهر دیکررا نام برد * اندن صکره غیری شهرك نامن ایلتدی یعنی کنیزکه
غیری شهرلری ذکر ایلدی یعنی طبیب الهی کنیزکك نفسك میلی نه جانبه وحظی
نه‌شیدندر بیلمك ایچون متعلقات نفسی واحد ابو احد ذکر ایلدی حتی قنغسنك بندنه
کرفتار وقنغی صفاتله یار اولدیغن کوروب اکا کوره درمان قیله زیرا هر کیمك محبوبی
مذکور اولسه بشره‌سنده تغیر واقع اولمق مقرردر پس طبیب الهی ذکر ایتدیکی
شیلردن کنیزکده تغیر کورمیوب برغیری شهری ذکر ایلدی ومرتبهٔ اخری
تعریفن ایلیوب ﴿مثنوی﴾ کفت چون بیرون شدی ازشهر خویش * چونکه
وطن اصلیدن هجرت ایلدك ﴿مثنوی﴾ درکدامین شهر بودستی تو بیش *
سن قنغی شهرده زیاده مکث ایتدك دیدی ویاخود باء فارسیله تو پیش اولوب
بوندن اول قنغی شهرده اولمش سندر دیدی ﴿مثنوی﴾ نام شهری کفت وزان
هم درکذشت * برشهرك نامنی دیدی اندن دخی کچدی ﴿مثنوی﴾ رنك روی
ونبض اودیکرنکشت * کنیزکك رنك رویی وصوراب عروقی متغیر اولمدی پس
التکرار حسن وقبیحه ﴿مثنوی﴾ خواجکان وشهرها رایك بیك * باز کفت
ازجای وزنان ونمك * جاریه‌نك خواجه‌لرینی وساکن اولدیغی منزللری ونان ونمك
یدیکی وحقوق سابقه‌سی اولان قرینلرینی یك بیك کرو سؤال ایلدی الحاصل

﴿ مثنوى ﴾ شهر شهر وخانه خانه قصه كرد * شهر شهر وخانه خانه مفصلا قصه
وحكايت ايلدى اما ﴿ مثنوى ﴾ نه ركش جنبيد ونى رخ كشت زرد * نه طمرى
حركت ايلدى ونه بكزى صارى اولدى ﴿ مثنوى ﴾ نبض او برحال خود بد بى كزند *
آنك نبضى بى حركت وكزند كندو حالى اوزينه اولدى ﴿ مثنوى ﴾ تا بپرسيد
از سمرقندى چو قند * تا كه طبيب الهى قند كبى شيرين اولان سمرقند شهرندن
سؤال ايلدى سمرقند سمركندك معربيدر و اسم مركبدر كه برى سمر و برى كنددر
ارباب تواريخ بو بابده اختلاف ايدوب بعضلر ديرلر كه ملوك يمندن شمر بن افريقش
عسكر انجم شمار ايله ارض عراقه داخل اولوب صين وفارس وخراسان وسجستان
خطه سنه متوجه اولدقده نيجه بلاد وقلاع فتح ايدوب وصغد نام شهرى خراب
ايتدكده شمركند ديو تسميه اولنوب معربى سمرقند ديمكله استعمال اولندى
بو تقديرجه كند قلع وهدم معناسنه اولوب كندن لفظندن مشتق اولور لكن تاريخ
ابن خلكانيده مسطور دركه وجه مذكور بى وجه در لكن اسكندرك شمر نام
بر جاريه سى مريضه اولدقده اطبا اول جاريه نك ازالهٔ مرضنه تبديل هوا لازم
ديمكله صغدك هواسنى توصيف ايتدكلر ايچون شمرى محل مزبوره نقل ايليوب
صحت بولدقده اسكندر انده برشهر بنياد ايتمكله كند لسان تركيده قريه معناسنه
اولمغين شمركند ديديلر شمركوبى ديمك اولوب بو تقديرجه اسم جامد اولور معناى
اخير اوزره كنيزك مزبوره نك دخى سمرقند ذكرنده احوالى عيان اولوب مرضنه
علاج اولديغى محله مناسب اولور پس طبيب الهى سمرقندى ذكر ايتدكده
﴿ مثنوى ﴾ نبض جست وروى سرخ وزرد شد * نبضى صيچرادى وبكزنده
كاه حمرت وكاه صفرت ظاهر اولدى زيرا ﴿ مثنوى ﴾ كز سمرقندى زركر فرد شد *
جاريه سمرقندلو بر زركردن ايريلوب فرد اولمشيدى ﴿ مثنوى ﴾ چون ز رنجوران
حكيم اين راز يافت * چونكه حكيم رنجوردن اول رازى بيلدى ﴿ مثنوى ﴾
اصل آن درد و بلا را باز يافت * اول درد و بلانك اصلنى آشكاره بولدى ﴿ مثنوى ﴾
كفت وكوى او كدامست در كذر * طبيب الهى كنيزكه ايتدى اول زركرك
محله سى رهكذرده قنغيسيدر ونه سمتده در ديدى ﴿ مثنوى ﴾ او سر پل كفت
وكوى غاتفر * اول كنيزك ايتدى كوپرو باشنده وغاتفر محله سنده در غاتفر فتح غين
معجمه وفتح تاء مثناة وفا ايله سمرقند محلاتندن بر محله نك اسميدر اى مستمع مسترشد
حضرت مولانا قدس سره الاعلى سمرقند وزركر ايله شو معنايه اشارت بيوررلر كه
حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلم (اكذب الناس الصواغون) حديث شريفى ايله

زركرلر قلب زراندود ايله مزور ناس اولدقلر ايچون اكذب ناسدر ديو بيورروب
كذلك سمرقند طبيعتده تمكن ايدن زركر هوا دخى شهوات جسمانيه بى انواع
تزويرات واصناف تلبيسات ايله ديدهٔ لذات كنيزك نفسه عرضه قيلوب كونا كون
عشوه وغمزه لر ايله آشفته بال وشوريده حال ايدوب لكن امال وامانيسى بى مآل
وسراب مثال ونمايشى سحر وخيال وعاقبتى ضلال ووبال اولمغله كنيزك نفس انواع
ملال ايله شكسته حال اولوب لطافتنه كثافت وملاحتنه كراهت عارض اولمغله
مادامكه امراض بشريه دن خلاص اولمدقچه پادشاه روح پرفتوحك لايق صحبتى
اولمديغيچون طبيب الهينك نظر عنايتنه محتاج اولدى ودنياى فانيده هيچكس
اقامت ايتميوب معبر دنيادن كذر ايدن ابناء سبيل كمال سرعتله عبور ايتمكله حضرت
مولانا دنيانك سريع الزوال اولديغنه اشارت ايدوب زركر هوانك تمكن ايتديكى
محله سى سمرقند طبيعت ومعبر دنياده غاتفر نام محله در ديو بيوررلر كما قال عليه السلام
(الدنيا قنطرة فاعبروها ولا تعمروها) وقال على كرم الله وجهه * الا انما الدنيا
كمنزل راكب * اراح عشاؤه وهو فى الصبح راحل ﴿ بيت ﴾ دنيا مثال رباطى
باشد * آيند مسافران ودرحال روند * پس طبيب الهى كنيزك نفسندن وجه
مشروح اوزره خبر آلوب حقيقت حاله واقف اولدقده ﴿ مثنوى ﴾ كفت دانستم كه
رنجت چيست بود * ديديكه سنك مرضك ندر بيلدم ايمدى انشاء الله عن قريب
﴿ مثنوى ﴾ در خلاصت سحرها خواهم نمود * سنك خلاصكده سحرلر كوسترمك
استرم يعنى افلاطون الهينك (اول الطب ايناس العليل) ديديكى كلام حكمت نظامى
اوزره طبيب الهى دخى وصال يارى متضمن مواعيد صادقه ايدوب جاريه نك قلبنه
قوت ويردى زيرا اكر طبيب جسمانى واكر حكيم روحانينك قاعدهٔ مستحسنه لرندندر كه
بعد التشخيص مرضايه شفاى عاجل ايله بشارت وضعف دللرينه مژدهٔ صحت ايله كمال
قوت ويررلر پس طبيب الهى تسليت خاطر ايدوب ﴿ مثنوى ﴾ شاد باش وفارغ
وايمن كه من * آن كنم با تو كه باران با چمن * شادمان اول وقلبكى غمومدن فارغ ايله كه
بن سكا آنى ايليم كه باران چمنه ايلر يعنى خواطر وافكار ايله افكار اولمه سنك علاجكده
مظهر قدرت حق اولوب چمن پژمرده باران رحمتدن كسب حيات ونضارت ايتديكى
كبى بن دخى سنى صحت ابدى وحيات سرمديه يه واصل ومرادكى حاصل قيلم زيرا
﴿ مثنوى ﴾ * من غم تو ميخورم تو غم مخور * بن سنك غمك يرم ولازم اولان علاجى
ايدرم سن غم يمه وحال نيجه اولور ديمه كه ﴿ مثنوى ﴾ * بر تو من مشفقترم از صد
پدر * بن سكا يوز پدردن مشفقترم زيرا بر موجب حديث شريف (خير الابوين

من علمك) مرشد كامل واستاد مكمل ابوبندن خيراودر اكا بناءً كه پدر صورى
سبب وجود فانى ومرشد مكمل باعث حيات باقيدر ايمدى طبيب الهى اولنلر
مريض حب دنيا اولان طالب مسترشدلره يأس وقنوطه مبتلا وصحت حقيقيه‌دن
نارجا اولمامق ايچون كمال شفقتلرندن سلامت روحانيه ايله بشارت ويرمك لازم
ايدوكن دخى حضرت مولانا اشارت بيوررلر پس طبيب الهى جاريه‌يه نصيحت
قيلوب اى كنيزك (كل سر جاوز الاثنين شاع) بيورلمشدر ايمدى سندخى ﴿مثنوى﴾
☼هان وهان اين رازرا كس را مكو ☼ متنبه اول زنهار وزنهار بو راز پنهانى كمسه‌يه سويله
﴿مثنوى﴾ ☼ كرچه شاه از تو كند بس جست وجو ☼ اكرچه پادشاه سندن
چوق جست وجو ايلرسه‌ده (بيت) مخزنى عشقك كوكلدر لب كليدى دل دلى ☼
بو كليدك دائما دلبندن اولور مشكلى ☼ مشكلى غيرى كليدك اولدرر كاچلميه ☼
بو كليدك طرفه كيم آچلديغيدر مشكلى ☼ ايمدى اى عاشق ﴿مثنوى﴾ ☼ كور
خانهٔ راز توچون دل شود ☼ سنك كور خانهٔ رازك چونكه دل اوله ﴿مثنوى﴾
☼ آن مرادت زود ترحاصل شود ☼ اول مرادك تيزرك حاصل اولور حضرت
مولانا قدس سره (قلوب الاحرار قبور الاسرار) معناسنى اشعار ايدوب
قلبى قبره تشبيه ايتديلر ايمدى قبره مدفون اولنلر اخراج اولنمق مستحسن اولمديغى
كبى دلده مخفى اولان دخى اظهار قلنمق پسنديده اولمديغنه اشارت بيورديلر
وكتم اسرارك فوائدنى مؤيد دليل نقلى و برهان عقلى ايراد ايدوب بيوررلر كه
﴿مثنوى﴾ ☼ كفت پيغامبر كه هر كو سر نهفت ☼ حضرت فخر كائنات عليه
افضل التحيات بيوررلر كه هر كيم كه ستر سر ايلدى ﴿مثنوى﴾ ☼ زود كردد
با مراد خويش جفت ☼ كندو مرادينه عن قريب جفت اولور يعنى (من كتم
سره ملك امره) حديث شريفنك فحواى منيفى اوزره كتم سر باعث حصول
حوايج اولديغنى بيان بيوروب دليل عقلى‌يه دخى شروع ايتديلر ﴿مثنوى﴾
☼ دانه‌ها چون در زمين پنهان شود ☼ دانه‌لر چونكم زمينده پنهان اولور
﴿مثنوى﴾ ☼ سر شان سر سبزى بستان شود ☼ دانه‌لرك سرى بستانلرك لطافت
وسرسبزلكى اولور بو بيت شريف بعض نسخه‌ده ☼ دانه چون اندر زمين پنهان
شود ☼ سر او سرسبزئ بستان شود ☼ واقع اولمشدر يعنى هر بر دانه كه زراعت وزير
خاكده نهان اولدقده اكرچه صورةً عدم دينلور لكن اجرام نيره حظوظ شعاعيه‌دن
فيض انوار واجسام كثيفه قبول آثار ايتمكله نشو ونما بولوب سرنهانى عيان اولمغله
دشت وفضايه حلل اخضر كيدروب زيور بستان وزيب كلستان اولور وكمالات

مزبوره دانه‌نك خاكده نهان اولماسندن وجوده كلور ﴿بيت﴾ اى دوست مكو سر دل
خويش بكس ☼ آيينهٔ دل تيره مكردان بنفس ☼ چون غنچه زبان خويشتن كش
بدهان ☼ تا چند كنى هرزه درايى چو جرس ☼ پس حضرت مولانا بر تمثيل طريقنه
دخى شروع ايدوب بيوررلر كه ﴿مثنوى﴾ ☼ زر ونقره كر نبودندى نهان ☼ زر وسيم
اكر تحت الارض نهان اولميه‌لردى ﴿مثنوى﴾ ☼ پرورش كى يافتندى زير كان ☼
معدن التنده قچان پرورش بولورلردى اى عاشق صادق بو نصيحتلر اسان حكيمدن
كنيزكه وحضرت مولانانك كلمات قدسيه‌لرندن جمله طالبلره‌در پس ﴿مثنوى﴾
☼ وعده‌هاى لطف هاى آن حكيم ☼ اول حكيمك مواعيد الطافى ﴿مثنوى﴾
كرد آن رنجوررا ايمن زبيم ☼ اول رنجورى خوف وهراسدن امين ايلدى قال على
كرم الله وجهه (شعر) لا تودع السر الا عند ذى كرم ☼ والسر عند كرام الناس
مكتوم ☼ والسر عندى فى بيت له غلق ☼ قد ضاع مفتاحه والباب مختوم (بيت)
هر كس كه شود بعقل ودانش ممتاز ☼ باشد همه كس را بكرم محرم راز ☼ مفهومنجه
طبيب الهى دخى معدن الطاف فراوان وكان كرم بيكران اولمغله كنيزكه محرم
راز اولوب مواعيد صادقه والطاف صحيحه ايله من كل الوجوه حزن والم وخوف
وخطردن امين ايلدى پس كانه بعض كيمسنه‌يه بر سؤال خطور ايتدى كه مقدما
اولان اطبا دخى اكر شاهه واكر بيماره نيجه مواعيد ايدوب هر بريز مسيح عالمز
ديمشلر ايدى لكن بر وجهله نفعى ظهور ايتمدى پس شمدى حكيمك مواعيد الطافيله
قلب پادشاه ودل بيمار خوفدن امين اولمغه باعث ندر ديدكلرنده سؤال مقدره جواب
طريقى اوزره بيوررلر كه هر وعده بر دكلدر ﴿مثنوى﴾ ☼ وعده‌ها باشد حقيقى
دلپذير ☼ حقيقى وعده‌لر دلپذير اولور وقلب انى قبول ايدوب مستمع اولان مطمئن
اولور ﴿مثنوى﴾ ☼ وعده‌ها باشد مجازى تاسه كير ☼ مجازى اولان وعده‌لر بموجب
(الكذب ريبة فى القلوب) تاسه طوتيجى وغم ويريجى اولور زيرا آثارى ظاهره
اولميوب طالب اندن مضطرب الحال اولور ايمدى مرشد كاملك وعدى فردا
دكل بلكه انك وعدى عين نقددر زيرا حين وعده‌ده قلب طالب متأثر اولوب آثار
وعد ظاهر وباهر اولور ايمدى ﴿مثنوى﴾ وعدهٔ اهل كرم كنج روان ☼ ارباب
كرمك وعده‌سى كنج رواندر بو بيت شريفده اولان روان جارى معناسنه‌در يعنى اهل
كرمك وعدى بر كنج جاريدر كه فيوضات الهيه لا ينقطع جريان ايدوب وتجليات
ربانيه متواليه درخشان اولوب حد وغايتى بولنمز اما ﴿مثنوى﴾ ☼ وعدهٔ نااهل
شد رنج روان ☼ وعدهٔ نااهل رنج رواندر يعنى رنج جاندر زيرا آثارى مشاهده اولمز

نتكم امام علی كرم الله وجهه بیورمشلركه (بیت) ولاخیر فی وعد اذا كان كاذبا ❊ ولاخیر فی قول اذا لم یكن فعل ❊ پس طبیب مرض كنیزكك علاجنه مباشرت ایتدوككنك بیاننه شروع ایدوب

❊ در یافتن آن ولی رنج را وعرض كردن رنج اورا به پیش پادشاه ❊

اول ولی كامل جاریه‌نك درد درونن فهم ایدوب ورنجنی حضور پادشاهه عرض ایلدیكیدر ❊ مثنوی ❊ بعدازان برخواست وعزم شاه كرد ❊ طبیب الهی بعد تشخیص المرض قالقدی وحضور پادشاهه عزم ایلدی ❊ مثنوی ❊ شاه را زان شمه آگاه كرد ❊ پادشاهی مرض كنیزكدن برشمه خبردار ایلدی پس پادشاه كنیزكك رنجندن نوعا آگاه اولدقده كان ای طبیب عیسی دم بوكا تدبیر ندر دیو سؤال ایدوب حتی بعض ولدی نسخه‌لرده پادشاه طرفندن واقع اولان سؤال بو بیت ایله ایراد اولنمشدر (بیت) شاه گفت اكنون بگو تدبیر چیست ❊ در چنین مشكل ترا تأخیر چیست ❊ پس ولی كامل اول سؤال مقدره جواب ویروب ❊ مثنوی ❊ ❊ گفت تدبیران بود كان مرد را ❊ ایتدی تدبیر اولدر كه اول مرد زرگری ❊ مثنوی ❊ ❊ حاضر آریم از پی این درد را ❊ بو درده دوا اولمق ایچون سمرقنددن بونده حاضر كتوره‌لم زیرا نفس سالك میول طبیعیه‌دن بعض ارزو ایتدكلرندن قبل الوصول كسسته دل اولمیوب اول ماسوادن خلاص اولمز پس مرشد كامل طالبده بو حالی مشاهده ایتدكده بهر تقدیر برحال ایله ارزو ایتدیكی شیء اكا مشاهده ایتدیروب قبحنه واقف اولدقده كلیت اوزره خاطرندن اخراج ایدوب حقه تبدل ایدر فلهذا طبیب آلهی دخی كنیزكك نفسك مرضنه ارزوسنه وصلتدن غیری چاره كورمیوب پادشاهه تلقین ایلدی ❊ مثنوی ❊ مرد زرگر را بخوان زان شهر دور ❊ مرد زرگری اول شهر دوردن دعوت قیل ❊ مثنوی ❊ بازرو خلعت بده اورا غرور ❊ زر و خلعت ایله اكا غرور ویر یعنی گرچه شهر سمرقند پای تخت پادشاهی یه مسافهٔ بعیده اولمغله نقل وحركت كندویه دشوار كلور ولكن بر مرد كه ارباب حرفدن ایكن طرف پادشاهیدن بو وجهله التفات اولنوب اموال وافره وخلع فاخره عرضه قیلنوب دعوت اولندقده عقل معاشی تدبر عاقبتدن متلاشی وتحف وهدایایه میل ومحبتندن دیدهٔ بصیرتنه غفلت وغرور طاری اولوب بلا تردد ترك دیار ونقل رخت وبار ایدوب ایابنه سبب اولور دیدی ❊ مثنوی ❊ چونكه سلطان از حكیم این را شنید ❊ چونكه سلطان حكیمدن بو رأی صایب وفكر ثاقبی اشتدی ❊ مثنوی ❊ پند اورا ازدل وازجان گزید ❊ انك پند ونصیحتنی دلدن وجاندن قبول واختیار ایلدی

❊ فرستادن پادشاه رسولانرا بسمرقند باوردن مرد زرگررا ❊

پادشاه مرد زرگری كتورمك سمرقنده رسوللر كوندرمسی بیاننده‌در ❊ مثنوی ❊ پس فرستاد آن طرف یك دو رسول ❊ پس پادشاه سمرقند طرفنه برایكی رسول كوندردی ❊ مثنوی ❊ حاذقان وكافیان بس عدول ❊ انجاین رسوللر كه استادلر واداء رسالتده زكی وكافیلر وزیاده عادللر بعض نسخه‌ده بس عدول یرینه صاحب قبول واقع اولمشدر یعنی صاحب قبول و پادشاهك مقبوللری دیمك اولور یعنی اول رسوللرك قول وفعلی محلنده واقع اولوب حكیم حاذق ومهمات ومشكلاتك حل وعقدنده زكی وفایق وهر كارلرنده میزان عدل ایله سنجیده وهر طورده اخلاق واوصافی پسندیده ایدی زیرا كشینك رسولی حكیم حاذق اولیجق برمصداق (ارسل حكیما فلا توصیه) توصیه‌یه حاجت قالمز ❊ مثنوی ❊ تا سمرقند آمدند آن دو امیر ❊ اول ایكی امیرلر پادشاهی ایله تا سمرقنده كلدیلر ❊ مثنوی ❊ پیش آن زرگر زشاهنشه بشیر ❊ پادشاهدن اول زرگرك حضورنه مژده‌ور ایچی كلدیلر وزرگره ایتدیلر ❊ مثنوی ❊ كای لطیف استاد وكامل معرفت ❊ ای كامل معرفت اولان لطیف استاد ❊ مثنوی ❊ فاش اندر شهرها از تو صفت ❊ شهرلرده سندن صفت فاشدر یعنی ای زرگر سنك كمال معرفت ایله اتصافك ومحاسن اوصافك شهرلره فاش وافاقده مشهور اولمش سندر هركس سنك كمالك ذكر ایدر ایمدی ای زرگر دولتك وارایمش ❊ مثنوی ❊ نك فلان شه از برای زرگری ❊ اشته فلان پادشاه سنی كندویه زرگرلك ایچون ❊ مثنوی ❊ اختیارت كرد زیرا مهتری ❊ سنی اختیار ایلدی زیرا صنعتكده مهتر وماهر وزرگرلر ایچنده كمال مهارت ایله باهرسن پس ❊ مثنوی ❊ اینك این خلعت بگیر و زر وسیم ❊ الحالة هذه بو خلعت مورث البهجتی وزر وسیمی ال قبول ایله ❊ مثنوی ❊ چون بیایی خاص باشی وندیم ❊ چونكه حضور پادشاهه كلسه‌ن خاص ومصاحب اولورسن وخاطركدن كذر ایتمین نیجه احسانلر كوروب ارباب حاجاته ملاذ وملجأ اولورسن بیچاره زرگر (ع) قرب سلطان آتش سوزان بود ❊ مفهومندن بیخبر ❊ مثنوی ❊ مرد مال وخلعت بسیار دید ❊ مرد زرگر اموال كثیره وخلع فاخره‌یی كوردی ❊ مثنوی ❊ غره شد از شهر وفرزندان برید ❊ مغرور اولدی وشهر وفرزندلرندن جدا ومنقطع اولدی یعنی متاع دنیایی كندویه چوق كوروب كتاب كریم سبحانیده (قل متاع الدنیا قلیل) بیورلمش ایكن طمع بلاسنه اوغرادی ایمدی دنیای بی وفانك متاع قلیلنه فریفته اولوب عاقبت بین اولمیانلر كندو اختیاریله چاه هلاكه دوشمك محققدر

﴿ عطار ﴾ زدنیا بکذرای سالك حقیقت ✽ كه كس زوجان نخواهد درطریقت ✽
چه دیدی اخر ازدنیا بجز رنج ✽ كشیده رنج ونادیده رخ كنج ✽ چه دیدی آخر
ازدنیای غدار ✽ بجز درد و بلا وعین آزار ✽ زدنیا هیچ دل شادان نباشد ✽
كه جان ودل بكلی دل خراشد ✽ زدنیا هیچ دل را نیست شادی ✽ عجب درغرق
این دریافتادی ✽ چو دریا بیست دنیاموج برخون ✽ دمادم مرندرهفت كردون ✽
پس مرد زركر بومعنالردن غافل اولمغله ﴿ مثنوی ﴾ اندرآمد شادمان درراه
مرد ✽ شادمان اولوب مرد زركر اول ایكی رسون ایله یوله كلدی ﴿ مثنوی ﴾
بیخبركان شاه قصد جانش كرد ✽ خبری بوقدر كه اول پادشاه انك جاننه قصد ایلدی
﴿ مثنوی ﴾ اسب تازی برنشست وشاد تاخت ✽ اسب تازی یه سوار اولدی
وشاد وخندان آت سوردی ﴿ مثنوی ﴾ خون بهای خویش را خلعت شناخت ✽
كندو قان بهاسنی خلعت صاندی آه كم دنیانك زیب وزیورنه ولهو وبازیسنه
الدانوب اسب هواسنه سوار اولنلر وكوكس كروب جاه وحشمتنه مغرور ومسرور
اولان غافلر دنیانك بخش وعطاسی بركون سزك قان بهاكز اولمق مقرر در
﴿ نظم ﴾ ترا دنیاخوش آیدای برادر ✽ چوققنس این زمان درسوی آزر ✽ فتادستی
وهم دروی بسوزی ✽ هم ازخود اتشی درخود فروزی ✽ تو پنداری كه اورا
دست كیری ✽ نمیدانی كه اندر پوست میری ✽ چنین است آخرت انكه بدیدی ✽
چرا در سوی دنیا آرمیدی ✽ ارباب تحقیقدن بعض فضلا بوابیات شریفه‌نك
معانیٔ لطیفه‌سنك تأویلنده بووجهله بیورمشلر كه زركرهوایی مقامندن اخراج
ایچون سربرقلب اوزرنده تخت نشین وپادشاه وجود اولان سلطان روح حكیم
پرفتوحك رأی رزینی اوزره عمل ایدوب عقل وفهم رسوللرینی زركرهوایه ارسال
ایتدكده زركرمزاج كیرلك ایدوب نعم لذات جسمانیه وخلعت فخر نفسانیه وریاست
دنیویه خبرلرین سویلیوب شهر طبیعتده اولان هوا دخی مغرور اولوب اوهام
وخیالات اسبنه سوار ومراداتی جانبنه رفتار اولدی ولكن احوال نیه منجر اولاجغین
حضرت مولانا بوایكی بیت ایله نصیحت طریقی اوزره بیان ایدوب بیوررلر كه
﴿ مثنوی ﴾ ای شده اندر سفر باصد رضا ✽ خودبپای خویش تاسوء القضا ✽
ای غافل و بیخبر صد رضا ومسرت وامید صفا وراحت ایله سفره كیدن بالذات
كندو ایاغكله سوء قضا ودرد و بلا جانبنه دكل كیدرسن لكن سود رجاسیله
زیان ایدرسن ﴿ مثنوی ﴾ ✽ درخیالش ملك وعزوسروری ✽ اكرچه زركرك
ویاخود ارباب غرورك خیالنده دولت وسرور بدر فاما ﴿ مثنوی ﴾ كفته عزرائیل

روآری بری لا ✽ عزرائیل دیمش كه بلی ایله دریوری ایله درسن یعنی اجل ایریشوب
عالم غیبدن قابض الارواح تحقیق ایدوب یوری مرادكی الورسین اوت دیر یعنی
بیهوده كیدرسین مرادك حاصل ایده مزسن وسرحد اجلدن برقدم ایلرو
كیده مزسن دیمكدر ﴿ نظم ﴾ دراینجا زندكانی مرك باشد ✽ ولی در عاقبت
كل ترك باشد ✽ درآخر ترك خواهد بدزصورت ✽ ببایدشد ازین معنی ضرورت ✽
ببایدشد ازین دنیای غدار ✽ نباید بست دل دردهر غدار ✽ درین دنیا كه مرعین
بلائیست ✽ دهان بكشاده همچون اژدهائیست ✽ دمادم میكشد مردم سوی خویش
✽ زند برجان هركس هرزمان نیش ✽ دراینجای بلا هردم بلایی ✽ باخر زهركام اژدهایی
✽ چوصیاد اجل مرمرغ جانت ✽ كرفت وصید كرد اخر نهانت ✽ زسر آخرت
این سرشنفتی ✽ نكردی كوش اندر خواب خفتی ✽ یواه ودریغاه ای غافل بیچاره
وهوای نفسله اواره منادیٔ عزت حق بطنان كبریادن هرساعت وآن سكا بوندایی ایدر
سن ایسه كوش هوشكه الماتوب تصامم ایدرسن امانه فائده مرد زركر كبی بركون
اجل ساقیسندن شراب مرك ایچرسن ایمدی ای برادر جان برابر (شعر) تزود
من الدنیا فانك لا تدری ✽ اذا جن لیلك هل تعیش الی الفجر ✽ كم من صحیح مات من غیر
علة ✽ وكم من سقیم عاش حینا من الدهر ✽ وكم من فتی عبس و یصبح ضاحكا ✽
وقد نسجت اكفانه وهو لا یدری ✽ ابیات شریفه‌سیله متنصح اولوب عاقبت كاره
لازم اولان نه ایسه اكا ملازم اول وزركرك حكایه‌سن سمع جان ایله كوش قیل كم
﴿ مثنوی ﴾ ✽ چون رسید ازراه آن مرد غریب ✽ چونكه اول مرد غریب راه
دور ودرازدن طول امل ایله شهر شاهه ایرشدی ﴿ مثنوی ﴾ ✽ اندر اوردش به
پیش شه طبیب ✽ طبیب حاذق زركری ایچرو كوتوروب حضور شاهه كتوردی ✽
﴿ مثنوی ﴾ ✽ سوی شاهنشاه بردندش بناز ✽ انی ناز وعزتله پادشاه جانبنه
ایلتدیلر ✽ ﴿ مثنوی ﴾ تابسوزد برسر شمع طراز ✽ تا كم زركر اول سرو ناز وشمع
طرازك باشی اوجنده شمعه وش یانه یعنی كنیزك صحتی ایچون هلاك اوله ﴿ مثنوی ﴾
✽ شاه دید اورا بسی تعظیم كرد ✽ شاه انی كوردی زیاده تعظیم وتكریم ایلدی
﴿ مثنوی ﴾ ✽ مخزن زر راىد وتسلیم كرد ✽ زرخزینه‌سن اكا تسلیم ایلدی
﴿ مثنوی ﴾ پس حكیمش كفت كای سلطان مه ✽ آن كنیزك را بدین خواجه بده ✽ پس
حكیم الهی پادشاهه ایتدی ای شاه عالی اول كنیزكی بوخواجه ویر ﴿ مثنوی ﴾
✽ تا كنیزك دروصالش خوش شود ✽ تا كنیزك انك وصالندن تن درست اوله
﴿ مثنوی ﴾ ✽ آب وصلش دفع این اتش شود ✽ انك آب وصلی بواتشی

دافع اوله يعنى مرضنى دفع وازاله ايليه ﴿مثنوى﴾ ❊ شه بدو بخشيد آن مه
روى را ❊ شاه امره امتثال ايدوب مملوكه سى اولان جاريه ٔ قرطلعتى زركره عطا
ايلدى ومحبوبه سنى لحب الله بذل ونثار وغيريله يار اتمايجه درده دوا
اولمديغن بياوب ﴿مثنوى﴾ ❊ جفت كرد آن هردو صحبت جوى را ❊
هراول ايكى صحبت طالبلرينى برى برينه جفت ايلدى ﴿مثنوى﴾ ❊ مدت
شش ماه مى راندند كام ❊ التى اى مقدارى ايكيسى بر بريله كام سورديلر ومراد
الديلر ﴿مثنوى﴾ ❊ تابصحت آمد آن دختر تمام ❊ حتى اول دختر تمام صحته
كلدى حضرت مولانا قدس سره التى ايه حصردن نكته قصد ايدوب مدت
حملك اقلى التى آى اولوب وفرزند رحم مادرده التى آيه دكن متكون اولور ونكتهٔ
اخرى بودركه نير اعظم سنهٔ كامله ده اون ايكى بروجى دور ايدوب بهرماه برد
برجده مكث ايدر پس بقدرة الله تعالى اقتضاسى بووجهله اولوركه محبوس
طوارق افلاكى اولان نباتات وبرك درختانه التى آيه دكن نشو ونما وطراوت
ولطافت وبروب التى آيدن صكره صفت قهريله رونما اولمغله هر برينه شربت
جلال اشراب ايدوب خزان وجانب عدمه پويان اولورلر ايمدى طبيعياته محبت ايدنلر
دخى محسوساتدن هرنه يى سوسه لر بالآخره رنك وطراوتلرنده برقرار اولمامغله
حسن وجمالنده خزان مشاهده ايدوب لابد قلبى محبتندن كسسته واحوال
كذشته سنه ندامت كلور هرنه مرتبه محبوب وسرافراز اولسه برزماندن صكره
مكروه وبدلقا اولور پس زركرهواى طبيعت دخى كنيزك نفسله التى اى هم صحبت
اولوب ﴿مثنوى﴾ بعدازان از بهر اوشربت بساخت ❊ اندن صكره طبيب الهى
زركر ايچون برشربت دوزدى ﴿مثنوى﴾ ❊ تابخورد وپيش دخترمى
كداخت ❊ تازركر اول شربتى نوش ايدوب دخترك اوكنده اريدى يعنى جمالى
زواله واردى ﴿مثنوى﴾ ❊ چون زرنجورى جمال او نماند ❊ چونكه
رنجورلكدن زركرك جمالى قالمدى ﴿مثنوى﴾ ❊ جان دختر در وبال
او نماند ❊ جان دخترانك وبالنده قلمدى يعنى كنيزك زركرك محبتى غمندن
وبار ثقلتندن خلاص اولدى ﴿مثنوى﴾ ❊ چونكه زشت وناخوش رخ
زردشد ❊ چونكه زركر ناخوش وبدلقا وزردرخ اولدى ﴿مثنوى﴾ ❊ اندك
اندك بردل اوسرد شد ❊ انا فانا تدريجله انك حرارتى قلبنده سرد وبارد
اولدى زيرا هرباقدقجه كريه اللقا كورينوب بالضروره محبتندن منقطع اولدى
حقا بودركه ارباب بصيرته دنيادن زياده كريه المنظر يوقدر الحاصل عشق

مجازينك حالى وعاقبت مآلى بويله در زيرا كوندن كونه حسنى تغير بولدقجه
حرارت قلب عاشق دخى سرد اولور نتكم حضرت مولانا قدس الله سره الاسنى
تحقيق ايدوب بيوررلركه ﴿مثنوى﴾ ❊ عشقهايى كز پى رنكى بود ❊ شول مجازى عشق
ومحبتلركه حسن صورت ورنك رواچون اوله ﴿مثنوى﴾ ❊ عشق نبود عاقبت ننكى
بود ❊ اومقوله عشق حقيقتده عشق اولميوب هواى محض اولمغله عاقبت عار
وعيب اولور وهر برى عملندن نادم اولوب درياى خجلته غرق اولور نتكم حكما
ديرلركه (اذا كان العشق من اجل الجسد يتغير بتغير الصورة والمزاج) فى الحقيقه بولنه
جانلر ويره بن ديدوكك صورتى هادم اللذات افنا ايلدكده برقاچ كوندن صكره
مزاردن كچسك لاشه سنك بدرايحه سندن دماغك يولنى سد ايچون بورنك
طوترسن وياندن تيزجه كچرسك اما نه فائده نه اولديسه زركره اولدى
﴿مثنوى﴾ ❊ كاش كان هم ننك بودى يكسرى ❊ كاشكى اول زركر باشدن
باشه عيب وعار اوليدى اولدن دخى حسنى اولميايدى ﴿مثنوى﴾ ❊ تارفتى
بروى اين بدداورى ❊ تازركر فقيرك اوزرينه بويله قبيح وبدحكومت
كتميايدى يعنى واقع اولميايدى ﴿مثنوى﴾ ❊ خون دويد از چشم همچون
جوى او ❊ زركرك چشمندن سرعت ايله جريان ايدن نهر كبى ياش يرينه قان
آقدى دويد يلدى معناسنه در لكن محله مناسب اولان اقدى معناسى ويرلدى
زيراكه ﴿مثنوى﴾ ❊ دشمن جانِ وى آمد روى او ❊ انك وجهى جاننك
دشمنى كلدى يعنى صورتنك حسنى سبب هلاكى اولدى بونك امثالى چوقدر
بوخود معلوم خواص وعوامدركه ﴿مثنوى﴾ ❊ دشمن طاوس آمد پراو ❊
طاوسك پروبالى كندونك دشمنى كلدى ﴿مثنوى﴾ ❊ اى بسا شه را بكشته
فراو ❊ اى مستمع متنصح نيجه شاهلرى فروشوكت وثروت وشهرتى دشمن النده
كندوينى قهر وهلاك ايتمشدر والى الان بر برينه عسكرلر چكوب مقاتله دن خالى
اولمزلر پس زركر دخى كندو كندويه ملامت ايدوب ﴿مثنوى﴾ ❊ كفت من
آن آهوم كز ناف من ❊ بطريق التوبيخ والتأسف ايتدى بن اول آهويم كه
نافمدن اوتورى ﴿مثنوى﴾ ❊ ريخت ان صياد خونِ صاف من ❊ اول
صياد بنم دم صافى دوكدى يعنى بنم مثللم نافندن اوتورى صياد النده قانى
دوكلان اهو كبى دريدى ﴿مثنوى﴾ ❊ اى من آن روباه صحرا كز كمين ❊
سر بريدندم براى پوستين ❊ زركر كندوينى تكرار تمثيل ايدوب ايتدى اى بن
صحراده روباهم كه صيادلر كمينكاهده مترقب فرصت اولوب پوستمدن اوتورى

كرفتار دام ايدوب سر بريده قيلديلر ﴿ مثنوى ﴾ * اى من آن پيلم كه زخم پيلبان * ودخى بنم احوالم شول فيل كبيدركه فيلبانك زخمى ﴿ مثنوى ﴾ * ريخت خونم از براى استخوان * براى استخوان بنم قانمى دوكدى ﴿ مثنوى ﴾ * انكه كشتستم پى مادون من * اول كيمسه كه بنى بندن ادنى اولان شى ايچون هلاك ايتمشدر ﴿ مثنوى ﴾ * مى نداند كه نخسبد خون من * بلزمى كه بنم قانم اويومز يعنى مظلومك خونى يرده قالمز وقاتله اثرقتل ايرشمايجه اولمز حق تعالى عزيز ذوانتقامدر وجهان دار مكافات وآخرتده هر عمله كوره مجازات مقرردر ايمدى ناف ايچون آهونك قانى دوكوب وبراى پوست روباهى ودندان استخوان ايچون فيلى قتل ايدن وكنيزك ايچون زركرى وعورت ايچون مردى هلاك ايلين برموجب (اَلْيَوْمَ تُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ) الآيه هركس عملنك جزاسنى بولور وخداى لايزال مكافاتن قيلور ايمدى ﴿ مثنوى ﴾ برمنست امروز فردا بروى است * بوكون بنم اوزريمه در يارين انك اوزرينه دركه قيامتده جزاسن چكر نتكم بوكون بكا ايسه يارين سكادر ديرلر ﴿ مثنوى ﴾ خون چون من كس چنين ضايع كيست * بنجلين كسه نك قانى نجن ضايعدر يعنى ضايع اولميوب بهرحال بكا ايدنلر دخى بولور وهركس نه ايدرسه ضررى نفسنه عائد اولور كه كورمز ميسن ﴿ مثنوى ﴾ كرچه ديوار افكند سايه دراز * اكرچه حين طلوع شمسده آفتابه محاذى اولان ديوار سايهٔ درازبراغور فاما آفتاب مرتفع اولوب معدل النهاره وخط استوايه واردقده ﴿ مثنوى ﴾ باز كردد سوى او آن سايه باز * سايهٔ ديوار كيدر ظلمت جداره عودت ايدر ايمدى (مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ اَسَاءَ فَعَلَيْهَا) قول كريمى فحواسنجه اكر احسان واكر اساءت هر نفسدن نه صادر اولورسه كنه كندويه راجع اولور پس مجازات اعمال ومكافات افعاله نظير ومثال بودركه ﴿ مثنوى ﴾ اين جهان كوهست وفعل ماندا * بوجهان بر يانقلو طاغدر وبزم فعلمز ندادر ﴿ مثنوى ﴾ سوى ما آيد نداها را صدا * ندالرك صدا وعكسى بزم جانبمزه كلور پس بزم اعمال وافعالمز ندالره ومجازات ومكافات كوهدن صاجب ندايه منعكس اولان صدالره بكزر منادى هرنه ديسه انى ايشيدر پس روز جزاده دخى هركس اعراض اعمالنك صورتن مرأت نفسنده مشاهده قيلور ﴿ نظم ﴾ هركه خوانك يسه ايچمه قانى * كشى خوش طوتمق كرك مهمانى * اولمغل بوكنبد ايچره بدزبان * سن نه ديرسك سكادر كنبد همان * بونده هرنه تخم اكرسك خير وشر * انده صورت بنليسر اى پسر * قولك وفعلك درشكم خوب اوله

* تاكه واروب كوردكك مرغوب اوله * الحاصل بو عالم فانيده هركس ايتديكنك جزاسن بولور كما قال تعالى (يوم ينظر المرء ما قدمت يداه) پس مسكين زركر ﴿ مثنوى ﴾ اين بكفت ورفت دردم زير خاك * بوسوزلرى ديدى وفى الحال تسليم روح ايدوب زير خاكه كتدى ﴿ مثنوى ﴾ ان كنيزك شد زعشق ورنج پاك * اول كنيزك زركره اولان عشق وغمدن وكندوده اولان رنج والمدن پاك اولدى ﴿ مثنوى ﴾ زانكه عشق مردكان پاينده نيست * زيراكه مردهلرك عشقى پاينده وباقى دكلدر ﴿ مثنوى ﴾ * زانكه مرده سوى ما آينده نيست * زيراكه مرده بزم جانبمزه كلجى دكلدر يعنى (انسان الهياكل وحيوان الشمايل) اولان افسرده دللر دنياى بى طايله اولان ميل ومحبتلرى وآرزو قلدقلرى لذات وشهوات جسمانيه وبالجمله حقدن غيرى هرنيه اولورسه عشق والفتلرى محبوبلريله معا مرده وفانى اولوب جانب حقه وارمزلر بلكه محبوس تيرهٔ خاكى اولوب جانب اعلايه عروج اتمزلر ومحبوبلريله ناره اصلا واحراق اولنورلر كما قال تعالى (وما تعبدون من دون الله حصب جهنم انتم لها واردون) الآيه ايمدى بقاى سرمدى وحيات ابدى صاحبلرى وعشق ومحبتلرى بى زوال اولان اول حى وباقينك عاشقلرندن غيريسى دكلدر پس ﴿ مثنوى ﴾ عشق زنده در روان ودر بصر * هردمى باشد چو غنچه تازه تر * زنده نك عشقى جانده وبصرده هر بر دمده غنچه وش تازه وتر اولور زيرا تجلياتده تكرار اولميوب هرنفس بر تجلى وهردمده بر تسلى بولور يعنى حيات باقى ايله موصوف اولان محبوب ازلى نك عشق ومحبتى كرك جانب معشوقدن عاشقه كه يحبهم فحواسيدر وكرك عاشقك معشوقه اولان محبتى كه ويحبونه مغزاسيدر ديدهٔ جانه نور وجنان حزينه سرور ويروب هرنه مرتبه تندباد فناقفاى ساحهٔ فسيحة المساحه سنده وزان اولسه غنچه وش تازه وتر وورد احمردن خوبتردر زنده كلمه سى فاعله ومفعوله مضاف اولمق جايزدر ايمدى اى عاشق صادق ﴿ مثنوى ﴾ عشق آن زنده كزين كو باقيست * اول حى بى زوالك وقيوم لايزالك عشقنى اختيار ايله كه اول باقيدر ﴿ مثنوى ﴾ كز شراب جان فزايت ساقيست * كه اول حى وباقى وعاشقلرينه كافى اولان الله الوافى سكا شراب جانفزادن ساقيدركه اول شرابى نوش ايدن عاشقلر اولمز انكيچون (ع) اولن حيواندر عاشقلر اولمز * ديمشلردر ايمدى اى نور ديدهٔ عالم ﴿ مثنوى ﴾ عشق ان بكزين كه جمله انبيا * اول حى وباقى وكوثر حيات بخشه ساقى اولان محبوب بى بدلك عشقنى اختيار قيل كه جملهٔ انبيا وعامهٔ اوليا ومجموع اصفيا ﴿ مثنوى ﴾ يافتند از عشق او

کاروکیا ٭ اول اللهك عشقندن کاروکیا بولدیلر یعنی تصرف وقدرت وعزت وقربت وشرف رسالته وخصوصیت ولایته انکله واصل اولدیلر ای طالب صادق زنهار همتك عالی قیل ﴿ مثنوی ﴾ تو مکو مارا بدان شه بار نیست ٭ سن دیمه کم بزه اول شاهه اجازت وراه یوقدر بار بونده اجازت معناسنه در یعنی کندوکه همتسز اولمه زیرا ﴿ مثنوی ﴾ با کریمان کارها دشوار نیست ٭ کریملرك کرم شاننه نسبت ایله مشکل ایشلر ومتعسر اشو ایشلر سهل وآساندر واکادشوار یوقدر اول سعادت عبدك علو همت وکریم ورحیمك محض کرم وعنایتی ایله میسر اولور (من اتانی یمشی اتیته هرولة) مبشراتی مسموعك اولمامشمیدر قال علی کرم الله وجهه (فلا تجزع وان اعسرت یوما ٭ فقد ایسرت فی دهر طویل ٭ ولا تیأس فان الیأس کفر ٭ لعل الله یغنی عن قلیل ٭ ولا تظنن بربك ظن سوء ٭ فان الله اولی بالجمیل ٭ کرچه امام علی کرم الله وجهه تنك دستلکدن نا امیدغنی اولنلره نصیحت ایدرلر اما حقیقتده غنی عشق غنا سیدر وفقر وعنا عشقسز اولمامقدر پس رحمت حقدن قطع امید حقه بدکمانلك اولمغله کفردر دیو بیوررلر (بیت) لاشیء الا الله فارفع همکا ٭ یکفیك رب الناس ما اهمکا ٭ الیك ربی لا الی سواکا ٭ قبلت عهدا ابتغی رضاکا ٭ معلوم اوله که حضرت مولانا طیب الله انفاسه بعض بدکمانلرك خاطره سن دفع ایدوب سؤال مقدره جواب ایچون اشبو بیانه شروع بیوردیلر

﴿ بیان آنکه کشتن وزهر دادن مرد زرکر را باشارت آلهی بود نی ﴾
﴿ نی بهوای نفس وتأمل فاسد ﴾

انك بیاننده در که طبیب الهی مرد زرکره زهرو یرمك وقتل اتمك اشارت الهی ایله ایدی یوخسه هوای نفس وتأمل فاسد ایله دکل ایدی زیرا زرکردن مراد هوای نفس وحب دنیا اولدیغی بیان اولنمشدی بوتقدیرجه زرکرك قتلندن مراد حب دنیایی قلبدن ازاله واخراج ونفسی وبالدن تخلیص در پس الهام الولی کوحی النبی وفقیجه مرشد کاملدن صدور ایدن هر افعال واحوال الهام ربانی ایله اولدوغن اثبات ایچون حضرت حضر علیه السلام قتل پسر وخرق کشتی ایلدوکین بیان ایدوب الماس عبارت ایله درالماس اشاراتی سفته قیلورلر ﴿ مثنوی ﴾ کشتن آن مرد بردست حکیم ٭ حکیم الهی نك الندہ اول مردك هلاکی ﴿ مثنوی ﴾ نی پی امید بود ونی زبیم ٭ نه پادشاهدن امید ونه خوف وبیم ایچون ایدی ﴿ مثنوی ﴾ اونکشتش ازبرای طبع شاه ٭ طبیب الهی زرکری شاهك طبع وخاطری ایچون قتل اتمدی ﴿ مثنوی ﴾ تانیامد امر والهام اله ٭ مادامکه طبیب الهی یه امر الهی والهام ربانی کلمدی

(یعنی)

یعنی امر الهی اولمینجه زرکری هلاك اتمدی مثلا ﴿ مثنوی ﴾ آن پسر را کش حضر ببرید حلق ٭ اول پسرك که حضرت حضر علیه السلام انك بوغازینی کسدی وذبح ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ سر آن را در نیابد عام خلق ٭ انك سرینی خلقك عامی فهم ایلمز یعنی چشم ظاهر بین انك حقیقتن ادراك ایلمز کما قال تعالی (فَانْطَلَقَا حَتّٰى اِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ قَالَ اَقَتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُكْرًا) لحضرت حضر علیه السلام غلامی نه وجهله قتل ایلدیکنده اختلاف اولنوب بعضلر بوینن اوردی وبعضلر سر پسری دیواره چالوب خرد ایتدی وبعضلر یاتوروب ذبح ایتدی دیمشلر وارباب تفسیر فقتله ده واقع اولان فاء تعقیب حضر علیه السلام غلامه ملاقی اولدیغی کبی استکشاف حال اتمدن بلا تردد قتل ایلدیکنه دلالت ایدر دیمشلر زیرا اکر غلام مزبور حیات ایله عیش ایدیدی حیات غلام کندونك کمال شقاوتنه باعث ووالدینی مؤمن وموحدلر ایکن فساددینلرینه سبب اولوردی اکرچه غلام مزبور بالطبع کافر وشقی ایدی لکن کمال شقاوتنه بالوغی طول حیات واعمال کفره مباشرت اتمدکجه اولمز پس حضرت حضر علیه السلامك غلامی قتل ایتدیکی والدینه خیر وغلامی دخی کمال شقاوتدن منع ایچون اولدی حق سبحانه وتعالی کتاب کریمنده (عسی ان تکرهوا شیئا فهو خیر لکم وعسی ان تحبوا شیئا فهو شر لکم والله یعلم وانتم لا تعلمون) بیوردیغی بو معنایه اشارتدر زیرا مادر وپدری فرزندلرینك بغیر قتل نفس مقتول اولدیغن کریه کوروب حیاتده اولدیغنی استرلر حال انکه فرزندلرینك قتلی کندولرینه خیر محض اولدیغن بلمزلر زیرا انلر اجل ناس اولوب پسرلری حیاتده اولدیغی کندولره شر عظیم ایدی کذلك غلامه دخی کندو نفسنك قتلی کندویه خیر ایکن شر محض اولان حیات نفسنه محبت ایدوب قتلنی مکروه ظن ایدر زیرا حق سبحانه وتعالی طول حیاتنی اراده ایلسه کمال شقاوته بالغ اولوردی پس معلوم اولدیکه حق سبحانه تعالی عبد مؤمنك محبوباتندن برشیء اخذ ایلدیکی کمال فضل واحساننددر زیرا حقك غیری اولان محبوبات هرنه ایسه عبد مؤمنه ضرر محض اولوب لکن عبد آندن غافلدر پس چنن عبد مؤمن حقدن کلنه صبر وشکر ایلسه حق سبحانه وتعالی عبدینك شرنی کمال رأفتدن خیره تبدیل ایدر وضررنی نفعه تحویل ایدر کما قال تعالی (فَاَرَدْنَا اَنْ يُبْدِلَهُمَا خَيْرًا مِنْهُ زَكٰوةً وَاَقْرَبَ رُحْمًا) ان شاء الله تعالی تدبیر تقدیره موافق واجلدن امان اولورسه مثنوی شریفده حضرت موسی وحضر علیهم السلام قصه سی کلدکده مابینده واقع اولان رموز واشارات تفصیل اوزره ذکر اولنور تکراردن ابا اولنوب بو محلده برمقدار

شرح اولندی ایمدی زر کرهوا دخی اول حضر وقتك الندہ هلاك اولمسه کنیزك
نفسك دینی فساده منتج اولوب انواع مضرات وشقاوته کرفتار اولوردی عوام
الناسك ایسه اسرار الهیه دن ذوق ووجدانی اولمامغله ظاهرندن غیری شیئه نظر
ایتمیوب باطنی انکار ایدر اما ارباب فطنته معلوم اوله که ﴿ مثنوی ﴾ انکه از حق
یابد اووحی وجواب ❊ اول کیمسه که قبل حقدن وحی وجواب بولور ﴿ مثنوی ﴾
هرچه فرماید بود عین صواب ❊ اول کیمسه که مرشد کاملدر هرنه فرمان ایدرسه
عین صوابدر الحاصل الهام ربانی ایله عمل ایدنك جمله احوالی مرغوبه کار انبیاء
عظام واولیاء کرام کبی ایمدی بوتقدیرجه ﴿ مثنوی ﴾ انکه جان بخشد اگر بکشد
رواست ❊ اول کمسنه که جان بغشلر اکر اولدررسه روادر ﴿ مثنوی ﴾ نایب است
ودست اودست خداست ❊ زیرا نایب حقدر وانك یدی دست خدا در بو بیت
شریفی جان بخشد کلامنه اولان سؤال مقدره جوابدر یعنی جان بخش اولان
حق سبحانه وتعالینك قدرتیدر بونلر نه وجهله جان بغشلر دینلر ایچون حضرت
مولانا جواب ویروب بیوررلر که انبیا واولیا حق سبحانه وتعالینك عشق ومحبتیله افناء
بشریت ایدوب خلیفة الله اولدقلری ایچون انلرك یدی ید الله اولوب قدرت الهیه آلت
مثابه سنده اولورلر کما قال تعالی (انّ الذینَ یبایعونكَ انّما یبایعونَ الله یدُ الله فوقَ
ایدیهِم) وکما قال تعالی (ومارمیت اذرمیت ولکن الله رمی) ایمدی الحالة هذه
رسـالت ونبوت تشریعیه برموجب (لانبی بعدی وانا خاتم النبیین) خاتم الرسل
علیه السلام بعثتی ایله ختم اولوب ولکن ولایت عامهٔ مطلقهٔ محمدیه ابدا منقطعه
ومظاهر انسانیه کاملیه دن زائله اولمز پس وارث حقیقت احمدیه اولان کامل ومکملردن
دخی بونك امثالی خوارق عادات ظهور ایتمکدن زمان خالی اولمز کما قال صلی الله
علیه وسلم (لایزال طائفة من امتی ظاهرین علی الحق حتی یأتی امر الله) ایمدی طالبه
لازم اولان اعتقاد کلی ایله صدور ایدن امر پیره اطاعت وانقیاد در دیو حضرت
مولانا بیوررلر که ﴿ مثنوی ﴾ همچوا سمعیل پیشش سر بنه ❊ حضرت اسمعیل
علیه السلام حضرت ابراهیم علی نبینا وعلیه السلامك حضورنده باش قویوب
تسلیم اولدیغی کبی سن دخی سر اطاعتی مرشد جان بخش اوکنده رضاسنه
تسلیم ایله ﴿ مثنوی ﴾ شاد وخندان پیش تیغش جان بده ❊ وشاد وخندان انك تیغ
فرماننه جان ویر یعنی بلا تردد جان ویرمکی کندوکه نعمت بیل وصورة انقیاد ومعنی
عناد ایدنلردن اولمیوب شاد وخندان اولدیغك حالده یولنه قربان اولکه ﴿ مثنوی ﴾
تا بماند جانت خندان تا ابد ❊ حتی سنك جانك ابدی خندان قاله ﴿ مثنوی ﴾

همچو جان پاك احمد با احد ❊ جان پاك احمد علیه صلوات الله الصمد احد ایله ابدی
خندان اولدیغی کبی زیرا ﴿ مثنوی ﴾ عاشقان جام فرح انکه کشند ❊ عاشقلر
فرح جامنی اول وقت نوش ایدرلر که ﴿ مثنوی ﴾ که بدست خویش خوبانشان
کشند ❊ که خوبلر انلری کندو اللری ایله ده ایدرلر ﴿ عطار ﴾ عشق چون غالب
شود نیندیشد زسر ❊ مست لایعقل نجادر بند حفظ ساغراست ❊ دل زعشق از غرق
خون خواهی برو همت کمار ❊ سرخیٔ اجزای آهن از دم آهنکرست ❊ ای که مرد
راه عشقی بهر مردن کومترس ❊ بهر قربانی بود آن کوسفندی کوفرست ❊
﴿ لمحرره ﴾ بنم جانم سکا قربان قبوله قیل انی فرمان ❊ نه دیرلك وار بکا سنسز که
سنسن جانمه جانان ❊ اکر سن اولماسك جانم بنم کوکلمده کی جانم ❊ کاورمیدی
اکا رونق اواوردی خانه سی ویران ❊ سنك زنجیر عشقکله مقید اوله لی کوکلم ❊
دولاشدی زلفکه عقلم خلاص ایتمه آنی بر آن ❊ دیلمز دردنه درمان شولر کیم عین درد
اولمش ❊ نه بیلسون دردی اولمین بوکا درد اولدیغن درمان ❊ سنك عشقك شرابنی
شو وجه ذوالجلالکدن ❊ فاسقینا ادرکاساً عجب شدتده در عطشان ❊ ایا غیب
هویتدن دین احببت ان اعرف ❊ خلایق ایچره انسانی سن ایتدك مظهر عرفان ❊
بو کوزله کیمسنه کورمزسه کور ینور سرمه نورك ❊ عیان ایکن کورنمز دیر
سکا کیم در ایدن کفران ❊ ایدنجه جلوه نور النور خفاء سر سرمد ❊
شهادت ایلدی عشقك کتوردم وجهکه ایمان ❊ بیل عاشق رمزنی یارك بو اسرار
تجلیدن ❊ مرایادر کوکل حقه کوزینور کندویه سبحان ❊ ای عاشق صادق انبیاء
عظام واولیاء کرام تلقاء نفسدن برشیء اظهار ایتمیوب هر کارلری وحی ربانی
والهام سبحانی ایله اولدیسه ﴿ مثنوی ﴾ شاه آن خون ازپی شهوت نکرد ❊
شاه دخی اول قانی حظوظ نفسانیه ولذات جسمانیه ایچون ایلمدی ﴿ مثنوی ﴾
تو رها کن بدکمانی ونبرد ❊ سن انك حقنده سوء ظن وباطل خیال وجنك وجدالی
ترك ایله بلکه ﴿ مثنوی ﴾ توکمان بردی که کرد آلودکی ❊ سن ظن ایلدك که شاه
صاف دل غرض نفسله آلوده لك ایلدی حاشا بوظن فاسد وکمان کاسد در طبیب
الهی وشاه عالینك دامن عصمتلری طاهر ودرونلری انوار هدایت ایله باهردر
﴿ مثنوی ﴾ در صفا غش کی هلد پالودکی ❊ پالودکی فاعل وغش مقدم
مفعول اولمق اوزره نفسی اخلاق ردیه دن سوزمکلك صفا حالنده قچان غل
وغش قور دیمك اولور ایمدی انبیا واولیا واصدقا واصفیا کفکیر مجاهداتدن
کرار اومرارا سوزیلوب کدورات نفسانیه وخس وخاشاك بشریه دن پاك

وصاف اولوب اعمال وافعالی سائر آلوده‌لر کبی دکلدر ﴿مثنوی﴾ بهر آنست
این ریاضت وین جفا * بو مجاهده ور یاضت وجفا ومشقت انکیچوندر که
﴿مثنوی﴾ تا برآرد کوره از نقره جفا * تا بوته سیمدن جفابی وخس وخاشاکی
بوقارو کتوره ﴿مثنوی﴾ * بهر آنست امتحان نیك و بد * نیك و بد دخی امتحان
وتجربه‌سی انکیچوندر که ﴿مثنوی﴾ * تا بجوشد بر سر آرد زر زبد * تا زر قیناییه
وکوپکونی بوقارو کتوره وصاف وخالص قاله الحاصل بوتهٔ مجاهده‌ده اتش
عشق ایله یانوب جنبش جذبه ایله قینامق وهر نفس محك وتجربه‌یه چالنمق وکاه
ترقی وکاه تنزل ایله امتحان اولنمق قلبده اولان حب ماسوی نحاس وش اتش
عشقه احراق اولوب وتعلقات کونین درون صادقدن اخراج قلنوب زر خالص
کبی صاف اولمغیچوندر ای طالب ربانی وعاشق سبحانی قچان بر عبد مسعود
وفق شرع قویم اوزره اعمال صالحه ایله ظاهر اولسه حق سبحانه وتعالی اول عبد
مسعودك بعض نحاس صفات ظلمانیهٔ نفسانیه‌سنی اکسیر شرعله علی قدر العمل فضهٔ
صفات نورانیهٔ روحانیه‌یه تبدیل ایدر و بعض فضهٔ صفات نورانیه‌یی دخی اکسیر
حب وولای ولایتله نورانیهٔ ربانیه‌یه تبدیل ایدر (اللّٰهُ وَلِیُّ الَّذِینَ آمَنُوا یُخْرِجُهُمْ
مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَی النُّورِ) ایت کریمه‌سنك سرنده بو معنایه اشارت واردر یعنی ظلمات
صفات خلقیه‌دن نور صفات خالقیته اخراج ایدر دیمکدر زیرا نور صفات خالقیته
نسبت ایله صفات خلقیه‌نك کلیسی (ظلمات بعضها فوق بعض) در وصفات
ظلمانیهٔ نفسانیه وصفات نورانیهٔ روحانیه‌نك جمله‌سی (اِنَّ لِلّٰهِ سَبْعِینَ اَلْفَ حِجَابٍ
مِنْ نُورٍ وَظُلْمَةٍ) فحواسنجه بین العبد والرب حجب وموانع اولور پس بو تقدیرجه
صفات مزبوره‌نك کلیسی جلودات لب لب نور الهی اولور فلذا عبد سعید وخالص
ادای فرایض ونوافل ایله نایل قرب جوار حق وقابل تصرفات اکسیر شرع
مطهر اولدوغیچون نحاس صفات نفسانیه‌سی فضهٔ صفات روحانیه‌یه مستعد اولوب
وفضهٔ صفات روحانیه‌سنه اکسیر صفات ربانیه وجذبهٔ رحمانیه القاسیله حق
تعالی اول عبده قریب اولوب جلود کلیهٔ معنویه‌سی تبدیل لب اولور (ولیتذکر
اولوا الالباب) ودخی (واتقون یا اولی الالباب) ایت کریمه‌لری ودخی (کُنْتُ لَهُ سَمْعًا
وَبَصَرًا وَیَدًا وَلِسَانًا) حدیث شریفی بوکا اشارتدر (نظم) اکر از وصل او جان
باختی تو * عیان او یقین بشناختی تو * ز وصلش عاشقان جانباز بودند * ازان اینجان
در اعزاز بودند * ز وصلش عاشقان جان فشاندند * نه بر مانند تو حیران بماندند * بقای
جاودان سلطان عشقست * که این اسرارها برهان عشقست * ایمدی ای مستمع قابل

وحق کلامه قابل ﴿مثنوی﴾ * کر نبودی کارش الهام اله * اکر پادشاهك ایشی
الهام الهی اولمایدی ﴿مثنوی﴾ * او سکی بودی درانده نه شاه * اول شاه
اولمیوب بلکه بر یرتجی کلب اولوردی فاما حقا بودر که اول پادشاه ﴿مثنوی﴾
* پاك بود از شهوت و حرص وهوا * شهوتدن وحرص وهوادن پاك ایدی
﴿مثنوی﴾ * نیك کرد او ولیك نیك بدنما * اول پادشاه خوب ولطیف ایلدی لیك
بد کورنجی نیك ومستحسن ایلدی یعنی بحسب الظاهر نامشروع لکن بحسب الباطن
رضای حقه موافق وخوب ومستحسن ایدی نتکم خضر علیه السلام نفس زکیه‌یی
کشته وسفینه‌یی شکسته قلدیغی کبی ﴿مثنوی﴾ * کر خضر در بحر کشتی را
شکست * اکر خضر علیه السلام دریاده سفینهٔ درستی خرق وشکست ایتدیسه
﴿مثنوی﴾ * صد درستی در شکست خضر هست * خضر علیه السلام کشتی‌یه
شکست ویرمه‌سنده یوز درستلك واردر ﴿مثنوی﴾ * وهم موسی با همه نور
وهنر * حضرت موسی علیه صلوات الله وسلامه‌نك وهمی یعنی وجود
شریفلرنده اولان عقل مدبری بود وکلی نور رسالت وهنر معجزات ایله
﴿مثنوی﴾ * شد ازان محجوب تو بی پر مپر * خضر علیه السلام اسرارندن محجوب
اولدی سن قنادسز اوچمه یعنی یقین قنادی حاصل اولمینجه جو هوای اسرار لدنی‌یه
پروازایده مزسن اکر عقل الهام ربانی اولمادن بو اسراره واقف اولیدی حضرت
موسی علیه السلام مجرد عقل پرنوری اسرار خضردن خبردار اولورایدی کما قال الله
تبارك وتعالی (فَانْطَلَقَا حَتّٰی اِذَا رَكِبَا فِی السَّفِینَةِ خَرَقَهَا قَالَ اَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ اَهْلَهَا
لَقَدْ جِئْتَ شَیْئًا اِمْرًا) یعنی حضرت موسی ایله خضر علیه السلام کمی‌ارامغه کتدیلر
حتی کمی‌یی بولوب بندیلر ومنزللرینه واروب کمیدن چیقارکن حضرت خضر
تبر ایله کمی‌یی خرق وشق ایدوب الواح سفینه‌دن ایکی تخته قوپاردی حضرت
موسی علیه السلام بو امری کوردکده حضرت خضره خطاب ایدوب اهل سفینه‌یی
غرق ایتمك ایچون سفینه‌یی خرق ایلدك زیرا خرق سفینه دخول مایه ودخول
ما اهل کشتی‌یی غرقه سبب اولدوغیچون کشتی‌ده اولنلری غرق ایچون سفینه‌یی
دلدك دیدی وحضرت خضر علیه السلام خرق سفینه‌ده حکمت نه ایدوکن حضرت
موسی‌یه بیان ایدوب یا موسی بو سفینه بر فوج مسکینك ایدی و بر جبار پادشاه
واردر فقرانك کمی‌سنی غصبا اخذ ایدر پس بو سفینهٔ اول جبار المامق ایچون
معیوب قیلدم دیوب بالاخره حضرت موسی علیه السلام ایله مفارقت ایتدیلر انشاء الله
تعالی مثنوی شریفده بیانی کلدکده تفصیل اولنه بو محلده دخی حضرت مولانا

بومقدار اشارت بیورمغله بوقدر بیان ایله اکتفا اولندی ایمدی اول شاه عادلك دخی کاری حکمت الهیه اوزره اواوب ﴿مثنوی﴾ ٭ آن کل سرخست توخوانش مخوان ٭ اول زرکرك خونی معنی ده قرمزی کلدرسن انی خون اوقومه یعنی زرکره غدر اولدی دیمه زیرا الهام الهی ایله اولانك تحتنده انواع فوائد واردر ﴿مثنوی﴾ ٭ مست عقلست اوتومجنونش مخوان ٭ اول طبیب عیسی دم وشاه پرکرم عقلك مستی درسن انی مجنون اوقومه یعنی آنلر مظهر عقل کل درسن مجنونلك ایدوب حقلرنده نامعقول کلمات سویله زیرا ﴿مثنوی﴾ ٭ کر بدی خون مسلمان کام او ٭ اکر خون مسلمان اول پادشاهك مرادی اولیدی ﴿مثنوی﴾ ٭ کافرم کر بردمی من نام او ٭ کافرم اکر بن لسانم اوزره انك نامنی ایلدر دمسه یعنی هرکزانك نامنی یاد ایلمزم اکابناء که ﴿مثنوی﴾ ٭ می بلرزد عرش ازمدح شقی ٭ شقی وفاسقك مدحندن عرش کریم لرزان اولور کما قال علیه السلام ٭ اذامدح الفاسق غضب الرب واهتز لذلك العرش ﴿مثنوی﴾ ٭ بدکمان کردد زمدحش متقی ٭ متقی اولنلر مدح شقی دن بدکمان اولور پس متقی اولنلری سوء ظنه براقمق بر بشقه کناه اولور ﴿مثنوی﴾ ٭ شاه بود وشاه بس اکاه بود ٭ ایمدی اول شاه عالمپناه شاه ایدی وحقدن غافل اولیوب زیاده اکاه ایدی ﴿مثنوی﴾ ٭ خاص بودو خاصهٔ الله بود ٭ واول پادشاه خاص ایدی ودرکاه حقك خاصه سی ایدی ﴿مثنوی﴾ ٭ آن کسی راکش چنین شاهی کشد ٭ اول کمسه که بو نجلین برشاه معدلت پناه آنی اولدوره ﴿مثنوی﴾ ٭ سوی بخت بهترین جاهی کشد ٭ جانب بخته واولکیدن اعلی جاه ودولته چکر ﴿مثنوی﴾ ٭ کرند یدی سوداودر قهراو ٭ اکرپادشاه انك قهرنده نفع وسودنی کورمیدی ﴿مثنوی﴾ ٭ کی شدی آن لطف مطلق قهرجو ٭ اول لطف مطلق ومجلای فضل وجودحق اولان ولی کامل ومرشد مکمل مادامکه مسترشدینك قهرنده نفع مشاهده اتمدکچه جلال کوسترمز پس بوتقدیرجه قهری عین لطف واحسان اولور ولکن اطفال طریقتك اکثری لطفی قهرده کورمکه استعداد تحصیل اتمدوکیچون مضطرب اولور مثلا ﴿مثنوی﴾ ٭ بچه می لرزد ازان نیش حجام ٭ طفل حجامك اول نیشندن خوف ایله دترد ﴿مثنوی﴾ ٭ مادرمشفق دران غم شادکام ٭ مادرمشفق ایسه اول غم ده شادکامدر طفل سیرت اولان بی بصیرته قبل حقدن صورت قهرده لطف اوفر ایرشسه انواع فزع وفریاد ایدر ولکن مادرمشفقدن اشفق اولان پیرطریقت

انك حقنده اولان الطاف نهانیدن خندان اولور زیرا که ﴿مثنوی﴾ ٭ نیم جان بستاند وصد جان دهد ٭ نیم وضعیف جانی آلور واکا بدل یوز جان ویرر صد جان دکل بلکه ﴿مثنوی﴾ ٭ آنکه در وهمت نیاید آن دهد ٭ اول نسنه که وهمکه کلمز آنی ویرر نیم جاندن مراد روح حیوانی وآمد وشددن خلاص اولمیان حیات عاریت وفانیدر پس قیجان نظر اکسیر اثر پیردن تجلیات انوار حب سبحانی وفیوضات جذبات سر رحمانی مقتضیات روح حیوانی یی افنا ایدوب نفخ روح اضافی اعطا ایتدکده حیات ابدی بولوب سالکك وهم وخیال وخاطر وبالنه کلمدك وکوزلر کورمدك وقولقلر اشتمدك لطف وکرملر ایدر کما قال علیه السلام حاکیا عن الله تعالی) اعددت لعبادی الصالحین مالاعین رأت ولااذن سمعت ولاخطر علی قلب بشر) ایمدی خاصان درکاه صمدیت اولان ارباب عطاوقدرت وموقد نار محبت وراهنمای طریق هدایتی ﴿مثنوی﴾ ٭ توقیاس ازخویش میکردی ولیك ٭ سن کندی کندن قیاس ایدرسن یعنی کندك کبی صانورسن ولکن ﴿مثنوی﴾ ٭ دور دور افتادهٔ بنکر تونیك ٭ بومقوله قیاس کژاساس وخیال بی مساس ایله منهج قویمدن قتی دور ومسلك مستقیمدن بغایت مهجور دوشمش سن عین انانیتکده اولان پندار باطل چیاغنی سل وابوجه نظر قیل که قیاس نفس جائز دکلدر وکردار ارباب حقیقتی مغلوب احکام بشریه اولان بدکارلره تنظیر ذره مقداری عقل واذعانی اولنلره دلپذیر دکلدر پس بومناسبت ایله کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا مرد بقالك طوطیسی حکایه سنه شروع ایدوب کندولرین چرك ماسوادن پاك ایتمدن دامن عصمتلری تلوثات تکوینیه دن پاك اولان ارباب ذوقه تقلید وتنظیر ایدنلرك احوالن وهر برینك اثارین بیان ایتمکه همت وعزیمت بیوردیلر

قیاس النفس علی النفس

﴿ حکایت آن مرد بقال وطوطی وروغن ریختن طوطی دردکان ﴾

اول مرد بقال وطوطی وطوطی نك دکانده یاغ دوکمه سی حکایه سیدر ﴿مثنوی﴾ ٭ بود بقالی وویرا طوطیٔ ٭ زمان سابقده بر بقال وانك برطوطیسی وار ایدی ﴿مثنوی﴾ ٭ خوش نوایی سبز کویا طوطیٔ ٭ اوازی خوب ورنکی سبز وناطق وکویا وزیبا ورعنا برطوطی ایدی ﴿مثنوی﴾ ٭ بردکان بودی نکهبان دکان ٭ صاحبی اول طوطیٔ دکانته قومش ایدی مرد بقال دکانده دکل ایکن دکانك نکهبانی ایدی ﴿مثنوی﴾ ٭ نکته کفتی باهمه سوداکران ٭ جمله سوداکرلره یعنی بیع وشرا ایدیجیلره آدمی وش نکته واطیفه سویلردی ﴿مثنوی﴾ ٭ درخطاب آدمی ناطق بدی ٭ ادمی

خطابنده ناطق ايدى يعنى بركمسنه خطاب ايلسه آدمى كبى اول دخى نطقه كلوردى
و بالجمله ﴿ مثنوى ﴾ ❊ در نواى طوطيان حاذق بدى ❊ طوطيلرك ترنمنده
استاد ايدى بيت سابقده اولان نوا اواز و بو بيتده اولان نوا ترنم معنا سنه در
﴿ مثنوى ﴾ ❊ خواجه روزى سوى خانه رفته بود ❊ خواجه كه مرد بقالدر
بر كون اوى جانبنه كتدى ﴿ مثنوى ﴾ ❊ بر دكان طوطى نكهبانى نمود ❊ طوطى
دكانده خواجه سنك قايم مقامى اولوب نكهبانلق كوستردى ودكانى دست اغياردن
حراست ايلدى ﴿ مثنوى ﴾ ❊ كربهٔ برجست ناكه در دكان ❊ بر كربه ناكاه
دكان ايچنه صيچرادى ﴿ مثنوى ﴾ ❊ بهر موشى طوطيك از بيم جان ❊ بر موشى
صيد ايچون طوطى جك ايسه جان خوفندن هره كندو به قصد ايتدى قياسيله
﴿ مثنوى ﴾ ❊ جست از سوى دكان سويى كريخت ❊ دكانك بر جانبندن
صيچرايوب بر جانبنه قاچدى بعض نسخه ده جست ازصدر دكان واقع اولمشدر
خواجه سى يرينه نكهبان اولمغله خواجه سنك صدرنه كچدوكنى ايهامدر ﴿ مثنوى ﴾
❊ شيشه هاى روغن كل را بريخت ❊ كل ياغينك شيشه لرين دوكدى يعنى فرار
ايدركن كل ياغى شيشه لرينه دوقنوب شيشه دوريلوب ياغى دوكلدى نكهبانلق
يرينه كچمش ايكن قياس فاسدووهم كاسدى سببى ايله زيان ايلدى (ع) سوزى
انسان اولور اما اوزى انسان اولمز ﴿ مثنوى ﴾ ❊ از سوى خانه بيامد خواجه
اش ❊ طوطينك خواجه سى خانه سى جانبندن دكانه كلدى ﴿ مثنوى ﴾ ❊ بر دكان
بنشست فارغ خواجه وش ❊ فارغ و بى باك خواجه وش دكاننده صدرنه كچوب
اوتوردى ﴿ مثنوى ﴾ ❊ ديد پر روغن دكان وجامه جرب ❊ كوردى پر روغن دكان
وجامه جرب ❊ كيدوكى اسباب بولشمش ياغه هب ❊ پس خواجه بيحضور اولوب
﴿ مثنوى ﴾ ❊ بر سرش زد كشت طوطى كل زضرب ❊ طوطينك باشنه غضب
ايله اوردى وطوطينك باشى ضربدن كل وياز بانى كل اولدى اما باشى كل اولدى
معناسى ويرلمك اولى درزيرا بوندن صكره (ع) ازچه اى كل باكلان اميختى بيتى
كلسه كرك ايمدى حالات واذواقدن بيخبر اولان مقلدلر دخى كتب تصوفدن
بعض كلمات ازبرليوب كندويى كاملر صدرنده طوتوب حقايق واسراردن
سوز ديرايكن زادهٔ طبعى اولمامغله وهم وخيالى كربه سى عقل معاشى موشنه
هجوم ايتمكله بجا سوزمده خطا تدم اوله ديو طوطئ كفتارين تأويلات بى معنى
جانبنه صيچرادوب كلامن توجيه ايتمك اميدنده ايكن دخى بتر ياكلوب شريعت كوتكى
باشنه طوقندقده اولكى بيلدكلرين دخى اونودوب حيوان صفت كل لسان اولور پس

طوطئ مقلد دخى ﴿ مثنوى ﴾ ❊ روزكى چندين سخن كوتاه كرد ❊ طوطى
المندن برقاچ كونجكز قصر كلام ايلدى وكفتاره كلمدى ﴿ مثنوى ﴾ ❊ مرد بقال
ازندامت آه كرد ❊ مرد بقال ندامتدن اه ايلدى يعنى طوطئ غضب اراسنده اوردوغنه
پشيمان اولدى وزياده المندن ﴿ مثنوى ﴾ ريش برمى كندو ميكفت اى دريغ ❊
صقالن يولدى وحيف ودريغ ديدى ﴿ مثنوى ﴾ كافتاب نعمتم شد زير ميغ ❊ بنم نعمتم
آفتابى ودولتم كونشى زير سحابه كتدى يعنى طوطينك آفتاب وش اولان آوازى
ظهورى دكانمه نيجه مشترى كتوروب وجمله دن زياده بيع وشرا ايدوب منتفع
اولوردم بنم نعمتم آفتابى خودانك كفتارى ايدى پس نواسنه زوال كلديسه بنم نعمتم
دخى زائل اولدى ديمك اولور ﴿ مثنوى ﴾ دست من بشكسته بودى آن زمان ❊
اول زمان بنم دستم شكسته اوليدى ﴿ مثنوى ﴾ چون زدم من برسر آن خوش زبان ❊
اول خوش زبان طوطينك باشنه نيچون اوردم ويا خود چون اماله سز قراءت اولنوب
چونكه بن اول كفتارى خوب طره يى اوردم بنم الم صينمش اوليدى خواجه كندو
كندويى انواع لوم وتوبيخ وتقريع وتشنيع ايدوب بوليكه درمان اوليدى ديو
﴿ مثنوى ﴾ هديها ميداد هر درويش را ❊ هر درويشه هدايا وصدقات ويردى
﴿ مثنوى ﴾ تا بيابد نطق مرغ خويش را ❊ تا كه كندونك مرغى نطقه كله
وكمافى اول نكته لر سويليه بعض نسخه ده يابد واقعدر بو تقديرجه خواجه طوطى
سنك نطقنى بوله ديمك اولور ﴿ مثنوى ﴾ بعد سه روز وسه شب حيران وزار ❊
خواجه اوچ كون اوچ كيجه دن صكره ﴿ مثنوى ﴾ بر دكان بنشسته بد نوميدوار ❊
حيران وزار ونا اميد وار دكانده اوتورمش ايدى ﴿ مثنوى ﴾ باهزاران غصه وغم
كشته جفت ❊ مرد بقال هزاران غم واندوهه جفت اولمش بويله ديو ﴿ مثنوى ﴾
كاى عجب اين مرغ كى آيد بكفت ❊ كه اى عجب بو مرغ نه وقت كفتاره كله ﴿ مثنوى ﴾
مى نمودان مرغ را هر كون شكفت ❊ مرد بقال اول مرغه هر كونه عجيب وغريب
نسنه لر كوستردى ﴿ مثنوى ﴾ تا كه باشد كاندر آيد او بكفت ❊ تا اوله كه طوطى
سوزه كله شكفت عجيب معناسنه در وبعض نسخه ده دخى ❊ بر اميد انكه مرغ آيد
بكفت ❊ چشم اورا باصور ميكرد جفت ❊ واقع اولمشدر يعنى طوطى سوزه كلمك
اميديله چشم طوطئ صوره جفت ايدردى نتكم طوطى تعليم ايتدكلرنده آينه
طوتوب متكلم آينه اردنده طوروب سويلدكده طوطى كندو جنسن سويلر
قياس ايدوب اول دخى كفتاره تقليد ايدر نتكم حافظ بو بيتده اكا اشارت ايدر
﴿ بيت ﴾ در پس آينه طوطى صفتم داشته اند ❊ آنچه اوستاد ازل كفت بكو ميكويم ❊

پس (الصدقة تردالبلا وتزيد العمر) ودخى (الصدقة تطفئ غضب الرب)
حديث شريفلرى وفقنجه خواجه نك بلا وحزنى صدقات ايله دفع اولوب تا كهان
دكان اوكندن ﴿ مثنوى ﴾ جولقئ سر برهنه ميكذشت ❊ باشى آچق جولق
طائفه سندن بر درويش يعنى جولق بكتاشى وقلندرى وحيدرى لردن صقال
وكرپك وقاش تراش ايدنه ديرلر تركجه طازلق ديرلر وكرپكن وقاشن تراش ايتميوب
انجق صقالن تراش ايدنه طورلاق ديرلر پس اول درويش دخى جولق اولمغله
﴿ مثنوى ﴾ باسر بى موچو پشت طاس وطشت ❊ طاس ولكن ارقه سى كبى
قلسز باش ايله يعنى عشقلرك طريقه سى اوزره باشنه داغ فراوان ياقوب سرمو
كورينور يرين قومبوب فى الحقيقه طاس ولكن دبى كبى براق وآينه وش كورينور
انلرك دخى كارلرنده بر درمز واشاراتى واردر ﴿ مثنوى ﴾ طوطى اندر گفت آمد
آن زمان ❊ طوطى چونكه جولقى بو قيافتله كوردى اول زمان سوزه كلدى
﴿ مثنوى ﴾ بانك بر درويش زد كه هى فلان ❊ درويشك اوزرينه حيقردى كه اى فلان
﴿ مثنوى ﴾ ازچه اى كل با كلان آميختى ❊ اى كل نه سببدن كللره قارشدك ﴿ مثنوى ﴾
تو مكر از شيشه روغن ريختى ❊ مكر سن دخى بنم كبى شيشه دن ياغ دوكمش سندر يعنى
ياغ دوكمكله خواجه اوروب باشك بنم كبى كل اولمش ديدى ﴿ مثنوى ﴾ از قياسش
خنده آمد خلق را ❊ طوطينك قياسندن خلقه خنده كلدى يعنى تعجب ايدوب كولشديلر
﴿ مثنوى ﴾ كوچو خود پنداشت صاحب دلق را ❊ زيرا كه اول طوطى صاحب
دلق كندو كبى قياس ايلدى پس حضرت مولانا قدس سره الاسنا حصه بيانته
شروع بيوروب پند ونصيحت ايدرلر كه ﴿ مثنوى ﴾ كار پاكانرا قياس از خود مكير ❊
پاكلرك كارينى كندكدن قياس طوتمه ﴿ مثنوى ﴾ كرچه ماند در نوشتن شير شير ❊
كرچه يازمقده شير شيره بكزر يعنى بحسب الكتابه شير شيره مشابهدر لكن بحسب المعنى
مغايردر كه برى سودو برى ارسلان ديمكدر و ياخود مصورلر صورت شيرى تصوير
ايدرلر لكن بى روح اولوب معنى جهتندن مناسبت يوقدر كذلك انبيا واوليانك
صورت بشريه لرى افراد انسانيه ايله ظاهرا متساوى امامن حيث المعنى مغايردرز يرا
انبيا واوليا نور وعوام الناس ظلمت شب ديجور درايمدى ﴿ مثنوى ﴾ جمله عالم زين سبب
كمراه شد ❊ جمله عالم بو سببدن كمراه وقياس باطل ايتدكلر يچون تباه اولدى ﴿ مثنوى ﴾
كم كسى زابدال حق آگاه شد ❊ ابدال حقدن آز كيمسنه آگاه اولدى يعنى انبيا واوليايى
كندولرينه قياس ايتدكلر يچون انلرك اسرارنه مطلع اولميوب غواشى بشريه ده ضال
ونتيجه سنى دخى انكاره دوشوب مضل اولدى ﴿ مثنوى ﴾ همسرى با انبيا برداشتند ❊

مجرد صورت بين اولمغله انبياء عظام عليه السلام ايله (وَقَالُوا اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا)
دخى (فقالوا ابشر يهدوننا فكفروا) فحواى كريمى اوزره برابرلك ادعا ايلديلر ولكن
(يوحى الى) قول كريمندن متنبه اولمديلر ﴿ مثنوى ﴾ اوليارا همچو خود پنداشتند ❊
ووارث حقيقت محمديه اولان اولياى كرامى دخى كندولرى كبى قياس ايتديلر ﴿ مثنوى ﴾
كفته اينك ما بشر ايشان بشر ❊ ديمشلر كه اشته بز بشرز بونلر دخى بشردر زيرا كه
﴿ مثنوى ﴾ ما وايشان بسته خوابيم وخور ❊ بز وانلر خواب وخوره مقيدلرز يعنى
(وَمَالِ هٰذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَمْشِي فِي الْاَسْوَاقِ) آيت كريمه سنك بيانى اوزره
انلر دخى بزم كبى يرلر ايچرلر وسوقاقلرده كزرلر ديديلر وظلمت كفر وعصيان وعداوت
وطغيان ديده بصيرتلرين باغليوب (وَتَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ اِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ) قول
كريمى موجبنجه ﴿ مثنوى ﴾ اين ندانستند ايشان از عمى ❊ اعمى اولدقلرى جهتدن
بو منكرلر بونى بلمديلر ﴿ مثنوى ﴾ هست فرقى درميان بى منتها ❊ ما بينده بى نهايه
فرق واردر اى راغب اسرار حقيقت كاشف رموز اوليا حضرت مولانا بو ابيات
شريفه ده انبياء عظام واولياء كرام عليه السلام ايله عوام بيننده اصلا مناسبت
وصورتدن غيريده مشابهت اولميوب ومردان خدادن اولان زمرۀ ابدالى آز كمسنه
فرق ايدوب وشمدن صكره هر برينك فرقى بياننده انواع تمثيلات كتوروب اظهر
من الشمس ايدرلكن ارباب حقيقت رسالت ونبوت وولايت تعريفنده نه بيورمشلردر
وابدال كيملردر ورجال مقاماتى قاچ صنف ايتمشلردر بعون الله تعالى وفضله ولطفه
بيان اولوب بعده مقصوده مباشرت اولنه ايمدى اصحاب ولايتى ارباب تحقيق بو وجهله
تعريف بيوررلر كه (الولى من تولى الحق امره وحفظه من العصيان ولم يخلله ونفسه
عن الخذلان حتى يبلغه فى الكمال مبلغ الرجال) يعنى ولى شول كمسنه در كه حق سبحانه
وتعالى انك امرنه تولى ايليه وظاهرا وباطنا آنى عصياندن حفظ ايليه واكا
ونفسنه خذلان ايله خلل ويرميه حتى انى كمالده اولان مبلغ رجاله ايرشديره
كما قال الله تعالى (اِنَّ وَلِيَّ اللّٰهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ) وقال
تعالى (رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ) وقال تعالى (رِجَالٌ صَدَقُوا
مَا عَاهَدُوا اللّٰهَ عَلَيْهِ) علم شريفه خفى اولميه كه ولى اطلاقى سالك مجذوب
ومجذوب سالكه مشتملدر يعنى ولى كاه محب وكاه محبوب اولور پس ولى قچان مقام
محبوبيده اولسه انك ولايتى كسبيه وبرشيئه موقوفه اولميوب بلكه مقدما ذكر
اولنديغى اوزره وهبيۀ الهيه وازليۀ ذاتيه اولور فاما قچان ولى مقام محبى ده اولسه
اكا لازمدر كه انواع رياضات ومجاهدات ايدوب صفات حقله اتصاف وتخلق

باخلاق الله ایلیه که حق ولی اطلاقی صحیح اوله والا فلا ارباب حقیقت انلچون بیورمشلردر که (الولایة هی قیام العبد بالحق عند الفناء عن نفسه وذلك یتولی الحق ایاه حتی یبلغه مقام القرب والتمکین) وتعریف نبیده بووجهله تعبیر ایدرلر که (النبی هو الانسان الکامل المبعوث من عندالله الی خلقه لدعوتهم الیه وخلاصهم من الجهل والظلمة) یعنی نبی خلق حقه دعوت وظلمات کفر و کدورت جهلدن تخلیص ایچون من عندالله مبعوث اولان انسان کامله دیرلر کما قال الله تعالی (لقد من الله علی المؤمنین اذ بعث فیهم رسولا منهم یتلوا علیهم ایاته ویزکیهم ویعلمهم الکتاب والحکمة وان کانوا من قبل لفی ضلال مبین) وقال تعالی (ولولا فضل الله علیکم ورحمته مازکی منکم من احد ابدا ولاکن الله یزکی من یشاء والله سمیع علیم) یعنی اکثر بعثت رسل وانزال کتب وقیام بالتکلیف ایله سزلکاوزریکزه حق تعالینك فضل ورحمتی اولمیایدی سزدن بریکوز دنیوی واخری جهل وضلال وشقاوت وو بالدن خالص وطاهر اولمازدیکز وتعریف رسولده دخی بیوررلر که (الرسول هو الانسان الکامل الجامع لهذه المراتب کلها من النبوة والولایة ومایتعلق بهما من العلم والمعرفة) یعنی رسول نبوت وولایتده اولان مراتبك کلیسنی وعلم معرفتدن نبوت وولایته متعلق اولانلرك جملهسنی جامع اولان انسان کامل وذات شریفه دیرلر ای نور حدقهٔ آدم ونور حدیقهٔ عالم حق تبارك وتعالی کحل نور هدایت وتوفیق ایله سنك دیدهٔ بصیرتك مکحل ومنور ایدوب درجات ارباب کشف وشهوده نائل ایلیه معلوم اوله که ارباب ذوق ووجدان انبیا ورسل واولیای تابعان رسل بیننده انواع تحقیقات واصناف تدقیقات ایدوب تلاطم بحار کلمات قدسیهلرندن منتبذ اولان بعض درر بواهر وجواهر زواهر بونلردر که نبوت ذاتا وصفة واسما وفعلا حقایق الهیه ومعارف ربانیه اخبارندن عبارتدر ونبوت ایکی قسم اولوب بری نبوت تعریف و بری نبوت تشریعدر نبوت تعریفی ذات وصفات واسما وافعالدن انبادر ونبوت تشریع یعنی مع تبلیغ الاحکام والتأدیب بالاخلاق والتعلیم بالحکمة والقیام بالسیاسة نبیده اولان اوصافك مجموعیله متصف اولمقدر ومرتبهٔ مزبوره فقط رسوله مخصوصدر وولایة سابق الذکر اولدوغی اوزره عبدك حقله قیامندن واخلاقی اخلاق حقه واوصافی اوصاف حقه تبدیل اولمقدن عبارتدر کما قال علیه السلام (تخلقوا باخلاق الله والتصفوا بصفات الله) یعنی بروجهله تبدیل اخلاق ایلیه که بموجب (کنت سمعه وبصره ویده ولسانه) واینك علمی علم حق وقدرتی قدرت حق وفعل ونطقی فعل ونطق حق اولا وحالت مزبوره اولیایه نسبت ایله در

اما انبیایه نسبت ایله من اطاع الرسول فقد اطاع الله ودخی (ومارمیت اذرمیت ولکن الله رمی) آیت کریمهسنك بیانیدر و بعضیلر دخی تعریف نبی ورسول و ولیده عبارت اخری ایدوب بیوررلر که نبوت نفس قدسیهنك جوهر عقل کلیدن حقایق معلومات ومعقولاتی قبولندن عبارتدر ورسالت معلومات ومعقولاتی تابعین ومستفیدین ومؤمنین ومستعدینه افاده وتبلیغدر وچوق اولمشدر که نفوس قدسیهدن بر نفس زکیهیه قبول واقع اولوب لکن اعذاردن برعذر واسبابدن برسبب ایله اول نفس قدسیه اعطاء تبلیغ اولنمامغله مجرد نبوت ایله باقی قالمشدر انبیای بنی اسرائیل وانبیای متقدمه کبی علیهم صلوات الله وتحیاته فلهذا عدد انبیا بسیار وعدد رسل قلیل وعدد اولوا العزم اقلدر وولایت خلقده حقله بروجهله تصرفدر که اولیای کرام قدس الله اسرارهم دون الوحی من حیث الباطن والالهام اول شیء ایله مأمورلردر پس اولیا خلقده حقله متصرف اولوب نفسلریله متصرف دکللردر زیرا اولیا نفس ووجودلرندن فانی ومن حیث الحقیقه والذات وجود حقله باقی اولمشلردر وحقك غیرسی من حیث التعین والتشخصدر نتکم مقدمهده بیان اولنمشدر وفناء مزبور فنا فی الاعیاندن عبارت اولمایوب بلکه فنا فی العرفاندن عبارتدر زیرا فنا فی الاعیان ممکن دکلدر نتکم انبیا واولیانك حاللرندن معلومدر که انلرك فانی فی الله وباقی بالله اولدقلری تشخص صوری وتعین حسیلریله معادر فاما اکثر ناس فنادن مراد اعیانده فنادر توهم ایدوب غلطه دوشمشلردر (وان الظن لا یغنی من الحق شیئا) وانبیا ورسلده اولان ولایت فی الحقیقه باطن نبوتدر زیرا نبوتك ظاهری خلقه اجرای احکام شرعیه وارشادا لهم اظهار انبا وکشفا وشهودا حقایق الهیه ومعارف ربانیه ایله خلقده تصرفدر پس رسول ایله نبی وولی بیننده فرق بودر که رسول ونبی بحسب الظاهر والشریعة متصرف خلق اولمشلردر واولوا العزم تجدید شریعت ایلمیانلردر ولینك ایسه تصرفی باطن وحقیقت حسبی ایله در (ومن هذا قالوا الولایة اعظم من النبوة وان لم یکن الولی اعظم من النبی لان الولایة هی التصرف فی الباطن والنبوة فی الظاهر وان کان النبی ایضا صاحب الولایة لکن لا من حیث الحکم بالفعل بل من حیث المعنی الحاصل له بالقوة کما قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لی مع الله وقت لا یسعنی فیه ملك مقرب ولا نبی مرسل لان هذا کان من مقام الولایة) پس ولایت نبوتدن ونبوت رسالتدن افضلدر دیانلرك مرادی مطلقا ولی نبیدن ونبی رسولدن اعظم دیمك دکلدر بلکه انلرك مرادی ولایت ونبوت ورسالت اوچی دخی معا شخص واحدده جمع اولمق اعتباری ایله در یعنی جامع الولایه والنبوة والرسالة اولان

ذات شریف ووجود لطیفك کندو ولایتی نبوتندن ونبوتی رسالتندن اعظمدر
دیمکدر مثلا انبیاء عظامدن حضرت ابراهیم وموسی وعیسی علیهم السلام کبی
علی الخصوص سلطان انبیا واولیا حبیب خدا حضرت محمد المصطفی علیه من
صلوات الله الاوفاك کندو ولایتلری نبوتلرندن ونبوتلری رسالتلرندن اعظمدر
دیمکدر یعنی ولی اولمدقچه نبوته ونبی اولمدقچه رسالته مستعد اولمز پس هر نبی ولی اولور
اما هر ولی نبی اولمز وهر رسول نبی اولور فاما هر نبی رسول اولمز زیرا نبی رسول اولمایوب
نبی اولدی ولی دخی نبی اولمایوب ولی اولدی وبو وجهله دخی توجیه ممکندر که نبوتده
اولان ولایت نبوتدن اعظمدر زیرا نبیك ولایتی نبوتندن اقدم واسبقدر وبلکه
نبوته علتدر کذلك رسولده اولان نبوت دخی رسالتدن اعظمدر زیرا رسولك
نبوتی رسالتندن اسبق ورسالته علتدر لطیفهٔ اخری رسول ورسالتك جامعیتی
اولدوغی جهتدن رسول نبیدن ورسالت نبوتدن اعظم اولور ونبی ونبوتك ودخی
جامعیتی اولدوغی جهتدن نبی ولیدن ونبوت ولایتدن اعظم اولور مثلا شخص
واحدده علم تفسیر وعلم فقه وعلم طب جمع اولسه اکرچه صاحب التفسیر جامع کل ایسه
دخی شخص مزبورك حقنده دینلور که طرف تفسیری فقهندن وطرف فقهی طبندن
اعظمدر مع هذا علوم ثلثه نك کلیسی شخص واحده راجعدر فلهذا ولی دائما تابع نبی
ورسول ونبی دائما تابع رسولدر قال الله تبارك وتعالی (وتلك الامثال نضربها للناس
وما یعقلها الا العالمون) پس هر کیم ارباب حقیقتك الولایة اعظم من النبوة والرسالة
بیوردقلرندن مطلقا ولی نبی ورسولدن اعظمدر اعتقاد ایدرسه اول کمسنه خطای
محض وغلط فاحش ایتمش اولوب واعتقادندن رجوع ایتمزسه کفرینه حکم اولنور
زیرا ارباب حقیقتك مراد شریفلری بیان اولندوغی اوزره مجموعی شخص واحدده
جمع اولمق اعتباریله اولوب اشخاص متعدده ده اولمق اعتباریله دکلدر ❊کلشن راز❊
نبی چون افتاب آمد ولی ماه ❊ مقابل کردد اندر لی مع الله ❊ نبوت درکمال خویش
صافیست ❊ ولایت اندر و پیدا نه مخفیست ❊ ولایت در ولی پوشیده باید ❊ ولی اندر
نبی پیدا نماید ❊ ولی از پی روی چون همدم آید ❊ نبی دار دو لایت محرم اید ❊ زان کنتم
تحبون باید اوراه ❊ بخلوتخانهٔ یحببکم الله ❊ یعنی نور افتاب ولایتك اولا وبالذات
مطلعی مشکات محمدیه در ومهتاب ولایت ولی نبینك نور افتاب نبوتندن مقتبسدر
زیرا ولایت ولینك ظهورنه علت نبوت نبیدر ولکن افعال واقوال واعمال واحوال
جهتندن بینهماده کمال مناسبت ومطابقت وتمام مشاکلت وموافقت اقتباسك
شرطندندر ومناسبت مزبوره رعایت سنن سنن شریعت ومطاوعت اداب طریقت

واطاعت ارباب حقیقت ایتمکله حاصل اولور پس بینهماده کمال مناسبت وتمام موافقت
ظاهر اولدقده ماهتاب دل ولی آفتاب دل نبی یه مقابل وبر وجهله مطابق اولور که
وجها من الوجوه ماسوی اللهه میل وانحرافی قالمز وهنکام مزبورده ولایت تامه
وکلیت تامه آینهٔ دل ولی ده منعکس اولور وکلیت ایله نور ولایت ایله منور اولوب
سطوهٔ اشعهٔ انوار آفتاب وحدت ذاتیه یه ارتقا ایدوب ظلمت جزئیه وکدورت
غیریتدن خلاص اولور واوصاف کمالیهٔ مزبوره حاصل اولدقده مسند سلطنت
وسریر وتخت خلافت لی مع الله وقت مقرنده استقرار واستخلاف میسر اولور
ولکن طور نبوتده اظهار معجزات وخوارق عادات واجب الظهور اولوب واثر
ولایت اولان خرق عادت وکرامت ولی ده پوشیده وخفی اولور وحکم نبوت که
دعوت وهدایتدر حقله ظاهر وجلی اولمغله نبوت ولایتدن اشرف اولور پس
طور نبوت ورسالت طور ولایتك خلافی اولور ❊ فصل فی الابدال ❊ معلوم
اوله که ابدال صلحادن بر قومدر که دنیا انلردن بر آن خالی اولمز وقچان انلردن بریسی
انتقال ایاسه مکان منتقله بریسی دخی نصب اولنوب اکا بدل اولور پس ارباب
کشف وشهود بدلانك تعریفنده بو وجهله تحقیق ایتمشلر که (هم سبعة رجال من
رجال الله الذین توجهت بواطنهم الی الله وباصلاح المسلمین بالنصیحة والموعظة
ودعوتهم الی الله) یعنی بدلا رجال اللهدن یدی نفر رجالدر که باطنلریله اللهه ونصیحت
وموعظه ایله اصلاح مسلمینه متوجهلر اولوب خلقی حقه دعوت ایدرلر قال النبی
علیه السلام (ان بدلاء امتی لم یدخلوا الجنة بصوم ولا صلوة ولکن بسلامة الصدر
وسخاء النفس ونصیحة المسلمین) یعنی حضرت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
بیوردیلر که تحقیقا بنم امتمك بدلاسی جنته صوم وصلوتله داخل اولمزلر ولکن آنلره
سبب دخول جنت سلامت صدر وسخاء نفس ونصیحت مسلمیندر وبدلانك رجال
سبعه ایله تعدادی حصر ایچون دکلدر زیرا حدیث شریفده وارد اولمشدر که
(البدلاء من امتی اربعون اثنان وعشرون بالشام وثمانیة عشر بالعراق کلما مات بدل الله
مکانه اخر فاذا جاء الامر قبضوا کلهم) وکذلك بر حدیث شریفده دخی واقع
اولمشدر که (بدلاء امتی اربعون ثمانیة عشر من النساء واثنان وعشرون من الرجال)
وبر حدیث شریفده دخی بو وجهله وارد اولمشدر که (خیار امتی فی کل قرن خمسمائة
والابدال اربعون فلا الخمسمائة ینقصون ولا الاربعون کلما مات منهم رجل
ابدل الله عز وجل من الخمسمائة مکانه وادخل من الاربعین مکانهم یعفون عمن
ظلمهم ویحسنون الی من اساء الیهم ویتواصون فیما اتاهم الله) پس بدلادن بری

برموضعدن سفر ایتسه جسدنی اول موضعده کیند وصورتنی اوزره ترك ایدر برحیثیت ایله که اول کسنه اول موضعدن مفقود اولدوغن هیچ احد بیلمز پس بدلك معناسی بودر وعبدالله بن مسعود روایت ایدر که قال رسول الله صلعم (ان لله ثلثمائة نفس قلوبهم علی قلب آدم علیه السلام وله اربعون قلوبهم علی قلب موسی علیه السلام وله سبعة قلوبهم علی قلب ابراهیم علیه السلام وله خمسة قلوبهم علی قلب جبریل ع م وله ثلثة قلوبهم علی قلب میکائیل ع م وله واحد قلبه علی قلب اسرافیل ع م کلمامات الواحد ابدل الله مکانه من الثلاثة وکلمامات واحد من الثلاثة ابدل الله مکانه من الخمسة وکلمامات واحد من الخمسة ابدل الله مکانه من السبعة وکلمامات واحد من السبعة ابدل الله مکانه من الاربعین وکلمامات واحد من الاربعین ابدل الله مکانه من ثلثمائة وکلمامات واحد من ثلثمائة ابدل الله مکانه من العامة بهم یدفع البلاء عن هذه الامة) بحر زخار حقایق ودریای اسرار دقایق شیخ محیی الدین عربی رضی الله عنه بیوررلر که افراددن برجمع واردر که انلر اقطابدر وعددلری طاق در وقطب که اکا غوث دخی دیرلر اول شخص واحددر که جمیع زمانده حق تبارك وتعالی نك محل نظریدر واول اسرافیل قلبی اوزرینه در یعنی اسرافیل عالمینه سبب حیات صوریه اولدوغی کبی قطب الاقطاب دخی عالمینه سبب حیات معنویه در زیرا بقاء عالمه متعلقه اولان کلیات صورة ومعنی درت دربریسی مطلقا علمدر واول جبرائیل علیه السلامه مخصوصدر وبریسی حیات مطلقدر که اسرافیل علیه السلامه مخصوصدر وبریسی رزق مطلقدر که میکائیل علیه السلامه مخصوصدر وبری موت مطلقدر که عزرائیل علیه السلامه مخصوصدر واربعهٔ مزبوره دن هر بریسی ایچون صورت ومعنی اعتبار اولنور پس رزق معنوی علم ورزق صوری مأکولات ومشروباتدر وعلم دخی معنوی وصوریدر علم معنوی معارف الهیهٔ وهبیه وعلم صوری معارف کسبیه در وحیات معنویه علوم ومعارف ربانیه وحیات صوریه حیات حیوانیه در وموت معنوی (موتوا قبل ان تموتوا) حدیث شریفی ایله اشارت بیوریلان موت ارادی وموت صوری بدندن روح حیوانینك مفارقتی واجزاء عنصریهٔ صوریه نك بعضی بعضندن تلاشی شیدر الحاصل قطب عالم وعالمیانك سبب حیات حقیقیه سی اولوب موجودات غیبیه وشهادیه یی مشاهده ایلمك ایچون موضع نظر الهیدر ومرتبهٔ مزبوره مرتبهٔ قطبیت کبرادر که قطب الاقطابك مرتبه سیدر وصاحب قطبیت کبری باطن محمد المصطفی علیه الصلوة والسلامدر پس مرتبهٔ مزبوره علی وجه الاکملیة وارث حقیقت محمدیه اولان وجود شریفه مخصوصدر وقطب اکبره غوث

اطلاقی شول زمانده اولورکه اکا التجا اولنوب ومرتجا حصوله قرین اوله والا غیری زمانده غوث اطلاقی اولنمز وآنك اسمی بحسب المعنی عبدالله در اکرچه ظاهرده اسمی غیری اسم دخی اولورسه وفلانك فلان قلبی وقدمی اوزرینه در دیمکدن مراد حق سبحانه وتعالی ایکیسنه دخی جنس واحددن تجلی وفیض ایتدوکیدر اما تجلیده تکرار اولمامق اوزره (والامامان) ایکی شخصدر بری غوثك یمیننده در وآنك نظری عالم ملکوته در اکا عبدالرب دیرلر وبری غوثك یسارنده در وآنك نظری عالم ملکه در اکا عبدالملك دیرلر وبو عبدالربدن افضلدر وغوث بونی استخلاف ایدر وشیخ اکبر رضی الله عنه تفسیرنده (قل اعوذ برب الناس ملك الناس اله الناس) آیت کریمه سین تحقیق بیوردقلرندن بو معنایه اشارت واردر دیمشلر العلم عندالله (والاوتاد) درت نفر رجالدر که منازل حیات اربعه اوزرینه ثابتلردر وهر بری عالمك درت کوشه سنده قائملردر مشرقده اولانه عبدالحی ومغربده اولانه عبدالعلیم وشمالده اولانه عبدالمرید وجنوبده اولانه عبدالقادر دیرلر (والابدال) ذکر اولندوغی اوزره یدی کسنه اولوب لکن قطب وامامان واوتاد دخی یدیدر دیکلیدر اختلاف واردر وانلر ایام شهردن هر بر یومده قنغی جهتده ایدوکی اشبو جدولده بیان اولنمشدر

شمال	بين الشمال والمغرب	مغرب	بين المغرب والجنوب
٣	٥	٤	٢
١٥	١٣	١٢	١٠
٢٢	٢٠	١٩	١٧
٣٠		٢٧	٢٥
جنوب	بين الجنوب والمغرب	مشرق	ميان مشرق وشمال
٨	١	٧	٦
١١	٩	١٤	٢١
١٨	١٦	٢٣	٢٨
٢٦	٢٤	٢٩	

واکر برکسنه نك حاجتی اولسه کرکدر که انلرك اولدوغی جهته متوجه اولوب بودعاء اوقیه بفضل الله تعالی حاجتی روا اوله (السلام علیکم یا رجال الغیب یا ارواح المقدسه اغیثونی بغوثة وانظرونی بنظرة واعینونی بقوة (ونجبا) سکز نفر وبر قولده قرق نفر کسنه در انلر حمل اثقال ناس واصلاح حلایقه مشغوللر وحقوق خلقده متصرفلردر غیری خدمتلری یوقدر (ونقبا) اون ایکی نفر کسنه در وانلره مشرف الضمایر دخی دیرلر

و بعضیلر اوچیوز نفردن اولان بونلردر دیمشلر و بونلر مظهر اسم باطن واسم مزبورك
حکمی ایله متحقق اولوب بو باطن ناسه مشرفلردر و بونلره ستار سرایر منکشف اولمغله
خفایای ضمایری مسخرجلردر (وذخایرالله) بر طائفه در که حق سبحانه وتعالی عبادندن
انلر ایله دفع بلایا ایدر (وضنائن الله) اولیاء کرامك خواصندن بر طائفه در که کمال
لطافتلری اولدوغیچون انلره ضنائن الله درلر ضنائن خصایص معناسنه در وحضرت
فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم انلرك حقنده بیورمشلردر که (ان لله ضنائن فی خلقه
البسهم النور الساطع و یحییهم فی عافیة و یمیتهم فی عافیة (ورجبیین) انلر دخی قرق نفر
کمسنه در اول ماه رجبده انلره بر ثقل عظیم استیلا ایدوب اصلا حرکته اقتدارلری
اولمز واخر رجبه وارنجیه دکن اول ثقلت کوندن کونه تدریج ایله زائل اولوب وماه
شعبانده ثقل مزبور بالکلیه مرتفع اولور (وامنا) ملامیه ایله تعریف اولنان طائفهٔ
علیه در که ظاهرا و باطنا حاللرینی خلقدن ستر ایدوب هیچ فرد حاللرندن اکاه اولدوغن
استمزلر و بونلر افضل طائفه در وشیخ علاء الدوله قدس سره العزیز عروه ده بیوررلر که
بلال حبشی رضی الله عنه حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم زمان
شریفلرنده بدلاء سبعه دن ایدی وانلری اهل شهادتدن بر کمسنه دن غیریسی بلمز وواقف
واحد مزبور فوت اولسه واحد اخر ایله مصاحب اولورلر وحذیفة الیمانی رضی الله عنه
بدلا ایله حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم میاننده واسطه اولوب طرفیندن ابلاغ
سلام ایدردی وعلم کتاب وسنتی حذیفه دن اخذ ایدوب واداء صلوتده حذیفة الیمانی یه
اقتدا ایدرلردی ولکن حذیفه دن غیریسی انلری بلمزدی ایمدی معلوم اولا که لفظ
بدل بحسب المعنی هر بر سالك که آتش عشقله اوصاف بشریه و اخلاق ردیه سن
احراق وافنا ایدوب اوصاف حقله متصف واخلاق حقله متخلق اولدقده وسیئاتن
حسناته تبدیل ایتدکده جملهٔ اولیاء اللهه ابدال اطلاقی صحیح اولور ومقتدای ارباب
تحقیق شیخ محیی الدین عربی رضی الله عنه حلیة الابدال نام رساله سنده بیوررلر که
بلاد اندلسده مرشانة الزیتون نام موضعده معلم وحافظ القرآن وفقیه مجید وصاحب
فضیلت واهل ورع عبدالله بن سلمه نام بر مصاحبم وار ایدی بکا خبر ویردی که کیجه
بن حجرمده مصلی اوزرنده نماز قلوب وردمی تمام ایتدکدن صکره باشمی رکبتیمه
قویوب ذکره مشغول ایکن کوردم که بر شخص خانه دن ایچرو کروب سجاده می
التمدن چکدی واندن عوض خرمالیفندن بر حصیر قودی ونمازی بونك اوزرنده قیل
دیدی مع هذا حجره مك قپوسی اچیق دکلدی بو حالدن بکا بر جزع مداخله ایلدی
پس اول کمسنه دیدیکه بر کمسنه که حقله مأنوس اوله اول جزع ایلمز بعده بکا خطاب

ایدوب علی کل حال حقدن اتقا ایله دیدی بعده بکا دخی الهام اولوب یا سیدی ابدال
نه مقوله عمل ایله ابدالدن اولور دیو سؤال ایلدم جواب ویردیکم ابو طالب مکی
قوت القلوبده بیان ایلدیکی درت شیئله ابدالدن اولور واشیاء اربعهٔ مزبوره صمت
وعزلت وجوع وسهردر بونی دیدکدنصکره بندن منصرف اولوب کندی
امامه وجهله داخل بیت اولوب ونو جهله خروج ایتدوکن بلمدم حال انکه بیتمك بابی
مغلق والتمه دوشدوکی حصیر بعینه موجود ایدی ورجل مزبور ابدالدن اولوب
اسمی معاذ بن اشرس ایدی ایمدی اوصاف اربعهٔ مزبوره طریق حقك عماد وقوائمی
اولوب هر کیمك که ذکر اولنان درت شیده قدم راسخی اولمیه اول کمسنه کم کشتهٔ
طریق اولور پس معلوم اولا که (صمت) ایکی قسمدر بر قسمی صمت لساندر
بروجهله که مع غیرالله غیر حقه تحدثدن صمت لساندر و بر قسمی صمت قلبدر یعنی البته
اکواندن بر کونده ونفسده خاطره دن بر خاطره که اکا خطور ایلیه قلبی اندن صامت
اولمقدر پس شول کمسنه نك که لسانی صامت اولوب قلبی صامت اولمیه خفیف الوزر
اولور وشول کمسنه نك که هم لسانی وهم قلبی صامت اوله انك سری ظاهر اولور وربسی
اکا تجلی قلور وقلبی صامت اولوب لسانی صامت اولمسه اول لسان حکمت ایله ناطقدر
اما شول شخصك که نه قلبنده ونه لساننده صمت اولمسه انك مملکت وجودی شیطانك
ملکی وکندوسی ابلیسك مسخره سی اولور پس صمت لسان عامه نك وارباب سلوکك
منازلندندر وصمت قلب اصحاب مشاهدات ومقربینك صفاتندندر وصمت سالکینك
حالی افاتدن سلامتدر وصمت مقربینك حالی مخاطبات تأنیسدر ایمدی بر کمسنه که کلیت
ایله من جمیع الاحوال ملازم صمت اولسه انکیچون زبیسندن غیریله بر حدیث باقی قالمز
زیرا فی نفسه انسانه صمت محالدر بو تقدیرجه قچان حدیث مع الاغیاردن حدیث
مع الربه انتقال ایلسه نطقنده نجی ومقرب وتکلمنده مؤید اولوب هر بار که نطق ایتسه
حقدن نطق ایدر زیرا که نطق حقدندر کما قال الله تبارك و تعالی فی حق نبیه
علیه السلام (وما ینطق عن الهوی ان هو الا وحی یوحی) زیرا نطق باصواب خطادن
اولان صمتك نتیجه سیدر و کلام مع غیرالله بهر حال خطادر و بغیرالله اولان کلام
دخی من کل الوجوه شردر نتکم حق سبحانه وتعالی کتاب کریمنده کمال شروطی
ایله کلامی بیان بیورر قال الله تعالی (لا خیر فی کثیر من نجویهم الا من امر بصدقة
او معروف او اصلاح بین الناس) وقال الله تعالی (وما امروا الا لیعبدالله مخلصین
له الدین) ومقام وحی صمت حالنده واقع اولوردی و صمت صامته معرفة الله ایراث
ایدر (وعزلت) باعث صمت لساندر زیرا بر کمسنه ناسدن عزلت ایلسه مکالمه یه

كمسنه بولمايوب لاجرم عزلت صمت لسانه مؤدى اولور اما عزلت دخى ايكى قسمدر
برى عزلت مريدلردر كه مخالطهٔ اغياردن عزلت بالاجسام در و برقسمى دخى عزلت
محققين در كه اكواندن قلوب ايله عزلت ايتمكدر زيرا قلوب محققين علم اللهدن غيرى
بر شيئك محلى دكلدر انجلين علم كه مشاهده دن حاصل اولان بر شهود ايله قلوب
عارفينده شاهد حق اولور وارباب عزلتك نيتلرى اوچ وجهله در برنيت شر ناسدن
اتقادر و برنيت دخى سننك شرك غيره تجاوز ايتمكدن اتقادر ونيت ثانى رتبه جهتندن
نيت اولادن ارفعدر زيرا نيت اولى غيرك نفسنه سوء ظندر ونيت ثانيه كندو
نفسكه سوء ظندر پس كشى كندو نفسنه بدگمان اولمق غيرك نفسنه بدگمان اولمقدن
اولادر زيرا هر كس كندو نفسنه غيرك نفسندن اعرفدر و برنيت دخى جانب ملاء
اعلادن صحبت مولايه ايثار واختياردر پس ناسك اعلاسى شول كمسنه در كه ربيسنك
صحبتك اختيار ايدوب كندو نفسندن عزلت ايليه ايمدى بر كمسنه مخالطه اوزرينه
عزلتى اختيار ايلسه فى الحقيقه اول كمسنه ربنى غيرك اوزرينه اختيار ايتمش اولور
پس ربيسن اختيار ايلين قولنه حق تعالى اولقدر عطا واحسان ايدر كه قدرينى حقدن
غيريسى بلمز وعزلت دخى قلبده ابدا واقع اولمز الا بر وحشتدن واقع اولور كه وحشت
مزبوره معتزل عنهدن طارى اولوب معتزل معتزل اليهه مأنوس اولور وانس
مزبوره بر شيء در كه صاحب عزلتى عزلته سوق ايدر وعزلت معنى صمتك شرطندن
اولور زيرا صمت عزلته لازمدر ولازم عزلت اولان صمت صمت لسانيدر اما صمت قلبى
عزلت اعطا ايلمز زيرا كاه اولور كه واحد كندى نفسنده غير حقه مع غير الله متحدث
اولور فلهذا طريق حقده قائم بنفسه اولانه صمت اركاندن بر ركن قيلندى ايمدى
عزلته ملازمت ايلين سر وحدانيت الهيه يه واقف اولور وارباب عزلت كرك سالك
وكرك محقق اولسون عزلتك حالى معتزلى اوصاف بشريه دن تنزيه و تطهيردر
وارفع احوال عزلت خلوتدر زيرا خلوت عزلت اندر عزلتدر ونتيجهٔ خلوت نتيجهٔ
عزلت عامه دن اقوادر پس عزلت ايلين حقله صاحب يقين اولمق كركدر كه حتى انك
خاطرى بيت عزلتدن خارجه تعلق ايتميه و يقيندن محروم اولورسه زمان عزلتك فوتى
ايچون عزلتنى اعاده ايلسون كه حتى عزلتنده حقدن اكا اولان تجلى ايله قوى اليقين اوله
ايمدى سالكه بهرحال يقيندن لابددر و يقين شروط عزلتدن برشرط محكمدر
وعزلت معرفت دنيا ايراث ايدر (وجوع) اركان طريقتدن ركن ثالثدر وعزلت صمتى
متضمن اولديغى كبى جوع دخى ركن رابعدن اولان سهرى متضمندر وجوع ايكى
قسمدر بريسى جوع اختياريدر كه ارباب سلوكك جوعيدر و بريسى جوع

اضطراريدر كه محققينك جوعيدر زيرا محقق نفسنى جايع قلمز ولكن اگر مقام انسده
اولورسه اكلنى تقليل ايدر واگر مقام هيبتده اولورسه اكلى كثير اولور پس محققينك
كثرت اكلى عظمة اللهى مشاهده ايتدكلرى حالده قلبلرى سطوات تجليات انوار
حقيقت مظهرى اولديغنك صحتنه دليلدر و محققينك قلت اكللرى مشهودلريله حالت
موانسه لرنده صحبت مجاذبه لرينه دليلدر اما كثرت اكل سالكين حقدن بعدلرينه
وباب اللهدن طردلرينه ونفسلرى روحلرينه غالب اولمغله نفس شهوانيهٔ بهيميه نك
استيلا ايلديكنه دليلدر وسالكينك قلت اكللرى قلبلرينه نفحات جود الهى اعطا
اولنديغنه دليلدر زيرا نفحات جود الهى انلرى تدبير نفوس وجسوملرندن مشغول
قيلور الحاصل جوع على كل حال احسن واوجه وجميع وجوه ايله سالكينى احوال
عظيمه يه و محققينى اسرار الهيه يه نائل اولمغه سبب وداعيدر اما شول شرط ايله كه
افراط ايتميه وجامع منضجر اولميه زيرا جايع جوعنده افراط ايلسه پيوسته وذهاب
عقله وفساد مزاجه مؤدى اولور پس مادامكه شيخدن امر اولمديقچه سالك نيل مطلوب
قصديله جوعه تقيد ايلمك جائز دكلدر وجوع ايچون حال ومقام واردر جوعك حالى
خشوع و خضوع و مسكنت و ذلت و افتقار وعدم فضول وسكون
جوارح وعدم خواطر رديه در واحوال مزبوره سالكلرده اولان جوعك حاليدر
اما جوع محققينك حالى وقت وصفا وموانست وذهاب كون وعزت الهى وسلطنت
ربانى ايله اوصاف بشريه دن تنزهدر وجوعك مقامى مقام صمدانيدر واول بر مقام
عاليدر كه صاحبنه انواع اسرار تجليات افاضه اولنور وجوعك بو وجهله اولان
فائده سى ارباب همتكدر جوع عامه دكلدر زيرا جوع عامه اصلاح مزاج وتنعيم
بدندن غير ايچون دكلدر وجوع شيطانك حيله لرين بيلديرر (وسهر) نتيجهٔ جوعدر
زيرا معده ده طعام اولمسه نوم زائل اولور وسهر دخى ايكى نوعدر برى سهر عين و برى
سهر قلبدر وسهر قلب طلبا للمشاهدات خواب غفلتدن انتباه قلبدر وسهر عين
طلبا للمساهرة فى القلب مقام همته عينك رغبتيدر زيرا عين نائم اولسه اگرچه كيم
قلب نائم دخى دكلسه عملى نوم عين ايله باطل اولور وسهر عينك غايتى سهر متقدمك
مشاهده سيدر غيرى دكلدر فاما بونك غيرين ملاحظه ايلسه بويله دكلدر پس سهرك
فائده سى استمرار عمل قلب وعند الله مخزونه اولانه منازل عليه يه ارتقادر وسهرك حالى
سالك و محقق ايچون تعمير وقتدر لكن بو قدر وار كه محققك سهرى حالنده زياده سيله
تخلق ربانى واردر آنى سالك بلمز زيرا محققك مقامى مقام قيوميتدر وسهر معرفت نفسى
ايراث ايدر پس اركان معرفت ذكر اولنان اوصافك اتصافى ايله تمام اولور زيرا معرفت

اشیاء اربعهٔ مزبوره نك تحصیلی اوزرینه دائردر ومعارف دردتدر معرفت حق ومعرفت نفس ومعرفت دنیا ومعرفت شیطاندر ایمدی چون انسان مستعد خلقدن ونفسندن عزلت ایلسه وربسی انی ذکر ایتمکله ذکرندن صامت اولسه وغداء جسمانیدن اعراض ونائمین نومده اولدقلرنده اول تسهر ایدوب بیدار اولسه وبالجمله خصال اربعهٔ مزبوره نك مجموعی حالت واحده ده اجتماع ایدوب برندن زائل اولسه اول کمسنه نك بشریتی ملکیته وعبودیتی سیادته وغفلتی حسه وغیبتی شهادته وباطنی ظاهره تبدیل اولور پس بو تقدیرجه رجل مزبور ابدالدن اولوب موضعندن رحلت ایلسه حقیقتا وروحانیة موضعنده بدلنی ترك ایدب موطن مزبورده بدل قالان کمسنه ده موطن مزبورك صاحبلرینك روحانیتلری اجتماع ایدر پس اکر اول موطندن رحلت ایدن شخصه حالا اول موطنه مأنوس اولانك شوق شدید واشتیاق عظیمی ظاهر اولسه بدلنه ترك ایلدوکی حقیقت روحانیه سی متجسد اولوب حالا صاحب موطن اولان کمسنه اول حقیقتله تکلم ایدر وحقیقت دخی اکا تکلم ایدر وصاحب موطن تخیل ایدر که اول انك مطلوبیدر حال آنکه اول انده غائبدر ولکن متشوقك حاجتنی حاصل ایدر واکر روحانیت صاحبینك ترك ایلدوکی موطنه شوق وتعلق اولورسه کذلك روحانیتی متجسد اولور اما کاه اولور که بو حالت من غیر البدل اولور وبونلرك میاننده فرق بودر که ابدالدن اولان رحلت ایلدکده موطنه بدل ترك ایلدوکن بیلور اما ابدالك غیریسی برینه بدل ترك ایلدوکن بیلمز وعدم شعورنه باعث ارکان اربعهٔ مزبوره ده حکم ایتمدیکیدر ﴿شعر شیخ رضی الله عنه﴾ یا من اراد منازل الابدال ❊ من غیر قصد منه للاعمال ❊ لا تطمعن بها فلست من اهلها ❊ ان لم تزاحمهم علی الاحوال ❊ واصمت بقلبك واعتزل عن کل من ❊ یدنیك من غیر الحبیب الوالی ❊ واذا سهرت وجعت نلت مقامهم ❊ وصحبتهم فی الحل والرحال ❊ بیت الولایة قسمت ارکانه ❊ سادتنا فیه من الابدال ❊ ما بین صمت واعتزال دایم ❊ والجوع والسهر النزیه العالی ❊ آه ای راغب صمت وعزلت وطالب جوع وسهر حقیقة روحانیه ابدالدن سمع سره شویله وارد اولدی که صمت حقیقی مقام جذبه ده در زیرا سطوات تجلیات جذبهٔ احدیة الذات دل عاشقده پرتو اتدکده وجود بشریه سن افنا ایدوب نطقه اقتداری قالمز وحالت مزبوره ده نطق دخی صدور ایدرسه اول نطقه نفسنك شعوری اولمز وجذبه ارباب سلوکك جمله احوالنه وقایه اولوب راه راستی روشن ایتمکله ارباب حقیقت قتنده جذبه موقع شریعتده واقع اولمشدر زیرا شریعتك معنای اصطلاحیسی التزام عبودیت ایله ایتمار وطریق دین اسلامی اختیار ایتمکدر دین ایسه بر وضع ربانیدر که

(ارباب)

ارباب عقولی عند الرسول اولان شیئك قبولنه دعوت ایدر پس حقیقت ومعنی جهتندن عند الرسول اولان شیء نور تجلی سبحانی وجذبهٔ ربانیدر وشرع شریف آنك آثاریدر پس جمیع انبیا ووارث حقیقتلری اولان اولیا طالبلری حقه جذبهٔ حق ایله دعوت ایدرلر طالب دخی ورزش جذبه یه مستعد اولوب جذبهٔ رحمانی ظهور ایتدکده خالصا مخلصا مقام عبودیتده ثابت قدم ودین محمدیده راسخ دم اولوب دین اسلامك وجه حقیقیسی رونما اولمغله عند الله شرف اسلام نه مرتبه عزت اولدیغن بیلور زیرا شرعك معنای لغویسی ظاهر وهویدا اولمق وشریعت طریق مستقیم معناسنه در نتکم شرع الله لعباده الاسلام دیرلر یعنی حق تعالی عبادنه طریق مستقیم اسلامی آشکاره ایلدی دیمکدر اسلام ایسه حقه بیون ویرمك وکندی کارینی حقه تسلیم ایتمك وخالص اولمق معناسنه در بو تقدیرجه جذبهٔ رحمانی بر پرتو انور ربانیدر که مشکات حقیقت محمدیه اولان نظر پیردن مرآت دل طالبه افاضه اولندقده راه راست هویدا اولوب لاجرم عبد منجذب سلسلهٔ عشق کردن ارادتنه بند ایدوب امر حقه تسلیم اولور وکندو ارادن چقماغله ادناس بشریه وکدورات نفسیه دن پاك وخالص ومزکی وطاهر اولور ودنیا ومافیهانك فناسی عیان اولمغله خلقدن ونفسندن وبالجمله کونیندن عزلت ومحبت الله ایله موانست وبحث وجدالدن مفارقت ایدوب مقصود بالذات مشهودی اولمغله صمت ضروری حاصل اولور کرچه عزلت دخی صمتی من وجه تقدم ایتمکله صمته علت اولمشدر زیرا طالب ابتدا قلبنی ماسوادن ومزخرفات دنیویه دن تخلیه ایتدکجه ورزش جذبه یه مستعد اولمز ولکن جذبه دن اول اولان عزلت اختیاری وجذبه دن صکره اولان عزلت وصمت اضطراریدر زیرا قبل ظهور الجذبه دنیانك فناسی علم یقینله بیلنور وجذبه دن صکره عین یقینله مشاهده اولنور وجذبه مقام قرب جوار ربوبیت اولمغله سالك مستعد کمال جوع وعطش معنوی پیدا ایدوب مقاماتدن هیچ برمقامده قانع اولمایوب دائما (رب زدنی علما) نیازین ایتمکدن خالی اولمز زیرا عاشقلری معشوقك شهود وجه جمالندن غیریسی اغنا ایتمز شهود وجه جمال ایسه وجوددن اثر قومز وعاشقه قرب حاصل اولدقجه ازدیاد قربت رجا ایدر پس سالکده وجه مشروح اوزره کمال کرسنکی اولدقجه مراتبه نهایت اولمدیغن بیلوب غفلتدن بیدار اولمغله عینا وقلبا ساهر دائمده صفت قیومیتله متصف اولور ایمدی صفت مزبوره ایله متصف اولان مردان خدایه ابدال اطلاقی لایق اولور نتکم حضرت مولانا مثنوی شریفك برمحلنده بیوررلر که ❊ کیست ابدال آنکه او مبدل شده ست ❊ خمرش از تبدیل یزدان خل شده ست ❊ ای مستمع قابل انبیا واولیا

ومردان خدانك اوصاف وكمالات وعندالله قربت ومقامات ودرجات عاليه‌لى نه مرتبه‌ده ايمش كوش هوشك دوش ايتدكسه عوام الناس ايله انلرك بيننده فرق بى منتها اولديغن بيلدك كرچه صورت بشريه واكل شرب‌ده خلقله متساويلردر لكن حقيقته نظر اولنسه انبيا واوليانك مأكولات ومشروباتى مأكولات خلقه مغاير اولوب بينهماده بوجه‌ما مناسبت يوقدر فلهذا حضرت مولانا قدس سره عدم مناسبتى بيان ايچون تمثيلات كثيره ايراد ايدوب بيوررلركه ﴿مثنوى﴾ هردو كون زنبور خوردند ازمحل ٭ هر ايكى درلو نحل برمحلدن تناول ايتديلر ﴿مثنوى﴾ ليك شدزين نيش وزان ديكر عسل ٭ ليك بوندن يعنى صاريجه آرودن نيش وبال اروسندن عسل ظهوره كلدى يعنى هر ايكى درلو ارينك اسملرى وصورتلرى واحد وغدالرى ايكيسنك دخى اثمار ونباتات اولوب بحسب الظاهر تفاوت يوغيكن بريسندن نيش ظاهر اولوب وبريسندن بقدرة الله شهد لذيذ حاصل اولور كما قال تعالى (واوحى ربك الى النحل انا اتخذى من الجبال بيوتا) پس نحل وحى الهى ايله مسدس الشكل خانه‌لر بنا ايدوب ولعابندن عسل مصفا ايله مملو ايدوب حقيقتلرى مغاير اولور وبر مثال دخى بودركه ﴿مثنوى﴾ هردو كون آهو كيا خوردند واب ٭ هر ايكى درلو آهوء اوتلاوق يديلر وصو ايچديلر ﴿مثنوى﴾ زين يكى سركين شدوزان مسك ناب ٭ وبريسندنكه آهوشكاردر نجس اولدى واو بريسندن كه آهوى مسكدر صافى مسك اولدى ناب صافى معناسنه‌در وخورديمك وايچمك معناسنه مستعملدر وكياه اوتلق معناسنه‌در وزن ايچون ها محذوفدر مثال اخر ﴿مثنوى﴾ هردونى خوردند ازيك آبخور ٭ هر ايكى نى كه بريسى شكرقامشى وبريسى ايچى بوش قامشدر ايكيسى برصودن ايچديلر ولكن ﴿مثنوى﴾ اين يكى خالى وآن پرازشكر ٭ بو بريسى سكردن خالى واول بريسى سكرايله مملودر (بيت) بو باغك كرحقيقتده صويى برباغبانى بر ٭ ولى اولمش حقايقدن نيچه يوزبيك شجر پيدا ٭ روايت اولنوركه حضرت آدم صفى الله ع م وجه ارضه هبوط ايتدكده بربولك آهولر آدمك زيارتنه كلوب مراعات مراسم تعظيم وتكريم ايلديلر حضرت آدم دخى انلرك ارقه‌لرين مبارك اللريله صغايوب معجزات آدم صفى الله ايله حق تعالى انلرك نافنى مشكناب ايلدى سائر آهولر دخى بوكرامتى كوردكلرنده اول شرفه مظهر اولمق اميديله خدمت آدمه شتاب ايتمكله آدم صفى عليه صلوات الله بونلرك ارقه‌سن دخى صغادى لكن انلرده مسك حاصل اولمدى پس بوزمره‌نك سبب حرمانى آدمدن استكشاف اولندقده آدمه وحى الهى اولوب يا آدم اول كلن آهولرده خلوص قلب اولوب مجرد مقصودلرى سنى زيارت ايدى اما صكره كلنلر انلرده دخى

مشكناب ظاهر اولمق حسبيله كلوب خلوص نيتلرى اولمامغله عمللرى قبول اولمايوب مرادلرندن محروم اولديلر بو وجه حرمانلرى اعلام اولندى ايمدى مردان خدا دخى كندى مراداتندن كچوب حق رضاسندن غيرى ديلكلرى اولمايوب تعلقات كونيندن خلاص اولمغله حق سبحانه وتعالى انلره كشف سبحات جمال ايدوب انواع كرامات سنيه اعطا ايلدى ايمدى اى عبد مخلص ﴿مثنوى﴾ صدهزاران اينچنين اشباه بين ٭ يوزبيك بونجلين اشباه وامثال كور ﴿مثنوى﴾ فرقشان هفتاد ساله راه بين ٭ انلرك ميانده يتمش ييل مقدارى يول كور يعنى ارباب معنى ايله اهل صورت بيننده تفاوت بسيار وتباين بى شمار واردر اكر اباى علويه وامهات سفليه ومواليد ثلثه‌يه دقت ايله نظر اولنسه نيچه يوزبيك نظير ومثال بولنوركيم صورتلرى متحد ومعنى وخاصيتلرى متباين اولوب ما بينده هفتاد ساله مسافهٔ بعيده كوررسن ايمدى ﴿مثنوى﴾ اين خورد كردد پليدى زوجدا ٭ بو كمراه وطاغيلر اكل ايدراندن پليدلك جدا اولور يعنى بعد الهضم قوت دافعه‌سندن نجاست حادث اولور ﴿مثنوى﴾ آن خورد كردد همه نور خدا ٭ اما انبيا واوليا غدا تناول ايدراندن نور خدا ظاهر اولور ﴿مثنوى﴾ اين خورد زايد همه بخل وحسد ٭ مشرك وكافر ومنافق ومنكرك يدوكى طعامدن جميعا بخل وحسد ظاهر اولور ﴿مثنوى﴾ ان خورد زايد همه عشق احد ٭ اما انبيا واوليانك تناول ايتدكلرى طعامدن جميعا عشق ربانى ونور سبحانى ظاهر اولور اى مؤمن صادق ويار موافق معلوم اولا كه مأكولات ومشروباتك هر بريسى زبان حال ولسان استعدادلريله دركاه عزته نالش وزارى قيلوب الهى سيدى ومولاى سن بزى برعبد مؤمن وموحدك نصيبى قيل كه بزم حقيقتمز انك سمع وكوش وبصر ونطقنه قوت اولوب وجميع قواسنه وقلبنده اولان تجلياتك نورينه ملحق اولمغله انسان كوكلندن سكا واصل اولان طريق مستقيمى بولوب بوتيرهٔ خاكده پابستهٔ طبيعت اولمقدن وآمد وشددن خلاص اولالم پس حق سبحانه وتعالانك بولنده صادق اولان عاشقلره واجبدركه طعام يدوكى وقتده كوكلى حاضر بولنوب بعد الطعام شكر لسان ايتدكدن صكره حق طعامى يرينه كتورمك ايچون صمت ذكر الله ايله كوكل حالنه واروب اول طعامدن حاصل اولان قوتى تجلى نوريله احيا ايليه زيرا اول نعمته حقيقت اوزره شكر تناول اولنان طعامى نور محبت ايله محو ايدوب حقيقت اصليه‌سنه ايصال ايتمكدر والا اول طعامك حقيقتنه ظلم صريح ايتمش اولوب حضور حقده سندن شاكر اولمايوب الهى (كلوا واشربوا ولا تسرفوا) ديو فرمان بيورمش ايكن بو ظالم بنى ضايع قيلدى ديو حق طلب ايدر اما تناول اولنان لقمه حلال اولمسه

اخرك حق اولمغله سنی حالكدن آیروب بلكه نورانیتكه ظلمت طاری اولور ومن عندالله حرام قلنان مأكولات ومشروبات دخی تناول اولنسه اكل اولان مؤمنی نفسانیته مبتلا قیلور مثلا عیاذا بالله تعالی شرب خمر صفت كلبیت وشهوانیتی زیاده ایدوب ولحم خنزیر دخی عدم حمیت ومخنثلك ایراث ایتمكله حق سبحانه وتعالی انی حرام قیلوب هر برنهی اولنان اشیاده حقك اسرار خفیه سی اولوب جمله سی عبادنه محض رحمتدر نه آنكه مشقت اوله اما كفار ومنافق حلال دخی اكل ایتسه لر كندیلری حقدن بعید ومحض نجس اولمغله طعامك حقیقتی كندی خباثتنه دوندیروب صفات ناریه دن اولان بخل وحسد وكبر وكین وغضب وشهوت وتكبر ونخوت وانبیا واولیایه بغض وعداوت وانواع حیل وشیطنت وانكار ومنافقت حاصل اولمغله تناول ایتدكلری طعام ای كافر بدبخت بزم اصلمز بالا وطاهر ایكن سنك شأمتك سببی ایله بزی دخی جهنمی ونجس ایلدك دیو لعنت ایدر پس طعام پاك ایكن كافرده ناپاك اولمغه باعث ندر دیر ایسك حضرت مولانا بیان ایدوب بیوررلر كه ﴿مثنوی﴾ این زمین پاك وان شورست وبد ۞ انبیا واولیا وصلحا وسعدانك وجودلری زمین پاك مثابه سنده در بذر طعام زرع اولندقده حب حب خدا ثمراتی ظهور ایدر و كفار ومنكرین وفجار ومنافقینك وجودناپاكلری زمین شوره مثابه سنده در هرنه اكلسه ضایع وتلف اولوب اول زمین شوره ده خار یا خراشدن غیری نسنه بتمز كما قال تعالی (وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَالَّذِي خَبُثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا) یعنی انبیا واولیا ومؤمنین اصفیانك اراضئ قلوبی بقدر كشوف انوار الصفات والذات ازهار مواجیدر ریاحین موارید انبات ایدر زیرا هر قنقی قلبك كه بذری محبت اوله نباتی مشاهده در وهر قنقی قلبك كه بذری شوق اوله نباتی انس ووصالدر وهر قنقی قلب كه بذری عشق اوله نباتی كشوف جلال وجمالدر فاما هر قنقی قلب شوره كه بذری هوی اوله انك نباتی شهواتدر ونور محبت خدا ایله منور اولان قلب مطهردن جوارحه دخی آثار محبت ظاهر اولوب موافقت آنك اثریدر وهر قلب مظلمدن دخی جوارحه ظلمت ظاهر اولوب عناد ومخالفت وانواع خباثت آنك آثاریدر ﴿مثنوی﴾ این فرشته پاك وان دیوست ودد ۞ مثلا بو طائفهٔ علیه فرشتهٔ پاك واول طائفهٔ خبیثه دیو ودد كبیدر ﴿مثنوی﴾ هر دو صورت گر بهم ماند رواست ۞ هر ایكی صورت بربرینه مشابه اوله روادر زیرا صورتده مماثلت مقرردر ﴿مثنوی﴾ اب تلخ واب شیرین را صفاست ۞ تتكم آجی صو وطاتلو صونك صفاسی واردر صورتلرنده صفوت اولمقده بربرینه مشابهتلری واردر اما سیرت ولذتده مابینلرنده فرق بین اولوب هیچ وجهله مناسبتلری یوقدر حضرت مولانا قدس سره

(آب)

آب تلخی كفره ومشركینه تشبیه ایدوب وآب شیرین ایله انبیا واولیایی مراد ایدرلر ایمدی ذوقی اولمیانلر صورتدن غیری نسنه فهم ایلمز زیرا كه ﴿مثنوی﴾ جز كه صاحب ذوق كه شناسد بیاب ۞ صاحب ذوقدن غیری كیم ادراك ایدر اذعان ایلر ﴿مثنوی﴾ او شناسد آب خوش از شوره آب ۞ اب لذیذی اب شوره دن صاحب ذوق اولان كمسنه ادراك ایدر یعنی من لم یذق لم یعرف مصداقنجه ظاهر بین اولان بی ذوقلر انبیا واولیاده اولان لذت انس ومحبتی ادراك ایلمز وصورت بشریتلرندن حقیقتلری فهم اولنمز الا شول اهل ذوق اولان ارباب وجدان فهم ایدر كه انبیا واولیانك دست قدرت ویدهمتلرندن شراب طهور عشق الهی نوش ایدوب فتیلهٔ قلبلرین نار محبت ربانی ایله ایقاد ایلیوب انبیا واولیایی اول ذوق ایله بلمشلردر پس صورتده قالان منكرلر ﴿مثنوی﴾ سحر را با معجزه كرده قیاس ۞ سحری معجزه یه قیاس ایدن معاندلر كبی ﴿مثنوی﴾ هر دو را با مكر پندارد اساس ۞ هر ایكیسنك بنیادنی مكر او زرینه مبنیدر قیاس ایدر مع هذا سحر ایله معجزه بیننده فرق عظیم واردر مثلا ﴿مثنوی﴾ ساحران موسی از استیزه را ۞ حضرت موسی علیه السلام عصرنده اولان سحره عناد ومجادله جهتندن ﴿مثنوی﴾ بركرفته چون عصای او عصا ۞ موسی علیه السلام كبی اللرنده عصا طوتمشلر ایدی وحضرت موسی علیه السلامی كندولری كبی ساحر زعم ایتمشلر ایدی ولكن ﴿مثنوی﴾ زین عصا تا ان عصا فرقیست ژرف ۞ بو عصادن موسی علیه السلامك عصاسنه وارنجه بر فرق عظیم واردر ﴿مثنوی﴾ زین عمل تا ان عمل راهی شكرف ۞ وبو عملدن اول عمله وارنجه بر راه عمیق ومسافهٔ بعیده واردر زیرا حضرت موسی علیه السلامك عصاسنده حق سبحانه وتعالی خاصیت كثیره خلق ایدوب اول عصانك ایكی شعبه سی وار ایدی شب تاریكده شمعه كبی مشتعل اولوب ضیا ویردی وحضرت موسی سیر وسفرده یوراسه عصایه سوار اولدقده اسب تازی كبی حضرت موسایه حامل اولوردی وبر چاهدن صو المق اقتضا ایتسه هرنه قدر عمیق اولسه باذن الله قعر چاهه ایریشوب واوجنده بر ظرف پیدا اولوب مقدار حاجت آب اخراج اولنوردی وسفرده بو ینه وضع ایتسه تیر وتیركش ایله مهیا بركمان اولوردی ومیوه جنسندن برنسنه مراد اولنسه نهال آسا زمینه غرس ایتدكده فی الحال برك واثمار ظاهر اولوب تناول ایدرلردی وعصانك دیبنده بر دمرن وار ایدی هر كون كفایت مقدارن مراد اولنان اغذیه یی اظهار ایدردی ویره دیكسه آب خوش ظاهر اولوب هر كس نوش ودفع عطش ایدوب یردن نزع ایتدكده آب غائب اولوردی وعصادن انواع روایح طیبهٔ فایحه اولوب دماغی معطر ایدردی وفرعون

اول اهل ذوقدن غیری
كفره كبی سحری معجزه یه
قیاس ایدیلر كه هر ایكیسنه
بنیادینی مكر خلیه ایدرلر
یعنی زهد دوقانی اوطلبه
مكر معجزه ایله سحرك
مابینی دخی معجزه ایله
اهل سحر میانی فرقه
ایدمزلر

[illegible]

ایله مقابله ده موسی زمینه براقدقده عصانك غلظتی مقداری حیهٔ صغرا اولوب بعده
ضخامت حاصل ایدوب فی الحال اژدرها اولوب وایکی چشمی آتش کبی شعله ویردی
وباشن قالدروب هیبت ایله یوریوب ودیشلرین قیجردادوب صداسندن زهره لر چاك
اولوردی واوکنه کلان شجر ومدر وحجر وخاشاکی بریودم ایدردی پس حضرت
موسی الینه الدقده کیرو اولکی شکلنه منقلب اولوب عصا اولوردی العظمة لله ومنکرین
وکافرین وآل فرعون وسحره عصادن صدور ایدن حالات عجیبه یی سحره حمل
ایدوب عناد ومجادله یدوب حضرت موسی ایله مقابله ایتدیلر انلر دخی عصالر وعظیم
تدارکلر ایله رسنلر کتوروب سحر ایله حیات وعقارب شکلن کوستردکلرنده عصای
موسی زمینه وضع اولندقده وجه مشروح اوزره بر اژدرهای مهیب اولوب میدانده
حبال اولان وعصالری بر یودم ایدوب حضرت موسی عم اژدرهایی بوغازندن اخذ
ایتدکده کمافی الاول عصا اولوب طاغلر کبی یغدقلری عصا وحبالدن کوزه کورینور
شی قالمایوب جمله سی نابود اولدی پس سحر ایله معجزه بیننده مناسبت اولمایوب فرق
عظیم وار ایدوکی ظاهر اولدی معلوم اوله که حق سبحانه وتعالی انبیای عظامه ملکوت
سفلیه وعلویه وعناصر اربعه یی مسخر ایدوب بامر الله تعالی انبیا علیهم السلامك
حکملرینه مطیع ومنقاد اولوب مراد اولنان معجزات بقدرة الله تعالی اظهار اولنور
وظهور ایدن معجزات خیالات سحره کبی اولمایوب حقیقت اولور سحره ایسه کفر
وعصیان ایله تشیطن ایدوب ارواح خبیثه نك معاونتی وبعض اشیانك ترکیبی وانواع
افسون ایله بعض خیالات کوستر کرچه ایکیسنده دخی قدرت حقکدر لکن سحره
حق سبحانه وتعالی نك وحدانیتنه وفاعل مطلق اول فیاض مطلق وحضرت حق
اولدیغنه ایمان کتورمیوب ارواح خبیثه وکواکب ونجوم اعتقاد ایتمکله کافرلردر
وعملری دخی باطلدر زیرا جواهر مکلفه ایکی قسمدر برقسمی جسمانیٔ محسوس
وبرقسمی روحانیٔ معقولدر وجسمانی علی الاجمال اوج قسم اولوب خیر وشریر
وبینهماده متوسط اولدیغی کبی روحانی دخی علی الاجمال اوج قسمدر برقسمی ارواح
مقدسه در که ملائکه در وبرقسمی شریردر که شیاطین جندرو برقسمی متوسطدر که
مؤمنین جندر پس ملائکه نك تواصل وتعاونلری حق سبحانه وتعالی یی تسبیح
وتقدیس وعبادات بدنیه وقلبیه ایله حقه تقرب ایدن اخیار ناسه اولور وشیاطینك
دخی تواصل وتعاونلری معاند للرحمن وعابد للشیطان ومشرك وخبیث اولان اشرار
ناسه در ایمدی ساحر ایله نبی وولینك فرقی متبین ومتمیز اولدی پس معجزات انبیا علیهم
السلامدن ظاهر اولوب وکرامات وخوارق عادات دخی مؤمن مخلص ونفسندن

مقدس وبدننده طهارت اولان اولیادن صادر اولور وحقه تقربلری زیاده اولدقجه
کراماتلری زیاده اولور وسحر دخی شول کفر وفجره یه منتهیٔ اولور که شیطانه
مناسبتلری اوله ایمدی سحر ظهوره کلمز الا نفسنده مشرك وخبیث وطبیعتنده شرت
وبدننده تدنس اولان اشرادن صدور ایدر فلهذا سحر ایله عمل ایدنلر غالبا طائفهٔ
یهود وعبدهٔ اصنام وکواکب ونساء حیضدر وفجرهٔ مزبوره سحر ایله عمل ایتدکلرنده
امکنهٔ قذره وهیأت قبیحه اوزرینه عمل ایدرلر وانلرك سحری استعیذ بالله قولنه مقابل
اولسه سحرلری باطل اولور وحواشی سعدیه ده مسطوردر که (السحر هو مزاولة
النفوس الخبیثة لافعال واقوال یترتب علیها امور خارقة للعادة) واهل سنت وجماعت
قتنده جائزدر که ساحرلر هواده پرواز ایتمکلکه وانسانی حماره وحماری انسانه تقلیب ایتمکه
قادرلردر لکن اشیاء مزبوره نك خالق حق تعالادر سحره رقاء مخصوصه وکلمات معینه سن
قراءت ایتدیکن حق سبحانه وتعالی صدور ایدن اشیایی خلق ایدر زیرا مؤثر حقیقی خالق
بیچوندر (بیده ملکوت کل شیٔ) ایمدی عمل سحر کفر وضلال اولمغله ❊مثنوی❊
لعنة الله این عمل را در قفا ❊ سحر عملنك قفا وعقبنده ومنتها ونتیجه سنده اللهك لعنتی
واردر ❊مثنوی❊ رحمة الله ان عمل را در وفا ❊ اول عمل ایچون وفا ایلمکده اللهك رحمتی
واردر که معجزات انبیا وکرامات اولیا مقتضیٔ رحمت رب اعلادر پس حق ایله باطل
بفضل الله تعالی مبین وظاهر اولمش ایکن ❊مثنوی❊ کافران اندر مری پوزینه طبع ❊
کافرلر عناد وجدلده پوزینه طبعدر یعنی نسناس طبیعتلودر که میمونك جبلتی تقلیده
مجبوله در کذلك کفرهٔ فجره دخی محض عنادلرندن تقلید بی معنی ایدوب (نحن علی
ما وجدنا علیه آباءنا) دیو خیری شردن وحقی باطلدن فرق ایتمك مراد ایتمزلر زیرا که
❊مثنوی❊ افتی امد درون سینه طبع ❊ طبیعت نفسانیه سنك ایچنده بر افت عظیم
کلدی یعنی (فی قلوبهم مرض فزادهم الله مرضا) فحوای کریمی اوزره قلب مکدر
اوزرنده خبث ذاتی بر مرض بی علاجدر که سینهٔ مظلم کفارده مستقر اولمشدر
وحضرت مولانا قدس سره کفار ومنکرین ایله نسناس بیننده اولان وجه مشابهتی بیان
ایدوب بیوررلر که ❊مثنوی❊ هرچه مردم می کند پوزینه هم ❊ هرنه که انسان ایلیه
پوزینه هم ❊مثنوی❊ ان کند از مرد بیند دمبدم ❊ انی ایلر که دمبدم ادمیاندن کورر
ولکن انسان هر فعلنده بر نسنه یی مقصود ایدر نسناس ایسه تقلید ایله فعل بیهوده
ایدوب کارینك حقیقتك بلمز ونفع وضررین فرق ایتمز کذلك پوزینه طبع اولان ارباب تقلید
انبیا واولیادن کوروب اشتدکلرین ایدرلر لکن کارلرینك حقیقتندن خبردار اولمایوب
وخبرویرنلره اعتماد ایتمیوب محض تقلیدده قالورلر ولکن محقق ایله عمل مقلدك ماببنی

ناس ایله نسناسك كاری كیدر مثلا ﴿ مثنوی ﴾ اوكمان برده كه من كردم چو او ✲ یعنی
اكر میمون واكر مقلد كمان ایلمش كه بن انسان كبی ایلدم ومقلدم اولانك عملن اشلیوب
بن دخی انجلین اولدم ولكن ﴿ مثنوی ﴾ فرق راكی داند آن استیزه رو ✲ اول استیزه
یوزلو وتقلید وعناد ده جدل ایدیجی ایكی عمل بیننده اولان فرقی نه‌قان بیلور یعنی بیلمز پس
منكرین ومنافقین دخی حقیقتلرندن بی نصیب اولماغله (اولئك كالانعام بل هم اضل
سبیلا) آیت كریمه سنك مظهری اولورا كابناء كه ﴿ مثنوی ﴾ این كند از امر وان
بهر ستیز ✲ بو امر الهیدن ایلرو اول لاجل العناد ایلر یعنی ارباب تحقیقك عملی امتثالا
للامردر واهل تقلید یوزینه طبعك عملی عنادا ومجرد تقلیدادر ایمدی ﴿ مثنوی ﴾
بر سر استیزه رویان خاك ریز ✲ اومقوله صورتی ناس وسیرتی نسناس اولان عنود
ولجوج اولان استیزه رولرك سر بید ولتلرینه طبراق ساچ یعنی طبراق انلرك باشلرینه كه
﴿ مثنوی ﴾ ان منافق باموافق درنماز ✲ اول موافق ایله منافق نمازده ﴿ مثنوی ﴾
از پی استیزه آید نی نیاز ✲ محض عناد وتقلیددن اوتوری كلور موافق كبی نیازدن
اوتوری كلمز ولكن ﴿ مثنوی ﴾ درنماز وروزه وحج وزكات ✲ صوم وصلوة وحج وزكاتده
﴿ مثنوی ﴾ بامنافق مؤمنان در بردومات ✲ منافق ایله مؤمنلر بردوماتده در یعنی
اركان اسلامیه ده وعبادات صوریه ده بحسب النظام منافق ایله موافق ومقلد ایله محقق
موافق ومساوی ظن اولنور اما ایكی شطرنج باز كبی موافق منافق ومحقق مقلدی
بردومات ایتمكده در یعنی مؤمنلر غالب ومنافقلر مغلوب اولوب نقد عمرلری اخرو عاقبت
امرلری ظهور ایتدكده اتفاق صوریلری رفع اولوب بر موجب یوم تبلی السرایر
اختلاف معنویلری مبین اولور ﴿ مثنوی ﴾ مؤمنان را برد باشد عاقبت ✲ عاقبت مؤمنلره
برد اولور وجنت ومغفرت ونجات ورحمت بولوب غالب اولور ﴿ مثنوی ﴾ بر منافق
مات اندر آخرت ✲ آخرتده مات منافق اوزرینه واقع اولور یعنی خایب وخاسر وعذاب
الیمه كرفتار اولور ﴿ مثنوی ﴾ كرچه هر دو برسر یك بازی اند ✲ كرچه هر ایكیسی
براویون باشنده درلر یعنی مؤمن ایله منافق ومحقق ایله مقلد عمل واحد اوزرنده در
﴿ مثنوی ﴾ هر دو باهم مروزی ورازی اند ✲ هر ایكیسی بربرینه نسبت مروزی
ورازیدرلر مروزمیمك ضمی وراء مهمله نك سكونیله هری قربنده برقریه وقبیله سنك
اسمی ورازدخی كذلك هری یه تابع برقریه نك اسمیدر وبعضیلر دخی مروزی فتح میمله
علی غیر القیاس مروه منسوب ورازی ری شهرینه منسوب معناسنه دردیمشلر هر قنغیسی
اولورسه اولسون كرچه برعمل اوزرنده بولنورلكن ﴿ مثنوی ﴾ هریكی سوی مقام
خود رود ✲ (كل شیء یرجع الی اصله) مصداقنجه هر بری كندو مقامو مأواسنه كیدر

﴿ مثنوی ﴾ هریكی بروفق نام خود رود ✲ هر بری كندو نامینك وفقی اوزره كیدر
حاصل كلام تقدیر ازلیده نامی سعید ویاخود شقی مؤمن ومنكر وموافق ومنافق هرنه
اسم ایله موسوم اولدیسه وقنغی یولدن كلدیسه وقهر وجمالدن نه یه مظهر اولدیسه
عاقبت رجوعی اكا اولور حضرت علی كرم الله وجهه انكیچون بیوردیلر كه كرچه عاقبت
كاردن خوف اولنور اما اول كاردن خوف ایتمك بنم قتمده ظاهردر وبونك تفصیلی
بوندن اقدم مناسبت ایله مواضع كثیره ده ذكر اولنمشدر ﴿ مثنوی ﴾ مؤمنش خوانند
جانش خوش شود ✲ مؤمنه مؤمن اوقورلر آنك روحی خوش اولور ﴿ مثنوی ﴾ ور منافق
كوی پر آتش شود ✲ واكر مؤمنه منافق دیه سن پر آتش اولور زیرا لفظ مؤمن استعداد
فطریسنده حقیقت جبلیه سنه موافق ومنافق حقیقتنه غیر مطابقدر نه آنكه الفاظ
وحروفدن حاصل اولان تأثیر وانفعال اوله بلكه مدلولاتی اولان معانی وحقایقدن
متأثر اولور ویاخود كرك مؤمن وكرك منافق مطلقا هر قنغیسنه مؤمن دیسك جانی
خوش اولور ومنافق دیسك پر آتش اولور زیرا منافق كندوینی حق اوزره قیاس ایدر
وبالجمله جمله عالم كندوسك مستحسن ظن ایدوب صفات ردیه دن بریسی كندویه
اسناد اولنسه متألم اولور مثلا بر منكره منكر دینلسه منكر ایكن صفت مذبوره كندویه اسناد
اولندقده پر آتش اولورنتكم حضرت فخر كائنات علیه اكمل التحیات زمان شریفلرنده
زمرۀ منافقینك نفاقلری ظاهر اولدقده نفاقلرینك ظهورینه مضطرب اولوب وطائفۀ
یهود دخی بز مؤمنلرز واللهك محبلری یوز دیو دعوی ایتدكده آیت كریمه نازل اولوب
(فتمنوا الموت ان كنتم صادقین) دیو تقریع اونوب دعوالرنده كاذب اولدقلری
ظاهر اولدی ایمدی ﴿ مثنوی ﴾ نام او محبوب از ذات ویست ✲ مؤمنك اسمی محبوب
اولمق آنك ذاتندندر فی الحقیقه ایمان محبوبدر پس اسمی دخی محبوبدر وعندالله
مقبولدر كذلك ﴿ مثنوی ﴾ نام این مبغوض زافات ویست ✲ منافقك ذاتنك
مبغوض اولمسی افاتندن ونفاقله موصوفه اولان ذاتندندر زیرا فی الحقیقه نفاق
بر آفتدر كه صفت قبیحه سن نامنی دخی قبیح ایتمشدر واولا ﴿ مثنوی ﴾ میم وواو
ومیم ونون تشریف نیست ✲ لفظ مؤمنده اولان حروف اربعه نك تشریفی یوقدر
منافق دخی بش حرفدر پس مجرد حروف مؤمن مؤمنه شرف ویرمز وحروف
منافق منافقه شین ویرمز بلكه ﴿ مثنوی ﴾ لفظ مؤمن جز پی تعریف نیست ✲
لفظ مؤمن تعریفدن غیری ایچون دكلدر یعنی لفظ مؤمن مسمانك ذاتنی تعریف
ایچوندر ولفظ منافق ظاهری باطننه مغایر اولان ذاتی توصیف ایچون موضوع
اولمشدر فلهذا ذاتنده مؤمن موحد اولان كمسنه یه منافق وبوكا مانند

الفاظ ناسزا دینلسه نفسنه الم کلمز زیرا بیلورکه درونی صفات مزبوره دن پاك وطاهر اولوب مجرد حروف والفاظ انسانك ذاتنه عیب ایراث ایتمز بلکه مؤمنه منافق ومقره منکر دیمان مفتری به الکلام صفة المتکلم دینلور مثلا بر محبوب رعنا ولقاسی روحه صفا اولان خوبرویه بر بی مذاق وبی تمیز بدلقا دیسه اول محبوب بی بدل هیچ الم چکرمی بلکه خوش لقایه بدلقا دیان کندینك بی ادراك اولدیغنی اظهار ایدر امافی نفس الامر ذاتی نفاقله متصف اولان شخصه منافق دیسه‌لر مضطرب اولور نته کیم حضرت مولانا بیورر ﴿مثنوی﴾ کرمنافق خوانیش این نام دون ✲ اکراکا منافق اوقیه‌سن بو اسم دون ﴿مثنوی﴾ همچو کژدم می خلد دراندرون ✲ انك قلبنی عقرب کبی صوقار ومجروح و بیحضور اولور دوزخده صفت نفاق وانکار حیات وعقارب اولوب اکا عذاب ایدر ﴿مثنوی﴾ کرنه این نام اشتقاق دوزخست ✲ اکر بو اسم منافق دوزخدن مشتق اولماسه ایدی ﴿مثنوی﴾ پس چرا دروی مذاق دوزخست ✲ پس نیچون اول منافقده مذاق دوزخ اولوردی یعنی دوزخده اولان عذابك انواعنی هرکس دنیاده تحصیل ایدوب اخلاق سیئه واوصاف خبیثه‌سی بر موجب یوم تبلی السرایر صورت بند اولور لکن دنیاده ایکن انواع حجب وقیود ایله غفلت طاری اولمغله درونده اولان صفات ردیه‌دن خبری یوقدر پس برکمسنه صفات مزبوره‌دن بریسنی کندویه تلفظ ایتدکده اول اسمك مسماسی اولان حقیقت حرکت ایدوب درونه عذاب ایدر آخرتده خود صفات مزبوره سوراخلرندن خروج ایدوب وانکله کرفتار عذاب الیم اولوب صفات مزبوره ایله حشر اولور مثلا حب دنیا مردان خدایه اذا وعباد اللهه جفا اوزره اولورسه حیات وعقارب وکبر وعجب غالب ایسه صورت پلنك وغضب غالب ایسه صورت کرك ومنافق ایسه میمون وشهوت وعدم حمیت غالب ایسه صورت خوك وحرص غالب ایسه صورت خرس وموش والی غیر ذلك صفات شنیعه‌نك انواعنه مناسب صور مختلفه ایله محشور ور حمت رحیمدن دور اولورایمدی معلوم اولدیکه ﴿مثنوی﴾ زشتی آن نام بد از حرف نیست ✲ اول زشت وبد اولان منافق نامنك قبحی اسمده اولان حرفدن دکلدر کذلك مؤمن کلمه‌سنك حسنی دخی اجزاء حروفك ترکیبندن دکلدر بلکه هر بر اسمك حسن وقبحی بحسب الذات والمعنادر مثلا ﴿مثنوی﴾ تلخیء آن آب بحر از ظرف نیست ✲ آب دریانك تلخ اولدیغی ظرفندن دکلدر بلکه تلخلك وشیرینلك ذاتندن واستعداد ازلیسندندر ایمدی کذلك ﴿مثنوی﴾ حرف ظرف آمد درو معنی جواب ✲ حرف ظرف کلدی ومعنا حرف ایچنده آب مثابه‌سنده اولدی ﴿مثنوی﴾ بحر معنی عنده ام الکتاب ✲

بحر معنی ایسه اول ذوالجلال والاکرام اللهك قتنده در که اول بحر معنی ام الکتاب ولوح قضادر بو بیت شریف سورهٔ رعدده (ولقد ارسلنا رسلا من قبلك وجعلنا لهم ازواجا وذرية وما كان لرسول ان يأتى بآية الا باذن الله لكل اجل كتاب يمحو الله ما يشاء ويثبت وعنده ام الكتاب) آیت کریمه‌سندن اقتباس اولنمشدر معالم التنزیلده بو آیت کریمه‌نك سبب نزولنده بو وجهله مسطوردر که طائفهٔ یهود حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم حقنده اعتراض ایدوب دیدیلر که بو رجلك همتی نسادن غیری دکلدر وبعضیلر بو اعتراض مشرکین طرفندن اولوب کثرات زوجات ایله حضرت رسول علیه السلام حقنده قیل وقال ایدوب وبعضیلر دخی صدق نبوتنه دلالت ایدر آیت ظاهره اقتداح ایتدیلر ومقترح اولان عبدالله بن امیه ایدی دیمشلر پس حق تعالی معارضلری تبکیت ومقترح آیت اولانه جواب ایچون بو آیت کریمه‌یی وحی وانزال بیوردی فقال الله تعالی (ولقد ارسلنا رسلا من قبلك) یا محمد علیك السلام تحقیقا بز عظمتمز ایله سندن اول جنس بشردن سنك مثلك رسوللر کوندردك (وجعلنا لهم ازواجا وذرية) واول رسوللر ایچون ازواج وذریت قیلدق نته کیم سنك نسا واولادك کبی یعنی بزانلری مأکولات ومشروباته وتزوج نسایه احتیاجلری اولمیان ملائکه‌دن قیلمدق (وما كان لرسول ان يأتى بآية الا باذن الله) بو آیت کریمه عبدالله بن امیه‌یه جوابدر یعنی بر رسوله صحیح اولمدیکه آیتلردن بر آیت کتوره الا حق تبارك وتعالانك اذنیله کتورر (لكل اجل كتاب) یعنی هر وقت وآمد ایچون بر حکم واردر که اول حکم عبادك اوزرینه مکتوبدر تا کیم وقتی کلسه اول مکتوبك امری ظهور ایتمز وبعض مفسرین بونده تقدیم وتأخیر واردر (لكل كتاب اجل ومدة) دیمکدر دیمشلر یعنی کتب منزله‌نك هر بریسی ایچون بر وقت معین واردر که اول وقتده نزول ایدر (يمحو الله ما يشاء ويثبت) حق تعالی لوح محفوظدن دیلدیکی شیئی محو ایدر ودیلدیکی شیئی اثبات ایدر ابن کثیر وابو عمرو وعاصم ویعقوب (ويثبت) قول کریمنی تخفیف ایله قرائت ایدوب قراء سائره تشدید ایله (ويثبت) قرائت ایلمشلر ومعنای آیتده اختلاف اولنوب سعید بن جبیر وقتاده رضی الله عنهما الله سبحانه وتعالی فرایض وشرایعدن دیلدیکنی نسخ وتبدیل ایدر ودیلدیکنی نسخ ایتمیوب اثبات ایدر دیو تفسیر ایتمشلر وابن عباس رضی الله عنهما حق تعالی دیلدیکنی محو واثبات ایدر الا رزق ایله اجل وسعادت ایله شقاوت دکل دیو بیورمشلر وحذیفه بن اسیددن روایت اولنور که حضرت رسول علیه السلام بیوررلر که مؤکل نطفه اولان ملك نطفه رحم مادرده قرق ویاخود قرق بش کیجه مستقر اولدقدنصکره ملك مزبور اول نطفه‌نك اوزرینه

داخل اولوب دیر که یارب بو نطفه شقیمدر سعیدمیدر هر نه تعیین بیور یلور ایسه
اول ملك كتب ایدر بعده دیر که یارب ذکرمیدر انثامیدر هر نه امر اولور ایسه انی یازار
وعملنی واثرینی واجلنی ورزقنی یازار بعده صحف مز بوره‌نی دوروب یاز یلاندن نه زیاده
ونه ناقص اولور وعمروابن مسعود بیورمشلرکه اگرسعادت وشقاوت وا گر رزق
واجلدن حق تعالی دیلدیکنی محو دیلدیکنی اثبات ایدر وحضرت عمر رضی الله عنه
بیت مکرمی طواف ایدرکن بکا ایدوب بو دعایی قرائت ایتدیلردیو روایت اولنور
※ اللهم ان کنت کتبتنی فی اهل السعادة فاثبتنی وان کنت کتبت علی الشقاوة فامحنی
واثبتنی فی اهل السعادة والمغفرة فانك تمحو ماتشاء وتثبت وعنده ام الكتاب وعکرمه
رضی الله عنه بیوررلر که حق سبحانه وتعالی قوللرینك ذنوبندن توبه ایتدیکنی دیلرسه
محو ایدر وذنوبه بدل حسنات اثبات ایدر کما قال تعالی (فاولئك یبدل الله سیئاتهم
حسنات) وعنده ام الكتاب یعنی اصل کتاب که لوح محفوظ وقضادر اول اللهك
عندنده دراصلا متبدل ومتغیر اولمز وعن عطاء عن ابن عباس رضی الله عنهم (قال ان لله
لوحا محفوظا مسیرة خمسمائة عام من درة بیضاء لها دفتان من یاقوت لله فیه کل یوم
ثلثمائة وستون لحظة یمحو مایشاء ویثبت وعنده ام الكتاب وسال ابن عباس کعبا عن ام
الكتاب فقال علم الله ماهو خالق وماخلقه عاملون واما نرینك بعض الذی نعدهم
من العذاب قبل وفاتك اونتوفینك قبل ذلك فانما علیك البلاغ لیس علیك الا ذلك
وعلینا الحساب والجزاء یوم القیامة) معلوم اوله که بو آیت کریمه ده عامهٔ ناسك حرکات
وسکناتی مشیت ربانی وارادت سبحانی ایله اولدیغنه اشارت وانبیا ومرسلینك حرکات
وسکناتی اذن رحمانی ورضای ربانی ایله اولدیغنه دلالت واردر ولاجل اصل المشیة
والارادة حرکات عامه‌نك وقوع فعلنه زمان معین اولوب کذلك اهل رضا واذن
ایچون دخی وقت معلوم واردر واهل سعادتك سیئاتنی حسناته تبدیل واهل شقاوتك
سیئاتن اثبات ایدر پس فریقیندن هربرینك خاتمهٔ امری ام الكتابده حاصلدر زیاده
ونقصان قبول ایتمز وام الكتاب بو وجهله دخی تعریف اولنمشدر که (ام الكتاب هو العقل
الاول المسمی باصطلاح الحکیم المعلول الاول والعقل الكل والروح القدس وفی عرف
الملیین الروح الاعظم والقلم الاعلی کما قال علیه السلام (اول ما خلق الله القلم ثم خلق
النون وهی الدوات ن والقلم ومایسطرون) ثم قال الله اکتب قال وما اکتب قال ماکان
وماهو کاین الی یوم القیمة ثم ختم علی فم القلم فلم ینطق ولا ینطق الی یوم القیمة ثم قال اول
ما خلق الله العقل ثم قال له اقبل فاقبل ثم قال له ادبر فادبر قال ماخلقت شیئا احسن
منك بك اخذ وبك اعطی قال ایضا اول ما خلق الله روحی اول ماخلق الله نوری وبلسان

المتصوفین بالتجلی الاول والتعین الاول وغیر ذلك) ایمدی معلوم اوله که ارباب کشف
وشهود قتنده الواح اربعه اعتبار اولنور عقل کل وعقل اول وحقیقت محمدیه وقلم اعلادر که
ام الكتاب دخی دیرلر پس لوح عقل کلده منتقشه اولان اموره تبدلات وتغیرات واقع اولمز
اکا قضا دیرلر ولوح قدر که نفس ناطقهٔ کلیه در عقل کلده اولان امور مجمله نفس ناطقه ده
مفصلا ظاهردر که اکا لوح محفوظ دیرلر ولوح نفوس جزئیهٔ سماییه ده هر شیء
بشکله وهیئته ومقداره منتقش اولوب لوح اول روح ولوح ثانی قلب ولوح ثالث خیال
مثابه سنده اولور ولوح رابع هیولادر که بو عالم شهادتده قابل صورتدر پس بو لوحه
لوح محو واثبات دیرلر نتکم مقدمه ده بو معنایه اشارت اولنمشدر ای عاشق صادق
ویار موافق کوش هوسك دوش قیل که روزبهان بقلی قدس سره بو آیت کریمه ده
نه تحقیق بیورمشلردر یعنی بو آیت کریمه ایله حق سبحانه وتعالی مجاهدات ایله طلب
کراماتدن اطماع مریدینی حسم وقطع ومشایخدن دخی التماس خوارق عاداتی منع
بیورمشدر زیرا مقامات ومراتب عارفیندن هر بر مقام ومرتبه ایچون بر زمان معین
واردر که وقت مزبورك بلوغندن اول فرد واحد مرتبهٔ مزبوره‌یه نائل اولمز الا ازل
ازلده درجات وکراماته اصطفا اولند قدنصکره نائل اولور کما قال تعالی (فلما بلغ اشده
اتیناه حکما وعلما) وکذلك ذات وصفاتدن اولیادن صدور ایدن هر بر کشف ایچون
مراد اللهده بر وقت واردر وعیون ذات وصفاتدن اولان کشف مزبور عارف ایچون
حاصل اولمز الا عارفك قلبنده ایکی شیئك ظهورندن صکره حاصل اولور که بریسی
صفات بشریه‌دن محو وبریسی صفت عبودیتده اثبات وربوبیته اولان عرفان وایقان
وایمانده ازدیاد ایله اولور وکذلك ربوبیت وعبودیت ونعمت وبلیه دن قضیهٔ مراد اللهده
هر بر مقدر ایچون ازلده وعلم اللهده بر وقت معلوم واردر که قبل الوقت المزبور اول
مراد قرین الحصول اولمز کما قال جعفر الصادق رضی الله عنه (فی قوله لكل اجل کتاب)
ای للرؤیة وقت وابن عطا بیوررلر که هر علم ایچون بر بیان وهر بیان ایچون بر لسان
وهر لسان ایچون بر عبادت وهر عبادت ایچون بر طریقت وهر طریقت ایچون بر اهل
واردر پس شول کمسنه که احوال بیننی تمییز ایلمیه اکا تکلم ایتمکلك یوقدر پس اشارت
مفهوم آیت حق سبحانه وتعالینك صفتان ازلیاتندن اخباردر که بریسی ارادتی
وبریسی علمیدر یعنی انفاذ قضا وقدرده هر بر ارادت ایچون امور ربوبیتدن
وقوعنی اراده ایلدیکی شیئك کیفیت وقوعنه فی ذاته علمی واردر کتاب ایسه حق
تبارك وتعالینك علم ذاتیسیدر علمنده دیلدوکنی اراده ایله اثبات وقضا وقدردن
دیلدوکنی محو ایدر پس کتاب کما کان فی الازل باقی ارادت دخی کما کانت فی الازل باقیدر

وعباد ایچون احکام مقتضیات ومقدرات علم ارادت ایله متغیر اولور پس حق تعالی
ارادت قدیمه سیله نفوس مریدیندن صفات بشریه یی محو ایدوب قلبلرنده صفات
روحانیه یی اثبات ایدر وقلوب محبیندن معارضهٔ امتحانی محو ایدوب حقیقت نور
ایقانی اثبات ایدر واسرار عارفیندن صفات عبودیتی محو ایدوب نور از کاری اثبات
ایدر واوراق قلوبدن علم حدثانی محو ایدوب لدنیات علم عرفانی اثبات ایدر وارواح
صدیقیندن اعلام مرسومات مکتسباتی محو ایدوب حقایق مراقباتده نوادر
الهامیاتی اثبات ایدر وعیون عقولدن شواهد آیاتی محو ایدوب انوار صفاتی اظهار ایدر
وکذلك قلوبده آثار صفاتی محو ایدوب عیون قلبده ابداء انوار ذات ایدر وکمال
فضل واحسانیله خواطر وسواسیه وهواجسیه یی قلوب خالصه دن محو ایدوب
خواطر حقایق معرفتی اثبات ایدر وچنکم اسرار اهل توحید نعت تفرید ایله بحر
تجریده سابحه اولسه حق تبارك وتقدس اول اسرار سابحه یی بحر نکرات قدمده
اغراق ایدر واسرار سابحه نك تحیر فناسی اولمغله تارهٔ اخری مشاهده حقك
بقاسیله بحار معرفت ازلیه ده اغراق ایدر (کل شیٔ منه بدأ والیه یعود) حضرت
مولانا بو بیت شریفده بیوردیغی حرفدن مراد قوالب انسانیدر که جمیع عالم مظهر
امر کن اولدوغیچون مجموع کائنات حروف وکلمات مثابه سنده در وظروف وقوالب
انسانیده اولان استعدادات وقابلیات ارواح دخی آب منزله سنده در پس
هر کشینك حقیقتنده مودع اولان سعادت وشقاوت انسانك قوالب شبحیه سندن
حاصله اولمیوب بلکه عندالله اولان بحر معنادن حاصل اولمشدر که ام الکتابدر وهر
کلمه ده اولان حرف ظرف ومعنا دخی آب کبیدر ایمدی تلخی وشیرینی آثار ظروف
اولمایوب صفت مادر وحسن وقبح دخی معنانك اولوب حرفك دکلدر کذلك ایمان
ونفاق وخلاف ووفاق صورتدن اولمیوب بهر تقدیر معنادندر بحر معنا ایسه ام الکتابدر
(حافظ) پیرما کفت خطا بر قلم صنع نرفت ❊ آفرین بر نظر پاك خطا پوشش یار ❊
عجب حکمت الهیدر که ❊مثنوی❊ بحر تلخ وبحر شیرین در جهان ❊ بحر تلخ و بحر
شیرین جهانده ❊مثنوی❊ درمیانشان برزخ لا یبغیان ❊ بو ایکیسنك میاننده
بر پرده وبرزخ واردر که بری بریسنه تجاوز ایتمزلر ومعنالری مختلط اولمزلر بحر تلخ
ایله مراد کفار ومنافقدر که مظهر قهر وجلالدر وبحر عذبدن مراد مظهر
لطف وجمال اولان مؤمن وموافقدر اگرچه بحسب الظاهر بربرینه مختلط اولور
ولکن من حیث المعنی بربرلرینه مخالف اولوب بینهماده موضوع اولان معنوی اختلاط
حقده منع ایدر وبرزخدن مراد هر برینك خاصیت ذاتیه واستعداد ازلیه لریدر

وبو بیت شریف دخی (مرج البحرین یلتقیان بینهما برزخ لا یبغیان) آیت کریمه سندن
مقتبسدر وبو دخی ممکندر که بحر تلخدن مراد بر موجب وهو معکم این ما کنتم اعیان
ممکنات وبحر عذبدن مراد سریان سر معیت اوله پس بین الوجوب والامکان جامعیت
حقیقت انسانیه برزخدر زیرا حکم سلطنت ذات ازلیه بسط ممالکت الوهیتی اقتضا
ایتمکله نصب رایات ربوبیت ایدوب واظهار مظاهر قیلوب ذات وصفاتی عیان
ومقتضیات اسماسنی نمایان قلمق دیلدی پس مشیت ازلیه وارادت لم یزلیه سی خلق
ممکناته تعلق ایدوب ذات قدیم واجب الوجوددن بلا واسطه امر مز بورك صدوری
بعید اولمغله بین الحدوث والقدم مناسبت اولمدیغی اجلدن اول حکیم بی علت جل جلاله
بر موجب (ان الله تعالی خلق آدم علی صورة الرحمن) آدمی واسطهٔ فیوضات ربانیه
اولمق ایچون استخلاف ایلدی وخلیفة الله اولان آدمك بین الحدوث والقدم مناسبتی
اولمغله موجدندن استفاضه واستمداد وخلقه افاضه وامداد ایلدی فلهذا خلعت
صفات الله ایله مطرز وتاج خلافت ایله معزز اولوب مسند خلافتده صدرنشین
ومقالید امور جمهوره حافظ وامین اولدی (ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء والله
ذو الفضل العظیم) ایمدی انسان کامل وواقف واصل بین الحق والخلق سبب حصول
انس اولدیغی جهتدن خلیفة الله ایله مسمی اولدی پس صورت ظاهرهٔ انسان کبیر
صورهٔ عالم حس وشهادت وحقیقت باطنه سی روح اعظم اولمغله متصرف ملك
وملکوت اولوب وعقل اول وزیر وترجمانی ونفس کلیه خازن وقهرمانیدر عرش
وفرش وبسائط ومرکباتك مجموعنه انسان کبیر تعبیر ایتدکلری بو معنایه اشارت اولنور
وانسان صغیر ایله نوع بشر اراده اولنور پس بو تقدیرجه انسان کبیرك خلافتی ملك
وملکوت وحکمی علویده وسفلیده جاری اولوب انسان صغیر انسان کبیرك نسخهٔ
منتخبه سیدر بناء علی ذلك انسان صغیرك دخی صورت ظاهره وحقیقت باطنه سی
اولوب صورهٔ ظاهره سی بشریه سی وحقیقت باطنه سی روح اعظمدن نفخ اولنان روح
انسانیسیدر وترجمانی عقل جزؤی وخزینه سی نفس جزؤیه در فسبحان من صانع
جمع الکل فی احد اجزائه ❊شعر❊ وما علی الله بمستنکر ❊ ان یجمع العالم فی واحد ❊
پس فرد معین اعتباری اوزره ناسدن هر برینك نتیجهٔ صورت شخصیه سی آدم وحوادر
نتکم حضرت علی کرم الله وجهه بیوررلر ❊شعر❊ الناس من جهة التمثال اکفاء ❊
ابوهم آدم والام حوا ❊ وهر بر فردك معنای شخصیسی نتیجهٔ روح اعظم ونفس کلیه در پس
انسان کبیر مظهر ذات حق ومرآت صفات واجب مطلق اولدیسه انسان صغیر دخی
محو وجود وافنای تعینات ایله غایت امنیهٔ مز بوره یه نائل اولمق مقرردر قال علی

کرم الله وجهه ﴿شعر﴾ لا فضل الا لاهل العلم انهم * علی الهدی لمن استهدی ادلاء *
وقیمة المرء ما قد کان یحسنه * والجاهلون لاهل العلم اعداء * فقم بعلم ولا تبغی له بدلا * فالناس
موتی واهل العلم احیاء * ولا تصحب اخا الجهل وایاك وایاه * فکم من جاهل اردی حکیما حین
اخاه * ای عاشق صادق (مرج البحرین یلتقیان) ایت کریمه سنك تفسیرنده علاء الدوله
سمنانی قدس سره بیوردرلر که بحرین روحانی وجسمانی بر برینه ملاقی وممزوجلردر لکن
برزخ انسانی بینهمانی حاجزدر وتغیرلرینی مانعدر اکر قلب بین القوی العلویة والسفلیة
حاجز اولمسیدی دخان قوای ظلمانیه دن مزاج قوای نورانیهٔ علویه متغیر اولوردی
وکذلك خاصیات قوای سفلیه دخی غلبات انوار قوای علویه دن باطل وعاطل
اولوردی زیرا قوای سفلیه حمل انوار علویه دن عاجز وقاصردر ایمدی مقدمات
مزبوره یی سمع قبول ایله استماع قیلدکسه ﴿مثنوی﴾ وان که این هردوزیك اصلی
روان * بیل واگاه اول که بو هر ایکی بحر بر اصلدن رواندر و بو بحرین ضدینك اصلی
حقیقت واحده در که ایکیسی دخی بو عالمه حقیقت واحده دن جریان ایتمشلردر یعنی
صور کثراتده مشهود اولان محسوسات که مظاهر اسما وصفاتدر بر قسمی شاه راه هدایته
و بحر عذب وفراته منسلك وبر قسمی طمطام ملح واجاجده متهالکدر لکن ایکیسنك
دخی منبجی بردر ﴿مثنوی﴾ بر گذر زین هردو رو تا اصل آن * بو ایکی دریانك اختلاف
صوریسندن گذر ایت وتا بونلرك اصلی اولان حقیقت واحده یه دك کیت واتحاد
اختلافات صوریه لرنی مرتبهٔ احدیتده سرایت وجود مطلقك بحری نه موجی کم ایدر
پیدا * انا الحق سرنی سویلرا کر مخفی اکر پیدا مفهومنی گوش ایت پس صورتدن کچمدکجه
نیل حقیقت میسر اولمز وصورتدن سیرتی تمیز دخی هرکسك کاری دکلدر والا
قلبنده محك الهی اولانه اساندر گوزمز مبسین ﴿مثنوی﴾ زر قلب وزر نیکو در عیار *
قلب التون ایله زر خالصی عیار ایتمکده ﴿مثنوی﴾ بی محك هرگزندانی ز اعتبار *
محکسز مجرد اعتبار جهتندن تشخیص وتمیز ایده مزسین زیرا صورتا ایکیسی دخی
ذهب اعتبار اولنور و محك تجربه درون وسرایرنده اولان قبح وحسنلری ظاهر اولور یعنی
مؤمن ومنافق ومقلد ومحقق بحسب الصوره متحد گورینور لکن قلوب طاهره لرنده
نور ایمان وشعلهٔ عشق یزدان مودع اولان عاشقلرانی محك عشقده عیار ایلدکلرنده
تقلید ونفاقلری ظاهر وباهر اولور (لمحرره) بزه طعن ایتمه ای غافل ایکنده طوغریلق صانمه *
محك عشقده اوررلر قزیلك چیقار اوزانمه زیرا ﴿مثنوی﴾ هرکه را در جان خدا بنهد محك *
هر کیمك کم قلبنده حق تبارك وتعالی نور عشق وایمان وجاننده محك ذوق ووجدان
وسرنده معیار علم وعرفان قویه ﴿مثنوی﴾ هر یقین را باز داند او زشك * اولکمسنه یه برشی

مستور قالمایوب شکدن یقینی اشکاره بیلور و محك مزبور ایله شك ایله یقینی حق الیقین تمیز
قیلورز برا جهلاء موتادن اولمایوب فیوضات ربانیه ایله علماء احیادندر مثلا ﴿مثنوی﴾
در دهان زنده خاشاکی جهد * بر زنده نك دهانه بر خاشاك صچراسه ﴿مثنوی﴾
آنکه آرام آمد که بیرونش نهد * زی روح اولان کمسنه اول زمان آرام ایدر که اول خاشاکی
دهانندن اخراج ایلیه ﴿مثنوی﴾ در هزاران لقمه یك خاشاك خرد * چون بر آمد حس
زنده پی ببرد * هزاران لقمه نك ایچنده چونکه بر خاشاك خرد ظاهر اوله زنده نك حسی ایز
ایلتدی یعنی حس زنده نیجه بیك لقمه نك ایچنده اول چوپی کزی ادراك ایدوب دهانندن
چیقارر معنای افاقیسی مراد اولورسه حس ظاهری هزاران لقمه نك ایچنده بر خاشاك
صغیری ادراك ایتدیکی کبی حس باطنی دخی صد هزاران مؤمنك ایچنده افعال صالحه
صورتنده مرئی اولان منافقی ونیجه وجوهله ارباب تحقیقه تقلید ایلیان متشبه مبطلی
ذائقهٔ علمیه سیله فرق ایدر و معنای انفسی مراد اولورسه قلبی تجلیات ربانی وفیوضات
جذبهٔ رحمانی ایله مجلی اولان عاشق حقانی خاطر رحمانیدن غیری هوا جس نفسانیه دن
هر نه صدور ایتسه تشخیص ایدوب دفع وازاله ایدر وکوکل حالندن ایرلمز وآیینه ده جلا
هر نه مرتبه زیاده اولسه غبار ماسوی اولقدر زیاده فرق اولنور اقسام خواطر ایسه
درت قسم اولوب خواطر نفسانی وشیطانی وملکی ورحمانی اولدیغی مقدما تفصیل
وبیان اولنمش ایدی اما بعضیلری دخی خواطری التی قسمه منقسمدر دیوب خاطر نفسی
وخاطر شیطانی وخاطر ملکی وخاطر عقلی وخاطر روحانی وخاطر یقیندر دیمشلر
﴿ع﴾ جمله نك مقصودی بر اما روایت مختلف * مصداقنجه مجموع مفهوم
مساویدر حاصل کلام بای وجه کان حقی باطلدن فرق ایدن حس صوری اولمایوب
ذوق معنوی وحس باطنیدر اکا بناء که ﴿مثنوی﴾ حس دنیا نردبان این جهان *
حس دینی نردبان آسمان * حس دنیا بو جهانك نردبانیدر یعنی کرك حواس
ظاهره وکرك حواس باطنه غش دنس بشریه دن پاك اولمایوب عقل معاش ایله ممتزج
اولدقدنصکره ادراکات حقایقدن بی بهره اولوب انجق بو جهان صورینك
نردبانیدر امادینه منسوب اولان حس که ادراکات عرفانیه وایقانیه وکشفیات
ذوقیه ووجدانیه در نردبان آسمان معنوی ومعارج مدارج اعتلای حقیقیدر ایمدی
﴿مثنوی﴾ صحت این حس بجویید از طبیب * حس دنیانك صحتنی طبیبندن طلب
ایله یك ﴿مثنوی﴾ صحت آن حس بجویید از حبیب * دینه منسوب اولان
حسك صحت وسلامتنی حبیبدن طلب ایدیکز معلوم اوله که بعض مستمعین خاطره
دوشوب نردبان آسمان اولان حس معنوی بزده نیچون اولمیه که دیوانسان حال ایله

سؤال ایلدکارنده کاشف استار سرایر ومشرف اسرار ضمایر حضرت مولانا قدس
سره الطاهر سؤال مقدره جواب ویروب کرچه حس معنوی سزده دخی مرکوزدر
لکن امراض مختلفهٔ نفسانیه دن معتل الحال وکسته بال اولمغله معارج درجات
عالیاته ارتقادن محروم قالمشدر وحواس ظاهره بعض عوارض ایله علتپذیر اولدیغی
کبی حس معنوی دخی شکسته اولمقدن خالی دکلدر ایمدی حس ظاهرینک ازالهٔ
علتی طبیبان صوریدن طلب ایلدیککز کبی حس معنوینک دخی امراض خفیه سنی
ازاله ایچون طبیبان ربانی وحبیبان سبحانیدن اولان انسان کامل وصاحب زمان
اولان عارف واصلدن رجا ایدیکز وحس معنوینک مرضی واول مرضک علاجی
نو جهله در دیرسه کوز حس معنوینک اکر صحت وسلامت واکر علت وسقامتی
حس ظاهرینک خلافیدر زیرا ﴿مثنوی﴾ صحت آن حس زمعموریٔ تن ٭ اول حس
صورینک صحتی تن معمورلغندندر نتکم روح حیوانی ایله روح اضافی بیاننده
تفصیل اولنمشدر ﴿مثنوی﴾ صحت این حس زویرانی بدن ٭ وجودینه منسوب
اولان حواس وادراکات یقینینک صحت وسلامت ولطافت واستقامتی بدن ویران وتن
خرابلغندندر یعنی نفس اماره وطبیعت میاله ضعیف اولدقجه قوای روحانی قوی
اولورزیرا که ﴿مثنوی﴾ راه جان مر جسم را ویران کند ٭ بعدازان ویرانی ابادان
کند ٭ لاجرم راه جان جسمی ویران ایدر اول ویرانلقدنصکره کمال مرتبه معمور
وآبادان ایدر خلاصهٔ کلام ریاضات ومجاهدات صوریه دن قطع نظر دل عاشقده
نظر پیردن پرتو نور جذبهٔ رحمانی عکس ایتدکده ظاهرا وباطنا سالکی اکل
وشربدن منقطع ایدوب وقبل السلوک بدننده اولان لحم وشحمی اریدوب صورة
دخی زار ایدر وشهوات ومقتضیات طبیعیه یی دخی دفع وازاله ایدوب وباطنا دخی
آرزوی اخرویه دن کچیروب بعده لذات انس وشهود وجه احدی الذات وعرفان
حقیقی ایله معمور ایدوب لحم وشحم صوریسن دخی نور عشقله سرشته وحیات
جاودانی ایله آبادان ایدر ایمدی ﴿مثنوی﴾ ای خنک جانی که در عشق مال ٭ بذل
کرد او خانمان وملک ومال ٭ ای سعادت وبختیاری شول جانه کم عشق مالوحب
لایزالده بذل خانمان وترک ملک ومال وجان ایلیه ﴿احمد ساربان قدس سره﴾ وارمی
اول دوسته ویردم خانمانم قالمدی ٭ جمله سندن ال یودم پس دوجهانم قالمدی ٭
چونکه حب الله ایرشدی چکدی بنی کندویه ٭ آچدی کوکلم کوزنی ایرق خمارم
قالمدی ٭ دوست جمالی عکسنی صالدی بو کوکلم ایانه ٭ انی کورلدن برو صبر وقرارم
قالمدی ٭ عین توحید اچیلوب حق الیقین کوردم آنی ٭ شرکی سوردم اره دن شک وکمانم

قالمدی ٭ اولیانک همتی یاقدی بنی قال ایلدی ٭ صافیم بولدم صفا ایرق بلانم قالمدی ٭
احمدی ایدر الهی سا که شکرم اولدرر ٭ حمد لله عشق حقدن غیری وارم قالمدی ٭
﴿عطار قدس سره﴾ کسی دیدست رویت اندر آفاق ٭ که چون منصور شد از
چشم وجان طاق ٭ کسی دیدست رویت در تجلا ٭ که چون منصور شد در عین الا ٭
فنا شو خاک ولا شو تا بالا ٭ بیابی سر کل شو تو هویدا ٭ ایمدی ای عاشق ربانی
عشق مالده جان باش وملک ومال فدا ایدوب نقی وجود وبذل وجود ایلیان عشاق
الهی یی حضرت مولانا کا تشبیه وتمثیل ایدر که ﴿مثنوی﴾ کرد ویران خانه بهر
کنج زر ٭ مثلا برکسنه کنج زر ایچون خانه سنی ویران ایلدی زیرا خانه سنده کنز
مدفون اولدیغن بیلدی ﴿مثنوی﴾ وزهمان کنجش کند معمورتر ٭ وکنجی
بولوب ینه همان اول کنجدن خانه سنی اولکیدن زیاده تعمیر ایلدی وبرمثال دخی
مثلا ﴿مثنوی﴾ آب را ببرید وجو را پاک کرد ٭ برکسنه آبی باشندن کسدی وجویی
پاک ایلدی زیرا مجمع آب ملوث اولیجق آب مکدر ونا پاک اولور پس حوضی تطهیر ایچون
صویی باشندن کسدی ﴿مثنوی﴾ بعدازان در جو روان کرد آب خورد ٭ اندن
صکره اول جویه که حوض معناسنی متضمندر ایچمکه لایق آب لطیف وپاک روان
ایلدی آب خوردا ایچمکه لایق صو دیمکدر وبرمثال بودر که ﴿مثنوی﴾ پوست را
بشکافت وپیکان را کشید ٭ مثلا برجراح مجروحک پوستنی خرق ایتدی وکوشتی
ایچنده اولان پیکانی چیقاردی اکرچه صورة تکرار مجروح ایتمکدر ومعنی افاضهٔ
روح ایلمکدر ﴿مثنوی﴾ پوست تازه بعد ازانش بردمید ٭ پیکان چقدنصکره
یرینه جلد جدید بتدی برمثال دخی ﴿مثنوی﴾ قلعه ویران کرد از کافرستد ٭ اسلام
پادشاهلرندن بریسی عسکر اسلام ایله غزا ایدوب قلاع کفاردن بریسنی محاربه ایله
ویران ایلدی وکافرلندن الوب فتح ایلدی ﴿مثنوی﴾ بعدازان برساختش صد برج
وسد ٭ بعد الفتح اول قلعه یی اولکیدن زیاده دوزوب ونیجه برج وبارو یاپوب عسکر اسلام
ویات ویراغ وذخایر ایله طولدیروب کافرکلەجک یوللری سد ایلدی وکنایسندن
اصنامی اخراج ایدوب اقامت صلوة جمعه وعیدین اولنمق ایچون مساجد وجوامع
ایلدی ایمدی ارباب مجاهدات دخی قلعهٔ بدنی تصرف قوای نفسانیه دن ضرب سیوف
قواصب ذکر الله ایله تخلیص ایچون بذل همت ایدوب وبعد الفتح عساکر قوای روحانیه
ایله مملو قیله وهر برقوت بربرج شدید وباروی اکید اولوب ملجأ روح ایتمکله تصرفات نفس
وشیطاندن خلاص ایلیه پس حضرت مولانا قدس سره الاسنا ادنادن اعلایه ارتقا طریقی
اوزره اولا اظهار کنج ایچون تخریب خانه ثانیا سدراه آب ناب ایله تطهیر مجمع ما ثالثا اخراج

پیكان ایچون تشریح جلد رابعا تصرف كفاردن تخلیص قلاع بعده بروج مشیده
بناسنه اشارت بیوردی اما حق سبحانه وتعالی نك فضل واحسانی شروطدن برشرط
مشروط اولمایوب بی علت و كیفیت اولمغله بیوررلر كه ❊ مثنوی ❊ كار بیچون را كه
كیفیت نهد ❊ كار بیچونه كیم كیفیت ویرر ❊ مثنوی ❊ این كه كفتم این ضرورت
می دهد ❊ بو اثنالی و بو قدر شروطی كه سویلدم بو ضرورت ویرر یعنی ❊ ع ❊ متاع
همته اندازه اولمز ❊ لكن عبد مؤمنه لازم اولان ریاضتدر وبو ذكر اولنان امثال مسلك
سالك مجذوب بدر اما مجذوب سالك بدایت حالده نهایت ماله واصل اولوب (عاشق كرزین
سرو كرزان سرست) بیتنك شرحنده تفصیل اولندیغی اوزره جذبه لری سلوكلرینه
ومشاهده لری مجاهده لرینه تقدم ایدر (فعال لما یرید) اولان فاعل مختارك كارنه دست
عقل وادراك ایرشمز ❊ لمحرره ❊ كیمك عقلی یترجانا بو شاهك صنعنه هر كز ❊ كیم ایتمش
كندوبی دریا بولنمز ساحلی هر كز ❊ مثنوی ❊ كه چنین بنماید و كه ضد این ❊ كاه بویله
جه كوسترر كاه بونك ضدنی كوسترر ❊ مثنوی ❊ جز كه حیرانی نباشد كار دین ❊
دین كارنده حیرانلقدن غیری اولماز كار یزدان وتیره واحده اوزره دكلدر كه حد
وقیاسه كله (یفعل الله ما یشاء ویحكم ما یرید) كاه اولور كه عابد وزاهد ومجاهد وریاضت
كشلری غالبا كرامته ایركوروب اخر الامرده مقصودی كوسترر وكاه اولور كه بی مجاهده
نیجه سنك حق مشهودی اولور ❊ بیت ❊ ان یكی پا نهاده برسر كنج ❊ وین زبهر یكی
قراضه برنج ❊ وفقیجه كاه اولور كه انواع ریاضات ایله جكرلری خون اولنلر نیل
مقصوددن دور ومشاهده جمالدن محروم ومهجور اولور ❊ نظامی ❊ كار بدولت
نه بتدبیر ماست ❊ تا بجهان دولت روزی كراست ❊ مرد ز بی دولتی افتد بخاك ❊ دولتیان
را بجهان درچه باك ❊ هر نظری را كه برافروختند ❊ جامه باندازه تن دوختند ❊
بار مسیحا نكشد هر خری ❊ محرم دولت نبود هر سری ❊ آه كیم نیجه لر سرمایه عمرین هوا
وهوسه خرج ایدوب بلكه اوقاتنی كفر وطغیانده كچورر حق سبحانه وتعالی محض
لطفندن اول قولنك اوساخ كفر وعصیانك آب رحمت ایله یور وعشق وایمان شرابن
ایچورر وفردوس اعلاده براقلره بندروب ملكلر ایله اوچورر ونیجه سی دخی سعی
ومجاهدات وصوم وریاضات وعزلت وخلوات ایله قدم نهاده مرتبه ولایت اولمشكن
رغبت ناس كندوبی یوكسكدن دوشروب هباء منثورو بلكه ایماندن دخی دور اولور
بلعم باعور وبرصیصای مغرور كبی (لا یسئل عما یفعل وهم یسئلون) هذا الذی ترك
الاوهام حایره ❊ وصیر العالم النحریر زندیقا ❊ الهی سیدی ومولای سن استمدیكك نیجه
كلور ودیلمدیككك كسنه دن نه ایلوك حاصل اولور دماغی تلخ اولان كسنه طوتهلم كه

نهر فراته باتمش وآب زلال یوتمش نه فائده وكنارنده كل خوش بوی اولان برمراده
خاردن نه زیان رسیده اولور ازلده قسمت نه ایسه بیش وكم اولمزو سن هدایت ایلدیكك
كم اولمز ای دردمند بیچاره قادر مطلق بویله دیلمش نه چاره ابلیس رتابیس كور كیم
صدهزار عبادت واذكار ایله افق سماده مكان طوتمش ایكن لایق جوار بو بیت اولمادی
نه فائده (اذا كان الرضا والغضب صفة ازلیة فما تنفع الاكمام المقصرة والاقدام الورمة
(حكایت) روایت اولنور كه بركون حضرت عمر رضی الله عنه شیطانه درش ارلو
كریبانن اخذ ایتدی وخطاب ایدوب ای مردود خیلی زمان ایدیكه سنك نه صورت
ونه هیئتنده اولدیغك كورمك استردم پس شمدی سنی خانه مه ایلتدیم تا كه اطفال
سنكله ملاعبه ایلیه لر دیدی ابلیس ایتدی یا عمر بیرله حرمت قیل وبنی الكدن قوغیل
وبندن عبرت آل كه هفت آسمانك هر برنده هزار وهزار سال عبادت ودرجات عالیاته
عروج وملائكه ایله الفت ایلدم وظن ایلدم كه بالاده اولمق بكا كرامت ودولت اوله
مكر معنادن بیخبر ایمشم چونكه دقت ایله نظر ایلدم كوردم كه یوكسكدن دوشن
محكم دوشوب لاجرم هلاك اولورمش ناكهان اول دوشدر كه دوشدم وتداركدن
قالوب شاشدم وقعر جحیمه اوچدم یا عمر ملاحظه قیل كه سن بنم سكسان بیك ییل
عبادت ایلدیكم كورمدك اما بن سنك قبل الاسلام اصنام اوكنده حذمتده اولدیغك
كوردم دیدی حضرت عمر رضی الله عنه عزازیلدن بو جوابی اصغا ایتدكده الندن
قویوب دركاه قاضی الحاجاته سجده شكر ایلدی ایمدی عقول عقلا كارد ینده حیران
ومجنون وسركرداندر ❊ نظامی ❊ آنچه تغیر نپذیرد تو یی ❊ آنكه نمرد ست
ونمیرد تو یی ❊ ما همه فانی وبقا پس تراست ❊ ملك تعالی وتقدس تراست ❊
كرچه كنی قهر بسی رازما ❊ روی شكایت نه كسی رازما ❊ بی طمع از همه سازنده ❊
جز تو نداریم نوازنده ❊ چاره می ساز كه بی یاوریم ❊ كرتو برانی به كه رو آوریم ❊ قافله
شد واپسی ما ببین ❊ ای كسی ما بی كسی ما ببین ❊ بر كه پناهیم تو یی بی نظیر ❊
در كه كریزم تو یی دستكیر ❊ جز در تو قبله نخواهیم ساخت ❊ كر ننوازی تو كه خواهد
نواخت ❊ در كذر از جرم كه خواهنده ایم ❊ چاره ما كن كه پناهنده ایم ❊ ای عاشق
صادق كاشف اسرار كبریا حضرت مولانا كار خالق بیچون چون وچرادن مبرا وعلل
وكیفیتدن معرا اولوب وكاردینده حیرتدن غیری شیء اولمدیغن بیلدروب
واول حیرت نه مقوله حیرت ایدیكن بیان بیوررلر ❊ مثنوی ❊ نی چنان حیران كه
پشتش سوی اوست ❊ دینده حیراندن مراد انجلین حیران دكلدر كه ارقه سی
دوست جانبنده اوله ❊ مثنوی ❊ بل چنین حیران كه غرق مست دوست ❊ بلكه انجلین

حيراندر كه غرق مست دوستدر يعنى حيرت ايكى نوعدر بريسى حيرت مردوده وبريسى
حيرت مقبوله در حيرت مردوده اولدر كه كاه صحبت مقلدان وكاه كندو پنداروكمانيله
رياضت ومجاهده ايدرم ظن ايدوب ودلن ودماغن قوردوب وانواع تخيل باطله
دوشوب بالاخره لاتحته طائل ديو عشق ومحبتدن بى بهره اولمغله نفسنه كلال كلوب
بونك عاقبتى برقورى وهم وخيال ايمش ديو حيرت مردوده ايله جانب حقدن يوزين
دونوب مأيوس وسركشته اولور ايمدى مراد اولنان اول حيرت مقبوله دركه كاحيرت
خاص ديرلر چنكم مرد طالب مرشد كاملدن فتيلهٔ قلبك نار محبة الله ايله ايقاد ايدوب
سرسرينه كشف سبحات وجه جمال اولدقده وجودندن ال يو يوب مشاهده ايتدكجه
علم وعرفان وذوق ووجدان درياسنه غرق اولوب حيرت ووله‌ى افزون اولور پس
بوتقديرجه ﴿ مثنوى ﴾ ان يكى راروى اوشد سوى دوست * مست ومستغرق شهود
وجه دوست اولان حيران جمالك يوزى برموجب (من اسلم وجهه لله وهو محسن) جانب
محبوبه دز ﴿ مثنوى ﴾ وان يكى راروى اوخودروى اوست * واول بريسى كه آرقه سى
حقه ويوزى خلقه اولان حيراندر انك يوزى كندو يوزيدر زيرا خودبين وخودرايدر كامل
طريقهٔ مولوى شارح مثنوى معنوى شيخ اسماعيل انقروى سلمه الله لف ونشر غيرمرتب
اولمق اوزره بومعنايى اختيار ايتمشلردر فى الحقيقه سباق وسياقده مناسبت ملاحظه
اولندقده بومعنى درست وطبعه موافقدر وسرورى وشمعى عليهما الرحمة مصراع
ثانيده معناى آخر ويروب سرورى افندى ازخودفانى كشت وبخدا پيوست وتصرف
وتوجه ازان خداشده ديمشلر وشمعى دخى اول برينك انك وجهى دوستك وجهى
دركه مراد ارباب حقيقتك كزيده سى دركه مرتبهٔ استغراقدر ديمشلر كرچه سباقده
اولان ﴿ ع ﴾ نى چنان حيران كه پشتش سوى دوست * مصراعنه توفيق
متعذردر لكن بحسب الذوق بومعناده لطافت اولمغله تكلف دخى اولورسه تعسف
اولمديغى اجلدن معناى اخير قلبه صفا ويرمكين بونده بووجهى اختيار ايده رزكه
سباقده اولان مصراع ثانيسى كه غرق مست دوستدر انلردخى ايكى قسم اولوب
برى سيروسطده اولان طالبان وبرى نهايت سلوكده اولان مطلوباندر تقدير كلام
انان كه حيران غرق مست دوست * شده اند دوكروهند * يكى راروى اوسوى دوست
شده است * ويكى راروى اوخودروى دوست * شده است ديمك اولور يعنى
حضرت مولانا قدس سره ارباب عشقك هنوز مرتبهٔ فناده راسخ دم اولميانلر ايله
بعد فناء الفنا وجود حقانيله بقا سعادتنه نائل اولان واصل كامللره اشارت بيوررلر
يعنى مست عشق اولانلردن بعضيسى دائمانفى خواطر ايله مقيد اولوب كل ماسوى اللهى

نارعشقده احراق وافناوفناده راسخ دم اولمغله كوشش ايدنلردركه توجهلرى جانب
دوستنه در لكن كليت اوزره محو وجود وافناء بشريت ميسر اولميوب انا فانا ترقى
وتنزل وفنايه قريب اولمقده در امابكليته مقتضيات طبيعيه ووجودوهميلرندن فانى
وحق ايله باقى وعبوديتلرى سيادت وغيبلرى شهادته مبدل اولان فرد كامل ومرد
واصللر طرفة عين شهود وجه احدية الذاتدن منفك اولميوب وكثرت وحدتلرينه
حجاب اولمديغى كبى وحدت دخى كثرتلرينه مانع اولمامغله بى جهت اولوب وجهلرى
وجه دوست اولمشدر زيرا كه نظر پاك ودل طربناكارندن اثنينيت وغيريت مرتفع
اولوب وجه واحددن غيريسى قالمامشدر پس غيريت اولميجق وجه دوستدن غيرى
نه قالور نتكم شيخ عطار عليه رحمة الغفار عين حقيقت وفناء فنادن بووجهله بيان
بيورمشدر ﴿ نظم ﴾ همه فانى شوند وتو بمانى * خدا ماند چوتو بى تو بمانى * ندارى
دردان تاجان شوى پاك * برون آيى دمى زين آب وزين خاك * چومنصوراز حقيقت
بيجهت شد * بذات كل بحق اويك صفت شد * چومنصوراز حقيقت جان برانداخت *
چوشمعى درميان عشق بكداخت * چومنصوراز حقيقت كل فنا شد * حقيقت
جاودان عين بقا شد * خداشد بودخوددر بودحق باخت * عيان شد عشق وصورت
رابرانداخت * هرانكوراز بين باشد درين كار * شود درعاقبت اندر سردار *
هرانكوسر بداند سرفشاند * يقين دركشتن اوحيران بماند * هرانكوسر بداند
جان جانست * وليكن اين سخن ازمن نهانست * ندارى درد درمانى طلب كن *
ندارى جان جانانى طلب كن * ايمدى اى طالب حقانى وعاشق ربانى ﴿ مثنوى ﴾
روى هريك مى نكرمى دارپاس * هربرينك يوزينه باق وحفظ طوت ﴿ مثنوى ﴾
بو كه كردى توزخدمت روشناس * بولايكه سن خدمتدن روشناس اوله سن اى
مستمع قابل حضرت مولانا بيوررلر كه اى طالبان بن سزه كمال ايضاح ايله بيان ايدوب
سوى دوسته آرقه ويرن مقلدينى وجناب حقه متوجه اولان محققينى وانلرك دخى
سيروسطده اولان وفناء فناده اولنلرينى تحقيق ايلدم پس هرقنغيكزده قابليت وارايسه
كلمات درربارمى كوش هوش ايله اصغا ودرونكزده حفظ ايدوب تا كه هرصورته
فريفته وهردانه كورديككز دام تزوير ومرغ صفيره پاكرفته اولمامق ايچون بيان
اولنان طوايفك هربرينه صورتدن قطع نظر ديدهٔ بصيرت ايله ذاتلرينه وخاصيت
حقيقيه لرينه نظر ايله كز اميددركه سرمايهٔ سعادت اولان خدمتلرندن سن دخى
حقيقتشناس اوله سن وكردن ارادتك دست تغلب مقلداندن قورتاره سن ﴿ نظم ﴾
صورت خدمت شرف ادمبست * خدمت كردن شرف مردمبست * ناز بزركانت

ببايد كشيد * تابيرزكي بتواني رسيد * سر مكش از خدمت روشن دلان * دست مدار از كرمقبلان * خار كه هم صحبتيء كل كند * غاليه در دامن سنبل كند * هر كه كند صحبت نيك اختيار * ايدش آن روز ضرورت بكار * بحر بصدر ودشد آرامكير * جوي بيك جرعه برارد نفير * ايمدي اي عاشق صادق ارباب تحقيقه دوش اولمق ايچون نيجه اقدام اولنورسه مقلدان مفسداندن دخي دور اولمغه مع زيادة اهتمام لازمدر زيرا ❊ مثنوي ❊ چون بسي ابليس آدم روي هست * چونكه آدم صورتلو چوق ابليس واردر يعني صورتده آدم و سيرتده عزازيل وخلق اضلال ايتمكده برموجب (الذي يوسوس في صدور الناس من الجنة والناس) ابليسدن زياده مضلدر ❊ مثنوي ❊ پس بهر دستي نشايد داد دست * پس بيعت وارادت ايچون هر براله ال ويرمك لايق ومناسب دكلدر ❊ مثنوي ❊ زانكه صياد اورد بانك صفير * زيرا كه صياد صيقلغن صداي مرغ كبي كتوررر ❊ مثنوي ❊ تافريبد مرغ را آن مرغ كير * حتي اول قوشلري مرغ كير اولان حيله كار الدايه مرغ كير قوش طوتيجي ديمكدر وصف تركيبيدر ❊ مثنوي ❊ بشنودان مرغ بانك جنس خويش * اول مرغ كند وجنسنك بانكني اشيدر ❊ مثنوي ❊ ازهوا آيد بيابد دام ونيش * اول بانكه مغرور اولوب هوادن زمينه كلوب ودام نيش بولور وكرفتار ودام ودست صياده هلاك اولور الحاصل اي طالب مستمند هر آدم صورت وابليس سيرت ولاجل الاكل تغيير شكل ايدن مقلد بي حميته فريفته اولمه زيرا مريد صيادلري واردركه كوزلرنده سورمه والنده تسبيح وسجاده وعصا وردا وانواع اسباب ريا براكسكسز مهيا شبلي وبايزيدلكدن دم اورر وبرقاج مرده سي واردركه بزم عزيزشويله وبويله ديوب دورمز اوچورر وعرش اعلادن كچورر وبالجمله انواع دام تزوير وبانك صفير ايدوب خالي ذهن اولنلرك جيدارادتن ايلمكه كچورر همان اكابكزرلركم بعض صياد دام ودانه تعبيه قيلور وصداي مرغه تقليد ايدوب صقلق اورر حتي مرغ دردمندي مفتون قيلور عاقبت كندوجنسك صداسن صانوب دامنه كرفتار اولور ايمدي مرايي مقلدلر دخي اصطلاحات صوفيه اوكرنوب ❊ مثنوي ❊ حرف درويشان بدزدد مرد دون * اول مرددون ودروني مغبون اولان رياسته مفتون درويشلرك حرفني يعني تصوف سوزلريني اوغرلار ❊ مثنوي ❊ تابخواند برسليمي زان فسون * تاكم بر ساده دل اوزرينه سرقه ايلديكي افسوندن اوقويه يعني بانك صفير مرغ كير كبي بودخي اصطلاحات صوفيه سويليوب اول ساده دلي افسانه سيله صيد ايليه الهي سيدي ومولاي ساده دل اولان طالب صادقلري

بونك كبي ابالسدن سن صاقله (نظم) زشيطان بكذر ورحمان طلب كن * زجانت بكذر وجانان طلب كن * زشيطان هيچ نشايد تراكار * نه بيني تواز وجز رنج بسيار * ره مردان طلب ني راه ابليس * درين ره باش توبي مكر وتلبيس * زخود بيني ره خود مي سپارد * ازان عمرش بضايع ميكذارد * درون پردهء دل ره ندارد * ازان اينجا دل اكه ندارد * مني دورت كند ارسر مردان * ازين معني دلت اكاه كردان * زمعني كاملان ره بازديدند * حقيقت سوي آن حضرت رسيدند * چرا دم ميزني مانند مردان * نه داري هيچ بوبي تواز ايشان * ايمدي بنم اخ اعزم ❊ مثنوي ❊ كار مردان روشني وكرميست * مردان خدا واوليا واصفيانك كاري كرميت ونورانيتدر يعني مردان خدا طالبلري صيددن بريلردر وارشادلري مجرد قيل وقال واصطلاحات وعبارات ايله دكلدر بلكه حضور شريفلرينه واروب استفاضه ايدن مريدينه آتش عشق يزدان ونور جذبهء رحمان اعطا وافاضه وطالبي شك وكماندن خلاص ايدوب صاحب ايمان وايقان وارباب ذوق ووجداندن ايدرلر اما ❊ مثنوي ❊ كار دونان حيله وبي شرميست * حب رياست بلاسي نامني تسميه ايدوب مقلدين مفلسين ومضلين مفسدين اولان دون ومغبونلرك اشي خلق الدايوب حطام دنيويه يه مفتون اولمغله باشنه مريد جمع ايدوب بين الناس شهرت بولمق ايچون لسانني كلمات مشايخه ولباسني مردان خدايه تشبيه ايتمكله مواعيد كاذبه ايدوب حالاكه كيفيت رجال اللهدن برشمه وذره اثرما اولمايوب همان كارلري حيله وخدعه وبي حيا وبي شرملكدر مثلا ❊ مثنوي ❊ شير پشمين ازبراي كد كند * اكا بكزرركه سؤالدن ودريوزه دن اوتوري يوكدن وپنبه دن ارسلان ايدرلر حضرت مولانا قدس سره بي ذوق وحالت اولان مقلدين وكذاب شيخلري پاموقدن دوزلمش شيره تشبيه ايلدي يعني اول كذاب مقلدلر شيران طريقت اولان مردان خدا صورتني اورنوب واسانلرين انلره اويدروب جمع دنيا ايچون انواع تلبيسات ايدرلر مع هذا دل افسرده لري كلاب وذبابه بكزر ❊ كاشن ❊ طشنهء كيديلر كهنهء بلاسي * ايچي طوپطلودر تكري بلاسي * قباحتلر صلارلر ملك وماله * كه قويه خلق آني كندولر آله * صلاتي دانه صومي دام ايدرلر * بونكله خلق كوكلك رام ايدرلر * دماغن ديلن ايل ايچون قوريدر * ييزوايچمز وبدعتلر دوريدر * چكرلر صدره صيرولر كبي هب * باشي اشاغه ابرولر كبي هب * زنانلر كزلو كوزي شيشه سنده * اولوبدر عز وجاه انديشه سنده * دماغنده طولو كبرور ياست * مرايلق دررفكري رياست * ورع اهلي كيبدر خلق ايچنده * ولي دين ييقجيدر دلق ايچنده * بولارك

ایچی طاشی بردکلدر * بولر جاهلدر اهل سر دکلدر * دیر یدر نفسی جانلاری اولیدر *
بولاری ایکی سرخوشلق الیدر * بری بوکم صفرلر نفس عمرین * هوسدن نوش
ایدرلر جهل خمرین * ایکنجی بونلری اسرتدی دنیی * اوچنجی دنیه در بونلاره دینی *
کیمی شبلی دیریلور کیمی مصری * کیمی کرخی دیریلور کیمی بصری * کیمی دعوی
قیلور نور کرامت * کیمیسی غیب سویلر بی ندامت * قرا کوایچلری قلبی فسرده *
بولار بکزادی قویون باشلو قورده * بولارك زمی معصبت دکلدر * مفاجر غیبتی
غیبت دکلدر * ولی کرچك اولور یالنجی اولمز * کوکلدن بای اولان دیلنجی اولمز *
اولو بدر بونلرك نفسی مسلمان * قو قولی و فعلی دین وایمان * غرضدن شبهه دن
پاك ومطهر * ایچی وطاشی شرعیله منور * حق آنی قوللره ایلر وسیله * که رحمت
ایده خلقه انو کیله * صاقن نااهلله هم صحبت اولمه * بولار و کیله مردار اولوب
اولمه * کرککم اوله سنده صدق واخلاص * دلرسنکم اوله سن بندهٔ خاص *
ومصابحك سمعه وریابابنده بو حدیث شریفی ابی هریره رضی الله تعالی عنهدن
روایت ایدر قال قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم (یخرج فی آخر الزمان رجال
یختلون الدنیا بالدین یلبسون للناس جلود الضأن من اللین السنتهم احلی من السکر
وقلوبهم قلوب الذیاب) الی آخر الحدیث صدق رسول الله صلی الله علیه وسلم
ایمدی حق باطلدن فرق ایتمیان بی ادراك وبی تمیزلر * مثنوی * بومسیلم را لقب
احمد کنند * بو مسیلمهٔ کذابه احمد دیو لقب ایدر یعنی بو مسیلمهٔ کذابك نبوتده
ایلدیکی ادعاء کاذبنه فریفته اولوب اول باطله حاشا نبی اعتقاد ایدرلر یعنی حضرت
مولانا محض ریا وسمعه ایله لاجل الاکل تغییر شکل ایدن مرایی ومقلد ومدعی و کذابلری
مسیلمهٔ کذابه تشبیه ایدرلر زیرا مدعیٔ لاف زنلر دخی کندولری نبی ولی علامتلریله
معلم ایدوب خلق صید ایچون صورة صلاحده کورینورلر نه فائده * مثنوی * بومسیلم را
لقب کذاب ماند * عاقبت بو مسیلمك لقبی کذاب قالدی * مثنوی * مر محمد را اولوا الالباب
ماند * وحضرت محمد رسول الله علیه صلوات اللهك تحقیقا لقب شریفلری اولوا الالباب
قالدی اولوا الالباب عقللر صاحبلری دیمکدر حضرت فخر کائنات علیه اکمل التحیاتك
عقل شریفی لا یحد ولا یحصی اولمغله طریقهٔ واحد کالالف اوزره منزلهٔ جمعه
تنزیل اولنوب اولوا الالباب دینلدی ودخی (انا من نور الله والانبیاء من نوری واول
ماخلق الله روحی واول ماخلق الله نوری واول ماخلق الله العقل) فحوای شریفی
اوزره انبیا واولیا ومجموع کائناتك ارواح وعقولی روح وعقل حضرت فخر کائنات
علیه افضل الصلواتدن افاضه اولنمغله اولوا الالباب بیورلدی (عطار) وجود مصطفی

نور خدا بود * ازان او پیشوای انبیا بود * طفیل اوست اینجا هرچه بینی * مبین
جزا واکر صاحب یقینی * اکرنه نور او بودی در افلاك * کجا این منزلت دیدی
کف خاك * زنور اوست فرش وعرش وکرسی * چه کروبی چه روحانی چه قدسی *
محمد نور ذاتست از نمودار * میان انبیا وصاحب اسرار * طلبکار تو می بینم دو عالم *
تمامت انبیای ما تقدم * همه در تو چنان مشتاق بودند * که در تو نور کلی طاق
بودند * تمامت اولیا از تو شنیدند * کرامات وولایت از تو دیدند * تمامت سالکان
راه دیده * شدند از مهر رویت سر بریده * تمامت واصلان در عین دیدار * شدند
اینجا یکه از تو بدیدار * زهی در جمله تو بنموده دیدار * عیان در جان وصورت نابدیدار
دلا جان برره احمد برافشان * در آخر پیش پیشك سر افشان * در بیان قصهٔ مسیلمهٔ
کذاب وبعض ارباب ردة * معلوم اوله که ارباب تفسیر مسیلمهٔ کذاب واهل ردهنك
احوالنی سورهٔ مائدهده بو آیت کریمهنك تفسیرنده بیان بیورمشلردر قال الله
تعالی (یا ایها الذین آمنوا من یرتد منکم عن دینه فسوف یأتی الله بقوم
یحبهم ویحبونه اذلة علی المؤمنین اعزة علی الکافرین یجاهدون فی سبیل الله
ولا یخافون لومة لائم ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء والله واسع علیم) الایة
معالم التنزیلده مسطوردرکه قال الحسن علم الله عز وجل (ان قوما یرجعون
عن الاسلام بعد موت نبیهم صلی الله تعالی علیه وسلم فاخبر انه سیأتی بقوم
یحبهم ویحبونه) پس حق سبحانه وتعالی حال مستقبلهدن بو آیت کریمه ایله قبل
الوقوع خبر ویرمشدر یعنی یا شونلر که ایمان کتوردیلر سزدن بعضکز دیننددن
رجوع ایدوب مرتد اولورسه عن قریب الله سبحانه وتعالی بر قوم کتورر که الله تعالی
اول قومی سور واول قوم دخی اللهی سورلر انجلین قوم که مؤمنلر جانبنه ارقاو رحمادر
یعنی مؤمنلره کمال تواضع ومسکنت ایدرلر حسن خلقلری بر مرتبهدهدر که والد ولدنه
وولد والدینه وعبد سیدنه تواضع ومرحمت ایتدیکی کبی بونلر دخی مؤمنلره شفقت
ومرحمت اوزرهلردر اما کفاره خاکسارك اوزرینه اشدا وغلظا وقویلر وغالبلردر
کقوله تعالی (اشداء علی الکفار رحماء بینهم) واول قوم انجلین قومدر که فی سبیل الله
مجاهده وجهاد ایدرلر وناس انلری ملامت ایتدکلرنده طاعات عملنده مجد وساعی
اولمقدن منفك اولمیوب ملامت ناسدن اصلا قورقمزلر وعباد مؤمنینه اوصاف سنیهٔ
من بوره حق تبارك وتعالانك محض فضل واحسانیدر عبادندن دیلدیکنه احسان
وعنایت وتوفیق وهدایت ایدر حق سبحانه وتعالانك فضل واحسانی واسع وبینهایهدر
واحسانته لایق اولان قوللرینی بیلور علیم ودانا وحی وتوانادر امام علی ابن

ابی طالب کرم الله وجهه وحسن وقتاده رضی الله عنهم اوصاف مز بوره ایله متصف اولنلر ابو بکر الصدیق رضی الله عنه وزکاتی منع ایدن اهل رده ایله مقاتله ایلین اصحاب رسول الله علیه السلامدر دیو بیورمشلر بونك اصلی بودر که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم دنیای فانیدن سرای باقی یه رحلت بیوردقدنصکره مدینه ومکه اهلندن و بحر بن عبد القیسدن ماعدا طوائف اعرابك اکثری مرتد اولدیلر وزکاتی منع ایتدیلر پس ابو بکر الصدیق انلرك قتالنه عزیمت بیوردی لکن اصحاب رسول الله علیه السلام انلر ایله مقاتله یی مستحسن کورمدیلر وحضرت عمر رضی الله عنه بیوردیکم بز انلر ایله نیجه مقاتله ایلیه لم حضرت رسول الله علیه صلوات الله بیورمشدر که (امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله) پس بو تقدیرجه کلمهٔ شهادت ایدنلرك مالری ونفسلری داخل عصمتدر وفسادلرینك سؤال وحسابی یوم جزاده حق تعالی ایدردیدی حضرت ابی بکر الصدیق بیوردیلر کیم شونلر که شعائر اسلامیه دن اولان صلوة وزکوتك مابیننی فرق ایده لر لاجرم بن انلر ایله مقاتله ایدرم وبالجمله مقاتله ومحاربه یه عزیمت ایتدیلر وابن مسعود رضی الله عنهدن روایت اولنور که کرچه ابتداء قتالی کریه کوردك اما صکره ابو بکر الصدیق رضی الله عنه مدح وثنا ایلدك دیو بیورمشلر (قال ابو بکر بن عیاش سمعت اباحصین یقول ماولد بعد النبیین مولود افضل من ابی بکر لقد قام مقام نبی من الانبیاء فی قتال اهل الردة) ﴿ حاصل قصه ﴾ بودر که حضرت رسول الله علیه السلامك حال حیاتلرنده اوچ فرقه مرتد اولدیلر فرقهٔ مزبوره دن بریسی بنومدحجدر که انلرك رئیسی ذوالحمار عبهله بن کعب العبسیدر که لقبی اسوددر بلاد یمنه مستولی اولوب دعوات نبوت ایلدی پس حضرت رسول علیه السلامه ذوالحمارك احوالی اعلام اولندقده معاذ بن جبل رضی الله عنه وانده اولان مسلمینه مکتوب املا ایتدروب یمنه ارسال بیوردی وذوالحمار ایله قتال ایتمکه امر ایلدی پس امر رسول الله صلی الله علیه السلامه امت محمد جان ودلدن امتثال ایدوب فیروز دیلمی نام مرد سعید حمار لایفهم اولان ذوالحمار اسودی فراشنده خنزیر کبی یاتور کن بوغازین صیقوب هلاك ایلدی وابن عمر رضی الله عنه روایت ایدر که حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمه حضرت جبرائیل خبر ویروب ذوالحمار اسودك قتلنی قتل اولندیغی کیجه ده اعلام ایلدی حضرت دخی اصحابنی اسود ذوالحمارك هلاکیله تبشیر ایدوب (قتل الاسود البارحة قتله رجل مبارك) دیو بیوردی یارسول الله علیك صلوات الله اول رجل کیمدر دیو سؤال ایتدیلر (هو فیروز فاز فیروز) دیو بیوردیلر وحضرت مبداء موجودات اول کیجه نك ایرتسی رحلت بیوردیلر صلی الله علیه

وآله وصحبه اجمعین و بعده ذوالحمار اسود العبسینك قتلی خبری مدینهٔ منوره یه آخر ربیع الاخرده واصل اولدی وفرقهٔ ثانیهٔ مرتده بنو صیغه در وانلرك رئیسلری بومسیلمهٔ کذابدر اول دخی حضرتك حال حیاتنده دعوای نبوت ایدوب حاشا کندوینی حضرت رسول علیه السلام ایله نبوتده شریك زعم ایلدی وحضور رسول الله علیه السلامه ایکی کمسنه ایله بو وجهله مکتوب کوندردی ﴿ صورت مکتوب ﴾ من مسیلمة رسول الله الی محمد رسول الله اما بعد فان الارض نصف لی ونصفها لك ❊ پس حضرت فخر عالم علیه السلام مکتوب ایله کلان ایکی شخصه خطاب ایدوب بیوردیلر که اکر ایلچیلر قتلدن منع اولمیایدی شمدی ایکیکزك دخی بوینن اوروردم وامر ایلدی مسیلمهٔ کذابه بو وجهله جواب یازدیلر ﴿ صورت مکتوب شریف رسالت پناه ﴾ من محمد رسول الله الی مسیلمة الکذاب اما بعد فان الارض لله یورثها من یشاء من عباده والعاقبة للمتقین ❊ صکره چوق زمان کچمدی حضرته اجل ایریشوب انتقال بیوردی وابو بکر الصدیق خالد بن ولیدی جیش کثیر ایله مسیلمهٔ کذاب اوزرینه کوندروب محاربهٔ عظیمه اولوب بالاخره حق سبحانه وتعالی اول خبیثی حضرت حمزه یه شربت شهادت نوش ایتدیرن وحشینك النده هلاك ایلدی ووحشی مسیلمهٔ کذابی قتل ایتدکده (قتلت خیر الناس فی الجاهلیة وشر الناس فی الاسلام) دیدی ومرتد اولان فرقهٔ ثالثه بنو اسددر ورئیسلری طلیحه بن خویلددر ودعوای نبوت ایدنلردن ابتدا مقاتله ایلین طلیحه بن خویلددر ابو بکر الصدیق رضی الله عنه خالد بن ولیدی انکا ارسال ایدوب قتال شدیددنصکره طلیحه فرار ایدوب بعده تایب اولوب تکرار اسلامه کلمشدر الحاصل حضرت وفات ایتدکلرندنصکره سلمی بنت مالك بن حذیفة البدر وطوائف عربده غطفان وهوازن وسلیمه واسد وطی قبیله لرندن نیچه سی طریق ضلاله دوشوب مرتد اولدیلر اصحاب رسول علیه السلام هر برینك اوزرینه غزا ایدوب ابو بکر صدیقك زمان خلافتلرنده جمله سن هلاك ایدوب منصور ومظفر اولمشلردر وشهر موصلده ساکن طائفهٔ نصارادن دخی سجاح نام بر عورت دعوای نبوت ایدوب قصهٔ غریبه سی واردر مسیلمهٔ کذابله بر یرده جمع اولوب بلا مهر انکله جمع اولمشلردر بعض اهل تواریخ اول عورت صکره تائبه اولوب اسلامه کلدی دیمشلر تفصیلن استیان کتب تواریخه مراجعت ایلسون ایمدی ای مستمع منتصح معلوم اوله که بو قدر ضلالت وطغیان وکفر وعصیانه باعث وبادی حب ریاست وبین الناس شهرت بولمق ارزو ایتدکلری اولمشدر پس لاجرم دعوای ریاست وحب جاه ایله کندولرده لیاقت یوغیکن بیهوده یره کرامت وولایت

صاتوب دینلرین دنیایه تبدیل ایلیان ظالمردخی عاقبت الامر صفت شیطانیه ایله هلاك اولمق مقرردر ﴿نظم﴾ به فعل بدمر ونیکی کزین تو * بجز نیکو بی اینجا که مبین تو * بد از خود بین ونیکی هم زخود بین * درون جان ودل نور احد بین * منی رادور کن من مکو تو * منی راکم شمر هم منی تو * منی شیطان سزد تو ادمی هان * بترس ازحق بقدر خوردمی زن * که هر کز می نباشد مرد چون زن * پس حضرت مولانا قدس سره الاسنا محقق اولان مرد کامللر شراب طهوره ومقلد ومزورلری خمر داره تشبیه ایدوب بیوررلر که ﴿مثنوی﴾ ان شراب حق ختامش مشك ناب * اول مرشدان حقانی وعارفان ربانی شراب نابدر که عاقبت وخاتمه‌سی مشکنابدر و بونلره کوکل ویروب دست همتلرندن نوش جان بادهٔ محبة الله ایلیانلرك دخی خاتمه‌سی سعادت ابدی ایله کامیاب اولمقدر ﴿مثنوی﴾ باده‌را ختمش بود کند وعذاب * اما اول مقلد ودونلرك نوش ایتدکلری بادهٔ غرور وعصیان وشراب حب دنیا و پول شیطاندر وخاتمه‌سی فضاحت وشناعت وعاقبتی ضلالت وعقوبتدر وبونلرك مشربندن شارب اولان مختل الدماغلرك غایتلری ذلت وندامت ونهایتلری رزالت وخباثتدر نتکم حضرت مولانا بو مقوله مکار وحیله کارلرك احوالنی کوش هوشی اولان طالبلره اشعار ایچون جهودلر شاهی اولن خودبین وبدکردارك عیسویلره انکارین وآنك وزیری اولان ابلیس مکار وستمکار وغدارك صورت حقدن ایلدیکی شیطنتی وانی مرشد اتخاذ ایلین ارباب غباوت واصحاب بلاهتی بیان وتحریر وعاقبتکارلری نیه منجر اولدیغن تذکار وتقریر بیوروب طالب وعاشق وحق بولنده صادق اولنلره در والماسدن مؤلف منکوش کوش هوش اوله‌جق بر حکایت ایدرلر

﴿ داستان پادشاه جهود که نصرانیان رامی کشت از بهر تعصب ملت خود ﴾

جهود پادشاهنك بیانده‌در که کندی ملتنك کمال تعصبندن اوتوری نصرانیلری هلاك ایدردی ﴿مثنوی﴾ بود شاهی درجهودان ظلم ساز * جهودلره ظلم ساز وستمکار بر پادشاه واریدی ﴿مثنوی﴾ دشمن عیسی ونصرانی کداز * عیسانك دشمنی ونصرانی ایدیجی یعنی هلاك ایدیجی ایدی ﴿مثنوی﴾ عهد عیسی بود ودولت آن او * اول جهودك سلطنتی زمانی عیسی روح اللهك عهدی ونوبت نبوت آنك آنی ایدی یعنی عیسی علیه السلامه مخصوص ایدی ﴿مثنوی﴾ جان موسی او وموسی جان او * حقیقتده خود او موسانك جانی وموسی دخی آنك جانی ایدی زیرا حق تبارك وتعالی نك ایکیسی دخی رسوللری اولوب (لانفرق بین احدمن رسله) آیت

کریمه‌سی نحواسنجه حقیقت ونور نبوتلری مقتضاسنجه اصلا فرقلری اولمایوب لکن هر بر نبینك وجود شریفلری اول شمس احدیة الذات نورینك بر جلری مثابه‌سنده اولوب اختلافات بروجله حکم افتاب دخی مختلف اولدیغی کبی بحسب المراتب انبیا دخی علم وفضیلتده بر برلرندن افضل اولمه‌لری مقرردر کما قال الله تعالی (تلك الرسل فضلنا بعضهم علی بعض) پس اقتضای مرورزمان واعصار ایله احکام شرایعده اولان تغایر صوری انبیا علیهم السلامك اتحاد معنویلرینی منافی دکل ایکن ﴿مثنوی﴾ شاه احول کرد در راه خدا * آن دودمساز خدایی را جدا * شاه احول راه خداده اول خدایه منسوب اولان ایکی دمسازی جدا ایلدی یعنی طریق حقده وامر دعوتده بر برینه موافق ایکی پیغامبری کنفس واحدة بلمیوب بری ایکی کورن احول شاه اتحاد معنویلرندن بی شعور اولمغله بر برلرندن دور عد ایلیوب مابینلرین تفریق ولباس دین ودنیاسنی تمزیق ایلدی وشاه احول بری ایکی کوردوکن تفهیم ایچون بر شاکرد احول ایله استادك قصه‌سنی علی طریق التمثیل ایراد بیوررلر ﴿مثنوی﴾ کفت استاد احولی را کاندرا * مثلا استاد بر احوله ایتدیکه ایچرو کل ﴿مثنوی﴾ رو برون آرازوثاق ان شیشه را * یوری خانه‌دن اول شیشه‌یی طشره کتور پس شاکرد احول خانه‌دن ایچرو کیروب شیشه‌یه نظر کز ایتدکده ایکی کوردی پس احول تردد ایدوب ﴿مثنوی﴾ کفت احول زان دو شیشه من کدام * احول ایتدی اول ایکی شیشه‌دن بن قنغیسنی ﴿مثنوی﴾ پیش تو آرم بکن شرح تمام * سنك اوکه کتورم تمام شرح وبیان ایله ﴿مثنوی﴾ کفت استاد آن دو شیشه نیست رو * استاد ایتدی اول شیشه ایکی دکلدر یوری ﴿مثنوی﴾ احولی بکذار وافزون بین مشو * شاشیلغی قوو زیاده کوریجی اولمه ﴿مثنوی﴾ کفت ای استا مرا طعنه مزن * احول ایتدی ای استا بکا طعنه اورمه شیشه تحقیق ایکیدر ﴿مثنوی﴾ کفت استا زان دو یك را بر شکن * استاد ایتدی ایکی شیشه‌دن برینی کسر وشکست ایله ﴿مثنوی﴾ شیشه یك بود وبچشمش دو نمود * شیشه ایسه حقیقتده بر ایدی لکن چشم احوله ایکی کوزندی ﴿مثنوی﴾ چون شکست او شیشهٔ دیکر نبود * چونکه احول شیشه‌یی ایکی قیاسیله برینی قیردی اول بریسی دخی نابود اولدی زیرا اولدن دخی یوغیدی ﴿مثنوی﴾ چون یکی بشکست هر دو شد زچشم * چون شاکرد احول بریسنی صدی واول بریسی دخی کوزندن غائب اولدی ﴿مثنوی﴾ مرد احول کردد ازمیلان خشم * پس انسانك دیدهٔ حق بینی خشم وغضب سببی ایله احول اولوب بری ایکی کورر نتکم پادشاه جهودك دیدهٔ بصیرتی احول ایدی واحول

ظاهرده اولان شبشه برایکن ایکی کوردیکی کبی پادشاه جهود دخی حقیقت انبیا
متحد ایکن ایکی کوروب بر برندن فرق ایلدی پس بصر بصیرتك احول اولمسنه باعث
نه مقوله خصلت سبب اولدیغی تحقیقه شروع ایدوب بیوررلر که ﴿مثنوی﴾ خشم
وشهوت مردرا احول کند * غضب وشهوت مردی احول ایدر وحق باطلدن فرق
ایده مز اولور ﴿مثنوی﴾ ز استقامت روح را مبدل کند * ودخی استقامتدن
تبدیل و تحویل ایلر یعنی قوت غضبیه وشهوانیه دیدهٔ حق بینی خیره لندروب
عدالت واستقامتدن ساقط ایدوب حقه میل ایتمکدن وحقیقت بین اولمقدن محروم
ودور ایدر ﴿مثنوی﴾ چون غرض آید هنر پوشیده شد * چون غرض کلدی هنر
پوشیده اولدی ﴿مثنوی﴾ صد حجاب ازدل بسوی دیده شد * کوکلدن کوز جانبنه
یوز پرده اولدی یعنی کوکله غرض پرده سی چکلدکدن صکره هنرمنددن صد هزار
هنر دخی ظاهر اولسه نظر ارباب اغراض قتنده آنك جمله هنرلری پوشیده اولوب
بلکه هنرلری عیب کورینور ﴿بیت﴾ ز صاحب غرض تاسخن نشنوی * وکر
بشنوی خود پشیمان شوی * اعزه دن برینه سؤال اولنمشکه عبدایله رب بیننده نه قدر
بیك حجاب نه در بیورمشلرکه عاشق مشاهدهٔ جمالدن محجوب اولدقدنصکره حجاب کرك
یوز بیك اولمش کرك صوغان زاری اولمش ﴿بیت﴾ برقیله قلمه نظرقالمه کرو * یوخسه
باغلریولکی سنك اوقیل * هرکه اورادیدهٔ احول بود * دردوعالم کاراو مهمل بود *
پادشاه جهودك غرض ونخوت وغضب وشهوتی چشم بی نورین احول ایدوب عیسایه
وامتنه انواع عداوت واهراق دماء مسلمینه قصدوعزیمت ایلدی ﴿مثنوی﴾ چون
دهد قاضی بدل رشوت قرار * چونکه قاضی یه حب حطام دنیویه واغراض نفسانیه
غالب اولوب قلبنده رشوته قرار ویره ﴿مثنوی﴾ کی شناسد ظالم ازمظلوم زار *
زار و نزار مظلومدن ظالم بد کرداری نچان اکلر بلکه غرض فاسد وطمع کاسدینه
تابع اولوب (ولاترکنوا الی الذین ظلموا) قول کریمنده قلب افسرده سی مختوم اولمغله
طرف ظالمه میل ومحبت ومعاونت ومظاهرت ایدر پس ﴿مثنوی﴾ شاه ازحقد
جهودانه چنان * شاه جهود حقد جهودانه وحسد ابلیسانه سندن ﴿مثنوی﴾
کشت احول که الامان یارب امان * انجلین احول اولدیکه الامان یاربی الامان
﴿مثنوی﴾ صد هزاران مؤمن ومظلوم کشت * اول عنود وجهود ولعین ومردود
یوز بیك مؤمن مظلومی بی کناه قتل ایلدی ﴿مثنوی﴾ که پناهم دین موسی را
وپشت * بو اعتقاد اوزرینه که دین موسانك معین و پناهی یم وحافظ وظهیری یم
﴿نظم﴾ حسد دور افکند مرد ازره حق * کجا باشد دل اوا که ازحق * حسد

کر برنهادت رخ نماید * نمود عقل ودینت دررباید * حسد دورافکند ازجوهر
پاك * حسد کرداندن درجهل ناپاك * حسد دورافکند مرد ازخداوند * زمن
بشنوتواین اسرار واین پند * حسد هرکز مبربرهیچکس تو * نمانی همچو شیطان
باز پس تو * حسد هرکز مبرباهیچ دنیا * وکرنه در بلامانی بعقبا

﴿ اموختن وزیر مکر پادشاه را ﴾

اول جهود پادشاهنك شیطان صفت اولان وزیر پرتزویری پادشاهه مکروحیله تعلیم
ایلمه سنك بیاننده در ﴿مثنوی﴾ اووزیری داشت رهزن عشوه ده * اول پادشاه یول
اوریجی عشوه ویریجی مکروحیله یوللرین بلیجی بروزیر طوتاردی ﴿مثنوی﴾ کوبر
آب ازمکر بربستی کره * که اول وزیر مکروحیله دن صواوزرینه دوکوم باغلردی یعنی
بروجهله مکار و خدعه کار ایدی که آب روانی جریان ایتمکدن حیله سی ایله الی
قورایدی برکولکه حرامیسی واهل حقك یولن اوریجی تزویرنده مدقق برمنافق ایدی
﴿مثنوی﴾ کفت ترسایان پناه جان کنند * وزیر پرتزویرایتدی ترسالر جانن صاقلرلر
واولکدن قورقارلر لاجرم ﴿مثنوی﴾ دین خودرا ازملك پنهان کنند * کندی
دینلرین پادشاهدن پنهان ایدرلر ایمدی ای پادشاه ﴿مثنوی﴾ کم کش ایشانرا
که کشتن سود نیست * انلری قتل ایتمه زیرا قتل ایتمکك فائده سی یوقدر ﴿مثنوی﴾
دین ندارد بوی مشك وعود نیست * دین برامر باطنیدر فحوسی یوقدر مسك
وعود دکلدر ﴿مثنوی﴾ سر پنهانست اندر صد غلاف * دین صد غلاف ایچنده
محفوظ سر پنهانیدر ﴿مثنوی﴾ ظاهرش باتوچوتو باطن خلاف * انلرك ظاهری
سنکله سنك کبیدر لکن باطنلری خلافدر یعنی قتل خوفندن تبدیل شکل ایدوب
جهودانه کورینورلرسه دخی باطنلرنده نصرانیلردر یاخود انلرك ظاهری سنکله در
باطنلری سنك باطنك کبی مخالفدر معنای اول اولی فهم اولنور ﴿مثنوی﴾ شاه
کفتش پس بکوتدبیر چیست * شاه وزیره پس بوکا تدبیر ندر سویله دیدی ﴿مثنوی﴾
چارهٔ آن مکروآن تزویر چیست * اول مکر وتزویرك چاره سی ندر که ﴿مثنوی﴾
تا نماند درجهان نصرانئی * تا جهانده برنصرانی قالمیه بروجهله نابود اوله که
﴿مثنوی﴾ نی هویدا دین ونی پنهانئی * دینی آشکاره ونه دینی پنهان الحاصل
مقتضای طبع ونیت ومنتهای فکروامنیتم اوزره جهانده دینن صاقلار واظهار
ایدر برنصرانی قالمیوب قتل عام اوله ﴿مثنوی﴾ کفت ای شه کوش ودستم را
ببر * وزیر ایتدی ای شاه بنم دستم وکوشمی قطع ایله ﴿مثنوی﴾ بینی ام بشکاف

ولب درحکم مر ❋ تلخ ومر حکم ایلمکده بورغمی ودوداغمی یاردرحکم مرده برقاج
معنی تجویز ایتمشـلر برمعنی مرامر یامردن صیغهٔ امر اولوب بورنمی ودوداغمی
یاروب بومقوله حقارت ایله که خلق ایچنده حکمده امر ایله ویاخودمر یمردن اولوب
بورغمی یارولیمی حکمده مر ورایله یعنی اجرای حکم ایله ویاخود معنای اول اوزره
مر تلخ معناسنه اولوب کانه غضب تامله بکا خشم واجی حکم ایله دیمك اوله اما وزیر
پرتزویرك مقصودی تلبیس اولمغله بکا برغضب تلخ وحکم مر ایله که خلق انی صدقه
حمل ایتسونلر دیمك مراد ایلدیکی وجهدر فهم اولنور لکن اوچی دخی جائزدر
﴾مثنوی﴿ بعدازان در زیردار آورمرا ❋ بوسیاستدن صکره بنی داراغاجی دیبنه
کتور وصلب ایلمك امر ایله ﴾مثنوی﴿ تابخواهد یك شفاعت کرمرا ❋ تابر شفاعت
ایدیجی بنی دیلك ایدوب صلب اولمقدن خلاص ایلسون اما ﴾مثنوی﴿ برمنادیکاه
کن این کارتو ❋ سن بو ایشی ندا ایده‌جك یرده ایله ﴾مثنوی﴿ برسر راهی
که باشـد چارسو ❋ بریول باشنده که چارسو ومجمع ناس اولوب هر کس بکااولان
حقارتدن خبردار اوله وبنم احوالم عالمه منتشر اوله ﴾مثنوی﴿ انکهم ازخود
بران تاشهر دور ❋ اندن صکره بنی کندکدن شهر بعیده سور ﴾مثنوی﴿ تادراندازم
درایشان شروشور ❋ تانصرانیلرك بیننه شروشور وفتنه وغوغا براغم ودینلرینه
اختلال ویروب اضلال ایدم زهی شیطنت کم حصول امنیه سیچون زعم فاسدیله بوعذابی
نفس خبیثنه ثواب ملاحظه ایدوب انواع عقوبته کرفتار اولور نفس امارهٔ مکاره‌دن
دخی امین اولمه کم صورت حقده نیچه مکروهی مستحسن کوستروب روحه غالب
اولدقده صاحبنی دین وایماندن چیقارر کانه پادشاه اول جهوده دیدیکه سن بونلره
نه‌مقوله مکر ایدرسن ونه وجهله سوز سویلرسن که سکا اعتماد ایده‌لر پس اول وزیر
پرتزویر نصرانیلره ایده‌جکی مکری پادشاهه تقریر ایلدی

﴾ تلبیس وزیر با نصاری ﴿

﴾مثنوی﴿ پس بکویم من بسر نصرانیم ❋ پس نصرانیلره دیه‌یم که سرّاً ایله
بن نصرانیم یعنی خفیة دروغمده عیسایه ایمان کتورمشمدر وسزکله دین قرنداشیم
﴾مثنوی﴿ ای خدای رازدان می دانیم ❋ ای عالم السر والخفیات سن بنی بیلورسن
﴾مثنوی﴿ شاه واقف کشت ازایمان من ❋ شاه بنم ایمانمدن وکزلودین طوتدوغمدن
واقف اولدی ﴾مثنوی﴿ وزتعصب کرد قصد جان من ❋ وتعصب وغضبندن
شاه بنم جانمه قصد ایلدی ﴾مثنوی﴿ خاستم تادین زشه پنهان کنم ❋ استدم که

تادینی شاهدن پنهان ایلیم ﴾مثنوی﴿ آنکه دین اوست ظاهر آن کنم ❋ اول نسنه که
آنك دینیدر انی اظهار ایدم یعنی یهودیت ایله کوروندم اما ممکن اولمیوب ﴾مثنوی﴿
شاه بوئی برد ازاسرار من ❋ شاه بنم اسرارمدن بررایحه ایلتدی ودرونمده پنهان
اولان نصرانیتم بلدی ﴾مثنوی﴿ متهم شد پیش شه کفتار من ❋ بنم سوزم شاه
قتنده متهم وبی اعتبار اولدی ﴾مثنوی﴿ کفت کفت توچودرنان سوزنست ❋
پادشاه دیدیکم سنك سوزك نان ایچنده سوزن کبیدر وصورتی نان اثری هلاك جاندر
(ومن القلب الی القلب روزنة) وفقنجه ﴾مثنوی﴿ ازدل من تادل توروزنست ❋
بنم قلبمدن سنك قلبکه پنجره واردر ودرونده اولان حالك بکا نماباندر ﴾مثنوی﴿
من ازان روزن بدیدم حال تو ❋ بن سـنك حالکی اول روزندن کوردم وحقیقت
حالنه ایردم ﴾مثنوی﴿ حال تو دیدم نوشتم قال تو ❋ دیدهٔ بصیرتله سنك حالکی کوردم
وسنك قالکی یازدم بعض نسخه‌ده دخی ننوشم واقع اولمشدر یعنی مقالکی اشتمزم
وقبولله اصغا ایتمزم دیمکدر ﴾مثنوی﴿ کرنبود ازجان عیسی چاره‌ام ❋ اکرجان
عیسی علیه السلامدن بکا مدد وچاره اولمیدی بعض نسخه‌ده کرنبودی واقع اولمشدر
یعنی اکر عیسی علیه السلامك روحانیتی بنم درمانم اولمیدی ﴾مثنوی﴿ او جهودانه
بکردی پاره‌ام ❋ اول پادشاه بنی جهودانه پاره‌لردی یعنی ترحم ایتمیوب پاره پاره
ایدردی وبن اولمکدن قورقرزم ﴾مثنوی﴿ بهر عیسی جان سپارم سرد هم ❋
عیسادن اوتوری تسلیم جان وترك سر ایدرم ﴾مثنوی﴿ صد هزاران منتش
برخود نهم ❋ وعیسی یولنده جان وباش ویرمکی کندومه صدهزاران منت قورم
یعنی جانمه منت بیلورم ﴾مثنوی﴿ جان دریغم نیست ازعیسی ولیك ❋ عیسادن
جانم دریغ دکلدر ولکن یعنی ای نصرانیلر عیسی یولنده جان وباش فدا ایتمك چونکه
جانکه منت وحضرت عیسادن رحمت بیلورسن نیچون حیاتده‌سن دیمیه‌سز زیرا
﴾مثنوی﴿ واقفم برعلم دینش نیك نیك ❋ عیسانك دینی علمنده غایت مرتبه واقفم
واصول وفروعن خوب بیلورم انکیچون اولمك استمزم ﴾مثنوی﴿ حیف می آمد مرا
کان دین پاك ❋ بکا حیف وغدر کاور که عیسانك اول پاك دینی ﴾مثنوی﴿ درمیان
جاهلان کردد هلاك ❋ بین الجهلا ضایع وهلاك اوله ﴾مثنوی﴿ شکر ایزد را وعیسی
را که ما ❋ حضرت حقه وعیسایه شکر که بز ﴾مثنوی﴿ کشته ایم آن کیش حق را
رهنما ❋ اول دین حق ومذهب راسته دلیل ورهنما اولمشز ﴾مثنوی﴿ ازجهود
وازجهودی رسته‌ایم ❋ جهود پادشاهندن وجهودلردن وجهودلقدن قورتلمشز
﴾مثنوی﴿ تابزناری میانرا بسته‌ایم ❋ تابر زنار ایله میانمزی باغلامشز ﴾مثنوی﴿

دوردورعیسی ایست ای مردمان ۞ دورعیسی دوریدرای مردمان ﴿ مثنوی ﴾
بشنویداسرار کیش اوبجان ۞ اك اسراردینی بندن اشید کوزوجان ایله قولاق
طوتیکزکه سیزده تحقیق ایلیم حضرت مولانا قدس سره بوقصه ده عجب قصدلر
ایتمشدر وغریب حصه‌لرویرمشدر حق سبحانه وتعالی جان قولاغن کشاده قیلوب
ذوق سلیم میسر ایلیه الحاصل جمله‌دن بری ارباب ساوکه عظیم تنبیه درکه صورة
صلاحده ودلق ایچنده دین یقیجی نیچه ظالملروار در وبالجمله بهرحال تصفیهٔ درونه
کوشش ایدوب زنهار قیل وقال وانواع امثال ایله بحث وجدال ایدنه فریفته اولمه
طوتلم که علامهٔ عصر اولمش درونی ناپاك وقلبی حب دنیا ایله چرکناك اولدقدن
صکره علمندن کندویه نه فائده امام ابوحنیفه رضی الله عنه بیوررلر که (علیك بالعمل
فان العلم بلاعمل کالجسد بلاروح) الحق علم عمله مقرون اولمسه صاف اولمز وهرکیم علم
مجرد ایله عمل ایتسه عالم اولمز عالم خود مجرد علمه قانع اولمز زیراعین هدایت مقتضی
مجاهده اولدیغی کبی عین علم دخی عملی مقتضی اولور ومجاهده‌سز مشاهده اولمدیغی
کبی علم دخی عملسز اولمز پس علم اولدر که مورث عمل اوله ﴿ بیت ﴾ خوانش برای
دانش ودانش برای دید ۞ چون دیده نیست خوانش ودانش برای چیست ۞ حجة الاسلام
امام محمد غزالی احیاء العلومده بیوررلر که (سئل مالك فقیل یامالك ما تقول فی طلب
العلم فقال حسن جمیل ولکن انظر الذی یلزمك من حین تصبح الی حین تمسی فالزمه
یعنی طلب العلم حقنده نه دیرسز دیو امام مالکدن سؤال اولندقده خوب وجمیلدر
لکن نظر ایله شوکا که صباحلدیغك حیندن کیجه‌لدیکك حینه وارنجه سکالازمدر
اکاملازمت ایله یعنی عبادت خالق وجواده مداومت وقلبی ماسوی اللهدن تخلیه
قیل دیمکدر ودخی الجدال فی الدین لیس بشیٔ بیورمشدر وامام شافعی رضی الله عنه
بیوررلر که (اذارایت عالما یشتغل بالرخص فلیس یجیٔ منه شیٔ) یعنی قچان برعالمی
تأویل ورخص جانبنه مشغول کوره‌سن معلوم اوله که اندن برشی وجوده کلمز
دائرهٔ شرعدن تجاوز ایتمامك ایچون رخصت طلب ایتمك عوام درجه سیدر وشجرهٔ
سرلرندن ثمرات مشاهده ذوق ایتمك ایچون مجاهده اختیار ایتمك خواص مرتبه سیدر
پس عالم مجاهده‌دن فرار ایتدکده طالب رخصت اولور (وقال الشافعی من ادعی
انه بین جمع حب الدنیا وحب خالقها فی قلبه فقد کذب) یعنی شول کمسنه که حق محبتی
ایله دنیا محبتنی قلبنده جمع ایلدیکنی ادعا ایلسه تحقیقا کاذبدر وامام شافعیدن ریاندر
دیو سؤال اولندی (الریاء فتنة عقدها الهوی بحبال ابصار قلوب العلماء فنظروا الیها
بسوء اختیار النفوس فاحبطت اعمالهم وقال اذا انت خفت علی عملك العجب فاذکر رضاء

من تطلب وفی ای نعیم ترغب ومن ای عقاب ترهب وای عافیة تشکر وای بلاء تذکر
اذا فکرت فی واحدة من هذه الخصال صغر فی عینك عملك) یعنی ریا برفتنه درکه
هوی اول فتنه‌یی حبال ابصار قلوب علما ایله بندایدوب فتنهٔ مزبوره‌یه سوء اختیار
نفوس ایله نظرایدوب عمللری حبط اولور پس قچان عملك اوزرینه وقوع عجبدن
خوف ایلسك کیمك رضاسنی دیلرسن وقنغی نعیمه رغبت ایدرسن وقنغی عقابدن
قورقارسن وقنغی عافیته شکر ایدرسن وقنغی بلایی ذکر ایدرسن فکر ایلیه‌سن
پس قچان خصال مزبوره‌دن برینی ذکر ایلیه‌سن دیدهٔ بصیرتکه عملك صغیر وحقیر
کورنور عند ارباب التحقیق حقیقت ریا وعلاج عجبی بوندن زیاده بیان اولمز حقا
ایکیسی دخی کبایر آفات قلبدندر روایت اولنور که برکون برکمسنه امام احمد حنبل
حضرتلرینه اخلاص ندر دیو سؤال ایلدی (الاخلاص هوالخلاص من افات الاعمال)
دیو بیوردیلر یعنی اخلاص اولدر که عملك بی ریا وسمعه اولمغله افات اعمالدن خلاص
اوله‌سن دیمکدر توکل ندر دیدیلر الثقة بالله تعالی دیدی یعنی نصیبکده حقه اعتماددر
دیمکدر رضا نه در دیدیلر تسلیم الامور الی الله تعالی دیو بیوردیلر پس محبتدن سؤال
ایلدکلرنده انی بشر حافی دن سؤال ایدیکز زیرا مادامکه بشر حافی حیاتده در بن محبتدن
جواب ویرمزم دیو بیوردیلر (رضی الله عنهم اجمعین) ایمدی علماء دین نه مقوله
سرورلر ایمش معلوم اولدی وامام احمد حنبل حضرتلری محبتی بشر حافیدن سؤال
ایدیکز بیوردقلرندن فهم اولندیکه محبت برکیفیتدر که تحت عبارته صغماز محبت اللهدن
خبراسترسکز مرشد کامل اولان بشر حافی قدس سره‌نك دامن شریفنه تشبث ایدوب
اندنصکره اول سزه محبتدن بی قیل وقال خبرویره دیمکدر ایمدی طریق حقه سالك
اولان طالبلره بوجواب کافیدر که مریدی ارشاد ایدن سوزدکل بلکه مرشدده اولان سوزش
عشقدر پس عاقل اولان صورت ظاهره‌یه ومجرد قیل وقاله الدانمیوب آتش عشق قنغی
مرشدك قلبی اوجاغنده یانارسه قرنمانن آنده قیناده واول کلمات مسروقه‌یه الدانورسه
عیاذا بالله تعالی وزیر پرتزویرك دامنه کرفتار اولنلر کبی بو دخی خوار و زار اولور
پس وزیر پرتزویر صورتا ادعای نصرانیت ونفسنده یهودیت اختفا ایتمکله طائفهٔ
نصارایه ایده‌جکی مکر وتدبیری جهود پادشاهنه بو اسلوب اوزره تقریر ایلدیکه
ذکر اولندی ﴿ مثنوی ﴾ چون وزیر این مکررا برشه شمرد ۞ چون وزیر بومکری
شاهه بربر صایدی وبیان ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ ازدلش اندیشه‌را کلی ببرد ۞ جهود
شاهنك قلبندن جمله غم وغصه کتدی ونصاری طائفه سندن وقتل عامدن واز
کلدی ﴿ مثنوی ﴾ کرد باوی شاه آن کاری که کفت ۞ اول ایش که وزیر سویلدی

جهود پادشاهی اکا کین ایلدی یعنی النی وقولاغنی کسدی بورنن ودوداغنی یاردی ﴿مثنوی﴾ خلق اندر کار او مانده شگفت ❊ خلق اول وزیرك کارنده عجبه قالمش ایدیکه شاهك بو قدر مقبولی ایکن اکا بو قدر سیاست ندن دیو متعجب اولمشلر ایدی بعض نسخه ده مصراع ثانی ﴿ع﴾ خلق حیران ماند زان مکر نهفت ❊ واقع اولمشدر یعنی خلق اول مستور مکردن حیران قالدی دیمکدر ﴿مثنوی﴾ راند اورا جانب نصرانیان ❊ اول وزیری نصرانیلر جانبنه سوردی نصرانیلره اعتقاد کلی حاصل اولمغیچون ﴿مثنوی﴾ کرد در دعوت شروع او بعد ازان ❊ اندن صکره اول وزیر دعوته شروع ایلدی وعیسویلر باشنه جمع اولمغه باشلدی

﴿ قبول کردن نصاری مکر وزیر ﴾

نصاری وزیرك مکرینی قبول ایلدکلرین بیان ایدر ﴿مثنوی﴾ صد هزاران مرد ترسا سوی او ❊ صد هزاران یعنی حددن متجاوز مرد ترسا اول وزیر پرتلبیسك جانبنه ﴿مثنوی﴾ اندك اندك جمع شد در کوی او ❊ آز آز آنك محله سنده جمع اولدیلر تا کم آیین دین عیسایی اول تلبیسدن تعلم ایلیه لر ﴿مثنوی﴾ او بیان می کرد با ایشان براز ❊ اول انلره رازله بیان ایدردی ﴿مثنوی﴾ سر انکلیون وزنار و نماز ❊ انجیلك ونمازك وزنارك سرنی ﴿مثنوی﴾ او بظاهر واعظ احکام بود ❊ ظاهر حالده اول وزیر دین عیسی نك احکامنی وعظ ایدردی ﴿مثنوی﴾ لیك در باطن صفیر دام بود ❊ لیك معناده دام صفیر ایدی حاصل معنی اول وزیر ظاهرده ناقل احکام الهیه ایدی ولکن باطنده مجلس وعظ وعلم واصطلاحاتی خلقه دام تزویر ایدوب کندو اول دامك ایچنده مرغ گیر کبی صفیر وصدا اوروردی حتی صیاد مرغلری صید ایتدیکی کبی بودخی اول صفیر ایله خلقی صید ایدوب وکندو ارادتنه قید ایتمکله یولدن چیقاره قال الله تعالی (من کان یرجو لقاء ربه فلیعمل عملا صالحا ولایشرك بعبادة ربه احدا) بو آیت کریمه ده عمل صالح ایله اخلاص مراد دردیمشلر قال علیه السلام (ان اخوف ما اخاف علیکم الشرك الاصغر قیل وما هو قال الریاء وقال علیه السلام ان ادنی الریاء الشرك وقال عیسی علیه السلام اذا کان یوم صوم احدکم فلیدهن رأسه ولحیته ویمسح شفتیه لکیلا یری الناس انه صایم واذا اعطی بیمینه فلیخف عن شماله واذا صلی فلیرخ ستر بابه فان الله یقسم الثنا کما یقسم الرزق) برکون حضرت عمر رضی الله عنه برکسنه یی کوردیکم باشن اوکنه اطراق ایدوب مراقبه ده طورر بیوردیلر که یا صاحب الرقبة بوینی وباشنی یوقاری قالدر خشوع رقابده دکل بلکه قلبده در وحضرت رسول علیه السلام بیوررلر که روز

جزاده مرائیلری درت اسم ایله ندا ایدرلر (یا مرائی یا غاوی یا فاجر یا خاسر اذهب فخذ اجرك عن عملت له ولا اجرلك عندنا) وحجة الاسلام امام محمد الغزالی کتاب الاربعینده فصل عاشرده ریانك انواعنی تحقیق بیوردقلری محلده بیوررلر که (الریاء بالقول کریاء اهل الوعظ والتذکیر وتحسین الالفاظ وتسجیعها والنطق بالحکمة والاخبار وکلام السلف مع ترقیق الصوت واظهار الحزن مع الخلق وایس له عن حقیقة الصدق والاخلاص فی الباطن بل لیظن به ذلك وکالدعاء حفظ الحدیث ولقاء الشیوخ والمبادرة الی الحدیث انه صحیح او سقیم لیظن به غزارة العلم وکتحریك الشفتین بالذکر والامر بالمعروف بمشهد الناس مع خلو القلب عن التفجع بالمعصیة وکاظهار الغضب عن المنکرات والاسف علی المعاصی مع خلو القلب عن التألم به والریاء بالعمل کتطویل القیام وتحسین الرکوع والسجود واطراق الرأس وقلة الالتفات والتصدق والصوم والحج والاخبات فی المشی وارخاء الجفون مع ان الله یعلم من باطنه انه لو کان خالیا لما فعل شیئا من ذلك بل یساهل فی الصلوة واسرع فی المشی وقد یفعل فاذا شعر باطلاع غیره علیه یعود الی السکینة کی یظن به الخشوع والریاء بکثرة التلامذة والاصحاب وکثرة ذکر الشیوخ لیظن انه لقی شیوخا کثیرة وکمن یحب ان یزوره العلماء والسلاطین ولیقال انه ممن یتبرك به فهذه مجامع ما یرائی به فی الدین وکل ذلك حرام بل هو من الکبائر) ﴿نظم﴾ حرص وشهوت شویله طولمش کوزلری ❊ کم او تانمز کسه دن هیچ یوزلری ❊ شویله مستغرق بو دنیا دادینه ❊ کم یازلدی آدی حیوان آدینه ❊ فعلی فتنه زرق وحیله اشلری ❊ هیچ اولمدن بو قدر تشویشلری ❊ پس حق سبحانه وتعالی جمله امت محمدی ریا وسمعه دن حفظ ایلیوب خواطر ملبوسه دن مصون ایلیه ونفسك مکر وحیله لرین هدایت نوریله آشکاره ایدوب حقی باطلدن فرق ایتمك میسر ایلیه زیرا دکه برهان ایله حیله نفس معلوم اولمامشدر ﴿مثنوی﴾ بهر این بعض صحابه از رسول ❊ انکیچون بعض اصحاب رضی الله عنهم حضرت رسول علیه السلامدن ﴿مثنوی﴾ ملتمس بودند مکر نفس غول ❊ نفس غولك مکرنی ملتمس اولورلر ایدی واغراض نفسانیه نه خدعه قیلر آنی سؤال ایدرلری ﴿مثنوی﴾ کو چه آمیزد ز اغراض نهان ❊ در عبادتها ودر اخلاص جان ❊ یا رسول الله علیك صلوات الله سویله که نفس غول عبادتلرده واخلاص جانده نهانی غرضلردن نه خلط ایدر ونه مکر وحیله اظهار ایدر ﴿مثنوی﴾ فضل طاعت را نجستندی ازاو ❊ اول رسول مکرمدن طاعتك فضیلتنی استمزلردی یعنی فضلنی سؤال ایتمزلردی ﴿مثنوی﴾ عیب ظاهر را بجستندی که کو ❊ بلکه عیب ظاهری قنی دیو طلب ایدرلردی یعنی شوایبدن خالص اولان طاعتك

فضيلت وثوابى محقق اولماغن استفسار فضيلت ايتميوب وياخود اخلاص ايله اولان
طاعات قليله بلا اخلاص اولان طاعات كثيره دن خيرلو اولمغله طاعاتك زياده لكن طلب
ايتمزلردى بلكه اندن ظاهر اولان عيبى استرلردى بعض نسخه ده عيب ظاهر را
بخستندن كه كو و بعض نسخه ده بخستندى پرينه نكفتندى واقع اولمشدر بو تقديرجه
معنى حضرت رسالت پناه عليه السلامدن ظاهرده اولان عيبى طلب ايتمزلردى واندن
سوز سويلمزلردى زيرا ظاهر اولدقدنصكره سؤالده خشودن پرهيز ايدرلردى بلكه
عيوب خفيهٔ نفسدن سؤال ايدرلردى ديمك اولور الحاصل ❊ مثنوى ❊
مو بمو وزره وزره مكر نفس ❊ مكايد مكر نفسى بلمكده دقت ايدوب مو بمو وزره بذره
دقايق حيل نفسى صوروب ارادىلر وقيلى قرق ياردىلر ❊ مثنوى ❊ مى شناسيدند
چون كل از كرفس ❊ كل كرفسدن فرق اولنديغى كبى حيل نفسى اكليوب نقير وقطمير
بيلديلر ❊ مثنوى ❊ موشكافان صحابه هم دران ❊ وعظ ايشان حيره كستندى بجان ❊
موشكافان صحابه هم اول وعظده انلرك جانى حيران قالوردى يعنى اصحاب كزين
حيل نفسده بومرتبه موشكافلر ايكن حضرت فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم
مكر وخدعهٔ نفسه متعلق وعظ بيوردقلرنده عاجز وحيران قالوردى الهى سن بزه
احسان وعنايت قيل نفس حيله لرينى بلمكه هدايت قيل الهى بو قوللرينى ازغنلقدن
صاقله ونادانلردن دور ايليوب ارباب قلوب ايله انيس ايت كوكل صاحبلريله جليس
ايت مادكا پرورد كارا اهل دنيا ايله الفتمزى قطع ايت زيرا هر كسه نه كسه قرينندن
كلور مشهوردر كه يولداشى آزديران يولداشدر ايمدى طالب حق اولنلر اهلنه
اولاشمق كرك الهى سن كرم وعنايت قيل خاص قوللرندن بر صاحب همته يولداش
ايت حياتمزك بقيه سن خدمتلرينه خرج ايت الهى سيدى ومولاى نفسك حيله لرى
چوقدر هدايت سندن ومداهنه سى چوقدر عنايت سندن كرچه نفس ديوب
طورمز سويلرز لكن نه شيدر بلمزز سن كرم وفضلكدن ديدهٔ بصيرت مبصر ايله
❊ نظم ❊ نفسدر حلواى پرزهر وجفا ❊ لطف حق آلودهٔ قهر وعنا ❊ نفس اماره
عجب غداره در ❊ يدى باشلو مارمردم خواره در ❊ كه اطاعت كاه عصيان ايچره
اول ❊ كه هدايت كاه طغيان ايچره اول ❊ كيمكه اكا اويوبن مغرور اولور ❊ اول خدا
حق خدادن دور اولور ❊ خواب غفلتدن بزى بيدار قيل ❊ برزمان وارجست وجوى
يار قيل ❊ كوكلنى بر بيره ويركم دائم اول ❊ سنك ايله يولده قائم اوله اول ❊ كيدر اى
دل انسنى خار وخسك ❊ جهد ايت اكا كم حق اوله مونسك ❊

❊ متابعت كردن نصارا وزير را ❊

نصارانك وزيرمزبوره متابعت ايلمسى بيانندهدر ❊ مثنوى ❊ دل بدو دادند
ترسايان تمام ❊ ترسالر بالتمام كوكللرين اول وزيره ويرديلر ومحبت واعتقاد ايلديلر
اما طوتهلم كه كوكل ويرمشلر ❊ مثنوى ❊ خود چه باشد قوت تقليد عام ❊
تقليد عوامك خودنه قوتى اولور كما قيل اعتقاد العوام كذنب الحمار تقوم ساعة ويسقط
ساعة بونده ايكى وجهله تنبيه واردر برى بودر كه عوامك اعتقادنده دوام وثبات
يوقدر شول وجهله كه تقليد ايلديكى كسنه دن ذوق وحالنه طالب اولميوب آنجق
كلمات وعباراته فريفته اولمغله برايكى كسنه تقليد ايلديكى كبى سائرلرى دخى رمهٔ
كوسفندان كبى اول سمته دوشوب اوشرلر وبر شيخك صحبتنه اوتوز ييل ملازمت
ايدوب بوقدر زماندن برو تحصيلدن نه محصولك واردر ديسه لر هركز فهم وادراكلرى
اولمامغله تحصيل نه ايمش بوقدر امت محمد خصوصا كبار واروب كليور بن دخى واروب
توابده بولنورم ديرلر ومقلدىندن بر قاچ اعتماد ايتدكلرى كسنه اقتدا ايتدكلرى شخصه
منكر اولوب كتسه لر عوام دخى على الفور سوء اعتقاد ايدوب بنات النعش كبى پراكنده
وپريشان اولورلر وبر تنبيه دخى بودر كه اولياء كرام مريد ومحب چوقلغندن معلوم
دكلدر مرشد كامل طلبنده اولان عاشقلر مجرد مريدى چوق اولان مشايخ بهرحال
ولى درديموب وتقليدى عوام كبى اولميوب اندن نشان ودردنه درمان استيه نشان ندر
ديرايسك مثنوى شريفده خود بيان اولنور ❊ ع ❊ كار باكان روشنى وكرمبست ❊
ديو بيورلمشدر وبعدنصكره دخى بيان بيوردقلرى محقق ايله مقلدى عياندر يعنى
مرشددن طلب اولنان اعطاء جذبهٔ رحمان وايقاد آتش عشق يزداندر ايمدى بر طالبك
قلبنده نظر پير كاملدن آتش عشق فروزان ونور ايمان نمايان اولسه انك ايمانى
واعتقادى كشف وشهودى اولوب شيخنه جميع عالم منكر اولسه انك ايمانه مقدار
ذره نقصان ترتب ايتمز وجمله عالم اقرار ايتسه انلرك اقرارى سبب ازدياد اعتقاد اولمز
ايمدى حضرت مولانا قدس سره الاعلى انكيچون اعتقاد عوامده ثبات يوقدر ديو
بيورمشلردر پس اول زمانده دين عيسى اوزرينه اولان عوام دخى ❊ مثنوى ❊ دردرون
سينه مهرش كاشتند ❊ اول مرائى ومقلدوزيرك محبتنى سينه لرى ايچنه اكديلر
❊ مثنوى ❊ نائب عيسيش مى پنداشتند ❊ انى حضرت عيسى عليه السلامك قائم مقامى
صانديلر اما خبرلرى يوقدر كه ❊ مثنوى ❊ او بسر دجال يك چشم لعين ❊ اول وزير
ظاهرا عالم ومرشد كبى ايدى اما عباد اللهى اضلال ايتمكده بر كوزلو دجال لعين ايدى
يعنى كرچه ظاهرى معمور ايدى لكن باطن چشمى كور ايدى ديمكدر كما قال عليه السلام

(تكون فی اخر الزمان دجالون كذابون يأتونكم من الاحاديث بما لم تسمعوا انتم ولا اباؤكم
فاياكم واياهم لا يضلونكم ولا يفتنونكم) ﴿مثنوی﴾ ای خدا فريادرس نعم المعين ٭
يا الهی فرياده ايريش بونك مثللو ظالملردن سن نعم المعين سن يعنی حضرت مولانا
قدس سره الاسنا كرچه اول وزير زمان سابقده واقع اولمشدر لكن حالا زمانه دخی
اومقوله كذاب ودجال صفتلردن خالی دكلدر ديو اشارت ايدوب اومقوله لرك دام تزويرنه
كرفتار اولمامق ايچون دركاه حقه نياز لازم ايدوكن بيان بيورر ﴿مثنوی﴾ صد
هزاران دام ودانه است ای خدا ٭ الهی جهانده يوز بيك دام ودانه واردر و بعض
نسخه ده دام ايله دانه بيننده عاطفه واقع اولميوب دام دانه است ديو يازلمشدی بو تقديرجه
جهانده يوز بيك دانه می واردر يعنی كرچه صورتی دانه لكن سيرتی دامدر ﴿مثنوی﴾
ما چو مرغان حريص بی نوا ٭ بز ايسه كرسنه وحريص مرغلر كبی يوز دانه كوردوكز
كبی دامدن غافل اولمغله اسير وكرفتار اولورز ﴿مثنوی﴾ دمبدم ما بستهٔ دام نويم ٭
دمبدم ونفس بنفس بز بر دام جديده مقيد وبسته يز ﴿مثنوی﴾ هريكی كر بازو سيمرغی
شويم ٭ هر بريمز اكر بازی وسيمرغ دخی اوله يز يعنی فكر وادراكده وعقل وازعانده
هر بريمز تيهوی معارف شكار ايتمكده سيمرغ قاف دخی اولورسق ينه بر دامه كرفتار
اولمقدن خالی اولمزز بعض شراح ﴿ع﴾ دمبدم ما بستهٔ دام توايم ٭ ديو قرائت
ايدوب اكا كوره معنا ويرمشلر خطاب حق سبحانه وتعالی يه اولمق اوزره (يضل به من
يشاء ويهدی به من يشاء) آيت كريمه سی موجبنجه هر نفسده دام مكر وامتحانكله
پابسته ومبتلا يز اكر هر بريمز باز هما صيد وياخود سيمرغ قاف اولاوز سنك مكرندن
نجات ميسر دكلدر وعقل وتدبير ايله قضا وقدرن حذر مقدور بشر دكل ديو تحقيق
ايتمشلر اما جمله صحيح نسخه لرده دمبدم ما بستهٔ دام نويم وبعض نسخه ده دخی
﴿ع﴾ دمبدم چون صعوه درد ام نويم ٭ واقع اولوب توايم واقع اولمامشدر زيرا
مصراع اولك رعايت قافيه سنده شويم انسب واوفقدر ومحل ربنا ظلمنا انفسنا محليدر
وشمدی سابقده اولان بيتدن دخی معلوم اولورنتكيم بيوررلر ﴿مثنوی﴾ می رهانی
هردمی ما را و باز ٭ الهی هر بردم لطف واحسان ايدوب اول داملردن بزی خلاص
ايلرسن ولكن ﴿مثنوی﴾ سوی دامی می رويم ای بی نياز ٭ ای بی نياز كرو بر دام
جانبنه كيده رز ومتجدد الامثال دام وشبكه لره كرفتار اولورز ﴿نظم﴾ بنكه بر سر كشته
وبيچاره يم ٭ حيرت ايلينه دوشوب آواره يم ٭ دردمندم نامرادم بی دلم ٭ نيچه اوله حالم
ديو لا يعقلم ﴿مثنوی﴾ ما درين انبار كندم می كنيم ٭ بز بو انبارده كندم ايدرز يعنی
حاصل عمريمز اولان كندم اعمال صالحه يی انبار وجودده جمع ايدرز وانبار كفهٔ ميزانه

وضع ايتدك ظن ايدوب روز جزاده حاضردر ديرز اما بيهوده مسرورز زيرا كه
﴿مثنوی﴾ كندم جمع آمده كم می كنيم ٭ جمع اولمش كندمی ضايع ايلرز يعنی
وجودمز صانديغنده جمع ايلدك صاندوغمز كندم اعمالی ضايع وتلف ايدرز وحيله
ومكر شيطانيه وخواطر وهواجس نفسانيه قلبمزه دخول ايدوب كندم اعمالی واذواق
افعالی ضايع ايلرز كما قال صلی الله عليه وسلم (ان الشيطان ليجری من ابن آدم مجری الدم)
الی آخر الحديث خصوصا طاعات وعباداتمز يرلو يرنده ولكن نورايله ذوق درونی
مفقوده در ﴿مثنوی﴾ می نينديشيم آخر ما بهوش ٭ اخر بز عقل وهوش
ايله فكر وانديشه ايلمزز ﴿مثنوی﴾ كين خلل در كندم است از مكر موش ٭
كه بو خلل كندمده مكر موشدندر الاعمال اسهل والمشكل حفظها يعنی
عاقبت عقلمز باشمزه ديروب كندم اعمالمزه اولان خلل ونقصان مكر موش نفس
و وساوس ابليسدن اولديغن فكر ايلمازز آه كم ييللر كچر عمر كيدر عمل ارتمز وذوقی بولنمز
غافل آدمی عاقبت انديش اولوب انبار دلده اولان موش خلل افكنی تفكر ايدوب
سوراخن سد ايتمز ﴿مثنوی﴾ موش تا انبار ما حفره زدست ٭ موش تا كه بزم انبارمزه
حفره اورمشدر وهر طرفدن دلمشدر ﴿مثنوی﴾ از فنش انبار ما ويران شدست ٭
اول موشك فن وضررندن بزم انبارمز ويران اولمشدر يعنی موش صفت اولان نفس
وابليس قلبمزی دلوك دلوك ايدوب افكار فاسده ايله خانهٔ قلبمزی ويران ايتمشدر ايمدی
﴿مثنوی﴾ اول ای جان دفع شر موش كن ٭ اولا ای جان موشك شرنی دفع ايله
﴿مثنوی﴾ وانكهی در جمع كندم جوش كن ٭ اندنصكره كندمك جمع وتحصيلنه
جوش وسعی ايله والا سكا اول كندمدن فائده اولمز اكا بناء كه سن جمع ايتدكجه شيطان
ضايع ايلر ﴿مثنوی﴾ بشنو از اخبار آن صدر صدور ٭ اول صدرلر صدری وايكی
جهان فخری عليه السلامك خبرلرندن ايشت كه بيورمشدر ﴿مثنوی﴾ لا صلوة تم الا
بالحضور ٭ صلوة تمام اولمز الا حضور قلب ايله اولور قال عليه السلام (الا بحضور القلب)
زيرا خالص النية اولمايوب مزخرفات دنيويه وافكار رديه قلبنده صدهزار تلوثات
اولوب وياخود عبادت وطاعتدن مرادك خلقه اراءت اولورسه (ولا يشرك بعبادة
ربه احدا) آيت كريمه سنده اولان نهيدن اجتناب ايتمامش اولورسن پس بو وجهله
اولان نمازدن مقدار ذره كندوكه نفع اولمز نته كم مثنوئ شريفك بر محلنده بيوريلور كه
﴿بيت﴾ در حديث آمد كه تسبيح از ريا ٭ همچو سبزهٔ كولخن دان ای كيا ٭ اما
زنهار كه فهم اولمايوب بنم خلوص قلبم يوقدر ديو تسويلات نفسانيه ايله عبادتدن
منقطع اولمه لكن تزكيهٔ باطنه كوشش ايدوب عبادتده حقدن غيری مرادك اولمامغه

حقدن توفیق وعنایت طلب ایله زیرا حق سبحانه وتعالی کلام مجیدنده (اقم الصلوة
لذکری) دیو امر ایتمشدر ظاهر امر وجوب ایچوندر امر ایسه مقید بالذکر اولوب
غفلت خود ذکرك ضدیدر (ولا تکن من الغافلین) آیت کریمه سنده اولان نهیك دخی
ظاهری تحریمیدر پس جمیع حالده غفلت اوزره اولان کمسنه صلوتده ذکر حق ایله
نه وجهله قائم اولمش اولور (ولا تقربوا الصلوة وانتم سکاری حتی تعلموا ما تقولون) آیت
کریمه سنك سبب نزولی کرچه سکاری اولدقلری حالده صلوته قریب اولان طائفه‌یی
نهیدر لکن نیجه کمسنه واردر که ظاهر حالده مسکراتدن برشی شرب ایتمامشکن حب
دنیادن اولقدر بنك غفلت وخمر نخوت نوش ایتمشدر که نه قراءت ایتدوکن بیلور
ونه قیلدوغن بیلور سؤال ایتسه‌لر تارك صلوة دکلم دیو غرالنور صلوة خود رب العزته
تواضع وتمسکندر کما قال صلی الله علیه وسلم (انما الصلوة تواضع وتمسکن) کلمهٔ انما والف
لام ایله حصر وتحقیق بیورمشلر ودخی (ان الصلوة تنهی عن الفحشاء والمنکر) آیت
کریمه‌سی موجبنجه (من لم ینه صلوته عن الفحشاء والمنکر لم تزده من الله الا بعدا) دیو
بیوروب صلوة غافل الیه فحشادن منع ایتمدیکنه اشارت ایدوب بر حدیث شریف دخی
بیوردیلر که (کم من قائم خطه من صلوته التعب والنصب) پس بونکله مراد بیوریلان
صلوة غافلدر وکما قال علیه السلام (لیس للعبد من صلوته الا ما عقل منها) ایمدی غفلت
ایله اولان کلام مناجات اولمز مصلی خود صلوتنده رب العزته مناجات ایدر صوم وصلوة
وحج وجمیع عبادات دخی بویله‌در ابن عطاء الله اسکندرانی شرح حکمده بو حدیث
شریفی ایراد بیورمشلردر که قال ابو طالب المکی (حدثت ان المؤمن اذا توضاء للصلوة
تباعدت عنه الشیاطین فی الاقطار الارض خوفا منه لانه یتأهب للدخول علی الملك
واذا کبر حجب عنه ابلیس وضرب بینه وبینه سرادق لا ینظر الیه وواجهه الجبار
بوجهه فاذا قال الله اکبر اطلع الملك فی قلبه فاذا لیس فی قلبه اکبر من الله فیقول الملك
صدقت الله فی قلبك کما تقول قال فیتشعشع من قلبه نور یلحق بملکوت العرش فیکشف له
بذلك ملکوت السموات ویکتب له حشو ذلك حسنات قال وان الغافل الجاهل اذا قام
الا الوضوء احتوشته الشیاطین کما یحتوش الذباب علی نقطة العسل واذا کبر اطلع الملك
فی قلبه فاذا کل شیٔ فی قلبه اکبر من الله عنده فیقول الملك کذبت لیس فی قلبك کما تقول قال
فیثور من قلبه دخان یلحق بعنان السماء فیکون حجابا القلبه عن الملکوت فیرد ذلك الحجاب
صلوته وتلتقم الشیاطین قلبه ولا تزال تنفخ فیه وتنفث وتوسوس وتزین له حتی ینصرف
من صلوته لا یعقل ما کان فیه) پس حضرت مولانا قدس سره الاعلی بو ابیات شریفه‌ده
کندمدن مراد شریفلری ذوق درون وحضور قلبدر ایمدی وساوس شیطانیه

وهواجس نفسانیه ایله طاعات وعباداتك روحی کیدوب انجق بی ذوق وحالت بر رسم
وصورتی قالور وعند التحقیق صلوة اولمز ﴿مثنوی﴾ کرنه موش دزد در انبار
ماست ❊ اکر بزم انبارمزده خرصیز موش اولمیایدی ﴿مثنوی﴾ کندم اعمال چل
ساله کجاست ❊ پس قرق ییل مقداری عملارك کندمی قنده‌در یعنی قرق سنه‌دن برو
ایلدیککك عباداتك اذواق وانواری واثار وثمراتی وجودك انبارنده نیجه اولدی معلوم
اولدیکه نفس وشیطان غارتنه کتمشدر ﴿مثنوی﴾ ریزه ریزه صدق هر روزه چرا ❊
ازاز واوفاق واوفاق هر کونك صدقی نیچون ﴿مثنوی﴾ جمع می ناید درین انبارما ❊
بو بزم انبارمزده جمع اولمز ﴿نظم﴾ کل ایمدی سندخی اکله نمازك ❊ که مقبول اوله انده
هر نیازك ❊ طشن قبله‌یه دوندرمك مسلمان ❊ دکل اول قاپویه ارکان ایمان ❊ ایچی
قلمانجق انوك نمازی ❊ قچان ایشیدیلور دلده نیازی ❊ همان ظاهر عبادت شرع
ایشندن ❊ خراجن کوترر قولك باشندن ❊ توجه اولمانجه قولده کامل ❊ شریعت
اهلی طوتمزانی قابل ❊ اکر جسمك نمازین قیلدو کبسه ❊ انوك ارکان وشرطن
کورد کبسه ❊ نمازك او کرن اول روح روانك ❊ که کوز کوسیدر اول شاه جهانك ❊
نه در شرطی نه در رکنی بیل ایمدی ❊ انوك ایله اکا قوللق قیل ایمدی ❊ صلوة جان او کم
کوتروله هر سد ❊ جمالی جانکه اوله مشاهد ❊ کوره سن جان کوزیله اول جمالی ❊
یو یه وارلغی جانك وصالی ❊ بیله سن جان کوزی هم نور حقدر ❊ جمالی پرتوندن
برورقدر ❊ انوکیله کورن اولدر جمالی ❊ بو یولده کورن اولدر قال وحالی ❊ سنك
کوکلك مصیقل دوشدو کندن ❊ او نور ایدی چوعبسی دوشدی سندن ❊ او کوردی
لیکن انی سنی صاندك ❊ او نورك شوقنك اودینه یاندك ❊ بو منزلده هنوز فانی دکلسن ❊
کوکللر دردی درمانی دکلسن ❊ چو جان اولدی جمالینه مصلی ❊ جمالی جانکه
قیلدی تجلی ❊ پس اندن استر ارکانی انوك ❊ که هر رکنی طو یه سرین خدانوك ❊
کوره سن سر تسر احکام شرعی ❊ نیجه اولمشدر نمازك اصل وفرعی ❊ نه فرعنده
یوریسك حکم شرعك ❊ صلوة اصلینه ایلتورسنی فرعك ❊ کوررسن آنوکیله اول
یوزی سن ❊ بیلورسن پرتو ایمش نور حقدن ❊ پس اول اصلی قیوب فرعه اویانلر ❊
اولاردر آزوبن یولده قالنلر ❊ پس انی طوتکه یولده قلمیاسن ❊ وصالینه دو کونی
المیاسن ❊ اتاسن آردو که ایکی جهانی ❊ کورینه جانکه سر نهانی ❊ که سنلوکك
یومانیجه اوز کدن ❊ فنا بولمایسرسن کندوزکدن ❊ اکر وارلغیله کلسك سن
ای جان ❊ وصالی قانی سن یاقانی جانان ❊ او منزلده بو الهامی بولنلر ❊ اولاردر
کندوزین یاوی قبلنلر ❊ وجودی دفترینی غرق ایدنلر ❊ انوکیله اکا کسز کیدنلر ❊

که محواوله اوزندن کلی کثرت * قبول ایده انی دریای وحدت * بونه اول آره ده نام ونشانی * بویه آندن کوتره آدوصانی * بیلن آدینی آنك بوله مقصود * بیله نه وردوکن اول قوله معبود * حقك لطفن بوله کم بولسه آنی * بتوره کم که یاوی قلسه آنی * اوقینه وارلغندن سرشاهی * اوله اول دفترحکم الهی * کل ای عاشق بو یولده فانی اول سن * بو دریاموجنك عمانی اول سن * که سنك موجك اوله کوهرافشان * بوله‌ٴ اندن نیجه‌لر درده درمان * اودریادن بزی ای حق آیرمه * مخالف یللرایله یولدن آیرمه * آنك سرنده سن ویر جانه تمکین * ترددلرایله کوسترمه تلوین * ایمدی ای عاشق صادق برانباره بومافیومادانه داخل اولوب ضایع اولماسه ﴿ ع ﴾ طمله یه طمله یه کول اولورا کله * وفقنجه لابداول انبار پر اولمق مقرردر پس هرکون خاوص ایله اولان حبوبات اعمال دخی انباروجودده ضایع اولماسه ووساوس وسواس غارت ایتمسه انبار دل پرذوق وشوق اولوب صدق وصفا ایله مالامال اولوردی پس بومعنایی تفهیم ایچون کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا مثل ایراد ایدوب بیوررلر که ﴿ مثنوی ﴾ پس ستاره آتش از آهن چهید * مثلا آهندن چوق ستاره‌ٴ آتش صیچرادی یعنی چقماقدن وافرشراره‌لر ظاهر اولدی ﴿ مثنوی ﴾ وان دل سوزیده پذرفت و کشید * واول آتش آهنه مستعد اولان سوخته کوکل آنی قبول ایلدی وچکدی یعنی جذبه‌ٴ حق ناکاه آید اما بردل آکاه آید وفقنجه نظر پیردن کوکلده نیجه دفعه لمعات آتش عشق یزدان وشعشعه‌ٴ نورجذبه‌ٴ رحمان هویدا اولوب قلب مریداندن فروزان اولدی ﴿ مثنوی ﴾ لیك درظلمت یکی دزدی نهان * لکن ظلمنده بردزد ﴿ مثنوی ﴾ می نهد انکشت براستارکان * اول ستاره‌لر اوزره نهانی پارمغنی قور ﴿ مثنوی ﴾ می کشد استارکان رایك بیك * بربراول ستاره وش اولان شراره‌لری اطفا ایدرمی کشد بومقوله محلده سویندرر معناسنه در ﴿ مثنوی ﴾ تا که نفروزد چراغی ازفلك * تا که فلکدن برچراغ شعله لنمیه بو بیت شریفك تأویلنده بیورمشلر که آهندن مراد طاعت وستارکاندن مراد انوار طاعت اولوب وسوزیده‌دن مراد عاشق سوخته‌نك قلبی وظلمتدن مراد نفسانیت ودزددن مراد وساوس شیطانیه در پس حاصل معنا بودر که طاعات وعباداتدن ستاره وش انواع انوار لامعهٴ باهره وزاهره اولوب دل سوختهٴ عابد دخی ورزش انواره مستعد اولدی لکن کدورات نفسانیه دن بردزد پنهانی لوامع ساطعه‌نك اوزرینه وضع بنان مکروسوسه ایدوب انوار مشتعله یی اطفا ایلدی زیرا اسمان قلبدن برچراغ روحانی شعشعه باز اولورسه کندینك خیانت وخباثتی ظهوره کلمیه واستدیکی کبی خانهٴ قلبده اولان متاع اذواقی غارت

ایلیه کما قال علیه السلام (لولا ان الشیاطین یحومون علی قلوب بنی آدم لنظروا الی ملکوت السموات) ویاخود آهندن مراد مرشد کاملك نطقی وستاره‌لردن مراد لوامع انوارجذبات ربانی وسوزیده‌دن مراد مرد طالبك حرارت درونی ودزددن مراد افکارماسوی وظلمتدن مراد احکام بشریه ومقتضای طبیعت اولوب پس بوتقدیرجه معنی بووجهله رونما اولور که مرد طالب کرمیت درون ایله نظر پیره واروب توجه شریف ونطق لطیفندن دل طالبده لوامع سواطع سطوات تجلیات سبحانی وشراره‌ٴ جذبات رحمانی ظهور ایدر لکن طالب هنوز مقام تمکینه وارمیوب جبررحمان مرتبه سنده اولماغله کوکل بکلمکه اقتداری اولمدیغی اجلدن من حیث لا یشعر خواطر نفسانیه دن ناکهان برفکر ماسوا نهانیجه دست درازلق ایدوب مرد طالبی کثرته دوشوردکده جذبهٴ رحمانی وعشق سبحانیدن مشتعل اولان لمعات روحانینك روپوشی اولوب کدورات نفسانیه ایله مشوش الخاطر ایدر وطالب مبتدی دفع خواطر ایدوب کوکل حالنه واره‌یم دیدکچه افکار ماسوی هجوم ایدوب سماء قلب مرشددن زمین دل طالبه طالع اولان ضیای شمس حقیقته سحاب وش حجاب اولور مرید بومرتبه ده صاحب حال دیرلر زیرا توجهده برقرار اولمیوب احیانا مرشد کاملدن نظر اولندقده خانهٴ قلبی منور اولوب فی الحال کیرو کثرته دوشوب نیجه زمان بو حال ایله امتحان اولنور ایمدی بوحالده طالبه لازمدر که اهل فنا اولان فقرا واخوانی ایله متصلا صحبتدن خالی اولمیوب کوکلده مشتعل اولان نور محبة اللهی سوندرمیه واوجاغنده آتش عشقی اکسك ایتمیه وبارماسوایی ودزد افکاری قلبندن اخراج ایتمکه بذل همت وپیردن استمداد ایلیه وممکن اولدقجه اجنبی دن عزلت ایدوب کسبنی دخی حلالدن ایلیه واحوالنی اهل حال اولمدقدن صکره والدیندن واهل عیالندن دخی ستر ایلیه حتی نور محبت خدا قلبنده مستقر اولوب اول دخی اهل فنا منزلن بوله بونك تفصیلی بالاده برقاچ یرده وجد ایله تواجد وخسوف وکسوف معنوی وسالك مجذوب ومجذوب سالك بیان اولندیغی محللرده ذکر اولنمشدر اما بو دخی مقرردر که سالك سعادت ازلیه ایله کلمش اولورسه بومقوله ماسوی وافکارك وجودی قالمایوب بهر حال نور محبة الله جمله یه غالب اولور آه کم سعادت ازلیه مقدر دکل ایسه حیف ودریغ اکا در انکیچون حضرت مولانا بیوررلر ﴿ مثنوی ﴾ کرهزاران دام باشد درقدم * الهی برقدمده اکرهزاران دام دخی اولورسه ﴿ مثنوی ﴾ جون تو باماپی نباشد هیج غم * چونکه سن بزمله اولاسن وعنایت وهدایتك رفیق قله‌سن هیچ غم والم یوقدر ﴿ مثنوی ﴾ چون عنایاتت بود باما مقیم * چون سنك عنایتلرك بزمله مقیم

اوله ﴿مثنوی﴾ کی بود بیمی ازان دزدلئیم ❊ اول ائیم اولان دزددن بزه چقان خوف و بیم اولور یعنی خوف وخطر اولمز بو بیت شریف سابق سلطان ولد قدس سره نکدردیرلر ﴿مثنوی﴾ هرشبی ازدام تن ارواح را ❊ الهی سیدی ومولای سن شول قادر مطلق پادشاه سن که هر کیجه دام تندن ارواحی ﴿مثنوی﴾ می رهانی می کنی الواح را ❊ قورتاررسن والواحی قوپاررسن یعنی الواح ازهاندن نقوش خواطری حك ایدرسن (سبحان الله العظیم) عجب قدرتدر که هر برینك قطرات اصناف علوم وانواع فنون وفهومی بحر واحده بر برینه مختلط اولمشکن ارواح ابدانه رد اولندقده هر کسك معلوم ومفهوم وصنایع وفنونی واخلاق حسنه وسیئه سی هر نه ایسه کندو بدنلرینه رجعت ایدوب عالمك علمی جاهله وجاهلك جهلی عالمه وارمیب خطا ایتمز زهی قدرت وحکمت ﴿مثنوی﴾ می رهند ارواح هرشب زین قفس ❊ هر کیجه ارواح بو قفص تندن خلاص ورها بولورلر یعنی نفس ناطقه دیدکلری روح روان بدندن مفارقت ایدوب حالت نومده روح حیوانی بدنده قالور ﴿مثنوی﴾ فارغان نی حاکم ومحکوم کس ❊ هر کمسنك حاکمی وهر کمسنك محکومی اولمیوب فارغ وازاده لردر یعنی نفس ناطقه حالت نومده بدندن مفارقت ایدوب تعلقی من وجه قطع ایتمکله نوع تجرد حاصل ایدوب حاکم ومحکوم اولمقدن ازاده اولور مثلا ﴿مثنوی﴾ شب ززندان بیخبر زندانیان ❊ حکامدن برینك حکمی ایله محکوم اولوب زندانده محبوس اولان زندانیان کیجه ایله حالت نومده زندان وحبس زنداندن بیخبرلر ﴿مثنوی﴾ شب ز دولت بیخبر سلطانیان ❊ سلطنته منسوب اولان حاکملر دخی کیجه ایله دولت وحکومتدن بیخبرلردر بروجهله عدم شعور که ﴿مثنوی﴾ نی غم واندیشهٔ سودوزیان ❊ اکر حاکم واکر محکومده نه غم ونه سود وزیان اندیشه سی واردر ﴿مثنوی﴾ نی خیال این فلان وآن فلان ❊ ونه بو فلانك ونه اول فلانك فکر وخیالی واردر رؤیاده خود اندیشهٔ سود وزیان وخیال فلان وفلان یوقیدر دینورسه حضرت مولانا قدس سره نك مراد شریفلری روح روانك بدنده اولدیغی حالده عارض اولان اندیشه وخیالی وسود وزیاندر نه آنکه عالم مثالده اولان صور کسبیه سی اوله حد ذاتنده اکر بای واکر کدا اکر راحت واکر زحمت حالت نومده برطرف اولوب جسدآنی شعوردن قالوردیمکدر ﴿شعر﴾ مشو غافل که این دریای خاموش ❊ نکردست آدمی خوردن فراموش ❊ ندارند اعتمادی برزر وزور ❊ کسانی را که خوفست ازشب کور ❊ آه ای مستمع قابل شب کورنه در بیلورمیسن شب کور بدنك جان پاکدن فرقتی وزیرخاکده غربتیدر شب

کور زن وفرزندن وداع وخویش وپیونددن انقطاعدر شب کور روطندن رحلت وکورو کفنده حسرتدر شب کور ناله وندامت وپشیمانی صبح روز قیامتدر شب کور دار غروردن کتمك ودخی (ان الله یبعث من فی القبور) هنکامنه دك یاتمقدر پس ای عاشق روزك شب اولوب شب کور کلمزدن اول تعقل وتفکر ایله که برموجب الناس نیام روز حیاتك شبدر ودخی (فاذا ماتوا انتبهوا) وفقنجه لاجرم شب مماتك نور روزدر ایمدی شب غفلت حیاتده کریان روز مماتده خندان اولور (کما قیل المؤمن بکاء باللیل بسام بالنهار) ﴿بیت﴾ ای که تو پیوسته در عصیان روی ❊ کر بمیری همچنان ندمان روی ❊ نیك باید زیستن تا وقت مرك ❊ دیکران کریند وتو خندان روی ❊ ﴿شعر﴾ شب روان از کوی دلبر خوش نشانی داده اند ❊ شب روان ازدوزخ ایمن در بهشت آزاده اند ❊ شب روان لبیك کویان اشك ریزان می روند ❊ شب روانش خود زبهر این دومعنی زاده اند ❊ شب روان درروز هجران تا بشب موکفته اند ❊ تا زهرشب تا بروز از بهر هو استاده اند ❊ شب روان لبیك عبدی هرشب ازهو بشنوند ❊ لاجرم سرمست شوق از جرعهٔ این باده اند ❊ شب روان خود تا بدنیا امدند ازشهر هو ❊ سوی هو جز آه صبح وناله نفرستاده اند ❊ ساقیا درده شراب شوق هو کین شب روان ❊ راه شب هرنیم شب سرمست عشق افتاده اند ❊ خواب شب برچشم عاشق بسته اند این شب روان ❊ تا صلای عشق هو درجان او درداده اند ❊ پور مشاطی حساما ساده شو ازاده شو ❊ زانکه سرمستان شب روساده وآزاده اند ❊ ایمدی معلوم اوله که کاشف اسرار قیومی حضرت جلال الدین رومی قدس سره بو ابیات شریفه نك سیاقنده ﴿بیت﴾ کر هزاران دام باشد در قدم ❊ چون تو با مایی نباشد هیچ غم ❊ دیو بیوروب عارف سر قضا وقدر اولمغله اکر هدایت واکر ضلالت حق سبحانه وتعالانك یدقدرتنده اولدیغنه دلالت وقدرة اللهی اشارت بیورمشلردر نتکم فخر عالم صلی الله علیه وسلم مشرکلرك کمال ضلالت وغوایتلرین مشاهده بیوروب القاآت نفس وشیطانیه ایله دام شبکهٔ شرك وعصیانه کرفتار اولمغله هر بری کفر وعنادلرنده مصر اولوب قبول اسلامده اولان مخالفتلری حضرت رسالتپناه علیه صلوات اللهه امر عظیم کورنمکله حضرت حق وقادر مطلق حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمی تسلیت بیوروب (انا انزلنا علیك الکتاب للناس بالحق) یعنی یا محمد علیه السلام بز عظمت وشانمز ایله کلام عزتمز اولان کتاب کریم وفرقان عظیمی ملتبسا بالحق جمیع ناسك منافع وهدایتی ایچون سنك اوزرینه وحی وانزال ایلدك (فمن اهتدی فلنفسه) پس شول کمسنه که کتاب عظیم الشان وسنك دعوتنی قبول ایتمکله مهتدی

اوله هدایتك ثوابی كندی نفسنه عائد اولور (ومن ضل فانما یضل علیها) وشول كمسنه كه عدم قبول ایله ضلالتده قاله عقابی ضلالی انجق كندویه راجعدر (وما انت علیهم بوكیل) حبیبم سن آنلرك اوزرینه وكیل دكلسن یعنی البته والبته ایمانی علی سبیل القهر والجبر خلقك اوزرینه تحمیل ایله مأمور دكلسن یا محمد بزسكا ابلاغ ایله امر ایتدك سن دخی تبلیغ رسالت ایلیوب امریمزی كما هو حقه یرینه كتوردك دعوت رسول واحكام كتاب الٰهی قبول ایدوب ایمان ایله مستسعد اولمق انلرك اختیار جزئیلرینه مفوضدر دیوب مشركین وكفره نك عدم انقیادلرندن سنك خاطر شریفك محزون اولمسون دیو تسلیت بیورر وبو آیت كریمه ایله كذلك تسلیت خاطرلرین تقویت بیوروب تحقیقا هدایت وضلالت حق تبارك وتعالانك كمال قدرتندن اولوب غیریدن دكلدر زیرا هدایت حیات ویقظه یه وضلالت دخی موت ونومه مشابهلردر پس حیات ویقظه حق تعالی جل شانه نك خلق ایتمسیله حاصل اولدیغی كبی هدایت دخی لابد توفیق وعنایت سبحانی ایله حاصل اولور وموت ایله نوم دخی امر حقله اولدیغی كبی ضلالت دخی حقك ارادتی ایله حاصل اولور لكن مشیت ارتضائیه سیله دكلدر پس هر كیم بو دقیقه یه لطف حق ایله عارف اوله سر قدره واقف اولور وعارف سر قدر اولان كامللره واقع اولان مصائب هین وآسان اولوب صابر وشاكر اولور پس حق تبارك وتعالی حضرت فخر كائنات علیه اكمل التحیاته سر قدری كشف ایدوب مشركینك دعوتی قبول ایتمیوب كفرلرنده مصر اولدقلری ایچون قلب شریفلرنده اولان حزنی ازاله بیوردی كما قال الله تعالی (الله یتوفی الانفس حین موتها والتی لم تمت فی منامها) حین موتها ایله موت اجساد اراده اولنوب بیوردیلر كه حق سبحانه وتعالی عند فناء الكل وانقضاء الاجل نفوسك تصرف وتعلقنی ابداندن قطع ایتمكله انفسی ابداندن قبض ایدر وقبض انفسی ظاهرا وباطنا اولورسه حین موتدر واكر ظاهرا اولوب باطنا اولمازسه حالت نومدر وعند النوم متوفات اولان انفس عقل وتمیز ایله متصفه اولان انفسدر (فیمسك التی قضی علیها الموت) وحق سبحانه وتعالی شول انفسك اوزرینه كه موتی قضا ایلمشدر انی امساك ایدوب بعد النوم بدنه رد ایتمز ویرسل الاخری وموت قضا اولنمیان نفس نائمه یی عند الیقظه بدننه رد وارسال ایدر (الی اجل مسمی) تا اجل مسمایه دكین كه اول نفس ایچون تقدیر اولنمشدر (ان فی ذلك لآیات لقوم یتفكرون) نفوسك ابدانه اولان كیفیت تعلقنده وحین موتده بالكلیه ابداندن توفیسنده وحق تعالی نفوسی امساك ایدوب نائم آنك ازاله سیله فانی اولمیوب باقی قالمسنده وسعادت وشقاوت وحكمت ومعرفتدن نفسه عارضه اولان

حالات واستیفاء اجالنه دكین حینا بعد حین نفوس نائمه یی ابدانه ارسالده فكر ایدن قوم ایچون حق تعالانك كمال قدرت وحكمت وشمول رحمتنه دلالت واردر حق سبحانه وتعالی (الله یتوفی الانفس) بیوروب نفس ایله مراد اولنان روحمیدر غیریمیدر دیو سؤال اولندقده بعضیلر نفس دیدكلری روحدر وبعضیلر نفس غیری وروح غیریدر دیمشلر ایمدی معلوم اوله كه هر بر انسان ایچون ایكی نفس واردر كه برینه نفس حیات وبرینه نفس تمیز دیرلر نفس حیات اولدر كه عند الموت بدندن مفارقت ایدوب ونفس انسانی نفس حیاتك زوالیله زائل اولوب متنفس اولماز ونفس تمیز اولدر كه حین نومده نائمدن مفارقت ایدوب بعد النوم نائم متنفس اولور پس شول نفسك كه اجل مسماسی ایریشه نفس مزبوره جسدینه رد اولنماز واجل مسماسی ایریشمیانك نفسی جسدینه رد اولنور وحتی اجل مسماسی وقتنه دكین بعد النوم هر حالت یقظه ده رد اولنمقدن خالی اولماز وبعضیلر انسانده نفس وروح واردر عند النوم نفس خروج ایدوب روح باقی قالور دیمشلر وعبد الله بن عباس رضی الله عنهما بیوررلر كه هر بر كالبدك نفس وروحی واردر پس نفس اولدر كه بدنده اولدقچه نیك وبدی تمیز ایلیه وعاقبت كاری اندیشه ایلیه وروح اولدر كه كالبد انسانی انكله حركت ایدوب وارامشی انكله اختیار ایلرو نفسی انكله الوب ویرر وغدایی انكله اكل وهضم ایدر وهر كاه كه كالبد نائم اولسه نفس بدندن جدا اولوب بیدار اولدقده بدنه رد اولنور وعند الموت نفس وروح معا بدندن مفارقت ایدوب الی یوم القیام بدنه رد اولنمازلر بناء علی هذا عند النوم نائمك حس وحركتی باقی وعقل وتمیزی باطل اولوب عند الیقظه عقل وتمیزی رد اولنور اما عند الموت ایكیسندن دخی معزول اولور وحضرت امام علی بن ابی طالب كرم الله وجهه بیوررلر كه عند النوم روح جسددن خروج ایدوب شعاعی بدنده باقی قالور ورؤیایی بو روحله كورر وچونكم نومدن یقظان اولسه اسرع من لحظة آن واحدده روح جسدینه عودت ایدر وارواح احیا واموات منامده بر برینه ملاقی اولوب الی ماشاء الله تعارف ایدرلر وچونكم ارواحك اجسادنه رجوعی اراده اولنسه حق تعالی ارواح امواتی عندنده امساك ایدوب ارواح احیایی ارسال ایدر حتی اجسادنه راجع اولورلر عن ابی هریرة رضی الله عنه قال رسول الله علیه السلام (اذا اوی احدكم الی فراشه فلینفض فراشه بداخلة ازاره فانه لا یدری ما خلفه علیه ثم یقول باسمك ربی وضعت جنبی وبك ارفعه ان امسكت نفسی فارحمها وان ارسلتها فاحفظها كما تحفظ به الصالحین) ای عاشق صادق وبغری درد یار ایله یانق ودیده فؤادی اویانق ارباب تحقیق بو آیت كریمه نك تفسیرنده بیورمشلر كه حق سبحانه وتعالی (ارواحی قبل

الكون بين النور والسرور خلق وحسن وجماليله تجلى ايليوب ارواح دخى روح ملكوتى
ايله مسرور وجمال جبروتيله مستبشر ايكن حق تبارك وتقدس ارواحى اجساده
دخول ايله امر ايدوب واحتجاب اجساد ايله محتجب ونسايم روح ملكوتى وجمال
جبروتيسندن منقبض ايلدى لكن ارواح نفحات معادى اشباحده دخى استشمام
واستنشاق ايتمكله كريم ورحيم الله كمال فضل واحساندن ارواحه لطف ايدوب
بهر شب اشباحدن اخراج و بساتين ملكوته معراج ايتدروب سربال نوروازار محبتن
ارواح اوزرينه اسبال ايلديكه حتى لذايذ محبات وحلاوات مشاهداتى ارواح اوزرينه
تجديد وكندى قربت وخدمتنه رغبتلرين تشديد ايلدى پس شول ارواح كه دنيادن
ملكوت وحضورحقه خروجلرى حيننده وقت اجلرى ايريشه حق تعالى ارواح
مزبوره يى موت وياخود نوم ايله عندنده امساك ايدر پس عالم امتحانده بعض سيرى باقى
قلان ارواحى اجل مسمايه دكين بدنلرينه ارسال ايدروقال صلعم (ان ارواح المؤمنين تصعد
كل ليلة الى تحت العرش فمن نام على طهارة اذن لها بالسجود ومن لم ينم على الطهارة لم يؤذن)
وسهل تسترى بيوررلر كه حيات نفس طبيعى برنور لطيف ايله در وحيات نفس روح لطيف
ذكر الله ايله در پس حضرت مولانا قدس سره الاسنا ديده ظاهر بين عوام حالت
نومده مزخرفات دنيادن اغماض عين ايدوب تعطيل حواس جسمانى موجب استراحتن
ونوم وسنه اسايش قواى بدن اولمغله غم سودوزيان وخيال اين واندن فارغ وآزاد
اولمق اجسام عوامه انجق حالت نومده ميسر اولوب افكار وعلايق ماسوادن
وقت بيدارده رها ممكن اولمز ولكن ❊ مثنوى ❊ حال عارف اين بود بيخواب هم ❊
حال عارف بيخواب دخى هم بويله اولورديو بيوررلر زيرا كه ❊ مثنوى ❊ كفت
ايزدهم رقود زين مرم ❊ حق سبحانه وتعالى بيورديكم بوندن نفرت ايله يعنى انكار
ايله كه بركسنه هم نايم وهم متحرك اولمق نه وجهله اولورديه يعنى سورهء كهفده
اصحاب كهف حقنده حق تبارك وتعالى كلام مجيدنده بيوررلر كه (وتحسبهم ايقاظا)
خطاب حضرت فخر عالم عليه السلامه وياخود قابل خطاب اولنلرك مجموعنه اولمق
اوزره على الانفراد اكرسن اول عصرده حاضر اولوب اصحاب كهفى مغاراده ياتوركز
كوريدك انفتاح عيون وكثرت تقلبلرندن سن انلرى ايقاظ وبيدار صانردك وهم رقود
حال انكه اصحاب كهف خوابده ايديلر (ونقلبهم ذات اليمين وذات الشمال) وبز
انلرك ابداننى ارض اكل ايتمامك ايچون يدقدرتمز ايله صاغ جانبلرينه وصول جانبلرينه
رقدهلرى حالنده تصريف وتحويل ايدردك (وكلبهم باسط ذراعيه بالوصيد) حال
ماضيه يى حكايتدر يعنى اصحاب كهفك كلبى ايقلرينى فناء كهفه باسطايدى وصيد

فناء كهفدر ديمشلر و بعضيلر باب كهف و بعضيلر عتبه معناسنه درديمشلر يعنى كلب
اصحاب كهف درسكلرينى مغاره قپوسنده وياخود اشكينده بسطايتمش ايدى ديمك
اولور تفسير سمرقنديده مسطوردر كه جبريل عليه السلامى حق تعالى ارسال ايدوب
اصحاب كهفك لحومنى ارض اكل ايتمامك ايچون يلده بركره صاغنه وبركره صولنه
دوندرردى وامام على كرم الله وجهه اصحاب كهف يدى نفردر سكزنجيسى كلبلريدر
ديو بيورمشلر واساميلرى بونلردر كه تفسير قاضيده نقل اولنمشدر يمليخا ومكشلينا
ومثلينا هؤلا اصحاب يمين الملك ومرنوش ودبرتوش وشاذنوش اصحاب
يساره وكان يستشيرهم والسابع الرعى الذى وافقهم واسم كلبهم قطمير واسم مدينتهم
افسوس وسعدى چلبى حاشيه سنده نيسابوريدن نقل ايتمشلركه (قال النيسابورى)
عن ابن عباس رضى الله عنهما (ان اسماء اصحاب الكهف يصلح الطلب والهرب
واطفاء الحريق يكتب فى حرقة ويرمى بها فى وسط النار ولبكاء الطفل يكتب وتوضع
تحت رأسه فى المهد وللحرث يكتب على القرطاس وترفع على خشب منصوب فى وسط
الزرع وللضربان وللحمى المثلثة والصداع والغنى والجاه والدخول على السلاطين تشد
على الفخذ اليمنى ولعسر الولادة تشد على الفخذ اليسرى ولحفظ المال والركوب فى البحر
والنجاة من القتل) ارباب تواريخ اصحاب كهفك حكايه سنده اقوال كثيره يازمشلر تفسير
ابو الليثده مسطوردركه ابن عباس رضى الله عنه دن روايت اولنور كه قريش طائفه سى
جمع اولوب وليد بن مغيره وعاص بن وايل وابو جهل بن هشام وامية بن خلف واسود
بن عبد المطلب نام اكابر قريشى كه بش نفر كمسنه در يثرب يهوديلرينه كوندرديلر
وحضرت رسالت پناه عليه السلامك احوالنى بيلدروب بركمسنه واردر اسمى محمددر
وكندو قريشيدر وفقير ويتيمدر لكن كنديني پيغمبر زعم ايدر ديديلر حكمت خدا
يهوديلرين بيرالرى اولمغله مدينه ده جمله سى بريرده جمع اولمش ايكن بونلردخى
كلوب احوالى اعلام ايلديلر مدينه ده اولان علماء يهود ديديلركم اشبو سز ديديككز
اوصاف ايله موصوف بر نبى صادق مبعوث اولجقدر وزمان بعثى دخى اولمشدر وتوراتده
مسطوردر اما كه اوج شى سؤال ايديكز اكر ايكيسندن جواب ويروب سؤال ثالثك
جوابنى حقه تفويض ايدرسه صادق پيغمبردر ديديلر ويهود علماسى بونلرى مسيلمة
الكذابدن سؤال ايلدك بلمدى ديديلر زيرا بعض ملاعينك زعم فاسدى بوايديكم
حضرت رسالت پناه حاشا مسيلمة الكذابدن تعلم ايلمش اوله پس سؤاللرك برى اصحاب
كهف وسؤال ثانى ذو القرنين وسؤال ثالث روح ايدى ومدينه يهوديلرى اول كلان
بش نفر كمسنه يه ايده جكلرى سؤاللرك جوابلرك دخى نه وجهله اولديغن تعليم ايلديلر

چونکم مذکورلر مدینه دن مکه یه دعوت ایدوب ابوجهله ملاقی اولدقلرنده احوالی
اعلام ایتدیلر تعلیم اولندقلری اوزره جمله سی حضرت رسالت پناهه کلوب یا محمد
سکا اوچ سؤالمز وار دردیدیلر حضرت فخر عالم علیه السلام دخی یارین جواب ویره یم
دیوب لسان قال ایله ترك استثنا اولنمغله اوچ کونه دك وکلبی روایتنده اون بش کون
وضحاك روایتنده قرق کون کامل جبریل امین وحی ایله نازل اولمیوب کفار مکه حاشا
محمده ربسی ایغندی دیو نیجه کفت وکو ایتدکلرنده کفار بدکردارك زعم فاسدلرین تکذیب
وقیل قاللرین تبکیت ایچون سورهٔ والضحی نازل اولوب (ما ودعك ربك وما قلی)
دیو حضرت رسول علیه السلام تسلیت خاطر بیورلدی بعده جبریل علیه السلام
وحی ایله نزول ایدوب (ولا تقولن لشیءٍ انی فاعل ذلك غدا الا ان یشاء الله) آیت
کریمه سن قرائت بیوردی بعده هر سؤاللرینك جوابلری کشف و بیان بیورلدی
الحاصل دقیانوس نام پادشاهك زماننده برقاچ جوان مردان حضرت حق وفیاض
مطلق طالب وجویان اولوب وطنلرندن ذکر حق ایدرك چقدیلر انلرك کذرکاهنده
برراعی نمایان اولمغله بنداخی طالب حقم دیو بونلره تبعیت ایدوب راعی نك کلبی قطمیر
دخی عقبلرندن منفك اولمامغله ضرب ایتدیلر پس حق تعالی کلبه نطق ویروب بنده خی
طالب حقم دیو زبان فصیح ایله حالنی بیان ایلدی پس راه حقه روانه اولوب برغاره
کردیلر حق تبارك وتعالی انلره نوم اسایش مسلط قیلوب اوچیوز طقوز ییل خواب
واستراحتده اولدیلر وحضرت عیسانك عروجندن نیجه ییللر صکره بأمر الله یقظان
اولوب ایچلرندن یملیخا اتمك آلمق ایچون شهره واروب دقیانوس سکه سنی چقاردقده
سن کنج بولمش سن دیو یملیخا اخذ اولنوب بالاخره اول شهرك ملکی حضورنه
کتوردیلر وبالجمله بونلرك حالندن خلق حیران اولوب عاقبت اولدقلری مغاره یه
کلدکلرنده یملیخا مقدمجه اخوانه واروب احوالدن خبر ویردکدن صکره
حق سبحانه وتعالی جمله سنك روحلرین قبض ایدوب آخرتده بعثه منکرین
اولان قومی بونلر ایله الزام وعامهٔ ناسه برآیت کبری ایلدی تفصیلی مراد
اولندقده کتب تواریخه مراجعت اولنه وتأویلات قاشانیده اصحاب کهف عارف
بالله اولان اولیادر خلق عالم عارف بالله اولنلری اشتغال دنیایه احساس وحرکات ارادیه
وانفتاح عینلری اولمغله ایقاظ ظن ایدرلر حال آنکه اولیاء الله ماسوا اللهدن رقوددر
حق سبحانه وتعالی انلری کاه جهت خیره تقلیب ایدر وکاه حکمتنی اظهار ایچون
مقتضای طبع وشواغل جسمانیه جهتنه تحویل ایدر وانلرك قوای نفسلری فناء
بدنلرنده انلره ملازمت ایدر قال ابن عطا فی قوله (ونقلبهم ذات الیمین وذات الشمال)

نقلبهم فی حالتی القبض والبسط والجمع والتفرقة جمعناهم عما تفرقوا فیه فحصلوا معنی
فی عین الجمع وقال بعضهم نقلبهم بین حالتی الفناء والبقاء والکشف والاحتجاب
والتجلی والاستتار وقال ابو سعید الخراز هذا محل الفناء ان یکونوا فانین بالحق
باقین به لاهم کالنیام ولا کالیقظی اوصافهم فانیة عنهم واوصاف الحق یأوی علیهم
وهو حبوة تحت کشف وله مقابلة یقین) خلاصهٔ کلام عارف بالله اولنلرك حالی
منامسز دخی آزاده لکدر اکرچه بونلر صورتا بیدار وعالم دنیایه دیده لری آچق ظن
اولنور لکن انلر حقیقتده بو عالمده فارغ ونایم وقیود کوندن رها بولمشلردر وظاهر
وباطنلرین ید قدرة الهیده مقهور کوروب حرکات وسکناتی تصرف حقله در
اکرچه جمله عالم ید قدرتده مستهلکدر لکن عوامك جهلی وغفلتی غالب اولوب حقیقه
مزبوره دن محتجب اولمشلردر عارف بالله ایسه ایمان شهودی وایقان کشفی ایله غفلت
وجهلدن خلاص اولمشلردر نته کم حضرت مولانا بیان بیوررلر ﴿مثنوی﴾ خفته
از احوال دنیا روز شب ٭ عارف بالله کیجه و کوندز احوال دنیادن خفته در
﴿مثنوی﴾ چون قلم در پنجهٔ تقلیب رب ٭ رب العزتك تقلیبی پنجه سنده قلم کبیدر
یعنی اصحاب کهف کبی بونلر دخی کندیلرینی حق سبحانه وتعالانك ید قدرت
ودست ارادتنه تسلیم ایدوب احوال دنیادن اغماض ایدوب روز شب خواب آلود
و ظاهرا وباطنا نفس وعقل جزؤینك تصرفدن مسلوب اولمغله پنجهٔ کاتبده
حرکات قلم کبی بموجب (قلب المؤمن بین اصبعین من اصابع الرحمن) تقلیبات الهیه یه
تابعلردر وافعال واطوارده مشیت ازلیه وارادت لم یزلیه مقتضاسنجه در اما
﴿مثنوی﴾ آنکه او پنجه نبیند در رقم ٭ شول کوتاه نظر که حین تحریرده پنجه یی
کورمز انجق قلمی کورر ﴿مثنوی﴾ فعل پندارد بجنبش از قلم ٭ جنبش و حرکت
وفعل کتابتی قلمدن قیاس ایدر یعنی حرکات وجنبشده تقلیب ربی مشاهده ایتمیان
تنك چشم اول حرکات وافعالی وجود عارفدن قیاس ایدر ﴿نظم﴾ جنانم از ید الله
اشکارست ٭ مرا با دست این صورت چه کارست ٭ ید الله راز ما کوید درین بس ٭
نمیداند بجز من سر این کس ٭ ندیدم واصلی تا راز کویم ٭ ورا اسرار کلی باز کویم ٭
﴿مثنوی﴾ شمهٔ زین حال عارف وانمود ٭ حق سبحانه وتعالی بو عارفك حالندن
بر شمه کوستردی ﴿مثنوی﴾ خلق راهم خواب حسی در ربود ٭ خلقه وهم حسه
منسوب اولان خواب آنلری قابدی حاصل معنی عوام الناس احوال عارفینی نفسلرنده
مشاهده ایتمکه نمونه اولمق ایچون خوابی انسانه سبات واستراحت ایلدیکم عارفین بالله
اولان اولیاء کرام قبضهٔ تصرفات الهیه ده مسلوب الاختیار اولدقلری احوالدن ذره

وشمه سن كوستردى ﴿مثنوى﴾ رفته در صحراى بيچون جانشان ❊ او بقويه وارمش كسنه لرك جانلرى صحراى بيچونه كيتمشدر ﴿مثنوى﴾ روحشان آسوده وابدان شان ❊ آنلرك ارواح وابدانى آسوده و راحت اولمشدر ﴿مثنوى﴾ وز صفيرى بازدام اندر كشى ❊ الهى بر صفيرى وصدادن ارواحى كيرودام ايچره چكرسن ﴿مثنوى﴾ جمله را در دادودرداور كشى ❊ جمله ارواحى دادوداوره چكرسن يعنى عدل وداد ايتمكه وعادل اولمغله جذب ايدرسن حتى بدناو بدنلرينه كله لر واعمال وافعالده وقواى بدنى استعمالده عدالت ايده لر ﴿مثنوى﴾ چونكه نور صبحدم سر برزند ❊ چونكه هنكام صباحك نورى سرافراز اوله ﴿مثنوى﴾ كركس زرين كردون برزند ❊ فلك كركس زرينى قناداوره يعنى آفتاب زرين پر عالمى منور ايليه ﴿مثنوى﴾ فالق الاصباح اسرافيل وار ❊ فالق الاصباح وخالق الاشباح اولان خداى متعال اسرافيل كبى ﴿مثنوى﴾ جمله رادر صورت آرد زان ديار ❊ جمله ارواحى ديار معنادن عالم صورته كتورر فالق باب ثانيدن اسم فاعلدر فارق يازيجى معناسنه در يعنى صباحلرى اظهار ايديجى ديمك اولور اصباح كسر ايله مصدر وفتح ايله جمع صبحدر مثنوى شريفك مقدمه سنده دخى بيان اولنمشدر كما قال تبارك وتعالى (فالق الاصباح وجعل الليل سكنا والشمس والقمر حسبانا ذلك تقدير العزيز العليم) ﴿مثنوى﴾ روحهاى منبسط راتن كند ❊ فالق الاصباح اولان رزاق وفتاح ارواح بسيطه ومجرده يى تنه مقيد ايلر ﴿مثنوى﴾ هرتنى رابازآبستن كند ❊ هر بر تنى كبرو بوكا وايلر يعنى حامل فرزند تكافات ايدوب روح ايله ازدواجندن انواع اعمال وافعال تولد ايدر خاطر فاتره خطور ايدركه كاشف اسرار قيومى حضرت جلال الدين رومى قدس سره بوابيات شريفه ايله دخى احوال عارفينى بيان بيورمش اوله لر يعنى ﴿ع﴾ رفته در صحراى بيچون جانشان ❊ بيتندن مراد حق سبحانه وتعالى ارواح عارفينى سطوات تجليات احدية الذاتى ايله بحار ازليت ودرياى ابديتده غرق ومحو ايدوب وكالبد وروحلرى شعور رؤيت اسما وصفات وافعالدن آزاده ولى مع الله وقت محونده آسوده لر ايكن لحكمة وارشادا للطالبين نفخ انوار تجليات اسما وصفاتله دام بشريته قيد ايدوب عدل ودادلرى امتحان اولور پس عشاق سبحانى وعارفان ربانى هر بار كه محودن صحوه وجبروتدن ناسوته كله لر انواع تكليفات شرعيه ايله مكلفلر اولوب قواى بدنيه يى عدل ايله استعماللرى تجربه اولنور وحالت استغراق تجليات جلالده اولمغله كيجه يه مشابه اولوب ذوق تجليات جلالده مستأنسين اولورلر پس اشراق انوار جمالده كثرتلرى وحدتلرينه مزاحم اولمغله قلوب عارفين

بر موجب (الم نشرح لك صدرك) رحب الفضا اولديغى جهتدن روزه مشابه اولور يعنى انوار صباح تجليات جمال فلك حقيقتدن پرآچوب فناء فناده عدم اصليلرنده غنوده اولان ارواح عشاقى عالم ناسوته سير ايتدردكده عالم وحدت صرفده مشهودلرى اولان معارف الهيه ايله عقل معادلرين حامل ايدوب الفاظ وعباراتدن مجرده اولان ارواح معانىٔ بسيطه يى ابدان الفاظ وعباراته اخراج ايدوب طالبلره اهدا وحقه دعوت ايدرلر ﴿مثنوى﴾ اسب جانهارا كند عارى ززين ❊ حق سبحانه وتعالى وقت نومده وياخود عارفلرى حالت استغراقده جانلر اسبنى بدنلرندن عارى ايلر زين اته اوردقلرى ايدر بونده بدن معناسنى متضمندر يعنى خلقك روح روانى عالم مثاله طيران وارواح عشاق مقام قرب (ثم دنى فتدلى) جولانكاهنده جولان ايدوب حالت يقظه وصحوده روح روانى ينه بدنلرينه كوندرر ﴿مثنوى﴾ سر النوم اخ الموتست اين ❊ (النوم اخ الموت) حديث شريفنك سرى بودر زيرا نوم احد توفين اولديغى سابق الذكر اولان (الله يتوفى الانفس حين موتها) آيت كريمه سنك تفسيرنده تفصيل اولنمشدر اكا بناء حضرت مولانا بيوررلر ﴿مثنوى﴾ ليك بهران كه روز آيند باز ❊ لكن اندن اوتوريكه كوندز كيرو بدنلرينه كله لر يعنى اسب جانها بدنلرينه كلمك ايچون ﴿مثنوى﴾ مى نهد بر پايشان بند دراز ❊ ارواحك ايقلرينه بند دراز وضع ايدر يعنى امام على رضى الله عنهك قول شريفلرى اوزره ارواحك شعاعى ابدانه تعلق ايدر ﴿مثنوى﴾ تا كه روزش وا كشد زان مرغزار ❊ تا كه اول علاقه واسطه سيله مرغزار عالم ارواحدن نفوس ناطقه يى بدنلرينه كيرو چكه ﴿مثنوى﴾ وز چراكاه آردش درزير بار ❊ ومراتع وچراكاهدن جان اتلرينى بار التنه كتوره يعنى تكاليف واعمال بارينك حاملى اوله اى عاشق صادق ويار موافق حضرت خداوندكار مقبول دركاه پروردكار كمال استغراق ولذات قرب جوار كردكاردن هيچ بر وجهله انفصال استيوب ابدالاباد تجلىٔ ذات بحتده محوصفات ايلمكده برقرار و پايدار اولمق تمنا ايدوب بو سر ايله بيوررلر كه ﴿مثنوى﴾ كاش چون اصحاب كهف ان روح را ❊ كاشكى حق تبارك وتعالى اصحاب كهف كبى اول روحى ﴿مثنوى﴾ حفظ كردى يا چو كشتى نوح را ❊ حفظ ايديدى وياخود كشتىٔ نوح عليه السلام كبى مصون قيلوب نجات ويريدى ﴿مثنوى﴾ تا ازين طوفان بيدارى وهوش ❊ تا بو بيدارلق طوفانندن وهوش جزوى كردابندن ﴿مثنوى﴾ وارهيدى اين ضمير وچشم وكوش ❊ بو ضمير وچشم وكوش ابدالاباد خلاص اوليدى يعنى حضرت مولانا قدس سره دركاه حقه نياز ايدوب سير وسطده اولان سالكينك مقام فناء فنايه وصلتلرين شفاعت ايدرلر كه

الهی کاشکی تجلیٔ جذبهٔ رحمان ایله افناء بشریت ایتمش ایکن بعض سالك فناسندن آیرلیوب دار امتحان وصحو وبشریته رد اولنیوب ابدالاباد کفیت معهوده وذوق ووجدان ایچنده قالیدی ویاخود بشریته کلدکارنده فناء فناده راسخ دم اولمغله وجود حقانیله بقام تبه سن بولان کاملرکبی خوف وحزندن خلاص اولوب کشتیٔ وجودلری سفینهٔ نوح کبی امواج طوفان ماسوادن نجات بولوب (الاان اولیاءالله لاخوف علیهم ولاهم یحزنون) فرقه سندن وعباد مخلصین زمره سندن اولیدی دیو تضرع ایدرلر ✤ سلطان ولدفرماید ✤ ای خدادستکیر خلقان شو ✤ یکدم ازلطف سوی ایشان شو ✤ همه راغرق کن برحمت خویش ✤ همه راوارهان ززحمت خویش ✤ ای کدازتو رست ارض وسما ✤ بی حجابی بجمله روی نما ✤ ای قدیری که نیست عجزترا ✤ ازتو شدحل محال دردوسرا ✤ زانکه معلوم نیست موهبتت ✤ دو جهان هست شد زیك صفتت ✤ چون برحمت نظرکنی درما ✤ دردیٔ مابدل شده بصفا ✤ ای خوش آندم که آبرآبی کل ✤ فاش نوشید وشاد کردد دل ✤ همچوماهی شوید درجولان ✤ اندران بحر بیحدو پایان ✤ برهیداز بلاورنج وجود ✤ باز کردیدآن طرف موجود ✤ آسمان وزمین که برکارند ✤ روشنائی زاولیادارند ✤ اولیانورآفتاب حقند ✤ زان کذشته زهفتمین طبقند ✤ اولیاصاف باقیان دردند ✤ غیرحق رازسینه بسترند ✤ تودرایشان همه خدارابین ✤ که تراهست بازچشم یقین ✤ ای مستمع قابل حضرت مولانا قدس سره کاشکی ارواح عشاق اصحاب کهف کبی حق تعالی جل شانه نك عندنده محفوظ اولمغین کشتیٔ نوح کبی طوفان کثرتدن خلاص اولیدی دیو بیورمغله کان برسائل لسان حال ایله سؤال ایدرکه اصحاب کهف وانلرك مثللو اولیازمان سابقده ایمشلر شمدی اکامانندکم واردر دیوب نتکم زمانه ده اولان نیچه قاصرالفهم اولنلردخی بوسؤالی ایدوب زمانه ده ولی اولورمی دیرلر پس حضرت مولانا اول سؤاله جواب ویروب بیوررلرکه ✤ مثنوی ✤ ای بسا اصحاب کهف اندر جهان ✤ ای بی فهم وادراکلر چوق اصحاب کهف جهانده ✤ مثنوی ✤ پهلوی تو پیش توهست این زمان ✤ بوزمان سنك یانکده واوکوکنده درحاصل کلام اولیاء اصفیا وعارفین واصدقادن کون وزمان برآن خالی دکلدر وسنك یانکده واوکوکده یوزی یوزینه واتکی اتکینه طوقنوب کزرلر اماقنی ادراك واذعان ودیدهٔ بصیرتکه انلری کورمکه اقتدارك اوله یعنی انلرارواح خفیه کبی کورنمزلردیمك دکلدر بلکه سن انلری ظاهرده هرکون کوررومکالمه قیلورسن لکن انلرده اولان نورولایتی کورمزسن دیمکدر ایمدی اولاانلری کورمکه لایق بردیده حاصل ایت بعده انوار تجلیات ربانیه

اولیاسی قلوبنده نه وجهله جلوه ایلدیکنه نظرقیل ✤ بیت ✤ مکواصحاب دل رفتند وشهرعشق شدخالی ✤ چهان پرشمس تبریزست مردی کوچومولانا ✤ ✤ مثنوی ✤ غاربااویاربااودرسرود ✤ غارانکله یارانکله سروده یعنی زمان ماضیده اولان اصحاب کهف کبی حالازمانه ده موجود اولان اولیاء کرام دخی غارفناده غنوده ویارحقیقیلریله صحبت وسرورده لکن ✤ مثنوی ✤ مهربرچشمست وبرکوشت چه سود ✤ سنك چشم وکوشك اوزرینه مهراورلمش نه فائده یعنی چشم ظاهرك کرچه کشاده ایسه دخی بصربصیرتك اعمی در مردان خدانك غنوده وآسوده اولدقلری غاری کورمزسن وکوش هوشکده صمم اولمغله یارایله اولان صحبت وسرورلرینی استماع ایده مزسن ✤ سلطان ولد فرماید ✤ اولیای میانه مشهورند ✤ اولیای کزیده مستورند ✤ شاهد بندکان که مخلوقست ✤ جند روزی مجاز معشوقست ✤ ازخلایق نهان کنداورا ✤ تاهمه کس نبینداورا ✤ چون بود درمجاز غیرتها ✤ توازین کن قیاس ای دانا ✤ که چه سانست غیرت یزدان ✤ شاهدخویش چون کند پنهان ✤ تاکه افلاك وچرخ کردانند ✤ دانکه حق راکزیده مردانند ✤ دائما باش طالب ایشان ✤ جان فداکن برای درویشان ✤ هرکه جوینده است یابنده ست ✤ پادشاهست کرچه او بنده ست ✤ ۹۹

✤ قصهٔ دیدن خلیفه لیلی را ✤

خلیفه لیلایی کورمسنك قصه سی بیاننده در بوکلامك سابقه ارتباطی بووجهله درکه حق سبحانه وتعالی هرقنغی ابصاره که کحل انوارتوفیقات ایله جلاویره حقایق اشیا بصرمز بوره کماهی مرئیه اولوب کشف وشهود صاحبی اولور وشول دیده یه که توفیق ربانیدن توتیای نورهدایت کشیده اولنمیه اومقوله دیدهٔ رمددیده الوان متنوعه واشکال مختلفه دن غیری برشی کورمکدن محروم اولور حضرت فخرعالم صلی الله تعالی علیه وسلم اکابناء (اللهم ارناالاشیاء کماهی) بیورمشلردر ایمدی حیف ودریغ اول نامستعده که دیدهٔ بصیرتی مردان خدانك قلب مجلالرنده ودیعت بیوریلان کحل نورمحمدیدن منجلی اولمیوب انوارجذبات ربانیه یی کورمکدن مهجورودوروحقیقتده کوراوله مثلا ✤ مثنوی ✤ کفت لیلی راخلیفه کان توبی ✤ خلیفه لیلایه ایتدی سن اولمیسن ✤ مثنوی ✤ کزتومجنون شد پریشان وغوی ✤ که مجنون دیمکله مشهوراولان قیس بن الملوح سنك عشقکدن پریشان حال اولوب طریق عقلدن آزدی مجنونك اسمی قیس وپدری ملوح دیمکله مسمادر وبنی عامریه قبیله سندندر

لیلای عامریه نك عشـقنده عقلی شاشوب امواج دریای جنون باشندن آشوب
کرداب بلایه دوشمش ایدی و بعضیلر مجنون دیو عالمده شهرت بولان قیس بن ذریحدر
دیمشلر اول دخی عشقله مغلوب و اختیاری مسلوب اولنلردن ایدی پس لیلاده
اولان حسن خفی مجنون کوزندن غیریدن مخفی اولمغله خلیفه کوره میوب دیدیکه
﴿ مثنوی ﴾ از دیکر خوبان تو افزون نیستی ☼ حسنده سن غیری خوب وسائر
محبوبلردن زیاده دکلسن پس نه حالتدر که قیس سنك جمالکه مفتون وعشقکله مجنون
اولدی وغیریدن من کل الوجوه منقطع اولدی پس لیلی خلیفه یه جواب باصواب ویروب
﴿ مثنوی ﴾ کفت خامش چون تو مجنون نیستی ☼ خاموش وساکت اول چونکه
سن مجنون دکلسن لیلادن بیخبرسن ومجنون کوزیله بقمایی جمال باکمال لیلایی نچون کورر
دیدی کویا بو قصه اول بی ادراکلره بجوابدر که یا مولانا قبول ایده لم که اولیاء الله
اصحاب کهف مثابه سنده اولوب و بزم پهلو وپیشمزده طوروب کوره مزایمشز اما
بزم کورمدیکمز اکرسزك ولیدردیو اشارت ایتدکلریکز ایسه بزخود انلرده ولایته
متعلق برشی کورمدك دینلره سزده دیدهٔ بصیرت یوقدر زیرا عشق خدا ایله شوریده
وشیدا اولمادیکز وجمال لیلاده اولان آنه نظر ایده جك چشم مجنون تحصیل ایتمدیکز که
مردان خداده بز کوردیکمز نور خدایی کوره سز دیمکدر ﴿ مثـنوی ﴾ هر که
بیدار ست اودر خوابتر ☼ هر کیم که بیدار وامور دنیاده خبردار در اول زیاده خوابده
وغفلتده درز یرادنیای بی بقا آینهٔ عکس نمادر امر معاش واحوال دنیو یه ده چشم باز
اولنلرك دیدهٔ حقیقت بینلری استار غلفت ایله محجوبدر ا کا بناء ﴿ مثنوی ﴾ هست
بیدار یش از خوابش بتر ☼ انلرك بیدارلغی خوابندن بدتر واقبح وضررلودر زیرا
حالت نومده کسب حسناتدن محروملر ایسه باری اکتساب سیئاتدن دخی بریلردر
بو بیت شریفده ممکندر که بو دخی سؤال مقدره جواب اولوب کو یا بعض صاحب
پندار بز نیچون دیدهٔ بصیرت صاحبی دکلز نیچه تصوف کتابی کوردك و مناقب
اوقودق و رو یشلرین ایشتدك بزخود صاحب بصیرت و بیدار ز نیچون ولیدر
دیدیککز کمسنه لری بزدخی بیلمیز دیمکله حضرت مولانا قدس سره الاسنا بیوررلر که
سزك دخی دیدهٔ بصیرتکز اعمی ایدن بیدار زدیدیککز پندار کز در که او مقوله علم ودانش
عین جهل وغفلتدر واو مقوله صاحب پندارك بیدارلغی خوابدن بدتردر زیرا بیلمم
دیان اوکرنور بیلورم دیانه نه سو یلنور ایمدی مادامکه بیدار وعلم ایله برکارز دیوب
پندار کزدن کچمیه سز اولیا صحبتنه بروجهله لیاقت حاصل ایده مزسز دیمکدر ﴿ نظم ﴾
ندیدی یار پنهان کشته اینجا ☼ ازانی دائما سرکشته اینجا ☼ ندیدی یاراندر عین

(دیده)

دیده ☼ که ماندستی تو دور از شنیده ☼ ندیدی یارا کر اورا بدانی ☼ دل وجان جمله کی
بروی فشانی ☼ تو از تقلید چیزی می نیابی ☼ چو جدی در کهستان می شتابی ☼
جمال من کسی این جایه بیند ☼ که بامن خیز دو بامن نشیند ☼ ترا پندار سر کردان
چنین کرد ☼ که افتادی چنین در عین این درد ☼ ترا پندار کره کرد اینجا ☼ ندانستی ازو
سر هویدا ☼ کرفتار وجود خود شدستی ☼ بماندی اینچنین در تب پرستی ☼ رها کن
جمله ودر حق فنا شو ☼ دمادم سر ربانی تو بشنو ☼ ایمدی ای سالك طریق حق وعاشق
جمال جوار مطلق ﴿ مثنوی ﴾ چون بحق بیدار نبود جان ما ☼ چونکه بزم جانمز
حقله بیدار اولمیه وعقل وحسك بیدارلغی پندارنده قاله ﴿ مثنوی ﴾ هست بیداری
چو در بندان ما ☼ اول بیدارلق بزه بند وقید اولمق کبی لایق اولدی ودر بند لفظنی
وصف ترکیبی اوزره قراءت ایدرسك اول بیدارلق بزه بند در کبی لایقمز اولدی
ویاخود عقبه معناسنه اولوب او مقوله بیدارلق طریق حقده وم دان خدایی
بیلمکده بزم ایچون بردربند کبی دردیمك اوله ﴿ مثنوی ﴾ جان همه روز از لکد کوب
خیال ☼ جمیع ایامده وهر زمانده لکد کوب خیال وامانی وامالدن روح انسانی پایمال
اولوب خصوصا صیاد همای معرفة الله اوله جق ایکن کندوسی کرفتار دام افکار
فانیات اولور ﴿ مثنوی ﴾ وز زیان وسود از خوف زوال ☼ وسود وزیان وخوف
زوالدن دنیا غملری واخری لت اولان سریع الزوال دولتلرینك الملریله ﴿ مثنوی ﴾
نی صفامی ماندش نی لطف وفر ☼ روحك نه صفاسی ونه لطافت وقوتی قالور
نی بسوی آسمان راه سفر ☼ نه جانب آسمانه سفر یولی قالور یعنی روحه کثافت
وجسمانیت غلبه ایتمکله مکدر قالوب سفر ملکوتی وسیر جبروتیدن محروم ومهجور قالور
ایمدی ای مستمع مسترشد ارباب دل قتنده ﴿ مثنوی ﴾ خفته آن باشد که او از هر خیال ☼
خفته اولدر که اول هر خیالدن ﴿ مثنوی ﴾ دارد امید و کند با او مقال ☼ امید
ورجا طوطار وانکله مصاحبت ایدر یعنی قلبنه خطور ایدن هواجس شهوانیـه
ووساوس نفسانیه یه وجود ویروب عمر نازنینی تصورات باطله یه خرج ایدر ونفس
شیطانك وساوسنه بروجهله مغلوب اولمشدر که هر تصورات وتخیلاتی کندو یه خوب
ولطیف کورینور مثلا ﴿ مثنوی ﴾ دیورا چون حور بیند او بخواب ☼ برکشی
دوشنده ابلیسی حوری کبی کورر ﴿ مثنوی ﴾ پس زشهوت ریزد او با دیو آب ☼
پس او کمسنه ابلیس مهملك کندو یه عرض ایلدیکی خوب رو ینه شهوتنـدن
شیطانه آب منی انزال ایدر یعنی احتلام اولور ﴿ مثنوی ﴾ چونکه تخم نسل را در
شوره ریخت ☼ چونکه نسل تخمنی شوره زمینه دوکدی یعنی واقعه سنده دیو ایله

صحبت ومجامعت ايدوب منى اضاعت ايلدى ﴿ مثنوى ﴾ او بخويش آمد خيال
ازوى كريخت ۞ اول كندويه كلدى خيال اندن قاچدى يعنى احتلام اولان
شخص اويانوب كورديكم خيالدن اثر يوق الا جنابت ايله ملوث اولمش واندن ماعدا
﴿ مثنوى ﴾ ضعف سر بيند ازان وتن پليد ۞ احتلام اولان شخص اندن باشنك
ضعفن وصداعن وتنى پليد ومردار اولديغن كورر ﴿ مثنوى ﴾ اه ازان نقش
پديد و ناپديد ۞ اه اول نقوش خيال نفوسدن كم هم عيان وهم نهاندر يعنى
خيال خوابده كورينن جمال خوب نابديد وحالت بيداريده آثار خبيثه سى
نمايان و بديددر يعنى دنيانك خيالى اشبو ذكر اولنان محتلمك حالنه بكزر كه
بونده كوريلن دولت دنيا ولذات وشهوات بى ثبات وفنا ايام بيدارئ موت
وبعده نابود وناپيدا اولوب ولكن اعراض اعمال اكرنيك واكربد اعيانه تبديل وجواهر
وصورت بند اولور واختيار جزؤيلرين مشبت ارتضائيهٔ الهيه جانبنه صرف ايتميانلرك
ابدان محشورهلرى ناپاك وتلويثات ذنوب ايله چركنلك اولوب نار سعيرده پلاس تنلرى
اصلا واحراق اولنور وقلبلرنده جوهر ايمان اولانلرك اوساخ ذنوبى پوتهٔ جهنمده
يانوب محو اولوب جوهر ايمان پاك وصاف اولدقده جنته اخراج اولنور والا ابدا لاباد
مخلد فى النار اولوب حطب جهنم اولور وكذلك مردان خدادن دكل ايكن مجرد تغيير
شكل لاجل الاكل ايدن ارباب تقليدلك مجرد كلماتنه الدانوب طالب نقد وحقيقت اولميان
ومواعيد عرقوبيه وخواب وخياله بند اولان دون همتلر دخى اول شخص محتلمه
بكزر كه عاقبت حالده اجل كلوب بيدار اولدقده قلبنده اولان خيالات وامنيات نابديد
اولوب وجودنى چركنلك بولور امانه فائده الحاصل هر قنغيسى اولورسه اولسون
واصل مطلوب حقيقى اولمدقدن صكره همان اكا بكزر كه ﴿ مثنوى ﴾ مرغ پران سوى
چرخ وسايه اش ۞ مثلا بر مرغ هوايى جو هواده پرواز ايدوب وسايهسى زمين
اوزرنده قوش كبى ياوب اوچار پس بو حالده ﴿ مثنوى ﴾ ابلهى صياد آن سايه شود ۞
بر ابله كاه اول سايهنك صيادى اولور ﴿ مثنوى ﴾ مى دود چندان كه بى ايه شود ۞
اول قدر يلر وسايه آردينه دوشوب بر وجهله كزر كه بيطاقت و بيمجال و بى مايه
و بى قدرت اولور زيرا عمرنى سايه اميدينه صرف ايدوب سايه ايسه اله كلمك احتمالى
يوق صياد احمق ايسه ﴿ مثنوى ﴾ بيخبر كان عكس آن مرغ هواست ۞ بيخبر كه اول
سايهنك هواده طيران ايدن مرغك عكسيدر ﴿ مثنوى ﴾ بيخبر كه اصل آن سايه
كجاست ۞ بيخبردر اول ابله كه اول سايهنك اصلى قندهدر يعنى دنيا ظل وخيال
واسما وصفات ربانيه مرغ كبيدر كه اسير دنيا و كرفتار ماسوى اولان ابلهلرك فهم

وادراك وچشم دراكلرى بو قدر كه نمايش نقوش دنيا عكوس اسماء خدا اولديغن
كوروب سايهدن ال چكوب متوجه اصل اولهلر حتى مقصوده ايروب محروم قالميهلر
والا بونلر دخى اول صياد ابله كبى ﴿ مثنوى ﴾ تير انداز د بسوى سايه او ۞ جانب سايهيه
تير انداز اولور ﴿ مثنوى ﴾ تركشش خالى شود از جست وجو ۞ اول صياد ابلهك
تير كشى سعى وكوششدن خالى وتهى قالور يعنى بى فائده و بيهوده جانب ظله رمى
سهام ايدوب تير كشن تخليه ايدر يعنى تير كشدن مراد عمر عزيز وسهامدن نفس انسانى
وسايهدن مراد دنياى بى طائل وخيال بى حاصلدر نتكم بيوريلور ﴿ مثنوى ﴾
تركش عمرش تهى شد عمر رفت ۞ آنك عمرى تركشى بوشالدى وعمرى كتدى
﴿ مثنوى ﴾ از دويدن در شكار سايه تفت ۞ شكار سايهده يلديكندن پر حرارت
اولدى ووجودى اريوب كتدى تفت فعل ماضيدر حرارت حاصل ايتدى معناسنه
واريدى معناسنه دخى كلور يعنى عجب بلاهت وحماقتدر كه طالب دنيا اولان
بى ادراكلرك تركش عمرلرى بوشانوب وصقاللرى اغاروب قابض الارواح بوغازن
دوكشروب امره منتظر طورر بونلر ايسه ده بيخبر واكاه تحصيل دنياده دورمزيلر
يو پوررو پر حرارت اولور يعنى دنيايه حرص ومحبت وطول املى زياده اولور ﴿ لمحرره ﴾
پنجه صالمش عمر كه شير اجل بيلمز امان ۞ بيشه زار تنده ياتور بيخبر آهوى جان ۞
اما توفيق ربانى رهين حالى اولوب ﴿ مثنوى ﴾ سايهٔ يزدان چو باشد دايه اش ۞
سايهٔ يزدان چونكه اكا دايه اوله و پستان همتندن البان محبت وشير معرفت اطعام
ايدوب تربيه ايليه ﴿ مثنوى ﴾ وارهاند از خيال وساليه اش ۞ دنيا خيالندن انى
كيروقورتارر پس سايهٔ خدا كيمدر در ايسه كز ﴿ مثنوى ﴾ سايهٔ يزدان بود بنده خدا ۞
حق سبحانه وتعالى سايهدن منزهدر لكن تجليات الهيه ايله افناء بشريت ايليان
مردان خدا سايهٔ يزدان مثابهسندهدر زيرا كه ﴿ مثنوى ﴾ مردهٔ اين عالم وزنده خدا ۞
برموجب (موتوا قبل ان تموتوا) بو عالمك مردهسى وخدانك زندهسيدر يعنى مراسم
شروط عبوديت ولوازم حقوق ربوبيت مراعاتنى ادا ايله لذات دنيويه وانحرافات
معنويهدن خلاص اولدقده ظاهرا وباطنا بودوعدمن دست قدرت حقده مستهلك
مشاهده ايتمكله كنديسى ارادن چيقوب ملكى مالكنه تسليم ايتدكده عبد مملوك
مرتبهسين بولور پس (العبد وما يملكه كان لمولاه) وفقنجه عبد مز بور مستملك سمع
وبصر ونطق وكفتار ومشى وبطش وبالجمله حركات وسكنات وجمله ملكاتى مولاسنك
اولوب كنديسى سايهوش تابع اصل اولور ايمدى اى سالك طريق حق
وطالب صادق جواد مطلق وقت فرصت فوت اولمدن ﴿ مثنوى ﴾ دامن او كير
ذو تر بى كمان ۞ تيرزجه آنك دامنن طوت ﴿ مثنوى ﴾ تارهى در دامن آخر زمان ۞

تاكم بلاشك و بلاشبهه دامن آخر زمانده اولاندن خلاص اولەسين دامن ثانى نهايت
معناسنه اولوب آخر زمانك نهايتنده اولان شرور وفتندن شك وكمانسز خلاص
اولەسن ديمكدر معلوم اوله كه زمان حكمانك قتنده فلك اعظمك مقدار حركتندن
عبارتدر ومتكلمين قتنده دخى زمان امر وهمى اولوب خارجده وجودى يوقدر
وحكماء مشايين قتنده مكان جسم محوينك سطح ظاهرينى مماس اولان جسم حاوينك
سطح باطنيدر ارباب كشف وشهود قتنده زمان ديدكلرى مراتب تعينات
وظهوراتدن هر برمرتبەده ادوار اربعهٔ جماليه ده واقع اولان تجليات ذاتيەنك
امتداد بقا و ديموميت وسرمديەتندن عبارت اولوب وهر برمرتبەده براسم ايله
مسمادر پس مرتبهٔ واحديت ومقام جبروتده وقت مطلق وان دايم ايله مسمادر كه
طرف تكوين وايجاد وخلق ومجمع ازل وابد ودهر وعصروزماندر و بومرتبەده
صبح وشام يوقدر كما قال عليه السلام (لى مع الله وقت لا يسعنى فيه ملك مقرب ولا نبى
مرسل وقال ليس عند ربك صباح ولا مساء) وزمان مرتبهٔ ملكوتده دهر ايله مسمادر
كما قال عليه السلام (لا تسبوا الدهر فان الدهر هو الله) وزمان مرتبهٔ برزخده عصر ايله
مسمادر كما قال تعالى (والعصر ان الانسان لفى خسر) الايه ومرتبهٔ ملك وشهادتده
زمان ايله مسمادر پس حضرت مولانا قدس سره بو بيت شريفده اولان زماندن
مراديوردقلرى عالم ملك وشهادتده اولان زماندر يعنى اى پابستهٔ وهم وخيال
اولان غافل و بى مآل نيجه برسايه صيدنده افناى عمر ايدرسن سنك روحك خود
عوالم مختلفه وموالید ثلثه قيدندن خلاص اولوب مرتبهٔ انسانيەيه كلنجه نلر چكمشدر
﴿لمحرره﴾ سؤال ايتسك بوروحه منزلندن ٭ دوشنجه غربته لاهوت ايلندن ٭
نلر كوردى بودورانك النـدن ٭ عسر يسره ايروب انسانه كلدك ٭ بو مواج
عناصردن وجودك ٭ نيجه كردابه دوشمشدر اونتدك ٭ كيدن كتدى شكر منزله
يتدك ٭ كوكل شهرين بوكون سيرانه كلدك ٭ بحمد الله عطار قيلدى اول حق ٭ سواى
ظلمتى نور ايدوب شق ٭ خروش ايتدى بحار عشق مطلق ٭ شناورلك ايدوب عمانه
كلدك ٭ ادب كوزله صاقن شمدن كيروسن ٭ سواى بو آريت پاك ايت دلى سن ٭
بولنده قرق يرا كور برقيلى سن ٭ حضور حضرت سلطانه كلدك ٭ اومارز عبديا
اول شاه ارحم ٭ بزه كوسترميدى بردخى غم ٭ عطاسن دوندررمى هيچ اول اكرم ٭
نوال رحمت رحمانه كلدك ٭ ايمدى روح انسانى نك سيروحركتى مرتبهٔ انسانيەده
تمام وزمانى آخر اولوب تحصيل معرفة الله ايتمكله شمدنصكره اولان حركتى جانب
معاد ومدارج اعلايه عروج ايكن اخور طبيعت سفليه ده پابستهٔ اوهام وخيالات

باطله اولورسه جوهواى لامكانه پروازدن محروم قالوب انواع داهيهٔ عجيبەيه
كرفتار اولور ايمدى خواب غفلتدن بيدار اولوب آب وكل قيدندن خلاص اولمش
برمرد كامل ومكمل وظل خدانك دامننه تشبث ايله كه جانب اسفله اولان سير
وحركتك زمانى نهايت بولوب محبوس طوارق افلاكى اولمقدن خلاص اولەسن
زيرا كه ﴿مثنوى﴾ كيف مد الظل نقش اولياست ٭ كيف مد الظل قول كريمى
نقش اوليادر ﴿مثنوى﴾ كود ليل نور خورشيد خداست ٭ كه اول اوليا وياخود
نقش اوليا دليل نور خورشيد خدادر بو بيت شريف سورهٔ فرقانده (الم تر الى ربك
كيف مد الظل ولو شاء لجعله ساكنا ثم جعلنا الشمس عليه دليلا ثم قبضناه الينا قبضا يسيرا)
آيت كريمەسندن مقتبسدر اولامعلوم اوله كه مد ظل نقطهٔ وجوديەنك تعينات الهيه
وكونيه ايله اولان انبساطندن وسكون ظل نقطهٔ وجوديەنك تعينات الهيه وكونيه
ايله عدم انبساطندن و بساطت اصليه اوزرينه بقاسندن عبارتدر (الم تر
الى ربك كيف مد الظل ولو شاء لجعله ساكنا) يعنى يا محمد عليك السلام نظر ايتمزميسين
ربكك صنعنه وقدرتنه كه اعيان ممكناته ممدود اولان نور وجودى نيجه مد ايلدى
يعنى اعيان ممكنات وصور مصنوعاتده نور وجود ايله نيجه تجلى ايلدى واكر مشيت الهيه
تعلق ايديدى ظل ممدود كاننى كنز عدمده ساكن وغيب مطلقده كامن قيلوردى
بحر زخار حقايق حضرت شيخ محيى الدين عربى رضى الله عنه فص يوسفيه ده بو آيت
كريمەنك تفسيرنده بيورورلر كه (اى يكون فيه بالقوة يقول ما كان الحق ليتجلى للممكنات
حتى يظهر الظل فيكون كما بقى من الممكنات التى ما ظهر لها عين فى الوجود) يعنى اول ظل
ممدود وجود حقده بالقوة اولوب ظهوره كلمزدى حق تعالى بيورر كه سكون ظله مشيت
الهيه متعلق اوليدى حق سبحانه وتعالى ظلى اظهار ايچون ممكناته تجلى ايلمزدى پس
وجود اضافى اولان ظل خدا وجودده ظاهر العين اولميان ممكناتدن باقى اولان شى كبى
الان مكتوم اولوردى يعنى مشخصك ذاتنده ساكن اولان ظل كبى ممكناتك وجود مقيد
اضافيسى دخى وجود مطلقده كامن اولوب متحرك وممتد اولمزدى زيرا امر غيب
وياخود شهادتدر غيب ايسه ابدا غيبيت اوزرەدر وشهادته ظاهر اولميان ساكن وظاهر
اولان متحركدر كرچه فى الحقيقه ساكن ايسه دخى (ثم جعلنا الشمس عليه دليلا)
يعنى ظل مد ايتدكدنصكره بز شمسى ظله دليل قلدق حضرت شيخ رضى الله عنه بيوررلر
(وهو اسمه النور الذى قلناه) يعنى بزانى بو كلامك سياقنده لكن (باسمه النور وقع الادراك)
قولمزده ذكر ايلدك پس ادراك ظل شمس ايله واقع اولديغى كبى ظل حق اولان عالمك
ادراكى دخى اسم نور حق ايله واقع اولدى (ويشهد له الحس فان الظلال لا تكون
لها عين بعدم النور) وشمس وجود ظلاله دلالت ايتديكنه حس شهادت ايدر زيرا

محققدر كه نور شمس منبسط اولمادقجه ظلك دخی وجودی اولمز مثلا لیلهٔ مظلمه ده
شخص قائمك ظلی ظاهر اولمدیغی كبی حق سبحانه وتعالانك اسم نوری تجلی ایتمدكجه
ظل عالمك وجودی دخی ظاهر ومدرك اولمز (ثم قبضناه الینا قبضا یسیرا) بعده بز اول ظل
ممدودی قبض یسیر ایله كندی ذاتمزه قبض ایلدك ظله دلیل اولان نوری قبض ایتمكله
زیرا ظلالك ظهور ینه علت غائیه نوردر پس نور مقبوض اصلنه راجع اولدقده ظل دخی
مقبوض اولور كذلك موجد ظل عالم اولان نور سبحانی وتجلیٔ ربانی انقباض ایله اصلنه
رجوع ایتدكده ظل عالم دخی قبض اولنور وحق تعالی ظل مزبوری قبض یسیر ایله
قبض ایدوب محل ظهور ظل اولان اعیان ممكنه غیبده باقیه وغیر بارزه قالور (وانما قبضه
الیه لانه ظله فمنه ظهر والیه یرجع الامر كله) وشیخ رضی الله عنه بیوررلر كه حق تعالی
ظل عالمی آنكیچون كندی ذاتنه قبض ایلدیكه زیرا محققدر كه ظل سایهٔ حقدر پس
حركت انبساطیهٔ نفسیه ایله حقدن ظاهر اولوب كیرو حركت انقباضیه ایله حقه
راجع اولوب وامرك كلیسی حقه راجعدر وارباب تحقیق قبض ظلده بر وجه آخر دخی
بیان ایدوب بیوررلر كه مثلا شمس بر شخصك سمت رأسنده اولوب قبهٔ فلكده خط
استواده ایكن شخص مزبورك ظلنی قبض ایتدیكی كبی مطلع عزتدن طلوع ایلین افتاب
احدیت دخی اسما وصفات حجاب اولمقسزین حد استواده تجلی ایتدكده ظل امكانیدن
اثر ماقالمیوب (ثم قبضناه الینا قبضا یسیرا) فحواسنجه حق تعالی ظلی كندویه قبض ایدر
پس نقش وجود مجازیٔ موهوم انوار قاهرهٔ ذاتده محـو و مسـتهلك اولوب
واجب الوجوددن غیرینك وجودی قالمز ﴿بیت﴾ مهر چون سایه از جهان برداشت *
ماچه باشیم درمیان درباب * ایمدی محصول بیت شریف بودر كه (الم تر الی ربك كیف
مد الظل) وفقنجه سایهٔ كائنات نقش اولیادر وانلر دلیل نور ذات خدادر شول وجهله كه
جمله عالم حقیقهٔ محمدیه نك صورت ونقشیدر زیرا مدبر موجودات حقیقت محمدیه در
پس وراثت ولایت عامهٔ مطلقهٔ محمدیه مظهر یتنده قائم اولان كامل ومكملده دخی
حق سبحانه وتعالی نور حقیقت محمدیه یی ودیعت قیلوب زمانده موجود اولان عباددن
اولا وبالذات جمیع اسما وصفات وذاتیله بلا واسطة آنك قلبنه تجلی قیلوب مجموع
عالم آنك نقش وظلی كبی اولور وحیث مایشاء عالمده تصرف قیلور ای عاشق صادق
بو بیت شریفده بر معنی دخی یوز كوستردی اول معنی بودر كه حق سبحانه وتعالی مرشد
كاملده ودیعت بیوردیغی نور محمدیه نك عكس وپرتونی ارباب عشقك قلوب
ظاهره زینه مدا ایلدی یعنی مرءآت دل طالب شمس حقیقت محمدیه یه مقابل دوشدكده
پرتو انوار جذبات حق نظر همت بیردن دل خالصنده منتقش اولوب اول نور الهینك

تجلیسی نور خورشید خدایه دلیل واضح اولدی زیرا ورزش انوار جذباتدن اول
دل طالب ظل استار غفلت ایله حقدن محجوب ایدی پس نور شمس محبة الله اول
حجابی رفع ایدوب طالبی بلاشك ولاشبهة وصلت حقه وسیله اولان صراط
مستقیمه دلالت ایلدی ایمدی دلیل نور خورشید خدا دل طالبده پرتو ایدن عكس
نور محبة الله اولوب اول دخی ظل یزدان اولان خلیفة اللهك نظر كیمیا اثرندن حاصل
اولدیسه لابد طریق حقده بر دلیل حاذق لازم اولدیغی محقق اولدی بناء علی هذا
حضرت مولانا بیوررلر كه چونكه دلیل نور خورشید خدا اولیاء اللهدر سن دخی
﴿مثنوی﴾ اندرین وادی مرو بی آن دلیل * بو وادیٔ طریق حق وطلب فیاض
مطلقه دلیلسز كتمه یعنی مردان خدایی ویولی اصلی ایله واران مرشدان
كاملانی كندیكه دلیل اتخاذ ایله وهرنه یه دلالت ایدرلر ایسه جان ودلدن قبول
ایدوب سنی كوكل حالندن آیروب وموصل حق اولان طریق مستقیم كه عشق الهیدر
اول یولدن الی قویان هرنه اولورسه اولسون قلبكدن ازاله واخراج ایدوب
﴿مثنوی﴾ لا احب الافلین كوچون خلیل * حضرت ابراهیم خلیل كبی لا احب
الافلین دی وقلبكی بی زوال ولا یزال اولان جلیل وجمیل اللهك محبتنه پیوسته قیل
وآتش عشقله متصل یان یاقیل معلوم اوله كه بو مصراع شریف سورهٔ انعامده
(فلما جن علیه اللیل رأی كوكبا قال هذا ربی فلما افل قال لا احب الافلین) آیت
كریمه سندن مقتبسدر یعنی حق سبحانه وتعالی ابراهیم خلیل علیه السلامك ابتداء
حالندن خبر ویروب بیوررلر كه وقتاكم حضرت ابراهیمك اوزرینی لیل ستر ایتدیسه
كوكبی كوردی بو ستاره بنم ربمدر دیدی پس وقتاكم كوكب مزبور زائل وآفل
اولدیسه بن افول ایدن شیلری سومزین دیدی تفسیر كبیرده مسطوردر اول
زمانك ملكی اولان نمرود بر واقعه كوروب تعبیر ایتدردكده بر غلام وجوده كلوب
سنك ملكنه منازع اولسه كركدر دیو تعبیر ایتمكله نمرود وجوده كلان اطفالك
ذبحنه امر ایدوب نیجه اطفال هلاك ایلدیلر اتفاق حضرت ابراهیمك والده سی
حامل اولوب لكن حملنی هیچ فرده اظهار ایتمدی پس وقتی كلدكده بر غاره واروب
وضع حمل ایلدی وغارك قپوسن طاش ایله سد ایدوب كندی وحضرت جبرائیل
علیه السلام امر حقله حضرت خلیل علیه السلامی عهده سنه آلوب حضرت
ابراهیم انكشت مباركن دهانه وضع ایدوب مص ایدردی ولطف حقله ذوق
وغداسی اندن حاصل اولوردی ومادری احیانا كلوب حضرت ابراهیمی كوروب
بولوردی پس حضرت ابراهیم حد تمیزه ایرشدكده لاجرم عالمك صانع وخالقی وار

ایدوکن تعقل وتفکر ایدوب والده سنه بنم ربم کیمدر دیو سؤال ایلدی مادری بنم دیوب
سنك ربك کیمدر دیدکده پدرکدر دیو جواب ویردی پدرینه دخی سؤال ایدوب سنك
ربك کیمدر دیدکده شهر عزك ملکیدر دیو جواب ویروب حضرت ابراهیم علیه
السلام والدینك معرفت ربده جهللرینی مشاهده ایتمکله وحدانیت واجب الوجوده
برشیء ایله استدلال ایچون باب غاردن طشره باقدقده سماده کواکب کثیره کوروب
بین الکواکب زهره و بعضیلر مشتری یلدزینی سایردن روشنتر کورمکله پدر ومادرنه
اسماع ایچون هذا ربی دیوب افول ایتدکده (لا احب الافلین) دیدی بعده قمر بعده
افتابی کوروب بوجمله دن اکبردر دیوب اول دخی غروب ایتدکده تحقیق بونلر لایق
ربوبیت دکللردر (انی وجهت وجهی للذی فطر السموات والارض حنیفا وما انا
من المشرکین) دیوب والدینی مشرك اولدقلرینه تعریض ایلدی بعضیلر حضرت
ابراهیم علیه السلامه بو احوال بعد البلوغ واقع اولدی دیوب بعضیلر دخی قبل البلوغ
صغری حالنده واقع اولمشدر دیرلر اما اکثر محققین قول اولك فسادینه ذاهب اولوب
وقول اوله اون ایکی وجهله حجت اقامت ایتمشلردر وجوابلرو یرمشلردر لکن ارباب
حقیقت بو آیت کریمه نك معنای تأویلنده بیوررلر که حق جل وعلا خلیلی ابراهیمی
علیه السلامی انواع بلایا ایله امتحان قیلوب جمله ابتلادن بریسی رؤیت ملکوت
ایدیکه حلاوت رؤیت ملکوت ایله مشاهده قدمدن مشغول اولورمی دیو امتحان
اولندی کما قال تعالی (وکذلك نری ابراهیم ملکوت السموات والارض ولیکون
من الموقنین) الایه مقام التباسده نور کوکب فعل خاصك صورت شعری ده
ظهوری ایله حضرت ابراهیمی بدایتی حالنده امتحان ایدوب حضرت ابراهیم علیه
السلامی شب امتحان پوشیده قیلدقده مشربی انوار صفت اولان فعل خاصك نورنی
عین ارادت ایله کوروب لسان تعجب ایله هذا ربی دیدی ودار ارادت حضرت ابراهیمك
اوزرینه دور ایدوب حق تعالی نور قربت ایله خلیل اللهی تربیه ایدوب مقام خلته
بالغ اولدی پس وقتا کم لیلهٔ فرقت مقام اولدن ابراهیم علیه السلامی ستر ایتدیسه معدن
ذاتدن نور صفت بروز ایدوب نور فعل خاصدن صورت قمرده ظاهر اولدی حضرت
خلیل علیه السلام اکا دخی نظر ایدوب مشاهدهٔ صفتی فعلده کورمکله لسان شوقله
هذا ربی دیدی پس دور خلت ابراهیم اوزرینه دور ایدوب نور وصلت ایله تربیه
ومقام عشقه ایصال ایلدی وطرب سرینك طعم حقیقتنی ذوق ایتدیروب شوقنی
طلب ازدیاده تحریك ایلدی پس انوار ذات صفاتده وانوار صفات وذات افعال خاصه ده
ظاهر اولوب بعده شمسده باهر اولدی پس وقتا کم شب تاریك فرقت حضرت
ابراهیمك صفاء وقتنده مندرج اولدیسه لیلهٔ مزبوره نك اوزرینه شمس محبت طلوع

ایدوب اکا دخی نظر ایلدکده مشاهدهٔ جلال قدمی مرءآت شمسده کوروب لسان
عشقله هذا ربی دیدی پس حضرت ابراهیم غیرت قدم واصل اولوب حین رؤیت
قدمده رؤیت وسایطدن مجرد اولدی وعظمت انوار قدمده ایاتی نعت فنا ایله افلین
مشاهده ایتدکده عین قدم صرف منکشف اولوب وحدانیت حقله متوحد اولدی
ودخی (لا احب الافلین) دیدی وقال الواسطی فی قول تعالی (رأی کوکبا) قال
(انه کان یطالع الحق بسره لا الکواکب وکذلك الشمس والقمر بقوله لا احب الافلین
عند رجوعه الی اوصافه بارتفاع المعنی البادی علیه ای لا احب زوال من استوفانی
من لذة المشاهدة فاذهلنی عنه واحضرنی فیه) وبعض عارف ومحققلر حضرت
خلیل الرحمن علیه صلوات الله المنان ایچون مقامات ست اثبات ایدوب مقام ناقه
مقام نعمت مقام معرفت مقام محبت مقام معذرت مقام هیبتدر دیرلر
پس مقام ناقه ده لسان دعوت ایله (اجعلنی مقیم الصلوة ومن ذریتی) دیو
تکلم ایدوب ومقام نعمتده لسان شکر ایله (الذی هو یطعمنی ویسقین) دیدی
ومقام اعتذارده (والذی اطمع ان یغفرلی خطیئتی یوم الدین) دیوب مقام محبتده
لسان مودت ایله (انی بریء مما تشرکون) دیدی ومقام معرفتده لسان انبساط ایله (رب
ارنی کیف تحیی الموتی) دیوب مقام هیبتده جبرائیل علیه السلام (هل لك من حاجة)
دیدکده لسان سکون ایله (اما الیك فلا) دیو جواب ویردی ایمدی ای عاشق صادق
سن دخی پیرو انبیا اولوب مقامات عالیات ودرجات سامیاته عروج ایتمك استرسك
﴿ مثنوی ﴾ روز سایه افتابی را بیاب ٭ یوری دلیل نور خدا اولان سایهٔ یزداندن
آفتاب حقیقتی بول سایهٔ یزدان کیمدر دیر ایسك ﴿ مثنوی ﴾ دامن شه شمس
تبریزی بتاب ٭ شمس الدین تبریزینك دامن همتن محکم طوت بتاب امر حاضردر بوك
دیمك معناسنه در لکن محله مناسب طوت معناسی ویرلمکدر ﴿ مثنوی ﴾ وه ندانی
جانب این سور وعرس ٭ بو سور وعرس جانبنه یول بلمز ایسك ﴿ مثنوی ﴾ از ضیاء الحق
حسام الدین بپرس ٭ حقك ضیاسی حسام الدین چلبیدن سؤال ایله سکا دلیل ورهبر اولوب
مقصودکی کوسترهسور دو کون وعرس کلن وکو یکو معناسنه در لکن بو محلده (اولیاء الله
عرایس الله ولا یری العرایس الا المحرمون) وفقنجه محبوب معناسنه استعاره اولنوب محبوبان
الهیدن اولان شمس تبریزینك طریقنی بلمزسك حسام الدین محرم اولیادر اندن سؤال
ایله که سنی دخی بو رازه محرم ایده دیمکدر حضرت مولانا قدس سره الاعلی عارف
کامل و واقف واصللر بیننده مرغوب اولان اداب طریقتی اجرا بیوروب شمس
تبریزی وچلبی حسام الدینی ذکر ایدوب کندولرینی ذکر بیورمدیلر خصوصا شمس

تبریزی اول زمانده رحلت ایلمش ایدی ایمدی معنی بیورلر که ای مستمع قابل بز طریق
عشق ومحبتی شمسدن کوردك سندخی طالب ایسك آنك دامنن الدن قومه شمس خود
حیاتده دکل دیرسك حسام الدین چلبی ایله صحبت ایله که شمس تبریزینك سری کیده
اولدیغن سکا بلدیررو حضرت مولانا نه ذات شریف اولدیغن دیده ٔ فؤاد که کوستررر
دیمکدر وچلبی حسام الدینك کندیلردن صکره خلیفه وقایم مقامی اوله جغنه اشارت
واردر بو معنی اول عصره کوره در امافی زماننا دخی حصه بودر که نور آفتاب
حقیقتدن مرءآت قلبی منور اولمق استیان عاشقلر سرور طریقت ومرشد راه حقیت
اولان شمس تبریزی حضرتلرینك مشربنده اتش عشق وجذبه ٔ حق اعطاسنه
قادر برولی کاملك عتبه ٔ علیاسنه یوز سوروب دامنن الدن قومه دیمك اولور
﴿ مثنوی ﴾ ور حسد کیرد ترادر ره کلو ٭ واکر حسد یولده سنك بوغازکی طوته یعنی
یامولانانه مجددر سایه ٔ یزدان دیدیکك همان شمس تبریزی وچلبی حسام الدین اولوب
غیری نیچون اولیه بو دولت وطریق حقه دلالت همان سیزه می مخصوصدر دیو
حسد بوغازك الوب یولك اوررسه فضل واحسان حقکدر عشق ومحبت خزینه سنك
مفتاحن عبادندن کیمك دستنه ایدرسه صاحب عطا وقدرت اولدر وحسد صفت
شیطانیه در زیرا که ﴿ مثنوی ﴾ در حسد ابلیس را باشد غلو ٭ حسدده ابلیس ایچون
غلو اولور یعنی طغیان ایدوب حدندن تجاوز قیلور ایمدی فتیله ٔ دل طالبی اتش
عشق ایله ایقاده قدرتلری اولمیان مشایخ حق سبحانه وتعالانك جذبه سن ایقاد ایلیوب
ساقی ٔ شراب طهور عشق اولان مرد کامللره حسد ایتمك امر مستقبحدر دیو جان
قولاغیله مثنوی شریفی اصغا ایدنلره تنبیه واردر نتکم شیطان رجیم حسدندن آدمه
سجده ایتمیوب مردود ابدی اولدی کذلك مرشد کامل وولی مکمللره حسد وطعن
ایدن وانا خیر منه دییان صاحب پندارلر دخی انوار جذبات الهیه دن محروم وعتبه ٔ
اولیادن مهجور اولمق مقرردر مثلا ﴿ مثنوی ﴾ کوز آدم ننك دارد از حسد ٭ که اول
شیطان رجیم حسدندن آدم علیه السلامدن ننك طوتار یعنی عار ایدر اما حقیقتده
﴿ مثنوی ﴾ با سعادت جنك دارد از حسد ٭ حسدندن سعادت ایله جنك طوتار یعنی
حسدندن ملائکه ایله ساجدیندن اولمیوب کندوسنی دولت ابدیه وسعادت
سرمدیه یه وصولدن محروم ایلدی ورحمت رحیمدن دور اولوب ابد الاباد لعین ورجیم
اولدی استعیذ بالله من الشیطان الرجیم ﴿ عطار ﴾ چرا در بند این شیطان دری تو ٭
ازان روپرده ٔ خود می دری تو ٭ زشیطان نیز کاری نیك ناید ٭ که میخواهد که این دل
درر باید ٭ همه رسوایی ٔ عالم ازو دان ٭ بقول حق ازو رویت بکردان ٭ ایمدی ای مستمع

صادق زنهار وزنهار حسددن احتراز قیل زیرا که ﴿ مثنوی ﴾ عقبه ٔ زین صعبتر
درراه نیست ٭ راه حقده حسددن اصعب ودشوارتر برعقبه دخی یوقدر ﴿ مثنوی ﴾
ای خنك انکش حسد همراه نیست ٭ ای سعادت ودولت اول کشی یه که حسد اکا
همراه دکلدر یعنی سعادتمند اولان حسددن عاری وپاك اولاندر ﴿ مثنوی ﴾ این
جسد خانه حسد آمد بدان ٭ معلوم اوله که بو جسد انسانی خانه ٔ حسد کلدی یعنی
لابد جسدك اقتضاسی حسد در ﴿ مثنوی ﴾ از حسد آلوده باشد خاندان ٭ حسددن
خاندان آلوده اولور یعنی حسد برصفت ردیه ٔ شیطانیه درکه خاندان وجود انسانی اولان
عقل وادراك وجمله حواس مردار وملوث اولور پس چونکه جسد حسد خانه سیدر
هیچ احد حسددن خالص دکلدر دیو کویا برسائلك سؤال مقدرنه جواب طریقی اوزره
بیوررلر که ﴿ مثنوی ﴾ کر جسد خانه ٔ حسد باشد ولیك ٭ اکرچه جسد انسانی خانه ٔ
حسد اولور فاما ﴿ مثنوی ﴾ این حسدرا پاك کرد الله نیك ٭ بو جسدیکه مراد انبیا واولیا
جسدیدر حق سبحانه وتعالی انی پاك ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ طهرا بیتی بیان پاکیست ٭
طهرا بیتی قول کریمی پاکلغی بیاندر ﴿ مثنوی ﴾ کنج نورست ار طلسمش
خاکیست ٭ اول جسد نور ربانی کنجیدر اکرچه بحسب الصورة اول نورك طلسمی
اولان جسد خاکیدر بو بیت شریف سوره ٔ بقره ده (وعهدنا الی ابراهیم
واسمعیل ان طهرا بیتی للطائفین والعاکفین والرکع السجود) آیت کریمه سندن
مقتبسدر یعنی حضرت ابراهیم واسمعیل علیهما السلامه بز امر ایلدك بنم بیتمی اوثان
وانجاسدن وبیتمه لایق اولمیان اشیادن تطهیر ایدیکز قولیله للطائفین اقطار
ارضدن بیتمه متوجه اولوب حولنده طواف ایدنلر ایچون (والرکع السجود) ورکوع
وسجود ایدوب نماز قیلنلر ایچون روی عن ابن عباس رضی الله عنه قال قال رسول الله
صلی الله علیه وسلم (ان الله فی کل یوم عشرین ومائة رحمة ینزل علی هذا البیت ستون
للطائفین واربعون للمصلین وعشرون للناظرین) ونجاست ایکی قسمدر بریسی ذاتی
وبریسی فعلیدر ذاتی اولان نجاستك ماء ایله عینی ازاله وغسلدن غیریله طاهر اولمز
ونجاست فعلی افعال مشرکیندر که بیت مکرمك ایچنه واطرافنه وضع اصنام
واوثان ایله تلویث بیت ایدرلر ایدی پس حق جل وعلی اوثان واصنامی ابعاد واخراج
ایله امر ایدوب وآنك تطهیری صلوة وزکوة ایله اولور بیوردی ای مستمع قابل تعقل
وتأمل ایله که حق سبحانه وتعالی اول بیت مکرمی اضافت تشریفیه ایله کندی نفسنه
مضاف قیلوب عباد مسلمین انی طواف وزیارت ایتمك ایچون امر ایلدی پس اکا واصل
اولمق استیانلر انواع بلالر چکوب وشد رحل ایله جرعه ٔ محن نوش ایدوب جان وباش

النه الماینجه اکا وصول میسر اولمز اول دخی یا اوله ویا اولمیه پس بیت کعبه وصلتی ایچون
انواع مشقت چکلوب اصناف سرمایه خرج اولنور کن بضاعت مزجاة وسرمایهٔ
قلیله ایله آسانلق اوزره حضرت جلال لم یزل ومشهد وصال لایزال وصلت امیدی
نیجه ممکن اوله هیهات هیهات ایمدی بیت الکعبه نك تطهیری فرمان اولنجق (المؤمن اشرف
من الکعبة) حدیث شریفی موجبنجه مؤمن کعبه دن اشرف اولدیسه تطهیر قلب
بطریق الاولی واجب اولور زیرا قلب مؤمن حق سبحانه وتعالی نك موضع نظری وسفرهٔ
انوارك محل زیارتی وسکان اسرارك مأوی ومثواسی وعرایس غیبك سجده گاهی
اولوب قلب مؤمن قبلة الله اولمغله زیارت وطواف ایدرلر فلهذا ارباب کشف وشهود
بو آیت کریمه نك تفسیرنده بو وجهله تحقیق بیوررلر که ابراهیم واسمعیل علیهما السلامه
عهد میثاقده بز عهد ایلدك که قلبلرینی ادناس تعلقات کونین و اوزار ملاحظهٔ
اغیاردن پاك وطاهر قیله لر زیرا قلب مؤمن بنم بیتمدر فلهذا بیت مزبور مثوای اغیار
اولمامق ایچون حق تعالی کندی نفسنه مضاف قیلوب ذاتنه مخصوص ایلدی زیرا
امر بالتطهیر کعبه یه محصور اولیدی خطاب ابراهیم واسمعیله معا اولمیوب دون الاخر
بریسنه اولوردی کقوله تعالی (واذن فی الناس بالحج) الایه پس امر تطهیر بیتنه شامل
اولدیسه حق سبحانه وتعالی تطهیر بیت ایله ابراهیم واسمعیله امر وفرمان ایلدی
و بیت الله اولان قلب مؤمنك طائفینی حق تبارك وتعالانك واردات واشارات ولوامع
انوار وطوالع اسرار ووفور مواهب لدنیه سیدر که ارباب حقیقت لساننده بونلره
احوال اطلاق ایدرلر واحوال مزبوره آفاتدن بری وملوثاتدن عاری اولان قلوب
مطهره نك حولنده طواف ایدرلر وانوار معرفت واشعهٔ آفتاب محبت وحقایق صفات حق
قلوب زاکیه ده معتکف اولورلر وارباب حقیقت بو مذکوراته مقام تعبیر ایدرلر
پس احوال اصحاب تلوینه ومقام ارباب تمکینه دردیرلر امار کوع وسجود قلب مطهر
ومنورك صفاتنه اشارتدر که صفات مزبوره ارادت وصدق واخلاص وخضوع وخشوع
ودعا وتضرع وابتهال وانکسار وتواضع وخوف ورجا وصفا وتسلیم ورضا وخشیت
وهیبت وتوکل وتفویضدر وصفات مزبوره نك مجموعنه عبودیت تعبیر ایدرلر پس
حضرت مولانا قدس سره دخی بو آیت کریمه ده معنای تطهیر بیتی تطهیر قلبه اشارت
اولدوغنی بیان ایدوب انسانك صورتنه نظر اولنسه آب وگل وباد وآتشدن مرکب
جسد کثیف کورینور لکن من حیث المعنی دفاین اسرار ربانی وخزائن انوار سبحانی
مشاهده اولنور فاما بو جسد سفلی خزینهٔ دلده مکنوز اولان اسراری ستر ایدوب انسان
صورت وشیطان سیرت اولان خودبین وحسودلره گنجینهٔ اسراری فتح باب ایدوب

کوسترمز ایمدی ❊مثنوی❊ چون کنی مکر وحسد بر بی حسد ❊ چونکه بی حسد
اوزره مکر وحسد ایلیه سن یعنی غل وغشدن پاك ومصفا اولان اجساد مردان خدایه
حسد ایلیه سن ❊مثنوی❊ زان حسد دل را سیاهیها رسد ❊ اول حسددن قلبه
سیاهلقلر ایریشور یعنی انواع کدورات وظلمات جهل وغفلت وتاریکیٔ انکار
ومعصیتده تیره دل اولوب اشراق انوار محبة الالهی کورمکدن محروم ابدی اعمی اولورسن
زیرا (من کان فی هذه اعمی فهو فی الاخرة اعمی) قول کریمنه مظهر اولمش سن درا ایمدی
کوکل کوزی روشن اولوب کوریٔ دلدن خلاص استرسك ❊مثنوی❊ خاك
شو مردان حق را زیر پا ❊ مردان خدانك ایاغی آلتنه خاك اول وجواهر غبار اقدام
توتیا مثالن دیدهٔ رمدیده یه اکتحال ایت ودخی ❊مثنوی❊ خاك بر سر کن حسد را
همچو ما ❊ بزجلین حسدك باشنه طپراق صاچ کن ایله معناسنه امر در لکن محله
مناسب اولان معنی ویرلدی یعنی حسده هرکز وجود ویرمه دیمك اولور حضرت مولانا
قدس سره الاعلی زمانه سنده علمنه مغرور اولان بعض حسود وخودبین وصاحب
پندار اولنلره نصح وپند بیوررلر مادامکه سزده حسد وپندار صفتی ازاله اولمادقجه
تیره دللکدن خلاص اولمزسز بنم احوالم خود سزه برهان واضحدر که بو قدر علم
وفضیلت بلکه صاحب کرامت ایکن شمس تبریزی کلدکده جمله بلدکلرم فراموش
ایدوب کمال تواضع ومسکنت وتضرع ونیاز ایله خاکپایی اولدم پس علم برایکن
صد هزار اولوب مدارج اعلایه ارتقا ایلدم ایمدی سزدخی بنجلین ترك پندار ایدوب
بیحسد اولیکز که حق تعالی جل شانه اولیاسنه سقی ایلدیکی شراب عشق وبادهٔ فنادن
بر قطره نوش ایلیه سن ❊عطار❊ جهان جان طلبدر کل احوال ❊ رها کن بعد ازین
این قیل وان قال ❊ جهان جان طلب بکذر زهستی ❊ که چون هستی رها کردی برستی ❊
دم راز ایشان زن ودر یاب اندر ❊ که اینجا درنه گنجد گفتن پر ❊ دم از ایشان زن وآن دم
نظر کن ❊ دل خود از عیانشان کل خبر کن ❊ من از ایشان زدستم دم حقیقت ❊
سپردم من همین راه شریعت ❊ از ایشان کشته اند ربحر واصل ❊ وزیشان شد
مرا مقصود حاصل ❊ شریعت کوش وانکه کن طریقت ❊ سیم ده دم زن از عین
حقیقت ❊ حقیقتدر شریعت می توان یافت ❊ طریقتدر حقیقت می توان یافت ❊
زنور شرع نور شمس بنکر ❊ که پنهان میشود هر شب بزیور ❊ کسی کو شرع
بشناسد ز الله ❊ حقیقت هست عین قل هو الله ❊ ای مستمع صادق حضرت مولانا
خلال حکایه ده مناسبت ایله انواع معارف ومنافع بیان ایدوب کیرو وزیر پرتزویرك
حکایه سنه شروع بیوردیلر

﴿بیان حسد کردن وزیر﴾

بو محل وزیرك حسد ایلمسی بیانده‌در ﴿مثنوی﴾ آن وزیرك از حسد بودش نژاد
✽ نژاد اصل معناسنه‌در یعنی اول وزیرجك که انك اصلی حسددن ایدی
﴿مثنوی﴾ تا بباطل کوش و بینی باد داد ✽ تا کم باطل ایله کوش و بینی‌سی باده ویردی
یعنی قولاغنی و بورننی عبث یره قطع ایدردی وزیرکده اولان تصغیر تحقیر ایچوندر
﴿مثنوی﴾ بر امید انکه از نیش حسد ✽ کوش و بینی‌سنی اول امید اوزرینه برباد
ایتدیکه حسد نیشندن حیات وعقارب کبی ﴿مثنوی﴾ زهرا و در جان مسکینان
رسد ✽ انك زهر قاتل وسم هلاهل کیفیتنده اولان کفتارمرداری ضعفا ومساکینك
جاننه ایرشه یعنی بیچاره نصارانك جاننه حسد نیشن اوروب هلاك ایلیه وضلالته
دوشره محبوب قلوب اولیا حضرت مولانا حقیقتده کوش و بینیدن مراد
بیوردقلری تأویله شروع ایدوب بیوررلر که ﴿مثنوی﴾ هر کسی کواز حسد
بینی کند ✽ کند فتح کاف ایله کندیدن لفظندن قوپارمق معناسنه‌در یعنی هر
اول کمسنه که حسددن بر بورون قوپاره یعنی فوحات نسمات محبة اللهی مجالس
اولیادن استشمامه مستعد اولان بر طالب خالی الذهنك قلبنه شك وکمان براغوب
حسدندن سن انلرك مجالسنده نه ایشلرسن وکلماتنی نیچون استماع ایدرسن زنهارسنی
غلط یوللره ایلتوب آزدیررلر وعقیده‌که فساد ویروب اضلال ایدرلرسن جمهور
یولندن دور اولمه دیوب یولدن خبری یوغیکن یول کوستروب طالبی انکاره دوشرمکله
ضرر ایلسه دیمکدر اما خبری یوقدر که غیری‌یه ایتدیکی کندویه راجع اولوب
﴿مثنوی﴾ خویشتن بی کوش بی بینی کند ✽ کندیسنی قولقسز و بورونسز ایدر
نوجهله بورنسز وقولاقسز اولدیغن تحقیق بیوررلر ﴿مثنوی﴾ بینی ان باشد که
او بو بی برد ✽ بینی اولدر که اول معرفة اللهدن بر رایحه ایلته یعنی بر اهل حقك
قوقوسن طویه ﴿مثنوی﴾ بوی اورا جانب کوبی برد ✽ رایحه دخی اولدر که
انی کوی دلداره ایلته یعنی بینیٔ معنوینك مشام روحانیسنه وزان اولان فوایح
روحانی وروایح سبحانی انی حقیقت محله سنك جانبنه دلالت ایلیه ایمدی ﴿مثنوی﴾
هر که بویش نیست بی بینی بود ✽ هر کیم که انك بویی و یاخود اکا بوی یوقدر یعنی
روایح حقیقتدن استشمام فوایح مسکیه ایتمیوب دماغ جانی مختلدر اول کمسنه
بورنسزدر زیرا بینیدن مراد رایحه آلمقدر چونکه رایحه‌دن نسنه طویمیه عدم
حکمنده‌در پس ﴿مثنوی﴾ بوی آن بو یست کان دینی بود ✽ بویدن مراد اول

بویدر که اول بوی دینه منسوب اوله تا کم اول بوی ایله یار حقیقی اولان مرشد کامل
که کوی دلداردر اکا واصل اوله اما هر رایحه استشمام ایدن دخی کوی دلداره
واصل اولورمی دینورسه ﴿مثنوی﴾ چونکه بو بی برد و شکر آن نکرد ✽ چونکه
بر بوی ایلتدی وانك شکرنی ایلمدی ﴿مثنوی﴾ کفر نعمت آمد و بینیش خورد ✽
اول کمسنه کفران نعمت کلدی و بورننی یدی یعنی چونکه بر طالب سایهٔ یزدان اولان
مرشد کاملدن دینه منسوب بر رایحه استنشاق وفایحهٔ سمات محبتدن بر شمه استشمام
ایدوب آنك قدر وقیمتن بلمیه وشکرنی قلمیه اول دخی دماغی مختل اولوب مشامنده
قوت شامه اولمیان کمسنه کبی بورننی یدی یعنی بینی‌سی عدم مثابه‌سنده اولدی دیمکدر
ایمدی کافر النعمه اولمقدن حذر ایلیوب ﴿بیت﴾ مشو کفران نعم زان که کفران ✽ چو
نیکو بنکری باشد دو کفران ✽ پس ﴿مثنوی﴾ شکر کن مر شاکرا نرا بنده باش ✽
شکر ایله وشکر ایدیجیلره بنده اول ﴿مثنوی﴾ پیش ایشان مرده شو پاینده باش
✽ انلرك اوکنده مرده اول پاینده ودائم اول یعنی مشام جان و بینیٔ جنانکه واصل
اولان روایح انسیهٔ قدسیه‌نك شکری بودر که نعمت صوریه ومعنویه‌نك شاکرلری
اولان مردان خدانك نظرلرندن صورة ومعنی منفك اولمیوب کمال تواضع ومسکنت
وخلوص وعبودیت اوزره خدمت ایدوب وجها من الوجوه کندینه وجود ویرمیوب
کالمیت بین یدی الغسال اختیارکی انلرك حکمنه کلیت اوزره تسلیم ایتمکله فنا مرتبه‌سن
بولوب بعده مرتبهٔ فناده وجود حقانیله بقاء سرمدی وصفای ابدی‌یه نائل
اوله‌سن ایمدی معلوم اوله که حق سبحانه وتعالی شکری کمال تعظیم ایله تفخیم ایدوب
(وقلیل من عبادی الشکور) قول کریمی ایله عباد خواصندن دخی عمل شکر ایله
قائم اولنلرك قلتنی بیان بیوردی وشکر معرفت نعمت ایچون اسمدر زیرا نعمت منعمك
معرفتنه وسیله دراکا بناء که نعمت اثر منعمدر واثرندن مؤثره استدلال ایمان یقینیدر
کما ورد فی الحدیث القدسی (کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق وتحببت
الیهم بالنعم حتی عرفونی) ونعمتی منعمدن تصور ایدوب اندن غیردن بلمامك عین
شکردر نتکم داود نبی علیه السلامدن روایت اولنور که مناجاتنده یا ربی سکا نیجه
شکر ایده‌یم که هر بر شکر سندن بر نعمت اخریدر پس اول نعمته دخی بر شکر آخر لازمدر
دیدکده حق تعالی وحی ایدوب یاداود (اذا علمت ان مابك من نعمة فمنی فقد شکرتنی)
دیو بیوردی حق تعالی‌نك نعمت شکرینه عدم قدرتنی بلمك شکر اولدیغن بیان ایلدی
(افادتکم النعماء منی ثلثة ✽ یدی ولسانی والضمیر المحجباء) پس شکر اوچ قسم اولوب
اولا شکر بالقلبدر که ادراك نعمت من المنعمدر ثانیا شکر باللساندر که ثناء علی المنعمدر

ثالثاشكر بالجوارحدر كه طاعت منعمدر واقسام مز بوره ده اصل اولان شكر قلبيدر
اكرچه شكرلسانى قلبيدن اظهردر لكن شكر قلبى اولمدقچه اكرشكرلسانى وجوارحى
ايكيسى دخى معتبردكلدر وشكرك معناسى دخى اوچدر بريسى معرفت نعمت وبريسى
قبول نعمت وبريسى ثنا بالنعمتدر وشكرده اوچ درجه واردر (درجهٔ اولى) اشياء
محبوبه يه شكردر وبو شكرده مسلمانلر ايله يهود ونصارى ومجوس وعامهٔ ناس مشتركلردر
وحق سبحانه وتعالى محض بر وامتنان وكمال شمول فضل واحساندن بونى شكر
عد ايدوب وبو شكرك مقابلنده انواع نعم زياده ايتمكله وعد بيوردى مع هذا شكر
اولميوب بلكه هر برى نعم جديده در و (درجهٔ ثانيه) شكر على المكاره در وشكرمز بور
آنجلين شاكردن صادر اولور كه اكر محاب واكر مكاره آنك قتنده متساوى اوله وياخود
محبوب ايله مكروهك بيننى تميز ايليه لكن مسلك علمه سلوك ورعايت ادب ايتمكله
صبر ايدوب شكوايى كظم ايله هضم ايليه پس محبوب ومكروهى برابر كورن صاحب
مقامدر وآنك شكرى كندويه نزول ايليان هر شيئه رضا كوسترمكدر اما احوال بيننى
تميز اولان هنوز مقام محبت ورضايه واصل اولمامشدر پس بو مرتبه ده اوله نك شكرى
رعاية للادب مكروهدن كندويه اصابت ايدن غيظى كظم وشكواى ستر وهضم
ايتمكدر زيرا اظهار شكوى سوء ادب وعلمه مخالفتدر پس صاحب حال اولميان كمسنه
مسلك علمه سلوك ايتمك واجبدر زيرا علم عامل اولانى سراده وضراده شكره وعلى
كل حال حمده حكم ايدر حالا كه حمد رأس شكردر وعلمى ايله عامل وحكم علمى قابل
اولان كمسنه الم باطن ومشقتدن اوزرينه نزول ايدن هر نه ايسه شكر ايدر ايمدى
اكر غير مميز شاكر واكر مميز صابر اول من يدعى الى الجنة اولان زمره دندر زيرا
(حفت الجنة بالمكاره) بيورلمشدر اشد مكاره ايسه صبره طاقتى اولمديغى بلايه شكر
ايتمكدر زيرا مبتلا اولنلرك اكثرى جزع وشكوى يه مشغول اولور پس شول كمسنه كه
جزع وشكوايى كتم ايدوب وصبرنى زياده قيلوب شكر ايلسه بفضل الله تعالى دخول
جنته مستحق اولور و (درجهٔ ثالثه) عبد شاكر منعم حقيقيدن غيرى شئ مشاهده
ايتمامكدر يعنى مشاهدهٔ منعمده بر وجهله مستغرق اوله كه حتى شهودى آنى مشاهدهٔ
نعمتدن مشغول ايليه واستغراقده دخى اوچ مرتبه واردر (بريسى) شهود حقده
عبودة استغراقدر يعنى عبد شاكره حقك شهودى عبدك سيدنى مشاهده ايتديكى
كبى اوله پس وجه مز بور اوزره مستغرق شهود اولان عبده بين يدى سيده ادبى
حفظ لازم اولوب وقرب وكرامتدن كندوده اولان اشيايى فراموش ايدر وتذلل
وتصاغر ايدوب كندويه برشى ايله اشارت اولنمقدن خوف ايدوب حضور ادبده

مستغرق اولور وعبد مز بور وقتا كه جنب عظمت مولاده كندويى استحقار ايدوب
نفسنده بو وجه ماقدر بولميوب ومولاسى كندويه التفات وانعام ايتمكه استحقاق كورمسه
حالت مز بوره ده آنك اوزرينه قچان بر نعمت افاضه اولنلدقده نفسنى اكا اهل كورميوب
نعمتى استعظام ايدر زيرا منعمك شهودى وتجلى عظمتى عبدى ذلته وكندويه برشى انعام
اولنمقدن نفسى احقر اولديغنه حكم ايدر اما حالت مز بوره مطلقا استعظام نعمت
اولميوب بلكه منعم ومعطينك استعظامندن وكندوسنى استحقاردن اولور واستغراقده
(مرتبهٔ ثانيه) عبد شاكر منعمى حبا مشاهده ايتمكدر حب ايسه محبوبدن هر نه صادر
اولور ايسه محب اكا راضى اولمق اقتضا ايدر كما قيل وكل ما يفعل المحبوب محبوب پس قچان
حق تعالى عبد مز بورى مبتلا قيلوب انواع شدايد ايله امتحان ايلسه كمال استلذاذ ايله
متلذذ اولور زيرا كه محبوبنك فعليدر وشدت ورخا اول عاشقك قتنده مساويدر واستغراقده
(مرتبهٔ ثالثه) شهودده تفريد استغراقدر ومقام تفريدده حقدن غيرى موجود يوقدر
وبو مقامك صاحبى حقدن غيرى شئ كورمز وحقدن نعمت وشدت مشاهده ايلمز
زيرا كه شهود حقده اكر نفسندن واكر غيريدن ذاهل اولوب انجق منعمدن غيريسن
كورمز واكر شئ آخر مشاهده ايلسه حق وحده مشاهده ايتمامش اولور ومنفرد
دخى اولماز ايمدى اى عاشق صادق حضرت مولانا قدس سره بو بيت شريفده
بيورررلر كه عباد شكوردن اولمق استيان بونك كبى مستغرق شهود حق اولان كامل
ومكمللرك بنده سى وانيس وجليسى اولسون وعبوديت ومحبتده فنا بولسون تا كه مقام
تفريده واروب بقا بالله ايله باقى اوله ديو بيوررلر پس علم ومعرفت دلالت اولنان
اشبو طريق مستقيمه قدم نهاده اولوب واصلاح نفس ايدوب شاكر وصابر وراضى
ومستسلم اولمقدر والا ﴿ مثنوى ﴾ چون وزير از رهزنى مايه مساز ✵ اول وزير كبى
علم ومعرفتى يول اوروجى واضلال قلبجلقدن اوتورى سرمايه دوزمه ﴿ مثنوى ﴾
خلق را تو برميا ور از نماز ✵ سن مضل اولوب خلقى نماز ونيازدن يوقارو كتورمه
يعنى نمازى وكوكلدن حقه ايتدكلرى توجه ونيازى ترك ايتدرمه كاشف اسرار
كبريا حضرت مولانا صحبت اوليا صلوة مثابه سنده اولديغنه اشارت بيورمشلردر
﴿ مثنوى ﴾ ناصح دين كشته آن كافر وزير ✵ معنى كافر اولان اول وزير پر تزوير
صورة ناصح دين اولمشيدى ﴿ مثنوى ﴾ كرده او از مكر در لوزينه سير ✵ حيله وخدعه
ومكر وفتنه سندن كويا اول وزير لوزينه ايچنه صارمسق ايلمش ايدى لوزينه شول
حلوادر كه بادمى سحق ايدوب سكر ايله خلط ايدرلر يعنى فى المثل اول وزير دخى ظاهر
حالنده لوزينه ومن حيث الباطن صارمسق ايله مخلوط حلوايه بكزردى نتكم هر ظاهرى

باطننه موافق اولمیوب ناس صورتنده اولان نسناس سیرت وصلحا صورتنده اولان عزازیل سیرت مرائیلر دخی بو بلجه در

فهم کردن حاذقان نصاری مکر وزیر را

طائفهٔ نصارادن صاحب ذوق وحاذق اولانلری وزیر جهودك مکر وتلبیسنی فهم ایتدکلرین بیان ایدر ❊ مثنوی ❊ هر که صاحب ذوق بود از کفت او ❊ طایفهٔ نصارادن هر کیم که صاحب ذوق ایدی وزیرن سوزندن ❊ مثنوی ❊ لذتی می دید وتلخی جفت او ❊ نوع ما بر لذت کوردی وآجیلق آنك جفتی یعنی الفاظ وعباراتی شیرین لکن معنی وباطن جهتندن مرآت فساد وتلخیٔ ضلالت انکله ازدواج قیلمش ایدی کذلك بعض مقلدین دخی کتب تصوف وکلمات عارفیندن انواع اصطلاحات ازبرلیوب خلقه معرفت اظهار ایلسه وفنا وبقا ومحو وصحودن اصناف نکات سویلسه شول عاشقلرك که قلبلرنده آتش یزدان ونور جذبهٔ رحمان فروزان اولوب اهل ذوق ووجدان اوله آنك کلماتی کندی حالیمیدر یوخسه حالی قالنه مطابق اولمیوب کلمات مسروقه یی دام تزویر ایدوب مجرد رعنالمنك وخلقه کندویی کوسترمکمیدر فرق وتمیز ایدرلر وبحسب الظاهر مصلح وناصح وبحسب الباطن مفسد ومضل اولدیغن دیدهٔ بصیرت ایله کوررلر نتکم کوزلو یه کزلو یوقدر دیمشلردر ❊ مثنوی ❊ نکتها می کفت او آمیخته ❊ پس اول وزیر مضل دخی اغراض فاسدهٔ نفسانیه ایله قارشمش نکته لر بیان ایدردی مثلا ❊ مثنوی ❊ در جلاب قند زهری ریخته ❊ قند جلابنك ایچنه بر زهر دوکمش ایدی یعنی لباس تقوی وکلمات اولیا ایله تزیین صورت ایدوب خلق عالمه ریاست وسمعه وریا ایله عبادت ایلیانلرك احوالی دخی بونك کبیدر دیمکدر اکرچه ❊ مثنوی ❊ ظاهرش می کفت دره جست شو ❊ کلام وزیرك ظاهری نصح وپندنه حاضر اولنلره راه حق وطریق جواد مطلقده جست وچالاك اول دیر ایدی لکن ❊ مثنوی ❊ در اثر می کفت جان راست شو ❊ کلامنك اثرنده واسلوب وفحواسنده جانه سست اول دیر ایدی ویاخود اثر کسر همزه ایله اولمق اوزره آنك کلامنك ظاهر حالی راه حقده چابك اول دیر ایدی وآنك عقبنده خفیة جانه سست اول دیر ایدی اما وزیر پر تزویرك احوالی چونکه ارباب ذوقه معلومدر اثر فتح همزه ایله قرائت اولنمق اولیدر یعنی ارباب ذوق هیچ فردك کلماتنه نظر ایتمیوب بلکه سوزنده اولان سوزشه وقلبده ظاهر اولان اثره اعتبار ایدوب ظاهرده اندن انواع معارف ومعانی اشیدوب قلبنه قلبلرین مقابل ایتدکلرنده سستی وکدورت وقسوت وظلمت

مشاهده ایدرلردی ومجلسنده حاضر اولان احبابنه دخی دیدهٔ عبرت ایله باقدقلرنده صفاء روحانیدن اثر کورمزلردی دیمکدر زیرا روشن دللره تیره دللر معلومدر وفانوسلرنده شمع روشن اولنلر فانوس قلبلری بی شمع ومظلم اولان بی نورلری کوردکلری مقرردر اما بصیرتلری اعمی وقلبلری مکدر اولان مقلدین قیاس ایدرلر که ارباب ذوق انلرك کلماتنه فریفته اولوب مکر وحیله لرین بلمیه لر خبرلری یوقدر که ارباب وجدان حضورنده رسوای اولورلر مثلا ❊ مثنوی ❊ ظاهر نقره کر اسپیدست ونو ❊ نقره نك ظاهری اکرچه بیاض وجدیددر نو ضم نونله دخی نو معناسنه لغتدر ❊ مثنوی ❊ دست وجامه می سیه کردد ازو ❊ اما دست وجامه اندن سیاه اولور یعنی ضربخانه ده هنوز سکه اتمش یکی اقچه بی صورة بیاض ولطیف کورر سن اما برکسنه عدایلسه ویاخود هر قنغی بیاض کیسه ده طورسه لابد دست وکیسه یی سیاه ایدر کذلك کلمات مزوره ونکات مزخرفه دخی ظاهر حالده مقفی ومسجع ودین مبینی واسلام کزینك یوللرین بیان ایدیجی اولدیغی جهتدن پاك ولطیفدر لکن صاحب کلماته واثر کلامه اعتبار ایله ظلمت فؤاد وکدورت نهاد اولدیغی ظاهر وعیاندر وبر مثال دخی بودر که ❊ مثنوی ❊ آتش ارچه سرخ رویست از شرر ❊ اکرچه آتش شرر جهتندن شعله ونوری ایله سرخ رویدر ❊ مثنوی ❊ توز فعل او سیهکاری نکر ❊ سن انك یعنی آتشك فعلی واثرندن سیه کارلغنه نظر ایله ویاخود از شرر مصراع ثانیه مرهون اولوب کرچه آتش سرخ رویدر لکن حمرت ایله کورندیکی حطبدن ظهور ایدن دخان ایله ممتزج اولدیغندندر پس شرری سویندرسك سرخ روایکن سیاه اولوب ودموربجی وقیوبجی وبونك امثالی صنعت صاحبلرینك رولری اثر شرردن سیاه اولور دیمکدر کذلك بی ذوق اولان خالی الذهنلر دخی بعض اهل ریا ومقلدینك قیل وقال ولباس شالنه فریفته ومجلسنه مداوم اولسه عاقبة العاقبة انك اثری کوکل کدورتی اولوب مقصود بالذاتدن کیرو قالمغله بی نور اولور بر مثال دخی ❊ مثنوی ❊ برق اکر نوری نماید در نظر ❊ برق اکرچه نظرده بر نور کوسترر ویاخود اکرچه برق نظرده بر نور صاف کورینور ❊ مثنوی ❊ لیك هست از خاصیت دزد بصر ❊ لکن نور بصری سرقه ایتمك انك خاصه سندندر کما قال تعالی (یکاد البرق یخطف ابصارهم) الآیة زیرا کوز قماشوب بر شی کورمز اولور کذلك ارباب تقلید دخی تاج وعبا وتسبیح وسجاده واصطلاحات صوفیه ایله نور صافی ونورانیت کوسترلر لکن بونلرك خاصیت صحبتلری طالبلرك انوار بصر بصیرتلرین خطف ایدوب ادراکات حقایق

دیده‌لرنده سلب ایتمکدر حق سبحانه وتعالی طالب مستعد اولنلری بو مقوله رهزنلر صحبتندن دور ایتمکله حفظ وامانده ایلیه وارباب حقیقت اولان مردان خدایه قرین ایدوب دیدهٔ قلبنی نور محمدی ایله کشاده وصاحب ذوق ووجدان ایلیه ﴿ مثنوی ﴾ هرکه جز آگاه وصاحب ذوق بود ٭ هرکیم که دیدهٔ فؤادی بی نور وصاحب ذوقدن غیری ایدی ﴿ مثنوی ﴾ گفت اودر گردن او طوق بود ٭ وزیرك سوزی بی ذوق اولنلرك کردننه طوق اولدی طوق بوینده اولان نسنه درکم سیم وزردن وانجودن ایدرلر ترکجه بوغماق دیرلر یعنی عوام نصاری اول وزیرك سوزنه اعتقاد واعتماد ایدوب انك محبتنی کردن اطاعتلرینه قید ایتدیلر کذلك بعض مدعیلرك دخی کلام صفیر اولان اقوال بی مآلی بی ذوق وتمیز اولان دردمندلرك جید جنان وکردن جاننه طوق اولمشدر ﴿ نظم ﴾ سخن تا چند از صورت شماری ٭ وکردر بندان روزی شماری ٭ سخن از درد کون چون شمع می سوز ٭ بدرد عشق چون شمعی برافروز ٭ بدرد عشق او می سوز و می ساز ٭ وجود خویشتن چون شمع بگداز ٭ بدرد عشق کن ایجاد واتو ٭ مثال انبیا واولیا تو ٭ دوایم درد ودر آمد دوایم ٭ ازان در عین دیدانیدایم ٭ تو مرده پیش آب زندگانی ٭ چنین در پیش آب وره ندانی ٭ زهی غافل شده از آب حیوان ٭ بمانی غرقهٔ گرداب حیران ٭ الحاصل ذوق وحالتدن بی بهره اولان غافللره اول وزیر پر تزویر ﴿ مثنوی ﴾ مدتی شش سال در هجران شاه ٭ جهود پادشاهنك هجراننده التی ییل مقداری ﴿ مثنوی ﴾ شد وزیر اتباع عیسی را پناه ٭ اتباع عیسی علیه السلامه پناه ومقتدی اولدی یعنی اصحاب شوق وارباب ذوق اولان خواصدن غیری‌سن کندینه تابع قیلوب حفظ ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ دین ودل را کل بدو بسپرد خلق ٭ عوام خلق جمیعا دین ودلی اول وزیره تسلیم ایلدی اما بر وجهله تسلیم که ﴿ مثنوی ﴾ پیش امر وحکم او می مرد خلق ٭ خلق انك امر وحکمی اوکنده اولوردی وکمال مرتبه اطاعتلرندن جان وباش ترکن اوروردی

﴿ پیغام شاه پنهان با وزیر ﴾

جهود شاهنك نهانی وزیره خبر کوندردیکنك بیاننده‌در ﴿ مثنوی ﴾ درمیان شاه واو پیغامها ٭ شاهله اول وزیرك میاننده پیغاملر یعنی اورتالرنده مکاتبه ومراسله وار ایدی ﴿ مثنوی ﴾ شاه را پنهان بدو آرامها ٭ شاهك وزیره خفیه آراملری یعنی وزیرك قلبنه آرام وتسلیت ویره‌جك وعده‌لری وار ایدی ﴿ مثنوی ﴾ پیش او بنوشت شه کای مقبلم ٭ شاه اول وزیرك حضورنه مکتوب یازدی بو مفهومده که

ای مقبل وزیر مقبولم ﴿ مثنوی ﴾ وقت آمد زود فارغ کن دلم ٭ وعده‌نك وقت وساعتی کلدی بنم کوکلمی غمدن تیزجه فارغ وآزاده قیل وزیر دخی مکتوب شاهه جواب یازوب ﴿ مثنوی ﴾ گفت اینك اندرین فکرم شها ٭ دیدیکه ای شه الحالة هذه بو فکر وتدبیرده‌یم ﴿ مثنوی ﴾ کافگنم در دین عیسی فتنها ٭ که عیسی دینی اربابنه فتنه‌لر براغم که حتی ضلالتده قالوب گرفتار عقاب ومستحق عذاب اوله‌لر

﴿ بیان دوازده سبط از نصاری ﴾

نصارادن اون ایکی سبطك بیاننده‌در سبط بلوك وقبیله معناسنه‌در ﴿ مثنوی ﴾ قوم عیسی را بد اندر دار وگیر ٭ قوم عیسی ایچون دار وگیرده یعنی ضبط وحکومتده ﴿ مثنوی ﴾ حاکمانشان ده امیر ودو امیر ٭ انلرك حاکمی اون ایکی امیر ایدی ﴿ مثنوی ﴾ هر فریقی مر امیری را تبع ٭ نصارادن هر بر فریق اون ایکی امیردن بریسنه تابع ایدیلر ﴿ مثنوی ﴾ بنده گشته میر خود را در طمع ٭ مزخرفات دنیویه وخطام فانیه طمعندن هر بری کندی حاکمرینه بنده اولمشلر ایدی بنده گشته بودند تقدیری اوزره معنا ویرلدی ﴿ مثنوی ﴾ این ده واین دو امیر وقومشان ٭ بو اون ایکی امیر وبونلرك قوم واتباعی ﴿ مثنوی ﴾ گشته بندان وزیر بدنشان ٭ اول وزیر بدنشانك بند دامی وصید وشکاری اولمشلر ایدی بعض نسخه‌ده بنده ضمیر ایله واقع اولوب بو تقدیرجه اول وزیر بدکردارك گفتارینه بنده وافکنده اولمشلر ایدی دیمك اولور ﴿ مثنوی ﴾ اعتماد جمله بر گفتار او ٭ جمله‌نك اعتمادی اول وزیرك گفتارینه ایدی ﴿ مثنوی ﴾ اقتدای جمله بر رفتار او ٭ جمله‌نك اقتداسی آنك رفتارینه ایدی ﴿ مثنوی ﴾ پیش او در وقت وساعت هر امیر ٭ هر وقت وساعات وزمان واناتده هر بر امیر اول وزیرك مجلسنده ایدی وحضورندن منفك اولمازلر ایدی ﴿ مثنوی ﴾ جان بدادی گر بدو گفتی بمیر ٭ وبر وجهله کوکل ویرمشلر ایدی که وزیر پر تزویر اون ایکی امیردن هر قنغیسنه یولمده جان وباش فدا ایدیکز وحیاتدن ال یویوب مرده اولیکز دیسیدی جانلرین دریغ ایتمیوب یولنده مرده اولورلر ایدی بلکه هر ساعتده نیجه بیك جانلری دخی اولسه فدا ایدرلردی

﴿ تخلیط وزیر در احکام انجیل ﴾

وزیر بدکردار احکام انجیلی تحریف ایدوب تلقاء نفسندن نیجه مفاسد خلط ایلدیکنی بیان ایدر ای مستمع قابل بو ابیات شریفه‌ده کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا بعض اسرار

غامضه یه تلمیح واشارت بیورمشلردر ایمدی کوش هوشك دوش ایله که اول اسراردن بعضیسی روح مولانادن خاطر فاتره افاضه اولندیغی مرتبه تقریر وبیان اولنه معلوم اوله که پادشاه جهوددن مراد نفس اماره ووزیردن مراد هواجس نفسانیه وخواطر شیطانیه درکه ارباب تحقیق بونلره عقل ثانی وشیطان تعبیر ایدرلر زیرا انسانی رفقاء نفس اولان قوای طبیعیه که غضب وشهوت وکین وکبر وعجب وحسد وحرص وبخل وتعصب وغیبت ودنیایه محبت وطول املدر بونلرك معاونتلری ایله اکل شجرهٔ طبیعت ودنیانك تعمیرینه دعوت ایتمکدن خالی اولمز واون ایکی امیره حصردن مراد بودرکه احکام طبیعته کرفتار وطوارق افلاکی جبسنده خوار وزار اولان تیره دللره کواکب سبعه نك بروج اثنی عشرده واقع اولان ظهور واثارینك احکامیدر وعناصر اربعه نك ترکبندن حاصله اولان طبایع اربعه ذکر اولنان بروجك اقتضاء تأثیری ایله متأثر ومتحرك اولدقلرینه بناء وزیر مکارك اون التی طومار یازدیغن بیان بیوروب اون ایکی بروج ایله چار طبع اون التی عدد اولدیغنه اشارت ایتمشلردر وبو احوال بر مقدمه نك بیاننه محتاجدر ایمدی معلوم اوله که حقیقتده نار وباعث تعذیب بالنار انسانك بو عالم طبیعتده ظاهرا وباطنا مزخرفات دنیویه ولذات نفسانیه یه اولان تعلقندن عبارتدر زیرا تعلقات طبیعیه دن هر بر تعلق ملکات ردیه دن بر ملکه یه نسبتدر که انسان انی تملك ایدوب وملکهٔ مزبوره اکا تملیك اولنمغله لسان عرفده اکا ملکه ولسان شرعده ملك تعبیر اولنور وکذلك اخلاق حمیده صورتنده اولان ملکات فاضلهٔ حسنه یه دخی ملك تسمیه اولنور اما بینلرنده تفاوت بودرکه اکر ملکات مزبوره صورت ردیه واخلاق مذمومه ده اولورسه زبانیه ایله مسمادر که وصورت حسنه واخلاق حمیده ده اولور ایسه رضوان ایله مسمادر وعالم کبیر اولان ملك قوای روحانیه وجسمانیه دن عبارت اولوب عالم صغیرده دخی آنك مثالیدرلر نتکم محیی الدین عربی رضی الله عنه فص اولده بو معنایه اشارت ایدوب بیوررلر که (وكانت الملائكة من بعض قوى تلك الصورة التي هي صورة العالم المعبر عنه في اصطلاح القوم بالانسان الكبير وكانت الملائكة كالقوى الروحانية والحسية التي في النشأة الانسانية وكانت القوى الروحانية والنفسانية ملائكة وجود الانسان لان قوى العالم اجتمعت فيه باسرها فالانسان عالم صغير والعالم انسان كبير بوجود الانسان فيه) الحاصل ملکات فاضلهٔ حمیده سبب دخول جنت صوریه ومعنویه اولوب ملکات ردیه دخی جحیم صوریه ومعنویه نك دخولنه سببدر وانبیاء عظام واولیاء کرام علی الاتفاق بو معنادن خبر ویرمشلردر ایمدی هر کیمك که اکثر تعلقی دنیایه اوله انك اخلاقی اردی واخس اولور وهر کیمك که تعلقی دنیایه اقل اوله انك اوصافی

حمیده واخلاقی احسن والطف اولور اکرچه تعلقات کثیره وملکات دخی بحسب التعلقات متنوعه در لکن بحسب الاجمال والکلی تعلقات وملکات اون طقوز عدده منحصره در بو تقدیرا اوزره اکر سبب دخول جنت واکر دخول ناره سوق ایدن ملائکه اون طقوزدر زیرا جنت صوریه ومعنویه ونار صوریه ومعنویه من العرش الی الفرش اولان عالمدن خارج دکلدر اکا بناء که تعلقات انسانیه باجمعهما حق تبارك وتعالانك قدرت وارادت وصنع وحکمتی ایله بحسب الظاهر والباطن کواکب سبعه وبروج اثنی عشردن خارج دکلدر وحق سبحانه جل شانه وتعالی هر برینك موکلی بر ملك خلق ایتمشدر وبامر الله تعالی بروج مذکوره دن هر بر برج تعلقات انسانیه دن بر تعلقه مخصوصدر واحکام بروج دخی ستارهٔ سیارهٔ سبعه دن بروجده اولان بر کوکبه متعلقدر نتکم علم نجومده امر مزبور مقرردر پس مجموعی اون طقوز عدد اولوب وتعلقات انسانیه بونلره منحصره در واون ایکی برجك اسامیسی بونلردر حمل ثور جوزا سرطان اسد سنبله میزان عقرب قوس جدی دلو حوت اما منجملرك اعتقادلری باطلدر زیرا کواکبی مستقلا مؤثره بیلورلر حالا که من العرش الی الفرش جمله عالم وعالمیان ید قدرت الهیده مقهور ومستهلك اولوب مؤثر حقیقی خدای لایزالدر وبونلر الات واسباب آثاردر ایمدی عند التحقیق بعثت رسل وانزال کتب واساس تکلیف وقاعدهٔ اوامر ونواهی انسانی موجبهٔ هلاك اولان تعلقات مزبوره دن خلاص ایتمك ایچوندر تاکم حق سبحانه وتعالانك رسوللرینه وکتب منزله واحکامنه ایمان کتوروب وجنت ونار وصراط ومیزان وبعث وحشر وسؤال وحساب حق ایدوکنه وملکلر حق تعالینك عبادی اولدیغنه خلوص قلب ایله اعتقاد تام ایدوب اوامره امتثال ونواهیدن اجتناب ایله تعلقات مزبوره وجهنم زبانیلرندن جسم وجانلری خلاص اولوب حق سبحانه وتعالانك فضل ورحمتی ایله سبب دخول جنت اولان اخلاق حمیده وملائکهٔ رضوانه واصل اوله‌لر نتکم حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمدن ورود ایدن حدیث شریف بو معنایه اشاتدر قال علیه السلام (من اراد ان ینجیه الله یوم القیمة من الزبانیة تسعة عشر فعلیه بقراءة (بسم الله الرحمن الرحیم فان کل حرف منها یکون جنة له من کل واحد منها الحدیث) زیرا بسم الله ده واقع اولان اسماء الهیهٔ ذاتیه ووصفیه وفعلیه دن هر بر اسمك برکاتنده وحروف تسعة عشرك هر بری بر عالمك اراسنده واقع اولمغله حقیقت اوزره بسمله یی قرائت ایدن عبده ناجی یی تعلقات مزبوره دن مجرد ایدوب اهل نجاتدن ایدر کما قال تعالی (واذکر اسم ربك وتبتل الیه تبتیلا)

وتبدلك معناسی ماسوادن انقطاع وكليت اوزره حقه توجه ايتمكدر زيرا هر كيم كه
ماسوادن منقطع اولوب بكليته حقه متوجه اولسه دنيوى واخروى آنك برشيئه
تعلق قالمز نتكم حق تعالى كتاب كريمنده (اليس الله بكاف عبده) ودخى (ومن يتوكل
على الله فهو حسبه) بيورمشدر (سمعنا واطعنا غفرانك ربنا واليك المصير) وقال
النبي عليه السلام (الدنيا حرام على اهل الاخرة والاخرة حرام على اهل الدنيا وهما
حرامان على اهل الله) وقال صلى الله عليه وسلم (موتوا قبل ان تموتوا) وموتهٔ مزبوره
موت ارادى اولديغى مقدما بيان اولنمش ايدى موت ارادى ايسه ماسوايى ترك
وكليدن انقطاع ايله رجوع الى الحقدر وصفات مزبوره ايله اتصاف موجب بقاء
سرمدى وباعث حيات طيبهٔ ابديدر (كما قيل مت بالارادة تحيى بالطبيعة) وقال على
كرم الله وجهه (الناس نيام فاذا ماتوا انتبهوا) نوم ايسه بو محلده جهل وغفلتدن
وانتباه علم ويقظه دن عبارتدر (رزقنا الله الوصول اليهما) وكما قال تعالى (اومن كان
ميتا فاحييناه وجعلنا له نورا يمشى به فى الناس كمن مثله فى الظلمات ليس بخارج منها)
الاية يعنى (اومن كان ميتا بالارادة فاحييناه بالحيوة الطيبة الحقيقية من العلم والمعرفة
يمشى بهذه المعارف بين الناس عالما عارفا مشاهدا كمن هو ميت فى ظلمات الجهل غير
خارج عنها) پس نور علم وحيات ووجود معناسنه در وظلمت دخى جهل وغفلت
وعدم معناسنه دركما قال تعالى (افمن شرح الله صدره للاسلام فهو على نور من ربه)
اى على علم من ربه) ايمدى جمله نك بقا وقيامى بر موجب (الله نور السموات والارض)
سموات وارضك موجدى اولان حقله در وبالجمله ارباب كشف وعيان واصحاب
ذوق ووجدان بيننده قاعدهٔ كليه دركه موت ارادى ايله فانى اولنلر لابد بقاء ابدى
ايله باقى اولورلر وموت مزبور كرك اخروى ومعنوى وكرك دنيوى صورى اولسون
كقوله تعالى (ولا تحسبن الذين قتلوا فى سبيل الله امواتا بل احياء عند ربهم يرزقون
فرحين بما آتاهم الله من فضله) بو آيت كريمه ده دخى قتل معنويه اشارت واردر
ديمشلر قتل معنوى ايسه موجب بقا وحيات حقيقيه اولان موت ارادیدر ورزق
معنوى دخى علم ومعرفت وكشف وشهوددركه اهلنه بو معنى روشندر ايمدى اى
عاشق ربانى وطالب صادق طريق سبحانى معانئ مزبوره يى ذوق ايتدكسه علم
شريفه خفى اولميه كه بو دنياده هر كيم سبب دخول نار اولان تعلقات مزبوره دن
قلبنى خالص ايتمزايسه بعد الموت الطبيعى تعلقات سفليه دن كندويه حاصله اولان
ملكات رديه نك سببى ايله آخرتده جهنم زبانيلر النه كرفتار وعذاب اليمده خوار
وزار اولوب نور ايماندن كوكلنده ذره وشمه بر لمعه اولمازايسه (من كان فى هذه اعمى

فهو فى الاخرة اعمى واضل سبيلا) قول كريمى وفقنجه ابد الاباد دركات نارده مخلد
اولور كما قال تعالى (خالدين فيها ابدا) زيرا بعد اضاعة الالات ازالهٔ ملكات رديه كمال
مرتبه دشوار اولوب بلكه محالاتدندر پس هر كيمك كه سرمايهٔ عمرى النده موجود
ايكن قبل الموت الطبيعى مزرعهٔ اخرت اولان دنياده ملكات رديه يى ازاله وملكات
اخلاق حسنه يه تبديل ايدرسه انكچون وصول جنت صوريه ومعنويه حاصل
اولوب عذاب ايچون مؤكل اولان زبانيلر اندن ال چكوب ملائكهٔ رضوان
(سلام عليكم طبتم فادخلوها خالدين) مبشراتيله انى استقبال وتعظيم وتبجيل
وتكريم ايدوب ابد الاباد جنت ديدارده پايدار اولور ❊عطار❊ طبيعت رهزنست
وراه كم كرد ❊ ازان ادم فتاده اينجاى دردرد ❊ بپرهيز از طبيعت در خدا شو
❊ ز بود فعل بد اينجا جدا شو ❊ پس اول وزير پرتزوير هر برامیره طومار يازوب
مابينلرينه اختلاف دوشردى ناقل دقيقهٔ مثنوى كامل طريقهٔ مولوى شيخ اسماعيل
انقروى طيب الله انفاسه دخى بو محلده بر مقدمهٔ لطيفه بيان ايدوب بيورديلر كه
بو محلده طوامیرك اختلافاتندن مراد مراتب سلوكك مخالفتى واحكام شريعتك
بربرينه مغايرتيدر (والحال لا اختلاف فيها حقيقة بل يلزم الاختلاف بحسب المراتب
والاعصار والاشخاص) لكن بعض مشايخ مقلده وارباب تفرقه وزير ايله توابعى
كبى بحسب الاشخاص والاعصار وارده اولان اختلافات ايات واحاديثى حقيقة
متناقض زعم ايدرلر ومشربلرينه موافقن قبول ايدوب ماعدايى تأويل ايدرلر
مثلا تزوج ايله عزوبت ضدين ايكن مدح وقدحلرينه وترك وقبوللرينه موافق
احاديث شريفه وارده اولوب لكن مغايرتلرى يا بحسب الاشخاص وياخود بحسب
الاعصاردر مثلا تزوجه استطاعتى اولنلره (تناكحوا تناسلوا) حديث شريفنه امتثال
واجب اولوب ولكن زمانك فسادى وياخود تزوجه عدم اقتدارى اولنلره كوره
(خير امتى بعد المائتين خفيف الحاذ قالوا ومن خفيف الحاذ يا رسول الله قال ومن لا اهل له
ولا ولد له) بيورلمشدر وبو عصرك اهلنه صومه قادر ايكن بلا عذر افطار جائز اولميوب
لكن ابتداء ظهور اسلامده صوم معتاد اولميان طائفه يه (وعلى الذين يطيقونه فدية
طعام مسكين) آيت كريمه سى موجبنجه افطاره رخصت ويريلوب بعد الاعتياد
(فمن شهد منكم الشهر فليصمه) نص شريفى ايله حكم سابق مطيق اولنلردن
منسوخ اولوب شيخ وشيخه نك حقنده حكم مزبور باقى قالدى وطائفهٔ
يهود اختلافات مزبوره يى كوردكلرنده زبان حسدلرين جانب طعنه دراز
قيلوب ديديلر كه محمده نظر ايديكز كم اصحابنه برشى ايله امر ايتمش ايكن كيرو آندن

نهی ایدر بو کون بر درلو و یارین بر غیری درلو سویلر پس بو آیت کریمه نازل اولوب یهود عنودلرك سوزلرینی رد ایلدی (ما ننسخ من آیة او ننسها نأت بخیر منها او مثلها) الی اخر الایة کذلك اول وزیر جهود دخی دین عیساده مقلد اولوب یکرنکی عیسایی بیله مدی وحقیقت احکام انجیله واقف اوله مدی فلهذا طریق توحیدی بوله میوب هم ضال وهم مضل اولدی ایمدی شرایع انبیاده اولان اختلافات بحسب الاعصار والاشخاص وطریقهٔ اولیاده اولان مغایرات بحسب المراتب والاستعدادات اقتضا ایلمشدر مثلا حضرت مولانا بیان بیوردقلری هر بر طومارك حکمی مراتب سلوکدن بر مرتبه وارباب سلوکدن بر شخصك حالی وسلوکیدر که بربرینك حکمی احداخره لازم کلمز ایمدی مقدمات مزبوره معلومك اولدیسه طوماردە درج اولنان احوالی استماع ایتدکده اکا کوره فهم وادراك ایدوب کژ نظر اولمیه سن ﴿مثنوی﴾ ساخت طوماری بنام هر یکی * اول وزیر پر تزویر که نامی پولسدر هر بر امیر ایچون بر بشقه طومار دوزدی ﴿مثنوی﴾ نقش هر طومار دیکر مسلکی * هر بر طومارك نقشی وطریق وروشی بر مسلك اخر ایدی ﴿مثنوی﴾ حکمهای هر یکی نوعی دیکر * هر برینك حکملری بر نوع دیکر ایدی ﴿مثنوی﴾ این خلاف ان ز پایان تا بسر * ابتداسندن انتهاسنه وارنجه بو طومار اول طومارك خلافی و بر برینك مغایری ایدی مثلا ﴿مثنوی﴾ در یکی راه ریاضت را وجوع * بر طوماردە طریق ریاضت وملازمت جوعی ﴿مثنوی﴾ رکن توبه کرده و شرط رجوع * ورکن توبه وشرط رجوعی بیان ایلمش یعنی روندکان طریق حق اولان طالبلره لابد توبه ورجوع وریاضت وجوع شروطدر دیمش ﴿مثنوی﴾ در یکی کفته ریاضت سود نیست * بر طوماردە دخی ریاضتك فائدەسی یوقدر دیمش ﴿مثنوی﴾ اندرین ره مخلصی جز جود نیست * پس نافع اولان قنغیسیدر دیرسکز جود وسخادن غیری مخلص و منجا یوقدر دیو بیان ایلمش فی الحقیقه ذاتنده اخلاقی مهذب اولان کمسنه یه ریاضت تحصیل حاصلدر بلکه اکا طریق حقده شرط اولان سخا وجود وبذل وجود ایتمکدر زیرا اخلاقی مهذب اولان کمسنه ریاضت وجوعه اشتغال ایلسه سیئ الخلق اولور بو تقدیرجه ریاضت اکا جائز اولمز ﴿مثنوی﴾ در یکی کفته که جوع وجود تو * بر طوماردە دیمشکه سنك جوع وجودك ﴿مثنوی﴾ شرك باشد از تو با معبود تو * سندن سنك معبود که شرك اولور یعنی اکر ریاضت وجوع واکر سخا وجود انانیت ایله اولور ایسه بریسندن نجات بولمیوب شرك خفیدن خلاص اولمزسن ایمدی طریق حقده لازم اولان (لا طاقة علی طاعة الله الا بتوفیق الله) ولا حول عن معصیة الله الا بعصمة الله وفقنجه جمله کارندە حق وکیل

اتخاذ ایدوب وحرکات وسکناتنده حقك محض قدرتن کوروب اصلا کندودن اثر کورمیه وجمیع امورنی حقه تفویض ایدوب وعملنده عجب کوررسه فی سبیل الله ازالهٔ عجب ایچون انی ترك ایده مثلا حضرت بایزیده بر خاطره اولمغله تمش حجنی ایکی اقچه یه فروخت ایتدیکی کبی پس ﴿مثنوی﴾ جز توکل جز که تسلیم تمام * توکل تام وتسلیم تمامدن غیریسی ﴿مثنوی﴾ در غم وراحت همه مکرست ودام * غم وراحتده عموما مکر ودامدر وتوکل وتبتل ایله سالکك هر کاری سعادت انجامدر ﴿مثنوی﴾ در یکی کفته که واجب خدمتست * بر طوماردە دیمشکه سالکه واجب اولان عبادت وخدمتدر ﴿مثنوی﴾ ورنه اندیشه توکل تهمتست * یوخسه عبادت وطاعت یوغیکن مجرد اندیشهٔ توکل تهمتدر زیرا بلا مجاهدة متوکل اولمق طریقت دکل بلکه خروج عن الطریقتدر وحقیقتده تسلیم وتوکل اولدر که امر حقه وسنت رسوله اتباع واستسلام ایله کندی ارادتنکی رضای حق واثر رسوله تفویض وتسلیم ایدوب خالصا مخلصا حقه اعتماد ایلیه سن وعبادت واطاعت ایتمیوب توکل اوزرەیز دیان جهلا خبرلری یوقدر که عبادت ایتمدیکی حقه عدم توکلدر وتهمت اولان توکل بو مقوله توکلدر که بوکا بطالت وکهالت دیرلر ﴿مثنوی﴾ در یکی کفته که امر ونهیهاست * بر طوماردە دیمش که دینده اولان اوامر ونواهیکه واردر ﴿مثنوی﴾ بهر کردن نیست شرح عجز ماست * ایلمکدن اوتوری دکلدر بلکه بزم عجزمزك شرح وبیانیدر ﴿مثنوی﴾ تا که عجز خود ببینیم اندران * تا که اوامر ونواهیده کندی عجزیمزی کورەلم ﴿مثنوی﴾ قدرت اورا بدانیم آن زمان * وزمان عجزده حق تعالی نك قدرتنی بیلەلم اکر بو بیت شریفده کفتار ملاحده مراد اولنورسه امر ونهی بزه امتثال ایچون دکلدر بلکه عدم اقتدارمز وکمال عجزمز بیلمك ایچوندر پس عجزمزی بیلدکدنصکره همان عبادتدر زیرا کندیمزده عجز کورمك قدرت حقی بیلمکدر دیمك اولور بو طریقه سالك اولان ملاحدەدر و یاخود ارباب اعتزالك عبد کندی فعلنك خالقیدر دیدکلری قول باطللرینه خلافا (لا استطاعة علی امتثال امر الله واجتناب نهیه الا بخلق الاستطاعة علی امتثال امره وتوفیقه) وفقنجه هر فعل ایچون حقدن عبده بر قوت جدیده ویریلوب تا که قوت مزبوره ایله مأمور اولدیغی امری درکار اولور وجمیع عالم هر حال وافعالده حقه محتاج اولدیغن مشاهده ایدوب وحق سبحانه وتعالینك ارادتی تعلق ایتمدکجه کندیسی بر فعلك ایجادنه قادر اولمیوب من کل الوجوه وجودنی ید قدرت حقده عاجز ومستهلك کورمکله (ایاك نعبد وایاك نستعین) دیو فعل عبادته حقدن توفیق

وعنایت وامداد واستعانت رجا ایدر نه آنکه معتزله دیدکلری کبی استطاعت اعضای سلیمه و قوه موجوده ایله اولوب واول قوتك موجدی بز اولمغله عبادت ایله تکلیف اولندق دیو خالقیتده حقه شریك قوشمیه بلکه استطاعتی عرض اعتقاد ایلیوب (الاعراض لاتبقی زمانین) فحواسنجه هر بر فعلیچون ایجاد اولنان قوت فعل آخر ایچون باقی قالمیوب متجدد الامثال ایدوکن مشاهده وملاحظه ایلیه ولکن جبردن دخی احتراز ایدوب (ربنا ظلمنا انفسنا) دیمکدن خالی اولمیه نتکیم ﴿مثنوی﴾ دریکی کفته که عجز خود مبین ❊ بر طومارده دیمش که کندی عجزکی کورمه زیرا طاعته استطاعت ایله ﴿مثنوی﴾ کفر نعمت کردنست این عجز یقین ❊ بو عجز اکاه اولکه کافر النعمة اولمقدر یعنی عطیات ربانیه دن اولان قدرت واختیار جزؤینك شکری عبادت واوامره امتثال و نهیدن اجتناب ایکن تکاسل ایدوب مع هذا نواهی یه جرأت ایدرکن اظهار عجز نعمت حقه کفراندر ﴿مثنوی﴾ قدرت خود بین که این قدرت از وست ❊ کندنده اولان قدرتی کورکم بو قدرت اندندر یعنی حقك قدرتندندر ﴿مثنوی﴾ قدرت تو نعمت او دانکه هوست ❊ سن قدرتی انك نعمتنی بیل که اول حی واحد وفرد الصمد هودر معلوم اوله که اسم اعظم مثنوی شریفك مقدمه سنی شرح ایتدیکمز مجلده (رب العالمین) تفصیلنده کلمهٔ جلاله اولدیغی تقریر وتحریر اولنمش ایدی ایمدی کلمهٔ جلاله اسماء ظواهر الهیه دن اولان اسمانك اعظمی اولوب و باطن اسم اعظم هودر وهو بر اسمدرکه ظاهرك باطنی و باطنك ظاهریدر وکلمهٔ جلاله ده اولان الف ولام ماییننده سردن سره وحقیقتدن حقیقته بر سر خفی واردر وبین اللام والهاء دخی سر سر سردن بر سر خفینك سرّی واردر وهر بر سر حرف هاده نهایت بولور پس تدبر وتفکر ایدوب حقیقت ربانیه ولطیفهٔ ایمانیه یه وصوله همت ایلیه سن وسمع و بصر و بصیرت وفؤاد ایله ادراك ومشاهده اولنان احوالده لطیفهٔ سریهٔ مز بوره طالب صادق وسالك عاشق مستغرق ایدوب حقی اول سر ایله واول سرده طلب ایدر مع هذا (بلا توهم الاینیة ❊ ولا معیة کیفیة) حق انکله در پس سر مز بور ذوق اولندقده طالب صادق حقی اولا وآخرا وظاهرا و باطنا مشاهده ایدوب (قل الله ثم ذرهم) آیت کریمه سنك سرّی منکشف اولور ایمدی ها باطن اسم اعظم اولدیسه کتاب ربانی وکلام سبحانیده (هو الله وهو الحی القیوم) بیوریلوب هو توحیده تقدم ایتمشدر وکلمهٔ جلاله ده اولان الف توحید ذاته وها باطن توحیده اشارت اولوب ها اسم مز بوره ده اعظم اولدیغنه بناء کلمهٔ جلاله نك آخرینه کلوب ظاهر توحیدی باطننه جمع ایلیوب ظاهر توحیدك اولی اثبات یقین

ایچون آخرینه متصل اولمشدر قال تعالی (هو الاول والاخر والظاهر والباطن) وهو ایکی حرفدن مرکب اولوب سر ترکیبده ارباب تحقیق بیورمشلر که حرف هانك باطنی حق تعالی محل حرارت قلوب حرارت شوق الی الله وحرارت طلب وحرارت ذکر وحرارت فکر وحرارت طبع حرف هاده اولان حرارتدندر پس حرارت مز بوره باطنه استیلا ایتمکله حق سبحانه وتعالی نفس اسم باطن ایله اول باطنه رحمت ایلدیکه اول باطن هودر پس قچان عارفدن هو صادر اولسه حرارت محرقهٔ مز بوره اجتماع ایدوب نفس نفس روح هوایه چیقوب ونفس بر د هوایه رجوع ایدر که اول هودر الا بو قدر واردر که نفس ظاهرده بارد و باطنده حاردر زیرا که نفس هوادر وهواده الف زائده نك سریله نفسنده هودن حیات زیاده اولور انکیچون که نفس باطن هو ایله ظاهر الفك بینی جمع ایلدی وهوده اولان واو دخی نفس حرارتی ایله مخرجن بولمق ایچون شفتیندن اشمام ایله خروج ایدر زیرا واو آخر حرف هودر وحرف واو اسم اولده متوسطه وها ظاهر توحید اوزرینه متقدمه در کما قال تعالی (هو الله) و بو حال بذاته لذاته حقك توحیدنده درو ها بتوحید قدرة وعلم موجوداتك توحیدنده دخی متقدمه در کقوله تعالی (وهو معکم این ما کنتم) یعنی حق سبحانه وتعالی علم وقدرتی واحکام مشیتی ایله سزکله بیله دیمکدر وحق تبارك وتعالی جل شانه نك (هو الاول) قول کریمی ایله هو اسم اوله تقدم ایلدی زیرا که اولك باطنی اولوب باطن آخر و باطن ظاهر و باطن الباطندر و بو بیانك تقدیری (هو الاول هو الاخر هو الظاهر هو الباطن) قول کریمدر وهوده اولان واو هوای لطیفی وها دخی حیات لطیفی حامللردر زیرا نفس ثانینك صدره رجوعی روح حیات ایله ودخی استرواح هوای لطیف ایله در و بو دخی معلوم اوله که هو داخل وخارج اولان نفسینك حقیقتیدر کرکسه صاحب نفس انکله نطق ایتسون وکرکسه نطق ایتمسون زیرا هر قچان نفس داخل باطن اولسه باطن اسم هو ایله ناطق اولور پس اسم هو حیات لطیفك اوزرینه قبض اولنور وقچان نفسك اخراج ایلسك باطنك وآ دیو ناطق اولور پس وآ دخی سر هو ایچون بسط اولور پس نفس داخل (ه) درکه اول قبضدر ونفس خارج (و) درکه اول بسطدر وها بعض حیاتله داخل واو دخی احتراق حرارت ایله خارجدر وقبل الواو سر حیات اولان هادن سر حرارت اولان واوه تلقی حرارت ایچون (الی انقضاء عهد الاجل) دائرهٔ قدریه وحکمت الهیه ایله حرارت سر حیاته متصل اولور ایمدی اوهام وعقولك وراسنده بین الهاء والواو اولقدر اسرار خفیه واردرکه حق تبارك وتعالی دن غیری کمسنه بلمز (بل بما قدره فی سابق علمه

القديم وفيه اشارة لقوله تعالى والله يقبض و يبسط الى ان يتم حكم القبض والبسط يرجع اليه بقوله تعالى واليه ترجعون) ايمدى اى عاشق صادق فكر خفى ايله تدبر وتعقل اولنسه جمله موجوداتى انفاس لطيفه ايله توحيد حقه مشغول كوررسن پس تحقيقات مزبوره ارباب ذوق ووجدانك حروف اسم اللهده كشف بيوردقلرى اسراردن بعض رموزاتدر كه اسم هو مناسبتى ايله برمقدار بيان اولندى پس كروصدده كالم كه سنك قدرت وطاقتك اللهك نعمتى ايدوكن بيل كه اول الله هودر ديدكدنصكره مرتبهٔ مزبوره دن اعلا برمرتبه دخى واردر كه اولياء كمله مخصوص اولان مرتبهٔ فنا فى الله وفناء فنادر ديو مرتبهٔ سنيهٔ مزبوره يه اشارت ايدوب بيورديلر كه ❊ مثنوى ❊ دريكى كفته كزين دو بركذر ❊ برنده دخى ديمش كه بو ايكيسندن كذر ايله يعنى كنديكى عاجز وياخود قدرت حقله قادر كورمك اثنينيتدن خالى دكلدر پس بو تقديرجه ❊ مثنوى ❊ بت بود هرچه بكنجد درنظر ❊ هرنه كم غيريت ايله نظره صغه بت اولورا كابناء كه هنوزانانيتدن فانى ومقام فناء فنايه نائل اولمامشدر كما قيل ❊ شعر ❊ ماوحد الواحد من واحد ❊ اذ كل من وحده جاحد ❊ توحيد من ينطق عن نعته ❊ عارية ابطلها الواحد ❊ توحيده اياه توحيده ❊ ونعت من ينعته لاحد ❊ وكزيدهٔ اولياء كبار واقف اسرار شيخ عطار عليه رحمة الله الغفار دخى توحيد ذات وعين اليقينك اثباتنده بيوررلر كه ❊ نظم ❊ نديدم جز يكى درجوهر ذات ❊ باوديدم عيان جمله ذرات ❊ نديدم جز يكى اندر نمودار ❊ عيان دوست ديدم لبس فى الدار ❊ چودر توحيد جز يكى نديدم ❊ يكى دادر يكى يكى كزيدم ❊ كسى هر كس ثنايم چون تواند ❊ كه ايمن از خودئ خود بماند ❊ كسى هر كز ثناى من نكويد ❊ وكر كويد منم ازمن نكويد ❊ منم كوياى خوش وسر اسرار ❊ كه مى كويد درين كفتار عطار ❊ وسير وسطده اولان ارباب سلوك ايچون دخى ❊ مثنوى ❊ دريكى كفته مكش اين شمع را ❊ برطومارده ديمشكه بو شمع نظرى سوندرمه زيرا كه ❊ مثنوى ❊ كين نظرچون شمع آمد جمع را ❊ بو نظر جمع باطنه شمع كبى كلدى زيرا تجليات صفات سير وسطده در و بو مرتبه ده سالك مرشد كاملك صورت شخصيه سن تخيل ايتمكله انا فانا تجليات صفاتله قلبى مجلى وكدورات بشريه دن مزكى اولوب حتى ندريجله كاه ترقى وكاه تنزل ايدوب تجلى ذات سعادتنه نائل اولور ومرتبهٔ سنيهٔ مزبوردن كسسته اولسه تجليات مزبوره دن بى بهره وبى نور قالور نتكيم حضرت مولانا قدس سره بيوررلر كه ❊ مثنوى ❊ ازنظر چون بكذرى وازخيال ❊ زيرا آكراوجات درجات عاليات فناء فنايه قبل الارتقا

بو نظر و بو خيالدن كذر ايده سن ❊ مثنوى ❊ كشته باشى نيم شب شمع وصال ❊ شمع وصالى نيل مقصوددن اول نصف سلوكده اطفا ايتمش اولورسن وتجلئ ذات ايله وحدت مطلقهٔ احدية الذاتده مستهلك و بقا بالله مرتبه سنده بقاء ابدى سعادتنه واصل اولانلره كوره بيوررلر كه ❊ مثنوى ❊ دريكى كفته بكش باكى مدار ❊ بونده دخى ديمش كه شمع نظرى كشته قيل هر كز باك طوتمه ❊ مثنوى ❊ تاعوض بينى نظر راصد هزار ❊ تاكم منطفى اولان شمع نظرك ايچون بلاانيت واثنينيت اولان تجلئ ذات احدية الذاتدن صدهزار بلكه بيحد وشمار عوض كوره سن ❊ مثنوى ❊ كه زكشتن شمع جان افزون شود ❊ زيرا كه اثنينيت ايله اولان شمع نظرك انطفاسندن بصر بصيرتك نورى افزون اولور ❊ مثنوى ❊ ليلى ات ازصبر تو مجنون شود ❊ و عاشقلق مرتبه سندن معشوقيت درجه سنه رسيده اولوب فنا فى الله ده اولان صبر وقراركدن سنك محبوبك سكا عاشق اولور نتكم مولانا جامى عليه رحمة البارى بيوررلر كه ❊ شعر ❊ نحن اقرب كفت يعنى قطره درديار يكبست ❊ عاشق ومعشوق وساقى مستى وصهبا يكبست ❊ اى كه دور افتاده ازخويش اكر دارى خبر ❊ مشهد ومشهود وشاهد مولى ومولى يكبست ❊ مثلا ❊ مثنوى ❊ ترك دنيا هر كه كرد از زهد خويش ❊ هر كيم كه كندى زهدندن دنيايى ترك ايلدى يعنى دنيا انى ترك ايتديكندن اولان ترك ضرورى اولميوب بلكه كنديك زهدندن دنيايى ترك ايلدى ❊ مثنوى ❊ پيش آيد بيش اودنيا و بيش ❊ آنك اوكنه دنيا ايلروو زياده كلور يعنى دنيا شول ظل موهومه بكزر كه هرنه قدر كيم اردنجه كتسك فرار ايدر ودنيادن سن فرار ايلسك اردنجه يلر كما قال عليه السلام فى الحديث القدسى (يا دنيا اخدمى من خدمنى واستخدمى من خدمك) بركون امام على كرم الله وجهه دن پاكيزه ترين كسب ندر ديو سؤال اولندى (غناء القلب بالله) ديو جواب ويرديلر ايمدى هر كيمك كه قلبى حقله غنى اوله دنيانك يوقلغندن فقير وغمناك ووارلغندن دخى فرحناك اولمز مع هذا غم وشاديدن خلاص اولمدقجه مرتبهٔ فنايه واصل اولمز زيرا ايكيسى دخى اقتضاء بشريتدر پس اقتضاء مزبور برطرف اولمادقجه بقا باللهده دوام بولمز ايمدى (كل ماشغلك عن مولاك فهو دنياك) فحواسنجه ودخى (ان لله سبعين الف حجاب من نور وظلمة) مصداقنجه تجلئ ذاته مانع اولان سير صفات وحجب وقيودات وجمله مقامات هرنه ايسه مكث ايتميوب ودكه برمنزلده اكلنميوب مرتبهٔ فناء فنايه قدمنهاده اولمقلغه بذل همت ايدوب بقا بالله سعادتنه نائل اولورسك تارك دنيانك دنيا اردنجه يلدوكى كبى تعلقات كونيندن قطع علاقه ايدنلره دخى جميع مقامات مسخر اولور زيرا صفات ذاته تابع اولديغى

کبی تجلیات صفاتده اولان مقامات دخی تجلیٔ ذاتده اولان مشاهداته تابعدر
﴿بیت﴾ حقیقت چیست محو جاودانی ٭ که کردی از نمود خویش فانی ﴿مثنوی﴾
دریکی کفته که انچت دار حق ٭ بر یسنده دیمشکه اول نسنه یی که حق تعالی سکا
ویردی ﴿مثنوی﴾ بر تو شیرین کرد در ایجاد حق ٭ وجوده کتورمکده سنك اوزریکه
اول عطیه یی شیرین ایلدی ﴿مثنوی﴾ بر تو اسان کرد انرا خوش بکیر ٭ سنك اوزریکه
آنی آسان ایلدی خوش طوت ﴿مثنوی﴾ خویشتن را در میفکن در زحیر ٭ کندیکی
دردشکم و زحمت و مشقته براقه یعنی ابتدا انواع ریاضت و مجاهده ایدوب و دنیا و مافیها
بلکه کونیندن قطع علاقه ایدوب بقا بالله مرتبه سنه واصل اولدقدنصکره کندك
ارادن چیقمش اولورسن پس حق سبحانه و تعالی اکر دنیوی و اکر اخروی سکا هرنه
احسان ایدرسه شو یلکه ذوق درونکه حجاب اولمیه و محبت ذاتیه لذاتنه تلخلك
کتورمیه و کوکل حالندن آیرمیه اول احسان حقکدر و سکا ضرری یوقدر انی خوش
کور و نعمت حقی قبول ایدوب رد ایتمه و کندیکی مشقته اوغراتمه زیرا سنده وجوددن
اثر قالمادقدنصکره کندی کندیلککدن نعمت حقی رد ایتمك مرتبهٔ فنادن تنزلدر
(حکایت اولنور که) سید قاسم انوار قدس الله سره ابتداء سلوکلرنده مجاهده و ریاضت
و جوع و سهر و صمت و عزلتی مقدور بشر اولمیه جق مرتبه یه ایلدوب حتی مانع
نوم اولمق ایچون صومعه لرینك سقفنه بر رسن بند ایدوب و پهلولری زمینه
دوقنمامق ایچون اول رسنك اوجنی قولتغندن قید ایدرمش و بدن لطیفلری هلال وش
نزار و میانلری موی وش خیال اولمش ایکن مرتبهٔ کماله واصل اولدقدن صکره
مابینی خیلی زمان مرور ایدوب اتفاقا دیار آخرده اولان احبابندن بریسی مسافهٔ
بعیده دن شد رحل ایلیوب قاسم انوار حضرتلرینك زیارتنه کلدکده صومعه ده
بولمیوب سؤال ایتمکله فلان باغچه ده در دیو خبر و یرلمکین محل مزبوره واروب قاسم
انوار حضرتلرینی بولدقده بهشت اسا بر لطیف باغچه نك ایچنده بر بالینه اتکا ایدوب
و مریدلرندن بریسی مبارك ایاقلرین اوغوب و بشرهٔ شریفه لرینه نظر ایتدکده حمرت
و بدنلرنده لحم و شحم مشاهده ایتمکله زیارته کلان اول کمسنه سؤال ایدوب سز خود
مقدما شو مقوله ریاضتده ایکن حالا بو قدر صفا اختیارنه باعث نه واقع اولدی دیدکده
اول زمان محب ایدك شمدی محبوب اولدق دیو بیورمشلر اما ای طالب صادق زنهار سن دخی
بدنکی صفایه دوشروب ریاضت مجاهده دن فارغ اولمق ملاحظه ایتمیه سن زیرا اول
خاطره نفسکدر بو مرتبه نك بشقه اربابی واردر والا اکثر خلق مذهب رخصتی
اختیار ایتمکله منافع دینیه دن محروم قالوب و اسیر مقتضای طبیعت اولمشلردر

و حضرت مولانا دخی اکر سنك اوزریکه شیرین اولورسه دیو بیوردقلری طبیعتکه
شیرین اولورسه دیمك دکلدر بلکه اکر اول داد حق و نعمت و منحت سنی فنا حالندن
منقطع ایتمیوب کوشهٔ کلخن ایله صحن سرای فنکده مساوی اولورسه دیمکدر غفلت
ایدوب خلافن اکلمیه سن پس مقتضای طبیعته تبعیت جائز اولمیوب رخصتی رد
و جانب عزیمته اشارت بیوررلر ﴿مثنوی﴾ دریکی کفته که بکذار آن خود ٭ بر یسنده
دیمش که کندیلکنی یعنی مقتضای طبعکی ترك ایله ﴿مثنوی﴾ کان قبول طبع تو
رد ست بد ٭ زیرا که سنك طبیعتك قبول ایلدیکی رد و بد و درکاه حقدن سبب طرددر
ایمدی نفس جانب سهولته مائل اولمغله بالطبع سمت رخصته حرکت ایدوب جمله
کاری باطلدر کورمز میسن ﴿مثنوی﴾ راههای مختلف آسان شدست ٭ ارباب
هوانك طبیعتلرینه طرق مختلفه اسان اولمشدر و مشربلرینه خوش اولدیغیچون
﴿مثنوی﴾ هریکی را ملتی چون جان شدست ٭ هر بر طائفه یه بر ملت جان کبی اولمشدر
﴿نظم﴾ طبیعت نزد آدم کشت کندم ٭ که آدم میکند اینجایکه کم ٭ ببازی نیست
اسرار شریعت ٭ بپرهیز از پلیدیٔ طبیعت ٭ ز ابلیس و ز ابلیسان بیندیش ٭ بمان زنهار
اندر کفر و در کیش ایمدی ﴿مثنوی﴾ کر میسر کردن حق ره بدی ٭ اکر حق تبارك
و تعالی نك اموردینی میسر ایتمه سی و یاخود مقتضیات طبیعیه یی میسر ایلمه سی
طریق و مسلك اولیدی ﴿مثنوی﴾ هر جهود و کبر ازوا که بدی ٭ هر جهود
و ترسا حقدن اکاه اولوردی پس مادامکه نفسك مخالفتنه عزیمت ایتمیوب طبیعته
اسان اولان جانب رخصته کیده سن رضای یزدان و مقام رضواندن دور و مهجور
اولورسن ﴿بیت﴾ کار آسان نیست ای دلدار من ٭ جان بباید باختن ای جان من ٭
کما قال الله تعالی (واتبعوا احسن ما انزل الیکم من ربکم) ربکزدن سزه انزال اولنان
شیئك احسننه اتباع ایدیکز یعنی احکام قرآنیه دن دون المنسوخ ناسخه و دون الرخص
عزیمته تابع اولیکز دیمکدر اما اویله دخی دکلدر که مجرد تعب و مشقت و حرج و زحمت
چکوب تکلفده تعمق ایلیه کما قال تعالی (یرید الله بکم الیسر ولا یرید بکم العسر)
و قال علیه السلام (ان الله یحب ان یؤتی رخصه کما یحب ان یؤتی عزائمه) ایمدی حق
تبارك و تعالی امر دینده میسر بیوردیغی محلنده اجرا مرغوبدر کذلك
محلنده عزیمت دخی مطلوبدر لکن مجرد عنان طبیعتی ارخا ایدوب میسراتی
مذهب اتخاذ ایلمك مرهوبدر و غالب الرخص اولان ارباب وسعت منکوبدر
﴿بیت﴾ کر ترا مشتبه شوند دو کار ٭ که ندانی کدام باید کرد ٭ بر هوا هر
کدام نزدیکست ٭ بر خوان حرام باید کرد ٭ و ارباب حقیقت قتنده میسر

اكا ديمزلر كه موافق طبيعت اوله بلكه اول معنى معسردر و ميسر عند التحقيق
نه ايديكن حضرت مولانا بيان بيوروب ديرلر كه ﴿مثنوى﴾ در يكى كفته ميسر آن
بود ✳ بر طومارده ديمش كه حقك ميسر ايتمه سى اول اولور ﴿مثنوى﴾ كه حيات
دل غذاى جان بود ✳ كه اول حيات قلب وغذاى روح اوله يعنى كوكل يوزين
عتبهٔ پيرطريقته وجبههٔ عبوديتى دركاه احديته وضع ايدوب توجه تام ايله نياز
اتدكده بلا عسرة ماسوى قلبكدن خروج ايدوب وعشق الهى ايله مالامال وانوار
جذبات ايله آفتاب مثال تلألؤ ايدوب حيات دل وغذاى روح حاصل اولوب ديرلكك
عشقله وجذبات حقله اوله والا ذكر اولنان ذوق الهيدن غيرى ﴿مثنوى﴾ هرچه
ذوق طبع باشد چون كذشت ✳ هرنه كيم ذوق طبيعى اوله چونكه كچدى يعنى
ذوق سبحانيدن غيريسى فنا اولوب زواله واردى ﴿مثنوى﴾ بر بدارد همچو
شوره ريع و كشت ✳ اول طبيعت زمين شوره كبى حاصل يتورمز وريع كشتى يوقارو
كتورمز كشت كاف عربينك كسريله اكين وريع حاصل معناسنه در اما كشت
فتح كاف ايله بر نوع اوتدر كه اپلك اپلك اوزانوب بر برينه صارمشور واول بتن
زمينده نسنه حاصل اولمز كذلك تعلقات كونيه ايله آلوده اولان طبيعت دخى
مزرعهٔ قلبى اول اوت كبى خراب ايدوب وامنيات واذواقى دخى فانيات اولوب
زوال بولمغله اراضئ قلب شوره زمين مثابه سنده اولمغن اندن رضاى حقه موافق
برشى حاصل اولمز ديمك اولور پس نوع انسانى چونكه دولت محبة اللهدن بى بهره
اولسه ونه ايچون بو عالمه كلديكن بلمسه ودائما اقتضاى طبعنه اقتدا ايلسه
﴿مثنوى﴾ جز پشيمانى نباشد ريع او ✳ انك حاصلى ندامت وملامتدن غيرى نسنه
اولمز امانه فائده ﴿ع﴾ اصى ايتمز صوك پشيمان اولديغك ﴿مثنوى﴾ جز خسارت
پيش نارد بيع او ✳ انك بيعى خسارتدن غيرى زياده نسنه كتورمز وياخود پيش
باء فارسيله اوك معناسنه اولوب پيشش تقدير اوزره انك بيعى اوكنه خسارتدن
غيرى نسنه كتورمز ديمك اولور كما قال تعالى (اولئك الذين اشتروا الضلالة بالهدى
فما ربحت تجارتهم وما كانوا مهتدين) ايمدى اى مؤمن مسترشد ﴿مثنوى﴾ ان
ميسر نبود اندر عاقبت ✳ قلبنده نور محبت سبحانى ونار عشق ربانى لمعانيله ذوق
و وجدانى اولميان و حقه خلوص قلب وصفاى درون ايله طاعت و عبادت
قيليان كمسنه لرك طبيعتلرنده اولان اذواق مزخرفه لرى عاقبتده ميسر اولمز
بلكه ﴿مثنوى﴾ نام او باشد معسر عاقبت ✳ عاقبت انك نامى معسر اولور
حق تبارك وتعالى كمال فضل واحسانه مظهر ايدوب سعادت ازليه ايله مكرم اولان

قوللرندن ايليه بو بيت شريفده اشبو حديث شريفه اشارت واردر كه عن
على كرم الله وجهه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم (ما منكم من احد الا وقد
كتب مقعده من النار ومقعده من الجنة قالوا فلا نتكل على كتابنا يا رسول الله قال
اعملوا فكل ميسر لما خلق له) يعنى عمل خير ايديكز زيرا هر كس خير وشردن خلق
اولنديغى عمل ايچون موفق وميسر اولمشدر يعنى حق سبحانه وتعالانك علم ازليسنده
اهل جنت اولنلره سبب دخول جنت اولان اعمال صالحه ميسر واهل ناره دخى باعث
دخول جحيم اولان افعال قبيحه ميسر ومقدردر و كذلك بهشتيلره اعمال اهل
جهنم دشوار ودوزخيلره اعمال اهل بهشت دشواردر ايمدى اى مستمع مستعد حق
سبحانه وتعالىدن نور ديدهٔ فؤاد تمنا ايدوب ﴿مثنوى﴾ تو معسر از ميسر بازدان
✳ سن معسرى ميسردن واضح وآشكاره بيل وعين يقين ايله ما بينلرينى فرق قيل
﴿مثنوى﴾ عاقبت بنكر جمال اين وآن ✳ عاقبت بونك وانك جمالنه نظر ايدوب
مآللرينى اذعان ايله يعنى ديدهٔ فؤادكده نور محمدى وار ايسه چشم باز اولوب بر موجب
(سيماهم فى وجوههم من اثر السجود) قلبنده شعشعهٔ نور ايمان ولوامع جذبات
رحمن اولان اعمال صالحه واذواق خالصه صاحبلرينى مشاهده قيلوب ودخى (يعرف
المجرمون بسيماهم) قول كريمى موجبنجه كدورات نفسانيه وظلمات طبيعيه ده صفات
جهنميه ايله متصف اولان ضالين ومعسرينى معاينه قيل ودنياده اولان رفاهيتلرينه
اعتبار ايتميوب ودولت فانيه يى يسر عد ايلميوب عاقبتلرنده اولان خجلت وآخرتده كى
ذلتلرينه نظر ايله زيرا نظر عاقبت كاره در (نظم) در بنجا ازند كانى مرك باشد ✳ وليدر عاقبت
كل ترك باشد ✳ حجاب جسم اين خوردست وخوابست ✳ تنت پيوسته درعين عذابست ✳
ز تقوى پاك كردان باطن خويش ✳ حجاب جشم را بردار ازنيش ✳ چو باطن پاك
كردى در فنا كوش ✳ شراب صرف وحدت را تو كن نوش ﴿مثنوى﴾ در يكى
كفته كه استادى طلب ✳ و بر طومارده دخى (الرفيق ثم الطريق) وفقنجه بو يولده
بر استاد طلب ايله ﴿مثنوى﴾ عاقبت بينى نيابى در حسب ✳ حسب آبا واجداد ايله
شرف ومفاخرته ديرلر يعنى حسب ونسبده عاقبت بينلك بوله مزسين بو بيت شريفده
ايكى وجه جائزدر بر وجه بودر كه طريق حقه سلوك ايتمكه حسب ونسب وشيخ
زاده وملا زاده لك وسيله اولمز بلكه بر مرشد واصل واستاد كامل لازمدر پس
استاد طلب ايله ديمك اولور بر وجه دخى استاد طلبنده اولان عاشقلر استادى حسب
ونسب ايله جست وجو ايتميوب بلكه دعوى به معنى عاشقه نشان ديدكلرى سوزش
حال وعشق لايزال معدنى بولن بعده انك نظرنده يان ياقيل زيرا طلب استاد هر كسه

واجبدر اکا بناءً که (یاایها الذین آمنوا اتقوا الله وابتغوا الیه الوسیلة) آیت کریمه سنده اولان وسیله دن مراد مرشد کامل وعارف واصلدر دیمشلر ایمدی چاه طبیعت ظلمانیدن خلاص اولوب اوج اعلای ملکوته ارتقا ایچون ولی کامل ومرشد مکملدن بو وسیله ابتغا ایله که مشکات ولایت محمدیه مظهر بنده قائم وصورت کاملهٔ انسانیه ایله ظاهر اولوب مرتبهٔ اوادنیدن مقام قاب قوسینه مبعوث اوله زیرا صراط اقوم اولان توحید ذاتی یه سلوك رسول ونبی ویاخود خلیفه الله اولان اکمل وساطتی اولمدقجه میسر اولمز کقوله تعالی (وماکان لبشر ان یکلمه الله الا وحیا او من وراء حجاب او یرسل رسولا) الآیة پس رسالت ونبوت خاتم الرسل علیه السلام بعثی ایله مختوم تمام اولوب لکن ولایت عامهٔ محمدیه ابدا منقطعه اولمز کما قال علیه السلام (لایزال طائفة من امتی ظاهرین علی الحق حتی یأتی امر الله) وانلر اکمل محمدیندن اولان خلفادر ودخی (فسئلوا اهل الذکر ان کنتم لاتعلمون) آیت کریمه سی استاد طلب ایتمك ایچوندر خصوصا حضرت موسی علیه السلام اولو العزم وکلیم الله ایکن تحصیل علم لدنی ایچون طلب استاد ایله مأمور اولوب حضر علیه السلامه ملاقی اولدی پس مجرد حسب ونسب ایله اسرار الهیه یه وصول میسر اولیدی (فلا انساب بینهم) قول کریمی وارد اولمزدی وحضرت نوح علیه السلامه اوغلی کنعان ایچون (انه لیس من اهلك) بیورلمزدی ﴿ بیت ﴾ چو کنعان را طبیعت بی هنر بود ٭ پیمبرزاده کی قدرش نیفزود ٭ ایمدی (ان اکرمکم عند الله اتقیکم) فحوای کریمی اوزره عندالله ناسك اکرمی اتقی اولاندر پس استاد کامل طلب ایتمیوب ﴿ مثنوی ﴾ عاقبت دیدند هر کون ملتی ٭ مرشد کامله مراجعتسز هر بر ملت عاقبت کوردیلر یعنی کندیلرینی عاقبتبین ظن ایدوب طریق نجاتده ثابت قدم زعم ایتدیلر بیت سابق قرینه سیله بی استاد تقدیر اولندی پس امم سالفه وملل سابقه انبیاء عظامه انقیاد وفرق ضاله اهل سنت وجماعته اقتدا وارباب ظن وخیال وارث نبوی اولان اولیاء کرامه اتباع ایتمدکلری ایچون ﴿ مثنوی ﴾ لاجرم کشتند اسیر ذلتی ٭ لاجرم پای عقل چوبینلری صراط مستقیمدن سورچوب اسیر ذلت وحقیر مذلت وبند سلاسل شهوت وتابع طبیعت وکم کشتهٔ راه ضلالت وسرکشتهٔ تیه غوایت اولدیلر وطریق صواب وهدایی قویوب اغواء غول بیابان نفس وشیطان ایله خطا وهوا بولنه کتدیلر ایواه ودریغ که تابع شریعت وطریقت وراغب مرشدان راه حقیقت اوله لردی ظن وخیال وبحث وجدالدن خلاص اولوب شمع وچراغ نور محمدی ایله صراط مستقیمی کوروب خطا ایتمزلردی ایمدی

(بنم)

بنم جانم ﴿ مثنوی ﴾ عاقبت دیدن نباشد دست باف ٭ دست باف ال ایله دوقق معناسنه در بو محلده دست بافدن مراد مقتضای طبیعت ایله عاقبت کورمك دست باف اولمز وهم وخیاللرینه کلان ونفسلرینه سهولت اوزره کورینن نیجه اقوال مردوده یازمغله وبحث وجدل قبولرین قازمغله طریق مستقیم کورلمز ﴿ مثنوی ﴾ ورنه کی بودی بدینها اختلاف ٭ یوخسه دینلرده بو قدر اختلاف اولوردی ووزیر پرتزویر قوم نصارایی بر برینه دوشوروب قان ازدرردی ﴿ نظم ﴾ حقیقت شرع دید مصطفادان ٭ تو دید مصطفی کلی بقیندان ٭ هر انچیزی که غیر از مصطفابست ٭ حقیقت دانکه تشویش وبلایست ٭ منه پا از خدا وشرع بیرون ٭ توهم از مصطفی دان راز بیچون ٭ ره احمد کزین وزومد دخواه ٭ که او دید دست کل دیدار الله ٭ هر آنکو شرع احمد دارد اینجا ٭ محمد ضایعش نکذارد اینجا ٭ هر نکو جز محمد پیر جوید ٭ بهرزه هرچه کوید هیچ کوید ٭ زاحمد واصلم جزاو نخویم ٭ هر ان چیزی که کویم اوست کویم ٭ زاحمد کفتم این شرح وبیانها ٭ که بیشك احمد آمد جان جانها ٭ محمد رحمة الله وحبیب است ٭ همه رنجور عشقند او طبیب است ٭ زاحمد کر شوی اینجا تو مؤمن ٭ شوی زآفات وهر عاهات ایمن ﴿ مثنوی ﴾ دریکی کفته که استاهم تویی ٭ بر طومارده دیمشکه استاد هم سنسن ﴿ مثنوی ﴾ زانکه استاد آشناسا هم تویی ٭ زیرا که استادی فهم وادراك ایدن هم سنسن یعنی فرض ایده لم که عالم استاد ایله مالامال اولمش سنده عقل تمییز اولمیوب مرشد کامل ایله غیر کاملی ومحقق ایله مقلدی وحقله باطلی فرق ایتمدکدنصکره مرشدك سکا نه فائده سی اولور پس معنی نظر اولنسه کرچه مرشد کامل مریدر اما حقیقتده من عندالله سکا اعطا بیوریلان استعداد ازلی ومحقق ایله مقلد وحقی باطلدن تمییز ایلیان عقل کامل واذعان پاك واکلایشك سکا مرشد واستاد کاملدر مثلا ایکی شخصك بریسی مستعد وبریسی نامستعد اولوب لکن ایکیسی دخی قطب عالم وغوث اعظمه ملاقی اولسه لر اتفاقا مستعد اولان انواع علوم لدنیه صاحبی اولوب وحقیقته یول بولوب (الا ان اولیاء الله لاخوف علیهم ولاهم یحزنون) زمره سنه واصل اولوب سرکردانلقدن خلاص اولور اما دولت استعداد ایله سعادتمند اولمین ناقابل ایسه نه قطب عالمك ونه کندینك حقیقته یول بوله میوب وکندی وجودن ورطهٔ هلاکدن خلاص ایده میوب سرکردان اولور اکرچه فیاضده بخل یوقدر مرشد کاملده اولان اثر کیفیت وحرارت محبت ایله متکیف ومتأثر اولور لکن اول حال کندینك ملك ومقامی اولمیوب مرشد کاملك مجلس انسندن تأثیرا تمکله کندی حالنه کلدکده

کبرونفس اماره رنکنه بو یانوب ذوق الهی قلبنده قرار قلمز نتکم بوندن اقدم مجموع
ارواح قرق کروه اولوب اصحاب فوز وفلاح درت کروه اولدیغی ومرشد کاملك
تربیه سی اول فرقه یه اولدیغی مفصلا بیان اولنمش ایدی عارف کامللردن بریسی
فقرادن برینه خطاب ایدوب بزمله ملاقات ایتمدن خود مشاهده ایلدیکك تجلیات
الهیه سنده یوغیدی بو لطفی ادراك ایدرمیسن دیدکده منتم اعتقاد مه در دیو جواب
ویروب اول عزیز کامل دخی جوابنی پسند وتصدیق بیورمشلر پس بو تقدیرجه
بحسب الاستعداد استاد دخی کنه سنسن بیوردقلری صحیحدر ایمدی ای طالب مستعد
﴿مثنوی﴾ مرد باش و سخرهٔ مردان مشو ✲ مرد اول و سخرهٔ مردان اولمه یعنی
خدمت ایتدیکك استاد کاملدن تحصیل کمال ایدوب احتیاجدن قورتل عدم قابلیت
ایله سخرهٔ مردان اولمه ﴿مثنوی﴾ دو سر خود کیر وسر کردان مشو ✲ یوری کندی
باشك قیدین کور حیران و سر کردان اولمه معلوم اوله که مرشد کامل تربیه سنه
بر طالب ابتدا واروب داخل صحبت وواصل محبت اولسه طالب مزبور مبتدی اول
حالده طفل نو ظهور مثابه سنده اولمغله طفل مزبوری مادری شیر ولبن ایله پرورده
ایدوب وقوجاغنده کزدیروب واغلاسه اویدوب طفل مزبورك جمله اموری مادرینك
کفالتنده اولوب حتی وقتی کالدکده سوددن کسوب ومشی وحرکته استعداد کلدکده
قوجاغنده طوتمقدن فراغ ایدوب طفل مزبور کندی حرکته باشلر الحاصل عقل
وتمییز وحد بلوغه ایرشدکدن صکره کسبی دخی نه ایسه کندی اختیارینه تفویض
اولنوب لقمه وحرقه وجمله مؤنتی کندی اوزرینه لازم کلور کذلك مرشد راه حقیقت
ورهبر ارباب طریقت اولان عارف کامل واستاد مکمل دخی طالب مبتدی یه استعداد
وقابلیتنه کوره کوکل یولن کوستروب وفتیلهٔ قلبنی نور شمع افروز محبت الهی ایله
ایقاد ایدوب وحومهٔ حمایه وسایهٔ تربیه سنده پستان همتندن البان معارف ایچرور
تاکم طالب مزبور حقله باطلی فرق ونفس ایله روحی تمییز ایدوب مرتبهٔ استعداده
رسیده اولدقده مرشد کامل آنی کندی کسبنه ترك ایدوب ودخی (وهدیناه النجدین)
آیت کریمه سنك معناسن تفهیم ایدوب شمدن صکره مرد مردان اول و سخرهٔ
مردان اولمه وکندی باشك تدارکن ایدوب سر کردان وحیران قالمه دیو کندی کندویه
استاد اولدیغی بلدیرر اول دخی الینه ویریلان سرمایه یی آرترمغه چالیشوب تجارتنده
ربح عظیم حاصل ایدر وحق تعالی صاقلیه کیمسی دخی سرمایه یی نفس وهوا دزدلرینه
سرقه ایتدیروب خسارت اولنور والا صورة برمرشددن ویاخود برکاملك
روحانیتندن تربیه اولنمدقچه برکسنه کندویه نیجه استاد اولور لکن بوقوله دخی

بعض کسنه لر ذاهب اولوب فنا وبقا ومحو وصحو ووجد ووجود نه ایدوکن کورمیوب
وچاشنی محبتدن برشمه ذوق ایتمامشکن عارفین واصلین وحدت وجودده خبرویردکلری
کندی مقاملرینی مقلد بی استاد قراءت ایدوب وبعضیلرندن اشیدوب عقلنه موافق
اولمغله ایمدی آندن غیری نه وار در خصوصا همه اوست دیمشلر ایمدی لازم اولان چونکه
وحدت وجودی بلمکدر بز خود وحدت وجودی بیلدك بزه استاد کنه بز و سخرهٔ مردان
اولمیوب مرد میدان وحدتز دیو کندیلرین بلمش واکلامش ظن ایدرلر خبرلری یوقدرکه
وحدت وجودك انجق مصاحبتن تعلم ایدوب قلبلرنده محبة اللهدن اثر اولمیوب بلکه
(ظلمات بعضها فوق بعض) در ایمدی بونلرك فساد قوللری ارباب ذوقه معلومدر
مثلا فناء فنا وبقا باللهده اولنلره کوره بیوررلر که ﴿مثنوی﴾ دریکی کفته که این جمله
یکیست ✲ برطومارده دیمش بوجمله اقوال مختلفه بحسب الحقیقه بردر ﴿مثنوی﴾
هرکه او دو بیند احول مردکیست ✲ هر اول کسنه که بری ایکی کورر شاشی آدمجکدر
ایمدی شول مرد کامللرك که دیدهٔ بصیرتلری نور وحدت ایله منور اوله بحسب المراتب
والاقوال اولان کثرات اختلافاتدن مرتبهٔ حقیقتده اختلاف وتغیر اولمدیغن مشاهده
قیلوب کثرت تغایر افعال متناقض احکام دینیه اولمدیغن کشفا وعیانا کوروب (فی
کل شیء له آیة ✲ تدل علی انه واحد) فحواسنجه ذوقا ووجدانا کثرت وحدته مانع ومزاحم
اولمدیغن بیلور ﴿عطار﴾ یکی دید و یکی را راستی دید ✲ همه ذرات را بر کاستی دید ✲
حقیقت دریکی دل بی نشان شد ✲ صور بشکست تا کل جان جان شد ✲ حقیقت
بود را نابود دید او ✲ تمامت دریکی موجود دید او ✲ چو معنیٔ من اینجا بود توحید ✲ یکی
دیدم کذر کردم ز تقلید ✲ همه ذرات اندر کفت و کویند ✲ تویی در جمله وجمله تو جویند
﴿مثنوی﴾ دریکی کفته که صد یك چون بود ✲ بو طومارده دیمشکه یوز اولان
نیجه بر اولور ﴿مثنوی﴾ این که اندیشد مکر مجنون بود ✲ یوز بر اولدیغن کم فکر
ایدر مکر مجنون اوله یعنی وحدت وجودی ذوق ووجدانی ایله مشاهده ایدنلره تجلیات
احدیة الذاتده محو ومستهلك اولوب کلیت ایله افناء وجود وهمی ایلیان ووحدت
صرفه ده مستغرق اولان ارباب تفرید واصحاب تجریددر والا شونلرك کم قلبلرنده
شمس حقیقت محمدیه فلك وحدتدن طلوع ایتمیوب وقلبی کثرات مآت والوف
ماسوادن منقطع اولمیوب صفت واحدیت وذات احدیت تجلیسی ایله منفرد ومتوحد
اولمیان وبلکه اهوا ومیول طبیعی وانحرافات صوری ومعنوی ایله قلب مکدری
یوز پاره ونیجه بیك ذره اولان اهل کثرت وپرژنك وکدورت اولان کسنه ارباب
توحیدك برلیکن قنده کورر ونظر وحدتی نیجه بولور پس بو کثرت ایله وحدت

مشاهده سن ایتمك اندیشه سن ایلیان دکلدر الا مجنوندر نته کم وزیر پر تزویر دخی نور توحید ایله قلبی منور اولمیوب شب مظلم طبیعتده چاه حسده دوشوب و بو حال و بو ضلال ایله کندونی اهل توحیددن زعم ایدوب مع هذا حضرت عیسایی موسی ایله واحد اولدیغن کورمدی و کندونی موحد بالدیکی کندویه مفید اولمدی پس کارارباب تقلید دخی بودرکه وساطت سمع کلمات ارباب توحید ایله وحدت مطلقه یی نطقه کتوروب سویلرلر اما وحدتك حالنه دعوت اولنسه لر جانب کثرته کیدرلر ❊ مثنوی ❊ هر یکی قولیست ضد همدکر ❊ زیرا بو اقوالدن هر بری بر قولدر که بر برینك ضدیدر پس ❊ مثنوی ❊ چون یکی باشد یکی زهر و شکر ❊ بری زهر و بری شکر نیجه بر اولور یعنی نسمات وحدتدن روایح مسکیه دماغ جانلرینه رسیده اولمیان کز نظر الضدان لا یجتمعان دکلیدر زهر ایله شکر نیجه بر اولور دیرلر بلی اکرچه بحسب المراتب (الکل شیء اثر ولکل بناء مستقر) دیمشلر پس زهر و شکر دخی صورة وخاصة مغایردر ولکن ذکر اولنان تباین استعدادات مختلفه صاحبلرندن ظهوره کلور اما زهری دخی شکره تبدیل اولان ارباب ذوق دریای وحدته غرق اولوب قعر معنایه نظر ایتدکلرنده اختلافات کثراتدن شی کورمزلر و مغایرت بولمزلر ایدی ❊ مثنوی ❊ تا ز زهر و از شکر در نکذری ❊ مادامکه سن زهر و شکر قیدندن کچمیه سن و شراب وحدت ایچوب عالم بالای اطلاقه کوچمیه سن ❊ مثنوی ❊ کی تواز کلزار وحدت بو بری ❊ کلزار وحدتدن نیجه رایحه ایلترسن یعنی استشمام روایح کلزار وحدت و استنشاق فوایح شکوفه زار احدیت ایدوب دماغ جانلری معطر اولان شول کامل واصللردر که جمال وحدت احدیة الذاتی روضات اسماء متضاده وجنات اوصاف متقابله و کثرات افعال متنوعه ایله جلوه کر مشاهده ایدوب (هو الاول فی عین اخریته والاخر فی عین اولیته والظاهر فی عین باطنیته والباطن فی عین ظاهریته) سرنی عینا وحقا و کشفا و یقینا معاینه قیلوب اسم معز عین مذل ومحیی عین ممیت وقابض عین باسط اولدیغن ذوق ایلیه ❊ مولانا جامی ❊ هستئ مطلق تویی دیکر خیالی پیش نیست ❊ زانکه اندر نشاءٔ توجملهٔ اشیا یکیست ❊ حسن عالم کیر تواز بهر اظهار کمال ❊ مینماید در هزاران اینه اما یکیست ❊ با همه خوبان اکرچه حسن تو همراه بود ❊ در حقیقت دلبری یکتای بی همتا یکیست ❊ این همه اشوب و غوغا در جهان از عشق اوست ❊ کشت معلوم این زمان سر فتنهٔ غوغا یکیست ❊ قال ابن العربی قدس سره ❊ کیف یکون الخلاف فی بشر ❊ تمیزوا عن العلا فی البشر ❊ فهم ذو و رحمة وذو و نظر ❊ مسدد فی تخالف الصور ❊ و نعمة لا تزال تصحبهم ❊ لبسوا ذوی مریة ولا ضرر ❊ مثنوی ❊ این نمط وین نوع ده طومار و دو ❊

بو نمط و بو اسلوب اوزره اون ایکی نوع طوماری ❊ مثنوی ❊ بر نوشت آن دین عیسی را عدو ❊ عدوی دین عیسی اولان اول وزیر احول چشم یازدی معلوم اوله که حضرت مولانا قدس الله روحه الاعلی بو نمط و بو اسلوب دیو بیوردقلرندن فهم اولنان مثنوی شریفده اولان کلمات مختلفه وزیرك یازدیغی طوماریرك اقوال متغایره سی اولمامقدر بلکه محضا انك اختلافنی مثنوی معنویده اولان کلمات منظومهٔ مختلفه یه تشبیه و تمثیل اولوب بوکا مانند کلمات مختلفه وطرق متغایره سویلدی دیمك اولور بو تقدیرجه مثل اولمیوب مثال اولور زیرا طومار وزیر اون ایکی و مثنوی شریفده دریکی کفته دیو بیان بیوردقلری اختلافات اون التی اولمغله محقق اولدیکه بو آنك عینی اولمیوب بلکه سر مخنده توجیه اولندیغی اوزره اختلافات مراتب طریقت و مغایرات احکام شریعت اوله ایمدی وزیر پر تزویر احکام انجیلی حقیقتده متغایر زعم ایدوب عوام طائفهٔ نصارایی تفرقه یه دوشردیکی کبی طائفهٔ مقلده دخی اوامر مختلفهٔ شرعیه یی ذوق ایله توفیق ایده مدکلرنده جانب جمعیته کیده میوب فرق کثیره اولمشدر معلوم اوله که حضرت رسالت پناه علیه السلامك جملهٔ معجزات باهراتندندر که کندولردن صکره امتی یتمش اوچ فرقه اوله جغن خبر ویروب (ستفترق امتی ثلثا وسبعین فرقة کلهم فی النار الا واحدة) بیوروب واصحاب رسول رضی الله عنهم (ماهی یا رسول الله) دیو استکشاف ایتدکلرنده (وهی ما انا علیه واصحابی) بیوردیلر و بر روایتده (الناجیة منها واحدة والباقون هلکی) وارد اولمشدر و بر روایتده دخی (فافترقت الیهود علی احدی وسبعین فرقة والنصاری علی اثنین وسبعین فرقة وستفترق امتی علی ثلث وسبعین فرقة والناجیة منها ابدا واحدة) واقع اولمشدر پس بر موجب قول النبی علیه السلام ملل اهل التوحید یتمش اوچ فرقه اولوب زمان فراق متمادی اولدقچه قرنا بعد قرن ثقاته مراجعت ممکن اولمیوب تدوین کتبه اشتغال اولندی و اختلافات متکثره اولوب مسئله چتالندی پس معبد جهنی وغیلان دمشقی و یونس اسواری ظهور ایدوب قضا وقدره اختلاف اولندی ومعتزلیلر جهانه پراکنده اولوب قدریلر غلبه ایتمکله حسن بصری رضی الله عنه امام حسن بن علی رضی الله عنهمایه بو مکتوبی یازوب جواب استدی (بسم الله الرحمن الرحیم السلام علیك یا ابن رسول الله وقرة عینه ورحمة الله وبرکاته اما بعد فانکم معاشر بنی هاشم کالفلك الجاریة فی اللجج ومصابیح الدجا واعلام الهدی والائمة القادة الذین من تابعهم نجا کسفینة نوح المشحونة التی یرد الیها المؤمنین وینجوا فیها المتمسکون فما قولك یا ابن رسول الله عند حیرتنا فی القدر

واختلافنا فى الاستطاعة لتعلمنا بما تأكد عليه رأيك فانكم ذرية بعضها من بعض
بعلم الله علمتم وهو الشاهد عليكم وانتم شهداء الله على الناس) يعنى اى فرزند نبى ونور
چشم مصطفوى حق سبحانه وتعالانك رحمت وبركاتى وسلام سعادت آياتى
اوزريكزه نثار اولسونكه جملهٔ بنى هاشم درياده جريان ايدن سفاين كبيسز
ونجوم ظاهره واعلام هدايت وامام الامة سز پس حقه مؤمن اولنلر كشتئ نوحده
نجات بولدقلرى كبى سزه دخى متابعت ايدنلر نجات بولورلر بزم قدرده اولان حيرتمز
وقدر بلرايله اختلاف وعدم استطاعتمز خصوصنده سزنه بيوررسز تاكم بزدخى
حقيقت اوزره بيلهلم كه سز بو بابده نه نك اوزرينه سز وسز فرزند پيغمبرسز هركز
نسلكز منقطع اولمز وسزك علمكز تعليم خدادر وسز نكاهدارندهٔ خلقسز پس
بومكتوب امام حسن رضى الله عنهه واصل اولدقده بو وجهله جواب يازديلر كه
(بسم الله الرحمن الرحيم امابعد فقدانتهى الى كتابك عندحيرتك وحيرة من زعمت من
امتنا والذى عليه رأيى ان من لم يؤمن بالقدر خيره وشره من الله فقد كفر ومن حمل
المعاصى على الله فقد فجر ان الله لا يطاع باكراه ولا يعصى بغلبة ولا عمل العباد من الملك
لكنه المالك لماملكهم والقادر على ماعليه قدرلهم فان ايتمروا بالطاعة لم يكن لهم
صادا ولالهم عنا مثبطا وان اتوا بالمعصية ان يمن عليهم فالحول بينهم وبينها فعل
اولم يفعل فليس هو حملهم عليها اجبارا ولا الزمهم اياها باحتجاجه عليهم اذعرفهم
ومكنهم وجعل لهم السبيل الى اخذ مادعاهم اليه وترك مانهاهم عنه ولله الحجة
البالغة) وبومكتوب شريفك دخى مفهوم اجمالسى بودر كه شول قدريلر كه بزم
امتمزدن اولدقلرين زعم ايدرلر اول نسنه كه رأى مستقيم اوزرينه در هركيم كه قدر
خيروشر حقدن اولديغنه ايمان كتورميه كافردر وهركيم كه معاصى بى حقه حواله
ايليه فاجردر يعنى انكار تقدير مذهب قدرومعاصى بى خدايه حواله ايتمك مذهب
جبردر پس بندهٔ عاجز خداعزوجلدن استطاعتى مقدارى كندى كسبنده مختاردر
ودين اسلام جبرايله قدر بينندهدر وبومكتوبلرك صورتلرين نقل ايتمكدن مراد
دين اسلام بين الجبر والقدر اولديغن اثباتدرو تمش اوچ فرقه نك كبارى سكزدركم بونلردر
ناجيه ومعتزله وشيعه وخوارج ومرجيه ونجاريه ومشبهه وجبريه
وجملهسنك اساميسى بونلردر ناجيه معتزله مشبهيه كراميه اماميه واصليه
هذيليه نظاميه حايطيه بشربه معمريه مرداريه ثماميه هشاميه
جاحظيه خياطيه جبائيه جهميه نجاريه ضراريه محكميه ازارقه
نجدان يهشميه عجاردة صلتيه ميمونيه حمزيه خلفيه اطرافيه صفائيه

شعيبه حازميه ثعالبيه اخنسيه معبديه رشيديه سنانيه مكرميه معلوميه
اباضيه حارثيه حفصيه يزيديه اصفريه يونسيه عبيديه غسانيه ثوبانيه
يومنيه صالحيه كيسانيه زيدى نعمانيه غاليه اسمعيليه مختاريه هاشميه
رازميه بنانيه جاروديه سليمانيه حسنيه باقريه ناوسيه افطحيه شميطيه
كزليه موسويه سبائيه كامليه غلبانيه مغيريه ايمدى فرق مزبورهدن
بموجب حديث شريف بريسى ناجيه ماعداسى هالكهدر وفرقهٔ ناجيهدن مراد
اهل سنت وجماعتدر واهل سنت وجماعت اعتقادنامده ماتريديه واشعريهلردر
ماتريديهدن واشعريهدن مراد ابومنصور ماتريدى وابوالحسن اشعريدر وحنفيه نك
اعتقادياتده شيخى ابومنصور ماتريدى وشافعيه نك ابوالحسن اشعريدر وعهد سابقده
مجتهدين بسيار ايدى لكن صكره ائمهٔ اربعه نك مذاهبى اوزرينه قرارداده اولدى وائمهٔ
اربعه نك اولكيسى امام اعظم ابوحنيفه نعمان بن ثابت رضى الله عنهدر هجرت نبويه نك
سكسانجى تاريخنده متولد اولوب قضا تكليف اولندقده قبول ايتميوب خلفاء
عباسيهدن ايكنجى خليفه اولان ابومنصور دوانيقينك حبسنده بغداده هجرتك
يوز اللى تاريخنده وفات ايلدى رحمة الله عليه ورضى الله عنه وحضرت على كرم الله
وجهه ابوحنيفه رضى الله عنهك پدرى ثابته وذريتى ايچون دعاء خير ايتمشلردر وعلامهٔ
زمخشرى كشافده (لا ينال عهدى الظالمين) آيت كريمهسنك تفسيرنده بطريق المناسبه
بووجهله يازمشلركه (كان ابوحنيفة يفتى سرا بوجوب نصرة زيد بن على رضى الله
عنهما وحمل المال اليه والخروج على اللص المتغلب المتسمى بالامام والخليفة كالدوانيقى
واشباهه وقالت امرأة له اشرت على ابنى بالخروج مع ابراهيم ومحمد ابنى عبد الله بن الحسن
حتى قتل فقال ياليتنى كنت مكان ابنك وكان يقول فى المنصور واشياعه لواراد وابناء
مسجد وارادونى على عداجره لمافعلت) وسبب حبسى دخى زيد بن علينك نصرتيچون
فتوى ويرديكى اولمشدر ديرلر وامام ثانى مالك بن انس بن مالكدر رضى الله عنهم خمس
وتسعين سنه سنده متولد اولوب تسع وسبعين ومائة تاريخنده مدينهٔ منورهده وفات
ايلدى رحمة الله عليه وامام شافعى امام مالكك شاكردى ايدى امام ثالثدر وامام شافعى
حضرتلرينك نسب شريفلرى بووجهله مضبوطدر امام شافعى محمد بن ادريس بن عباس
بن عثمان بن شافع بن سايب بن عبديزيد بن هاشم بن عبدالمطلب وسايب بدر غزاسى
كوننده اسلامه كلوب شافع دخى طفوليتده حضرت رسول عليه السلامى كورمشدر
امام شافعينك مسقط رأسنده اختلاف اولنوب ولادتى غزهده وياخود عسقلانده
وياخود يمنده دردديمشلر سنه اربع ومأتين تاريخنده شهر رجبده محروسهٔ مصرده وفات

ایتمشلردر رحمة الله علیه وشیخ محیی الدین عربی قدس سره فتوحات مکیه نك اوچیوز
اوتوز بشنجی بابنده امام شافعی اوتاد اربعه دن ایدی دیو نقل بیورمشلر وامام رابع احمد
بن محمد بن حنبل رضی الله عنه در شهر بغداد ده سنه اربع وستین ومائة تاریخنده متولد
اولوب امام شافعی حضرتلرینك شاکردی ایدی سنه احدی واربعین ومأتین تاریخنده
بغداد ده وفات ایتمشدر رحمة الله علیه پس مذاهب اربعه مز بوره حق مذهب اولوب
صحابهٔ کزین وسلف صالحین محدثین رضی الله عنهم اجمعین اشبو ملت حنفیه وسنت
سنیه اوزرینه ایدیلر وسفیان ثوری حضرتلری دخی بشقه مذهب صاحبی اولوب
لکن انلرك اصحابی عقیم اولمشدر ومذهب شیعه حاشا شان صحابه ده طعن وکلمات ناسزا
واکثری سب ولعن ایتمکله عند الله والناس مردود وبین جمهور الاسلام اول مذهبك
اثری مفقوددر وابن اثیر شرح کتاب نبوتده جامع الاصولدن نقل ایلشکه بین الاسلام
اقطار ارضده مدار مسلمین اولان مذاهب مشهوره مذهب شافعی وابو حنیفه ومالك
واحمد بن حنبل وامامیه در ومجدد مذهب امامیه سرمایهٔ ثانیه ده علی بن موسی الرضا
ایدی دیو تعیین ایتمشدر لکن ابن اثیرك بو جوابی بین الجمهور نوعا مقبول دکلدر واعدل
طوایف شیعه زید بن علی بن حسین رضی الله عنهم اصحابیدر که انلرده سب ولعن یوقدر
لکن امام علی رضی الله عنه افضل صحابه درو ابو بکر الصدیق رضی الله عنهك خلافتی
لمصلحة واقع اولمشدر دیرلر اما بونلردن غیریسی عیاذا بالله تعالی ترهات سویلرلر وقاضی
ابو بکر باقلانی تکفیرز وافضده تردد ایتمیوب ملل ونحلده بیوررلر که (لا خلاف بین الائمة
فی تکفیر غلاة الروافض وهم الذین زعموا ان الله حل فی الانبیاء ثم فی الائمة) وامام الحرمین
وامام غزالی وامام بغوی بیوررلر که شول کمسنه ابو بکر الصدیق وعمر الفاروق رضی الله
عنهمانك امامتنه منکر اوله ویاخود سب صحابه ایلیه وحاشا عایشهٔ صدیقه رضی الله
عنهایه قذف ایلیه انك شهادتی مقبوله دکلدر وقذف عایشه ایدن مطلقا کافردر وقتلی
واجبدر لکن مجرد تفضیل علی ایلسه شهادتی مسموعه اولمقدن منع اولنمز حق سبحانه
وتعالی جمیع امت محمدی نفس وشیطان شرندن وراه ضلالتدن حفظ ایدوب هدایت
طریق فلاح ورزق رحیق صلاح میسر ایلیه وعقاید اسلامیه بونك اوزرینه درکه
حضرت حق وفیاض مطلق واجب الوجود وقدیم وواحد وحکیم وقادر
وعلیم وماجد ورحیم ومرید وسمیع وبصیر ومتکلم وحی وقیوم وباقی
وصمد وازلی وابدیدر وعلمی ایله عالم وقدرتی ایله قادردر وارادتی ایله مریددر
وسمع ایله سمیع وبصر ایله بصیر وکلام ایله متکلم وحیوة ایله حی وبقاسیله باقیدر (وله
یدان هما صفتان یخلق بهما مایشاء من یشاء علی التخصیص وله الوجه) وصفات ذاتی

ذاتنه مختصه در وذاتی کبی صفاتی دخی قدیمدر صفاتی ذاتنك نه عینیدر ونه غیریدر
بلکه صفاتی ازلیه ونعوتی سرمدیه در احدی الذاتدر مصنوعاتدن برشیئه بکزه مز
ومخلوقاتدن برشی اکا مماثل اولمز جسم دکلدر جوهر دکلدر وصفتی اعراض دکلدر
وذاتی محل حوادث اولمز واوهام وعقول ایله ذاتی تصور اولنماز جهت ومکاندن
منزهدر اوزرینه وقت وزمان جاری اولمز وصفنده زیاده ونقصان جائز اولمز هیئت
وقده تخصیص اولنمز وحد ونهایت اولمز وفعلنك علتی یوقدر ومقدوردن بریسی
قدرتندن خارج دکلدرو حکمندن برمفطور منفك دکلدرو اوزرینه برشی واجب دکلدر
فضلیله مغفرت قیلور عدلیله عذاب ایدر مغفرت وعذابی محض ارادتنه مفوضدر
جمیع مکونات آنك ملکیدرو جمله اشیانك ملك ومالکیدر کیف مایشاء ملکنده تصرف
قیلور حکیمدر اصلا ظلم احتمالی یوقدرو عذاب قبر وراحت قبر حقدر وسؤال وصراط
ومیزان وحشر اجساد وجنت وجهنم حقدرو بالفعل موجودلردرو نشاء اخرویه ده
خلودده مستعدلردر وشفاعت عصات حقدر ومعراج رسول الله علیه صلوات الله
جسدانیدر وبیعت رضوان اهلی واهل غزوة البدر اهل جنتدر وکتاب الله وملائکه
وانبیا جمله سی حقدر وصادقدر وقیامت کونی حقدر واصحاب تکلیفه نصب امام
واجبدرو بشر یعت پیشین ودین خاتم النبیین ایله جن دخی مأمورلردر وانلرك مؤمنلری
دخی جنته داخل اولورلر وبعد النبی علیه السلام افضل بشر ابو بکر الصدیق بعده
عمر بعده عثمان وعلیدر رضی الله تعالی عنهم اجمعین وبو مذکورات کلیاتدر وهر برینك
جزؤیات وفروعی بو محلده قابل ایراد دکلدر تفصیلن استین کتب کلامیه تتبع ایلسون
﴿ فائده ﴾ مسئله ایکی قسمدر برقسمی اولدر که دلیل قطعیدر یا نصدن ویاخود
اجماعدن اکر مجتهد آنك طلبنده تقصیرات ایدرسه آثم اولورو اکر سعی ایدوب بوله مز
ایسه آثم اولمز ولکن مخطیدر قسم ثانی اولدر که دلیل قطعی اولمیه واشعری وابو علی
جبایی دیرلر که مجتهد اول مسئله ده مصیبدر یعنی حق تعالانك اول مسئله ده که حکم
معینی اولمیه ظن مجتهد هرنه نك اوزرینه منتهی اولورسه حکم خدا دخی آنك اوزرینه در
وبعضیلر دخی دیرلر که بهرحال حق تعالانك حکم معینی واردر لکن مصیب بریسیدر
غیریسی مخطیدرو ابو اسحق اسفراینی دیر که دلیل ظنیدر پس مخطی آثم اولمز وابو بکر
اصم دیر که دلیل قطعی ومخطی آثمدر ایمدی زنهار شان علماده بدکمان اوله وآنلرك طعننه
زبانك کشاده قیلمه زیرا (لحوم العلماء مسمومة) حدیث شریفی فحواسنجه غیبت علما اکل
لحم مسمومدر کما قال تعالی (ولا یغتب بعضکم بعضا ایحب احدکم ان یأکل لحم اخیه میتا)
وقال علیه السلام (علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل) ایمدی مذمت علما نیجه مذموم ایسه

اهل قبله یی دخی جهت صریحه ایله تکفیر قبیحدر زیرا مقرردر که هیچ بر عالم صراط مستقیمدن کندی اراده‌سیله سورچمز واختیاریله اسیر قید ضلالت اولمز پس لایق اولان بودر که (ادع الی سبیل ربك بالحکمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالتی هی احسن) آیت کریمه‌سنك فحوای شریفی اوزره بطریق الرفق والالطف لوح سینه سندن حرف شبهه‌یی تراش ایتمکه بذل همت ایدوب بادیهٔ طلبده کمکشتهٔ راه اولنلره مقام شفقت ومرحمتده اوله‌سن ※حافظ※ تنش درست ودلش شاد باد از دولت ※ که دست دارش ویاری ناتوانی دار ※ پس یتمش اوچ فرقه‌دن شول طائفه کم اهل سنت وجماعت ایله قبله‌ده متحد اولوب ذبیحه‌سی اکل اولنه انلرا کفار اولنمز مکر کم غلاة روافضدن اولوب وارکان دینیه‌دن بربنی انکار ایلیه ویاخود خارجدن برنسنه‌یی رکن دین اتخاذ ایلیه‌لر اول زمان کفرلرنده تردد اولنمز حتی شیخ علاء الدولهٔ سمنانی قدس الله روحه عروه نام کتاب لطیفنده بیورررلر که فرق اسلامیه‌نك جمله‌سی اهل نجاتدر (وستفترق امتی علی نیف وسبعین فرقة فالناجیة منها واحدة) حدیث شریفنده واقع اولان ناجیه‌دن مراد سؤالسز وحسابسز وشفاعت اولنمقسزن جنته داخل اولنلردر وماعداسی مؤمن اولدقدن صکره کیمیسی کناهی مقداری عذابدن صکره وکیمیسی شفاعت ایله مغفور اولورلر دیو بیورمشلر مع هذا طوائف امتدن هر بریسی کندیلرین ناجیه‌دن عد ایدوب ناجیه اولان انجق بزز ادعا ایدرلر کما قال تعالی (کل حزب بما لدیهم فرحون) زیرا اکر تحقیقا واکر تقلیدا واکر لسانا ویاخود برهانا طوایف مزبوره‌نك اعتقادلری توحیده مبنیدر وحضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم دخی امتی دیو نفس شریفنه مضاف قیلوب فرق مزبوره‌نك جمله‌سنی امتدن قیدیله عبارت بیوردی امتی ایسه لابد اسلام اولان توحید اوزرینه‌در کما قال علیه السلام (امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله) وقال تعالی (ان الدین عند الله الاسلام) پس بو تقدیرجه فرق مزبوره‌دن ناجیه اولان عن اعتقاد وحقیقة اهل توحید اولاندن غیریسی دکلدر اکا بناء کمادامکه توحید اعتقادا وحقیقة اولمیه اکرچه دنیاده نفعی اولوب ونفس ومالی خلاص اولور لکن اخرتده نفعی اولماز مقصود حقیقی ودولت ابدی خود آخرتدر ونجات ایله مراد بیوریلان دخی نجات اخرویه‌دن غیری دکلدر وفی الحقیقه ناجیه‌دن مراد بلا حساب ولا سؤال وبغیر شفاعة جنته داخل اولانلر ایسه انلر نه مقوله فرقه‌در وعلماء توحیدك قنغیسیدر امام محمد غزالی قدس سره العالی توحید واهل توحیدی بیان ایدوب بیورررلر که (اعلم ان العلم هو تصور النفس الناطقة المطمئنة حقایق الاشیاء وصورها المجردة عن المواد باعیانها وکیفیاتها وکمیاتها وجواهرها وذواتها ان کانت مفردة

(او)

اومرکبة والعالم هو المحیط المدرك المتصور والمعلوم هو ذات الشیٔ الذی ینتقش علمه فی النفس وشرف العلم یکون علی قدر معلومه ورتبة العالم یکون بحسب رتبة العلم ولاشك ان افضل المعلومات واعلاها واشرفها واجلها هو الله تعالی الصانع المبدع الحق الواحد فعلمه وهو علم التوحید افضل العلوم واجلها واکملها وهذا العلم ضروری واجب تحصیله علی جمیع العقلاء کما قال صاحب الشرع صلی الله علیه وسلم طلب العلم فریضة علی کل مسلم ومسلمة وامر بالسفر فی طلب هذا العلم فقال اطلبوا العلم ولو بالصین وعالم هذا العلم افضل العلماء وبهذا السبب خصهم الله تعالی بالذکر فی اجل المراتب فقال عز وجل من قائل (شهد الله انه لا اله الا هو والملائکة واولوا العلم قائما بالقسط فعلماء علم التوحید بالاطلاق هم الانبیاء وبعدهم الاولیاء ثم العلماء الذین هم ورثة الانبیاء ثم من یکون علی قدمهم) ایمدی علاء الدولهٔ سمنانی وامام محمد غزالی قدس سرهما تحقیق بیوردقلری اوزره حدیث شریفده اولان اهل نجات ایله ارباب توحید حقیقیدن اولان اولیاء الله مراد اولنور که لابد انلر اهل سنت وجماعتدرلر اما فرق اسلامیه یتمش اوچه حصر بیورلدیغنده حکمت نه‌در دیو سؤال اولندقده ارباب تدقیق برقاچ وجهله بطریق الضرب والقسمة تحقیق ایتمشلر جمله‌دن بریسی ظاهرا هیچ احدك شك وکمانی یوقدر که طبقات ناس بحسب سیرهم اصناف ثلثه‌یه منقسمدر مثلا ملوك واهل بیعت که خلفادر وسوقه که ملوکك زیردستنده اولانلردر پس اصناف ثلاثهٔ مزبوره‌دن هر بریسی بحسب اعراضهم درت طائفه اولور اولکیسی طالب لذت ثانیا طالب شهرت وثروت ثالثا طالب ریاست رابعا طالب محمدتدر پس ثلثهٔ مزبوره اربعهٔ مذکوره‌یه ضرب اولندقده اون ایکی عدد اولور وطوائف اثنی عشردن هر بریسی بحسب مذاهبهم أخذ ثلثه‌یه منقسم اولورلر که بریسی مکر وخدیعه وایکنجیسی قهر وغلبه واوچنجیسی رسم وسنتدر پس اون ایکی اوچه ضرب اولندقده اوتوز التی عدد اولور واوتوز التی دخی هر بریسی ایکیدن خالی دکلدر یا مجاهر فی المذهب ویاخود مداجی بالمذهبدر پس اوتوز التی دخی ایکی‌یه ضرب اولندقده آخرت اوزرینه دنیا اختیار ایلین فرق یتمش ایکی اولور اما فرقهٔ ناجیه که یتمش اوچنجیدر انلردر که قصد وعزیمتی طلب فضیلت ایچون تجرید ایلمشلردر فی الحقیقة ناجیه جدا قلیلة العدددر ودخی (وقلیل من عبادی الشکور) آیت کریمه‌سی ناجیه‌نك قلتنه اشارتدر وحضرت علی کرم الله وجهه دخی بونلرك قلتندن خبر ویروب (اولئك والله الاقلون عددا والاعظمون قدرا آه آه شوقاه الی رؤیتهم) دیو بیورمشلردر وامام محمد غزالی قدس سره العالی دخی غیری بر وجهله تقسیم ایدوب بیورررلر که ارباب نظره روشندر که مجموع ناس مراتب ثلثه اوزرینه‌در

بريسى ملوك وبريسى علما وبريسى دخى عوامدر وبونلردن هر برينك محبت جبلّه لرى درت شيئه در بريسى رياست وبريسى محمدت وبريسى لذت وبريسى دخى ثروتدر پس ثلثهٔ مزبوره دخى درده ضرب اولندقده اون ايكى عدد اولور واثنى عشردن دخى هر بريسى مطلوبنه واصل اولمز الا اوچ شى ايله واصل اولور واشياء ثلثه نك بريسى رسم وسنت وبريسى قهر وغلبه بريسى دخى مكر وخديعه در پس اثنى عشر دخى اوچه ضرب اولندقده اوتوز التى عدد اولور وبونلردن دخى هر برى ايكيدن خالى دكلدر يا بودر كه اعتقاد ايتدوكى شيده مجاهر وياخود مداجيدر پس اوتوز التى دخى ايكى يه ضرب اولندقده يتمش ايكى عدد اولور وبونلرك هر بريسى بسبب العلايق هالكلردر وفرقهٔ ناجيهٔ واحده خواص عباد اللهدن اولان اهل اللهدر كه مخلصلر وعلايق كونيندن خالصلردر وارباب كشف وايقاندن بريسى دخى بو وجهله تقسيم ايلمشكه اهل عالم من وجه اون سكز صنفدر زيرا مجموع عالم كلى من العقل الاول والنفس الكليه والسموات السبع والعناصر الاربعه والمواليد الثلثه امرا وخلقا اون سكز عالمدر واون سكز عالم ملك وشهادت واون سكز عالم دخى ملكوت وغيبدر پس (سنريهم اياتنا فى الافاق وفى انفسهم حتى يتبين لهم انه الحق) آيت كريمه سى وفقنجه افاق وانسان كبير اعتباريله اوتوز التى عدد اولور وانفس وانسان صغيره تطبيق اعتباريله اوتوز التى عدد دخى حاصل اولوب جمعا يتمش ايكى عدد عوالم كليه حاصل اولور پس شونلر كه صورةً ومعنى عوالم مزبوره يه متعلق ومقيد اوله بقدر تعلقه حقدن محجوب اولور عند التحقيق ايسه هر محجوب هالكدر (كما قيل المحجوب محجوب سواء كان بحجاب او بألف حجاب وان لله سبعين الف حجاب من نور وظلمة لو كشفها لاحرقت سبحات وجهه ما انتهى اليه بصره من خلقه) حديث شريفنده بو معنايه اشارت واردر بو تقديرجه عند التحقيق ناجيه شول طايفهٔ عليه در كه جميع موجوداتى وجود واحده مستهلك ووجود واحد مشاهده ايتمكله عوالم مزبوره وحجب مذكوره دن خلاص اولوب عباد مخلصين زمره سندن اوله وعباد مخلصين اهل توحيد حقيقى واهل الله ايله معروف اولان موحد عارف وكامل ومكمللردر كه اصلا وقطعا وصورةً ومعنى برشيئه انلرى حقدن محجوب ايتمز پس سبب دخول جنت ونار صورى ومعنويدر سبب ظاهرى خود باهردر زيرا هر دين واسلامكه مبنى على التوحيد اولميه دين واسلام اولمز زيرا اسلام ظاهرى حاصل اولمز الا نفى الههٔ كثيره واثبات اله واحد ايله اولور كلمهٔ (لا اله الا الله) كبى وقال تعالى (ان الدين عند الله الاسلام) اما بحسب الباطن والمعنى توحيد حقيقى نفى وجودات كثيره واثبات وجود واحددر (كقول العارف الكامل ليس فى الوجود سوى الله واسمائه وصفاته وافعاله

(فالكل)

فالكل هو وبه ومنه واليه وهو كلمة الوجودى الذى عليه اساس الدين الالهى) ايمدى مستكشفان اسرار تفريد ومستفتحان انوار تجريد اولان ارباب توحيدك قلوب طاهره لرينده ظاهر وباهر اوله كه اصحاب كشف وايقان وحدتى صورت بحر ايله امواجده مشاهده ايتمشلردر زيرا بحر صور امواجده متكثر وحقيقتده واحد اولوب امواج دخى صورت بحرده متحد وصورت تعيناتدن متكثره در يعنى فى الحقيقة امواج غير موجوده اولوب وجودى بحسب التعينات والتشخصات صور موجبه ايله ظاهره اولور فاما وجود حقيقيسى بحردر پس نچان جوهريت ما اجتماع ايليه بحر ايله تعريف اولنوب اسم بحر حقيقت مايه تسميه اولنور واما عند الافتراق نهور وشطوط وعيون وجداول ايله مسمى اولور پس نچان عارف ليس فى الواقع الا البحر ولا امواج كلها هالكة ديسه بو معنايى اراده ايتمش اولور زيرا امواج فى الحقيقه هالكة فى البحردر وبلكه هر آن وساعت وجودات امواج زايله اولوب مثلى وياخود شبهى ايجاد اولنور وامواجده ايجاد مثل اولمايوب بلكه ايجاد شبهه در كذلك مخلوقات دخى عند مشاهدات العارفين امواج مثللودر زيرا بر فحواى (كل شئ هالك الا وجهه له الحكم واليه ترجعون) مجموع خلق موجود بالحق اولوب زوال وهلاك وفنا وعدم صددنده در (بل هم فى لبس من خلق جديد) آيت كريمه سنده بو معنايه اشارت واردر اكا بناء كه بحر مع صور الامواج اظهار جديده در كذلك حضرت حق وفياض مطلق دخى غير ما كان اوظهور بصورتهم غير الصورة التى كانت خلق جديد اظهار ايتمكده كقوله سبحانه وتعالى (كل يوم هو فى شأن) وكما قيل سبحان من لا يتجلى فى صورة مرتين ولا يتجلى فى صورة للاثنين وعند ارباب التحقيق حق سبحانه وتعالى خلقى ايجاد ايتمكده بحرك صورت امواجده ظهوروندن اقرب مثال اولمز اگرچه كم ديدهٔ بصيرتى اولميانلر بو مشاهده دن غافل ايسه دخى (وفى كل شئ له آية تدل على انه واحد) منطوقنك حقيقت معناسى بودر پس مشاهد نسق مزبور اوزره عارف وجود اولورسه صور عالمدن هر بر صورتده تجليات حق مشاهده ايتمش اولور زيرا بحر ايله امواج كبى خلق ايله معبر اولان صوردن هر بر صورت حقك مظهريدر وبحر وحدوث وقدم ووجوب وامكان وكثرت ووحدت لاظهار هذا المعنى اعتبارتدر كما قيل ❊ شعر ❊ البحر بحر على ما كان فى القدم ❊ ان الحوادث امواج وانهار ❊ لا يحجبنك اشكال تشاكلها ❊ عمن تشكل فيها فهى استار ❊ ايمدى موجوداتك كلبسى تنزيه ذات مقدس وتوحيد وجود مطلقه ايات باهراتدر زيرا ارباب فطانتدن هر احده معلومدر كه مثلا اعداده واحد اثنين اولمز واثنين يوقدر الا واحده مرتين در وثلثه دخى اثنين اولمز الا واحد مراتب ثلثه ده

موجوددر و بالجمله بالنسبة الى العدد جميع اعداد بونك كيدر و بالنسبة الى الحروف دخى اسم الف بحسب اللفظ و باعتبار العقل الفك غيرى ايسه دخى من حيث الحقيقة الفك غيرى دكلدر وحرف با دخى اكرچه بحسب الصورة الفك غيريدر ولكن كالمطلق والمقيد مع تعين زايد عليه من حيث الحقيقة غيرى دكلدر پس جمله حروف دخى بونك كيدرو بالنسبة الى الاسم والمسمى اسم ذات ايچون بحسب الحقيقة دون اللفظ خارجده وجود يوقدر لكن من حيث ارادة المعنى والحقيقة ذاتدن غيرى دكلدر پس ذات واحدى هزار اسم وهزار عبارت ايله تسميه ايتمك جائزدر لكن فى تلك الذات تصور كثرت ممكن دكلدر زيرا كثرت محبين كثرت محبوبه دلالت ايتمديكى كبى كثرت اسماء دخى كثرت مسمايه دلالت ايتمز ﴿بيت﴾ عباراتنا شتى وحسنك واحد ❊ وكل الى ذلك الجمال يشير ❊ ايمدى اولوا الابصاره توهم تكرار لايق دكلدر زيرا عند العارفين كثرت اسماده تكرار اولميوب بلكه تذكاردر (اعد ذكر نعمان لنا ان ذكره ❊ هو المسك ما كررته يتضوع) اى عاشق صادق اسرار توحيده هزار معانى كثيره واردر لكن اظهاره قدرت يوقدر (من لم يذق لم يعرف) پس بو مقدمه بر كلياتدر كه جزئيات بوندن مستنبطدر ايمدى برى ايكى كورن احوللردن وموسى ايله عيسايى مغاير كورن وزيرى ذوق قبيلندن اولميوب قلبكى تعلقات كونيندن كسسته قيلوب بر عيسى دم مشفق وطبيب حاذقك همت وعنايتى ايله حقيقت اوزره اولان اهل توحيددن اولوب طلب زياداتده حقه توجه ايليه سن قال تعالى (ولئن شكرتم لازيدنكم ولئن كفرتم ان عذابى لشديد) وقال على رضى الله عنه تعلمت من رسول الله صلى الله عليه وسلم (الف باب ففتح لى بكل باب الف باب) پس حضرت على بن ابى طالب كرم الله وجهه بو قوليله حضرت فخر كائنات عليه اكمل التحياتدن اخذ كلياتنه اشارت ايدوب جزؤياتى كندو وجدانيله استنباط ايلديكنى بيان بيوررلر (اللهم اجعلنا من التابعين لهما واصحاب رسول الله صلى الله عليه وعلى اله واصحابه اجمعين على قدم الصدق والمحبة فانه المستعان وعليه التكلان وهو يقول الحق وهو يهدى السبيل) پس حضرت مولانا قدس سره حكايت بيورديغى وزير جهود نور ايماندن دور وطريق توحيددن مهجور اولمغله طائفهٔ نصارايى اضلال ايدوب انواع بلايه اوغراتدى

﴿بيان اين كه اختلافاتدر صورت روشن است نيدر حقيقت﴾

بو بيان لطيف وسرخ شريف اختلافات صورتده روشن اولوب حقيقتده اولمديغن تحقيق ايدر ﴿مثنوى﴾ اوزيك رنكىٔ عيسى بونداشت ❊ اول وزير مقلد

بى مشام حضرت عيسانك يك رنكىٔ وحدتندن رايحه وذوق طوتمدى ﴿مثنوى﴾ وز مزاج خم عيسى خونداشت ❊ وحضرت عيسانك مزاجى كوپندن خوى طوتمدى وحق محبتنك بويه سنه كوكلنى بويامدى حال آنكه ﴿مثنوى﴾ جامهٔ صدرنك ازان خم صفا ❊ جامهٔ صدرنك اول خم صفا اولان مزاج عيسادن ﴿مثنوى﴾ ساده ويكرنك كشتى چون صبا ❊ صبا كبى ساده ويكرنك اولوب رنك ماسوادن اثر قالمزدى خم عيسادن ظاهر مراد اولنان بودركه ارباب تواريخ نقل ايدوب حضرت عيسا صباغ اولمشدر ديمشلر روضة الصفاده بو وجهله مسطوردر بعضيلرى حواريون صباغلر ايدى ديرلر بركون حضرت عيسى عليه السلام حواريونك دكاننه اوغرايوب احكام الهيه يه وكندينك نبوتنه اقرار و متابعت وانقياد ايتمكه دعوت ايلدى حواريون دخى حضرت عيسانك صدق نبوتنه دلالت ايدر معجزه استدكده عيسى عليه السلام انلرك بويايه جق ثوبلرين آلوب بركوپه براقدى وچيقاردقده هر كسك اسبابى كندى مراد ايتدكلرى لون ايله ملون اولوب حواريون معجزهٔ مزبوره يى كوردكلرنده حضرت عيسايه ايمان كتورديلر و بعضيلرى دخى بو وجهله روايت ايدرلر كه حضرت عيسانك مادرى مريم عليهما السلام عيسى عليه السلامى بر صباغه شاكردلكه ويروب بركون صباغ مهماتنه كيدوب حضرت عيسايه ديديكه حالا دكانمزده اولان ثيابك هر برى نه رنكده اوله جغنه نشان ايتمشمدر بن كلنجه سن انلرى نشانلو نشانجه بويايه سين سپارش ايدوب كتدكده عيسى عليه السلام ثيابك جمله سن بر كوپه وضع ايلدى واستادى كلدكده ثيابى ديديكم كبى ايلدكمى ديوب عيسى عليه السلام دخى جمله سن بر كوپه وضع ايتديكندن خبرويروب استادى نيچون بويله ايلدك انلرك اصحابى هر برى بر درلو رنك مراد ايتمشلردى ديو تنك دل اولدى پس حضرت عيسى مباركاللرين كوپه صوقوب ثوبلرى اخراج ايتدكده هر كسك ثيابى استديكى لون ايله ملون چيقمغله حواريون اول محلده حاضر اولمغين حضرت عيسايه ايمان كتورديلر اما بو محلده جامهٔ صدرنكدن مراد امت عيسانك اخلاق بشريتله ملون اولان وجودلريدر وعيسانك خم مزاجندن مراد حضرت عيسانك نبوت وشريعتيدر كه خم شريعت عيسايه داخل اولانلرك جامهٔ وجودلرى اختلافات طبيعتدن خلاص اولوب نور توحيد ايله منصبغ اولديلر ديمكدر كذلك مرشد كامل دخى خم مزاج عيسى كبى اولوب نيجه بيك طالب كوكل يوزين يره دوشيوب طرف پيره توجه ايتدكده هر بريسنك قلبنه نور محبة الله طلوع ايليوب ودرونلرنده اولان خواطر نفسانيه والوان صفات بشريه مرتفع اولوب بر موجب (ومن احسن من الله صبغة)

رنك وحدت وصبغة الله اولان جذبهٔ احدیت ایله محو وفانی وجمله سی اول نورك شعله سیله یکرنك اولورلر ﴿مثنوی﴾ نیست یك رنکی از وخیزد ملال * نور مجبة الله ایله حاصل اولان توحیدك یکرنکلکی اول یکرنکلك دکلدر که عاشقه اندن ملال حاصل اوله کان سیر صفاتده اولانلره جوابدر که نشاط قلب خود سیر مقاماتك انواعیله حاصل اولور یکرنکلکده نوعا ملال یوقیدر دیرسکز بو اول یکرنکلك دکلدر که قلبه اندن ملال وعاشقه کلال حاصل اوله ﴿مثنوی﴾ بل مثال ماهی وآب زلال * بلکه اول عالم بی رنکی آب زلالدر واکا مستغرق اولانلر ماهیلر کبی انکله حیات وراحت بولورلر شراب عشقدن نوش جام ایتمیان وخواب وخیالده قلان افسرده دلمرایسه عشاق الهیده اولان وجد وحالت وجذبه وحرارتی کورد کلرنده کندیلر اول چاشنیدن بیخبر اولمغله دائما وجد ودائما جذبه نیجه بر بونلر بوندن غیری منزله وارمزلرمی ومتصلا بو حالده اولمقدن اوصانمزلرمی دیمانلره جوابدر که هیچ ماهیلر دریادن اوصانور وطویارلرمی کذلك عشاق الهی دخی آب زلال محبت ودریای لایزال وحدتك ماهیلری اولوب انلرك حیات وراحتی وجد وحال وشوزش عشق لایزال ایله در پس حیاتندن هیچ کمسنه اوصانورمی دیمکدر بو حالت سنیه ارباب ذوقدن غیرینك معلومی دکلدر ﴿نظم﴾ منم سیمرغ بحر لامکانی * که درمن جوهرست وجان جانی * درین بحر سعادت راه دیدم * درون بحر دل اکاه دیدم * تو کشتی دیدی ومن عین دریا * رسیدیم در نمودیار یکتا * زجمله فانیم ازخویشتن هم * کذشتم من زبود جان وتن هم * تو دردریای ذات من قدم نه * وجود خویش درعین عدم نه * تو در دریای ذات من چنانی * مثال قطرهٔ دروی نهانی ﴿مثنوی﴾ کرچه درخشکی هزاران رنکهاست * اکرچه کم قرولقده هزاران رنکلر واردر بودخی سالك غیر مجذوبه جوابدر که اکرچه سز دخی بلاجذبه انواع سیر ایدرسز ومظاهر اسماده درلودرلو رنکلره بویانورسز لکن بهرحال الوان عالم صورتده اولورمادامکه جذبه یه واصل اولمیوب آتش عشقه یانمیه سز ودریای وحدته طالمیه سز قیود وحجب بندندن وکرفتاریٔ صورتدن خلاص اولمزسز وارباب عشق سزلکٔ رنك والوانکزه اعتبار ایتمزلر ﴿مثنوی﴾ ماهیانرا با یبوست جنکهاست * ماهیلرك یبوسته جنکلری واردر کذلك عشق سبحانی ایله دریای وحدته غوطه ایدن عاشقلرك دخی جنکی ماهی وش یبوسته در یعنی عالم صورتدن غائب اولوب خشکیٔ کثرتدن فرار ایدرلر وعشق خدادن غیریسین بلمزلر وعشقك ذره سنی کونینه ویرمزلر ﴿نظم﴾ درین دریا دری مانند ماهی * که جز آبی ازین دریا نخواهی * درون بحر روتا راز بینی * حقیقت جوهر جانباز بینی * کرچه عشاق الهی ماهی یه ووجود مطلق دریایه مثال اولندی لکن ﴿مثنوی﴾

کبست ماهی چیست دریا در مثل * مثالده ماهی کیمدر ودریا ندر که ﴿مثنوی﴾ تا بدان ماند ملك عز وجل * تا کم ملك عز وجل اکا بکزه یه یعنی بو مثل دکل مثالدر وتمثیل ضروریدر والا صفوت وبی رنکیٔ وحدتی بی رنکیٔ دریایه قیاس ایلمه زیرا ﴿مثنوی﴾ صدهزاران بحر وماهی در وجود * نیجه یوزبیك دریا وماهی بو عالم وجودده ﴿مثنوی﴾ سجده آرد پیش آن اکرام جود * اول اکرام وجود صاحبنك درکاه عزت وحضور الوهیتنده وجه عبودیتلرین زمین اطاعته کتورررلر بو معنی حذف مضاف تقدیری اوزره ویرلمشدر ویاخود بغیر حذف المضاف رجل عدل قبیلندن اول عین اکرام وجودك حضورنده ساجدین اولورلر دیمك اوله ایمدی ماهی واکر دریا من العرش الی الفرش ومن السماء الی السمك جمیع موجودات وجمله مکونات حق سبحانه وتعالی جل شانه وعم نواله نك ید قدرت ودست مشیتنده مقهور اولوب استدیکنی مظهر لطف وجمال ودیلدیکنی مظهر قهر وجلال ایدوب انك حکمندن خارج برشیٔ یوقدر پس اول پادشاه بی زوال شول خالق لایزالدر که کمال فضل واحساندن ﴿مثنوی﴾ چندباران عطا باران شده * برقاچ قطره باران عطا متقاطر اولمشدر باران اول مطر باران ثانی یاغجی معناسنه در ﴿مثنوی﴾ تا بدان آن بحر درافشان شده * تا اول برقاچ قطرات باران عطا سببی ایله دریادرلر صاچیجی اولمشدر ویاخود چند لفظی تقلیل اولمیوب تکثیر ایچون اولمق دخی وجه درکه نقدر امطار عطا تماطر ایتمشدرکه حتی بحرانك سببی ایله درافشان اولمشدر دیمك اوله وجه اوله کوره حق سبحانه وتعالی برجلیل وکریم وعظیم پادشاهدر که دریانك درلر صاچدیغی انك باران عطاسندن برایکی قطره نك ثمره سیدر دیمکدر وقطراتك تقلیلنده باران عطانك عظمت وکثرتی مراد اولنور وجه ثانی یه کوره دریا درافشان اولنجیه دکین حق سبحانه وتعالانك باران عطاسندن اکا نقدر باران یاغمشدر حتی دریا درافشان اولمغه مستعد اولدی بونده دخی لاینقطع حق تبارك وتعالانك اشیاده اولان تربیه سی مراد اولنور حالا یازیله جق یتده دخی بو ایکی وجه قابلدر ﴿مثنوی﴾ چند خورشید کرم افروخته * واحسان سبحانیدن برنیجه خورشید کرم شعله لنمش وطلوع ایتمشدر ﴿مثنوی﴾ تا که ابر وبحر جود آموخته * تاکم بحر وسحاب جود وسخا ولطف وعطا اوکرنمشدر یعنی بونلرده اولان منافع اول جواد ونافعك فضل وعطاسندن اولوب سحاب وبحار انك یم جودنده بك قطره ونیرات منیره انك شمس کرمنده بر ذره در پس دریا اکا نیجه مثال اولور ﴿مثنوی﴾ پرتو دانش ذره برخاك وطین * خاك وطینك اوزرینه پرتو علم الهی وعکس لمعهٔ نور خورشید سبحانی اورمش ﴿مثنوی﴾ تا که شد دانه پزیرنده زمین * تا کیم زمین وساطت پرتو نور

علم الله ایله دانه پذیرنده اولدی کور مز مبسین ﴿مثنوی﴾ خاك امین وهرچه
دروی کاشتی ✻ خاك امیند رهرنه که زمینده اکدك ﴿مثنوی﴾ بی خیانت جنس آن
برداشتی ✻ زمین ایچنده وضع ایتدیکك تخم هرنه ایسه خیانت ایتمکسزن بلکه مع
زیادة (فی کل سنبلة مأة حبة) اول تخمك جنسنی قالدردك ﴿مثنوی﴾ این امانت
زان امانت یافتست ✻ زمین امین بو امانتی اول امانت الهیه دن بولمشدر که ﴿مثنوی﴾
کافتاب عدل بروی تافتست ✻ آفتاب عدل انك اوزرینه یلدرامش وطلوع ایتمشدر
یعنی حق سبحانه وتعالی زمینه صفت عدل ایله تجلی ایدوب ارض مظهر اسم عدلدر
دیمکدر اما حق سبحانه وتعالانك حکم خفیه سندن بری دخی بودرکیم ﴿مثنوی﴾
تانشان حق نیارد نو بهار ✻ نشاندن مراد امر باری واسم عدلك زمان آثاریدر که
زیر زمینده مودعه اولان حبوباتی اظهاره اول زمانده مستعد اولور ایمدی تاکم
نشان حق نو بهاری کتورمیه ﴿مثنوی﴾ خاك سر خار انکرده آشکار ✻ خاك زمین
دروننده اولان انواع اسراری آشکار واظهار ایلمز حقا جمیع مکونات اول صانع
و پرورد کارك قدرت ومصنوعاتیدر ﴿شیخ سعدی﴾ برك درختان سبز درنظر
هوشیار ✻ هر ورقی دفتریست معرفت کرد کار ✻ ای عاشق صادق ودیدهٔ قلبی اویانق
(سنریهم آیاتنا فی الآفاق وفی انفسهم) فحوای شریفی اوزره ضمیر منیره خفی اولیه که
سحاب افاضهٔ کوهر بار ودریای انوار مواج اسرار ومطلع آفتاب حقیقت کرد کار
اولان همت مرشد کاملدن دریای قلبه قطرات باران عطای رحمت تقاطر وامطار
اسرار ولاء محبت تماطر ایدوب وفلك سرسرندن اشعهٔ انوار جذبات لمعان وزمین
ناسوته اصناف پرتو علوم لدنیات درخشان اولمق کرکدر که ﴿نظم﴾ سالها خون
جکر باید خورد ✻ خاك ره کحل بصر باید کرد ✻ بو که از زنده دلی یابی بوی ✻ ره زنده
دلی آری روی ✻ مضمونجه مرتبهٔ استعداده نائل اولوب مسترشد صادقك دخی
اصداف درونی درر غرر حقایق ایله مالامال اوله وزمین استعدادنده ودیعت اولان
ازهار معارف واثمار لطائف ظهوره کله وغیر یلر دخی اندن بهره و بار بوله ﴿کلشن
راز﴾ تن تو ساحل وهستی چو دریاست ✻ بخارش فیض وباران علم اسماست ✻
خرد غواص این بحر عظیمست ✻ که او را صد جواهر در کلیمست ✻ دل آمد علم را
مانند یك ظرف ✻ صدف بر علم دل صوتست با حرف ✻ نفس کردد روان چون برق
لامع ✻ رسد زو حرفها با کوش سامع ✻ صدف بشکن برون کن در شهوار ✻ بیفکن
پوست مغز نغز بردار ✻ کتاب حق بخوان از نفس وافاق ✻ مزین شو باصل جمله
اخلاق ✻ مظاهر چون فتد بر وفق ظاهر ✻ در اول می نماید عین آخر ﴿مثنوی﴾ آن

جوادی که جمادی را بداد ✻ اول واحد واحد اولان جواد وکریم که بر جماده ویردی
﴿مثنوی﴾ این خبرها وین امانت وین سداد ✻ بو اخبار وامانتی و بو سداد
واستقامتی ﴿مثنوی﴾ هر جمادی را کند فضلش خبیر ✻ هر بر جمادی آنك فضل
وعنایتی خبردار ایدر که جمیع حالده حضرت حق وحاکم مطلقك فرمانته مطیعلردر
حال آنکه جماداتده عقل وتمیز یوغیکن کیرو امره مخالفتلری یوقدر ﴿مثنوی﴾
عاقلانرا کرده قهر او ضریر ✻ اما عجب حکمت خفیهٔ الهیه درکه قهر حق عاقللری کور
وضریر ایلمشدر که قوت عقلیه ایله الله سبحانه وتعالینك قهر وجلالندن خلاصه
مجاللری یوقدر وفکر وفراست وحکمت وریاضت ایله قضاء ربانیدن نجاته قدرتلری
یوقدر حکماء فلاسفهٔ کافرین وعقلاء مشرکین کبیکه عقل وتدبیرده موشکافلر
ایکن نفسلرینی ظلمت شرك وکدورت کفردن نور ایمانه اخراج ایده مدیلر آه کم
حق سبحانه وتعالینك اسرار بی غایه وحکمت مالانهایه سنی فهم وادراك ایتمکه
﴿مثنوی﴾ جان ودل را طاقت آن جوش نیست ✻ جان ودلك اول جوشه طاقتی
وکالایق قدرتی یوقدر پس ﴿مثنوی﴾ با که کویم درجهان یك کوش نیست ✻
بو راز پنهانی کیمه سویلیم که جهانده بر کوش یوقدر یعنی النادر کالمعدوم وفقنجه
اسرار الهیه استماعنه مستعد بر کوش یوقدر بیوروب ندرت اوزره اولمغله نفی کلی
ایتمشلردر ویاخود درجهان یك کوش نیست بیورمقدن مراد شریفلری بو جهانه
متعلق اولان کوش کوشت پاره مطلقا اسرار الهیه فهمنه لایق دکلدر دیمك اوله
بو تقدیرجه نفی کلی فی نفس الامر اولور ﴿مثنوی﴾ هر کجا کوشی بد از وی چشم
کشت ✻ هر قنده کم بر کوش وار ایدی اندن چشم اولدی ﴿مثنوی﴾ هر کجا سنکی بد
از وی یشم کشت ✻ هر قنده کم بر سنك وار ایدی اندن یشم اولدی یعنی هر قنده کم کوش
مرتبه سنده بر کمسنه وار ایدی توفیق ربانی وهدایت سبحانی ایله اول رؤیت ومشاهده
صاحبی اولدی نتکم قولاق اولان کوز اولوز دیمشلردر ایمدی سعادت اول کمسنه یه که
وارد اولان اسرار الهیه یی سمع قبول ایله اصغا ایلیه لابد انك سمعی عین اولوب صاحب
ذوق واهل کشف اولور وقلبی سنك مثالی اولوب جوهریتی یوغیکن تجلیات ربانیه
ایله یشم مثال وآینه وش مجلی اولوب جوهریت مرتبه سن بولور نتکم بر محلده دخی
بیوررلر ﴿بیت﴾ کر تو سنك صخره ومرمر شوی ✻ چون بصاحب دل رسی کوهر
شوی ﴿مثنوی﴾ کیمیا سازست چه بود کیمیا ✻ خدای بی همتا سازندهٔ کیمیادر
کیمیا نه شیٔ حقیردر یعنی کیمیانك تأثیری نحاس ورصاص مثللو اشیایی زر وسیم خالص ایلر
اما حق سبحانه وتعالینك عشق ومحبتی بر کبریت احمردر که کدورات نفسانیه

ودنس غش بشریه ایله وجودلری مس ونحاس ورصاص مرتبه سنده اولان ارباب
جهل وغفلت وکرفتار کفر ومعصیت اولان افسرده دللری ظلمت جهل وکفردن
نور ایمان وعرفانه اخراج ووجودلرینی کثیف ایکن لطافته تبدیل ایدر بعض اسیر
دنیا اولان نامستعدلر ﴿ ع ﴾ اولش شعرست وآخر کیمیا ٭ مفهومنی لاتحته طایل
قبیلندن اولان کیمیای صوری قیاس ایدوب شیخ آرار طورمز یلر شیخدن مقصودین
سؤال ایلسك اولیاء الله کیمیا بیلورمش بکا دخی تعلیم ایلسون دیوب عیاذا بالله
دین وایمانی دنیایه دکیشور مع هذا اولیاء کرام دل طالبی دنیادن ومافیها اولان علایقدن
بلکه تعلقات اخرویه دن دخی کسسته قیلوب حقه تخصیص ایتمکه دعوت ایدرکن
اول احمقلر زر وسیم عاشقی اولوب مشایخدن کیمیا استرلر ایمدی مردان خدانك مالك
اولدقلری شول کیمیادر که اکا عشق سبحانی وجذبهٔ ربانی دیرلر مرد طالب خلوص
قابلی ایله عتبهٔ علیه لرینه یوز سوردکده نظر کیمیا اثرلرندن دل طالبه آتش عشق
واکسیر جذبه یی طرح ایدوب جمله ماسوایی وبود وعدمنی یاقوب محو ایدوب زر
خالص مثال ژنك وکدردن پاك ومصفا وقلبی آینه سی تجلیات الهیه ایله مجلی اولور
حقا وندن غیری کیمیا استیان دولت دارینندن محروم قالور واول پادشاه بی زوال وکریم
ولایزالك لطف واحسانی ﴿ مثنوی ﴾ معجزه بخش است چه بود سیمیا ٭ معجزات
باغشلایجیدر سیمیانك نه مقداری واردر یعنی حق سبحانه وتعالی انبیاسنه معجزات
واولیاسنه کرامات اعطا ایدوب خوارق عادات نیجه علامات اظهار ایدرلر وانبیا
واولیادن ظهور ایدن معجزات وکرامات حقیقتدر اما سیمیا صنعت شعبذه وبعض
خیالات کوسترمکدر که آنك حقیقتده اصلی اولمیه پس سیمیا ایله معجزه وکرامتك
نه مناسبتی واردر وحضرت مولانا قدس سره بی عشق وجذبه راه طریقته قدم
نهاده اولان بی ذوقلرك مشاهده ومعرفتلرینی سیمیایه تشبیه ایتدکلرینه بو مصراع
شریفده اشارت خفیه واردر ایمدی ای طالب صادق اکر درونکده آتش عشق
فروزان اولوب جذبهٔ حقانی ظاهر اولدیسه شکر وقیمتن بیلکه آنك شکر وثناسنه
کیمسنه قادر دکلدر نته کم حضرت مولانا بیوررلر ﴿ مثنوی ﴾ این ثنا کفتن زمن ترك
ثناست ٭ بندن بو ثنایی دیمك ترك ثنادر کما قال علیه السلام (لا احصی ثناء علیك انت کما اثنیت
علی نفسك) ایمدی بنم ثنام عجز ثنادر زیرا که ﴿ مثنوی ﴾ کین دلیل هستی وهستی
خطاست ٭ بو ثنایی دیمك وارلغه دلیل ونشاندر وجود ایسه محض خطادر کما قال
علیه السلام (وجودك ذنب لایقاس علیه ذنب اخر) پس اصحاب کمال وارباب فنانك شانی
وجودلرینی افنا واعدام ووجود حقده مستهلك اولوب حمد وثنایی کندی وارلقلریله

ایتمیوب بلکه حقه حقله ثنا ایدرلر نته کم حکیم سنایی قدس سره بیوررلر ﴿ نظم ﴾
واجد ذات خود بذات خودست ٭ ذاکر وشاکر صفات خودست ٭ غیر او در میانه
واسطه نیست ٭ ذات را جز صفات رابطه نیست ٭ که شناسد فنون رحمت او ٭ که
کذارد حقوق نعمت او ٭ رحمت او ز حد وعد بیرون ٭ نعمت او ز حد وعد افزون
٭ ذکر رحمت یکی ز رحمت او ٭ شکر نعمت یکی ز نعمت او ٭ ایمدی حقیقتده ذاکر
ومذکور وشاکر ومشکور اول رب غفور اولدیسه ﴿ مثنوی ﴾ پیش هست او بباید
نیست بود ٭ اول واجب الوجودك وجود مطلق قتنده فانی وعدم اولمق کرك بو محاده
بود بودن معناسنه در ﴿ مثنوی ﴾ چیست هستی پیش او کور وکبود ٭ آنك قتنده
وجود نه در کور وکبوددر یعنی وجود غیر آنك وجودی عندنده بی نفع وبی معنادر
کور وکبود اراده قالمش شیدر ویاخود وجود حقدن غیری وجود یوقدر واندن
غیری وجود واردر دیلن تیره دل وکورچشمدر دیمکدر نته کم کور کبودی کندیلری
شرح بیوررلر ﴿ مثنوی ﴾ کر نبودی کور ز وبکداختی ٭ اکر غیرده وجود کورن
کور وضریر اولمیدی طلعت آفتاب وجود احدیة الذاتك تجلیسندن محو ونابود اولیدی
وهستیٔ موهومی آتش عشقله پوتهٔ شوقده اریدی اندن صکره ﴿ مثنوی ﴾ کرمیٔ
خورشید را بشناختی ٭ خورشید معنوی ومهر حقیقینك کرمیت وحرارتن فهم واذعان
ایدیدی ایمدی نسق مزبور اوزره توحید حقیقیدن غافل اولوب برف هستیٔ موهومی
اشعهٔ کرمیٔ آفتاب تجلیٔ ذاتدن کداخته اولمیانلرك افسرده دل اولدقلری اعمی
وبی بصر اولدقلرینه دلالت ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ ور نبودی او کبود از تعزیت ٭ واکر
اول تیره دللرك وجود موهوملری تعزیتدن کبود اولمیدی یعنی جهل وغفلتلری
سببی ایله حقدن دور اولدقلری ماتمندن کبود پوش ظلمت بشریه اولمیدی ﴿ مثنوی ﴾
کی فسردی همچو یخ این ناحیت ٭ بو ناحیهٔ ممکنات بوز کبی نچان منجمد اولوردی
﴿ شعر ﴾ له الوجود کله ٭ والحکم فیه حکمنا ٭ فارأیناه سوی ٭ ومابدا الا بنا ٭
ومثل ذا ان کان ذا ٭ قدحار فیه عقلنا ٭ فکن به او لاتکن ٭ فانه یعیننا ﴿ نظم ﴾ همه
هستیٔ ذات اوست اینجا ٭ چو خورشید وچو مه پنهان پیدا ٭ ازو پیدا نموده آفرینش ٭
ز نور اوست پیدایی بینش ٭ دو عالم در تو پیدا کرد بنکر ٭ وصالش یافتی از وصل
بر خور ٭ سرآسر در تو پیدا می ندانی ٭ که بیشك این جهان وآن جهانی ٭

﴿ در بیان خسارت وزیر درین مکر ﴾

بو مکرده که نصارایه ایلدی وزیره اولان خسارت وزیان بیاننده در ﴿ مثنوی ﴾

همپوشه نادان وغافل بدوزیر * پادشاه جهود کبی وزیر دخی جاهل وغافل ایدی
* مثنوی * پنجه می زد باقدیم ناکزیر * بد ولابد کبیدر که لازم اولمیانه کزیر
ولازم اولانه ناکزیر دیرلر یعنی اول وزیرغافل ممتنع المفارقه و بالضروره امری لازم
الاطاعة اولان ابدی وازلی وقدیم اولان خالق بیچونه کان پنجه اوردی زیرا (لیظهره
على الدین کله ولو کره المشرکون) قول کریمی اوزره اول زمانده دین عیسی حق سبحانه
وتعالینك مشیت ارتضائیه ایله مراد ایلدیکی دین ایدی وزیر جهود ایسه (یریدون
ان یطفؤا نورالله) فحوای کریمی اوزره دین عیسانك تغییرینه سعی ایلدیکی حقله پنجه
اورمق کبی اولدی * مثنوی * باچنان قادر خدایی ازعدم * انجلین قادر مطلق
برخدایه پنجه اوردیکه عدمدن * مثنوی * صدچوعالم هست کرداندبدم * بردمده
وبرآنده بوعالم کبی یوزعالم وجوده کتورر * مثنوی * صدچوعالم درنظر پیدا کند *
سنك نظرنده بوعالم کبی یوزعالم ایلر * مثنوی * چونکه چشمت رابخود بینا کند * چونکه
سنك کوزکی کندیسیله کوریجی ایلیه یعنی (وبی یبصر وبی یسمع) فحواسنجه چونکه
سنك دیدهٔ عبرت و بصر بصیرتك حقله کوریجی وخدابین اوله هرنظرده بونك کبی یوز
عالم ایجاد ایدردیمکدر ای خدابین اولمیان چشم ظاهربین * مثنوی * کرجهان پیشت
بزرك وبی بنیست * اکرچه جهان سنك پیش نظرنده عظیم وبی پایان وبی نهایت وبی
کراندراما * مثنوی * پیش قدرت ذره‌ٔمی دانکه نیست * اول صانع وقادر مطلقك
قدرتی قتنده مقداری یوق برذره بیل که حقیقتده مقدار ذره دخی دکلدر بلکه عدم
مثابه‌سنده در * نظم * تعالى الله زهی ذات وصفاتت * که نتوان کرد جز خود صفاتت
* تو بی صانع تو بی جان تو بی حق * تو بی درهردوعالم نور مطلق * خبراو یافت
درذرات اینجا * که رجعت کرد سوی ذات اینجا * مثنوی * این جهان خود حبس
جانهای شماست * بوجهان خود سزك جانلریکزك حبسی در * مثنوی * هین
رویدان سوکه صحرای شماست * ایمدی اکاه اولیکز اول جانبه کیدیکز که سزك
تفرج کاه وسیع وصحرای منبعکزدر یعنی بوجهان تنك وفانی ومحبس جسد ظلمانیده
اسیر طبیعت اولیوب (ارض الله واسعة) قول کریمی ایله وصف بیوریلان ومجمع
انبیا واولیا ومحشر اصفیا واتقیا اولان فضای حقیقته تحریك پروبال ایدیکز
* بیت * چه دیدی بازبین ازرنج دنیا * که خواهی رفت آخرسوی عقبی * مثنوی *
این جهان محدود وآن خود بیحدست * بوجهان صورت عالم وملك وشهادت
محدود واول جهان ملکوت وعالم وحدت خود بی نهایت وبی حددر * مثنوی *
نقش وصورت پیش آن معنی شدست * وبونقش وصورت وصفات بشریت

عالم معنانك قتنده مانع وصلت وحجاب وسددر * نظم * حجاب یار اینجا صورت
تست * اکرباشی چومردان جهان جست * تو برداری حجاب وترك کویی * ازین
معنی چونادانان چه کویی * توهستی اوولی صورت حجابست * زصورت جمله اعداد
وحسابست * اکریك ذره ماندستی بصورت * کجا باشد بنزدیکش حضورت *
دلت رامحوکن تاجان شود پاك * نماند این نمود آب باچاك * حضورت انکهی باشد
چومردان * که بیرون ایی ازصورت بدین شان * پس بوعالم کون وفساده تعلق
وتعشق ایدنلره عالم وحدت وبقاده اولان دولت ابدی وسعادت سرمدیدن
محروم اولورلر وعالم بقا ووحدت ایله آشنا اولوب وجود همتلرین وجود حقده افنا
وکونیندن قطع علاقه ایدنلر ایکی جهان پادشاهی اولوب تأییدات الهیه ایله
بوجهان صوریده اولان عالمیانه تصرف قیلورلر عالم امر وخلق انلره مسخر اولور
بوخود مسموعك اولمشدر که * مثنوی * صدهزاران نیزهٔ فرعون را * فرعونك
صدهزاران نیزه سنی یعنی عسکر فرعون اولان نیچه یوز بیك نیزه دارلری * مثنوی *
درشکست ازموسیٔ بایك عصا * عالم وحدتك اهلی اولان برموسادن برعصا ایله
مغلوب وشکست ایلدی کذلك تجلیات الهیه ایله افناء وجود ایدوب مرتبهٔ ملکیت
وعالم وحدتده مستقر اولان مرد خدا دخی نفس فرعونك هزار وهزار عساکر نیزه دار
وصفات ردیه‌سنه موسای روحی عصای قوت قدسیه‌سیله غلبه ایدوب جمیع
اقتضاسنی قهر وشکست ایدر * مثنوی * صدهزاران طب جالینوس بود * وبوعالم
سفلی اهلندن اولان جالینوسك صدهزاران طبی وارایدی وجالینوسك ماندی
نیچه بیك اطبا دخی وارایدی ولکن * مثنوی * پیش عیسی ودمش افسوس بود *
اول عالم علوینك اهلندن اولان عیسی علیه السلامك حضورنده ونفس شریف
ونطق لطیفنك قتنده جمله سنك فن طبابتلری افسوس وبیهوده اولدی زیرا دم
عیسادن ابرای اکمه وابرص ونفس روح افزاسندن احیاء موتی اولوب طبابتده
حاذق اولنلر بومعجزات باهراتی مشاهده قیلوب وفن طبابت وترکیب ومعاجین ایله
بومقوله حالاته هرکز کندولرده قدرت اولمدیغن بیلوب دمبسته قالدیلر کذلك
جالینوس عقل معاش دخی کندیده انواع فنون وعلوم واردرظن ایدوب لکن مرض
نفسك علاجندن عاجز قالوب وروح نفس النده حکمندن معزول اولوب میت
مرتبه‌سنه وارمش ایکن عیسی دم اولان مرشد کاملك نفسندن ونظر پاکندن
دل طالبده پرتو نور محبة الله عکس ایتدکده نفس مانند ابرص اولان امارەلك
صفتندن خلاص اولوب وکوکل کوزی اکمه لکدن نجات بولوب ومیت مثابه‌سنده

اولان روح حیات ابدی بولوب حق سبحانه وتعالینك بو قدرت و عظمت و پیر
طریقتدن بو کرامتك ظهورینه عجبه قالوب کندینك مقدما اولان رأی وتدبیرلری
عشق الهی حضورنده افسوس و بیهوده اولور ﴿عطار﴾ چو عیسا کرشوی نور
علی نور ٭ تو روح الله شوی تا نفخهٔ صور ٭ چو روح الله شوی جان بخش مرده ٭
برافکن ارنمود ذات پرده ٭ چو روح الله مرده زنده کردان ٭ فلك را یا ملك تو زنده
کردان ٭ تو عیسا در درون داری حقیقت ٭ ولیکن بازماندی در طبیعت ٭ چو روح الله
باش اندر طریقت ٭ حذر کن از پلیدیٔ طبیعت ٭ محیط مرکز جانهاست احمد ٭ که
اورا در دو عالم بد مؤید ٭ سر و جانم فدای روی او باد ٭ همیشه روی من در سوی او باد ٭
درآخر کرد اینجا واصلم او ٭ همه مقصود کلی حاصلم او ﴿مثنوی﴾ صد هزاران
دفتر اشعار بود ٭ صد هزاران دفتر اشعار وارایدی وفصحادن هر بریسی بلاغت
شعرلریله تفاخر ایدرلردی ولکن ﴿مثنوی﴾ پیش حرف امیٔ اش عار بود ٭ نقطه که
خانهٔ دولت وخانه پرنقطهٔ رحمت صحرای نازك سرو خرامی ودریای رازك کوهر خاصی
ختم رسل مقتدای کل حضرت فخر کائنات علیه اکمل التحیاتك امیلکی حرفنك او کنده
عموما دفتر اشعار عیب وعار اولدی یعنی وحی جبریل ایله کفتار دربار نبوتدن صدور
ایدن قرآن عظیم الشانك کمال بلاغت وفصاحت معجز نظامی قتنده شعرانك جمله سی
خجل وعاطل وسبعهٔ معلقه یه ایتدکلری رغبتلری باطل اولدی یعنی بعثت فخر عالم
صلی الله علیه وسلمك زمان سعادت انجاملرنده بلغای عربده چوق شعرا وار ایدی
ایچلرندن یدی شاعرك قلیلة اللفظ وکثیرة المعنی مرتبهٔ تحدیده اولان شعرلرینی باب مکه یه
تعلیق وآویخته قیلوب مابینلرنده مباهات ایدرلر ایدی پس حق سبحانه وتعالی
خاتم النبیین ورحمة للعالمین حبیب خدا حضرت محمد المصطفی صلی الله علیه وسلمی
عامهٔ ناسك خصوصا که بلغای اعرابك دعوتنه مبعوث قیلوب کلام قدیم معجز نظام
سبحانی وکتاب کریم ربانی نازل اولدقده حاشا ابو جهل لعین وا کامانند نیجه معاندین
بو شعردر واساطیر الاولین دروبونی محمد کندی کندیدن تکلم ایدر دیدکلرنده حق
سبحانه وتعالی آیت کریمه انزال ایدوب (وان کنتم فی ریب مما نزلنا علی عبدنا فأتوا
بسورة من مثله) قول کریمی ایله کفار مکه نك بلغاسنه عتاب الهی بیوریاور بزم عبد
خاص الخاص ورسولمزه تنزیل ووحی ایتدیکمز کلام عزتمزده ریب وکماندە ایسه کز
قرآن عظیم الشانده اولان سور قصیره دن انك مثللو برسوره کتوریکز دیو قرآن عظیم
الشن کبی برآیت قصیره وبلکه برشی کتوره میجکلرینی علی وجه التقریع بیان بیوروب
(ولکم فی القصاص حیوة) ودخی (یا ارض ابلعی ماءك ویا سماء اقلعی) وسائر آیات

قرآنیه شعرا فرزبوره نك مسموعلری اولمغله قرآن عظیم الشانه مثل ومانند اولمیوب
بلاغت وفصاحتده درجهٔ اعلا وغایت اعجازده اولدیغی اظهر من الشمس اولمغله
کلام مخلوق کلام خالقه نظیر اولمدیغن بیلوب هر بری مختفی اولدیلر وشب تاریکده باب
کعبه یه کاوب سبعهٔ معلقه نامنده اولان اشعاری سرقه ونابود ایتدیلر وبعض
مفسرین من مثله ده اولان ضمیر سابقده اولان عبده ارجاع ایدوب یعنی حبیبم
محمد المصطفی علیه من الصلوات الله الاوفی معلم ومعلمخانه یه وارمیوب استاددن برحرف
اوقیوب یازمیوب بنم آیات منزله می سزه قرائت وتبلیغ ایتدکده محض عناد کزدن
کندی وجداندن سویلر دیوب افترا ایدرسزا کرشك وشبهه کز وار ایسه استاده
وارمامش واوقیوب یازمامش محمد علیه السلام مثللو برکسنه دن بونك مثللو برسوره
کتوریکز مع هذا نه حبیبم محمد مثللو برعبد مکرم خلق ایتمشمدرونه کلامم مثللو کلام واردر
دیو بیوریلوب کفار مکه مبهوت اولدیلر پس نبی الامی ایله ملقب وتوصیف اولنمغه باعث
بو معنی اولوب ودخی (وعنده ام الکتاب) آیت کریمه سنده اولان ام ایله حضرت
مراد بیوریلوب وام اصل معناسنه اولمغله حضرت فخر عالم علیه السلام دخی
برموجب (اول ما خلق الله روحی) جمیع ارواح وجمله مکوناتك اصلی اولمغین امی
دیو وصف اولندیلر نته کم مولانا جامی رحمة الله علیه سبحه ده بیوررلر ﴿نظم﴾
سلك هستی چو درآید بشمار ٭ او بود اول فکر آخر کار ٭ صورتش کرچه زآدم زاده ٭
معنیش اصل وجود افتاده ٭ روشنست این بر هر فرزانه ٭ که زهم زاد درخت ودانه ٭
قبلهٔ بنده وازاد ویست ٭ علت غائیهٔ ایجاد ویست ٭ کرد برخوان نبوت یکشب ٭
دعوت کرسنه چشمان عرب ٭ قرص مه را پی یك مشت لئیم ٭ بسرانکشت کرم کرد
دونیم ٭ نیست زین هیچ عجیبتر عجبی ٭ که نسود ندیدان قرص لبی ٭ بقلم کر
نرسید انکشتش ٭ بود لوح وقلم اندر مشتش ٭ بود روحش قلم صنع ازل ٭ کر قلم نیست
قلمزن چه خلل ٭ از سواد خط اکر دیده بیست ٭ بکمالش نرسد هیچ کست ٭ نور
بود او وخط تیره ظلم ٭ نشود نور وظلم جمع بهم ٭ ایمدی جهان بقا وعالم لقا اهلنك هر حال
ایله بو جهان فنا وعالم هبا اهلنه غالب اولدقلری بو قدر حجج قاطعه وبراهین ساطعه ایله
اثبات اولندقدنصکره ﴿مثنوی﴾ باچنین غالب خداوندی کسی ٭ بو نجلین غالب
برخداوندك مقابله سنده یعنی حضورنده برکسنه ﴿مثنوی﴾ چون نمیرد کرنباشد
اوخسی ٭ نیچون اولمیه اکر اول کسنه زیاده دنی اولمیه پس دنی واسفل اولمسه افنای
وجود ایدوب حیات طیبهٔ ابدیه ایله باقی وسرمدی اولوردی اکرچه دون وخسیس
اولانلر کندی عقل وجودلرینه طیاندی لکن ﴿مثنوی﴾ پس دنی چون کوه را

انکیخت او ✲ ذوالقوة المتین اولان خدای بیچون جبل عظیم کبی قوی چوق قلب
قوپاردی یعنی عقل و پندار وفن بسیار ایله کوه وش قوت دار اولان قتی چوق دل
برقراری یرندن قلع وقمع ایدوب قضای الهی و پنجهٔ قهر وجلال سلطانیدن خلاص
اولهمدی وظلمات کفرده ضالین وتیه انانیتده هالکین اولدی ﴿مثنوی﴾ مرغ زیرك
باد و پا آویخت او ✲ اول حی و بیناوقادر وتوانا مرغ زیرکی ایکی اپاغیله اصدی یعنی
عقل وادراك وفهم دراکنه اعتماد ایلین نیجه مدبرلك مرغ زیرکارینك ایکی اپاغنی اخذ
وقید ودام قهرینه بندایتدی ایمدی ای طالب فوز وفلاح ﴿مثنوی﴾ فهم وخاطر
تیز کردن نیست راه ✲ فهم وخاطری تیز ایلمك یول دکلدر یعنی فهم وخاطره اعتماد ایلمك
طریق نجات اولمز زیراکه ﴿مثنوی﴾ جز شکسته می نکیرد فضل شاه ✲ اول پادشاه
انس وجانك فضل واحسانی شکسته ومنکسردن غیری یی طوتمز ودرکاه عزتنده
قلبی صنقلردن غیریسن قبول ایتمزکا ورد فی الحدیث القدسی (انا عند المنکسرة قلوبهم)
﴿مولانا جامی فرماید﴾ ای زاندوه تو پرخون دل ما ✲ دمبدم از تو دکرکون دل ما ✲
دل ما در رهت افتاده پریست ✲ که بروباد هوا راکذریست ✲ وای ما کر تو قرارش ندهی
✲ بهر خود میل بکارش ندهی ✲ بردر تو ندهی تسکینش ✲ حرف تمکین نکنی تلقینش
بوخود مقرردرکه عقل وادراك وفهم و پندارنه اعتماد ایدنلرك اکثری کم کشتهٔ راه
هدایت اولمشلردر نتکم حضرت مولانا قدس روحه بیوررلر ﴿مثنوی﴾ ای بسا
کنج اکنان کنج کاو ✲ بو مصرعده اولان کاو کاف عربی ایله تلفظ اولنوب بوجاق
قازیجی دیمك اولور کاویدن لفظندن اسم فاعلدر حاصل معنی ای چوق خزینه
طولدیریجی و بوجاق قازیجی کمسنه‌لر ﴿مثنوی﴾ کان خیال اندیش را شد ریش
کاو ✲ اول خیال اندیش اولان وزیر پرتزویره کاوصقالی اولدی استعمال اهل فرسیده
بردنی ونادان کمسنه‌یه تبعیت ایلین شخصه ریش کاو دیرلر پس مفهوم بیت شریف
بودرکه ای قتی چوق جمع اموال ایدوب خزینه‌لر دفن ایدن احمقلر وکندی عقل
و پنداری ایله انواع علوم فلسفه جمع ایدوب وکنج تصوراتن داسمان مکر ایله قازوب
کنز قلبنده مفهوم تصورات ممولایدن سفیهلر دنیای دنی یه ونفس خسیسه تابع اولوب
طبیعت مسخره‌سی اولمشلردر وکشف وشهود ایله مدارج اعتلای ملکوته ارتقا ایله
جمله مکوناته باش مرتبه‌سنده اوله جق ایکن دنیای دنی یه کوکل و یرمکله بقرك
قوریغی منزله‌سنده عالم اسفلده پابستهٔ آب وعلف اولمشلردر دیمك اولور ایمدی ای
مستمع متنبه سن زبدهٔ کون وعمدهٔ کارایکن ﴿مثنوی﴾ کاو که بود تا تو ریش او شوی
✲ کاو کیم اوله کم سن اکا ریش اوله‌سن یعنی بقر دنیا اوکاو طبیعته تابع اوله‌سن

﴿مثنوی﴾ خاك چه بود تا حشیش او شوی ✲ خاك نه شیٔ حقیردر که سن آنك
حشیشی اوله‌سن وسن زبدهٔ مکونات وخلاصهٔ موجودات اولوب جمیع مصنوعات سنك
وساطتك ایله مقصود اصلی ومعاد حقیقیلرینه واصل اولمغه طالبلر اولوب سنك شانکه
(هو الذی خلق لکم ما فی الارض جمیعا) قول کریمی بیورلمش ایکن وطن اصلی اولان
عالم جبروت وملکوتی ترك ایدوب عالم سفلیده اولان خاك اسفلك مغلوبی وانك محکومی
اوله‌سن ﴿مولانا جامی فرماید﴾ عام را خورد شام تا بسحر ✲ نیست جز خورد و خواب
فکرد کر ✲ صلح وجنکش برای این باشد ✲ نام وننکش برای این باشد ✲ سخن از دخل
وحرج راند و بس ✲ شهوت بطن وفرج داند و بس ✲ همتش نکذرد در فرج وکلو ✲
داند از امر فانکحوا وکلو ✲ پوست آمد نصیب اهل حجاب ✲ مغزها بهرهٔ اولوا الالباب ✲
ایمدی اشرف ممکنات اولان انسانه نفس وطبیعته فریفته اولوب عالم سفلی یه میل
ایتمك مسخ معنوی اولدیغی مقرردر نتکم بیوررلر ﴿مثنوی﴾ چون زنی از کار بد
شد روی زرد ✲ جونکه برعورت فعل بددن روی زرد اولدی و بعد خجالتده قالدی
﴿مثنوی﴾ مسخ کرد اورا خدا و زهره کرد ✲ خدای متعال انك صورتنی مسخ
ایلدی وزهره‌یه تبدیل ایتدی ﴿مثنوی﴾ عورتی را زهره کردن مسخ بود ✲ برعورتی
زهره ایلمك مسخ اولدی ﴿مثنوی﴾ خاك وکل کشتن ز مسخست ای عنود ✲ خاك
وکل اولمق مسخ دکلیدر ای عنود زهره هاروت وماروتی اضلال ایلین عورتك
اسمیدر ارباب تفسیر بو بابده اختلاف ایدوب (وما انزل علی الملکین ببابل هاروت
وماروت) آیت کریمه‌سنك تفسیرنده هر بری بر وجه بیان ایلمشلرو بو آیت کریمه‌نك
ماقبلی (واتبعوا ما تتلوا الشیاطین علی ملك سلیمان وما کفر سلیمان ولکن الشیاطین
کفروا یعلمون الناس السحر) قول کریمیدر معلوم اوله که (وما انزل علی الملکین) قول
کریمنده واقع اولان عطفده اوج وجه جائز کورمشلر عطفك ایکی وجهنده
(ما) موصول و بر وجهده (ما) نافیه اولور تفسیر قاضیده ابتداء (یعلمون الناس
السحر) قولنده اولان سحر اوزرینه عطف ایدوب بیوررلر (عطف علی السحر
والمراد بهما واحد والعطف لتغایر الاعتبار او به نوع اقوی منه) ایمدی لفظ (ما) ده
ایکی وجه بیورمشلردر وجه اول بودرکه (ما) ماء نافیه اولوب تکذیبا للیهود (وما
کفر سلیمان) قول کریمنه معطوف اولوب هرکز هاروت وماروته سحر انزال
اولنمدی وذکر اولنان ایکی ملك آسماندن تعلیم سحر ایچون نازل اولمدیلر و یاخود
هاروت وماروت ایله زهره حقنده اولنان قصه غیر واقعدر دیمك اوله وجه ثانی (ما)
نافیه اولمیوب (واتبعوا ما تتلوا الشیاطین) قول کریمنه معطوف وموصول اوله یعنی

يهوديلردن تورات تلاوت ايدن فرقه دن بعضيسى كتاب الله اولان احكام توراتى
اوداربنه آتوب واعمال الهيدن يوزدوندروب ايكى شيئه تابع اولديلر بريسى (ماتتلوا
الشياطين على ملك سليمان) و بريسى (ماانزل على الملكين) قوله كه شياطينك تلاوت
ايتدكلرى افسوس وافسونه وهاروت وماروت اوزرينه نزول ايدن تفريم و سحره
مشغول اولوب انكله تسخير جن ايتديلر ديمك اوله وچاه بابلك موضعنده اختلاف
اولنوب بعضيلرى ديارمغربده و بعضيلرى كوه دماونده و بعضيلرى كوفه ده در ديمشلر
وهاروت وماروت لسان سريانى اوزرينه ايكى اسمدر پس ارباب تفسير ديرلر كه هاروت
وماروت ايكى ملك اولوب برينك اسمى عزا و برينك اسمى عزائيل ايدى
روايت اولنور كه ملائكه وجه ارضده احوال بنى آدمه نظر ايدوب انبيا ورسل بعث
اولنوب امر بالمعروف ونهى عن المنكر اولنمشكن اكثرى تغافل ومخالفت ايدوب
وجه ارضده سفك دما واستحلال محارم وعبادت اصنام ايتدكلرينه تعجب وآدميانى
تعييب وتعيير ايتديلر پس حق جل وعلا ملائكه يه خطاب ايدوب اكر بنى آدمك
تركبنده اولان شهوت سزلك تركيبكزده دخى موجود اوليدى سزلك حالكز دخى بنى آدم
كبى اولوردى ديو بيوردى ملائكه كنديلردن بو حالى استبعاد ايدوب (سبحانك
ماينبغى لنا ان يعصيك) ديديلر خداى رب العالمين بيورديكم ايمدى ايچكزدن ايكى
فرشته اختيار ايليه سز كه انلرى صفت بشريت ايله متصف وشهوت انس ايله
تركيب ايدوب وجه ارضه انزال ايده يم ملائكه دخى جمله دن زياده عابد اولان هاروت
وماروتى اختيار ايتديلر فلهذا حق تبارك وتعالا انلرك تركيبنده شهوت خلق ايدوب
عدل وانصاف ايله حكومت ايچون وجه ارضه انزال ايلدى وعبادتكزده بكا شريك
قوشميه سز وزنايه قريب اولميوب شرب خمر ايتميه سز وناحق يره قان دوكميوب حكم
وقضاده طرف آخره ميل ومحابا وجور وجفا ايتميه سز ديو امر ايلدى انلر دخى
ادريس نبى عليه السلام زماننده وجه ارضه هبوط ايدوب كوندزين بين الناس عدل
وداد ايله حكومت وكيجه ايله سمايه عروج ومقاملرنده عبادت ايدرلردى اتفاقا ملوك
فارسده برملكك دخترى زوجى ايله مخاصمه ايدوب اقامت دعوى ايچون هاروت
وماروتك حضورنه كلديلر مرأة مزبوره نك حسن وجمالى غايت كمالده اولمغله
هاروت وماروتك قلبلرنده اول عورتك هواسى جايكير اولوب صيد ايتمك ارزوسيله
اجراى حكمده تراخى ايدوب مرأة مزبوره يى تنهاجه خلوتلرينه دعوت ونفسلرى
مراديني اجرايه عرض حاجت ايتديلر عورت راضيه اولميوب بنم وصلتمدن كام آلمق
استرسكز اوچ شرط ايله برمراد اولورسز بريسى بودر كه بن عبادت ايتديكم صنمه

سز دخى عبادت ثانيا خمر ايچه سز ثالثا ناحق يره قان دوكه سز بونلر عورتك تكليفندن
ابا ايدوب اى زن بو سن ديديكك افعالدن بز نهى اولنمشزدر غيرى تكليفك وار ايسه
ايده لم ديوب عورت بو شروطدن غيريله اولمز ديو جواب ويردى الحاصل عورت
برايكى دفعه كلوب هاروت وماروت قربان التماس ايتدكچه عورت وصلتنى شروط
مزبوره يه مشروطه قيلدى بالاخره هاروت وماروتك عصمتلرى باد صرصر شهوت
ايله هباء منثورا اولوب صبره طاقتلرى قالمامغله شروط مزبوره دن باده نوش اولمغى امر
سهل كوروب شرب خمره رضا ويرديلر مع هذا شرب خمر (الخمر ام الخبائث)
حديث شريفى فحواسنجه ام الخبائث اولديغندن غفلت ايله شرب خمر ايدوب مست
اولديلر پس عورت تكرار شيوه ايدوب بكا اسم اعظمى تعليم ايتمينجه رام اولمزم
ديمكله اسم اعظمى دخى تعليم ايتديلر بعده شناعته مباشرت صددنده ايكن خارجده
برمرد فقير كلوب بونلرك حالنه مطلع اولمغله جائز كه بو شخص كشف اسرار ايدوب
رسواى عالم اوله يز ديو اول كسنه يى قتل ايتديلر پس حق سبحانه وتعالا ملائكه يى بونلرك
احوالنه مطلع ايدوب معارضه لرندن شرمسار اولوب الى الان بنى آدم ايچون استغفار
ايتمكده راسخدم اولديلر وهاروت وماروتدن بو مقوله معصيت صدور ايتدكدنصكره
سمايه صعود مراد ايتدكلرنده عروجه قادر اولميوب هزار وهزار ندامت ايله ادريس نبى
عليه السلامك حضور سعادتنه كلوب (استشفع لنا الى ربك وادع لنا) ديو شفاعت استديلر
حضرت ادريس عليه السلام دخى دركاه قاضى الحاجاته رومال اولوب استعفا
ايتدكده حق سبحانه وتعالى انلرى عذاب دنيوى ايله اخروى بيننده مخير قيلدى
انلر دخى عذاب دنيايى اختيار ايدوب زمين بابلده برچاهك ايچنده پاى وهفت انداملرى
قيدبند سلاسل اولوب سرنكون آويخته قلنمشلردر والى يوم القيام چاه مزبورده
آتش ايچنده معذبلردر و بر روايتده دخى چاه مزبورده صو واردر واب ايله انلرك بينى
درت پارمق مقدار يدر بو قدر قربلرى وار ايكن بارادة الله صويه واصل اولمغه
قادر اولميوب تشنكى وعطشدن زبانلرى بيرون ازدهان اولمشدر ديرلر وروايت
اولنور كه زمان سابقده بركسنه تعلم سحر ايچون چاه بابله واروب انلرى بو حالده كوردكده
حكايت ايتمش كه بو وجهله اولان رنج وعذابلرندن بكا خوف ودهشت مستولى اولوب
(لا اله الا الله) ديدم پس هاروت وماروت بنم سوزم استماع ايتدكلرنده سن كيمك
امتندنسن ديو سؤال ايلديلر بن دخى امت محمد دنم ديو جواب ويرديكمده محمد عليه
السلام بعث اولنديمى ديديلر مبعوث اولمشدر ديدم (الحمد لله فانه نبى آخر الزمان وعما
قريب ينقطع العذاب عنا) ديديلر ديو روايت اولنور قصهٔ مزبوره تفسير يزيديه بو وجهله

مسطور اولوب وشیخ زاده نك حاشیه سنده دخی بو قصهء غریبه بو وجهله مسطوردر که (روی ان امرأة اتت عایشة رضی الله عنها فقالت لها انی ساحرة فهل لی من توبة فقالت ما سحرك فقالت صرت الی الموضع الذی فیه هاروت وماروت ببابل ان تعلم علی السحر فقالا لی یا امة الله لا تختاری عذاب الاخرة بامر الدنیا فابیت فقالا لی اذهبی تبولی علی ذلك الرماد فذهبت لابول علیه ففکرت فی نفسی فابیت ان افعله ثم جئت الیهما فقلت قد فعلت فقالا لی ما رأیت لما فعلت قلت ما رأیت شیئا فقالا لی انت علی رأس امرك فاتق الله تعالی ولا تفعلی فابیت فقالا لی اذهبی فافعلی ففعلت فرأیت فارسا مقنعا بالحدید قد خرج من فرجی فصعد الی السماء فجئتهما فقالا ایمانك قد خرج عنك فقد احسنت السحر فقلت وما هو فقالا لا تریدین شیئا فتصور به فی وهمك الا وکان تصورت فی نفسی حبا من حنطة فاذا انا بحب فقلت ازرع فخرج من ساعته سنبلا فقلت انطحن فانطحن وانخبز وانا لا ارید شیئا اصور فی نفسی الا حصل فقالت عایشة رضی الله عنها لیس لك توبة) الحاصل هاروت ایله ماروته بو وقعه اولدقده مرأهء فتانه دخی تعلم ایلدیکی اسم اعظم قوتیله آسمانه صعود قصد ایتدکده حراس سما اولان ملائکه مذکوره یی عروجدن منع ایدوب امر حقله صورتنی کوکب زهره یه مسخ اولدی دیرلر و ابن عباس وابن عمر زهره یه لعن ایدوب (لا مرحبا بها ولا اهلا لتی الملکان منها ما لقیا) دیرلر ایدی دیو روایت اولنمشدر وامام علی کرم الله وجهه دن دخی روایت اولنوب (کان النبی صلی الله علیه وسلم اذا رأی سهیلا قال لعن الله سهیلا بانه کان عشارا بالیمن ولعن الله الزهرة فانها فتنت ملکین) حدیث شریف نقل اولنور وجامع الصغیرده دخی امام سیوطی رحمة الله علیه (لعن الله الزهرة فانها هی التی فتنت الملکین هروت وماروت) حدیث شریفنی امام علی رضی الله عنه دن بو وجهله روایت ایتمشدر حدیث صحیحدر وروی ان النبی صلی الله علیه وسلم سئل عن الممسوخ فقال علیه السلام هم ثلثه عشر الفیل والدب والخنزیر والقرده والجریث والضب والوطواط والعقرب والدعموص والارنب وسهیل والزهرة والعنکبوت) فیل معروف ومشهور جانور غریبدر ودب خرس درکه ترکجه آیودر خنزیر دخی معروفدر وقرده میموندر وجریث مارماهی که ترکجه یلان بالغی دیمکدر وسازان بالغیدر دخی دیمشلر ضب سوسماردرکه ترکجه کلر دیمکدر ووطواط خفاش در ترکجه یراسه دیمکدر وعقرب دخی معروفدر ودعموص ضم دال وسکون عین مهمله ایله سك ماهی که کوپك بالغی دیدکلریدر وارنب خرکوش در ترکجه طوشاندر وسهیل بر کوکب روشندر یمن سمتندن جانب جنوبده طلوع ایدر و زهره فلك ثالثده اولان زهره کوکبیدر وعنکبوت ترکجه

اورمجکدر پس حضرت رسول علیه السلام ممسوخلردن سؤال اولندقده اصناف مزبوره اولدیغنی تحقیق بیوروب یا رسول الله علیك علیك صلوات الله بونلرك مسخنه نه شی سبب اولمشدر دیو سؤال اولندقده قال صلی الله علیه وسلم (اما الفیل فکان جبارا لوطیا لا یدع رطبا ولا یابسا واما الدب فکان رجلا یدعوا الناس الی نفسه واما الخنازیر فقوم نصاری سألوا ربهم نزول المائدة فلما نزلت علیهم کانوا اشد تکذیبا واشد کفرا واما القردة فقوم یهود اعتدوا فی السبت واما الضب فکان اعرابیا یسرق الحاج بمحجنة واما الوطواط فکان رجلا یسرق الثمار رؤوس من النخل واما العقرب فکان رجلا لداغا لا یسلم من لسانه احد واما الدعموص فکان رجلا نماما یفرق بین الاحبة واما العنکبوت فامرأة سحرت زوجها واما الارنب فکانت امرأة لا تطهر من حیض وغیر ذلك واما سهیل فکان عشارا بالیمن واما الزهرة فکانت نصرانیة بنتا لبعض ملوك بنی اسرائیل فتن بها هاروت وماروت قال الراوی ولم یذکر علیه السلام سبب الجریث الحدیث) اما غیر محلده اجریثه مسخ اولان بر مرددیوث ایدی دیمشلردر غرر ده دخی وجه مشروح اوزره مسطوردر پس مخالطت زنان تخم فتنه وآفت دین اولمغله حضرت رسول علیه السلام (لا یخلون رجل بامرأة فان ثالثهما الشیطان) ودخی (النساء حبائل الشیطان) دیو احتراز عن النسوان بیورمشلردر وقال الحسن ابن الصالح سمعت ان الشیطان قال للمرأة انت نصف جندی وانت سهمی ارمی به فلا اخطی وانت موضع سری وانت رسولی فی حاجتی) وبالجمله بعض مفسرین ذکر اولنان احادیث شریفه موجبنجه مسخ اولنان عورت الان سبعهء سیاره دن اولان کوکب زهره یه مسخ اولندی دیوب بعضیلری دخی بو قوله راضی اولمامشلردر وتفسیر نیساریده مسطوردر که حق سبحانه وتعالا هاروت وماروتی وجه ارضه انزال ایتدکده کوکب زهره یی وزهره یه مؤکل اولان ملکی دخی زمینه هبوط ایتمك ایچون امر ایدوب امر حقله زمینه نزول ایتدکلرنده زهره صورت مرأه وملك مؤکل صورت رجلده خلق اولنوب وهاروت ایله ماروت سابق الذکر اولدیغی اوزره زهره ایله مواصلت ومجامعت مراد ایتدکده زهره ایله نزول ایلین ملك صورت صنمده زهره نك منزلنده وضع اولنوب بالاخره عورت الحاصل هاروت وماروت صنمه سجده وسفك دما وشرب خمر ایدوب بعده نادم اولوب سمایه عروج مراد ایتدکلرنده قادر اوله میوب زهره ایله مؤکلی اولان ملك آسمانه عروج ایدوب هاروت وماروت نه بلایه کرفتار اولدقلرین بلدیلر دیو تحقیق ایتمشلر بعده بیوررلر که قصهء مزبوره عند المحققین غیر مقبوله اولوب کتاب اللهده بونلره دلالت ایدر نسنه یوقدر بلکه آیت کریمه ملائکه نك عصمتنه دلالت ایدر هاروت وماروتك حالت تعذیبده

تعلیم سحر ایتدکاری مستبعد اولوب ومراءٔ فاجره دخی آسمانه عروجی تعقل ایتمك
بعیددر وزهره‌یه مسخ اولمق ابعددر وحق سبحانه وتعالی ملائکه‌یه خطاب ایدوب
سز ده دخی بنی آدم کبی شهوت ترکیب اولنسه انلر کبی عصیان ایدردیکز دیو بیورلمش
ایکن عصیان ایتمزدك دیدکاری حق حاشا تکذیب وتجهیل اولوب بوخود ملائکه دن
بعیددر بلکه انلرك هبوطنه باعث اول زمانده سحره متکثره اولوب وانواع سحردن
ابواب غریبه استنباط ایدوب نیچه‌سی نبوت ادعاسیله اضلال خلق ایتدیلر پس
حق سبحانه وتعالی هاروت وماروتی وجه ارضه انزال ایلدیکه سحر ایله دعوای
نبوت ایلین کاذبلرك عمللری فاسد وکندیلری باطل اولدیغن بلدرمك ایچون ناسه
ابواب سحری تعلیم ایلدیلر حتی سحر نه شی ایدوکن معلوم ایدینوب سحرهٔ کاذبه
ایله محاجه ایدوب معارضه‌یه قادر اوله‌لر پس مقاصد واغراضك احسنی بو اولدیغنه
شك یوقدر دیو تحقیق ایلمش اما شیخ زاده رحمه الله حاشیه سنده بو وجهله بسط کلام
ایدرلر که (وقال عامة اهل التأویل انهما کانا ملکین وجاز ابتلاء الملائکة فی الجملة بما
هو سبب العقوبة والملامة کما مر فی قصة ابلیس من ان بعض الناس قالوا انه من الملائکة
فلما کفر مسخ وصار شیطانا وقوله تعالی لا یعصون الله ما امرهم ونحو ذلك وان دل
علی ان الملائکة معصومون مطلقا لا یعصون الا ان المراد به المقید ای لا یعصون الله
ما امرهم ماداموا تحت عصمة الله تعالی فانهم ماداموا معصومین لا یتحقق منهم
العصیان فانما یتحقق العصیان من البعض اذا زالت عصمة الله تعالی عنهم) الی آخره
وتفسیر تیسیرده مسطوردر که خلقت سماواتده کواکب دخی معا خلق اولنوب
وکوکب زهره سبعهٔ سیاره‌دن اولوب اول دخی آسمان ایله معا خلق اولنمشدر ومراءٔ
مزبورهٔ ممسوخه اسم اعظم قوتیله سمایه صعود ایدوب هنوز آسمانده معذب
ویاخود ممسوخات سائره کبی ناره ملحقدر وزهره‌یه واقع اولان لعن حقنده روایت
اولنان احادیث شریفه اسمده توافق حسبی ایله دردیمش وشارح مثنوی کامل
طریقهٔ مولوی شیخ اسمعیل انقروی متعنا الله بطول حیاته بو محلده دیمشلر که
مثنوی شریفك بو بیتنده بادئ نظرده زهرهٔ مشهوره اولمق منفهم اولور اکن
عین زهرهٔ مشهوره اولمامق کورینور بو تقریب ایله که مسخ لغتده بر صورتك بر صورته
تبدیل اولمسنه دیرلر که صورت اولیدن ادنی اوله پس حق تعالی اول عورتی مسخ
ایدوب شکل زهره‌یه تبدیل ایتدی دیمك اولور وصورت زهره‌یه تبدیل اولنمغله
عین زهره اولمق اقتضا ایتمز بلکه زهره صورتنه تبدیل ایلدی دیمك اولور
وصاحب تیسیرك قولنه دخی بو تأویل مطابق اولوب توهمات دفع اولور دیمش

وارباب کشف وایقان واصحاب ذوق ووجدان بو آیت کریمه‌نك تأویلنده بیوررلر که
(وما کفر سلیمان الروح ولکن شیاطین النفس والهوی کفروا یعلمون الناس السحر
من تخیلات الهواجس وتمویهات الوساوس التی تملی علی النفس بیانا هو بمثابة
السحر لقوله علیه السلام ان من البیان لسحرا وما انزل علی الملکین فتنة وخذلانا
من العلوم الضارة غیر النافعة علی ملك الروح والقلب المعلقین المنکسین رؤسهما
بالتفاتهما الی السفلیات ببابل الجسد هاروت الروح وماروت القلب) ایمدی معلوم
اوله که روح ایله قلب انسانی عالم علوی روحانیدن ایکن ازهاق باطل واقامت حق
ایچون خلافة وجه ارض جسمانی‌یه هبوط ایلدیلر پس زهرهٔ نفس زهرهٔ حیات
دنیانك مکر وخدیعه‌سیله بطریق الامتحان والابتلا ترکیبلرنده اولان شبکهٔ شهوته
کرفتار اولوب تجاسر عقل ایله خمر حرص وغفلت نوش ایدوب بغی دنیای دنیه
ایله زنا وصنم وهوایه عبادت ایلیوب علویاتدن اعراض وسفلیاته التفات ایله منکوس
الرأس اولدقلری حالده معذب اولدیلر پس (فلما زاغوا ازاغ الله قلوبهم) قول کریمی
اوزره حق سبحانه وتعالی دخی انلری استقامتلرندن تحریف ایدوب موجبهٔ جمعیت
اولان کشف حقایق علوم نافعه واستماع خطاب حقدن محروم اولوب سبب تفرقه
اولان اباطیل علوم ضاره انزالی ایله انلری مبتلا ایلدی مثلا فلاسفه‌نك قدم عالمده
وزنادقه‌نك سلب اختیارده اولان قول مزیفلری ونفی علم جزئیاتده اولان کلمات
مزخرفه‌لری وبونك امثالی لغویات ایله طریق مستقیمدن چیقوب تیه غوایت وچاه
ضلالتده هالکین اولدقلری کبی وهوالری اوزرینه قتال ایدوب ظن وخیال ایله بعضیسی
بعضیسن اکفار ایدن ارباب بدعت دخی بونك کبیدر زیرا بو مقوله علم لا ینفعدن
استعاذه لازمدر کما قال علیه السلام (اللهم انی اعوذبك من علم لا ینفع وقلب لا یخشع
ونفس لا یشبع) ان شاء الله تعالی هاروت وماروتده اولان بعض تأویل وحقایق
دخی مثنوی شریفك اشبو جلد اولنده آخرینه قریب هاروت وماروت احوالی کلدکده
بیان اولنه ایمدی روح علوی اولمغله جانب اعلایه ونفس وطبیعت سفلی
اولمغله جانب اسفله میل ایتمکدن خالی اولمامغین کاشف اسرار کبریا
حضرت مولانا قدس سره بیورلر که ❊مثنوی❊ روح می بردت سوی چرخ برین ❊
روح سنی چرخ برین جانبنه ایلتر یعنی روح عالم علویدن اولمغله لابد میلی علوی
وروحانی اولوب سنی عالم نورانی ومأوای روحانی‌یه جذب ایدرسن ایسه ❊مثنوی❊
سوی آب وکل شدی در اسفلین ❊ اسفلینده اولان آب وکل جانبنه کیتدك یعنی روح
اقتضاسنی ترك ایدوب مشتهیات نفسانیه جانبنی اختیار ایدوب طبیعت سفلیه‌ده قالدق

وخبرك بو قدر كه ﴿مثنوی﴾ خویشتن را مسخ كردی زین سفول * بو آلچقلق
سیندن كندینی مسخ ایلدك ﴿مثنوی﴾ زان وجودی كه بدان رشك عقول *
یعنی بن كندیمی نه وجهله مسخ ایلدم الحمد لله نقش وصورتم تبدیل اولمامش مسخ ایسه
صورت حیوانیه یه تبدیل اولنلرده كلیدر دینلورسه اول سؤاله جوابدر وعلت مسخی
بیاندر یعنی شول بر وجوددن مسخ ایلدك كه اول وجود عقولك رشكی ایدی زیرا مراد
اولنان صورت دكل سیرتدر وانسان صورت ایله انسان دكل بلكه سیرت ایله انساندر
احسن تقویم اكا اطلاق اولنور وعقول مجرده وملائكهٔ مقدسه نك رشك ایتدكاری اول
سیرت واول حقیقتدرسن ایسه اول حقیقتی محبت دنیا واشتغال ماسوی ایله نظرگاه
خدا اولمقدن محروم ایدوب عالم طبیعت ظلمانیده قالوب حقیقت انسانیهٔ صفت
حیوانیه یه مسخ ایلدك كرچه صورت مزبوره حالا اولان نشئه ده ظاهر دكل ایسه
بر موجب (یوم تبلی السرائر) نشئهٔ اخریده ظهور ایدر وارباب كشف وشهود نشئهٔ
اولیده دخی مسخ سیرتك مشاهده ایدوب سكا مرحمة وشفقة سویلرلر ایمدی سن دخی
بو غفلتدن بیدار اولوب ودیدهٔ بصیرتك آچوب ﴿مثنوی﴾ پس ببین كین مسخ
كردن چون بود * پس نظر ایدوب كور كه بو مسخ ایلمك نیجه اولور ﴿مثنوی﴾ پیش
آن مسخ این بغایت دون بود * اول زهره یه مسخ اولان عورتك مسخی قتنده بو مسخ
غایت دون اولور زیرا آنك مسخی علویده واقع اولوب بو مسخ اسفل سافلین اولان عالم
طبیعت وصورت حیوانیه ده واقع اولمشدر پس صورة ومعنا فرقی بین السماء والارض
اولور پس حضرت مولانا علوا وسفلا باعث مسخ اولان نه شی ایدوكن بیان ایدوب
بیوررلر ﴿مثنوی﴾ اسب همت سوی اختر تاختی * اسب همتی جانب اختره سوردك
﴿مثنوی﴾ آدم مسجود را نشناختی * آدم عموما ملائكهٔ علویه نك مسجودی وجمیع
اشیاء سفلیه نك مطلوبی اولدیغن بیلمیوب اذعان ایلمدك یعنی (خلقت الاشیاء لاجلك
وخلقتك لاجلی) مفهومندن غافل اولوب اشیاء علویه وسفلیه سكا خدمتكار اولوب
هر بری انسان كوكلنه یول بولوب آنك وساطتی ایله وصلت حقه طالبلر ایكن سن
كندیكی آنلره بند ایدوب فلك قمرك تحت معقرنده عالم عنصر سفلیده اسباب آثار اولان
كواكب وبروجك آثارینه تعلق ایتمكله حقیقتدن خبردار اولمیوب محبوس طوارق
افلاكی وقید بند تیره خاكی اولوب چاه اسفل طبیعتده سرنكون اولدك ودخی ﴿ع﴾
مشو محبوس اركان وطبایع * بندینی كوشكه بند ایتمیوب سلطان ایكن قول اولدك ای واه
ودریغ ای غافل ومسكین وظلمات نفسانیه ده زار ومهین اولان دون همت ﴿مثنوی﴾
آخر آدم زادهٔ ای ناخلف * الولد سر ابیه وفقنجه آخر سن آدم زاده دكلمیسن ای ناخلف

﴿مثنوی﴾ چند پنداری تو پستی را شرف * نیجه یدك سن بو دنائتی شرف عد
ایدرسن ومقصود بالذات اولان مدارج اعلایی قویوب وطریق مستقیمدن چیقوب
جانب اسفله كیدرسن معلوم اولدیكه آدمی زاده دكلسن اكر خیر خلف اولیدك سر آدم
سنده دخی ظهور ایدوب مسجود ملائكه اولوردك یعنی ملائكه سنك مرتبهٔ سنیه كه
رشك ایدرلردی ﴿نظم﴾ بصورت مبتلا تا چند باشی * تو در عین بلا تا چند باشی *
بصورت مبتلا یی چون عزازیل * ازانی رخ سیه مانندهٔ پیل * نمی تاری دمی تار از بینی *
وصال شه در اینجا باز بینی * نمی یاری گذشت از خود حقیقت * حقیقت دوست
میداری طبیعت * طبیعت دوست داری ذو جدایی * ازان محروم از دید خدایی * تو آدم
دام همه افلاك وانجم * همه چون قطره واو عین قلزم * تو بی آدم چرا مغرور گشتی *
باندك چیز ازان دم دور گشتی * ﴿مثنوی﴾ چند گویی من بگیرم عالمی * نیجه یدك بن
بو عالمی طوتارم دیرسن ﴿مثنوی﴾ این جهان را پر كنم از خود همی * وشهرت
وشروط وسلطنت وحكومت ایله بو عالمی كندمدن پر ایلرم دیرسن ﴿مولانا جامی
فرماید﴾ ای درین خوابگه خفته دلان * جمع نا گشته چو آشفته دلان * این همه لعبت
ولعبت سازی * وین بصد شعبده لعبت بازی * نیست خرد ر نظر خواب آلود * جلوه
گر گشته خیالی بی بود * چند خرسند نشینی بخیال * هان هان دیدهٔ خود نیك بمال *
بو گزین خواب چو بیدار شوی * حاذق پردهٔ پندار شوی * ایمدی تیز نظر چشم شهود
اولن كم دیدهٔ بصیرتكه كشف سر وجود اوله مثلا ﴿مثنوی﴾ گر جهان پر برف گردد
سر بسر * اگر بو جهان سراسر قار ایله پر اوله ﴿مثنوی﴾ تاب خور بگدازدش
بایك نظر * حرارت آفتاب آنی بر نظرده اریدر ومحو ونابود ایدر یعنی دولت صوریٔ
دنیوی فی المثل برف كبیدر پس بر كمسنه دولت وشوكت وكبر ونخوت ایله دنیای فانی سراپا
تحت تصرفنده اولسه خورشید جلالك تاب قهری طلوع ایتدكده آنی محو ایدر
ویاخود بو بیت شریفكان شول سؤال مقدره جواب اوله كه محبت دنیا والفت ماسوا
ایله دللری افسرده وزمین ناسوتلری برف خواطر نفسانیه وثلج هواجس شیطانیه ایله
مالامال اولان تیره دللر كلمات درر بار مولانادن نوعا متأثر اولوب عجبا بز بو قدر تعلقاتدن
گسسته اولوب حقیقت اصلیه مزه رجوع ایتمك قابلمیدر دیو قلبلرنده اولان ماسوانك
رفع وازاله سنی استبعاد ایتمكله حضرت مولانا قدس سره بیوررلر كه بو خاطره یی دخی
دفع ایدیكز كم بونك ازاله سی امر سهلدر بونك مثالی اكا بكزر كه جهان قار ایله مالامال اولسه
آفتاب آسمان چارم طلوع ایدوب حرارتی برفه تأثیر ایتدكده جبل شامخ كبی اولان برف
بی پایان بر نظرده محو ونابود اولور كذلك سزدخی طریق حق ورضای فیاض مطلقه

كرچكدن طالب ايسه كز جيد ارادتكز بر مرشد كاملك دست همتنه تسليم ايديكز كم آنك قلبنده اولان نور محبت احمدى وآفتاب حقيقت احدى سزك قلبكزه پرتو ايدوب اثير كيفيت محبت الله ايله حرارت آتش جذبه تأثير ايدوب ظاهر و باطنكز برف افكار ماسوى ايله مالا مال دخى اولورسه بر نظرده جمله سى محو ونابود اولوب فى الحال كل وكلزار محبت ربانيه ولاله زار نو بهار وحدت سبحانيه اولوب وكلشن توحيدك بلبل هزارى انواع شوق ايله سر اغاز زار ايدوب زمين وجودر ياحين معرفت ايله مزين ومزهر ودماغ جان معطر اولور وفى الحال ﴿مثنوى﴾ وزر او وزير چون اوصد هزار * قوم نصارايه اول وزير پرتزويرك ايتدوكى وزرى واول وزير كبى اولان مقلدينك وزرنى وعقل معاش كه وجود انسانده وزير پرتزوير كبى ايلدوكى اوزار صد هزارى ﴿مثنوى﴾ نيست كرداند خدا ازيك شرار * خداى متعالك آفتاب عنايتى وتاب خورشيد جذباتى برشراره دن محو ونابود ايلرو ظلمتنى نوره وغيبتنى حضوره وانده وزر بشريتنى ملكيت وسروره تبديل ايدوب ﴿مثنوى﴾ عين ان تخييل را حكمت كند * اول تخيلات فاسده وتوهمات كاسده نك عينى حكمت ايدر ﴿مثنوى﴾ عين ان زهر آب را شربت كند * وصورت آبده كورينوب نوش ايتدوكى خمر محبت دنيانك زهراب سيئاتنى عين شربت حيات عشق احديت ايدر يعنى (اولئك يبدل الله سيئاتهم حسنات) فحواسنجه سيئاتى عين حسنات اولور ودخى ﴿مثنوى﴾ ان كمان انكيز را سازد يقين * اول كمان كتورن كمسنه يه يقين دوزر ﴿مثنوى﴾ مهرها رو ياندار اسباب كين * واسباب كيندن مهر محبتلر بتورر الحاصل اول پادشاه بى زوال وقادر متعال بر كريم لايزال دركه بر موجب (قلنا يانار كونى بردا وسلاما على ابراهيم) ﴿مثنوى﴾ پرورد در آتش ابراهيم را * خليلى حضرت ابراهيم عليه السلامى اتش ايچنده پرورده قيلور ﴿مثنوى﴾ ايمنى روح سازد بيم را * وخوف و بيمى ارواحه امينلك دوزر يعنى حق سبحان وتعالى عشاقى نار عشق وآتش جذبه ده پرورده ايدوب انافانا تجليات احديتى ايله حيات جاودانى ويروب وجود وهمتلرندن فانى ووجود حقانى ايله باقى ايدر وروحلرى دركات اسغله دوشمك خوفندن امين ايدوب (لاخوف عليهم ولاهم يحزنون) مظهرى اولان زمرۀ عباد مخلصينه داخل وجنت ديداره واصل ايدر ايمدى همان سن راه طلبده قدم صدق اوزره اولوب بار كثرتك حملنى ظهر قلبكدن رفع وازاله يى حقك لطف وعنايتى قتنده دشوار قياس ايتمه حق سبحانه وتعالينك حكمت وقدرت ورحمت ومغفرتنه عقل الى ايرشمز ومتاع احساننه حد واندازه اولمز ﴿مثنوى﴾ از سبب سوريش من سودايم * بن خداى بيچونك سبب

سوزلغندن سودايى اولوب حيرتده يم يعنى كاه اولور كه عادة الله بر مقتضاى اسباب ووسايط جارى اولوب عقل دخى انى ادراك ايدر وكاه اولور كه برخلاف اسباب ووسايط خرق عاده ايدوب عقول وفهوم انى ادرا كه قادر اولمز فلهذا ﴿مثنوى﴾ در خيالاتش چو سوفسطاييم * انك خيالاتنده سوفسطايى كبيم سوفسطائيه حكماء دهريه دن لاادريه ديدكلرى طائفه دركه حقايق اشيانك منكرلرى اولوب ثبوب وعدم ثبوت اشيانك علمنى انكار ايدرلر پس اشياى مرئيه نه دردبو سؤال اولنسه لاادرى ديوجواب ويردبلر پس حضرت مولانا دخى بطريق التمثيل طائفۀ سوفسطائيه يى ايراد ايدوب حق سبحانه وتعالينك فهوم وعقول ادراك ايلمه ديكى حكمت خفيه سندن سوفسطايى كبيم ديو بيوررلر ﴿جامى رحمة الله﴾ اى زبان خرد از كنه تو بند * پايۀ قدر سخن از تو بلند * بخرد شرح كمالت نتوان * بسخن شكر نوالت نتوان * سخن از باغ جمالت ورديست * واندرين مرحله باد اورديست * از كلى رونق باغى كه شناخت * رونق نور چراغى كه شناخت * به كزين زمزمه خاموش شويم * پاى تا سر چو صدف كوش شويم *

﴿ مكر ديكر انكيختن وزير در اضلال قوم نصارا ﴾

وزير قوم نصارايى اضلال بابنده برغيرى مكر پيدا ايتديكيدر ﴿مثنوى﴾ مكر ديكران وزير از خود ببست * اول وزير حيله كار كندوسندن برغيرى مكر پيدا ايتدى ﴿مثنوى﴾ وعظ را بكذاشت درخلوت نشست * وعظى ترك ايدوب خلوتده اوتوردى زيرا كثرت صحبت موجب قلت حرمت در ايمدى جلب احباب ايچون براى عزت وحرمت اختيار خلوت ايدن ارباب ريايه دخى بو بيت شريفده اشارت واردر پس وزير مزبور خلوتنشين اولوب كمسنه يه كورنمامكله ﴿مثنوى﴾ بامريدان در فكند از شوق سوز * مريدلره شوقدن سوز براقدى يعنى صحبت وزيره اشتياقلرى زياده اولدى ﴿مثنوى﴾ بود در خلوت چهل پنجاه روز * قرق اللى كون خلوتده اولوب احبابنه عرض ديدار ايتمدى ﴿مثنوى﴾ خلق ديوانه شدند از شوق او * خلق انك شوق ومحبت واميد صحبتندن ديوانه سان اولديلر ﴿مثنوى﴾ از فراق حال وقال وذوق او * انك فراق حال وذوق مقالندن سوزان اولديلر وسوزان شدند از فراق حال تقديرى اوزره معنى ويرلدى ﴿مثنوى﴾ لابه وزارى همى كردند او * خلق اشتياقدن زار اولوب تضرع وفغان ايلديلر اول وزير ايسه ﴿مثنوى﴾ از رياضت كشته در خلوت دوتو * خلوتده رياضتدن ايكى قات اولمش ايدى بو بيت

شریفده دخی طالب حق اولنلره ارشاد بیورورلر که مرشد کاملی مجرد کین خلوتده
عزلت نشین اولوب ریاضتدن یوزلری صااروب ودوداقلری ثپسروب ومیانلری ایکی
قات اولنلرده دخی ارامیه سزز یراسیمه وریایله دخی حالت مزبوره ممکن دردیرلر (تا که
ازدین بیری رونق را ٭ کز بی خلق پرستی حق را) پس قوم نصاری وزیرك سر خلوتنه کلوب
﴿مثنوی﴾ کفته ایشان بی تومارا نیست نور ٭ دیمشلر که سنسز بزه نور یوقدر
﴿مثنوی﴾ بی عصاکش چون بود احوال کور ٭ عصاکش سز کورلرك احوالی نیجه
اولور یعنی کورلر او کنجه بر عصاکش اولیوب وکورلر دخی اول عصا کشه یاپشوب
کیتمینجه حالی نیجه اولور بو بیت شریفده دخی عجب نکته وار در دیدهٔ جان وسمع
جنان صاحبلرینك معلومیدر فافهم ﴿مثنوی﴾ ازسر اکرام واز بهر خدا ٭ سنده اولان
اکرام ایچون لله تعالی ﴿مثنوی﴾ بیش ازین مارا مدار ازخود جدا ٭ بزی
بوندن زیاده کندندن جدا طوتمه درد فراقه طاقتمز یوقدر مصرع اولده اولان
از سر اکرام اکرام باشندن و اوجندن دیمکدر لکن محلی مناسب اولان معنا
اختیار اولندی ﴿مثنوی﴾ ماچو طفلانیم ومارا دایه تو ٭ بز طفللر کبیز وسن
بزه دایه کبیسن ﴿مثنوی﴾ برسرما کستران آن سایه تو ٭ سن اول بزم باشیمزاوزرینه
دوشت یعنی بزی سایهٔ حمایه وظل عنایتکدن مهجور ایلمه ﴿مثنوی﴾
کفت جانم از محبان دور نیست ٭ وزیر ایتدی قالبم سزدن مهجور ایسه
جانم محبلردن دور دکلدر ﴿مثنوی﴾ لیك بیرون آمدن دستور نیست ٭ لکن خلوتدن
طشره کلمکه دستور یوقدر ﴿مثنوی﴾ ان امیران درشفاعت آمدند ٭ اول امیرلر
بو بابده شفاعته کلدیلر ﴿مثنوی﴾ وان مریدان درشناعت آمدند ٭ واول مریدلر
شناعته کلدیلر یعنی وزیرك کندولره عرض جمال ایتمدوکنی کندولرینك شناعت
وکستاخلغنه حمل ایتدیلر ﴿مثنوی﴾ کین چه بدبختیست مارا ای کریم ٭ ای کریم
بو بزه نه مقوله بدبختلقدر که ﴿مثنوی﴾ ازدل ودین مانده مابی تو یتیم ٭ بز سنسز دل
ودیندن یتیم قالمشز ﴿مثنوی﴾ تو بهانه میکنی ومازدرد ٭ سن خلوتدن چقمامق
ایچون تعلل وبهانه ایدرسن وبز درد فراقدن ﴿مثنوی﴾ می زنیم ازسوز دل دمهای
سرد ٭ کوکل حرارتندن صوغوق آهلر ایدرز حضرت مولانا قدس سره بو مصرع
شریفده نکته قصد ایدوب اول وزیر پرتزویر واحبابی اولان نصاری آتش عشقدن
بی بهره مقلدلر اولوب کرچه سوزش دل صاحبلری یوزدیو کچنورلر لکن سوز دروندن
ظهور ایدن آه جکرسوزك شرارهسی خرمن وجودی احراق ایدهجك ایکن آه سردلری
کوکل طوکدررایدی دیمکدر ونصارانك کندو قوللری اوزرینه صغوق بره و بیهوده

وبی فائده آه ایدرزدیدیلر ﴿مثنوی﴾ مابکفتار خوشت خوکرده ایم ٭ بز سنك خوب
ولطیف کفتارنه معتاد اولمشزدر ﴿مثنوی﴾ مازشیر حکمت توخورده ایم ٭ بز سنك
پستان کلماتکدن البان حکمت وشیر معرفت نوش ایتمشزدر ایمدی بروجهله سندن
مفارقته مجالیمز یوقدر ﴿مثنوی﴾ الله الله این جفا با ما مکن ٭ لله تعالی بو جفایی بزه
ایلمه ﴿مثنوی﴾ خیرکن امروز وافردا مکن ٭ شمدی خیر ایله بو کونی یارینه قومه
زیرا تأخیرده آفت واردر جفادن ال چك حقدن خوف ایله ﴿مثنوی﴾ می دهد دل
مرترا کین بی دلان ٭ کوکلك رضا ورمی کم بو بی دللر ﴿مثنوی﴾ بی تو کردند
آخر از بی حاصلان ٭ بالاخره سنسز بیحاصللردن اولالر وهجر وفراقکدن غمکین
اولوب استماع معارفندن محروم قاله لر الحاصل طائفهٔ نصاری ﴿مثنوی﴾ جمله در
خشکی چوماهی می طبند ٭ جملهسی خشکی وساحلده اولان ماهیلر کبی سنسز
حیاتدن قطع امید ایدوب حرکت واضطراب ایدرلر ایمدی کرملرده خود بخل یوقدر
سندخی ﴿مثنوی﴾ آب رابکشا زجو بردار بند ٭ نهر معرفت وجودی حکمتدن
رفع سد وفتح بند ایدوب ابی کشاده وماء علمی روان ایله ﴿مثنوی﴾ ای که چون
تو در زمانه نیست کس ٭ ای که زمانهده سنجلین کمسنه یوقدر ﴿مثنوی﴾ الله الله
خلق رافریادرس ٭ الله ایچون اولسون خلقه فریادایرش وبزی بو اضطرابدن
خلاص ایله

﴿ دفع کفتن وزیر مریدان را ﴾

وزیر مریدلری دفع ایله سوزسویلسنی بیان ایدر ﴿مثنوی﴾ کفت هان ای سخرکان
کفت کو ٭ وزیر مکار عرض اشتیاق ایلیان احبابنه مرشد محقق کبی کفتاره کلوب
دیدیکه ای کفت وکوینك سخره ومغلوبی اولنلر اکاه اولیکز فی الحقیقه مریدلری
دخی سخرکان قیل وقال اولمسه اومقوله مقلده صید اولورلرمی ایدی ﴿مثنوی﴾
وعظ وکفتار زبان وکوش چو ٭ وعظ کوش وکفتار زبان طلب ایدیجی قوم
کرچه حضرت مولانا بو حکایهیی وزیر زبانندن نقل ایدر لکن کوش هوشی اولنلره
عجب وعظ نصیحتدر که بیورورلر ﴿مثنوی﴾ پنبه اندر کوش حس دون کنید ٭
کوش حس دونه پنبه ایدیکز یعنی ظاهره قولاغن بند ایدیکز وباطن قولاغن کشاده
قیلکز کم کلمات الهیه استماعنه مستعد اوله سز ﴿مثنوی﴾ بند حس ازچشم خود
بیرون کنید ٭ بند حسی کندی بصر کزدن طشره ایدیکز یعنی چشم باطندن
حس ظاهری بندنی رفع ایدیکز کم حتی بصر بصیرت ودیدهٔ حقیقتکز روشن اولوب

جمال ازلی ومحبوب لم یزلی مشاهده سنه مستعد وخدابین اوله وکاندن خلاص اولوب
صاحب یقین اوله پس پنبهٔ کوش سر نه در دیرسکز ﴿مثنوی﴾ پنبه آن کوش سر
کوش سر ست ❊ اول سمع سرك پنبه سی کوش سر در ایمدی ﴿مثنوی﴾ تانکردد
این کران باطن کرست ❊ مادامکه بو باش قولاغی صاغر اولمیه کوش باطن
صاغردر یعنی باطن قولاغی کوش ظاهر مسدود اولمدقجه مفتوح اولماز ﴿بیت﴾
دیلرسن کم سکا آسان اوله بو ❊ دلیل وحجت وبرهان اوله بو ❊ قولاغکدن صنولر پنبه سن
چك ❊ یقین اودینه یانسون پردهٔ شك ❊ ایمدی ای عاشقلر سز دخی وصول الی الله
دیلرسکز ﴿مثنوی﴾ بی حس و بی کوش و بی فکرت شوید ❊ حسنسز و کوشسز
وفکرتسز اولیکز تا کم نفس مطمئنه درجه سنه قدمنهاده اولوب ﴿مثنوی﴾
تا خطاب ارجعی را بشنوید ❊ حضرت حق وفیاض مطلقدن نفس مطمئنه یه مخصوص
اولان ارجعی خطابنی شنونده اوله سز کما قال تعالی (یا ایتها النفس المطمئنة ارجعی الی
ربك راضیة مرضیة فادخلی فی عبادی وادخلی جنتی) معلوم اوله که بو آیت
کریمه نك سبب نزولنده اختلاف اولنوب بعضیلری مقتدای شهدا پیشوای سعدا
عم ماجد حضرت محمد المصطفی حمزه بن عبد المطلب رضی الله عنه حقنده نازل
اولمشدر دیدیلر و بعضیلری دخی مکه مشرکلری قبل فتح مکه اصحاب رسول اللهدن
اولوب صلب ایتدکلری حبیب بن عدی رضی الله عنه حقنده نازل اولدی دیمشلر
روایت اولنور که مکه مشرکلری حبیب بن عدی یی صلب ایتدکلرنده یوزینی
مدینه جانبنه دوندردیلر حبیب دخی درکاه حقه مناجات ایدوب (اللهم ان کان لی
عندك خیر فحول وجهی نحو قبلتك) دیو دعا ایلدی پس حق سبحانه وتعالی حبیبك
یوزینی کعبه یه توجیه ایدوب هیچ فرد حبیبك وجهنی کعبه دن تحریف ایتمکه قادر
اولمدی ارباب تفسیر بیوررلر که بو آیت کریمه ده علی ارادة القول کفاری ایمانه
ترغیب واردر وارادهٔ قول یقال للمؤمن الصالح تقدیر اولنمقدر یعنی عمل صالحی
اولان مؤمن موحد (عند الموت والبعث اکراماله) حقدن خطاب ایریشوب دینلور که
یاشول نفس مؤمنهٔ مطمئنه که ایماننده خلجان شك اولمیوب ذکر الله ایله سکونت
ولقاء الله ایله اطمینان حاصل اولمش ایدی ربکه رجوع ایت زیرا نفس ابتداء سلسلهٔ
اسباب ومسبباته تشبث ایتمشکن عنایت حقله ترك اسباب ایدوب مسبب الاسباب
وواجب لذاته یه ترقی وتوجه ایدوب انك معرفتی قتنده مستقر ومعرفت حق
ایله غیر حقدن مستغنی اولور وحقی مشاهده ایدوب اکا برشیٔ ریب وکمان
کتورمز وایماننده بروجهله سکونت بولور که خوف وحزندن آنك اوزرینه برشی

طاری

طاری اولمز پس بو مقوله نفس زکیه یه نفس مطمئنه اطلاق اولنوب حق سبحانه وتعالی
اول نفسه (یا ایتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربك) خطابن ایدر یعنی ربکك امرینه
ویاخود موت موعدینه راجع اول دیمك اوله قاضی بیضاوی رحمه الله علیه بو آیت
کریمه نفوس قبل الابدان عالم قدسده موجوده در دینلرك قوللرینی مشعردر دیو
بیورمشلر راضیة مرضیة سکا ویردیکم شیئه راضیه وعند الله مرضیه اولدیغك حالده
(فادخلی فی عبادی) بنم صالح قوللرم جمله سنه داخل اول (وادخلی جنتی) واول
قوللرم ایله جنتمه داخل اول دیمکدر و یاخود زمرهٔ مقربینه داخل اولوب آنلرك نوریله
مستضیئه اول دیمك اوله زیرا جواهر قدسیه مرآت متقابله کبیدر و یاخود بو خطاب یوم
بعثده اولوب (یا ایتها النفس المطمئنة) عبادمدن شونلرك اجسادینه دخول ایدیکز کم
مقدما آنلردن مفارقت ایتمش ایدیکز ودار ثوابمه داخل اولکیم سنك ایچون حاضر لدم
ایدی دیمك اوله والعلم عند الله انشاء الله ارباب حقیقت بو آیت کریمه ده نلر تحقیق ایتمشلر عن
قریب مثنوئ شریفده محلی کلدکده بیان اولنه حالا ارجعی مناسبتی ایله بو مقدار ایله
اکتفا اولندی ایمدی حضرت مولانا قدس سره الاسنا بیوررلر که مادامکه طریق
حقده افناء بشریت ایدوب بی حس و بی کوش و بی کثرت اولمدقجه نفس مطمئنه
صاحبی اولمیوب وخطاب حقدن ارجعی نداسن استماع ایده مزسن ﴿مثنوی﴾ تا بکفت
و کوی بیداری دری ❊ بیدار یده اولان یا مصدریه ودریده اولان یا خطاب اولوب کوی
دخی بیداره مصافدر یعنی مادامکه سن بیدارلغك کفت وکوینده سن ومجرد قیل
وقاله مقیدسن ﴿مثنوی﴾ تو ز کفت خاب بویی کی بری ❊ کفتار خواب واسرار
رب الاربابده سن قچن برایحه ایلتیرسن وذوق باطنی قچن چشیده قیلورسن پس سیر
ظاهر وسیر باطن ندر دیرایسك ﴿مثنوی﴾ سیر بیرونیست قول وفعل ما ❊ سیر
ظاهری بزم قول وفعلمزدر بو عالمدن غیری عالم یتمز وترقی سیری آنجق قولدن قوله
وفعلدن فعله در اما ﴿مثنوی﴾ سیر باطن هست بالای سما ❊ سیر باطن آسمان
اوزرنده در یعنی عالم ملکوت ومقام جبروت وسیر مرتبهٔ معارج لاهوتدر بو مصرعده
اولان هست موجود معناسنه اولان هست مفردی اولمیوب است معناسنه اولان
هست مرکبیدر که هست ده ها زایددر است تقدیرنده در که در سما است دیمکدر ایمدی
﴿مثنوی﴾ حس خشکی دیده کز خشکی بزاد ❊ حس ظاهری خشکلکه منسوب اولان
بو عالم صورتی کوردی زیرا که عالم خشکیدن تولد ایتمشدر پس جنسندن غیریسن
کوروب آشنالق ایده مز اما ﴿مثنوی﴾ عیسئ جان پای بر دریا نهاد ❊ جان عیساسی
قدمنی معنی دریاسنك اوزرینه قودی حضرت مولانا قصیدهٔ افاق وانفسده بیوررلر که

(قوت روحست نوح نوحه كر ❊ اين جسد باشد چو كشتى اى فلان ❊ هست روح الله عيسى در تنم ❊ مريم نفس است با مادر بيان) پس حس ظاهرى خشك مادر اولديسه ﴿ مثنوى ﴾ سير جسم خشك بر خشكى فتاد ❊ خشكه مضاف اولان جسمك دخى سيرى خاكه منسوب اولان بو عالم صورته دوشدى ﴿ مثنوى ﴾ سير جان پا در دل دريا نهاد ❊ اما جان سيرى قدمنى دريانك اورته سنه وضع ايلدى و عاو هميله عالم قدسه جولان ايدوب بحر شهوده طالدى ﴿ نظم ﴾ كورمز اول اوى بو كوز كوزك آچ ❊ اول بيته نظر ديله كوزك آچ ❊ جاندن كوز آچان كورر حقيقى ❊ نوردن ياپيلان بنا عقيق ❊ چون بينك اوله حقيق ظاهر ❊ حقدن بولنان اول اوده ظاهر ❊ وحدت بوله سز حقيق سنده ❊ كثرت نه ايسه كچوبن آنده ❊ بردن كوره سن نه يرسن اى پر ❊ كيم اول براعمش حقيقت سر ❊ سندن كور ينور ساكه سنكله ❊ صانمه كوره سن سنى آنكله ❊ كورن كور ينن نه ايسه سنسن ❊ هر وجه كوره يقين حسنسن ❊ حقدن كوز آچوب حقه نظر قيل ❊ هر شانده كذر قيلوب سفر قيل ❊ وحدت كوروبن بو كثرت ايچره ❊ بيل سر نه ايمش بو حكمت ايچره ❊ حق سبحانه وتعالى طالب صادقلره بو كوزو بو بو قلغى ميسر ايليه والا ﴿ مثنوى ﴾ چونكه عمر اندر ره خشكى كذشت ❊ چونكه سنك عمرك خشكلكده و يبوست يولنده كچدى و كوكل جمع ايدوب محبة الله ايله بهره مند اولمامغله ﴿ مثنوى ﴾ كاه كوه و كاه دريا كاه دشت ❊ كاه طاغلرده و كاه دريالرده و كاه صحرالرده مرور ايلدى الحاصل درلو درلو طول آمال و فكر محال و خواب خيال ايله كچن عمره ﴿ مثنوى ﴾ آب حيوان از كجا خواهى تو يافت ❊ آب حياتى سن قنده بولسك كركدر ﴿ مثنوى ﴾ موج دريارا كجا خواهى شكافت ❊ معنى و عشقك بحرينك موجينى قنده يارسك كركدر يعنى مادامكه عمركى بو عالم صوريده خرج ايدوب طرح ماسوى ايتمسك غوص درياى وحدت اوله مزسن ديمكدر ايمدى طالب معرفت و راغب راه حقيقت اولانه معلوم اوله كه ﴿ مثنوى ﴾ موج خاكى وهم و فهم و فكر ماست ❊ موج خاكى بزم وهم و فهم و فكر يمزدر ﴿ مثنوى ﴾ موج آبى محو و سكرست و فناست ❊ آبه منسوب اولان موج محو و سكر و فنادر معلوم اوله كه سكر شراب عشق نوش ايدن عاشقلره ذوق و طرب استيلا ايتمكله حكم و سلطنت اقتضاء عشقك اولوب عاشقك صبر و قرارى و زمام اختيارى الدن كيدوب مقام وجده كلديكيدر و فنا عند ارباب التحقيق علما و وجدا و حقا شهود سالكده حقك غيرى مضمحل و شهود طلب فانى اولوب و شهود معرفت دخى شهود عيان ايله فانى اولمقدر و محو دخى برقاچ مرتبه واردر محو ارباب ظواهر اوصاف عاده و اخلاق ذميمه يى رفع ايدوب اخلاق

حميده يى اكتساب و اقامت احكام عبادتدر و محو ارباب سرائر علل و آفاتى ازاله ايدوب مواصلاتى اثبات ايتمكدر و بو مرتبه ده عبدك اوصافى و اخلاق و افعالنك رسومى حق سبحانه وتعالينك افعال و صفاتى تجلياتى ايله رفع اولوب تخلق باخلاق الله ايتمكدر و محو جمع و حقيق افناء كثرت فى الوحدتدر و محو عبوديت و محو عين عبد دخى اضافت وجودى اعيانه اسقاط ايتمكدر زيرا اعيان بحكم العالمية حضرت واحديتدن بروز ايتمش شئونات ذاتيه در اضافت ايسه بر نسبتدر كه خارجده وجودى يوقدر و افعال و آثار تابع وجود اولوب معدومده تأثير يوقدر ايمدى عند اولى الابصار حقدن غيرى فاعل و مؤثر و موجود يوقدر پس سالك راه طريقت اولان عاشقلر ساقئ بزم محبت اولان مرشد كامل الندن شراب عشق الهى نوش ايدوب نار تجليده سوزان اولمق كركدركم سكر و محو و فنا ايله بقاء حقانى مرتبه سن بولوب درياى وحدت مطالعه ده اشنا اوله پس ﴿ مثنوى ﴾ تا درين سكرى ازآن سكرى تو دور ❊ مادامكه بو سكرده سن اول سكردن دورسن يعنى مادامكه شراب حب ماسوى ايله مستانه سن شراب عشق الهى ايله سكران اولمقدن دور و مهجورسن ﴿ مثنوى ﴾ تا زين مستى ازآن جامى تو كور ❊ و مادامكه سن بو هستئ موهوم مستلكنده سن فنا جامندن كورسن الحاصل اكر دنيويه و اكر اخرويه و ملكوتيه و روحانيه دن مستلك قيدنده و وجود بندنده اولدقچه تجليات احدية الذات ايله استغراقدن دور و عين شهوددن كورسن زيرا عالم اطلاقده قيد اولمز بونلر ايسه بهر حال قيودات و حجابتدر زيرا سكران اولمق دخى من وجه اثر وجوددر ايمدى بنم روحم ﴿ مثنوى ﴾ كفت و كوبى ظاهر آمد چون غبار ❊ بو قيل و قال ظاهرى غبار كبى كلمشدر زيرا كلمات صورى مرآت قلبك ژنكارى و بلكه محو ذات و وحدت صرفه ده مستغرق اولنلره مطلقا تكلم كدردن خالى دكلدر پس ﴿ مثنوى ﴾ مدتى خاموش خو كن هوش دار ❊ بر مدت خاموشلغى خوى ايله و عقل طوت يعنى عين شهودده مستهلك اولوب سويلرسك بى لفظ و حرف و صوت تكلم ايله ﴿ عطار ﴾ بمعنى مو بها بشكافتم من ❊ طريق اين خوشى يافتم من ❊ همه جز خامشى راهى نداريم ❊ كديك تن زهرهٔ اهى نداريم ❊ چو خاموشى بست پس خاموش كرديم ❊ ز ديدار ما بيهوش كرديم ❊ چو چشمه تا بكى در جوش باشيم ❊ چو دريا همدم و خاموش باشيم ❊ ز خاموشى رسى در وحدت كل ❊ برون آى تو از پندار و وز دل ❊ ز خاموشى شوى مانند دريا ❊ چو چشمه هان مكن چندين تو غوغا ❊ ز خاموشى همه مردان عالم ❊ نمودند هم نهان سر دمادم ❊ ز وصلش جمله حيرانند و مدهوش ❊ ز خود در بسته و با عقل خاموش ❊

مكرر كردن مريدان خلوت رابشكن

خلوتی ترك ایله دیومریدلرك تكرار ابرام والحاح ایلەسی بیانندە در «مثنوی»
جمله كفتندای حكیم رخنه جو * جمله مریدلر دیدیلركم ای فرجه ورخنه و بهانه
جوحكیم «مثنوی» این فریب واین جفابا ماملو * بوفریب جفایی بزه دیمه
و بومقوله سوزسویلمه «مثنوی» چارپارا قدر طاقت بارنه * چارپایه قدروطاقتی
اولدیغی مرتبه بارقو یعنی یوكی تحملندن زیادە یوكلتمه «مثنوی» برضعیفان
قدرقوت كارنه * یعنی (لا یكلف الله نفسا الا وسعها) وفقنجه ضعفایه قوتلری
مقداری ایش قو «مثنوی» دانۀ هرمرغ اندازۀ ویست * هرمرغك دانەسی
انك مقدار یدر اندازه بومحلده مقدار معناسنه در یعنی هرمرغك غداسی چثەسنه
كورە دردیمكدر «مثنوی» طعمۀ هرمرغ انجیری كیست * برانجیرهرمرغك
چقان طعمه ولقمەسی اولور «مثنوی» طفل راكرنان دهی برجای شیر * مثلا
طفله سودیرینه نان ویرەسن «مثنوی» طفل مسكین راازآن نان مرده كیر * طفل
مسكینی اول ناندن مردەطوت یعنی همان میت حكمندە وهلاك اولمش بیل زیراهنوز
اكل نانه استعدادی كلمامشدر ومعدەسندە تحمل یوقدر «مثنوی» چونكه دندانها
برارد بعدازآن * چونكه طفلدن دندانلرظهورە كلە اندنصكره «مثنوی» هم بخود
طالب شودآن طفل نان * اول طفل كندوسنه نان طلب ایدیجی اولوردایەسنه
احتیاج قالمز ویاخود اول طفل نانی كندوسی طلب ایدر «مثنوی» مرغ
پرنارسته چون پران شود * قنادی بتمامش اولان مرغ چونكه طیران ایلیه
«مثنوی» لقمۀ هركربۀ درآن شود * هریرتجی كربەنك لقمەسی اولور
«مثنوی» چون برارد پربپرد اوبخود * چونكه مرغ قناد بوقارو كتوره یعنی
قنادی ظهورە كلوب كمالن بوله كندی اختیاریله پروازایدر «مثنوی» بی تكلف
بی صفیر نیك وبد * تكلفسز ونیك وبدصفیر وصدا ایتمكسز حضرت مولانا
قدس سره الاسنا بوابیات شریفەدە دخی منكوش كوش جان اولەجق درلرنثار
ایدوب اداب صحبتی بیان واحوال ارباب طریقتی عیان بیوردیلر یعنی ارباب سلوك
ابتدا حالندە طفل مثابەسندەدر پس (كلم الناس علی قدر عقولهم) مصداقنجه
هركسك مقدارین بیلوب اسرار طریقت وكفتارحقیقتدن هربرینه سوزسویلمه
وسو یلدكك تقدیرجه حوصله واذعانكه كورە سویله زیرا فیل لقمەسی قارنجیه
اولمز مبتدی ایله منتهینك حالی بردكلدر طفل ایله شابه بكزر فرضا مبتدییه
غوامض اسراردن بعض رازكشف وبازایلسك ایكیدن خالی دكل یابودر كه سكا

انكارایدر ویاخودبودر كه الحاد وزندقەیه دوشر پس ایكی وجهله دخی اول
دردمندی ورطۀ هلاكه دوشررسن بری بودر كه انكاری سبب خذلان اولوب
استفاضەدن قالور ایكنجی بودر كه الحادە دوشرایسه فلاح بولمز بلكه سالكك
تربیەسی بی قیل وقال نیجه زمان نظر وهمت ایله كركدر كه حتی حقایق اشیایه ومبدأ
ومعاده كندی وجدانیله معرفت كشف ایدوب كشف وشهود مرتبەسن بولدقده
اول سویلیەجكك اسرار ومعانی بلا تلقین كندی وجودندن ظاهر اولمغه باشلر
ومرغ همتی پرآچوب جوهوای لامكانه اوچارامانه چاره كندیدە نظر وهمت وحقدن
اعطا وقدرت عنایت اولنمیان ناپخته بیچارەلر مجرد كفتار تصوفدن بعض كلمات ضبط
ایتمكله كندوینی مرشد مرتبەسنه قویوب طالب سوزایله ارشاد اولور قیاس ایدوب
هم ضال وهم مضل اولور حق سبحانه وتعالی جمله طالبلری اومقوله ناپختەلر دامندن
صاقلیه ایمدی هر برسالكی نه منزلده ونه دائرەدە ایدیكن بیلوب مرضنه كورە علاج
ایتمك وهضمنه كورە لقمه یدیرمك مرشد كامللره مخصوصدر غیرینك آنده مدخلی
یوقدر زیرا مرشد كامل اولا طالبك قلبنه آتش عشق یاقوب طالب دخی سوزش
درون حاصل ایدوب مجاهدەدە جانلر اریدوب مقتضیات نفسانیه نار جذبات
ایله یانوب محو اولدقدنصكره اسرار حقیقتدن اكامقدارنجه برسوز آچار
اندنصكره مرتبەسنه كورە برسوز دخی آچوب بواسلوب اوزره حدكماله وارنجه
تربیه ایدر امامرشد كامل تربیەسندە اولان بعض كمسنەلرك دخی سبق عالی
اولمغله دون اولنلر انك كلماتن استماع ایتدكده خلجان حاصل ایدوب تشویشه
دوشر فلهذا سالكلره تنبیه اولنوب هركس هم مشرب وهم سبق اولندن
غیریله مكالمه ایتمسون دیر انكیچون مرشد كامل تربیەسندە اولان عاشقلرك
دأبی فقرا بریره كلوب صحبت ایتدكده قیل وقال ایتمیوب صمت ایله اوتوروب كوكل
حالنه واروب شمع عشقك پروانەسی اولوب بربریله كفت وكو یارشمزلر بلكه هركس
صفای درونی قدر مشاهدۀ قرب ووحدت ایدوب سوز یرینه آه جكرسوز ایدرلر وباش
یرینه كوزلرندن قان دوكرلر عاشقلرك حالی بودر اكر بوطائفه یی بولوب سن دخی عشق
شرابن ایچوب وآتش جذبەدە جكر بریان ایتدكسه صحا وعافیه والالاف وكذافی قو
وحقدن قورق وانبیا واولیادن اوتان طالب دخی اولمازایسك باری طالبلرك یولن
اورییجی حرامیلردن وقیون باشلو قوردلردن اولمه «مولانا جامی علیه رحمة الله الباری»
سلسلة الذهبدە بو بابدە نه خوب ونه لطیف بیورمشلردر كوش هوشك دوش قیلكه نه
دیرلر * ای نكردە دل ازعلایق صاف * مزن ازدانش حقایق لاف * زانكه درعالم

خدادانی * جهل علمست علم نادانی * وانکه خودرا کمان بردرخواص * می فزاید برین
معانی خاص * شیخ خودبین برذر نادانی * ظن کمان شدکمان انسانی * که کند خانقاه
وصومعه جای * واکشد پازباغ وراغ وسرای * کند اسباب شیخی آماده *
بنشیند بروی سجاده * ابلهی چند کرداو کردند * تابع کردوورداو کردند * باخلایق
مقدمش دارند * هرچه کوید مسلمش دارند * صدکرامت بنام اوسازند * تاسلیمی
بدامش اندازند * پس کیرو صدده کلهلم قوم نصاری اول وزیرك کفتارینه شیفته
وفریفته اولوب لابد خلوتدن چیقوب بونلر ایله الفت ومصاحبت ایتسون دیو بوقدر
حجتلر اقامت ایدوب ودیدیدیلر که ﴿ مثنوی ﴾ دیو را نطق توخامش میکند * ای
مرشدومر بی سنك نطق و کفتارك شیطان ونفسی خاموش ودورایلر ﴿ مثنوی ﴾
کوش مارا کفت توهش میکند * سنك سوزك بزم کوشمزی هوش ایلر فی الحقیقة
مرشد کاملك برعلامتی دخی بودر که صحبتلریله مشرف اولان وکلمات درربارین ایشیدن
کمسنه ده خواطر نفسانیه ووساوس شیطانیه قالمیوب آنك تأثیرندن قلبنده نور محبت الله
مشاهده ایدر ﴿ مثنوی ﴾ کوش ماهوشست چون کویاتوبی * بزم کوشمز هوش وسمعمز
عقلدر چونکه کویاسن اولاسن ﴿ مثنوی ﴾ خوشك ما بحرست چون دریاتوبی * بزم
خشکمز بحردر چون دریا سنسن یعنی چونکه دریا سن اوله سك بزم صوری اولان
وجودمز قطره وش اول دریایه وصول ایله عین دریا اولور ﴿ مثنوی ﴾ باتومارا خاك
بهتر ازفلك * سنکله بزه خاك فلکدن بهتردر ﴿ مثنوی ﴾ ای سماك ازتو منورتاسمك * ای
سن شول ذات شریفسنکه سماکدن تاسمکه دکین عالم سنك نورندن منوردرزیرا انسان
کامل مطلع نور آفتاب حقیقت محمدیه ومظهر ذات وصفات الهیه دروعلوی وسفلی
جمله مکوناتك مطلب اعلاسی انسان کامل قلبنده جلوه کراولان نور محمدیدر پس
مرشد کامل ایله زمینده اولمق افلاکده املاك ایله اولمقدن اعلادر کما قیل (من ارادان
یجلس مع الله ان یجلس مع اهل التصوف) طوته لمکه فلکده اولمش نور محمدی ایله قلب
ضیالنمدکدنصکره ﴿ مثنوی ﴾ بی تومارا برفلك تاریکیست * سنسز بزه فلك اوزره
اولمق تاریلکدر برفلك بودن تقدیری اوزره معناویرلدی یعنی اعتبار فلکه دکلدر
بلکه قلب نورینه در ﴿ مثنوی ﴾ باتو ای ماه این فلك باری کبست * ای ماه بهجت وفر
طلعت سنك قلبنده شعشعه باز اولان خورشید حقیقته وقرب ومنزلته نسبتله باری
بوفلك کیدرونه شیدرزیرا اکرچه ﴿ مثنوی ﴾ صورت رفعت بودافلاکرا * صورت
رفعت افلاکك ایچون اولوریعنی افلاکه آنجق رفعت صوریه ویرلمشدر اما ﴿ مثنوی ﴾
معنی رفعت روان پاکرا * رفعت معنویه روان پاکك ایچوندر یعنی رفعت معنویه که قرب

جوار احدیة الذاتدر اول جان پاکه مخصوصدر ﴿ مثنوی ﴾ صورت رفعت برای
جسمهاست * رفعتك صورتی اجسام ایچوندر ﴿ مثنوی ﴾ جسمهادر پیش معنی
اسمهاست * جسملر معنی قتنده اسملردر یعنی سکرك اسمی اذتی قتنده نیجه ایسه جسم
دخی معنی قتنده آنجلیندر مثلا اسم سکری هزاربار ورد زبان ایلسك مادامکه سکرك
ذاتنی اکل ایتمدکجه معناسی اولان لذتی ذوق ایتمزسن کذلك معنایی ذوق ایتمدکجه
جسمه دخی اعتبار بوقدردیمکدر ﴿ نظم ﴾ دوعالم دررخ اوکل عیان بین * رخش
خورشید برج لامکان بین * دوعالم زفروغ نوررویش * مثال ذره افتاده بسویش *
دوعالم پرتویك لمعهٔ اوست * دوعالم پرتودیدار آن دوست * دوعالم ماه تاماهی کرفتست
* دلت کرتیز آکاهی کرفتست *

﴿ جواب کفتن وزیر که خلوترا نمی شکنم ﴾

وزیر مریدلره خلوتی صیمه زم دیو جواب دیمسی بیانده در ﴿ مثنوی ﴾ کفت
حجتهای خودکوته کنید * وزیر مریدلره ایتدی حجتکز کوته ایدیکز یعنی بنمله محاجه
ومعارضه ایتمیوب ترك ابرام ایدیکز فی نفس الامر مرید اولدر که شیخنه بروجهله
مناقشه ومعارضه ایتمیوب دائما تسلیمده اوله زیرا مرید اولدر که کندی ارادتنی شیخك
ارادتنه تفویض ایلیه پس کندیده ارادت قالمینجه خلاف مرضی شیخ اقامت حجت
جایز دکلدر ﴿ مثنوی ﴾ پندرا درجان ودردل ره کنید * بنم پندمه جان ودل ایچنده
یول ایدیکز یعنی پندمده اولان حکمتی جان کوزیله کوروب وحقیقتنی سمع جنان ایله
استماع ایدیکز ﴿ مثنوی ﴾ کرامینم متهم نبود امین * اکرامین ایسم امین متهم اولمزومخبر
صادق اوکندده کذب تصور اولنماز ﴿ مثنوی ﴾ کربکویم آسمان را من زمین *
فرضا اکر بن آسمانه زمین دخی دیسم سز بنی کمال صدق ایله تصدیق ایدوب اتباع
قیلمق لازمدر رای مستمع قابل اکرچه بو کفتار جانب وزیردن نقلدر ولکن نفس امرده
مرشد ایله مریدبینده اولان آداب صحبت ومراسم تبعیتی بیاندر ﴿ مثنوی ﴾ کرکمالم
باکمال انکارچیست * اکر بن کمالده ایسم کماله انکار نه در یعنی اقرار کمال خود بودر که
بندن هرنه صدور ایدرسه کمال اوزره کوروب سوزیمه مخالفت ایتمیه سزوکندیکزه خیر محض
اولان شیئ بنم کلامم بیله سز ﴿ مثنوی ﴾ ورنیم این زحمت وآزار چیست * واکراهل
کمال دکل ایسم بوزحمت وازارندر یعنی بنی کندیکزه مقتدا وپیشوا ایدوب بوقدر زحمت
ومشقت چکوب بیهوده یره جان کداخته اولمنك نه فائده سی واردر پس ایکیدن خالی
دکل یابودر که بکا تابع اولوب مخالفت ایتمیه سز ویا خود کوکلکز بندن رفع ایدوب فارغ

اوله‌سز ایمدی بکا اتباع ایتمکز وار ایسه ﴿مثنوی﴾ من نخواهم شد ازین خلوت برون * بن بو خلوتدن طشره اولمق دیلمزم ﴿مثنوی﴾ زانکه مشغولم باحوال درون * زیرا که احوال درونه مشغولم

﴿ اعتراض مریدان بر خلوت وزیر ﴾

مریدلرك خلوت وزیره اعتراضی مکرر ایتدکاری بیاننده‌در ﴿مثنوی﴾ جمله گفتند ای وزیر انکار نیست * جمله مریدلر دیدیلر که ای وزیر سنك کمالنه انکارمز یوقدر بعض نسخه‌ده ای حکیم واقع اولمشدر یعنی جمله‌مز سکا کمال اقرارده ﴿مثنوی﴾ گفت ماچون گفتن اغیار نیست * بزم سوزمز گفتار اغیار گبی دکلدر بلکه ﴿مثنوی﴾ اشك دیده‌ست از فراق تو دوان * سنك نار فراق و درد اشتیاقکدن گوزمزك یاشی سرعت ایله اقلایجیدر ﴿مثنوی﴾ آه آهست ازمیان جان روان * میان جاندن روان اولمش آه آهدر یعنی آه و واهمز آتش دروغمزدن ظهور ایدن دم جگر سوزدر ﴿مثنوی﴾ طفل با دایه نه استیزد ولیك * طفل دایه‌یه عناد ایلمز ولکن ﴿مثنوی﴾ گرید او گرچه نه بد داند نه نیك * طفل گریه و زاری قیلور اگرچه نیك و بدی فرق ایتمز حضرت مولانا قدس سره الاعلی مرید ایله مرشد بیننده واقع اولان ناز و نیازی تقریر بیوردیلر ایکن مظهر کل اولان ظل یزدان و خلیفهٔ رحمانك وجودندن باهر اولان اسما و صفات کلیهٔ الهیه که عند ارباب التحقیق اکا ظاهر اطلاق ایدرلر قاعدهٔ مزبوره اوزره مظهردن ظاهره و تجلیات صفاتدن استغراق تجلی ذاته انتقال ایدوب مستخلفك شهودی غالب اولمغله مرآت دل خلیفه‌ده ظاهر اولان مستخلفه مناسب کلماته شروع ایلیوب شاهد و مشهود و ظاهر و مظهر واحد اولدیغنی بیان ایدوب وحدت مطلقه عیان اولمغله نیازی جناب حقك درگاه بی‌گاهنه توجیه ایدوب بیوردیلر که ای پادشاه بی زوال و قیوم لایزال و قادر و متعال و فاعل مطلق ذوالجلال والجمال ﴿مثنوی﴾ ماچو چنگیم و تو زخمه می‌زنی * بز چنك گبی بر آلت ملاحظه یزسن اکا زخمه اوررسن یعنی مرشد کاملك مظهرنده اسما و صفاتکله ظاهر اولوب بزم چنك وجود و همی مزده زخمه زن اولان سنسن یعنی بزی حرکت ایتدیرن سنك عشقك و قدرتکدر ﴿مثنوی﴾ زاری ازمانی تو زاری میکنی * حقیقتده زاری و ناله بزدن دکل بلکه سن زاری قیلورسن صفت قدرتك صفات ذاتکدندر ﴿مثنوی﴾ ماچو ناییم و نوا در ما ز تست * بز نای گبیز و بزده اولان نوا سندندر ﴿مثنوی﴾ ماچو کوهیم و صدا در ما ز تست * بز کوه گبیز و بزده

اولان صدا سندندر یعنی بزده اولان تکلم سنك صفات ذاتکدن اولان کلامك آثاریدر ﴿مثنوی﴾ ماچو شطرنجیم اندر برد و مات * غالب و مغلوب اولمقده بز شطرنج گبیز ﴿مثنوی﴾ برد و مات ما ز تست ای خوش صفات * بزم غالبیت و مغلوبیتمز سندندر ای صفاتی خوش رمز یعنی بزده واقع اولان ارادت سنك صفات ذاتکدن اولان مرید اسمنك اثریدر یعنی (قل کل من عند الله) و دخی (والله خالق کل شیء) و دخی (والله خلقکم وما تعملون) آیت کریمه‌لری موقنجه جمیع اقوال و افعال و اطوار و احوالك خالقی اللهدر و عبد مقهور تحت حکم الهیده مستهلك بر آلتدر پس عبد خالصك وجودی عشق آتشنه یاندقده کندیده اختیار قالمیوب اقتضا و حرکت عشقك اولدقده عبده قرب نوافل حاصل اولوب (وبی یسمع وبی یبصر وبی ینطق وبی یمشی) درجه‌سنه نائل اولدقده توحید افعاله قدم نهاده اولور پس بو مرتبه‌ده اولان سالکلرك توحیدینه توحید افعال و توحید صفات دیرلر و بو مقامده اولانلر کسر لام ایله اولان مخلصلر زمره‌سندندر لکن هنوز بشریت و اثنینیت کلیت اوزره مرتفع اولمامغله (ان المخلصین علی خطر عظیم) بیورلمشدر اما مرتبهٔ فناء فنایه واروب وجوددن اثر قالمسه مظهریت اعتباری دخی قالمیوب وحدت مطلقه‌ده بقاء ابدی‌یه واصل اولوب زمرهٔ مخلصیندن اولور یعنی فتح لام ایله اکا خوف و حزن قالمیوب اهل نجاتدن اولور و مرتبهٔ مزبوره تجلی احدیة الذاتده اولوب بو مقامده اولانلرك توحیدینه توحید ذات اطلاق اولنور ﴿شیخ عطار فرماید﴾ الا ای نور قدسی باز نمای * ز زنك آیینهٔ دل پاك بزدای * زمین و آسمان از پیش بردار * نمود جسم و جان از پیش بردار * صفات و ذات خود هر دو یکی بین * درون را با برون حق بیشکی بین * تو بی ذات و صفات و فعل در حق * جهان جان توی ای یار مطلق * حجاب از پیش من بردار بی من * بخود کن راه چشم جان تو روشن * پس کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا توحید ذات مرتبه‌سنه اشارت ایدوب بیوردیلر که ﴿مثنوی﴾ ما که باشیم ای تو ما را جان جان * بز کم اوله‌لم ای بزم جانمزك جانی سنسن ﴿مثنوی﴾ تا که ما باشیم با تو درمیان * حتی سنکله بز اورتاده اوله‌لم سندن غیری وجود اولمق ممکن دکلدر ﴿مثنوی﴾ ما عدمهاییم و هستیهای ما * ای پادشاه لایزال بز معدوملرز و بزم وارلغمز محض عدمدر ﴿مثنوی﴾ تو وجود مطلق فانی نما * سن فانی گوستریجی بر وجود مطلقسن ﴿جلال دوانی﴾ هستی تو بذات و ما بتو هست نما * الله چه تفاوت ز کجا تا بکجا * هستی تو غنی مطلق و خلق گدا * دارند ز تو وجود و از خویش فنا * معلوم اوله که عند الحکما وجود واجبده عین و ممکنده زائددر و حق سبحانه و تعالی‌یه علة العلل اطلاق

ایدوب وجود حق عقل کله علت تامه قیلوب عقل اول حقدن مفارقت ایتمز وحق
تعالی دخی عقل اوله افاضه دن خالی اولماز دیو وجود مطلق مقید وعقل اوله علت
طوتارلر لکن شیخ محیی الدین عربی قدس سره فتوحات مکیه نك باب ثانیسنده
بیوررلر که (اعلم ان الحق تعالی موجود بذاته مطلق الوجود غیر مقید بغیره ولا معلول
عنه شئ ولا علة لشئ وهو خالق المعلومات والعلل) یعنی حق سبحانه وتعالی موجود
بذاته ومطلق الوجود اولوب مقید بغیره دکلدر و برشئ اندن معلول واولدخی برشیئه
علت اولماز بلکه اول ذات احدیت معلولات وعلك خالقیدر دیمکدر وعند جمهور
المتکلمین اکر واجبده واکر ممکنده وجود زائد علی الماهیة دردیرلر وابو الحسن اشعری
وجود اکر واجبده واکر ممکنده عین ذاتدر دیوب وجود مطلقده هر بری بر وجه
بیان ایدرلر لهذا ارباب فکر ونظر دیرلر که ایجاد خود فرع وجوددر پس وجود سابق
عین وجود لاحق اولسه شئ کندی نفسی اوزرینه تقدم ایتمك لازم کلور وغیری دخی
اولسه وجوداتده تسلسل ویاخود بروجوده منتهی اولمق لازم کلور که عین ذات
اوله واحدك وجودنده خود تعدد محالدر (کما یشهد به الفطرة السلیمة) و بروجه دخی
بیان ایدوب دیرلر که بالنظر الی الذات معرض وجودده اولان هر شیدن وجود
مسلوبدر زیرا ماهیت من حیث هی غیر ذات اولوب ذاتیات اندن مسلوبدر (کما هو
مشهور بین الجمهور من انه لیس للماهیة من حیث هی واحدة و کثیرة اعنی لا واحدا ولا
کثیرا ولا شیئا من الامور العارضة لها) پس حق سبحانه وتعالینك ثبوت وجودی ذاتدن
ناشیدر دیمك اولمز زیرا ایجاد فرع وجود اولدیغنی عقل دخی حکم ایدر ایمدی
ماهیت من حیث هی بلاشرط الوجود موجد اولور دیمك ممکن دکلدر زیرا (الشئ
مالم یوجد لم یوجد) مقدمه سی بین العقلا مقرره ومثبته در پس وجود واجب کندی
ذاتیله قائم اولوب هم وجود وهم موجوددر یعنی معنای وجود ماقام به الوجود دیمك
اولور وبالجمله بو بابده ارباب فکر ونظر ابحاث کثیره ایتمشلردر کتب کلامیه تتبع
ایدنلرك معلوم شریفلریدر وارباب کشف وعیان واصحاب ذوق ووجدان قتنده
وجود حق عین ذات حقدر وحقدن غیری موجود حقیقی یوقدر واشیاء سائره شئونات
ذاتیه اولوب وجود مطلق مستغرق جمیع موجوداتدر ﴿ شعر ﴾ ظننت ظنونا بانك
انت ٭ وما ان تکون ولا قط کنت ٭ فان کنت انت فانك رب ٭ وثانی اثنین دع ما ظننت
٭ فاذا کان کذلك وجود من حیث هو وجود وجود حقدن غیری اولمیوب حق تبارك
وتعالی جمله جهاتدن منزه وواحد حقیقیدر ووحدانیت حقده لا ذهنا ولا خارجا
ولا عقلا ولا وهما ولا حقیقة ولا مجازا وجها من الوجوه کثرت اولمیوب جمله شیدن

غنی مطلقدر وتعریف وتعین واطلاق وتقیید وتشبیه وتعطیل و بالجمله اعتباراتدن
هرنه وار ایسه جمله سندن منزه ومقدس اولوب وجود غیری مجازی واعتباریدر زیرا
جمیع اشیا اضافة المطلق الی المقید والممکن الی الواجب بحسب الاعتبار والاضافة
موجودلر ولکن بحسب الحقیقة معدوملر اولوب موجود حقیقی ازلی وباقی ابدی
سرمدی حق تبارك وتعالینك وجهیدر که اول وجه انك ذاتی وحقیقتیدر وجمله نك
ابقا واعدامنه حکم حقکدر و بعد افناء ذواتهم واسقاط اضافاتهم جمله اشیا حقه
راجع اولور کما قیل التوحید اسقاط الاضافات وقال تعالی (کل شئ هالك الا وجهه
له الحکم والیه ترجعون) پس تسمیهٔ وجود مطلق وجوددن قیدی سلب ایچوندر
والا بالنسبة الی الوجود نه اطلاق ونه تقیید واردر و بو مرتبه یه مرتبهٔ اول وغیب
هویت دیرلر که هیچ وجهله مشار الیه وهیچ وصفله موصوف و براضافت ایله
منسوب ومنسوب الیه اولمز نتکم مقدمه ده و بعض محلده بونك ذکری سبق ایتمشدر
وقدم وحدوث ووحدت وکثرت و بونك امثالی اوصاف واعتبارات مراتب احکام
تنزلاتدن اولوب من حیث الاطلاق والتأثیر والوحدة مرتبهٔ الوهیتده در والا او بله
دکلدر که موجوداتك وجودی حقیقتده وجود حقدن غیری وجود قائم بنفسه اوله
زیرا قائم بنفسه اولان وجود حقیقیدر پس حقیقتده حقدن غیری وجود اولمز
کما قال الشیخ محمد بن العربی رضی الله عنه (فهو عین کل شئ فی الظهور ما هو عین
الاشیاء فی ذواتها سبحانه بل هو هو والاشیا اشیاء) زیرا اتحاد وحلول موجودیندن
حاصل اولور وجودده ایسه وجود واحددن غیری اولمیوب اشیا حقك وجودیله
موجوده و کندی نفسلریله معدومه در پس کندی نفسیله معدوم ووجود حقله
موجود اولانده حلول واتحاد تصور اولنمز ﴿ رباعیه ﴾ هستست کدر نیست کند
جلوه مدام ٭ زآن هستی ونیستی است عالم بنظام ٭ اشیاست در و محوو باو موجودند ٭
آن یك صفت جلال واین یك اکرام ٭ ایمدی ای عاشق ربانی بو مقدماتدن مراد بودر که
حضرت مولانا قدس الله روحه (الاعیان الثابتة ما شمت رائحة الوجود بل هی باقیة
علی عدمها) وفقنجه بالنسبة الی الاعیان الثابتة بیوررلر که بزم خارجده اولان وارلغمز
بحسب الاعتبار هستی نمادر ولکن بحسب الحقیقة فانی وهالکدر پس ای قادر مطلق
ومعبود بالحق سن شول باقی ابدی واحد وصمدی ووجود مطلق حقیقیسك که
حقیقتده فانیه اولان اشیایی وجود عاریت ایله کوستریجیسن بلکه (کان الله ولم یکن
معه شئ وهو الان علا ما کما کان علیه) فحواسنجه حقیقتده بزم وجودمز وجود اولمیوب
ذوات حقیقیه واعیان ثابته مز سنسك که وجود مطلق فانی نماسن پس بزده وجود

اولمیجه فعله نه وجهله قادر اولورز الهی سجود جان مستطاب ووجود آفتاب
عالمتاب سنك قدرت واحسانکدر زیراحق سبحانه وتعالی دانش وبینش عنایت ایتدیکی
عباد خواصی بیلور که ﴿مثنوی﴾ ما همه شیران ولی شیر علم ✿ مثلا کرچه بز جمله
شیرلرز امارات واعلام شیر یز یعنی ظاهر حالده بزدن صدور ایدن حرکات وافعال
جهتندن ارسلانلرز لکن حقیقته نظر اولنسه سنجاقلرده نقاشلر تصویر ایلدیکی
حیات وحرکتدن عاری ارسلانلر صورتی کبیز کم ﴿مثنوی﴾ جمله شان از باد باشد
دمبدم ✿ علمده تصویر اولنان اول شیرلرك جمله وحرکتی دمبدم وزان اولان
باد ورياحدن حاصل اولور ایمدی (مثل القلب کمثل ریشة فی فلاة یقلبها الریاح
ظهرا وبطنا) حدیث شریفی موجبنجه بزم دخی حرکات وسکناتمز من حیث
الحقیقه نسمات ریاح ارادات ازلیه دن ظهوره کلدیکی محققدر ﴿مثنوی﴾ جمله شان
پیدا وناپیداست باد ✿ علملرده اولان شیر نقشنك حرکات وحمله لری پیدا وظاهر
ومحرکلری اولان بادوزان ناپیدا ومستوردر کذلك بزم دخی حرکات اجسادمز پیدا
ومحرك حقیقی اولان محیی ومعطی ناپیدادر اماسکون وحرکتمز آندن مفارق دکلدر
﴿مثنوی﴾ آنکه ناپیداست ازما کم مباد ✿ اولکه ناپیدادر بزدن اکمك اولمسون
ویاخود کاف فارسینك ضمه سیله قرائت اولنوب اول محرك که ظاهرده باطندر بزدن
غایب اولمسون دیمك اوله ایمدی بعضیلر قتنده وجود مطلق ایچون خارجده وجود
یوقدر لکن آنك جود وجودی ایله جمله موجوداتك وجودلری هستی نمادر وآنسز
وشیئك وجودی یوقدر پس حضرت مولانا قدس سره الاعلی هستیٔ موهومدن
دست شسته وبکلیه وجودنی وجود حقده افنا ایدوب وبقا بالله ایله پیوسته اولوب
بیورر که ﴿مثنوی﴾ باد ما وبود ما از داد تست ✿ الهی بزم باد وبودمز سنك داد
واحسانکدر یعنی بزم حرکتمز ووارلغمز سندندر ﴿مثنوی﴾ هستیٔ ما جمله از ایجاد تست
✿ بزم وجودمز جمله سنك ایجادندر یعنی ظلمات عدمده ایکن نور وجودی سندن
بولوب اول نور ایله عالم کون جانبنه شتاب قیلدق کما قال علیه السلام (ان الله تعالی
خلق الخلق فی ظلمة ثم رش علیهم من نوره فمن اصابه ذلك النور فقد اهتدی ومن لم
یصبه فقد ضل وغوی) الهی سن شول قادر وجوادسنکه ﴿مثنوی﴾ لذت هستی
نمودی نیست را ✿ عدمه وجود لذتنی کوستردك ﴿مثنوی﴾ عاشق خود کرده بودی
نیست را ✿ ازل آزالده عدمی کندوکه عاشق ایلمش ایدك یعنی عدم اضافی اولان
اعیان ثابته که خارج عالمه اضافت ایله رائحهٔ وجودی هنوز شم ایتمامشلر ایدی انلره
اذاقهٔ طعم وجود ایتدیروب ووجود خارجی منزلنه هنوز تنزل ایتمیان انبیا واولیا

وعاشقین واصفیانك اعیان ثابته لرینی حضرت علمیه ده کندوکه عاشق ایلمش
ایدك دیمکدر الها ملکا معبودا پروردکارا ﴿مثنوی﴾ لذت انعام خود را وامکیر ✿
کندی انعامك لذتنی بز آج ومحتاجلردن کیرو طوتمه یعنی لذت انعام انس وتجلیات
محبت ذات مقدسی عاشقان بی سروپادن دریغ ایتمه ﴿مثنوی﴾ نقل وباده
وجام خود را وامکیر ✿ یعنی نقل معرفت وبادهٔ محبت وجام حقیقتی دریغ ایتمه
﴿مولانا جامی﴾ ای بسوی ت همه را روی نیاز ✿ چشم لطف تو بروی همه باز ✿
عاشقان کشتهٔ سودای تواند ✿ داغ بر دل زتمنای تواند ✿ خرقهٔ فقر وفنا پوشیده ✿
در ره صدق وصفا کوشیده ✿ درددم بردم تو همدمشان ✿ داغ بی مرهم تو
مرهمشان ✿ الهی ومولایی ﴿مثنوی﴾ ور بکیری کیست جست وجو کند ✿ اکر
فضل واحسان وفیض وانعامك دریغ طوتارسك آنی کیم جست وجو ایلر یعنی
ای مانع ودافع چونکه برقولکدن فیض واحسانکی منع ایده سن هیچ کس آنی طلب
ایتمکه قادر اولمیوب باب طلبی انك اوزرینه سد ایدرسن طلب دخی سنك احسانکدر
زیرا طلب وجوده کلدکده (من طلب شیئا وجد وجد) مغزانجه مطلوب دخی
چهره کشا اولمق مقرردر الهی سن بزی عباد طالبیندن ایلیوب سنك یولنه عزیمته همت
عنایت قیل والا ﴿مثنوی﴾ نقش با نقاش چون نیرو کند ✿ نقش نقاشه نیجه
زور ومقابله ایلر یعنی صور ونقوش مثابه سنده اولان صنایع وبدایع سنك دست
قدرت ویدارادتکده مملوك ومقهورلردر سن بزی نیچون بویله قیلدك دیو
معارضه یه کسیه ده مقدار ذره قدرت یوقدر الهی سیدی ومولای چونکه
بوضعیف وکمترو فقیر واحقر قولجغزلرك قبل الاستحقاق سنك نعم عطا واحسانك
ایله پرورده وخلقت بادهٔ انکوردن اول سنك سخاوجودك خمریله مست وخراب
ولب تشنه اولمشلردر بحق طه ویس کمال فضل واحسانکدن تضرع ونیاز
ایدرز که ﴿مثنوی﴾ منکر اندر ما مکن در ما نظر ✿ بزه باقمه بزه نظر ایلمه یعنی بزم
زلات وعصیانمزه باقمه ﴿مثنوی﴾ اندر اکرام وسخای خود نکر ✿ کندی جود
وعطا واکرام وسخاکه نظر ایله ﴿نظامی﴾ ای ز کرم چاره کر کارها ✿ مرهم
راحت نه آزارها ✿ عقده کشایندهٔ هر مشکلی ✿ قبله نمایندهٔ هر مقبلی ✿ پای طلب راه
کذر از تو یافت ✿ دست توان قوت کارست تو یافت ✿ بلکه تویی کارکر راستین
✿ دست همه دست تراستین ✿ تانکنی تو نتوانیم ما ✿ کر ندهی توجه ستانیم ما ✿
نیست درین کار که کیرودار ✿ جز تو کسی کاید از وهیچ کار ✿ روی عبادت بتواریم
وبس ✿ چشم عنایت ز تو داریم وبس ✿ درکف ما شعل توفیق نه ✿ ره پنهان

خانه تحقيق نه ✻ الهى قوللرك ايشى سهو وخطا ✻ سنك كارك لطف وعطا ﴿مثنوى﴾ مانبوديم وتقاضامان نبود ✻ سيدى ومولاى سن بر كريم ورحيم ونعيم وعليمسنكه بز يوغ ايدك وبزم تقاضامز دخى يوغيدى ﴿مثنوى﴾ لطف تو نا كفته ما مى شنود ✻ سنك لطفك بزم سويلنمامش سوزمزى وظهوره كلمدك سوزمزى ايشيدردى ونه وجهله مناجات ايده جكمز بيلوردى ﴿مثنوى﴾ نقش باشد پيش نقاش وقلم ✻ نقاش قننده نقش وقلم ﴿مثنوى﴾ عاجز وبسته چو كودك درشكم ✻ عاجز ومقيد اولور كودك رحم مادرده عاجز اولديغى كبى پس نقش وقلمك دست نقاشده اختيارى اولميوب كودك عاجز دخى بطن مادرده اضطرارى اولديغى كبى ﴿مثنوى﴾ پيش قدرت خلق جمله باركه ✻ قدرت الهيه قننده دخى جمله باركاه عالمك مخلوقاتى ﴿مثنوى﴾ عاجزان چون پيش سوزن كاركه ✻ كاركه كبى سوزن اوكنده عاجزلردر كاركه تركجه كركف ديدكلر يدر ايمدى نقاش مشيت ازليه دخى كاركاه عالم خصوصا وجود انسانيده ﴿مثنوى﴾ كاه نقش ديو وكاه آدم كند ✻ كاه نقش شادى وكه غم كند ✻ كاه آدم وكاه شيطان نقشن ايلر وكاه شادى وفرح وكاه اندوه وترح نقشين ايلر يعنى صفت انسانيه ايله متصف وفرحناك وكاه صفت شيطانيه ايله مكدر وغمناك ايلر ﴿مثنوى﴾ دست نى تا دست جنباند بديع ✻ موجوداتدن هيچ فردك دست وقدرتى وقوت وطاقتى يوقدركه كنديده صورت بند اولان نقشك دفعنه تحريك يد ايليه ﴿مثنوى﴾ نطق نى تا دم زند ان ضر ونفع ✻ وهيچ فردده نطق يوقدركه ضرر ونفعدن تا كم دم اوره يعنى كنديدن منفعت دور اولوب ضرر كلسه نفعى نيچون مهجور ايلدك وضررى نيچون اصابت ايتدردك كفتار ينه كمسنه ده طاقت يوقدر وفرد واحدده بو وجهله تكلمه استحقاق يوقدر كما قال تعالى (لا يسئل عما يفعل وهم يسئلون) ﴿جامى﴾ آن كه نه دم ميزند از عجز كيست ✻ غايت اين كار بجز عجز چيست ✻ عجز به از هر دل دانا كه هست ✻ بر در ان حى وتوانا كه هست ✻ ايمدى حق سبحانه وتعالانك قدرت وعظمتنى بلمك استرسك ﴿مثنوى﴾ تو ز قرآن بازخوان تفسير بيت ✻ سن بيتك تفسيرنى قرآندن كيرو اوقو ﴿مثنوى﴾ كفت ايزد ما رميت اذ رميت ✻ ايزد متعال (وما رميت اذ رميت ولكن الله رمى) بيوردى ايمدى اى عاشق فانى ﴿مثنوى﴾ كر بپرانيم تيران نه زماست ✻ اكر ظاهرده تيرانداز اولورز حقيقتده اول تيراندازلق بزدن دكلدر بلكه ﴿مثنوى﴾ ما كمان وتيراندازش خداست ✻ معناده بز كمان وتيرانداز اولان خدادر يعنى بزدن صدور ايدن اقوال وافعال مشيت الهيه وقدرت ربانيه ايله در بيت سابق سورهٔ انفالده (وما رميت

اذ رميت ولكن الله رمى) آيت كريمه سندن مقتبسدركه حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلمك بقا بالله ايله باقى سرمدى اولديغندن حق سبحانه وتعالى خبر ويروب فعل رمى حضرت رسول عليه السلامدن بعد الاثبات نفى ايدوب (ولكن الله رمى) قول كريمى ايله حضرت حق كندى ذاتنه اسناد ايليوب فى الحقيقه رامى حضرت حق ونبى عليه السلام آلت حق اولوب قرب نوافل وفرائضك بيننى جمعه اشارتدر معلوم اوله كه بو آيت كريمه نك ماقبلى (فلم تقتلوهم ولكن الله قتلهم) قول كريميدر وبو آيت كريمه نك سبب نزولنده روايت اولنوركه وقتا كم قريش مشركلرى اهل اسلام ايله محاربه قصدنه خروج ايدوب عقنقل نام واديدن ظهور ايتدكلرنده حضرت رسول عليه السلام (هذه قريش جاءت بخيلائها وفخرها يكذبون رسولك اللهم انى اسئلك ما وعدتنى) ديو دعا قيلديلر پس فى الحال حضرت جبريل عليه السلام نزول ايدوب يا نبى الله ارضدن بر قبضه تراب الوب كفاره قارشو رمى ايديكز ديو تعليم ايلدى پس ايكى عسكر بر برينه مقابل اولدقده حضرت رسول عليه السلام مبارك اوچلرينه بر قبضه خاك ايله مخلوط حصى آلوب وجوه كفاره قارشو رمى ايدوب شاهت الوجوه آيت كريمه سنى قرائت بيورديلر بقدرة الله تعالى مشركلرك كوزلرينه طپراق طولوب مشركلردن هيچ فردك كوزى ترابدن خالى قالمدى پس مشركين كوزلرى دردينه دوشوب منهزم اولمغله اصحاب رسول الله رضى الله عنهم ترادف وتعاقب ايدوب مشركلرك بعضيسن قتل وبعضيسن اسير قيلوب بعون الله منصور ومظفر اولدقلرى حالده عودت ايتدكلرنده بن فلانى قتل وبن فلانى اسير ايتدم ديو تفاخره توجه ايلدكلريچون بو آيت كريمه نازل اولوب مؤمنلرده اولان شجاعت قلب ونصرت وظفر عون وعنايت حق اولديغنه تنبيه بيورلدى ارباب تفسير (فلم تقتلوهم) قول كريمنده اولان فا شرط محذوفك جوابى اولمق اوزره تقدير كلام (ان افتخرتم بقتلهم فلم تقتلوهم ولكن الله قتلهم) معناسنه در ديو تفسير ايتمشلردر يعنى اى مؤمنلر قتل كفار ايله اكر افتخار ايدرسكز سز مشركلرى كندى قوتكز ايله قتل ايتمديكز لكن حق تعالينك عون ونصرتيله كفاره مسلط اولوب حقيقتده فعل قتل حقكدر ديمكدر بعده حضرت حق وفياض مطلق خطاب مستطابيله خاصة حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلمى تشريف ايدوب (وما رميت اذ رميت ولكن الله رمى) ديو بيوردى معلوم اوله كه ارباب حقيقت بحر احديته غوطه ايدوب آويزهٔ كوش اهل معرفت اولمق ايچون كشفا وشهودا دست آويز اولدقلرى درر فواخر

معانى اهدا ايدوب بيورديلر كه حق سبحانه وتعالى بو آيت كريمه ايله عارفلر ايچون موضع اتحاد وار ايدوكن افهام واعلام بيورمشلردر ايمدى عند ارباب التحقيق اتحادده مقامات اثبات اولنوب اتحاد بالافعال واتحاد بالصفات واتحاد بالذات اعتبار ايدوب مؤمنلره بو محلده اولان خطابده افعال وصفاتده اولان اتحاده اشارت بيورلمشدرديرلر زيرا مؤمنلردن بحسب الصورة صدور ايدن فعل قتلى حق تبارك وتعالى (ولكن الله قتلهم) قولى ايله نفسنه مضاف قيلديغى اتحاد فعلى بياندر ومرتبهٔ مزبوره مقام جمع وتفرقه وجمع فى التفرقه در زيرا مؤمنلره فعلى اثباتدن صكره نفى بيورمشدر ومباشرت قتل محل تفرقه ده اولوب حق تعالى كندى نفسنه مضاف قيلديغى محل جمعده اولور پس خچان بحسب الخلقية خلق فاعل مطلقك مصدر خاصيت فعلندن مفارق اولسه‌لر عالم صورت ورسم خلقيت ايله تفرقه ده اولورلر اما جميع انفاس وذراتده قدرت حقه متعلق اولان فعل خاصى ايله قائمين اولدقلرى حيثيتدن عينلرى خاصة عين فعل اولوب حق سبحانه وتعالى مؤمنلره فعل خاصى ايله تجلى ايتمكله مقتوللره صفت قهر ايله ظاهر وفعل ايله عين واحد اولورلر زيرا بو آيت كريمه ده اولان اضافت الى نفسه اضافت حقيقيه اولوب من جميع الوجوه غيرك فعلى باقى قالماز فاذا كان كذلك من العرش الى الفرش من جهة الفعلية والخلقية احكام خلق دخى بو يلجه درفاما وقت مباشرتده تجلىٔ فعل الى الفعل اعتبار اولنمسه خاصيت اتحاد افعال اولمبوب كالسيف فى يد الضارب وبلكه بالمراتب والترقى سيف ويد واحد ومصدر دخى مصدر واحد اولوب وجود حقدن غيرى وجود اولمز (ومارميت اذرميت ولكن الله رمى) آيت كريمه سنده دخى حضرت فخر كائنات عليه افضل التحياتك صفاتده اتحادنه اشارت بيورلمشدر يعنى حضرت رسول عليه السلام صفات حق ايله متصف اولوب تجليات صفات ربانيه يى قلبنده وروحنده وعقل وسرنده وظاهر وباطننده نعت كشف ايله معاينه بيوردقده بجميع الوجوه الوجود انوار صفات حقده مستغرق اولمغله حق سبحانه وتعالى فعل نبى عليه السلامى كندى صفتنه مضاف قيلوب فعلنه مضاف قلمدى زيرا مؤمنين رؤيت انوار افعالده اولوب رسول عليه السلام رؤيت انوار صفاتده ابدى واياتى مرور وبحر صفاتى سباحت ايله عبور ايتدكدن صكره خاصيت اتحاد ذات واقع اولدى پس حضرت رسول عليه السلام صفت فعل وصفة خاصه ايله متصف اولدقلرى ذات حقده فانى وبقاء حقله باقى وازال وابادده استغراق كلى وبحر اولويت وآخريتدن نعت صفات وسناء ذات ايله خروجيدركه صفات وذات وفعل

حقه مرآت اولمغله حق سبحانه وتعالى خلقيت آدم عليه السلامى لاجل عرفان الملائكة ابراز ايلديكى كبى رسول عليه السلام ايله دخى نفسنى تعريف ايچون عالمينه ابراز ايلدى پس آدم صفات ايله متحد اولديغى حالده متصف بالصفات اولوب وحضرت محمد رسول الله عليه صلوات الله بعد الاتصاف بنور الصفات نور ذات ايله متحد اولمغله آدم عليه السلامه تفوق ايلدى پس رسول عليه السلامك اتحاد ذاتده كمالى اولمغله شان شريفنده (من يطع الرسول فقد اطاع الله) بيوريلوب كمال اتحادندن اخبار وتجليات افعال وصفات وذات ايله نبى عليه السلامده اوصاف حدوثيتدن شى ما باقى قالماديغنى اشعار بيوردى فلهذا حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلم دخى (من رأنى فقد رأى الحق) ودخى (من عرفنى فقد عرف الحق) بيوردى پس تفرقهٔ رسول عين فعلده جمع اولوب ومن حيث الخلقية تفرقه فى الجمع اولمغله واحد مطلق وحضرت حق رمى رسولى اتحاد واتصاف وتفرقه مقامندن ذكر بيوردى ايمدى بو آيت كريمه‌نك معانىٔ بطونيه سى عند فهوم الفهما معلوم اولميوب انجق انس مشاهده وفنا فى الذات وبقا بالله ايله اتصاف بالصفات ايدوب مقام عشق وبسط محبت وروح شوقده اولان عارفلرك مشهوديدر پس حضرت مولانا قدس سره الاعلى بو ابيات شريفه ده عشاق الهى سطوات تجليات صفات وذات ايله وجود موهوملرين افنا ايدوب بعد التلاشى بقاى حق ومشيت وجود مطلق ايله كاركنده اولدقلرينه ومرتبهٔ قرب فرائضده جميع افعال حقك اولديغنه اشارت ايدوب كتاب كريمده (ومارميت اذرميت) آيت كريمه سنى بلسان القال والحال قرائت ايديكزكم بو معنايه شاهد درديو كندولرينك مرتبهٔ كشف وشهودلرندن خبر ويروب وارث نبوى اولان اولياء كرام دخى يد قدرت الهيده آلت مثابه سنده وانلردن صدور ايدن اقوال وافعال حضرت پروردكاردن اولوب وجود حقانيله باقى اولدقلرندن حكايت ايدر وكاشف اسرار قيومى حضرت جلال الدين رومى توحيد افعال وصفات وذاتدن انواع غوامض اسرار كشف واظهار ايتمكله بعض فهوم قاصره ذكر اولنان كلمات طيبه دن شائبهٔ جبر توهم ايتمكله دفعا للتوهم بيوررلر كه ﴿مثنوى﴾

اين نه جبر اين معنىٔ جبارى ست * يعنى بو ذكر اولنان گفتار اسرار تكاليف شرعيه نك اسقاطنى موجب اولان جبر مذموم دكلدر بلكه عين اختيارده اول جبارك فاعل مختار ومقلب القلوب والابصار اولديغنى اشعار اولوب حق تعالينك جبار اسمنك معناى حقيقيسيدركه تكاليف شرعيه نك مناسى اولان اختيار جزؤى يى سلب ايتمز پس كژ فهم اولميه سنكه ﴿مثنوى﴾ ذكر جبارى براى زارى ست * حق سبحانه

وتعالانك جبارلغنی ذکر ایتمك حقه تضرع وزاری قیلماغیچوندر که دائما فاعل مختار
حقدن غیریسن بتلیوب (یامقلب القلوب والابصار ویامحول الحول والاحوال حول
حالنا الی احسن الحال) دیو تضرع ونیازدن خالی اولمیه سن حاشا اختیار جزؤی
نه وجهله سلب اولنور که ﴿مثنوی﴾ زاری ماشد دلیل اضطرار ٭ بزم زاری وتضرعمز
دلیل اضطری اولدی ﴿مثنوی﴾ خجلت ماشد دلیل اختیار ٭ وبزم خجلتمز اختیاره
دلیل اولدی یعنی فغان وزاری بی اختیار اولوب اضطراریدر ومقتضای طبعمزدن
صدور ایدن اعمال سیئه یه خجالت وندامتمز بدکارلغی اختیارمز ایله ایلدیکمزه دلیلدر
ایمدی حق سبحانه وتعالانك صفة جباریتی مشاهده ایدن عبد مملوك علی الدوام
فغان وزاریدن منفك اولماز وجبار اسماء حسنی دن بریسیدر بحسب اللغة کامکار
ودیلدیکی فعلنی اظهار ایدیجی دیمکدر وابنیهٔ مبالغه دن اولوب یعنی حق سبحانه
وتعالی عبادنی اوامر ونواهیدن دیلدیکی شیئه بالغا عن بالغ جبر وقهر ایدیجی
واخلاق وارزق واعمال وآجالدن وبونك امثالی احوالدن صدورن اراده بیوردیغی
شیلره مخاوقنی علی سبیل الاجبار حمل ایدیجیدر دیمکدر وامام محمد غزالی قدس الله
سره العالی اسماء حسنی شرحی اولان مقصد الاسنی نام کتابنده جبار اسمنك
تعریفنده بیوررلر که (الجبار هو الذی ینفذ مشیته علی سبیل الاجبار فی کل احد ولا ینفذ
فیه مشیة احد الذی لا یخرج احد عن قبضته وتقصر الایدی دون حمی حضرته فالجبار
المطلق هو الله تعالی فانها یجبر کل احد ولا یجبره احد ولا ثنویة فی حقه فی الطرفین)
﴿سلسلة الذهب﴾ کرتو کویی چو بندهٔ مأمور ٭ هست در اختیار خود مجبور ٭
اختیارش بجبر شد راجع ٭ وان بود امر ونهی را مانع ٭ کس نکوید بسنك کز لب بام ٭
چو بیفتی مکن بخاك مقام ٭ یاز پستی سوی بالا کن ٭ از بن کوه بر سرش جا کن ٭
کو بمت نکتهٔ بوجه صواب ٭ که شود زین سؤال صعب جواب ٭ حق چو تعیین
جمله اعیان کرد ٭ صفت هریکی دیکرسان کرد ٭ ساخت احوال شان بهم مربوط ٭
شو دیکی شرط ودیکری مشروط ٭ خوردن نان نهاد شرط شبع ٭ خوف وامید
شرط زهد وورع ٭ بهران کرد امر ونهی عباد ٭ تا شود ظاهر انقیاد وعناد ٭
زاید از انقیاد حب ورضا ٭ وز خلاف وعناد سوء فضا ٭ زید را کرنه نهی
بودی وامر ٭ در ادای زکات وخوردن خمر ٭ کی شدی پیش غایت
وحاضر ٭ انقیاد وعناد او ظاهر ٭ زان چشیدی عواید درجات ٭ زین کشیدی
شداید درکات ٭ زان بدید آمدی صفات جمال ٭ زین هویدا شدی نعوت
جلال ٭ ایمدی مذهب اهل سنت وجماعت اختیار جزؤیی سلب ایتمیوب جبر متوسط

اختیار ایتدیلر ایسه حضرت مولانا قدس الله سره الاسنا دخی اختیار جزؤیی
اثبات ایچون بیوررلر که ﴿مثنوی﴾ کرنبودی اختیار این شرم چیست ٭ اکر بزده
اختیار جزؤی اولمیدی افعال سیئه واعمال قبیحه دن برفعل نامشروع وکار
نامعقول صدور ایتدکده حقدن ویاخود خلقدن بو شرمسارلق ندر ﴿مثنوی﴾
وین دریغ وخجلت وآزرم چیست ٭ وبو دریغ وخجلت وحرمت وحیا ندر بونلر خود
اختیاره دلیلدر زیرا اختیار اولمسه حیوانات کبی دریغ وخجلت وحیا وحرمت
نه ایدوکن بلمزدی آزرم فتح زاء معجمه وسکون راء مهمله ایله حیا وحرمت معناسنه در
ایمدی سلب اختیار جزئی ایلین جبری چونکه اختیار جزئی یوقدر ﴿مثنوی﴾
زجر استادان بشاکردان چراست ٭ بو وضع ناهموار ایچون استادلر شاکردلرینی زجر
ومنع ایتدکلری نیچوندر لاجرم اختیار جزئی اولدیغی ایچوندر ﴿مثنوی﴾ خاطر
از تدبیرها کردان چراست ٭ واکر اختیار جزئی اولمسه خاطر تدبیرلردن نیچون
کردان اولور یعنی بعض امور نیچه تدبیر وتدارك ورأی ومشاوره اولنوب بعضیسی
رد وبعضیسی قبول ایدوب انکله عمل اولنور ومثلا بر یره کیتمك ایچون نیت ایتمش ایکن
فراغت ایدوب کیتمزسن پس اختیار جزئی وار ایدیکی محقق اولدی ﴿مثنوی﴾
ورتو کویی غافلست از جبر او ٭ ماه حق پنهان شداند را بر او ٭ بیت شریفده
اولان سؤالی ایکی وجهله توجیه ایتمك وجهدر وجه اول اکثر شراحك ذاهب
اولدقلری وجهدر که حضرت مولانا قدس سره بو بیت شریفده اول دردنجی بیتده
این نه جبر این معنیٔ جباریست بیورمغله جبر ممدوح ایله جبر مذموم مابیننی فرق
ایتمین معترض جانبندن سؤال ایراد ایدوب بیوررلر که ای معترض اکرچه اول مریدلر
جبر ممدوحدن غافلدر وبونلردن بو مقوله کلماتك صدوری جبر مذمومده اولدقلرندندر
وماه جباریت حق انلرك ابر وجودنده پنهان اولمشدر دیر ایسك بو کا معقول وجهله
جواب واردر دیمك اوله وجه ثانی بودر که حضرت مولانا مقدما توحید ذات
وصفاتدن ووجود مطلقدن نیچه اسرار اظهار ایدوب مریدلر لساندن نیچه
حقایق بیان بیورد قلرنده بو جوابلر خود جبر صرفدر جبر ایسه مذهب اهل سنت
وجماعت دکلدر دیو سؤال ایدن سایله جواب اولمق اوزره بو جبر دکلدر بلکه
معنای جباریت خدادر دیو معترضده اولان توهم واعتراضی دفع ایدوب بعض
دلائل ایله اختیار جزئیی اثبات بیورمشلر در پس بو دفعه جبریلرك دخی شبهاتن
دفع وجبر اوسطی بیان ونیچه وجوه ایله اختیار جزئیی عیان ایتمك ایچون جبریلر
طرفندن دخی بر سؤال ایراد ایدوب کان جبری طائفه سی دیرلر که اختیار جزئی

بوقدر جبر صرف قدر و برده اختیار جزئی وار در دیانلر جبردن غافل اولوب
حق تعالی نك ماه جباریت وصفت قهاریتی انلرك سحاب غفلت وابر جهالتلرنده
مخفی اولمغله جبر قر طلعتی کوره مدکلرندندر یوخسه غفلت اولمسه
کوررلردی دیو جبر صرفه تشبث ایله اعتراض ایلین جبریه نك سؤاللرینه جواب
ویرمکه شروع بیوردیلر الله اعلم سباق وسیاقه کوره بو وجه اولی فهم اولنور
ایمدی عبد جماد مرتبه سنده در وشر وخیردن هرنه ظهور ایدرسه اصلا عبدك
انده مدخل واختیاری یوقدر جمله سی حقکدر دیو جبری اولان کمکشته لر ﴿ مثنوی ﴾
هست این را خوش جواب ار بشنوی ۞ اکر سمع قبول ایله استماع ایدرسك
بو شبهه کی دفع ایتمك ایچون خوب ولطیف جواب واردر پس مجاب اولوب جوابمی
قبول ایدرسك ﴿ مثنوی ﴾ بکذری از کفر در دین بکروی ۞ کفردن کچرسن ودینی
قبول و تصدیق ایدرسن یعنی کفردن خلاص اولوب دین حقده مکین اولمغله
نجات بولورسن ﴿ مثنوی ﴾ حسرت وزاری که بیماریست ۞ حسرت وزاری
بیمارلق وقتنده در ﴿ مثنوی ﴾ وقت بیماری همه بیداریست ۞ بیمارلق وقتی دوکلی
بیدارلقدر ﴿ مثنوی ﴾ آن زمانکه می شوی بیمار تو ۞ اول زمانکه سن خسته اوله سن
﴿ مثنوی ﴾ می کنی از جرم استغفار تو ۞ جرمکدن سن استغفار ایدرسن یعنی ای
معترضلر حسرت وزاری وآه وانین وقت بیماریده اولوب صحت حالنده دکلدر وزمان
بیماری بیداری غفلت اولوب معصیت وقتی دکلدر ایمدی بو احوال معلوم اولدیسه
مریدلر دخی بو مقوله کلماتی غایت سوزش وحرارتلرندن سویلدیلر وخستهٔ فراق
یار ایکن فغان وزاری قیلدیلر بو ایسه بی اختیاردر وحقدن اکاه اولمق وقتی زمان
جرم دکلدر نتکم بیمار وقت بیمارده استغفار ایدر بو ابیات شریفه نك بو وجهله
اولان معناسی وجه اوله کوره در اما وجه ثانی تقدیرا وزره اولان سؤاله کوره معنای
بیت بودر که ای جبری بزم اختیار عبدی اثبات ایتدیکمزدن اول معنایی دخی توهم
ایلمه که معتزیلر کبی عبد کندی فعلنك موجد حقیقیسیدر دیوب صفات جباریتی
سلب ایده یز اویله دکلدر لکن جبرسن دیدیکك کبی جبر صرف دخی دکلدر بلکه جبر
اوسطدر اما اویله دخی دکلدر که اولیاء کملدن بعضیلری اختیار کلی وجبر صرفده
بولنمیه لر (وقل کل من عندالله) آیت کریمه سنك معناسن مشاهده ایتمیه لر لکن حالت
مز بوره هر زمان مستمره اولمیوب (لی مع الله وقت) بیورلمشدر ایمدی شویله که حق
سبحانه وتعالی تجلیٔ احدیت ایله تجلی ایدوب عشق سبحانی وجذبهٔ ربانی سنی
سنلکندن آلوب ظاهر و باطنکده اقتضاء بشریت ووجودانایت مرتفع اولدقده

بن جبرده یم دیسك برنده در زیرا اول زمانده تجلیٔ مزبور ایله اختیار جزؤیلری مسلوب
اولوب فنا فی الله مرتبه سنده اختیار کلی مظهری اولان کمسنه شدت مرضنده بی
اختیار آه فغان ایلیان بیمار مضطرب کبیدر ایمدی بیمارده مادامکه علت بیماری اولدیغی
کبی سنده دخی اختیار جزؤیی ازاله ایلین تجلیات سبحانیه وجذبات ربانیه موجود
اولدقچه فی الحقیقه خواب غفلت کرنده اولمیوب مرتبهٔ شهود و مقام وحدتده
بیدارسن والا ای جبری تجلیات وجذباتدن هرکز خبرك اولمیوب همان حضرت
حق وجود مطلقدر واندن غیری وجود وهیچ کسده قدرت یوقدر جمله سی جماد
مرتبه سنده بی اختیار متحرکلردر اعتقاد ایدرسك زمرهٔ هالکیندن اولوب صفت
شیطانیه ایله متصف اولورسن ﴿ لابن کمال ﴾ صقین سلب ایلیوبن اختیاری ۞
دیمه کیم کسنه یه سندن اولدی ۞ عزازیله انکچون اولدی لعنت ۞ خدایه دیدی
حاشاسندن اولدی ۞ انکچون کیرومقبول اولدی آدم ۞ اولوب نادم دیدی کندمدن
اولدی ۞ ایمدی شو معنایی ملاحظه ایله کم خسته اولدیغك زمانده جرم وکناهك
ذکر ایدوب وانواع ندامت ایله آه ایدوب صدور ایدن جرایمه توبه واستغفار
ایدرسن چونکه جرم وکناهده سنك صنعك یوغیدی پس توبه واستغفاره باعث
نه ایدی معلوم اولدیکه عبدك اختیار جزؤیسی وار ایمش لکن وقت بیماریدن اول
غافل ایدی چونکه بیمار اوله پردهٔ انکار رفع اولوب ﴿ مثنوی ﴾ می نماید بر توزشتی
کنه ۞ حالت شکسته کیده جرم وکناهك خبث وقبحی سکا عیان کورینور
﴿ مثنوی ﴾ می کنی نیت که باز آیم بره ۞ پس صحت بولورسم من بعد جرم ایتمیوب
طریق مبینه وصراط مستقیمه کلم دیو نیت ایدرسن ﴿ مثنوی ﴾ عهد وپیمان می
کنی که بعد ازین ۞ عهد و پیمان ایدرسنکه بوندنصکره یعنی خسته لکدن سلامت
بولورسم ﴿ مثنوی ﴾ جز که طاعت نبودم کار کزین ۞ که طاعتدن غیری بکا
برکار مقبول وکزین اولمیه یعنی اوقاتمی طاعات وعباداته صرف ایدوب اقتضاء
نفسه هرکز تابع اولمیم ﴿ مثنوی ﴾ پس یقین کشت این که بیماری ترا ۞ پس
شك وکمان مرتفع اولوب یقین حاصل اولدیکه بو بیمارلك سکا ﴿ مثنوی ﴾ می بخشد
هوش وبیداری ترا ۞ عقل وانتباه باغشلر ﴿ مثنوی ﴾ پس بد آن این اصل را ای
اصل جو ۞ پس ای اصل طالب ایدیجی کمسنه اشبو اصل وقاعده یی بیل وضبط ایله که
﴿ مثنوی ﴾ هر که را درد ست او بردست بو ۞ هر کیمك که دردی واردر اول کمسه
رایحه ایلتمشدر یعنی ای طالب حقیقت سکا بر اصل بیان ایلدك کم جرم وکناهه استغفار
حالت شکستکیده اولور و بیمارلك هوش و بیدارلق باغشلر چونکه بو قاعده معلوم

اولدیسه هر کیم که دردالهی وعشق سبحانی ایله اشنا اولوب چشم کریان وجکر
بریان اولورسه اختیار ایله جبرنه دیمکدر انك معناسن اول فهم ایدر والا دردی
اولمیان نه بیلسون زیرا که ❊مثنوی❊ هر که او بیدارتر پردردتر ❊ هر کیم که بیدار
تردر انك دردی دخی جمله دن زیاده در یعنی حق سبحانه وتعالانك تجلیات جلال
وجمالیله قلبی مزهر ودیده بصیرتی منور اولان حق سبحانه وتعالانك صفت
جباریتی مشاهده وسر قضا وقدری معاینه ایتمکله دردی زیاده اولوب ابدالاباد
وحدتنه کثرت طاری اولمز وقیل وقال وبحث وجدالی ترك ایدوب کل لسان اولور
وخضوع وخشوع وتوکل حالندن ایرلمز کما قال علیه السلام (انا اعلمکم بالله وانا
اخشیکم من الله ❊مثنوی❊ هر که او اکاه تر رخ زردتر ❊ وهر کم که حق سبحانه وتعالانك
عظمت واستغناسندن اکاه تردر انك رخ کلکونی زردتردر ❊یشمی❊ اول که دلا درده
ایله یاران اولیمزسن ❊ آخر بیل انی قابل درمان اولیمزسن ❊ یعقوب اولوب اقتمزایسك
خونی جکردن ❊ مصره ایریشوب یوسف کنعان اولیمزسن ❊ زیرا درد ومحبت
وقربت ووصلت اکا هلق مقداریدر ایمدی ای جبر صرفه ذاهب اولن معاند
ومعارض ❊مثنوی❊ کر زجبرش اکهی زاریت کو ❊ اکر حق تبارك وتعالانك جبرندن
یعنی مایشاء هر شیده تصرف حقیقی وارادت کلیه سندن اکاه وخبردار ایسك سنك
ناله وافغانك قنی حق سبحانه وتعالانك صفت جباریتنی مشاهده ایدوب حقیقت خبری
معاینه ایدنلر خودزاری وافغاندن خالی دکللر نته کیم حضرت فخر عالم صلی الله
علیه وسلم (یامقلب القلوب والابصار ثبت قلوبنا علی دینك یاالله) مناجاتنی اکثر
زمانده تکرار ایدرلردی بر کون انس رضی الله عنه حضرتدن سؤال ایدوب یا نبی الله
بز سکا وسکا نازل اولان کتاب اللهه ایمان کتوردك سنده دخی خوف وارمیدر
دیدکده حضرت رسول علیه السلام بیوردیلر که (نعم ان القلوب بین الاصبعین من
اصابع الرحمن یقلبها کیف یشاء) ایمدی ای جبری ❊مثنوی❊ بینش زنجیر جباریت
کو ❊ اکر کندیکی جباریت زنجیرنده مقید کورر سك جبارلك زنجیرینك کوریشی قنی
زیرا جبر حقده مقهور ومستهلك اولانك علامتی واردر ❊مثنوی❊ بسته در زنجیر
چون شادی کند ❊ زنجیرده باغلو اولان کمسنه نیجه شادیلق ایدر ❊مثنوی❊ کی
اسیر حبس ازادی کند ❊ واسیر حبس اولان قچان ازاده لك ایلر پس سندخی بند زنجیر
جبر وارادت واسیر حبس مشیت اولدیغك بیلورسك ازادلر کبی نیجه شادیلك ایدرسن
❊مثنوی❊ ور تو می بینی که پایت بسته اند ❊ واکر سن کوریدکم ایاغك باغلامشلردر
❊مثنوی❊ بر تو سرهنکان شه بنشسته اند ❊ وسنك اوزرینه پادشاهك چاوشلری

مؤکل اولوب اوتورمشلردر یعنی بو وجهله کند کده اولان عجز مغلوبیتی معاینه
ایتد کدنصکره ❊مثنوی❊ پس تو سرهنکی مکن با عاجزان ❊ پس عاجزلکك بیلوب
عاجزلره سرهنکلك ایلمیه ❊مثنوی❊ زانکه نبود طبع خودی عاجزان ❊ زیرا که
عاجزلرك طبع وخویی سرهنکلك ایتمك دکلدر یعنی کندویی دست قدرت سبحانی
وید مشیت الهیده فانی ومستهلك وزنجیر عشقده مقید کورن عارف کندی حالنه
مشغول اولوب غیریلره طعن وملامتدن بری اولور وبو ابیات شریفه ده حصهٔ روحانی
وبهرهٔ نورانی بودر که روح انسانی دریای وحدت وبحر احدیتده مستغرق وعالم
تکویندن آزاد ایکن کسب معارف ایچون مرتبهٔ عناصر وموالیده سفر وعالم ناسوتده
مستقر اولمغیچون ملك جباردن امر اولندقده بالضروره قرب جوار ربوبیتدن سفر
وعوالم مختلفه دن کذر ایدوب اطلاق وتجریدده ایکن انواع اوضاع متنوعه ایله بسته
ومقید اولوب وهر برمنزله که اوغرادی بو منزل سنك آرامکاهك دکلدر دیو سرهنکان
شاه کبی ملائکهٔ مؤکله روحی سیر وحرکت ایتدیروب بالاخره عالم ناسوته نزول
ایتدکده بو عالمده دخی قرار ایتمیوب وطن اصلیه رجعت قیل دیو اوامر ونواهی
سرهنکلری اوزرینه مؤکل اولوب حق سبحانه وتعالینك رضا وجبری زنجیرینه کردن
اطاعتی بسته ومقید کورن عاشق صادق هیچ توجه ونیاز وسوز وکدازدن خالی اولورمی
وکندویه بونك کبی بر کار عظیم یوز کوسترمشکن کندی ایشنی قیوب غیریلرك کارینه
مشغول اولورمی وجوارح واعضاسنه وحواس وقواسنه سرهنکان نفس اماره یی
مسلط ایدوب طریق حقدن دوندرمکه قادر اولورمی جانب حقه مجبور اولان کمسنه راه
سقیمه عازم اولورمی ایمدی بنم روحم ❊مثنوی❊ چون تو جبر او نمی بینی مکو ❊ چونکه سن
کندی نفسکده اول فاعل مطلق وقهار وجبار اللهك جبرنده بو اسراری کورمزسن
ومعنای اکراهی بلمزسن بن مجبور ومکروهم دیو لاف وکذاف سویلمه ❊مثنوی❊
ور همی بینی نشان دید کو ❊ واکر جبر حقی نه معنادر بیلوب وحقیقت جباریتی کوردك
ایسه کورمکلك نشانی قنی دعوایه معنی عاشقه نشان دیمشلردر اما عجب درکه
❊مثنوی❊ در هران کاری که میلستت بدان ❊ امور دنیویه ولذات نفسانیه دن هر
اول ایشده کی سنك طبیعتکده اکا میل واردر ❊مثنوی❊ قدرت خودرا همی بینی
عیان ❊ اول ایشده کندی قدرتکی عیان کورر سن جبره حواله ایتمزسن وکندی نفسکه
اسناد ایدوب بن ایتدم دیرسن وتفاخره اقبال ایدرسن ❊مثنوی❊ در هرآن کاری که
میلت نی وخواست ❊ اما شول افعال حسنه واعمال مستحسنه ده که طبیعت ونفسك
میلی والفت ومحبتی یوقدر ❊مثنوی❊ اندران جبری شدی کین از خداست ❊

بو خداوندردیو اول ایشده جبری اولورسن یعنی آخرت ودینه متعلق اولان اموره
نفس وطبیعتده میل اولمدیغندن اختیار جزؤیی اعمال حسنه یه صرف ایتمیوب
بو مقوله اموردہ جبری اولورسن ونیچون اوامره امتثال ونواهیدن اجتناب ایتمزسن
دیسه لر قول نیه قادردر ایش حقکدر عبد خود مجبوردر دیو شیطنت ایدرسن ایمدی
حق سبحانه وتعالی کمال لطف واحسانندن جمله عبادینی بو مقوله جبریلکدن صاقلیه
آمین بحرمة سید المرسلین ﴿مناجات﴾ آن روضهٔ مقدس وآن کعبهٔ صفا ❊
آن مرقد منور وآن قبلهٔ دعا ❊ یارب بانبیا وقبولان حضرتت ❊ یارب بعز ومنزلت
فخر مصطفی ❊ یارب بحق سید کونین وآل او ❊ یارب بعلم وحلم کمالات مرتضی ❊ یارب بحق
ذات تو وبی نیازیت ❊ از خلق ای تو باقی وعالم همه فنا ❊ دار الشفای خسته دلان استان
تست ❊ ما با نیاز آمده ایم از پی شفا ❊ جرز اری ودعا چه بدین حضرت آورم ❊ ای قادر
وکریم وخداوند رهنما ❊ چشم عنایتی بسوی حال ما فکن ❊ تا ز عنایت تو رهیم از غم
وعنا ❊ درویشم وتو پادشه بنده پروری ❊ سلطان وسلیمی وبیچاره ات گدا ❊ کین بنده
ات که روی بدین کعبهٔ نجات ❊ آورده است زاری وحاجات رنا ❊ جرم ببخش وجمله
مرادات بنده ات ❊ از فضل خود برآور وحاجات ما روا ❊ امیدوار بنده نسیمی بفضل تست
❊ یا قاضی الحوایج ویا سامع الدعا ❊ ایمدی ای طالب مقبل ومستمع قابل ﴿مثنوی﴾ انبیا
در کار دنی جبری اند ❊ انبیاء عظام علیهم السلام دنیا ایشنده جبریلردر یعنی دنیادن
فارغلردر ﴿مثنوی﴾ کافران در کار عقبی جبری اند ❊ کافرلر ایسه آخرت ایشنده
جبریلردر یعنی کلیت اوزره اقتضالری دنیای دنیه تعلق ایدوب امر عقبایه طالب
وراغب دکللردر ﴿مثنوی﴾ انبیارا کار عقبی اختیار ❊ انبیا علیهم الصلوة والسلامه
عقبی ایشی اختیاردر ﴿مثنوی﴾ جاهلانرا کار دنیی اختیار ❊ جاهللره دنیا ایشی
اختیاردر یعنی انبیا واولیا موفق من عند الله اولوب اختیار جزؤیلرین امور اخرویه
واعمال دینیه یه صرف ایدوب امر دنیادن نهی اولنمغله حق سبحانه وتعالانك
عظمت وجباریتن مشاهده ایتمکله امر دنیایه بالضرورة التفات ایتمزلر
وسبب عدم التفاتلری سؤال اولنسه حق سبحانه وتعالی دنیایه لهو
ولعب دیو بیورمشدر ودنیا وما فیهانك فناسندن خبر ویروب باقیات
صالحات آخرته متعلق اولان اعمال صالحه اولدیغن بیان ورضاسی دنیادن
انقطاع ایدوکن عیان ایتمشدر پس چونکه دنیایه محبتدن نهی اولندق لاجرم بز
مجبورز دنیادن فارغز دیرلر اما کفار وجهلا امر اخرته تقید ایتمکده عسرت چکوب
ثقل عظیم وجبر کورمکله اخرتدن روکردان اولوب امور دنیویه کندیلرینه مختار

وآسان کورینور ﴿مثنوی﴾ زانکه هر مرغی بسوی جنس خویش ❊ زیرا هر بر مرغ
کندی جنسی جانبنه ﴿مثنوی﴾ می پرد او در پس وجان پس پیش ❊ اول مرغ اردده
اوچار وروح ایلری ایلری اوچار بو بیت شریفده مرغدن مراد اکر سعید واکر شقینك
اختیار جزؤیلری وهر بر کارده اولان قصد وعزیمتلریدر یعنی انبیا واولیا کار دنیاده
جبری وامور آخرتده اختیاری اولوب کفره وجهله وفسقه وفجره اعمال اخرویه ده
جبری وکار دنیویده اختیاری اولمغه باعث بودرکه (فکل میسر لما خلق له) فحواسنجه
هر برینك ازل آزال وعلم الهیده ارواحی سعیدمی ویاخود شقیمی اولاجقدر هر نه ایسه
عالم ابدانه تنزل ایتدکده مرغ اختیار جزؤیسی دخی اول جانبه پرواز ایدوب
اختیاری جزؤی فعله کلمزدن اول روح میل ایتمکده تقدم ایدوب ایلرو ایلرو حرکت
وجنسی جانبنه عزیمت ایدوب اختیار جزؤی دخی روحه تبعیت ایدر آه کم سر قضا
وقدرده عقول عقلا حیران والسنهٔ علما کل فی شان اولور پس ارواحك جمله سی محل
واحددن کلمامشلرمیدر دینورسه حضرت مولانا قدس سره اکا جواب ایچون
بیوردیلر ﴿مثنوی﴾ کافران چون جنس سجین آمدند ❊ کافرلر چونکه سجینك جنسی
کلدیلر ﴿مثنوی﴾ سجن دنیارا خوش آیین آمدند ❊ اکا بناء سجن دنیایه خوش آیین
کلدیلر یعنی ناردن کلمکله موصل نار جحیم اولان لذات دنیویه ومشتهیات نفسانیه یه
حریص اولوب بالآخره اصل وجنسلری اولان دوزخه ملحق اولدیلر ودنیایی اخرت
اوزرینه اختیار ایتدیلر کما قال علیه السلام (الدنیا سجن المؤمن وجنة الکافر) ﴿مثنوی﴾
انبیا چون جنس علیین بدند ❊ ما انبیا علیهم الصلوة والسلام چونکه جنس علیین اولدیلر
﴿مثنوی﴾ سوی علیین جان ودل شدند ❊ جان ودلدن جانب علیینه ویاخود
علیین جان ودل جانبنه کیدوب مقام جبروت وقرب جوار احدیته جولان وجو هوای
لامکانه طیران ایتدیلر سجین بروزن فعیل سجندندر که حبس وزندان معناسنه اولوب
منصرفدر زیرا علتین بولنموب انجق علت واحده موجوده درکه علمیتدر ووصفیتدن
علمیته نقل اولنمشدر که جای ضیق معناسنه ایکن کتاب سجین ایله لقبلندی زیرا کتاب سبب
حبس اعمال وافعال واقوال واحوالدر پس سجین یدی قات یرك التنده بر صخره درکه
موضع کتاب فجاردر دیمشلر وتفسیر کشافده سجین دیوان شردر که جن وانس
وشیاطین وکفره نك اعمال سیئه سنی حق سبحانه وتعالی آنده تدوین ایلمشدر کما قال تعالی
(ان کتاب الفجار لفی سجین وما ادریك ما سجین کتاب مرقوم) ای کتاب مسطور
جامع الاعمال الفجرة من الثقلین او معلم یعلم من رآه انه لا خیر فیه تفسیر بغویده بو وجهله
مسطوردر که قال شمر بن عطیه جاء ابن عباس الی کعب الاخبار فقال اخبرنا عن قوله

(ان كتاب الفجار لفى سجين) قال ان روح الفاجر يصعد بها الى السماء فتأبى السماء ان يقبلها
ثم يهبط بها الى الارض فتأبى الارض ان يقبلها فتدخل تحت سبع ارضين حتى تنتهى
بها الى سجين وهو موضع حبس جند ابليس فيخرج لها من سجين رق فيرقم ويختم
ويوضع تحت جند ابليس لمعرفتها الهلاك لحساب يوم القيمة واليه ذهب سعد بن جبير
قال سجين تحت جند ابليس) وعليين دخى فعليل وزنى اوزره عليدن منقولدر كه
علودندر صلحاء ثقلينك دفتراعماللرينك سماء سابعه ده اولان مقامنك اسمى وياخود
ديوان خيراتيدر كما قال تعالى (ان كتاب الابرار لفى عليين وما ادريك ماعليون كتاب
مرقوم يشهده المقربون) ابو سعيد الخراز بيوردلر كه ابرارك علاماتى واردر جمله‌ٔ
علاماتندندر كه مخالفاتدن عصمت حق ايله معصوم وطاعة اللهده توفيق حق ايله محفوظ
اولوب مخلوقدن هيچ فردى رنجيده ايتميه واحاددن بريسى اندن متأذى اولميه وضعفايه
لاجل ضعفهم مرحمت ايليه وجميع احوالده كندويه اولان نعم حق بيلوب جمله
افعالده عجز ونقصانن كوره پس حاصل معنى شول كمسنه كه شرع شريف نهى
ايدوب عقل دخى فسادينه حكم ايتديكى اعمال رذايلى ارتكاب ايتمكله حد عدالتدن
خروج ايليه اول كمسنه فجاردن اولوب اعمال مكتوب فى السجين اولور ايمدى عند
اهل التحقيق سجين وجوددن برمرتبه در كه ارباب مرتبه‌ٔ مزبوره حبوس ضيقه‌ٔ
مظلمه ده محبوس ومقيد اولوب مثلا تحت الارض بر سنك سياهك اوزرنده حيات
وعقارب كمال كثرت وانبوه ايله نوجهله حركت ايدرسه بطون فجارده دخى اعراض
اعمال فاسده حيات وعقارب صورتنه تمثل ايدوب لدغ وزحف ايدرلر ودركات طبيعت
سفليه‌ٔ مظلمه ده ذليل وحقير ومستحق عذاب سعير اولورلر ودركه‌ٔ سفليه‌ٔ مزبوره
ديوان اعمال فجار اولمغله كتاب مرقوم قول كريمى ايله خبرويرلمشدر يعنى فجارك اعمالى
مكتوبه اولان محلده هيئات رزايل وشرور اسافل ايله منتقش كتاب مرقوم واردر
ديمكدر وابرار وسعدانك دخى صور اعمال حسنه وهيات نفوس نورانيه وملكات
فاضله لرندن مكتوبه اولان هرنه ايسه عليينده در وعليين علو وارتفاع درجه جهتندن
مقابل سجيندر كه ارباب خيرك ديوان اعمال صالحه سيدر نته كم حضرت حق وقادر
مطلق كتاب مرقوم يشهده المقربون ديو خبر ويرمشدر يعنى مقام عليين شول
محلدر كه ابرار وسعدانك جرم سماوى وعنصر انسانيدن مرقومه اولان صور اعمالى
يازيلوب اهل توحيد ذاتيدن اولان خواص اوليا محل مزبورده حاضر اولورلر كه انلر
مقربلردر (وقال تعالى ان الابرار لفى نعيم) يعنى درن صفات نفوسدن مزكى اولان
اتقيا وابرار جنان صفات وافعاله داخل اولوب شول ارائك اوزرنده جالس ومستقر

اولورلر كه ارائك مزبوره اعين ناسدن مخفى اولوب جمال عالم قدسده اولان اسماء
الهيه دن برمرتبه در كه سعدانك مقاميدر پس مرتبه‌ٔ سنيه‌ٔ مزبوره نك اصحابى مراتب
وجودك جمله سنه نظر ايدوب جنت ودوزخ اهلنى مشاهده ايدوب برشى انلردن
محجوب اولمز لكن انلر اغياردن محجوبلردر پس اى عاشق ربانى ذكر اولنان مقربون
قرب مسافت ايله مقرب اولميوب بلكه قرب ولايت ايله مقربلردر بوجهانده
نه وجهله مقربون ايسه لر اول جهانده دخى اويله جه مقربلردر انلرك زندكانيسى زيور
عرشدر نه بوكون دورلر درونه يارين نزديكلردر ونه بوكون نمايلردرونه يارين حاضرلردر
يعنى بوكون نيجه ايسه لر يارين دخى اويله جه درلر پس مقرب اولدر كه آنك چشم
وكوشنى نه صور مشغول قيله نه فردوس آه كم اى عاشق صادق وجكرى آتش
درد ايله يانق اولان يار موافق حقا ديده‌ٔ جانى جمال يار پايدارى مشاهده ايليان عاشقك
كوزنه غير كورينورمى وآنك خطاب مستطابن استماع ايليان كوشه غيرك كلامى
كلورمى شول عاشقه كه آنك قربيله بشارت اولنه هيچ اول عاشق آنك غيريله شاد
اولورمى هيچ مقرب اولورمى شول كمسنه كه آواز صوردن آكاه اولوب هول قيامت
آنى مشغول قيله واكا دود دوزخ ايرشه وياخود نعيم جنت آنى آشفته قيله ايمدى
بوكون خلق عالم ودوكلى جهان كثرتده وخلق ايله مالامال ايكن انلر وحدتده وبحر
احديتده بلاانيت واثنينيت استغراقده اولوب يارين دخى خلق عالم دار نعيم ده انواع
نعم الهيه يه مستغرق ومقربلر تجلى‌ٔ احديت الذاتده مستهلك وغرقلردر ❊شعر❊
بهشت وحور بى وصلت حرامست اهل معنى را ❊ كزان وصل تو مقصودست مشتاق
تجلى را ❊ قيامت كر براندازى زقامت سايه بر طوبى ❊ بزير سايه بنشانند اهل روضه
طوبى را ❊ خيالت كرنه در جنت نمايد جلوه‌ٔ هردم ❊ كند سوز دل عارف سقر فردوس
اعلى را ❊ غم دينى وفكر دين نكنجد در دل عارف ❊ كه بى سودا سرى بايد هواى دين
ودنى را ❊ اى عاشق صادق حضرت مولانا قدس الله سره الاسنا كافرلر جنس سجيندن
كلدى وانبيا واوليا جانب عليينه كتديلر ديوب مراتب ارواحه اشارت بيورديلر ومراتب
ارواح نوجهله در بيلمك استرسك دوش هوشك قبل كه ارباب كشف
وشهودنه بيوررلر ايمدى معلوم اوله كه اول موجد مختار وخالق پروردكارك جواهر
واعراض اولان عالمك خلقتنه ارادت ازليه سى تعلق ايلدكده اول ايجاد ايلديكى برجوهر
ايديكه اكا جوهر اول ديرلر پس حق سبحانه وتعالى ديلديكم عالم ارواح واجسامى
خلق ايليه اول جوهره نظر ايليوب جوهر اريوب جوشه كلدى پس شول نسنه كه
جوهر مزبورك خلاصه سى ايدى زبده‌ٔ قند كبى ظهوره كلدى وشول نسنه كه درد

ومكدر ايدى درد قند كبى دبنه چوكدى پس حق تبارك وتعالى اول زبدهٔ نورانيدن
مراتب عالم ارواحى ودرد ظلمانيدن مراتب عالم اجسامى ياراتدى آه اى طالب صادق
بو بابده انفس اعتبار ايدنلر ديرلر كه زبدهٔ نورانى آدم ودردىٔ ظلمانى حوادر حوا
آدمك يهلوى يسارندن اولمغك سرى بودر ديمشلر ايمدى روح جوهر لطيفدر
وقابل تجزى وتقسيم اولميوب عالم امردندر بلكه عالم امر روحدر نتكم مثنوى
شريفك اوللرنده تن زجان وجان زتن مستور نيست بيتنك شرحنده روحده اولان
تحقيقات تفصيل اولنمشدى پس معناى روح معلوم اولديسه ضمير منيره خفى اوليه كه
حق تبارك وتعالانك چونكه ارادت ازليه سى مراتب ارواحك ايجادنه متعلقه اولدى
اول جوهرك زبدهٔ نورانيسنه نظر ايليوب زبدهٔ مز بوره اريدى وجوش وحركته
كلدى واول زبده نك خلاصه وزبده سندن روح خاتم انبيا عليه الصلوٰة والسلامى
خلق ايليوب اول زبده وخلاصه دن بقيه قالاندن ارواح اولو العزمى ياراتدى وانك
بقيه سندن ارواح رسل وانك بقيه سندن ارواح انبيا وانك بقيه سندن ارواح اوليا
وانك بقيه سندن ارواح اهل معرفت وانك بقيه سندن ارواح زهاد وانك بقيه سندن
ارواح عباد وانك بقيه سندن ارواح مؤمنينى خلق ايدوب واندن باقيه قالاندن طبيعت
آتشى وانك بقيه سندن طبيعت هوايى وانك بقيه سندن طبيعت آبى وانك بقيه سندن
طبيعت خاكى خلق ايلدى وهر روح ايله نيچه نيچه ملائكه خلق ايدوب بو اسلوب
اوزره مفردات عالم تمام اولدى پس جسم دخى بر جوهر كثيف اولوب قابل تجزى
وتقسيمدر وعالم خلقدندر بلكه عالم خلق جسمدر فاذا كان كذلك عالم جسم
دخى معلوم اولدى ايمدى معلوم اوله كه حق تعالى عالم اجسام ومراتب
اجسامى ياراتمق ديلدكده جوهر مز بورك دبنه چوكن درده نظر ايليوب
اول درد ظلمانى اريوب جوشه كلدى پس اول دردك زبده وخلاصه سندن عرشى
ياراتدى وانك بقيه سندن كرسى وآنك بقيه سندن آسمان هفتم وآنك بقيه سندن
و بقيهٔ بقيه دن بو اسلوب اوزره آسمان ششم وآسمان پنجم وآسمان چارم وآسمان
سوم وآسمان دوم وآسمان اول وعنصر آتش وعنصر هوا وعنصر آب
وعنصر خاكى خلق ايدوب مفردات عالم ملك دخى تمام اولدى پس مفردات
ملكوت اون درت ومفردات ملك دخى اون درت عدد اولوب مجموع مفردات ملك
وملكوت يكرمى سكز عدد اولدى ومركب دخى معدن ونبات وحيوان اولمغله اون
دخى اوچ عدد اولدى كذلك حروف تهجى دخى يكرمى سكز ومركب اوچ عدد
اولديكه اسم وفعل وحرفدر پس چونكه مراتب ارواح ايله مراتب اجسام تمام

اولديسه مراتب ارواحك هر برى مراتب اجسامده بر مقام طوتديلر پس عرش
مقام روح پرفتوح حضرت خاتم انبيا وخلوتخانهٔ صومعهٔ محبوب خدا عليه
من صلوات الله الاوفى اولدى وكرسى دخى مقام وخلوتخانهٔ ارواح اولو العزم اولوب
آسمان هفتم مقام ارواح رسل وآسمان ششم مقام ارواح انبيا وآسمان پنجم مقام
ارواح اوليا وآسمان چهارم مقام ارواح عرفا وآسمان سوم مقام ارواح زهاد وآسمان
دوم مقام ارواح عباد وآسمان اول مقام ارواح مؤمنين اولدى وطبايع اربعه دخى
عناصر اربعه ده مقام طوتوب مراتب علويه طقوز ومراتب سفليه درت عدد
اولوب مرتبهٔ خاك اسفل سافلين وعرش اعلاى عليين اولدى ايمدى اى طالب
معراج روحانى وراغب اسرار ربانى جميع ارواح هر برى مقاملرندن نازل ومركب
قالبه سوار اولوب واسطهٔ قالب ايله كندو كمالرين حاصل ايدوب تكرار بو عالمدن
عروج ايدوب مقام اوللرينه واصل اولورلر وچونكه كندولرك مقام اوللرينه ايريشه
هر برينك عروجى ودائرهٔ سيرى تمام اولور پس دائره تمام اولدقده ترقى ممكن اولمز يرا
ترقى اولدركه هر كس كندى مقام اولنه واصل اوله پس كذلك مراتب تسعه دن
هر بر مرتبه نك اربابى كندو مقاملرينه عروج ايدرلر اما معلوم اوله كه مقام اولنه نائل اولمغه
قادر اولمامغله سلوكن تمام ايده ميوب ده ره مانده اولمق ممكندر لكن كندونك استعداد
ازليسى اولان مقامندن ايلرو كچمك ممكن دكلدر ديمشلر وره مانده اولمق اندن عبارتدر كه
هر كيمك كه روحى مقام ايماندن مفارقت ايليه آنك عروجى تكرار آسمان اوله در وروحى
مقام عبادتدن مفارقت ايليه نك عروجى آسمان ثانيه يه در پس بو اسلوب اوزره
جمله ارواح كندى مقاملرينه عروج ايتمك مطلوبدر پس هر كس كه كندو مقامندن
مفارقت ايتمشدر عروج وباز كشتى ذكر اولنان مقام اولى اوله جقدر اكرچه حقيقته نظر
اولنسه جمله سى مقام اعلى دن نزول ايتمشدر ايمدى حيف ودريغ اول كمسيه در كه كندونك
مقام اولنه رسيده اولمغه قادر اولميوب پس ماندهٔ راه اوله پس مقام ايمانه رجوع
واسمان اوله عروجه قادر اولميانك مقام ومأواسى مراتب سفليه دن هرقنقى منزله
نزول ايدرسه آنده قرار ايدر كما قال تعالى (والذين كفروا وكذبوا باياتنا لا تفتح لهم
ابواب السماء ولا يدخلون الجنة حتى يلج الجمل فى سم الخياط) ايمدى شول پسمانده و پيش
رانده لر كه انبيايى تصديق ومتابعت ووارث انبيا اولان اوليايه موافقت ايتميه لر
او مقوله اراذل اكرچه صورة آدم ايسه دخى معنى حيوان بلكه بهايمدن دخى ادنيدر
كما قال تعالى (لقد ذرأنا لجهنم كثيرا من الجن والانس لهم قلوب لا يفقهون بها
ولهم آذان لا يسمعون بها ولهم اعين لا يبصرون بها اولئك كالانعام بل هم اضل

واولئك هم الغافلون) ايمدى بهايم عالم علويه عروج ايتمك ميسر دكلدر اكا بناء كه عالم علوى ملائكه واتقيا ومؤمنين واصفيا واوليا وانبيانك صومعه وخلوتخانه لريدر پس علم وتقوادن عارى اولانلر عالم علوه عروجدن محروم قالورلر امافى الاصل جميع ارواح ابتداء فطرتده پاك وطاهر خلق اولنوب طلب كمال ايچون عالم سفلى يه نزول ايتدكده بعضيسى بو عالم طبيعتك لذايذينه فريفته اولوب ملوث اولديلر و يولدن قالديلر كما قال صلى الله عليه وسلم كل مولود يولد على فطرة الاسلام فابواه يهودانه وينصرانه ويمجسانه ﴿ از كفتار نسمى ﴾ بو جسم اوينه طالبا سير ايدرك چون جان كلور * بو اوده باقى صنمه كم بر ايكى كون مهمان كلور * ذات ايلدى خاكه نظر خاكدن ظهور ايتدى اثر * روشن كور راهل نظر نفخ اولوبن حقدن كلور * چون خاكدن ايدر سفر معدن نبات اولور شجر * سن بلكه اى صاحب نظر كل طعمهٔ حيوان كلور * چون طعمهٔ حيوان اولور اتاكا جسم وجان اولور * ات وردى ايلك وقان پس طعمهٔ انسانه كلور * چون طعمهٔ انسان اولور اول روح حيوان جانه اولور * انسان واصل اولمغه بى دست و پايران كلور * چون آدمه واصل اولور مقصود اكا حاصل اولور * اول نطفه دن انسان اولوب لولو كبى غلطان كلور * اول نطفهٔ انسان اولور انسانه جسم وجان اولور * پس روح انسانى اولوب اول صورت رحمان كلور * اول عالم اطلاقدن اول شمس دين خلاقدن * ايرلديغيچون ذره وش بودنيه يه نالان كلور * بو عالمه چونكم كلور كسب كمال ومعرفت * ايتمزاولورسه دم بدم نادان كيدر نادان كلور * چون من لدن علمنه اول اولمدى عالم اى فقيه * اهل نظراو كنده اول برجانور جيران كلور * چون معرفتدن خاليدر حالى شوقيل وقاليدر * او هر زمان بو عرصه ده عريان كيدر عريان كلور * چونكم كتاب نفسنه اولمدى عالم اى حكيم * انك وجودينه عدم ديرسم سكايلان كلور * اول ذات پاكه ماسوا آيات ومصحف درولى * بو انبيا واوليا بيل فى المثل عنوان كلور * بو كثرتك آياتنى اول وحدته ايركورمين * مشركدر اولكم تا ابد بى عهد بى پيمان كلور * بيل بو علومى بى نشان پايانى يو قدر طالبا * چونكم بو بحرك قطره سى درياى بى پايان كلور * ايمدى اى عاشق صادق سبحانى ﴿ مثنوى ﴾ اين سخن پايان ندارد ليك ما * بو الهى سوزلر پايان طوتمز لكن بز ﴿ مثنوى ﴾ باز كوييم آن تمام قصه را * كرو اول قصه نك تمامنى ديه لم

﴿ نوميد كردن وزير مريدان از رفض خلوت ﴾

وزير مريدلرينى خلوت تركندن نااميد ومأيوس ايلمه سى بياننده در ﴿ مثنوى ﴾

آن وزير از اندرون آواز داد * اول وزير ايچرودن آواز ويردى بويله ديوكه ﴿ مثنوى ﴾ كاى مريدان از من اين معلوم باد * اى مريدلر بندن سزه بو معلوم اولسون ﴿ مثنوى ﴾ كه مرا عيسى چنين پيغام كرد * حضرت عيسى عليه السلام بكا بويله اعلام ايلديكه ﴿ مثنوى ﴾ كز همه ياران وخويشان باش فرد * جميع ياران واقربادن فرد وجدا اول اى طالب طريق هدايت اكرچه حضرت مولانا بو كفتارى وزير جانبندن قوم نصارايه واقع اولديغن حكايت ايدر اما حقيقت يوزندن سمع قبول ايله كلام حق استماع ايليان مستمعينه نصيحت بيورورلر كه طريق حقه قدمنهاده اولان طالبه لازمدر كه اهل هوا اولان ياران واحبابندن بلكه قوم وقبيله واقربا وتعلقاتندن ظاهرا و باطنا منقطع اولوب وخواطر نفسانيه دن عموما چكوب طلب حقده فرد اولوب عزلت ايليه پس نسق مزبور اوزره اول وزير ايتدى حضرت عيسى بكا بونى دخى ديديكه ﴿ مثنوى ﴾ روى در ديوار كن تنها نشين * يوزى ديواره ايله تنها اوتور يعنى دائما محرابه متوجه اولوب خلقدن انقطاع ايله وماسوادن قلبكى تخليه ايدوب تنها نشين اول ﴿ مثنوى ﴾ وز وجود خويش هم خلوت كزين * و كندو وجودكدن دخى خلوت وعزلت ايله يعنى تجلىٔ احدية الذات ايله قيد انانيت و بند اثنينيتدن خلاص اولوب خلوت حقيقى اختيار قيل ﴿ مثنوى ﴾ بعد ازين دستورئ كفتار نيست * شمدن صكره كفتاره دستور يوقدر ﴿ مثنوى ﴾ بعد ازين با كفت وكويم كار نيست * شمدنصكره قيل وقال ايله بنم ايشم يوقدر زيرا مستغرق بحر احديت اولمشمدر ﴿ مثنوى ﴾ الوداع اى دوستان من مرده ام * الوداع اى دوستلر كه بن مرده يم يعنى فنا اندر فنا منزلنه واروب موتوا قبل ان تموتوا مرتبه سن بولمشم ﴿ مثنوى ﴾ رخت بر چارم فلك برده ام * اسبابى فلك چارم اوزره ايلتمشم يعنى مرتبهٔ اربعه دن اولان مدارج حقيقته عروج ايلمشم بو سوز حضرت عيسانك فلك چارمده اولديغى اعتبار يله دركه هر نبى نك وارثى معنى جهتندن اول نبى نك مرتبه سنه قريب اولمغى اشعار وعلو مرتبه دن عبارتدر سلطان ولد قدس سره ابتدا نامه سنده بيوررلر كه عيسى عليه السلام برين آسمان صورت نرفته باشد بلكه بر آسمان رفته باشد كه آن برين حاكمست وآن آسمان انوار وصفات خداست ﴿ نظم ﴾ پاك شو از غرور واز هستى * تا كه بيجام ومى رسد مستى * بى خرتن براى چون عيسى * بر فلكها و بكذر از موسى * رخت دل را آسمان كش هين * بى حجابى جمال مه را بين * نه برين آسمان چرخ كبود * كه شدان هست از بخار وز دود * بل بران آسمان كه حاكم اوست * ان چو مغز ست

وو بن دبود چون پوست ❊ نه سنایی که بدیحکمت فرد ❊ در کتابش بیان این را کرد ❊ کاسمانهاست در ولایت جان ❊ کار فرمای آسمان جهان ❊ پس بران آسمان رود دانا ❊ نه برین چرخ کنبد مینا ❊ ایمدی ای عاشق ظاهر آدمی جسم اولوب محبوس طوارق افلاکیدر وروح انسانی معنوی اولمغله مقام روح دخی معنویدر فلهذا آسمان وزمین خانهٔ اجسام واصل اصول وجود اولان عالم بیچون مقام ارواحدر پس بو عالم سفلی یه نهایت اولوب اول عالم معنای علوی یه غایت اولمز پس حضرت مولانا وزیر لساندن اسرار عروجی بیان ایدوب بیوردرلر که وآسمان چارم حقیقته انکچون نقل ایلدمکه ﴿ مثنوی ﴾ تا زبر چرخ ناری چون حطب ❊ تا که تحت فلك ناریده حطب کبی ﴿ مثنوی ﴾ من نه سوزم در عنا ودر عطب ❊ عنا وعطبده یانمیم دیو بیوررلر عنا رنج وزحمت معناسنه در دردنجی و بشنجی یابدن دخی کلور وعطب دردنجی بابدن هلاك اولمق معناسنه در یعنی مقدما مراتب ارواح بیان اولندیغی اوزره وطن اصلی ومقام اولاسنه عروج ایتمین ارواح کرهٔ نار جحیمده حطب وهیزم کبی یانوب و انواع صفات ردیهٔ ظلمانیه صورنده محبوس اولوب اصناف جفا وعنا چکوب هلاك اولور پس چونکه تحصیل کمال ایدوب مدارج اعلایه پروبال آچدم وجو هوای لامکانه اوچدم ﴿ مثنوی ﴾ پهلوی عیسی نشینم بعد ازین ❊ شیمدنصکره عیسی علیه السلامك قرب جوارنده اوتوررمکه ﴿ مثنوی ﴾ برفراز آسمان چارمین ❊ پهلوی عیسی آسمان چارمین اوزرنده در ﴿ شعر نسیمی ﴾ من بتوفیق خداره بخدا یافته ام ❊ فانی از خود شده وملك بقا یافته ام ❊ در شفاخانهٔ روح القدس از دست مسیح ❊ خورده ام شربت شافی وشفا یافته ام ❊ خاطر از محنت اغیار ودل از رنج خلاص ❊ دستکار آمده از درد دوا یافته ام ❊ ذوق وعیسی که بدان دست سلاطین نرسد ❊ از وصالت من درویش کدا یافته ام ❊ بی تو کام دکر از هردو جهان نیست مرا ❊ چه کنم هردو جهانرا چوترا یافته ام ❊ نیستم منتظر جنت وفردوس ولقا ❊ کر رخت جنت وفردوس ولقا یافته ام ❊ ای نسیمی زخیال رخ آن ماه مپرس ❊ کز خیال رخ آن ماه چها یافته ام ❊

﴿ ولی عهد ساختن وزیر هریك امیرا جدا جدا ﴾

وزیر ذکری سبق ایدن اون ایکی امیرك هر برنی بشقه بشقه ولی عهدی وقائممقامی دوزدیکیدر ای طالب صادق حق سبحانه وتعالی طالبلری متشبه مبطل اولان مقلدلردن حفظ ایدوب هدایت وتوفیقن قرین ورفیق ایلیه والا تقلید ایله دخی کورکم نلر اولورمش ﴿ مثنوی ﴾ وانکهانی آن امیران را بخواند ❊ آندنصکره اول

امیرلری خلوته دعوت ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ یك بیك پنهان بهریك حرف راند ❊ برد بر هر برینه مخفیجه سوق کلام ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ کفت هریك را بدین عیسوی ❊ هر برینه وصیت ایدوب دیدیکه ﴿ مثنوی ﴾ نایب حق خلیفهٔ من تویی ❊ دین عیسویده حقك نائبی وبنم خلیفم سنسن سهولت معنی ایچون بدین عیسوی معناسی مصراع ثانیده اجرا اولندی ﴿ مثنوی ﴾ وان امیران دکر اتباع تو ❊ واول غیری امیرلر سنك اتباعکدر ﴿ مثنوی ﴾ کرد عیسی جمله را اشیاع تو ❊ عیسی علیه السلام جمله سنی سنك اشیاعك ایلدی واعوان وانصارك قیلدی الحاصل هر برینه نائب وخلیفم سنسن غیریلری سکا تابع سن جمله نك متبوعیسك ایمدی ﴿ مثنوی ﴾ هر امیری کو کشد کردن بکیر ❊ هر شول امیر که اول کردنکش اولوب سکا طاعت وانقیاد ایتمز ایسه انی طوت ﴿ مثنوی ﴾ یا بکش یا خود همی دارش اسیر ❊ یا قتل ایت یا آنی اسیر قیل ﴿ مثنوی ﴾ لیك تا من زنده ام این را مکو ❊ لکن مادامکه بن حیاتده یم بو اسراری کمسنه یه سویله یعنی سن بنم خلیفه وولی عهدم اولدیغك کشف ایلمه ﴿ مثنوی ﴾ تا نمیرم این ریاست را مجو ❊ مادامکه وفات ایتمیم بو ریاستی وحکم وحکومتی طلب ایتمیه سن الحاصل سکا وصیت اولسونکه ﴿ مثنوی ﴾ تا نمیرم من تو این پیدا مکن ❊ مادامکه بن اولمیم سن بو احوالی کشف واظهار ایلمه ﴿ مثنوی ﴾ دعوی‌ٔ شاهی واستیلا مکن ❊ شاهلق وغالبلق دعواسن ایلمه ﴿ مثنوی ﴾ اینك این طومار واحکام مسیح ❊ اشته بو طومار واحکام مسیح ﴿ مثنوی ﴾ یك بیك برخوان تو برامت فصیح ❊ بونی آل وامت عیسی اوزرینه بر بر اوقی وامر خلافتده استقلالکی کماهو حقه بیان قیل ﴿ مثنوی ﴾ هر امیری را چنین کفت او جدا ❊ اول وزیر بو سوزی هر امیره بشقه بویلجه دیدی ﴿ مثنوی ﴾ نیست نائب جز تو در دین خدا ❊ دین خداده سندن غیری نائب وخلیفه یوقدر ﴿ مثنوی ﴾ هریکی را کرد او یك یك عزیز ❊ اول وزیر ذکر اولنان امرانك هر برینی بر بر عزیز ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ هرچه انرا کفت این را کفت نیز ❊ امرادن برینه نه دیدی ایسه بوکا دخی انی دیدی یعنی هر برینه بنم خلیفم ونائبم سنسن دیدی ﴿ مثنوی ﴾ هریکی را او یکی طومار داد ❊ وزیر پرتزویر امرادن هر برینه وجه مشروح اوزره بر طومار ویردی ﴿ مثنوی ﴾ هریکی ضد دکر بود المراد ❊ هر برینك مرادی اول برنده اولانك ضدی ایدی یعنی اون ایکی طومارك مضمونی بر برینه ضد ایدی ﴿ مثنوی ﴾ متن آن طومارها بد مختلف ❊ اول طومارلرك متنی بر برینه مختلف ایدی ﴿ مثنوی ﴾ همچو شکل حرفها یا تا الف ❊ یادن الفه

دکین اولان حرفلرك شکلی کبی ﴿مثنوی﴾ حکم این طومار ضد حکم آن ❊ بو طومارك حکمی اول طومارك حکمنك ضدی ایدی ﴿مثنوی﴾ پیش ازین کردیم این ضد رابیان ❊ بوندن اول بو ضدی بیان واختلافات احکام طوامیری عیان ایلمش ایدك تکرار تفصیله احتیاج یوقدر

﴿ کشتن وزیر خویش را در خلوت ﴾

اول وزیر پرتزویر کندیسنی خلوتده هلاك ایلدیکن بیان ایدر ﴿مثنوی﴾ بعد ازان چل روز دیکر در ببست ❊ اندنصکره قرق کون دخی اول وزیر قپویی باغلدی ﴿مثنوی﴾ خویش را کشت ازوجود خودبرست ❊ وکندیسنی دپه‌لیوب کندی وجودندن خلاص اولدی یعنی وزیر پرتزویر کمال حسدندن غیریلره ضرر اصابت ایتمك ایچون کندوبی هلاك ایلدی حسد پیشه هر حسود معاندن دخی استعاذه لازمدر که عیاذا بالله تعالی محسودینه ضرر القا ایتمك ایچون کندی نفسنی هلاك ایتمك اختیار ایدر بونك امثالی احوال کثیر الوقوع بعض مناقبده مسطوردر باخصوص مشایخ نامنده اولوب کیرو بعض مشایخه حسد اوزره اولان کمسنه غلیان حسددن نیجه افترا وبهتان ودروغ ایله ایمان غلاظ ایدوب اهل حقه اسناد ایدرلر دیو استماع اولنور حق سبحانه وتعالی قوللرینی حسددن صاقلیه ﴿نظم﴾ کورمدیکنی بلمدین ایشتمدیکن سویلین ❊ کورو کیرو دلسز اولور کورنیجه کم خسران کاور ❊ اسم جلالك مظهری اولن ابد اول ازل ❊ ایماندن آیرو دوشر اول کم کافر وطغیان کلور ❊ اما بو بیت شریفده اولان حصهٔ معنویه اربعینك وخلوتك سری سالك طریق حق اولان عاشق صادق موت ارادی ایله مرده اولوب وجود وهمی قیدندن خلاص اولمغه اشارتدر ﴿مثنوی﴾ چونکه خلق از مرك او آکاه شد ❊ چونکه خلق اول وزیرك مرکندن آکاه اولدیلر ﴿مثنوی﴾ برسر کورش قیامتکاه شد ❊ خلقك آه وانین وزاری وحنیندن آنك مزاری اوستی قیامت یری اولدی ﴿مثنوی﴾ خلق چندان جمع شد بر کور او ❊ انك قبری اوزرینه اولقدر خلق کثیر وجم غفیر جمع اولدی ﴿مثنوی﴾ مو کنان جامه دران در شور او ❊ انك غوغاسندن صاچلرینی یولیجی ولباسلرین ییرتیجی اولدقلری حالده الحاصل کثرت بر مرتبه‌ده ایدیکم ﴿مثنوی﴾ کان عدد را هم خدا داند شمرد ❊ قابل شمار اولمایوب انك عددین الله صایاردی یعنی شمارین حقدن غیری کمسنه بیلمزدی ﴿مثنوی﴾ از عرب وز ترك وز رومی وکرد ❊ عرب وترکدن ورومی وکرددن یعنی اجناس مختلفه جمع اولمش ایدی

﴿مثنوی﴾ خاك او کردند برسرهای خویش ❊ اول وزیرك قبری خاکنی کندی باشلری اوزرینه ایلتدیلر یعنی کمال ماتملرندن مزاری طپراغن باشنه صاچدیلر ﴿مثنوی﴾ درد او دیدند درمان جای خویش ❊ آنك دردنی کندیلرك درمانی یرینه کوردیلر وبعض نسخه‌ده درمانهای خویش واقع اولمشدر یعنی آنك دردنی کندیلرینك درمانلری کوردیلر وبعضیلری جان خویش قراءت ایدوب آنك دردنی کندی جانلرینه درمان کوردیلر دیو معنی ویرمشلر معنی لطیف لکن کوردیکمز نسخه‌لرده جان خویش اولمیوب جای خویش ودرمانهای خویش واقع اولمشدر هر قنقیسی اولورسه معنی یرنده‌در ﴿مثنوی﴾ ان خلایق برسر کورش مهی ❊ اول خلایق آنك سر قبرنده برآی ﴿مثنوی﴾ کرده خون را از دوچشم خود رهی ❊ ایکی کوزلرندن قانه یول ایلمشلر یعنی کوزلرندن اقان قانلو یاش یکارلرندن رخلری اوزرینه جداول اولمش ایدی معناسنی متضمندر ﴿مثنوی﴾ جمله از درد فراقش در فغان ❊ جمله‌سی آنك درد وفراقندن ناله وافغانده ایدی ﴿مثنوی﴾ هم شهان وهم کهان وهم مهان ❊ هم شهلر وهم صغار وهم کبار وبالجمله بیوك وکوچك حاکم ومحکوملر فغان وزاری قیلورلردی ای طالب صادق ومستمع عاشق حضرت مولانا قدس سره الاعلی بو ابیات شریفه‌ده دخی برآیه دکین آنك مزارنده کریه قیلدیلر دیو احوال طریقتدن برقاعده بیان بیورمشلردر که مرشد کامل تربیه‌سنده اولانلره معلومدر واول قاعده بودر که بامر الله تعالی مرشد کامله اجل مسمی کلوب دار بقایه رحلت ایلسه یرینه قائم اوله‌جق خلیفه تصریح اولنمیوب وعاشقلر دخی قرق کون مقداری خلیفه کیمدر دیو سؤال ایتمیوب معلوم ایدینلر دخی کمسنه‌یه دیمیوب مرحوم اولان عزیزك روحانیتنه توجه ایدوب قبر شریفن زیارت ایدرلر زیرا باراده الله تعالی قرق کونه دکن صغار وکبار ومبتدی ومنتهی‌یه فیوضات الهیه علی السویه افاضه اولنوب هر بری کندیلرینی تجلیده محو ومستغرق کورورلر بعده هرکس کندی حالی معلوم اولمق ایچون انش تجلی‌یه صاحب فیض اولان سرور تسکین ویروب حتی عاشق صادق اولنلر مرحوم اولان پیرلرنده کوردکلری نشانی جست وجو ایدوب اولکی مزارین واسکی اتشلرین طلب ایدوب بولدقلری محله تنزل ایدرلر ونیجه‌سی دخی مکره دوشوب دعوای انانیته مباشرت ایدوب کاذب وصادق وحق ایله باطل فرق اولنور وبو ذکر اولنان احوال مرشد کامل تربیه‌سنده اولانلردن غیرینك معلومی دکلدر حضرت مولانا قدس سره دخی بو معنایه اشارت ایدوب بر آیدن صکره ولی عهد کیمدر دیو سؤال ایتدکلری بیانه شروع بیوردیلر

﴿ طلب کردن امت عیسی علیه السلام از امرا که ولی عهد از شما کدامست ﴾

امت عیسی علیه السلام سزدن ولی عهد فقط کزدر دیو امرادن قائم مقام اولانی طلب
ایتدکلری بیاننده در ﴿مثنوی﴾ بعد ماهی خلق کفتند ای مهان * برآیدن صکره خلق
ایتدیلر ای اولولر ﴿مثنوی﴾ ازامیران کیست بر جایش نشان * امیرلردن آنك نشان
وخلفیه اولان کیدر که ﴿مثنوی﴾ تابجای او شناسیمش امیم * حتی اول وزیرك یرینه انی
امام ومقتدا و ارباب سلوك پیشوی اکیالم ﴿مثنوی﴾ دست ودامن رابدست او دهیم *
دست ودامنمزی آنك النه ویرهلم یعنی اکا تسلیم اولوب کوکل باغلیهلم ﴿مثنوی﴾ چونکه
شد خورشید ومارا کرد داغ * چونکه خورشید کندی و بزه داغ ایلدی ﴿مثنوی﴾
چاره نبود بر مقامش جز چراغ * آنك مقامنه چراغدن غیری چاره اولمز بعض نسخه ده
چاره بر مقام او چراغ واقع اولمشدر بو تقدیرجه معنی افتاب یرینی شمع چراغ طوتمز بهر
حال بزه آفتابك طلعتی لازمدر دیمك اولور مثلا ترکی مثلده آی کورهنك یلدزه طاقی
بو قدر دیرلر الحاصل دیمك اولور که فلك حقیقتك افتابی واسمان معرفتك ماهتابی
چونکه برج محبت اولان مرشد کاملك انتقالی ایله غروب ایلدیسه بهر حال اول
خورشید حقیقتك برج ومطلعی کیم ایسه بزانی بیلوب مرایای قلبمز اول مطلعه
مقابل طوتوب اقتباس نور ایتمك لازمدر کرچه مشکات جسدمزده بر شمع اویاندرمشزدر
لکن شمع وچراغ آفتاب یرینی طوتمازدیدیلر فاما چاره نبود بر مقامش جز چراغ تقدیری
اوزره معنی بیت شریف بو وجهله اولور که خورشید فلك ارشاد اولان مرشد
کامل کندی ایسه آنك خلیفه سی بر چراغ احمدی لازمدر که ظلمات بشریه ده قالان
طالبلر و کدورات نفسانیه دن خلاص اولمیان سالکلر آندن مستنیر اولوب قائم مقام
مزبوری طریق حقده پیشوی ایدینهلر دیمك اوله ﴿مثنوی﴾ چونکه شد از پیش
دیده وصل یار * چونکه وصل یار کوزاوکندن کندی ﴿مثنوی﴾ نایبی باید ازومان
یادکار * اول یارك وصالنی مذکر بزه بر نائب کرکدر که آنك نایبنی کورمك کندوینی کورمکی
افاده ایلیه ﴿مثنوی﴾ چونکه کل بکذشت وکلشن شد خراب * چونکه کل وقتی
کچدی وکلشن خراب اولدی ﴿مثنوی﴾ بوی کل را از که یابیم از کلاب * کل کذشته
اولدقدن صکره کلی کیمدن بولورز کلابدن اولان رایحه دن بولورز یعنی کل وکلزار
محبت وشکوفه زار معرفت اولان مرشدان کاملان انتقال ایتدکدنصکره انلرده
مشاهده اولنان آثار تجلیات وفتوحات اسرار جذباتی آنك یرینه صاحب فیض کیم ایسه
آنك روایح مسکیه سندن بولورز ونشانندن بیلورز زیرا ﴿مثنوی﴾ چون خدا اندر
نیابد در عیان * چون خدای تعالی عیانه کلمز یعنی چشم ظاهر ایله اول ذات مقدس کورلمز

﴿مثنوی﴾ نایب حقند این پیغامبران * حق تعالانك عبادی ایچنده انبیاء عظام علیهم
السلام الله سبحانه وتعالانك خلفا ونوابیدر که (من رأنی فقد رأی الحق) فحواسنجه انلری
کورن حق کورمش کبی اولوب وانبیا ووارثلری اولان اولیانك اثرینه کیدوب شریعت
وطریقتلرینه تبعیت ایدنلر واصل حق اولورلر ﴿مثنوی﴾ نی غلط کفتم که نائب یا منوب
* بو پیغمبرلر نائب حقدر دیمش ایدم لکن من حیث الحقیقه بویله دکلدر غلط ایلدم
زیرا ﴿مثنوی﴾ کر دو پنداری قبیح آید نه خوب * اکر نائب ومنوب اعتبارندن ایکی
وجود ظن ایدرسك قبیح کاور خوب کلمز زیرا وجودده اثنینیت کورلمك شرك خفیدر
اکابناء که انبیاء عظام واولیاء کرام ظل یزدان اولوب آنلردن حق تعالینك ارادتنسز
برنسنه ظهور ایتمز زیرا آنلر وجود موهوملرندن فانی و وجود حقانیله باقیلردر
شهود جمع ایسه فقر مطلق اولان فناء محض ایله اولور بعده وجود حقانیله بقاء
سرمدیه رد اولنوب موطن غیب مطلقده نور وجود حق لابس اولدیغی حالده
امر دعوتده قائم اولور فلهذا انبیاء عظامك شان شریفلرنده حق تبارك وتعالی
(من یطع الرسول فقد اطاع الله) دیو بیورروب مستخلف مستجمع اوصاف مستخلف اولمغله
کتاب کریم سبحانیده (ان الذین یبایعونك انما یبایعون الله) بیوریلوب بو بیت شریفك
معنای تفصیلیسی بوندن اسبق وجود مطلق بحثنده ودخی (وما رمیت اذ رمیت
ولکن الله رمی) آیت کریمه سنك تفسیرنده تحقیق اولنمشدر الحاصل ﴿ع﴾ حلول
واتحاد اینجا محالست * مضمونی اوزره نائب ایله منوب قیدندن ایکی شیئك اتحادن
ویاخود وجود مطلق حقیقیدن غیری وجود اولدیغن ملاحظه قلمه سن دیو
حضرت مولانا قدس سره تصور اتحادی منع بیورر ﴿مثنوی﴾ نی دو باشد تا توی
صورت پرست * اول نائب ومنوب بر اولمز ایکی اولور مادمکه سن صورت پرستسن
وبعض نسخه ده ان دو باشد واقع اولمشدر یعنی بو مصراع شریف صورتبین
اولان کمسنهلرك سؤالنه جوابدر که کان بونلر خود واحد دکل بحسب الصورة
متعددلردر پس نیجه ممکندر که نائب منوب ایله بر اوله دینلره مادامکه سن صورته
ناظرسن بهر حال او بر اولمز ایکی اولور امابزم بوکلمامز صورت پرسته کوره دکلدر
بلکه وجود وهمیلرین افنا ایلیوب حقیقت بین اولنلره کوره در ایمدی ﴿مثنوی﴾
پیش اویك کشت کز صورت پرست * مستخلف ایله مستخلف ونائب ایله منوب
اول کمسه نك شهود وحضورنده واحد اولدیکه صورت عالمندن قورتلدی وحقیقت
دریاسنه غوطه قیلدی پس انبیا واولیا بحسب المعنی متحد ومن جهة الصورة متعدد
اولدیغن بعض مثال ایله ذوق ایتمکه طالب ایسك کوش هوشك دوش قیل که

حضرت مولانا قدس الله سره نه بیوررلر ﴿مثنوی﴾ چون بصورت بنکری چشم تو دوست ❊ مثلا سن صورته نظر ایلیه سن سنك چشمك ایكیدر یعنی بحسب الظاهر لابد چشم عدده ایكی اما بحسب المعنی ﴿مثنوی﴾ تو بنورش درنكر كز چشم رست ❊ سن نور دیده یه نظر ایله كه اول نور چشمدن بتدی یعنی ظاهر اولدی بو خود مقرردر كه ﴿مثنوی﴾ نور هر دو چشم نتوان فرق كرد ❊ هر ایكی چشمك نورینی بربرندن فرق ایتمك ممكن اولمز ﴿مثنوی﴾ چونكه در نورش نظر انداخت مرد ❊ چونكه كشی چشمك نورینه نظر ایلدی حال آنكه چشم ظاهرده ایكیدر ایمدی جسملری چشم منزله‌سنده اولان انبیا و اولیانك قلب شریفلرنده اولان نوره وسر منبعلرنده اولان ظهوره نظر ایلسهك محض نورهدی وعین ظهور خدا كوررسن ومن حیث الحقیقة والمعنی جمیع انبیا و اولیایی دریای نور احدیة الذاتده مستغرق وبلا فرق بولورسن ﴿نظم﴾ نمی آمد احد در دیدهٔ تو ❊ احد اندر عدد در دیدهٔ تو ❊ چو تو برقدر دید خویش بینی ❊ یكی را صد هزاران بیش بینی ❊ اكر احول عدد را در احد دید ❊ غلط دیدست چون او در احد دید ❊ چه كویم چون نمی دانم دكر هیچ ❊ همه اوست وهمه اوست ودكر هیچ ❊

﴿در بیان آنكه جمله پیغمبران نور حقند لا نفرق بین احد من رسله﴾

انك بیاننده‌دركه (لا نفرق بین احد من رسله) فحواسنجه جمله پیغمبرلر نور حقدرلر یعنی حق سبحانه وتعالی وحدانیت حقه و بعثت انبیایه ایمان كتورن مؤمنین اساندن بز حق تعالانك رسوللری بیننی فرق ایتمزز دیدكارینی كتاب كریمده بیان بیوروب وعدم فرقلری نوجهله واتحاد معنویلری نه جهتدن اولدیغنی حضرت مولانا تقریر وبو آیت كریمه‌یی تفسیر بیوررلر ﴿مثنوی﴾ ده چراغ ار حاضر آید در مكان ❊ فرضا اون چراغ برمكانده حاضر كله یعنی برموضعده اون چراغ یانسه ﴿مثنوی﴾ هر یكی باشد بصورت غیر آن ❊ بحسب الصوره هر برچراغ اول برچراغك عینی اولمیوب غیری اولور وعد اولندقده اون عدد كورنور اما معنی ونوره اعتبار اولنسه ﴿مثنوی﴾ فرق نتوان كرد نور هر یكی ❊ اون چراغدن هر برینك نورینی بربرندن فرق ایلمك ممكن دكلدر شكسز وشبهه‌سز ﴿مثنوی﴾ چون بنورش روی آری بی شكی ❊ چونكم اول چراغلرك نورنه توجه ایلیه سن بی شكی معناسی سهولت معنا ایچون مصراع اولده اجرا اولندی یعنی كرچه اون چراغك صورتنه نظر اولنسه تكاثر وتغایر كورینور لكن نورینه نظر اولندقده وحدت

صرف اولوب كثرت تصور اولنمز كذلك انبیا و اولیانك دخی مشكات جسدلرینه نظر اولندقده تعدد اشباح كورینور لكن مرایای قلبلرنده اولان نور احدیته توجه اولنسه بروجهله فرق اولنمیوب كثرت وتغایر تصور اولنمز ویاخود بی شكی قیدنده اولان آری كلمه‌سنه قید اولنمق دخی ممكندر شو معنایه كه اون چراغك نورینه علی طریق الیقین توجه ایلیه سن فرق بولنمز دیمك اولور زیرا شك ایله توجه اولنسه تفرقه مقرر اولدیغی اهل ذوقه معلومدر و برمثال دخی بودركه ﴿مثنوی﴾ كر تو صد سیب وصد آبی بشمری ❊ اكر سن یوز عدد الما بی و یوز عدد ایوایی تعداد قیلسك ایكی یوز عدد اولور ولكن ﴿مثنوی﴾ صد نماند یك شود چون بفشری ❊ چونكه صیقه‌سن یوز عدد الماسی قالمز جمله بر اولور یعنی صیقلوب شربتی آلندقده تعدد برطرف اولور جمله‌سی معنی جهتندن واحد اولور ایمدی ﴿مثنوی﴾ در معانی قسمت واعداد نیست ❊ معانیده قسمت واعداد یوقدر ﴿مثنوی﴾ در معانی تجزیه وافراد نیست ❊ معانیده تجزیه وافراد یوقدر زیرا عالم معانیده هر شیء متحددر یعنی مرتبهٔ واحدیت ودریای احدیتده كثرت یوقدر ووجود حقدن غیری وجود دخی یوقدر ایمدی ای عاشق ربانی زنهار وحدت مشاهده‌سندن منفك اولمیوب توحید حقیقیده ثابت قدم اول واغیاره نظر ایتمیوب یاردن غیری‌یی كورمه ویار ایله برلك حاصل ایت زیرا ﴿مثنوی﴾ اتحاد یار با یاران خوشست ❊ یارك یاران ایله اتحادی خوشدر ولطیف وخوبدر ﴿مثنوی﴾ پای معنی كیر وصورت سركشست ❊ معنی ایاغنی طوتكه صورت سركشدر یعنی پای همتی جانب معنایه وضع ایدوب عالم فرقده اولان صورتی ترك ایت زیرا صورتده هركز اتحاد اولمیوب تغایر مقرردر پس كلیت اوزره كثرت واختلافدن تخلص استرسك ﴿مثنوی﴾ صورت سركش كداز آن كن برنج ❊ صورت سركشی رنج ایله كداخته قیل یعنی حجاب مشاهدهٔ جمال معنی وباعث تفرقه وبلوی اولان صورت سركشی بوتهٔ مجاهده‌ده آتش ریاضت ایله اریجی ایله كه نكبات صورت ودركات طبیعتدن نجات بوله‌سن ﴿مثنوی﴾ تا ببینی زیر او وحدت چو كنج ❊ تا كم اول صورتك تحتنده كنز مخفی كبی اولان وحدت مطلقه‌یی كوره‌سن وكثرتدن قورتوله‌سن ﴿مثنوی﴾ ور تو نكدازی عنایتهای او ❊ واكر سن رنج ومجاهده ایله صورتی اریتمه‌سن اول پادشاه بی زوالك عنایتلری ﴿مثنوی﴾ خود كدازد ای دلم مولای او ❊ خود اریدر ومحو وازاله ایدر ای صورت اریتمكده عاجز اولان كمسنه بنم كوكلم اول عنایت ورحمتی دریاسنه نهایت اولمیان كریم ولایزالك عبد مستمندیدر بو محلده

مولا عبد معناسنه در و منادی محذوفدر که تقریری . تقدیری بیان اولندی حاصل معنی حضرت مولانا سالك غیر مجذوب زمره سنه تسلیت و یروب بیوررلر که ای ریاضت ومجاهده اوزره اولان سالکین بزخود بو قدر زماندر رنج ومشقت وخلوت وعزلت چکرز کثرات صورتدن خلاص اوله مدق وچاشنیٔ وحدتدن لذت آله مدق دیرسکز غم یمکز ومجاهده دن خالی اولمکز فیاضده بخل یوقدر برکون اوله که حق سبحانه وتعالانك عنایتی اولان مرشد کامل نظرندن کبریت قلبکزه نار جذبات حقدن برشرر ایریشوب نحاس صور تکزار یده وخرمن وجودکز احراق ایلیوب تتمه ایدی همان لازم اولان مجاهده ده راسخ دم وطریقتده ثابت قدم اولمقدر زیرا بن دخی نیجه زمان سزجلین ریاضت کش اولوب بالاخره عنایت ربانی ایریشوب شمس تبریزی کلدکده برنظر حقانی ایدوب (جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین) نورنی اهدا ایتدکده نه وجود قالدی نه صورت جمله سی آتش عشقده یاندی ودریای وحدته طالدی ایمدی ای عاشق بن اول پادشاه متعال وعنایت واحسانی بی نهایت اولان خالق وبی مثالك قولیم که بنی مرشد کامله ایرکوروب شراب وحدت ایچوردی لطف وکرم حقه کدر قون نیسه قادردر ❊ مثنوی ❊ اونماید هم بدلها خویش را ❊ اول محبوب ازلی کمال کرمندن دردلو کوکالره هم کندو یی عرضه قیلوب کوستر یعنی تجلیٔ ذات ایدوب مرایای قلوب طاهره دن کندی کندینی کورر وعاشقلره کندینی کنه کندی نوریله کوسترر ❊ مثنوی ❊ او بدوزد خرقهٔ درویش را ❊ درویشك قلبندن استعاره اولان خرقه سنی یعنی انکسار قلبنی اول دیکر یعنی عشق ومحبت وتجلیٔ احدیتی ایله شاد ایدر ممکدرز یراعاشقلرك الم وانکساری مشاهدهٔ جماله حجاب اولان کثرت ماسوادن غیری دکلدر وطرفة العینده اولان فراق انلره بیك ییل فراقدن اشددر ایمدی تجلیات الهی ایله قلبلری حیات بولان عشاق الهی احیانا حکم بشریته دوشوب محزون اولسه لر فی الحال حق تبارك وتعالی غایت احساندن رحمت قاپوسن آچوب وکنج جبندن عاشقلر اوزرینه دررلر صاچوب تجلیٔ جمال ایله حجاب بشریتلرین سماء قلبلرندن رفع ایدوب آفتاب احدیتی طلوع ایتمکله عروس وحدت اولورلر ومادامکه ظاهرا دخی عالم صورتدن کوچمایه وصال ابدی میسر اولمیوب (لی مع الله وقت) فحواسنجه نوع مابشریت دخی کندی حکمی اجرا ایتمکله کثرت تعین رونما اولدیغی جهتدن حضرت مولانا قدس سره الاعلی عالم ارواحده واطلاق صرفده اولان وحدت بی فرقتی ذکر ایدوب بیوررلر ❊ مثنوی ❊ منبسط بودیم ویك جوهر همه ❊ اول عالم اطلاقده

منبسط ایدك ودخی (اول ماخلق الله الدرة البیضاء) حدیث شریفی فحواسنجه جمله مز جوهر واحد ایدك ❊ مثنوی ❊ بی سر وبی پا بدیم آن سر همه ❊ جمله مز اول طرف معنایده بی سر وپا یدك جوهر اول ودرهٔ بیضا اصطلاحات صوفیه ده عقل اولدن عبارتدر وجوهرمز بورك تفصیلی بوندن اقدم (ان کتاب الابرار لفی علیین) آیت کریمه سنك تفسیرنده ❊ ع ❊ تا بیا چون سوی علیین بدند ❊ بیتنك شرحنده تفصیل اولنمشدی ❊ مثنوی ❊ یك کهر بودیم همچون آفتاب ❊ مرتبهٔ احدیتده برکوهر ایدك آفتاب کبی ❊ مثنوی ❊ بی کره بودیم وصافی همچو آب ❊ آب کبی بی کره وصافی ایدك یعنی بو عالم صورتده اولان امتیاز کبی اول عالمده بربرمزدن متمیز اولمیوب آب کبی صافی وآفتاب کبی نور منبسط ایدك ❊ مثنوی ❊ چون بصورت آمد آن نور سره ❊ چونکه اول نور لطیف صورته کلدی سره ایو معناسنه در ❊ مثنوی ❊ شد عدد چون سایهای کنکره ❊ کنکره لرك ظللی کبی عدد اولدی کنکره بارو وباره اوزرنده اولان بدن معناسنه در حاصل معنی وقتا که قهرمان سلطنت وحدت وفرمان اطلاق احدیت کمال جلا واستجلا اقتضا ایلدیسه شمس حقیقت وحدت ذاتیه افق سماء تعیندن طلوع وانوار اسماء الهیه وازهار تعینات کونیه ساطعه اولوب مراتب عقول وارواح وقوالب اجسام واشباحدن خانهٔ اعیان کونیه وکلبهٔ احزان اعدام ممکنه یی روشن ایلدی واعیانمز بوره دن هر برینی قابلیت واستعدادلری اولان مرتبه یه لایق قیلدی یعنی فیض اقدس ایله تعبیر اولنان نور ذات مرتبهٔ اعیان ثابته یه پرتو ایتدکده مانند ظلال کنکره صور علمیه اعیان موجودات ایله متعدده وبربرندن متمیزه اولدی وفیض اقدس مرتبهٔ ارواحه کلدکده هر بر روحك عین ثابته سی بحسب الاستعداد وجود روحانی ایله موجود وبربرندن ممتاز اولدی بعده وساطت آدم وحوا ایله عالم صورت وشهادته هبوط ایدوب بحسب الاستعداد هر بری صورت انسانیه ایله وجود عاریتی ملتبس وسایهای کنکره کبی متعدد بالاجساد اولدی ❊ کلشن ❊ حقیقتکز تعین شد معین ❊ تو او را در عبارت کردهٔ من ❊ من وتو عارض ذات وجودیم ❊ مشبکهای مشکات وجودیم ❊ همه یك نور دان اشباح وارواح ❊ که او اینه پیدا شد ز مصباح ❊ ایمدی ای همدم نسیم احدیت ومحرم حریم واحدیت ❊ سن دخی مرتبهٔ وحدت مطلقه وصولنك حصولنی طلب ایدرسك ❊ مثنوی ❊ کنکره ویران کنید از منجنیق ❊ جذبهٔ ربانی وعشق سبحانی منجنیقی ایله کنکرهٔ نابت وشبکهٔ ثنیتی ویران ایدیکز ❊ مثنوی ❊ تا رود فرق از میان این فریق ❊ حتی بو فریقك اورتاسندن فرق کیده یعنی قلبکزده آتش عشق فروزان

اولدقده انبیا واولیانك اتحاد معنویلرین حق الیقین مشاهده ایدوب وتجلیات صفات وذاتله افناء وجود ایتمكله جمال وحدت مطلقه چهره كشا اولوب كثرت ما سوا كلیت ایله مرتفع اوله ❊نسیمی❊ كیمكه بیلدی بوایچه اسراری ❊ قویدی الدن جهان غداری ❊ فانی اولدی اوزندن اولدی اوحق ❊ بیلدیكم جمله حق ایمش مطلق ❊عشق ومعشوق وعاشق اولدی یار ❊ لیس فی الدار غیر نادیار ❊ ای نسیمی سوزكدر آب حیات ❊ ایچمین آنی قالدی فی الظلمات ❊ نه بیلوردكه جانورجانی ❊ خضره صورخضره آب حیوانی ❊مثنوی❊ شرح این را كفتمی من ازمری ❊ لیك ترسم تا نلغزد خاطری ❊ عناد وجدل جهتندن بو سر وحدتك شرحنی سویلردم ودخی زیاده عیان ایلردم لكن كمالیله شرح ایتمكه قورقرم تا كه برخاطر طیرنوب سورچیه یعنی هرچه باداباد علی رغم انف المنكرین سر احدیت ومرتبهٔ وحدتدن انواع حقایق اسرار كفتارنی ایدردم لكن بعض خالی ذهن اولنلرك اقدام افكاری سورچوب دوشمیه‌لردیو سویلمدم زیرا اسرار توحید مزلقة الاقدام اولوب غوامض اسرارك استماعنه دكل اسماعك استعدادی یوقدر فلهذا وحدت وجوددن اكثری الحاد وزندقه‌یه دوشوب وكمسی دخی جبری ودهری اولمشلردر ❊بیت❊ علوم دین زاخلاق فرشته است ❊ بناشد دردلی كوسك سرشته است ❊ ایمدی ای طالب اسرار احدیت ❊مثنوی❊ نكته‌ها چون تیغ پولاد ست تیز ❊ نكات اسرار توحید پولاددن اولان تیغ تیز كبیدر ❊مثنوی❊ كرنه داری تو سپر واپس كریز ❊ اكر فهم درست ایچون سپر استعداد وطبع مستقیم طوتمز ایسك كیرویه قاچ لفظ وا وپس كیرو معناسنه دراویله اولسه ایكیدن خالی دكلدر یابودر كه وازاید اوله ویاخود تأكید اولوب زیاده كیروقاچ معناسنه اوله ❊مثنوی❊ پیش این الماس بی اسپرمیا ❊ بو الماس تیغك اوكنه سپرسز كلمه ❊مثنوی❊ كز بریدن تیغ را نبود حیا ❊ زیرا سیف قاطعه كسمكدن حیا اولمز خلاصهٔ كلام سمع نامستعده سر توحیدده اولان بو نكات عجیبه‌یی استماع ایلمك ضرر محضدر ایمدی ای نامستعد سكا خیر محض اولان كندی مقدارك بیلوب نكات ارباب تحقیق استماع ایتمامكدر اما برمرشد كامله مقارنت ایله حال حاصل ایدوب بعده استماع نكات ایلسك منافع كثیره مشاهده ایدوب كلمات اولیا ونكات اصفیا حالكدن خبرویروب سلوككده اولان سیر كه شاهد دوشر ایمدی بی استاد وبلا استعداد حقایق واسرار فهمنه جرأت ایلمه زیرا تیغ بران نكات توحید سبحان قطع ایتمكدن استحیا ایلمز پس لابد بویوله بردلیل حاذق ورفیق صادق كركدر كه انك تربیه‌سنده درجهٔ استعداده نائل

اوله‌سن بعده طالب نكات اسرار توحید اوله‌سن ❊مثنوی❊ زین سبب من تیغ كردم درغلاف ❊ بن تیغ نكاتی بوسببدن غلاف ایچنه ایلدم یعنی تیغ بران اسرار توحید كسمكه استحیا ایتدیكیچون تیغ نكاتی غلافنه قویوب حفظ ایلدم ❊مثنوی❊ تا كه كژخوانی نخواند برخلاف ❊ تا كم بر كژخوان وسقیم الطبع انی خلاف اوزره اوقویه وهوای نفسنه المغله آداب طریقدن خروج ایدوب طریق ضلالته دوشمیه ایمدی كشف اسرار توحیددن فراغ ایدوب ❊مثنوی❊ امدیم اندر تمامیٔ داستان ❊ بزداستانك تماملغنه كلدك ❊مثنوی❊ وزوفاداریٔ جمع راستان ❊ دراستلر جمعنك وفادارلغندن اولان داستانه شروع ایلدك ویاخود سابقده امر اولان بیته مرهون اولمق اوزره حاصل معنی بویله دیمك اوله كه بزینه داستانك تمامنه كلدك جمع داستانك وفادارلغندنكه ❊مثنوی❊ كز پس این پیشوا برخاستند ❊ بووفات ایدن پیشوادنصكره قالقدیلر ❊مثنوی❊ برمقامش نایبی می خواستند ❊ انك مقامنه برنائب استدیلر ای مستمع قابل كاشف اسرار قیومی حضرت جلال الدین رومی قدس سره بوابیات شریفه‌ده دخی غایت نزاكت ولطافت اوزره برنكته قصد بیورمشلر اول نكته بودركه كژفهم اولانلر اسرار توحیدده سویلنان كلماتی خلاف مراد اوزره قرائت ایتمسونلر دیوب تیغ نكاتی غلافده حفظ ایلدم دیو بیوروب بعده مستمعین مستعدینی كمال كرملرندن تسلیت ایچون بیورلر كه ای عاشقان ای صادقان قیاس ایتمیه‌سز كه من بعد اسرار توحیددن نسنه سویلمیه كتم اسرار نامستعدلره درو الاسز قصه‌دن حصه‌مند اولیكز وغلاف امثال واصطلاحات وسراپردهٔ الفاظ وعباراتده مستور اولان عرایس كلماتمه دیدهٔ جان وسمع جنانكز دوش ایدیكزكم عشق ومحبت واسرار وحدتدن نلر اظهار اولنسه كركدر ایمدی طبع شریف وذهن لطیف اصحابی اولوب ورثه وخلفاء انبیا اولان اولیاء كرامدن اقتباس انوار توحید واستیناس اسرار تفرید ایلین جمیع راستان ایچون داستانك تماملغنه كلدك وضمن حكایه‌ده قاعدهٔ مستحسنه‌مز اوزره غواص دریای احدیت اولوب منكوش كوش جان اولمغه لایق انواع درر بواهر حقایق واصناف جواهر زواهر دقایق نثار ایتمكه شروع ایلدك دیو بیوررلر

❊ منازعت امرادر ولی عهدی ❊

ولی عهدلكده امرانك بربریله ایتدكلری نزاع وخصومتك بیاننده‌در ❊مثنوی❊ یك امیری زآن امیران پیش رفت ❊ اول اون ایكی بكلردن بریسی ایلرو كتدی

﴿مثنوی﴾ پیش آن قوم وفا اندیش رفت ٭ اول وفا اندیش اولان قومك اوكنه
كتدی ﴿مثنوی﴾ كفت اینك نائب آن مرد من ٭ اشته اول مردك خلیفه و نائبی
بنم دیدی ﴿مثنوی﴾ نائب عیسی منم اندر زمن ٭ بلكه زمانه ده نائب عیسی
علیه السلام بنم دیدی زیرا وارث نبی اولان ولی كاملك خلیفهٔ اكملی دخی من حیث
الحقیقه وارث و نائب نبیدر و اكر بنم نیابتده صدقه برهان وارمیدر دیرسه كز
﴿مثنوی﴾ اینك این طومار برهان منست ٭ اشته بو طومار بنم صدقه دلیل قاطع
و برهان ساطعدر كه بو طوماری بكا اول وزیر ویرمشدر پس شك وكمان ایتمیه سز كه
﴿مثنوی﴾ كین نیابت بعد ازوان منست ٭ بو نیابت اندنصكره بكا مخصوص صدر و بنم
ایچوندر ﴿مثنوی﴾ آن امیر دیكر آمد از كمین ٭ اول بر غیر امیر دخی پوسودن كلدی
﴿مثنوی﴾ دعوی او در خلافت بد همین ٭ آنك دعواسی دخی همین خلافتده ایدی
﴿مثنوی﴾ از بغل او نیز طوماری نمود ٭ اول دخی قولتوغنده بر طومار كوستردی
﴿مثنوی﴾ تا بر آمد هر دو را خشم جهود ٭ نزاعی برحده ایتدیلر كه ایكیسنه دخی
جهود خشمی كلدی یعنی بر برینه اشد عداوت ایله خشم و كین طوتدیلر ﴿مثنوی﴾
وآن امیران دكر یك یك قطار ٭ اول بر غیر بكلر دخی بر بر قطار اولوب برای ادعاء
نیابت قالقدیلر ﴿مثنوی﴾ بر كشیده تیغهای آبدار ٭ تیز و آبدار تیغلر چكمشكه یعنی
قلیچ چكوب قتاله مباشرت ایلدیلر ﴿مثنوی﴾ هر یكی را تیغ و طوماری بدست ٭
هر برینك الندە سیف قاطع و دعواسنی اثبات ایچون وزیرك ویردیكی طومار برهان
ساطع ﴿مثنوی﴾ درهم افتادند چون پیلان مست ٭ مست فیللر كبی بر برینه دوشدیلر
و حرب و قتاله دورشدیلر ﴿بیت﴾ سن قاقدن اول قاقدی جنك اولور ٭ آره ده راجی
اولان دفك اولور ﴿مثنوی﴾ صد هزاران مرد ترسا كشته شد ٭ جنك و قتالده نیجه
یوز بیك مرد ترسا مقتول اولدی ﴿مثنوی﴾ تا ز سرهای بریده پشته شد ٭ حتی
كسلمش باشلردن پشته اولدی یعنی باشلر و بدنلر طاغلر كبی یغلدی ﴿مثنوی﴾ خون
روان شد همچو سیل از چپ و راست ٭ صاغدن و صولدن سیل كبی خون فراوان
روان اولدی ﴿مثنوی﴾ كوه كوه اندر هوا زین كرد خاست ٭ بو جنكدن هوایه
طاغلر كبی غبار قالقدی یعنی جنك عظیم اولدی ﴿مثنوی﴾ تخمهای فتنه ها
كو كشته بود ٭ فتنلر تخملرینی كه اول وزیر برتزویرا اكمش ایدی ﴿مثنوی﴾ آفت
سرهای ایشان كشته بود ٭ اول زراعتك ربع و حاصلی انلرك باشلرینك ضرر و آفتی
اولمش ایدی ﴿مثنوی﴾ جوزها بشكست و انكو مغز داشت ٭ كشته لرك اجسادی
فی المثل جوزلر كبی ایدی صندی شول جوز بدان كه مغز ایمان و نور عرفان طوتدی

(مثنوی)

﴿مثنوی﴾ بعد كشتن روح پاك نغز داشت ٭ بعد الهلاك پاك و لطیف روح طوتدی
نغز لطیف معناسنه در یعنی هر كیمك كه روحی بدنده ایكن عالم قدس ایله انس ایدوب
وطن اصلیسنی فراموش ایتمیه رك نور معرفة الله ایله روشنا و ارباب حقیقت ایله آشنا و له آنك
علم قربتی اعلای علیینه پیوسته اولور و هر كیمك كه اوصافی حلیهٔ معنادن عاطل
و نقد كرانمایهٔ عمری باطل یره صرف ایله زائل اوله ابد الاباد شمع وصال آنك روحنه
چهره كشا اولمز و منزلی آتش حرماندن غیریسی اولمز زیرا كه نقد ارواحك قلب و خالصی
محك ممات و مفارقت اشباحدن غیری ایله ظاهر اولمز مثلا ایچی چورك اولان جوز ایله
ایچی صاغ اولان جوز شكسته اولمدیجه متبین اولمدیغی كبی ایمدی بنم اخ اعزم
﴿مثنوی﴾ كشتن و مردن كه بر نقش تنست ٭ اولمك و مرده اولمق كه تن نقشنك
اوزرینه واقعدر ﴿مثنوی﴾ چون انار و سیب را بشكستنست ٭ همان الما و اناری كسر
ایتمك كبیدر یعنی سیب و انارا و فاداده و كسلسه كیفیت و چاشنیلری ظاهر و طعمی باهر
اولدیغی كبی كذلك اشباح ارواح انسانی دخی موت ایله منكسر اولدقدن صكره بر موجب
(یوم تبلی السرائر) درونده مستور اولان صور اعمالی اشكاره و معلوم اولور و بعد
الظهور ﴿مثنوی﴾ انچه شیرینست او شد نار دانك ٭ اول نسنه كه شیریندر ناردانك
اولدی یعنی لذت انس و وحدت ایله متلذذ اولان روح شیرین مقبول دركاه احدیت
اولوب ابد الاباد وجه جانان لایزالی مشاهده سیله قرب جوار رحمانده معزز و مكرم اولدی
﴿مثنوی﴾ وانچه پوسیدست نبود غیر بانك ٭ و شول سیب و انارك كه ایچی چوریمشدر
بانكدن و صدادن غیری نسنه ظاهر اولمز كذلك شول كسنه نك كه قلبنده نور ایمان
و لذت محبت یزدان اولمیوب علم و عرفاندن بر نسنه اولمیه اول مستعد جنت دیدار اولمیوب
داخل نار جحیم اولور و اول كسنه یه انسان اطلاقی صورت اعتباریله اولوب سیرتی انسان
اولمامغله انكا انسان دیمك بر قوری صیت صدا اولور اول ایسه بر شیئه یارامز ﴿مثنوی﴾
انچه با معنیست خود پیدا شود ٭ اول نسنه كه آب و معنی ایله در بعد الموت ظاهر اولور
﴿مثنوی﴾ وانچه پوسیده است او رسوا شود ٭ و اول نسنه كم چوریمشدر اول رسوای
اولور الحاصل اكر اعمال حسنه و اكر اعمال سیئه هر نه ایسه ظهور ایدوب فسقه
و فجره رسوای اولور ایمدی نظر و اعتبار صورته اولمیوب معنایه اولدیسه ﴿مثنوی﴾
رو بمعنی كوش ای صورت پرست ٭ یوری چالش معنایه ای صورت پرست ﴿مثنوی﴾
زانكه معنی بر سر صورت پرست ٭ زیرا كه صورت باشنه معنی قناددر یعنی ایمان
و ایقان و عشق یزدان و نور عرفان و ذوق وجدان بو صورته بال دولت و جناح
سعادتدر كه روح انسانی مدارج لامكانه انكله پرواز ایدر ﴿نظم﴾ بصورت ره مكن

ازخود فناباش * یعنی چون رسی ایدل خدا باش * تراصورت بجا راهی نماید *
بجا شیطان تراراهی نماید * حجاب بی نشان صورت شده باز * حجاب بت برم آخر برانداز *
ره مردان طلب نی راه ابلیس * درین ره باش تو بی مکر و تلبیس * چو نفس کافرت
اندر نهادست * که همراهی درانجا او فنا دست * تو همراه سکی سك با تو
همراه * ازو دوری کزین استغفرالله * بکو لاحول نیز اندر شریعت * بره از دست
وسواس طبیعت * بر آه اندیار و تابدانی * که صورت نا کهان یابی تو فانی * پس ای طالب
صادق * مثنوی * همنشین اهل معنی باش تا * معنی اهلنك همنشینی اول واهل
صفا ایله صحبت قیل که * مثنوی * هم عطا یابی وهم باشی فتا * حتی انلردن هم
عطا واحسان بوله سن وهم محبت الهیه ایله تازه جوان اوله سن * شعر * بحر فناده
فانی اول کور که نه خوش حیات اولور * آب حیاتمش فنا کرچه ادی ممات اولور *
کعبهٔ عشقه یوز یکی طوغری طوتوب پیاده وار * تشنهٔ عشقه عشق اودی زمزم وهم
فرات اولور * جان وجهانه اور قفا عاشق ایسك کرای کوکل * عاشقه فرض ومستحب
ترك تعلقات اولور * آه کیم ای همدم وهم درد * مثنوی * جان بی معنی درین تن بی
خلاف * جان بی معنی بو تنده بی خلاف و بلاشك * مثنوی * هست همچون تیغ
چوبین در غلاف * غلاف ایچنده تیغ چوبین کبیدر اعتبار ایسه غلافه دکل بلکه
ایچنده اولان تیغه در ونظر صورته دکل سیرته در * مثنوی * تا غلاف اندر بود
با قیمتست * تیغ چوبین مادامکه غلاف ایچنده اوله قیمتلودر زیرا قین ایچنده حقیقتی
معلوم اولمیوب غلافنه نظر ایدن آنی قلیج قیاس ایدر * مثنوی * چون برون
شد سوختن را آلتست * چونکه قیندن طشره کله اغاج پاره سی ایدوکی
معلوم اولوب آتشه یانمق ایچون آلتدر یعنی یانقدن غیری یه یارامز کذلك
روح انسانی دخی غلاف بدنده ایکن صورت انسانده کورینوب زمرهٔ
انساندن عد اولنور اما غلاف تندن دست موت انی اخراج ایتدکده حقیقتی
معلوم اولوب صورت انسانده قیاس اولنان نیجه کمسنه صورت جهنمیده اولان
بهایم وسباع صورتنه مسخ اولنوب برموجب (وقودها الناس والحجارة) حطب نار
سعیر اولورلر ایمدی ینم روحم * مثنوی * تیغ چوبین رامبر در کارزار * تیغ چوبین
وخشبدن اولان سیفی جنکه ایلتمه * مثنوی * نیکر اول تا نکردد کارزار * جنکه
کیتمزدن اول اول تیغه نظر ایله وحقیقت حاله واقف اول که تاکم کارك فغان وزار اولمیه
کذلك تیغ چوبین ماندی اولان روح بی معنی یه دیدهٔ بصیرت ایله نظر ایدوب
(حاسبوا انفسکم قبل ان تحاسبوا) فحواسنجه کارزار رستخیزه وارمزدن مقدم

تصحیح واصلاح ایله کیم حتی یوم الحساب ایشك آه وزار اولمیه * مثنوی * کر بود
چوبین برو دیکر طلب * اکر اول تیغ چوبین ایسه یوری بر تیغ پولاد طلب ایله
* مثنوی * ور بود الماس پیش آبا طرب * واکر تیغ الماس دیدکاری صمصام صارم
ایسه ذوق وطرب ایله ایلرو کل که (الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون)
بیورلمشدر الحاصل ای طالب محبت سبحانی وسالك طریق ربانی شمدی یه دکن
مذکور اولان ابیات شریفه ده برحصه دخی بودرکه اول وزیر پر تزویر مجرد
تقلید ایله کندوبی نائب عیسی طوتوب وذوق وحالتدن اکاه اولمیوب اسیر قیل
وقال اولان بکلره برر طومار ویروب هر برینه بشقه بشقه سویلیوب
بن خلافتمی سکا وصیت ونفس ایلدم دیمکله اول بی ذوقلر طریق حقده قیل وقالدن
غیری نسنه بیلمامکله برقوری نفس و بی معنی طومار ایله غلاف ایچنده اولان تیغ
چوبینه مشابه بحث وجدال وحرب وقتال ایدوب نیچه قانلر دوکدیلر و دعوای
بی معنالری یولنده عناد ایدوب هلاك اولدیلر و بعد الممات کندولرنده اصلا و قطعا
ذوق الهی اولمامغله ایماندن دور ورحمت رحماندن مهجور اولوب مستحق عذاب
اولدیلر * بیت * من دیمه کم کسکه برمن طاشی * اویله اوررحق کم اولورسن شاشی *
پس سن دخی بو قصه دن حصه مند اولوب مجرد قیل وقاله الدانمه و بن فلان عزیزك
خلیفه سیم اشته طومار واجازتنامه وسلسله دیو قوری کاغدی برهان کوستردیکنه
التفات ایتمه دعوایه معنی عاشقه نشان دیو عشق ومحبت وذوق وحالت طلب
ایله اکر اعطایه قادر دکلسه آنك کلمات و دعواسی تیغ چوبینه بکزر فی الحال
آنی ترك ایدوب تیغ الماس ماندی اولان اهل حالك صحبتنه داخل اول خلیفة الله
اولان کامل ومکملرك سلسله طومارینه واجازتنامه یه احتیاجلری یوقدر متاع
عشق ومحبتدن اللرنده برحبه اولمیوب ذوق وحالتسز اولان معنی مفلسلری آنجق
قیل وقاله قناعت ایدوب ونیچه فقیری دام تزویرینه اسیر ایدوب نیچه ییللر خاکپایی
قیلدقدن صکره آنی دخی کندو کبی طریق حرامیسی ایدوب سکا نفس ایتدم دیو
اصلا حالات واذواقدن النده سرمایه سی یوغیکن خلیفه نصب ایدر اول دخی
کاه کرچك قیاس ایدوب وکاه عزیزك نفسیدر کیدرك ظاهر اولور بو حال ایله
عمری کچوب هم کندیسی آخرت مفلسی اولور وهم نیچه کمسنه نك اول دخی یولنی
اوروب متاع طلبنی غارت وحسن اعتقادن خسارت ایدر الهی سیدی ومولایی
بونك کبی مقلدیندن جمله عبادکی سن حفظ ایله * نظم * هرچه دروی ضلالتی
بینی * دامن ازوی تمام درچینی * وانچه دروی هدایتی یابی * روهمت بسوی او تابی *

ایمدی بنم جانم مقلدینك صبت وصداسی چورك جوز وكلمات ناسزاسی تیغ چوبین
كبیدر پس تیغ تیز الماس قنده بولنوردیر ایسك ﴿مثنوی﴾ تیغ دردزاد خانهٔ اولیاست
* تیغ الماس كلمات روحانیه وشمشیر برآن جذبات ربانیه وسیف قاطع ماسوای كونیه
جبه خانهٔ اولیاده در غیری پرده بولمز ﴿مثنوی﴾ دیدن ایشان شمارا كیمیاست
* اولیاء اللهك مبارك جمالن كورمك ونظرلرینه ایرمك سزه كیمیادر ﴿المحرره﴾
دله سن اولا حقدن بو كنجك صاحبنی بول * كه قلبی عرش درر حقه اشی لطف
وسخاوتدر * رسول اللهه پی رودر آنك نوریله بدر اولمش * مقری اولدر عشقنك اكا
خلعت خلافتدر * اوقی سن نون ایله صادی آنك سكر دهانندن * سكا بیلدیره معنایی
دیه حم نه آیتدر * وبالجمله آنك وجهی كتابندن اكر بر درس * اوقیدنسه سعادتدر
سكا وصلت بشارتدر * قونارسه اول هماباشه كوكل یوزین یره دوشه * آنك سایه سنه
طورمق سكا حقدن هدایتدر * اكر بر كز كرم قیله طوله حق جذبه سی كوكلك * منور
اوله چون جانك كوره سن خوش لطافتدر * نظرا كسیرنی اوره نحاس قلبكه اول پیر *
زر خالص اولوب فی الحال كوره سن اوز كه قدرتدر * الهی سن نصیب ایله بولارك
صحبتن بزه * كه زیرا بونلره قوللق ایكی عالمده دولتدر ﴿مثنوی﴾ جمله دانایان همین كفته
همین * جمله عالم ودانا وواقف وبینالره همین بونی دیمشلردر همین ﴿مثنوی﴾ هست
دانا رحمة للعالمین * علمدن صاحبی اولان عالم ربانی رحمة للعالمیندر زیرا (العلماء
ورثة الانبیا) دیو حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم مدح ووصف بیوردیغی علم لدن
نبوی وخلق عظیم مصطفوی یه وارث اولان علماء باللهدر پس خلق محمدیدن بریسی
دخی رحمة للعالمین اولدقلریدر كه حق سبحانه وتعالی شان شریفلرینه (وما ارسلناك
الا رحمة للعالمین) بیورمشدر پس وراثت ولایت مطلقهٔ احمدیه مظهریتنده قائم
اولان خلفاء كمل دخی رحمة للعالمین اولور ایمدی ای طالب مرشد اولان كمسنه
چونكه مرشد طلبنده سن الفاظ وعبارات التنده وتحت لباس صوفیه ده ستیر
اولان مقلدلری نیلرسن ﴿مثنوی﴾ كر اناری می خری خندان بخر * اكر انار
صاتون آلورسك خنده ایدیجی انار صاتون آل یعنی دهانی شق اولوب دانه لری
ظاهر اولان اناری اشترا ایله كه ﴿مثنوی﴾ تا دهن خنده ز دانه او خبر * حتی خنده
آنك دانه سندن خبر ویره انار بطریق التمثیل مرشد كاملك وجود شریفندن
مستعاردر * خنده دن مراد مرشد كامل نسیه وفردایه صالمیوب وبو كونی یارینه
قومیوب نقد وقت اولدیغیدر ودانه دن مراد قلوب طالبینه القاء جذبات ربانیه
ایدوب ذوق وحالت بخش وعطا بیوردیغیدر ایمدی كرچكلر ده یلان اولمز ونقدی اولان

ورسی یه قومز وسنی غنی ایده یم دیمكله كمسه غنی اولمز مادامكه كرسنه اطعام اولنمدقچه
شبع حاصل ایتمز وباده ایچمدكچه هیچ فرد مست اولنوب غمدن قوتلمز بال دیمكله اغز
طاتلی اولمز همان نقد وار ایسه خوش یوغیسه دعوای بیهوده دن فارغ اول
سن دخی بر صاحب عطا بولوب غنی اول ﴿بیت﴾ كر كمز حق یولنده خود نمالق *
خود آرالق زغلاق فلتقالق ﴿مثنوی﴾ ای مبارك خنده اش كوازدهان * ای مبارك
اول انارك خنده سیكه اول خنده اغزدن ﴿مثنوی﴾ می نماید دل چو در از درج
جان * درونی جان درجندن دركبی كوستره یعنی خنده دهان اولان اناردن
درونی نیجه اشكاره كورینورسه مرشد كامل دخی جان درجندن درر انوار
محبت وغرر اسرار وحدت كوستره وحقیقینه طالبك شك وكمانی قالمیه وكمسنه دن
صورمغه محتاج اولمیه ﴿مثنوی﴾ نامبارك خندهٔ ان لاله بود * نامبارك خنده اول
لاله نك خنده سی اولدی ﴿مثنوی﴾ كز دهان او سیاهی دل نمود * كه آنك دهانندن
قلبنك سیاهلغی كوروندی لاله دن مراد دخی شول مدعیٔ مقلددر كه علم ظاهر ایله
آراسته والفاظ وعبارات ایله لسانی پیراسته ایدوب دكان صورتن اسباب مشایخ
ایله تزیین وآرایش ایدر ومجلسنه وارانلر علوم ومعرفت استماع ایدر اما ارباب
بصیرت اول محققمیدر ومقلدرمیدر درونه نظر ایتدكده معاینه ایدر وقلبنده
اولان ظلمات ریا وكثرت كدورت ماسوایی مكاشفه ایتدكده زرق وحیله سن بیلور
الحاصل كوزلویه كزلو یوقدر ﴿بیت﴾ اكل امرء تحسبین امرا * انار توقد
باللیل نارا * اما ای طالب سن دخی تقید ایلیوب كوركم آنك كلماتندن قلبك نور محبة الله
ایله مجلامی اولور یوخسه ظلمات ماسوا ایله مكدر وسیاهمی اولور ﴿نظم﴾
ور بجوشد در حضورش از دلم * منطق بیرون ازین شادی وغم * من بدانم
كو فرستادان یمن * از ضمیر چون سهیل اندر یمن * مضمونجه مقلد ومحققی اندن بیل
زیرا كه ﴿مثنوی﴾ نار خندان باغ را خندان كند * نار خندان باغی خندان ایدر
﴿مثنوی﴾ صحبت مردانت ازمردان كند * كذلك مردان خدا صحبتی دخی
سنی مردان الهیدن ایلر زیرا نظر اولیا خورشید انور وصحبت اصفیا اكسیر اكبردر
وبالجمله صحبت مردانك تأثیری بر درجه ده دركه ﴿مثنوی﴾ كر تو سنك صخره ومرمر
شوی * فرضی اكر سن قاتی طاش ومرمر اولاسن ﴿مثنوی﴾ چون بصاحب دل
رسی كوهر شوی * چونكه صاحب دله ایریشه سن كوهر اولورسن یعنی حجریتك
جوهریته وظلمتك نوره وغلظتك رقته تبدیل اولور پس ای عاشق صادق ﴿مثنوی﴾
مهر پاكان درمیان جان نشان * پاكلرك محبتنی جانك ایچنه دیك یعنی محبت ماسوایی

قلبكدن طارح ايدوب جان ودلدن مخصوص آنلرك محبتنده ثابت قدم اول ﴿مثنوی﴾ دل مده الا بمهر دلخوشان ٭ كوكل قومه الا خوش دللرك محبتنه كوكل قو ﴿مثنوی﴾ كوی نوميدی مرو اميدهاست ٭ يعنی بو اوصافله موصوف اولان كامللری قنده بولورم ديو نوميدلك محله سنه كتمه زيرا اميدلر واردر يعنی مأيوس اولمه حق سبحانه وتعالانك طالب اولان قوللرينه الطاف خفيه سی واردر وياخود محلهٔ نوميدی اولان مقلدلر جانبنه كتمه كه الطاف وعنايات اميد اولنه جق مرد فاضل ومرشد كامللر واردر ﴿مثنوی﴾ سوی تاريكی مرو خورشيدهاست ٭ ظلمت مثابه سنده اولان مدعيلر جانبنه كتمه زيرا افتاب نور محبت مطلعی اولان اولياء محققين واردر ﴿مثنوی﴾ دل ترا در كوی اهل دل كشد ٭ كوكل سنی اهل دل محله سنه چكر ﴿مثنوی﴾ تن ترا در حبس آب وكل كشد ٭ تن ايسه سنی آب وكل حبسنه چكر يعنی بهرحال مرشد كامللرك اوصاف عليه لری ذكر اولندقده روح كسب صفا ايدوب اويقودن اويانور كبی لابد قلبی اول جانبه ميل ايدوب بولايكه ثمدن صكره بندنی كيجه بی كوندوزه قاتوب طالب مرشد كامل اولهيم ديو نيت خالصه وعزيمت صالحه ايدرلكن احكام تن وتعلقات طبيعيه فی الحال ديدهٔ قلبه پردهٔ غفلت آصوب آب وكل جانبنه چكر وبولدن الی قورو ياخود تندن مراد بی ذوق وحالت اولان مقلدين ودلدن مراد ارباب حقيقت اولان مرشد كامل اولوب تن سنی آب وكل حبسنه چكوب ودل كوی اهل دله جذب ايتديكی كبی تن مثابه سنده وروحسز جسد منزله سنده اولان مقلد دخی سنی عالم طبيعته و ارباب دل اولان كرچك وليلر سنی معنی كوينه ومحبوب حقيقی جانبنه جذب ايدر ديمك اوله پس بوكانه چاره واردر ديرايسك ﴿مثنوی﴾ هين غدای دل بده ازهم دلی ٭ متنبه اول نيلرسك ايله مقتضای طبعه مخالفت ايدوب برهمدلدن كوكلك غداسنی وير بهرحال برصاحب دل بولمغه جهد قيل ﴿مثنوی﴾ رو بجو اقبال را از مقبلی ٭ يوری طورمه دولت واقبالی برمقبلدن استه وسوسهٔ نفسه اويوب اوقاتك ضايع ايلمه

﴿ تعظيم نعت مصطفی صلی الله عليه وسلم كه مذكور بود در انجيل ﴾

قوم نصارادن بعضيسی حضرت فخر عالم صلی الله عليه وسلمك نعت شريفنه تعظيم ايتدكلرينی بيان ايدركه اول نعت لطيف انجيل شريفده مذكور ايدی يعنی حق سبحانه تعالی حضرت حبيب اكرم عليه السلامك اوصاف عليه سنی انجيلده بيان ايدوب انجيلك صحيفه قراءت ايلين نصاری حين قراءتده نعت رسول عليه السلامه كلدكلرنده شوق

ومحبت وخلوص قلب ايله تعظيم ايدرلردی حق سبحانه وتعالی دخی آنك بركاتنده تعظيم ايدنلری هلاك صوری ومعنويدن نجاته چيقاروب رحمته لايق ايلدی نته كم حضرت مولانا قدس سره تحقيق بيوررلر ﴿مثنوی﴾ بود در انجيل نام مصطفی ٭ حضرت محمد المصطفی عليه من صلوات الله الاوفانك نام شريف واسم منيفلری انجيلده وارايدی ﴿مثنوی﴾ ان سر پيغامبران بحر صفا ٭ اول سرور انبيا وبحر صفانك وصفی وارايدی ﴿مثنوی﴾ بود ذكر حليها وشكل او ٭ اول رسولك حليه لرينك وشكلنك ذكری وارايدی ﴿مثنوی﴾ بود ذكر غزو وصوم واكل او ٭ انجيلده اول ذات شريفك غزالرينك وصوم واكلنك ذكری وارايدی حليه بحسب اللغة زينت معناسنه درلكن بو محلده شكل ظاهرده ديده يه باهر اولان صفاتدن عبارتدر ﴿مثنوی﴾ طايفهٔ نصرانيان بهر ثواب ٭ برای اجر و ثواب طائفهٔ نصرانيان ﴿مثنوی﴾ چون رسيدندی بدان نام وخطاب ٭ حين قراءتده چونكه اول نام شريفه وخطاب منيفه ايريشورلردی ﴿مثنوی﴾ بوسه دادندی بر آن نام شريف ٭ اول نام شريفه بوسه ويررلردی يعنی اوپرلردی ﴿مثنوی﴾ رو نهادندی بر آن وصف لطيف ٭ اول وصف لطيفك اوزرينه يوز قورلردی يعنی تعظيما وتكريما رومال اولورلردی ﴿مثنوی﴾ اندرين فتنه كه گفتم ان گروه ٭ بو فتنه ده كه اول وزير پرتزوير قوم نصارا ايچنه اختلال براقوب واون ايكی اميری اضلال ايدوب بربرينه دوشروب دعوای خلافتده سل سيف ايدوب كشته لردن پشته لر اولمش ايدی ديدم پس نام مصطفی يه تعظيم وتكريم ايديان گروه ﴿مثنوی﴾ ايمن از فتنه بدند واز شكوه ٭ فتنه وشكوهدن امين ا[illegible]يلر يعنی وزيرك فتنه سندن وامرانك هيبتندن امين وسالم اولديلر ﴿مثنوی﴾ ايمن از شر اميران ووزير ٭ وزير وامرانك شرندن امين وسالم ﴿مثنوی﴾ در پناه نام احمد مستجير ٭ احمدك نام لطيفی پناهنده مستجير اولديلر يعنی حضرتك پناهنده جار طلب ايديجی اولمغله شرا شرادن محفوظ اولديلر ﴿مثنوی﴾ نسل ايشان نيز هم بسيار شد ٭ انلرك نسلی دخی هم بسيار اولدی ﴿مثنوی﴾ نور احمد ناصر امد يار شد ٭ احمدك نوری بونلره ناصر و معين كلدی ويار اولدی ﴿مثنوی﴾ وان گروه ديگر زنصرانيان ٭ ونصرانيلردن برغيری طائفه ﴿مثنوی﴾ نام احمد داشتندی مستهان ٭ احمدك نام شريفنی حاشا خوار ومستهان طوتاردی ﴿مثنوی﴾ مستهان وخوار گشتند از فتن ٭ پس اول طائفه دخی فتنه دن خوار وحقير ومستهان وذليل اولديلر ﴿مثنوی﴾ از وزير شوم رای وشوم فن ٭ شوم رای وشوم فن اولان وزيردن يعنی وزير پرتزويرك ناعبارك وشوم رايی انلری خوار ومستهان ايلدی ﴿مثنوی﴾ هم مخبط

دین شان وحکم شان ❊ هم انلرك دینی و بینلرنده جاری اولان حکمی دخی مخبط ومشوش
اولدی ❊مثنوی❊ از پی طومارهای کژ بیان ❊ نام بوط وکژ بیان طومارلردن
اوتوری یعنی بر برینه مخالف سراپا سقیم اولان طومارلرك احکامنه اعتماد ایدوب
طریق مستقیمدن خروج ایتمکله احکام دینلری مختل اولدی ❊مثنوی❊ نام احمد
اینچنین یاری کند ❊ ای عاشق صادق اشرف ذوی النفوس القدسیه واصل اقصای
مراتب انسیه اکمل اعیان نوع بشر افضل افراد اهل وبر ومدر سید رسل وانبیا وقدوهٔ
اولیاء اصفیا حضرت محمد المصطفی علیه الصلوة والسلامك نام شریف واسم لطیفی
بونجلین معاونت و یاری ایلیه توجه تام ایله ملاحظه قیل که ❊مثنوی❊ تا که نورش
چون نکه داری کند ❊ تا کم اول شفیع الامم اولان ذوشیم یم همممك نور لطیفی نه کونه
نکهداری وحافظلق ایدر بوندن قیاس ایلیه سن ونور محمدی اقتباسنه اکا کوره
طالب اولوب یولنه جان وباش فدا قیله سن وآنك محبتنه کونلیکی ترك ایده سن ❊مثنوی❊
نام احمد چون حصاری شد حصین ❊ مظهر تجلیٔ ذات احد نام شریف احمد چونکه
محکم وقوی بر حصار اولدی وتعظیم کنندکانی فتن ومحندن خلاص ایتدی ❊مثنوی❊
تا چه باشد ذات آن روح الامین ❊ عجبا اول حبیب العالمین وطبیب قلوب العارفین
حضرت روح الامینك ذات پاك لولاك لما خلقت الافلاك اولان حقیقتی نه وجهله حصن
حصین وفقیر ومستجیر اولان امتلرینه یار ومعین اولمق کرکدر تعقل ایله الحاصل
اول محض نور کوکلر سروری اولان ذات مقدسك وصف جمیلن بیان ایتمکه دریالر
مداد وآسمانلر کاغد واشجار قلم وجمیع مکونات کاتب اولسه عاجز وحیران اولوب بیکده
بر وصفن ایده مزلر ❊نعت شریف لسید نسیمی❊ ای صبحك واللیل اذا یغشی یوزندر
والضحی ❊ یاوسین شانکده منزل هم بیانك طاوها ❊ قاب قوسین ایکی قاشك وصف او ادنی
ایلمن ❊ هم الم نشرح لك صدرك یورمش حق سکا ❊ خلقت افلاك سنسن واسطه
نور اله ❊ هم سنك شانکده نازل اولدی لولاك لما ❊ ادمك جسمی وجانی سندن اولدی
آشکار ❊ سید کونین عالم یا محمد مصطفا ❊ کنت کنزك معنسی سندن اچلدی عالمه ❊
بو بنانك علمنه سنسن دلیل ورهنما ❊ لا نبی بعدی دیدك یعنی ختم اولدی کلام ❊ صدق
ای سید که سنسن ختم جمله انبیا ❊ استواخطن سن ایتدك ظاهر اشق القمر ❊ چون
سکا کلدی که الرحمن علی العرش استوی ❊ هم رأیت ربی دیوب لیلة المعراجده ❊ سنسن
اول فی صورة احسن کورن وجه لقا ❊ رحمة للعالمین سن سید کونین هم ❊ شمع
رخسارکده اولدی کن فکان غرق ضیا ❊ سنسن اول ذات مطهر ای مبارك ماء وطین ❊
قل کفی کلدی سنك شانکده بالله قل کفی ❊ ای حبیب الله که اسمك یازلیدر عرشده ❊

احمد ومحمود ابو القاسم محمد مصطفی ❊ وحدتك شمع جمالکدر جمالك شمعی اوش ❊
جانلری پروانه قیلدی ای هدایتدن ضیا ❊ یا الهی اول حبیبك مصطفانك حقیچون ❊
ویرمرادم کامه ایرکور حاجتم ایله روا ❊ ای نسیمی محشرك حشرندن ایچدك کوثری ❊
سری کشف اولدی قلوبه بولدی وحدت یارها ❊ اه کیم ای همدم نسیم جمال ومحرم
حریم وصال کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا قدس الله سره الاسنا بو بیان شریفده
دخی نه نکته قصد بیورمشلردر عجبا کوش هوشکه داخل اولدیمی ایمدی سمع جانك
باز ایدوب استماع ایله کنه بیوررلر یعنی انجیل شریفده حضرت سید المرسلین وحبیب
رب العالمینك اوصاف جمیله وحلیهٔ جلیله سن کوروب اسم شریفنه تعظیم ایدنلر فتن
ومحندن نجات بولوب اهانت ایدنلر هلاك اولدیسه بندخی مثنوی شریفده اخلاق
انبیا ووارثلری اولان اولیا واصفیانك طریق ارشاد واوصاف جمیله لرین عیان ایدوب
مقلدان بی ایقان ومدعیان بی ذوق وبی وجدان اولانلرك حیله وتزویرلرین اظهر
من الشمس بیان ایلدم ایمدی هر قنقی طالب که مثنوی شریفی جان ودلدن قراءت
واستماع واصول محققینی حفظ ایدرسه بفضل الله تعالی فتن دهر اولان مقلدینك
مکر وتزویرندن دامن عصمت وجید ارادتی خلاص اولوب مثنویده بیان اولنان
علامات ایله موصل طریق حق اولان مرشد کامل وولی مکمله واصل اولمق مقرردر
وشول منکرین ومعاندین که بو کتاب لطیفده مسطور اولان انبیا واولیانك اخلاقندن
نسنه فهم ایتمیوب حق اوزره سویلنان کلمات قدسیه یی قبول ایتمزسه کردن اختیاری
دست مقلدینه کرفتار ونار بعد وافتراقده خوار وزار اولمق مقرردر دیو بیوررلر
حقا مرشد کاملی بولمغه مثنوی شریفدن اعلی بر دلیل اولمز صد هزار دریغ وحیف
که بونك کبی کتاب لطیفه دخل وتعرض ایدنلرك حالی نیه منجر اوله جقدر حق تبارك
وتعالی عنایت وهدایت ایلیه ❊مثنوی❊ بعد ازین خونریز درمان ناپذیر ❊ بو درمان
قبول ایلمین قان دوکوجی جهود پادشاهندن صکره که ❊مثنوی❊ کاندر افتاد
از بلای آن وزیر ❊ اول پادشاه مزبور وزیر مکارك بلاسندن اوتوری طریق
قویم وصراط مستقیمدن دوشدی مستمعینه بو بیت شریفدن صحیح سکوت
افاده ایلمین بیاندن صکره سیاقده کلن بیتك مفهومیدر

❊حکایت پادشاه دیکر که درهلاك دین عیسی علیه السلام سعی نمود❊

بر غیر جهود پادشاهنك حکایه سیدر عیسی علیه السلام دیننده اولان قومك هلاکنه
سعی وقصد کوستردی ونیچه فسادلر ایلدی ❊مثنوی❊ یك شه دیکر زنسل آن

جهود * اول شاه جهودك نسلندن بر جهود پادشاهی دخی ﴿ مثنوی ﴾ در هلاك
قوم عیسی رو نمود * عیسی علیه السلام قومنك هلاكنه یوز كوستردی یعنی بو دخی
قوم نصارانك قتل وهلاكنه توجه وعزیمت ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ كر خبرخواهی
زین دیكر خروج * اكر بو غیری خروجدن خبر استرسك یعنی ذونواس یمنی نام
جهود پادشاهنك خروجی خبرینی اشتمك استرسك ﴿ مثنوی ﴾ سوره بر خوان
والسماء ذات البروج * والسماء ذات البروج سوره سنی قرائت ایله معلوم اوله كه كفار
قریش مؤمنلره عداوت شدیده وانواع جفا ایله رنجیده ایتمكله تثبیتا للمؤمنین وتسلیة
لرسول رب العالمین حق جل وعلا سورة البروجی وحی وانزال ایدوب كفار قریش جبار
وقهار اللهك عذاب ولعنتنه مستحق اولدقلرین تبیان واصحاب اخدود وجند
فرعون وثمودك قصه سنی تعریضا للقریش بیان بیوردیلر قال الله تبارك وتعالی
بسم الله الرحمن الرحیم (والسماء ذات البروج والیوم الموعود وشاهد ومشهود قتل
اصحاب الاخدود النار ذات الوقود اذهم علیها قعود وهم علی ما یفعلون بالمؤمنین
شهود) صدق الله العظیم الجبار وبلغ رسوله الكریم المختار ونحن علی ذلك من الشاهدین
بالصدق والاقرار والسماء ذات البروج واو قسم ایچوندر یعنی اون ایكی بروجك
صاحبی اولان سما حقیچون دیمكدر علم شریفه خفی اولمیه كه بروج اكابر واشرافك
مكین اولدقلری قصور عالیه در پس استعارۀ تصریحیه ایله سمایه ذات البروج
اطلاق اولنوب بروج اثنی عشر قصوره تشبیه اولندی زیرا منازل قمر بروج مزبوره ده
اولوب وسیارات سبعه اون ایكی بروجه نزول ایدر وكواكب ثوابتك دخی مقری
بروج مذكوره در ومفسریندن بعضیسی دیمشكه بو محلده بروجدن مراد منازل
قمر اولان یكرمی سكز عدد كواكبدر كه منازل مزبوره نك اسامیسی بونلردر
شرطین بطین ثریا دبران هقعه هنعه ذراع نثره طرفه جبهه زبره
صرفه عوا سماك غفر زبانا اكلیل قلب شوله نعایم بلده سعد الذابح
سعد بلع سعد السعود سعد الاخبیه فرغ الدلو المقدم فرغ الدلو المؤخر رشا
پس قمر بقدرة الله تعالی بهر شب منازل مزبوره دن برینه نزول ایدوب حركتنده
زیاده ونقصان اولمز وقچان قمر منازل آخرینه وارسه رقیق مقوس اولور پس قمر
منازل مزبوره یه نازل واندن ظاهر اولدیغیچون نجوم مزبوره یه دخی بروج اطلاقی
قصوره تشبیه جهتندن اولور وقمرك ظهوری دخی بزه نسبت ایله در والا بروج
ظهوردن مستغنیدر وقیل عظام الكواكب (سمیت بروجا لظهورها وابواب السماء
فان النوازل تخرج منها) وارباب هیأت دیرلر كه فلك البروج فلك هشتمدر وفلك

مزبورك حركتی مغربدن مشرقه در وآنك منطقه سی معدل النهار ایله ایكی نقطه
مقاطعدر نقطۀ مفروضه نك بریسیكه حركت غربی ایله كوكب اندن كذر ایدوب
جانب شمالده اولور كه اكا اعتدال ربیعی دیرلر وآنك مقابلنده اعتدال خریفی دیرلر
وبو دائره نك غایت بعدیكه میل كلی ایله مسمادر اجح ٢٣ درجه ول ٣٠ دقیقه ویز ١٧
ثانیه در وفلك البروجده مفروضه اولان ایكی نقطه نك غایت بعدینه انقلابی تعبیر
اولنوب شمالی یه انقلاب صیفی وجنوبی یه انقلاب شتوی دیرلر پس لاجرم منطقة
البروج وساطت نقاط اربعۀ مفروضۀ مذكوره ایله درت قسم اولوب فصول
اربعه ظاهر اولور وهر ربعده دخی اوچ قسمه برابر منقسم اولمق اوزره ایكی نقطه
فرض اولنوب لا محاله اون ایكی قسم ظاهر اولوب هر بر قسمه بر برج اطلاق اولنور
وهر بر برجك طولی ل ٣٠ درجه وعرضی قف ١٨٠ درجه در وآفتاب یكرمی طقوز
كونده ویاخود اوتوز ویاخود اوتوز بر ویاخود اوتوز ایكی كونده بروج اثنی
عشردن بر برج قطع ایدوب بر ییلده تمام دور ایدر وقمر دخی هر برجی ایكی كوندن
ارتقجه قطع ایدوب یكرمی سكز كونده اون ایكی برجی دور ایدر وماه ایكی كیجه
پوشیده از چشم اولوب مرئی اولمز وبونلر حضرت خالق وپروردكارك كمال قدرتنه
آیات بینات ودلائل واضحاتدر مثلا بو دائره یه نظر اولندقده اون ایكی بروج معلوم اولور

حمل ثور جوزا	سرطان اسد سنبله	میزان عقرب قوس	جدی دلو حوت
ربع ربیعی	ربع صیفی	ربع خریفی	ربع شتوی

اما لفظ برجك اصلی تركیبی بحسب الرفعه والاشتمال علی المحاسن ظهور وامتیاز
ایچوندر زیرا اكر قصور عالیه واكر قصور عالیه ده جالس اولانلر من حیث الارتفاع
اعین ناسه ظاهره اولمغله بروج تسمیه اولنور وطائفۀ عرب تبرجت المرأة دیرلر یعنی
مرأه اظهار محاسن ایتمكده كندوبی برجه تشبیه ایلدی دیمكدر وهو معنی قولهم
(التبرج اظهار المرأة بزینتها ومحاسنها للرجال (والیوم الموعود) دخی قیامت كونی
حقیچون (وشاهد ومشهود) ارباب تفسیر شاهد ومشهودده معانئ كثیره ایراد ایدوب
شاهددن مراد قیامت كونده جمع اولان خلایق ومشهوددن مراد اول یوم عظیمده
مشاهده اولنان عجایبات وغرایباتدر دیمشلر وتنكیر شاهد ومشهود وصفده ابهام
وموصوفی تعظیم تمام ایچوندر ویاخود شاهد ومشهودك مبالغه ایله كثرتنه بناء
منكر اولمشدر وبعضیلری شاهددن مراد حضرت رسول علیه السلام ومشهوددن
مراد امت محمددر دیمشلر ویاخود شاهد حق تعالی ومشهود خلایقدر ویاخود

شاهد کراما کاتبین ومشهود بنی آدمدر ویاخود شاهد امت محمد ومشهود امم سایره‌در ویاخود هر نبی شاهد وامتلری مشهوددر دیمشلر وارباب کشف وشهود دیرلر که سماء قلوب عارفین علوم وحکم واسرار وحقایق بروجنك صاحبیدر که ارواح وعقول وجدان انوار وجود حق وتربیهٔ عجایب خلق خلق ایچون بروج مزبوره‌ده سیر ایدرلر ویوم موعود یوم کشف لقادر وشاهد ومشهود حقدر زیرا حقیقتده ذات حق حقدن غیری هیچ احد کورمز پس تجلیات حسن وجمالیله تجلی ایلسه شاهددر وانك جمالیله مستحسن اولان هر جمیل مشهوددر پس قلوب عاشقین شاهد ولقاءالله مشهوددر وحق تعالی شاهد عارفین وعارفلر مشاهد حقدر الحاصل مذکور اولان شاهد ومشهود حقیچون (قتل اصحاب الاخدود) اصحاب اخدود ملعون ومقتولدر یعنی انلر ملعون اولدیغی کبی کفار قریش دخی ملعون ومقتوللردر وبو جمله‌نك اعرابنده اختلاف اولوب اولا لقد قتل تقدیری اوزره لام ابتدا ایله جواب قسمدر شیخ زاده رحمة الله علیه حاشیهٔ قاضیده دیمشلر که زیرا جواب قسم جملهٔ فعلیه وماضیٔ مثبت اولسه کلمهٔ قد اوزرینه داخله اولان لام ابتدا ایله مصدر اولور مثلا (والله لقد خرج) کبی ویالکز لام ویاخود قد اوزرینه اقتصار جائز اولمز مکر که طول کلام ویاخود ضرورة شعرده اوله والشمس وضحیهادن قد افلح من زکیها جمله‌سنه وارنجه واقع اولان طول کلام کبی وقتل جمله‌سنه بعد اللام قد تقدیری انکیچوندر که لام ابتدائیه واسطهٔ قد ماضیٔ مجرده داخله اولمز زیرا لام ابتدائیت وحالیت معناسنی متضمنه‌در وماضیده معنای حال اولمایوب قد ماضی‌یی حاله تقریب ایتدکله لام دخی دخوله مستعده اولور واما تفسیر در المصونده ابن سمین ماضیٔ مجرده لام دخولنی تجویز ایدوب دیمشلر که (هذا جواب القسم علی المختار وانما حذفت اللام والاصل لقتل کقوله ❊ شعر ❊ حلفت لها بالله حلفة فاجر ❊ لناموا فما ان من حدیث والاصال ❊ وانما حسن حذفها للطول ❊ وقیل تقدیره لقد قتل فحذف اللام وقد ❊ شعر مزبورك اول بیتی فقالت سباك الله انك فاضحی الست تری السمار والناس احوالی بیتیدر حال انکه شیخ زاده دخی ضرورة شعرده قد حذف اولندیغنه شاعرك بو قولنی کتورمشدر پس ابن سمین قولنده نظر واردر فافهم زیرا مغنی اللبیبده باب القافده ابن عصفورك ابن سمینه موافق قولی بیان اولنوب والظاهر فی البیت عکس ما قال دیو رد اولنمشدر محلنه مراجعت ایلینه احوال معلوم اولور وبعده ابن سمین دیمشکه اکر لقتل واکر لقد قتل تقدیر اولنسون ایکیسنده دخی قتل جمله‌سی خبردر دعا دکلدر ومبرددن نقل ایدوب قتل جمله‌سی جواب قسم

دکلدر بلکه دعادر وبو تقدیرجه جواب قسم سیاقده واقع اولان (ان الذین فتنوا) ویاخود اند نصکره واقع اولان (ان بطش ربك لشدید) جمله‌سیدر دیمش وعلامهٔ زمخشری جواب قسم محذوفدر قتل اصحاب الاخدود جمله‌سی جواب محذوفه دلالت ایدر دیمش کان دینلمش اوله که (اقسم بهذا الاشیاء ان کفار قریش ملعونون کما لعن اصحاب الاخدود) ابن سمین بو تقدیری زمخشریدن غیریسی ذکر ایلمدی دیمش اما قاضی بیضاوی رحمة الله علیه زمخشری قولنی اولی طوتوب بیوررلر که (والاظهر انه دلیل جواب محذوف کانه قیل انهم ملعونون یعنی کفار مکة کما لعن اصحاب الاخدود فان السورة وردت لتثبیت المؤمنین علی اذاهم وتذکیرهم بما جری علی من قبلهم) اما خاطر فاتر حقیره دخی بو نکته لایحه اولدیکه حضرت حق وقادر مطلق مقسم بهی اوچ کره ذکر بیوروب جواب قسم دخی لف ونشر مرتب اولمق اوزره بطریق التوزیع جمل ثلثه اولوب مثلا اصحاب اخدود ملکی حوالیٔ خندقده قصر نشین اولوب مؤمنلری ناره القا ایتمکله حق سبحانه وتعالی دخی سماء ذات البروجه قسم ایدوب وبروجده اقتران ایدن کواکب واسطه‌سیله واقع اولان باد صرصر اول آتشی کفار اوزرینه داغیدوب هلاك ایتمکله (قتل اصحاب الاخدود) دیو خبر ویروب جمله قتل جواب قسم ویاخود دلیل جوابدر وآیت کریمه‌نك مابعدی (ان بطش ربك لشدید) جمله‌سنه وارنجه اصحاب اخدودك ومؤمنینك حالنی تقریر وقدرة اللهی وسماوات وارض حق تعالانك ملکی اولدیغنی بیاندر وقسم ثانی (والیوم الموعود) قول کریمیدر (ان بطش ربك لشدید) قسم ثانیه جوابدر پس ملك ذونواس مؤمنینی ناره القا واحراق ایلدیکی یوم معهود مقابله‌سنده حق جل وعلا دخی یوم موعوده قسم ایدوب قیامت کوننده رب العزتك کفاری عذاب شدید ایله اخذ ایتدیکی مؤمنلری دنیا آتشنه احراق ایتدکلرینه بکزمز عذاب آخرت غایت شدید وامد بعید اولوب خلاص ممکن دکلدر دیو خبر ویرر وثالثا ملك مزبور مؤمنلری احراق ایتدکده اصحاب اخدوددن حوالیٔ اخقوقده جم کثیر جمع اولوب مؤمنلره اولان تعذیب وجفا وشکنجه واذایی شاهد ومؤمنلر حالت عذابلری ایله مشهود اولمغله اول جلیل وجبار وقادر وقهار خالق پروردکار (وشاهد ومشهود) دیو قسم ایدوب یوم حسابده اولین واخرین جمع اولوب هر کس بحسب الاعمال جزالرین کوروب (فریق فی الجنه وفریق فی السعیر) اولدقده انواع عبرات وعجایبات کوره‌جکلرندن خبر ویروب (انه هو یبدیٔ ویعید) دیو بیورر یعنی (کیف تکفرون بالله وکنتم امواتا فاحیاکم ثم یمیتکم ثم یحییکم ثم الیه ترجعون) فحوای شریفی اوزره

سزی یوغ ایکن ابدا وایجاد ایدر و بعدالموت آخرتده احیاء اعاده ایدر هرنیه کم
ارادتی تعلق ایلیه اظهارنده قطعا عجزی یوقدر دیمکدر (ومایعلم تأویله الاالله)
لان العلم عندالله واخدود بروزن افعول اکذوب واسطور کبی صیغهٔ مبالغه درو بناء
ومعنی خدواخدودك مثالی حق واحقوقدر که ایکیسی دخی ارضده اولان شقوق
معناسنه در النار اخدوددن بدل اشتمالدر زیرا اخدود مشتمل ناردر
بوتقدیرجه نارده تقدیر ضمیر لابدولازم اولمغله بصریون ضمیر مقدر فیه درکه النار
فیه تقدیرنده دردیمشلر و کوفیون النار کلمه سنده اولان الف لام ضمیر مقامنه قائمدر
تقدیری نارفیه ایدی صکره ضمیر حذف اولنوب الف لام ضمیردن عوض قلندی دیمشلر
وبعضیلر بدل اشتمال طوتمیوب بدل کل من الکلدر دیمشلر بوتقدیرجه حذف مضاف
ایجاب ایدوب تقدیر کلام اخدود النار دیمك اولور بعضیلری دخی فی النار اواق اوزره
تقدیر ایدوب مضاف محذوفی اخدوده صفت طوتمشلر ومضاف حذف اولندقده
مضاف الیه اعرابده مضاف مقامنه قائم اولور دیمشلر الحاصل بونده برقاچ وجه دخی
واردر تفصیلن مراد ایلین تفسیر درالمصونه مراجعت ایلسون حاصل معنی اصحاب
نارقتل اولندی دیمکدر (اذهم علیها قعود) کلمهٔ اذقتل نك ظرفی اولوب اذده عامل
قتل کلمه سی اوله (ای قتلوا فی هذاالوقت) وبعضیلر دخی اذده عامل مقدراذکر اولوب
بوتقدیرجه مفعول به اولور دیمشلر وهم ضمیری دخی مؤمنلره وکافرلره ارجاع اولنمق
جائزدر مؤمنلره ارجاع اولنورسه اول مؤمنلر نارده قعود ایتدیلرو یاخود کفاره ارجاع
اولنور ایسه اول کافرلر حوالئ نارده قعود ایتدیلر دیمك اولور (وهم علی مایفعلون
بالمؤمنین شهود) واصحاب اخدود مؤمنلره تعذیبدن اشلدکلری شیئه حاضر وناظر ایدیلر
ایمدی معلوم اوله که بو ایات کریمه نك حقیقت معناسی اصحاب اخدودك قصه سی
بلنمکه موقوفدر واصحاب اخدود تعبیر اولنان اوچ کافر پادشاهیدر دیمشلر اوچی
دخی مؤمنلره عذاب وعقاب ایدرلردی انلرك بریسی انطیانوس رومیدر و بریسی
یوسف ذونواس و بریسی دخی بخت نصر ایدی پس قصهٔ اصحاب اخدودده مفسرین
اختلاف ایدوب تفسیر بصایرده بووجهله مذکوردرکه ولادت نبی علیه السلامدن
برقاچ ییل مقدم دین عیسی علیه السلام جانب یمنه دوشمکله اهالئ یمن دین عیسایی قبول
ایدوب یهودیت و مجوسیتدن ال چکدیلر وخاندان ملوکدن اولان نسل حمیریاندن
ذونواس نام بر پادشاه وارایدی دائما فساداته مشغول ایدی برکون سکری حالنده
همشیره سنه فعل شنیع قصد ایدوب اعیان واعوانی اکاه اولدقلرنده منعنه قصد
ایلدکار ایچون بن عیسی دینی ترك ایلدم حالا مسلك اکاسره اولان آیین مجوسی یی قبول

واختیار ایلدم اول مذهبده خود بنات واخواتك نکاحی جائزدر وبن همشیره مه قربان
مراد ایلدیکم دین مجوسی حکمیدردیوب بعده شمشیر عداوتی غلاف عناددن عریان
قیلوب آیین مجوسیانی حمایت ودین عیسایه اهانت ایلدی وطائفهٔ نصارایی اول دیاردن
سوروب چیقاروب وآیین مجوسیانه مخالف هرقنده صاحب دیانت وار ایسه ابطالنه
سعی ایدوب ارباب دیانانه درلو درلو عذاب وعقاب ایدردی حتی برکون عیسویلردن
جمع کثیر مؤاخذه ایدوب وبر صحراده عظیم خندقلر حفر ایتدیروب آتشله طولدردی
خندقك طولی قرق ذراع وعرضی اون ایکی ذراع ایدی دیمشلر وطائفهٔ نصارادن
مجوسیلك قبول ایتمیانلری مصاحف انجیل ایله نار القا ایدوب جمله سن احراق ایلدی
وروی سعید بن جبیر عن علی بن ابی طالب رضی الله عنه انه قال (ماهم بیهود ولا نصاری
ولا لهم کتاب وکانوا مجوسا) وکبرو حضرت عابدن روایت اولنور که اصحاب اخدود
کتابلرندن بنات واخواتك نکاحی حرام اولمش ایدی برکون ملکلری سکران اولوب
همشیره سنه ویاخود دخترینه جماع ایلدی وسکری کتدکده نادم اولوب نفسنه انواع
لوم ایلدی لکن شیطان نفسنه وسوسه ویروب بوکا علاج بودرکه ناسه خطبه
اوقیوب بنات واخواتك نکاحی جوازینی بیان ایلیه سن دیو فکر ایدوب بوزعم فاسد
ایله ناسی جمع ایدوب حق تعالی نکاح بنات واخواتی حلال ایلدی دیدکده جماعت
معاذالله دیوب قبول ایتمدیلر پس اول خبیث بونلره اقدام ایدوب البتة قبول واقرار
ایدیکز ویاخود سزی احراق بالنار ایدرم دیدی خلق بونك تکلیفن قبول ایتمیوب
ابا ایتدکلری ایچون خندقلری قازوب وآتشله مالامال ایدوب قبول ایدنی ازاد وقبول
ایتمیانی احراق بالنار ایلدی و بعضیلری دخی نقل ایدرلر که نجران یمنده برکسنه ظاهر
اولوب خلقی دین عیسایه دعوت ایتمکله اکثری قبول ایدوب ذونواس یهودی خبر
الدقده عسکر چکوب اوزرلرینه واردی وانلری یهودیت ایله آتش بیننده مخیر قیلوب
تکرار یهودی اولانی ازاد و رجوع ایتمیانی احراق ایلدی بعضیلری اون ایکی بیك وبعضیلری
یتمش بیك آدم هلاك ایلدی دیمشلر اما تفسیر یزدی دیمکله معروف کشف الاستار
نام تفسیرده واکثر تفاسیرده مسطوردرکه مسلم بن حجاج صحیحندن نقل اولنوب هدبه
بن خالد حماد بن سلمه دن اول دخی ثابت بنانیدن واول دخی عبدالرحمن بن ابی لیلیدن
اول دخی صهیب رومی رضی الله عنهمدن وانلر حضرت حبیب اکرم صلی الله
علیه وسلمدن روایت ایدرکه زمان سابقده بت پرست وجادو پرور بر پادشاه وارایدی
وآنك براستاد ساحری زیاده پیر اولمغله پادشاهه خبر کوندروب تعلیم سحر ایتمك
ایچون بر غلام قابل استدی پادشاه دخی برقابل وجود غلام بولوب ساحرمز بوردن

تعلم سحره کوندردی پس غلام دخی هر کون ساحر مزبوره واروب تعلم سحر ایدردی برکون رهکذرده موحد وعارف براهبك صومعه سن کورمکله راهبك حضورینه واروب مابینده مصاحبت آچلمغله راهب غلام مزبورده استعداد مشاهده ایدوب کلمات توحید وایمان بیان ایلدی پس غلام ساحره واروب کلدکجه راهبه دخی اوغرایوب صحبتندن متأثر اولوردی اتفاقا برکون غلام مزبور ساحره کیدرکن رهکذرده برافعی عظیم مشاهده ایلدیکه اول یولدن کسنه کچه میوب افعیء مزبور یولی بطال ایتمش ایدی پس غلام کندو کندویه ایتدی باطل ایله حق بیننی فرقه بوندن اعلا میزان اولمازایمدی اکر راهب ساحردن افضل ایسه بن بو افعی عظیمی هلاك ایده یم دیو النه بر طاش الدی ویوزین اسمانه طوتوب (اللهم ان کان امر الراهب احب الیك من امر الساحر فاقتل هذه الدابة حتی یمشی الناس) دیوب طاشی آتدی حق وتبارك وتعالی اول طاشی افعی یه اصابت ایتدیروب اول زخمدن هلاك ایلدی پس غلام راهبه کلوب اعلام حال ایتدکده شاد اولوب یا بنی سن بندن افضلسن اما سکا امتحانات الهیه دن انواع بلا وآفت واصناف شدت ومحنت اصابت ایده جکدر همان صابر اوله سن وامیددر که وقت بلا ومحنتده اول قوم ضالینه بنی خبر ویرمیه سن دیو وصیت ایلدی پس کیدرك غلام مشهور جهانیان اولوب هر مجلسده غلامك احوالی مذکور اولوردی واطبا علاجنده عاجز اولدقلری مرضی غلامك نظرنده شفا بولوب اعمالر بینا اولوردی مکر اول بت پرست پادشاهك ندماسندن برمقربی اعمی اولمغله حددن بیرون اموال وتحف وهدایا ایله حضور غلامه کلوب اکر بکا دخی شفا وچشمم بینا اولورسه اشبو کتوردیکم اموال فراوان سنك اولسون دیدی غلام ایتدی ای فقیر شافی وکافی اول قادر وحکیم وخبیر وعلیم اولان واحد مطلقدر والا عبد نیه قادردر ایمدی بنم ماله احتیاجم وحقدن غیری یه حاجت وانقیادم یوقدر اکر سن دخی خالق سموات وارضك وحدانیتنه ودین عیسانك حقیقتنه ایمان کتوررسك دعا قیله یم بفضل الله شفا بولوب بینا وچشم روشنا اوله سن دیدی پس اول کسنه توحید وایمانی قبول ایدوب اسلام ایله مشرف اولدقده غلام درکاه قاضی الحاجاته تضرع تام ایدوب فی الحال چشمی روشنا اولدی بعده مرد مزبور انواع طرب وفرح ایله کیدوب پادشاهك حضورینه واردی پادشاه دخی ندیمنك چشمی شفا بولدیغن کوروب سبب شفا کیدر دیو سؤال ایلدی اول کسنه دخی جواب ویروب شافی اولان اول مسبب الاسبابدر که جمله عالملرك خالقی وبنم وسنك ربیدر دیدی پس پادشاه اول مرد مؤمنه عقاب شدید ایدوب

بالاخره غلامی خبر ویردی پادشاه غلامی کتوروب یا غلام سحری بردرجه یه ایلتمشسن که اعمالری بینا قیلورسن همی دیدی غلام ولی قدرت وقوت وشفا ورحمت ودردلولره دوا وصحت حق تبارك وتعالینکدر عبد الندنه واردر دیو جواب ویردی پس اول غلامه دخی اشد عذاب وانواع عقاب اولنوب خواه وناخواه راهبی اقرار ایتدردیلر پس راهبی دخی کتوروب بچقی ایله باشندن ایکی بچدیلر غلامی دخی برجبل شامخه ایلدوب سرنکون آتمق استدکلرنده جبالده رجفه وزلزله ظاهر اولوب انکله کیدن کافرلر عموما هلاك اولدیلر غلام صحیح وسالم کلدکده اول پادشاه ظالم غلامی برکشتی یه سوار ایدوب دریایه آتکز دیو امر ایتمکله کمی یه سوار اولوب دریانك عمیق اولان محلنه واردقلرنده دریا تموج ایلیوب غلام ایله کیم کندی ایسه جمله سی غرق اولوب غلام صحت ایله حضور پادشاهه کلدی اول بت پرست بی دین زیاده غضبه کلوب غلام ایتدی اکرسن بنم قتلم ایله برمراد اولمق استرسك بو شهرك وضیع وشریف وکباری وصغاری جمع اولوب بعده بنی جمله سنك حضورنده بردار ایدوب وبنم کندی تیرکشمدن برتیر چیقاروب وبنم کمانمه کزلیوب بسم الله رب الغلام دیو رمی ایله تا که بن شهید اولوب مرادك حاصل اوله دیدی پس غلامك دیدوکی کبی ایدوب رمی سهم ایتدکده سهم غلامك شقاقه سنه اصابت ایلیوب غلام النی سر کوشنه وضع ایدوب رحمة اللهه واصل اولدی چونکه خلق عالم بو حالی مشاهده ایتدیلر اکثری آمنت برب الغلام دیوب ایمانه کلدیلر اول پادشاه بی دینك آتش غضبی اوج دماغنه پیوسته اولوب کفر وطغیان وتمرد وعصیانی غایت کماله ایروب عظیم خندقلر حفر ایتدیروب دین حقدن رجوع ایلمیان مؤمنلری ناره احراق ایدوب بعده برطفل شیرخورده یی مادری ایله آتشه القا ایتدکلرنده احوال نیه منجر اولدیغن کاشف اسرار قیومی حضرت جلال الدین رومی قدس سره العالی بیان بیوروب اول مناسبت ایله نلر تحقیق ایلمشدر سمع جانك دوش قیل سندخی طریق حقده ثابت قدم اولوب آتش عشقده یان یاقیل (مثنوی) سنت بد کز شه اول بزاد ※ مقدما ذکری سبق ایدن جهود پادشاهندن سنت سیئه طوغدی یعنی فعل قبیح ظاهر اولدی (مثنوی) این شه دیکر قدم بروی نهاد ※ بو شاه دیکر دخی آنك اوزرینه قدم قودی یعنی شاه سابق نه مقوله ظلم وستم ایلدی ایسه بو دخی آنك اثرینه ذاهب اولدی ایمدی (من سن سنة حسنة فله اجرها واجر من عمل بها ومن سن سنة سیئة فله جزاؤها وجزاء من عمل بها) حدیث شریفنك فحوای لطیفی اوزره (مثنوی) هر که او بنهاد ناخوش سنتی ※ هر اول کسنه که

بر ناخوش سنت وضع ایدوب بر بدعت سیئه و قوانین قبیحه احداث ایلدی ﴿ مثنوی ﴾ سوی اونفرین رود هر ساعتی ٭ هر بر ساعتده تك اوزرینه لعنت ونفرین کیدر ﴿ بیت ﴾ بناند برسم بدآیین نهاد ٭ که کویند لعنت برآن کین نهاد ﴿ مثنوی ﴾ نیکوان رفتند وسنتها بماند ٭ محسنلر بو عالمدن کتدی وانلردن حصال حسنه وافعال حمیده اثری قالدی ﴿ مثنوی ﴾ وزلئیمان ظلم ولعنتها بماند ٭ وادانی وظالم ولئیم وزمیملردن آثار ظلم وظالمره لعنتلر قالدی عجبا حکومت وریاست کردانه دوشنلر بو نصیحتدن متأثر اولدیلرمی ایمدی کلام حق سمع قبول ایله استماع ایلین اهل انصافه وممالك اسلامیه ده اولان سلاطین وامرا ونواب وحاکملره نصیحت بی غرض بودر که زیر دستکرده اولان اهل سوقه ورعایایه ظلم وستمدن اجتناب واحتراز ایدوب حق سبحانه وتعالانك بطش شدیدن تفکر وتدبر ایلمیه سز وخواب وخیال اولان دنیا دولتیچون جان وتنکز عذاب الیمه کرفتار ایتمکه نفسکزه روا کورمیه سز ومغایر شرع مبین مصطفوی اولان بدع سیئه نك نامنی قانون قدیم تسمیه ایدوب بزدن اول کلان پادشاهلر وحاکمر بو وجهله قانون وضع ایتمش دیو ستمکار اولنلرك سنت سیئه سنه ذاهب اولمیه سن وعدل وظلمك کیفیت وماهیتن بیلوب بعده اکا کوره کار وعمل ایده سز (والا العمل بلا علم ضلال) فحواسنجه حقیقت عدل وظلمی بیلیوب بلکه ظلمی عدل یرینه عد ایتمیه سن و ظلم صریح اولان قوانین نامشروعه ارتکابنه عدن دیرسکز حیفا ودریغکه باطله حق دیانلردن اولوب بدعت مز بوره نك اکر واضعنه واکر فاعلنه (الا لعنة الله علی الظالمین) موجبنجه الی یوم القیام نفرین اولنوب آخرتده دخی عذاب الیم اولمق مقرردر ایمدی حقیقت اوزره عدل احکام شرعیه واوامر الهیه در وماهیت ظلم دخی خلاف شرع مبین ومغایر اوامر خدای رب العالمین ومباین سنن سید المرسلین ورأی کزین خلفاء راشدین واجتهاد برین ائمهٔ مجتهدین اولان هر نه ایسه اولدر پس لایق اولان بودر که حکام سابقه مخالف بر بدعت دخی ایتمش ایسه سن جد وجهد ایدوب خشیة من الله وشفاعة عن رسول الله ودایع خالق البرایا اولان رعایا وعباد الله اوزرندن اول بدعت شوم وجور مشومی رفع ایدوب (عدل ساعة خیر من عبادة ستین سنة) مظهری اولوب (نحن علی ماوجدنا علیه آباءنا) دیانلردن ودخی (وما للظالمین من انصار) زمره سندن اولمیه سن اما عجب حالتدر که کلام حق بودر وامر و فرمان شریعتکدر دینلسه بعض حکام جهله سن دیدیکك اول زمانده ایمش شمدی مقتضای وقت وزمان بودر دیو دین وایماندن خروج ایدرلر خبرلری

یوقدر که دنیا دولتی دین محمدی وشرع وسنن احمدینك سایه سیدر ایمدی تصحیح دین وتأیید شرع متین ایتمدکجه سایهٔ دین اولان دنیا دولتی دخی صحت بولمز مثلا دین مبین خیمهٔ دولتك عماد قوی بنیادی وسنن رسول امین طناب ومعین قیامیدر پس طنابلر یرندن چقسه ستون خیمه دخی سقیم اولوب بر جانبه میل ایدوب یقلور ایمدی طناب سنن رسول یرلو یرینه وضع اولنیوب وستون دین مستقیم اولمدقجه خیمهٔ دولت دخی راست اولمز بلکه حق تعالی دین ومذهبده مخالف بر طائفهٔ بی رحم مسلط ایدوب حق سبحانه وتعالانك صفت قهری ظهور ایتمکله غره اولدقلری بنای ضعیف دولتلرین زیر وزبر اولور ایمدی دیدهٔ بصیرتك وار ایسه کشاده قیلوب دینك طوغرلتمغه واجرای شرع شریفه سعی و کوشش ایله ودین ودیانتدن خبری اولمیان جاهللری حاکم مقامنه نصب ایتمیوب اللهدن قورقار ورعایایه مرحمت ایدر حاکمر بولوب حکومتی منت ایله و یرقنده قالدیکه اول سکامنت ایلیه دین کونشی افق مطالع محمدیدن بروزایدوب ضیای لطیفی بین المغرب والمشرق عالم وعالمیانی غرق انوار هدایت ایلدی پس سن شریعتی قویوب قنغی دینه و کیمك آیین وقانوننه تابع اولورسن نقیض خود مقبس علیه اولمز دیمشلر بو بدعت وظلمی بن ایجاد ایتمدم بندن اول کلانلر اختیار ایتمشلر بندخی بو یلجه بولدم بیلیم دیمك سکا جواب اولمز ونار سعیردن جانکی خلاص ایتمز ایمدی نور ایمان وضیای ایقاندن بهره استرسك عدل وداده سعی قیل زیرا جور وستم قلبی مظلم ومکدر قیلوب العیاذ بالله تعالی کیدرك دین وایماندن دخی دور ایدر پس (من لا یرحم لا یرحم) بیورلمشدر وحضرت شیخ عطار علیه رحمة الغفار بو پند حقائیسن کوش جان ایله استماع ایدوب موجبی ایله عمله چالش ﴿ نظم ﴾ حق ترا ازعدل پرسد عدل کن ٭ غیر این خودنیست درمعنی سخن ٭ کر تو داری عدل دنیا جای تست ٭ تخت سلطانی بزیر پای تست ٭ ورنه عمر خویش ضایع میکنی ٭ خویش را ازخویش مانع میکنی ٭ جور مظلومان زظالم خودستان ٭ غیررا محرم مکن در این هان ٭ کار آنست که بدین حق کنی ٭ ظالم ومظلوم پیش خود کنی ٭ کر تو این معنی بخود همره کنی ٭ کردد اسلام بنی بی شك قوی ٭ ورنه باشی میر نوروزی بدهر ٭ عاقبت ظلمت بکیرد شهر شهر ٭ حق تعالی سرنکون اندازدت ٭ خودچه میدانی که چون اندازدت ٭ رو توراهی شاازشرع نبی ٭ تا ببینی روز روشن درشبی ٭ روتواندر ملك تخم عدل کار ٭ تانکردی درد وعالم شرمسار ٭ رومکن تو ملك را ویران زکس ٭ زانکه باشد تیغ مسکینان نفس ٭ روحذر را زاه خلقان خدای ٭ ورنه او برند زیارت زپای ٭

رونظر کن درهزاران خاك شاه * جمله رفتند در درون قعرچاه * روتو با ارباب دين
همت بدار * زانکه اين دنيا نباشد پايدار * روتو پندمن بمعنی کوش کن * همچو
دری خویشتن در کوش کن * هم تو پندمن بجان خود نشان * تادهندت خود
بمعنیها نشان * ايمدی غالب حال بودرکه اثار اصل آزمز دیمشلر یعنی شول
حاکمکر که درونده نور ايمان وخوف يزدان اوله بفضل الله تعالى اندن افعال قبيحه
ظهور ايتمز و بلرا.کله خلاف مرضی بر کاری مرتکب اولسه بی غرض کلام ایشیدوب
نصیحت اولندقده جان ودلدن قبول ايدوب من بعد اول کار بددن فراغت وکندی
عينن سؤال ايدوب عينن خبر و يرنلره شکران ايدر وکندينه عينن کتورنی اموال
فراوان وتحف وهدايای بی پايان کتورندن خوش کورر بو صفت ايله متصف
اولان حکام وسلاطينك عاقبتلری خير اولوب تحت لواء الحمدده وحضرت عمر الفاروق
رضی الله عنه جوارنده حشر اولورو بی اصل و بدکردار اولوب کوکلنده نور ايمان
ومرحمت اولميوب کنديسن کورن فراعنه مشربلر وشداد خلقتلرك ميل ومحبتی
جانب ظلمه اولوب وخوش آمددن حظ ايدوب وعينن سويليانی وکلمات حق ايله
نصيحت ايدوب ظلمدن منع ايليان ارباب حق اصحاب اخدود مؤمنلری احراق نار
ايتديکی کبی اول دخی غضب وکبری آتشنه ياقوب قنده فاسدوار ايسه انلری
کنديه اعوان وانصار وصاحب هم اسرار ايدر زيرا بدسيرتدرنتکم حضرت
مولانا بیوررلر * مثنوی * تاقيامت هر که جنس آن بدان * تاقيامته دکن هرکيم که
اول بدلرك جنس * مثنوی * در وجود ايد بو درويش بدان * وجوده کله آنك
ميل وتوجهی انلره اولور زيرا (الجنس الى الجنس يميل) دينلمشدر وهرکس کندی اصلنه
چکوب جنسنه ميل ايتديکن مثل محسوس ايله بيلمك استرسك نظر ايليوب کورکم
* مثنوی * رك رکست اين آب شيرين وآب شور * بوطتلو صوواجی صوطمارطماردر
بربرينه قارشمز کرچه صورتا اختلاط ايدرسه معنی ولذتلری هرطمرك بشقه در
* مثنوی * در خلايق می رود تانفخ صور * خلايق ايچنده نفخ صوره دك بويلجه
کيدر يعنی مانند آب شيرين اولان اخلاق حميده واوصاف جميله وطاعت وعبادت
وداد وعدالت وعلم وحکمت وعشق ومحبت وذوق وحالت وتجريد
ووحدت محسنلره نصيب اولمشدر وآب شور مثابه سنده اولان اخلاق ذميمه
وافعال سيئه وظلم ومعصيت وجهل وغفلت وعجب وانانيت وکبر ونخوت
وغرور وثروت وشرك واثنينيت وسمعه وارائت وبونك امثالی انواع قباحت
وشناعت بد سرشتلره ويرلمشدر ايمدی ای نور ديدۀ پدر وجکرپارۀ مادر

(مثنوی)

* مثنوی * نيکوانرا هست ميراث از خوشاب * محسنلره ميراث آب شيرين وماء لذيذ
معيندندر * مثنوی * آن چه ميراث است اورثنا الکتاب * اول نه ميراثدر اورثنا
الکتاب ميراثيدر يعنی عجبا اول ميراث نه مقوله ميراثدر ديرايسك حق سبحانه وتعالى
عبادندن اصطفا ايلديکی قوارينه ميراث ويرديکی کتاب کريم وفرقان عظيمدر
ومصراع ثانی سورۀ فاطرده بو آيت کريمه دن مقتبسدر قال تبارك وتعالى (ثم اورثنا الکتاب
الذين اصطفينا من عبادنا فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم سابق بالخيرات باذن الله
ذلك هو الفضل الکبير) يعنی بعد اهلاك الامم بز اعطاء کتاب ايلدك شول عبادمزه که
سنك امتکدن بز آنلری کزيده واصطفا ايلدك وبونلردن بعضيسی ظالم لنفسه
وبعضيسی مقتصد وبعضيسی سابق بالخيراتدر ذکر اولنان فرق ثلثه ده مفسرين
اقوال کثيره بيان بيوروب وحسن بصری قدس سره ورضی الله عنه بيوررلر که
(السابق من رجحت حسناته والمقتصد من استوت حسناته وسيئاته والظالم الذی يرجح
سيئاته على حسناته) وامام جعفر صادق رضی الله عنه بيوررلر که فرق مؤمنين اوچ
فرقه در وحق تبارك وتعالى اوچنه دخی مؤمن تسميه ايدوب (بالفضل والاحسان
من عبادنا) ديو نفسنه مضاف قيلدی ودخی (اصطفينا) ديو بيوروب هربرينك
معاملاتی بربرندن متفاوته اولديغنه علم حق محيط ايکن جمله سنی اصفيا قيلوب
بعده آخر آيتده (جنات عدن يدخلونها) بيوروب کلبسنی جنته دخول ايله دار نعيمده
جمع ايلدی پس بولطف واحسانلر حق تبارك وتعالانك محض فضل عظيم وکرم
محضيدر وقاضی بيضاوی تفسيرنده (فمنهم ظالم لنفسه بالتقصير فی العمل به
ومنهم مقتصد يعمل به فی اغلب الاوقات ومنهم سابق بالخيرات باذن الله بضم التعليم
والارشاد الى العمل) ديو مسطوردر بعده بعض قيلر دخی ايراد ايدوب ظالمدن
مراد جاهل ومقتصددن مراد متعلم وسابق ايله مراد بيوريلان عالمدر ديمشلر
وبعضيسی حديث شريفده نه وجهله تقسيم بيورلمش ايسه فرق ثلثه يی اکا کوره
تقسيم ايتمشلر کما قال عليه السلام (اما الذين سبقوا فاولئك يدخلون الجنة ويرزقون
بغير حساب واما الذين اقتصدوا فاولئك يحاسبون حسابا يسيرا واما الذين ظلموا
انفسهم فاولئك يحبسون فی طول المحشر ثم يتلقاهم الله برحمته) صدق حبيب الله وبعضيلر
دخی فمنهم ضميری عباددن بعض اولان کفاره راجع اولمق اوزره ظالمدن مراد
کفاردر ديمشلر وباعث تقديم ظالملرده کثرت اولديغنه بناءدر زيرا ظلم جهل معناسنه در
ورکون الى الهوی ايسه جبلی اولوب اقتصاد وسبق عارضيلردر فلهذا حق تعالى
جل جلاله (ذلك هو الفضل الکبير) ديوب توريث وياخود اصطفا وياخود سبقه

اشارت بیورلمشدر اما ای مستکشف اسرار ربانیه ومستفتح استار معانیٔ بطون
قرآنیه غواص دریای انوار نکات کلام سبحانیه شیخ نجم الدین دایه بو آیت کریمه
تأویلنده قوش دیلن سویلیوب جانلر فدا اوله جق نغمات ایدرلر ایمدی کوش هوشك
دوش قیل که نه بیورمشلردر (قال قدس سره اخبر الله تعالی عن احوال اهل السعادة
واعمال اهل الشقاوة بقوله ثم اورثنا الکتاب الذین اصطفینا من عبادنا یشیر الی ایراثهم
الکتاب حیث علمهم القران بلا واسطة کما قال الرحمن علم القران وذلك قبل خلقهم
لانه قال علم القران خلق الانسان ای علمهم القرآن وتلاهم وهذا لسان الطیور
ثم خلقهم وعلمهم البیان کما قال خلق الانسان علمه البیان وهذا النوع من الارث
مخصوص بهذه الامة لانه فی الخبر لما نزلت هذه الایة قال علیه السلام امتی ورب الکعبة
ثلث مرات) ایمدی معلوم اوله که بو آیت کریمه ده کتاب لفظ میراث ایله مذکور
اولدی زیرا میراث علی وجه مخصوص صحة نسب وصحتك سببی مقتضیدر پس شول
کمسنه ده که سبب ونسبدن بریسی اولمیه اکا میراثدن نصیب یوقدر پس قول کریم
سبحانیده بیوریلان سبب وراثت کتاب عبدك حقه اطاعتی ونسب دخی اول کریم
ورحیم اللهك فضل ورحمتیدر واهل جنت ایسه اصحاب طاعتدر کما قال تعالی
(اولئك هم الوارثون الذین یرثون الفردوس) ایمدی وارث جنت مطیعلر اولوب
واصل وراثتلری بینهم وبین الله اولان سببیت مبایعه لریدر که حق تبارك وتعالی
وتقدس ذاته الاعلی (ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم واموالهم بان لهم الجنة)
دیو اول مبایعه دن خبر ویرمشدر پس بو بیع وشراده بولنان شول مؤمنین
موحدیندر که ماللری ونفسلریله اطاعت حق ایدوب الله سبحانه وتعالی دخی انلری
اعمال حسنه لری سببی ایله جنته داخل ایلدی واهل فضل اهل اللهدر که حق تعالی
انلری عشق ومحبت ومعرفت وقربته وارث قیلدی کما قال تعالی (یحبهم ویحبونه)
الی قوله (ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء) ایمدی وراثت نسب وسبب ایله اولدیسه
سبب جنس واحد اولدی مثلا زوجیت کبی که ایکیسی دخی صاحب فرضدرلر
ومن حیث الاصول والفروع سبب دخی ایکی جنس اولدی مثلا اصول آبا وامهاتدر
وفروعك دخی کاهسی اصولدن تولد ایلدی اولاد واخوة واخوات وانلرك اولادی واعمام
واولاد اعمام کبی وورثه دخی یا صاحب فرضدر ویاخود عصبه در پس مجموع ورثه اصناف
ثلثه اولوب بریسی صاحب الفرض بالسبب وبریسی صاحب الفرض بالنسب وبریسی
دخی صاحب الباقیدر که انلر عصبه در ایمدی کذلك بو آیت کریمه ده دخی ورثهٔ کتاب
اوچ صنف اولمشدر کما قال تعالی (فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم سابق بالخیرات

باذن الله) پس شیخ نجم الدین بیوررلر که بو محلده ایکیدن خالی دکلدر یا بودر که اصناف
ثلثه نك افضلی ذکرده تقدم ایلیندر که حق جل وعلی (فمنهم ظالم لنفسه) دیوانی تقدیم
بالذکر بیورمشدر اما کثرفهم اولمیه سنکه ظالمدن مراد سن بیلدیکك ظالم دکلدر
ان شاء الله تعالی آنلرك مراد بیوردیغی ظالم نه معنادر معلومك اولور ویاخود افضلیت
ذکری تأخیر اولنان سابق بالخیراتدر اما سبب تقدیم ظالم بودر که زیرا ظالم فی البدایة
والوسط والنهایة لله فی الله وبالله نفسه ظلم ایتمشدر اما بدایتده اولان ظلمی بودر که
سموات وارض وجبال اهالیسنه حق جل وعلا حمل امانتی عرض ایلدکده انلر ابا
ایلدیلر وانسان قبول ایلدی کما قال تعالی (فابین ان یحملنها واشفقن منها وحملها
الانسان انه کان ظلوما جهولا) زیرا انسان وضع امانت قدیمه یی غیر موضعنه
تحمیل قصد ایتدیکیچون نفسنه ظلم ایلدی واول شول محمل انسانیتدر که شانکده
(خلق الانسان ضعیفا) بیورلمشدر فلهذا قدم آدم ثقل حمل امانتدن لغزیده اولدقده
(ربنا ظلمنا انفسنا) معذرتیله درگاه قاضی الحاجاته مناجات ایدوب وآب دیدهٔ
رمدیده سی مانند دجله وفرات جریان وفضای وسیع سینه سنده جمع اولان سیل
روان مجمع البحرین بی پایان اولوب امانت جلیله وحمل ثقیلك ورزشی ایله نفسمه ظلم
ایلدم یاربی دیوب تقصیراتنه اقرار ومسئلت مغفرت ستار ایلدی پس حق تبارك وتعالی
دخی معذرتن قبول وتوبه سی اجابته وصول میسر ایدوب دریای رحمت وبحر
مغفرتنه غرق ایتمکله (ثم اجتباه ربه فتاب علیه وهدی) دیو زلهٔ قدمی مقداری
آدمه استحقاقله لطف وعنایت وتوفیق وهدایت بیوردی زیرا که آدم دخی سموات
وارض وجبال اهالیسی کبی امانت معروضه یی کندینه تحمیلدن ابا ایلسه امانت
مزبوره باقیه وغیر محموله قالوب وعرض امانتك حکمت حملی ظاهر اولمزدی وآدم
حامل امانت اولمسه عرض حمل امانت عبث اولوردی جناب قدس الهیدن ایسه
وقوع فعل عبث محال اولمغله آدم علیه السلام اول ذات مقدسدن عرض اولنان
امانت عبث اولمدیغن تفطن ایدوب تارکا لحظوظه وراغبا لحقوق ربه امانت
معروضه یی نفسنه تحمیل ایتمکله ظالم لنفسه اولوب مخلوقات سائره رعایة لحظوظ
انفسهم بار امانتدن کریزان اولدیلر پس انسان لحقوق الحق نفسنه ظلم ایتدیسه
لاجرم خالق وپروردکار عالم برموجب (ولقد کرمنا بنی آدم) انسانی ملائکه
اوزرینه تقدیم ایدوب ملائکه یه آدم ایچون سجدهٔ تعظیم امر ایلدی زیرا که آدم
ایثارا لربه نفسنه ظلمی روا کوردی پس بو تقدیر وتأویل اوزرینه ظالم اولی
بالتقدیم ایدیکی ثابت وظاهر اولدی واما انسانك نفسنه فی الوسط اولان ظلمی

دنیادن اعراض ایتدیکیدر وزینت مزخرفات دنیایی علی خلاف طبعه ترك ایدوب وهوای نفس وحطام دنیا وشهوات حیوانیه ولذات بهیمیه و بالجمله مألوفات انسانیه‌دن نفسنی نهی ایدوب عبادات وطاعاته تکلیف ومجاهدات وریاضات ایله تزکیه واوطان واوطاری ترك وفراغت واخوان واخدا نندن مفارقت واهالی و بلدانندن مهاجرت ایلیوب وعند نزول القضا صبر بالبلا و بذل الروح فی محاربة الاعدا الحاصل بونك امثالی هر محسن و بلوی ارباب ارادت واصحاب هدایتهء معالجهٔ اصلاح نفس اولان معاجین واشربهٔ روح افزادندر فاما انسانك نفسنه فی النهایه اولان ظلمی نفسك صفاتنی صفات روحده افنا بعده ذات نفسی دخی ذات روحده افنایه سعی ایدوب بعد ازان ناسوتیهٔ انسانیه‌یی لاهوتیهٔ ربانیه‌ده افنا ایتدیکیدر (یا ایتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربك راضیة مرضیة فادخلی فی عبادی وادخلی جنتی) قول شریفنك دخی مفهوم منیفی بومعنای لطیفه اشارتدر آه کم حسین بن منصور الحلاج مرتبهٔ سنیهٔ مزبوره‌یه عروج ایتمکله درگاه قاضی الحاجاته مناجات ایدوب (الهی افنیت ناسوتیتی فی لاهوتیتك فبحق ناسوتیتی علی لاهوتیتك ارحم علی من سعی فی قتلی) ودخی اقتلونی یا ثقاتی ان فی قتلی حیوتی دیر ایدی پس حالت مزبوره نفسه اولان ظلمك غایتی اولمغله حق سبحانه وتعالی صیغهٔ مبالغه ایله ذکر ایدوب (انه کان ظلوما جهولا) دیو بیوردی پس بر مقتضای معانیٔ مزبوره و برفحوای حقایق مذکوره دفع شبهات اولوب ظالم لنفسه اولی بالتقدیم اولمسنك سببی مبین اولدی آه آه ای عشق احدیتدن اگاه اولان سالك راه روزبهان بقلی قدس سره العالی دخی ظلم مزبوردن خبر ویروب دیرلر که کذلك شول کمسنه که (عند الخلق من غلبة المواجید) سر اسراری اظهار ایلسه بو ظالملرك زمره‌سندن اولور و کذلك شول عاشق واله که کمال سکری اولمغله جادهٔ رسومدن قدم معرفتی اخراج ایلسه حد تمکیندن تجاوز ایتدیکی ایچون ظالم اولور و کذلك شول متوحد که عشق ازل غلبه ایتمکله عین ازل اولمق مرادایلسه ظالم اولور (وای ظالم اعظم من الحادث الذی یدعی الانانیة علی نعوت الحدوثیة وان کان معذورا من جهة السکر والوله) و کذلك شول مجذوب سالك که الوهیتده اولان سیردن مقام لذت مشاهده‌ده توقف ایلسه ظالم لنفسه اولور و کذلك شول محب که اندن انکله محتجب اولوب حجاب مزبور مکر ازل ایدیکن بلمیه ظالم اولور و کذلك راحت مشاهده ایچون حقه محبت ایلیان و کرامات وایات ودرجات رافعات طلب ایلیان و بقا اوزرینه فنا اختیار ایلین دخی ذکر اولنان ظالم لنفسه زمره‌سندندر ایمدی ای عاشق

سبحانی وطالب طریق ربانی ظالم لنفسه اوزرینه سابق بالخیرات اولانك افضلیتنه دخی دلیل بودر که سبقت سابقده دخی بدایت ووسط ونهایت اولوب مراتب ثلثه‌ده دخی سابقك ظالم اوزرینه تقدمی واردر اما سبقت فی البدایة سابق ایچون عنایت ازلیه سبقت ایتدیکیدر کقوله تعالی (ان الذین سبقت لهم منا الحسنی) یعنی فی الازل قبل خلقهم اما سبقت فی الوسط سابق عدمدن وجوده خروج ایتمکده سبقت وروح محمدی علیه السلامه اتباع ایتدیکیدر زیرا عدمدن وجوده خروج ایدن روح اول روح احمدیدر وعنایت سابقهٔ الهیه مظاهری اولان روح رسول اللهه تبعیت ایدنلردر فاما سبقت فی النهایة علی قدم الخیرات حضرته رجوع ومعارج اعتلای اوجات درجاته عروجده سابق ایچون سبقت اولدیغیدر کما قال تعالی (ومنهم سابق بالخیرات) وخیرات مزبوره شطرینه منقسمدر شطر اول کسب بتقدیم الخیرات عبددن مرکبدر وشطر ثانی تواتر جذبات ایله حق سبحانه وتعالانك عبادنه عنایت ایلدیکی کمال فضل واحسانیدر که عبد منجذب جذبات الهیه ایله سیر بالله ایدوب اگرچه مسبوق بالذکر ایسه دخی مقتصدی وظالم لنفسه‌یی سبقت ایدر نته کیم قافله سالار انبیا حضرت رسول کبریا علیه من صلوات الله الاوفی تبلیغ رسالت ایچون اخرزمانده خروج ایله مسبوق اولوب ولیلهٔ معراجده بالرجوع الی الحضرة الاحدیة جمیع انبیا ورسله سبقت ایلدی و کندی حالندن وسبقده‌یی روی اولان امتنك افضلیتندن خبر ویروب (نحن الاخرون السابقون) دیو بیوردی یعنی عالم صورتده بروز جهتندن آخرون وعالم حقیقته وصول جهتندن سابقون اولدق دیمکدر اما اگر برسائلك خاطره‌سی اولوب افضلیت خود ظالم وسابق طرفیندن بر طرفده واقع اولور وشمدی‌یه دکین تقریر اولنان تحقیقات خود فضلیتی طرفینده اثبات ایلدی پس توجیه مزبورنه وجهله موافق اولور دیو سؤال ایدرسه نجم الدین دایه بیورردلر که بوکا جواب باصواب بودر که تعدد عالم اثنینیتده اولور که اثنینیت عالم قالده‌در اما ظالم لنفسه ایله سابق بالخیراتك مصیر ومأواسی عالم وحدتده اولسه اثنینیت مرتفع اولوب ووحدت باقیه قالور پس بین الظالم والسابق نه فرق اولور زیرا حمل امانتده ظالم ایچون عنایت ازلیه سبقت ایدوب وسابق ایچون دخی سیر بالله ایله غیره سبق ایتمکده عنایت جذبات حق سبق ایلیوب نفسی اوزرینه واقع اولان حمل امانتده ادراك ظلم ایلدی ایمدی بو تحقیقك وفقنجه ظالم سابق و سابق ظالمدر کما قیل (اذا ابصرتنی ابصرته و اذا ابصرته ابصرتنا فلهذا) حق جل وعلا اسم سابقی مکررا ذکر ایدوب (والسابقون السابقون اولئك المقربون) دیو

بیوردی زیرا انسان سابق ایکی قسمدر برقسمی اکر تولد واکر معاش واکر وفاتی سابقا اولان مقربوندر وبرقسمی دخی سابقا تولد وظالما معیشت ایدوب لکن عنایت حق ایله سابق اولدیغی حالده وفات ایلیندر ایمدی علی کلا التقدیرین ایکیسی دخی سابق اولوب (عاشوا سابقین وماتوا سابقین) دیو وصف اولنان محسنلردر که ظالم تسمیه‌سی بونلره عاریة واقع اولمشدر فاما امت محمددن ظالما متولد وظالما متعیش وظالما متوفی اولنلر شول ارباب کبایردر که انلر حقنده صاحب الالطاف والکرم شفیع الامم حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم (شفاعتی لاهل الکبائر من امتی) دیو بیورمشدر وعلی هذا التقدیر مقتصد انلردر که توبه اوزرینه ختم اوله وسابق اولدر که معاش ووفاتی طاعت اوزرینه اوله وتقسیم مزبور لسان اهل ظاهردر اما ارباب حقیقت لساننده ظالم سالکدر ومقتصد سالك مجذوبدر وسابق مجذوب سالکدر زیرا سالك متقرب ومجذوب مقرب ومجذوب سالك کمالات قربده مستهلك اولوب نفسندن فانی وربسی ایله باقیدر وشیخ روزبهان بقلی بیورر که مقتصد اولدر که حق حقله عارف اولوب وخلق خلقده قیلوب حدود عبودیتدن عالم ربوبیته تجاوز ایتمیه واحوال واقوال وجمله اقوالی وسکر وصحوی وفنا وبقاسی مساوی اوله وسابق دخی اولدر که جمیع احوالده مستقیم اولوب صحوی سکرندن اکثر وبقاسی فناسندن اقوی اوله پس ارباب اصطفا واصحاب ولایته سابق فی الازل بالتقدیم اولان سابق مزبوردر وبعضیلر مرید ظالم ومحبه مقتصد وعارفه سابق دیمشلر ایمدی ضمیر منیره مخفی اولمیه که ایراثده واصطفاده ودخول جنتده ظالم مع السابق اولدیغی حق سبحانه وتعالی‌نك فضل عظیم ودقایق حکمندندر فی هذا المعرض (ذلك هو الفضل الکبیر) بیوروب حکمة خفیه سنه اشارت ایتمشدر زیرا ظالمك حقنده اولان فضل کبیر کریم ورحیم الله ظالم لنفسه اولان عبادنی فضل ومقامده مع السابق جمع ایتمسیدر نته کیم ظالمی ذکرده مع السابق جمع ایلدیکی کبی وفضل کبیردن بری دخی بودر که (جنات عدن یدخلونها) دیو بیوردی زیرا دخول جنت استحقاقله اولمیوب بلکه محض فضل حق ایله در پس (ولیس فی الفضل تمیز فیما یتعلق بالنعمة دون ما یتعلق بالمنعم لان فی الخبران من اهل الجنة من یری الله فی کل جمعة بمقدار ایام الدنیا مرة فهو مقام الظالم ومنهم من یراه فی کل یوم مرة وهو مقام المقتصد ومنهم من هو غیر محجوب عنه لحظة وهو مقام السابق) ایمدی ای عاشق چونکه بو دولت عظمی وسعادت کبری که امت محمده ویرلمشدر امم سابقه‌دن برینه میسر اولمامشدر فلهذا حضرت مولانا قدس الله سره بیوررلر که ﴿مثنوی﴾ شد نیاز طالبان کربنکری ✲ اکر فکر

ونظر ایدرسك اکر مرید واکر محب واکر عارف الحاصل جمله طالبلرك نیازی ﴿مثنوی﴾ شعلها از کوهر پیغامبری ✲ جوهر نبوتك شعله لریدر یعنی طالبلرده سوز عشق وآتش شوق کوهر نور محمدینك شعله و پرتویدر پس ظاهر وباهردر که ﴿مثنوی﴾ شعلها با کوهر آن کردان بود ✲ شعله لر کوهرلر ایله کردان اولور یعنی شعله و پرتو فرع وکوهر اصل اولدیغی کبی قلوب طاهرات عاشقانده نور ایمان وشعلهٔ آتش جذبهٔ رحمانی دخی کوهر رسالتك فرعی اولمغله شعله کوهره تابع اولدیغی کبی بونلرك دخی حرکات وسکناتی تابع جوهر نور محمدیدر کورمز میسن ﴿مثنوی﴾ شعله آن جانب رود هم کان بود ✲ شعله لر قنقی معدنك جوهرندن ایسه اول جانبه کیدر پس عاشقلر دخی معدن نور جوهر محمدی جانبنه کیدوب محاضر قدس ومجالس انسده انیس محرم انبیا وجلیس همدم اصفیا اولورز یرا که ﴿مثنوی﴾ نور روزن کرد خانه می دود ✲ نور روزن اطراف خانه‌یه یلر ﴿مثنوی﴾ زانکه خور برجی به برجی می رود ✲ اکا بناءً که آفتاب بر برجدن بر برجه کیدر یعنی روزندن درون خانه‌یه افاضه اولنان نور آفتاب حرکت ایلدکچه درون خانه‌دن منفك اولمیوب کیرو خانه ایچنده دور ایدر وحرکتنه دخی سبب آفتابك برجدن برجه نقلیدر اکرچه برجدن برجه نقل ایدر والا نور آفتاب خورشیددن ایرلمز وخانه‌نك دخی مطلع شمسده اولان روزنلری اوزرینه آفتابدن افاضهٔ نور اولدقچه نور مزبور خانه ایچندن غیری یره پرتو ایتمز هر قنقی روزندن طالع اولورسه درون خانه‌یی منور ایدر کذلك بو بیت شریفده دخی آفتابدن مراد نور آفتاب حقیقت محمدیه وبروجدن مراد مرشد کامللرك وجود شریفلری وروزندن مراد طالبین ومریدلرینك توجه تام واعتقاد کامللری وخانه‌دن مراد قلبلریدر یعنی آفتاب حقیقت محمدیه هیچ وجهله تغیر کلمز لکن بروج منزله سنده اولان مرشدان کامللرك مجالئ قلبلرندن طلعت ایدوب عاشقین وطالبین مرآت اعتقاد وتوجه وانقیادلری روزنه‌سن برج آفتابه مقابل طوتمغله نور آفتاب محمدی دخی خانهای قلوب عشاقده پرتو ایدوب شعشعه بازاولمقدن خالی اولمز و پرتو آفتاب خود آفتابدن منفك اولمز وقلوب طالبین دخی خاصیت نور محمدیله منصبغ اولور وآفتاب حقیقت احمدیه قلوب طالبینه تأثیر ایدوب عاشقلر انك حکمیله محکوم اولدقلری اکا بکزر که مثلا ﴿مثنوی﴾ هر کرا با اختری پیوستکیست ✲ هر کیمك که بر کوکب ایله اتصال ومناسبتی واردر مراد اسماء سبعه‌یه آلت تأثیر اولان کواکب سبعه‌در که توجهله آلت تأثیر اولدیغی بشنو این نی چون حکایت میکند بیتنده وبعض محللرده تفصیل اولنمشدر ﴿مثنوی﴾ مر ورا با اختر

خود هم تکبست * اول کمسنه یه کندی اخترله بلجه یلمکلك واردر تکی یلمکلك معناسنه در
یعنی خاصیت کوکب بارادة الله اول کمسنه ده ظاهر اولوب تأثیری ایله منفعل اولور
مثلا ﴿ مثنوی ﴾ طالعش کر زهره باشد در طرب * اول کمسنه نك طالعی که زهره اوله
﴿ مثنوی ﴾ میل کلی دارد وعشق وطلب * طربده میل کلی وعشق وطلب طوتار
یعنی زهره یه منسوب اولان طبایع عشق وشوق وطرب وشادمانی یه میل ومحبت
وطلب ورغبتی کلیت اوزره اولور ﴿ مثنوی ﴾ ور بود مریخی خون ریزخو * ور بود
مریخیده اولان همزه یای حکایه دن بدل اولوب وخون ریزخو بود تقدیری اوزره
معنی بو وجهله اولورکه واکر کوکب مریخه منسوب اولورسه اول کمسنه خون
ریزی خوی اولور اکا بناء ﴿ مثنوی ﴾ جنك و بهتان وخصومت جو یداو * اول کمسنه
جنك و بهتان وخصومت طلب ایدر پس بو قیاس اوزرینه محبوس طوارق افلاکی
اولان هر بر طبیعتك نیکدن و بددن واقع اولان اقتضاسی منسوب اولدقلری
بر کوکبك تأثیریدر زیرا هر کسك حالت ولادتده طالعی قنغی کوکب ایسه سعادت
وشقاوتده انك اتصالی کوکب مزبور ایله همتکدر وسموا تده ظاهر اولان ستاره لر
مظاهر اسما وصفات ربانیه اولوب لکن سموات حضرات الهیه که محل کواکب
معنویه ٔ اسما وصفات نامتناهیدر حالا مرئی اولان کواکب ونجومك اصوایدرنتکم
حضرت مولانا قدس سره الاعلی بیوررلر ﴿ مثنوی ﴾ اختراننداز ورای اختران *
بو کواکب ظاهره نك وراسنده که فلك صفات سبحانیه در اختران اسماء ربانیه واردر
﴿ مثنوی ﴾ کاحتراق ونحس نبود اندران * که اول اخترلرده احتراق ونحس اولمز
احتراق شمس ایله خمسهٔ متحیره دن برینك اجتماعنه دیرلر پس شول کمسنه لر که تأثیرده
نجومی مستقلدر اعتقاد ایلیه کافر اولور وکواکب مزبوره مظاهر اسما وصفات الهیه
اولوب آلات تأثیردر دیرلر ایسه اعتقاد درست ایدوب مؤمن وموحد اولور نته کم بونك
تفصیلی بدز کستاخی کسوف افتاب ودخی عشق اسطرلاب اسرار خداست بیتلرینك
شرحنده مفصل ومشروح بیان اولنمشدی ایمدی نجوم زاهرهٔ معنویهٔ اسما وصفات
﴿ مثنوی ﴾ سایران در آسمانهای دیکر * غیری اسمانلرده سیر ایدیجلردز وآنلرك
سیر ایتدیکی اسمان شول اسمان صفات الهیه در که ﴿ مثنوی ﴾ غیر آن هفت آسمان
مشتهر * بو مشهور اولان یدی اسماندن غیریدر الحاصل اختران اسما وصفاته
پیوسته اولانلر مظهر کمالات حضرات اولوب اکر مظهر صفت جمال اولور ایسه
لطف ورحمتده انتقال ودولت وسعادتنه انقلاب وزوال اولمز ومظهر قهر وجلال
دخی اولور ایسه قهری عین لطف وجلالی عین جمال اولوب وجود سالکك قهر

ایله اولان تربیه سی دین افروز وشیطان سوز اولور زیرا ﴿ مثنوی ﴾ راسخان
در تاب انوار خدا * افلاك صفات ربانیه ده اولان نجوم زاهرهٔ اسمائیهٔ سبحانیه
انوار ذات الهیه ده راسخه در ﴿ مثنوی ﴾ نی بهم پیوسته نی ازهم جدا * نه بر برینه
متصل ونه بر برندن منفصلدر حاصل معنی تاب انولر خداده کواکب اسما وصفاته
ازلا وابدا تغیر کلمز وضیالرینه ظلمت طاری اولمز وصفاتدن بری سلب اولنوب برینه
صفة اخری ثابته اولمز اکا بناء که ذات الهی محل حوادث دکلدر ونجوم اسما وصفات
نه بر برینه متصل ونه منفصلدر یعنی اسماء الهیه من حیث الاثار والاحکام بر برندن
متمیزدر لکن من حیث المسمی والذات متباین وممتاز دکلدر نته کیم بونك تفصیلی
دخی بوندن اول یتمش اوچ فرقه مجثنده بحر ایله امواج تمثیلنده تفصیل اولنوب ونیجه
برده دخی ذکری سبق ایتمشدر وسلطان ولد قدس سره الامجد ابتدا نامه سنده
فلك حقیقتدن خبر ویروب بیوررلر که ﴿ نظم ﴾ فلك الروح مجلس الاحرار * فوقه
یسبحون فی الانوار * نظر الحس لا یراه حدا * صورة الجسم حائل ابدا * بصر
الحس ناظر الاشباح * نظر العقل شاهد الارواح * فلك الجسم جمرة ودخان *
فلك الروح روضة وجنان * فلك الروح لا مکان له * ماجری منه لا زمان له * فلك
الدهر فی هواه یدور * یقتدی من ضیائه وینور * فلك الکون هالك فانی * کل
من قال دائم جانی * بی مکانست قدرت یزدان * کرچه اندر مکان شدست روان *
در مکانش بحس توان دیدن * بی مکانش شود بجان دیدن * هر که از حس واز
جهت برهید * یار را دید واز خطر بجهید * چون صور پرده اند و بی مقصود *
پرده را عقل کی کند معبود * ان شاء الله تعالی صفات وذات الهی افلا کنده اولان
تحقیقات حکیم سنایی قدس سره نك ﴿ ع ﴾ اسما نهاست درولایت جان * بیتنك
شرحی کلدکده بر مقدار دخی بیان اولنه وبالجمله ﴿ مثنوی ﴾ هر که باشد طالع اوزان
نجوم * هر اول کمسنه که چاه طبیعتدن خلاص اولمیه وکواکب صوریه احکامی ایله
متأثر اولمق داهیه سندن نجات بولوب انك طالعی نجوم اسماء الهیه دن اوله ﴿ مثنوی ﴾
نفس او کفار سوزد در رجوم * انك نفسی رجومده کفاری یقار یعنی آنك
نفسنك نوری کافرلك کفرینی احراق ایدر دیمك اوله ویاخود در حین القاء رجوم
ان نجوم کفار نفس صاحب طالعش را بسوزد تقدیری اوزره معنی بو وجهله اوله که
حین رجومده اول نجوم اسمائیه صاحب طالعك نفسی کفارنی احراق ایدوب آنده
مقتضیات نفسانیه وصفات ذمیمه قومز نار تجلی ایله احراق ایدر دیمکدر پس جمله
عالم سیما بنی آدم مظاهر اسما وصفات دکلیدر بو تقدیرجه جمله نك طالعی اندن اولمزمی

دینلور ایسه نعم هر بری مظاهر اسماء الهیه در لکن شونلرك كه همتلری تعلقات كونیه
وعقبات تكوینیه دن خلاص اولیه آثار عالم طبیعتدن خروج ایتمیوب بالواسطه
مظاهر آثار اسماء ربانیه دن اولورلر و قلبلرینی تعلیق وسایط واسبابدن كسسته قیلدقجه
وسایط اسماء الهیه یه اولان كواكبك احكامی دخی انلره تأثیر ایدوب فلك قمرك
تحت مقعرنده محبوس تیرهٔ طبایع مختلفه اولمقدن نجات بولمزلر اما قلبلرین اسباب
ووسایطدن منقطع ایدوب مسبب الاسباب اولان ذات بیچونه توجه تام ایدنلر بلا
واسطة الوسایط مظاهر اسما وصفات كلیه اولوب كواكب سبعه نك انلرده حكمی
قالمزودولتلری آفتابنه زوال ایرمز نتكم حضرت مولانا قدس سره نك شمدنصكره
بیوردقلری ابیات شریفه بو سؤالی دفع ایدوب و بو احوالی بیان بیورز ﴿مثنوی﴾
خشم مریخی نباشد خشم او ❊ مظهر اسما وصفات اولان كسنه نك خشمی مریخه
منسوب اولنـمزلرك خشمی كبی دكلدر بلكه انلرك خشمی حق سبحانه وتعالانك صفة
قهاریت وجباریتندن نشئت ایلیان غضب وجلالیدر ومظهر اسماء كلیهٔ الهیه
اولان اولیاء كرام ﴿مثنوی﴾ منقلب رو غالب ومغلوب خو ❊ منقلب یوریجی
ومن حیث الحقیقه غالب و بحسب الظاهر مغلوبدر منقلب رو ومغلوب خو وصف
تركیبیدر ویاخود مصراع ثانی مریخه صفت اولمق اوزره مفهوم بیت اول مظهر
اسما وصفات اولان كاملك غضب وقهری مریخه منسوب و پیوسته اولان ارباب
طبیعتك خشمی كبی دكلدر كه حكم مریخ ایله متأثر اوله اول مریخ انقلاب اوزره
یوریجیدر صورة غالب ومعنی مغلوب خودر زیرا غلبه و قهری ذاتندن اولمیوب
اول دخی محكوم حكم الهیدر وقهر وغلبه سنده استمرار اولمیوب كندینه منسوب
اولان ضعفای عوامه تأثیر ایدر والاغلب واشرف اولان خواصه مدخلی یوقدر
بلكه مریخ انلرك مغلوب ومقهوریدر زیرا كه ﴿مثنوی﴾ نور غالب ایمن
ازنقص وغسق ❊ مظهر اسما وصفات كلیه اولان اولیاء كملك نوری غالب ونقص
وغسقدن و ظلمت وكدردن امیندر اكا بناء كه ﴿مثنوی﴾ درمیان اصبعین نور
حق ❊ حق سبحانه وتعالانك اصبعین نوری میاننده محفوظدر یعنی اصبعین نور
جلال وجمالده در كما ورد فی الحدیث (قلب المؤمن بین اصبعین من اصابع الرحمن
یقلبه كیف یشاء) ایمدی بنم جانم بو بر لطف الهیدر كه حق سبحانه وتعالی جل شانه
كمال محض لطف وكرمنه مخصوص اولوب ﴿مثنوی﴾ حق فشاند نور را بر جانها ❊
حق تعالی اول نوری خزینهٔ عطاسندن ارواح اوزرینه نثار ایلر ایلدی ﴿مثنوی﴾
مقبلان برداشته دامانها ❊ مقبولان درگاه احدیت ومقبلان بارگاه صمدیت اولان

سعدا اول نور مرشوشه دامن استعدادلرین قالدرمشلر یعنی دامنلرین آچمشلر
كما قال علیه السلام (ان الله خلق الخلق فی ظلمة ثم رش علیهم من نوره فمن اصابه
ذالك النور فقد اهتدی ومن اخطأه فقد ضل عن سواء السبیل ﴿مثنوی﴾ وان نثار نور
را وایافته ❊ واول كسنه كه لطف حقدن نثار اولنان نور هدایتی بولمشدر
﴿مثنوی﴾ روی ازغیر خدا برتافته ❊ یوزینی غیر خدادن دوندرمشدر یعنی ذكر
اولنان نور مرشوش جذبات ربانیه دامن استعدادینه اصابت ایتمكله تعلقات كونیه
وتقیدات تكونیه دن یوز دوندیروب ومحكوم آثار كواكب اولمقدن قورتیلوب سماء
قلبی اسما وصفات وتجلیات ذات ایله پرنور ومحبة الله ایله مسرور اولمشدر پس هركیم
كه دامن عشق طوتوب درگاه حضرت قدسه یوز دوشه یه لاجرم حق سبحانه
وتعالانك تجلیاتندن بهره ونصیب بولمق مقرردر فاما ﴿مثنوی﴾ هر كرا دامان
عشق نابده ❊ هر شول نامستعد كه كه عشق نورنی قبول ایده جك محبت وعشقه
منسوب دامان لیاقتی اولمیه ﴿مثنوی﴾ زان نثار نور بی بهره شده ❊ اول نور مرشوشدن
بی نصیب اولمشدر وا كا نور الهی اصابت ایتمامكله تیه ضلالتده هلاك اولمشدر
پس نورك اصابتی كیمك نصیبی اولدی شول سعید ومقبلارك نصیبی اولدیكه قلبنده
نور محبة ربانیه وآتش جذبهٔ حقانیه فروزان اوله ایمدی سعادت وشقاوت ازلیه در
ورزش نور جذبات ربانیهٔ هر كس مستحق ومستعد كلدر نتكم بوندن اقدم قصهٔ
سابقه نك آخرنده ﴿بیت﴾ كافران چون جنس سجین آمدند ❊ سجن دنیا را
خوش ایین آمدند ❊ انبیا چون جنس علیین بدند ❊ سوی علیین جان ودل شدند ❊
دیو بیوروب هر برینك روحی براستعداد آخر ایله متصف اولدیغی بیان اولنمش
ایدی كذلك بونده دخی سؤال مقدره جواب اقتضا ایدوب دامن عشقی اولمیان
ذكر اولنان نور مرشوشدن بهره ور اولمزمی دیانلره اولمز زیرا كه ﴿مثنوی﴾
جزوها را رویها سوی كلست ❊ اجزانك میل وتوجهی جانب كله در نتكم
﴿مثنوی﴾ بلبلانرا عشق بازی با كلست ❊ بلبللرك عشق بازلغی كل ایله در حاصل
كلام قلبنده نور هدایت وضیای محبت اولان عاشق صادقك لمعات تجلیاتی نور كلی
حقیقت محمدیه نك جزؤیدر پس برموجب (كل شیء یرجع الی اصله) بهرحال هر جزؤ
كندینك كلی جانبنه راجعدر ایمدی بلبل ایله كلك ماییننده مناسبت كلیه اولدیغندن
ایام ورد ده آه ودرد ایله فریاد ایدوب عشق بازلكی كل ایله اولدیغی كبی عاشقده
اولان قلب صنوبری ایله محبوب ازلی بیننده دخی برمناسبت قدیمه ودیعت اولنمشدر كه
نسبت مزبوره نك تعلقندن آه وفغان ایدوب عشق بازلكی محبة اللهدن غیری ایله

اکلمز و کونلنی برجبه یه آلمز ولقاء اللهدن غیره التفات ایتمز ❊ سلطان ولد فرماید ❊
حق جمیل وجمال منظر او ❊ غیر خوبی نکشت منظر او ❊ بی کمان خوب پیش خوب آید ❊
زشت با زشت هم بیاساید ❊ یطلب المرء ما یجانسه ❊ عند تلقائه یؤانسه ❊ جنس خود را جو
یافت جوینده ❊ کرچه لا است کشت کوینده ❊ لیک دریاب نیک ای دانا ❊ نه که هر جنس
درخور رست ترا ❊ دو صفت هست در چشم کشا ❊ یك ز فرش و یك ز عرش علا ❊ اهل
فرش از سپهر جان دورند ❊ عرشیان همچو خور پر از نورند ❊ رو بعرشی کرو کران
جنسی ❊ سوی جنی مرو اکر انسی ❊ دائما عاشقان حق را جو ❊ هرچه کویی همیشه
زیشان کو ❊ عشقت از عاشقان شود افزون ❊ چون شدی یارشان شوی موزون ❊ ای
برادر بغیر جنس منشین ❊ تا بری ره بسوی منزل دین ❊ پس بو تقدیرجه دخی برسؤال
لازم کاوب مجبا نور مرشوشك اصابت ایتدیکی مستعدین ظاهر حالده بر مخصوص
کسوه لری واردر آندنمی معلوم اولوردی یا انلره خبر اهل نور ظاهر حالده بیلمزدیو بیوررلر که
❊ مثنوی ❊ کاورا رنك از برون ومردرا ❊ اکا حیواناتك رنکنی طشره دن استه
❊ مثنوی ❊ از درون جو رنك سرخ و زرد را ❊ ومردك سرخ وزردنی دروندن
طلب ایله یعنی مردك نیك وبدی دروندن معلوم اولور آه ای سالك راه
❊ مثنوی ❊ رنکهای نیك از خم صفاست ❊ اخلاق جمیله وصفات جلیله رنکلری
خم صفادندر یعنی قلوب عاشقین خم صفا اولان مرشد کاملك نظرندن
صبغة الله ایله منصبغ اولوب کندوده اولان نور جزؤینك قوتیله صاحب مشاهده
اولدقده نور کلیدن آکاه اولورودخی (من عرف نفسه فقد عرف ربه) سری دیدهٔ
جان وعین حیاتنه ظاهر وهویدا اولور ❊ مثنوی ❊ رنك زشتان از سیاهابهٔ جفاست
❊ یعنی کافر وفاسق ونامستعد ونامواففلرك رنکی مکر حقدن وقهر وغضبدن
مستعار اولان خار وخاشاك ایله مخلوط آب سیاهدندر ویاخود آب سیاهدن مراد
کفر وعصیان اولوب شقیلرك رنکی کفر وعصیاندندر دیمك اوله ❊ مثنوی ❊
صبغة الله نام آن رنك لطیف ❊ یعنی بر موجب قول کریم (صبغة الله ومن احسن
من الله صبغة) اول رنك لطیفك نامی صبغة اللهدر که نور توحید وایمان وضیای ذوق
وجدان ایله منصبغ اولمشدر ❊ مثنوی ❊ لعنة الله بوی این رنکی کثیف ❊ وبو کثیف
واسفل اولان رائحهٔ کفر ورنك ضلال حق سبحانه وتعالانك ردو لعنتیدر یعنی کفر
وضلالت باعث طرد باب رحمت وسبب رجم وحرمان ولعنتدر نتیجهٔ کلام
وخلاصهٔ مرام ❊ مثنوی ❊ آنچه از دریا بدریا می رود ❊ اول نسنه که دریادندر دریایه
کیدر ❊ مثنوی ❊ از همانجا کامد آنجا می رود ❊ اول دخی اندن کلمش ایدی کیرو

اورایه کیدر کورمز میسن بو خود مشاهددر که ❊ مثنوی ❊ از سر که سیلهای تیز رو
❊ رؤس جبالدن سریع الجریان اولان سیللر دریایه ملحق اولورلر ❊ مثنوی ❊
وزتن ما جان عشق آمیز رو ❊ وبزم تنمزدن عشق آمیز جانمز دخی کذلك دریای وحدت
وفضای قدس احدیته کیدر بو ابیات شریفه اجزا جانب کاه کندیکنی اثبات
ایچون رؤس جبالده اولان سیل روان جانب بحره شتاب ایتدیکنی مثل ایراد
ایتمشلردر ❊ لمحرره ❊ مولام سنك دردك ایله اولمش کوکل کریان کیدر ❊ نار محبتده
یانوب وصل آبنه عطشان کیدر ❊ یغمور اولوب یاشی یغر سیللر اولوب چاغلر آقر ❊
کوکسن دوکوب طاشلر ایله دریاره غلطان کیدر ❊ طورمز کوکل صبر ایلمز هیچ
پندانی بند ایلمز ❊ دوست عشقنه نذر ایلمش آلمش باشن قربان کیدر ❊ چوق آره مش
دلدارنی خرج ایلمش هب وارینی ❊ مژده دیمشلر سنده در سرعت ایله خندان کیدر ❊
چوق کزدك عبدی سرسری طویدك نهانی دلبری ❊ کیر کوکلکه طورمه یوری
فرصت بکر مهمان کیدر ❊

❊ آتش کردن پادشاه جهود وبت نهادن پهلوی آتش که هرکه این بت را
سجده کرد از آتش برست ❊

جهود پادشاهنك آتش یاقسی وآتش یانده صنم وضع ایتمسی وهرکیم که بو صنمه
سجده ایلدی آتشدن خلاص اولدی دیمسنك بیانده در ❊ مثنوی ❊ آن جهود سك
ببین چه رای کرد ❊ اول کلب عقور اولان جهود مغروری کورکم نه وجهله رای
ایلدی ❊ مثنوی ❊ پهلوی آتش بتی برپای کرد ❊ آتش یانده بر بتی ایاغ اوزره
ایلدی بنی الامیر الدار قبیلندن اولوب حاصل معنی اول جهودك امریله پهلوی
آتشده بر بت نصب اولندی دیمك اولور ❊ مثنوی ❊ کانکه این بت را سجود آرد
رست ❊ ودیدیکه اول کمسنه که بو صنمه سجده کتوره آتشدن قورتلدی
❊ مثنوی ❊ ورنه آرد در دل آتش نشست ❊ واکر بو بته سجده کتورمیه درون
آتشده اوتوردی یعنی آتشدن خلاص صنمه سجده ایتمکه مشروطدر شرط
یرینه کلمز ایسه احراق بالنار ایتمك مقرردر دیدی ❊ مثنوی ❊ چون سزای این
بت نفس او بدار ❊ چونکه اول جهود عنود نفسی بتنك لایقنی ویردی وبعض
نسخه ده ندادنون نفی ایله واقع اولوب مفهوم بیت نفسی صنمك سزاسنی ویرمدی
یعنی نفس بتنك سزاسی امر حقله انی شکست وسرنکون ایدوب اسلامه
کتورمك ایدی چونکه بویله ایتمدی علی کلا التقدیرین ❊ مثنوی ❊ از بت نفسش

بتی دیکر بزاد ❊ آنك نفسی بتندن برغیری بت دخی طوغدی اکر نفسی بتنی اقتضاسنه
قوییوب امر حقه امتثال ایله احکام نفسی قهر ایدیدی اندن برغیری بت دخی
تولد ایتمزدی ایمدی نفس مرادی ویرلدکجه (هل من مزید) دیوب لاینقطع
انواع مراداتی دخی ظهور ایدوب طریق حقدن دور اولور همان علاجی
مراداتنی ویرمامکدر ایمدی بر فحوای (النفس هی ام الاصنام) ﴿مثنوی﴾ مادر بتها
بت نفس شماست ❊ بتلرك مادری سزك نفسکز بتیدر و انانیتکز صنمیدر زیرا
شرك و کفر و فسق و فجور و جمله فساداتك اصل و مادهسی نفس امارهٔ بالسودر
(کما قیل النفس هی الصنم الاکبر) ﴿مثنوی﴾ زانکه آن بت مار واین بت اژدهاست ❊
زیرا صنم ظاهری افعی مثابهسنده و نفس بتی اژدها و ثعبان مثابهسندهدر پس حیه قتلی
امر سهل و هلاك ثعبانده کمال صعوبت اولدیغی کبی ظاهری اولان اصنامی شکست ایتمك
اسان فاما نفس بتنی ازاله ایتمك امر عسیردر کما قال تعالی (فاقتلوا انفسکم ذلکم خیر
لکم عند بارئکم) یعنی نفسکزی قمع هوا ایله قتل ایدیکز زیرا نفسك حیاتی هوا ایله در
و حقیقتده من دون الحق هر نیه عبادت اولنور ایسه هوا ایله عبادت اولنور کقوله تعالی
(افرأیت من اتخذ الهه هواه) و فرعون دعوای ربوبیتی هوای نفس ایله ایدوب
بنی اسرائیل دخی عجله هوای نفس ایله طاپدی و آدم اکل شجرهٔ کندمی هوای
نفس ایله ایدوب ابلیس دخی هوا ایله استکبار ایدوب مردود درکاه اولدی و بالجمله
عموما بت پرستلر هوای نفس ایله عبدهٔ اصنام اولدیلر ایمدی بر موجب
(فتوبوا الی بارئکم) نفسی هواسندن نهی ایله قتل ایتمك ایچون حقدن استنصار
رجوع ایدوب عون ربانی و نصرت سبحانی ایله نفسکزی قتل ایدیکز زیرا ظاهرده
اولان قتل نفس مؤمنه و کافره امر سهل اولوب لکن قتل نفس باطن امر صعبدر فلهذا
قهر هوای نفس میسر دکلدر الا شول خواصه میسردر که ید همتلرینه سیف صدق
ویریلوب نصرت حق معین و موفق اوله و لهذا مرتبهٔ صدیقین مرتبهٔ شهدایه تفوق
ایلدی کما قال تعالی (اولئك مع الذین انعم الله علیهم من النبیین والصدیقین والشهداء)
و قال علیه السلام رجعنا من الجهاد الاصغر الی الجهاد الاکبر زیرا مجاهد و غازی
سیف کفار ایله برکره قتل اولنسه تعب دنیادن خلاص اولوب راحت سرمدیهیه
واصل اولور اما عجبدر که نفس سیف صدق ایله کونده بیك کره قتل اولنسه هر برقتلده
بصیرهٔ آخری ایله حیات بولوب مکر و تلبیس و حیله و خدعهسن اولکندن زیاده ایدوب
مجاهد صادق طرفه عین جهاددن ارام قیلمز و مکر حیلهسندن راحت و آمین اولمز
پس حقیقتده نفس صورت مکر حقدر فاذا کان کذلك (ولا یأمن مکر الله الا القوم

الخاسرون) ایمدی سیف صدقله بیك کره نفسنی قتل ایتمك عند الله سزه خیرلودر
زیرا هر برقتلده نیجه درجات عالیاته نائل اولوب قمع هوا ایله حقه تقرب حاصل ایدرسز
و حق سبحانه و تعالی دخی توبهیه توفیقن عنایت و رحمت و هدایت ایلمکله سزه
قریب اولور کما قال فی الحدیث القدسی (من تقرب الی شبرا تقرب الیه ذراعا فتاب علیکم
انه هو التواب الرحیم) قول کریمنك دخی معنای لطیفی بوکا اشارتدر ﴿مثنوی﴾
آهن و سنکست نفس و بت شرار ❊ مثلا نفس آهن و سنکدر و بت آنك شرارهسیدر
﴿مثنوی﴾ ان شرار از آب می کیرد قرار ❊ اول شرار آبدن قرار طوتار یعنی تسکین
بولور ﴿مثنوی﴾ سنك و آهن ذاب کی ساکن شود ❊ ولکن سنك و آهن آبدن قچان
ساکن اولور مثلا سنك و آهن نیجه روزکار درون آبده طورسه بربرینه طوقندقده
شراره اظهارندن قالمز ﴿مثنوی﴾ آدمی با این دو کی ایمن بود ❊ آدمی بو ایکیسندن
قچان امین اولور یعنی نفس و شهوتدن مستعار اولان سنك و آهندن قچان امانده اولور
بعض نسخهلرده بو درت بیت واقع اولمشدر ﴿مثنوی﴾ سنك و آهن در درون
دارند نار ❊ سنك و آهن ناری درونده طوتارلر اکابناء ﴿مثنوی﴾ آب را بر نار شان
نبود کذار ❊ انلرك ناری اوزرینه آبك کذری یوقدر یعنی آتش آهن و سنکی آب اطفایه
قادر دکلدر ﴿مثنوی﴾ آب چون نار برونی را کشد ❊ اب چونکه طشرهده اولان
ناری اطفا ایدر ﴿مثنوی﴾ در درون سنك و آهن کی رود ❊ سنك و آهنك ایچنه قچان
کیدر که آتشی سوینده ره ﴿مثنوی﴾ سنك و آهن چشمهٔ نارند و دود ❊ سنك و آهن که
مراد نفس و شهوتدر نار و دخان چشمهسیدر ﴿مثنوی﴾ قطرهاشان کفر و ترسا
وجهود ❊ اول چشمهنك قطراتی ترسا وجهودك کفریدر ﴿مثنوی﴾ آب خم
و کوزه کرفانی شود ❊ بر داغك و خمك آبی اکر فانی اوله ﴿مثنوی﴾ آب چشمه تازه
و باقی شود ❊ چشمهنك صویی تازه و باقی اولور الحاصل شرت نفسدن خلاص
امر عسیردر ﴿مثنوی﴾ بت سیاهابهست در کوزه نهان ❊ بت درون کوزهده نهان سیاه
ابه مثابهسندهدر ﴿مثنوی﴾ نفس مر اب سیه را چشمه دان ❊ نفس آب سیاهه
چشمه بیل ﴿مثنوی﴾ ان بت منحوت چون سیل سیاه ❊ اول یونلمش بت سیل سیاه
کبیدر که کلور کچر و اثری دخی کیدر قالمز ﴿مثنوی﴾ نفسی بت کر چشمهٔ بر شاه راه ❊
امابت یونیجی نفس شاه راه اوزرنده بر چشمهدر که لاینقطع جریان اوزرهدر یعنی
نفس اماره طریق قویم حقده وضع اولنمش بر چشمهٔ زهر آلوددر که نیجه سالکلرك
حلقوم جاننه ایرشدکده ورطهٔ هلاکه دوشوب پسماندهٔ راه و بازکشتهٔ مقصود
اولمشلردر ﴿مثنوی﴾ صد سبو را بشکند یك پاره سنك ❊ سنك یکپاره یوز عدد دستیی

پاره پاره ایدر ﴿مثنوی﴾ واب چشمه می رهاند بی درنك ☼ اما چشمه صویی بلا توقف
تقاطر ایدوب جریان ایلر یعنی بر پاره و بلکه برقاچ طاش قپامغله چشمه آققدن قالمز
و خرماقدن خالی اولمز ﴿مثنوی﴾ بت شکستن سهل باشدنیك سهل ☼ ظاهری
اولان صنمی شکست ایتمك بغایت سهل اولور وسهلدر ﴿مثنوی﴾ سهل دیدن
نفس راجهلست وجهل ☼ امانفس اماره بتنك کسرنی سهل کورمك جهلدر جهلدر
تکرارلر تأکید ومبالغه افاده ایلر ﴿مثنوی﴾ صورت نفس از بجویی ای پسر ☼
اکر نفسك صورت وشکلن استرسك ای پسر ﴿مثنوی﴾ قصهٔ دوزخ بخوان
با هفتدر ☼ یدی قپولو اولان دوزخك قصه سنی اوقی کما قال تعالی (وان جهنم
لموعدهم اجمعین لها سبعة ابواب لکل باب منهم جزء مقسوم) بو آیت کریمه سورهٔ
حجرده در ماقبلی (ان عبادی لیس لك علیهم سلطان الا من اتبعك من الغاوین)
آیت کریمه سیدر یعنی تحقیقا جهنم غاوین ویاخود متبعینك موعدیدر اجمعین ضمیردن
حال ویاخود تأکیددر وعامل موعد کلمه سیدر (لها سبعة ابواب) یعنی بر بری اوزرینه
اطباق سبعه واردر اهل جهنم کمال کثرتندن هر بر بابدن داخل نار جحیم اولورلر
ویاخود بحسب مراتبهم فی المتابعة هر برفرقه درکات سبعه یه نزول ایدر وابواب
سبعه نك اسامیسی بونلردر که بر برینك آلتنده در جهنم لظی حطمه سعیر
سقر جحیم هاویه وقاضی بیضاوی رحمة الله علیه بیوررلر که (ولعل تخصیص العدد
لانحصار مجامع المهلکات فی الرکون الی المحسوسات ومتابعة القوة الشهویة والغضبیة
اولان اهلها سبع فرق لکل باب منهم من الاتباع جزؤ مقسوم افرزله) پس طبقهٔ اولاده
عصاة موحدین وطبقهٔ ثانیه ده نصاری وطبقهٔ ثالثه ده یهود وطبقهٔ رابعه ده صابئین
وطبقهٔ خامسه ده مجوس وطبقهٔ سادسه ده مشرکین وسابعه ده منافقین معذب
اوله لر کذلك نفسك دخی یدی صفاتی واردر که هر بری جهنمك بر بابی مقابله سنده
اولوب انکله نار جحیمه داخل اولورلر واوصاف مزبوره بونلردر حب دنیا غضب
شهوت عجب کبر حسد ریا قال القرطبی الباب الاول (یسمی جهنم وهو اهون
عذابا من غیره وهو مختص بعصاة هذه الامة وسمی بذلك لانه یتجهم فی وجوه الرجال
والنساء فیأکل لحومهم والهاویه آخرها وهی ابعدها قعرا) و بو حدیث شریفی دخی
بونعیم ابن عمرودن اخراج ایدوب روایت ایدر که (ان النبی صلی الله علیه وسلم قال
ان جهنم تسعر کل یوم ویفتح ابوابها الا یوم الجمعه فانها لا تفتح ابوابها ولا تسعر
ان شاء الله تعالی) بو بابده اولان تفصیل مثنوی شریفك اشبو جلد اولنك آخرینه
قریب زید رضی الله عنه حکایه سنده بیان اولنور ایمدی نفس شوم برظالم مبشومدر که

﴿مثنوی﴾ هر نفس مکری ودر هر مکر زان ☼ هر نفسده بر مکری واردر واول نفسدن
هر مکرده ﴿مثنوی﴾ غرقهٔ صد فرعون با فرعونیان ☼ ال فرعون ایله یوز فرعون بحر
عصیانه غرقه در الحاصل نفس اماره بر مکاره در که حیله وخدعه سندن نیجه فراعنه
مشربلر موسای وقته تابع اولمیوب ال واتباعیله دریای انانیت وطغیانیه غرق اولمقده در
نتکم حضرت مولانا بیوررلر ﴿مثنوی﴾ در خدای موسی وموسی کریز ☼ ایمدی نفس
امارهنك ضرر ومکرندن خلاص وغرقه دن نجات استرسك موسانك خداسی اولان
رب العالمینه وموسی علیه السلامه قاچ یعنی بر موسی مشرب مرشد کامله التجا ودرکاه
قاضی الحاجاته رجا ایله ﴿مثنوی﴾ آب ایمان راز فرعونی مریز ☼ فرعونلکدن آب
ایمانی دوکمه یعنی ترك انانیت ایدوب ایمان وایقان وذوق ووجدان حاصل ایله
﴿مثنوی﴾ دست را اندر احد واحمد بزن ☼ دست ارادتك عنایت احده وجید
اختیارك دامن شفاعت احمده اور یعنی امر خدای رب العالمین وسنن سنن پیشوای
انبیا ومرسلینه تشبث قیل ﴿مثنوی﴾ ای برادر وآره از بوجهل تن ☼ ای برادر
تن ابوجهلندن خلاص اول زیرا مادامکه اوامر شروع متین وسنن رسول امینه
اطاعت ومتابعت ایتمدکچه تن ابوجهلندن واحکام طبیعتدن رها ممکن دکلدر
﴿سید نسیمی﴾ اولمیه ای نفس ظالم دنیه یه الدانه سن ☼ شول سبیدن دونه سن اندر
جهنم یانه سن ☼ پیره زن مکاره در الدرسنی الدنمغیل ☼ کرا کا الدانه سن الدانه سن شیطانه
سن ☼ مرکب نفسه بنوب هرطاغ وطاشه چاپمغل ☼ سن بو میداندن چقارسن کل
بر و میدانه سن ☼ عاقلم دیرسن جهانده اهل معنی معرفت ☼ تانمزسك نفسکی وارکم
هنوز دیوانه سن ☼ بو اجل میداننه هیچ کمسه قالمز کرمدین ☼ باشنی لحد طاشنه
اوروبن اویانه سن ☼ تنده جان بش کون قونقدر چوق کنهکار ایتمکل ☼ اکرموا
ضیفا دیدی پس عزت ایت مهمانه سن ☼ دنیه نك مردارنه سن چوق اوزاتدك
الکی ☼ ال سکا ویررطانقلق اولمیا کم دانه سن ☼ دنیه کنجینك یلانی واردرر آدی
اجل ☼ قورق ایلانندن آنك کل وارمه کنج وکانه سن ☼ طاعت وذکریله جانك
زورقن چك برکنار ☼ یوخسه غرق اولدك کناهك بحرینك عمانه سن ☼ طوتمغل
شیطان کبی بوینوکه طوق لعنتی ☼ کل مطیع اول جانله حقدن کلن فرمانه سن ☼
اویمه غفلت اویخوسنده قیل نمازایله نیاز ☼ الکی قالدر یوزك طوت رحمت
رحمانه سن ☼ رحمتندن کسمه امید که کناهك قاف اوله ☼ اوله حقك رحمتی بردمده
یارلغانه سن ☼ ای نسیمی سن جهان اندیشه سندن فارغ اول ☼ صدقله بغله بلوکی
حضرت سبحانه سن ☼

﴾ بسخن آمدن طفل کوچك درمیان آتش وتحریض کردن خلق را در افتادن بآتش ﴿

طفل کوچك درون آتشده تکلم ایتمسی وخلقی آتشه دوشمکه تحریض ایتمسی
بیانندهدر ﴾مثنوی﴿ یك زنی باطفل آوردان جهود ＊ اول پادشاه جهود
برطفل ایله برعورت کتوردی ﴾مثنوی﴿ پیش آن بت وآتش آندر شعله بود ＊
اول بتك اوکنه وحال انکه آتش شعله زن ایدی ﴾مثنوی﴿ طفل ازو بستددر
آتش در فکند ＊ اول جهود عورتدن طفلی الدی آتشه براقدی ﴾مثنوی﴿ زن
بترسید ودل ازایمان بکند ＊ زن آتشدن خوف ایلدی وقلبنی ایماندن قوپاردی
﴾مثنوی﴿ خواست تا او سجده آرد پیش بت ＊ عورت دیلدیکه بتك اوکنه
سجده ایلیه ﴾مثنوی﴿ بانك زدآن طفل انی لم امت ＊ اول طفل انی لم امت
دیوب آتش ایچنده بانك اوردی یعنی بن اولمدم زندهیم دیو مادری جانبنه تکلم
ایلدی عکرمه رضی الله عنهدن روایت اولنور که مهدده تکلم ایلین درت کمسنه درکه
بری عیسی علیه السلام وبریسی یحیی علیه السلام وبریسی صاحب جریج وبریسی
اشبو حکایت اولنان صاحب الاخدود در دیو بیورمشلر وابن عطار رحمة الله علیه
مهدده تکلم ایلین بش نفردر بریسی ابن ماشطهٔ امرأة فرعوندر وضحاك رضی الله
عنه التیدر بریسی حضرت یوسف علیه السلامك نزاهتنه شهادت ایلین طفلدر
دیو بیورمشلر الحاصل طفل من بور مادرنه ایتدی ﴾مثنوی﴿ اندرا ای مادر اینجا
من خوشم ＊ ای مادر خوف ایتمه آتش ایچنه کل که من خوشم ﴾مثنوی﴿ کرچه
درصورت میان آتشم ＊ کرچه ظاهرده آتش ایچندهیم اما آتش بکا اصلا ضرر
ایتمدی ﴾مثنوی﴿ چشم بندست آتش از بهر حجیب ＊ صورت آتش برای حجاب
چسم عوامه بنددر ﴾مثنوی﴿ رحمتست این سر براورده زجیب ＊ بو آتش جیب
ایماندن باش قالدرمش رحمت رحماندر کذلك صدق نیت وعلو همتدن تولد ایلین
طفل قلب خالص دخی غیلان افکار فاسدهٔ نفس حوالیٔ آتش فقر وفاقهده نصب
ایتدیکی اصنام شهوات دنیویه ومزخرفات فانیهیه التفات ایتمیوب آتش فقر وفاقهده
ایثار المرضات الله ریاضات ومجاهداته کیروب درون نار محبة اللهده انیس اولدقده
مادر طبیعت عقل قاصر نجه ولد معنویٔ روحانی جائز که آتش فقرده هلاك
اولمسون دیو مکر شیطان ایله عرضه قیلنان اصنام ثروت دنیایه اقبال وروماك ایتمك
استدکده ولد قلب سالك درون نار محبة اللهدن لسان عقل معاد ایله تکلم وجانب

مادرکه طبیعتدر ندا ایدوب ای طبیعت مادر آتش فقر ومجاهدهدن حذر ایلمه ایچرو
کل که ظاهرده آتش کورونن فقر وفنا معنا نور رحمت یزدان وسرور عنایت رحمان
وشعلهٔ عشق سبحاندر ایمدی الطاف ربانیهیه اعتماد ایدوب ﴾مثنوی﴿ اندرا مادر
ببین برهان حق ＊ آتش ایچنه کل ای مادر حق سبحانه وتعالانك ایت واضحه وحجت
ساطعهسنی کورهسن ﴾مثنوی﴿ تا ببینی عشرت خاصان حق ＊ حتی خواص
درکاه الهی اولان اولیا واصفیانك حب وولا وذوق وصفا ایله پرزینت اولان
عشرت روحانیلرین کور ودماغ جانکه لذت ویر ﴾مثنوی﴿ اندرا وآب بین آتش
مثال ＊ ای مادر ایچرو کل آتش مثال اولان آب زلالی کور ﴾مثنوی﴿ ازجهانی
کاتشست آبش مثال ＊ شول برجهاندنکه آب مثالنده آتش سوزاندر یعنی دنیای
فانی صورة آب ومعنی عذاب وفقر وریاضت وفنا ومحبت صورة عذاب ومعنی عذب
ولذیذ آب کبیدر کما قیل العشق عذاب الله الاکبر ﴾سید نسیمی﴿ یاندردی
شوقك جانمی ای درده درمان قندهسن ＊ جانمده جان سنسن ولی استرسنی جان
قندهسن ＊ وصلك شرابندن بنی صالدك خمارك تابنه ＊ یاندی حرارتدن
ایچم ای آب حیوان قندهسن ＊ ای حسن ولطفك کشوری یاندم ایرشدر
وصلکی ＊ چون سندن ایروق کمسهده یوقدر بو احسان قندهسن ＊ عینمده سنسن
روشنی کوکلم دیلر کورمك سنی ＊ ای حور عین رضوان ایله حسنکده حیران قندهسن ＊
مشکین صچك زنجیرنه ویردی نسیمی کوکلنی ＊ غیری نه حاجتدر اکا زنجیر وزندان
قندهسن ﴾مثنوی﴿ اندرا اسرار ابراهیم بین ＊ ایچرو کل (ع) نارهکیر اسرار
ابراهیمی کور ﴾مثنوی﴿ کو درآتش یافت ورد و یاسمین ＊ که حضرت ابراهیم
درون آتشده ورد و یاسمین بولدی ﴾مثنوی﴿ مرکمی دیدم که زادن زتو ＊ ای
مادر سندن طوغدیغم وقتی موت کوردم که کاف فارسینك فتحه سیله اوقنه که
وقت معناسنهدر ﴾مثنوی﴿ سخت خوفم بود افتادن زتو ＊ سندن دوشوب جدا
اولمق بکا عظیم خوف اولمش ایدی زیرا ظنم بو ایدیکه رحم مادردن اوسع برعالم
دخی اولمیه اما خبرم یوغیمش ﴾مثنوی﴿ چون بزادم رستم اززندان تنك ＊
چونکه سندن تولد ایلدم حبس مضیق وزندان تنکدن قورتلدم فی نفس الامر
رحم مادر جوف فلکه قیاس اولندقده ذره وش اولمازمی ایمدی آنك کبی
بردار مضیق ومظلمدن خلاص اولوب خوف وتأسف چکرکن ﴾مثنوی﴿
درجهان خوش هوای خوب رنك ＊ هوای خوش ورنکی لطیف برجهانه کالدم
کذلك ای مادر طبیعت ﴾مثنوی﴿ من جهان را چون رحم دیدم کنون ＊ بو جهان

حرص وازی دخی بن حالا رحم مادر کبی تنك وضیق کوردم ﴿مثنوی﴾ چون
درین آتش بدیدم این سکون ٭ چونکم آتش قناعت ونور طاعت ایچنده بو سکون
وقراری کوردم وحضرت عیسی علیه صلوات الله وتحیاته بیوردیغی (من لم یلد
مرتین لن یلج ملکوت السموات) قول شریفنك حقیقتن مشاهده قیلوب ﴿مثنوی﴾
اندرین آتش بدیدم عالمی ٭ بو آتش تجلیات صفاتده بر عالم غریب کوردم که
﴿مثنوی﴾ ذره ذره اندرو عیسی دمی ٭ اول عالمك ذراتی جمله عیسی دملردر دمی ده
اولان یا ذره ذره اندر ومناسبتی ایله حکایت اولسه ممکن در اول وجه اوزره معنی
ویرلدی اما بعضیلری دخی یابی وحدت طوتوب بو آتش ایچنده ذره ذره بر عیسی دم
واردر دیو معنی ویرمکی اختیار ایتمشلر بو عالم احدیتده تجلی ایدن آتش
عشق ونار فناده جمیع انبیا واولیا وجود وهمیلرین محو وافنا ایدوب قرص آفتاب
ذات بحنده مستهلك وذرات نور اسما وصفات اولمشلر پس ای مادر طبیعت بن دخی
بو نارك نورنه غرق وحرق اولوب ذرات مزبوره یه ملحق وبقا باالله هده موجود بالحق اولدم
ایمدی ای طریق حق سالوکنه طالب اولان عاشقلر دیدهٔ فؤادیکز کشاده قیلکز کم
﴿مثنوی﴾ نك جهان نیست شکل هست ذات ٭ اشته معدوم الشکل وموجو الصفات
اولان عالم معنی وجهان حقیقت که ابد الاباد بن انده مستقرم ﴿مثنوی﴾ وان
جهان هست شکل بی ثبات ٭ واول شکلی موجود اولان جهان صوری فانی و بی
ثبات در سن ایسه اندن وفا امید ایدرسن ﴿شیخ عطار﴾ حقیقت دانکه دنیا در
کذارست ٭ بحر جانان همه ناپایدارست ٭ حقیقت دانکه دنیا هیچ آمد ٭ همه همچون
طلسمی پیچ آمد ٭ حقیقت دانکه دنیا چون بهشت است ٭ بچشم عاشقان این جای
زشتست ٭ کذر کن زود بکذار از طبیعت ٭ بجانت شاد باشی از حقیقت ٭ بهشت صورتست
اینجای دریاب ٭ بسوی جنت جانان تو بشتاب ٭ هوا بکذار تا کردی مصفا ٭ شوی مانندهٔ
اول تو یکتا ٭ دمی جان کیرو بیرون جهان باش ٭ حقیقت برتر از عین جنان باش ٭
زهی جاهل که دنیا دوست داری ٭ نداری مغز جمله پوست داری ٭ زمغرت بیخودی
تا چند لافی ٭ زمانی کاسهٔ سردار صافی ٭ ایمدی دنیای فانی نه مرتبه بی وفا ودنی
ایدوکن یقینا بلدك ایسه ﴿مثنوی﴾ اندر آمادر بحق مادری ٭ مادر مادرلك حقیچون
بلا تردد آتش ایچنه کل ﴿مثنوی﴾ بین که این آزرندارد آذری ٭ کور که بو آتش
آتشلك طوتمز ندارد جواب قسم اولمق معقولدر یعنی ای مادر درون آتشه کل که
بو آتش بحق مادری آتش طبیعتن طوتمز وآذرده ایدوب یاقمز دیمکدر ﴿مثنوی﴾
اندر امادر که اقبال آمده ست ٭ مادر ایچرو کل که دولت اقبال ایتمشدر وسعادت

واجلال کلمشدر ایمدی بر دخی بو دولت اله کیرر صانمه قدر وقیمتن بیلوب
﴿مثنوی﴾ اندر آمادر مده دولت زدست ٭ ایچرو کل ای مادر دولتی الدن ویرمه
﴿مثنوی﴾ قدرت ان سك بدیدی اندرا ٭ اول کلب جهود ونفس عنودك
طشره ده کی قدرتی کوردك وبو جهان ناپایدار هیچ فرده وفادار اولمدیغن بیلدك پس فنا
وعدم اصلی وبقای حقیقی انوارنه شتاب ایدوب کل کم ﴿مثنوی﴾ تا ببینی قدرت ولطف
خدا ٭ حتی قدرت قادر مطلق ولطف وعنایت حق عین الیقین کوره سین بعض نسخه ده
قدرت رب الوری واقع اولمشدر یعنی خلقك ربسی قدرتنی کوره سین دیمکدر بن خود
مطلب اعلایه واصل ومدارج اعتلایه نائل اولدم سن کلسك وکلمسك بکانه حاصل ولکن
﴿مثنوی﴾ من زرحمت می کشانم پای تو ٭ بن سنك قدم اختیار وپای ارادتکی جانب
آتشه کمال شفقت وغایت مرحمتدن جذب ایدرم ﴿مثنوی﴾ کز طرب خود نیستم
پروای تو ٭ والا که طرب وذوقدن خود بکا سنك پروا وقیدك یوقدر زیرا بن تجلیات
صفات وجذبات احدیة الذاتده بر مرتبه مستغرق ومحض ذوق اولمشمدر که سنك
وآنك پرواسندن قالمشم آنجق بو قدر دعوتلر سنك نفعك ایچوندر کذلك نار عشقك
سمندرلری وخانقاه فنانك قلندرلری اقلیم بقانك سرورلری طریق هدانك
رهبرلری دعوت وارشادك کرچك ارلری دخی فلك وحدتك مهر انوری اولوب آفتاب
محبتلرینه غروب اولمز لکن طالب مستعدی دعوت ایتدکلری کمال مرحمتلرندن وکان
شفاعت اولدقلرندر پس شفاعت وسخاوتلرین کورکم نه دیرلر ﴿مثنوی﴾ اندراو
دیکران راهم بخوان ٭ آتش عشقك ایچنه کل وغیریلرین دخی دعوت ایله ﴿مثنوی﴾
کاندر آتش شاه بنهاد ست خوان ٭ زیرا که پادشاهلر پادشاهی اولان خالق الاکوان
جهود شاهنك لاجل تعذیب المؤمنین ایقاد ایلدیکی آتش ایچنده نعم فراوان وضع ایلمشدر
ویاخود مصراع اولك تأویلی اوزره بو آتش عشق ونار فقره کلکز کم کرچه صورتا
تعب ومشقت کورینور لکن حق تعالی بونده خوان محبت ونعم معرفت احضار
ایتمشدر دیمك اوله فی الحقیقه آتش فقر ومحبت بر آتشدر که اهل صفایه تازه بوستان
واصحاب رضایه روضات نعم فراوان وارباب فنایه جنان خلد بی پایاندر پس مادر طفل
دخی درون شوق ایله نعره زن اولوب (لو کان بینی وبینك بحر من النار لالقیت نفسی
فیها شوقا الی لقائك) مفهومنی کویان وآتشه کندو بی پروا ایلدی ایمدی تشنهٔ آب
ذلال وصال جمال ذی الجلال اولان عاشقلر دخی کمال شوقلرندن دریای آتشبار عشق یاری
نوش جان ایدرلر وکندولکسز کندولری نار فنایه آتارلر وغایت ذوقلرندن داخل نار
جذبات اولدقلرنده باشی ایاقدن وایاغی باشدن فرق وتمیزه قادر اوله میوب درون

آتشده میوهٔ جان و برك كل جانلرین تازه وترو پر ثمر بولورلر پس طفل مزبور ومادری بوحالی مشاهده ایتمكله رقصه كنان ونعره زنان اولوب دیدیلر كه ﴿مثنوی﴾ اندرا یبدای مسلمانان همه * ای مسلمین و زمرهٔ موحدین عموما آتش ایچنه كلكز ﴿مثنوی﴾ غیر عذب دین عذابست ان همه * عذب دین ولذت اسلام كزیندن غیری هرنه اولورسه اولسون حقیقتده آنك كلیسی عذاب مهین در ﴿مثنوی﴾ اندر ایبدای همه پروانه وار * ای مسلمانلر عاشق جمال یار ایسه كز جمله كز پروانه وار آتش عشق ایچنه كلكز ﴿بیت﴾ كمال عاشق پروانه دارد * هیچ ازسوختن پروانه دارد ﴿مثنوی﴾ اندرین بهره كه دارد صد بهار * بو نصیب و بهره یه كلكز كم یوز بهار طوتار و بالجمله طفل مزبور بلا انقطاع دعوتدن خالی اولمیوب ﴿مثنوی﴾ بانك میزد درمیان آن كروه * اول كروهك اورتاسنده ندا اوردی ﴿مثنوی﴾ پرهمی شد جان خلقان ازشكوه * وندای طفلك هیبت وتأثیرندن جمله خلقك جانلری طولدی یعنی عموما متأثر اولوب قلوب مؤمنین پر نور ایمان وایقان اولدی ﴿مثنوی﴾ خلق خود را بعد ازان بی خویشتن * اندیصكره خلق بی اختیار كندیلرینی كندولكسز ﴿مثنوی﴾ می فكندند اندر آتش مرد وزن * مرد وزن كیم وار ایسه آتش ایچنه براقدیلر ﴿مثنوی﴾ بی موكل بی كشش ازعشق دوست * موكلسز وكمسه یاپشوب چكمكسز دوست عشقندن ومحض محبت حق وجذبهٔ حی مطلقدن كندیلرینی یوقلق آتشنه وفقر محمدی سوزشنه براقدیلر ﴿مثنوی﴾ زانكه شیرین كردن هر تلخ ازوست * زیرا كه هر تلخی شیرین ایلك اول قادر مطلقك قدرتندندر یعنی عباد اصفیاسنه جفاسنی عین صفا ومحنتنی منحت وفرقتنی وصلت ووحشتنی الفت ونقمتنی نعمت وذلتنی لذت وزلاتنی مغفرت وكثرتنی وحدت ودوزخنی جنت وصورتنی سیرت وظلمانیتنی نورانیت ایدوب دیلدیكنه دخی عكسن ایلر فاعل مختاردر دیلدیكی ایشلر ایشنه كمسه قارشمز وایده جكنی كمسنه یه طانشمز ﴿سید نسیمی﴾ كر سعادت نظری برمن زار اندازد * برسرم سایهٔ سروقد یار اندازد * دوراز ان یار ودیارم نظر سعد كجاست * تامرا بازبدان یار ودیار اندازد * سببی ساز خدایا كه طبیم نظری * بردل خستهٔ بی صبر وقرار اندازد * من كه باشم كه شوم كشتهٔ تیغش مكراو * از كرم سایه برین صید نزار اندازد * سر عشاق اكرانیست وسر زلف تواین * ای بسا سركه درین راه كذار اندازد * كر كند چشم تو بر كوشه نشینان نظری * مستی وعربده درصومعه دار اندازد * چون شد ازدولت عشق تو نسیمی منصور * وقت آنست كه سرش برسر دار اندازد ﴿مثنوی﴾ تاچنان شد كان عونان خلق را

حتی خلق درون آتشه كیرمكه بر وجهله شتاب قیلدیلر و برمرتبه ناره كیردیلر كه حوالیٔ نارده شاه جهود جانبندن نصب اولنان طائفهٔ عوانان خلقی ﴿مثنوی﴾ منع می كردند كاتش درمیا * آتشه كلمه دیو منع ایلدیلر ﴿مثنوی﴾ آن یهودی شد سیه روو خجل * اول یهودی پادشاهی سیه رو وخجل اولدی ﴿مثنوی﴾ شد پشیمان زین سبب بیمار دل * بو سببدن پشیمان و بیمار دل وجان اولدی ویاخود تعصب وحسددن بیمار دل اولان یهودی پشیمان اولدی وسبب ندامتی بوایدیكه ﴿مثنوی﴾ كاندر ایمان خلق عاشقتر شدند * زیرا كه خلق حسن وجمال ایمانه اولكیدن زیاده عاشق اولدیلر ﴿مثنوی﴾ درفنای جسم صادقتر شدند * وافنای جسمده صادقتر اولدیلر ﴿مثنوی﴾ مكر شیطان هم دروپیچید شكر * خدامنانه شكر فراوانكه ابلیسك مكر وتلبیسی ینه اكا صارلدی ﴿مثنوی﴾ دیو خودراهم سیه رو دید شكر * شیطان دخی كندینی سیاه رو كوردی خدایه شكر وسپاس بی نهایه اولسون یعنی مكری صورت پذیر اولمیوب حمد الله تعالا كه توفیق ربانی یار ومعین اولمغله كمسنه ایماندن رجوع ایتمیوب اوجات درجات یقینه عروج ایتمكله وسوسهٔ وسواس باطل وزائل وضرری كندینه راجع وواصل اولدی ﴿مثنوی﴾ انچه می مالیك درروی كسان * اول نسنه یی كه شاه جهود مؤمنلرك یوزینه سوردی یعنی مؤمنلری ناره احراق وانواع عذاب ایتمك استدی لكن بفضل الله تعالی قازدیغی قیویه كندی دوشوب (من حفر بئرا لاخیه وقع فیه) حدیث شریفنك مفهوم منیفی اوزره ﴿مثنوی﴾ جمع شد درچهرهٔ آن ناكسان * مؤمنلرك یوزینه سوردیكی نسنه اول ناكسك چهره سنده واقع وجمع اولدی ﴿مثنوی﴾ آنكه می درید جامهٔ خلق چست * اول كمسنه كه خلقك جامهٔ عرضنی یرتدی یعنی قلبنی صیوب اهانت وحقارت ایلدی ﴿مثنوی﴾ شد دریده ان اوایشان درست * بالاخره درنده نك لباس ناموسی دریده اولوب مظلوملرك عرض ووقاری درست اولدی یعنی حق تعالی شاه جهود واعوان جهودی نار قهر وغضبنه یاقوب مؤمنلره آتش ایچنده نعمت ویردی

﴿كژ ماندن دهان آن مرد كه نام محمد علیه السلام بتسخر خواند﴾

حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمك نام شریفنی تمسخر واستهزا ایله اوقویان كمسنه نك دهانی اكری قالمه سی بیاننده در ﴿سید نسیمی﴾ ایكی عالمده سلطاندر محمد * بیان علم قراندر محمد * حساب حشر ونشر اوله اوكونده * شفیع جمله

خلقاندر محمد * کان معرفت اندن آچلدی * یقین بیل کوهر کاندر محمد * سرا
سر بدی کوکی کزدی کوردی * که عرش وفرشه سیراندر محمد * نسیمی دائما مدح
نبی قیل * همیشه دین وایماندر محمد * مثنوی * آن دهان کژ کرد واز تسخر بخواند *
اول برکسه دهانني منحرف ایلدی وتمسخر جهتندن اوقیدی * مثنوی * مر محمد
را دهانش کژ بماند * یعنی حضرت محمد علیه السلامك نام شریفني اوقیدی آنك
اغزی اکری قالدی * مثنوی * باز آمد کای محمد عفو کن * اول کمسنه کناهنه
نادم اولوب قدم پاك رسوله یوز سوروب کیروجرمنه اعتراف ایله مغفرت دیلیوب ای
محمد علیه السلام عفو ایله * مثنوی * ای ترا الطاف علم من لدن * ای رسول خدا
ونور بدر دجاسنك ایچون عندالله اولان علمدندن الطاف واردر * مثنوی * من
ترا افسوس می کردم زجهل * یارسول الله علیك صلوات الله بن جهلمدن سنی تمسخر
ایلدم * مثنوی * من بدم افسوس را منسوب واهل * تمسخره منسوب وتحقیره
اهل بن اولدم ایمدی مردان خدایی هر کیم تمسخر وتحقیر ایلیه وکلمات ناسزا سویلیه
ضرری کندینه راجع اولور وندامت ایله استغفار واستعفا ایتمسه دین وایماندن دور
ورحمت حقدن محروم ومهجور اولور نتکم حضرت مولانا بیوررلر * مثنوی *
چون خدا خواهد که پرده کس درد * چونکم خدای متعالك ارادت علیه سی
تعلق ایدوب برکسنه نك پرده سنی یرتمق استیه * مثنوی * میلش اندر طعنهٔ پاکان
برد * آنك میلنی پاکلرك طعنه ایلدر یعنی طعنه زن انبیا واولیا اولور * مثنوی *
ورخدا خواهد که پوشد عیب کس * واکر حق سبحانه وتعالانك مشبت ارتضائیه سی
صفت ستاریت ایله تجلی ایتمکه تعلق ایدوب برکسنه نك عیبني پوشیده قیلمق استیه
* مثنوی * کم زند در عیب معیوبان نفس * معیوبلرك عیبنه نفس اورمز یعنی اول
کمسنه مظهر اسم ستار اولوب عیبلو اولانلرك دخی عیبني سویلمز وکمسنه نك نقصاننه
نظر ایتمز قنده قالدیکه عیب ونقصاندن عاری اولان پاکلره طعن ایلیه کم زند بو مقوله
محللرده نزند معناسنه استعمال اولنور * مثنوی * چون خدا خواهد که ما یاری
کند * چون اول خدای بی نظیر ومعین ونصیر اسم هادی ایله نظر ایدوب بزه
معاونت وعنایت ایلیه * مثنوی * میل ما را جانب زاری کند * بزم میلمزی جانب
نیازمندی وسمت مستمندی یه سوق ایدر * مناجات مولانا جامی * ای بسویت
همه را روی نیاز * چشم لطف تو بروی همه باز * عاشقان کشتهٔ سودای تواند *
داغ بر دل زتمنای تواند * خرقهٔ فقر وفنا پوشیده * دررہ صدق وصفا کوشیده *
رسته از خود پرستند کیت * خواجکی یافته از بند کیت * درددم بر دم تو همد

مسان * داغ بی مرهم تو مرهمشان * مثنوی * ای خنك چشمی که آن کریان
اوست * ای سعادتلو شول چشمکه اول چشم آنك کریانیدر * مثنوی * وی
همایون دل که آن بریان اوست * وی مبارك دلکه اول کوکل آنك آتش عشقنك
بریانیدر * لمحرره * مدد برچاره قیل ای شاه طوتشدم آتش عشقه * خیاله دوندم
آهکله دوشلدن نالش عشقه * عجب شوریده بلبلدر سنك کلزار حسنکده *
هزاران زار ایدر کوکلم کیرلدن روضهٔ عشقه * دروئم دردنه بالله دواسندن اولور
جانا * قیاورسه وصلتك مرهم طبیباخستهٔ عشقه * یولکده جان نثار ایتمك نیاز
ایلردل عاشق * که زیراقان بهاوجهك اولورمش کشتهٔ عشقه * نیجه دملردرر
عبدی غم هجریله قان اغلر * کوزم لعل ایله درصاچار دیزر سر رشتهٔ عشقه *
* مثنوی * آخر هر کریه آخر خنده ایست * عاقبت هر کریه وزارینك آخری
خنده در * مثنوی * مرد آخربین مبارك بنده ایست * مرد عاقبت بین بر مبارك
بنده در کورمز میسن ای دردلو کوکل * مثنوی * هر کجا آب روان سبزه بود *
مثلا هر قنده کم آب روان اوله انده سبزه و بوستان اولور * مثنوی * هر کجا اشك دوان
رحمت شود * هر قنده کم بر کوز یاشی یلیجی اوله آنك ثمراتی رحمت و برکاتی مغفرت
اولور آه ای دردی چوق کوکل * مثنوی * باش چون دولاب نالان چشم تر *
دولاب وش کوزی یاشلو و باغری باشلو اول * مثنوی * تاز صحن جانت بر روید
خضر * تا سنك حیاتك صحننده خضروات بته یعنی درون دل و میان جانك
سبزه زار معرفت وکلزار محبت اوله * لمحرره * نثار ایله اوزك یاره دلرسك وصل
دلداری * نیاز ایله اودرکاهه همان قوللقده کورکاری * ندرای شه بو نازیله
لطافت دلربالقلر * نیاز استرسك عاشقدن سکا یلواری یلواری * غیور اسمی
جلال ایتدی قاشی راسیله شیدایه * قومادی سوردی ارادن کوکلده وجه اغیاری *
تجلی ناری دم چکندی دلی جذب ایلدی اول آن * وصالی عاشقه یاری قومز هیچ
فصلنه باری * جمالی سایه سن صالمش کنفی بی حسبة لله * دله پرتو قیلوب حسنی
خیالی آلدی افکاری * نثار ایله کل ای عبدی دیمش فاشکروا اشکرکم * یوزك
سوروب سجود ایله قیلوب تهلیل واذکاری * مثنوی * اشك خواهی رحم کن
بر اشکبار * اکر اشك وکریه استرسك کوز یاشی یاغدر یجیلرك اوزرینه رحم ایله
یعنی چشم کریان وجکر بریان اولان مظلوم وستم دیده وایتام مصیبت زده لره کمال
شفقت ومرحمت ایله که حتی سندن دخی اشك چشم تقاطر ایدوب شفاعت ومغفرته
لایق اوله سن زیرا * مثنوی * رحم خواهی بر ضعیفان رحم آر * اول رحیم

وكريم اللهدن رحمت وعنايت ديلرسن فقرا وضعفايه رحم كستور يعنى ضعيفلرى
آجيوب اسركه ودخى (ارحموا ترحموا) حديث شريفنى استماع ايله ودخى (ارحموا
من فى الارض يرحمكم من فى السماء) حديث شريفنه جان قولاغن طوتوب موجبى
ايله عمل قيل

﴾ عتاب كردن آتش را آن پادشاه جهود ﴿

اول جهود پادشاهى آتشه عتاب ايلمسى بيانندەدر ﴾مثنوى﴿ رو باتش كرد شه
كاى تندخو * شاه جهود آتشه توجه ايليوب ديدى اى تندخو يعنى سنك شانكده
هيچ فرده مرحمت وامان يوغيكن ﴾مثنوى﴿ آن جهانسوز طبيعى خوت كو *
سنك اول بالطبع جهانسوز اولان خويك قنى احراق ايتمك خودسنك خاصيت طبع
وذاتكدر پس ﴾مثنوى﴿ چون نمى سوزى چه شد خاصيتت * نيچون ياقمزسن
سنك خاصيتكه نه حال اولدى طبيعتك نه سببدن بوزلدى ﴾مثنوى﴿ يا زبخت
ما دكر شد نيتت * سن خود بزم طالعمزدن سنك نيتك غيريمى اولدى ﴾مثنوى﴿
مى نبخشايى تو بر آتش پرست * سن خود آتش پرستلره ترحم ايلمزسن ﴾مثنوى﴿
آنك نپرستد ترا او چون رست * اول كمسنه كه سكا پرستش قلمز پس اول كمسنه نيچه
خلاص اولدى ﴾مثنوى﴿ هركز اى آتش تو صابر نيستى * هركز اى آتش سن
ياقمقده صابر دكلسن ﴾مثنوى﴿ چون نه سوزى چيست قادر نيستى * پس نيچون
ياقمزسن باعث ندر يوخسه احراقه عدم قدرتكمى واردر الحاصل پادشاه جهود كمال
حيرت وغايت تعجبندن كندى كندينه ايتدى ﴾مثنوى﴿ چشم بند است اى عجب
يا هوش بند * اى عجب بو حالت غريبه كوز باغيميدر و ياخود عقل باغيميدر ﴾مثنوى﴿
چون نسوزاند چنين شعله بلند * بونك كبى شعلهٔ بلند و قوى وعلو علوى نيچون
احراق ايلمز ﴾مثنوى﴿ جادوى كرد كسى يا سيمياست * اى آتش سكا بر كمسنه
جادولقمى ايلدى يوخسه سيميامىدر ﴾مثنوى﴿ يا خلاف طبع تو از بخت ماست *
ياسنك خلاف طبعك بزم بختمزدنميدر ﴾مثنوى﴿ كفت آتش من همانم آتشم *
آتش حالا و ياخود لسانا باذن الله تعالى قاله كلوب ايتدى بن همان اويم يعنى سن
بيلديكك آتش سوزانم اكر اعتمادك يوغيسه ﴾مثنوى﴿ اندر آتا تو ببينى تابشم
ايچرو كل حتى بنم تابش وسوزشمى كورەسن بعض نسخەدە دخى آتشم ير ينه
اى شمن وتابشم يرينه تاب من واقع اولمشدر اى شمن اى بت پرست ديمكدر
﴾مثنوى﴿ طبع من ديكر نكشت وعنصرم * بنم طبع وعنصرم متغير اولمدى

﴾مثنوى﴿ تيغ حقم هم بدستورى برم * الله سبحانه وتعالانك تيغ قدرتيم هم آنك
دستور واذنيله قطع ايدرم ايمدى جميع حركات وسكنات وجمله اشياده اولان تأثيرات
باخصوص آتشك طبعنده مودع اولان احراق وحرارت حق سبحانه وتعالانك امرى
اولوب مؤثر حقيقى اول قادر مطلق وحضرت حقدر مجموع مكونات اكر علوى واكر
سفلى اكر طبايع واكر عناصر حق سبحانه وتعالى جل شانەنك يد قدرت وزير ارادتنده
مقهور ومستهلكلردر و حق دوستى اولان انبيا واوليا ومؤمنين اصدقايه دوست
وعدوى خدا اولان مشركين وكفار ومعاندين ومنافقينه عدولردر نته كم حضرت
مولانا لسان آتشدن جهود پادشاهنه مثل ايراد ايدوب واول طبيعتده اولان دهرى
وطبيعى ومعاند ومنكرلره امر حقى ايضاح ايچون بيوررلر كه ﴾مثنوى﴿ بر در
خركه سكان تركمان * شو قدر اذعانك يوقمى كورمزميسن تركمانك اوبەلرى قپوسى
اوزرنده كلاب ﴾مثنوى﴿ چاپلوسى كرده پيش ميهمان * اشنا اولان قونغى اليچيوب
اوكنده چاپلوسلق ايلمش يعنى قويروغن صالوب دلكولك ايدر وتملق كوسترر
﴾مثنوى﴿ ور بخركه بكذرد بيكانه رو * واكر جانب خركاه و پيش وثاقدن بيكانه
شكل واجنبى رو بر كمسنه كذر ايليه ﴾مثنوى﴿ جمله بيند از سكان شيرانه رو * اول
بيكانه كلاب تركماندن شيرانه واسدوار حمله كورر پس آتش جهود پادشاهنه بو مثلى
ايراد ايدوب بعده ديديكه اى جهود عنود و بيكانهٔ دركاه رب وودود ﴾مثنوى﴿
من زسك كم نيستم در بندكى * بن بندەلكده سكدن اكسك دكلم ﴾مثنوى﴿ كم ز تركى
نيست حق در زندكى * حق سبحانه وتعالى قوت وقدرت وحيات وزندكيده بر تركدن
اكسك دكلدر ايمدى كلاب تركمان اشنايه تملق ورغبت و بيكانەيه عداوت ايتديكى
كبى بن دخى عبوديتده ثابت قدم اولوب مؤمنلره بردوسلام وكافر وجهود ومشرك
وعنودلره اشد سوزش ايله عذاب وعقاب اولورم اى مستمع قابل نار افاقينك امر
حقه اطاعت وانقيادى ظاهر وباهر اولديسه كندى وجود كه دخى نظر ايله كوركم
حضرت مولانا نه بيوررلر ﴾مثنوى﴿ آتش طبعت اكر غمكين كند * اكر سنك
طبعك آتشى سنى غمكين ايليه ﴾مثنوى﴿ سوزش از امر مليك دين كند * سوزشى
دين پادشاهنك امرندن ايلر يعنى كندودن طبعك سنى غم آتشنه ياقمز اولدخى امر
حقله ظهور ايدر ﴾مثنوى﴿ آتش طبعت اكر شادى دهد * وآتش طبعك اكر سكا
سرور ويره حقيقتده اول طبعكدن اولميوب ﴾مثنوى﴿ اندر و شادى مليك دين
نهد * بلكه انده اولان سرورى دين پادشاهى قور حاصل كلام اكر غم واكر شادى
حق سبحانه وتعالينك ايجاديدر عملكه كوره ايكيسندن قنغيسنه لايق ايسك انى

خلق ایدر ای طالب صادق وحق جماله عاشق حضرت مولانا قدس الله روحه
بیوردیغی غم وشادی نه مقوله غم ونه مقوله شادیدر اذعان قیلدیغی دنیایه ونفسه متعلق
اولان غم وشادی خود معلومدر وسروردنیوینك آخری غم وعاقبتی المدر ایمدی بونده
اولان غم وشادیدن مراد طاعت وعدم طاعت وکفر وایمان وفسق وصلاح وعبادت
وعدم عبادت وبونك امثالی اولنلردر وعاشقلر میاننده اولان غم فکرماسوی ایله قلبلری
کثرت حاصل ایدوب عالم بشریته کلدکلری واطلاقدن قیده دوشدکلریدر وشادمانیء
عشاق انوارجذبات الهیه مرأت قلبلرنده جلوه کر اولوب فکران واین وشعور وعدم
شعوردن خلاص اولمغله عالم اطلاق ووحدت صرفده مستغرق تجلیء ذات
اولدقلریدر ایمدی ذکر اولنان شادی وغم حق سبحانه وتعالانك دست قدرتنده اولوب
رموجب (قلب المؤمنین بین اصبعین من اصابع الرحمن) کیف مایشاء تقلیب وتصریف
ایدوب دیلدیکی کبی حرکت ایتدیرر (اما وما ربك بظلام للعبید) فحوای کریمی اوزره
حاشا ویله دکلدر که حق تبارك وتعالانك حکمنده ذره قدر ظلم اوله الله سبحانه وتعالی
عبادنه ظلم ایتمز اکر کفر اکر ایمان اکر دوزخ اکر جنت اکر عقاب اکر ثواب قوللرینك استکنه
کوره اعطا ایدر عذابی خود کم استر دیرسکز موجب عذاب اولان اعمال سیئه یه
اصناف محبت ایله سعی وکوشش ایدوب رضای حقه مخالف نیجه مراداتك
حصولیچون نیجهان میسر اوله دیو آه وواه ایلدیکك عذاب سعیری استمك دکلمیدر وغیبت
ومساوی وتفاخر وتکبرومردان خدایه زبان درازلق ایتمکلر وبوکا متعلق اوصاف
ردیه یی ارتکاب عذاب الیمده خوار وزار اولمق دکلمیدر وذکر اولنان اعمالی ترك ایله
دیسه لر نفسکه کوج کلوب فساداتکدن کچمیوب تنده جانك کبی الفت ایلدیکك
الهی نی دوزخدن خلاص ایله دیو رجا ایتمك دکلمیدر ایمدی حق تعالی هر قولنه
استدیکنی ویرر وهرکس جهنمه اودونن وآتشن بورادن کتورر اصلا بوکا شبهه
اولمسون اما عاشقلرك غم وشادیسنه اولان باعث کنه عاشقلره معلومدر عاشقله معشوق
بیننده واقع اولان ناز ونیازه اغیار اولانلر واقف اولمز انلرك بر تنزلی بیك ترقیدر وذره قدر
غملری ایکی جهان شادمانلغیدر کما قیل ﴿شعر﴾ بین المحبین سر لیس یفشیه * قول
ولا قلم للخلق یحکیه * زیرا عابدلرك غمی کناهدن وعاشقلرك غمی وجود وهملریدر
* فلهذا حضرت مولانا هر برفرقه یه بطریق التوزیع نصیحت ایدوب بیوررلر که
﴿مثنوی﴾ چون که غم بینی تو استغفار کن * چون قلبنده غم کوره سن استغفار
ایله زیرا (من لزم الاستغفار جعل الله له من کل هم مخرجا ومن کل ضیق مخلصا) حدیث
شریفك وفقنجه استغفار سبب خلاصیء هرهم ودشواری اولمق مقرردر ﴿مثنوی﴾

غم بامر خالق آمد کار کن * یعنی چونکه غم امر خالق ایله کلدی ایمدی ای غم دیده
طورمه عمل ایله یعنی کیجه او یخولرین کوزیکه حرام ایدوب آه درون ایله یان یاقیل
ویوزك درکاه حقه سوروب تقصیراتك بیلوب توبه واستغفار قیل دیمکدر ویاخود کارکن
وصف ترکیبی اولمق اوزره غم خالق الاکوانك امر وفرمانیله ایش ایدیجی کلدی
دیمك اوله اما مصراع اوله مناسب اولان اول اولمق فهم اولنور ایمدی بنم جانم (عابدان
از کنه توبه کنند * عارفان ازعبادت استغفار) مضمونی اوزره عابدلر زلات وتقصیراتندن
استغفار ایدرلر ولکن عاشق بی سروپا اولنلر برفحوای حسنات الابرار سیئات المقربین
انانیت ایله اولان طاعاتدن ومقابله ده توقع مجازات اولنان عباداتدن وبلکه مطلقا
وجودلرندن استغفار ایدرلر ﴿حافظ﴾ مارا بزندی افسانه کردند * شیخان جاهل
پیران کمراه * ازدست زاهد کردیم توبه * وزفعل عابد استغفر الله * جاناچه کویم
شرح فراقت * چشمی وصدنم جانی وصد آه * پیشوای ارباب طریقت عارف کامل
ومحقق ومدقق قدوة الاولیا ابو اسمعیل عبدالله بن محمد الانصاری الهروی منازل
السایرینده باب التوبه ده بیوررلر که (فتوبة العامة لاستکثار الطاعة فانه یدعو الی
ثلثه اشیاء الی جحود نعمة الستر والامهال ورؤیة الحق علی الله تعالی والاستغناء الذی
هو عین الجبروت والتوثب علی الله وتوبة الاوساط من استقلال المعصیة وهو عین الجرأة
والمبارزة ومحض التدین بالحمیة والاسترسال للقطیعة وتوبة الخاصة من تضیع الوقت
فانه یدعو الی درك النقیصة ویطفیء نور المراقبة ویکدر عین الصحبة ولایتم مقام
التوبة الا بالانتهاء الی التوبة مما دون الحق ثم رؤیة علة تلك التوبة ثم التوبة من رؤیة
تلك التوبة) وارباب تحقیق عبدالله انصاری قدس الله سره نك توبهء خواصده
بیوردیغی قولنی شرح وایضاح ایدوب دیمشلر که تضیع خواصدن مراد مع عدم البلوغ
الی حد التمکن مشاهده لرنده مقام جمعه مشارف اولان حین استغراقلریدر که کمال قربدر
ووقت مزبورك تضیعی مقام مزبورك مقابلی اولان درك نقصانه دعوت ایدر پس دائما
ومستمرا محافظهء وقت مزبور ایچون علی عبادالله الخواص توبه واستغفار واجب
اولور ودرك فی النقصان ایسه درجات کماله تلقی واوج اعلایه ترقی مقابله سنده اولان
درکات اسفله تنزلدر پس حالة مزبوره نك وقوعی لاجرم نور مراقبه یی اطفا ایتمك
مقرردر زیرا انحطاط بالتضیع اولمز الا رؤیت غیر ایله تفرقه در وصفات نفسله
احتجابده اولمقدن حاصل اولور پس رؤیت غیر وصفات نفسله تفرقه واحتجابده
اولان کمسنه موجب حفظ وقت اولان نور مراقبه دن محروم قالور ومقام مشاهده ده
اولان صحبة مع الحقه کدورت واقع اولور زیرا صحبت مع الله صفاء وقت مع الحق اولمدقچه

میسر دکلدر پس چقان وجه مشروح اوزره وقت خواص ضایع اولسه وقت صحبت دخی مکدر اولور وحضور مزبوره صحبت اطلاقنك صحتی حدیث نبوی ایله ثابتدر که قال ع م (اللهم انت الصاحب فی السفر) وحقدن غیردن توبه دخی مقام فنادن غیریده اولمز ومقام فناده اولان تلوین عبد خاصك انانیت ایله ظهوریدر پس عبد فانی ومستهلك عما سوی الحق کندوبی تائب کورسه وتوبه سنه علت اولان انانیتی من حیث لا یشعر ظاهر اولوب حق سبحانه وتعالی کمال اطفکدن عبد خاص فانی بی علت مزبوره نك رؤیتنه توفیق ایدر پس علت مزبوره نك رؤیتی مقام فناده تلوین آخردر ایمدی تلوین مزبوردن دخی خلاص علت مزبوره یی کورمکدن حقه توبه واستغفار ایله اولور وبو وجهله اولان خلاص کلی اولمز الا مقام تمکینده اولور پس عبد فانی مقام تمکینده رائی بالحق وتوبه سی دخی حقله اولور پس بو تقدیرجه عبد فانی نه رایی ونه تائب اولور فافهم جدا ای مستمع قابل غم وشادی وتوبهٔ خواص ندره معلوم اولدیسه وجمله سی ید قدرت ودست ارادت ازلیه ده اولدیغی معاینه قلندی ایسه حضرت مولانا بیورلرر که ﴿مثنوی﴾ جون بخواهد عین غم شادی شود* چونکه خدای رب العالمین ارادت علیه سی تعلق ایلیه غمك عینی عین شادی اولور ﴿مثنوی﴾ عین بند پای ازادی بود* وعین بند پای آزادی اولور وبالجمله حق سبحانه وتعالی برقولنك سیئاتن حسناته وجهلنی علمه وغمنی شادمانی یه تبدیل دیلسه سیئات عین حسنات وجهل علم وغم شادی اولور یعنی بونلر صفات معنویه دربری خروج وبرینه ولوج اولمیوب بلکه حقایق سیئات وجهل وغم عین حسنات وعلم وسرور اولور دیمکدر ﴿بیت﴾ هر حسنات کمسنی طوغری ایلمدی حقه* قویمه آنك ادین حسن کم قمو سیئات اولور* شیخ ابو سعید ابو الخیر بیورررلر که برکون شیخ ابو العباس ابن قصاب الاملی حضورنده ایکن ایکی کمسنه کلوب اوتوردیلر ودیدیلر که بزم بیمزده بر سوز واقع اولدی بریمز دیدیکه اندوه ازل وابد تمامتر وبریمز دیدیکه شادی ازل وابد تمامتر حضرت شیخ بو بابده نه بیورررلر دیو حکم ایتدیلر شیخ ابو العباس مبارك اللرین قالدیروب الحمد لله که منزلگاه پس قصاب نه اندوهدر نه شادی لیس عند ربکم صباح ولا مساء دیدی وبیوردیلر که اندوه وشادی سنك صفتکدر وهرنه که سنك صفتکدر اول محدوثدر ومحدث ایچون قدیمه یول یوقدر بعده بیورررلر که پس قصاب بندهٔ خدادر وامر ونهیده پی رو مصطفی وتابع سنن حبیب خدادر هر کم دعوای راه جوانمردان ایدرسه آنك شاهدی بودر چونکه اول ایکی شخص کتدیلر شیخدن سؤال ایدوب بونلر کیمدر دیدم بریسی ابو الحسن خرقانی وبریسی دخی ابو عبد الله داستانیدر دیو بیوردیلر ایمدی خاص الخواص اولان اولیاء کملك احوالنه دست

عقل ایرشمز همان حق سبحانه وتعالی محبتلرنده ثابت قدم ایدوب آثار انوار برکاتندن مستفید ومستفیض ایلیه آنلره محبتدن اوز که دولت اولمز ایمدی بنم روحم دیدهٔ بصیرتك کشاده قیل که ﴿مثنوی﴾ باد وخاك وآب وآتش بنده اند* باد وخاك وآتش وآب بنده لردر ﴿مثنوی﴾ بامن وتو مرده باحق زنده اند* بکا وسکا نسبت مرده اما حقله زنده لردر یعنی عناصر اربعه وجمادات ونباتات وجمله مکونات اکر بسیط واکر مرکب حقله قایم وامر حقه مطیعلردر وتسبیح وتنزیه باریده راسخ دملردر کما قال تعالی وان (من شیء الا یسبح بحمده ولکن لا تفقهون تسبیحهم) ﴿مثنوی﴾ پیش حق آتش همیشه در قیام* حضور حقده آتش دائما قیامده در ﴿مثنوی﴾ همچو عاشق روز وشب پیچان مدام* اول آتش عاشق کبی دائما پیچاندر یعنی عاشق متصلا درمعشوقی دولاشوب عجبا نه زمان عرض جمال ایلیه دیو مترصد ومترقب اولدیغی کبی آتش دخی درکاه عزتدن نه امر صادر اوله که بی توقف واهمال کمال انقیاد ایله یرینه کتوروب تکاسل واقع اولمیه دیو باب اطاعتده طولاشیجیدر ومقدما آتش جهود پادشاهنه ﴿ع﴾ من زسك کم نیستم دربنده کی* دیمش ایدی بو مناسبت ایله پیچان مداد قبوریلیجی معناسنه اولمقده حسن واردر الحاصل فرمان الهی یه تمام مرتبه کوزقولاق طوتیجی وخدمتنده دامن درمیان قلیجی دیمك اولور ﴿مثنوی﴾ سنك بر آهن زنی بیرون جهد* سنکی آهنه اوررسن طشره آتش صچرار وبعض نسخه ده بیرون چهد یرینه آتش جهد واقع اولمشدر حاصل معنی اکرچه آتش چقماق چقماقدن حاصل اولور ولکن حقیقته نظر اولنسه ﴿مثنوی﴾ هم بامر حق قدم بیرون نهد* طشره یه امر حقله قدم نهاده اولور اما ظاهرده سبب سنك واهنی بر برینه اوردیغکدر ایمدی ای کسب اعمال ایدوب سنك وآهندن آتش ظهورینه سبب ظاهری اولان کمسنه ﴿مثنوی﴾ آهن وسنك هوا برهم مزن* آهن وسنك هوایی بربرینه اورمه بعض نسخه ده آهن نفس وهوا واقع اولمشدر یعنی هوا آهننی نفس سنکنه اورمه دیمك اولور وبعض نسخه ده دخی آهن وسنك ستم واقع اولمشدر یعنی جور وستم چاقماغنی چاقه دیمك اولور الحاصل نفسکی هوایه مقارن قیلمه که زیرا ﴿مثنوی﴾ کین دو میزایند همچون مرد وزن* بو ایکیسی مرد وزن کبی طوغوررلر یعنی نفسله هوایی بربریله جمع ایدرسك سنکله آهن ضربه سندن شراره نیجه حاصل اولورسه نفس ایله هوانك ازدواجندن دخی نار غضب وشهوت شراره لری ظهور ایدوب ومرد ایله زن تزوجندن اولاد تولد ایتدیکی کبی بونلردن دخی انواع اخلاق مذمومه واوصاف ردیه ولد زنالری تولد ایدوب نار فسادك اشتعالنه سبب اولور ﴿مثنوی﴾ سنك وآهن خود سبب آمد ولیك* سنك وآهن خود وجود ناره ظاهرا سبب اولدی نتکم نفس وهوا دخی انواع فساد وعصیان وشرور وطغیان

آتشنك باعث ایقادی اولمشدر ولکن ﴿مثنوی﴾ تو ببالاتر نکر ای مردنیك *
ای مردنیك سن جانب اعلا و رتبهٔ بالایه نظر ایله یعنی آلات صوریه وحالات
اعتباریه اولان اسباب ووسایطه نظر ایتمیوب دیدهٔ عبرت وعین بصیرتك مسبب
الاسباب اولان رب الاربابك قدرت وارادتنه دوش ایله کم فاعل حقیق حقدن غیری
بو قدر زیرا ﴿مثنوی﴾ کین سبب راآن سبب آورد پیش * بو سبب اعتباری بی
اول سبب حقیق ظهوره کتوردی والا ﴿مثنوی﴾ بی سبب کی شد سبب هرکز
زخویش * سبب صوری بلاسبب کندیسندن چقان اولدی یعنی جمله اسباب وآثار
حق سبحانه وتعالانك صنعی اولوب ارادت علیهٔ ازلیهٔ سبحانیه اولمدقچه سببك
خود وجودی اولمز پس مسبب الاسباب اول مفتح الابوابدر ایمدی ای علم وفضیلتنه
وسرور وسلطنتنه وحسن صورتنه وقوت قدرتنه وفن وصنعتنه وزهد وعبادتنه
ومجاهدهٔ وریاضتنه وکشف وکرامتنه غره اولوب حالات مزبوره‌یی کندینه
اسناد ایدن جاهللر اولا ملاحظه قیلکز که سز نطفهٔ سرکین وماء مهین ایکن حق
تبارك وتعالی محض فضل وعطاسندن سزی بوصورته کتوروب عریان ایکن
کیدیروب وبوحاله کلنجه یدیروب واچیروب دولت وسلطنت وفکر وفراست
وعقل وکیاست وانواع فنون ومهارت احسان ایلدی پس جمله‌سی حقك ملکی
اولیجق بنم دیدیکك قنغیسیدر الله سبحانه وتعالی ظلمت جهلدن خلاص وبصر
بصیرتك روشنا ایلیه که جمله‌سی قدرة حق اولدیغن کوروب مرکز دائرهٔ عبودیتدن
خروج ایتمیوب دائما ید ارادت ربانیه‌ده مقهور ومستهلك اولدیغك کوروب
شبکهٔ شرك ودام پندار وانانیتدن رها ونجات بوله‌سن واسبابه اعتماددن رجوع
ایدوب قرب جوار مسبب الاسبابه عروج قیله‌سن انبیا واولیانك اثرینه کیدوب وجود
وهمیدن فانی وبقاء حق ایله باقی اوله‌سن زیرا ﴿مثنوی﴾ وان سببها کانبیا را رهبرند *
اول سببلر که انبیاء عظام علیهم الصلاة والسلامه رهبرلردر ﴿مثنوی﴾ ان سببها
زین سببها برترند * اول سببلر بوسببلردن اعلادر یعنی رهبران انبیا واولیا اولان شول
اسما وصفات الهیه‌در که اسباب صوریه‌نك حاکملری واسباب ظاهرهٔ صفات ربانیه‌نك
آلات آثاریدر ﴿مثنوی﴾ این سبب راآن سبب عامل کند * بو سبب ظاهری‌یی
اول مذکور اولان سبب باطنی عامل ایدر یعنی بونلرده اولان تأثیرات اسما وصفاتکدر
کورمزمیسن ﴿مثنوی﴾ بازکاهی بی بر وعاطل کند * کاه اولور که اسباب
صوری‌یی سبب معنوی‌یی ثمر واثر وبی نفع وضر ایدوب کارنی عاطل وعملنی باطل
ایلر پس کاری کندینك اقتضاسی اولیدی اصلا تغیر پذیر اولمزدی مثلا نارك طبیعتی
محرق ایکن عملنی عاطل ایدوب طفل مزبور ومؤمنلری یاندرمادی ﴿کلشن راز﴾
کد امین اختیار ای مرد جاهل * کسی را کو بود بالذات باطل * چو بود تست

یکسر همچو نابود * نکویی اختیارت از کجا بود * کسی کورا وجود از خود
نباشد * بذات خویش نیك وبد نباشد * کرا شد حاصل آخر جمله امید * که
ماند اندر کمال خویش جاوید * مراتب باقی واندر مراتب * بزیر امر حق والله
غالب * اثر از حق شناس اندر همه جای * زحد خویشتن بیرون منه پای * بما
افعال را نسبت مجازیست * نسب خود در حقیقت لهو وبازیست * نبودی تو که
فعلت آفریدند * ترا از بهر کاری برکزیدند * عجبتر آنکه این از ترك مأمور * شد
از الطاف حق مرحوم ومغفور * مر ان دیکر زمنهی کشت ملعون * زهی فعل
تو بی چند وچه وچون * جناب کبریای لاابالیست * منزه از قیاسات وخیالیست *
کسی کو با خدا چون وچرا کفت * چو مشرك حضرتش را ناسزا کفت *
نه ظلمست این که عین علم وعدلست * نه جورست این که محض لطف وفضلست *
بروجان پدرتن در قضاده * بتقدیرات یزدانی رضاده * ایمدی ای مستمع قابل
﴿بیت﴾ بو اشارتکم اشتدك آشکار * خوش نصیحتدر اوتمه زینهار * حقا
مسبب الاسباب اول خالق ارض وسمواتدر لکن بو کورینان سببلرندر بزخود بونلرده
تأثیری ظاهر ومتبادر کورورز دیرایسك ﴿مثنوی﴾ این سبب را محرم آمد عقلها *
بو اسباب موهومه‌یه ذوق الهیدن بی بهره اولان ارباب عقول محرم کلدی زیرا
عقل قاصر اثری ظاهرده کورینان اسبابدن بیلوب دست کاتبده قلمی کوروب نقش
وحرکتی اندن قیاس ایدوب تحریك ایدن دستی ودسته متصل اولان بدنی وبدنده‌کی
جانی کورمدی پس بو معنایه محرم کیملردر دیرایسك ﴿مثنوی﴾ وان سببها راست
محرم انبیا * اول حقیقی اسبابه محرم اولان انبیاء عظام واولیای کرامدر که انلر جمله
اشیاده مؤثر حقیقی حقی بیلورلر بلکه حقدن غیری شیٔ کورمزلر وحقی حقله کوررلر
ودخی لا مؤثر فی کل الاشیاء الا الله ودخی لا موجود الا الله دیرلر وعامهٔ ناسی بو توحیده
دعوت ایچون مبعوث اولمشلردر وامر حقله بو معنایی بلدیروب تبلیغ رسالت
ایتمشلردر اما قنی قولاقکه اشیده وموجبی ایله ایش ایده ایمدی بنم روحم
﴿مثنوی﴾ این سبب خود بتازی کورسن * لسان فارسیده عربی اولان سببك معناسی
ندر دیو سؤال ایدرسك فارسیجه سببه رسن دی ﴿مثنوی﴾ اندرین چه این رسن آمد بفن
بو چاهده بو رسن فن وعمله کلدی ایمدی لسان عربده سبب شول حبله اطلاق اولنور که
آنکله آبه ایریشه‌لر بعده هر شول نسنه که آنکله غیری شیئه وصول میسر اوله سبب آندن
استعاره قیلندی نتکم ابن اثیر کتاب نهایه‌ده بیوررلر که (السبب هو الحبل الذی یتوصل به
الی الماء ثم استعیر لکل ما یتوصل به الی شیٔ آخر) کقوله تعالی (وتقطعت بهم الاسباب)
ای الوصل والمودات پس حضرت مولانا قدس سره الاستاد دخی بطریق الاستعاره
دنیایی چاهه تشبیه ایدوب بو چاه دنیاده واقع اولان آثار واسباب صوریه قدرت

ر بانی وارادت سبحانی ایله حاصله اولمشدر دیو بیوررلر که ﴿مثنوی﴾ کردش
چرخه رسن را علتست ❊ چرخه چقر قدر آنك کردشی رسنه علتدر یعنی رسن
چاهده اولان آبه ایریشوب ودلو ایله صو چیقرمغه دخی چقرق کردشی علتدر
﴿مثنوی﴾ چرخه کردانندیدن ذلتست ❊ اما چقرغی دوندریجی یی کورمامك
خطادر کذلك کردش کردون دخی اسباب دنیویه یه علت وحدوث آثاره سببدر
ولکن افلاك واملاك وکرهٔ ناردن خاکه وسماکدن سمکه وارنجه جمله سنك متصرفی
وجن وانس ووحوش وطیور وجمیع مکوناتك خالق وعموما اشیانك فاعلی ومالکی
اول مسبب الاسباب اولان رب الارباب در ایمدی تأثیری کردش افلاکدن بیلوب ونحس
وسعد ودولت و نکبت ورفعت وذلت ومغلوبیت ونصرتی نجوم وکواکبك احتراق
واقتران وتسدیس وتربیع وتثلیث ورجعتنك آثاریدر اعتقاد ایدوب چرخه
کردان اولان خالق الاکوانی مشاهده ایتامك خطا وذلت وبلکه کفر وضلالتدر
نته کم عبدهٔ نجوم وبعض دهریهٔ شوم وطبیعیهٔ مشوم بو اعتقاد باطله دوشوب کافر
ومرجوم ورحمت حقدن محروم اولدیلر وحکماء فلاسفه دخی فلکك حرکتی حرکت
قسریه وطبیعیه اولمیوب حرکتی حرکت ارادیه وقوة محرکه سی مجردة عن الماده
وبلکه حرکتی غیر متناهیه در قابل کون وفساد وممکن خرق والتیام دکلدر دیو درلودرلو
تخیلات باطله ایدوب تیه غوایتده ضالین ودشت ضلالتده هالکین اولدیلر
﴿کلشن راز﴾ ولی چون بنکری دراصل این کار ❊ فلك را بینی اندر حکم جبار ❊
منجم چون زاعیان بی نصیب است ❊ اثر کوید کزین شکل غریبست ❊ نمی بیند که
این چرخ مدور ❊ زحکم امر حق کشته مسخر ❊ ایمدی ای نور دیدهٔ پدر وجکر پارهٔ
مادر ﴿مثنوی﴾ این رسنهای سببها در جهان ❊ بو سببلر رسنلرینی جهانده ﴿مثنوی﴾
هان وهان زین چرخ سر کردان مدان ❊ وزنهار زنهار بو چرخ سر کرداندن بیلمه کم
﴿مثنوی﴾ تا نمانی صفر وسر کردان چو چرخ ❊ حتی چرخ کبی خالی ومجوف
وسر کردان قالمیه سن ﴿مثنوی﴾ تا نسوزی توز بی مغزی چو مرخ ❊ وعقلسزلکدن
چراوچام درختی کبی یانمیه سن مرخ چرامعناسنه در زرادهری وطبیعیلرك
کفتار بی معنی لری نار وکندیلری عذاب الیمه سزادر وطبیعیلری تبکیت ایچون
جواب باصوابدر که ﴿مثنوی﴾ باد آتش می شود از امر حق ❊ امر حقله باد آتش
اولور ﴿مثنوی﴾ هر دو سرمست آمدند از خمر حق ❊ ایکیسی دخی خمر حقدن مست
ومدهوش کلدیلر وبالجمله عناصر اربعه بر برینه منقلب اولوب جمله سی شراب
مشیت ازلیه دن سکران وحیران اولمشلردر پس بو معانیٔ لطیفه یی ذوق ایتدکسه
﴿مثنوی﴾ آب حلم وآتش خشم ای پسر ❊ اب حلم وآتش غضبی ای اوغل یعنی
لطافت حلم آب مانند وشدت غضب که آتش کبیدر ای پسر ﴿مثنوی﴾ هم زحق

بینی چو بکشایی بصر ❊ حقدن کوررسن چونکه دیدهٔ بصیرتك کشاده قیله سن
وبالجمله خیر وشر ونفع وضر حق سبحانه وتعالینك مخلوقیدر ونیك نفسی وبدنفسی
دخی ارادت حقله در ﴿مثنوی﴾ کر نبودی واقف از حق جان باد ❊ اکر جان باد امر
حقدن واقف اولمیایدی ﴿مثنوی﴾ فرق کی کردی میان قوم عاد ❊ عاد قومنك
اورتاسنی نه حجان ادراك وفرق ایدردی یعنی هود نبی علیه السلامه ایمان کتورن
موحدلره باد نسیم اولوب ایمان کتورمیان قوم عاد پر عنادی هلاك ایدوب مؤمنلر
ایله کفار بینی فرق ایدرمی ایدی ایمدی معلوم اولدیکه جان باده حق تعالی کوش
وادراك ویروب آنکله تمیز ایلدی

﴿قصهٔ باد که در عهد هود پیغامبر علیه السلام قوم عاد را هلاك کرد﴾

بادك قصه سی بیانده در که هود نبی علیه السلام زماننده قوم عادی هلاك ایلدی
ای عاشق صادق رب ودود وطالب قصهٔ پر حصهٔ هود معلوم اوله که نخل بندان
حدایق آثار ونقل کنند کان طرایق اخبار سمند باد پیمای کفتارلرین میدان وسیع
بیانه رفتار ایتدیروب بو وجهله بسط کلام دربار ایدرلر که بعد نوح النبی النجی عهد
ابراهیم خلیله کلنجه بیك یکرمی ایکی سال شمسیه تعاقب ایدوب ماینده هود وصالح
نبیدن غیری پیغامبر مبعوث اولمدی ایمدی معلوم اوله که اولا نسب هود علیه السلامده
ایکی روایت اولوب بر روایتده هود بن عبدالله بن رباح بن حارث بن عاد بن عوض
بن ارم بن سام بن نوح دیو ضبط اولنمشدر وبر روایتده دخی عابر بن شالح ابن
ارفخشد که سام بوندن عبارتدر بو وجهله ضبط اولنمشدر زیرا هود علیه السلامك
زبان عبریده نام شریفی عابر واسان عربیده هود دیو مسمادر ولقب شریفلری
نبی اللهدر قبل التشریف بالنبوة دخی عابد وزاهد وسخی ومشفق اولوب فقرا
ومساکینه انواع بذل واحسان وتصدقات کثیره ایله هر برینی خوش دل وخندان
قیلوردی واحیانا تجارت ایله دخی اشتغال کوسترلردی محمد بن اسحاق وسائر
مؤرخین خصوصا مفسرین رحمهم الله بیان بیوررلر که قوم عاد طوایف عربده
اولوب عاد بن عوص بن ارم اولادندن ایدیلر وهر بری ضخامت جثه وطول قامت
وعرض بدن وشدت بطش وکثرت قوت ایله موصوف اولوب قدبالا صاحبلرینك
طول اقامتلری یوز ذراع وقصیر القامه اولانلرك التمشر ذراع قدلری وارایدی
ومن حیث البطش والقوة سائر ناسه غلبهٔ کایه لری اولوب وجمله سی عبدهٔ اصنام اولوب
ایکی صنملری وارایدیکه برینه صمودا وبرینه دخی صمدا تسمیه ایدرلردی ومرویدر که
قامتلرینه کوره سنکدن تراشیده ستونلر دوزوب واوزرینه قصور عالیه بنا ایدوب
وغضب ایتدکاری کسنه یی بالای قصردن زمینه آتوب هلاك ایدرلردی حاصل کلام

عادیانك روزكاری عبادت اصنام وارتكاب فواحش واصناف منكراته مصروف اولوب
فسق وفسادلری سرحد افراطه ایرشمكله هود نبی علیه السلام بافرمان رب الانام
اول قوم ضلالت ارتسامه مبعوث اولدی كما اخبر الله تعالی بقوله (والی عاد اخاهم
هودا) بو آیت كریمه سباقنده اولان (ولقد ارسلنا نوحا الی قومه) جمله سنه معطوف
اولوب یعنی بز عظمتمز ایله عاد قومنه نسبده برادرلری اولان هود نبی یی ارسال ایلدك
دیمكدر پس هود علیه السلام بر موجب فرمان ملك وعلام نوح علیه السلامك
شریعت شریفه لری مقتضاسنجه قوم عادی دعوت واللی یل مقداری طریق
مستقیمه هدایت وصراط قویمه دلالت ایدوب وحدانیت حقه اقرار وكفر
وعصیاندن فرار ایتمكه ترغیب وجحود وعناددن ترهیب بیوردی كما قال تعالی
(قال یا قوم اعبدوا الله ما لكم من اله غیره ان انتم الا مفترون یا قوم لا اسئلكم علیه اجرا
ان اجری الا علی الذی فطرنی افلا تعقلون) قوم عاد ایسه كندیلرك حول وقوتنه
اعتمادا مواعظ هوده متابعت وقبول دعوت واطاعت شریعت ایتمدیلر الا ایچلرندن
فرقهٔ قلیله حضرت هودك نبوتنه وحقك وحدانیتنه ایمان كتوروب لكن انلر
دخی لدفع مضرات الكفار ایمانلرینی اظهار ایتمیوب ستر و پنهان ایتمشلر ایدی واشراف
عادیاندن مرثد بن سعد بن غفیردن غیریسی ایمانه كلمدی وبالجمله هود علیه السلامك
باب دعوتده اولان مساعئ جمیله لری درجهٔ احصادن تجاوز ایتمكله قوم عاد حضرت
هوده علی الاتفاق جفا واذایه مباشرت وبلكه سوء قصده عزیمت ایتدیلر قال الله
تعالی (وتلك عاد جحدوا بآیات ربهم وعصوا رسله واتبعوا امر كل جبار عنید واتبعوا فی هذه
الدنیا لعنة ویوم القیمة الا ان عادا كفروا ربهم الا بعدا لعاد قوم هود) ومتابعان هود قضیهٔ
مزبوره دن اكاه اولمغله واقع حالی پیشكاه هوده عرضه قیلدیلر حضرت هود
نبی دست تضرع ونیازی درگاه قاضی الحاجاته رفع ایدوب سلامت اهل ایمان
ونكبت ارباب كفر وطغیان ایچون دعا ایلدی پس تیر دعاسی هدف اجابته وصول
میسر اولوب جانب اسماندن فیضان ایدن تقاطر آب باران منقطع اولدی وعیون وآبار
وانهارك دخی صولری غائب اولوب قعر زمینه باتدی وبساتین ورياض خاكسار خشك
اولوب اول مجحود عنودلرك خار بن طغیان ایله پر اولان كلخن معده لرنده آتش جوع
كلب مشتعل اولدی پس یدی یل مقداری كرفتار محنت قحط وغلا اولدیلر وحضرت
هود برسنن خصایل لطایف نبویه بحار شفقتلری تموج وتكرار بطریق المرحمة نصیحت
ایدوب ای سر كشتكان تیه ضلالت ایمانه كلیكز وتوبه واستغفار ایله رجوع الی الله
ایدیكز كه حتی بو عذاب سماوی اوزریكزدن رفع اوله زیرا بو اعث داهیهٔ بلیهٔ مزبوره
سزك كفر وعصیان وشرك وطغیانكزدر دیو بیوردی كقوله تعالی (ویا قوم
استغفروا ربكم ثم توبوا الیه یرسل السماء علیكم مدرارا ویزدكم قوة الی قوتكم

ولا تتولوا مجرمین) ولكن قوم عاد بد نهاده امتثال امر الهی خیال محال اولمغله جادهٔ انكارده
راسی وراسخ وموعظهٔ هود علیه السلامی ناسی وناسخ اولوب یا هود بز سنك سوزكله
كندی الهه مزك عبادتنی ترك ایتمزز دیو مصر بن كفر وعصیان وشرك وطغیان
اولدیلر نته كم حق سبحانه وتعالی اول قوم كفر بنیادك فرط عناد وبغی وفسادلرندن
خبر ویروب كتاب كریمنده بیورر كه (قالوا یا هود ما جئتنا ببینة وما نحن بتاركی
آلهتنا عن قولك وما نحن لك بمؤمنین ان نقول الا اعتراك بعض آلهتنا بسوء) الحاصل
اول بد سرشت وكم كشته لر مستعد هدایت اولمامغله طریق فوز وفلاحه توجه
وعزیمت ایتمیوب طلب كوشت ونان ایچون چكدكلری رنج ومشقت جانلرینه
وسكین محنت استخوانلرینه كچوب بالاخره علی الاتفاق رأی وتدبیرلری بونك اوزرینه
جازم اولدیكه ایچلرندن برقاچ اشرافی بجهت طلب باران مكهٔ مكرمه یه كوندره لر
ورأی مزبوره باعث بودر كه اول زمانده مشرك وموحد ومؤمن وملحددن هر كیمه كم
بر كار صعب رونما اولسه كعبهٔ مكرمه یه سفر ایدوب استدعای حاجات قیلورلر
ایدی وعهد مزبورده بیت كعبه نك یری بر قرمزی قومدن تپه ایدی هر كیم كه اول
قرمزی تپه نك اوزرینه چیقوب دعا ایلسه لاحق شرف اجابت اولوردی واول
زمانده مكه ده ساكن اولان جماعت عملاق بن ادر بن سام نسلندن ایدیلر كه آنلر عمالقه
دیمكله معروفلر ایدی وعملاقی بعضیلر عملیقدر دیمشلر وعهد مزبورده اول قومك
رئیسی ومكهٔ مكرمه نك شریفی اولانك اسمی معاویه بن بكر ایدی ومادر معاویه
قبیلهٔ عاددن خبیری دختری ایدیكه كل چهره دیمكله موسومه ایدی پس عادیان
رأی سابقلری اوزره دعاء استسقایه كتمك ایچون روساء قومدن اولان قیل بن عز
ولقیم بن هزال ومرثد بن غفیر ومكه شریفی معاویه بن بكرك خالی جلهمه بن خبیر
نام كسنه لری یتمش نفر عادیان ایله مكه یه كوندروب وقیلی جمله یه سردار ایدوب
آیینلری اوزره شرایط دعاء استسقا رعایت اولنماسیچون محكم سپارش قیلدیلر
جماعت مزبوره دخی قطع منازل وطی مراحل ایدرك مكه یه واصل وبیت معاویه یه
نازل اولدیلر معاویه بن بكر دخی برای رعایت مراسم قرابت اشربه واطعمه دن
ما یحتاج الیه اولان نه ایسه تمامه احضار واجرای لوازم ضیافت ایلدی ومجلس وفد
عاده ملازمت ایچون ایكی كنیزك مغنیه دخی تعیین وخاطر مسافرانی تطییب وصیانت
قیلدی قوم عاد دخی محنت قحطده ایكن راحت نعمته وصلتلرندن ولایتلرنده اولان
عادیانك زحمت ومشقت وبونلری استسقایه مسئلت ایچون كوندردكلرین فراموش
ایدوب بكماه كامل حوالی حرمخانهٔ معاویه ده عیش ونوشه مشغول وطنطنهٔ
عشرتلری عیوقه پیوسته اولوب ونیك وبد روزكار وحادثات لیل ونهاری
اندیشه قیلمدیلر ❊ بیت ❊ ملحد كرسنه وخانه خالی پرنان ❊ عقل باور نكند كر

رمضان اندیشد ٭ چونکه مدت اقامت وفد عاد منزل معاویه‌ده امتداد بولدی
معاویه بو سببدن آزرده دل اولوب کندو کندویه ایتدی عجبدر که بو غافللر
دعاء باران ایچون کلیوب مکر باده نوش اتمکیچون کلمشلر وقوم وقبیله‌لری بلای
قحط وغلاده محنتکش ایکن بونلر فراموش ایتمشلردر واکر بن بونلره بو کا متعلق برنکته
واشارت ایتسم شاید کم بخلمه حمل ایده‌لر دیو فکرته دوشوب بالاخره میزبانلقدن
کندوده اولان کمال عجزه وقیلك غایت غفلتنه و باران مسئله‌سنه متعلق برقطعه
انشا ایدوب ذکر اولنان مغنیه‌لره تعلیم وعادیانه اثنای سروده انشاد ایدیکز دیو
تفهیم ایلدی آنلر دخی بروفق اشارت قطعهٔ مزبوره‌یی سرود ونغمات ایله قراءت
ایتدکلرنده اول کروه بی دولت مضمون ابیاتدن متنبه اولوب مکث مدیدلرینه
تأسف وبربرینه سرزنش ایدرك ترتیب مراسم دعا ایچون وافر ذبایح احضار
ایدوب بجهت استسقا مقام معهوده عزیمت ایتدکلرنده مرثد بن غفیر که هود
نبی علیه السلامه ایمان کتوروب اخفاء اسلام ایتمش ایدی عادیانه اول اثناده خطاب
ایدوب مادامکه هوده ایمان کتورمیه‌سز فیاض مطلق سزه باران یاغدرمز دیدی
فی الحال برقاچ بیت انشا ایلدیکه ابیات مزبوره‌نك اولی بودر ٭ بیت ٭ عصت
عاد رسولهم فامسوا ٭ عطاشا لا تبلهم السماء ٭ پس عادیلر کلام مرثدی استماع
ایلدکلرنده اسلامنی بیلوب آندن مفارقت ایدوب شتاب ایدرك موضع دعایه روان
وذبح قربان واستدعای باران ایتدیلر بقدرة الله تعالی اثناء دعاده بری سفید و بری
سرخ بریسی دخی سیاه اوچ قطعه ابر پیدا اولوب وجانب سحابدن برآواز کلوب
ای قیل اشبو اوچ قطعه سحابدن بریسن اختیار قیل دیدیلر قیل دخی ابر سیاهده
مطر کثیر اولمق ملاحظه‌سیله سحاب سیاهی اختیار قیلدی (اخترت السحابة الاسودا
فانها اکثر السحاب ماء) پس هاتفدن دخی برصدا مهیب ایله ندای غریب اولنوب
دیدیلر (اخترت رمادا رمدا لا یبقی من آل عاد احدا الا یترك والدا ولا ولدا) یعنی ای قیل
برخاکستر مهلك وآتش محرق اختیار قیلدك کم قوم عاددن هیچ احدزنده قالمیوب
دمار پدران وپسران فنایه وارسه کرکدر پس اوحینده حضرت مرسل الریاح
قیلك اختیار ایتدیکی ابر سیاهی باعذاب وعقوبت ونکال محنت ونقمت ایله مالامال
قیلوب قوم عادك اوزرینه کوندردی وعادیان طاغیان او ابر سیاه کندو جانبلرینه
متوجه اولدیغن کوروب شادمان اولدیلر وبربرینه بشارت ایدوب بو سحاب
اول ابر پرآبدر که چمن آمالمز اول شادابك رشحاتندن سرسبز وخندان اوله جقدر
دیدیلر کما قال تبارك وتعالی (فلما راوه عارضا مستقبل اودیتهم قالوا هذا عارض ممطرنا
بل هو ما استعجلتم به ریح فیها عذاب الیم) یعنی ای قوم بدنهاد کفر معتاد سزکمان
ایلدیککز کبی دکلدر بلکه شول شی که آنك ظهورنده استعجال ایتدیککز بر ریح

صرصر وباد عظیمدر که متضمن عذاب الیم وعقاب مولمدر روایت اولنور که هود
علیه السلام قوم عادی دین حقه دعوت ایدوب وعقوبت الهیدن خوف وخشیت
کوستردکجه قوم عاد مناقشه ایدوب یا هود دعوای نبوتده صادق ایسك وعده
ایتدیکك عذابی شمدی کوستر والا وقوع عذاب آیدن بزی تخویف ایلمه دیو
علی سبیل الهزل والاستهزاء کلمات ناسزا ایدرلردی وهود نبی علیه السلام ای قوم
اکر ایماندن اعراض ایدرسکز بکا مراولنان دعوتی برینه کتوروب تبلیغ رسالت والزام
حجتی ادا ایلدم من بعد عذر کز قالمادی دیو جواب ویرردی کما قال تبارك وتعالی
(فان تولوا فقد ابلغتکم ما ارسلت به الیکم ویستخلف ربی قوما غیرکم ولا تضرونه
شیئا ان ربی علی کل شیء حفیظ) روایت اولنور که اول ابر سیاهده‌کی قضیهٔ هایله‌یه
عادیلردن ابتدا مطلع اولان مهرو نام بر عورت ایدی پس مرأهٔ مزبوره بلیهٔ عظیمهٔ
مزبوره‌یی کوردیکی کبی برنعرهٔ سهمناك اوروب وبیهوش اولوب زمینه دوشدی
ومرأهٔ مزبوره‌نك بو وضعندن حاضر اولنلر دخی شاشدی بعد زمان زن بیهوش
دائرهٔ هوشه کلدکده سکا نه حال اولدی دیو سؤال ایلدیلر عورت دخی
بر کروه پرشکوه کوریورمکه بر عظیم آتش درخشنده‌یی چکوب بزم جانمزه
کتوروبورلر پس حالت مزبوره‌نك هیبتندن عنان اختیار الدن وعقل ودانش
باشمدن کتدی دیو جواب ویردی وهود علیه السلام دخی مقدمهٔ عذابی مشاهده
بیورمغله بافرمان ملك ومنان عاد قومنك ایچلرندن چیقوب ومؤمنلردن درت بیك
مقداری موحدینی دخی حومهٔ حمایه‌سنه آلوب عین سع نام محله نهضت بیوردی
وحولیٔ مؤمنانه قلعهٔ حصین مثابه‌سنده سرانکشت مبارکیله زمینه برخط موهوم
چیزوب زنهار هیچ کس بو دائرهٔ محدوده‌دن طشره ایاق باصمیوب حددن تجاوز
ایتمسون تا که ریح صرصردن خلاص اوله دیو تنبیه بیوردیلر وابن عباس رضی الله
عنهمادن مرویدر که اول اثناده هود علیه السلام کندویه اتباع ایدن مؤمنین ایله
اول حوالیده برجزیره‌یه واروب اوزرلرینه هوای دلکش وباد خوش وزان اولدی
دیو بیورمشلر وحضرت مولانا قدس الله روحه هود علیه السلامك خط چکدیکن
بیان ایدوب بیورررلر که ٭ مثنوی ٭ هود کرد مؤمنان خطی کشید ٭ هود
علیه السلام اطراف مؤمنینه برخط چکدی ٭ مثنوی ٭ نرم می شد باد کانجا می رسید ٭
باد صرصر که محل محدوده اریشیدی شدتی کیدوب نرم ولطیف اولوردی کما قال
تعالی (ولما جاء امرنا نجینا هودا والذین امنوا معه برحمة منا ونجیناهم من عذاب
غلیظ) فاما ٭ مثنوی ٭ هر که بیرون بود زان خط جمله را ٭ هرکیم که اول خطدن
طشره ایدی جمله سنی ٭ مثنوی ٭ پاره پاره می شکست اندر هوا ٭ هواده پاره پاره
صردی روایت اولنور که چونکه قوم عاد شدت حرکت هوا وعظمت صعوبت بلایی

مشاهده ایتدیلر جمله سی بالاتفاق هیئت اجتماعیه ایله منزللرندن چیقوب شعب جبالدن برقویتو یره واروب اموال وارزاق وعیال وفرزندلرین برشکل مستدیر جمع ایدوب وجنس رجال دخی بر برینك اللرینه یاپشوب واتکلرین بر برینه باغلایوب صف طوردیلر وقوتلرینه اعتماد ایدوب ای هود و باد الکدن کلانی دریغ ایتمه که قطعا سندن خوفمز یوقدر دیدیلر پس بادصرصر بامر الله تعالی ابتدا قوم عادك اطفالن وجمله ابناسن ودواب ومواشیسن وجه ارضدن ریشهٔ پر کبی قاپوب فضای هوایه پران ایتدی بعده شدت عظیمه ایله زمینه اوروب مانند شیشه پاره پاره ومثال پشم و پنبه ذره ذره ایلدی پس عادیان طاغیان بو وقعهٔ غریبه نك هیبتندن و بادصرصرك دهشتندن بنات النعش کبی داغیلوب دار البوار نکبت قرارلرینه پناه امیدیله فرار ایتدیلر بادصرصر دخی بی اندرپی اردلرندن ایریشوب بر کروهك بنای وجود خباثت آلودلرین زیر دیوارده منهدم ایتدی و بعضیسن بیوتندن طشره چیقاروب آتدی ومخذولان مزبوران بومرتبه دنصکره صلابت اجسام وقوت اجساده اعتماد مقدورلری اولدقجه ایاقلرین یره طیایوب قدم نامبارکلری دیزلرینه وارنجه زمینه باتدی وریح صرصر سکز کون ویدی کیجه لاینقطع اسوب جمله سی فانی ومنعدم اولوب ایچی چوریمش بوش اغاجلر کبی قالدی وهلاك اولدی کما قال تعالی (واما عاد فاهلکوا بریح صرصر عاتیة سخرها علیهم سبع لیال وثمانیة ایام حسوما فتری القوم فیها صرعی کانهم اعجاز نخل خاویة فهل تری لهم من باقیة) حالا تقاویم منجمینده ثبت اولنان ایام عجوز و برد عجوز ایام مزبوره دن عبارتدر که آخر شتا دیمکدر و بر روایتده دخی حین هبوب ریاحده بر پیره زن عادی زیر زمینه فرار ایدوب ریح صرصر سکزنجی کون زیر زمینه کیروب انی دخی هلاك ایلدی وسابق الذکر اولان قیل دخی مکه ده ایکن وقعهٔ مزبوره یی اشتدکده شمدنصکره بزه دخی بی قیل وقال دیرلك حرام ومحالدر یاران چشیده قیلدیغی شربتدن کاشکی اجل ساقیسی بزه دخی نوش ایدرسه دیو مسألت ایلدیکن کوش باد استماع ایتدکده انلره دخی دیلدیکن ویروب جمله سن دوزخه طاپشردی پس قوم عاد مظهر قهر وعذاب ومسکن ومنزللری خراب ویباب اولمغله هود علیه السلام اول دیاردن نقل رخت ایدوب ناحیهٔ حضرموتده وطن طوتدیلر وجمله مؤمنلر ایله ظل امن وامانت سبحانی وضمان حفظ وحمایت ربانیده آسوده حال ونیجه ماه وسال فراغ بال اوزره اقامت اولنوب چونکه هود علیه السلامك سن شریفی درت یوز آلتمش درت سنه سنه منقضی اولدی داعی الی الحق اولان پیك اجله لبیك سمعا وطاعة دیوب روح مطهری ریاض خلد برینه پرواز ایلدی ومرقد شریفلرنده اختلاف اولنوب بعضیلر دیرلر که جبال حضرموتده اولان مغاره لردن برنده بر کنبد عالی واردر واو کنبدك

پیشکاهنده رخامدن پرداخته بر تخت واردر هود علیه السلامك جسد شریفی اول تختك اوزرنده وضع وبر لوح مذهبك اوزرنده بویله دیو یازلمشدر که (بسم الله العلی الاعلی انا هود النبی رسول رب الارض والسماء الی ملاء من عاد فدعوتهم الی الایمان وخلع الاصنام والاوثان فعصونی فاهلکهم الریح العقیم فاصبحوا کالرمیم) و بعضیلر دخی امام علی کرم الله وجهه دن روایت ایدرلر که هود نبی علیه السلامك قبری حضرموتده بر قرمزی قوم تپه سنك قله سنده دردیو بیورمشلر و بعض دخی دیرلر که بعد هلاك القوم هود علیه صلوات الله الودود اتباعیله مکه یه کلوب آخر عمرلرینه دکن بلدهٔ طیبهٔ مبارکه ده آسوده اولوب هودك مرقدی وامتنك قبوری دار الندوه ایله باب بنی سهم بیننده دردیمشلر (العهدة علی الراوی) وجمهور موحدین مدت دعوت هود یوز ییل کامل اولوب اللی سنه سی قبل هلاك القوم واللی سنه سی بعد هلاك القوم اولمشدر دیرلر ومدت حیاتنده دخی اختلاف اولنوب برقول علماء نصاری آلتیوز قرق اوچ سنه وعامهٔ مفسرین یوز اللی ییل و بر قولده درت یوز سکسان ییلدر دیرلر اما قول اصح مقدما ذکر اولنان درت یوز آلتمش درت ییل معمر اولمشدر دیمشلر ای طالب هدایت حضرت هودك معجزاتی معلومك اولدی ایسه اولیاء کباردن شیبان راعی حضرتلرینك دخی کرامتنی استماع ایله که حضرت مولانا حکایت بیوررلر ﴿ مثنوی ﴾ همچنین شیبان راعی می کشید ٭ بوبجلین یعنی هود نبی علیه السلام کبی شیبان راعی قدس الله روحه دخی ﴿ مثنوی ﴾ کرد بر کرد رمه خطی پدید ٭ قیون سوروسنك اطرافنه آشکاره بر خط چکدی می کشید معناسی مصرع ثانیده اجرا اولنمشدر شیبان راعی دیار مصرده امام شافعی ایله هم عهد اولوب امام شافعی احیانا شیبانك زیارتنه وارر ایدی اهل کرامت وصاحب ولایت ایدی ﴿ مثنوی ﴾ چون بجمعه می شد او وقت نماز ٭ چونکه شیبان راعی قدس سره نماز وقتنده جانب جمعه یه کیدیدی حاصل معنی شیبان راعی قیون کودوب جمعه دن جمعه یه جمعه نمازینه کلوب بعد اداء صلواة الجمعه کیرو قیونن کودمکه وارردی وجمعه نمازینه کلدکجه قیون سوریسنك اطرافنه هود علیه السلام امتنه چزدیکی کبی بودخی عصای مبارکیله بر خط چیزردی انکچونکم ﴿ مثنوی ﴾ تا نیارد کرد آنجا ترك تاز ٭ تا که قورد قیون سوریسی اوزرینه ترك تاز کتورمیه ترك تاز ضم تا وسکون کاف ورا ایله یغما وغارت ایچون ایل اوزرینه چاپمق معناسنه درهم اسم مصدر وهم چاپجی ویغماجی معناسنه وصف ترکیبی اوزره دخی استعمال اولنور که فی الاصل تاختن ترك تقدیرنده اولان تاز ترك ایدی یعنی ترك چاپغنی دیمکدر صکره کثرت استعمال ایله ترك تاز دیو وصف ترکیبی اولوب یغما وچاپجی وچاپمق معنالرینه استعمال ایدر اولدیلر خلاصهٔ کلام قوردلرك

قیون سور یسنه سکر یشدکاری ترك وتاتار یغمایه چاپقین ایتدکارینه تشبیه اولنوب شبان قیون سوریسنه قورد کیرمسون دیو اطرافنی خط چیزردی دیمکدر پس بقدرة الله تعالی ﴿مثنوی﴾ هیچ کرکی درنرفتی اندر آن * هیچ بر کرك اول خطك ایچنه کیمزدی ﴿مثنوی﴾ کوسفندی هم نکشتی زان نشان * و کوسفندلردن دخی هم بر کوسفند اول خط موهومدن طشره کلمزدی و بالجمله طرفیندن خط تجاوز اولنمزدی و بر ذره حددن ایلرو کچلمزدی ای عاشق صادق عجبا سندخی کوسفندان نفسکه کرك هوا مضراتندن امین اولمق ایچون خط شریعت و تقوایی کشیده قیلدکمی ایمدی حضرت مولانا قدس سره الاسنا قصه دن حصه بیان ایدوب بیوررلر که ﴿مثنوی﴾ باد حرص کرك وحرص کوسفند * باد حرص کرك وحرص کوسفند بو ایکیسی ﴿مثنوی﴾ دائرهٔ مرد خدا را بود بند * بند دائرهٔ مرد خدا اولدی یعنی قیون چراکاهه حریص وقورد دخی رمهٔ کوسفنداندن برینی شکار ایتمکه حریص ایکن مرد خدا اولان شبان راعینك خط ودائرهٔ موهومی ایکیسنه دخی قید و بند اولوب هر برینی مقتضای طبع وحرصلرندن منع ایتدی کذلك رمهٔ مردان خدا اولان ارباب ارادت دخی حدود شریعت وطریقت وحومهٔ حمایهٔ عشق ومحبته داخل اولدقلرنده وساطت حرص وهوا ووسوسهٔ افکار ماسوا ایله احکام نفسانیه وتصرفات شیطانیه یه بند وکرفتار اولمزلر ونفس وشیطان وخناس وغیلان دخی دایرهٔ محبة اللهه قریب اوله مزلر ایمدی ای طالب عنایت ربانی وراغب هدایت سبحانی خاطر فاتره برحکایهٔ عجیبه خطور ایلدی کوش هوش ایله استماع ایله حصه مند اوله سن کتب تفاسیرده مسطوردر زید بن اسلمه دن روایت اولنور که اوس وخزرج قبیله سی حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمك نبوتنه وحق تبارك وتعالانك وحدانیتنه ایمان کتوروب شرف اسلام ایله مشرف اولدقدن صکره کونلرده بر کون ایکی قبیله دن بر قاچ مؤمنین بر یره کلوب مقتضای ایمان حقیقی اولان کمال محبت والفت ایله صحبت ایدرلر ایدی حکمت ربانیه اخبار یهوددن شدت کفر وامت محمدیه کمال بغض عداوت ایله متصف اولان شاس بن قیس نام بر جهود ضال پرضلال وار ایدی قبیلهٔ اوس ایله خزرجك صحبتلری اوزرینه اوغرایوب کذر ایدرکن ذکر اولنان ایکی قبیله نك بر برینه کمال محبت ومودتلرین معاینه قیلدقده عرق یهودیتی حرکت قیلوب والفت قیلیتنه حسد وعداوت ایدوب اکر بونلر بو حال اوزره مستمر اولورسه بزم بو دیارده قراره مجالمز قالمز پس بونلرك مابینلرینه عداوت دوشرمك لازمدر دیو یهودیلردن بر جهود شابی چاغروب ای فرزند حیله بند اوس ایله خزرج قبیله سی که محمده ایمان کتورمشلردر حالا فلان محلده غایت مصافات اوزره صحبت ایده یورلر کر کدر که مجلسلرینه واروب فلان قصیده یی انشاد ایدوب تذکیر وقعهٔ یوم بعاث ایلیه سن امیددر که محبت

والفتلری خصومت وعداوته مبدل اوله دیو تعلیم ایتمکله اول یهودی دخی واروب ملقن اولدیغی اوزره قصیدهٔ مزبوره یی انشاد ایلدی ویوم بعاثك اصلی بودر که بعاث عین مهمله ایله بر موضعك اسمیدر که اوس ایله خزرج قبیله سی زمان جاهلیتده اول موضعده بر بریله حرب و قتال ایلیوب قبیلهٔ اوس خزرج قبیله سنه ظفر بولمشلر ایدی پس یهودینك قراءت ایلدیکی قصیده اکا متعلق اولمغله بر مقتضای بشریه بین القوم تنازع وتفاخر واقع اولوب بالاخره بر برینه آتش غضب دوشوب و باد خشملری اسوب هر بری تیغ وشمشیره یاپشوب وجمع کثیر اولوب قتاله مباشرت ایتمکله قضیهٔ مزبوره شفیع الامم حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمه ابلاغ اولندقده بالذات کندیلری سعادتله قالقوب وجمله مهاجرین ایله مذکورلره متوجه اولدیلر و بونلری حالت مزبوره ده مشاهده بیوردقده اوس ایله خزرج قبیله سنه خطاب ایدوب بیوردیلر که (یامعشر المسلمین اتدعون الجاهلیة وانا بین اظهرکم بعد اذ اکرمکم الله بالاسلام وقطع به عنکم امر الجاهلیة والف بینکم ترجعون الی ما کنتم علیه کفارا الله الله) یعنی یامعشر المسلمین الله سبحانه و تعالی سزه اسلام اکرام ایدوب و اسلام شرفنه سزدن امر جاهلیتی قطع ورفع ایلیوب میانکزده الفت ویرمشیکن کیروسز جاهلیتده اولان حالیکزمی استرسز وحالت کفرده اولان معتادکزه می رجوع ایدرسز حال آنکه سزك حضورکزده یم اللهدن قورقیکز دیو بیوردیلر پس خطاب مستطاب رسول رب الاربابی استماع ایتدکلرنده هر بری خواب غفلتدن بیدار اولوب کندولره رونما اولان بو قصهٔ عجیبه نزعهٔ شیطان ومکر وخدعهٔ عدوان ایدیکن بیلوب فی الحال سلاحلرین براغوب وهزار توبه واستغفار ایله قدم پاك رسوله یوزلرین سوروب انواع آه وزار ایتدیلر و بر بریله معانقه ومصافحه وتجدید محبت وتشیید الفت ایدوب حضرت رسول علیه السلام ایله کیدوب من بعد بنای محبتلرینه خلل وانحراف کلمدی پس حق سبحانه وتعالی اول مؤمنین مطیعینه بنفسه خطاب ایدوب حبیب اکرم صلی الله علیه وسلمه بو آیت کریمه نازل اولدیکه (یاایها الذین آمنوا ان تطیعوا فریقا من الذین اوتوا الکتاب یردوکم بعد ایمانکم کافرین) یعنی یا شونلر که ایمان کتوردیلر اکر سز اهل کتاب اولان فریقه تابع اولورسکز انلر سزی ایمانکزدن صکره کافر اولمکز استرلر (من الذین اوتوا الکتاب) قول کریمی ایله مراد بیوریلان شاس بن قیس وآنك امثالی اولان یهودیلردر دیو تفسیر اولنمش ایمدی ای مؤمنلر سز انلره تبعیت ایتمیه سز ومتابع دخی دکلسز (کیف تکفرون وانتم تتلی علیکم آیات الله وفیکم رسوله) کلمهٔ کیف استفهام انکاریدر کفردن صارفه وایمانه داعیه اولان اسباب جلیه اجتماع ایتمش ایکن کفرلرینی تعجیبدر حاصل معنی ای مؤمنلر هیچ سز کافر اولورمیسز حاشا اولمزسز حال آنکه سزك اوزریکزه انزال اولنان آیات حق تلاوت وقراءت

ایدرسز ورسول رب العالمین سزك حضور کزده در بومقوله اختلال واقع اولدقده موعظه ونصیحت ایدوب سزی غفلتدن اویارر و بالجمله داعیة الی الایمان وصارفة عن الکفر اولان اسباب سزکله بیله اولدقده نصکره سز طریق مستقیمدن خروج ایتمزسز (ومن یعتصم بالله فقدهدی الی صراط مستقیم) وشول کمسنه که دین حقه تمسك ومجامع اموردة حقه التجا ایلیه لامحالة اول کمسنه طریق قویم وصراط مستقیمه مهتدی اولور ایمدی بنم جانم بحمدالله تعالی امت محمدك بیننده دخی کتاب ربانی وسنن محمدی اولوب وانکشت احکام شرعیه کشیده قیلدیغی دائرهٔ شریعت ایچنده داخل اولوب حدوداللهدن تجاوز ایتدکچه ذئاب نفس و هوا اغنام اطاعته ضرر ایده مزلر ودخی شول مریدین وسالکین وعاشقین صادقین که وراثت ولایت عامهٔ محمدیه مظهر بیننده قایم وخلیفة الله اولان مرشد کاملك ذیل حمایه سنه جار دیوب قلبنده نورمحبة الله یانوب ظلمات جسمانیه دن وکدورات نفسانیه دن خلاص اولسه لر انکشت قدرت تجلیات صفات ایله حوالیٔ کوسفندان تسلیم ورضالرینه کشیده قیلنان دائرهٔ عصمته داخل اولوب مادامکه لمعات انوار باهرات جذبات حق مرآت قلبلرنده ضیابخش اولوب کتاب فؤادلرنده آیات واضحات تجلیاتی تلاوت ایدوب نور حقیقت محمدیه مشهودلری اولان بومقوله عشاق هرکز کفر انانیت و شرك شرك اثنینیته دوشمیوب خط محدود فنالرینه کرك وجود موهوم دست درازلق ایده مز ووساوس نفسانیه جهونلری اغوادخی و پرسه لر همت پیر کامل فریادرس ویار کفتار محبة الله ایله نوم غفلتدن بیدار اولوب طریق هدایته رفتار ایدرلر وجمله جوارح واعضا وقوای ظاهره و باطنه سی حق یولنده بربرینه مألوف ایدوب جادهٔ حقدن ابدالاباد عدول ایتمزلر وزمرهٔ مخلصیندن اولورلر اما ای طالب صادق اصل باعث اختلال وبادیٔ اضلال ندردیرسه کز اهل هوا ایله صحبت ومنکر ومنافق ایله مقارنت ایدوب انلره کوکلدن محبت والفت ایتمکدر ومحبت ارباب طغیان ضرر محض اولمغله حق تعالی نهی ایدوب بیورورلر که (لایتخذ المؤمنون الکافرین اولیاء من دون المؤمنین ومن یفعل ذلك فلیس من الله فی شیٔ الا ان تتقوا منهم تقاة ویحذرکم الله نفسه والی الله المصیر یوم تجد کل نفس ماعملت من خیر محضرا وماعملت من سوء تود لو ان بینها وبینه امدا بعیدا ویحذرکم الله نفسه والله رؤف بالعباد) زبدة الاولیاء وعمدة الاصفیا شیخ روزبهان بقلی تفسیر عرایسنده بو آیت کریمه نك تفسیرنده بیورورلر که (ای لایصحب العارف الجاهل ولا المخلص المرائی ولا المصدق المفتری ولا المؤمن المبتدع المنکر ولا المرید الصادق الفاتر المدعی ولاتحب اهل الحق اهل الباطل حتی ینالوا ببغضهم مقام حقیقة العبودیة (ومن یفعل ذلك فلیس من الله فی شیٔ) ای لاینال من الله تعالی درجة اهل محبته وقربته ومعرفته (ویحذرکم الله نفسه) وحذر اصفیاه بالفراق عن وصله بسبب

محبة اعدائه وبهذا التخویف ربی خواص احبته فی قباب الشفقة واسبل بهذا علیهم نقاب الغیرة حتی لایراهم احد سواه (والله رؤف بالعباد) مشفق باولیائه واهل طاعته بان یسترهم عن ابصار الغفلة والجهلة واکرمهم بصحبة اهل التوحید والمعرفة وبسط لهم بساط الشریعة والحقیقة حتی یردوا موارد الانبیاء والرسل وشربوا من مناهل المقربین شراب الصفاء ولبسوا من نسج الکروبیین اثواب الوفاء انتهی کلامه) یعنی عارف جاهل ایله ومخلص ومرائی ایله ومصدق مفتری ایله ومؤمن مبتدع منکر ایله ومرید صادق فاتر مدعی ایله صحبت ایتمسون واهل حق دخی اهل باطله محبت ایتمسون که حتی انلرك بغضی ایله مقام حقیقت عبودیته نائل اوله وشول کمسنه که بومذکورك مخالفن ایشلیه حق تبارك وتعالی انی اهل محبت وقربتی وارباب معرفتی درجاتنه نائل ایلمز وحق تبارك وتعالی عباد اصفیاسنی اعداسنه اولان محبت سببی ایله وصلی فراقندن تحذیر ایدر وتخویف مزبور ایله خواص احباسنی قباب شفقتنده تربیه قیلور ودخی ترهیب مزبور ایله عشاقنه نقاب غیرت پوشیده قیلوب برموجب (اولیاء تحت قبابی لایعرفهم غیری) خواص عباد مقربینی حقدن غیریسی کورمز وبلمز ورؤف بالعباد اولان اول کریم وجواد ابصار غفله وجهله دن اولیاء اصفیاسنی ستر ایتمکله انلره مشفق اولوب اهل توحید ومعرفت صحبتی ایله ارباب طاعته اکرام ایدوب وبسط بساط شریعت وحقیقت ایتمشدر که حتی موارد انبیا ورسله ورود ایدوب ومشارب ومناهل مقربیندن شراب صفا نوش ایدوب ونسج کروبیندن ثیاب سندس وفا ایله مطرز وخلع فواخر صفا ایله معزز اوله لر ﴿مناجات مولانا جامی﴾ ای حیات دل هر زنده دلی ❊ سرخ روی ده هرجا نجلی ❊ قفل حکمت نه کنجینهٔ دل ❊ زنك ظلمت براینهٔ دل ❊ مرهم داغ جکر سوختکان ❊ شادیٔ جان غم اندوختکان ❊ مونس خلوت تنها شدکان ❊ قبلهٔ وحدت یکتا شدکان ❊ پردهٔ عصمت کل پیرهنان ❊ حلهٔ رحمت خونین کفنان ❊ غنچهٔ تنکدل باغ تو ییم ❊ لاله سان سوختهٔ داغ تو ییم ❊ هرچه بر دل زتو داغش باشد ❊ زانچه غیر تو فراغش باشد ❊ هرچه غیر تو رقم کردهٔ تست ❊ کرچه پرورده تو پردهٔ تست ❊ چند بر طلعت خود پرده نهی ❊ پرده بردار که بی پرده بهی ❊ هرچه القصه بود رنك نمای ❊ همه زاینهٔ هستی بزدای ❊ نابمشتاقی افزون زهمه ❊ بنکرم روی تو بیرون زهمه ❊ ایمدی ای عاشق صادق صفات سنیهٔ مزبوره ایله متصف اولان عارفلره ﴿مثنوی﴾ همچنین باد اجل باعارفان ❊ نرم وخوش همچون نسیم یوسف آن ❊ کذلك باد اجل یوسف علیه السلامك فوایح طیبه وروایح لطیفه سی کبی نرم وخوشدر و بعض نسخه ده صیغهٔ جمع ایله یوسفان و بعض نسخه ده دخی کلستان واقع اولمشدر یعنی باد هبوب مؤمنلره نرم ولطیف اسدیکی کبی عاشقلره دخی باد اجل بوی زلف عنبر شمیم دلبران

ورواىح فوايح نسيم كلستان كبيدر ﴿شعر﴾ جعد زلفن عنبرافشان ايلمش * نافهٔ چيني پريشان ايلمش * جان ودل هردم نيجه طوب اولماسون * چون حبيبم زلفی چوكان ايلمش * عيد اكبردر حبيبی يه بو كون * جانی شول ماهه قربان ايلمش * آه‌ای عاشق اواره وهجريار ايله بيچاره وجكری پاره پاره ﴿مثنوی﴾ آتش ابراهيم را دندان نزد * آتش نمرود ابراهيم عليه السلامه دندان زن اولمدی ﴿مثنوی﴾ چون كزيده حق بود جونش كزد * چونكه حضرت ابراهيم اول جليل وجميل اللهك كزيده وخليليدر پس آتش انی نيجه اصيرر يعنی نيجه احراق ايدرايمدی بنم روحم ﴿مثنوی﴾ زآتش شهوت نسوزد اهل دين * كذلك ارباب دين وديانت دخی نار شهوت وطبيعتدن يانمز فاما ﴿مثنوی﴾ باقيانرا برده تا قعر زمين * اهل دينندن غيريسنی ياقوب قعر زمينه ودركهٔ سجينه ايلتمشدر ﴿مثنوی﴾ موج دريا چون بامر حق بتاخت * موج دريا چونكه امر حقله چاپدی ﴿مثنوی﴾ اهل موسی راز قبطی واشناخت * موسانك اهلنی قبطيلردن اكلادی حضرت موسی دريای قلزمی عصاسيله ضرب ايتدكده بقدرة الله تعالی اون ايكی شق اولوب بنی اسرائيلك اون ايكی سبطی دخی چكوب وهر برشقوقدن سبطيلر بربرينی كورمك ايچون غرفه‌لر كشاده اولوب قوم موسی بتمامه سالما مرور ايدوب فرعون وقبطيلر دخی عقبلرندن كلوب سبطيلر كتديكی طرفه قدم نهاده اولوب وسط دريايه كلدكلرنده برموجب (فغشيهم من اليم ماغشيهم) امواج دريا آل فرعونی بوريوب عموما غرق وهلاك اولديلر كما قال تعالی (واذ فرقنا بكم البحر فانجيناكم واغرقنا آل فرعون وانتم تنظرون) بو حكايه‌نك تفصيلی انشاء الله تعالی مثنویٔ شريفده نيجه محلده كله جكدر محلنده بيان اولنه

ممم

سرافراز كبار عرفای رومدن صاری عبدالله افندی قدس سره السامی حضرتلرينك مثنویٔ شريف شرحنك جلد اولی اولان اشبو مجلهٔ جليله‌نك طبع وتمثيلی ناظم منظومهٔ مثنوی حضرت مولانا وشارح مشار اليهك همم عليهٔ قدسيانه‌لريله تصوير افكار مطبعه‌سنده بيك ايكيوز سكسان يدی سنه‌سی جماذی الاخرك اون اوچنجی كونی بحمد سبحانه وتعالی حسن ختام اولمشدر

صحيفه	سطر	صواب	خطا
٠١١	٣٥	وضالين اولانلر	ولا الضالين والنلر
٠٢٠	٢٨	سايه‌ست	سايه‌بست
٠٢٦	١٤	ابوالقاسم	ابوالقسم
٠٢٨	٠٩	مكتومات	مكثومات
٠٢٩	٠٨	تقيد	نقيد
٠٣٣	٠٣	تتابع	تنابع
٠٣٨	١٠	منتهی	منهتی
٠٤١	٠١	عزيزمايا	عزيزيا
٠٤٢	٠٨	تهييج	يهييج
٠٤٢	١٨	تبارك	ثبارك
٠٤٢	٢٣	طشره	طشصر
٠٤٦	١٣	مهيج	مهيج
٠٤٦	٢٢	جنبشه	حنبشه
٠٤٩	١٣	تنكم	نكم
٠٥١	٢٠	تابراری	نابراری
٠٥٢	٢٩	اخس	احس
٠٥٣	٠٩	اكاه	اكا
٠٥٥	١٧	خطا	خطام
٠٥٧	٠٤	تعسسه	يعسسه
٠٥٧	٢٠	فرديه	فردريه
٠٥٩	١٨	مصر	مصرب
٠٧٠	٠٣	صحايف	صفايح
٠٧٢	٠٧	زمرهٔ	زمزهٔ
٠٧٢	١٣	عندنه	عدنه
٠٨٠	١١	آهكز	اهنكز
٠٩٢	٢٥	وجهه	وجه
٠٩٢	٢٩	حركت	حركرت

صحیفه	سطر	صواب	خطا
٠٩٣	٢٦	شاهباز	شاهبان
٠٩٨	٣١	اسدالله المحارب	اسدالله فی المحارب
١٠٤	١٤	انجذاب	انخذاب
١١٢	٠٥	بركبر	بو كبر
١١٧	٠٦	جكر	چكر
١٢٠	١٩	للسامعین	للسان معین
١٢٢	٠٢	روزو ورورزی	روزی وروری
١٢٢	١٤	فردانیهٔ	فرداریه
١٢٨	١٣	مولا ایسه كز	مولالی ایسه كز
١٣٠	٠١	ایرادنده	ابرادنده
١٣٧	١٠	بو مریضك	بو مرضیك
١٣٧	٢٧	نكاتی	نكانی
١٥٣	١٧	ظهور	ظور
١٥٣	٢٢	عالم برزخ	عالم برزح
١٥٥	٢٧	پادشاه	پاشاه
١٦٢	١٨	پادشاهی	پاشاهی
١٦٩	١٥	تبریزی	تبریوی
١٧٢	١١	اول بر خیالی	ول ا بر خیالی
١٧٤	١٥	جهانیانه	جهانیایه
١٧٥	٠٢	الی الیأس	الی الاباس
١٧٧	٠٥	محصنا	محضا
١٧٧	١٨	تنبت	تنبت
١٧٨	١٢	روز مره	روزه مره
١٧٨	٢٠	محروم	محرم
١٨٢	٢٢	دیو	دبو
١٨٣	٠٧	معز لتلرینه	معتز لتلرینه
١٨٥	٠٤	بعضیلر	بضعیلر

صحیفه	سطر	صواب	خطا
١٨٥	٢٣	یوردبغی	یورر بغی
٢٠٠	١٤	تعویقات	تفویقات
٢٠٤	٠٩	شعشعه باز	شعشه باز
٢١٠	٢٥	طلسمات	طلسلمات
٢١١	٠٢	اختیار	احتیار
٢١٤	٠٠	از كوه	بس كوه
٢١٧	١٩	ترجمان	ترحمان
٢١٩	٢٣	العشق	العش
٢٢٤	٢١	جرم	جری
٢٢٥	١٢	و ماندی اولمز	و مادی اولمزد
٢٣٩	٢٦	ضوارب	صوراب
٢٤٠	٠٢	زرد	زدد
٢٥٠	٢٤	نداهارا	ندهارا
٢٥٠	٢٣	بی زوالك	بی زالك
٢٥٢	٠٢	خصوصیت	حصوبت
٢٦٣	١٢	رموز	زموز
٢٦٨	٢٥	تلاشی سیدر	تلاشی شبدر
٢٧٦	١٢	ان اتخذی	انا اتخذی
٢٧٧	٠٦	هفتاد	هفتار
٢٨٠	٠٧	ایدوب	یدوب
٢٨٥	٠٩	اقتراح	اقتداح
٣١٥	٢٦	نائب	تائب
٣٢٣	١٦	پرنشاطی	پورمشاطی
٣٢٥	٠٦	مفارقت	مفارقت
٣٢٨	٠١	عودت	دعوت
٣٥٤	١١	شمعی	شمی
٣٥٧	٢٤	اشارتدر	اشاندر

صحیفه	سطر	صواب	خطا
٣٦٤	٠٩	كفته	كفته
٣٦٨	٠٦	خروج	خروح
٣٧٨	٢٩	صفتان	صفنان
٣٨١	٠٩	الاولياء	الالياء
٣٨٢	١٩	سبحات	سبحان
٣٩٨	١٠	تغافل	تغاقل
٣٩٩	١٠	شـناعته	شـناعته
٤٠٦	١٢	واندوه	وانده
٤٠٦	٢٣	وهميلرندن	وهمتلرندن
٤٠٦	٢٤	اسفله	اسفله
٤٢٨	٠٥	اضطراری	اضطری
٤٢٨	١٢	وارزاق	وارزق
٤٣٢	١٦	جبری	خبری
٤٤٠	١٢	انسان	انسانه
٤٤٠	١٣	جان	جانه
٤٤٠	١٤	انسانه	انسان
٤٥٤	١٥	چكشمكه	چكمشكه
٤٥٧	٠٣	آبا	آبا
٤٨٥	٠٧	تكوينيه	تكونيه
٤٩٠	٠٣	صزماقدن	خرماقدن
٤٩١	١٣	شرع	شروع
٤٩٤	١٨	بجر	بحر
٤٩٧	٠٩	پيچيد	پچيد
٥٠٤	٢٣	ابن	پس
٥٠٤	٢٥	حادثدر	محدوثدر
٥١٨	٠٤	فقد	ققد
٥٢٠	١٨	بوريوب	يوريوب